

25-7 N. 74

55-6
I parte

Sermones Domini secundum
reuel Domini sine cura

Author huius Libri est Matheus Fluy Minorita, ut constat
ex Bibliotheca Franciscanis.

N. 21. 564

25-72 N. 74.

Ctabula sive directorii sermonum
Bormi secure secundum alphabeti ordinem que tangit materias in singulis sermonibus contentas Incipit feliciter

Sequitur de A

Hsinentes et be-

ne ieiunantes mercedem habebunt apud deum. sermone. xvij.

Abstinencia est virtus et summa medicina. sermone. xxxviij.

Abiucere debemus sordes peccatorum. ser. i.

Absecunda sunt nobis quatuor quod nullus homo perfecte scit. ser. xxi.

Accidia est unum de septem viciis protra donum fortitudinis. ser. xxxvi.

Alouentus domini triplex. ser. pmo.

Alouentus domini est quadruplex. ser. viij.

Almiranda sunt quatuor omni modo. sermone. vi.

Aluocat quando accusatur dominus facit tria. sermone. l.

Algricola quartus facit circa agrum suum. sermone. xi.

Anima plus est quam corpus et hoc propter quantum est. ser. lvj.

Animam Christi crucia uerunt iudei quadrupliciter. ser. xxvij.

Animalia quatuor docent nos ad vigiliam domini. sermone. xri.

Albor bona quatuor bona debet habere. sermone. xlj.

Albor bona debet habere sex ramos Ibidem.

Alguere aliquem volens debet considerare quatuor. ser. xxvij.

Arguet deus hominem a quatuor. Ibidem.

Baptista iohannes fuit quadruplici vinculo ligatus. ser. iii. Baptismus est ianua et porta salutis sermone. xxxix.

Bella cernens aliquis princeps immovere sibi tria facit. ser. x.

Bonus pastor circa oves suas facit quartu-

tuor. ser. xxx.

Almpana est mul-

c tiplex. ser. xxv.

Caritas Christi incelsa triplo ematorem natu-

ralem amorem excellit. ser. xxvij.

Cecano oculorum sit quatuor modis. ser. xiiij.

Cecuratis illuminatio quadruplex. Ibidem.

Cena quadruplex. ser. xiiij.

Creatura triplex defleuit morte Christi. sermo-

ne. xxv.

Cibariis diversis pascit Christus oves suas. sermone. xxx.

Circuncisio multiplex. ser. lxx.

Cunitates quatuor sunt in quibus habitant omnes creature. ser. xv.

Cogitationibus septem bonis aduersat diabolus. sermone. xix.

Conuerti debemus ad Deum cito propter quatuor causas. ser. xv.

Contritio vere non infundit nisi a solo deo sermone. xii.

Corpore Christi ante quae accipiamus debemus nos lauare a quatuor. ser. xxvij.

Crucifixus signat pro altare. ser. lxvij.

Eum diligere de-

Debemus quatuor modis. ser. lxx.

Demones quatuor ejiciunt per quatuor virtutes. ser. xix.

Deletiu significat penitentia vera propter quatuor causas. ser. xvii.

Dignitates septem per septem viciis virtutis promittit ipse Deus. ser. xxvij.

Dilectione depinxerunt romani ad modum iuuenis. ser. xxvij.

Dilectio comparatur languori propter quatuor. sermone. lxx.

Disciplina triplex. ser. xxvij.

Dotes septem quatuor corporis et tres anime. sermone. lxxij. Et ser. lxvij.

Eclesiam intrans

Adaudiendum missam sex condu-

tiones debet habere. sermone. lxvij.

et sermone. lxvij.

Eleemosynam dātes habebūt mercedē apō
deū.ser.xvi.

Errant duodecim genera hominū.ser.xlviiij.

Exemplar est nobis xp̄s.ser.xxv.

Exempla q̄tuor dedit nobis xp̄s i cena sua.
sermone.xvij.

Judicabit xp̄s in quo iudicio faciet q̄tuor.
sermone.y.

Judicū quodlibet sp̄ q̄tuor vel q̄nḡ plo/
nas reqrit.ser.xxiij.

In iudicio vicio multo moriunt in anima.ser/
mone.lvij.

Ingratitudo est ventus exiccans.ser.x.

Ascies hoīs in di/
cat cōplexionē eius ut dicit plato.
sermone.xvij.

Facies mundat ut fiat clarior.ser.lv.

Filia syon significat animā fidelē.ser.i.

Filiū dei debemus esse quattuor modis.ser/
mone.lx.

Filio quattuor facit pater.ser.xv.

Fidelis quisq; debet fugere q̄tuor.ser.lxvi.

Euare debemus

oculos ad deum quattuor modis.
sermone.xx.

Litteras quattuor scripsit pater filio suo.s
mone.xx.

Loca sunt quattuor in q̄bus oīs creatura
continet.ser.lvij.

Loquebat dñs quattuor generibus hoīm
sermone.lxj.

Lux est quadruplex.ser.xlvij.

Ratio spūsancti

Sest lux.ser.xxvij.
Gradus decē spūales trāsliuit xp̄s
retrosum in sole.ser.ij.

Gratulolum hominē faciūt tria.ser.xlvij.

Graue eleuat sursum p̄ quattuor instrumē
ta.ser.xxv.

Gloriam electorū dñs vult agere p̄ tria.ser/
mone.vj.

Dominū quattuor

Dgenera nō intrabunt in regnū celo
rum.ser.xlvij.

Hominū duodecum genera errant in eccīa
sermone.xvij.

Hominū quattuor generib⁹ loquebat de⁹
sermone.lxj.

Homo quilibet debet facere quattuor circa
corz corp⁹ suū.ser.xj.

Hominū in hoc mundo triplex distincio.
sermone.xij.

Humilitas est mater xp̄i.ser.xvij.

Humilitas comendat in quattuor.ser.liij.

Humanū genus ante peccatū in paradiſo
babuit tres magnas dignitates.ser.xvij.

Illuminatio quadru/
plex.ser.xvij.

Ansuetudo chri

Misti ostendit in tribus.ser.i.
Maria virgo fuit oris conclusif
multas modis.ser.ij.

Maria est flos

Manus sunt q̄tuor quas debem⁹ inspic
re.ser.xxix.

Mercedē q̄tuor genera hominū habebūt
apud deū.ser.xvi.

Missam bonā volens audire habebit sex cō
ditiones.ser.lvij.

Misericordiā quattuor generib⁹ hominū
vult ostendere de⁹.ser.lv.

Misericordiā facere multa sunt q̄ commos
uent hoīem.sermo ibidē

Montes q̄tuor sunt spūales.ser.xc.

Mors triplex maloz.ser.xlij.

Morem christi triplex creatura defleuit.s
mone.xv

Mors quadruplex.ser.xlvij.

Mundi coparāt noctu.ser.xlvj.

Mundi oīs quattuor admirat.ser.vj.

Mundi partes quattuor sunt q̄ suas habēt
portas.ser.xvij.

Mundi aliqua res quattuor modis. ser/
mone.lv.

Actus est nobis char

stus p̄uulus.ser.lxix.

Mores significant mercatores.ser
mone.xrvij.

Huius homo pfecte scire potest quattuor i
bac vita.sermonexxi.

Muncij tres.sermonexx.

Besurrexit xp̄s q̄tuor modis.ser.xvij.

Ber quilibet debet habere q̄tuor adiōes.

sermone.pmo

Bos habet quattuor proprietates bonas.p
sermone.xxiij.

Bote fortune comparatur status mundi.
sermone.vj.

Oculi iusti homis

o quattuor videre debent.ser.lvi.

Oculos nostros ad deū quattuor
modis levare debem⁹.ser.xx.

Op̄tebar xp̄m in q̄tuor esse.ser.vij.

Op̄iniones q̄tuor de aia.ser.xvij.

Op̄culata sunt christum quattuor persone.

Ibidem

Sacramenti uene

rabilis quadruplex dignitas.pmo
ne.xxiij.

Securib⁹ ser p̄cut⁹ peccator.ser.xix.

Seruus suis facit dominus quattuor bona
sermone.lvij.

Signū quadruplex in sole facit et fieri
sermone.ij.

Scribere debent duodecim genera boīum
super virgas conscientie sue nomina eoz.
sermone.xlix.

Scriptura quadruplex.ser.lvij.

Sp̄issanc⁹ quattuor op̄a.ser.xvij.

Status duodecim sunt in ecclesia.ser. xlj.

Status hominis tripliciter consideratur.p
mone.xlij.

Sollicitudo mala habet tres malas condi
tiones.sed bona sollicitudo habet tres bonas
sermone.lvj.

Sollicitie quattuor sunt ppter quas homo
contristari debet.ser.xvij.

Superbia pinguit̄ cum tribus coronis.ser
mone.xix.

Onibus quinqz

p̄spicit de familiā suā.ser.xx.

Manis sacramentalis q̄tuor vni
lia hoi dignesumē p̄stat.ser.xli.

Pastor bon⁹ circa oves suas quattuor fa
sermone.xx.

Predicatores debent in vinea labore ser
mone.xij.

Predicatoris conuersio p̄bat trib⁹ rōibus.
sermone.vi.

Decicatori quattuor sunt assumēda si vult
a deo exaudiri.ser.xvii.

Decicatorib⁹ q̄tuor testimonia adducētur
sermone.xvij.

Deregrin⁹ est xp̄s factus p̄ nobis propter
quattuor.sermonexxvij.

Detere debem⁹ quattuor.ser.xxiij.

Principem gratiosum faciunt tria. Ser
mone.xxiij.

Bctionem redde;

mus in die iudicii de trib⁹.ser.i.

Bationē oportet nos reddere d̄ q̄
tuor.sermonexl.

Badices male sunt tres.ser.ix.

Begnū celoz non intrabūt q̄tuor genera
hominiū.ser.xlvij.

Estimonia quat

tuo adducen̄t sup̄ peccatores et nō
credentes.ser.xvij.

Trinitate q̄tuor sunt inuestigāda.ser.xli.

Erstant quattuor genera hominū ppter
q̄tuor causas.ser.xvij.

Chron⁹ iudicialis.ser.vij.

Actionem redde;

mus in die iudicii de trib⁹.ser.i.

Bationē oportet nos reddere d̄ q̄
tuor.sermonexl.

Badices male sunt tres.ser(ix).

Begnū celoz non intrabūt q̄tuor genera
hominiū.ser.xlvij.

Ani honoris ima

go que est.ser.lvij

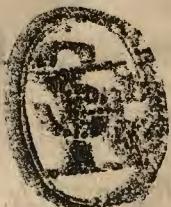
Ueni q̄tuor sp̄iales.ser.x.

Verbum dei est audiendū ppter quattuor.
sermone.vij.

Cl^ostimentorum tria genera habuit chris^t9
sermone.xv.
Ecclesia sex impugnat nos velut sex duces.
Tunc quatuor sunt in quibus multi deficiunt
sermone.xlvij.
Ecclesia quadrupliciter est in q^b9 boies ligatur.
sermone.ij.
Ecclesia est eccl^aia vel aia fidelis.ser.xii.
Eccl^aia quadrupliciter. ser.vij.
Virtutes quatuor q^d debet regere regnū cō
scientie.sermone.v.
Uita eterna nulli datur gratis propter tria.
sermone.xij.
Eccl^aia quadrupliciter est.ser.ij.
Uoces quatuor audire debet quilibet pec
tator.sermone.luij.

Ap^m honorare de/
bemus in quatuor.ser.xxij.
Xps dedit nobis quatuor exēpla.
sermone.xrij.
Xps surrexit quatuor modis.ser.xxvi.
Xps ostendit discipulis suis quatuor pro
pter quatuor causas.ser.xvij.
Xps erexit a patre quatuor modis.ser.xxvij.
Xps assump^e est in celum ppter quatuor
sermone.xxi.
Exps tria secreta dixit discipulis suis.sermo
ne.xrij.
Xpi corpus p^r quatuor virtutes sunt eleva
tum.sermone.xxv.

Explicit tabula sermonum

Este Libro es del Convento de
1651 Sr de Saragoza.

Sermo

I

Germiones dominicales cū expo
sitionibꝫ euangelioꝫ per annū satis
notabiles & utiles omnibꝫ sacerdotibꝫ pa
storibꝫ & capellanis q̄ Domini secure. vñ dor
mi sine cura sunt nuncupati eo q̄ absq; ma
gno studio faciliter possunt incorporari et po
pulo p̄dicari. Incipit feliciter

Dominica prima aduentus.

Sermo Iudicium

Scilicet filie sion
Ecce rex tuus
venit tibi mansuetꝫ. Psalt
hei. xxi. Verba ista scripta
sunt originalitꝫ zach. ix. ubi dicitur.
Exulta satis filia bierusalē. iubila filia syon.
ecce rex tc. Et leguntur verba istiꝫ euāgelij du
bus dñicis. s. in p̄ma dñica aduentꝫ. & in dñi
ca palmax. In dñica palmax legit. q̄r cōue
nit illi dñice quantū ad sensum & factū histo
ricū. Sed in dñica prima aduentꝫ conuenit
quantū ad sensum & factū allegoricū. q̄a alle
gorice p̄ aduentū xp̄i in bierusalē signat ad
uentus xp̄i in carnē. Et propinquuit enī domi
nus spiritualiter. ierosolymis q̄n p̄ cornis as
sumptionē in cōfia est pacis visio visitavit il
lam & recōciliauit sibi. Dicit ergo. Dicite fu
lie syon tc. In verbis istis tria sunt conside
randa. Idem est quid signat p̄ filia syon tc.
Secundū est q̄s est rex iste. & quomodo ap
pellat. Tertiū est quomodo rex iste venit. & ad
quid venire dicitur. Idem nota cūz
dicitur. Dicite filie syon. Secundum cum
dicit. ecce rex tuꝫ. Tertiū cum dicit. venit.
Idem ergo p̄ istā filia syon quelibet anima
fidelis signat. quia syon interpretatū speculū
& quelibet anima fidelis est filia xp̄i. q̄ est spe
culū sine macula. & candor lucis eterne. Sa
piențe. vii. Ut filia syon dicit anima fidelis
quia in ipsa tanq; in speculo lucet et resultat
imago dei. ad cuiꝫ imaginē facita est. Gen.
ii. Creauit deū hominē tc. Vere in qualibet
anima fidei relucet imago dei tanq; in specu
lo. marime quādo est mūda ab omni pecca
to mortali. sed quādo est in aliquo p̄ctō mor
tali denigrata est sup carbones. Lren. viii. de

peccatoribꝫ Benigrata est facies torū super
carbones. Et alibi. Egressus est a filia syon
omnis decor eius. Vel p̄ filia syon signatur
anima fidelis que debet speculari & contem
plari celestia. quia sicut dicit Job. v. Homo
nascit ad labore. scz quantū ad corpꝫ. & auis
ad volandū. id est. anima ad p̄teplandū cele
stia. Secundū est videre quis est iste rex. & q̄
modo appellat. Iste rex christꝫ est & appellat
Iesus. id est. salvator mūdi. Luce. i. dixit an
gelus beate Marie. Ecce cōcipes et paries
filii & vocabis nomen eiꝫ Iesum. id est. sal
uatorē mūdi. Rex iste xp̄s est. ipse rex est qui
babet in vestimento & in femore suo scriptū.
Rex regū & domin⁹ dominantū. Apoc. xix.
Ecce omnes filii regū istiꝫ seculi nō sunt nisi
reguli respectu illiꝫ. De illo rege dicit̄ Iste.
xxvij. Dominus uidex noster. legifer noster
rex noster tc. Iudeo noster dicit̄ q̄a nos om
nes iudicabū. Legifer noster. quia quando
venit in mundū nouā lēge. id est. lēgē euāge
licam nobis dedit & reliquit. Hec enim est lex
preciosa gloria & immaculata tc. Rex no
ster dicit. q̄r nos regit. Psal. Dns regit me
tc. Iste rex quinq; cōditiones habuit quas
babere debet quilibet rex bon⁹ & quilibet bo
nus xp̄ianus qui est rex suip̄liꝫ & sensu su
orum scz iusticiā. sapientiā. potentia. māslue
tudinē & humilitatē. Māsluetudo istiꝫ re
gis nostri ostendit̄ in tribus ad p̄sens fuisse
Idem est in benigna peccatoribꝫ ad p̄niam
vocatione. & in eorū dulci receptione. vt pa
tet in Psaltbeo apostolo & Psalma magda
lena. Itē māsluetus et benign⁹ est in peccato
rum dulci receptōne. Jobel. iiij. Cōuertimini
ad dñm deū vest⁹ quoniā benign⁹ & miseri
cor est. Secundū est in auscultatiōe & exau
ditione orationū penitentiū. & clamor⁹ pau
per clamantū ad eū q̄a dulciter eraudit̄ eos
Psal. Clamorē pauper̄ exaudiuit domin⁹
Tertiū fuit in dulci respōsione. Jobā. xviii.
Dirit iesus proditor & querentibꝫ eū. Quē
queritis. Qui dixerūt Iesum nazarenū. qui
dirit. Ego sum. Ista mansuetudinē habere
debem⁹. q̄r Idrouer. xij. dī. Belpōsio mol
lis frāgi irā. bmo dur⁹ suscitat furorē. sic cer
temāslueti hereditabūt terrā. Psal. Psalme

a 3

Sermo

ti hereditabūt terrā tē. Hicte ergo filie syon ecce rex tu⁹ xp̄s venit tibi. i. ad uilitatē tua m̄ iustus sapiēs potes. m̄suet⁹ et humilis. O filia syon tu⁹ dicit rex iste. q; p̄ te natus. p̄ te paup̄ effect⁹. p̄ te famē et siūm passus. p̄ te flā gelū celsus. p̄ te vulnerat⁹. p̄ te mortu⁹ et cru ciſus. Ideo dī Isla. ix. Maruul⁹ nat⁹ ēno bis et pro nob̄. fili⁹ dat⁹ est nobis et p̄ nobis ad morē datus. Tertiū restat cōſiderare q̄ modo rex noster venit et ad qđ venire dicitur.

Sciendū aut̄ q̄ triplicē venit. s. in carnē. in mentē. et ad iudicij manifestationē. Num⁹ aduent⁹ fuit multū desiderabilis. Secundus dulcis et delectabilis. Terti⁹ est crudel⁹ et terribilis. Be p̄mo aduent⁹ dī Aggei. ii. Ueniet desiderat⁹ cūcīs gentib⁹. Certe aduent⁹ istū desiderabāt patres dicētes Isla. lxiii. Utinā dirūperes celos tē. Circa istū aduentū noū ui regis facere debem⁹ quattuor que fieri solent circa alicui⁹ noui regis aduentū. Idamo qđ de eius aduentū multū debem⁹ gaude re. ad Idbil. iii. Gaudere in dño semp. Vere gaudere debem⁹ de aduentū xp̄i in carnem si cū serui dei libertate. et captivi dei sua libe ratione. et egroti dei sua sanitate. et ceci de sui lumen recuperatōe qđ exoru⁹ est in tenebris lumen recus corde. et sicut pdiu⁹ dei sua salua tione. et mortui de sua suscitatōe. ad oīa ista venit xp̄s in mundū tē. Secunduz est q̄ cur ca istū aduentū debem⁹ omēs sordes peccatoꝝ a cordib⁹ nostris remouere et abiūcere. Boz. xiiij. Abiſſiam⁹ opa tenebray tē. Ter tuizest qđ debem⁹ nos p̄parare et bonis ope ribus adornare. vt digne possim⁹ aduentū ei⁹ celebrare. Et sicut dī Eccl. iiij. Qui timent dñm p̄parabāt corda sua. Quartū est qđ debemus ei munera p̄ciola mittere et offerre si cū fecerūt tres reges. Secund⁹ aduent⁹ est in mentē. Beisto dicit Job. xiiij. Ad eum ve niemus et mansionē apud eū faciem⁹. Vere ante aduentum xp̄i in mentē p̄ gratiā fui mus faciles ad seducendū et debiles ad bene operadū. Terti⁹ aduent⁹ erit ad iudicij ma nifestationē. Be quo ps. Be⁹ noster manū feste veniet tē. ignis an ipsū p̄cedet. domi nus ad iudiciū veniet ad iudicandū bonos et malos. et ad reddendū ei de omnib⁹ et sin-

gulis factis rationē et compotū. Unde debe mus esse parati contra istū aduentū ad red dendū ei rationē et compotū de tribus. Idmū est de verbis ociosis. quia sicut ipse dicit Alphatib. xij. Bico uolū quoniam de omni v̄ bo ocioso qđ locuti fuerint hoies redditōrem in die iudicii. q̄nto magis de mēdacijs d̄ detracōnib⁹ pessimis et iuramētis tē. Sa pīctie. j. Quiloquit iniqua nō potest latere. Secundū est de p̄prijs facis. Unū Albana suis in symbolo. ad cui⁹ aduentū oēs hoies resurgere habēt cū corporib⁹ suis et redditū ri sunt tē. Tertiū est de bonis collatis. Alphathei. xv. Idost multū vō t̄pis venit dñs ser ui illi⁹ et posuit rationē cum eo de bonis sibi collatis quomō illa custodierit. Et p̄ mode bonis nature. s. de anima et corpe. et de bonis gratie vt de v̄tutib⁹ et bonis fortune. vt d̄ di uījs et etiā de tpe cōmesso nobis ad agendū penitentiā. Unū dicit cuilibet. Bedde rōnem villicatōniste. Lu. xvi. Ideo debem⁹ esse parati ad reddendū ei rōnem de istis omnib⁹. qđ nescim⁹ quādo veniet Lu. xiiij. Vos estote parati. qđ qua hora nō putatis filius hois veniet. et sicut dicit ibidē. Beat⁹ illeser uis quēcū venerit domin⁹ inueniri ita fa ciente. id est. paratū cōtra aduentū xp̄i ad iudicium qđ sup̄ oīa bona cōſtituet eu sc̄ glo rie. qđ nobis cōcedat iesus christ⁹ dñs noster.

Dominica secunda aduentus

Sermo. II.

Runt signa in so/

E le et luna et stellis Lu. xxi. Quāuis enī vñusq; homō iudicat̄ in mor te sī merita et illū iudicū est quo ad hoies. ideo necesse ē vt fiat iudicū generale ubi ho mines iudicat̄ et demones et angeli. In isto iudicio facier dñs quattuor qđ debet fieri i iudicio ipali qñre⁹ est cap⁹ et ad morē iudi candus. Idamo iudex iub; ministros tuba clangētes. vt oēs veniāt et suām audiant. vt patet Almos. ii. Horiet̄ moab in clāgo et tu be. Secundo scripta legunt̄ corā omni popu lo p̄prie cōfessionis qđ ille reus fecit. vt pat̄ Hesler. xiiij. Buos seruos cōfessos iussit rex duci ad morē eo qđ confessi fuerūt qđ volue-

runt occidere regē. Tertio notificat sentētia iudicis ab ore plata quale mortem sustinere debet. Erod. xxi. Non patiaris maleficos vivere super terrā. Quarto obediētia ministriōz trahētū reū ad suppliciū. vñ dī. iij. Nach. vi. His dicens trahebat reū ad suppliciū. Ita q̄ tuor facere vult domī noster iudex viuoz & mortuoz. Hec quatuor probant in hoc euangelio. Monitores signoz tanq; tube clangentes. potestates celoz tanq; serui commendabiles. iudices eminētes tāq; reges venerabiles. nationes euidentes tanq; confessiones demōstrabiles. Et hec patet in euāgelio ubi dominus dixit discipulis suis de iudicio ultimo querentib⁹. Erūt signa in sole & luna & stellis & in terris pressūra gentiū precofusio[n]e sonitus maris. quia belue marine magnū sonum faciet. qui audieb⁹ p̄ vniuersum mundum. & fluctū que excedet contra naturalez vslam. cursum suū ultra terminū. arescētib⁹ hominib⁹. id est. homines erūt macri propter timore que supueniet vniuerso orbi. Ita virtutes celoz id est. angeli mouebunt ad compatiendū hominib⁹. & tūc videbūt filium hominis venientē ad iudiciū in nubib⁹ celi cū potestate magna & maiestate. His aut fieri incipientib⁹. id est. cū bec fīat supradicta respūcite & leuate capita vestra. Et dixit eis similitudinē ut illud meli⁹ possent intelligere. Eli deteſculneā & omnes arbores cū pducūt iā ex ſeruſtū ſcutis q̄rā ppe eſt eſtas. nomiat ibi ſculneā q̄r eſt p̄ma arbor q̄ eſtate nūciat ſuis florib⁹. Ita & vos cū bec videritis fieri ſicutote q̄nā ppe eſt regnū dei. Almēdico vobis q̄r nō pterbit generatio h. q̄ homines naſcunt & moriunt donec bec oīa fīat Celum & terra transibūt. i. poti⁹ celū & terra pīret q̄z vība mea vera nō fieret. Et ſic pat̄z euangelū. Quo ad thēma redēndo Erūt signa in sole et luna. Nota q̄drupler signū faciūt eſt et fieri in sole. primū signū faciūt eſt ſubiſue. ſecundū signū tpe Iſaie. tertū signū tpe paſſiōis quartū signū fieri in iudicio. Et iſta q̄ttuor signa debent bene notari. ppter doctrinam ſingularē et ſpūiale. Id rīmū signū faciūt eſt Iſue. de quo legit Iſue. x. per figuram. id eſt doctrinam ſpirituale. Unde quando iſo-

sue debebat filios iſrael duſere ad terras promissionis venerunt quinq; reges paganoz cum exercitib⁹ eorum ut impedirent eos. ſed Iſue pugnabat contra eos adiutorio dei. et ſoli am declinavit ad occasum. et clamauit iſolue cū tota fide. Sol ne mouearis do nechabuerim⁹ victoram contra inimicos. noſtros. Sol obediuit ei et ſtetit ad ſpaciuſ vni⁹ dīcī donec om̄es inimicos vincer̄. Ita moraliter ſim apostoluz ad Romānos. xv. Quecūq; ſcripta ſunt ad noſtrā doctrinā ſcripta ſunt in antiqua lege. & facta ſunt ad noſtrā doctrinā in lege noua. Filii iſrael ſunt fideles qui intendūt ire poſt hanc vitam ad terrā promissionis eterne. ſed q̄nq; reges cū ſuis exercitibus impugnat nos ad eſt. q̄nq; ſenſus corporis. ſez viſus. audit⁹. gaſtus. tactus. & odorat⁹. Exercit⁹ eorū eſt mūd⁹ dyabol⁹ & caro propria. Sed Iſue. id eſt. q̄libz fideliſ debet cū tota fide deū in temptatione orare. ſol ne mouearis ſed ſtes tādiu donec habuerim⁹ victoram. Sol iſte eſt Ielus chriſtus q̄ diciē ſol iuſticie ne mouearis ſed ſtes mihi in adiutoriū. Et q̄ndo xp̄ ſol iuſticie ita deuote in uocat. tūc parat⁹ erit ſemp hominē iuuare. pp̄terea ad clamorē Iſue ſta reſecut ſolē. Et hoc patet de ſacro Anthonio q̄ fuit multipliciter teptat⁹ & a diabolo i coz pore lacerat⁹. ſed ſtetit xp̄ ſol ſuper eū. & dixit Anthoni⁹. Ubi cras bone Ielu. Beſpondit. Ego ſu bic & ſteſi ſupra te. ſed volui probare fidētuā. Ideo q̄n ipm oram⁹ ſemp ſtat ut grauā nobis infundat. Secundū ſignū legim⁹. iiii. Beſ. xx. Factū eſt verbū domini ad Iſaiā pp̄berā. Uade & dic Ezechie regi ut diſponat domui ſue q̄r moriet̄. q̄ fecit ſim preceptū dīni & dixit ezechie. Diſpone domui tue q̄r morieris & ille vertebat ſe ad partem & fleuit ſletu magno. & dīns vidit lachrymas ſuas & dixit. Uade & dic Ezechie. Ecce vidilachrymas tuas addā tibi. xv. annos ad vitā tuā. Et cū pp̄bera bec ſibi diceret perij ſignuz in ſole ita q̄ ſol p. x. grad⁹ uit retroſu. Ita moraliter Ezechias infirm⁹ corporaliter figurat gen⁹ huānū ſpūaliter infirmatū in aia. & ſic ezechias fleuit ſletu magno p vita & rogarbat deuotissime ita patriarche et pp̄be

p vita & liberatione toti⁹ mudi generis hūa-
ni clamantes erāt illud Isa.lxiii. Ultimā di-
rūm p̄ces celos & desce. & dñs exau. vo. eorum
Uñ ait illud ps. Idropē gemitu pau. nūc er-
ur. di. do. Et cū nos voluit de eterna morteli-
berare fecit signū in sole diuinitatis. ita q̄ p
decē grad⁹ iuit retrosum. Idram⁹ fuit p̄m⁹
chorus angeloz & sup̄mūs sc̄z seraphin q̄ tā
ardenter in diuino amore adberent deo lau-
dādo ipsum. Secund⁹ gdus cberubin. qui
p̄sublimitatē sc̄tē secreta diuina p̄eplanē.
Terti⁹ gdus throni in quib⁹ de⁹ sedet ut iu-
dicio suo discernat. Quart⁹ gdus domina-
tiones. q̄ tante dignitatis sunt ut alijs p̄sint.
& p̄ diuersis causis mittant ad nos. Quint⁹
grad⁹ est potestates. qui tate potētē sunt ut
malis angelis resistat & puniat in h̄mundo.
qui eccliam dei impugnat. Sext⁹ est vīutes.
qui habet magnā potestatē a deo miracula
faciēdi. Septim⁹ gdus est principat⁹ q̄ ad h̄
mittunt ut principes mudi custodiāt & infor-
ment. sed heu eos audire nolūt. Octau⁹ ē ar-
changeloz. qui mittunt ut p̄uincias regant
& magna nobis reuelēt. Non⁹ est angeloz
quoz officiū est hoies custodire. vt patet in
psal. Angelis suis mādauit de te vt custo. &c
Decim⁹ gdus est hoies ppter q̄s misit p̄pri-
um filiu qui se humiliavit formā serui acci-
piēs. & hoc fuit signū qđ nos deberet redime-
re a morte eterna. & iste sol oriebat in natur-
ate ei⁹. occidit in passione. & reuersus est i lo-
cum suū in ascēsione. & hoc est sc̄dm signū so-
lis. Tertiū signū solis factū est tpe passionalis
xpi de quo legit in euangelio Luc. xxii. Ab
hora sexta usq; ad nonā tenebre facte sunt p̄
vniuersam terrā & sol obscurat⁹ est. & ista ob-
scuratio nō fuit eclipsis s̄z miraculose. Hoc
signū fecit dñs ppter tres causas. Idamo vt
se vez deū ostēderet qui sole creauit. nā tāta
fuit in quorundā iudeoz corde duricia vt d̄
signo nō curabat. & ido ceci fuerūt & ceci ma-
nent in intellectu usq; in diē iudicii. Secun-
do vt fideles suos ad cōpatienduz incitaret.
Hā sol naturalis luxit cū suo dño. q̄nto ma-
gis nos xpiani qui redēpti sum⁹ sua sanctis
luma passione. Tertio xps sole obscurauit i
passione vt impios ad pñiam reuocaret. sic

multi fecerūt. vt patet in euangelio. vbi dicit
q̄ illi qui venerūt ad spectaculū illud visis si-
gnis p̄cutiebāt pectora sua & reuertebant. q̄
re p̄cutiebāt pectora. certe hoc est signū pñie
Ita etiā & nos penitētā p̄ peccatis faciam⁹
led duriora sunt corda saxis q̄ seq ad penitē-
du nolunt. Quartū signū solis fiet i iudicio
extremo. qñ celi mouēdi sunt & terra. de quo
signo dñs M̄att̄b. Statim post tribulationē
diez illoz sol obscurabit. Ita obscuratio so-
lis nō erit p̄ interpositionē lune vt eclipsis. s̄z
vītute diuina. & ppter peccatores damnados
& nō lucet ampli⁹ sup̄ terrā. Ibi⁹ figuraz
legim⁹ Ezech. xxiij. dirit dñs ad Ezechielem
Fili vade ad regē pharaonē & sume sup̄euz
lamentū & dic ad eū. Ecce hec dicit dñs. Ex-
quo tu assimilat⁹ es leoni & draconi q̄ est in
mari. expandā sup̄ te rethē meū & extrabā te
proiūcia te in terrā & irrigabo terrā fetore san-
guinis tui & operia sup̄ te cū extinc⁹ fueris
celos ne pluāt. & solē nubē tegā & luna nō da-
bit lumen suū. & gladi⁹ regis babilonis veni-
erib⁹ & plāgent te oēs trib⁹ terre. Ita moras
liter p̄ bunc regē egypti notaē peccator. q̄ te
nebrosus est in peccatis ad quē dicit p̄dicat-
ores. assimilat⁹ es leoni ppter peccata ma-
nifesta. & assimilat⁹ es draconi ppter peccata
occulta. Uñ ait Grego. Leo apte irascit.
draco occulte insidiat. expandā rethē in iudi-
cio eterno. & extrabā te de mari hui⁹ seculi. et
irrigabo terrā cū fetore peccatoꝝ tuoꝝ. cū ex-
tinc⁹ fueris. i. expulsus a facie mea. nec sol. s.
naturalis nec sol diuinitatis dabut tibi apli-
us lumen suū. Ideo quo ad thema. Erūt li-
gna quatuor. saluationis. incarnationis. re-
demptiōis & ererne dānatiōis

Dominica tertia aduentus

Sermo. III.

Quādūm audisset Jo-
hannes in vinculis opa xpi mittēs
duos discipulos M̄att̄b. v. Vide-
mus q̄ qñ hō est in vinculis & in loco obscu-
rotū nō potest eēlet⁹. Iuxta illud ps. Idam⁹
suerūt me in lacu inferiori in tenebris & i vī-
bramoris. tūc hoīs illi⁹ desiderūt est ab isto
vinculo absoluī & ad lucem venire. Ita fuit

Iohannes baptista q̄ fuit quaduplici vinculo ligat⁹ de qb⁹ desiderabat absolui. Fuit enī in vinculis sui p̄p̄ij corporis ubi aia se debat in carcere. Un Bo. vii. Quis me liberabit de carcere mors b⁹. Secūdo in vincul⁹ h⁹ mudi. Tertio fuit in vincul⁹ deserti ubi corpus suū velut i vinculis castigauit ne macularet suā sanctā vitā. Quarto fuit in vincul⁹ berodis. id misit duos discipulos d discipulis suis ad xp̄m ut ip̄m interrogarent vtruz iohānes deberet annūciare xp̄i aduentū ad lymbū sanciū patrib⁹ sicut p̄nunciauit aduentū xp̄i in mundū. et de h̄ dicit in euāgelio h̄. Jobes enī exiuit desertū et pdicauit p̄cōribus pniam t̄crepauit berodē dicēs. Nō licet tibi habere uxore fratris tui. pniam age ppter h̄ posuit eū in carcere. et jobes habuit aliq̄s discipulos q̄ ip̄m seq̄bant ppter sanctitatē vite et doctrine ei⁹. vt p̄z i euāgelio. In illo tpe. Cū audisset jobes i viciulis opa xp̄i mittēs duos d discipulis suis ut diceret Tu es q̄ vētū es an alii expectam⁹. q.d. Debeo existentib⁹ i lymbo diceretur aduentū. quia mori debeo i carcere ppter vītātē. et r̄ndēs ih̄s ait illis. Eūtes renūciate iobi q̄ audistis et vidi tis. ceci videt. claudi ambulat. leprosi mūdant. mortui resurgūt. paupes euāgelizant idē. p̄cōres pueri sunt et pdicāt sanctū euā gelū. et ait ih̄s. Beat⁹ q̄ nō fuerit i mēscāda lizat⁹. i. q̄ nō recedit de fide s̄z p̄manebit usq̄z ad finē. Et tūc illis abeūtib⁹ cepit ih̄s dicere ad turbas de iobē. Quid eristis in desertuz videre arūdinē vēto aguata. q.d. Jobes nō est q̄sī arūdo q̄ a vēto moueat. qd eristis videre boiem mollib⁹ vestitū. certe nō. qz Jobēs vestimentū bz de pilis cameloz. q̄ mol lib⁹ vestiunt i domib⁹ regū sūt. s̄z qd eristis videre pp̄beta. certe jobes ē pl⁹ qz pp̄beta. qz qd pp̄beta pdicebat h̄ jobes digito demon strabat. bic ei ē de q̄ scriptū ē. Ecce mitto a gelū meū aī faciē tuā q̄ pp̄abit viā tuā aī te ecce euā gelū. Quo ad ibema. Cū audisset jobes in vinculis opa xp̄i. In spēali ē notandū q̄ quadrupler est vinculum in qb⁹ omnes boies ligant⁹. Id r̄mū vinculum est amoris Secundū pudoris. Tertiū honoris. Quartū hororis et eterne dānatiōis. Id r̄mū

est vinculū amoris q̄ oia ligant ad diuinū amorem ut deū sup̄ oia diligat. De h̄ vinculo d̄r. Col. iii. Habeatis dilectionē q̄ est vinculū pacis. Isto vinculo fuit ligat⁹ ap̄s paulus Bo. viii. cū diceret. Neq̄z mors. neq̄z vita. neq̄z glori⁹. neq̄z timor. poterit me separare a caritate xp̄i. De q̄ vinculo amoris legim⁹ figurā. i. Beḡ. vbi legim⁹ q̄ dāvid vicit goliam in qnq̄z lapidib⁹. et liberauit p̄plm israeliticū de potestate golie et inimicorū. ppter ea ionathas fili⁹ regis saul iniit pacū cuz Bauid et q̄sī vinculo amoris int̄ se colligabant. querant ambo tāti amici q̄sī haberet vnam aiām. et ionathas exiuit se tunicā. suā et iduit eā dāvid. Ita moralit̄ golias est diabol⁹ q̄ obledit ciuitatē nostri corporis vndiq̄z et nūt aiām nostrā cape. s̄z dāvid manu formis. idē iniit hō deū diligēs vinculū goliā. i. diabolū i qnq̄z pub⁹ p̄nie. videlicet i p̄fessione. p̄tritōe et satifactiōe ieiunio et orōe. et liberauit aiāz suā de p̄tate diaboli. et iō ionathas. i. xps filius altissimi regis ip̄m intantū diligit q̄ col ligat se cū eo q̄sī vinculo dilectiōis et iduit eū vestimēto salutis ut i die iudicij honeste valeat abulare. vt p̄z fm aplim ut p̄s dicū est. Secūdū ē vinculū pudoris p̄cōrū. Beato vinculo dicit dāvid i psal. Birupisti dñe vi. mea z̄. Istō vinculū soluit p̄bonā opatōz. Un Isla. li. Captiuia filia syon solue vincula colli tui. Syon d̄r speculū et significat aiām deuotā q̄ est speculū sc̄tē trinitatis. id p̄p̄beta dicēs. Solue vincula colli tui. Act. xi. Id est sedebat in vinculū cathemis duab⁹ p̄stric⁹. s̄z venit angel⁹ et excitauit eū dicēs. Surge et seq̄re me. et secut⁹ ē eū. et cū venisset extra portā ait. Hūc scio vē q̄ milū dñs aī gelū suū et liberauit me de manu berodis et de oī expectatiōe plebis iudeorū. Ita morale ter p̄cōrū cū in tenebris p̄cōrū est cathemis ferreis vel vinculis p̄stric⁹ venit angel⁹ dñi. i. grā dei sibi inspirās et dicēs. Surge velocē a peccatis tuis et seq̄re me p̄ p̄nentia et p̄vi am innocentie. Accipe vestimentū salutis qd amisisti per culpā. et sic educit de vinculū ad viam rectā q̄ tendit ad eternāz salutē. et tunc peccator cogitās preterita peccata ait. Hūc scio vere quia misit domin⁹ angelū suū et

Sermo

liberauit me de manu herodis. i. diaboli. et
qui expectat de plebis iudeoz. dñatoroz. Tunc
dicit beatus Aug. Eductus per gram diuinam de
vinculis peccatorum meorum versus videtur abyssum
in quo iacuerat. et sic per scdm vinculum. Tertium
vinculum est honoris. et istud est triplex ut per
Eccl. iii. Vinculum triplex difficile rupit. sed
figuram legim⁹ pro romani de pingebat amore
mundi ad modum pulcre mulieris stantem in cir-
culo aureo in quo erat scriptus Iris aureis. quod
sum discerne. cui scieris fuge. et desideria sper-
ne. sic multi sancti fecerunt et dominus adhuc fecerunt. vñ
psal. Namibi adhaerere deo bonum est. Ita scri-
bebat iuxta. Recedo scilicet a deo cuicunque amor me
trahit per vinculum subbie. Ita scribebat in illa
pte. Num car⁹ dum vivo quod mundus diligit quod
suum est sed post mortem valde amat⁹ est. Item
scribebat in tercia pte imaginis. Ludo. illu-
dit enim hominem et in tunc decipit quod discernere
vezz nescit. ut per de duob⁹ viris quod un⁹ vo-
cauit alium et dixit ad eum. Quem mihi fratrem. et cultel-
lo ipsum occidit. Ita heu multos iam occidit et
decipit amorem mundi. Ita scribebat in quartia
pte imaginis. Excedo mente. et hoc patet de
salomone cui⁹ mente ex cessit amor mundi.
et sic ipsum ligauit quod deos alienos adorauit
propter amorem mundi. Et sic bene per quilibet dicere
quod ligauit vinculum amoris mundi. Fu-
nes peccatorum circumplexi sunt me. Quartus
vinculum est horroris et eterne damnationis. de quo
vinculo ait dominus Iohannes. viii. Ligatus mani-
bus et pedibus pugcite eum in tenebras exteri. ibi
erit fleo. et de isto vinculo legimus figuram
Bani. iii. Unde et ecce arborum in medio terre
alta nimis quod summitates eius celos tangebat
aspectus eius ad terminos orbis terrarum. et folia
eius pulchra. et fructus eius nimis suaves. Sed vnu-
bra eius aialia et bestie. et in ramis eius volucres
celi. et ex ea vescit ovis caro. et vigil sanctus de-
scendit de celo et foris clamauit. Succidite ar-
borum pscindite ramos eius. dissipate fructus eius
et fugiet bestie et volucres de ramis. sed et ger-
men radicis eius vinculo ferreo ligate et cor-
fere de te ei. Ita moraliter arborum in medio terre
est peccatorum peccatis cui⁹ mundi quia altus est
quod peccare non desinit. magnus quod magna co-
mittit. fortis quod fortiter in ipsis vicis laborat

aspectus eius usque ad terminos vniuersitatem terre
quod de peccato suo non erubescit. folia eius pulchra. et
laus humana. fructus eius nimis delectabiles
bona et palia subter bestiam regescunt. et carnales
delectatores in quibus vivit ut bestia. volucres
celi in ramis. et bona spuma et spumans et
voluntas. memoria. et septem dona spumans et
ex ea omnis caro vescitur. quod nutrit suam carnem. et
multos peccatores carnalis viventes. huiusc etiam
venit communis duplex pena videlicet mortis
et palis. et naturalis. et mortis eternalis. vñ sequitur.
Vigil de celo. et deus qui vigilat super nos
clamat ad angelos suos. Succidite arborum
ista Iohannes. viii. Dis arborum qui non facit fructum
bonum ericidae. Lu. iii. Securis est iam ad
radicem posita. rami pscinduntur. et quoniam sensus
corpis. folia. et lenitudo mundi et laus humana sa-
cra dispersuntur. et bona sua et palia. ut patitur in
psal. Relinqueret alienis diuinitas suas. volu-
cres qui sunt dona spuma et recedunt. videlicet sa-
piencia. intellectus. voluntas. et memoria et. Ba-
dir. et aia ligat vinculo ferreo in eterna damnatione.
ad frage vinculum culpe. ligat te vinculo
amoris. et fuge vinculum honoris et.

Dominica quarta

Sermo. III.

Tolle est qui per me
ventur⁹ est Job. i. Flota quod vide-
mus ad oculum in istis naturalibus
quando aliquis princeps magnus vult nouam
terrā intrare ubi diu non fuit nūcios solēnes
solet predestinare ut quisque valeat se ppara-
re ut cum honore tali principi valeat obuiare.
Ita dominus noster rex celi et terre qui ait Job.
in Alpot. ix. in vestimento suo scriptus habet.
Regnum et dominus dominantez et voluntate
bunc mundum intrare et diabolum de suo re-
gno expellere. voluit solennē nuncū scilicet
sanctū Iohannē baptistā velut angelū pres-
mutere qui suum aduentum mundo intimat-
ret. Et ergo. Ipse est qui post me venturus
est. Quomodo autem iudeis adueniū Christi in-
sinuauit patet in euangelio bodierno quia
Iohannes baptista erat in deserto circa iordanem
et propter sanctitatem vite sue noluit con-
versari in mundo. sicut iudei credebat ipsum

Sermo

esse xp̄m vt patet in euā gelio. In illo tpe misserūt iudei sacerdotes aliqz & leuitas in bierusale & dixerūt. Ite & interrogate iohannē. Tu q̄ es. Xps es. & iohes p̄fessus est vīta: tem dicēdo. Ego nō sum xps. Itex interrogauerūt eū. Quis ergo es belyas es tu. & dixit. nō sum belyas. & itex dixerūt. pp̄beta es tu. r̄ndit. H̄o. dixerūt ergo ei. Quis es vt rei sp̄sum dem⁹ bis q̄ mulerūt nos. qđ dicas d̄ teipso. ait iohes. Ego sum vox clamantis i de seruo dirigite. i. p̄parate viā dñi. sicut ait Isa. & q̄ missi fuerāterat er phariseis. & interrogauerunt eū & dixerūt. Quid ergo baptislas si nō es xps neqz belyas neqz pp̄ba. respōdit eis iohes. Ego baptizo vos in aqua. medius aut vestr̄ stetit quē vos nesciūs. i. christ⁹ qui mediator ē inter boiem & dēu quem vos nō vultis cognoscere ipse est q̄ venturus est cui⁹ nō sum dign⁹ vt soluā corrigiā calcia menti ei⁹. & hoc dixit in figurā humilitatis. hec facta sunt in berbania regione destru trās iordanē vbi iohānes erat baptisans. et sic patet euangelū q̄ iohānes p̄cursor erat & nunci⁹ ad aduentū dñi p̄clamandū. vt patet in themate. Ipse est q̄ ventur⁹ est. Mota q̄ quadruplex est aduent⁹ dñi. q̄ p̄ximo venit in vtex viginis velut rex in orū. secundo venit in mundū sicut medic⁹ ad egrotū. tertio venit in mentē sicut amic⁹ ad amicū. q̄rto venit ad iudiciū sicut iudex ad sententias.

Cūdimo dico q̄ xps venit in vtex viginis sicut rex in orū deliciosum. Hā videmus q̄ isti magni reges habent circa castra sua ortos deliciosos ad quos intrāt ad spaciāduz ita vter⁹. M̄arie viginis fuit ortus delicios⁹ regis eterni p̄paratus. Un̄. Cañ. v. Ceniat dilect⁹ meus in orū suū. Orus deliciosus debet esse bene cōclusus ne bestie intrēt. Iste fuit ortus M̄arie bñ clausus. Un̄. Cañ. iiiij. Orus cōclusus soror mea sp̄ola ortus conclusus. dicit bis cōclusus ppter duplicez ca stitate. Fuit enī extra quo ad quinqz sensus corporis videlicet visum. gustū. odoratum. tactum. & auditū. custodia angeloz vallatus iste ortus. ita q̄ nec leo supbie. nec v̄sus aua ricie. nec vulpes dolositatis intrare potuit. Ite fuit cōclusus ab intra ita q̄mēs ei⁹ nul-

la mala cogitatōe potuit maculari. In isto orō fuerūt tres flores. l. viola. rosa. & liliū. Viola significat humiliatē. q̄ est p̄m⁹ flos annūciās estate. H̄uc florē inuenit gabriel cū ad eā intravit dices. Ave M̄aria gratia plena zc. r̄ndit humiliter. Ecce ancilla dñi si at mibi sm̄ verbū tuū. Secund⁹ flos est liliū & significat castitatē q̄ fuit in vtero vgnis. Un̄ ait de ea Cañ. i. Sicut liliū int̄ sp̄nas. sic amica mea zc. Terti⁹ flos in Horto fuit rosa caritatis. Un̄ d̄r̄. Sap̄. xxiiij. Quasi plātatio rose in biericho. & sic patet primum. Secundo venit in mundū sicut medicus ad egrotū. Hā videm⁹ q̄ q̄n̄ aliqz homo esset infirm⁹ vlsqz ad mortē & si q̄s nūciaret si bi medicū venire q̄ possit eū bene sanare de hoc multū gauderet. ita humanitas fuit infirmata vlsqz mortē eternā sicut dauid dicit in psal. M̄ultuplicate sunt infir. zc. Sed ipse medic⁹ xps in būc mundū venit curare genus humanū. Ideo dicit Greg. in sermone de aduentu. M̄agn⁹ iacobat infirm⁹. ideo magn⁹ venit medic⁹ q̄ est xps. i. Lbi. i. Fidelis sermo & omni acceptōe dign⁹. Cenit enī xps in būc mundū peccatores saluos facere. H̄o Lītū. iiij. Non ex operib⁹ iusticie q̄ fecimus nos sed sm̄ magna misericordia suā saluos nos fecit. O in quāta miseria dāna: tioniseram⁹. dēu offendebam⁹ & ip̄e in nullo nobis fuit obligat⁹. in nullo nos indiguit. & tantū ppter nos venit in mundū vbi tot incōmoda & tantā mortē sustinuit. Ecce q̄n̄ta misericordia venit de⁹ ad homines. dñs ad seruos. dñes ad egenos. potens ad infimos. sapiēs ad stultos. bon⁹ ad impios. medicus ad egrotos. Et ex Ezech. xviii. p̄t̄z hoc vbi dicit. In quacūqz hora peccator ī gemū erit ei⁹ peccata nūqz recordabor. Job. Dei us verax est implere q̄ pm̄lit. Sequit̄ corre lariū q̄ de⁹ nos nōnunqz dānabit. Sed n̄ meo q̄ nosmetip̄s p̄ peccata nostra dānabi mus nosmetip̄s li nō querimur ad vennam p̄ verā & integrā p̄fessionē. Et iō xps venit in būc mundū vt nos sanet sic medic⁹. vt p̄t̄z in euā gelio Luce. H̄omo qđā descendebat ad bierlm̄ i biericho & icidit i latrones q̄ ip̄z spoliauerūt & vulnerauerūt vlsqz ad mortē

III

et semiuū reliquerūt ēn. venit autē ūc. Idō
 stea venit samaritan⁹ qui misericordia mo
 tus est super illū infirmū et lauit cum vino
 vulnera eius et infudit oleū ipsum sanādo
 ūc. Itē moraliter homo iste qui descendit a
 bierusalē in biericho est humanitas descen
 dens ppter peccatū de statu innocentie i sta
 tum miserie. et incidit in latrones. id est. spiri
 tus malignos q̄ ipsum velut latrones vnu
 tibus spoliauerūt et vlgz ad mortē amē vul
 nerauerūt. qd̄ cōquerit Ila. dices. Vulne
 rati eramus ppter peccata nostra. sed sacer
 dos. id est. sacerdotes antique legis ipsū cu
 rare non potuerūt. nec leuita. id est. patres le
 gis nature. sed venit samaritan⁹. id est. me
 dicus noster Iesus xp̄s q̄ misericordia mo
 tus infudit vnu sue humanitas mixte cū
 deitate et cū oleo misericordie in vulnera no
 stra et sanauit nos medicus. Ideo ait Ila.
 Vulnerati eram⁹ et ei⁹ liuore sanati sum⁹.
 Et sic patet secundū q̄ xp̄s in hunc mundū
 vt medicus ad infirmū venit. Tertio dī q̄
 xp̄s venit in mente hominis velut amic⁹ ad
 amicū. Ibidem⁹ ad oculū quādo alijs ba
 bet amicū ad ipsum venire volentē et in om
 nibus ditare cupiente solet se pparare. suuž
 hospitiū quantū videlicz potest ornare. Ita
 spūaliter xp̄s verus amicus noster qui ma
 gnā amicitia circa nos ostendit. qz p nobis
 in vera amicitia mortē sustinuit. Unū dicit
 Ecclisti. vi. Elmico fideli nulla est cōpara
 tio. Erille amicus libēter quotidie venirz ad
 nos gratiā suā nobis infundendo si nos es
 sem⁹ parati. vt ipse ait Apoc. vii. Ego sto ad
 ostiū et pulso. si quis mibi aperuerit intrabo
 et cenabo cū illo. O quantū ercit anima de
 uota in aduentu illi⁹ amici. Unde Zach. ix
 dicit. Haude et letare filia syon q̄ ecce venio
 ait domin⁹. Filia syon est anima deuora q̄
 debet deū diligere corde puro. Cor enim sim
 p̄m est in medio corporis positū. O quan
 tu anima gaudere potest de aduentu tā no
 bilis dñi tam vtilis hospitus sicut solet gau
 dere sponsus de sponsa sibi amicabili. eger
 de aduentu fidelis medici. amic⁹ de aduentu
 fidelis amici. Iple xp̄s est spōsus q̄ nullus
 d̄ speciosior. Unū daniel. Speciosus forma

prefilijs hominū. Sedic⁹ quo null⁹ peris
 tor ad sanandū. qz solo vbo sanat Adathei
 vii. Dñe dic vnu vbu et sanabit puer meus
 Eccl. vi. Elmico fideli in xp̄o nulla ē cōpatio
 dignior auro et argēto. vii. iiii. Reg. qdaz do
 mina ait ad vnu sanū. O dñe volum⁹ pp̄hetā
 dñi. helizēū in uitare. r̄ndit. placet mibi. tunc
 purgauit domū. pparauit cubiculū. mēsaz
 et cādelaby posuit. et tūc iuitauit pp̄hetā be
 lizeū. et p̄cenauit cū ea et hospitauit et ma
 gnā gram ex pte dei dedū mulieri. Ita ania
 deuota dicat ad corp⁹. O dñe volum⁹ xp̄m
 in uitare vt veniat ad nos. et tūc debet r̄nde
 re. Id lacet mibi. et dñia dom⁹. i. aia d̄z domū
 purgare scoba p̄fessionis. et cubiculū cordis
 pparare ornamētū vttū. mēlam miepone
 re paupes recreādo. et cādelabro cū lumine
 accēdere boni exēpli. de q̄ cādelabro ait dñs
 i euāgelio. Clos estis lux mūdi. nō accēdūt
 cādelabre ponūt sub modio s̄z vt luceat oī
 bus q̄ in domo sunt. tūc venit xp̄s in mentes
 sicut amic⁹ ad amicū ip̄m p̄solādo et grām
 diuinā tribuēdo. et sic p̄t̄ tertii. Quarto dī
 co q̄ veniet ad iudiciū sicut iudex stricissim⁹.
 Apoc. i. Ecce veniet in nubib⁹ celi et vidēbit
 eū oīs cōgro. et tūc plangēt se sup eū oēs trib⁹
 terre. Itē Apoc. vi. Reges terre et oēs princi
 pes tribuni et diunes foræ et oīs infidelser
 us et liber abscondent se in spelūcis et in petris
 montū et dicēt mōrib⁹. Cadite sup nos et ab
 scondite nos a facie sedētis sup thronum et
 ab ira agni. quoniam veniet dies magn⁹ et sā
 crus sanctoz. et tunc q̄s poterit stare. Venit
 enī ad sententiandū vt ipse ait in euāgelio.
 Dat enī oē iudiciū dedit in manus filij. Et
 tūc veniet valde horribilis. vt p̄z i psal. Tu
 terribilis est. et q̄s resisterib⁹. H̄ legimus fi
 gurā in Apoc. Ecce ego ihes vidit thronū
 magnū et cādidiū et sedētis sup eū q̄ erat hor
 ribilis aspectu a cui⁹ p̄spectu fugit celū et ter
 ra. et erat veste aspera aspersa sanguine.
 et vocabat nōmē el⁹ nōmen patris dei et
 exercit⁹ celi sequebat eū in equis albis vesti
 tis byssio albo et mundo. et de ore eius proce
 debat gladius ex viraqz parte acut⁹ vt p̄ci
 tat gentes. Moraliter thronus iste quē dñs
 bānes vidit est thronus iudicialis quē dñs

V

ponu i nubib⁹ celi. ⁊ sedēs supēū iudex xp̄o
a cui⁹ conspectu fugit celū ⁊ terra. quia tūc
tremet angeli ⁊ homines. Un⁹ aut⁹ pp̄bera. Si
tunc tremet ced⁹ in alto monte quid faciet
cordo in agro. Itē si iust⁹ tunc vir saluabit
impi⁹ ⁊ peccator⁹ vbi parebūt. Vestit⁹ veste
sanguinea qā firuras clauoz ibi in corpore
ostēder ⁊ sue passionis vulnera cicatrices ut
videant impi⁹ in quē trāfixerūt. ⁊ mali chri
stiani qui penitētiā neglexerūt. Et de ore ei⁹
procedet gladi⁹ acutus ex vtraqz pte. id est.
senīteria scindens in corpe ⁊ aīma dices. Itē
maledicti in ignē eternū. In his quinqz ver
bis facit qnqz iuctus. Itē scz a societate oīum
elector⁹ ⁊ a facie mea quā nunqz visuri estis
ampl⁹. Maledicti qz noluntis bñdictionē.
In ignē qui nunqz extinguet. Eternū. qz si
ne fine durabit. tunc peccator⁹ bene potest di
cere primo ad solē. Sol vsqz huc mibi illu
minasti. modo vado ad exteriores tendras.
Secundo adaerē. Usqz buchabui odorez
bonū modo vado ad eternū fetorez. Tertio
ad terrā. O terra usqz huc babui diuersa ci
baria arbor⁹ ⁊ fructuū. modo vado ad eter
nam famē. Quarto ad aquā. O aqua usqz
huc me potasti ⁊ lauisti. modo vado ad ter
ram simū. Quinto ad virginē M̄dariā. O
M̄daria hucusqz p me orasti. modo vado a
te nunqz te vilurus. Sexto qd angelos. O
vos angeli bu cu sqz me custodistis. modo
vado a vestra societate ad societatem demo
nū. Septimo ad electos. O vos electi bu
usqz vestras babui intercessōes. modo va
do ad societatē dānatoz. Octauo ad xp̄m.
O piede⁹ q latronē in cruce suscepisti peni
tentē. hodie recedo a te. qz pniāz a gēre nolui
ampl⁹ temp⁹ penitēdi nō babebo. iaz nul
lam grām merui. Un⁹ aut⁹ Job in psona dā
natoz. Clamabis in illo die ⁊ nō eraudieris.
Ideo de⁹ nos aī aduentū ei⁹ pparare ad
monet vt tūc possim⁹ securi stare cū electis
ante thronū. Qd nobis p̄stare dignet pater
⁊ filius ⁊ spūllancius.

Sabbato quattuor temporum
Sermo. V.
Ab principibus

sacerdotū factum ē. Luc. iii. Hos videm⁹
in naturalib⁹. q̄ quādo aliquāres non ha
bet in se in q̄ potest cōtentari recurrit ad ali⁹
am q̄ potest libi cōuenire. sicut luna recipit
suū lumē a sole. ⁊ sicut fili⁹ famelic⁹ ad p̄m
sic discipul⁹ ad suū magistrū. Ita beat⁹ io
bannes baptista suā doctrinā recepit a xp̄o
sicut luna lumē suū a sole. ⁊ sicut fili⁹ cibū a
patre. ⁊ sicut discipul⁹ doctrinā a suo magi
stro. io sua doctrina fuit q̄ patet in Euāge
lio sequēti. Cū enī regnū iudeoz stabat sub
vno rege. tunc stabat in magna pace. sed cū
diuidideret tūc incepit destrut. quia omne re
gnū in se diuīsum desolabit. Quomodo tē
pus hoc factū est describit p̄ hoc euāgelii
Enno quī decimo imperij tiberij cesaris ro
manoz procurante poscio pilato iudeā. et
herode terrarcha qui p̄curauit ⁊ rexit galile
am. ⁊ Id bilippo terrarcha iuree ⁊ draconiti
dis regionis ⁊ lizania qui fuit procuratori
peratoris abilinē regionis. Isti tres videlz.
Herodes Id bilipp⁹ Lizanas fuerūt p̄cu
ratores istay triū regionū. ⁊ omnes tres vo
cabant terrarche. quia vnuſqz hebebat q̄r
tam parē regni. Sed pilat⁹ bierusalē ⁊ duo
summi sacerdotes videlicet Annas ⁊ Cay
phas. Cū igit̄ isti quattuor principes regna
bant. tūc faciū est verbū dñi sup̄ Johannez
filii zācharie in deserto iuxta regionē iorda
nis per baptismuz penitētie in remissionem
peccatorū. sicut scriptū est in libro Isiae. xl.
Cox clamatis in deserto parate viā domi
ni rectas facite semitas ei⁹. Omnis vallis i
plebitur. id est. omnis humiliabitur. et
omnis mons ⁊ collis humiliabitur. id ē.
omnis superbus p̄sumptuosus. humiliabi
tur. ⁊ erunt praua. id est. opera mala in dire
cta. ⁊ aspera penitētie in vias planas diuine
gratiae. ⁊ videbit omnis caro. id est. omnis ho
mo salutare dei nostri. ⁊ aduentū salvatoris
⁊ sic patet euāgelii Eōthema. Sub princ
pibus ē. Circa qd verbū est sciendū q̄ sic
quattuor principes regebant regnū filiorū
israel. ita quattuor sunt v̄tutes q̄ debet rege
re regimen cōscientie nostre. vbi anima est
tanqz imperator. Idima v̄tus est iusticia.
Secunda est temperantia. Tertia fortitudo.

Sermo

Quarta est prudentia. Prima virtus in re gione nostre conscientie velut princeps est iusticia. que hominem habet corrigerem qad pte rita que sunt commissa mala. Opus iusticie est malefactorem de suis malis corrigerem. Ideo ui dices sunt constituti. Cui figura legim Ero. xviij. Cum amalech pnceps malus aggressus est filios israel. Moyses ascendit in monte ba bens in manu sua virga quam cum eleuata teneret popul israel vincebat. et quia cum manus Moysi erat fesse sustentabat per aaron. et sic vincebat Amalech. Ita moraliter per amalech malum principem nota diabolum qui ag gredit filios israel tam in conscientia quam in cui tatisbus cum malis moribus ut soluat unitas pacis quod nisi hec gens mala per principem cor rigat plurimos potest. Unus Cassiodorus super psal. Iniquitas mortaliu multos in societa te perturbaret si ea iudicialis correctione non re secat. Debet igit moyses. id est. iusticia vel prelat in monte i tribunal iudicis ascende re virga correctionis tenere. ut quoniam culpa exegerit delinquenti non dormiat iusticie disciplina. Igitur iudices vel pecunarii viri et prelati debent corrigerem mala. Similiter enim cum ho mo peccat debet ipsa iusticia quasi princeps impatoris anime corporis corrigerem in eternu damnet. Unde ait apostolus. 1 Corinthus. xiij. Quod si nos metipso diuidaremus vobis non iudicaremur a domino. Et sic iusticie virtus est primus pnceps in regno anime. Secundus princeps est temperantia in cibis et potibus. corpus bene regere et in diuitiis non nimium excedere. Id est. hunc si affluat nolite cor appetere. Nam sex sunt supfluantes in quibus temperantia est necessaria. scilicet honores. dignitates. diuitiae. copia. delicie ciborum et potuum. vestimentorum ornatum. sanitas corporis et fortitudo virium. Huius figura legimus Ezechiel. ix. ubi dixit dominus ad seniores. Accipite arma vestra et currite per totam civitatem bierusalensem et interficite omnes a maiori usque ad minorem quos inueniens. tunc venit quidam vir linea ueste induitus et dixit. Non percuteatis donec consignem signum thau in frontibus hominum gentium quos nec ledere nec percussere debetis. et postquam signauit accesserunt sex viri et percusserunt omnes per illos in

quibus signum thau inuenierunt non leserunt. Ita moraliter signum thau est signum sancte crucis. et significat virtutem ipsam sed virtutem mati sunt isti sex personae nominati secundum diuitias. bonores. ciborum abundantia. et potus. crux et vestimentorum ornatum quod multos ledunt in sancta ecclesia. sed dicit dominus induitus ueste alba id est. humana natura. non occidas eos in quorum frontibus inuenies haec virtutem temperantie. virtus temperantie domat corporis. sicut videmus. quod nulla est animal vel animal ita in domitu quam domesticetur temperantia. ut patet de accipitre. deniso. et sic de aliis quod sunt naturaliter indomita. sed volant de hominibus et capiunt et revolant. et hoc facit temperantia. modicum dat eis de cibo. ita est de corpore humano. Nullum enim animal est ita indomitus sicut homo cum fuerit iuvenis sanctus pulcher et diuines qui non potest habere temperantiam ut se ipsum cognoscatur et corporis subiectum anime nisi quoniam homo suo corpori subtrahit cibaria. et honores mundi calcatur et accipit humilitatem. et vinum modice sumit. et vestimentis temperante vtratur. et quoniam corporis subiectum anime. Sic enim princeps temperantia regit in regno conscientie. Sic patet secundus. Lertia virtus quasi fortis rex in regno conscientie est fortitudo metris. De qua uestute dicit Tullius. Immobilitas est anime contra aduersa bui mundi. sic fuerunt sancti. De quibus dicit Hebreorum. xiij. Fortes facili sunt in bello. et hoc id est Thob. v. dicit. Fortis esto animo in aduersis ne in ipsis nimium conturberis. Tertius fortitudinis assimilatus leoni aquile et stelle matutine. Unus legimus in quadam historia secundum quedam pulchra virgo sedebat in sole et cecidit ante eam pomum babens aureum splendorum vel colorum album et rubrum et ipsa concepit inde. que vadens addedit os querens quomodo suum partum deberet vocare. Id est dicit leo. Secundus dixit voca aquila. Tertius dixit voca stellam. Quia leo fortis est et omnia animalia vincit secundum. et sic vocabatur filius eius leo. Moraliter ista pulchra puella est anima devota vades a tenebris per catorum ad lucem solis iusticie. et cadit aureum pomum. id est. gratia divina in ea. et inde efficitur anima illius hominis gratia dei recipientis

aquila. q̄ si c̄a q̄la volat alte ad solē. sic anima talis volat alte ad diuinā p̄fēlāda. Enā ef ficit talis anima stella matutina. Unū dicebat de isto principe Iuda machabeo. Quasi stella matutina in medio nebule. ita refusit iste in tēplo dei. i. in scā ecclia. Item talis anima efficiē fortis velut leo q̄ ad nullū pauēbit oculū. id dāuid cōmēdat illos duos p̄cūpes sc̄z Saul & Jonathan leonib⁹ fortiores & aquilis velociores. & sic pat̄z terti⁹ princeps. Quarta est prudētia & h̄ē quart⁹ p̄nceps ī regno anime. Nam prudētia est virūs q̄ b̄z homines regere de futuris. Unū Allan⁹. Id re teriti memores plens dispone futurū p̄spice statrib⁹ sapia fixa colūnis. Unū sapiens p̄monet nos. O piger b̄z nade ad formicā et disce ab ea prudentiā. nam colligit in estate vnde viuat & hyeme. Si ei istud parvū ani mal cogitat de hyeme adueniēte. q̄nto maḡ homo in hac vita debet cogitare vt laboret in bonis opib⁹ vnde viuat in hyeme. i. in futura vita. Id monet domin⁹ in euāgeliō Mat̄th. xxiij. Orate ne fuga vīā fiat in hyeme. i. in futura vita. Hanc vīutem prudētia debem⁹ addiscere a sc̄do animali paruo qđ est serpēs vt ait xp̄s Mat̄th. x. Estote prudētes sicut serpētes. Nam serpēs est magne prudētie. Bicit ei Ildor⁹ q̄ q̄ serpēs q̄ dī coluber sentit se grauati a veneno & pelle deponere. tūc p̄mo plurib⁹ dieb⁹ se abstinet. Sc̄do q̄ndam amarā herbā comedit. Lertio in aqua se balneat. Quarto foramē p̄stre intrat violēter. & ibi veterē pelle deponit. Quinto se ad calorē solis ponit. vt pelle nouā forficet & induret. Hūc modū debet peccator tenere. q̄ se in peccatis sentit grauati & cupit sc̄iam renouare. Iuria illō apli Ep̄be. viij. Renouam⁹ spū mētis vīē. Idūo debet corp⁹ suū ieunīs & disciplinis doma re. sicut fecit illa sc̄ia dñia Judith. de q̄ legiē Judith. viij. Erat iudith cilicū bñis ad carnē & ieunīs. Sc̄do ut serpēs deb̄z herbam amarā accipe. i. p̄tritōdem Unde Lreno. ii. Velut mare p̄tritō tua. Lertio dī ore vene nū p̄ctoz p̄cere & p̄fessionē. Unde Psal. Dixi p̄fitebor aduersum me iniusticiā mē dño. et tu remisisti impietatem peccati mei.

Quarto deb̄z iaq̄s lacrimaz animā suam balneare. Unū ps. Lauabo p̄ singulas noctes lectu meu. zc. Quinto foramē petre intrare. petra at erat rps. q̄ b̄z q̄nqz foramina in suo corpe. suoz q̄nqz vulney. illa dī p̄cator penitēs intra. i. in mente brē. & ibi anti quā pelle suoz peccatoz reliquere. ad Col. viij. Exuite veterē boiem cū actib⁹ suis et induite nouū q̄ fm̄ deū creat⁹ est in iusticia et veritate & sanctitate. & tunc peccator dī seponere ad verū sole iusticie. vt in illa pelle noua indurescat & in bonis opib⁹ assuecat. sic patet q̄ ad thema. vbi dī. Sub p̄ncipib⁹ zc. Ubi ergo q̄tiuor p̄ncipes in regno sc̄iētia et aīē imperatricis habēt regumē sc̄iūsticia. temperantia. fortitudo. & prudētia. Justicia p̄herode. temperantia p̄ pilato. fortitudo p̄ philippo. prudētia p̄ lizania. tunc regnum stat in pace.

Sermonem de nativitate requiri in fine.

Dominica infra octauam nativitatis.

Sermo. VI

Rant ammiran/ tes sup̄ doctrinā & responsis eius Luč. ii. Mos videm⁹ ad oculū q̄ q̄ aliqua vident & narrant q̄ nūqz ampli⁹ sunt audita vel vīsa. tūc boies solent ammirari fm̄ verbū sapiētis. videt oculus. audit auris. ammirat itellect⁹. sed q̄ nō omnib⁹ credipotest. Juxta illō. i. Job. iiiij. Molite oī spiritui credere. Ite si p̄sone digne sūt tūc eo veri⁹ credi p̄t. Unū apls. ii. Thimo. i. Certe suz & scio cui credidi. Ite si ista postea p̄pis oculis iuueri p̄nt & maib⁹ tractari. tunc p̄nt bñ dicere istō qđ sc̄ptū ē. Manifestū ē h̄nē gare n̄ possum⁹. & h̄ patet i euā gelio de puerō ihu vīz nouitas. maḡ narrare. testimoniō aprobare. p̄ spūmctūm reuelare. et illa p̄ ppbetā annūciare. Erat ioseph & maria mater ihu mirātes sup̄ his q̄ dicebāt deillo & bñdixit illis symeo. Ecce posuit ē h̄ & dat̄ i ruinā maloz & nō credētū. & in resurrectōez

Sermo

multorum in Israhel. Et erit signum ad quod omnes
gregari debent de qua prophetam Iesaias. Lenta
bit dominus signum et congregabit dispersos. sed in illo
signo Christus quem posuit pater in mundo contra;
dicet per malos iudeos et malos christianos.
Et tuam ipsam animam pertransibit gladius scutum doloris
ut reuelent ex multis cordibus cogitationes.
quod multi prophetarum dicabat regnum venturum et
passum. quod in cordibus eorum ipsum scutum fuit
infusum. Et hunc reuelabunt. et manifesta erunt.
Et erat anna prophetissa filia phanuel de tribu
Esaer. Hec processerat in diebus multis quod fuit
annosa et vixerat cum viro suo in matrimonio
anno octavo. virginitate sua tradita sibi. et
huius erat vidua usque ad annos lxxxiiij. quod non dis
cedebat de templo ieiunis et orationibus seruens
deo die ac nocte. Et huius hora supueniens
cum symone hec predixit ut supra dictum est.
Loquebat de illo omnibus quod expectabant re
demptorem Israhel. Et cum profecerunt oia summa
gem domini reuersi sunt in galileam in civitatem
Nazareth. quod iuerunt cito in templu bierusalem.
Viduerat crescebat et fortabatur summa humanam
naturam. plena sapientia et grata deierat cum illo
summa diuinam naturam. Et sic patet euangelium.
Bedeudo ad thema. Ammirati sunt. et ex
bis vobis est notandum quod quanto sunt ammiranda
omni mundo. scilicet incarnationis Christi. pietatis
rum. trinitatis mundi mutatione. et electorum glorificatione.
Item quod omnes ammirantur est Christi
incarnatione. Unde quod non ammirantur quod talis
potest de quo vobis omnia creauit voluit homo
fieri propter nos. Ita se humiliare quod portaret
crucem vel lignum. ut per me in euangelio Jobanus.
Item quod non ammirantur quod talis quod sua sapien
tia omnia ordinauit voluit per nobis ut fatus
reputari. ut per me de berode quod sprevit eum et in
dixit eum veste alba quod stultum. Ita quod non am
mirantur quod sua clemencia ob claritatem vultus
sui celos illuminauit. quod celum non indiget sole
neque luna. sed facie sancte trinitatis illumin
nat. quod ille voluit faciem suam velari pro nobis.
et conspici illud est ita mirabile quod ammirantur
etiam angeli. unde angelii inferiores Christi incar
natione videntes et ei ascensione ammirantes
dixerunt. Quis est iste qui venit de edom trans
itus vestibus? et de mundo. Et alii superiores re

sponderunt. iste formosus in stola claritatis
sue. Ita illud est mirabile quod homines admirantur
quod multi iudei gentiles. et mali christiani
illud cogitare non possunt nec capere intellectu quod
credere nolunt. isti autem cogitare debet quod dicit
Jobannes in suo euangelio. non erit impossibile
apud deum omne verbum. Si enim deus om
nem dum celum et mare. et oia quod sunt in eis cre
avit solo uno verbo. Et ubi dixit. Fiat et fa
cta sunt oia. Ideo possibile est credere homi
nia fieri quod verbo conceperit virgo. et peperit virgo. et
virgo permanebit. Item istud est mirabile quod demo
nes ammirantur incarnationem domini nostri Iesu Christi
Qui demones videbant ipsum esurire. sitiare. et
frigus habere. dormire. cristari. lassari. et oia
be patent per euangelium Christus fessus fuit ex
itinere et sedebat super fontem. Cum huius videbatur cre
debatur ipsum hominem esse. sed cum viderunt ipsum mis
erabilia facere quod homo facere non potest.
scilicet mortuos suscitare. super aquas siccis pe
digere ambulare. in nullo peccare. demones
de hominibus solo verbo fugare. leprosos mir
dere. credebatur ipsum esse regnum. sed nesciebatur per
certius virum esset deus an homo usque ad passionem.
Tunc manifeste videbatur quod in cruce spuma
emisit et in limbu descendit. et illos secundum patrem
liberauit. Ideo christi incarnatione est primum
mirabile quod angeloi homines et demones am
mirantur. Secundum mirabile est pietatis conversione.
Unde ait Berninus. Istud est mirabile quod om
nes homines mirantur. scilicet quod deus mundum de
nibili creauit. sed illud est mirabile quod deus
quod peccatorum vilissimum quod in multis peccatis mor
talibus deum offendit. reuocat et illu vult in pri
mam gratiam recipere quod nouum mundum creare.
Hoc probatur tribus rationibus. Prima ratio
est illa deus creauit mundum et celum et posuit
solem stellas et lunam. si stelle caderent non eas
ad proximum locum collocaret. quod si unum perfectum
annihilaret. et cum homo ibi liberum arbitrium
scire bonum et malum. et tunc cadit millesies de suo
statu recto ad statum pietatis. et tunc deus recipit
ipsum ad gratiam tanquam filium. ut patet in illa pa
rabola de prodito filio. Secunda ratio est illa
quod maius miraculum est peccatores recipere
ad gratiam quam mundum nouum creare. deus crea
vit mundum sine omni adiutorio et resistenter.

vt patet in Gen. sed hoīes peccatores suā iusticiā nō potest accipere ad grāz sine adiu-
torio p̄tōris. et adiutoriū p̄tōris est solū di-
cere q̄tuor vība cū cordis p̄tōde. sc̄ pecca-
ui dñe miserere mei. ut patet in psal. Tertia
ratio est q̄ de⁹ q̄n creauit celū et terrā ange-
li in tantū nō fuerūt gauisi sicut de puerio-
ne p̄tōz. ut ipē dñs testat⁹ ē in euāgeliō Lu-
ce. xv. Haudū est angelis dei sup vno pec-
catore p̄niam agēte q̄z super nonagintano-
uem iustis q̄ nō indigēt penitētia. et sic patz
secundū ammirabile. Tertiū ammirabile
qđ om̄es hoīes ammirant̄ est stat⁹ mundi.
mutatio dēxire excelsi. et ideo cōpāt rote for-
eune in qua quattuor sedent. vnde legimus
q̄ romani depinxerūt mutationem mundi
quasi rotam in qua q̄tuor sedebāt. vnu in
medio rote ascendēdo. et iuxta illū scribebat
regnabo. et vnu in summitate rote regno. et
vnu in medio descendēdo. regnauit. et vnu
infra rotā iacentē. sum sine regno. Ad ppo;
sitū ista rota signat stat⁹ h⁹ mudi. q̄ lic̄ ro-
ta voluit ita stat⁹ mudi. Unde videm⁹ q̄ nūc
est homo dñus. nūc paup. nūc est let⁹. nūc
tristis. nūc fortis. nūc infirm⁹. Et q̄tuor
in rota significat q̄tuor stat⁹ h⁹ mudi.
Nam p̄m⁹ dixit i rota ascendēdo regnabo.
q̄ ad futur⁹. q̄ q̄ nascit intendit regre i mdo.
sed lepe multi de rota cadūt anteq̄z veniant
ad regimē. hoc est q̄ moriūt in iuuētute. Se-
cūdus dixit regno. et ille sedebat superi⁹. hoc
est in p̄nū q̄ viuunt. bibunt. comedunt. et lu-
dunt. et h̄i dominant. sed lepe cadūt de rota
imprōduſe et moriūt. Terti⁹ dixit descendē-
do de rota regnauit. et h̄i sunt septuagīta an-
noz vel octuagīta. q̄ in h̄ijs perire mund⁹.
Quarti⁹ infra rotā iacedō dirit. suū regno.
h̄i sunt mortui electi. Ideo mirat om̄is bō.
Ideo ait. mirabilia sūt opa illi⁹ hoīb⁹ absco-
la. q̄ nesciho q̄n cadit de rota. Quartum
ammirabile qđ ammirant̄ hoīes ē electorū
glorificatio. q̄ erit i die iudicij cū suos electos
vocabit et glorificabit. Unde psal. Mirabi-
lis de⁹ in sc̄tis suis. Unde dñs ad glorīā fu-
turōz electoz tria vult facere. Mirumo om̄es
angelos. oēs demones. oēs creaturas ratio-
nales. indeos. paganos. ad eoz gliaz in ele-

ctis dei vult p̄templi. ut patz in psal. Elo-
uocauit celū desursum. i. angelos. et terram.
deos. i. inferiores creatureas discernere
ip̄lm suū. Secūdū vult mundū totū ad tale
diē festū innouare. ut dī Apoç. xxi. Ecceno-
ya facio om̄ia. Terti⁹ vult oēs lctōs suos
de bonis opibus suis cōmendare. ut ptz in
euāgeliō Abrahai. xv. Esuriui et dedisti
mibi manducare zc. Ideo venite bñdici. zc
ut maledici. zc.

¶ Sermonem de Epiphania quere in fine.

Dominica infra octauam Epi- phanie.

Sermo. VII

His que patris
mei sunt oportet me esse Luce. ii.
Mota q̄ tria sunt magne utilitatis
apud quēcūq̄z hoīes. Mirum est q̄ bō sc̄t
oīa bene custodire q̄ p̄ magnū labore acq̄si-
uit. Unde Josue. xxiiij. Estote soliciuti ut cu-
stodiatis cūcta. q̄ q̄ acq̄sita nō huat fructuz
nō capiet ex eis. Secundū pdita diligenter
requireda. Luce. xv. Abulier si perdididerit
dragmā vnu nōne accēdit lucernā et q̄rit zc.
Terti⁹ de repertis pditis acquisitis conso-
latio recipiēda. q̄ naturale ē q̄p̄li hō aliquaz
rem pdiderit et inueniterit gaudet. ut patet de
filio perditō. et de oue cētesima. Lu. xv. Cō-
gratulamini mibi oēs q̄ inueni dragmam
quā pdiderā. de his trib⁹ legit euāgeliū de
Jesu. Cum esset Jesus annoz duodeci
ascendēb⁹ ioseph et maria ppter festum in
templū in bierlem puer ihs ibat cum illis.
Consummatis dieb⁹ septe sm p̄uetudinez
diei festi. cū redirent remālit puer ihs in bie-
rusalē et nō cognouerūt maria et ioseph estu-
mantes illū ēē in comitatu. q̄ mulieres ibāt
in una turba. viri in alia turba. et sic ioseph
putabat pueyesse i comitatu muliez. et ma-
ria putabat ip̄m ēē in comitatu viroz cum
ioseph. et sic remālit voluntarie in bierusalem
venēr̄ iter diei. i. vnu dietā. et requirebāt eū
inter cognatos et notos. et non inuenientes

Sermo

regressi sunt in hierusalē requirentes eū. Et faciū ē pōst tridū inuenierūt eū in templo se-
dente in medio doctorum audientē illos et iter
rogantē. de q̄ oēs mirabāt et stupebat super
prudētia et respōsīs ei⁹. Et omēs vidētes q̄
puer duodecim annoz tāta subtilia loqbaē
q̄ nūq̄ didicit ammirati sūt vñ talē sapiam
baberet. dixit at mater ei⁹ ad puerū cū eū iue-
nit ibi. Fili qđ fecisti nobis sic. pater tu⁹ pu-
teriu⁹ ioseph et ego dolētes querebamus te.
Et ait ad illos. Quid ē q̄ me querebatis. ne
sciebatis ē q̄ in his q̄ patris mei sūt oport̄
me ē. et ipi⁹ h̄bū nō intellecerūt qđ locut⁹
est ad illos. q̄ loquebat̄ de redēptiōe huma-
ni generis. Et descendit cū eis de ciuitate bie-
rusalē q̄ fuit in mōte et venit i nazareth q̄ fu-
it in valle. et erat subdit⁹ illis ut oib⁹ pueris
exemplū daret obediētē. Et mater ei⁹ maria
p̄suabat oia v̄ba h̄ p̄ferēt in corde suo velut
in libro sic vt lucas sc̄p̄lit h̄m euāgeliū d̄ ore
et corde v̄gis. et pueri h̄s p̄ficiēbat sapiētā et
estate apud dēū et boies s̄m q̄ fuit deus et hō.
q̄z uis fuit ita sapiēs q̄n nascebat sic q̄n mo-
riebat. n̄ loquit̄ euāgeliū s̄m būanitatē
et puericiā. et sic patet euāgeliū. Quo ad the-
ma. In his q̄ patris mei sūt oportet me esse.
Quattuor sūt in q̄bus oportebat xp̄m esse.
Primo fuit in his q̄ legat⁹ expeditissimus.
Secundo fuit in his q̄ doctor sapientissimus.
Tertio fuit in his q̄ ppugnator fortissim⁹.
Quarto fuit in his q̄ ducor fidelissimus.
Primo dico q̄ xp̄pum oporebat ēē in his q̄
ad redēptōem hūani generis erāt p̄pē qđ
fuit missus a p̄tētāq̄ legat⁹ expeditissimus.
Ubi vīdem⁹ q̄ isti magnum reges impatores
et papa in arduis negozijs mittētes suos le-
gatos dāt eis plenā p̄tātem p̄ pace reformā-
da. Sic de pater misit h̄m xp̄m cū plenitu-
dine sue p̄tātis. Undō ait qđā. Eluditū audi-
uum⁹ a dō et legatū ad gētes misit. vīdem⁹
in q̄z q̄n papa mittit vñū de suis cardialib⁹
ultra mare in legationē. ille portat insignia
papalia et ille h̄s auctoritatē absolueūt exco-
catos vñdecūq̄ veniat ad dēū. et h̄s p̄tātē cō-
serdi bñficia. Ita xp̄s a p̄tē est missus q̄ est
pater patru⁹ a q̄ ois paternitas siue in celo
siue in terra nominat s̄m apl̄m ad Ep̄b̄. iii.

Iste iḡt legat⁹ xp̄s portauit milia insignia
p̄ mare h̄ seculi missus. Nam babuit p̄tātē
demones fugare. nā demones dixerūt. Lu-
es fili⁹ dei viui. Un̄ dixit discipulis suis in
euāgeliō Jobānis. Nō creditis q̄ ego a pa-
tre sum missus. pater et ego vñū sum⁹. credi-
te operib⁹. de bac missione tāq̄ legat⁹ babe-
tur figura Ep̄oca. vii. Ecce ego iobānes vi-
di altez angelū ascendentē ab ortu solis ba-
bentē signūz dei viui. et clamauit voce mag-
q̄tuor angelis q̄b⁹ datu⁹ est nocere terre et
mari dices. Molite nocere terre et mari neq̄z
arborib⁹ q̄adusq̄z signemus seruos dei nri
in frontib⁹ eoz. Ita moraliter iste angelus
alter erat christ⁹. q̄ iobānes baptista p̄m⁹.
vt saluator cōmēdat ip̄m in euāgeliō Luc.
vii. Hic est enī de quo sc̄ptum est. Ecce ego
mitto angelū meū. q̄ sicut angel⁹ a dō i ter-
rā mutitur. ita angel⁹ p̄mus iobānes fuit
missus. sed alter angel⁹ est xp̄s. q̄ h̄s signum
dei viui sc̄p̄t patris vt possit de oib⁹ iperare.
Ido clamauit ad illos q̄tuor angelos. Mo-
lite nocere terre et mari. i. penitētib⁹ q̄ p̄ ma-
re significant̄. et terre. i. peccatorib⁹ frigidis
velut terra q̄adusq̄z signē⁹ seruos dī nostri
q̄ credūt in deū in frontib⁹ eoz. et h̄signū ip̄i;
mut nobis in baptismō. Ita ergo legat⁹ h̄s
p̄tātē excoicatos absoluere. i. p̄tōres peni-
tentes. vt ait Lucas. Ut at scians q̄ filius
boi⁹ h̄s p̄tātem dimittēdi p̄tā. ex parte pris-
dico tibi. Surge tolle lectū tuū. iste legatus
h̄s potestatem pacem reformare inter dēū et
boiem. Ideo aut apl̄us ad Ep̄be. ii. Ip̄e est
pax nostra. ideo bene potest dicere. in his q̄
patris mei sunt oportet me esse. Secundo
fuit in his quasi doctor sapientissim⁹. vel ma-
gister ad boiem informandū. Unde ip̄e ait
Glos vocatis me magister et dñe et bene di-
citis. sum eteni. Unde iudei. p̄ magistro co-
gnoscētes dixerūt illud Ap̄d̄ath. xxi. Magi-
ster sc̄m⁹ q̄ veror es. et viam dei in verita-
te doces. Beato magistro legimus figurā
in Ep̄oca. vbi legim⁹ q̄ iobānes videtib⁹
nū. et in throno sedens babuit librū in dext̄a
et signatū sigillis septē. et dat⁹ est liber cleru-
cis q̄ lege nesciebat. Ita sp̄ualiter sedens in
throno est doctor sapientissim⁹. Un̄ grego.

Sed es ille ptinget ad dignitatem magistrum habebes librum in manu signum sue lapide doces nos opa misericordie. Ido septem signis fuit liber signatus. Qui ergo hospitat pegrinum pp̄t deum soluit primum signum. qui cibat et rientem soluit secundum. qui potat sicutientem tertium. qui vestit nudum quartum. qui visitat infirmum quintum. qui sepelit mortuum sextum. qui liberat captiuum se primum. Ido idem magister dicit. qd vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. veite bndici patris mei pcipite regnum. Sed heu pauci sunt. idem librum istum laici et clerici lege nesciunt. Ergo magister sapientissimum ait. In his quod patris mei sunt oportet me esse. Tertio dico quod ipso fuit ibis qui pugnator strenuissimus ad liberandum animam humanam a patae dyaboli. Huius legimus figuram vel picturam in gestis grecorum quod erat magnus imperator qui habuit filium pulcherrimam quam tenerrime dilerit. Uenit quidam pugil fortissimus pugna ad campum cum raptore quem eam pugnat et ipsum superauit. et virginem patri restituit. tunc reconciliata patri. varia dona accepit. pater dedit ei tunica pulchra vndeque extera aureis liris. scz. Dimisisti ubi ne adiicias ultra peccare. a matre accepit coronam habentem sceptum. Ex me est tua dignitas quod pater rogaui. Et pugil te idem discedit dilegit me. et nibil aliud desidero a te. Ita spuialis. Iste rex vel dominus est deus pater. qui est rex regum et dominus dominorum. Sicut autem bruis iohannes in apocalipsi. Iste rex habuit pulchram filiam scz animam humanam. Is rapuit eam raptor pessimus. id dyabolus qui eam ad peccatum duravit. et ad limbum inclusit. Is veit pugnator strenuissimus. id ipso ut ipse eam libaret. Unus psalmus. Ego pugnator sum ad salvandum. Iste cum dyabolo raptore caput buri mundi intravit. ubi cum pugnare et crucem qui probatam superauit. et eam patri celesti reconciliavit. tunc pater dedit ei tunicam. id vestem innocentie quam ammisit. in quam sepsit dimisi tibi. id vade et noli amplius peccare. Mater dedit ei coronam glorie. et hest mater misericordie. Pugnator annulū fidei dedit. in quam erat sceptum. dilexi te id diligas me. Unus Jobes in Apoc. Qui dilexit nos et lauit nos a peccatis nostris in sanguine suo. Ido bñ poterat dicere quod ad ibe-

ma. In his quod patris mei sunt oportet me esse. quasi pugnator ad salvandum. et sic patet tertium. Quarto oportebat xpm esse in bis quod prius sunt. sicut duxit fidelissimum. via nobis ostendendo et pugnatos reuocando. Unde videmus quod milites pugnati. et plus dispersi leviter vexillum regis pugnauerunt. ut dispersi videant et affluant et viam ciuitatis inueniant. ita fecit xps quem pater misit ut dispersos congregaret. Huic ius legitimus figura in libro Josue. quod deberet ducere filios israel per viam rectam ad terram promissionis. venitque rex hay qui fuit rex gerulus ut pugnaret contra Josue et filios israel. posuitque insidias et fugerunt filii israel et dispersi sunt. Tunc Josue ascendit in montem et eleuauit clibanum aureum. quod signum viderunt filii israel. et omnes fugerunt ad signum. et dirigit eos Josue ad terram promissionis. Ita moraliter hoies erant anno aduentum christi in mundo sine ductore viam eterne vite non inuenientes. sed pater misit filium xpm velut ductorem. sed venit hay rex paganus. id diabolus ut pugnet contra hoies. et dispersit eos in omni terra. sed Josue. id xpus erexit signum sancte crucis in monte oliveti ad quam ascendit ubi corpus eius resplenduit velut clipeus aureus. et sic dispersi congregati sunt in unum. Ergo ipse est noster duxtor. quod etiam patet in themate. In his quod patris mei sunt oportet me esse. quod me misit tandem legatus expeditissimum tanquam doctorem sapientissimum. tanquam propugnatorem strenuissimum. et tanquam duxorem fidelissimum.

Bominica secunda. Sermo. VIII

Dicitur in hebano galilee. Job. ii. Nulla virtus est homini ita necessaria si fides. Nam sine fide impossibile est placere deo. ut ait apostolus. Est vera fides de christo habens tres articulos. Id est ut ipm verum deum et hoies de virginem maria natum ex anima rationali et humana carne subsistente credamus Gal. iiiij. xpm factus sub lege natum de virginem. Secundus artillus. credere xpm verum deum esse a patre genitum. sicut lumine delumie. Tercius autem apostolus. id est

Sermo

Lu es xp̄s fili⁹ dei viui **A**bat. xvi. **T**erti⁹ articul⁹. vt credam⁹ xp̄m būani generis re-
demptorē. **E**nī ps. **D**icit dñs redemptorē
sp̄lo suo. Et qz apostoli in p̄ncipio sue puer-
lionis dubitabāt. **I**deo xp̄s voluit h̄ tria in
euāgeliō ostendē. qz mutare aquā in vinū
in icu oculi fuit diuinitatis sue opatio. **C**o-
medere in nuptijs būanitatis ostēlio. redē-
ptio būani generis fuit discipuloz vocatio.
vt p̄z in euāgeliō. **M**utue facie sūt in cha-
na galilee. Chana fuit magna villa i regiōe
galilee. et erat mater ihu ibi. **Q**uia aliq̄ dicit
qz Jobānes euāgelista fuit sp̄s. sed xp̄s
vocauit ip̄m de nuptijs. qz homini melius
est relinqueret mūdana qz eterna. homiez qz
deū. et Jobānes fuit auuncul⁹ xp̄i fili⁹ soro-
ris marie viginis. vocat⁹ est ih̄s cū disciplis
suis ad nuptias. et volunt illucire ppter mi-
raculū et pfirmationē miraculi. Et deficiētē
vino. forte ex ordinatōe diuina. dicit maria
ad ih̄m. **V**inum nō habet. Et dicit ei Jesus
Quid mibi et tibi est mulier i. qd babeo de-
te ut possim aquā i vinū mutare. certe nihil.
quia h̄ spectat ad diuinā naturā. nondū ve-
nit hora mea i. nondū venit hora passionis
mee. vt ostendā illā humanā naturaz qz ha-
beo mori p populo. dicit mater ei⁹ mis̄tris.
qdcnqz direrit vobis facite. qz sciuit qz xp̄us
nō negaret petitionē matri. Erant at ibi sex
ydiæ posite sim pluētudinē purificatiōis iu-
deor̄. qz iudei solebant sp̄m p̄iuuijs ydijs
ser plenas aqua babere ad lotionē et ad alia
necessaria. sed iustis sex ydijs nō fuit aqua
pter negligentia seruentium. Et iste ydrie
capiebat singule metretas binas vel ternas
metretas fuerūt mensuræ vt vīna vel ampho-
ra. dicit ih̄s mis̄tris. **I**mplete ydrias aqua.
et impleuerūt vlsqz ad summū. qd om̄es vi-
debāt. Et dirit eis ih̄s. **H**aurete nūc et afferte
architridino. i. seruitor̄ cui cōmissuz fuit re-
spicere tres mensas. Ut aut̄ gustauit archi-
tridin⁹ aquā vinū factū et nō sciebat vñ essz.
sed mis̄tri sciebat qz hauserūt aquā. vocauit
sponsū dices. seruasti vinum bonū vlsqz ad/
būc. **O**m̄is homo p̄mo dat vinū bonum. et
cuzbomines inebriati sunt tūc dat id quod
detri⁹ est. **H**oc fecit initiaz signoz ih̄s i illa

magna villa quasi ciuitas scilz chana. et sic
manifestauit gloriā deitans sue. et credebāt
in eum discipuli ei⁹. Et sic patet euāgeliū
in generali. In speciali ad nostrā doctrinā
est sciendū qz quadruplex est vinū. **W**īnum
est naturale. **S**ecundum sp̄iale. **T**ertiū
infernale. **Q**uartum eternale. **W**īnum est
vinum naturale quod de⁹ dedit homini ad
bois utilitatē et ad dei honore et laudē. **S**ed
multi sunt qz vīnum h̄ vino sup̄flue et inde in
ebriant. vnde multa mala committunt. **U**nd
legim⁹ figuram in **G**enesi qz Ihoe post di-
luvium inuenit vitem que babuit quattu⁹
or propagines et diuisi in quattuor partes
et plantauit in quattuor vites. et hoc dicit
Iosepb⁹ in scolaistica histōria. et fudit Ihoe
sanguinem leonis iuxta vinum seu vnam
vitem. **J**uxta secundā sanguinē ouis. **J**ux-
ta tertiam sanguinē porcoz. **J**uxta quartā
sanguinē līme. **B**ibit vīnum postqz matuz
fuit et inebriat⁹ est et dormiuit. et chām qz fuit
filius ei⁹ irrlit p̄rem suuz. propter quod ait
pater Chām filius me⁹ erit seruus fratrib⁹
suoz. Et alij frēs scz Sem et Iaphēr erūt do-
mini sui. **W**ostk̄z fuit ieiun⁹ vocauit filios
suos iuxta vites et dixit eis. ecce iuxta p̄mam
vitē fudi sanguinē leonis. vt qz biberit vi-
nū vlsqz ad ebrietatē erit velut leo opprēs.
destruēs et percutiens. idō modice bibatis.
Qui inebriat⁹ fuerit iuxta quā fudi sanguinē
nez ouis dormit. mansuetit. vel vult orare
vel p̄fiteri. qd tñ nō fit cū deuotōne sed cū
ebrietate. idō modice vīmini. **Q**ui vero bi-
berit de vite iuxta quā fudi sanguinē porci.
vult luxuriari et se velut porc⁹ maculare. idō
modice vīmini. **Q**ui enī inebriat⁹ fuerit d
vino iuxta qd effudi sanguinē līme facit sic
līmea. qz qcquid viderit līmea Betiam vult
facere. **U**nde dicit qz natura līmearum est
qui vult capere līmeam siluestrem accipit
bitumen molle et vadit infra arborem ubi si-
mea sedet et tangit manū in bitumine et fas-
cit quasi se lauaret in facie et recedit. et cū de-
scendit līmea et vult se etiā lauare cū bitumi-
ne. bitumē ei⁹ oculos claudit. et sic arborem
ascendere nō potest et sic capitur. Ita mul-
ti cum inebriati sunt a vīno faciunt sic līmea

si viderint aliquem clamare clamat. si viderit ludere aliquem ludum. et si viderint aliquem currere currunt ad peccatum. et sic cum bitumie peccatorum claudunt oculos sancte anime sue ne valeant ascendere ad arborum sancte crucis in monte cogitando de Christo. et ibi capiunt a venatore. a dyabolo. Ideo ait Boecius. Unum modice sumptum acuit ingenium. Item catholico. Unum te tempera. quod vinum valet ad medelam corporis et laudem domini. quia de vino consecratur sanguis Christi sicut pro nobis effudit in cruce. et sic pater patrum. Secundum est spirituale levitatem. De isto vino dicitur in Psalmo 110. Dorasti nos vino compunctionis. et contritionis pro peccatis. istud vinum letificat hominem quo ad animam. Unde Psalmista. Unum letificet cor hominis. Istud vinum interne devotionis sanat vulnera mentis et anime. ut patet Luce. 1. Quidam vulneratus iacuit iuxta viam a latronibus spoliatus. sed venit samaritanus et infudit vinum et sanavit eum. Iste vulneratus est peccator qui iacet extra viam iusticie. et venit samaritanus. et christus vel sacerdos infudit vulneribus suis vinum deuotio et tritio et sanatur in anima. Istud vinum mutat sententias regis. Unde quoniam peccator est iudicatus ad mortem eternam propter peccata sua et offert illud vinum deo. deo mutat sententias in misericordias. Unde legimus figuram in Genesi ubi scriptum est quod puncerna regis pharaonis fuerat icariatus et debebat mori. et dum se debat in carcere videbat per somnum quod crevit circa ipsum ad pedes suos vitis habens tres ramos siue pagines. et in quolibet ramo vias. et accipit vias et expressit inde vinum in calicem et dedit regi. et rex accepit calicem de manu eius et bibit. et restituit ipsum in pstrinum statum seu gradum. Ita spiritualiter peccator existens in peccatis mortalibus est in carcere regis pharaonis egipci. dyaboli. Unusque peccatorum circuplex sunt me. Unusque que crescit ad pedes eius est penitentia et scens in affectu cordis. habens tres ramos scilicet tritio confessionem et satisfactionem. Iste tres habent vias scilicet orationem. et elemosynam. quas si peccator exprimit in cal-

cez cordis et offert regi. terte gratiantur accipit de manu peccatoris et restituit eum in pstrinum gradum gratiae et misericordie. et sic liberabit peccator. et sententia eternae mortis mutatur. Tertium. vinum est infernale. quod propinat damnatus. De isto vino ait Moses in psalmo. Quia eorum via sellis et bovis amarissimum. Item sella draconum vinum eorum. et venenum aspidum insanabile. Illud figura legimus Apocalypsim. xvij. ubi ait Johannes. Vidi mulierem sedentes super bestiam coccineam plenam nominibus blasphemie habentem capita septem et cornua decem. et vestes rubeas aureas et lapidibus preciosis ornatas. habentes poculum vel cibum in manu sua plenum vino fornicationis et immundicie. et propinavit mundo et quod bibit decipitur eius bibit venenum eternae mortis. Ita spiritualiter per istam bestiam accipit dyabolus qui est bestia crudelis homines libenter occidit si possit. habet septem capita quae sunt septem peccata mortalia. Vdec mulier est mundana delectatio habens poculum in manu in cibario aureo. vinum delectationis carnalis. equitat pomis plateas mundi et per plateas clericorum et laicorum. et qui bibit de vino fornicationis ei bibit venenum anime de quo eternaliter morietur. Jobelis. 1. Expergiscimini ebrios et vultate omnes quibus vini in dulcedine. Nam erit potio eius amara bibentium illud. Ideo sapiens presumeret dicens. non aspicias vini splendorem in vitro quia blande ingreditur sed novissima illius mordebit ut coluber. Et sic patet tertium. Quartum est vinum eternale in cellario regis altissimi. De quo vino aut anima in Eccl. ii. Introduxit me rex in cellam vinaria ordinavit in me caritatem. et de isto vino propinabat apostolus in die pentecostes quando Iudeus qui ante timuit ad vocem unius mulieris christum negans postquam bibit de isto vino totum mundum non curauit. Sed iudei ipsos apostolos audientes tam mirabiliter loqui dixerunt Actuum. ii. bij ebrios sunt multo pleni. Iudeus ait quomodo ebrios sumus cum sit hora tercia. Ebrios fuerunt sed non naturali vino. quod de vino eternali biberunt quod propinat electus in copia. de quod legimus in libro Ihesus.

Sermo

Ber assuer⁹ vocavit oēs potētes et nobiles
sup.c.xvii.prouincias et reginā vel pulcrā
puellā videlz H̄ester sibi copulauit. et fecit
magnum p̄iuū in orto in q̄ erat dom⁹ mira
bilis supi⁹ tanq̄ celū cū pānis coloris celici
ordiata. et lapides p̄ciosi velut siḡ celi itexta
et in orto vites et duas de argēto atq̄ auro
et lapide manu artificū facte. et lecti aurei et
argēti. et ibi dabat vinū in copia put scilicet
vnusq̄q; bibere voluit de vasis aureis. Ita
spūaliter ihs xps dñs noster significatur p̄
assuerū et p̄ puellā bester noīat aia. qn ergo
vult aia deuotā p̄ eternā copulā velut regi
nā celi assuero dyademate coronare fac co
uiuū suis p̄ncipib⁹. i. apostolis q̄ sunt p̄nci
pes celi. vt ait Psal. Principes. i. apli p̄ gre
gati sūt cū deo abraam. ibi sunt lecti aurei. i.
domus bene ordinate. vt ait Baruth. uj. Q
israel q̄ ingēs dom⁹ tua. ibi daf vinū diu
nitatis in copia delectabili in speculo. vnde
aut. Omnes amici mei bibute vinū in leticia
Ad quod cōuiuū. z.

Dominica tertia. Sermo. IX

AWm DescenDisset
c ihs de mōte secute sūt eū turbē ml
te. M̄dat. viii. M̄ota tres male ra
dices sūt de qb̄ oia p̄ctā veniūt z. M̄uma
radix est peccare p̄gnorantia in p̄tm. sicut
multi dicunt dñe ego nesciū q̄fuit peccatu⁹.
tal⁹ ignorāta nō excusat. q̄ ecclia ē plena
doctrinis vade audi vbi⁹ dei et ibi doce⁹ qd
te oportet facere. et ibi cognoscāt bāc via⁹ dñ
cētes isto Sap. v. Errauim⁹ a via veritatis
et iusticie lumē vere cognitōis nō luxit nob̄
Scđa radix est peccare in filū p̄ infirmitas
te mētis. q̄ multi sūt q̄ sūt valde proni qn̄ tē
pratio venit statim cōsennūt et in nullo resis
stūt. De qb̄ ait aplus. M̄ulti sūt inter vos
infirmi noletes resistere p̄ctō. Tertia mala
radix est peccare in spūmsanctū. vt q̄ bñ sci
unt bonū et malum benedimittere p̄nt et ex
certa malitia peccat et indurant ut Judas
et Chayn. et de his legit in euāgelio sub spe
cie trūi boim de qb̄ tenet euāgelium. sc̄ lepra

quasi in p̄tm. paralitici q̄ in filū. p̄fidie et
infidelitatis iudeoz in spūmsanctū. Cū nō
tate euāgelii. Cum descendisset ihs de
monte iuxta mare galilee ubi docuit ip̄lum
audiuit q̄dam leprosus ihs esse in monte
voluit ad ip̄m ire sed dñs obviauit ei et tur
be securit sūt eū. Et ecce leprosus veniēs ado
rauit eū dices. dñe si vis potes me mūdare.
Et extēdēs ihs manū tetigit eū dices. Volo
mūdare. Et p̄festum mūdata ēlepra eius.
Et ait illi ihs. vade nemini dixeris. vt nobis
daret exēplū q̄oia opa nrā bona debemus
occultare in qn̄ possum⁹. Sz vade et ostēde
te sacerdoti. et offer mun⁹ tuū qd̄ p̄cepit moi
ses illi i testimoniu⁹. Quare eū ad sacerdo
te ire p̄cepit pp̄ter nrām doctrinā. vt q̄ lepro
sus est in aia ostēdat se sacerdoti i penitētia.
Et ihs ibat vlt̄. et cū introissz capharna
um cūntāē accessit ad eū cēturiō rogās eū
et dices. Bñe puer me⁹ iacet in domo para
litic⁹ et male torque⁹. Et ait illi ihs. ego etiā
veniā et curabo eū. Et r̄sidens centurio ait.
Bñe nō sum dign⁹ vt intres sub tectū meū.
sed tantū dic vbo et sanabit puer me⁹. Mā et
ego bō sum sub p̄tāte impatoris cōstitutus
babēs sub me milites et dico huic vade et va
dit. et altero veni et veit. et dico seruo meo fac
het facit. Audies at ihs fidē illi⁹ ammirat⁹
est. et seqntib⁹ vici aplis et alijs dixit. Almen
dico vobis nō inueni tantā fidē in isrl sicut
in isto hoie. Dico at vobis q̄ multi venient
ab oriente et occidente et recubēt cū abraā ylaac
et iacob in regno celoz. Filij at regni. i. iudei
eūcienēt in tenebras exteriores. ibi erit flet⁹ et
stridor dentū. Et dixi ihs cēturiō. Glade
filius tu⁹ viuit. et sicut credidisti fiat ubi. et
sanat⁹ puer in illa hora. Ecce euāgelium.
Quo ad thema. Cum descendisset ihs d̄mō
te. M̄ota q̄ q̄tuor sūt mōtes. sc̄ mons peni
tētū. mons p̄ficiētū. mons speculātū. mons
regnātū. M̄rim⁹ mōs penitētū vici
q̄ incipiūt penitente et benefacere. istū montes
p̄nie ascendēt; peccator ad plangendū sua
p̄ctā. Unde Jobel pp̄ha. plulate in monte
scđo meo dicit dñs. Debet enī p̄ctō montes
ascendēt penitentie. vt animā suā emundet
et reformet quam per peccata annibila uit.

Unde dicitur: Ascendite in montem et portare ligna redificate domum et acceptabilis misericordia erit et glorificabor in vobis ait dominus. Ista vero dixit dominus ad iudeos quoniam redierunt de captivitate babilone. Ita dominus vult ad nos discere quoniam redimimus per pannam decapititatem dyabolica statu peccatorum nostrorum. Isti debent ascendere in monte penitentie et portare ligna bonorum operum. ut dominus eis fiat dominus anime. tunc dicit dominus in ea glorificabor. Iste mons significat vel figura per montem in qua saluator fuit lothus. Unde legimus in Henrico xix. quod dominus dixit ad abraham. Ecce ego subuertam quoniam ciuitates per patrem eorum. quod patrem eorum clamavit ad me. Unde dicit abraham. Domine si sunt in illis centum homines boni non quod per illos centum parces illis. Unde dominus. Non sunt ibi. Alii abrahae secundo. Domine si sunt ibi quoniam quaginta parcer illis per quoniam quagita. Unde dicitur. si essent vel lem parcere. sed non sunt. Hoc ergo si sunt ibi decem viis eis parcere. Unde dicit dominus. si essent ibi parcer illis. sed non sunt. Hoc ergo quod dicitur. Domine si sunt ibi quoniam parcer illis. Unde dicit dominus. non sunt nisi qui tuos. et sic non audebat ultra petere. Tunc misericordia duos angelos quod eduxerunt lothum cum uxore et duabus filiis tunc pluit super illos sulphur et ignem. et angeli duxerunt lothum montem et ibi saluator est. Ita est moraliter. Decator enim existens in peccatis mortalibus habitat in sodomia et gomorra. sed dicit dominus ad angelos. Ecce descendite. destruite per amaritudinem mortis peccatorum vilissimum. sed angelus. i. sacerdotes orant et virginis maria et abraham. Domine parcer malis per bonos et iustos ut ero me rectis peccatorum souffratur ad tempus penitentie. Et quando tunc peccator agit pannam mittit dominus sibi duos angelos. videlicet predicatorum et gratiam diuinam. et illi educunt eum inmediate in monte bone operationis et pannam. et ibi saluat cunctus totus mundus stat in timore. et cum dies mortis veit quoniam miser peccator ducitur ad sulphure et ad ignem. tunc vere penitentes secure stat in monte penitentie. Unde psalmus. Hostes excelsi cermis petra refugium erinacis. Super quam ait cassiodorus super psalmista. Quoniam ceterum precepta a venatoribus fugit ad montem. Ita penitentes quoniam precepta a dyabolo ad montem penitentie. et erinacus fugit ad lapidem. ubi suis nido. Ita penitentes qui evelut

erinacis cum flagellis et spinis fugiat cum tentationibus ad lapidem. i. christum. Secundus mons sufficientem est quod proficiunt de die in diem et eunt de virtute in virtutem. isti dehinc fugere ad montem sancte doctrine. Unde psalmus. Tunc gemones et fumigabunt. Unde sancti doctores qui docent ipsum verbo dei tangunt manus divina. i. gratia divina. Et tunc fumigabunt montes quando verbum dei predicant. et sicut post fumigationem montium veit imber. et post imberem fructus. ita post verbum dei irrigatur cor hominis et sequitur fructus bone operationis. de quibus fructibus dicit apostolus. Fructus autem spiritus est caritas. mansuetudo. benignitas. pars. patientia. Iste mons figuratur per montem sinay. de quo legimus Exodus. xx. Quando filii israel exierunt egyptum ad terram promissionis. venerunt ad montes sinai et apparuit dominus moysi dicens. Ascende ad me in montem dabo tibi duas tabulas lapideas. In prima erant tria precepta. ut delicer. unum crede deum. nec iura vane per ipsum. sabbata sacrificies. In alia erant septem precepta. vices. habeas in honore pentes. non sis occisor. fur. mebus. testis iniquus. alterius nuptiam. nec rem cupias alienam. Qui accepit a domino decem precepta et docuit filios israel. id est. fideles. Ita moraliter per moysen nota predicatorem qui debet ascendere ad montem sacre scripture. et ibi dabit dominus sibi decem precepta que debet docere filios israel. id est. fideles. ut proficiant et illa faciant et obseruent. quia sine illis non potest in terram promissionis eterne intrare. Ad haereticos. Si quis vitam ingredi seruata dea. Item iohannes. Qui babet mandata mea et seruata ea ille est qui diligit me. Et huius mons sufficientem mons doctrine et illum ascende. Tertius mons est speculantum. id est. perfectorum. Beatus uero. Regum. xvij. Melchias ascedit in montem carmeli et misericordia ibi. Et habebat tria. ut peccatum vitaret. ut seruari oraret. et ut securitatem habaret. Ita perfectus homo ascendit ut belyas in monte speculatorum vel contemplationis ut peccata vitaret. Nam homo manens in cogitationibus mundanis et occupacionibus non potest celestia contemplari.

Sermo

Itē dīz ascendē ad mōtē p̄teplatōis. vt valeat seruēt̄ orare. Unū cū dīs voluit orare ascēdit in mōtē. Itē dīz bō ascendē mōtēs p̄teplationis. vt valeat securi⁹ habitare. Unū vidē⁹ q̄ castra fortiora sūt in mōtib⁹ q̄z in vallib⁹. Ido ait ps. Id reparās mōtes in vītute tua. De isto mōte legum⁹ figurā i⁹ Apōc. vbi ait Jobānes. Cūdī mōte syon ⁊ supēū agnūz stanē de sub cui⁹ pedefons viu⁹ emanat. et turba mag⁹ cū eo in vestib⁹ albis. Ita moraliter. Iste mōs syon est mōs p̄teplatōnis q̄ syon dī speculū ⁊ significat fidēlē anīaz dēū p̄teplantē. Unū dī de ea sapie. Speculū sine macula ⁊ cādor lucis eēne. illa dīz ascendē ad agnū ih̄m xp̄m p̄ nobis imolatū ⁊ mōte cōteplari. De q̄ dī in ps. Sic ros hermon qui dīcedit in mōte syon. Hic est q̄stio quō ros hermon illi⁹ mōtis poterat dīcēdē i⁹ montē syon. Respondēdū ih̄m Cassiodor⁹ supp̄ psal mistā. q̄ hermon multuz fertilis mōs est et agni ibi p̄scebat̄. ⁊ q̄n p̄s antique legis volebat deo immolare. tulerūt agnos opti⁹ mos q̄ ibi derore ⁊ herbis nutrit̄bāt ⁊ illos immolabāt̄ in mōte syon. Ita sp̄ualit̄ syon dicitur speculum. ⁊ significat beatam virginē maria⁹ que est speculū sine macula i⁹ qua⁹ descēdit ros. I. p̄ps̄cius. De q̄ psa. Borate celi desup. Et p̄ montē significat thron⁹ dei altissimi. de q̄ descēdit ros in r̄tez v̄ginis. de q̄ siebat ⁊ nutrit̄bāt agn⁹ dīs nōster iesus xp̄s p̄ nobis imolat⁹. Unde Jobānes. Ecce agn⁹ dei ecce q̄ tollit peccata mōdi. et sic patet tert⁹ mons. Quart⁹ mons est mons regnati⁹ ⁊ clare dēū intuentū. et iste ē mons a q̄ celū illuminat̄. vnde psal. Illumināstu mirabiliter a monib⁹ eēnis. iste mōs est a q̄ auxiliū nobis dat̄. Unde psal. Leuaui oculos meos in mōtes zc. iste ē mōs requirescētū. Unū aut dīs p̄ pp̄ham V̄saiā. Psal. sc̄am oues meas in mōtibus israel. zibi res quietēt̄ in herbis v̄rentib⁹. iste ē mōs collaudatū. Unū psal. Fūdamēta ei⁹ in mōtibus sanctis. ⁊ laudabunt dīm in mōte sc̄o ei⁹. Iste mōs etiūtatis figuratur in monte T̄babō. de q̄ psal. xvi. Allūpsūt̄ ih̄s iobāne petrū ⁊ iacobū et durit eos in mōtem excelsū seorsuz ⁊ trāsfigurat̄ ēante eos

facta sunt vestimēta eius alba sicut nix. zc. Ita moraliter iste mōs est eēna vita. dī quo psal. Ad ons in q̄b̄n placitū est deo habita re in eo. etenī dīs habitabit in finē. i.e. etiūt. Allūpsūt̄ tres discip̄los in signū q̄ tria genera homin̄ solū ascendūt in montē eternitatis cū xp̄o. sc̄z peccata sua pure cōfidentes. et omia vicia penitendo relinquentes. Isti significant̄ p̄ Jacobū. Item deū cognoscēt̄ ip̄umq̄z laudantes. et isti significant̄ per Petrum. Item innocentēs q̄ nunq̄z peccauerūt. Unde querens David dicit. Quis ascenderet in montē dīi. aut q̄s stabit in loco sc̄o eius. Respondebat. Innocēt̄ manibus ⁊ mūdo corde. q̄nō accepit in vano aiq̄z suā. nec irrauit in dolo primo suo. Et isti clarificant̄ in corpib⁹ cū xp̄o clarificato. Ido igit̄ vestimēta ei⁹ vt nix alba fuerūt. Isti etenī dēū videbūt facie ad faciē. id facies eius resplēdūt vt sol. Ergo q̄ ad thema. Cū dīcēt̄ disset ih̄s de monte secute sunt eum turbe. Dīcēt̄ ergo ip̄m vt donet nobis grām illā vteum valeam⁹ sequi.

Dominica quarta.

Sermo. X.

Rat enim uentus atrari⁹ illis Marci. vi. Ibidem⁹ in naturalib⁹ q̄ rex sapiens diuersa bella cernēs populo imminere. aggregat̄ sibi milites ⁊ p̄ncipes fideles et fortes q̄ gentēsuā possint ab inimicis defendere. Tunc aut̄ rex tria facit quando vult eos approbare. Primo facit hastiludū vt ibi audaces fiant. ⁊ ducite eos ad torneamentū vt bene p̄cutiant̄. et ideo romani inuenērūt hastiludium vt eoz pueri exercitarent̄ in bellis. Unde ii. Psal. xiiij. Gelas rex pb̄auit milites Secundo nō longe ab eis est eos aspiciēdo preparatus in auxiliū si necesse est. Tertio eos liberans letatur. Unde dicitur in libro Begum. Rex liberavit nos de manu fortium. Unde ps. Arcus fortium superat⁹ est. Item arcus fortium p̄teretur et infirmi accincūt̄ sunt robore. Eodem modo voluit crūstus facerer rex et domin⁹ nōster. Nam de⁹ et homo voluit pugnare pro patria huius

mūdi p̄tra dyabolū t̄ suos cōplices vt nos liberaret. Voluit p̄mo elīge suos disciplos velut milites. in qb̄ voluit eodē mō pbare t̄ experiri vtr̄ eēnt fortes t̄ durit eos i mare. et ipse dormiē iuxa eos se posuit. t̄ postea vētos excitauit t̄ piculosos fluciō maris de pfundo excitari p̄misit. tertio de illo piculo eos liberauit. t̄ de h̄ dicit euāgeliuā presens. qđ describit nobis M̄attheo euāgelistā. ca. viii. Ascendēte ihu in nauiculā secuti sūt eū discipuli eiō. Et ecce motus magn⁹ fact⁹ est in mari ut vt nauicula opiret fluctib⁹ ipē vō dormiebat. t̄ accesserūt discipuli e⁹ t̄ suscita uerū eū dicētes. Salua nos p̄mis⁹. Et dixit eis. Quid timidi estis modice fidei. Tunc surgēs impauit vētis t̄ mari. et facta ē transquillitas mag⁹. M̄orro hoīes mirati sunt dīcentes. qualis est h̄ q̄ mare t̄ vēti obediunt ei. Et sic p̄t̄ euāgeliū. Quo ad thēma. Sit at mētio de q̄ttuor vētis in spūali. q̄ sūt nobis p̄trari mouētes mare b⁹ seculi. M̄onim⁹ orīetalis. scđus meridionalis. terū oc̄cidētalis. q̄rt̄ septētrionalis. M̄om⁹ vētus est orīetalis. et ille flat qn̄ bō originē vīte cogitat q̄s sit. q̄o nūd⁹ mūdū intravit i fletu et mileria. t̄ homo illud cogitat. Tñ Job. i. M̄udus egress⁹ sū ex vtero matris mee Lūc̄ homo p̄tenit facile omēz p̄spēritatē mundi. et accipit būilitatē q̄ ventū q̄ aia post hanc vitā nauigat ad portū salutis. de q̄ Actuūz ap̄lōz. Nauigante paulo ap̄lō de roma in grecia venit vēt⁹ orīetalis t̄ mouebat ma re t̄ piculo p̄stituti timuerūt valde. Et mercatores cū q̄b⁹ erat paul⁹ vidētes piculum piecerūt mercimonia in mare t̄ port⁹ saluare volebāt corpora q̄z retinere mercimonia. Ita spūaliter aia volēs nauigare de h̄ mūdo in celū cū velo būilitatis h̄is mercimonia. i. multa tpalia rerū t̄ pprietates mōi vēnit vēt⁹ orīetalis. i. p̄siderano q̄o bō nud⁹ venit in būc mūdū p̄ijcit omīa tpalia et dat paupib⁹ q̄ meli⁹ est secure ire ad portū salutis q̄z animā mergi in pfundū maris inferni. Sed p̄tra illū ventū flat vent⁹ supbie cōcutiēs domū p̄scie. Be q̄ legim⁹ in li. Job. Erat iob dīnes t̄ p̄uat⁹ est repete oīb⁹ dīni. t̄ijs babūt septē filios t̄ tres filias. Vescetis

bus illis in domo p̄mogeniti venit repente vēnt⁹ a regione deserti p̄cutiēs q̄ttuor angulos dom⁹ q̄ coruit t̄ oppreslit omēs pueros. Ita spūaliter filijs ihu xp̄i t̄ filiab⁹ i domo p̄mogeniti. i. in sc̄ta ecclia q̄ est dom⁹ primo genit⁹ alūssimi patris. t̄ pat̄ ait istō in psal. M̄omogenit⁹ ponā illū ex celum p̄regeb⁹ terre. In bac domo filijs dei edentibus t̄ bibentib⁹ venit vent⁹ superbie t̄ p̄cutit q̄ttuor angulos dom⁹. i. q̄ttuor bonas p̄ditiones. videlicet. puritatē. sedulitatē. honestatē. con cordiā. et dom⁹ coruit. i. sancta ecclia t̄ omēs filios dei opprimit. Unde paul⁹ Ep̄be. vii. Non sumus parvuli fluctuātes ne circū feramur omni vēto superbie ne anīa submergatur. Ergo quomodo nati sumus in bunc mundū cogitem⁹. Et sic patet p̄mis⁹ vēnt⁹. Secund⁹ occidentalis est mōs. Ille flat et animaz quasi in nauī ducit p̄mare magnū. i. mundū dum homo cogitat mōtem amarissimaz. quia in ista parte mundi sol occidit. Et hoc habem⁹ frequenter cogitare quomodo homo ita miserabiliter t̄ improuise morte. t̄ quomodo omīa membra corporis tangunt. Et quomodo anima a demonib⁹ accusatur. et quō de omnib⁹ operib⁹ nr̄is rationē reddere debem⁹. qn̄ taliter iste ventus occidentalis flat. tūc omēs lasciune t̄ vanitatis mūdi t̄ delectatio corpis repellit. Unde legim⁹ figurā Exodi. x. quando moyses voluit ex iussū dei filios israel ducere de egi p̄to multa signa fecit. et p̄cipue percussit terram et venerunt multe locuste que deuorabant fructus terre et omnē herbā virentem. sed clamabant ad dominū dicentes. O do minelibera nos de ista tribulatione. et fecit dominus flare ventum occidentalem. t̄ arripuit locustas et proiecūt in mare. Ita sp̄ ritualiter totus mundus est egyp̄tus. plen⁹ locustis. id est. vanitatibus t̄ deliciose vīnētibus omnē herbā virentē. id est. omēs virtutes anime corrodentibus. Sed necesse est nobis hodie clamare ad dominum vt nos dignetur ab istis locustis liberare que deuorant substantiam pauperū. Lūc̄ domi nus dūmit̄ ventū occidentale. i. memoriam

Sermo

mortis q̄ tollit oēs vanitates.i. leticias mū/ danas & projicit a se in mare rubrū.i.pniās. & tūcaia secure nauigat ad portum salutis. Tert⁹ vent⁹ est meridionalis. & B⁹ vent⁹ est dulcis. Et ille flat qñ cogitam⁹ de vita etna & dō gaudijs ei⁹. & generati nobis caritatē q̄ caritate aia nrā velut velor nauis trāsit ad portū salutis. Unā ania Lanti. iiii. dicit. Ne ni auster pfla orū meū. De isto vēto legit̄ i q̄rto li. Regū. q̄ pp̄t p̄ctā hoīm tres annos nō pluit sup̄terrā & sex mēses. Sed pp̄bera Helyas ascēdit i motē iuxta mare et oravit sepius. Et ecce celi apti sūt & venit vent⁹ australis & eduxit nubes. & nubes dederūt pluuias. &c. & terra dedit fructū suū. Ita spūalit̄ pp̄ter p̄ctā homis nō flat vent⁹ australis in corbois vt meditēt in celestib⁹. Bebet iḡt bō ascēdere in motē scē vite & orare. tūc vēt⁹ australis adducit pluuiā lacrimaz & ania germit̄ v̄ritib⁹. In B̄vēto renouat senis⁹ vt ait Job. Bicū naturales q̄ nifus qñ nō potest bñ volare. pp̄t grauitatē pennaz antiquaz volat p̄tra ventū australē. q̄ ip̄m calefacit & deponit oēs antiquas pennas. Ita aia deuota sentiēs se grauata cū cogitatōibus malis & pueris. vertat se ad ventū charitatis & calefit ania & deponit oēs plumas vicioz. Cōtra hūc ventū caritatis flat vēt⁹ inuidie q̄ ericcat omēz fontē caritatis et grē. Unā alibi dī. Adducet dñs vreniē vētū d̄ deserto ascendētē & liccabat fontes ei⁹. Sz isti duo vēi sūt p̄trarij. id mouet mare b⁹ sc̄li. Quādo ei flat vent⁹ australis fecit animā calidā. vt ait Job. Idone vestimēta tua calida sūt cū p̄fleta fuerit terra austro. Cōtra hūc vētū venit p̄trari⁹ vēt⁹ ingratitudinis. Be q̄ ait Bern. Ingratitudo ē vēt⁹ exiccas omēz fontē grē. & sic p̄t; tert⁹ vēt⁹. Quart⁹ vēt⁹ est aquilonaris. cū ille flat timore eterni sup̄plicij flat. Unā ait pp̄ha Hieremias. Ab aquilone pādet omē malū. Bebe te homo cogitare q̄ luxuriosi & immūdi cremabunt sulphure. pice. & igne. & frigiditate. Be q̄ ait Psal. Idoluit sup̄ p̄ctōres laqueos ignis et sulphur spūs p̄cellaz. Unā Gen. xix. Idoluit dñs sup̄ sodomā & gomorā sulphur et ignem. & h̄ cogitare aia ducit post hāc vitā p̄

v̄tūte castitatis & timoris quasi nanis velo et malo ad portū salutis. Unde Eccl. xliv. dī. Frigid⁹ ventus aquilo flauit & gelauit cristall⁹ ab aq̄s. Tēlē frigid⁹ est p̄sideratō eterni sup̄plicij. et tūc aqua luxurie fit cristal lus castitatis. Hui⁹ legimus spūalē dociri nā in naturis rerum q̄ in mari sunt quidā pisces qui dicunt̄ delphines. bi⁹ libenter aus diūt vocem hominū dulciter cantantium. et ad flatum aquilonis se vertunt. Sz austro flāte obturāt aures. et ponunt se ad profundum maris ne audiāt vel percipiāt vētū australē qui est contrari⁹ aquiloni. Ita spūaliter multi sunt in hoc seculo cum flat ventus aquilonis. id est aduersates v̄l im firmitates corporis vertunt se ad vocem p̄dicatoris sicut delphini ad ventum aquilo nem. et libenter tunc audiunt quicquid eis consulit̄. et promittunt omia bona facere et nunq̄ amplius peccare. Be quibus dicit̄ Ysaias. xxvi. Domine in angustia querūt te. Bogemus ergo. &c.

Dominica quinta. Sermo. XI

Onūm semen seminasti in agro tuo unde ergo h̄z zizaniam. Adatbei. xiiij. Flota q̄ vnuquisq; bonus agricola nō libenter permittit agrum suum sine semine & sine fructu cum temp⁹ fuerit semināti. Ita seminat agrum suū sūm q̄ ager dispositus & aptus est. quia in vñā p̄tem agri sui semiat triticum. in alterā p̄tem ordeum. in tertiam p̄tem auenā. Unde David Seminauerūt agros. plātauerunt vineas et fecerunt fructum natuitatis. id est messis. Ita spūalē christ⁹ noluit agrū suū. id est. sc̄ram ecclesia p̄mittere sine semine v̄ritū. Ita in vñā p̄te semiauit semē caritatis. in aliā semen pietatis. in aliā semen castitatis. in aliā semen misericordie. Unde ait in euāgeliō Psal. xiiij. Dixit ih̄s discipulis suis. Discite a me q̄: mis̄is suū & būlis corde. Et Job. xv. Hoc ē p̄tes p̄tū meū vt diligatis inuicē sicut dilexi vos. Sz dyabol⁹ inimic⁹ būiani generis sup̄semi

nat zizaniā. vīcē inuidiā. & caritatē. & castita
 telururiā. & pietatē auariciā. & būilitatē su
 perbiā. & de hlegis euā geliu. Simile est re
 gnū celoz. i. pīs ecclia. homini. i. xpo. q̄ de
 & bō est p nobis incarnat. q̄ semianuit bonū
 semē. i. vītē. in agro suo. vīcē ecclia. Cū aut
 dormiret hoies in somno pigricie. venit ini
 micus bō. i. dyabol. & supsemiauit zizaniaz
 in medio tritici. i. virtutū. Cū aut creuissent
 herbe vītū & fructū facere debuerat electis
 & iustis. tūc apparuēt & zizania. i. mala ope
 rī scā ecclia. q̄ statum surrexerat beretici rapto
 res & malefici in scā ecclia. Elcedētes serui
 patrissimilias. i. angeli. dixerit ei. Dñe nōne
 bonū semē semiasti i. agro tuo. vnd ergo bō
 zizania. i. vnde venit tāta malicia i. tuā scāz
 ecclia. q̄ iam ē maḡ q̄lis vñqz fuit ab initio.
 Bñdit dñs dices. Inimic⁹ bō h̄ fecit. i. p in
 spirationē dyaboli. Serui vō dixerūt. Dñe
 si viis colligi⁹ ea. i. extirpem⁹ oēs maleficos
 raptiores. latrones. luxuriosos. de tua scā ec
 clesia. Et aut. nō. Ille forte colligētes zizania
 .i. malos eradicetis simul cum eis & trituc⁹
 id ē bonos. q̄ multi sūt pctōres q̄s volo fo
 uere vlsqz ad mortē si vellēt queri. quia no
 lo mortē pctōris. Binititate ergo crescere. id
 ē. viuere. tam bonos q̄z malos vlsqz ad mes
 sem. i. vlsqz addiē iudicii. Et tūc dicā messo
 rib⁹ meis. i. angelis. colligite cū tuba iudicij
 ad iudicij. oēs malos. & alligate ea i. fascicu
 los. i. in p̄gregationē ad cōburendū in igne
 eterno. Triticū. i. bonos p̄gregate in horreū
 meū. i. in vītā eternā. & h̄ est pīs euangeliū.
 Morandū vō q̄ p agrū significari p̄t quilibet
 bō in scā ecclia. & sic agricola q̄sqz facit circa
 agrū suū vt fructū faciat. ita q̄libet bō circa
 corp⁹ & cor suū facere dz. Quattuor ei dz fa
 cere. Idūmo agricola arat suū agrū. Scđo
 simū ap̄ponit. Lertio irrigat. Quarto semi
 nat. Idūo dico q̄ vñusqz bō dz cor & cor
 pus suū arare cū aratro p̄fessionis. Sic enī
 aratrū vertit agrū qd̄ inferi⁹ est supi⁹. ita cō
 fitēs dz vītere oīa q̄ scit in corde & reuelare ex
 teri⁹ suo p̄fessori. sic ferrū i. aratro scidit agz.
 ita p̄trito p̄ pctis debz scindē cor & pctōris. vt
 ait pp̄ha Joel. ii. Scidite corda vīa & nō ve
 stimēta vīa ait dñs oī potēs. Hui⁹ legimus

figurā iū ſen. q̄ patriarcha iacob venit in
 terrā orientalez & vidit aratores & iuxta eos
 i. agro puteū q̄ fuit obſtruct⁹ lapide magno
 et tres greges accubabāt iuxta eū. & amouer
 bat iacob lapidē deputeo. & veit pulcra pu
 la dās ſibi ydrā. Tūtqz ei. bibe dñs. et bibit
 de manu puelle. Ita ſpualiter p̄ iacob nota
 peccatorē q̄ ſupplāt p̄ pñiam omia vicia &
 venit in agru pnie vt inueniat ſōtē miſcōie.
 id ē. xpm q̄ ait Can. iii. Ego ſupute⁹ aqua
 rū viuentū. Sed obſtruct⁹ erat ille ſos mi
 ſericordie p̄ lapidē pctōz. quē amouer pec
 cator q̄ p̄tā p̄fitet. & tūc veit puelle pulcra
 id est grā diuina quā petit peccator dicens
 Da mihi bibere de fonte miſcōie quē iueni
 in agro pnie. Et ait illa. Bibe dñs de grā di
 uina qñtū volueris. Et iuxta hūc fonte ſac
 cubabāt pctōres penitētes & pfecti. ergo pri
 mo debem⁹ arare corp⁹ & cor nō ſt̄ p̄ aratz
 p̄fessōis & p̄tritois. & ſic inueniem⁹ fontem
 miſcōie. & ſic patz p̄mū. Scđo dico q̄ debē⁹
 agz nī corporis & cordis impiguarē p̄ ſimū.
 id ē memorā mortis vt fructū faciat. Und
 Eccl. viii. Ademorare nouissima tua & i. eter
 nū nō peccabis. Quidē bō erit p̄ mortem
 certe ſim⁹ & cinis & fauilla & lutu. Un̄ Job
 xxx. Cōparat⁹ ſu luto et aſſilat⁹ ſu fauille et
 cineri. Et iſta dz bō ſp̄ h̄re in mēte. Und ait
 Hiero. Facile p̄enit oīa q̄ ſe ſp̄ cogitat mo
 rituz. Un̄ legit in gestis romanor̄ q̄ q̄daz
 magn⁹ p̄nceps cogitāt de morte. pannū vi
 lem lineū i. q̄ erat ſepeliend⁹ erexit ſa q̄z veril
 lū. et fecit aī ſe ferri p̄ oēs ciuitates ſui regnī
 et voce p̄conis clamari. Cū eſſem rex vndes
 cim regnoz. h̄ ſolū habeo p̄ glia mea. et p̄ di
 uitij afferā mecum ad terra pannū iſtū ſiſl
 ſimū. et ſic p̄ memoria mortis multa bona
 fecit. Sic et nos ſp̄ debē⁹ cogitare. q̄ mor
 nō tardat. cogitet bō demore p̄deſſorū m
 nrōz. vbi ſunt fortes. vbi Aſſolon pulcerri⁹
 vbi Baudī audientiſſim⁹. vbi Salomō ſai
 plentiſſim⁹. vbi Sampson foriſſim⁹. Ille
 oēs trāſierūt. & in terrā reuersi ſunt. & ſic patz
 ſecundū. Lertio debem⁹ agrū cordis nrī la
 crimiſ irrigare. q̄ a ger nō portat fructum
 ſuū ſine aqua. Und ps. Elnia mea ſic terra
 ſuū ſine aqua. Hui⁹ legim⁹ figurā ili. Iudicuz

Sermo

¶ Ealeph in terra pmissiois dedit filia suā
cuidā viro i matrimoniu. et dedit ei p dote
terrā infructuolam et sterile. q uuit ad p̄m
suū dicēs. M̄ater mi dediti mibi p dote ter
rā sterile da mibi agrā irriguū. Qui exaudi
vit p̄ces filie sue. et dedit ei agrā irriguū infe
ri⁹ et lupius. Infer⁹ a fontib⁹ et superius a
pluviis. et faci sunt divites in agris istis.
Ita sp̄ualit̄ bō h̄ns cor absqz lacrimis p̄o
peccatis et durū corp⁹ plenū delicijs vadat
ad christū in secretū locum orās et dicat. O
dīe dedisti aīe mee agrā sterilez. nullū vult
facere fructū bonoz operū. nec vnqz emitte
lacrimas p̄ peccatis et tūc d̄s exaudiet illū et
dabit sibi irriguā terrā infer⁹ i. grāz in p̄ni
et irriguā sup⁹ i. glaz in futuro. et sic p̄z ter
nu. Quarto d̄z bo facere ut bon⁹ agricultura.
vic⁹ agrā suū semiare de seminib⁹ bñdicō
nu. Unde ap̄ls. Qui semiat in bñdicōb⁹
de bñdicōb⁹ et metet. Et q̄ semiat de semie
corpis vic⁹ delectaōes et desideria corporis
metet corruptōes. et si semiat parū parū me
tet. s̄ si semiat de bñdicōnib⁹ vt tuū. tunc ait
d̄ns ad eū sicut legim⁹ in figura d̄ patriarcha
Isaac. q̄ babuit duos filios q̄bus ip̄e dedit
bñdicationē. Ad p̄mū ait vic⁹ ad Jacob. Ec
ce odor filij mei sicut odor agri pleni cui bñ
dixit d̄ns. q̄ stat cū florib⁹ ornatus. Ad secū
dum vic⁹ Esau ait. In rore celi et pinguedi
ne tr̄ erit bñdictio tua. Itez pat̄ celestis ha
bet duos filios q̄b⁹ bñdicet. Ic⁹ innocentes.
Ad illos ait. Ecce odor filij mei. fama et vi
ta filij mei sicut agri pleni. Ad penitentes In
rore celi et in pinguedine terre erit bñdictio
tua. i. grām sp̄usanci dabo tibi i remissioē
oīm p̄ctōz. Quinto d̄z agrā cordis sui me
tere. i. fructū inde collige. q̄ q̄ arat corp⁹ suū
vic⁹ p̄fessionē et pastinat p̄ mortis medita
tionē et irrigat p̄ lacrimaz effusionē. et semi
nat pelemosinaz largitionē. ille metet post
bāc viā p̄ p̄mū receptōes. vt p̄z in euāgeliō
M̄ath. xiiij. Simile ē regnū celoz thesauro
abscondito in agro. Quis est iste thesaurus
nisi vita eterna ubi est thesaur⁹ electoz. q̄ istū
bñ siderat in agrob⁹ corporis. v̄dit oīa q̄ bz
et emut ea. Unde Grego. Si bene siderē
que et quanta sunt que nobis p̄mittuntur

in celis. viles sunt omnia que habent in ter
ris. et sic patet. z.

Dominica in septuagesima. Sermo. XII

Ite et uos in vine
am meā et q̄d iustū est dabo vob̄. M̄ath. xx. Sc̄ienduz q̄ p̄ncipalis
sc̄ētrinitatis intētio erat q̄ bolem creauit q̄
deberet eē p̄nceps etne glie. Sz p̄p̄ peccatū
p̄moy parentū illā grām amissim⁹ quaz po
tussem⁹ habuisse et habere vitā eternā ḡis.
et h̄ sine oī labore. Et h̄ recitat ecclesia hodie
q̄ Adam et Eva sunt expulsi de paradiso.
Et p̄pter h̄ deponitur in ecclia canticū leti
cie sc̄z Alleluia. Le deū laudam⁹. et Gloria
in excellis deo. Et introit⁹ misse incipit Cir
cū dederūt me gemm⁹ moris. z. Et p̄ illud
tempus q̄ Adam fuit expulsus nullū vult
dare gratis vitā eternā. et h̄ p̄pter tres cau
sas. Id rūma p̄pter excellentiā q̄ tanta est f̄m
aplum q̄ nec auris audiuit. nec ocul⁹ vidit
nec in cor boīs ascēdit quanta fuit gaudia
q̄ p̄parauit de⁹ diligētib⁹ se. Sc̄do causa p̄
pter angeloz dignitatē. Angelis enī in celo
nō dat gratis. sed ip̄laudat deū et obediunt
q̄n mittūt sc̄z ad boīes. Tertia cā p̄p̄ glam
boīm et honore. Nam maiorē honor q̄ viri
bus acquirit q̄z q̄ gratis dat. Unde Grego
ruis in q̄dam omelia. Ad magis p̄mia pueni
renull⁹ p̄t nisi p̄ magnos labores. Dic ergo
in parabola in themate. Ite et vos in vineā
meā. et remuneratio bonoz opey additur.
Et q̄d iustū fuerit dabo vobis. vt p̄z i euā
gelio q̄d postea seq̄t. Nota q̄ p̄hanc vineā
accipit ecclia vel quelibet fidelis anima. Et f̄m
h̄bā p̄missa sunt h̄bā dei exhortantia p̄di
catores. vt sint solliciti de salute animaz. Et
duo hic tangūt. Id rūmo de⁹ h̄bāt p̄dicato
res ad p̄dicatiōis exercitiū cum dicit. Ite in
vineam meā. et circa salutē animaz laborate.
Sc̄do subiūgit retributiōis p̄mū. et quod
iustum fuerit dabo vobis. Id rūmo dico q̄
vinea plantat in iustificatiōne. i. aīa. H̄iere.
i. Ego plantauit te vineā electā. H̄est utiqz i
iustificatiōe. Sed q̄z diu aīa manet in p̄ciū

tūceſt q̄i terra deſerta ⁊ inculta p̄ducēſ ſp̄naḡ ⁊ tribulos vicioꝝ. Id oſtq; at p̄pniam ad deū puerū tūc p̄ dei grām in vineā plātati. vt p̄ducat dulces borros bonoꝝ operuꝝ. Tūc ego plātaui vineā electā q̄ magnū eſt q̄ deꝝ aliaꝝ ſordidā ſc̄z in peccatiſ lauat ⁊ iuſtificat. ⁊ de filio ire facit filiuꝝ grē de ſuo p̄di tronis filiuꝝ adoptōis. et eum de captiuitate dyaboli liberat. et de ſtatu miſerie reuocat ad patriā. Quis nō diſiget eū a q̄ tot bona recipere. Ergo ſtulti ſunt q̄ iacētiſ p̄tis et dicūt ſe velle pniam agere in extremitate. cum vera p̄tritio nō infundat nūli a ſolo deo. Cōfueri p̄t bō et flere ſed nūq; verā p̄tritionem potest brēniſi deꝝ infundat. Hieremie. xxxi. Id oſtq; juertisti me egi pniam. Sic ergo vinea. i. alia plātaſ a deo in iuſtificatiōe. In B̄nd. Vineā de egipto trāſtuliſt. Egiptus interpiat tenebroſitas ⁊ ſigificantia ſtatuum p̄cōnus ⁊ ignoratię carē ſluce grē. ad Epbe. v. Eratis aliqui tenebre nūc āt lux in domio. Ib̄ hac egipto dñs aliaꝝ trāſſerti iuſtificationē. Sc̄do de bona p̄dicatoroꝝ iuſtrictione. Ad iib. xxi. Hic erat pater familias q̄ plāta uit vineā et ſepem circū dedit ei. Et p̄ hac ſepem accipit doctrina p̄dicatoroꝝ. Sicut enī ſeps p̄hibet ſiue defendit adiūtū beſtiarū ne ledāt vineā. Sic p̄diciatio incurſu demonū ne ledāt aliaꝝ. Cum iſta ſepe circū dāt aliaꝝ q̄ libenē audit verbū dei q̄ tali aie dyabolus nocere nō p̄t. Yſa. xj. Nō nocebut neq; occideri vniuerso mō. Sed heu p̄p̄ petā boſ ſeps iſta auferit ⁊ vinea diripit. Yſa. v. Expectaui vi ſaceret vnuas ⁊ feci labruscas. Si cōliti pastores nō multū curāt vbiū dei. q̄ i hoc valipendū ſermones Idauli. ii. ad Thimo theū. iii. Erit tps q̄n ſanā doctrinā nō ſuſtinebūt. ſed ad ſua deſideria coaceruabūt ſibi magiſtros pruriētes a uiribꝝ. Itē pagani et iudei nō p̄nt manere in ecclia. ſicut buſo nō p̄t manere in vinea q̄n floreſcit. id oēs dāt nabūt. Oſi peccator attēderet q̄ ipſe vocat hora prima. terția. ſexta. ⁊ nona. ⁊ ip̄ vniq; ſi ellet hora veſperaꝝ ip̄e veniret. Greg. Illi q̄ ad bonā vitā vocāt. ali⁊ in iuuētute. ali⁊ i ſe necute. ali⁊ in puericia. ⁊ in ultia etate p̄ducat. et q̄i in diuerſis horis ad vineā vocant

operari. Greg. Conſideret vniuſq; q̄ ſie agat in vinea ⁊ laboret q̄ vitā eternā acq̄rat. Etiā debē fidelē laborarene ociosi nos inueniamur in vinea. Ut paul⁊. Qui nō laborat nō manducet in patria. Venite ad me oēs q̄ laboratis ⁊ onerati eſtis rego reſiſcia nos. Seq̄t euangelium. Dixit dñs. parabolā bāc. Simile eſt regnū celorū homi patris familias q̄ exiſt p̄mo mane conduſtere operarios in vineā ſuā. Conuentōe at ſc̄tā cuꝝ operarijs ex denario diurno. milis eōſ in vineā ſuā. Et egressus circo horā terriam n̄ dit alios ſtanties in foro ociosos. ⁊ dicit illis. Ite ⁊ vos in vineā meā ⁊ qđ iuſtū fuerit dabo vobis. Illi aut̄ abierūt. Itēz aut̄ exiſt circa horā ſextā ⁊ nonā ⁊ feci limilit. Circa vndeſimā horā exiſt ⁊ nuenit alios ſtanties ⁊ dicit illis. Quid hic ſtatis tota die ociosi. Dicunt ei. q̄ nō nemo nō nos p̄durit. Dixit illis. Ite ⁊ vos in vineā meā ⁊ qđ iuſtū fuerit dabo vobis. Et cu ſero faciū eēt. Dixit dñs vinee p̄curatori ſuo. Goca oparios ⁊ redi de illis mercedē. incipiēs a nouiſſimiſ vſq; ad p̄mos. Eū veniſſent ergo q̄ circa vndeſimā horā venerāt acceperut ſinglōs denarios. Veniētes at ⁊ p̄mi arbitratrī ſunt q̄ plus eſſent accepturi. Acceperūt at ⁊ ipi ſinglōs denarios. ⁊ accipiētes murmurabāt aduerſus patrem familias dicētes. Hic nouiſſimi vna hora fecerūt ⁊ pares illos nobis feciſti q̄ portauim⁊ pondus diei ⁊ eſtus. At ille re ſpōdens vni eoz dixit. Amice nō facio tibi iniuria. Nōne er denario diurno conuenisti meū. tolle qđ tuū eſt ⁊ vade. Golo aut̄ eſt huic nouiſſimo dare ſicut ⁊ tibi. Aut non li cer mibi facere qđ volo. In ocul⁊ tu⁊ nequā eſt. q̄ regobon⁊ ſu. Sic erūt nouiſſimi p̄mi ⁊ p̄mi nouiſſimi. Multū ei ſunt vocati pauci vō electi. Ite eſt ſenſus euāgelij. Id est familias eſt deꝝ pater q̄ p̄mo mane. id ē. ab Eldam vſq; ad Alo. boies in vineā ſuā. id eſt. in hūc mundū peterna vita laborantū p̄durita Alo vſq; ad Elbrabaz. et eſt hora terția. ab Elbrabam vſq; ad Aloysien. et eſt hora ſexta. a Aloylevſq; ad p̄p̄heras et eſt hora nona. a pp̄betis vſq; ad xp̄m et eſt ultima vīz vndeſima. Sed veniente hora

Sermo

cōpletoriū.i.die iudicij. Tūc aut pāc in diuīs ad p̄curatōrē sūū xp̄m ut sc̄ptūzē. Quia oē iudicij dedit pāc in man⁹ fili⁹. Cōloca opari os et redde illis mercedē. Incip̄t̄ a nouissi mis. i. xp̄ianis q̄ pl̄imo venerūt ad vineaz sc̄z ad sc̄tāz eccliam. q̄ bñ laborauerūt accipi ent vitā eternā. Tūc in iudi iudei in p̄cūs in durati credēt̄ etiā sebrē vitā eternā. et existi mat q̄ plus velint h̄ē q̄ xp̄iani. eo q̄ an nos in vinea fuerūt et portauerūt decez p̄cepta s̄z ea nō seruauerūt. et ido murmurat p̄ deum. Et p̄ptereq; aut illis. Un oculi vestri nequaž sūt. q̄ ego bon⁹ sū. tollite qd̄ vestry est sūm iusticiā et ut. Elliq; in infernum. Elliq; in vitā d̄ iudeis q̄ ante xp̄m fuerūt. Et nouissimi scilz xp̄iani erūt p̄mi in remuneratiōe. Et primi vic̄i iudei et gēt̄les q̄ saluādi sūt erūt nouissimi. Et ido seq̄t̄. Adulti sūt vocati pauci vō electi. Et sic p̄iz euāgeliū. Ergo q̄ ad thema. Ite et vōs in vineā mēa p̄pt̄ q̄ttuor causas. Prima ē q̄ pater familiās en̄ plātauit et diuisit trib⁹ filiis suis sūm tripliçē distinc̄ōem boīm in h̄mō. Be h̄ dicit cōmentator in libro grecor̄. q̄ erat qd̄ā pater bñs pulcrā viñeā et babuit tres filios. Uenit p̄m⁹ ad p̄z dicēs. Bogo te pater exq; tibi in bonis mul ta pueniūt de vinea et tu mō nō indiges. dā mibi vineā vt sim dñs fratz meoz. Bñdit pater. Fili mi dabo tibi qd̄ est curuū et rectuū in vinea mēa. Uenit alter dicēs. Bilecte mi pater des mibi vineā vt sim dñs fratz meoz. Bñdit pater. Babo tibi oē qd̄ē in vinea vi ride et aridū. Uenit tert⁹ dicēs. Bilecte mi pater ego sum minim⁹ filius tu⁹ et semp feci qd̄i uissisti des mibi vineā. Bñdit pāc. Babo tibi qd̄fuerit subē terrā et sup terram. Et pater reliq̄t̄ eis pulcrā ymaginē vt illā in bonē et memoria patris bonorarēt et recessit ad terrā longinquā ad pegrinandū. Idōst patris recessū p̄tēdebāt bij tres filii p̄ vinea. Duxit p̄m⁹. pater me⁹ dedit mibi oia q̄ in vinea sūt curuū et rectuū. Sc̄dūs dicit. pāt no ster dedit mibi in vinea viride et aridū. Ter tius dixit. pāt no ster dedit mibi oē qd̄ē subētus terrā et sup terrā. et sic nō poterant p̄cor dare. venerūt ad vñū magnū magist̄ et sa plentissimū posuerūtq; causam eoz in euz.

q̄cquid iste de vinea iudicaret vellēt in hoc stare p̄tēt. et vñusq; eorum dixit illi magistro sūū donū vinea. Bixitq; magister la piēs. assertemib⁹ ymaginē p̄n̄ vestri. et fece rūt ita. Tūc magister dedit eis arcū cum sa gutta dicēs. Quicūq; vestri p̄pi sagittauit cordi patris vñ de h̄ego iudicabo. Idōs sagittauit valde p̄pe. sc̄dūs adhuc p̄ pius tert⁹ piecit arcū cū balista dicēs. non sagittabo dilecū mēū p̄m̄ q̄ multa bona mibi atulit. et mltā dona babeo de ipo. Tūc aut magister. Illi debet vinea. et minor posse dit vineā et fac̄t̄ est dñs fratz suoz. Ita moraliter vinea ista est sc̄ā ecclia quā pāc plan tauit sua dextera. Tres filii ei⁹ sūt gēt̄les iudei et xp̄iani. Idōs fuerūt gēt̄les vñq; ad Elbrabā cui dñs p̄mo dedit circūcisionem. et isti petebant p̄ vinea. i. p̄scā ecclia. quib⁹ dedit curuū et rectuū. i. declina a malo et fac bonū. et nō babebat aliud p̄ceptū. Secundi fuerūt iudei vt Elbrabaz Isaac et Jacob. et oēs iudei petebat p̄ vinea vt sc̄z ipi essent domini totū mūdi. et dedit eis viride et aridū. id est. diliges deū et primū sicut teipslū. Tertiū sunt christiani. et bi⁹ p̄ tertiu filiu figurat. quib⁹ dedit vineā et omē qd̄ est subē terrā et sup terrā. i. grām in p̄nti et glaz in futuro. Et pater q̄ nobis sic dimisit vineam recessit ad celū. Et modo p̄tēdūt gēt̄les iudei et christiani. sed pater reliq̄t̄ nobis suā ymaginem id est. memoria dñice passionis in altissimo sacramēto. Sed pueri sagittat ymaginē patris vic̄i gēt̄les nō obviantes mandata eoz sc̄z declina a malo et fac bonū. Similiter iudei sagittat p̄z et offendūt. q̄ nō seruāt mādaca p̄is. vic̄i. diliges dñm deū tuū. et p̄xim tuū sicut teipm. Et ido amiserūt vineā. et ipi iudei dederūt sūnāz pditōnis vinee p̄ leipos dicentes illud. Adath. xxi. Halos male p̄det et locabit alij̄s agricolis vineam suā. Sz nos christiani bēm⁹ vineā tanq; minor filius. et qd̄du nō offendim⁹ deū bēm⁹ vineā. Sed heu de die in diē offendim⁹ et ido non custodim⁹. Unū dicit Bauid in ps. Vineā de egypto trāstulisti. eieclisti gētes et plātaisti eā. et sic p̄iz p̄mū mēbrū. Sc̄do dico q̄ anā hoīs dīr vinea q̄ debet p̄scidi et fodī. Unde

in canticis canticoz. ii. caplo. ait anima. Tem
pus putatōnis aduenit. i. precisionis. Cix
potest homo quantumcumq; scūs fuerit qn
in vinea pscientie crescat aliqd supfluū qd
meritiū impedit. Nam homo aliqui offendit
deū in vbo. in cogitatōne. in operatōne. qn
qz prisum. supflua vero amputent et p con
fessionē diligenter extirpent ne vinea aie an
nichilet. Item debet pastinari p memoriaz
moris. Item debet fodi p timore dñi. Un
dicit sapiē Eccl. i. Timor dñi expellit pec
catū. Lūc vinea pculata irrigata et
folla incipit florere et gēmas pducere. et tūc
dēs bestie venenose et in mundo fugiūt. vt dic
Molini. Vineam qn floret fugit bufo et ser
pens non sustinetes odore vinee. Tunc ait
dñs in canticis canticoz. vi. c. Belcedi i or
tum meū vt vi. po. quallū. et inspi. si flo. vi. et
ger. ma. pu. reuertere reuer. sunamitis. xc. Tu
vo vinea nrā sit in tanta pulcritudine deside
rat malign⁹ spūs extirpare et inde facere or
tum olerū. Unde figura legim⁹. iiij. Be. xxi.
Erate ei vir in terra israel. Naboth nōe bñs
vineam pulcerimā. quā vidēs rex iudeoz
desiderans eam. misit seruos suos ad Nab
oth dices. Da mibi vineā tuā vt facias in
deorum olerū. Et illerū dicens ait. Non da
bo tibi vineā meā qz bereditas pñs mei est.
et tūc erat tristis valde. sed postea venit Je
zabel mulier pessima et misit duos falsos te
stes et fecit naboth ppter vineam suā lapi
dari. et sic rex iudeoz fecit de vinea ortū ole
rū. Ita spūaliter Naboth est homo fidelis
babenos vineā pscientie bone quā prepauit
et coluit velut vineā pulcrā quā videt dyab
olus desiderās de ea facere ortū oley. id est
petoz sed rñdet fidelis. Non dabo tibi vine
am. i. aia; vel pscientiā meā p pñsū malos
rū opey. Lūc Jesabel. i. diabolica téptatio
mittit occulte duos falsos testes mundū et
ppriā carnē q multa pmutūt s; falsa dicunt
Et ido pistos tres scz dyabolū mundum et
ppriā carnē destruit vinea. et sic fit ort⁹ oley
seu fetidū. Tertio dico q aia dī vinea. qz sic
vinea bñ custodit. ita aia iusti dī bñ custo
dit. Unde dicit ipa aia deuota in canticis
canticoz. i. Nō suerūt me custodē in vineis

Sequit. Vineā meā nō custodij. Bebe⁹
vineā custodire ne leo supbie intrer. ne por
cus luxurie deuaster. ne v̄sus auaricie de
uoret. Unde psal. Exterminauit eam aper
desilua. et singularis ferus depastus est eā.
Unde iniat eam omes q pter gredij viaz.
Et pistas bestias notant peccata supra no
tata. Item debem⁹ custodire ne vulpes do
litoris et inuidie cōburent. de qb⁹ legimus
figurā Iudicū. xv. Sampson fortissim⁹ ml
tos habuit inimicos q eu libenē occidissent
si potuissent. Ipse vō accepit mlitas vulpes
et ligauit faculas ardentes ad caudas earū et
miliu eas in vineas inimicoz suorū qui cō
busserūt omes vineas. Ita fecit dyabolus
inimic⁹ humani generis videns q non pōt
nos extirpare et occidere. quia angelī nos cu
stodiūt. sed causa inuidie micuit vulpes frau
dis et mendaci. et ligat eas ad ignem male
concupiscentie qui currūt ad vmeas cōscie
tiarum nostrarū. Ideo ait anima in canticis
ii. ca. Caput enobis vulpeculas que demoli
untur vineas nostras. Quarto anima de
uota dicitur vinea quia in ea sicut in vinea
colligitur fructus que est vinum eterne frui
tionis quod homines letificat. Unde dicit
in psal. Et vinum letificat cor hominis. Be
isto vino bone operationis deus honorat
et primus emendat. Unde ait in Canti. v.
Bibi vinū cū melle et lacte meo. Lac est al
bum et mel dulce et vinum nobile. Ita ista
bona consolatio de qua dicitur in psalmo.
Exor tua. i. anima tua sicut vitis abundans
in lateribus dom⁹ tue. Be h̄ legim⁹ figuraz
in libro Iudicū in parabolis. ca. ix. Ligna
siluarū surrexerūt vt eligeret sibi regem. ve
nerūt ad vitem dixerūt. Tu eris noster rex
Respondit vitis. Nolo deserere nobile fru
ctum q deū letificat. et primū edificat ppter
imperiu vestrum. Ita debet quilibz fidelis
homo et anima iusta facere. Cum mūdus di
cit impera nobis. i. exalta te honore mundi.
Respondeat vitis. i. bona aia. nolo deserere
fructū bonoz opey ppter bonorem mundi
Ita et nos quo ad thema. Ita in vineā me
am et quod instum fuerit dabo vobis.

Sermo

Dominica in sexagesima.
Sermo. XIII.

Qui audiunt uerbum et retinet, afferunt fructum in pacia. *Lu. viii. 11.* Flota sicut videmus in naturalibus quodlibet agricola quodcumque vult seminare dicit tria considerare. Primum est ipsius quodcumque dicit exire ad seminandum. Tunc dicit Eccl. iii. Dia ipsius habuit. Si ei vellet in bieme lumen seminare forte non cresceret. Secundum est diligere ita quod ppter pigritiam non dimittat seminare. Tunc dico uerbis. *xx.* Qui ppter frigus, id est pigritiam non vult araresi perit non dicit sibi dari. Tertius debet esse patiens. Nam aut iacobus agricola aspergit semine in agrum et expectat ror matutinum et imbre serotinum. Ista tria habuit Christus seminator verbi dei. Nam primo nota uite ipsius de quod proibet predicabat. et illud ipsius bene considerabat quod cum exiuit de celo et venit in mundum ut ipse aut in euangelio. *Ioh. xvij.* Erui a prece et veni in mundum. Ita habuit diligentiam quod ut ait *A. Marc.* Christus ciuitates et castella circumuit ut predicaret. Tertius fuit patiens, quod multo tensus perarserit et iudei audiebat verbum eius ut caperent illum in nomine. Sed ipse patienter respondit, et ista tria notantur in Euangeliis. Cum turba plurima coueniret et omnes ciuitatis properaret ad illum dixit pro similitudinē. Erunt qui semiant seminare semine suum, et dum semiant aliud cecidit secundum viam et conculcatum est et volucres celi comedetur illud, et aliud cecidit supra petram et natum aruit, quod non habuit humor, et aliud cecidit supra spinas et silicere spine suffocauerit illud, et aliud cecidit in terram bonam et exortu fecit fructum centum plus. *Hec dicit saluator noster Iesus clamat.* Qui hinc aures audiendi audiat. Interrogabat eum discipuli eius quod est haec parabolam. aut Elobis datum est nosse misterium regni dei. ceteris autem in parabolis. ut videantur non videantur et audientes non intelligantur. Est autem haec parabolam. Semen est verbum dei. quod aut secundum viam non sunt qui audiuntur. deinde venit dyabolus et tollit verbum de cordibus eorum ne credentes salvi fieri. Nam quod supra petram sunt qui audiuntur et cum gaudio suscipiunt verbum dei. et hi radices non habent, quod ad ipsius credit et in ipso

temptatis recedunt. quod autem in spinis cecidit, hi sunt qui cum audierunt a solitudinibus et diuisi tis et voluptatis vita estentes suffocantur et non referunt fructum. quod autem in terra bona, hi sunt qui in corde bono et optimo audientes verbum dei, retinent et afferunt fructum in patientia. Et hec est euangelium. Circa quod est sciendum quod verbum dei est audiendum. quod propter est retinendum. quod illuminat, est repetendum quod sanat, est custodiendum quod mutat. *Primo* dico quod verbum dei diligentem est audiendum quod propter est retinendum quod illuminat, est repetendum quod sanat, est custodiendum quod mutat. *Secundo* dico quod verbum dei diligentem est audiendum quod propter est retinendum quod illuminat, est repetendum quod sanat, est custodiendum quod mutat. *Tertio* dico quod verbum dei diligentem est audiendum quod propter est retinendum quod illuminat, est repetendum quod sanat, est custodiendum quod mutat. *Quarto* dico quod verbum dei diligentem est audiendum quod propter est retinendum quod illuminat, est repetendum quod sanat, est custodiendum quod mutat. *Fifth* illis sicut serpens tecum quod non exaudit vocem incantantium. Nam quoniam serpens sedet in foro uera et magister dulciter canit cum fistula ut eas capiat. una aurum obturatur cum cauda, alia posnit ad terram ut non audit. Ita facit peccator quoniam predicatorum verbum dei canit sua dulcissima fistula promittens diu misericordiam non audit sicut serpens. quod cauda promissionis et spe longe vite obturatur una aurum. Et cum terra, id est cum terrenis occupatis obturatur alia aurum, et sic surdit est et id non propter est enim nec alia a temptatione dyabolique verbū dei velut gladium educit. Tunc apostolus ad Ephes. vij. Accipite gladium spiritus quod est verbum dei. Tunc legimus figuram in libro Esdrae et bierusalem ciuitas letissima fuit a nabuchodonosoro destruta, destructa propter peccata habitantium in ea. Locutus est dominus verbum ad Esdram prophetam dicens. Conuoca in verbo meo filios israel, et edificens ciuitatem, et cum edificabitis tenete gladium in manibus vestris, et haec ppter insidias inimicorum, una ei manu laborabatur et cum alia manu tenebant gladium. Ita spūalit ciuitas bierusalem est psalmus bovis quod bierusalem ciuitas passus est, sed destruit a nabuchodonosoro percos sensu, id est malam inspiracionem. Elocutus est dominus propter predicatorum dicens. Conuoca dispersos israel per verbum predicatorum, ut per primam reedificetur ciuitatem destrutam, id est psalmum, et quoniam penitentias reedificat peccator, debet in una manu gladium tenere, id est verbum dei, ut quocunque ibi audierit semper attendat, cum temptatione venit dyabolus fraudis ponat gladium ubi, et cum alia manu operetur opera utilia, et bona vnde vivat et paupib[us] tribuat. Unde ait aplius. Bonum est homini operari aliquod boni opus, unde habet

beat q̄ tribuat necessitatē patienti. et sic patet p̄mū. Secūdo dico q̄ verbū dei est retinendū. q̄ illuminat. Unde dī in ps. Lucerna pedib⁹ meis v̄bum tuū t̄ lu. se. m. Sed beu peccator est cec⁹ q̄ ita cito ponit pedē suū i luto sicut in mōlo loco. i. affectū ita cito port ad p̄cā imūda sicut ad opa bona. de quib⁹ dī. Tren. iiiij. Errauerit ceci in plateis polluti sunt san̄gine. i. pctō. Talis cec⁹ p̄cōr si accipit v̄bum dei illūinabit oculum cordis. vt p̄t̄z in psal. Declaratio sermonū tuorū illūinat et intellectū dat parauulis. Qdulti nāqz sunt q̄ se pmittunt et voverūt se ad sanctum Jacobū vel ad alias remotas partes ut accipiiant lumē corpale cū sint debiles et non curant aie debilitatem. q̄ aut̄ r̄bus dei lumē sit oculorū siue lucerna legim⁹ figurā i Ero do vbi dī. Fac mibi tabernaculū delignis nobib⁹ et auro et argento et pones i eo lucernā cū fusorūs aureis. vt q̄ ingrediunt̄ viz deant. Item p̄cepit nobis dñs vt faciamus sibi tabernaculū de lignis nobilibus vicz de cipresso humilitatis. de cedro caritatis. et de oliua pietatis. et de auro fidelitatis. et de argento exemplaritatis. et ibi habeat lucernaz cordis. et illā accendat de vbo veritatis. Et beu iam multi sunt quoꝝ oculi mēns sunt ceci et caliginosi q̄ nō possunt videre lucer nā in templo. Sicut legim⁹ de hely sacerdote in p̄mo Regum. uiij. Quem p̄cussit dñs ppter peccata filiorū suoꝝ q̄ libi fuerunt i teplō plentati. et ip̄non pdicavit eis nec cor rectit. ppter h̄pcussit eum dñs q̄ nō poterat videre lucernā in templo. Ita multi sunt sacerdotes in ecclia q̄ lucernam vbi dei nō accendit. et si v̄bis accendit exemplis malis extinguit. et sic patet secundū. Tertio dico q̄ verbū dei diligenter est repetendū. q̄a sanat. Unde au in Psal. Qdū sit verbū suū et sanauit eos. quia est medicina anime. En legim⁹ historiam q̄ Idlato magister philosopborū docuit Elrestoilem discipulū suū quomodo deberet in facie bois iudicare cōplerionē. et postea vidit qndā diuitē boiem valde sibi familiare in cui⁹ aspectu tria iudicauit vicia. vicz ip̄m esse furem. ip̄m esse mēdaciem. et ipsum esse luxuriosum. Ita tria.

vicia nunquā poterat experiri q̄faceret ea. Fecit igit̄ hominē istum depingere tam in colore qz in apparetia et statura. et illā ymaginē portauit ad suū magistrum Idlatonē dicens. Beuerende magister multa didici a nobis et nūqz in aliquo sum deceptus preter in hoc q̄ non inueni in illo homine cui⁹ ymaginē bic babeo depictum. q̄ ip̄m ad vos dixereno poteram. Bñdit Idlato Sicut ego video tu non es decept⁹. q̄ talis homo cui⁹ bec est ymagō habet bec tria vicia. Ideo quere ab eo qualiter se babeat. Ille vero reuersus ad hominem indicavit sibi omnia que acciderant. Respondit talis homo Elrestotili. Qdū agister vos verū dicatis ex cōplexione mea bene et verum iudicatis. Habeo ei istas tres malas conditiones naturaliter. s̄ ratio mea q̄ regnat in regno aie vincit illa q̄ tam multa audio dicere et pre dicare de v̄tutib⁹ et viciis resistere volo. et ideo ostendā vobis occulte quo resistam. q̄ durit eum in cubiculū suū dicens. Ecce cū me inuidit ignis male cōcupiscentie pono menuido corpe ad lapidem istū frigidū dos nec ignis male cōcupiscentie extinguat. Itē cum me inuidit ista mala p̄ditio q̄ libenter subtraberem res alienas. Ecce p̄cūtio manus meas ad illam statuam et sic recedit. Item cū me inuidit mendacium seminarē verba discordie inter homines fugio cōsortia hominū et mordeo dentibus meis ad statuam istam donec recedat a me. Et ideo sum infirmus in corpore et sanus in anima et hoc audiui in pdicatōne q̄ melius est hominem esse infirmū et in vitam eternā intra reqz esse sanū et condēnari. Et hoc pbat xps in euangelio Qdū Mat. xvij. Si man⁹ tua v̄l pes tu⁹ scādalizat te abscede eū et proisce ab te. Qdū est tibi claudū vel debilē in vitam eternā intrare qz duos pedes vel duas manus habentem mitti in gehennam ignis. ergo verbum dei sanat hominem in anima. et sic patet tertiu. Quarto dico. verbum dei est fideliter opere implendū. quia sanat hominem in anima et mūdat Psal. i. Lauamī mūdi estote et auferite malas cogitationes vestras ab oculis meis. Nam p̄cā faciunt

Sermo

boiem i aia imundū s; vbi dei lauat eū et mū dat. Hui legi figura. iiiij. Be. v. q; latrūculi exierit de tra syrie ad tra isrl. et captabat pū ellā et duxerit eā ad vrox̄ Ilaamā in suiu. Iste naamā erat diues et lepros⁹ et imund⁹. Hirut igit̄ puella. Utinā eēt dñs me⁹ in tra nrā vbi ē pp̄ha H̄elise⁹ ipum bene sanaret. Qd audiens naaman venit cū magno co mitatu ad pp̄haz heliseū. et petiuit n̄ sanarz eū. R̄dit pp̄ha. Dico tibi ex vbo dñi. Clade et lauare septies in iordanē et sanaberis. Qui fecit s̄m vbi pp̄her sanat⁹ ē. Ita moraliū p̄cōrē lepros⁹ et imund⁹ i aia corā deo et agelis. Lūc puella. i. inspiratio dīna dicit ei i p̄scia. vade ad eccliaz et ibi iuuenies pp̄ham dñi vbi dei p̄dicante et q̄cqd tibi direrit hoc fac. Et tūc sacerdos p̄dicās vbi dei dic pec cator leproso in aia. Clade lauare septies i iordanē. i. exerceete i septē opib⁹ p̄nīe babeas p̄tritoz. Et p̄mo qñ lauaste babeas puram p̄fessionē. Et scđo qñ lauaste babeas sanit factiōnē. Tertio qñ lauaste babeas dūotā ordēm. Quarto qñ lauas te bēas ieiuniuz. Et quinto qñ lauaste babeas castigatoz. Et sexto qñ lauas te des elemosinaz. Et septiō qñ lauas te bēas firmū p̄positū nō peccare apl⁹. et capiet aia tua p̄stīnā grāz quā amisi sti. Et sic p̄i q̄ vbi dei p̄tegit illū iat sanarz mundat.

Dominica in quinquagesima.

Sermo. XLIII

OEscendit domin⁹ ab bierlm i bierichō et cec⁹ sedebet sec⁹ viā. Lu. xviii. Flota q; aīi peccatū Elde et Eue gen⁹ būanum babuit tres magis digitates. Idio hūit sapiam et intelle cū. ido Elde a nqz peccauit cognouit oēm cursū stellaz et oēs v̄tutes herbaz. et omib⁹ aialib⁹ dedit sua pp̄a noia. Scđo hūit pul critudinē in aia. Hā si nō peccass̄ bōtādiu i padis v̄ris; qulqz ipm d̄s cū aia et corpe ad celū trāsuerisset. et q̄slā fuit clarificatus. Tertio habuit loci eminentiā. q; si pulcior loc⁹ fuisse; sub celo qz padis⁹. de⁹ bolez ibi posuisset. In tantū enī boiem dilexit q; ad lūnā ymaginē creauit. sed bas tres digitates amū

sit ppter peccatū. Idio sc̄ sapiam et fac⁹ est bō q; stult⁹ obſcurat⁹ est in intellectu. id quasi cec⁹ nō cognoscit via veritatis. Elmi sit pulcritudinē et fac⁹ est monſtr̄ in corper in aia. Amisit loci eminentiā. q; expulsus ē deparadiso cadet i hāc valle i tēnā miserie. Sed ista voluit dñs i nobis p̄firmare p̄suā fanciūlā passionē. Et ido voluit pat̄. co spui. flagellari. et crucifigi. et de bis fit metio in euāgelio quod dixit ihs discipulis suis. Ecce ascendim⁹ hiersolimā et cōsumabūt oīa q; sc̄pta sūt p̄pp̄has de filio bois. Tradet ei genib⁹ et illudet et flagellabit et p̄spueit Et postqz flagellauerint occidēt eū. et tertia die resurget. Et ipi nūbil boyz intellecerūt. Et erat vbi istud absconditū ab eis et nō itelligebat vtrū diceret de eo an de alio. q; nō dum babebat spūm sanciū. Et fac̄ū ē cū aſprop̄i quaret bierichō cec⁹ qdā sedebat secus vias mēdicās. Et cū audiret turbā p̄tereūtē iter i rogabat qd H̄eliz. et direrūt ei q; ihs nazare⁹ trāsueret ibi. Et clamabat dices. Jesu fili Bauid miserere mei. Et q; p̄ibāt increpabat eū ut taceret. Ipē multo magis clamabat. Jesu fili Bauid miserere mei. Hās aut̄ i bus i illū adduci ad se. et cū aſprop̄i quass̄ in terrogabat eū dices. Quid tibi vis ut faciā. At ille dicit. Vnde ut videam lumē. et dixit re ſpice. fides tua te ſaluū fec̄. Et p̄ſt̄im vidit et ſeq̄bat eū magnificās deū. et oīs plebs ve vidit dedit laude deo ex iſto miracto. Et ſic p̄i euāgelii. Fūt mēno q; ad thema. Cuz delcediſſet ihs abbierlem cec⁹ ſedebat ſecus viā. Exeſatio p̄mo fit p̄ ſumū. Scđo p̄ infirmitatē aliquā. tertio p̄ puluierē. quarto p̄ ſetōre. Idio exēſatio fit p̄ ſumū p̄ quē notatur ſuperbia. nam qnto magis ſum⁹ ſeu aerez eleuat. tanto magis deficit. Unde ps. Impijāt mor ut honorati et exaltati fuerū quē admodū ſum⁹ deficit. Hui legi figura. Iudicum. ix. Abimelech p̄nceps iniquus lucentit igne opidū T̄bebes. et p̄ ſumū bo mines exēſcan et expulsi fugerūt i vna turru p̄p̄ ſumū. s; abimelech ignē turri ſu p̄poſuē ut p̄ ſumū exēſcarer. et ſe i captiuitate darent ſed qdā dñs fragmē mole p̄ſcīes i caput abimelech q; ppter ſumū iacturā non vidit

cedidit morte. Et cum se vidit mori dixit in superbia ad armigerum suum. Ita sup me et interfice me ne a semina dicar occisus. Ita moraliter bebes ciuitas significat scientiam vite ubia in habitat. sed non abumelech. i. dyabolus volens fumo superbie aiaz excecare sicut ipse excecat? e. et ulla fumo multi sunt excecati sed viri fideles ad turrim preplatois fugientes. i. eccliam psiderates pascunt lapide pnie in quod abumelech superbum occidit. Ut in Amb. de morib. boim. Una scintilla celestis gaudij psiderata omnem superbiam a se proiiciunt. rigne claritatis celestis se clarificant ut deus cognoscatur. et sic per pte pmi. Secundum fit excecatio per infirmitatem corporalem. ut in ipso manifestetur opa dei. ut pte de illo cecos nato ubi discipuli dixerunt. Domine quis peccauit. sed aut pentes eius ut cecus nasceret. Duxit dominus neque hunc peccavit neque pentes est. sed ut manifestetur opa dei ulla. Et pilla cecitate notat p suetudo pte quod excecat intellectum hominis ut non cognoscatur sua nobilitate ut filius israel. Nam quoniam homo diu stetit in nomine vel in claro sole et intrat domum. tunc stat diu qui cecus nihil videt donec illa ymaginatio albedinis vel claritatis abscedat. Ita consuetudo peccandi in quod homo naturaliter inclinatur excepta aiaz sua in erreundo ad dominum eternam quod non potest videtur suum creatorum. ut pte de vespertino ne quoniam volat nisi in nocte propter debilitatem oculorum suorum. Ita peccator magis delectatur in tenebris pte quod in luce veritatis. Huius legimus figuram in Erod. et Abiodes filios israel de tenebrosa regione egypciorum ad terram promissionis duxit. et dominus pluuit illis manna. sed plus fuit tamquam cecat per psuetudines egypciorum propter dixerunt. Utinam essemus in egipcio ubi sedebamus super ollas carnium. Ita moraliter filii israel in egipcio surrepserunt in Bmbo in pte excecati. Unde dina grata volens eos ducere de tenebris vicioz quod aia excecat insipratis ut ererant per pniam. sed ipsi magis diligunt tenebras quod lucet ut vespertino. et magis delectatur in pte carnibus quod in vniuersibus spiritualibus. Et ideo dicunt cum filiis israel. Utinam essemus in egipcio. i. in tenebris vicioz. Unde Augustinus. in soliloquio. O lumine veridicu illuminas omnem horum venientem in hunc mundum. tu es sol verus illuminans celum et terram. Ut etenobrosis oculis quos peccata excecauerunt in tenebris assueuti tenebras diligunt. adeo ad eternas tenebras ibunt. Ideo homines bene possunt dicere cum ceco et clamare. Domine ut videam lumen. Tertio dico quod aliqui excecanter per puluerem avaricie quod homines in ecclesia multos excecauerunt. Unde queritur dominus per prophetam Iesu. Quis est cecus nisi sevius meus meno cognoscens propter puluerem fratre cupiditatis. Beata exceptione legimus figuram Erod. et Idbarao instituit malos homines sine misericordia existentes ut cogrerent filios israel ad congregandum lucum ut facerent lateres et ut colligerent palles. et sic verabant eos sine omni misericordia propter quod percussit dominus egypturn tenebris tantis quod homines non videbant proprias manus. nec unus alterum. et tenebre erant ita spissae quod poterant palpari. et sic plagarunt eos in tenebris cecitatis. Ita dominus sanctam ecclesiam ex quo unus alteri non compatitur sed ad colligendum lucum et puluerem terrenarum rerum eos copellit pharaeo propter quod deus eos excecauit in spirituualibus et temporalibus quod frater fratrem non cognoscit. nec pater filium. nec filius patrem. nec mater filiam. nec filia matrem. id est tenebre densatae sunt et palpabiles super universam terram. Unde Augustinus. Omnipotens cecitas avaricie quemque impletur nec proximo fidem seruat. bona videtur rapit. et pupillo falsum testimonium profert. occupat rem mortui et non cognoscit se mortuorum propter cecitatem sue intelligentie. Quarto aliqui cecantur per fetorem vel in mundiam per quam significatur luxuria. Unde legimus figuram Iudicum. xvij. quod Sampson dilexit Dalidam mulierem pulchram valdeque ipsum decepit. et captus ambos oculos perdidit. Ita homo luxuriosus excecat captus a dyabolo. Nam perdit oculum dextrum cum quo debet celestia desiderare. perdit sinistrum. cum quo debet eternas penas considerare. Item excecauit peccatum luxurie illos duos senes quod Sulannam ad mortem iudicauerunt quod super caput illius probe mulieris iraverunt.

Sermo

Unde Daniel ait illis. Species illi⁹ mulie
ris excecauit vobis. Ideo heu mali sunt iā ceciū i
scā ecclia. ergo necesse es et clamare Iesu fili
david miserere mei. Enī ihus. Quid vis ut
faciat tibi dñe ut videā lumē. Sicut ei qđru
plex ē cecitas ita qđruplex ē illūatio cecitas
Itā pma illūatio ē facta ceco. de q̄ legit Io
ban. ix. q̄ rps accepit de sputo ipi⁹ benedicti
oris et miscuit cū tra et limuit oclōs ei⁹ dices
Vade ad natatoria syloē et laua. Quare se
cit rps h. certe ad nrāz doctrinaz. ut q̄ fuerit
excecat⁹ p puluerē auaricie. ponat pulueres
sup oclōs cordis ut habeati mēte illō Hēn.
Adhēmēto hō q̄ puluis es et i puluerē reuer
teris. Scda illūatio fit p medicinā oculoz.
De q̄ in Alpōc. ubi iohes vidit qndā cecum
nudu et paupēz ad quēait vox dina. Suau
deo tibia me emere aux ut locuples fias. q̄
paup es eme a me vestimētū ut iduaris. It
eme a me colliriuz et vngas oculos tuos ut
videas. Quid pīstū cecū nisi hō cec⁹ plurū
riā. q̄ pīt vestē innocētē et lumē intelligētē
qđzemere aux castitanis vestimētū salutis
et collirū vtutis. et illō pīt emere p trib⁹ dena
rijs vicz p pītōe pīfīsōe et sāfīsōe. Ter
tia illūatio scīā ē pīfel. ut pīz Lbōz. x. Ubi
angel⁹ dñi dedit pīlīū iuniori thobie dices.
Eccipe fel pīscis isti⁹ et vng sup oclōs pīs
tui. qđfecit et vidit. Ider istā cecitatē accipit
pīuetudo peccādi. ut q̄ fuit cec⁹ ex pīuetudi
ne pītōz pīnt fel p meditatōnez et nēdāna
tōis seu amaritudis sup oclōs aie ut vīsum
recipiat. Quartā illūatio ē de fide. sic pīz de
isto ceco de q̄ bodie ad quē dñs dixit. respice
fides tua te salū fecit et cōfēstīm vidit. Ita
spūaliter q̄ fuit cec⁹ vel excecat⁹ pītōm bū
liet se et vadat ad xpīm ut illumiet. Enī psal.
Eccedite. xc.

In capite ieiuniis.
Sermo. XV

Onvertimini ad
me in toto corde vro. xc. Joelis. ii.
Mota q̄ de⁹ creator om̄ creatur⁹
ray ē in oib⁹ vtutib⁹ laudād⁹. tñ pīcipue lau
dat illū ip̄e pp̄ba in duab⁹ vtutib⁹ vicz i mu
sericordia et iusticia. iusticiā exerceat in malis

et obstinatis. et miscdiaz iuersis. Unī dicit
in ps. Misdiaz et iudicū cātabo tibi dñe.
Hūano generi magis ēncēaria miscdia qz
iusticia. qz hō fragilis ē et ad peccādū pīus
sicut ip̄e dñe ait in Hēn. viii. Dico q̄ cogita
tio bois oī rpe pīna ē ad malū. vult ergo suā
miscdiaz nobis i pīruri. qz sibi pīpī ē mīse
rei. vocavit igī nos i themate pīdictio. Con
uerūm ad me in toto corde vro. Itē vocat
nos in euāgeliō qđ bodie legi⁹ Adat. vi. xc.
Dirit ihus di. l. Cū ieiunatis nolite fieri sicut
ypocrite tristes. Extermināt enī facies suas
idē. macras oīndūt et depictas ut apparet
boib⁹ ieiunātes. Elmē amē dico vobis. rece
perūt mercedē suā. Tu at cū ieiunas vng
caput tuū et faciētuā laua ne vīdearis boi
bus ieiunās. Sz pā tuo q̄ ē in abscōdito. et pa
ter tu⁹ q̄ vīdeti abscōdito reddet tibi merce
dē. Molite bēsauris are bēsauros in tra ubi
erugo et tinea demolit. vbi fures fodūt et fu
rant. Bēsauris are vobis bēsauros i celo.
vbi nec erugo nec tinea demolit. et vbi fures
nō effodūt neqz furāt. Ubi ē bēsaur⁹ tuū
ibi ē et cor tuū. Et sic pīz euāgeliū. Ergo q̄ ad
thēma. Converūm ad me in toto corde vro
pp̄t q̄ tuor causas. Idamo pp̄t dei vocati
onē. scdo pp̄t moris certitudinē. tertō pp̄t
peccati pīuetudinē. q̄rto pp̄t meriti remu
neratōnē. Idam dico q̄ ad dēū dēm⁹ cito co
uerni. pp̄t dei multiplicē vocatōez. Vlocat
at de pītōrem de statu malo ad statum bo
nū diversis modis. vocat aut pī districū iux
dicij timorē sibi inspirādo q̄ velu venire in
die iudicii in sede maiestatis sue. et ip̄m pec
catorē iudicare ad eternū gaudiū. ut pīz Adat. x
xv. Cū venerit fili⁹ bois in sedē maiestatis
sue xc. Item vocat ip̄m pīuos pīdicatorēs
quib⁹ ait Adat. xlvi. Itē in orbem vni
uersum pīdicate euāgeliū om̄i creature.
Adat. iii. Idem ientia agite appropiqua
bit ei regnū celoz. Itē dicit Isa. lvii. Clama
ne cesses q̄li tuba eralta vocē tuā et annūcia
populo meo scelera eorum. Item vocat ip̄s
sum per suā patientiā ipsum dñi expectan
do. Unde Hēb. iii. Idem ientia xpī expectat
te pītēcēdas cū fiducia ad ibromū gratiē.

Item vocat nos p̄ ipsiis abbreviatōneſ. q̄ tē
p̄ sepe abbreviatō q̄ morimur aīn ips. et illō
tēp̄ nobis p̄ celū ē cauſa pueriōis. vt pat̄z
Elpoca. xviii. p̄ figurā vbi legi⁹ q̄ iohes p̄ di
cauit laodiceib⁹ in regiōe iurta ephesum et
ipi nolebat ſuā p̄ dicatōz audire et pueri ad
dñm. tūc angel⁹ dñi veit et ſtetit ſupra mare
babēs lapidē molarē ſcapulis ſuis. et dirit
ad beatū iobem. Ecce iohes talit ſubmerge
tur p̄tōz ſicut lapis iſte. et i mare piecit lapi
dē cū tāto impetu p̄tōrum mare mouebaſ.
Hdāc at figurā oīndū āgel⁹ et ſcp̄lit iohes ad
p̄tōz cōminatōneſ vt deberet p̄ dicari q̄ ips
penitēdi poſt bāc vitā baberi nō p̄ ſaltē ad
ſpaciuū vni⁹ horæ. ſz imediate in iictu oculi ſz
mergent. Hidē p̄t̄ in pſal. vbi ait. ppba. Bi
meriſti eos dñe i mare p̄dēnatōnis ſic plū
bū i aq̄s rebemēnb⁹. Itē vocat dñs p̄tōreſ
mifcdiam p̄mitēdo. Elī ait. Hiere. Glade
ad orientē et occidentē et clama. O aduersa
trix iſrl. i. aia peccatrix tu peccasti. tuū crea
tore ſub oī ligno frōdoso. ſz reuerē p̄pniaz
et ego luſcipiā te dicit dñs. Aug⁹. Omē ips
q̄ nō de deo cogitasti hoc cogita te p̄didiſſe
Itē. Q̄q̄ maḡe mifcdia dei q̄ p̄tōre ſuer
ſum nō min⁹ diligit q̄z eū q̄ nuq̄z peccatum
vel maculā p̄traxit. Hiero. Cera pnia ē ſe
cūd⁹ baptism⁹. q̄ ſic bō renouaſ a p̄tō i ba
pulmo. ita p̄pniaz. xps a ſua nativitate vſ
q̄z ad paſſionē durā pnia ſecit vſq̄z ad finē
vite. ergo dēm⁹ p̄mo pueri ad dñm. q̄ ip̄e
vocat nos multipli. et tanū de p̄mo. Secū
do dēm⁹ pueri ad dñm i toro corde nrō ci
to p̄pcū p̄ſuetudinē. Unū dicit berū. Diffi
cile ſurgit ad pueriōne quē terrena moles
cū mala p̄ſuetudie p̄mit. Unū p̄. Iniquitatiſ
mee ſupgrefſſe ſūt caput meū et ſic on⁹ graue
guate ſuit ſup me. De q̄ legi⁹ exēplū de q̄daž
bemita q̄ vidit q̄ndā boie; fasciculū lignoz
colligentē et leuauit et leuare nō poterat. p̄pē
magnitudinē. et tūc plura ligna addidit do
nec p̄d⁹ ligni ip̄m oſpreſſit. quē iſte ſiḡt niſi
p̄tōre. Flota q̄ iſte p̄tōr p̄ſuetudinari⁹ eſt
q̄ peccatū ſacit et aggrauat aiaz. et q̄nto ma
gis aia aggrauat tāto maḡ addit p̄tā pec
catis don⁹ ſub onere p̄tōr aia ſubmergiſ et
oppriſit. Debē⁹ iſiſ deponere onus p̄tōr

p̄pniam et nō addere p̄ culpā. q̄ difficile eſt
p̄ſuetudine relinquerē. cui⁹ hēm⁹ figurā. uj. Be
u. ibi legi⁹ q̄ qdā vir noie Semey peccauit
p̄ David q̄ ip̄m expulit de regno et exheredi
tauit. ſz regnāte ſalomone p̄ David p̄ ſuo
q̄ ille ſalomon fuit rex clemēs accepit eū in
grām et restituit ſibi bereditatē. pacto q̄ non
deberet Semey trā ſorrentē cedron ire. ſed
ſi trā ſire moreret. ſed Semey ex p̄ſuetudie
nō poterat dimittē qn trā ſire cedron. Qd
p̄cipiē ſalomon misit ſeruos ſuos q̄ ip̄
ſum occiderūt. Ita moraliter p̄ Semey no
ta p̄tōre p̄ſuetudinā ſuā q̄ peccauit i David
id est. in deū p̄m uū diuinis q̄ ip̄m expellit
de regno eterno. ſz regnāte ſalomone. id ē
xpo q̄ eſt rex pacific⁹ faciē ſpacē int̄ deūm et
peccatorē recipit peccatorem penitentez ad
gratiam et restituit eum in gradū pſtinum.
ſed peccator accipit preceptum ab eo vt non
transgrediaſ cedron. id est precepta euange
lica. ſed maneat in bieruſalem. id est. in ſtatū
penitentie. Sed cum peccato ſceptū trans
greditur in conſuetudine peccatorum anti
quoz. tunc tempore mortis mittit christus
ſuos famulos. id est. tortores qui ducūt eū
ad ſupliciū. et ſic homo multotiens cadit ex
conſuetudine. ideo debet homo ſepe conſite
ri. Unde ait Hieronimus. Eicut ethiops
difficile potest mutare pellem ſuā. uta pecca
tor conſuetudinarius ſtatū ſuū. Tertio
dico q̄ homo debet conuerti propter mortis
incertitudinem. Unde Bernardus. Nihil
certius morte. et nihil certius hora mor
tis. Unde ait poeta. Hoc ſcio q̄ morior ubi
quomodo neſcio quando. Nepe homo ca
dit improuiſe in ſouēa mortis dū nō ſperat
Exēplū in naturis rey de qdā boie q̄ ambi
labat p̄ beremū cui occurrit unicornis. in
volē ſuo cornū occidere trudēs penes cor
bois. et ille retrogradiēs et antea ſe defendēs
in q̄ntum potuit donec retrogradiēdo ceci
bit in ſouēa valde pſfundā. in cuius medio
crevit arbor ſup quam i casu remansit. ſub
ter ip̄am in fundo ſouēe erat ſerpētes et bu
ſones capita erigentes casum iſti⁹ expeciā
tes et de muro erierunt duo mures vnuſ al
bus et vnuſ niger arborem illā corrodētes.

Sermo

in arbore creuerit pulcra poma. et ille appre-
hendit poma et comedit et oblitus est ois doloris
vix unicornis superstantis. inferi bufo;
nū et serpentū et muriu corrodentū donec ar-
bor cecidit. et ille i souēa corruit et spētes et bu-
fones duorauerit eū. Ita moralit unicornis
ēmors q̄ē horibil nlli p̄cēs n̄ diuiti n̄ pau-
perinē seni n̄ iuueni q̄rēs boie; iterfiscere. s̄z
bo se defedit inqntū p̄t. Cu ei sentit veire vni-
cornē. i. mortē. cito q̄rit medicinaz mortis. et
souēa ē sepulcrū in q̄ sedet spētes et bufones
mortis homis expectates. s̄z sedet hō i arbore
fragilitatis humane quā duo mures coro-
dūt. i. dies et nox vix alib⁹ dies et niger ē nor-
s̄z poma in arbore sunt delicie m̄di q̄bō acci-
pit et obliuiscit morte et fragilitate sue natu-
re donec cadat in souēa sepulture et deuoret
a spētib⁹ et bufonib⁹. iō dēm⁹ pueri cito. q̄z
nelcumus q̄nī mors veiet. Quarto dico q̄ de
bē cito pueri addūm̄ pp̄t p̄cū remunerati-
onē et ad pmerendā glam. Unū dī Psa. xlv.
Cōuertim ad me et salui eritis. et ero vester
dīs i eternū. Ipse ei stat ad recipiēdū nos i
grāz. vt p̄t Lu. xv. de filio pdigo q̄ dixit ad
p̄m̄. Idat da mibi portioz meā q̄ mihi cō-
tigit. et illā p̄suplīt in utilit viuēdo luxuriose
et veit i tātaz in opia q̄ cupiebat saturari de-
siliq̄s q̄s porci comedebāt et nemo illudabat
Et ille aut i tra se. Cōuertā me ad p̄m̄ meū
vt me recipiat tāq̄z vnu ex mercenarijs. Et
pat̄ fec q̄ttuor filio suo. Idō statū obuiavit
sibi. scđo honorabilit sulcepit. tertio vestimē-
ta p̄stina restituit. q̄rto ānulo aureo euz or-
nauit. Ita moralit fili⁹ pdigus est peccator
cosumēs patrimoniu suu grē et vite etne in
pcūs et ē ūs dyaboli pascēs porcos. id est
pc̄a. aut i tra se. Cōuertā me ad p̄m̄ meū ce-
lestēt perā grām et misericordiaz. Tūc pat̄ cele-
stis q̄ttuor facit. Idō obuiat eū i grām re-
cipiendo. vñ aug. Xps festiat p̄cōrē recipē
reatu absoluerē cum puerit puro corde. q̄z
pl⁹ cruciateū cōpassio miserie q̄s sitis i cru-
ce. Scđo honorabilit accipit. vñ aut Hiere-
mias. Beuerē ad me aia peccattis et ego
suscipia te. Tertio vestē innocētie pditā re-
stituit. vñ aut aia denota pueria. Psa. lxj. In
dixit me dīs vestimēto salutis. Quarto an-

nulū aureū in manu tribuit in signum dile-
ctionis eternie. qz sicut annul⁹ nō b̄sinē. ita
dilectio dei dz̄ē eternalis. in sinistra manu
qz ibi ē vna vena q̄tāgit cor. ita talis cōuer-
sus ad dūm quez benigne suscepit in grām
dz̄ deū p̄cordialē diligere. Iō q̄ ad thema.
Conuertim ad me in toto corde vro cito
pp̄t multiplē vocatōem pp̄ter p̄cōrē cons-
suerūdīnē. propter mortis incertitudinem.
et pp̄ter p̄m̄ remunerationē.

Feria sexta. Sermo. XVI

Ercedem habebi

Mitis apud p̄m̄ q̄ in celis ē. Q̄dāt. v.
M̄los vīdē in naturalib⁹ q̄ q̄nī ale-
q̄ regio plena ē latronib⁹ iuxta viā trāseun-
tib⁹ insidiāt et spoliāt. vel q̄nī tra ipenetrabilē
ē pp̄t pfūda flumia et paludes. tūc rex sapi-
ens illī regionis ordiat aliq̄s boies q̄ acci-
piūt boletū vel passagīn a trāseuntib⁹ vt pos-
sint viā tutā a latronib⁹ facere et vias pfūdas
planas et trāsitorias fūare. et q̄ tūc boletum
bz ab illis q̄s rex ordiauit accipit signū q̄ il-
le liber et tut p̄oēz regionē vadit. ita fecit la-
lomō rex sapiēs. vt p̄t. iiij. Reg. et sic de nob̄
spūalī i tpe mortis oportet animaz cūiūlibet
bois abulare vias plenas latronib⁹. i. dyab-
olis. q̄ insidiāt boi tpe mortis et p̄siderant
viā egressiois tāq̄z latrones. ita postq̄z egres-
sa ē aia via valde ē lutosa et tenebrosa. vt p̄t
in psal. Fiāt vīe eoz tenebre et lubricū. Itē rex
salomo. i. r̄ps rer sapiētissim⁹. vt dicit apls.
In eorecoditi sūt dēs thesauri sapie. ordia-
uit i h̄m̄do paupes q̄ ex pte ip̄i⁹ collige dīcē
passagium p̄ elemosinā. et q̄cuq̄z eis dederit
portat secū signū tpe mortis. et ille secure va-
dit ad portā salutis. et null⁹ latro. i. dyabol⁹
nocet ei n̄ viā lutosa abulat. q̄ elemosinat
pnia viā tutā et planā faciūt. vt p̄t i Heuan-
geli. Dixit ih̄s di. s. Aliud istis q̄z dictū ē ans-
tiq̄s diligēs primū tuū et odio bēbis inimi-
cū tuū. q̄z diligēs amicū tuū. Ego aut dico
vob̄ diligēte inimicos vros. bñfacite bijs q̄
oderūt vos. et orate pp̄leqntib⁹ et caluniāne-
bus pos. vt sitis fili⁹ p̄t vñ q̄nī celis est. q̄

sole suū oriri facit sup bonos r malos. r plu
it sup iustos r in iustos. Si ei diligatis eos
q̄ vos diligūt quā mercede bēbitis. nonne
publicani b̄ faciunt. Et si salutaueritis fr̄es
pr̄os tātu q̄d apli facietis. nōne r etibnici. b̄
faciūt. Ita se nō alios valet ardes etibna cre
mare. sice nō alios sui d̄ vnt bō. Ethna est
mōs q̄dā ardes in sicilia. Estote ergo pfecti
sic r pat̄ vester celestis pfect̄ ē. attēdite ne iu
sticā vr̄z faciat is cora hoib̄ vt videamini
ab eis. alioq̄n nō bēbitis mercede ap̄d patrē
vestr̄ q̄ in celis ē. Qū ergo facis elemosinaz
nolituba canere aū te sic ypocrate faciūt i sy
nagogis r i viciis vt honorēt ab hoib̄ Elme
dico vob̄ receperit mercede suā. Le ei facie
te eleosinā nesciat sinistra tua qd faciat dex
tera tua. vt sit eleosina tua i abscondito. r pat̄
tu q̄ videt i abscondito reddet tibi mercedes
etnererributois. Et sic p̄t euangelū. Quo
ad thema. M̄ mercede bēbitis ē. Hora q̄ q̄
tuor genera boī mercede ap̄d p̄tē bēbut.
Pr̄imi sūt mūdū relinqutes. secūdi sunt pe
nitētes. tertii sūt elemosinā ordiate dātes. q̄r
ti sunt bene ieunātes. Pr̄imi sūt mōdū relinqutes. d̄ mercede illoz ait dñs Lū. vi. Sau
dete r exultate. ecce ei merces vr̄a mīta ēi cel.
M̄du dū relinqre docet nos naſa. q̄ illō na
turale ē in hoie q̄ fugit illō q̄d p̄t sibi nocere
Ita parua aialia fugiūt res noxiuas. vt p̄t
de apib̄ q̄ magnā esurē sustinerēt ante q̄z ci
bu eis noxiuū sumerēt. Ita r nos dēm̄ fa
cere q̄ mūd̄ nocet aie. q̄ eā suis p̄cupiscen
tis malis iterficit. Un. i. Job. ii. M̄du trā
sit r p̄cupiscētia e⁹. Et assūlat panthere. q̄r vt
dicit Psido⁹. M̄dāthera ē aial valde pulcz i
colore r dulcis i odore. s̄ ē aial venenosu in
teri r pp̄t suū colorē r bonū odorez sequit
eū aialia. s̄ suo veneno iterficit ea. Ita mū
dus ē pulcior in aspectu vt vidē q̄ mūda
ni se vestiūt ad aspectū boī q̄ntūq̄z p̄t
se ornāt s̄ mītū occidūt in aia. id oit dñs di
ces mōdū relinqntib⁹ Job. xv. Tlos d̄ mōdū
nō estis. id odi vos mūd̄. Itē docet nos
mōdū reliquere erēplo n̄ solū suo vel i aplis
szetia in paganis. Un legi⁹ d̄ qdā pho vici
Byogene q̄ i plateis strauit pecunia et clā
mauit dicens. Moui q̄ scia r pecunia simul

stare nō p̄t. Et ali⁹ magnā pecunia p̄cet
i mare dices. M̄deli⁹ ē q̄ mergā te q̄z mergar
a te. Si ei b̄fecit pagan⁹ q̄nto maḡ bonus
xpian⁹ d̄ spernere mōdū cū suis p̄cupiscētis
q̄ lūt auaricia. gula. luxuria. zc. q̄ lūt ydoloz
fuit. s̄ b̄em⁹ mercede ap̄d p̄tē. vt aut aug⁹.
Si q̄s mōdū reliquerit r deo seruierit cū ad
buc oculi splēdet vt carbūculi. r crines sunt
gilbi. r generubescūt. r statuta erecta. r mū
dus viget. r fortitudo regi. certe talis merce
dē iohānis baptiste erpectat. Secūdi q̄ mer
cedē b̄n̄ ap̄d p̄tē sūt penitētes. Un ait dñs
M̄hat. iii. Idēnētia agite ecce appropinq̄
bit regnū celoz. Id̄ opt̄ meriti p̄nie depige
bat romani imaginē p̄nie ad modū militis
armati. in cui⁹ galea sc̄ptū fuit. Teneo. au
rei lris r anchora sup galeā r lorica militis
porta aperta r sc̄ptū iuxta Intromitto. i cli
peo quē tenebat i vna manu crur alta. i dex
tera manu vexillū de q̄ttuor colorib⁹. videlz
rubeo albo nigro viridi. r sup imaginē scri
bebat. Hec ē p̄nia vera. Id̄ p̄positū iste mi
les significat p̄niz. q̄ penitētes mītas b̄z tēpi
tiones. Un. Job. vii. M̄silina ē vita bomis
sup terrā. i cui⁹ galea anchora q̄ sic anchora
tenet nauē i tempestate. ita p̄nia tenet hoiez
in tpe mortis ne submergat in infernū. Itē
i lorica porta aperta depicta q̄ p̄nia sim au
gustinū est p̄ma porta post naufragiū. Itē
in scuto vel i clipeo crur alta. q̄ p̄ crucē p̄nia
designat. Un ait xps M̄hat. x. Qui nō ac
cipit crucē p̄nie r seq̄t me nō ē me dign⁹. In
dextera manu vexillū in q̄duplici colore ru
beo q̄ significat caritatē. albo q̄ significat castita
tē. viridi q̄ significat spūale hilaritatē. nigro q̄
significat būlitatē. Uera p̄nia d̄z b̄z spēm eter
ne mercedis. Un ait qdā sc̄tūs. Eleni dñe
da mercede sustinetib⁹ te. vt pp̄tē tui fideles
inueniat q̄ p̄niā p̄dicabāt. Lertis q̄ mer
cedē babebut ap̄d p̄rem sūt vici elemosinaz
ordinate dātes. Ita q̄ dāte elemosinā paupi
bus p̄p̄t deū cērūlū accipiet r vitā eternā
possidebut. Un vidē in naturalib⁹ q̄n̄ aliq̄
mercatores existētes in aliena patria vbi pe
cuniā nō p̄n̄ secū ducere r portare querunt
cāpsores r dāt illis vt recipiāt in patria sua.
Ita spūalē nos sumus in h̄m̄do vbi nihil

Sermo

possim⁹ deportare nobiscū tpe mortis. ido
dēm⁹ paupib⁹ dare in h̄mō ut cētuplū ac-
cipiā⁹. qz paupez ē regnū celoz. Hui⁹ legi⁹
figurā i libro Zobie. Zobias ei cū diues
fuerat dedit cūdā viro iusto decē talēta ⁊ cō
cessit ei sine oī vñura. ⁊ accepit ab eo signum
Tempo necessitat⁹ misit filiū suū cu⁹ si-
gno q reportauit omnē pecuniā ⁊ i cētuplo
vñtra. ⁊ angelico ducatu reuers⁹ ead p̄z cū
leticia. Ita moralit⁹ h̄tpe abūde dare d̄z bō.
ducit ducatu angeloz ad rectā terrā viuen-
tiū vbi in cētuplo magis accipiet qz dedit. ⁊
cū glā eterna eruheres dei. ⁊ cū xp̄s vejet in
die iudici⁹ corp⁹ excecatū dormies i tenebris
illūiabit clarificādo. Un⁹ augustin⁹ in qdā
epla dicit sic. Si vis eē mercator⁹ optum⁹ se-
neratozgregi⁹ des qdōnō potes tecū ferre.
vt recipias mercedē quā nūqz potes amitte-
da modicū vt recipias magnū. Da t̄palia vt
recipias etna. et sic p̄z tertiu. Quartu q mer-
cedē bñt ap̄d p̄m s̄nt bñt ieunātes. Mā ali;
qui ieunat q̄ tñ a deo mercedē nō accipiū.
vt ait Bern. Ysa. lviij. Ieiuniū h̄non elegi.
boiez afflige aiaz suā et viuere in p̄ctis mor-
talib⁹. si ille q̄ bñ vult ieunare d̄z vñcta p̄ctō
rū p̄cofessionē p̄mo soluere. vt dicit Ysa. lij.
Solute colligatoes colli tui. Itēd̄z cum cor-
dis trāquillitate ieunare. vt cū nullo habe-
at discordiā vel inuidiā. Itēd̄z ieunare cu⁹
cordis mūdicia. qz vt d̄z Jacobi. iij. Muqđ
pt de uno foramie exire dulcis aqua ⁊ ama-
ra qn̄ misceat aqua amara cū dulci. ita pec-
catū nō d̄z stare cū ieunio nemisceat. Itēz
ieiuniū d̄z eēcū bona m̄tētōne ne fiat ad lau-
dē humānā sicut ypocrate. Qñ igit̄ non fit.
tūc ira dei placat ⁊ delet oē peccatū. vt patet
Ione. iij. Un⁹ legum⁹. ciuitas M̄iniue mōg
erat cū suis p̄ctis offendebat deū. pp̄tea vo-
luit ea dñs subuerte. Dixit ita qz d̄s ad Jo-
nā pp̄ba. Glade i ciuitatē M̄iniue ⁊ pdica
in ea. adbuc. xl. dies ⁊ m̄niue subuertet. Qz
pp̄ba fecit. clamauit qz p̄tōtā ciuitatē i oib⁹
capitib⁹ ciuitatis. adbuc q̄dragita dies ⁊ ni-
niue subuertet dicit d̄s oipotes. ⁊ clamor ta-
lis pueit ad aures regis. ⁊ rex surrexit de so-
lio glē sue ⁊ scidit vestimenta sua ⁊ induit⁹ est
sacco. ⁊ sparsit se cinere sup̄ caput suū ⁊ p̄c-

pit oīplo suo ieunare. ⁊ iumēta ⁊ boues les
iunabāt. qz nō pascebant sed in stabulis re-
fuabāt. ⁊ pueri i cunabul. ⁊ sic clamor pue-
roz ⁊ iumētoz qb⁹ subtrahebāt cibaria ve-
nit ad dñm oipotentē ⁊ miser⁹ est eis ppter
ieuniū. Ita ⁊ nos si puro corde ieunam⁹
et viā nrām malā relinquam⁹ miserebit dō
min⁹ nr̄i ⁊ delebit oēs iniqtates nrās ⁊ d̄po-
net irā i misidia. Et ergo q ad thema. Ap̄d
p̄m bēbunt mercedē bi⁹ q̄tuoz supradicti.
videlicet penitentes. elemosinā dātes. mūduz
relinquentes. et debite ieunātes.

Bominica prima quadragesimē Sermo. XVII

Desertū a spū vt tēptare fā dyabolo. Matth. iij. Rota sicut vidē⁹
qñ aliq̄ ciuitas q̄ élbera fuerit a malo tirā;
no obessa tūc meli⁹ é bomib⁹ illi⁹ ciuitatis
mor̄i honorifice in bello qz se traže in huius-
te nrāmice prauitatis. Ita spūalit ciuitas b̄t
libera est bō xp̄ian⁹ vt ait apls. Qua libe-
rata xp̄s nos liberauit. sed tyrann⁹ dyabol⁹
obledit eā diuersis tēptatōib⁹. qb⁹ dēm⁹ vi-
riliter resistere vt ait Bern. Ciuitas nrā in
terra inimicoy ē. ⁊ muri ei⁹ deira. i. corpus
circa aiaz vndiqz ipugnat. Mā inseri⁹ ipu-
gnat pcupiscēnia carnis. p̄tra istā vigilat ab
stinenția. superi⁹ ipu gnat timor iudici⁹ extre-
mi. p̄istā vigilat frequēs pfessio. ante impu-
gnat vanitas mōdi. p̄istā vigilat mōris me-
moria. Dēm⁹ igit̄ tēptatōib⁹ dyaboli viriliter
resistere. ⁊ Bonid̄ nobis i euāgelio. Duci⁹
ē b̄s in desertū p̄spūm sanctū postqz a Jō-
bāne baptisat⁹ ē. vt tēptare fā dyabolo. nam
ieiunauit. xl. dieb⁹ ⁊ xl. nocib⁹ in q̄ ostendit
diuinā naturā. Idosteā ei elurijt. tūc affuit
dyabol⁹ tēptatoz ⁊ dixit ei. Si fili⁹ dei es dic
vt lapides isti panes fiāt ⁊ comedē. Bñdit ei
b̄s. sc̄p̄tū ē. Mō in solo pane viuit bō. s̄z iōt
vbo qd̄ pcedit de ore dei. qz sicut corp⁹ pfor-
tat a pane natali. ita aia a pane spūali. Tūc
assūp̄tētū dyabol⁹ in sc̄tam ciuitatem ⁊ sta-
tuit eū supra pinnaculū tēpli. Istō pīnacu-
li dicebat loc⁹ doctoz in sup̄mo tēpli tanqz
deambulatoriū. ⁊ dixit ei. Si fili⁹ dīcs mīte

de deorum. scriptum est ei. Angelis suis mandauit dete ut custodiatis in oib⁹ vijs tuis. Be spodit ei ih̄s. scriptū ē. Nō temptabis dñm deū tuū. Lūc itez assūpli eū dyabol⁹ et duxit eū in monte excelsū valde. et ondit illi omnia reg mōr⁹ et glāz eoz et dixit illi. Ideo ia dabo tibi si p̄cidēs adoraueris me. Lūc dixit illi iesus. Glades latana. scriptū ē enī. Dñm deum tuū adorabis et illi soli seruies. Lūc reliquit eū dyabol⁹. et ecce āgeli accesserit et misstrabat ei. In Heuangelio p̄mo q̄rit q̄re xps voluit ieunare. xl. dieb⁹ et xl. noctib⁹. Unde doctores. q̄ sic moyses aī m̄lta tpa icarnatōis ie iunavit. xl. dieb⁹ et xl. noctib⁹ i desto i mōte synai vbi dñs dedit sibi legē. ita xpus q̄ legē euāgelicā voluit nob̄ dare ut sic antiquā et nouā faceret vnaꝝ. Quare voluit temptari a dyabolo. Unde doctores q̄ p̄mi p̄tēs vici adā et enī suerit temptati i padiso et vici p̄ tria vicia. vici p̄ gula q̄ comedēt. p̄ supbiaz q̄a eritis sic dij. p̄ auariciā sc̄iētes bonū et malū et in bīs p̄sens erit dyabolo et iō expulsi sūt d̄ padiso terrestri et celesti. Sic xpus d̄s et bō voluit trib⁹ viciis temptari ab eo. s̄z supare eū. Un̄ temptauit eū de gula dices. dic vt lapides isti panes fiāt. de supbia mitte te deorum d̄ pinnaculo tēpli et si n̄ leseris te ab omnib⁹ laudaberis. d̄ auaricia oia reg mōr⁹. vici ibi ora bia ibi. iudea ibi francia ibi india ibi italia oia ibi dabo ut sis dñia eoz. s̄z in q̄ib⁹ bis vicit dyabolū. vt daret nob̄ exēplū dyabolo re sistēti. Ergo q̄ ad thema. Duci eīs i desertū. Idem de desertū nota p̄nīaz verā. et p̄p̄t q̄t tuor causas. Idem filii isrl̄ i istū dñi abula bāt p̄ duodeci vias. Sc̄dō i isto desto suerit a serpētib⁹ iuastati. Tertio i isto desto suerit aqua recreati. Quarto i isto desto suerit pa ne celico cibati vel refecti. Idem dico sic. q̄ p̄nīa vera p̄pat desto. q̄ moyses duxit eos de egypto p̄ duodecum vias vt p̄z in figura Exo. xiii. vbi legi⁹ et dicit magister i scolasti ca histōria. q̄n̄ moyses veit cum filiis isrl̄ de egypto aī mare rubru diuīsit mare cu v̄ga i duodeci vias q̄s filii isrl̄ ambulabāt. et cum idbarao seq̄ret eos volēs eos reducere de mersus ē i mare. et filii isrl̄ i litorē stabant et istū psalmū catabāt. Cātem dño ḡhōse enī

maḡificat⁹ ē equū et ascētōrem piecit i mare. Ita sp̄ualit̄ xps p̄ dñi i spiratoēs educit pecatores de egypto. i. de statu p̄tōy diuidens mare p̄nie i duodeci vias cu v̄ga sc̄e crucis. et istas vias oportet nos ābulare i desertū p̄nie vt valea⁹ queire i terra p̄missōis etēne. Idem via ē p̄tritio. et sic amara vt recognites i amaritudine aītēue oē tēp̄ vīte. oēs dies oēs ānos q̄s iūlit̄ expēdīti. Un̄ aliezechias rex Recogitabo tibi oēs ānos meā amā. aiemee. Itē L̄ren. ii. Clerul̄ mare p̄tritio. t. Cu enī habes p̄tritōes amara tūc p̄mā vias ābulasti. Sc̄dā via q̄ p̄tritio tua sit vniuer salis ut cognoscas te magnū p̄tōrē. sic Bauid q̄ n̄ peccauit nūli vnu peccatū magnum in q̄ deū offendit cu dixit. peccauit sup arena maris et p̄ctā mea plura sūt q̄z m̄litudo stellay. et si habes duas vias. Tertia via ē q̄ cōtritō cordis tui sit singularis et de q̄libz p̄tō i speciali babeas p̄tritōz. Un̄ dauid. Laubop̄ s̄n. noc. lec. meū. i. p̄sciam meā. et lacris rigabo. Quarta via p̄tritōis d̄z ē cōmūia. Un̄ ait aug⁹. Quoties recordaris de p̄tō p̄petrato n̄ babeas delectatōz s̄z p̄tritōz. It p̄fessiōbz q̄ttuor vias. Idem via p̄fessiōis ē dolorosa q̄ n̄ vadas cu risu et oco ad p̄fessiōnē. Un̄ Blug. O dñe da mibi illā grāz vt in me inueniā vt cu dolore p̄fitear qđi me vulnerat̄ ē. Sc̄dā via p̄fessionis ē q̄ sit festina. Un̄ Eccl. v. Metardes p̄ueri ad dñm et ne differas de die i diē vt n̄ ducas peccare i con suetudinē. Tertia via p̄fessionis ē q̄ p̄fessiō sit i tēgra vt n̄ diuidas vna p̄tē p̄fitendo vni sacerdoti vel p̄fessori. et alia p̄tē alteri. Unde ysiae d̄. Surge mane et effū de cor tuū sicut aq̄ effūdīt et vas n̄ retinet saporēl̄ colorē. sic cor n̄ d̄z retiere delectatōz nec rācorē. Quarta via p̄fessionis ē q̄ p̄fessiō sit vēcūda. vt cu vēcūdia loq̄ris. vt sacerdos sciat et intelligat tuā intentōz vt n̄ pallies sic m̄lti sūt q̄ nō audiēt dicere p̄p̄t vēcūdia. Un̄ ps. Clercūdia p̄me ē sp̄. Quicqđ bō p̄p̄t vēcūdiaz retinet. H̄scribit diabol⁹ stilo ferreo i frōte et i pecto rei p̄i⁹ et vnu s̄lq̄z leget illō i iudicio. Itē sa tissactio bz q̄ttuor vias. Idem ē q̄ s̄lī illa in tērone q̄nuq̄z velis ap̄l̄ peccare. Un̄ ait dñs m̄lier. Lu. vii. Abulier dimissa sūt ubi

Berimo

petia tua. vade noli apli⁹ peccare. Scđa via
est ut hō reddat iniustas res. Unū aug. Idem
catū n̄ dimitit nisi ablatū restituat. Et ideo
ait zache⁹ Lu. xix. Bñē dimidiū bonorū me
orū do paupib⁹. et si qd aliquēz defraudaui
reddo qd ruplū. Tertia via ē vt idilgeas p̄
ximo vt nullā habeas vindictā vel rancorez
i corde. Unū dirū dñs M̄ath. vi. Si dimis-
ritis hoib⁹ petia eoz et pat̄ vester dimittet vo-
bis petia vrā. Quarta via satissimatis est sic
si peccasti corpe satissimatis in corpore. qz p̄ que
bo peccat p̄ h̄ et torq̄. et si p̄fessor pot̄ ubi sa-
tissimatis minimā. tñ potes ultra facere. Unū
Elpoc. vi. Tidi equū albū et q̄ sup̄ eū sedbat
babebat staterā in manu sua. qz ipse moris
vniciuqz mēluraf sm̄ opa sua q̄ sequit̄. et h̄
sunt duodeci vie p̄ desku pn̄ie. Scđo dico q̄
pn̄ia dekto p̄pač. qz filij isrl̄ i dekto a spēib⁹
fuerūt infestari. vt p̄tz i psal. Dētes bestiarū
immittā i eos cū furore trahētiū atz spētiū.
Unū legi⁹ figurā M̄aueri. xxi. qn̄ filij isrl̄ mur-
murabāt p̄ dñm misit serpētes q̄ splēdebāt
velut ignis et plim mordebat et quē morde-
bat morebat. et sicut morebat moris serpē-
tus. Sz dixit M̄oses ad dñm. O dñe quo pot̄
plū saluari a serpēb⁹ qz oēs moriūt. Bi-
xit dñs ad moisen. Fūde deere serpēte enēū
et suspede i arboze vt quēcūqz momorderit
serpēs inspiciat serpētem enēū et n̄ nocebit ei
mor⁹. Ita spūalit in dekto vē pn̄ie infestat
hoiez serpēs antiqu⁹. i. diabol⁹ q̄ decepit pri-
mu boiez i specie serpētis. et infestat homiez
p̄ malas suggestōes et p̄ malas cogitatōes.
Quēcūqz ei mordet astutia satbane itueat
xp̄mi i cruce pendētē et petat veniat nō noce-
bit ei mor⁹ serpētis. i. diaboli. sic niciſ ſic xp̄s
vicit eū dicēs. Glade sathana et nō iēptabis
me. qz xp̄s dñs vicit te. Tertio pn̄ia vā p̄pa-
rat dekto. qz vt d̄r Exo. xvii. Filij isrl̄ nō ba-
bebāt aquā iō clamabāt ad dñm. et moises
duxit m̄litudinez filioz isrl̄ an̄ perrā et būit
ngā i manu et p̄cussit petrā p̄ma vice et n̄ da-
bat aquā. Scđa vice et petra dabat aquā. Ita
spūalit m̄lii lūri i dekto pn̄ie q̄ n̄ būit aquā la-
crimaz p̄ petris sicut dicit psal. Ultima mea
sicut tra sine aqua ubi. Bebet hō cor lūi in-
durati velut lapidem p̄cute v̄ga discipline

bina vice vel triua vice recordādo preterita
petia. et tūc petra. i. co: dux p̄ctōy dabat aquā
lacrimaz et inde reficit anima p̄cōris. et lauat
se ab oī sorde vicioz. ergo i dekto pn̄ie necel-
se ēaq̄ lacrimaz. et sic pat̄z teriū. Quarto pe-
nitēta p̄pač dekto. qz i dekto filij isrl̄ fuer̄
refecti pane ā gelico qd pat̄z i Exo. xv. vbi le-
gim⁹ qfiliij isrl̄ n̄ bēbāt cibaria i dekto et cla-
mabāt ad dñm. et misit eis de celo panē ages-
loz quē colligebāt oī die de mane i rore qn̄
ei ros cecidit. cecidit māna cū rore et vnusqz
qz colligebat in qntū sibi et familie sue p̄ illo
die sufficiebat. Ita spūalit i dekto pn̄ie cibat
dñs suos fideles duplici pāe celico. Idūm⁹
ēpanis vbi dei de q̄ aut dñs i euāgelio. Idūm⁹
i solo pane viuit hois in oī v. qd p̄ce ab o. d̄i
et vnusqz vadat adecliaz mane ut boni
xp̄iani colonie faciūt et i alijs magnis et par-
uis ciuitatib⁹ vbi p̄dicat v̄bū d̄i et vnusqz
capiat ut sibi et familie sufficiat. i. aie. Itēz ca-
bat filios suos i dekto pn̄ie cibo sacramētale
oī die p̄biteris. et vnusqz fidēl̄ in istis die-
bus se p̄paret vt i die palce panē angeloz di-
gne suscipiat. d̄q̄ aut dñs. Ego sū paies v̄u⁹
q̄ de celo descēdi Job. vi. Si q̄s māducae-
riter p̄pane viuet in eternū.

Bominica Reminiscere, **Berimo. XVIII**

Ece mulier cha-
nanea a finibus illis egressa cla-
mavit dicens. M̄iserere mei t̄.
M̄ath. xv. Ita mulier volēs filie sue grāz
iperrare sapiet sciuit allegare. Idūm apud
xp̄z captat beniuolētiā i eo q̄ vocat eū dñm
filii dāuid. In h̄ ei p̄fuit cū eē vez deū i qn̄
tū vocateū eē dñm. et vez hoiez in qntū dicit
ipm eē filii dāuid. Scđo insinuat tribulati-
onē et miseriā cum dicit. filia mea a b̄monio
torq̄. Tertio implorat ei⁹ misericordiaz cū dicit
M̄iserere mei. Xps aī q̄tuormaḡs duricē
as ondit sibi. nō vt eā p̄fudet s̄z vt ei⁹ fidem et
p̄stānā p̄probaret. Idūm duricia fuit in h̄
sibi r̄ndere noluit ac si eē excoicata. aut r̄pi-
rōsione idig. Unū d̄r q̄ nr̄ndit ei v̄bū. Scđa
duricia fuit i h̄ q̄ dixit eā nō eē de ouib⁹ isrl̄.

Unde dirit. Non sum missus nisi ab oves.
 q̄ perierūt dom⁹ isrl. Oves at dom⁹ isrl
 erat oves di. In hāt q̄ dixit eā n̄ eē dōib⁹
 isrl̄ insinuauit eā n̄ eē de ouib⁹ dei. et p̄ se;
 quēs relinqbat q̄ erat dōib⁹ diaboli. Ter
 tia duricia fuit in h̄q̄ ipam canē appellavit.
 Non solū ei dixit ipam n̄ eē ouēz eā esse
 canē. Quarta duricia fuit in h̄q̄ dixit eam
 n̄ eē dignā vesci pane filioz. vñ de his duo;
 bus scz q̄ erat canis et q̄ n̄ erat dīḡ vesci pa
 ne filioz ait. Nō ē bonū sumere panē filioz
 et mutte canib⁹ ad māducandū. Ecce quot
 et q̄z magnas duricias oñdit ei xp̄s vt eius
 p̄stantiā cōprobaret. n̄ ē aliq̄ mulier ita pa
 tiēs et ita sc̄tā q̄ si alicui viro magno loq̄ret
 et ipe sibi tāq̄z excoicateloq̄ nollet. et insuper
 eā ouē diaboli diceret et canē appellaret et in
 dignā eam vesci pane assereret. q̄ n̄ recederet
 turbata et sc̄dālizata. Ip̄a at in ouib⁹ p̄stās
 et panēs sp̄ fuit. Illā ad p̄mā duriciā se būit
 puidē. q̄ a p̄ncipio ire noluit ad perū vñ ad
 iacobū vel ad ioh̄em vel ad aliquē aliuz di
 scipulū. s̄z tantū ad ipm xp̄m. En̄ vīdens q̄
 xp̄s sibi r̄ndere nollet. puidit sibi et ad disci
 pulos iuit. rogās vt ip̄i p̄ ea itercedē dīgrēt.
 Tūc accedētes discipuli rogauerūt eū dicē
 tes. Būmit eam et fac q̄d ipsa petit et sic re
 cedet q̄z clamat post nos ex h̄q̄ eā tenes q̄d
 petit nō cōples. Quantū ad sc̄dam duriciā
 se būit magnanimit. Illam cū discipuli peā
 rogarēt et xp̄s dixit eā non eē de ouib⁹ dei et
 p̄ se quēs eēt de ouib⁹ diaboli. Illa audīes
 h̄sūpta fiducia ad eū appropinquit et eū ad
 orauit dices. Bñne adiuua me. ac si dicat. Si
 vñq̄z mō fui ouis dyaboli mō volo eē ouis
 tua. et in signū adoro te sic om̄s pastorē. et id
 circo dñe adiuua me sicut pastor ouem suā
 debilē et infirmā. Quātū ad tertīā duriciā
 se būit ista mulier prudent. q̄ qñ xp̄s eaz ca
 nē appellavit ip̄a h̄n̄ negauit. s̄z canē se esse
 p̄fessa ēdices. Etiā dñe. ac si diceret. Canem
 me vocas canis tu⁹ eē volo. Bñi at canem
 n̄ expellūt. s̄z si expellat p̄ vñā portā p̄ alias
 reuerit. Si ergo sum canis n̄ debes me ex
 pellere a te. si expellis protinus redibo ad te.
 Quantū ad quartā duriciā se būit sapient
 q̄ qñ xp̄s ei dixit q̄ n̄ erat digna comedere

panē filioz. Illa sapient r̄nditei. Bñne n̄ pe
 to panē sed micā. et si ego sum canis sic me
 vocasti. cōsuetudo est in q̄ dñi dāt canib⁹ et
 catellis saltēmicas. Ergo da mibi istā mi
 cā quā peto scz filie mee curatōnez. tūc r̄ndit
 euib⁹. O mulier maḡ ē fides tua q̄ me supe
 rauit et vicit. et iō fiat tibi sicut vis. et sanata
 est filia ei⁹ ex illa hora. Non tādū at q̄ qñ ali
 q̄s ad aliquā sublimē p̄sonā aliquā gratiā
 petitur accedit illos secuz in societate dūcit
 q̄s illius p̄sonē amicos eē credit. Ista ergo
 mulier ad xp̄m vōlēs accēde et sanitatē p̄ fi
 lia ip̄etrare illas vīutes secuz assūplit quas
 xp̄o magis gratas eē cognouit. scz patientiā
 fidē. būilitatē. p̄seuerantiā. et orōem. Idatiē
 tia est soror xp̄i. Fides est filia xp̄i. Būilitas
 mater xp̄i. Et orō est nūci⁹ fidei ad christuz
 Idūmo ergo assumplit q̄ fuit soror christi.
 scz patientiā. q̄ ipam nūq̄z deseruit n̄ in vi
 ta nec in morte. sed tanq̄z soror induidua sp̄
 ip̄i associata fuit. vñ dī Psa. xli. Lacui etei.
 semp̄ silui. patiēs etiā fui. Et Ista at patien
 tia in trib⁹ iniurijs cōprobat. scz vñboz reruz
 et p̄sonē. in istis trib⁹ mulieris patientia com
 probata fuit. Idūmo nāq̄z sustinuit iniuri
 am in vñbo qñ xp̄s ipam canē appellavit. Nō
 est aliq̄ mulier ita patiens q̄ si canis diceret
 saltē qñ r̄nderet. Nō ē vñsum bona. ista at
 n̄ tantū portauit patientē q̄ xp̄s eam canē
 appellavit. s̄z ip̄a etiā se canē appellavit. Scie
 bat ei h̄q̄ xp̄s h̄n̄ dicebat oīno p̄pē iūriā
 sed etiā p̄ bonis suis a iudeis fuit spoliata.
 Unde dicit Hiero. q̄ chananei dimittētes
 terras in q̄b⁹ iudei tūc habitare solebāt vel
 vñlo bello cōsūptu vel in loca vicina dispersi
 sūt vel in seruitutē subiecti nomētū suū cir
 cūferūt. Ex his ergo illa mulier chananea
 est q̄ iudeis admixta. credit cognouisse ex le
 ge xp̄m ex semie dāuid nascituz eē. Istam
 aut in iuriā bonoz suoz patientē portauit.
 Tertio sustinuit iuriā p̄sonale filie sue cō
 pressiōnē q̄ a diabolo grauter opprimebat.
 quā oppressionē suā p̄priā reputabat. vñde
 n̄ dicebat. Misericordie filie mee dñe. s̄z misere
 rem ei dñe. istā accusatē iuriā n̄ sicut p̄mā
 aut sc̄dāz patiēt portauit. s̄z grauter ferebat
 Licet ei eā canē vocabat xp̄s. de h̄sūit maḡ

Sermo

gnā leticiā. si bō bona sua rapuit et ī fuitutē
ca redegit. de Bbūt patienā. s̄ q̄ diabol⁹ in
domo sua habitaret. de Bpatiāz brē n̄ potu-
it et ad xp̄m clamabat dī. O Btere mei dñe. B
ē p̄mltos q̄ i aduersitatib⁹ dī murmurat. i p̄
secutoib⁹ boim blasphemāt. s̄ q̄ diabol⁹ in
domo sue aiebitat nō curat nec ad deū clai-
mant z̄. Scđo assūplit fidē q̄ ē filia xp̄i. q̄ p̄
ip̄am d̄s i cordib⁹ n̄ris ḡdit. ad Eph. ii. In-
habitat xp̄m p̄ fidē i cordib⁹ v̄is. Ista aut̄
fidē ista mulier būit valde magna. vñ dixit
e xp̄s. O mulier maḡ ē fides tua. Lūcāt ē
fids maḡ qñ ē opib⁹ p̄iūcta. caritati admix-
ta p̄seuerās et firma. Fides at q̄ ē s̄n opib⁹ bz
ociositatē. et ista ē fides mulier. Ia. ii. Fides
sn opib⁹ mortua ē. Si vo n̄ ē caritati p̄iūcta.
bz utilitatē. iuxta illd. i. Coz. xii. Si habue-
ro fidē ita vt mōtes trāsserā caritatē at n̄ ba-
buero nibil mibi p̄dest. et ē fides demonū q̄
sūt extra statū grē. n̄ v̄teri caritatē brē p̄nt.
Be q̄z fide dī. Ia. ii. Tu credis q̄ vñ ē de⁹
bū facis et demones credit et p̄remiscit. Si
at fides n̄ est p̄seuerās et firma bz pusillani-
mitatē. et ista ē fides fidelū. de q̄ dī. Adath. x
iii. Adodice fidi q̄z dubitasti. Lu. viii. Id
eps credit et ī ip̄e tēpiatōis recedit. His tri-
bus modis fides isti mulieris fuit magna.
Fuit etiā opib⁹ caritatis p̄iūcta. q̄z vacabat
opib⁹ miscdie. in q̄ntū p̄ipa orabat fuit cari-
tati admixta. Cura ei caritas aliena incom-
moda reputat sua. Un̄ ista mulier vexatōz
filie sue suā p̄priā reputabat. Fuit at p̄seue-
rās et firma. q̄z lepe repulsa fuit et tñ sp̄ p̄seue-
ravit. Tertio assūplit būilitatē q̄ fuit mater
xp̄i. Hic berū. q̄b̄a v̄go et si ex v̄gūtate plas-
cuit tñ ex būilitate p̄cepit. q̄tūcūq; eēt v̄go
si būilis nō fuisz dēu n̄ p̄cepiss. et q̄ ex būili-
tate p̄cepit. id ip̄a būilas qdāmodo mater
xp̄i fuit. Ista būilitatē ista mulier būit secuz
et io exaudiri merunt iuxta illd ps. Belpexit
i orōez būilū z̄. q̄b̄a būilitatem secū būit ista
oñdit exēplo v̄bo et factō. exēplo q̄z xp̄m būi-
litac dorauit. v̄bo catellū asseruit. q̄z in cūde-
os būilitē cōversabat. qd̄ fuit magne v̄tuns
cū iudei ēēt sup̄bi. In̄ sup̄bosei būilit sci-
re p̄uersari maḡ v̄r̄ ē. Buo et būiles et mā-
suen p̄nt ad inuicē pacificari. Buo at sup̄bi

nūq; p̄nt pacificari ad inuicē p̄uenire. Vi-
dem⁹ ei q̄ duo corpora plana p̄nt ad inuicē
applicari. Unū corp⁹ spericū et vñ cōca;
vñ ad inuicē applicari p̄nt. q̄z corp⁹ p̄cauūz
recipit i se suā p̄cauitatē et alteri tumorem.
Duo at corpora sperica ad inuicē applicar n̄
p̄nt nisi i pūcto. codē mō duo boies būiles et
māsueri ad inuicē p̄nt letari. vñ ps. Eludiāt
māsueri et letet. xp̄s fuit būil. discipli et cīfus
rūt būiles. ista etiā mulier. io et ad inuicē būi
p̄ueniebat et xp̄s ei p̄ces eraudiebat. vñ z̄as
būil et vñ sup̄b⁹ p̄nt ad inuicē pacificari. q̄z
būilis intra suā būilitatē recipit et supportat
alteri tumiditatē. ps. Cū bis q̄ oderūt pacē
erā pacific⁹. Eodē mō ista mulier chananea
erat būil et iudei sup̄bi q̄ subiungauert ea in
fuitutē. et in cū eis sciebat viuere et eoz sup̄bi
am būilitē portare. Buo at sup̄bi ad inuicē
pacificari n̄ p̄nt nūlū pūcto. iūgi qdēm p̄nt.
pacifice at viuere nō p̄nt. Idrouer. xii. In̄
sup̄bos semp̄iurgia sunt.

Dominica Oculi. Sermo. XIX

EMatthiēus ejcl
ens demonū et illd erat mutum-
Lu. xi. Motare dēm⁹ km cursu⁹
nate q̄ pres diuersoz p̄rioz sil⁹ et semel i se sta;
re n̄ p̄nt. vt aq̄ et ignis. lup⁹ et ouis. aia et dy-
abol⁹. q̄z ibi ē p̄rietas. id bō cogitās se bīē lux
pū. i. diabolū d̄z sibi suū nūdū destruere per-
pnia. tūc fugit ne occidat ouē. i. aia. Itē si
senserit ignē p̄cupisētie d̄z extingue aq̄ la-
crimaz et p̄eleosinaz largitōz. q̄z sic aq̄ erun-
guit ignē tēpalez. ita etiā eleosina extinguit
p̄ctm z̄. Itē si cogitat dānū q̄lup⁹ et ignis
p̄nt sibi inferre d̄z festinare ad xp̄m vt ab eo
separet. et io boies būites boiez infirmū et ob-
sessū festinabat ad xp̄m. et d̄ Beuāgelio dicit
dñs noster ihs xp̄s d̄s et bō volēs nos oēs
saluare i aia et corpe p̄dicabat regnū dei. et
multa liḡ fecit. Qd̄ p̄cipiētes amici cuiusdā
boies oblesse et sp̄um malignū būitis mutuz.
q̄ boiez illū fecit mutū et surdū rogabat ami-
ciei. vt sanaret eū. et ip̄e elecat demonū et lo-

cuius est mutus et admiratus sunt turbe. Quidam autem qui circuistabat dixerit. In beelzebub principe demonio et eisdem demonia. et aliis serpentibus signum de celo quereretur ab eo. ipse autem vidit cogitationes eorum dixit illis in parabolis. Omnes enim in se divisi desolabuntur. et sic dominus supra dominum cadet. Si autem et satanas divisi sunt est quoniam stabit regnum suum. quod dicitis me in praecepto beelzebub ei scire diabolum. Si ego in praetate dyaboli aboli eis scire demonia. filii vestri. scilicet apostoli qui sunt de semine vestro in quibuscumque libris quod ego dedi praetatem ei scire demones. qui ipsi credunt in me et vos non creditis mihi. id est ipse iudicet vestrum in die iudiciorum. porro. certe si ego in digito dei. in potestate divisa ei scire demonia. profecto. in merito puerum et vos regnum dei ita quod non quod intrabitur. Ita alia parola. Cum fortis armatur custodit atrium suum. in domum. in pace sunt omnia quod possidet. sed si fortior illo superuenientur et vicerit eum aufert universa arma in quodlibet profidebat et spolia eius distribuet. ita quod non est mecum aduersus me est sic vos pharisei estis. et quod non colligit mecum despergat sicut diabolus. Ita alia parola. Cum in mundus spiritus exierit ab homine per primas expellendo eum. abiulat tunc pro loca arida quod res requiecat in perpetuitate et in abstinentia et ieiunia. sed non iumenti requeat dicunt. Reuertar in domum meam. unde exiui. et cum venerit iumentum eam scobis bene mandata et ornata. et tunc vadit et assumit septem alios spiritus nequiores secundum et ingressi habitat ibi. et non uissima hois sunt peiora propterib[us]. et ista parabola est dicitur quod non mundatur se ab oib[us] profectis per scobam profissionis. et per festum pasche cadunt in se propter peccatum mortalia quod sunt peiora quam diabolus. quod oes diaboli non potest uana ait per perdere in gehennam. si homo esset iustus et tunc non peccatum mortale perdit animam et eternalitatem. et ideo ait. His septem sunt nequiores diabolo. Cum autem signum videt et parabolam eius quedam mulier Martilla nomine que fuit mistra marie magdalene. extollens vocem de turba christi laudando dixit. Beatus uerter qui te portauit et uerbera quam suristi. at ipse dixit. Quin imo. id est potius sunt beati qui audiuerunt uerbum dei et custodiunt illud opere adimplendo. Ad thema. Erat iesus ei scires demonium. ecce. Mala quatuor sunt demones qui ei scirent quatuor percutiuntur. Id est uero vo-

cat asmodeus. et ille est demus luxurie. et expellit per castitatem. Secundus vocat beelzebub. et iste est demon gule. et expellit per monachos memoriam. Tertius est mamon. et iste est demon avaricie et ei sciret per miscerias. Quartus est demus superbie et de lucifer. et ei sciret per beatitudinem. quod ut dicitur. Contraria strarijs curantur. Id est uero demon vocat asmodeus et ille est demus luxurie. De quo in libro iiii. ubi in figura legimus quod erat quidam vir habens pulchram virginem nomine Sarah quam tradidit uirginem in matrimonium et in prima nocte venit asmodeus demon et occidit virum vel iumentum. postea tradidit ea alteri et fecit similiter asmodeus. et postea tertio. et sic septem viros ingulauit et uirgo sara permanuit. Tandem tradidit eam iumenti in libo qui ex consilio angeli in prima nocte cum virgine surrexit et ambo oraverunt et iecur piscis super ignem posuerunt et asmodicum elecerunt. Ita per Sarah virginem pulchram spiritualiter nota anima deuota quod sine profecto mortali pulchra est et tradidit a christo patre sepius bonis cogitationibus ut pueri natae profecti statim pueri exemplarios. sed asmodeus semper interficit ut non producat a filium. Id est uero bona cogitatio non anima habet voluntatem bene faciendo. recte viviendo. deo seruiendo. per quam bona voluntate paratur datur. ut per prophetam Lucem. Et in terra par bonis nibus bone voluntatis. tunc statim adest asmodeus interficies istam bonam cogitationem alia sibi suggestendo. Secunda bona cogitatio est per tritionis per peccatis. cogitatis ecce tu deus offendisti. uero babeas spiritum; Tercia. uero. Uelut mare spiritu tua. Tunc statim adest asmodeus dices. Quare vis habere. cum senaueris tunc spiritum; babeas et in extremis. Nam latro in cruce saluat est. Tertia bona cogitatio est quod tradit ei christus ut per tritionis ut homo confiteat opera sua quod scit cogitare statim adest asmodeus suggestens. quare tu uelles presbytero reuelare tua occulta ex quo tu non vis dismittere et statim interfici. Quarta vero cogitatio tradita est a iudeo ut bona ex exempla probet ne alius ab eo scandalizet. statim adest asmodeus dicit. Quare tu non exhibes te ut placeas homini. si te nimis humilias per scutum reputaberis.

Sermo

Quia bona cogitatio est ut hoc cogitet quod deo
et proxio satissimata. tunc statu adest almode di.
Sicut oia restitutas tunc nullus dat tibi aliquod
meli est ut resuas illa quod habes. Sexta cogitatio
bona quam tradidit Christus aie est assiduitas orationis. vñ
cum aia cogitat tu debes orare. tunc statu adest
almodi di. Si mali oraueris i capite debilitatis
statu interficit. Septima bona cogitatio
aie quam tradidit dominus est bonorum informatio.
ea hanc cogitatem statu adest almodi infundens v
ba distractois adulatiois deceperis et iuratiois
sunt cum aia duota dominus surge et orare et lecur super
igne ponere. i castitate quod iecur intelligit super
igne domini amoris ponere. et fugit almodi et
quia tradidit Christus et despousat. Unde ait apostolus. i.
Cor. xi. Dilecti vestrum fratres vobis vixit casta
erubere Christus. i. virginitate suarum vestrum quod diligit ca
stos. quod castitas flos et filii est. Secunda demus
vocat beelzebub. et iste est deus gule deus gu
losos diligens et super eos dominans. et iste expellit
spiritus mortis memoriam. de quod legi figura Daniel. x.
iii. Daniel intravit templum et querens dominum nunc be
elzebub et ibi erat mensa annis simulacrum ubi offre
rebat oves et farina et vinum. et aliquod boves. s. la
cerdotes fecerunt subtraneas foecas per quod de
nocte intrabat templum et duorabat dominus mensa et di
xerunt quod beelzebub duoraret. tunc ait daniel ad
principem. Iste beelzebub non deuorat ista sed
victores sui. et nolo habere. De sero obtulit
iste pnceps super mensam beelzebub et daniel ac
cepit cinere album et sparsit circa mensam et clausit
templum. Vnde igit mane pnceps cum daniel ad
templum et uenit vestigia in cinere albo super paui
mentum et sequitur vestigia donum uenit. lxx. viros
quos oes pnceps occidit et beelzebub destruxit et de
mō fugit. Ita spualit oes potatores ac sub
statim pauperes duoratores sunt victores domo
nis beelzebul ydoli. Vnde igit daniel pph. i. pdc
cator sternens super pavimentum cinere. i. meoniam
mortis predicando. quod hoc cinis est et in cinere spargit
corporis. s. p. morte. et uenit hoc in oibz vestigium
ei nihil nisi cinere. et cum hoc se recolit cinerem
mensam duoratois sube pauperes et beelzebub destruit
et gulare et diabolus fugit. s. illos quod duorat dominus
mensa beelzebub cum uenerit pnceps iusticie occi
dit oes. et gaudi melius est nobis quod fugiamus et eisiamus.

Dominus illus per abstinentiam et ieiunium. Unde dicit
Augustinus quod ait ser. Ieiuniu mitem purgat. levat
seculum. cor facit spiritum et expellit diabolum. et hoc sic
fit templum di quod sunt templum beelzebub per gulam. Ler
tius demus vocat mammon. et iste est demus male
auaricie regnans super omnes auaros. Tunc Lu.
xvi. Facite vobis ami. dominus misericordia. i. dominus res
ponde quod acquisivisti per pluram. per simoni et pau
rificiam. illud legi figura Exod. xxxii. Adoyes
ascendit in montem et erat ibi. et diebus et tot noctibus
iteri fecerunt filii Israhel vitulum per auro et argento et
ab uno accepserunt anulum et ab alio circulum et d
omini colligebant auxilium et posuerunt super alterum statuam et ut deum adorarent. Et cum moyses
descenderit de monte in eorum prima fecerunt deo puluerem
quod pieccit in aqua et debuit precoribus et ipsis bri
bere. Ita spualit magister filiorum Israhel sunt diuitiae
domini quod a paupribus recipiunt quod superflue con
gregantur et ornamenti quod idolum mamone corporis sui adorant. quod plures studerunt gregare quod
deum adorare. et iuste ait apostolus Cor. viii. Eucharistia
est idolorum fructus. Cum igit Christus descendit de monte
et non iudicare viuos et mortuos ut super hos
diuitias sua exerceat iusticiam. et bene dicunt vitulum. i.
corporis tradet in puluerem et pecuniam paupribus
negata dominus uincit et placit. et misera
ria aibz ea. vñ tecum clamat dominus et iuste aie
auxilium et argentum in igne liquefactum fundit. Bibemus
bibetu auxilium et argentum quod superfluit. vñ gre. super
Exodus. xxiiij. Eicet in tenebras exte. ibi erit fle. et
stru. de. Dicit fler quod uenit ardore stridor de
tum a frigore. ubi duplex pena auaros datur. Iste
igit dominus mammon expellit per viij. opa misericordie.
scilicet pugnios hospitado. capitulos redimendo.
nudos vestiendo. siue potando. et infirmos
visitando. et sic stabit homo securus cum Christus descendit de
monte iudicat. Quartus demus vocat
lucifer. et iste est dominus superbie. et perpellit per uirtutem
brevitatis. quod nullo modo poterit dari melior medicina
firmitate a frigiditate nisi caliditatis medicina.
quod prima prius curat. quod per Christum superbie superfluit ex
ordine ab illo domino lucifero. dicit quod uita eius. xiiij.
dixit lucifer. Ascendam super altitudinem nubium.
et silens ero altissimo. id quanto maiorem se repu
tauit et altiore. tanto uiliore superbia ei deiecit.
et ideo ipse est rex super omnes superbos ferens tres
malas coronas quod dabit suis servitoribus.

Unū romani dīpīgebāt supbiā ad modū dia
boli hūntis tres coronas. i pīma scribebat trā
scēdo. i scōdā n̄ obedio. i tertia pturbo. et vna
corona fuit sup alia. q̄ read modū dyaboli.
q̄ diabol⁹ lucifer erat āgel⁹. s̄ p̄p̄ supbiām
deiec⁹. iō ve corone supbie. In pīra corona
fuit sc̄ptū trāscēdo. q̄ supb⁹ bō credit se trā
scēde sup oēs boies ton⁹ mūdi. vt p̄z in li. ii.
Aphach. v. Dantiocho rege q̄ credebat se ipa
re vētis ⁊ flutib⁹ maris altitudinēs mōtiuz
i statera pōderare ⁊ astra celi ascēde. et cito
veit ad tantā miseriā q̄ fuit eiec⁹ d̄ exercitu
suor⁹ nemo poteret tolerare. et iō iste
pīma corona a diabolo pmeruit. In scōdā co
rona fuit sc̄ptū. n̄ obedio. ⁊ rō ē q̄ supb⁹ n̄lī
vult obedire n̄c supiori n̄c inferiori vt p̄z. iii.
Be. xiij. d̄ filijs salomonis q̄ nolebat obedire
mādatis supioz. s̄ supbedixert. Afinim⁹
digir⁹ nōster grossior ē toto dorso pīs. et iō
despectu fuerit ab oī pplo ⁊ alios pīncipes ele
gert. Itē Bptz d̄ Saul. i. Be. xxvii. q̄ noluit
obedire mādatis dī. iō fuit eiec⁹ a regno. et
iste pmeruit scōdā coronā dñi sui dyaboli.
In tertia corona fuit sc̄ptū. pturbo. et rō est
q̄ supbia vni⁹ bois sepe pturbat totā regio
nē. vt p̄z d̄ qdā q̄ pturbauit totā regionē su
lioz isrl̄ q̄ oēs leuauerit mā ⁊ clamauerit d̄
enū ad deū. qd̄ patz. i. ii. li. Aphach. c. iij. ⁊ iō iste
tertiā coronā pmeruit. ⁊ supbi iobedientes
boies pturbates i oib⁹ excedētes pmerent.
et iō vnuſqz d̄ ipm expellere p̄ būilitatē.
Etergo q̄ ad thēma. Erat ihs ejciēs demo
nu⁹ ⁊ illud erat mutu⁹.

Dominica Letare.

Gērmo. XX

O Wm subleuasset
oclos ihs ⁊ vidisset ibā. x. Jo. vi.
Nota q̄ i curijs dñoy bn̄ ordia
nis ubi maria d̄ comeđe mālitudo req̄runt
tria. M̄rio puidēnia d̄ necessarijs. q̄ puidē
tia ē vt q̄ p̄curat d̄ futuris p̄tigētib⁹. iō p
uerb. vi. d̄. D̄ pīgnađ ad formicā ⁊ disce ab
ea puidēnā. q̄ colligi i estate vñvuat i bie
me. Sc̄dō d̄ eē ordo fūuentiū. Plā fūtores
qñ sūt itelligētes sc̄ pīncipes i Blaudat. T̄er
tuoreq̄rit ordiatiō sedētū. vt vnuſqz sedes

at sūm dīgītātēsū. vt patz in Hēn. D̄ioseph q̄
posuit frēs suos sūm dīgītātē p̄mogeniture.
ita fecit xps p̄nceps nōster volēs cibare ma
ximā mālitudinēs fecit p̄uidēnā. q̄ vt dīc euā
gelista. ipē at sciebat qd̄ eēt factur⁹. Itē būit
enā ordinē p̄uētū sibi. q̄ suos. ri. ap̄los. Je
loci eminēnā iuſlēt eos ordiatiō lede. et de B
legit i Beuā gelio. Albis ihs trās mare galis
le qd̄ ē i regiōe tyberiadis ⁊ fuit p̄gregatio
a q̄x iter mōtes ⁊ circa iacebat decē ciuitatē
⁊ seqb̄t eū maria multitudiō q̄ videbat sig
supbis q̄ infirmabāt q̄s oēs curauit. Sub
iūt igit ihs i montē. i. ascēdit i mōte. ⁊ ibi sedes
bat cū discipul⁹ suis. Erat at primū pascha
dīes fest⁹ iudeoz. Cū subleuasset oculos ⁊ vi
disset q̄ maḡ mālitudo veniebat ad eū dīxit
ihs ad philippū. Unū emem⁹ panes vt man
ducēt bij. volēs eū tēptare. ipēnī sciebat qd̄
eēt factur⁹. B̄ fidit ei philipp⁹. Dūcētōz des
narioz panes nō sufficiūt eis vt vnuſquis ⁊
qz modicū qd̄ accipiat. Sicut ei vn⁹ ex disci
pulis eius andreas frat̄ symonis peri. Est
puer vn⁹ b̄ q̄ bz qnqz panes ordeaceos ⁊ du
os pisces. s̄ qd̄ sūt int̄tātos. Dīxit ergo ihs.
Facite boies discubere. Erat at fēnū multū
i loco. Discubuerit ergo viri nūcro q̄ qnqz
milia. Accepit ergo ihs panes ⁊ cū gratias
egisset distribuit discubētib⁹. Similiter ⁊ ex
plicib⁹ qntū volēbat. Ut at i pleti sūt dīxit di
scipulis suis. Colligite q̄ supauerat fragmē
ta ne pereāt. Collegerūt at i pleti sūt duode
cim cophinos fragmētōz ex qnqz panibus
ordeaceis q̄ supfuerūt his q̄ māditauerūt.
Illi ergo boies cū vidissent q̄ fecerat signū
dicebat. Quia b̄ est vē ppba q̄ vētūr⁹ est in
mundū. Quo ad thēma. Cum subleuasset
oculos ihs. Ex quo verbo est sciendum q̄
exemplō christi debem⁹ oculos nrōs quat
tuor modis ad celū leuare. Iſrimo vt fili⁹
famelici ad patrem in quo speramus. secun
do vt profugi in montem ad quē confugia
mus. tertio vt p̄leculi in liberatore in quem
p̄fidam⁹. quarto vt tristes i p̄solatore i quē
gaudeam⁹. Et ihs quattuor tangūt in officō
missebodiēne. Be p̄mo velut in p̄ez dicte
euangeliū. Be sc̄dō velut in montē dicit tra
ctus. Be tertio velut p̄leculi dicit ep̄stola.

Sermo

Bē q̄to velut tristes i psolatore dicit introitū misse. Letare bierlm et pue. fa. xc. Idō dēm⁹ ocl̄os nrōs subleuare ad deū prez ve-
lut pueri famelici. i. esurientes ad pētes. Un⁹
vidē⁹ q̄ oēs puuli tā aialū q̄z boim cū famē
sustinet recurrūt ad pētes sic patz. Tren. viii
Idōni petierūt panē ⁊ nō erat q̄ frāget eis il-
lu panē. Itē psal. Qui dat iūmētis escā ip.
⁊ pul. coro. iuo. eu. Sup illa vba dicit glo.
q̄ pulli coruoz pascūt rore celi q̄z diu plume
eoz n̄ crescūt nigre. nā cū pētes vidēt pullos
sibi n̄ assimilari nō pascūt eos don⁹ videant
q̄ eis assilant. ⁊ ideo iterum leuat ocl̄os ⁊ ro-
stra ad deū prez q̄ pascit eos rore celi. Iste āt
pat̄ pascit suā familiā boim qnqz paib⁹. vt
p̄z i enāgelio bodiero. Idōm⁹ ē paīs pnie
⁊ cū illo pascit oēs q̄ agūt pniam p̄ peccatis
Ezeb. xi. Idānem tuū comedē in amaritu
dine aie tue. Et ista amaritudo puenit ex re-
cordatōne p̄cōz q̄ fec. Be q̄ aut̄ ps. Recogi-
tabo ubi oēs ānos meos i amaritudine aie
mee. Scđus ē paīs sacramētāl q̄ pascit q̄tiz
die de altari oēs fideles ⁊ oēs familiā suā sc̄z
āgelos ad q̄z bonorē ⁊ lencīa talis paīs bñ.
dicit z p̄sunt p̄ntes. et de isto pane s̄līr oēs
aie i purgatorio exst̄eres recreat q̄ eoz p̄ea
minuit. ⁊ boiles sine p̄cō mortali existentes
sūt p̄ncipes. ⁊ iō frāgit sacerdos sacramētū
i tres p̄tēs. ⁊ oēs aie oēs angeli ⁊ oēs fideles
devno pane ⁊ d̄ vno calice p̄ncipat̄. Terti⁹
ē paīs material q̄ q̄tide pascit totū mōm. et
iste panis nō s̄līr comedit. Illiq̄ comedūt in
mēsura ⁊ dolore. aliq̄ comedūt i maḡ super
fluitate. ⁊ irridēt deū prez. Be qb⁹ hēt Ero.
xxxii. Sedebat ip̄lus māducere et surrexerēt
ludere deū blasphemādo. ⁊ iō ira dei descen-
dit sup eos. Iste paīs materialis d̄z q̄tide ⁊
p̄p̄peti deuote dicēdo. Idānē nost̄z q̄tida.
da no. ho. xc. Idānes isti d̄nt acquiri labore
manuū nrāy. vt patz. Hēn. cū Aldā fuit ex-
pulsus de padiso dixit ad deū dñs. In sudo
revult⁹ tui vesceris panetuo. Be isto pane
d̄z bō pp̄e bonorez p̄is celoz paupib⁹ dare
eleosinā. vt aut̄ Lbōb. Illūqz comedī panez
meū n̄li paup̄ b̄et p̄e luā. Quart⁹ panis ē
infernalis quē comedūt omēs dānati. quez
p̄nsunt bic in p̄tū acibi comedunteū. Be

isto pane ait sc̄ptura. Cōmedēt panē impie-
tatis ⁊ bibēt vnu iniqtatis oēs p̄cōres tre.
Quint⁹ paīs ē panis celestis. ⁊ illū panē co-
medūt electi i mēsa p̄is altissimi. Be q̄ Lu-
ce. xxi. Ego dispono vob̄ regnū vt edatis xc
⁊ h̄ sit qn̄ vidēbūm⁹ deū oculo ad oculū quē
nūc vidē⁹ p̄ speculū. Ideo debem⁹ p̄mo ab
deū oculos subleuare sicut filij famelici ab
p̄rez panē perētes. Scđo dēm⁹ oculos suble-
uare ad deū vt pfugi ad montē i quē fugia-
mus. Un⁹ vidē⁹ q̄ qn̄ bō ē in tra inimicorū
et vndiqz vallat̄. viderūt altū montē et castrū
forte in eo cogitat vtnā esles i tali mōte tūc
velles bene effūge man⁹ inimicoz. Ita nos
cū sum⁹ in terra malaz cogitationū dēmūs
leuare oculos mētis cum fiducia cordis ad
montē eternitans. sicut bodie canim⁹ i offi-
cio misse. Qui p̄fidit in dño sicut mōs syon
nō cōmouebit in eternū. q̄ habitat i bierlm
cūitate celesti. vbi null⁹ dolor. vbi nulla mōs
vbi nulla discordia. vbi nulla senect⁹. Bebe-
mus igit̄ ad deū oculos leuare vt mittat no-
bis auriliū. psal. Leuaui ocl̄os me. i mō. vñ
ve. aur. mi. Auxiliū meū a dño xc. Be q̄ legi-
mus historiā in libro de picturiā q̄ erat qdā
rex potēs et diues bñs duas ciuitates vñā i
tuto ⁊ alto monte ⁊ alia in valle ab inimicis
vallatam ⁊ būt duos filios. vñ⁹ habitabat
cū p̄e in tuto mōte. ali⁹ in valle oblesſa leua-
uitqz oculos fili⁹ in valle et clamauit ad pa-
tre p̄ auxilio et pater sc̄p̄lit q̄tuor lrās. Idī
ma erat. peccatū ⁊ imundiciā relinque ⁊ bo-
nestatez assume et statim te liberabo. Scđa
lrā erat tal. Dilige deū tuū extoto cōderuo
q̄mā ad similitudinē suā te creau. Tertia
lrā erat. sine amore nō poteris saluari. pp̄e
carentia ei amoris bō perit. Quartam lrāz
misit sibi p̄ pp̄ru filiū quez habuit apud se.
et tenor lr̄ erat talis. Be omnib⁹ tuū nibil
peto nisi vt me diligas sicut tuū germanuz.
Id p̄positum ille rex diues est deus pater
q̄ b̄z duas ciuitates videlicet celi et mundi.
vna est tura in alto loco sc̄z monte ad quem
oculos nrōs subleuare dēm⁹ ⁊ auxiliū pēte
bichabuit duos filios. sc̄z ibm xp̄um et būa
nā naturā in mō. Mūciauit igit̄ d̄spater
būane nature p̄ tres nūcios. Idāmus fint

Abrahā priarcha cui mādauit sicut tenet p
ma lrā peccatū et imūdicā fuge. et H fecit et fi
lij ei⁹ ad mlta ipa. Eccl⁹ nūci⁹ fuit moyles
et ille fuit cū dño i mōte synai. et accepit tabu
lam q̄li lrā sc̄ptā digito dei viui. et ille p̄mo
nūciauit legē dilectōis. q̄ ad imaginē dī cre
at⁹ e. vt pat; H̄n. i. Terti⁹ nūci⁹ fuit ih̄ere
mias app̄ha quē d̄s sc̄ificauit vtero mater
no q̄ dixit. Sine amore n̄ poteris saluari. p̄
pter cui⁹ carentia bō perit. Quartā lrā mis
sitsibi p̄ pp̄iu filiū suū de mōte et̄no q̄ ip̄m
boiem redemit p̄po suo sanḡne. et ille erat te
nor sue lr̄e de oib⁹ nibil aliud peto nisi vt me
diligas sicut tuū germanū. et sic ē q̄ dēmus
oculos subleuare ad dēū sicut pfugi i mōte
i quē fugiā⁹. Terti⁹ dēm⁹ ocl̄os subleuare
vt p̄secuti i liberatore i quē sperā⁹. Tidem⁹
nāqz op̄bodie paupes iusti⁹ et simplices a mā
lis p̄sequūt̄ duerū mode ut ver⁹ heres fili⁹
abrae a spuri⁹ ysmaele. ver⁹ heres et̄ni regni
ē iust⁹. et ido ejc̄i spuri⁹ fili⁹ acille. et Bonit
epla bodierna q̄ sup̄ta ē de H̄n. et Idaulus
ponit ea p̄ exēplo p̄secutōis iustor̄ et p̄dem
natōemaloy. d̄i q̄ abrahā būit duos filios
vnū d̄acilla et aliu d̄libera. i. d̄ uxore p̄pa. s̄z
cū eēnt abo puuli isti pueri. s̄z ysaac verus
heres et liber et ismael spuri⁹ lusert i domo et
spuri⁹ p̄cussit vez heredē. qđ ei⁹ mat mole
steferēs et tolles filiū suū in gremiu dixit ad
abrahā. Lu p̄misisti mibi q̄n d̄s mibi dar̄
filiū q̄ tu velles ejc̄ere acilla et filiū e⁹ q̄ fili⁹
acille nō d̄ eēberes cū filio libere. tūc abrahā
dixit ad acillā. tolle filiū tuū et vade d̄ domo
mea. et dedit ei cibaria p̄ via. Que iuit i de
sertū et voluit ure i egip̄tu et errauit i deserto
et nō būit aquā n̄ aliqd ad bibēdū p̄tridū.
Ita fuit d̄esperata p̄p̄e penuria aq̄ p̄ voluit
relinq̄r filiū suū s̄b arbore et recede. sed puer
clamabat p̄ m̄rēs. et mota sūt matna visce
ra. et reuerla ad puey et lacrimata ē et leuauit
oclos ad dēū et orauit. Tūc misit agelū suū
q̄ edurit eā ad fontē i deserto et ibi habitauit
ad mltos ānos et fili⁹ accepit vroxē d̄ egip̄to
et creuit i gētē magnā. et isti dicebat ilmaeli
te. et isti sp̄ p̄seqbāt filios abrae q̄ fuerit veri
beredes. Et ido dicit apl̄s i hac ep̄la. Ita et
vñc ois iust⁹ et penites ē ver⁹ heres. s̄z iusti

et boni veri beredes a spuri⁹. id ē. a pessimis
p̄sequūt̄. s̄z veier hora i die iudici⁹ q̄ ancilla
et fili⁹ ei⁹ ejc̄et. i. corp⁹ erāia ad desertū et̄ne
damnatois vbi sustinēt litim et n̄ h̄nt aquā
mis̄cōe et ver⁹ heresi⁹ iust⁹ et penites manet
i hereditate p̄n̄s. liberi sumus q̄ libertate x̄ps
nos liberar. it. iō ois bō q̄ ē sine p̄cō ē libert
heres. et ois p̄cō expellit. iō ois iust⁹ et pe
nitēs li p̄seq̄t̄ subleuet oculos suos ad dēū
deū nost̄z et liberabit eum. Quarto dico q̄
dēm⁹ ocl̄os subleuare ad dēū velut tristes et
p̄solatore i quē gaudē⁹ vt oñdit introit⁹
missē Letare bierlm̄ et p̄uētū facite oēs q̄ di
ligitis eā. et ista leticia venit ex antiq̄ lege. q̄a
bierlm̄ fuit destructa postea reedificata et
post capriuitatē reuocauit Meemias oēm
pl̄im dispersū et aut verbū p̄allegatū. Letare
bierlm̄. Ita sc̄i p̄s bodie i romā vbiē mat
toti⁹ ecce et maḡ leticia sp̄ual̄ q̄ celebrat pa
pa missā i eccia q̄ d̄ ad sc̄a z crucē i bierlm̄
et p̄ missā b̄z rosā d̄ auro i quā infundit vi
nu cū balsamo et bibit. et tūc nobiles roma
ni sedētān eccliaz i eq̄s p̄cōsis ornati vesti
mēns. et nobilior romano quē videt inē eos
tribuit bācosa. q̄ bibit et tribuit alijs. et cu
leticia eq̄it̄ p̄ torā ciuitatē. et h̄muenert sc̄i
p̄s. q̄ sicut eccia iā ē in medio q̄dragēsime
d̄ p̄ solatiū sp̄uale recreari. vt aut poeta. Ita
terpone tuis iter dū gaudia curis. Cūm et
balsamū significat x̄pm dēū et boiez filium ee
sp̄um lancū et aux dēū p̄m. Ita tres p̄s
nei vnū sicut aux vinū et balsam⁹. ergo lete
mur bodie et ois tristis leuet oculos ad dēū
vt ip̄m p̄sole. Ergo adibema. Tūc subleuat
set oculos Jesus. sc̄.

Dominica in passione.

Germō. XXI

Thesus aut̄ absco
dit se. Io. viij. Hos vidē⁹ q̄n aquā
abūdā strālit i agusto meatu sepe
er abūdātia excedit suū meatū. et si in uno
obstruit in alio loco querit exitū. Ita sp̄ua
liter bō plen⁹ oī malicia et dolo sepe p̄fudit
a iusto. et si i uno p̄fudit et vincit p̄ veritatez
querit alia excusatōnez. et si iterū vincit tūc

Sermo

violēt inuidit iustū. Ita maliciosi iudi pleni oī dolo et iuidia fuerūt p xp̄m sepe vici et p̄fisi. et tūc alia exculatoe et inuentoe inueniūt s̄ xp̄m vincere nō potuerit. Iō violēt i ip̄m irruere voluerit. s̄ ip̄e sciebat tps qn̄ pa ti p nobis debuit et illō ad buc n̄ veit. ido abscondit se ut patrī euā gelio bodierno. In illo tpe. Dicebat ihs turbis iudeor et pncipib sacerdotū. Quis er vob̄ arguet me de p̄cō. si vītātē dico vob̄ q̄ re n̄ creditis mibi. q̄ ex dō ē vība dei audit ppterā vos n̄ auditis q̄ ex deo n̄ estis. r̄ndert iudi et dixerit ei. Mōnebū dicim⁹ nos. q̄ samaritan⁹ es tu et demoniū babes. r̄ndit ihs. ego demoniū nō babeo s̄ honorifico p̄z meū. et vos ibonorastis me. Ego at n̄ quero glaz meā. ē q̄ querit et iudi. cer. Almē dico vobis. si q̄s sermonē meū ser uauerit morē nō videtur i eternū. Bixerit ergo iudei. Hūc scim⁹ q̄ demoniū hēs. Elbra bam mortu⁹ ē et pp̄be. et tu dicis. si q̄s sermo nē meū suauerit morē n̄ gustabit i eternū. Hūc qd̄ tu maior es p̄nro abraā q̄ mortu⁹ ē et pp̄be mortui sūt. quē temenipm facis. r̄ndit ihs. Si ego glorifico meipm gla mea n̄ bilē. et pat̄ me⁹ q̄ glorificat me quē vos dicitis q̄ d̄s nō st̄tē. et nō cognouisti sū. ego at noui eū. et si direro q̄ n̄ scio eū ero similis vob̄ medar. s̄ scio eū et simonē ei⁹ suo. Elbra bā pat̄ vester exultauit ut videret diē meum vidit et gauis⁹ ē. Bixerit ergo ad eū. qn̄q̄ta ānos nō dū bēs et abraam vidisti. Bixit eis ihs. Almē dico vob̄ aīq̄ abraā fieret ego sū. Tulerūt ergo lapides ut iaceret i eū. Jesus at abscondit le et exiuit de tēplo. Quo ad thema. Ihs at abscondit se. Nota q̄ q̄ttuo sūt abscondita a nobis q̄ null⁹ bō pfecte scire pot̄ in hac vita. s̄ aliq̄ ex illis sunt aliqb⁹ sc̄tūs reuelata de speciali grā. s̄ naturalitē null⁹ bō qualicūq̄ sc̄tūs fuerit scire p̄t. Idūmū est bora mortis. sc̄dm dies vltionis. tertū ē pena dānatois. q̄rtū ē gla electioz. Idūmū qd̄ a nobis ē absconditū qd̄ nos ignoram⁹ naturalitē bora mortis. Cld̄ Ec̄cs. ix. Nescit bō finē suū. Et ibidē. Nemo scit vtz amore dign⁹ sit v̄l odio. q̄ nibil certū more. et nibil incerti hora mortis. Itē iob dīc. iii. c. Tiro abscondita ē via moris et hora et circūdedit

eū dies tenebrositatis. Si enī hoīes p̄siderat q̄z icertissima est illa hora vtiq̄ seppara ret. Nam qn̄ bō ē itur⁹ d̄ vna ciuitatei alia. et ibi māsur⁹ est tria facit. Idō oīa debita cū debitorib⁹ planat. Ita et nos q̄ nō habemus bic manente ciuitatē. ad Heb. xiiij. sed futurā inquirim⁹. et nos oportet ire ad alia ciuitatē. siue velim⁹ siue nolim⁹ et nescimus qn̄. ido dēm⁹ qndie planare oīa nrā debita cū deo et primo. Sc̄do p̄uidet de viaz peri culis vtz vie sint tute. et si nō sūt tute accipit p̄ductore. ita et via aīe cū egredit̄ non ē tutā s̄ latronib⁹ vndiq̄ obsessa. Si ei dyabolus la trōes inquirebat et insidiabāt de via aīe xp̄i qn̄ ēā emisit i cruce. qnto magis insidianē boī p̄ctorū moriēt i mille p̄ctis. Idō debēt̄ i hac vita ēā facere tutā p̄ elemosinaz largitionē. tūc elemosina ducit cū p̄ducit̄ āgelico aīaz p̄via tutā ad ciuitatē futuram vbi ētnalitē ē māsura. Tertio vīdē q̄ bō exēs ad alia regiōnē p̄uidentia facit vnd̄ viuat in ciuitatē futura. ita et nos. Nam Ep̄oc. xiiij. dī. Opa illoz sequūt̄ illos. Idō sapiēs p̄poit nobis parua aīalia q̄ p̄uidentia faciūt. et dīc Idō uerbio. vi. O p̄iger vade ad formicā et disce abea prudētia q̄ colligit i estate vñ viuat in bieme. Ita ap̄is colligit mel et laborati estatē nō requiescēs ut inde viuat i bieme. et illa ēintēto ap̄is. s̄ bō sup̄flua rapit. et ido hoīes peccat q̄ ap̄ib⁹ totū labore subirabūt ut moriant̄ in bieme. et pp̄t H̄dicit Job. xiiij. Glade ad iumenta et docebūtē hāc p̄ulsionē. Ex q̄ hora moris ignoram⁹ q̄ abscondita ē nobis Legim⁹ exēplū q̄ erat qdā rex potēs h̄ns in regno suo aduocatū quez improuise vocavit et depositus et in exiliū misit. et ibi marimā miseriā sustinuit. tandem alii p̄stituit et ei fecit s̄lī. s̄ tertī p̄stitut⁹ i loco p̄ulsionē fecit et mīta alia bona collegit et i alia ciuitatē occulit̄ trasmisit. Būgit dñs illū s̄lī sic alios depositus. ille let⁹ ad exiliū alter⁹ ciuitatis trasmisit q̄ ibi sc̄iunt vñ viuere bonifice potuit. Ita d̄s pat̄ p̄stituit nos suos aduocatos in hoc mōno bō comisit corp⁹ et aīaz et tres ipales et milios depositus improuise. ido nos dēm⁹ face re sapient̄ ut mittā multa bona opa ad futurā ciuitatē vñ viuam⁹ bonifice ētnalitē.

Scdm qd a nobis est absconditū ē dies extre-
mū iudicii. Unde ait Mat. xxiiij. De il-
lo die nemo scit neqz angeli neqz homines neqz
electi. Iō pmonet salvator ibidē dicens. Vigil-
ate ergo qz nescitis diem neqz horā scz extre-
mi iudicii. Id vigilandum ergo docet nos
parva aialia q vigilant qz damnū nō igno-
rāt et p̄cipue q̄tuor aialia. Id h̄mū ē passer
in tecto. Unū aut dauid in psal. Vigilaui sic
passer solitari. Passer qn h̄z oua et pullos
sp vigilat. ne nisus improuise veniat et pul-
los suos et ipum rapiat. Ita et nos vigilare
dēm ne xp̄s veniat et ad iudicium nos ipro-
uise rapiat. Scdm aial est pauo. nam quā-
do dormit de nocte tūc qn euigilat cito clau-
mat qz timer qz aliqs veniat et ipm improui-
se rapiat. Tertū aial est grus. unde dicunt
naturales qz qn grues volat denocē seden-
tes custodes stando ad vigilandū ponunt
ne lup sp̄rouise veniat et damna eis inferat.
Ita et nos dēm sp̄ stare in custodia ad vi-
gilandū in bonis opibz nelup. I. diabolus
nos iprouise rapiat et ad iudicium pirabat.
Quartū aial est philomena q vigilat in no-
cte et cārat et nō manet diu in uno ramo. sed
deramo in ramū volat ne bufo ascēdat et i-
prouise apprehēdat et damnū inferat. Ita et
nos debem ramos vītū ascendē deū lau-
dare et in vītū vigilarē. ne bufo malarū
temptationū nos apprehēdat et iprouise adiu-
dicū pirabat. Ido dico q illa dies extremi
iudicii est a nobis abscondita. Iō dēm qd die
vigilarē et ire de vītū in virtutē. Tertiū qd
a nobis est absconditū est pena infernalis
seu eterne damnatiois quā mali nō cōside-
rant. Unū ait dñs Luç. xix. Evidens dñs ci-
uitatem flevit sup illā et ait. Quia si cognō-
uisses et tu. supplefleres. que modo abscon-
ditū sunt ab oculis tuis. qz venient dies in te
qn inimici tui vndiqz circūdabūt te. Unde
ait illud idem de reprobis q nō p̄siderat pe-
nam eterne damnatiois. Quādo enī pecca-
tor peccat mortaliter tūc infernus aperit os
suum p̄tra eū ut deuoret eum. et nisi misericordia et
patientia di peccatorē expectaret ipm viuu
cū corpore et aia deuoraret. Hui legim figu-
rā. ii. Regū. Absolon fili regis dauid hūit

duos seruos q ipm offendebant fortiter. p/
pter qd misit alios seruos et iussit illos du-
os interfici. sed ipi fugerūt et in deserto in qz
dam puto se absconderūt. et mulier qdam
velamen expandit sup puto et ibi latuerūt
quousqz querētes recesserūt. et tandem ira filij
regis placata est et ad grām puenerūt. Ita
spūaliter de pater in deitate bz filium ihm
q d̄s fili regis altissimi q latens est mitis sup
seruos suos. i. fideles. sed qn ipum numī of-
fendūt tunc interdū mittit angelos ut p̄to-
res occidant. tunc peccator̄ recognoscens se
offendisse deuz debet se abscondere in fonte
penitentie et ibi ieunare et orare. tunc miseri-
cordia dei expandit velame p̄cōis qz
qz ira dei placat. et recipiat p̄tores in grām
ne eternaliter p̄demnēt. et id p̄z q̄ ira dei et
pena est a nobis abscondita. id penitentiā
agam eam vt euadam. Quartū qd a no-
bis est absconditū est electio beator̄. sed tūc
post mortem. et in ultimo iudicio clare ma-
nifestabitur. Unde ait Sap. v. Erabunt iusti
in magna p̄stantia aduersus illos in die iu-
dicij q eos hic tribulauerūt et dicent impis.
Ecce quo cōputati sunt interfilios dei et in-
ter sanctos. H̄i enī sunt q̄s aliquā babuim
in derulum. sed tale gaudū est a nobis mo-
do absconditū ita q null scit virū dign̄ sit.
Unde in ps. Quā magna multitudo dul-
cedinis tue dñe quā abscondisti timētibz te
Quis aut ad tale gaudū sit assumend̄ in
die iudicii habscōditū est a nobis. H̄az vi-
dem q multi boni cadūt in peccatū mona-
le et in eo moriunt. et multi mali resurgūt et
ad statū bonū p̄uerūt. et ergo finis ēcōple-
mentū bonitatis. Et tñ p̄tria siḡ p̄t cognō-
sci q̄s debeat ad gaudū sempernū assumi
et eligi. Id h̄mū signū est dei castigatio et cū
homo patienter sustinet. Unū ait Elmos. iii
Ego vos cognoui ex oibz nationibz terre.
et idcirco visitabo sup vos omēs iniqtates
vras. ut possim vos assumere ad glām Sa-
pienie. xvi. In breui turbau habentes signū
salutis. Scdm signū est boni delectatio ut
qn delectat in bono primi et ipm diligi pp̄t
deū. Unū ait Jobes In h̄ cognoscet filii deū
ad gloriam sumēdi si diligim frēs. et q n̄ diligit

Sermo

manet i morte. Tertiu signu; ad gaudium eligendu; e peccati detestatio. ut babeat horrore peccatoru; i pscia. et cu; viderit alios pecare q; sibi multu; displiceat. Un d; in psal. Id perfecto odio oderat illos inimici facti sunt mibi. Id est tria signa cognoscit sumendo; ad gliam. et ideo querit dauid in ps. Quis ascendet in monte d;ni aut q; stabit i loco scd ei?. Innoces manib; et mundo corde. q; non accepit inuanu; aiaz suu;. ideo ista quatuor sunt nobis abscondita. dies mortis. dies iudicij. q; damnad? aut q; ad gliaz assumend?. Et ergo ad thema. Iesus abscondit. z.

Dominica Palmarum. Sermo. XXII.

Dicit filie sion ecce rex tu? veit tibi. Mat. xxi. Maota q; apd antiquos facta et pbitates solebat laudari. et h;ppr tres causas. Idemo ut ipsi de suis pbitatib; gr;az actio exhiberet. Un Greg. Ma est dignus de d;adis q; non reddit grates de datis. Scdo ut laudatores in posteru; reddat. Un aut poeta Ulrus laudata crescit. et h;ptz de dauid. i. Reg. Qui ipse fecit victoriu; ptra Solia ois plu; ipm laudabat. et rex posuit eum sup equu; et durit eu; pto; civitate in regalib; vestibus et mulieres et pueri clamabat. Saul pculit mille et Dauid decem milia in milibus suis. Tertio ut alios ad similia opa virtuosa valeant excitare. ut p;tz q; troiani laudabat. Herculi militi fortissimui q; multa bona eis fecit pro eis pugnando. Id romani laudabant Idompeiu; cui imaginē exere ererent et in multis honorarunt. pp; b;nficia q; ab ipso accepterunt. Et s; m. Huide a xpo multas virtutes et mirabilia audierunt et viderunt. Nam cecos illuiauit. mortuos suscrauit. leprosos mundauit. infirmos curauit. et ido teste psciētia eoz laudes et honores ipende sibi voluerunt et h;ptz in Beuāglio q; bodie legum ante pcessionē et passionē. et scribit. Mathei. xxi. Cum appropinquasset ibs hierosolimis in die palmarum demane et venisset bethsage ad

villā q; fuit in mōte oliveti in pede mōti. cu; misit duos de discipulis suis dices. Ite i castellū q; pira vos est. bieru salez vocavit castellū et nō ciuitatē. q; ciuitas apd antiquos fuit libera. sed ip; libertatē ppter p;ca pdiderrūt. et ido dirit. Ite in castellū. et statim iuuenitis asinā alligatā et pullū cu ea. Asinum babebat ppter paupes q; nō babebat eqs et mulos vel ppos asinos. Nam ciuitas erat in mōte sita et paupes q; babebat opus accepterunt asinā vel equā et lignū duxerūt et deliverunt sibi ad comedendū. et ad locū cōmune ipm ligauerūt. dixit ergo eis. Ite soluite et adducite mibi. si q; vobis dixerit q;re soluitis dicite. Vns bis opus bz. et pfectum dismittere eos. Hoc at tonū faciū est ut adimpleret q;dictū est p ppham Zachariā. ix. dicete. Dicite filies Lyon. ecce rex tu? veit tibi manus. sedes sup asinā et filiu; ei subiugalē ppter humiliatē. Eutes at discipuli fecerūt sicut pceperat eis ih;ss et adduxerūt asinā et pullū idē. paruulum. et imposuerūt sup eos vestimenta sua et eu; desup sedere fecerūt. Multa strauerūt vestimenta sua in via qui venerantur de alijs ciuitatib; ppter festū solenne. et multa bona de ihu nazareno audierūt et ideo h;fecerūt. ali at cedebatramos de arborib; et stenebat in via. Turba at q; pcedebat et q; sequebat clamabat cantando Osanna. i. salua nos fili dauid regis nostri. bñd;ctus q; venit in noie dñi. Ex his vobis ē scientia q; turba bodie xpm honorauit in q;tuor Idomo in vestimentis psterneido. Scdo in ramis psciēdo. Tertio in florib; portādo. Quarto in benedicdo. Ita et nos debemus bodie xpm honorare. Idomo in vestimentis penitētis et dilectōis. Scdo in ramis palmarum et olivarum. Tertio in florib; virtutē et exultatōis. Quarto i laudebñdōis. Idrio dico sic q; vnu;sq; noster bodie debet xpm bonoare in vestimentis pnie et dilectionis. Nam d; vestimento penitētie legim in scolastica historia q; aliq; mulier fuit apprehensa i fornicatōe. cu; aliq; faciebat gr;az et aliq; s; m pceptū lapidabat. s; ille mulieres quib; fuit facia gr;az portabat vestimenta scissa et totū corpū cu; capite velabat. et ista vestimenta

erat nigra et ex otraq; parte pendebat mani
feste vslq; ad terrā. et ita velate erat in facie q;
vir videre poterat gressū viarū. Ita aia que
peccauit mortalitē ad altera apō deū cui ē
despōsata in baptismō p; anulū fidei. vnde
snia damnatōis et mortis etiē ē ia a dō pro
lata. Un Ezech. xviii. Anima q; peccauerit
mortalitē ipa moriet. Bebet igit talis aia de
bona voluntate se castigare et accipe in corde
vestimēti pnie nigrū i būilitate et scidere p
amaritudinē xritiois. Unde ait Job. ii.
Scidite corda vñ et n vestimenta vñ. et vela
te oēs sensus corporis vñ scz vslū. auditū. gu
stū. tactū. et odoratū. ne i illis āpli offendas
creatore tuū. Cū igit accipis būilitate in re
cordatiōe pctōz tuoz ipēdis honorē xpo. et
restituet tibi grāz quā amisiſti. vt ait Ezech.
xviii. Elia q; reuīa ē d via sua mala ipa viuet
et n moret p lapidatoz etiē pene. Scda ve
stis i q dēm xpo obuiare ē dilectionis. et ista
vestis ē viridis. Un legi q; romani depix
rūt dilectōez ad modū iuuēnis cū viridi ve
stimento et facie lata et capite erecto. in c frōz
te scptū erat aureis lr̄is. Hyems et estas. la
tus ei apertū erat et in corde scptū aureis
lr̄is. lōge et ppe. in fimbrijs vestimenti aureis
lr̄is. vita et mors. Ita spūalit imago fuit de
picta ad modū iuuēnis pulcerrimi. q; dilec
tio sp dz eē q; flores iuuēr et nūq; senescere
Un ait sapies Eccl. ix. Ne derelinq; amicū
in necessitate. Ita hō diligēs deū. deū debet
in prio diligē libi i necessitate subueniendo.
Item in fronte nāq; erat scptū lr̄is aureis.
hyems et estas. in signū q; ver⁹ amic⁹ in dile
ctione vera nō dimittit illū quē amat in bye
me aduersitatis et in estate p; speritatis. Ita
et nos xpm dēm diligē i aduersitate et pro
speritate. Un ait Job. ii. Si bona suscepī
de manu dñi. mala at q; rē nō sustineamus.
Itē i corde fuit scptū. lōge et ppe. aureis lr̄is
in signū q; diligit aliu qn ppe ē diligētūz s
lōge ē. s; mlti diligētū i facie dū sūt ppe. s; lon
ge. i a tergo detrabūt. Un poeta. Qui mel i
ore gerit et me retro pūge querit. Ei⁹ amic⁹
cā nolo mibi sociā. Itē lat⁹ ei⁹ apertū est in
signū q; q; diligit dz suo dilecto sūt cor semp
reuelare. Ita et nos dēm xpo cor nostrū in

xritōne et profissione euelare sic vero dilecto
q; nōs diligit. Un Alpoc. Qui dilerit nos
et lauit nos a peccatis nris i sangue suo. Ite in
fimbria vestimenti ei⁹ fuit scptū aureis lr̄is
vita et mors. in signū q; q; veracitē diligit. dili
git in vita et in morte. qd p; de maria mag
dalena q; xpm diligit et in domo pharisei vni
xit et lacrimis pedes lauit et crinibus terlit.
ad quā xps ait. Omissa sūt tibi pcta multa
vnde multū dileristi. et sicut ipm i vita dile
xit ita et in morte diligent in signū dilectōis q;
suum. et sic p; q; xpm dēm bodie honorare et
duplici veste. vici pnie et dilectōis. Sedo di
co q; xpm dēm bodie i ramis arborz hono
rare p; cedo ad pedes ei⁹. Huc arboz po
nunt in euāgeliō. scz oliua et palma. Oliua
significat misericordia. q; ei misericors est floret
sicut oliua. Unde comedat sapientia miseri
cordem hoiez dices. Quasi oliua speciosa i
cāpis. Hā oliua spretinet sūn vīore tam i
hyeme q; in estate. ita misericors floret h in
grā et in futuro in glia. Et legi q; Salomō
fecit portas tēpli bierusalē de oliua qn i bie
rusalē templū edificauit dño in signū q; qui
cūq; voluerit ire ad portā tēpli celestis bie
rusalē. oportet ipm ēē misericordē i bac vita
ergoūs misericors honorat bodie xpm po
tans ramū oliue in manib; sic coluba quaz
Hoe emulit de archa portauit ramuz oliue
varentib; solijs. vt bēt Hen. viii. Ita miseri
cors tpe inundatōis aqz. i tribulationū in
die iudicii recipiet a xpo letant. q; bic ipum
honorauit in misericordia. Scda arborz ponit i
euāgeliō de c ramis piecert. s. palma. Hā
mal significat virtutā et honestā. vñ ait aia
Cant. Ascēdā i palmā et apprehendā fruct⁹
ei⁹. Hec palma bz ramos mltos. bz ramuz
patiētie. bz ramū obedietie. bz ramū dilectō
nis et pstatie. bz ramū pnie. bz ramū castita
tis. Cū ramo obedietie honorauit deū abra
bam q; volunt deo obedire et p; priū filiū occi
dere et deo offerre. Ut p; in Hen. Cū ramo
patiētie honorauit deū Job. q; oia perdidit
tū patiēt dirit Job. i. Dñs dedit dñs. absti
lut sic dño placuit ita factū est sūt nomen dñi
bñdictū. Cū ramo dilectōis honorauerunt
xpm discipuli q; mortem p; eo sustinuerūt.

Sermo

Cum ramo cōstātie sanciū martires xp̄um
bonorauerūt. vt p̄z de martirio martirum.
de sc̄o stephano. laurēto. et ceteris. Cuī rā;
mo p̄nīe bonorauerūt sanciū p̄fessores q̄ ieiū;
nauert orauerūt cū cilicijs corpora afflixerūt
pp̄t deū. Cuī ramo castitatis bonorauerūt
xp̄m sc̄e v̄gines q̄ pp̄t xp̄m v̄gis filiū v̄gini;
tate v̄sq̄ ad mortē seruauerūt. P̄datet ergo
q̄ turba xp̄m bonorauit cū ramis de oliua
et palma. ita et nos de misericordia. id est. oliua
et palma. i. bona vita. Tertio dēm⁹ ch̄ristuz
cū turba bonorare cū v̄ritū florib⁹. q̄a ipse
est flos v̄ginitatis. vt ipse ait. Canti. ii. Ego
flos cāpi et liliū duallū. Sed bodie quattu⁹
or genera boīm in bonorāt xp̄m flore v̄ritū
cū q̄rtuor malis florib⁹. Nam ypocrīte in
bonorāt euī flore q̄ crescit in se ipso. de q̄ iob
vii. Nūqd v̄rere potest sc̄ip̄t sine humore
aut crescere carecūt sine aqua. Cum adhuc
sit in flore nec carpat manu ante om̄es ber;
bas arescit. sc̄ip̄t exteri⁹ viret. et interius va;
cuis est. ita ypocrīta floret in mūdo. et nō deo.
q̄ sua opa facit boīb⁹ intuēda. Nō potest ī
flore manu carpi q̄ non p̄t ypocrīta argue
q̄n siatipatiens. et ideo sūt q̄i flores depicti q̄
apparet et in nibil sūt. Be q̄ legim⁹. iij. Be ḡ.
vii. Fecit salomon in domo dñi flores depi;
gi q̄ splēdebāt. sed in q̄n nibil erāt. Secūdū
bodie obuiāt xp̄o florū cū florib⁹ carnal⁹ de;
lectatōis seu dilectiōis sunt lasciui. de q̄bus
Isla. xl. dī. Om̄is caro senū et oīs glia ei⁹ q̄i
flos agri. exiccatū est fenū tpe mortis. et flos
ei⁹ delectatōis decidit. Unū dixerūt ip̄i deūz
nō cognoscētes. Sap. ii. Non p̄tereat nos
flos tēpis coronem⁹ nos rosis aīq̄ marce;
scant. Tertij q̄ bodie xp̄m in bonorāt cū ma;
lis florib⁹ terrene cupiditans sūt auari. Unū
Jacob⁹ Gloriēt at bō in sua pietate. Nam
orū sol iusticie in die mortis et in die iudicij
cū ardore diuine vltiōis et cadit flos auari;
cie. Quarti q̄ bodie v̄gineū florem in bono;
rāt sunt sup̄bi. Be q̄b⁹ ait. Hiere. xviii. Ba;
te Ab̄oab florē sup̄bie. q̄ florēs egredieſ im;
prouise. sicut flos q̄ cadit aī ips. ita sup̄bus
bō cadit ex improviso de flore sue superbie
in pfundū lac⁹ fornacis. Unde legit̄ de Nabu;
chodonosor Danielis. iiiij. q̄ Nabuchod;

donosor rex i sup̄bia sua deambulauit i pa;
latio suo et exaltat⁹ in superbia aut intra se.
Ego nabuchodonosor edificaui mibi ciuitatē
Babilonie in decorē regni mei et florez
fortitudis mee. et pp̄t Helecl⁹ ē de regno ve;
luit q̄ deisciēt de stipite in terrā et pculcat. Ita
accidit bodie mītis q̄z corelenat in superbia
et florēt in fortitudine corporis et tpe mortis p;
uicit flos talis in sterquilinū eterne mortis
Et sic obuiant dñō q̄rtuor genera boīm ba;
die cū q̄rtuor malis floribus. vt ypocrīte. lu;
xuriosi. auari. et superbī. Quarto dico q̄
turba bodie bonorauit xp̄um in laude exul;
tatōis cātādo. Bñdic⁹ q̄ venit in noīe dñi.
vt p̄z in euāgeliō. Turbe q̄ sequebāt et q̄
p̄cedebāt clamabāt. Bñdic⁹ q̄ veit in noī. d.
Ip̄le ē bñdicēd⁹ q̄ veit ad nos oēs fideles
bñdicēdo. hic p̄ grām et in futuro p̄ gloriaz.
Ip̄le enī erat ille de q̄ pdixit pater ad Abrā;
ham anī aduentū xp̄i q̄ndecim centū anōz
et ultra. In semie tuo bñdicēt oēs trib⁹ tre
Nam pp̄ter petā boīm terra fuit maledicta
sed p̄ xp̄m bñdicta. vt p̄z Hen. iij. A haledū;
eta terra in ope tuo. Et idō bō nat⁹ de terra
nutrit⁹ de terra. icurrebat eandē maledictio;
nē. et ideo illud verificādo sp̄usctō inspirāte
clamabant. O fanna. i. salua nos a maledic;
tione. quia bñdictionē dare voluit oīb⁹ ur;
sus. et maledictionē omnib⁹ malis. vt patet
Hen. xlxi. vbi legim⁹ q̄ patriarcha Jacob
būt duodecim filios q̄ accesserūt ad patres
vt acciperēt ab eo bñdictionē. qb⁹ omnibus
bñdirit p̄ter Ban cui maledixit dices. fiat
Ban q̄i coluber et serpēs venenos⁹ mordēs.
et h̄pp̄ter suā maliciā. q̄a parēta nō hono;
rauit. Ita sp̄ualiter cū oēs filiū dei in die in;
dicij accedit ad p̄tm glie vt accipiāt benedic;
tionē celestē. nūc oēs bñdicet p̄ter peccatorē
q̄ deū nō bonorauit nec ip̄m laudat et illuz;
maledicer. idō cū turba dēm⁹ xp̄m honora;
re. et Bñdic⁹ q̄ veit in noīe dñi decātore. vt
cū oīb⁹ electis i die iudicij valeāt ad bñdicē
dū stare. Ergo q̄ ad thēma. Dicite filie syon.
ecco rex tu⁹ venit. occurre ei cum vestimentis
p̄nīe et dilectiōis cū florib⁹ v̄tū cum ra;
mis misericordie et pietatis et cāticis leticie et bñ;
dictiōis vt nos bñdicat b̄ et i futuro amen.

In cena domini.
Sermo. XXIII

Exemplū deoī uo-

Ebis ut quēadmodū ego feci ita et vos faciatis Iо. xiiij. Hoc vidēt qn̄ aliq̄s bon⁹ et fidelis amicus ab amico dñs recedere solet sibi aliqd̄ clenodiū relinqueret ut post recessū habeat de eo cogitare. ita xps dñs noster q̄ veit ad nos tāq; amic⁹ ad amicum nos visitare ut ait in psal. Quia visitauit nos orēs ex alto. Tolleas a suis amicis de h̄mido recedere exēplū sue memorie voluit nob̄ hic relinqre. ut ait in psal. Ademo-riā fecit mirabilū suoz misericors et misera- tor dñs. et de h̄dicit i euāgelio. Ante diem fe-stū pasce scies ih̄s q̄ veit hora ei⁹ ut trāseat ex h̄mido ad p̄z cū dilerisset suos sanctos discipulos v̄sqz in fine dilererit eos q̄ secū erat in h̄mido fecit cenā bodie suis discipulis di-lectis aplis et cena facta cū iā diabol⁹ misis- set in cor. Symonia scariothib⁹ iude ut tra- verete p̄ncipib⁹ sacerdotū p̄ trigita argen- teis. et h̄fecit berisq; in q̄rta feria. et ppter ea multi boies q̄rta feria nō comedunt carnes eo q̄ caro xpi vērita fuit q̄rta feria. Sciens āt ih̄s q̄ oia dedit ei pater in man⁹. et q̄ exi- uit a deo et ad deū vadit i ascēsione surrerit a cena volēs nobis dare exemplū būilitatis ponit vestimenta sua. i superiorē tunicā que fuit sicut vestimentū pegrinor. Dicit aliq; et subdūt illā tunicā quā habuit tunicam esse incōstatib⁹ et illā superiorē exiit et posuit d se et līntheo vel manutergio p̄cīnxit se et misit aquā in pelvīm quā hospes tradidit eis ad lauandū manus. et cepit lauare pedes disci- pulor. et extergere līntheo q̄ erat p̄cīnctus. Tlenit ergo ad Symonē petr⁹ ad lauandū sicut alios iā lauit. et dixit petr⁹ retrabendo pedes. et ego nō sū dign⁹. Bñdit dñs et dixit Qd̄ ego facio tu nescis mō. scies āt postea. tūc dicā tibi q̄re ego facio. Dicit ei petrus. Bñne tu n̄ lauabis mibi pedes i etnū. i. nūq; Bñdit dñs Si n̄ lauero te h̄ p grā. n̄ bēbis mecū p̄tē i regno ērno. Tūc extēdit petr⁹ pe- des et ait. Bñne nō tātū laua mibi pedes s̄ et man⁹ et caput. ut magnā p̄tē habeā tecū. Di-

cit ei ih̄s. Qui lot⁹ est nō indiget nisi ut pe- des lauet sed ē mūd⁹ tot⁹. et vos mūdi estis sed nō oēs. et h̄dixit ppter iudā q̄ scīluit q̄ iaz tradidit eū. et iō ait. H̄d̄ estis mūdi omnes. Postq; lauit pedes eoꝝ accepit vestimenta et cū sedisset iuxta discipulos ad mēlam que fuit rotūda. dixiteis. Scitis qđ fecerim vob̄ q̄relauit v̄dōs pedes magister et dñs. et vos debetis alter alteri lauare pedes. Exemplū ei būilitatis in h̄ostēdi vobis quēadmodū ego feci vobis et vos faciatis. Mota q̄xpus nobis bodie dedit q̄tuor exēpla. Primum ex exemplū dilectōis. sc̄do exēplū mūdicie i lauādo. tertio exēplū būilitatis i mīstrādo. q̄rto exēplū vocatōis i p̄dicādo. Mō xps dedie nob̄ exēplū mūdicie i lauādo. Mā ipse ē mūdus. iō nullū immūdū vule h̄rē i suū p̄sortū. Unde ps. Ambulās i via i maculata h̄ mi- bi mīstrabat. Bebē⁹ igit ante q̄z corp⁹ cristi i cena altaris accipiam⁹ a q̄tuor macul⁹ la- uari. Primum a maculis male cogitationis dēm⁹ cor nost̄z lauare. Unde Vla. i. Laua- minū mūdī estote auferte malū cogitationū vestraꝝ ab oculis meis. Itaz cogitatio ma- la denigratiā sicut cādela albū parietē q̄uis nō cōburit mūrū album. tñ maculat ita mala cogitatio. iō dēm⁹ aiaz lauare. Unū Ḡre. Quāvis macula venialis p̄tū cogita- tionis n̄ separata dō. tñ retardat et si iusta vita n̄ abluiꝝ p aquā p̄tū oporet ut i purga- tono lauet. sed tñ cogitatio mala qn̄ bō sta- rim resistit n̄ p̄ctm s̄ meritū. vñ Maxim⁹ in ser. Quoties resistis toties coronaberis. Greg. Cogitatio q̄ntū cūq; mala mētez nō polluit si rō būana n̄ plentit. Sc̄do dēmus nos lauare ab iūdīcijs male opatiōis. ut ait h̄iere. uiij. Laua a malicia cor tuū. Mā macula male opatiōis maculat cor et delet faciē aie. Sic vidē⁹ q̄umago depicta ad pa- rietē iterū ita maculat q̄ n̄ p̄t̄ videri. ita opa- tio mala maculat faciē aie. et iō sacerdos aī- q̄z accedat ad altare p̄mo lauat man⁹. et aī eleuatoꝝ et p̄scratoꝝ lauat solū digitos qb⁹ tractat hostiā. i signū q̄ q̄libet accedēs ad sa- cramentū dñs selauare a p̄tis oīb⁹ tā veniali-

Berimo

b^oz mortalib^o. Unū legi^o figura:ij. Be. vi.
q^o D^oza sa^cdos accessit ad tēplū et tetig^o arcā
i^o q^o fuit tabula moisi quā dñs libⁱ dedit i^mō
te synai cū decē pceptis. et v^ga aaron q^o florū
ut p^o naturā et māna et immediate p^cussus est a
d^onō et accessit aū arcā et man^o ei^o aruerūt. et
iudei assignāt rōnem q^o d^on^s ut p^cussit eum
q^o p^cedēt nocte dormiuit cū p^pa vrore. et
sic accessit imund^o. Ecce si d^on^s p^cussit illū q^o
arcā tetig^o imud^o cū p^pa vrore dormiendo
q^o nō ma^g p^cuniet illos i^muso iudicio q^o acce
dit cū m^las malis opatō:b^o. s^z m^l d^o bodie
misericors ē et sup h^od^o dēm^o peccare. Lertō
dēm^o nos lauare a malis locutōib^o. et q^o qd^o
ore peccauim^o sc̄d^o tractōe. Nam detracō
res i^midiosi assimilat canib^o. Mat. vii. Mo^l
lite sanctū dare canib^o. Quarto dēm^o nos
lauare aūq^o accedāt a p^cens itenōis. Und^o
david i^m plal. petes d^on^s d^o d^oe. Lata me ab in
iusticia mea et sup m^ldealbabor. Et iō si
gurā legi^o in Ero. q^o moyses fecit lauatorū
ante tabernacūm de ere et supi^o specula ma^g
vt irātes tabernacūm ispiecerūt specula ma^g
gna vtrū i^m eis aliquae macle eēnt vtilitas dele
rē. ita et nos aūq^o aia exeat d^o domo corpis
aūq^o vadat ad altissimū mōte d^o se in specu
lo. s^z rpo mūdare. et in aq^o p^tritōis lauare. id
exēplū mūdicie accipia^o bodie a rpo. g^o vo
luit pedes discipulis lauare zc. H^odo debe
m^oa rpo accipe exēplū d^o lecōis q^o ondit i^m
cenādo. Unū bac cena reliqt nob^o memo
riam sue dilecōis i^m altissimo sacramēto q^o
bodie p^clecravit d^oces. Uccipite et comedite
h^o corp^o meu. Mā i^m sacramēto isto est q^o d^ori
pler dignitas q^o i^m hostia sūt maiestata. i^m hostia
ē albedo. q^o d^oz eē expuro trineo. i^m signū q^o ac
cedēt d^oz eē i^m v^tute castitatis. Itē i^m hostia est
rotunditas q^o significat diuitiatē. q^o siē rotundū
nō b^oz p^cipiu^o neq^o finē. sic deitas q^o ē sub sa
cramēto. sic enazin aia sub corpē. qntū cūq^o
ei corp^o ledit et corp^o comedit. māia i^m visibil^o
et ipalpabilē. ita deitas sub hostia. Itē i^m
hostia ē imago rpi. i^m signū q^o digne sumens
in corp^o rpi i^m p^cmit. sic corp^o amātis cum
amato. Unū.ii. Cor.ii. In eāde imaginem
trāformamur declaritate in claritatē. Itē
i^m hostia ē descōptio lrāz. i^m signū q^o digne

accipit scribit ad librū ētne vite. Unū ait d^on^s
discipulis digne sumētib^o. Gaudete q^o noīa
v^ra sc̄pta sūt in libro vite. Et sic p^tz q^o bodie
a rpo recipim^o exēplū d^o lecōis i^m cenādo
vbi nobis reliqt suū corp^o et san^gne i^m memo
riā passiōis. Lertō rps nob^o bodie dedit ex
emplū būilitatis i^mistrādo. Unū ait Mat.
xi. Discite a me q^o minis sum et būilis corde.
Quo āt humili^o posset homini būire q^o pe
des lauare. Unū H^ore. Mō p^t eēmaior būili
tas q^o pedes disciploy lauit. vñ petr^o p^o
ascensionē d^on^s suis discipulis sp^o pedes la
uit. Et ex recordatōe xp̄i būilitatis sp^o amare
flevit. H^omoi exēplū būilitatis i^m lotiōe pedū
est nobis nō solū in xpoz i^m antiq^o viris iu
stis c^z būilis ostensū. Unū legi^o figurā H^oen.
xviij. Deus pat^o aū incarnatōe xp̄i ad duo
milia annoz pbauti obediētia abrae. et pfe
ct^o inuēt^o ē. Idost h^o voluit pbare suā būilis
tatē et misit tres angelos ad ipm i^m specie boz
minū ambulantiū. quasi eēnt fessi ex uinere
perentes hospitiū. q^o abrabā letē suscipiens
dixit eis. Beq^oescite sub arbore q^o stabat ante
domū et lauenē pedes vñ. et statū pedes eorū
lauit et dixit ad vroxēsuā. Glade cito et affer
tria sata farine et fac panez vt bi^o comedant.
Ita spūal^o exēplū būilitatis nō solū in xpo
szēnā i^m antiq^o prib^o sc̄is et iustis nobis est
ostensū. Mā rps sm būilitatē ē de semine
abrae ut patz in euāgelio Mat. Liber ge
neratōe zc. Qualis pat^o talis fili^o. Mō enī
fuit necesse angelis lauare pedes s^z solū i^m ex
emplū būilitatis. Debet ergo aia deuota ans
teq^o ad altissimū accedat sacramētu primo
sub arbore req^oscere. Arbor illa ē crux sc̄is et
lauare ibi pedes. i^m affecōes cū lacrimis. et tē
dicit rps ad sacerdotē. Affer tria sata farine
et fac inde panē vt talis reficiat. Tria sūt in
sacramēto. sc̄z diuinitas caro et anima. Et sic
aia p^ous in būilitate lora accedat. ergo rpus
anteq^o aplis dedit corp^o pedes lauit. q^o nūl
lus supb^o accedat. Quarto dico q^o rpus de
dit nobis bodie exēplū vocatōis i^m secreto
rū reuelatōe et p^cdicatōe. Reuelauit eis tria
secreta. Mā viderūt in natib^o q^o sūt pauci
d^on^s q^o sua secreta reuelat seruis suis. sed rps
dixit ad discipulos Job. xv. Ja pos nō dū

XXIII

cā seruos sed amicos. qz seru⁹ nescit quid faciat su⁹ dñs. h⁹ ego qz si amic⁹ reuelo vobis et predico tria secreta. Primo morte mea qz exiui a patre et veni in mōm. et iterū reliquo mōm et vado ad p̄m. Itē ego alaz meam ponō p vobis. nā bodie tradar in man⁹ pecatorū in morte et vn⁹ vest⁹ metradet. ex hoc ceperūt tristari. Lūca ita tristitia ipluit cor vest⁹. sed expedit vobis ut ego vadā vobis parare locū et vīa tristitia vertet in gaudiū. Scđo p̄dixiteis secretū et velut amicis supnam remuneratōem ne desperarent dicens. Vos āt se debitis sup sedes iudicātes duo; decim trib⁹ israel. qz ipi credere noluerunt. qz quis sig diuersa viderunt. Tertio dixit eis eoꝝ dispersionē. Unde dixit eis scriptuꝝ est. Id erutā pastore et disperget oues gregis. Hui⁹ aut dispersionis et secretoꝝ reuelatio nis legim⁹ figurā. iij. Regū. xix. qz Isobel domina regionis indeoꝝ pessima erat. misitqz nūcios et iussit interficere pp̄hetas domini. eo qdixerūt veritatē. Lūc Iherias fuit in desertū. et requieuit sub iuniperō et pe nuit ut moreret. et obdormiuit ibi in amari tudine anime sue. venit ergo angel⁹ domini portans sibi panē et aquā. et suscitauit eū dicens. Surge et comedē. grandis tibi restat via. Qui surges comedit et bibit. et ambula uit in fortitudine cibi illi⁹ usqz ad mortē dñi. Et ibi dñs secreta sua reuelauit sibi qz vellet in breui in curru igneo eū in paradisu p angelos ducere. et ibi usqz ad diē iudicij natu raliter viuere. et tēpe antichristi deberet p̄dicare. Ita spūaliter Ch̄rist⁹ p̄dixit suis discipulis tristiciā et cibā uit eos pane vite. et se creta eis reuelauit ut pillars secretorū reuelationes eos p̄fortaret. Ita et nos debem⁹ face re. dum enī iustus homo fugit mortem aīc peccati detestationē et requiescit sub iuniperō penitētie. qz iuniper⁹ est acut⁹. excita tus diuina inspiratione deb̄ surgere ex p̄cati pigritatione. et refici pane celesti et pota ri aqua tribulationis et lacrimaz effusiois. et ī fortitudine illius cibi pueniet ad montē dei vite eterne sicut sancti apostoli. Non ē in quo bñplacituꝝ est deo habitare in eo. vt dicit psal. De isto pane celico qz hodie apo-

stoli fuerunt recreati ait Bernard⁹. O sancte p̄ams qz nos semp reficis et nūqz in te deficis qz comederis quotidie et integer semp manes. illumina me. cōforta me. sanctifica me. vas cordis mei d̄ malicia evacua et illis reple dei gratia. Ergo qz ad thema. Ex̄plus dedi vobis.

Sequitur sermo de passione domini qui collectus est ex libro Iacobobi de voragine.

Contra passione domini.
Sermo. XXIII

Siens hiesus qz iam omnia cōsummata sunt ut consummare sc̄ptura dixit. Sitio illi ergo spongiā plena aceto ylopo circūponētes obtulerunt on ei⁹. Tu ergo accipisset ih̄s acetu dixit. Consumatum est. et iclūnato capite tradidit spūm Jo. xix. Christ⁹ ī vita sua iudeis multa dederat documenta. exhibuerat multa sanctitatis exēpla. cōtulērat multa bñficia atqz miracula. Sed hodie miseri iudei p documētis dederūt xp̄o dura vība. p exemplis dederunt duriora verbera. pbñficijs dederūt sibi durissima crucis tormenta. nō restabat nisi una pena fc̄z ut ipm felle cum aceto potarent. sicut autoritate suis pradicāt̄. In qua qdēz autoritatē tria ponunt ex parte xp̄i. et vnu ex parte iudeoz. Nam ex parte xp̄i. Idromo ponit eius seruens caritas. cum dī. Si uo. Secundo p̄summatōnis veritas cū subdit Consummatum est. Tertio magna pietas cum dī. Indiato capitetradiuit spūm. Quarto ex parte iudeoz rum magna crudelitas ī h̄c sibi porrexerēt acetu adbibendū. Circa p̄mum notandū est qz in hoc qz xp̄a dixit Si uo. eius seruens caritas notatur. non enim sivebat aliquem liquorem. Bernard⁹. Sitio ait christ⁹. non doleo. O dñe qd sitis. fidem vīam. salutem vestram. gaudiū vestrū. plus animaruz vestrarum p̄ditio qz corporis mei cruciat⁹ me tenet. Et si non mei saltē vestri miseremini. Ita āt xp̄i caritas tripli incēla om̄es alios.

Sermo

amores supat et excellit scz amore natale. ma
trimonialē. socialē. et animalē. Amor natalis
est q̄ est in p̄m seu matrē et filiū. et istū amo
re amor xpi excellit. Nulla enī māc filiū suū
intātu dilerit i qntū xps nos hodie amauit
Psa. xl ix. Nūqdpt mīr infantē suū obliuisci.
vt n̄ misereat filio vteri sui. et si illa obliuta fur
erit ego n̄ obliuiscartui. Ecce i maib⁹ meis
descpli te vt sim memor tui corā oclis meis
sp. Nūqz fuit aliq̄ māc q̄ filiū suū intātu dili
geret vt nomē suū i maib⁹ p̄gi vel scribi fa
ceret. vt sic die et nocte memoria ei⁹ brēt. xps
āt in manib⁹ suis die ac nocte scriptos nos
portat vt sp memoria nr̄i habeat. Et illa scri
ptura nō suu scia cū calamo vel atramēto l̄
i pergameno. s̄z calami fuerit acutissimi cla
ui. atramētu ei⁹ sanguis p̄cios⁹. Scptores. iu
dei puersi. pergamēnu caro manuu. Secdo
excellit amore matrimonialē q̄ ē in virū et
vrox. Et h̄in duob⁹ Idrimo in h̄si vrox for
nicat vteri nō recipit. s̄z aīn nr̄i h̄m cristū
sponsū deserit et diabolo adultero p̄sentiūt
xps eas penitētes recipit. et iō in crucem an⁹
extēlas tenet ad innuēdū q̄ p̄ctores ad se rez
uerētes p̄tin⁹ amplexat h̄iere. iij. Vulgo
d̄r si dimiserit vir vrox suā et recedēs ab ea
dixerit alterā. nūqd reuertet ad eā vltra. nū
qd nō polluta et stamata erit mīr ista. Tu
at fonicata es cuī amatorib⁹ mītis. in ad me
reuertere. et ego suscipiā te dicit dñs. Secdo
amor xpi excellit amore matrimonialē in h̄
qd dicit. Si et aliq̄ mīr q̄ maculas i facie v̄
corpe brēt et n̄ posset ab illis maculis emun
dari. nisi vir vulnerari se faceret et i suo san
guine vrox baīnearet. nō ē aliq̄ vir q̄ vrox
suā tantū diliget q̄ ista sustiere valeret. Elie
etē nr̄ erāt plenē maculis. et iō xps in qnqz
p̄lb⁹ vulnerari voluit et sangue suū fudū i
q̄ sp̄s lebalneauit et ab oib⁹ maculis mū
data fuit. Et h̄eqd d̄r Ephe. v. Tlri diligit
vrox v̄as quēadmodū xps eccliaz. et tra
didit semetipm p̄ ea ut illā sacrificaret mū
dās eā lauacro aque i v̄bo vite ut exhiberet
sibi ipsi gl̄osam eccliam nō habēte maculaz
suerugā aut aliqd hmōi. sed vt sit scā et im
maculata. Tertio amor xpi excellit amorez
socialē q̄ ē in amicos. null⁹ bō inueniret q̄

vellet mori p̄ amico q̄ntūcūqz iusto. sed p̄o
amicobono. i simplici fidelē et innocēter di
sposito forsitan q̄ se morti exponeret. nos n̄
eram⁹ iusti n̄ eram⁹ boni. s̄z ipi⁹ et di inimic
i. et tñ xps p nobis voluit mori. et h̄est qd d̄r
ad Romanos. v. Qū adhuc essem⁹ inimici
xps p ipi⁹ mortu⁹ est. Idōtest iñ dici q̄ xps
babeat vnicū filiū. scilicet gen⁹ būianū. vt ergo
xps inter istos pacē faceret mediatorē se iter
posuit. i. Lbi. ii. Un⁹ est mediator dei et bo
minū homo xps ihs q̄ dedit semetipm redē
ptōrē p nobis. Sepe at̄ d̄igit q̄ aliquis quā
do se in duos rixantes interponit ab vtrō
qz vulnerand⁹. Sed christ⁹ vulnerat⁹ a pa
tre Psa. liii. Idōpt̄r scelus populi mei per
cussi eu. Culnerat enī ab hoie Zacha. viii.
H̄is plagat⁹ sum in domo q̄ diligebat me.
Quarto bō amor dñi nostri ihu xpi excels
lit amore animalem q̄ est inter animā et cor
pus. anima eī intantū diligit corp⁹ q̄ ab eo
separari rennuit. et omnē lesionē corporis v̄
tat et fugit. Animā at̄ dñi nostri ihu christi
in tantū animas dilerit. q̄ scz a corpore suo p
nostra salute separari voluit. Jobannis. x.
Animā meam pono pro ouibus meis. In
tantū dilerit q̄ passus est corpus suū in qn
qz partib⁹ cū multa leticia lacerari ut p̄ciuz
nostrerēdēptōnis abundanter efflueret.
Unde in persona sua dicit prophetā. Con
cidisti saccū meu⁹ et circū dedisti me leticia.
Secundo ponitur consummatiōnis veris
tas. consummataqz et completa fuerūt om
nia que dicta fuerūt de natuitate sua d̄ sua
conuersatione et de sua passione. Hodie qz
consummatū fuit corpus suum et sanguis
suus. Corpus quidem suū consummatum
fuit. quia omnia ossa sua apparebāt et dinu
merari poterant. Idsal. Binumerauerunt
omnia ossa mea. Nec mirum si corpus eius
sic fuit consummatū. quia fuit tribus disci
plinis grauissimis flagellatu⁹. Est enī que
dam disciplina que fit virgis. et ista fortis ē
quia carnē frangit. Est alia que fit cuz spu
nis duris et acutis. et ista est fortior. q̄ v̄lqz
ad ossa p̄forando pertingit. Est autē alia q̄
fit cum ferreis instrumentis. et ista est fortis
simā. q̄r anūna a corpe excutit. Ista triplice

XXIII

disciplina fuit corp⁹ xpⁱ flagellatū. et idō totū taliter consumatū. Idūmo ei fuit flagellatus vnguis seu funib⁹ nodolis qn scz. Idūlāt⁹ ipm ad columnā ligari. et flagellari fecit. et talis flagellatio totū corpus vulnerauit. Scđo fuit flagellat⁹ cū spinis duris. et acutis coronat⁹. et talis flagellatio vsq^z ad os capitis et usq^z ad crebrū puenit. Et sūm Ebryso. Mille punctis capite ei⁹ pleuit. et si dicat q̄ videt ipso sc̄ibile q̄ spine os capitū rā durū potuerit perforare. Ceterē sūm naturā sūm voluntatez dī. uinā. nec ē p̄trariū ei qd̄ dī. Job. xix. Os nō cōminuetis ex eo. q̄ os capitū n̄ fuit cōminutū. licet fuit pforatū. Tertio fuit flagellatus instrumēnis ferreis. et cū clavis acutis. et ista flagellatio aīaz excuslit a corpe. M̄hat. xxvij. Jesus clamās voce maḡp numio dolore clavoz emisit spūm. Scđo ei⁹ sanguis fuit plūmat⁹. q̄ totū a corpe evacuat⁹. oīa enī opa fecit dī in numero pōdere et mensura. vt bēt Sāp. xj. exceptio ope nrē redēptionis ibi cī nō seruauit numerū. vt q̄ vnā vel duas guttas sanguinis fundet cū una sola sufficeret. nō seruauit pōd̄. vt scz vnā librā vel vnā vni ciam fūderet. nō seruauit mēsurā. vt scz vnū calicē mēsuraret. sed totū dedit totum fudit. Unde ps. Copiosa apud eum redēptio. Berñ. Idōrūs copiosa. q̄ nō gutta sanguinis. sūnda flumis p̄qngz p̄tes corporis emanauit. Tertio ostēdū maḡ cōpassio et maḡ pietas. in B̄p̄ dī. Inclinato capite tradidit spūm. M̄daḡ qdē ipietas. q̄ iudei spūm xp̄i ab ei⁹ corpe violēter cū multis suplicijs expulerūt. Idsal. Urim faciebat q̄ querebant aīaz meā. Et hāt qd̄ dī. Inclinato capite tradidit spūm. qdā voluerūt aīaz p̄ncipalez se debrē in capite. Sup hāt inter sepietēs fuerūt q̄tuor opinionez. Quidā enī dixerunt aīaz ēē in corpe. et B̄p̄pter autoritatē illāz q̄ dī. Gen. ij. De creatore boīs inspiravit in faciē ei⁹ spiraculū vite. Ista enī est inspiratio vite. Alij dixerūt ipam ēē in corde. et B̄p̄pter autoritatē illā M̄hat. B. xv. De corde exēunt cogitatōes. q̄ ei cogitatōes exēunt absit nisi erēant ab aīa. Hiero. in ep̄lis ad fabiolam. Quid p̄ncipale boīs nūlāia quam Idlatō in cerebro Christus esse in corde monstrat.

Alij dixerūt ipam in sangīne. et B̄p̄pter qd̄ dī. Leini. xvij. Anima oīs carnis in sanguine est. Alij ipam ēē in corpe et in qualib^z partē totā. et B̄p̄pter illud. ij. Regū. j. Abduc tota aīa est unū memētō in corpe meo. Ju dei vō volētes aīaz xp̄i cruciare vīdēt ilitas q̄tuor opinionez saltem ipso facto sc̄uisse. Idūmo enī ipam aīaz cruciauerūt i capite. qn fuit spinis coronat⁹. Anselm⁹. Coronatus incedit sed ipse sua cruciat⁹ est corona. q̄ mille punctis ei⁹ p̄ciosissimū verticē vulnēravit. Scđo ipsam cruciauerunt in corde. q̄a si fuit iuxta cor in latere vulnerat⁹ est. vt si forte aīa remansisset crucianū sentiret. Ceterūtamen cū triplex sit amo. scz sermonis. cordis et operis. tūc qn ostendit nobis amorez sermonis sui in sapientiā p̄dicatione. amorez operis in miraculoz exhibitione nō restabat nisi ostenderet amorez cordis quē ostendit in lateris apertione. Berñ. Clau⁹ penetrans clau⁹ reserans. fact⁹ est mibi q̄ videā p̄foramen. clamat clau⁹. clamat vulnus. q̄ vere de⁹ sit in christo reconcilians sibi. Tertio cruciauerūt ei⁹ aīam in sanguine. quando scz cū clavis acutis ei⁹ neruos aperueret et totū sanguinē cū doloribus extraxerunt. ita q̄ corp⁹ eius in cruce remālit aridū sicut lignū. Unde psal. Aruit tāqz testa vī⁹ mea. Idem. Ossa mea sicut cremū aruerūt. Et assimilat christ⁹ corpus suū teste et cremio. Nam testa q̄ pūs fuerat hūida postmodū ab igne facta est arida. Similē cremuz est lardū adustū. a quo scz oīs pinguedo recessit. corpus ergo christi in cruce fuit sic testa que ab omnib^z suis humorib^z fuit ericcata. Et fuit sicut cremum quia sanguis suo preciosissimo fuit evacuatū. Quarto vō afflixerūti iudei animā dñi nostri ihu xp̄i. et toto corpe. quia a planta pedis usq^z ad verticem nō fuit in eo sanitas. Cruciat⁹ ei fuit in toto corpore. in parte suprema fuit spinis coronat⁹. in media fuit ad columnam ligatus et flagellat⁹. In infima fuit pedib⁹ pforat⁹ ubi sensit magnū dolore. quia loc⁹ erat neruosis. et quia vn⁹ pes sup palium posuit⁹ et quia grossis clavis perforatis. et q̄a innitebatur clavis pedibus totum corpus.

Sermo

Quarto ponit ex parte iudeorum magis puericias in eo quod os Christi aceto potauerunt. Hinc magnae rusticitates hodie ori Christi facte fuerunt. Una est quoniam sibi acetum bibere dederunt. Secunda quoniam iudas ore suo turpissimo os Christi sanctissimum osculari presumpsit. istas duas rusticitates hodie multe adhuc faciunt ori Christi. Quidam enim adhuc sibi dant acetum. i. opa acerba. Psal. Exacerbauerunt dominum peccatores. Cum ei deberet dare vinnum suave. i. opa bona et do placita dant sibi acetum. i. opa acerba. Psa. v. Expectauit ut faceret vias et fecit labruscas. Secundum sunt quoniam cum iuda os Christi osculantur. Quattuor enim psone Christi osculata sunt. Nam ipsum osculata fuit mater eius. quod quoniam eum infante in brachiorum suis baiulauit lepe ipsum osculabat. et hic in signum amoris. Osculata est eniam fuit ipsum Symeon. qui scilicet ipsum in vlnas suas assulpsit. illud osculum fuit in signum reverentie vel duononis. sic si quis manu vel pedes pape osculat. Osculata eniam fuit eum maria magdalena. et hic signum reconciliacionis. sic quoniam inimici ad pacem veniunt se mutuo osculantur. Osculata etiam fuit eum iudas. et hic in signum perditionis. sic et Iacob osculata est Elmasan. ut habet. iij. Regu. xx. Quicunqz ergo Christi osculabit videtur quater eum osculetur. Ille enim quoniam nullum habet odium vel rancor. res ad deum et proximum habet sincerum amorem osculat eum cum matre. Ille quoniam ad Christi passionem milita reverentia et deuotio et lacrima pessus inde auctoritate osculat eum cum Symone. Ille quoniam per Christum erat deo inimicus. et in ista quadraginta est sibi reconciliata osculat eum cum maria magdalena. Ille quoniam hodie osculat crucifixum et etiam cum ipso epulat et post pasca ad portam revertitur. osculat eum cum iuda perditione. Magis enim perditione est hodie Christo osculare dare et in pasca cum ipso comedere et per domum corporis sui Christi expellere. et inimicu sibi capitale. i. demonem in cor suum introducere. talibus potest dicere Christus quod dicit in psalmis. Tu vero hoc unanimis dux meum et nos meus. quoniam sicut mecum dulces cibos capiebas. in domo tamen ambulauimus cum sensu. Clemens mors supillos et descendit in infernum viventes.

Contra passione domini.
Sermo. XXXV.

Inspice et fac sim
Exemplar quod tibi in monte monstratum est. Exo. xxiij. Christus est tanquam liber exemplaris ad cuius exemplarum tota vita nostra deducere debemus et ipsam corrigere. Ecclesia quoque officia sua et observationes suas ab isto libro extracta habet atque in hac die ecclia in officio multa mysteria facit. quod ab isto libro exemplarum habet. Et ideo adducit super dictum vestrum dei prius eccliam a loquacitate et dicentis. Inspice et fac sim exemplar quod ubi in monte monstratum est. Videamus ergo quod sunt illa mysteria quae hodie ecclia facit et que ex isto libro exemplarum habet. Primum est quod altaria sunt denudata. Altare quod est Christus quod hodie vestis est vestibulum fuit denudatum. Habebat enim Christus tria genera vestimentorum. Primum habebat vestes materiales quas serebat sicut alijs boies. istis fuit denudatus. psalmus. Diviserunt sibi vestimenta mea. Habebat autem aliud vestimentum. scilicet corpus proprium. isto vestimento aia Christi hodie fuit expoliata et corporis suo denudata. Ioh. xix. In clinato capite tradidit spuum. Habebat autem vestes spinales. i. aplos qui Christum quodammodo vestiebat et ornabat. Psa. xlvi. Tunc ego dicit dominus. quod bis oibus velut ornamen to vestieris. Istis vestibus fuit post denudatus. quod ab oibus apostolis fuit derelictus. Secundum misericordiam est quod ecclia tribus diebus morte Christi planxit et tenebras facit ad innuendum quod sol tribus horis tenebras se induit et morte Christi planxit. vel ad innuendum quod triplex creatura morte Christi defleuit. sicut pure corporis apostolis. ut putate trahique tremuit et sol quod obscuratus fuit. et pure spinales sicut angelus. Psa. xxxviii. Angelus pacis amans reflebat. et corporis sicut apostoli et sancte mulieres. vel iesus enim quod tribus diebus et noctibus iacuit mortuus. Tertium est quod campane hodie siluerunt. Christus enim habebat duodecim campanas. i. duodecim apostolos. quod una penitus fracta fuit scilicet Iudas et remaserunt undecim. inter quos erat una ceteris grossior scilicet Christus. quod semel tam alter sonuit quod sonus eius super angelos ascendit qui dicitur. Mattheus. xvi. Tu es Christus filius dei vivi. Ita campana hodie sonum suum praeditum quoniam crucifixum negauit. Similiter ceteri apostoli hodie sonum suum perdidérunt quando Christus reliquerunt.

Alia cāpana fuit xp̄s q̄ i vita nō cessauit sonare i. p̄dicare. tādē eleuata ē i cāpanile crucis tibi sonū dedit pie questiois i auribus p̄is cū dixit M̄hat. xvii. Deus me⁹ ds me⁹ vt qđ d̄reliq̄sti me. Dedit sonū magni amoris. cū dixit Iо. xix. Ecce fili⁹ tu⁹. dedit sonū magni doloris in aurib⁹ bīiani generis. cū dixit L̄ren. i. O vos oēs q̄ trāsilis p̄ viā atēdite t̄ videte si ē dolor s̄lis sic dolor meus. Et ista cāpana in tantū sonuit q̄ rauca sc̄ia fuit. Psal. Laboravi clamās raucescē sūt sauces mee. Tādē ista cāpana fuit fraca. et etiā in qnqz p̄tib⁹ p̄forata. Et tūc oīno siluit et etiā sonū suū amulit. Alio vō cāpana fuit bīa vōgo maria q̄ tam dulcē sonuit q̄ fili⁹ di adei⁹ sonū de celo veit qn ip̄a dixit. Ecce an cilla dñi fiat mibi fm v̄bū tuū. dulcē sonuit q̄ Jobes ad ei⁹ sonum i vtero tripudiauit. Ista cāpana ferro doloris bodie p̄forata ē. t̄ idō sonū p̄didit Lu. ii. Luā ip̄i⁹ aīaz per trāslibit gladi⁹. Alio campana fuit vniuersitas creaturaz q̄ dat triplicē sonū. q̄a p̄dicat dei potentia ex sua magnitudine. dei sapiam ex suo ordine. d̄ibonitate ex sua utilitate. Ista cāpana bodie i tantū siluit q̄ tota ph̄ra fuit. Leo papa. Id h̄pcim expauit t̄ expalluit tota machina mūdialis. et fere in antiquuz cabos redacta fuit vniuersa. Unū philosophi vidētes eclipsim solis ī naturā fieri dixerūt q̄ ordo nāte pueris. aut elemēta mentiunt̄. aut de⁹ nāte patit̄. et elemēta sibi cōpatiūntur. Quartū ē q̄ bodie tabule p̄cutiūt. Illa aut̄ p̄cussio tabule rep̄ntat clamorez crucis. que clamat iudeoz maliciā t̄ xp̄i innocentiam. H̄cdō rep̄ntat clamorez sanguinis. q̄ clamat p̄ nobis t̄ nos. illā clamat p̄ nobis petēs misericordiaz. Unū ap̄lo ad Heb. xiij. Ecclēsistus ad sanguinis aspersionē meli⁹ loquētē qz abel. Clamat aut̄ terrenos. Job. xvi. Terra ne operias sanguinem. neqz inueniat i telocū latēdi clamor me⁹. Latet ei sanguis xp̄i i eo rū memoria. q̄ nullā recordatōez facit i eo volūtate. q̄ nullā deuotōez. Tertio son⁹ tabule rep̄ntat p̄fusū sonū q̄ sit in inferno. Si qđem qn̄ dñs nōster Ihs xp̄s claustra infernalia p̄fringebat. vñd̄ d̄r in ps. Qui periret portas eras t̄ peces ferreos p̄fregit. Ange

li valenter clamabāt. tollite portas p̄ncipes vñas. Sancti p̄ies iubilabāt. Vānati q̄ ibi relinquebat flebāt. demones vñlulabāt. et sic cōmīx⁹ erat son⁹ gaudēnū t̄ son⁹ flentium. i. Esdr. iii. Nō p̄cēt q̄s q̄z cognoscere vocē clamoris letantiū t̄ vocē flet⁹. Ipli. Quarto son⁹ tabule rep̄ntat strepitū armoz quez fecerūt iudei⁹ capiēdo xp̄m cū gladijs. armis fustib⁹ t̄ laternis. Quito son⁹ tabule fit ad excitandū tristiciā t̄ merorē. Ilāodie quidez ecclia tacet omēs sonos leticie t̄ facit sonos tristicie. illā tacet sonū cāpane t̄ facit sonuz tabule. Lacet lectiones t̄ facit lamentatōes. Lacet cāt⁹ leticie t̄ dicit cant⁹ merorē t̄ tristicie. Quintū est q̄ passiones alioz sancto rū celebrāt cū gaudio. passionē dñi agimus cū lamentatōe. cui⁹ rō ē. qz aliū passi sūt ppter se. sc̄z vt gl̄am adqrāt quā nō babebant. sed xp̄s ppter peccata nrā delēda. Ellia ratio est q̄ bodie fleuit terra qn̄ tremuit. Fleuit sol qn̄ obscurat̄ ē. Fleuerūt sc̄e mulieres Lu. xxiij. Filie syon nolite flere sup me. Fleuerūt apostoli. Unde cantat. Tristes erant apli de nece sui dñi. Fleuit petr⁹ M̄dathei. xvij. Egressus foras fleuit amare. Fleuit bīa virgo. doloris gladio p̄forata. Fleuit christus M̄dathei. xxvij. Tristes est aīa mea v̄sqz ad mortē. Fleuerunt angeli Psal. xxvij. Angelī pacis amare flebāt. Fleuisset si possibile fuisse dñs pat̄ vidēs filiu suū tam ignominiose tractari. inter ergo tot flētes null⁹ d̄z gaudere. Sexū est q̄ missa bodierna nō bz p̄ncipiū nec finē. q̄ nec introit⁹ nec bñdicam⁹ dicit. nec finit ad innuendū q̄ ille q̄ est p̄ncipū et finis a nobis recessit. Ille etiā q̄ est in tribulatione nō indiget bñdictione. sc̄z compassione. t̄ idō non d̄i bñdicam⁹ domino. Non babet etiā iste missa mediū. q̄a sacra hostia bodie est ablata. Septimū est. q̄ circa crucē ter genua flectim⁹ vt illum bonore mus q̄ fuit ter p̄ nobis illusus. sc̄z ab herode q̄ veste alba eū induit. a militib⁹ q̄ ip̄um sp̄mis corona uerunt. et a iudeis q̄ sibi in cruce existenti insultauerūt. Facim⁹ et circa crucem officiuz in lingua greca et latina. et iste due lingue ip̄m p̄fuent et adorant. Lingua aut̄ bebraica ibi sileat. q̄a ip̄um non confitēt.

Sermo

Octauū est q̄ ante cruce totalit̄ i terrā nos pstram⁹ ⁊ postea osculamur. ip̄e eis ppter nos pstrauit vſq; ad terresusceptōez Idbi; lip.ii. Semen ipm erinaniuit formā serui ac ciupiēs. vſq; ad t̄e habitatōez Baruth.iii. Idost h̄ in terra viſus ē. ⁊ cū boib⁹ cōuerlat⁹ us est. vſq; ad t̄e viſima p mortis deiectōez. Hiere. xvi. Fortis ipegit forte ⁊ ambo coſ ruerūt parit. vſq; ad t̄e penetratōz. Eccl. ix. iii. Idenetrabo inferiores ptes t̄re ⁊ iſpiciā oēs dormicēs. ⁊ illūabo oēs sperates i dñio. Monū est q̄ ecclia bodie p oib⁹ orat. Cuius rō est q̄ xp̄s bodie fuit valde pi⁹ i parcendo qn̄ dixit Lu. xxiiij. Idat dimitte illis q̄ nesciunt qd faciūt. Fuit valde liberalis i largēdo. q̄ ad modicā petitionē dedit latroni regnū celoz. Fuit valdelarg⁹ in redimendo. q̄ nō gutta ſ totū languinē effudit. ⁊ dedit p nrā redēptione. Idsal. Apō dñm misericōda ⁊ copiosa zc. Idō ecclia ad similitudinē xp̄i est liberalis bodie i orādo ⁊ multū pia i parcendo. Decimū est. q̄ bodie fideles ecclias ⁊ altaria ſcōz visitare pſueuerūt. Cui⁹ triplex est rō. Idrama ē. q̄ talis visitatio repentinat visitationē aploz ⁊ sanctaz mltiez. q̄ crebre ſepulcrū visitabāt. Scđa rō est. q̄ bodie criſtus oēs ſcōs q̄ fuerūt a pncipio m̄di vſq; tūc pſentialiter visitabat. ⁊ ad limbū dicens. Lu. i. Visitavit nos oīes ex alto. Tertia rō est. q̄ bodie sancti debent esse valde liberales. q̄ bodie de carcere erāt liberati ⁊ in celeſte iperiū sublimati. Si q̄s de carcere liberaret ⁊ ad imperiū sublimaret ille diē illū multū diligēret. ⁊ illa diē multū liberalis ēēt. Iderito ergo bodie fideles ſcōs visitāt. vt ab ip̄is de carcereliberatis ⁊ ad iperiū sublimatis bñficiū obtinere paleant. Quod nobis preſtare dignetur. xc.

Ipsō die pasche. Sermo. XXVI

Iſum queritis na
zarenū crucifixū. surrexit nō est hic
M̄arc⁹ vlti. Mos vidē in natura
lib⁹ q̄ dñs valde mirabilia opa fecit ſm ſuaz
potentiā. ⁊ ordinauit ſm ſuā ſapienzā. et

ſeruata ſm ſuā clementiā. Et ido ait pro
pheta in psal. Mirabil' dñs i oib⁹ opib⁹ ſuis
Nam videm⁹ q̄ arbores et plāte crescut de
tra. virescut. florescut. fructificat. maturescut
et fruct⁹ maturi colligut. ⁊ deſtructib⁹ viuit
natura fragilis. ⁊ tpe ſuo arbores areſcunt
taq; nō ſit vita i eis. et in itey ſuo tperet
ita q̄ oīis ocul⁹ eas inspiciēs letat. Sz p quē
modū illō fit. certe ignoramus. ſoli creatori
pstat q̄ bz eas creare ⁊ totū celū gubernare.
Ita ſpūaliter nota boiem ſm M̄attbeum.
Arbor bona fruct⁹ bonos facit. Et i arbore
naturali iſta ſupradicta videm⁹. q̄ egredit
de terra occulte. virescut. frondescit. germinat
fructificat. areſcit ad ip̄s ⁊ florescut. Ita bu
mana natura nascit de terra. nutrit de terra
in puericia virescut. in adolescēna frondescit
in fortitudine germinat. in ope fructificat. i
ſenectute marcescit ⁊ areſcit. q̄ cadūt folia ⁊
rami. Scz qn̄ vires deficiunt. ⁊ bō caligati oculis.
et in ſtatura curvati. et ad temp⁹ morit.
Et poſtea iterū refloret in ip̄o die iudicii re
ſurgēdo. Et iſta pbat Job. xiiij. dicens. Lu
gno bz ſpēm ſi pculum fuerit. rurſū virescut.
Ita homo ſimiliter. q̄ nulli ſit dubiū d̄ hoc
ido xp̄s de⁹ ⁊ homo in natura huana volu
it nasci de vñgine. Floruit in fortitudine. fru
ctū fecit in bona oipatione. morit⁹ eſt i crux
fixione. ſepult⁹ in ſepulcro manifesta viſi
one. q̄ multi b̄ viderūt. Sed modo reflorū
it in resurrecuone. Idō deeo ait pp̄ha. Be
floruit caro mea. Qūo autē factū ſit pare
in euāgelio ſm q̄ M̄arc⁹ describit q̄ omia
iſta manifeſte oculis ſuis vidit dicens.
M̄aria magdalena ⁊ maria iacobi et maria
ſalome emerūt aromata vt venieres vñ
gerentib⁹ M̄aria magdalena fuic illa cui
dixit dñs in vigilia palmyz. dimiſſa ſunt ei
pc̄a multa qmaz dilerit multū. et maria ia
cobi. et maria ſalome fuerūt ſorores vñginis
marie. et valde mane vna ſabbato. i. vna
die trālacto ſabbato. in qua ſabbatu celebra
bāt. veniūt igit ad monumentū dñi ſol inceſ
pit oriri. et dicebant ad inuicē. Quis reuol
uet nobis lapidē de monumēto. q̄ erat ma
gnus valde. ⁊ ſtatū angel⁹ dñi reuolutebat la
pidē de monumēto. ⁊ ſedebat ſup lapidem

dixit. Nolite timere. et utroque in monus
 metu videt angelum in specie iuuenis sedetur
 in dextris cooptu stola candida et tunc uerunt
 Qui iterum dixit illis. Nolite expauescere. Ihesu
 quis nazarenus crucifixus surrexit non est hic.
 Ecce locum ubi posuerit eum. si ite dicite discipul
 ei et petro specialiter quoniam iste tristis est eo quod ne
 gauerit ipsum. quod surrexit et procedet vos in galileam. i. patriam celestem. et ibi eum videbitis facie ad
 faciem sicut in cena predixit vobis. erui a patre et
 veni in mundum. et iterum relinquit mundum et uado ad
 premum. et ibi me videbitis in malifesto. Ergo quod
 ad thema. Ihesus quis nazarenus es. In his
 uerbis angelus tria facit. Primo tagit passionis
 Christi ignominiam ut caritate inflameremur. cum
 dixit. Ihesus quis nazarenus crucifixus. qui dicit
 pro nobis crucifixus. non merito deum enim dilige
 et querere. Secundo astruit resurrectio gliam
 ut spe subleuemur. cum dixit. surrexit non est hic.
 qui dicit. iam glorificatus est. et non super terram queren
 dus non est. Tertio subdit probatio materiam
 ut in fide solidemur. cum dixit. Ecce locus ubi
 es. Nota quod Christus surrexit quatuor modis. et huius
 quatuor de causis. Primum apparentem propter tri
 stium solatorem. Secundum potentem propter fiduci
 mationem. Tertium naturaliter propter natura reno
 uationem. Quarto figuraliter propter future res
 urrectio ostensionem. Secundum Christus surrexit ap
 pareretur propter tristum solatorem. Nam a bodierna
 die apparuit discipulis suis et dilectis suis
 amicis seruicibus. Secunda vice marie virginis
 et non scribut euangeliste. quod illud quod predubita
 tari scribunt. et in illo nullus dubitare quoniam
 primo apparuit virginis marie. quod Christus dixit. ho
 nora preme et matrem. et illud sic impluit. et ideo ma
 ria non quisiuit ipsum cum aliis tribus maribus in se
 pulcro. et hec propter nimiam debilitatem corporis
 et propter tristitia quam habuit. Tertia dicunt aliquando
 doctores quod iste gutta sanguinei super vestimenta
 ei effusae sub cruce clarificabat in resurre
 ctione. et sic ipsa bodie gauesca est. Secunda vice
 apparuit marie magdalene. nam quoniam ille tres
 marie uenerunt ad sepulcrum quod fuit in orto extra
 ciuitatem et non uienerunt corporibus angelum in dex
 tris in stola candida. et dixit eis. quem queritis.
 surrexit non est hic. uite dicte discipulis. et cum trent
 et discipulis dicere voluerunt. Maria magda

lena reuersa est sola ad monumentum. Tunc
 duos angelos videntur. unum ad caput et alium
 ad pedes. et dicunt. mulier quod ploras. et cum huius
 retrospergit. videntur dominum a longe stantem in orbe
 et putabat ipsum eum ex osculari dices. Si sustulisti
 dominum meum dico tibi. ubi posuisti eum
 ut ipsum tollam. respondit dominus. Maria. et in huius verbo
 cognouit eum. et statim surrexit et cecidit ad pe
 des eius ut oscularet. et ait dominus. noli metangere
 quod quis dubitando. et sic apparuit secunda vice.
 Tertia vice tribus maribus sit. Nam cum maria
 magdalena videntur dominum gauescam. et statim uiret
 ad alias marias scilicet salome et iacobi ut eis
 diceret. Tunc sit iste tres ibant ad discipulos.
 et in via apparuit eis Christus et dixit. Ide dicte
 fratribus meis quod surrexi a mortuis. et sic appa
 ruit tercia vice. Quarta vice apparuit petro solo.
 Nam quoniam isti tres marie eis dixerunt. tunc
 duo discipuli ad monumentum statim cucur
 rerunt scilicet petrus et iohannes. Tunc Lucas. qui
 currebat duo sunt iohannes fuit iuuenis et per
 cucurrit cum petro quod fuit lenior. et iohannes
 venit post ad monumentum et uisus dixit. Sed cum
 petrus venit statim introiuit sepulcrum et inuenit
 linteum vel sindonem mundum in quo fuit corpus
 Christi in uoluntate. et sudarium quod habuit in facie. et
 sic iohannes et petrus recesserunt et eum non uiuerent.
 Cum autem petrus uiret ad secretum locum in orbe ut
 fieret. apparuit ei Christus ut non desperaret sed ut
 solaret. Luce uita. Surrexit dominus vere et appa
 ruit symoni petro. et sic quarta vice apparuit.
 Quinta vice apparuit illis duobus discipulis
 hora vespertina eumque in emaus de hierusalem.
 sicut crastina die tenet euangelium. Hic narrat
 euangelium huius et rasum predicabit quod bodie est fa
 cium. et sic apparuit quinta vice. Sexta vice appa
 ruit bodie oib[us] aplis sit in domo ubi cena se
 ceruit et ibi propter metum iudeorum manserunt et bo
 stium clauserunt. et clausis ianuis ad eos intra
 uit dices. Nam vobis. nolite timere ego suscitare.
 Et hoc apparitione fuit de sero bodierna die.
 Et ideo quod Christus surrexit appareretur propter tristius
 solationem. Secundum Christus surrexit potenter propter
 fiduci confirmationem. quod ei unusquisque ex mortuis po
 tut seipsum resuscitare. certe nullus. sed Christus

Sermo

ppā potētia scīpm resuscitauit. **M**datib. vlti.
Data ē mibi ois ptasī celo r̄ tra. et Job. x.
Idatēm babeo ponēdi aniaz meā r̄ itez su
mēdīa p̄ resurrectionē. Legi ei. iiii. Be. iiii
q̄ H̄elize suscitauit puez mortuū. et B̄nfec
ppā potētia s̄ dīna. qz orauit et se sup puez
posuit vt carnē calefaceret. et sic ip̄m resusci
tauit. Euā legi in eodē libro q̄ ossa H̄elizei
pp̄he fuerū trāllata in aliu locuz et tetigerūt
ossa alteri morui et surrexit. et B̄vute r̄ po
testate dīna vt iudeos icredulos i fide resur
rectōis p̄firmaret. et sic xp̄s bodie resurgere
voluit ptāte et v̄tute ppā vt nos icredulos
p̄firmaret. vt p̄z̄ euā gelio q̄ ppā ptāte sur
rexit. **M**ā feria lerta qn erat sepulc̄ dixerunt
iudei ad pilatū. Dñe iube sepulc̄ custodiri
ne seductor ille nos seducat. et ne discipli fu
rent ei corp̄ r̄ dicāt surrexit a mortuis. **L**c
pilat̄ fecit siḡe sepulc̄ cu sigillo ad iunciu
ras lapidum r̄ apprecauerit q̄tuor fortes ar
matos vt tres noctes ac tres dies deberent
custodire sepulc̄. q̄ dixit xp̄s. **T**ertia die re
surgā. s̄ in nocte ista qn xp̄s surrexit factus
ēterremot̄ magn̄. q̄ custodes faci sūt ve
lum morui r̄ fugarūt et xp̄s surrexit clauso
tumulo sine frāctōne sigilli. Et dixit mulie
res. Quis revoluet nob̄ lapidē. et idō surre
xit potent ppā v̄tute. de h̄ qdā sacerdos bo
die dubitādo quo xp̄s posset resurge clauso
tumulo cogitauit. **L**uc cingulū q̄ erat p̄cīn
ctus iacuit an eū clausū s̄chūt circa corp̄
et audiuit vocē sic dicente. Sicut xp̄s clau
so exiuit v̄tero v̄gis r̄ cingulū i p̄spectu tuo.
sic xp̄s exiuit clauso tumulo. et ergo xp̄s sur
rexit potēt p̄p̄ fidei p̄firmatoz. **L**terio xp̄s
surrexit natālīc p̄p̄ natārenouatoz. **M**ā sic
natā dedit fenici q̄ se renouat morēdo et re
surgit itez volādo vt dici. **I**lido? de natū
ris rerū q̄ qn fenix tricētoz vel q̄dringētoz
ānoz ēvnica auis non h̄ns sociū sicut alie
ques q̄ posset sibifiliōs p̄creare. s̄ solus vo
lati mōtib̄ armenie et i mōtib̄ libani et cū
senserit se annosū docet ip̄m natā q̄ volat et
q̄rit ramos denobilib̄ arborib̄ et facit i al
iqui mōtein cacumine mōris nīdū et volat
ad calorē solis et laborat in volādo don̄ v̄l
teri volare nō p̄t. et cū ipetu q̄rit nīdū q̄ ni

dus tūc accēdit p̄ calorē solis et se cōburit i
nido. et de cinere illi⁹ avicule tercia die alia
auis renascit r̄ itez volat. Ita xp̄s voluit in
nouare būana naturā antīqz p̄ p̄cīa p̄moz
parentū in nīdūlo scē crucis ppā voluntate
corp̄ i igne dīne caritatis mori. et fīcia diere
nouare in resurgēdo. Itē legi in Exodo q̄
moises ex iussu dñi posuit tredecī v̄gulas i
tēplū r̄ illā īer eas refloruit nisi tredecimā
que fuit v̄ga aaron. Ita moralit̄ dīs creauit
tredecim naturas rerū. sc̄ nouē chōros āge
loz. Idost bas decima natā fuit p̄fectoz anī
malū. q̄ fuerūt creatā anī boīez. post anialia
creauit pisces. post pisces reptilia r̄ voluntia
q̄z naturaz tredecimā fuit būana natā. que
ido v̄ltimo fuit creatā q̄nulla illaz nisi bus
manā natā debuit renouari sc̄ presurrect
ōne. et idō xp̄s voluit p̄m̄ eēq̄ renouaret bus
manā naturaz et clarificaret eam. sicut v̄ga
aaron arida p̄cīla. et in aridā terrā posita re
floruit. frōduit. et fructū fecit. q̄ p̄tulit amig
dalas pulcīiores q̄ ante p̄cīlōne habuit. et
sic p̄z̄ xp̄s bodie surrexit p̄p̄ natārenouatōz.
Quarto xp̄s surrexit figuralit̄ p̄p̄
fūte resurrectōis ostēlōne. nā mīli sūt r̄ fue
rūt an xp̄m q̄ credēnoluerūt q̄ hō incinera
tus posset resurge. et idō legi Ezech. xxvii.
Qn pp̄ha ezechiel p̄dīcauit futurā resurre
ctionē iudeis ip̄i crede noluerūt. Et idō dñs
ostēdit pp̄he capū magnū plēnū ossib̄ arī
dis. et dirū dñs ad pp̄haz vides ossa istoūz
mortuorū boīm. B̄ndit. vīdeo dñe. et dixit.
Dic ex v̄bo meo vt resurgāt. et statim dixit
pp̄ha. ossa arida audite v̄bū dñi. et statim ac
cesserūt i icru oclī iūctura ad iūcturā. r̄ vñū
qdqz ad locū suū et steterūt sup pedes et cu
tes et nerui ascēderūt et adbuc n̄ bēbat vītā.
Et dixit dñs. voca q̄tuor vētos a quattuor
p̄ib̄ mōdi r̄ adducut spūm vīte. Et aut pp̄ha
Eleni vēt̄ orēs. occidēs. septētrionalis. et
meridional. r̄ iūcturate ossa ista r̄ reuiuiscāt
et statim oēs vixerūt. et erat exercit̄ magn̄
valde. Et aut dñs. Sic ego dñs q̄ creaui vos
de nibilo renouabo vos de sepulcris vīs.
Moralit̄ h̄ vīlio maisteste ondūt resurrectō
nē futurā. **M**ā p̄ ossa q̄iacuerūt in cāpo no
tant oīa būana corpora q̄ iacent in cinere sup

vniuersaz terrā spiritib⁹ p̄uata. et cū venerit dies ista in q̄ refloret oia. xps q̄ bodie surrexit veniet cui pat̄ oia dedit i man⁹ sua et ei oia obediēt. Hā mare dabit suos mortuos terra mortuos suos. infern⁹ mortuos suos. et adberebūt ossa ad ossa. et vnuq̄d qz redibit ad pp̄a et cooperient̄ carne p̄stina. et q̄libz in carne sua videbit saluatorē. Und Job. ix. Et in carne mea videbo deū saluatorem meū et ido xps voluit bodie resurȝe ut vnuq̄sqz preparet se ad futurā resurrectōz. Bogem⁹ ergo. zc.

Feria secunda post pasca.
Sermo. XXVII

Onus. zc. Lu. vlti. Mota q̄ sicut vi- dem⁹ qn̄ aliq̄s in aliena domo ex tra patria nasceret. i aliena patria pueraret et i aliena domo nutriret. et i aliena ciuitate moreret. i alieno sepulcro sepeliret. ver⁹ esset pegrin⁹ Ita xps pp̄ nos et pp̄ nrāz salutes derelict⁹ patriā celestis glie. vt ip̄e aut̄ h̄iere. xii. Beliq̄ domū meā et hereditatez meā pp̄ te. et in h̄ mūdo tāqz in aliena domo fuit na t̄. scz i pegrinatōe marie. q̄ iuit d̄ nazarethī betbleem. Itē in aliena patria querlat⁹. nā maria cum puero ih̄u pegrinata ē in egip tū. et ibi erat septē annis in pegrinatōne. In aliena ciuitate mortu⁹. scz bierlm̄ quaz ele git passioni. In alieno sepulcro fuit sepult⁹ q̄ ioseph ab arimatibia sepeliuit eu in suo se pulcro qd̄ exciderat i petra in q̄ nondū q̄sqz posic⁹ fuerat. bñ ergo poterāt isti duo disci puli dicere vñbñ hallegatū. Lu sol⁹ pegrin⁹. zc. Quō istd accidit ptz i euāgelio. Duo ex discipulis ih̄u de septuagita. scz cleophas et lucas. ibat ip̄a die resurrectōis dñi vñc̄ bierl̄ in castellū noie emaus. qd̄ erat a bierl̄ in stadio spacioz. lr. H̄ altez dimidiū miliare de nr̄is. q̄ erat qdaz giges noie hercules. et qn̄ ille ibat trālibat uno anbelitu. lr. passus et ibi stabat. et ido ista loca dicebāt stadia. et isti duo discipuli loq̄bāt ad inuicez de bijs oib⁹ q̄ acciderāt in bierl̄. et cū loq̄rentur et vñc̄ aliu quereret. tūc xpus in specie pegrini appropinq̄bat eis et ibat cū illis. et oculi eoz

tenebāt ne eu agnoscerēt. et ait ad illos. Quid sūt h̄i smones q̄s p̄fertis ad inuicē abulantes et esti stristes. Et r̄ndit cleophas. Tu solus pegrin⁹ es in bierlm̄ et n̄ cognouisti que fca sūt in illa bis dieb⁹. Quib⁹ ip̄e dixit. que Et dixerūt de ih̄u nazareno q̄ fuit vir pp̄ha potes in ope et h̄mone corā deo et oī sp̄lo. Et quo tradiderūt eu sūmi sacerdotes et p̄ncipes nr̄i in damnatōez mortis et crucifixerūt eu. Hos at spabā⁹ q̄ ip̄e erat redēptur⁹ isrl̄. Et nūc sup̄ h̄ oia bodie ē dies tercia ut facta sūt h̄. Et mulieres qdaz et nr̄is terruerūt nos qān luce fuerūt ad monumētu et non inuēto cor̄pe ei⁹ venēt dicētes se etiā visio ne angeloz vidisse. q̄ dicūt eu viuere. et abi erūt qdā ex nr̄is ad monumētu. et ita inuenēt sicut mulieres dixerūt. ip̄m vñ nō inuenēt. Et ip̄se dixit ad illos. O stulti et tardi corde ad credēū in oib⁹ q̄ locuti sūt pp̄he. Mōne oportuit h̄ pati xpm. et sic i trare i glam suā et incipiēs a moise et pp̄heus interptabatur illis in oib⁹ sc̄pturis q̄ de ip̄o erāt et appropi q̄bāt castello q̄ ibāt. at ip̄se finxit se lōgi⁹ ire. et coegerūt illū dicētes. Mōne nobilū dñe qn̄ia ad uesperas cit et inclinata ēiā dies. et in stravit cū illis. et factū ē cūz recūberet et fregit et porrigebat illis. et statim cognouerūt eu in fractōe pa nis. q̄ fregit q̄ aliq̄s scinderet. et statim euā nūt ab oculis eoz. Et dixerūt ad inuicē. Mōne cor̄nosty ardēs erat i nob̄ cum loqueret nobis in via et aperuit nobis sc̄pturas. Et surgetes eadēbora ingressi sūt in hierusalem et inuenērunt vñdecim p̄gregatos. et eos q̄ cū ip̄is erāt dicētes q̄ dñs surrexit vñ et aperuit symoni petro. et narrabāt q̄ gesta erant in via. Et quō cognouerūt eu i fractōe pa nis. Quo ad thema. Lu sol⁹ pegrin⁹. zc. Mota q̄ xpus ē pegrin⁹ fact⁹ p nob̄. et h̄ q̄ tūtuoz idmo q̄ ad vestimētu. Sedō q̄ ad piculū terno q̄ ad viā. Quarto q̄ ad signū. Idmo p nob̄ xpus voluit ēē pegrin⁹. et h̄ q̄ ad vestimētu. Solēt̄ ei pegrini brē vestimenta ab alijs distincta filamia. Un̄ legit. i. Be. ii. q̄ anna būt̄ filiū cui nomē samuel. cui⁹ na tuitatē angel⁹ p̄dixit. quez deo vouit. post h̄ fecit filio suo vestimētu qd̄ dicit filamina de

Berimo

elbo panno. et duxit eū in silo. et p̄n̄tauit eū in tabernaculū. Ita v̄go maria suo dilecto filio xp̄o ihu. cui nativitatē angeli gabriel p̄dit. fecit tunicā alba; de purissimā v̄ginea carne assūpta. Unū ip̄e aut de se et de aliis habebat vestimenta sua mūda. Epoca. u. Elm̄ bulabūt meū in vestimentis albīs. q̄a digni sūt. Sed illō vestimentū albū sui sc̄issimi corporis factum est in pegrinatōe p nobis sanguinerubricatū. Unū angelū ad ip̄m d̄ pegri natione veniente dixerūt. Quarerubūt est vestimentū tuū. Rūdit. sanguis aspersus est sup vestimenta mea. Hui⁹ rubra vestimenta legim⁹ figuram h̄en. xxvii. H̄dāriarcha iacob hūt duo decim filios q̄z vn⁹ quē maḡ diligebat fuit apud pr̄ez. et alij filij fuerunt in valle ebron et in lachimis pascentes pecora. Faciebatq; pater filio suo tunicā filaminā et misit ip̄m de domo ad valle; dorbaum ut visitaret fr̄es. Idētes fr̄es tunicā exuerunt sibi et lacerauerūt et in sanguine miseruerunt. et miserūt patri p̄ mulierē q̄ acceptū tunicaz laceraata in sanguine intinctā. et iuit ad patres dices. Idēsi tunica filij mihi sit an non. quā cū vidisset pater au. Fera pessima deuorauit filiū meū. M̄oralit pater in dinis hūt in domo sua iurta sedilectū filiū suū iesum. et hūt in deserto b̄ pegrinatōis plures filios. q̄ pascebāt pecora suoz p̄cōz. misit igit̄ filiū suū et fecit sibi tunicā filaminā. i. hūanā naturā de v̄gine. quez cū iudei vidētes ip̄m apprebederut et vēdiderit p̄ trigita argenteis. et tunicā sui corporis lacerauerūt cū flagellis et coronatōe. ita q̄ totaliē fuit in sanguine intincta et vederūt mulieri v̄gini marie. quaz tunicā corporis accipies maria aī crucē i gremiū et dices. pater celestis vide si tunica filij tui sit an nō. quā cū pater viduit ait. Fera pessima. i. gen⁹ iudeoz deuorauit filiū meū. ita miserabilit̄ traciādo. Et iō pater vindicavit in eis q̄ oēs fuerūt destructi et vēditi. Et sic patet q̄ xp̄s fac̄ ep̄ nob̄ pegrin⁹ q̄ntum ad vestimentū. Sc̄do dñs noster d̄ pegrin⁹ p nobis h̄i in mūdo q̄niū ad piculum q̄d sustinuit. Sustinet ei pegrini diuersa picula. q̄n qz a socijs q̄ eos pdūt. ita xp̄s a p̄pō discipulo iuda tradit⁹ fuit et vēdit⁹ p̄ trigita argen-

teis. Undiuit ad p̄ncipes sacerdotū dicens eis. Quid pulas mibi dare et ego vobis eū trāda. Et illi pmiserūt sibi triginta denarios et spopōdit. Itēz pegrini sustinet picula ab bōspītib⁹ q̄ uerdu eos occidūt. Ita xp̄s a iudeis q̄ fuerūt hospites in bac pegrinatis one Zachi. rui. In his plagiis plagat⁹ sum in domo eoz q̄ diligebat me. Itēz lustinent pericula a spoliatorib⁹. ita pegrin⁹ p nobis xp̄s fuit spoliat⁹ et vestib⁹ denudat⁹. vn̄ ait. Luce. xxiiij. Pilates q̄ crucifixerūt eū accesserūt vestimenta sua et diuiserūt ea. Itēz lustinet pegrini picula ab incursionib⁹ huic infestationib⁹ bestiarū et iō portat baculos. sicut xp̄s a dyabolis et in eis resistebat. Ita qlibz xp̄ian⁹ accipiat baculū sc̄ie crucis pp̄t insidias serpentū et bestiarū. i. demonū et malas rū temptationū. Ita bodierna die pegrini multa lustinet cū in pacē br̄e deberet. Nam in antiqua lege pegrinis dabaūt par. Unū de h̄abet Iosue ca. ix. vbi legi⁹ q̄n iosue veit cū filijs isrl̄ ad terrā pmissionis p̄ gentiles cū suis possideret. Idētes gabaonite aliqui viri p̄parauerūt se sicut pegrini et acceperūt baculos et pileos et in duebāt vestimenta laceraata et calciamēta fracta. et in vasculis acceperūt acētū et in bursis babebat durū pāne et antiquū. et de nocte exiuerūt et om̄ne venerūt ad exercitū iosue q̄i a lōge venirent q̄s iosue interrogauit vñ̄ veniret. q̄ dixerit d̄ remonis p̄nb⁹ sum⁹ pegrini. Cū ergo exiuerūmus patriā nr̄am ista vestimenta fuerūt noua. et similit̄ ista calciamēta. et iste panis fuienou⁹ ecce q̄z dūr⁹ est. istud vñū i vasculis fuit recēs. ecce factū est acētū. Tūc ait iosue. erq; estis pegrini pacē br̄e deberitis. et sic p̄cepit q̄ null⁹ eos molestare deberet. et h̄fecerūt iudei et alij q̄ nibilomin⁹ fuerūt sarraceni. Sed beu miseri xp̄iani spoliat pegrinos et decipiūt eos. et isti iudei et gentiles sup illos testimoniu adducēt in die iudicij. Hebre. xj. P̄eregrini et hospites sūt sup terrā ne exp̄ris mas eos. Terro xp̄s fuit pegrin⁹ p nobis i Berilio q̄ ad vias. P̄eregrini nāqz libet vadūt vias planas. s; xp̄s sp̄ascedit montes et descēdit. Vescēdit nāqz ab alto mōte i valle miserie. Unū ait i psal. Et sumo celo egressio.

XXVIII

ei⁹. Itē ascēdit in altū mōtē oliveti baiulā sibi cruce Job. ix. Itē fecit magnū vescens ūnic ad limbū ubi captiuos liberauit. Itē fecit magnū ascensū qn ad celos ascēdit. Un apls. Itē ascēdit sup oēs celos ut adipleret oia. Quare ergo sic ascēdit et descēdit et p̄ diuersas vias b⁹ mudi abulauit. Certe ppter nos ve nobis viam demōstraret. qz ipē ait. Ego ū via veritas et vita. via sczno errans veritas nō fallens. et vita nō terminās. et q seq̄t me nō errat. Sūt ei q̄ttuor q̄ pegrinis viā ostēdūt. M̄dium est ferri imp̄ssio. nā qn pegrini vadunt euz ferris baculoy faciunt fixuras in via vt sic seq̄ntes recte vadāt. Itē r̄ps via recta fixuras buit in co:pe suorum vulnerū cū ferris infixas. q̄s q̄libet patiens in tribulatōe seq̄t p̄ viā rectā patientē q̄ ducit ad patriā. Scdm qd̄ oñdit viā pegrinis est palmar̄ reflectio vel ramoy iuxta viam. Itē spinea corona nobis oñdit viā rectam p̄būlitatē. Om̄is ei supb⁹ caput suū erigēt et coronās dz attēdere coronaz xp̄i et accipe būlitateq̄ est via recta. Tertiū qd̄ ostendit viā rectā pegrini elapidū p̄gregatio. qz in viis ad romā pegrini magnos aceruos lapidū ponūt iuxta rectā viā. vt sequētes viā et ignorātes sequant̄ viā rectā. Itē quēlibz pegrinū ambulantez ducere xp̄i lapidatō p̄ iusticia. vt ptz in euāgelijs. Qui igis p̄seq̄ tur p̄ iusticia. inspiciat lapidationē xp̄i vt te neat viā iusticie. Sap. x. Justū dedurit domin⁹ cc. Quartū qd̄ oñdit pegrinis viā est crucū erectio. Nam cruces solēt libent̄ erigi iuxta viā vt pegrini n̄ errēt. Itē q̄libz fidelis xpian⁹ pegrin⁹ existēs in h̄ seculo dz sibi inspicere et assumere crucē penitēte. q̄ ostēdit aie post hāc viā celestis patrie. Un ait dñs M̄haib. x. Qui n̄ accipit crucē suā. i. penitentiā et seq̄t me scz p̄ pniāz nō ē me dign⁹. Et sic ptz q̄r̄ps ē pegrin⁹ fact⁹ pp̄ nos in h̄ exilio q̄ ad vias pegrini. Quarto r̄ps ē pp̄ nos pegrin⁹. et h̄ pp̄ insignia q̄ reportauit ad patriā celestē. Un ait nāqz qn pegrini redēut et suā pegrinationē cōpleuerit solēt siḡ porare et h̄ pp̄ tria. M̄dimo vt boies signa vidētes eis magis bonū faciat. Itē r̄ps voluit siḡ suaz cicatricum i corpore reseruare vt

deo patri ostendat et ip̄m ad misericordias nobil facienda valeat inclinare. Un ad Hebrews. ix. Introuit ih̄s in celū vt appareat vultui patris p̄ nobis itercedēdo. Scđo portat signa qn redeut i signū p̄pletōis pegrinatōis sue. Itē r̄ps portauit siḡ ad celuz vt oēs angelī videret cōplementū redēptōis. Un ait r̄pus Job. xvii. Idāter opus p̄sumauit qd̄ dedisti mibi. nūc aut̄ clarifica filiū tuū. Tertiū portat pegrini siḡ in reditu ad patriā vt securi⁹ p̄ viā incēdat. Sic ergo q̄libz nost̄ sequens verū pegrinū i via iusticie. in via būlitatē in via patiēte. in via penitēte. reportat aia ei⁹ de bac vita signū saluaciōis et securitatis. Sicut ei hostes sumēt signū et fugiūt. ita dia boli fugiūt. et h̄o ducatu ageli secure vadit. Cleru p̄tōres xp̄m nō seq̄ntes. s̄z pegrinos opprimebēt dicūt tūc in egressu aie. et die iudicii istō qd̄ sc̄ptū est de eis in psal. Siḡ nrā non vidi⁹ cc. et illō Sap. v. Et via iusticie erat rauim⁹ et lumē iusticie nō luxit nobis.

Feria tertia post pasca.

Sermo. XXVIII

Tetit Iesus in me
S diodisciploz suoz et oñdit ill' manus. cc. Lu. xxii. M̄los videm⁹ q̄ aialia irrationalia nō relinquūt paruulos suos donec sciāt se nutrire. idō tādiu manēt apd̄ ip̄os docētes ipsos qnō p̄nt se nutrire. vnd̄ psal. Sicut aqla puocās pullos suos ad volandū et sup eos volitās. Enā h̄ vidēt in parenb⁹ bonis q̄ magis sūt solliciti circa suos filios vt eos ad bonū educat̄ qz p̄ seip̄is vt ait sapiens Eccl. vii. Filii tui sunt erudit̄. Itē enā spūalit̄ fecit dñs nōster ih̄s xp̄aclegit suos ap̄los tanqz filios dilectos eos docuit qd̄ diu apud eos erat. et sine eo sp̄ tristes erāt. Un de ait petr⁹. Vnde q̄ibim⁹ sine te q̄ bēs vba vite. Et iō noluit eos relinquere q̄ usqz in fide p̄firmaret et sp̄um sanctū mittet. et sepe eis ayparuit infra binc et ascensionem. vt ptz in euāgilio. Discipuli erāt simul congregati pp̄ metum iudeoz et cōturbati de amissione patris. stent igit̄ in medio eorūz et dixit eis. Idax vobis ego ū. nolite timere

Hermo

Cōturbati vōz p̄territi discipli ex̄st̄mabāt
le spūm vīde. Et dixit. qđturbati estis et co;
gratōes a scēdūt i corda vñ. Gl̄dete man⁹
meas et pedes meos q; ego sum. palpate et vi;
dete. q; spūs carnē et ossa n̄b; sic me videris
brē. Et cū h̄ dixisse oñdit eis man⁹ et pedes.
Elobuc illis dubitab⁹ et mirab⁹ p gaudio
dixit. H̄ habens haliqđ qđ māducet. Et obtu;
lert ei p̄episcis assi et fauū mellis. Et cū mā
ducaſſet corā illis. accepit reliqas et dedit ill⁹.
Et dixit ad eos. H̄ec sūt v̄ba mea q locutus
sū ad vos cū adhuc essem vobis cū. qniaz ne;
cessē ē impleri oia q sc̄pt̄a sunt i lege moysi et
pphenis et psalmis de me. Lūc aperuit illis
sensu v̄telligeret sc̄pturas. et dixit eis. Quo;
niā sic sc̄ptū ē. Et oportebat pati rpm et re;
surge a mortuis tertia die et pdicare in noīe
et p̄penitētā et remissiōe p̄cōz i oēs gētes.
H̄ic fit questio. Utrū clarificat⁹ possib⁹ abū
naturalē comedē. Ad h̄ dicūt doctores q cri;
stus modicū sup̄lit de p̄ficer de fauō mellis
vt oñderet suā resurrecōz verā eē. et iste cib⁹
euauit sic lapis calid⁹ attrabit aquā et in se
plumit. Et iō dicūt q electi trāslati i padisū
comedū fruct⁹ et plumit sic bumorem sol.
q̄ enoch et belias ibi manet v̄sq; ad diē iu;
dicij. Nota q xp̄us oñdit disciplis q̄ttuo; p
pter q̄ttuo; causas. H̄dō oñdit illis man⁹
vteost nos puocaret ad pugnādū. Secū;
do ostendit eis lat⁹ vt eos et nos icitaret ad
diligendū. Tertiō oñdit eis pedes vt eos et
nos reuocaret ad seruendū. Quartō oñdit
eis totū corp⁹ vt eos et nos icitaret ad cōpa;
tiendū. H̄dō xp̄s post resurrecōz suā ostē;
dit suis dilectis discipul⁹ man⁹ vt eos et nos
puocaret ad pugnādū dicēt. Gl̄dete man⁹
meas qb⁹ forit pugnai p vob⁹ et inimicuz
superauit. Et iō dicūt h̄iero. Om̄is christi
actio nrā est instructio. Et iō forit pugnā;
ti multā p̄misit gliaz. Et iō aut. Sic opore;
bat xp̄m mori pugnādo. et sic itrare in gliaz
suā. Qui ergo vult cū xp̄o post bāc vitā in/
trare gliazd; forit pugnare p̄ sex vicia. de q̄
babem⁹ figura. i. M̄ach. ii. q̄ seruinq̄ duces
pugnabāt p̄ iudā machabeū ducē iusticie.
et volebāt p̄kīm suū cogere ad adorādū ydo;
la. et recedere a deo q̄ fecit celū et terrā. Et aut

machabe⁹ dux iusticie. H̄eli⁹ ē mībi mori
i p̄lio q̄z vīde mala gētis nrē. et fidelē pugnū
et vicit. et i glazb⁹ mūdi utrauit. ita q̄ nomen
ei⁹ laudabili sup̄ oēs duces v̄sq; ad diē iudi;cij.
Et cū xp̄o mō utrauit ad eternā gloriaz.
Ita spūalit sex sūt vicia q̄ nos ipugnat ve;
lut sex duces. Nam⁹ dux vicioz ē iniustus
amor. et h̄ multos sup̄auit. Nam multi sūt
q̄ amāt seip̄os et amāt creaturā pl⁹ q̄z creato;
re. de qb⁹ aut dñs M̄ah. x. Qui amat p̄z
aut matrē aut v̄xorē aut filios aut seip̄sum
sup̄ me. nō est dign⁹ vt inire in glam meaz.
q̄ xp̄s ducē iniusti amoris sup̄auit. pl⁹ nos
q̄z seip̄m amauit. Sc̄ds dux malicie ē iniuz;
ft⁹ timor. H̄ulu nāqz sūt q̄ pl⁹ tēnā pena;
timet q̄z eternā. et idonolūt a ge p̄niaz. d̄ qb⁹
Job. vi. Qui timet p̄nuinā cadet sup̄ eū nīz
et ne dānatois. Tertiō dux malicie ē volup;
tas carnis q̄ multos vicit. viii. H̄iero. Qui
carnē suā in delectatōib⁹ impiguāt v̄mib⁹
ea parat. Itēm Ap̄oca. xviii. Quantū sūt
in delicijs tantū ei date de tormentis. Quar;
tus dux malicie ē pudor. H̄ulti sūt q̄ bona
faceret s̄bznt pudorē de primo et socijs q̄ ir;
rident. M̄aḡ estuliticia q̄b̄ bz pudorē i h̄
q̄ p̄fitet p̄cīa sua et facit bonū. meli⁹ esset brē
pudorem coram uno homine q̄z babere p̄
dorem in iudicio corā deo angelis et homi;
nib⁹. Quint⁹ dux q̄ mīlos vicitē falsa sp̄esa
Bicūt ei de⁹ misericors est et neminem vult
dānari. si vellet dānare boiez passus p boie
nō fūsset. Unde dicit Aug⁹. sup̄ eplam ad
Boma. Sp̄es nō pfundit sed sepe pfundit
q̄n aliq̄s sperauit et ita nō inuenit. Sextus
dux malicie q̄ multos vicit est luxuria. q̄ tā
feminas q̄z viros vicit et intrare ad regnūz
celoz siue ad glam nō p̄mittit. Unde ap̄ls
ad Ep̄be. v. Om̄is fornicator aut immūd⁹
nō babebit partē in regno dei. Iō ostēdit
xp̄s man⁹ q̄si pugnasset foriter. Si at illos
sex vici iudas machabe⁹ et utrauit in glam
mūdi q̄nto magis vos si tenueritis et vice;
ritis itrabitis in regnū celoz et in glam eimi;
tatis. Iō p̄mittit dñs glam Ap̄oca. vii. di;
ces. Qui vicerit sedebit mecum in throno.
Sc̄do dñs nōster ihs xp̄s oñdit bodie suis
discipulis lat⁹ vt ip̄os discipulos et nos q̄

citaret ad diligendū. q̄i diceret. Vide te lat⁹
 meū mibi apertū. cor in me vulneratū. vt scz
 videas q̄nū te dilexi. Ut ait ēān. iii. Thul-
 nerasti cor meū amica mea. Byabol⁹ nāqz
 hūano generi infixit lancea sue fraudis tria
 vulnera cordi. Et id voluit dñs lat⁹ suum
 aperire. Unde legim⁹. iij. Regum. xvij. q̄
 Dauid dixerit Absolon filium suum. eo q̄
 erat pulcerrimus. sed ipse Absolon ppier
 suam pulcritudinem noluit patri obedire.
 propter quod fugit a facie patris in desertū.
 Et ioab aduocat⁹ patris transfixit tres lan-
 ceas per latera Absolon et mortuus est. qd
 cū pater audisser ait. Quis mibi det ut mo-
 riar pro te fili mi Absolon. propter nimiam
 dilectionem bina vice reuocavit verbū istū
 predictū. Ita moraliter per Dauid nota
 christuz. quia Dauid dicitur manu formis.
 hic habuit pulcerrimū filium scilicet homi-
 nem ad imaginem dei creatum. sed propter
 pulcritudinem nostram nō curauim⁹ creato-
 rem sed fecim⁹ contra obedientiam in para-
 diso. propter quod venit I oab. id est. dyas-
 bolus. et transfixit per latera et cor eius tria
 marima vulnera et mortem anime infligit.
 Prima fixurā anime fecit per lanceam gu-
 le dicens. Comedatis defructu nequaquam
 moremimi. Secundā fixurā anime infixit p-
 lanceam superbie dicens. Eritis sicut dij.
 Tertiā fixurā cum tertia lancea fixit per
 lanceā auaricie dicens. Scientes bonum et
 malū. Cum ergo videret pater noster ihus
 christ⁹ suū dilectum filiū scz gen⁹ humanuz
 his trib⁹ lanceis vulneratū ait. Quis mibi
 det ut moriar pro te fili mi Absolon. id est.
 anima deuota. Et sic pro ea cor fecit vulne-
 rari vt nos a vulneribus nostris sanaret. et
 ideo ostendit latus vt nos ad amandū illū
 excitaret. Tertio christ⁹ ostendit pedes apo-
 stolis vt nos et ipos ad suū seruitū prouo-
 caret. Unde Eccli. ii. Fili accedens ad serui-
 tutem dei ita in iusticia et timore. Itēz Ysa.
 lii. Idedes eoz recti. qz speciosi pedes euani-
 gelizantū bona predicanū pacē. Ad serui-
 tutē suā vult christ⁹ baberensī sunt mun-
 di. pulcri. et sapiētes. Be quo legim⁹ figuraz
 Daniel. i. Mabuchodonosor rex babilonie

ait suis aduocatis. Eligite mibi tres pueros
 decoros forma et sapiētes. i quib⁹ nō sit ma-
 cula vt stent sup pedes et seruit mibi. et eles-
 gerunt Banielem. Sidrach. et Abdenago.
 Et isti tres fuerūt mudi. iusti. et fideles. ita q̄
 nolebat vñ cibarijs regis. eo q̄ ipsi credebāt
 in deū q̄ fecit celū et terrā. et ipse rex adorauit
 ydola. et ppiter h̄petierūt q̄ darent eis legu-
 muna. Ita spūaliter si rex immund⁹ et terres-
 nus voluit babere seruitores mudos. q̄nto
 magis rex celestis in cui⁹ cōspectu angelin⁹
 sunt mudi. Et isti tres babebat in se tres vir-
 tutes. ideo fuerūt in p̄ncipis seruituz electi.
 Primo nāqz fuerūt prudentes. nam vñus
 scz Daniel in sua prudentia excellebat om-
 nes prudentes babilonie. Ita quoqz et nos
 christianos oportet esse prudentes vt d̄ pre-
 teritis ac de plentib⁹ et defuturis prudenter
 omia disponam⁹ ad nrām vnitatem et dei
 gliaz. Secundo fuerūt mudi. ita et nos opos-
 tet esse mudos. Nam vt ait aplius Ephe. v.
 Omnis fornicator aut immud⁹ nō h̄z parē
 in gloria dei. Tertio fuert i fide stabiles. q̄a
 magis elegerūt mori qz negare deum. Ido-
 misit rex Mabuchodonosor eos in canden-
 tem fornacē. ibi sedebant quasi in rore. Ita et
 nos oportet eē stabiles in fide. Et sic patet q̄
 christ⁹ ostendit eis pedes vt nos in suū ser-
 uitū inclinaret. Unde psal. Sicut ocli ser-
 uoz in manib⁹ dominorū suoꝝ. qn̄ stant et
 seruiūt eis. ita oculi nostri ad dñm deū no-
 strū donecmiserat nostri. vt intrem⁹ cum
 ipso in gloriā. Quartodico q̄ ostendit suis
 discipulis totum suū corpus vt nos et ipos
 ad compatiendū reuocaret. Unde ait quā;
 do ad eos intravit. Ego sum. nolite timere.
 spū carnem et ossa nō habet sicut me vide-
 us babere. Be ista ostensione sui corporis
 legit de quodam sancto videlicet Abachas-
 rio. qui deū multis annis exorauit dicens.
 O domine quomodo p̄ me et quolibet pec-
 catore tot mala pati in tuo sanctissimo cor-
 pore potuisti cum non ex operib⁹ iusticie q̄
 fecimus nos meruim⁹. Cui apparuit domi-
 nus dicens. Misericordia me spinis coros-
 nauit. caritas latus meū pforauit. patientia
 me flagellauit. benignitas clavū in dexterā

Sermo

manū fuit. clauū in sinistrā manū mansuetudo. pietas clauū in dextrū pedē fuit. būlietas clauū in sinistrā pedē fuit. bonitas meligauit. **S**ic iustitia ī his locū nō bz. Und aut apl's ad Lym. Non ex opib' iusticie q̄ feci' nos sed fm misericordia' saluos nos fecit. Et iō exq; audiuit talia de xp̄o q̄ ille v̄tutes eū coheret ad sustinēdū talia p̄ hoc e de p̄ixit xp̄m in cruce pendente. et supra crucē imaginem pulcerime v̄gis supra quaz sc̄p̄lit misericordia' aureis lris. Et huic coronā spineā impressit. **I**te in latere dextro pulcrā puellā lat' eius aperiente. et iuxta eā sc̄p̄lit caritas. Item ad dextrū brachiu' puellā pulcrā q̄ clauū in dextrā manū incussum cu' malleo ferre. et iuxta illā sc̄p̄lit patientia. **I**te iuxta sinistrā manū puellā q̄ clauū infixit. et iuxta illā scripsit benignitas. **I**te iuxta dextrū pedē puellam et iuxta illā sc̄p̄lit pietas. iuxta sinistrā sc̄p̄lit mansuetudo. et puellā depinxit. Item ex alia pte stetit puella depicta et funē ī manū tenuit et capinauit. et hāc ī magīne sc̄p̄ta ī om̄ die honorauit iuxta reuelationēz saluatoris. **E**ndo ostēdit eis manū v̄teos et nos ad pugnandū animaret. Ostēdit lat' v̄teos et nos ad amādū puocaret. Ostendit eis rotū corporis. vt nos et ip̄os ad cōpatiēdū reuocaret vel inclinarer. Ostēdit eis pedes. vt nos et ipsos ad suū seruū prouocaret.

In octava pasce. Sermo. XXIX

Infer digitum tuū. **U**num buc et vide. **T**C. **J**o. xx. Sc̄iēdū est ad nrāz doctrinā q̄ tria genera boūm solet q̄libz libet recipi domū suā. sc̄l'z magist̄z. medicū. et amicū. **M**agistrū q̄ pte ab eodoceri. **E**zech. xluij. Bocebūt vos iter sanctū et pollutiū qd̄ a ge debeat. **M**edicū solet vnuſqz libet accipe in domū. q̄ dicit. **E**ccl. xxxvij. **H**onora medicū ppter necessitate. si ei incideris in infirmitate p̄ tubi s̄buenire. **I**te amicū fidelez. vñ ait sapient̄ puer. xvii. **O**mni tpe diligat q̄ amic' ē. **I**stas aut̄ tres p̄dictioes buit xp̄s. Fuit magister docēs nos via virtutis. **U**nus ait. **J**oh. x. ii. **G**los vo- caris me magister et dñe et bñ dicitis. sū et ei.

Ite fuit medicū q̄ sanavit nos **L**u. vi. **Q**ui babebat infirmos ad eum veniebat q̄ v̄rus de illo exiuit et sanabat oēs. **I**te fuit amicus q̄ amicaz suā dedit p̄ ouib' in morte. et bee tres bone p̄dictioes ostēdit in Benā gelio ioh̄is. **E**um sero esset die illo vna sabbatoy. i. p̄ma die post sabbatū. et h̄ fuit ī die pasce de sero. et fores eēnt clause vbi erāt discipli p̄gregati p̄pt metū iudeoz. veit ihs ianuis clausis et stetit ī medio disciploz suo. et dixit eis **I**hdax vobis. Et cū h̄ dixisset ostēdit eis manus et pedes et lat'. et gauiſi sūt discipuli viso dñō. eo q̄ surrexit a mortuis. **D**ixerūt eis itez **I**hdax vobis. **S**icut misit me pāt et ego mino vos. **H**ec cū dixisset insufflavit et dixit. **A**ccipite spūm sanctuz q̄z remiseritis p̄ctā remittunt eis. et q̄z retinueritis retenta sunt. **T**homas at vñ de duodecim nō erat cū eis qñ venit ihs. **D**ixerūt ergo ei alij discipuli. vidimus dñm. **I**lle at dixit. **M**isi video ī maib' eius fixurā clauoz et mittā digiti meū ī locū clauoz. et mittā manū meā ī lat' eius nō credā. **E**t post dies octo sc̄z bodie itez erāt discipli e' iuus et thomas cū eis. veit ihs ianuis clausis et stetit ī medio et dixit. **I**hdax vob. **B**ei dedicit thome. **I**nfer digitū tuū buc et vide manū meas. et affe manū tuam et mitte ī lat' meum. et noli ēē incredulus sed fidelis. **V**ndit thomas et dixit. **H**is me sc̄z q̄ mere demisti. et dñs me sc̄z q̄ me creasti. **D**ic eu ihs q̄r vidisti me thoma credidisti. **B**ui q̄nō videret et credidert. **M**ulta q̄deꝝ et alia sīḡ fecit ihs ī ſpectu disciploz suo q̄ n̄ sūt sc̄p̄ta ī libro h̄. **H**āt sūt sc̄p̄ta vt credans q̄ ihs ē fili' di. et vt credētes virā habeatis in nomie ei'. **Q**uo ad thome. **I**nfer digitū tuū buc et vide manū meas. **M**ota q̄ q̄tuor sūt manus quas dēm̄ vide. **M**rama ē manū dirigēs. sc̄da est manū ſcribēs. tercia ē manū p̄cutiēs. quarta est manū tribuēs. **M**rama manū est manū dirigēs vel demōstrās. **M**ā videmus q̄ vbi v̄e sūt plixi ibi ponit manū q̄ ostēdit et dirigit ambulātes ad viā reciā. vnde ait ī psal. **D**eduristi p̄plm tuū ī manu moysi et aaron et ostēdisti eis viā bonā p̄ quā ambulant. **S**icut enī manus hois babet pollicē et q̄tuor digitos. ita debet habere viri oſp̄ bo-

manū quā inspiciat ut ipm ad viā rectā dirigat. Id tollerē iusticia. qā sic pollex b; duo mēbra. ita iusticia. qbō sit iustus. qptinet ad deū et primū. tūc tpe mortis dirigit ipm de⁹ p̄ viā rectā. vñ Sap. x. Justum deduxit dñs p̄ vias rectas. et ondī illi regnū dei. qā pollebari v̄tute iusticie. Bigit⁹ p⁹ politē ē index. et p̄ bū caccipit prudētia. nā sic ille dirigit⁹ b; tria mēbra. ita prudētia b; tria. nā prudētia cogitat de p̄teritis. ordīat de p̄tibus. et p̄uidet defuturis Idrouer. vi. O piḡ vad ad formicā et disce ab ea prudētiaz. Bigitus post indicē ē medi⁹. et b̄ significat fortitudinez. Et ille similiē b; tres articulos vel mēbra. ita fortitudo tria d̄z b̄tē ut b̄ resistat diabolo q̄ nūt̄ eū occidē. et resistat fortit mūdo q̄ nūt̄ ipm a deo retrabere. et resistat fortit carni q̄ nūt̄ ipm decipe. Post mediu⁹ digitum est anularis iurta minūmū digitū. et in isto porcat anul⁹. qribi ē vena q̄ tangit cor. et significat dilectōz. Et similiē b; tria mēbra. ita dilectio d̄z ee. q̄ diligas deū ex toto corde. primuz sibi subueniendo. et diligas teipm alaz tuā mūdā seruādo. Post anularē est minutus. et iste vocat auricularis. q̄ d̄ auricularis eo q̄ b̄ p̄ttingē aures. et significat obedientiā. Nam sicut dicit⁹ iste similiē b; tres articulos. ita obedientia. ut b̄ pp̄t deū obediat suo supiori. suo simili. suo inferiori. sīc xp̄s fuit obediēs v̄sq; ad mortē. et iō exaltauit eū pat̄. et dedit illi nomē q̄b̄ ē sup oē nomē. ut in ei⁹ noīe flectat potestas inferni. mūdi et celū. Et sic p̄t p̄ma mā⁹ dirigēs ad viā rectā. Et iō xp̄s ondit in cruce man⁹. q̄ di. Ecce b̄ viā rectā. H̄cda man⁹ est man⁹ scribēs. aliqui ei scriptis scripturam rigoris et iusticie. Scripsit scripturā misericordie in tēplo q̄n plentabant sibi mulierē in adulterio dep̄bēnsa et accusabāt eam et interrogabāt dicētes. Agister mulier h̄ dep̄bēnsa est in adulterio. et moyles iussit eā nob̄ lapidare. qd̄ tu dicis de ea. Lūc dñs manu scribēbat i terra et ait. q̄ veſtrū sine p̄tō ē p̄m⁹ mittat i eā lapidē. Lūc oēs p̄fili recesserunt. et ait ad mulierē. Ebi sūt q̄ te accusabāt. Nemo te p̄denauit. Que dixit. Nemo dñe. Birūt̄ dñs. Nec ego te p̄denabo. Vlađ et iā apli⁹ noli peccare. et b̄ ē

man⁹ cū scriptura miscōdie q̄ scripta ē cōtra oēs penitētes. H̄cdo scriptis scripturā iusticie mārigoris p̄tra induratos. H̄uit⁹ legim⁹ figurā in libro Danielis. v. Balaibasar rex babilonie spoliauit regē bierlēm. et tulit inde vasla sacrificij. calices. et lauatoria argentea et aurea. et thuribula aurea. et alia multa. et fecit cōuiuiū magnū. et comedit et bibit de vasis sacrificiorū tēpli. et laudauit ydola. et blasphemauit p̄tra deum. Lūc sedēs i p̄iuio vidit manū in superficie parietis aule scribentem et nemine iuxta manū illā. et idō nimū tritus vocauit oēs sapiētes regionis. ut exponeat̄ sibi bāc scripturā quā man⁹ h̄ scriptis. qz null⁹ h̄ potuit. Landē vocat⁹ Daniel. pp̄ha. cui dicit rex. Expone mihi bāc scripturā q̄ ē scripta. Q̄dane ibetel phares. et dabo tibi munera magna. B̄ndit daniel. expona tibi. Tu enī nosti qualia dñs fecit cū tuis antecessorib⁹. et specialiē cū nabuchodonosor p̄tuo. qui eleuāt̄ fuit in supbia. et iō eice⁹ de regno co-medit senū v̄ bos. sed ad ista nō cogitasti et spoliasti tēplū dñi. et i vasis aureis q̄ ptinēt ad laudē dei laudas ydola tua. iō scriptis manus p̄tra te illa tria v̄ba. Q̄dane. i. de⁹ numerauit dies tuos q̄s vivere debes et compleri sūt ad tēp⁹. et iō more morieris. ibetel. i. ap̄ pensa sunt opa tua in statera bona et mala et plura sunt opa tua mala q̄z bona. iō more morieris. phares. i. diuīsum est regnū tuū trib⁹ regib⁹ q̄ veniēt in breui et interficien̄ te et diuīdēt regnū tuū. et in sequenti nocte accidit ei sicut Daniel sibi exposuit et mortuus ē q̄dari⁹ rex persay venit nocte et occidit oēs in ore gladii et destruxit ciuitatē. z. Ita sp̄ ritualit̄ indurat̄ nō cogitat q̄ de⁹ mltis peccatorib⁹ fecit. sed p̄manet in peccatis. et vasis aureis sc̄ memoria. voluntate. et intellectu quib⁹ vti deberet ad laudem dei. vti ad laudem et ad honores dyaboli. quod vidēs ipē domin⁹ manu sui rigoris iusticie scribit cōtra eum hec tria verba. Q̄dane. id est. numerauit dies tuos quos compleui. et hoc ppter peccata tua. ibetel. id est. considerauit opera tua bona et mala. et valde paucā sunt opera tua bona. sed valde multa sunt opera tua mala. phares. id est. diuīsi iam regnum tuū.

Este Libro es del Convento de
Las S. V. de Zaragoza.

Sermo

Mā aīaz tuā diuīsi. diabol' restuas amicis.
et carnē tuā vermis. et isti tres sic accipiūt
vnusqz p̄f̄suā. vt null' eoz daret p̄f̄suaz
p̄ alijs duab'. nā diaboli n̄ daret aīaz p̄ reb'
et p̄ corpe. nec v̄mes daret carnē p̄ aīa et p̄ corpore
Et iō misa aīa eristēs i purgatorio clamat
ad amicos q̄ tollūt res suas dicens illō iob
xix. Miserem̄ mei miserem̄ mei salte vos
amici mei. q̄ man⁹ dñi tetigit me. et sic patet
mā sc̄da. Tō videte mā meas. Tertia ma
n⁹ ē man⁹ p̄cutiēs. et ista p̄cutit alijs miseri
cordiē p̄firmitatē et aduersitatē vt emēdēt
vt p̄z i figura. tpe yſate filij isrl' erexerit idolum
in capor planicie nemorosa i honore cuius
dā idoli noīebaal. et illi obtulerūt filios et fili
as. vt p̄z i ps. Immolauerit filios. s. et filias
suas d̄monijs. In h̄p̄ocat⁹ eōs et dicit ad
ysaiā. vade et dic filijs isrl'. Extēdā manū me
am et p̄cutiā illos et disp̄gā baal de loco isto
Et p̄cussit eos mā dñi. eos tribulādo p̄ini
micos eoz et p̄famē et p̄ morē et d̄struxit ido
lum. et sic emēdauert se et agebāt p̄niaz. Ita
spūalr m̄lni sūt q̄ i p̄speritate et abudāta rez
imolat demonijs et n̄ dō. q̄ maḡ eligūt crea
turaz q̄ deū creatorē. qd̄ vidēs dñs extēdit
manū suam et alto p̄cutit p̄ aduersitates vt
emēdēt et laudēt creatorē. Itē illa man⁹ po
tēne alijs p̄cutit p̄ eternā dānatōz. vt ait in
psal. In mau potēti et b̄ra. ex. Cum illa ma
nu p̄cussit regē p̄baraonē. de q̄ legi⁹ i Erod.
q̄ p̄baraao noluit dimittē p̄plm dñi s. afflxit
Iō clamabāt ad celū. et ait dñs. Indura
tu et cor p̄baraonis et n̄ vult dimittē populū
meū nūl in manu fori. et p̄cussit totū regnū
egiptioz cū diuersis plagis. et tādez extendit
manū et submersit eu i mari rubro. Ita vult
facere oib' induratis i pctis q̄ noluit audire
pdicare v̄bū dī. s. maḡ indurāt. et illos tāgit
i manu potēti. v̄n apls Iheb. x. Illo rēdū est
icidere i mā dī viuēns. Itē i Erodo. Extē
disti manū tuā et duorauit eos tra ifernāl.
et h̄ eterna mā quā v̄de dēm' oclis cordis
Quarta mā ē man⁹ tribuēs. et h̄ man⁹ m̄l
ta tribuit iustis. Mā p̄mo dat grāz fātatis.
v̄n ait ille bō cui⁹ filia erat mortua. Adat. ix
Bñe filia mea mō defūcta ē. s. veni impone

manū sup̄ ea et viuet. Et ita dī dicere q̄libet
pctōr cui⁹ aīa mortua ē i pctō. Itē ista mā
pietatis tribuit iustis fortitudinē. Undāit
euāgelista de scō iobāne. Etei mā dñi erat
cū illo et cōfortauit illū in oī bono. Itēz ista
mā pietatis deducet. vñ i psal. Etei manus
tua dōucet me et tenebit me dextera tua. Itē
ista mā pietatis p̄bāc v̄tā ēbuit elctis tria.
Mā ēbuit eis bñdictōes. vñ i psal. Alperis tu
manū tuā et iples oē aīal bñdictōe. Itēz ista
mā ēbuit gaudū. i. gaudiū imēlitatē. vñ ait
aīa electa ledēs cū dō i etnūrate. Leua ei⁹ s̄b
capite meo. i. sinistra mā. et dextera ei⁹ am
plexabit me. Itē ista mā ēbuit elctis bono
ris dignitatē. Uli petr⁹ i cano. sua. H̄uilia
mini sub potēti mau dī vt vos exalte in tpe
visitatois. i. in die iudicij. Itē ista man⁹ tri
buit elec̄tis q̄tis securitatē. Uli dīc. Gāp. iii
Justoz aie i mau dī sūt et nō tāget illos tor
mētū malicie. Et sic p̄z ad thēma. Vide ma
n⁹ meas. vide manū clemētē. manū iusticie
manū potētie p̄cutientē. vide manū pietatis
dona tribuentē.

Dominica prima post octauas
pasce. Sermo. XXX

Ego sū pasto2bo/
nus. Job. x. Paul⁹ apls doctor ec
clesie dī i ep̄la ad Ep̄be. dicit q̄ x̄ps
ē caput nost̄z et nos mēbra ei⁹. ipe ei⁹ pat̄no
ster. nos at̄ filii ei⁹. ipe ē rex noster. nos p̄plus
ei⁹. nos v̄o oues et ipe pastor. ergo ait. Ego
sū pastor bon⁹. q̄at̄ ē caput nost̄z ponitra
tionē. nā caput bz optimū locū i mēbris et ē
nobili⁹ et ē subtil⁹ et ē digni⁹. Ita x̄ps obni
net excellētioz locū in celo et i terra. Uli ait
p̄ pp̄bz. Et ego ponā p̄mogenitū illū excellē
sum p̄ regib' ēre. Etia sicut caput ē subtil⁹
qa bz omēs sensus corporis in quib' cōsistit
sapientia. sed in sua sapientia excellit omēs
sapientias mūdi. vñ ait apls Colo. ii. In eo
recōdit sunt omēs ibesauri sapientie. et sicut
nobili⁹ ē mēbrū. ita x̄ps q̄ nos nascimur in
pctis. ipe sine pctō de v̄glie purissima de spū
sc̄o p̄cept⁹. vt dicit petr⁹ q̄ peccatū n̄ fecit. ne
est in uēt⁹ dol⁹ in ore ei⁹. Etia est digni⁹. qa
caput bz regere oīa mēbra corporis et v̄tā eis

mistrare. et oia membra suare ad modum boni
pastoris qui regit misstrat et p̄suat suas oves.
ergo bñ p̄ dicere vñ pallegatū. Ego sū pa-
stor bon⁹. Quoā illas bñ rege. custodire. lu-
berare. et eis misstrare. cognolcere et signare.
ptz i euāgeliō. Dixit ih̄s discipulis suis i cena
qn̄ peis z p nob voluit ire ad mortē. ego sū
pastor bon⁹. bon⁹ pastor aia; suā. i. vitā po-
nit p̄ omnib⁹ suis. mercenari⁹. et q̄ nō ē pastor
cui⁹ n̄ sūt oves p̄ p̄ videt lupū veniente et di-
mittit oves z fugit. et lup⁹ rapit et dispergit
oves. mercenari⁹ aut fugit. qz scz p mercede
pascit oves. et pl⁹ curat de mercede qz de sa-
lute ouū. i. fideliū. qz n̄ p̄tinet ad eū d' ouib⁹.
Ego sū pastor bon⁹. et cognosco oves meas
et cognoscūt me mee. sicut nouit me pater et
ego cognosco p̄z. et aiam meā pono p ouib⁹
bus meis. et alias oves habeo scz geniles q̄ n̄
sūt ex bouili. et illas oportet me adducere p
meos apl̄os post ascensionē. et vocē meazau-
diēt q̄ fient xpiani. et fieri vñ ouile. i. vna con-
gregatio fideliū i sc̄tā eccliam. et vñ⁹ pastor
scz papa ex pte mei cui cōmisi pascere sc̄tāz
ecciaz. Etia⁹ aliq̄ dicit sup illo vbo Erit vñ
ouile et vñ⁹ pastor. q̄ adhuc ante diē iudicii
erit vna fides p̄ tōm mōm. Quo ad thema.
Ego sū pastor bo. Et. M̄ota q̄ bonus pastor
circa suas oves. i. fideles i ipm credētes q̄ tu
or fac̄. Idrumo signat studiose ut cognoscat
Sc̄do p̄egit affectuose ut custodiat. Tertō
liberat preciosse ut possideat. Quarto pascit
fructuose ut alliciat. Idrumo dico sic q̄ xp̄s sic
bon⁹ pastor siḡt oves suas studiose ut cog-
noscat b̄ et morte et i die iudicii. nā sepe sedu-
cit ouis ut occidat. ita multi seducūt ut occi-
dāt in aia a lupo furibūdo. vt ptz. ii. Re. xij.
v̄bilegi⁹ q̄ dñs misit pp̄bam ad regē dāuid
q̄ peccauit et ait ad eū. Quidā paup bō ba-
buit ouē quā tenerime dilerit ita q̄ illa ouis
comedit d̄ mēsa sua et bibit d̄ cipho suo et in
sinu suo dormiebat. Sz veit qdā q̄ būt mul-
tas oves et tulit ouē paupis et occidit. quid
ille demeruit certe mortē dixit dāuid. Quis
ē iste paup nisi xp̄s q̄ fac̄tē p nob ita paup
Eni Abath. viii. Vulpes soueas bñt et vo-
lucres celi nidos. fili⁹ at bois n̄ bñ vbi caput
sūt reclinet. Ille bñt ouē quā tenerime di-

lerit scz aia z ad dei imaginē creatā quā dile-
xit et diligebat q̄ cibat de mēsa ā gelorū pane
vite. de sacramēto altaris. ac potat de calice
sui sc̄tissimi sangnis et dormit i sinu gr̄sue
sc̄e ecclie. Quiigit italē ouē. i. boiez iustū p̄se
quit et occidit. quid meref certe dāuid dixit
mortē meref eternā. Ut iigit null⁹ infestaret
occide oves xp̄i scz suos fideles voluit ligre
eos studiose. Cui⁹ figurā legim⁹. Gen. xxx.
Jacob patriarcha et laban qdā vir hitabāt
in vna regione. et iuxta se habebāt oves que
fuerūt oēs vni⁹ coloris. dixit at iacob ad la-
ban. volo ligre oves meas ne sit iurgiū iter
te et me. et vt cognoscā oves meas volo eas
ligre. Elceperit itaqz iacob v̄gulas amigdala-
rū et discorauit eas et posuit i canali pleno
aq̄ vbi oves bibebāt. Et ex aspectu amigda-
layet v̄gulis agnichil erant diuersi coloris.
Et sic cognouit iacob oves suas ab ouibus
laban. Ita spūalit dñs noster et labā diabo-
lus bñt sil' oves in isto deserto bñ mūdi. Ille
iigit fiat iurgiū iter eos i die iudicii siḡt xp̄s
oves suas. posuit itaqz dñs v̄gulas amig-
dalay. i. sc̄tōs et sc̄tās. vt ioh̄m baptistam. io-
bannē euāgelistā. katherinā sc̄tāz et barba-
rā sc̄tām. et alios sc̄tōs et sc̄tās q̄s discolora-
uit diuersis colorib⁹ in eoz passione. rubeo
colore ex sangne. albo colore ex castitate. ni-
gro colore ex būilitate. Tales iigit oves xp̄i
debent inspicere vitā eoz. et inspectio p̄ducit
fructū silem. et sic accipit ouis xp̄i signum a
sacris. i. stō signū ipmūt i baptismō. Lūc
venies i die iudicii statuet oves suas a deri-
tris. i. ad vitā eēnā bñtes signū xp̄i. Sz oves la-
ban. i. malos iudeos. gentiles. et malos xp̄ia-
nos statuet a sinistris. q̄ non bñt signū illi⁹
cui⁹ opa n̄ fecerit. Sc̄do bon⁹ pastor p̄tegit
affectuose ut custodiat. Enī Ezech. xxxiiij.
Sic pastor vilitat gregē sūt vt p̄tegar. ita vi-
litabo vos dīc dñs. H̄ legi⁹ figurā i li. Eze-
chie. viij. dixit dñs ad ezechielē. Celeni et ondā
tibi qdā faciā ouib⁹. et vidit septuagita viros
stare et brē dorsū ad tēplū. et ad orientē baben-
tes faciē. et venerūt sex ā geli cū sex securibus
vt utericeret eos. sed venit qdā induit lineis
albis ad modum pastoris dicens ad illos sex.
Ille p̄cutatis donec signē illos q̄ p̄tinet ad

Sermo

Deū. et pterit illos donc suos elegit. Et i frōnibus illorū ipressit signum Ibau. et postea ait. Id erutite oēs alios. illos nō pregā q nulli pepercit Ita spūalr pillos septuaginta viros statas nota xgregatōz om̄ boīm vtentium dorsa ad tēplū. q deū nō honorāt. vteates facie ad orū solis expectātes diē iudicij. Elemit igit̄ ser ageli cū ser securib⁹ vt oēs iterficiat pp̄t p̄ctā boīm. H̄ ait pastor bon⁹ idutus alba veste sc̄z carne purissima ptegens suos fideles dices. Moltē p̄cutē don⁹ meas oues eligā. et nūc nulli parcāt s̄ oēs p̄curiat q n̄ sit de ouili boni pastoris. Id prima secūris q p̄ctōz p̄cuntē supbia. Unū ait abacuck i psal. Id erutisti caput de domo ip̄i. Bonus ip̄i ē ascia mala. vbi supbia est caput om̄ maloz. Sc̄da securis ē morb⁹ q mltos iprouise p̄cutit. Unū dr. iii. Reg. Id erutisti dñs ioram lāguore insanabili. Tertia securis q p̄cutit ouē laban et nū ouē xp̄i ē gutas p̄ctōz. q maḡ p̄cutiūtaiaz misera q̄z maḡ securis corp⁹. vñ dr. Almos. vi. Id erutier domū maiore ruinis et minore scissionib⁹. Ab iordom⁹ ē aia et minorē corp⁹. q abo p̄cutiunt securi p̄ctōres. vñ i ps. Securis et ascia. id est barde. deiecerit eā vicz ouē morbidā et mala. Quarta securis q ouis laban p̄cutit ē mortis acerbitas. Unū ait dñs Almos. ix. Id erutē cardinē et mouebūt suplūaria. Cardo ē corp⁹. suplūaria sūt vires q oēs mouebūt qn̄ mors cū securi sua p̄cutit cozpus. Quita securis p̄cutiēt onē labā. i. malū hoiez. ē leueritas iudicij. Hā in ictu oculi iudicat qn̄ misera aia egredit̄. Unū dicūt tales oues laban. i. diaboli serui mali xp̄ioni. iniq̄ egim⁹. Te et ad iacūdiā te puocauim⁹ idcirco p̄cussisti nos nec p̄cūst̄ nob̄. Et h̄ sit qn̄ de ore ei⁹ eribit gladi⁹ acut⁹. Sexta securis q p̄cutit oues laban. i. diaboli est pene etnitas. vñ puerb. ix. Idarati sūt mallei p̄cūtētes stuleoz corpib⁹. Et illō psal. Supradorsū meū fabricauert p̄ctōres. nūc igit̄ illa extrema necessitate qn̄ celi mouēdi sunt. Et oues xp̄itāq̄z a bono pastore p̄geget vt n̄ p̄cutiat eos q̄q̄. Unū ps. Id proteges eos i tabernaculo tuo a p̄dicioe ligauaz. Et sic patz. q̄ xp̄s bon⁹ pastor protegit oues suas affe-

ctuose ut custodiat. Tertio xp̄s velut bon⁹ pastor liberat oues suas p̄ciose ut possideat. Unde eram⁹ vēdin⁹ et pditi. pp̄t p̄ctā p̄moz parentū. s̄ neqz auro neqz argēto liberauit nos. s̄ p̄ciose sangue xp̄i liberari sumus. Et s̄o figurat⁹ ē p̄ bonū pastore dauid. Be q̄ lei ḡim⁹ i. Be. xvij. ca. Jesse q̄ fuit pater dauid viriust⁹. misit filiū suū dauid quē diligebat pascere oues suas. et veniebat leo et v̄l⁹ tolentes predam de omnibus Baum quas pasciebat. Sed Baum surrexit cum baculo et pera pastoris et occidēbat eos et liberauit oues suas q̄ dñs cū eo erat. Adoraliter p̄ Jesse nota p̄m̄ in diuinis q̄ huic multas oues i Bm̄do. i. aias ad imaginē di creatas. Sed venit leo supbie lucifer et v̄l⁹ satbanas auaricie et tulerūt pdā. Adhuc igit̄ pat̄ filiū suū dauid sc̄z xp̄m pascere oues in Bm̄do. sc̄z suos fideles. Cicit igit̄ leo et v̄l⁹. i. de mon⁹ et mūd⁹ aiaz deuorādo ad limbū p̄ suā potennā ducedo. Qd̄ vidēs dauid. i. xpus. accepit baculū. i. sanctā crucez. et cū leone et v̄l⁹ puguit et eos supauit. et oues captiās in limbo sedētes ad qnq̄z milia annoz liberauit et libertati restituit. Unū psal. Edurit eos detenebris et vmbra mortis et vincula eonū dirupit. et libertati dedit. ergo xp̄s bon⁹ pastor oues suas liberauit. vt eas q̄ suas in libertate possideat. Quarto dico q̄ xp̄s pastor bon⁹ pascit oues suas fructuose ut eas alliciat. Idasit eas oues. i. fideles diuersis cibaris. Idromo cibo naturali. vt fruct⁹ ēre et arboz pronobis pducēdo vt nos pascat. Unū ait Leuitica. xxvi. Habo vobis pluuiam serotinā et umbrē matutinū. et tra gignet fruct⁹ suos. et arbores pomis replebit̄. Se cūdo pascit eas de carnib⁹ pecoz diuersoz. Unū psal. Om̄ia subiecta sub pedib⁹ eius oues et boues vniuersas. insup et pecora cāpi. Colubres celi et pisces mari. Terti⁹ pascit oues ei⁹ pane sc̄e doctrine vbi dei Eccli. xv. Cibabit̄ os pane vite et intellect⁹. Quarto pascit oues ei⁹ cibo sacramētali. Jo. vi. Eat̄ ro mea vē ē cib⁹ et sanguis me⁹ vē ē p̄or⁹. H̄ legim⁹ figurā i Ero. ii. c. q̄ moises pascibat oues et minabat eas i interiora deserū et ibi pascibat i herbis p̄rētib⁹. Ita xp̄s minat

greges tuaz ouim i interiora deserti. i. ad solis
taria vita. vita b^o mōdi fugiendo. et ibi pascit i
herbis vires tib^o. i. i. duodeci articulis fidei q;
b^o bō virescuti vtrutib^o. Et sic moysi ibi loque
bat ih̄s. ita loq̄t̄ suis ouib^o inspiratōib^o di
uimus. Beistis pascuis vberrimis ait i libro
Ezech. xxviiij. Ego requirā oues meas et pa
scā eas i mōib^o isrl^o et ibi req̄escet in herbis vi
rētib^o. Quāto ei mōtes sūt altiores tāto flo
res et herbe dulciores pp̄t rōre q; cūt^o cadit i
mōtes qz in valles. et oues libēt^o comedunt
in mōib^o qz in vallib^o. et lac eo dulciss est
pp̄t herbas mōtu. Ita spūalit qnto altius
bō ascēdit in monte p̄teplatōis. tāto dulci^o
pascit in diuinis. et qnto maḡtendit ad ima
duallū. tāto min^o capit de dulcib^o. Et ideo
monet ip̄e pp̄ha ysaias oēs oues atqz fide
les xp̄i dices. Uite ascēdā ad montē dñi et
ibi pascua iueniem^o. Ergo dñs noster ih̄s
xp̄s pastor bon^o q; et suas oues sīgt. p̄tegit.
liberat et pascit.

Dominica secunda post octauas
Pasche. Sermo. XXXI

Vobis uero cōtrista
vibmini. s; tristitia v̄a v̄tet i gaudi
um Jo. xvi. Mota q; q̄tuor sūt stul
ticie pp̄t qz bō sepe p̄tristat. Idrumā ē boiez
in tali statu viuere in q; n̄ audet mori. vnde
Eccl. xiiij. Absors nō tardat. Et. xl. O mors
qz amara ē memoria tua. Secda ē. p̄ vilissi
ma re vita exponere. sīc naboth. iij. Reg. xxi.
exposuit vitā suaz et p̄didit p̄ parua vinea.
nā rex vocavit eū et dirūt. Da mibi vineam.
r̄ndit nolo. tūc misit falsos testes et eū lapida
refecit. et sic tristabat. Lertia ē. int̄ bonum et
malū elige malū et bonū spernere. sicut fecit
mosies cui rex phārao posuit coronā super
caput ei^o cū adhuc ēet puer et piecit coronā
tūc accepit carbonē ignitū et aux et prebuic
puero et puer elegit carbonē. et oēs dixerūt.
Stulticia sua est. Quaria stulticia est. qn̄ bō
v̄edit hereditatē paternā p̄ cipho pleno lēti
bus. ita fecit esau v̄editit ei p̄mogenitaram
fratri suo iacob p̄ vna scutella plena lenib^o
v; p̄t̄ H̄en. xxv. Ita spūalit q; nūqz cogitat d
morte s; sp̄ gaude de vanitatib^o sepe ex h̄iri

stat. Itē bō sepe gaudet coronās se corona
supbie. et pdit coronā glie. Itē bō sepe v̄edit
bñdictioēz celestis hereditatis p̄ gaudio va
nitatis. s; xp̄s p̄monēs suos discip̄los ne ip̄i
stultie in bis ageret. sed meli^o ēet eis h̄ modi
cū tristari et post bac vita eternalit̄ gaudere
et ido aut vt supra. Glos vō p̄tristabimini et
mūd^o gaudebit. s; tristitia v̄a v̄tet i gaudiū
vt p̄t̄ in euāgelio. Dixit ih̄s discip̄ulis suis
in cena. Nō dōcū iam et nō videbitis me et
itez modicū et videbitis me. q; iā vado p̄ o
vobis in morte. et itez qn̄ resurgo videbitis
me. et in ascētione mea q; vado ad p̄z. dīce:
rūt ergo discip̄li ad iūcē. Quidē h̄ qd̄ dicit
nob̄. modicū et nō videbitis me. et itez modis
cū et videbitis me. q; vado ad p̄z. dicebāt er
go Quidē q; dicit nob̄ modicū. nēcūm^o qd̄
loq̄t̄. nec intelligim^o. Cognouit at ih̄s q; vole
bat eū interrogare. et dicit eis. de h̄ queritis in
ter vos qā dīci vobis. modicū et nō videbitis
me. et itez modicū et videbitis me. Amen dī
co vobis qā plorabitis et fletibus vos in hoc
mūdo pp̄t p̄secutiones mundi. et mundani
gaudebit q; vos p̄leqñt. vos at p̄tristabim^o
pp̄t mortē meā. s; tristitia v̄a v̄tet i gaudiū
qā videbitis meā glaz. vñ dīca vob̄ p̄abolā.
Nō sūlīc̄t cū paruit tristiciā h̄; q; v̄et bora e^o.
de q; ait pater in H̄en. ad Euām. In dolore
paries filios tuos. Cū aut̄ peperit puerū iā
nō meminit p̄ssure pp̄ter gaudiū. q; nat^o est
ei paruul^o in mōm pulcer sīm imaginem e^o
et creatoris. Et vos igit̄ nūc tristiciā babē
bitis. itez aut̄ videbo vos et gaudebit cor ve
strū. et gaudiū vestry nō tollet a vobis. q;
eternalit̄ meū gaudebitis. Mota q; q̄tuor ge
nera boīm tristant. pp̄t q̄tuor causas. Adi
mi sūt penitētes. q; tristat de p̄ctoz p̄missioē.
Secūdū sūt in mōdo gaudētes. q; tristant de
gaudiā missioē. Lertia sūt fortunati defor
tune mutatōe. Quartū sūt hypocrite. q; tristā
tur de vule^o extermiatōe. Idrumā dico q; pe
nitētes tristat de p̄cti cōmissioē. et ēbona cō
tristatio qn̄ bō cogitat. Ecce tu deū offendis
sti tuū creatorē. et pp̄t h̄ristat. Unū ait Da
vid postqz peccauit i psal. Quare tristis es
aīa mea et q̄re p̄t̄. me. Spera i do qn̄ia ad
huc p̄st̄ebor illi. vt mībi p̄cīa dimittat. q; mi

Sermo

Seratōes ei⁹ sup̄ oia opa ei⁹. De ista p̄tritio
ne aie penitēns legi⁹ figurā in antiquis libris
indeoz q̄ erat qdā pulcra puella cui dā ma-
gno p̄ncipi despōsata. illa reliqt suū p̄nci-
pē et adhesit cui dā malo iyrāno. p̄pē qd̄ ve-
nit i magnā tristiciā et tādē tristis cognouit
q̄ malefecit et misit ad p̄ncipē quē reliqt q̄t
tuor anulos. i p̄mo fuit sc̄ptū amore lāgueo
in sc̄do lāguore pereo. in teruo pereñdo spe-
ro. in q̄rto sperādo reuiuisco. et cuz h̄q̄ tuor
lras. in p̄ma quēfugi diligo. in sc̄da quez dī-
lexi fugio. in terua qd̄ fugi peniteo. i quarta
penitēdo gaudeo. Ad p̄positū. Illa puela
est aia peccatix q̄ ē pulcra dū est sine p̄ctō.
En de ea dī Can. iiiij. Tota pulcra es ami-
ca mea et macia nō ē in te. Et ille magn⁹ p̄n-
ceps cui ē despōsata ē xp̄s. q̄ ait Ozee. iiij. Be-
sponsabo te mibi i fide vīz i bap̄ilino. vbi
renūciat dyabolo. Sed reliqt suū p̄ncipem
qñ peccati mortale cōmitit et adberet dyab-
olo cui⁹ voluntate facit. sed dī similitut eis lepe
p̄tritionē de pctis. tūc p̄t dicere ad xp̄m sicut
h̄et supra i anulis. Amore lāgueo ex numio
desiderio ethnoz et lāguedo pereo ex formidi-
ne q̄ feci. s̄z sperādo reuiuisco. q̄ sc̄io me crea-
torē et redēptorē breita misericordē. q̄ ait per
pp̄ham Ezechie. xvij. Molo mortē p̄ctōris
s̄z ut maḡ querat et viuat. Item Ezeb. xvij.
Idēccator in q̄cūqz hora ingemuerit pctōz
suoz ampli⁹ nuqz recordabor. et iō gaudeo
Et in lrā sc̄plūt. Quē fugi mō diligo. i. dñm
mēu ih̄m xp̄m. et quez dīlexi vīz dyabolum
mō fugio p̄pniam. et qd̄ fugi peniteo. videlz
vība di audire sepe fugi. et penitēdo mō gau-
deo. iō talis tristicia ē bona. q̄ boiez in anima
saluat et in p̄scia letificat. vñ Bern. Elia que
tristis ē sup̄ maḡnitudinē pctū et icuruata i;
cedit ex timore dñi. illi dñs dabit grāz et letifi-
cabit eā. et sic tristicia vīet in gaudiū. Sc̄do
dico q̄ de mūdo gandētes tristātē de gaudiū
amissioe. vñ de illis dī Job. xxi. Gaudet ad
sonitū organi et in pūcto ad inferū descen-
dūt. et sic iristant. Iō ait in alio ca. sapiens
Eccs. viij. N̄heli⁹ ēire ad domū luct⁹ qz ad
domū p̄uiui. q̄ gaudiū dolore lepe miscet.
Mā videm⁹ in naturalib⁹ q̄ lepe post aurā
clarā et splēdorē solis seq̄t pluuiā et p̄pestas.

et post estatē venit hyems. De tali gaudiō tē;
porali qñbō h̄p̄dit tristāt. Legi⁹ figurā i li.
Ione. ca. viij. q̄ Jonas pp̄ha dñi multum
fessus fuit ex labore itineris t̄pe estivali et nul-
lū h̄uit refrigeriū. s̄z posuit se iuxta vīā vt res;
quiесceret et obdormiuit. et videbat sibi q̄ su-
per eū cresceret arbor̄ maḡ sc̄z bedera. q̄ cre-
scit ad muros. et ex illa h̄uit gaudiū i vībra
et statū veit vīmis corrodēs arborē et aruit et
folia ceciderūt et vībra ab eo recessit ac pre-
teriuit. et sic euigilauit pp̄beta et tristis nimis
erat q̄ nō h̄uit itez refrigeriū. Ita moralē bō
ambulat in h̄mō diuersa loca hinc inde et
gaudet in transitorijs iuxta vīā vanitatis et
in gaudiū m̄bi trālit sicut vībra. vt ait iob.
Sicut vībra p̄terēt gaudiā. et cuz sic reque-
scit sub vībra leticie gaudet. s̄z veit vermis
corrodēs arborē corporis et folia ei⁹ cadūt. q̄a
oēs vires illi⁹ deficiunt. et tuic aia exies de cor-
pore et q̄i de somno euigilās tristāt. q̄ tun-
c nō h̄z refrigeriū a deo. Iō ait Hieremias
Lren. vi. ps̄ona illoz dices. Defecit gaudiū
cordis nri. vīsus esti lucū chor⁹ noster. et co-
rona capitis nri cecidit. Vlenob̄ q̄ peccauis
m⁹. et sic p̄t q̄aliquē tristāt de gaudiū translu-
ri amissionē. Lertio aliquē tristāt vīz fortu-
nati de fortuē mutatōe. nā fortuna multos
exaltat in h̄mō vnde ip̄i gaudet. et multos
deicit ac deponit vīsi tristāt. vnde ait poeta.
Quē vult exaltat quē vult fortuna recalcat
Hui⁹ legi⁹ figuraz Hester. vi. q̄a siuer⁹ rex
h̄uit quendā aduocatū q̄ vocabat Elman.
Et ille aman fuit multū magn⁹ et potēs et in-
glia eleuat⁹. et alii⁹ bon⁹ bō mardocbe⁹ noīe
fuit apud regēs quē rex voluit enā apd̄ se in-
glia exaltare. qd̄ aman vidēs ex iūdia mor-
tē apud regē p̄curauit et in curia sua panbu-
lū erexit vt ip̄m ibi suspēderet. qd̄ percipiens
mardocbe⁹ excusauit se apd̄ regē et accusa-
uit aman. tūc rex misit p̄ aman et dirit. Quē
rex vult honorare qd̄ dī illi fieri. at ille putat
q̄ rex vellet ip̄m honorare. et iō ait. Bñe
quē rex vult honorare dī; pon in eq̄ regis et
indui vestimentis regalib⁹ et duci p̄ totā ciuit-
atē et clamare i oīb⁹ agulisi plateaz. sic d̄; ho-
norari quem rex vult exaltare. et iunc ait rex.
Hoc tu debes facere. Mardocbeo inimico

tuo. et reportebat quod ficeret illud aman quod p̄ces
p̄te ei rex. et sic tristis magis fuit quod sic debuit
inimicū suum in tanto honore bonoare. et
ipse pedester currere et clamare. et sic fortuna
aman exaltauit et elecut mardochēū. et statim
exaltauit ecōuerso mardochēū et elecut qmā.
Ita spūaliter fortuna mudi est instabilis et mul-
tos exaltat vñ gaudet. sed cū eis cit eos in lutū
prumelie magis tristant. et sic gaudiū illoꝝ cur-
to mutat in prumeliā et tristiciā. Ido ait sa-
lomon Ps̄rouer b. xvij. Spū stristis ericcat
oia ossa. Ossa sūt virtutes q̄ oes deficiunt p̄pē
amissionē fortune. Quam sūt ypocrите qui
tristant de vult⁹ exterminatiōe. Be q̄b⁹ ait
dñs Ps̄attib. vi. Molite fieri sic ypocrите tri-
stes. exterminat enī facies suas et bñt facies
macras p̄pē lucrū et laudē boī. q̄zuis boī
b⁹ est ignota eoz tristicia. tñ dō ē manifesta
eoz neq̄cia. et talis tristicia ē dolosa. Unde
ait dñs Ps̄attib. xxiiij. Cle nobis ypocritis
q̄ similes estis sepulcris foris dealbatis. in-
t̄ plena spurcijs. Ita āt assimilant parie-
tib⁹ q̄ sūt int̄ deluto et exteri⁹ sūt picti et deal-
bati ita q̄ apparet q̄ sūt de lapidib⁹ politis.
cementū ē color exteri⁹ positi⁹ et tegit qđē in-
teri⁹. sed qñ paries p̄cutit et dom⁹ destruit tūc
videbit aperte qđ latebat interi⁹. Hui⁹ legi-
mus figurā Ezech. viij. dixit dñs ad Ezechi-
elem. Clade i teplū dñi ad domū anteriores
et cū ibi eēt pp̄ha ait dñs. Clides tu parietes
istū Bñdit. video dñi. et ait. Idē fode domū
et parietē. et fodū foramē magnū p̄ parietes
et dirit. Clide. et vidit pp̄ha abominatiōnes
pessimas pictas ad parietem in circuitu q̄s
boles occulte solēt facere. et ait dñs. Ita āt
manifesta erūt ipse mortis et i iudicio q̄ mō
occulta sūt in mō. Ita spūaliter p̄ parietes
q̄ occultat in domo nota ypocrita q̄ apparet
boib⁹ bon⁹ et q̄ sp̄ sit tristis p̄ desiderio eter-
noꝝ. cū tñ hñfacit p̄ lucro mūdanoꝝ. Sed cū
venerit mōs et p̄cutit illū et p̄fodit parietes
dom⁹ sc̄ie q̄ sūt latera corporis de luto pessi-
mo sed foris dealbati p̄ simulatiōne sc̄utatis
et virtutis. vnde ait paul⁹ ananie p̄ncipi sacer-
dotū et dixit. Idē cutiet te dō paries dealba-
te. et tūc statim ipse mortis in die iudicii apha-
ret abominatiōes. mala opa et male cogita-

tiones q̄ latebat ab ura. Un̄ petr⁹ rauēnēnsis
doctor in qđā simone ait. Ypocrisē subtile
malū. secretū virus. tinea sc̄utatis. tristat̄ co-
rā boib⁹ p̄ terreno lucro idō tristabūt coraz
bo angelis et electis p̄ eterno dāno. Ergo q̄
ad thema. Vlos vñ tristabūti. Sz tristicia
vñ vertet in gaudiū. Sulier cū parit tri-
sticiā baber.

Bonūmica tertia post octauas
pasce. **S**ermo. XXXII

Wm uenerit ille
C arguet mōm. Job. xvi. Flota q̄
q̄ vult aliū argueret dō q̄ tuor̄ co-
siderare. Primo q̄ ille quē vult arguere sit
arguendo. Enī Aug⁹. Si me arguis et non
sū culpabilis teipsum ledis. Scđo q̄ q̄ vult
arguere nō sit redargued⁹. Un̄ ait Boeci⁹
Idūdorē doctor discipulū arguere qñ cul-
pa redarguit ipm. Un̄ ait Ps̄oeta. Lūc al-
os culpa cū tu fueris sine culpa. Tertio dō
siderare tēp⁹. nā qñ velle aliquis aliū argue-
re corā oī iplo et ipm p̄fudere nō esset bona
redarguendo. idō ait dñs. Si peccauerit frā-
tu⁹ in te corripe eū inter te et ipm solū. si au-
dierit te lucrat⁹ es eum. si te nō audierit q̄ di-
mittat adhibe duos vel tres. Q; si nō audis-
erit eos. dic ecclie. Si āt eccliaz nō audierit.
sit tibi sic ethnic⁹ et publican⁹. Quarto dō co-
siderare mores p̄sonae quē vult arguere. nā
multi sūt qñ arguunt peiores efficiunt. sic alex-
ander rex miltos occidit q̄ ipm arguebat ras-
de qđam philosoph⁹ ipm multū subtilit̄ ar-
guebat. vnde bonos mores ab eo capiebat.
Itēp⁹ de Mērone impatore q̄ sūt doctorē
Genēca occidit eo q̄ ipm de malitia sua ar-
guebat. Sed christus bene poterat argue-
re. et bene potest arguere in iudicio. quia
sūt et est sine redargutōne. Ende ait petr⁹.
Qui peccatum nō fecit nec ē inuent⁹ dolus
in ore ei⁹ z̄. Item bñ p̄ arguere q̄ peccator
arguend⁹ est in m̄lis. Item ipēbñ siderat
temp⁹ qñ dō arguere. ipse multis hic parcit
q̄s in die iudicij acriter arguet. Itēp⁹ ipē sub-
tiliter arguit. nā aliquis p̄ infirmitate. vt emen-
dent. aliquis p̄ aduersitatē. vt ipm cognoscat.
aliq̄s p̄ irā districi iudicij et rigoris. Jo ait

Sermo

Bauid postq; peccauit. Dñe ne in furore tuo arguas me Item Job dicit ruij. Quis mibi tribuat vi i inferno ptegas me donc pteat furor tu. Et h patet in euangelio. Dixit Ihs discipulis suis. Vado ad eum q me misit et nemo ex vobis interrogat me quo vadis. sed qz locut s u vobis tristitia ipse uit cor vestry. s ego veritatē dico vobis. expedit vos ut ego vadā. Si enō abiero paci ruis nō veniet ad vos. Si at abiero mittam vobis eū. et cū venerit ille arguet mudi de peccato. de iusticia. et de iudicio. De peccato quidē qz nō credit in me. de iusticia vero qz ad p̄m vado et iā nō videbitis me. de iudicio at qz p̄nceps mudi b. i. dyabolus iam iudicat est. Adhuc mltia babeo vos dicere. sed nō potestis portaremō. i. reuinere. Cum at venerit ille spūs vītatis docebit vos oēm veritatē. Idō ei loquet a semen p̄o. sed quecū qz audiet a p̄e et me loquet. et qz vētura sune annūciabit vobis. Ille me clarificabit et ma nifestabit. qz de me accipiet et annūciabit vobis. Ad thema. Cū venerit ille arguet mū dū. Idēr mūdū intelligit bō. Nam sic mūpus maior p̄stitut ē de qttuor elementis. vīcī de terra. igne. aere. et aqua. ita bō qui dī minor mūdū. Hā caro qz est in boie et ossa sūt dī tra sanguis de aqua. et ambeleū vel spiramen ē de aere. calor naturalis deigne. ergo mūdū arguet. i. boiez mōm sc̄z minorez. Arguet at boiez qttuor qz tāgūt in heuāgeliō. Idō in deū nō credētes. vt ipē dicit. Quia nō cre dūt in me. cc. Sc̄do peccati cōmitētes. qz de iusticia. Quarto iudiciū nō timētes. Idā mo dico qz ds arguet acriter in eū nō credētes. vnde arguit duos discipulos i via abū lates. Lu. vln. O stulti et tardī corde ad credēndū in his qz sc̄ptā sūt. Fides at ē vita aie. Hā vidē qn̄ arbores in byeme morūtur. in estate p̄ calorē solis reuiniscit. ita aīa qz uis viuit in corpe. tñ qz diu est sine fide mor tua ē sicut arbor in byeme. s qn̄ fides veit in corda boim nō credētiū incipiūt reuinisce re. vt dī Jaco. ii. Fides sine opib̄ morua ē. Igif illa qz credim̄ dēpō fide teneamus et opeūpleam̄. Si ē credo qz xp̄s fuit bñlitas

z ego sū superb̄ qd pdest mibi sua bñlitas si ego credo qz xp̄s fuit p̄i z ego sū auarus qd mibi pdest sua pietas. certe mbl. si ego credo qz xp̄s fuit misericors et ego nulli misere reor. qd mibi pdest sua misericordia. certe nibil. si ego credo qz xp̄s fuit cast̄ z ego luxurios̄ qd mibi pdest sua castitas. certe nibil. si ego credo qz xp̄s fuit māsuet̄ z ego iracud̄. qd mibi pdest sua māsuetudo. certe nibil. Et iō ait aplius ad llēbre. xi. Sine fide bonorum operū impossibile ē placere deo. idō fides est vita aie. Itē fides est lux aie. vnde vidēmus qn̄ aliq̄s poneret qttuor pelues de qd rupli ci materia. vñ de auro. alia d'argento. tertia defero. qriā de plūbo. i illud aut qd simili soli ē sol resplendet. Moralit p̄ plūbeaz pel uim nota cor bois qd cito recedit et p̄ paucū tps credit. p̄ peluum ferreā nota cor bois ins duratū. qd oīno credere n̄ vult. p̄ peluum ar genteā nota cor bois qd habet fidē i verbis etnō in opib̄. sed p̄ peluum aureaz nota cor bois in fide vera cū auro dilectionis ornatū et illud magis operat grā spūssanci. qz vñ qd qz applaudit suo simili dicit Christo. Itē fides est miraculoz operatiua. Un̄ legit̄ qb̄tūs petr̄ fuit in nauī et vidit dñm in mari ambulante. et misit se tota fide in mare et ambulauit supra mare. s tñ dubitauit et in mari mersus est vsqz ados et dñs man̄ sibi porrexit et extraxit eū sup. Et ait petr̄. O dñe via me perire mari. et rñdu dñs et ipm arguebat dices. Adodice fidei qz dubitasti. Idō dēm̄ brē rectā fidē ne venies domin̄ redarguat nos acriter sic iudeos i credulos qb̄ aut Job. x. Si mibi nō vultis credere credite opib̄ qz ego facio. exq̄ n̄ credidisti op̄rib̄ nec mibi. idō in pīate diaboli estis. Ses cūdo dicit qz xp̄s vult arguere peccati comittētes in qz deū sūt negātes. Un̄. ii. Lbi. iii. Argue obsecra increpa p̄cōrem in oī patētia et doctrina vt peccatiū dimitat. Nam dñs redarguit Cayn valde acriter eo qfrēz sūt occidit et ipm maledixit in arguendo. Itē redarguit valde acriter in paradiſo qz dīc̄t Adam ubi es. qnto maḡ redarguet boiem qz deū relinq̄t et deuz creatorē suum negat. et Benā facit peccator p̄ peccatum mortale.

sicut legim⁹ beromanis qđ depingebat peccati mortale ad imaginē boīs qđ erat valde horribilis disposita. circa quā stabat qđ tuor imagines. Una imago supra caput. et erat h̄imago dei. ad quaz ait. Deū meū negauit me mibi qđ nat⁹ sum. Ad dexterā stetit imago pulcherrimi boīs ad quā ait. Dignitatez h̄uane pditionis nō cognoui. ve mibi qđ na-
tus sum. ad imaginē circa sinistrā. et herat imago dyaboli. ad quā ait. Omagium dia-
bolo feci me mibi qđ nat⁹ sum. Infra isern⁹
aperies os suū et expectas ad deuorandum
ad modū draconis. Ita ad ppositū quare
sic depingebat romani certe ad nrā dociri-
nā. Nam cū peccator⁹ cum peccans mortali-
b⁹ deū negauit sp tremet. Nam nabuchodo-
nosor deū negauit qđ nō eēt d̄s. et ipm arguit
de⁹ qđ tāqz bos senū comedit. Judas deum
negauit qđ ipm vēdīdit. id se suspēdit. ego
deū meū negauit ait ad imaginē super ipm.
ad imaginē diaboli iuxta sinistrā. omagiū
diabolo feci. Nam vidē⁹ qđ bō facit omagiū
alicui⁹ dñi qđ iurat sibi qđ in oib⁹ velit su⁹ eē
et su⁹ velle pficere et sub dominio suo mili-
tare. ita facit peccator⁹ quot pctā cōmisit tot
omagia facit. Nam p̄ peccatū supbie dyab-
olo omagiū facit. qđ quis bō viuit i mundo
tū militat in diaboli dominio. Itē aliq p̄ inuidiā Sapiē. ij.
Inuidia diaboli mors urauit in orbē trax.
ido imago diaboli a sinistris. imago a dext-
ris boīs pulcri. qđ oīs dignitas qđ ē sine pec-
cato ad plenū nō p̄t exp̄mi. nā ip̄e ē dī sedes.
et id ait. ad dignitatē h̄uaniatis nō attēdi
viuere. Quarta imago infra. qđ infern⁹ ex-
pectat talē peccator⁹ deū negantē. qđ quis mi-
sericordia dei expectat p̄uersiōnē. qđ ait. Mo-
lo mortē pctōis. qđ autē infern⁹ expectat ait
Psa. v. Infern⁹ dilatauit aīa; suā. id mul-
tos redarguit p̄ppbz. Nisi p̄uersi fueritis
nūc cōmūnado vibrabit gladiū suū zc. Can.
viiij. Veni amica mea. Tertio xp̄us arguet
mōm de iusticia quā nō timuert. nā prelati
qbus cōmissa ē iusticia correctōis ita corri-
gat cū māsuetudie. vt ait Sapiē. Noli esse

ſic leo oīprimēl. Nam leo est aīal fortissimum
et audar. vt dicit Iſidōr⁹. ad nulli⁹ pauebit
occurſū. tū aliquā dimittit sua ferocitatem. ita
iudex vel plat⁹ qb⁹ cōmissa ē iusticia argue-
di. nam malis et obstinatis d̄z ē sicut leo. nū
tū p̄sonā h̄z vicia. Unde Seneca. Idru-
tēs plat⁹ punie peccatū vt nō pereat homo
optima res pctā p̄ viaz iusticie extuppare. et
tū d̄z sp̄ in copātēdo brē mūsciaz. Th̄ legi⁹
figura Iudicū. cuij. qđ Sampson fortissim⁹
trāsluit p̄ viaz et occurrebat ei leo volēs ipm
occidere. s̄i ip̄e resistebat et vicit leonē et occi-
dit cū. postea egressus inuenit mel i ore eius
dē leonis et comedit et vicit inimicos suos.
et de melle dedit socijs suis et ait i enigmate.
Be comedēte exiuit cib⁹. de forti egressa est
dulcedo. Ita sp̄ualis subdit⁹ volēs se erigere
p̄tra deū. p̄cepea dei. p̄ platū. d̄z plat⁹ ei re-
sistere et vincere sicut Sampson vicit leonem
et ipm corrigē p̄ via iusticie vt sit alijs in ex-
emplū. et sicut Sampson inuenit mel i ore leo-
nis et comedit. ita etiā d̄z subdit⁹ se humilia-
re corā suo supiore vt inueniat mel. i. dulce-
dinē correctōis. Unāt Greg. Correctio su-
perna licet in se sit bona ad sanādas aīas p̄
via iusticie ne d̄s arguet p̄ vindictā. tū sp̄ d̄z
dulcorari p̄ misericordiam. Unāt psal. Misericor-
diam et iusticiā cantabo tibi dñe. Quarto
arguet dñs de⁹ hoīem de iudicio qđ nī timu-
it. Unāt in psal. Ergua te et statuā p̄tra fa-
ciē tuā in extremo iudicio. In qlibz iudicio
tempali qđtuor vel qnqz debent esse p̄sonē.
Idruma p̄sonā d̄z ē iudex. sc̄da est actor. ter-
tia est reus. quarta sunt testes. qnta ē tortor
Ita vult dñs facere in iudicio. nam ip̄e p̄s
vult esse iudex sicut ip̄e ait in euāgelio Job.
v. Idater nō iudicat qđqz. s̄i oē iudiciū de-
dit in man⁹ filij. Lestes sunt angelī sicut dicit
Hieronim⁹. qđ angeli sunt p̄ntes vt sunt testes
actū nrōy. Electores at p̄pria pctā qđ pecca-
tor cōmisit et p̄pniam nō deleuit. sicut dicit
Bern⁹. Idēccator cū morē secuz portat sua
pctā. Et dicit p̄tā. Opa tua sum⁹ nō te de-
relinquem⁹ sed ad iudiciū tecū p̄gem⁹. Be-
us est ip̄e peccator. ad quē p̄t fuge in illa ex-
rema necessitate. nā dicet illō Beg. vij. Ip̄i
mōtes nolūt recipere fugā nrāz. Tortores sunt

Sermo

Demones. Unde ait dñs in euā gelio. **S**at
ib[er].xvii. Tradidit eū tororib[us] quoadusq[ue]
redderet vniuersum debitū illius legum⁹
figurā in libro I[ude]i. xxii. Dixit dñs ad
Iosy[eh]o. Elige tibi duodecim milia viros
armatos et vlciscere p[ro]tra insidiantes q[uod] vide
bat multa signa et nō me timere noluit. et moi
ses elegit duodecim milia viros p[ro]fectos i[usti]cias
q[uod] transibant ante populu[m] ad pugnādū
et occidit om̄es reges eoz. et multi ceciderūt
q[uod] deū timere noluerūt. Ita moraliter pat[er] di
ciū ad filiu[m] suu[m]. i.ad ih[esu]m. Eliget tibi duode
cim viros p[ro]fectos. i. duodecim apostolos.
vt stent tecum in iudicio. vt p[ro]pt[er] in psal. Hla
di[us] ancipites in manib[us] eoru[m] ad faciendam
vindictā in nationib[us]. q[uod] iudicū nō timue
rūt. et nūc occidit insidiātes. i. peccatores et re
ges eoz p[er] damnationē. **T**l[et] d[icit] I[ude]i. xxv.
Ita maledicti in ignem eternū. Ergo ad ihe
ma. Cum venerit ille arguet hoīes de infide
litate q[uod] crederenoluerūt. de p[ro]ciō q[uod] non do
luerūt. de iusticia q[uod] nō timuerūt. d[icit] exremo
iudicio q[uod] nō timuerūt. sc.

Dominica quarta vocem iocun
ditatis.

Sermo. XXXIII

Exiui a patre et ue
ni in mundum. Job. xvij. Nota q[uod]
tria sunt q[uod] hoīes et specialiter p[ri]n
cipes faciunt gratiosos. Primum ē magna pie
tas. exemplū de rege Alessandro magno d[icit] q[uod]
dicit. i. M[an]ach[us]. i. q[uod] erat larg[us] et p[ro]p[ter] et diui
nit et dedit aliis q[uod] eū petebat. Secundū est mag
nobilitas. exemplū. ii. Beg[us]. xvij. de illo que
misit Joab ut absolon filiu[m] regis occideret
B[ea]ndit. Si appenderes mille argenteosi ma
nu mea nō mutterē manū in filiu[m] regis pro
pter nobilitatē. Eccl[esi]s. x. Beata est terra cui⁹
rex nobilis est. Tertiū est sapientia. vnde leg[is]
mus. iii. Begum. q[uod] vniuersa terra desidera
uit videre faciē regis ut audiret sapiam ei⁹
Hec tria fuerunt in ih[esu]o d[omi]no nrō. Fuit
sapientis. vnde Colo. ii. In eo sūt recorditi oēs
thesauri sapientie. Fuit nobilis q[uod] de corde
paterno erigit in p[er]tū viginis. id est fili⁹ altissi

sumi vocabit. ait angel⁹ ad mariā. Fuit p[ro]p[ter]
q[uod] grām distribuit oib[us] penitētib[us] de pietā
te de sapientia et de nobilitate ei⁹ cōmendat in
Heiangelio. Dixit ih[esu]s discipulis suis. Amē
amē dico vobis. i. vere Si q[uod] petieritis p[re]z
in noīe meo dabit vobis. Et q[uod] in nomie meo petite et accipiens
videlicet ut gaudiū vestru[m] plenū sit. H[ec] in
puerbijs. i. obscuris vībis locut⁹ sum vobis
venit hora cum iam nō in puerbijs loquar
vobis sed palam de patre meo annunciaro
vobis. In illo die in nomine meo petetis. Et
nō dico vobis. q[uod] ego rogabo p[re]m meuz p[er]
vobis. Ipse enim pater amat vos. quia vos
me amastis. et credidistis quia a deo erui.
Exiui a patre et veni in mundū. iterū relin
quo mundū et vado ad p[re]m. dicūt ei disci
puli. Ecce nūc palālo queris. et puerbiū nul
lum dicis. H[ic] scim⁹ q[uod] scis omia et nō est
opus ut q[uod] te introget. In h[ic] credim⁹ quia
a deo existi. Et sit patet sua pietas ibi. Dei
te et accipietis. sua sapientia in h[ic] q[uod] d[icit]r[etur]. H[ic] scim⁹
q[uod] omnia scis. sua nobilitas ibi. Exiui
a patre et veni in mundū. Nota q[uod] christus
exiuit a patre q[uod] tuor modis. p[er]pter quatuor
causas. Id primordialiter exiuit a patre non
pedū gressu sed sicut ros de celo in herba ad
dulcorandū. Exiuit a patre sicut riuulus d[icitur]
fonte ad terrā humectandā. Exiuit a p[re]te sic
splendor a sole ad terrā illuminandā. Id
mo xp̄s exiuit a patre sicut ros de celo i[usti]bam
ad dulcorandū. **T**l[et] pp[ro]ha Ylaias.
Qui ante exiutum ei⁹ clamauit desiderando
Yla. xlvi. Borate celi desup. Ros enī habet
quatuor p[ro]prietates bonas. Id prima prope
tas q[uod] sanat supfluos humores. q[uod] dicūt na
turales magistri. Si ros nō caderet supflui
humores tempe est uialis ascenderet et aerem
inficerent. sed ros temperat. id apotecarij
utunt rore p[er]ter lepram. H[ic] legim⁹ figu
ram. iii. Begū. q[uod] leprosi aliqui fuerūt expulsi
sed intrabant quoddā castrū et deno[n]te cece
dit ros q[uod] se lauabat et mūdati sūt. id nos sue
ram⁹ leprosi in ania p[er]ter peccata p[er]morūz
parentū et ergo xp̄s exiuit a patre velut ros
de celo ut sanaret. id autā deuota Can. v.
Caput plenū est rore. cincinna pleni sūt gut

nos. Secunda ppetas roris est q̄a refrigerat. vñ illud temp̄ q̄ ros cadit in estate est frigidus de mane. ppter rorem. id dicunt naturales magistri q̄ in conchis marinis albis iuxta mare generant margarite d̄ rōre mediante vento aquilonari. id ait Eccl. xviii. Non ardorem refrigerat ros. et iste margarite valent alia caducū morbi q̄ dicunt vñiones. ita xp̄s exiuit vt nos cōseruaret a casu mortalis peccati. q̄ ros celi i vtero vñginis velut alba concha fac̄t̄ est hō. Tertia ppetas roris q̄a pascit. vnde oues libeti pascuntur in mōrib⁹ vbi ip̄eros frequēt̄ cadit q̄ bñ nutrit. vnde in psal. Sicut ros hermon qui descendit in montes syon. et sic dicit propheta. q̄a p̄s antiquae legis solebat oues de mōte hermon offerre ac imolare in montes syon. q̄ ibi erant pascua pulcra. ppter rōrē celestē. Itē quō ros hermon descendit in montem Requie in sc̄da dñica post epiphaniam. Item pisces pascunt in aq̄s de rōre celi vt vi dem̄ aperire. aperiut os suu ⁊ capiut rōrem. Item pulli coruoz pascunt de rōre q̄zdu n̄ babent nigras plumas sicut d̄ in ps. Qui dat iumēt̄ escam ip̄oy ⁊ pullis coruoz in uocantib⁹ eum. Exiuit igit̄ vt nos pasceret. Item cum rōre cecidit manna patrib⁹ inde seruo. ita exiuit cū rōre celi xp̄s vt nos pasceret pane angelico. Unū ait in euangelio Iohannis. Ego sum panis viuus q̄ de celo descendit. Ergo exiuit ros. Quarta ppetas roris est q̄a dulcorat. Unū apes colligentes mel de florib⁹ vbi ros cadit dulcius est. Unū Grego. Sicut apes in flore ita xp̄s in casta mente. et sic patz q̄ xp̄us a patre exiuit velut ros de celo ēt. Secundo xp̄s exiuit a patre et venit in mundū sicut riuiul⁹ a fonte ad traz irrigandā. vnde m̄nq̄z q̄ terra nō p̄t facefructū sine aqua. id ait David. Anima mea sicut terra sine aqua. q̄a sicut terra non faceret fructū sine aqua. ita aia bois nō potuit facere fructū meritorū nisi xp̄s exireta patre et irrigaret animam suā misericordia et grā. illū legim̄ figuram. iiij. Reguz. xviii. q̄ ariditas erat in tra eo q̄ nō pluit in tribus annis ⁊ m̄sib⁹ ser q̄ m̄lti boies mortui sunt fame. ascēdit helias monte ⁊ adorauit septies.

et descendit imber de celo ⁊ irrigauit totam terrā. Ita moraliter ante exitū xp̄i in mundū terra id est homo de terra erat arid⁹ in aia. id petiuit Psal. xlvi. Borate celi desup ⁊ nubes pluantiustum. aperiat terra et germet saluatorē. Et sancti p̄s ab Adam usq; ad Noe. a Noe usq; ad Elbraam. ab Elbraam usq; ad Noysen. a Noysle usq; ad prophetas. a prophetis usq; ad Daud. a Daud usq; ad Christū. sic septies orauerūt Christus mitteret pluuiam sup terrā decelo grē sue miscēt̄. et pater exaudiuit eos et misit. et sic xp̄s exiuit a patre ⁊ irrigauit mundū. vt ait i psalmo. Cōcrescat vt pluuiā doctrina mea fluat vt ros eloquū meū. et id ait Iohannes. vii. In die festiuitatis magnē stabat iesus et clamabat. Si q̄s sitit veniat ⁊ bibat. et de ventre ei fluent aque viue quattuor rivuli sicut de fonte paradisi fluūt. sicut legi⁹ Hen. ii. q̄ de fonte paradisi fluūt quattuor flumina ad irrigandū quattuor regiones. vñ p̄egiptū. ali⁹ p̄ terrā euīlatib. terri⁹ parabia ⁊ quart⁹ p̄ ethiopiam. Ita de xpo tanq; de fonte paradisi secūdi sancte ecclie exiuit quattuor flumina sc̄toz euangelistar̄. sc̄z Mathew Luce. Marci et Iohannis. Mā matheus dicit de christib̄ humanitate. Iohannes de cristi deitate. Lucas xp̄m p̄ nobis immolatū. Marcus dicit xp̄m nos a mortuis resuscitasse. Ideo ista quattuor flumina de fonte paradisi christi quattuor euangelistar̄ irrigauerūt totā terrā. Ideo exiuit a patre i mundū sicut riuiul⁹ a fonte ad terrā irrigādaz. Tertio exiuit xp̄s in mundū sicut verbum ab ore bois p̄ pdicātōrem. Unde ait p̄ph̄a. Misit verbum suū et sanauit eos de interitu eoz. Christus enim p̄ suam pdicationē multos eripuit de interitu eterne damnationis. sua pdicatio verbi fuit verbu⁹ patris. sicut quando aliquis mittit nunciū vt magnus p̄nceps. tunc illud verbum quod nūcū loquitur nō est nunciū sed p̄ncipis qui misit illum. ita verbum pdicātōis christi. Unde ait in euangelio. N̄a doctrina nō est mea sed eius qui misit me patris. de cui⁹ ore pdicāui vobis regnum celoz. vnde oīus p̄bi xp̄i est quasi son⁹ leonis rugientis

Sermo

propter peccatorū conversionē. Unde Iob
bānes in Epoca. x. Evidi inquit ego iobānes
vbi pīs q̄si angelū forte descendētē de celo
amictū nube tūris ī capite ei⁹. Et facies ei⁹
erat ut sol. et pedes ei⁹ velut colūna ignis. et
dextrū pedē posuit sup̄ marē. sinist̄ sup̄ ter-
rā et clamauit quēadmodū leo cum rugit. et
ad vocē ei⁹ sūt ḡgregate oēs creatē. Ita mo-
ralit̄ vbi pīs ex pīs q̄ exiuit de paternā vo-
lūtare q̄si ḡel⁹ magni pīli fortis et potens.
Vsa. ix. Ille angel⁹ magni pīli fortis et po-
tentis. dñs potēs in plō. amict⁹ nube. i. carne
alba d̄ purissima vīgine sup̄ta. Vsa. xix. Alscē
det dñs sup̄ nubē candidā. Iris ī capite ī su-
gnū recōciliatōis būane. vi pat̄ in Gen. ix.
Idonā arcū meū in nubib⁹ celi et erit signū
federis int̄ me et int̄ terrā. Idedēs ei⁹ vel cru-
ra velut colūne ignis. q̄ sic colūne sustētant
domū vel edificiū. ita pīdicatio vbi dei edifi-
ciū sc̄ē ecclie sustērat. Dextrū pedē supra ma-
re. i. penitēres q̄s reduxit ī amaritudine corrī-
tionis. vt ait L̄ren. ii. Velut mare contritio
tua. Et sinist̄ sup̄ terrā. H̄i sūt frigidū ī de-
uotōe et indurati. in q̄b⁹ nō facit fructū. clas-
mat leo cū rugitu. dīc ei yslido. q̄ leo cū vide-
rit suos pūulos mortuos clamat rugiēdo
tres dies. et pīclamorem surgūt sui pueri. ita
xps leo de tribu iuda clamauit bina vice. s̄z
cū clamorē tertii faciēt̄ oēs resurgent. Idem
mū clamorem fecit pīdicatōe vbi clamauit
M̄tha. ii. Qīs arbor q̄ nī facit fructū bonū
excidet et in ignē mutet. Sed mī clāmōrem fecit
in cruce. vt dicit euāgelistā. Gōce maḡ clā-
mauit et emisit spūm. Tertio clamabit in iu-
dicio fūto et oēs resurge. et sic pīz xps exi-
uit a pī velut vībum ab ore nobis pīdicādo.
Quarto xps exiuit a pī sicut splēdor a sole
ad terrā illuminādā. Evidē pī oculis q̄n sol
retinet suū splēdorez ita q̄n tāgit terrā tunc
aer obscurat. terra infrigidat. vie erūt lubri-
ce. dies tenebroli. tēpestas dīnat. et inde penit
byems. Ido omē xps qđ erat ante xpi exitum
a pī in modū fuit q̄ byems pīt̄ q̄tuor cau-
sas. Id rūmo pīt̄ viaz lubricatōe ita q̄ fuit
lubrica. q̄ ait ambulabāt ad limbū. vñ ait ī
ps. Sīt̄ vie illoꝝ tenebre et lubricum. Sc̄dō
pīt̄ frigiditatē. nā tra infrigidat gelu q̄ nec

arboreſ nec ētra pīt̄ fructū pīducere Job. xxi.
vij. Hosti de cui⁹ vītero egressa ē glacies et
gelu de celo q̄s genuit. Tērno pīt̄ tēpestuo
litatē aeris Job. xxxvi. Ab interiorib⁹ egre
die tēpestas. Quarto pīt̄ opandi difficultatē.
bō modicum pīt̄ aliqd opari. Eccl. xxi.
Qui colligit lapides in byeme q̄i q̄ edificat
domū sua; de ipensis alienis. Ita spūaliter
byems erat ante xpi exitū ī mūdū pīt̄ lubri-
catē vie. q̄ null⁹ ita sc̄tūs fuit q̄n oportet
ipm post morē vīā ambulare ad limbū.
Itē pīt̄ tēpestatē diuine ire pīt̄ peccatū ita
q̄mīlū sūt submersi. Itē pīt̄ opandi difficultatē
q̄ nulla erāt opa meritoria. Itē pīt̄ frig-
ditatē dilectōis diuine bō erat frigid⁹ ad di-
ligēdū. Et veit̄ xps a pīt̄ tāq̄z splēdor a sole
q̄b⁹ vīā mūdificare et nob̄ demonstrare ad
etnā vitā. Itē opa nrā meritoria facere. Itē
tēpestatē sedare. Itē terrā inflāmāre. et splē-
dora sole eriens pīducit estatē. q̄ oētēp⁹ ab
illo exitu xpi est q̄i estas pīducēs flores vītu-
mū. Et siderauit aia deuota dices in cātīcis.
Jam ēt̄ byems trāsistimber abiit et recessit
flores ī tra nrā apparuerūt. et bō pīt̄ splēndo-
re diuine illūmarōis q̄ exiuit a pīt̄. Ergo ad
thēma. Exiuit a pīt̄ et veni in mundū.

In diebus rogationū.
Sermo. XXXIII

Etite et Dabitur

Dīo. Lu. xj. Hos vīde⁹ q̄n aliq̄s
bō multū esurit et nō bōz cibū et nō
bōz etia vnde bōz viuere. q̄a ait dauid. M̄danis
corbois pīfirmat. et q̄nīc daret sibi vñū panē
plus ipm letificat̄ et q̄z tēpe abūdantie daret
sibi totā domū et specialit̄ q̄nī talis bab̄z par-
uulos vel ei⁹ amic⁹ venit et nibil bōz tunc bō
tribulat̄ magis pīt̄ amicū vel paruulos q̄z
de seipo. Ido aut̄ M̄heremias. Idarūuli pe-
tierūt panē et nō erat q̄ frōngēt̄ eis. Ita spīt̄
equaliter xps bōz in bō mundo multos pūulos
idē. hoīes fideles in ipm credētes et specialit̄
paupēs sūt paruuli xpi q̄mīa ipoz ē regnūz
celorum. et qui illis hic subuenit tanq̄z filiis
et amicis christi et quicquid eis fecerit xpo
in ppria pīsona facit. Evidē ipse ait M̄haib.

XXXIII

pro. Qd vni er minimis meis fecisti mibi
 fecisti. Adiut ergo eos ad petendum et qui
 eis h^{ab} subuenit i modico i p*n*tu vita magis leti-
 ficit. et ppazaias q*z* post b*ac* v*ta* v*l* tremor-
 us vel post mori*d*aret p*r*po tot*a* dom*u*. et
 id o*u*t in v*b*o ibematis. Idet*e*te et accipietis
 vt q*z* subuenit p*x*to pp*e* de*u* q*cqd* petit p*s*al-
 lute a*ie* sue ip*er*abit. et h*p*tz*i* eu*ag*. bodierno.
 Dixit ih*s* discipul*s* suis gabola*b*ac. Quis
 vest*z* h*b* amic*u* et ve*it* ad ill*u* i nocte et dicit.
 Elmice bone surge et accommoda mibi tres
 panes q*z* amic*u* me*u* ve*it* et n*o*b abeo q*d* po-
 n*a* ante ill*u*. et ille de*nt* respond*e*s dicit. Ja-
 bo*st*iu*m*eu*m* claus*u* est et puer*m*ei s*u*t i cubi-
 li n*o* poss*u* surge. et ille pulsat p*se*uer*as* et pent-
 itez. tandem surg*z*. p*pter* improbitate et dabit
 ill*i* quot*q*babebat necessarios. ip*s*le b*n* fac.
 sed ego dico v*ob*is. Idet*e*te et dabit v*ob*s. pul-
 late et aperietur v*ob*is. querite et inuenieris.
 Omnis ei*q* petit p*sal*ute a*ie* accipit. et q*z* que-
 rit gr*az* inueniet. et aperiet porta salutis a*ie*
 pullani p*ord*es et p*bon*as op*at*o*e*s. Quis
 a*ter* v*ob*is pat*r*e petit pan*e* videl*z* naturale*e*
 vel p*rem* p*naturali* pane. n*u*q*d* dabit ill*i* la-
 pid*e*. certen*o*. aut petit a pat*r*e pis*c*e n*u*quid
 dabit filio petenti. p*pis*c*e* serpente. aut si fili*u*
 a pat*r*e petit ou*u* n*u*q*d* dabit ill*i* scorpione*z*
 p*yo*. certe non. q*z* e*p*ater naturalis. Si er-
 go vos c*u* sit*s* naturalit*m*ali et b*n* noscius
 bona data v*ob*is a*do* dare fili*s* v*ris*. q*nto*
 magis pater vester celestis de celo dabit spi-
 rit*u* bon*u* gr*e* et v*tr*it*u*s. et v*ta* etern*u* p*h*ac
 vitam dabit potentibus. Ergo q*z* ad ibema
 Idet*e*te et dabit v*ob*is. Bebe*u* at pet*e* q*tt*uo*r*
 Idumo p*pc*to*r* remissio*e*. Un*u* aut David
 in psal. petedo. Idlerere mei d*s* km magn*u*
 misciam tu*a*. Seco*p* gr*e* infusione. Ter-
 tio peterna misio*e*. Quarto p*tribulatio*n** liberat*o**e*.
 Idimo dico q*z* v*nu*ls*q*z fidelis
 d*z* pet*e* p*peccati* remissione. Unde dauid.
 Omnes iniqtates meas dele petedo miseri-
 cordia*z*. Ma*la* vide*u* q*u* h*b* e*in* vinculis petit
 pliberat*o**e*. vt pt*z* d*o* ioseph H*en*. xl. q*z* ioseph
 in egypto sedebat in captiuitate et pincerna
 pharaonis sedebat c*u* eo et liberab*at*. t*u*c pe-
 nit*i*oseph pincerna dices. P*ero* te mem*et*
 to et*ia* meis*z* vt suggeras. i. c*o*culas reg*s* i*z*

pharaoni vt salt*e* etiam et m*es* i*z* ioseph ed*u*
 cat de isto carcere. Ita sp*u*al*u* h*b* i peccatis
 mortalib*z* in carcere pharaonis. i. dyaboli
 debet igit pet*e* pincerna altissimi regis vic*z*
 xpm. q*pt* nobis pp*un*are de cellario dilectio-
 nis gr*am* et misciam. Un*u* ait ania Can. ii.
 Introduxit merer*u* in cell*a* vinaria. ordina-
 uit me i caritate. et exaudi*u* et liberat d*v*iculo
 mortis p*ct*orem. vt poss*u* dicere. Laqueus
 p*tr*ut*z* e*z* nos liberau*sum*. It*e* in psal. Elia
 nr*a* sicut passer erepta e*de* laqueo venati*u*.
 It*e* videm*u* q*u* h*b* est infirm*u* et scit medicu*m*
 q*pt* ip*m* sanare certe petit eu*d*iligent*u* vt sa-
 net. Ita h*b* cognosc*z* se in onia infirm*u* pe-
 tit medicu*m* p*sal*ute a*ie* sue sicut dauid dicit in
 psal. Idlerere mei d*s* q*u*ia infirmus sum
 sana me quonia*z* p*tr*ur. Et Sed beu*m*lti s*u*t
 q*pet*unt q*d* est p*sal*ute a*ie* sue. et isti n*o* exau-
 di*u*t. bu*u* legim*u* figura*u*. iii. Be. ii. ca. Halos
 mon sedebat in throno gr*e* dans o*b* peten-
 tib*z* q*cqd* peteb*at*. sed venit frater su*u* adonis
 as et petuit vt daret s*ib*i pulcr*a* puell*a* virgi-
 ne paup*cul*a vt ip*m* violaret. B*nd*it salo-
 mon q*z* quis frater meus es in bac petitione
 n*o* exaudi*u* te. q*z* petis p*bon*or*e* regni dices.
 Mu*qd* ego s*u* rex et frat*m* es genere regali
 petis p*filia* rustici species ei*u* decepit te. id o*u*
 n*o* exaudi*u* te et negau*it*. Ita moraliter xps
 d*s* n*o*ster salomone sapientior. salomone
 dition*z* et nobilio*z* sic i*pe* ait i eu*ag*elio. Idlus
 q*z* salomon B*z*. i. xpus. ergo sedet i*u* in solio et
 throno gr*e* sicut dicit apl*ius* ad Hebre. iii.
 Ecce dam*u* c*u* fiducia ad thronu*u* gr*e*. sed q*u*
 peccato*r* petit vel homo iust*u* q*d* est p*sal*ute
 anime tunc ait domin*u* sicut salomon. Fra-
 ter meus es s*u* m*u* humana natur*u* qua*z* p*pter*
 te assumpl*u* attende q*z* non petas q*d* s*u* con-
 tra regn*u* etern*u* et propri*a* salutem. sed pete
 licita videlicet peccati remissionem. anime
 salut*u* et te exaudi*u*. Mult*u* s*u*t qui petunt p*u*
 mille marcis. ali*u* petit pro v*ro*ze pulcra.
 ali*u* pro pulcritudine. sed deus illos n*o* au-
 dit. q*z* dicit sacra scriptura. Deus non exau-
 dit peccato*r* in hac petitione p*tra* pp*ua* sa-
 lute*u*. sed de*u* exaudi*u* peccato*r* quando pe-
 tunt premissio*e*. vt pt*z* Luce. xvii. de pub*l*
 canodice. Be*u* pp*ici* esto m*ib*i peccato*r*.

2
5
4
3
2

Berino

Secundus hō pēte p grā. Nam sine grā est hō
 q̄lī mortis imago nobis colorē neq; dōcē.
 Itē est aīa sine grā sicut tabula rasa. Itē sī
 grā est sicut ēra sine aqua. idō petam⁹ grāz
 diuinā. nam meli⁹ ēbē grām diuinā q̄z ba-
 bere thesaux ton⁹ mūdi. et idō multi babue-
 rūt thesauros magnos ⁊ n̄ grām diuinam.
 idō damnati sūt sicut nabuchodonosor rex
 magn⁹. Itē alerāder diues. Item meli⁹ est
 homini grām h̄rē q̄z omēz sapiaz ton⁹ mōdī.
 et idō multi babuerūt sapiam et nō grāz dei.
 idō perierūt sicut salomon q̄ fuit sapientior
 ton⁹ mūdi. tñ pp̄t peccatū pdidit grām sī ⁊
 sapiam. et sapientia nō liberat homiez ⁊ ira di-
 stricti iudicii. s̄z grā liberat boiez ⁊ secure sta-
 bit. Itē meli⁹ ē homini h̄rē grām q̄z h̄rē lon-
 gā vitā. ⁊ idō sc̄i martires. pp̄bete. apostoli.
 doctores. ⁊ viginis. magis elegēt mori et p-
 dere vitā corporelē q̄z pdere grāz dei. vnde q̄n
 eis iter duo op̄tio dabat vt vñū eligerēt. aut
 mori aut ydola adorare aut xp̄i grāz nega-
 re. Responderūt. N̄ agis eligim⁹ mori q̄z
 pdere grāz. id mortē nō tumuerit q̄nī se grāz
 sciuerunt. Idet̄at igit̄ hō p grā diuina q̄z grā
 diuina fecūdat aīaz sicut pluuiā terrā. Unū
 ait Zacha. x. Vdette a dño pluuiā serotinaz
 et umbre matutinū vt terra replete fructib⁹.
 id est. petute p grā dei in pñtū et p glā in futo.
 vt terra aie vestre replete fructib⁹ bonorum
 operū. Itē petat hō p grā diuina q̄z dirigit
 boiem in viā rectā. Unū ait Thobias senior
 ad filiū suū. Thobie. iii. Fili mi in om̄i tpe
 bñdicdeū ⁊ pte ab eo vt dirigat viastuas.
 Itē petat p grā diuina q̄z boiez cōfortat. Unū
 i. Coz. xv. Gratia dei sū id qđ sum ⁊ grā ei⁹
 sp̄ in me manet. Ternobō fidelis d̄z petenō
 p auro neq; p argēto neq; p lōga vita. s̄z p
 eterna mansione. q̄a km apostolū Heb. xiiij.
 Non habem⁹ h̄manētē ciuitatē sed futu-
 rā inquirim⁹. ideo p gaudio etēne ciuitatis
 petam⁹. vt dicit xp̄us in euā gelio Joh. xvij.
 Idem et accipietis vt gaudiū vestr̄ plenus
 sit. Istud gaudiū p̄sistit in trib⁹. Mōmo in
 dei visione. Unū i. Coz. xiiij. Nūc at videm⁹
 p speculum ⁊ in enigmate. Lūc at in celesti
 gaudio videbim⁹ facie ad faciē. in qua facie
 videbim⁹ p̄terita p̄sentia ⁊ futura tāq̄z i spe-

culo claritatis. et ista facies illuminat totū ce-
 lū q̄nō indiget sole neq; luna. Secundo p̄sistit
 in p̄pā beatificatiōe. Unū Psal. xxxv. Leticia
 sempiterna sup̄ capita eoz. gaudiū ⁊ exulta-
 tionē obtinebut. q̄z corp⁹ glozificat. ⁊ q̄tuor
 dotes in resurrectōe accipiet aīa cū corpore
 assumpto. videlicet claritatē q̄ splendet. sub-
 tilitatē. q̄z sicut mens bois subtilis est ex pte
 ale iam est in romā iā in bierlin iam in fine
 mūdi. ita tūc subtile erit corp⁹ cuī aīa in illa
 mansione. et sic impassibilitatē accipiet. q̄a
 nūq̄z tūc aīa amplius pati pōt. vt d̄z Elpōc.
 xxi. Quia neq; clamor neq; dolor erit ultra
 q̄ p̄ma abierūt. agilitas q̄a nō potest inclusi-
 di in aliquo loco. et sic gaudium est plenus
 in propria beatificatiōe. Tertio consistit in
 iocūda societate. vñ in ps. Ecce q̄z bonum ⁊
 q̄z iocūdū habitare frēs in vñū. Ibi habitat
 cuī agelis i pulcritudē pacis. ibi est sanitas
 sine dolore. ibi est requies sine labore. ibi est
 pars sine discordia. ibi est gaudiū ⁊ sine tristitia.
 ibi est vita sine morte. ergo dico q̄ debē⁹
 petere p̄tēna māsione. Nam in ista man-
 sione pñtū est discordia absq; pace. mōra sñ
 vita. tristitia sñ gaudio. labor absq; requie.
 ac infirmitas pñtua sine sanitate. Quarto
 dico q̄ debē⁹ petep̄ tribulationū liberatiōne.
 q̄z ecclia diuerſimodē tribulat. nūc p̄fa
 mez. nūc p̄ pestilentiam. nūc p̄ guerras. idō
 sancti patres illas rogationes bina vice in-
 stituerūt in anno. p̄mo in die marci. ⁊ hec d̄z
 rogatio maior. eo q̄btiū Gregorius papa
 in romā p̄mo instituit ppter magnā cauſā
 Nam in die pasce homies cōmunicabāt et
 immediae ad peccata p̄stina redibant. pro-
 pter qđ de⁹ misit magnam plagā. Nam q̄n
 sternutabant vel ossilabant. moriebantur.
 ppter qđ quando aliquis sternutabat ali⁹
 hoc videns dixit. Deus adiuuerte. ideo bea-
 tus Gregorius in die marci instituit vt bo-
 mines ieiunarent et orerent et cū crucibus
 dñi et verillis orando circuirent. Et postq̄z
 pcessio fuit sacra vidit in castro trans tybe-
 rim angelū stantem cum gladio cruentato
 q̄e in vaginā misit in signū cessatiois bui⁹
 plage. Secunda rogatio q̄ sit in istis dieb⁹ fuit
 instituta in viēna que est ciuitas in y talia.

Mam ibi fuit maḡ plaga circa illō s̄ep̄. q̄a terremot⁹ sepe veit ⁊ m̄lie dom⁹ coruerunt. Itē grādo frumēta sepe destruxit. Itē mul tox demonū clamor horribilis audiebat in aere. Itē aliquā demones ⁊ lupi m̄ltos bo mines necauerit. Etiam māmert⁹ ep̄s illi⁹ regi onis ⁊ ciuitas mādauit. rogauit et instituit hos tres dies ieunare ⁊ orare et pcessiones cū crucib⁹ ⁊ verillis circuire. et statī cessauit plaga illa. In his pcessiōib⁹ portat cruceſ p verillis sic in antiq̄ lege qn̄ ip̄lus dñi debe bat pugre ⁊ inimicos fugare accepert veril lar tubas. sic ⁊ nos facere dēm⁹ p̄plagās ut demones audiāt ⁊ fugiat. ⁊ canit⁹ significat cā tu āgelyz. vīc. Sc̄ēda. sc̄ē fortis. sc̄ē imorta lis. ⁊ iste cār⁹ fuit ab āgeliſ reuelat⁹ ⁊ doc⁹. vñ dicit Jobes damascē⁹. Cū ap̄d ciuitatē cōstantinopoli. pcessio istis dieb⁹ fieret qdā scolaris iuuenis de medio p̄pli extra pcessio nē pāgelos i celū duct⁹ ē. ⁊ āgeli docuerit iu uenē cātū istū quā cātāt scolares i ista pces ſione. vīc. Sc̄ēds. sc̄ē fortis. sc̄ē imortal. de inde rediēs iuuenis cātauit ac alios docuit et ſic ois tribulatio cessauit. Et in bodie m̄l tisuit in pcessionib⁹ iſtis q̄ vertutē in rīſū ee loct̄. io de⁹ heu plagat mōm. Idetam⁹ igit̄ deuote pbis q̄tuor. sc̄z p p̄t remiſſiōe. pro grē infuſiōe. p̄t̄ni gaudiū māſiōe. p̄t̄p̄lis tribulatiōis cessaōe. Ergo q̄ ad thēma. Idē tute ⁊ dabit vobis. Qd̄ nobis p̄ſtare. zt.

In ascensione domini.
Sermo. XXXV

Hūptus est iesus
in celū sedet a dextris di. Marci
rvi. Aristonles dicit q̄ oē graue
deorsū ⁊ oē leue ſurſū. ⁊ in ſuenon p̄t ſupra
eleuari niſi mediāte instrumēto. Quattuor
āt ſūt instrumēta p̄ q̄ ſue ſurſū eleuat. Idiū
mū ē dīrus inferior p̄ radix i era q̄ tāq̄ cum
instrumēto eleuat arboři altū. Sc̄dm ē vir
tus ſupior⁹ actiua vt ſol attrabit humores dī
era i altū. Tertiū eſt vīt⁹ iterioř expulſia vt
p̄z de ſonib⁹ q̄ cadūt dālto. nā qn̄ aq̄ vadit
i micatu p̄p̄le p̄cānalia. ex vi iterioř expulſia
equā i altū. Quartū ē vīt⁹ exterior p̄motua

vt mediāte ſcala aſcēdit bō in altū. vīt⁹ mediā
te instrumento ducit aliqđ ſue in altū. vt li
gnū vel lapis. Ita ſpūali xp̄s būt q̄tuor v̄
tutes mediātib⁹ quib⁹ corp⁹ cuiſ clarificatū
eſt bodie eleuatū. Mā p̄mo būt būilitatez q̄
tāq̄ radix arboře eleuat. ita vīt⁹ būilitatia. q̄
ſe būliauit. ita meruit exaltari. Sc̄dō būt
pietatē tanq̄ v̄tute attractuā. q̄ ſua pietas
traxit eū ad nrāz necellitatē. o retrarit corp⁹
pallū ⁊ glorificatū i altū. Tertiū būt mīſeri
cordiā q̄tāq̄ vīt⁹ extērioř p̄motua traxit eū
ad prez. Un apls. Non ex opib⁹ iuſtice q̄
fec̄i nos ſi ſi ſuā mīſeriaz ſaluos nos fec̄.
⁊ ſi retrarit ad nos ita retracta cōſumatio
opis retrarit ad prez. Quarto būt deitans
potētā q̄ tanq̄ ſupior⁹ attractuā. Mā vidē⁹ q̄
vñūqdq̄ ſedit ad ſuū p̄ncipū. ſicut aq̄ n̄ q̄t
ſcit ſi ſluſ ſp̄ donec veneſit i mare qd̄ ē p̄nci
piū oīm aq̄ ⁊ dēo exiuit. ita deitas xp̄i cor
p̄ clarificatū attractuā ſic radi⁹ ſolaris būores
dītra. ⁊ ſic mediāte p̄p̄a p̄tate ſi ſi dītate aſcē
dit. Null⁹ ei p̄t p̄p̄a v̄tute aſcēde vt āgeli aſcē
dūt p̄ v̄tute deitans. aīe mediāte aurilio āge
loz. Un dīc apls ad Ep̄be. iiiij. Ipe ē q̄ aſcē
dit ſup̄ oē ſcelos vt adipleret oia. ipse aut in
euāgelio Job. xii. Si exaltat⁹ fuerot ſic oia
trabā ad me. mediāte dītate. ⁊ quō b̄ ſacit et
aſcēdit p̄t i euāgelio hodierno. M̄arc. xvij.
Recubētib⁹ vñdeci diſcipul⁹ i domo vbi ce
nabāt cū eo qn̄ voluit ire i mortē. appariuit il
lis ih̄s ⁊ expbrauit i credulitatē eoꝝ ⁊ duriciā
cordis q̄bis ſc̄z q̄ viderat ip̄m ⁊ dixerūt eis
eū resurrexiſſe a mortuis ip̄i n̄ credidēt. ⁊ dī
xit eis. Itē i vñuerſū mōm p̄dicate euāgelius
oī create. i. homīni q̄ ē dñs oīm creaturū.
Qui crediderit ⁊ baptiſlat⁹ ſuerit ſalu⁹ erit.
q̄ vñ n̄ crediderit p̄denabit. Si ḡt at eos q̄ cre
diderit q̄ p̄t̄ ſacere b̄ ſeqn̄. In noīe meo de
monia eiſiēt. liguis loqnt̄ nouis. ſp̄teres tol
let. ⁊ ſi qd̄ morifex b̄berit n̄ eos nocebit. ſup̄
egros mā⁹ iponēt ſb̄n babebūt. Et dñs qd̄ē
ih̄s postq̄ locut⁹ ē eis iuſſu eos ire in mōiē
oliuent̄ ⁊ ibi corā eis aſſūpt⁹ ē in celū et ſedet
a dextris dei patriſ. Ecce duo angeli ſtete
rūt iuxta illos in vēſtib⁹ albiſ q̄ direrit Elri
galilei qd̄ ſtatis aſpiciētes i celū. Quia veſet
quēadmodū vidistiſ eū aſcēdenſe i celū.

Sermo

Luc apliibat et ubiqz pdicabant et baptiza-
bat iplim dno coopante et simone confirmate
se quibz signis. qz sig q siebat pdicatoz phar-
mabat. Quo ad thema. Assup est in celu.
sedet ad dexteram dei pris oipotenis. Hoc qz i
celu assup eis p ipi deitatis potestia. et h
ppr qtuor causas. Prima est ut angelica rui-
nam restauraret. i repararet. Seco vt nos
pri recociliaret. Tertio vt via nob manifesta-
ret. Quarto vt nob graz instraret. Primo
dico qz ibs bodie ascedit ut angelica ruina re-
pararet. Un in ps. Iudicabit nationes et im-
plebit ruinas. Secundum legi figura Josue. xiiij.
Josue cu oiplo filioru strans iordanem
et subuerit regna inimicorum suorum diuisit eis
terrā infuniculo distributōis. Tertium tribub
reliquit supiorē pte tre ad orientē. et h fu-
it pulcior et secūdior. iste tres tribū illā ren-
nuerūt ppē nobilitatē. sed alia terrā infra di-
uisit nouē tribub. et hac terrā possederūt in
pace et in multitudine maria et dñs eoz pector
fuit. Ita spūalr xps dñs noster transiuit iordanē
nrē mortalitatis. et tibi destruxit regnum
inimicorum suorum vicz demonū. Unde i sua re-
surrecioe ait illō ps. Collite portas pncipes
vras et urobit rex gle. et dixerūt. Quis ē iste
rex gle. rñdit. dñs fortis et potes. sic et portas
ereas et vectes ferreos pfregit. et dedurit po-
pulu captiuū de egipcio tenebray. et reduxit
eos iordanē ois tribulatiōis in terrā pmis-
sionis gle. et nouē tribub diuisit terrā infe-
riore. et terrā pmisionis supiorē possederūt
tres plone. vicz pat in diuinis. filiū i huanita-
te de et bō sedes a dextris pris. et spūllance
et ipē ē ab iproqz pcedes. sūllas nouē tribū
qz duxit secū diuisit i nouē ordies angeloz
fm qruina facta fuit. Prima tribū fuit cho-
rus aploz. et illis obtinuit locū supiorē cho-
ri angeloz qz seraphin. nā iste chorū infla-
mat ē diuino amore qz aliud cogitare n pnt
ne cloq nisi solū de do. et sic aplo qz tale locuz
cu illis i terra illa pmisionis accepert infla-
materat i diuino amore. vñ Bo. viii. Quis
nos sepabit a caritate xpi. scio qz neqz mors
neqz vita neqz fames neqz gladi. Secunda tri-
bus fuit ordo ppbz qz diuisit scdaz terrā
pmisionis. i choz angeloz qz cherubin. nā

iste chorū bz plenitudinē scie diuine. et sic facit
ppbe qz futa pdiret. et dñs loqbat ipis tāqz
amicis. et iō cu eos redemit de limbo secum
duxit. et in iordanē secudi cberubin pte diuini
sit. Tertia tribū fuit ordo pñarchaz et illis di-
uisu pte in tertio choro a supmo qz dñi throni
nā in illo sedet de iudicia discernēdo. sic seni
patriarche aliud mandatū nō habuerūt. nisi
declina a malo et fac bonū. et ipi fm iudicū
rationis faciebat oia bona et vitabant omnia
mala. ergo acceperunt pte int̄ angelos tertij
chori. Quarta tribū fuit scōy martyz qz acci-
piebat qrti pte qrti choz qz dñi dñnatōis. qz sic
ille chorū dominat super choros inferiores et
vincit demones. ita scū martires vicerunt
ppa corpora et ppē deū tradiderūt ad supplicia.
ido p fidē vicerūt reg et qrtā sorte acceperūt
in diuisione eterna. Quinta tribū fuit sanctoz
doctorz qz suis documētis mōm illūiabant.
et obstinetos et errātes i via veritatis dedu-
cebāt accepert sorte int̄ choz angeloz qz dñi po-
testatū. Sexta tribū fuit scōy pñfessorz. qz ppē
deū pp̄a corpora crucifixerūt et i maria abstine-
ntia virerūt. vt bius bñdict. bius franciscus
qz sepe eruit vestimenta et nud pribū spinos
sum letastulit qz totū corpū sanguineū ap-
paruit. et scū bernard. et multi alij pñfessor
res. et scū antboni et scū paul. et isti ac-
cepert sorte int̄ choz angeloz qz dñi pñcipas-
tus. Septima tribū fuit scōy beremitaqz qui
mūdū pñentes i beremo habitabāt. et isti
accepert sorte inter septimū choz qz dñi vñ-
tes. qz suis vñtibz et oribz pmeruerūt illas
sorte. Octaua tribū fuit sanctaz vñginz qz su-
is meritis ppē castitate sui corporis et cordis.
vt sancta katherina et sancta Barbara obni-
nuerūt octauū choz i terra pmisionis eterna.
qz choz dñi archangeli qz bñt officiū custodi
re ciuitates. ita iste sc̄e vñgines custodiebant
ciuitates sui corporis ab oī imūdicia. Nona
tribū est piugatorz vñduaz qz accipiūt sorte
inter choz angeloz qz dñi angeli qz mittūt ad
custodiendū hoies et deducendū ad bonū.
sic ipsi deduxerūt seipos et eoz pueros et pñ-
mos. ido accepuit pte fm dignitatē. et qz uis
vn̄ chorū est excelsior altero. m̄ de sorte sua
vnusqz pñtentat. et ido dico qz christz bodie

voluit ascēdere ut adipleret ruinas agelorum
 collocaret et diuidere terras promissionis suam
 dignitate. **E**ccl xps voluit hodie ascēdere
 ut nos patri reconciliaret. qā ut dī Ephe.ij.
Lōge eram⁹ a deo ppter petrā nrā sed ppe
 facti sum⁹ ppē filiū ei⁹ ih̄m q̄ ē ppiciatio no
 stra ad p̄m. **I**hui⁹ legim⁹ figurā q̄ erat q̄
 daim magn⁹ rex bñs d̄uos filios. q̄z vn⁹ os
 sendit p̄m. idō miss⁹ est in exiliu, sed venit
 frater et cōpatiebat fratri suo misericordia mot⁹
 venit ad ipm in exiliu et fecit sibi nigrum cli
 peū et arma nigra assūplūt et pugnauit p̄ frē
 et hostē vicit. et post triūphū fecit sibi clipeū
 albū et alba arma auro decorata in signum
 victorie et leticie. et frēm expulsiū patri repren
 tauit cū oī hereditate sua. et redeuēt filio oēs
 serui occurrebāt ipis cū hymnis et canticis et
 ipm laudabāt. Ita spūaliter rex diues est de⁹
 pater q̄ hūnt duos filios xp̄m ih̄m et hōiem
 in paradiſo. sed secād⁹ fili⁹ scz bō offēdit pa
 trē. et idō ali⁹ fili⁹ scz xp̄s fili⁹ dei viui miseris
 cordia mor⁹ trāstulit se in exiliu assumēs ni
 gra arma. i. corp⁹ hūile et pugnauit p̄ nobis
 et supauit hostē. ac cū fratre et oī familia vi
 delicet cū adam et eua et cū oī p̄genie ad pa
 trē remeauit. et nūc in signū victorie accepit
 alba arma auro decorata qñ corpus glorifi
 catū assūplūt et frēm suū patri reconciliavit.
 et idō serui pris occurrerūt ei cū leticia. Un
 aliq̄ admirādo hodie dixerūt. **Q**uis est iste q̄
 venit de edom. i. de exilio. **A**llū dixerūt. **I**ste
 formosus est in stola sua gradēs. i. veniens
 in multitudine. idō ascēdit hodie ut nos ho
 mines reconciliaret p̄m. **C**ertio ascēdit xp̄us
 dñs hodie ut nob̄ via manifestaret. **V**nū psal.
Motas mibi fecisti vias vite. q̄ ante ipsum
 nobis erat ignota. **I**hui⁹ legi⁹ figurā **G**en.
 xxix. Jacob patriarcha vidēs pulcrā puellā
 quā interrogauit cui⁹ filia ēt. r̄ndit. **L**aban ē
 pater me⁹. venit uaqz et seruiuit septē annis
 p̄ ipsa in frigiditate et nuditate et null⁹ labor
 fuit sibi grauis. tāde regressus ad patriā cū
 magno comitatu et ipē p̄cessit omnē famili
 am suā p̄ desertū usqz ad mesopotamia. qā
 via fuit sibi nota et inde exiuit. Ita spūaliter
 xp̄s dñs noster vidēs buanā naturā in des
 to b̄ mūdi vagantē p̄siderās pulcriūdine

ei⁹ qā ab imāgīnē dei hōiez creauit. ab quez
 potuit bene dicere. **Q**uis ē pat̄ tu⁹. certe ipē
 dī q̄ possedit fecit et creauit eū fm psal. **H**oc
 p̄siderās r̄ps exiuit ut iacob p̄priā terrā. ser
 uiuit pea vic⁹ p̄aia buanā nō septē annis
 ut iacob sed. xxxii. annis in frigiditate. pau
 pertati. siti. et alijs. et tandem cū magno comis
 tatu redurit eā p̄cedēs p̄ d̄sertū b̄ sc̄li. q̄z via
 fuit sibi nota et deducēs eos usqz ad mesopo
 tamia. i. celestē glam. et h̄ dicu ppbeta. **M**di
 cheas. ii. **A**scēdit pandens iter ante eos et
 dux eorū fuit. **Q**uarto r̄ps hodie ascēdit ut
 nobis grām et glam ministraret. vñ ait apls.
Ascēdit ut ip̄leret om̄ia. ascēdit salomon ut
 thronū grē possideret et daret oī perēt ut ha
 bet in rogatōib⁹ p̄imi mēbri uta xp̄s. q̄a uite
 ascēdit ut nobis grām daret patet in figura
 iii. **B**e.ii. vbi legim⁹ q̄ dñs voluit h̄elīa de
 mūdo ducere in padilū et apparuit iuxta ioz
 danē beliseo et pdixit illi. tunc belias habuit
 bonuz amicu vic⁹ pp̄ham beliseū cū dirit.
 Ecce tollar a te vis aliquid petere a me h̄ pete
 anteqz tollar a te. et ait belise⁹. **P**deto dñe ut
 duplex spūs quē habuisti p̄pheraꝝ fiat i me.
Bndit belias. **B**ifficilez rem petisti n̄ si vi
 deris me in currū igneo ascēdere fiat tibi sic
 petisti. et cū angeli venerēt et helīa un nube in
 currū posuerunt vidi belise⁹ et sic clamanit
Ecce curr⁹ isrl et auriga ei⁹. q̄ sancti angeli
 ducūt eū. Ita moralit dñs hodie celos ascē
 dit in currū diuini amoris. dixit i git nobis.
Vis aliqd pete a me h̄ pete anteqz tollar a
 te. **M**am xp̄s tollit a nobis qñ peccamus et
 tpe mortis qntuz ab dona. idō pete a me qđ
 vis et dabo tibi. debē⁹ etiāz pete cū p̄phera q̄
 dirit. **O**ro ut duplex spūs tu⁹ sit in me. scz ut
 babeam grām in p̄nu et glam in futuro. scz
 r̄ndet xp̄us. **S**i poteris me viderē in currū
 igneo. si poteris me viderē in mēte tua stā
 tem in cruce p̄ te et sequi me siet tibi ut petisti
Ergo ad hēma. Assūpt⁹ est ih̄s in celum se
 det ad vēterā dei patris oīpotēns ut nobis
 via demōstraret et ruinā angelicā repararet
 et nos patri reconciliaret. et nobis gratiaꝝ et
 glam ministraret. **Q**uod nobis prestare
 dignetur. zc.

Sermo

Bominica quinta post pasca.
Sermo.XXXVI

Et uos testimonium
phibebitis q[uod] ab inicio mecum estis.
Job. xvi. Mota q[uod] vnu[s]q[ue] bonu[s]
dux p[er] p[ri]nceps d[omi]ni facere circa suos famu-
los. Idem d[omi]n[u]s bre[ve] verillu[m] distinciu[m] a vexillis
inimicorum exercit[u]m seq[ue]runt verillu[m] sui duclu[m]. ut
pt[er]z illu[m]. iij. Idrecepit moyses tribub[us] isrl[ay]l[im] di-
ces, quelibet tribu[m] habeat suu[m] signu[m] ut posset
tribu[m] illa seq[ue]runt suu[m] duce. Scd[omi]no d[omi]n[u]s dur vel prin-
ceps p[er]plu[m] instruere quo d[omi]n[u]s pugnare p[er]ini-
micos et insidiq[ue]s ponere et p[er]cauere. exemplu[m]
de dauid q[uod] b[ea]n[us] p[er]cauebat insidiias golie. ideo
vinciebat ipm. Lertio d[omi]n[u]s eos animare p[er] do-
na si habuerit aliquod damnum q[uod] illi deis in du-
plo velut recuperare. vñ aut Lullu[m] d[omi]n[u]s re milita-
ri. Stupendiu[m] largu[m] animat pugnat[em] q[uod] co-
rona victorib[us] de iure debet. Ista tria huiu[m]
xps dux et p[ri]nceps aployz sc[ri]p[er]t ecclie. Idem
biu[m] verillu[m] distinciu[m] q[uod] fuit grā spūssanci-
tam in signis q[uod] in loquela in sanctis aplis
q[uod] nemo poterat facere ista sig[ne] q[uod] ipi fecerūt
Scd[omi]no eos instruuit oia p[ro]dicēdo q[uod] sit deberet
rege in B[ea]nido. Lertio dona larga pmisit.
Eni[m] petr[u]s volens scire de stipendijs ait. q[uod] da-
bit nobis pmisit q[uod] te seq[ue]m[ur] et omnia dimittu-
mus et sustinem[us] p[ro]secutores. vñ d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s. Eni[m]
sederit fili[u]s bois i se de maiestatis sue sedebit
et vos sup[er] sedes. xij. iudicat[em] duodeci tri-
bus isrl[ay]l[im]. et ista ostendit in Beuagelio. In illo
tpe. Eni[m] venerit paclit[us] q[uod] ego mitia vobis
a p[re]spūm v[er]itatis q[uod] a p[re]i diuinis p[ro]cedit. il-
le testimonium phibebit d[omi]ne Et vos testimo-
niu[m] phibebitis q[uod] ab inicio mecum estis. s. p[ro]di-
catois et miraculois maiestatois et mutatois
aque in vinu[m]. Hec locut[us] sum vobis ut n[on] sca-
dalismu[m]. ut n[on] recedatis a fide. Absq[ue] syna-
gogis faciet vos. i. ipi ei[us]cet vos tag[us] exco-
catois. Sed ve[n]it hora ut ois q[uod] interficit vos
arbitref obsequiu[m] se p[re]stare deo q[uod] ad iudeos
et ydolo q[uod] ad paganos. h[oc] faciet sc[ri]p[er]t infideles
vobis sc[ri]p[er]t fideliib[us]. q[uod] non nouerit p[re]s neq[ue] me
Sed h[oc] locut[us] sum vobis nos p[ro]monedo. ut
cu[m] venerit hora talis p[ro]secutoris tunc remisca-

mini q[uod] ego dixi vobis. Quo ad ibema. Et
vos testimoniū phibebitis tc. Rota q[uod] sus-
pctores et nō credētes q[uod] tuor testimonia ad
ducūt. Idem testimoniu[m] i psonis diuisē
Scdm testimoniu[m] erit i aplis. Tertiu[m] i crea-
turis. Quartu[m] testimoniu[m] vult facere i cica-
tricib[us]. Idem d[omi]s vult facere seu phibere te-
stimoniu[m] sup malos in diuis psonis. Idem
in p[re]tate q[uod] sua potētia creauit celu[m] et terrā et
omnē ornatū eoz. Fili[u]s cui attribuit sapientia
q[uod] ornauit sidera regit et ordinat in sua sa-
piēta. Spūscitūs in clementia q[uod] pseruat oia
p[re]s creatu[m] et p[er] filiu[m] ordinata. Sunt sūt ser-
genera homi[m] q[uod] videret et audieret i signis et v[er]-
tutib[us] dei opa et m[al] nec crede nec se emēdare
volūt. ido ipse vult sup eos in p[er]p[et]ua psona ad-
ducere testimoniu[m] in die mortis et in die iudi-
cij. Et illos enumerat p[er] ppba[m] malachiam
iij.ca. dices b[ea]n[us] trinitas. Ego accedā ad vos
in iudicio tpe suo et ero testis velox maleficiis
et adulteris piuris mercedē reueneribus.
viduis et pupillis vim faciem[us] et pegrinos
opp[er]imētib[us]. Idem dico q[uod] d[omi]s vult ee testis
in p[er]p[et]ua psona maleficiis q[uod] suis trufis et neq[ue]-
cij circuierūt mundū cu[m] incātatiōnib[us] boies
decipūt dicūt semortuos suscitate babētes
spūs iclusos. scribūt caratteres. et m[al]ia alia
faciūt q[uod] nō sūt dicēda. ponūt calibē in doliu[m]
ne penales balneent. tales at excoicari debet
et infideles iudicāt. Eni[m] legi[u]s q[uod] rex saul iuit
ad q[ua]ndā p[er]itonissaz et pmisit ei pecuniaz ut
ppbam samuelē resuscitaret. p[er] q[uod] deū of-
fendit. et d[omi]s ipm de regno eiecit. et moriu[m]
ē in bello. ido oēs isti q[uod] nolūt d[omi]n[us] sūt ex-
coicandi. Nam d[omi]s phibuit Leui. xx. dicens
Aia q[uod] accesserit ad p[er]itonissas vel ad p[er]ulē-
dū sortilegas ipa moriet. et isti sūt p[er]mi super
q[uod] d[omi]s vult ducere testimoniu[m]. Secūdū sūt
adulteri. vñ ait. Ego ero testis velox adulter-
ris. Nam adulterii ē pessimum peccatum q[uod] ī de-
cē p[er]ceptis ponit. p[er] q[uod] m[al]ia sūt lapidati ad
mortē. Eni[m] legi[u]s Daniel. xiiij. q[uod] duo senes iu-
dices volebāt susanna vxore ioachim filiaz
belchie violare permisit d[omi]s illos lapidari ad
mortē. vñ legi[u]s i Judic. c. xix. q[uod] q[ua]ndā iuuenis
acepit vxore et venierit aliq[ue] mali et acceperūt
sibi vxore q[uod] trāsūt ad iudices et p[er]quererat.

ab eis. et ipi iudices ppter hunc iussu di occiderunt. sed heu iam modicū curat. in hunc pceptū non ē deletū sed pfirmatū. id quā plaga veit in mundo. Tertii sūt pueri sup qd̄ d̄s vult esse testis in ppter plona. tñ bodie iurāt boies faciliter er ducūt in cōsuetudinē. et qcqd̄ loquunt sp̄ cū iuramēto pfirmat. cū m̄ d̄s veritas ē. et cū dauid dicit i psal. Id erdes oēs q̄ loquuntur mēdaciū. Judei sūt in his meliores qz xpiani. nā qd̄ iudei iurāt i adonay suo h̄ser uāt et si deberet mori. Itē pagani sūt meliores qz aliq xpiani in h. Hā legi⁹ q̄ pagani exierūt qndā ciuitatē ad expugnādū qddaz castri et iurabāt p̄ sole q̄ nollent redire ad ciuitatē nisi expugnassent. sed expugnēt poterāt. id miserūt nūcios ad mulieres et dixerūt q̄ aut dūmutterēt ciuitatem et veniret ad eos aut acciperēt alios viros. qz iuramētū vellēt suare. sed mlti xpiani iurāt et dāt lrās et tñ nō seruāt. Quarti sūt sup qd̄ d̄s vult esse testis bi sūt mercedē retinetēs laborātib⁹. et illud est vnu de pccis clamātib⁹ in celū. vñ Ia. v. Miseres operarioz q̄ messuert terrā d̄fau data ē. et clamor ad aures dñi sabbaorb̄ itro iuit. et ido ait Jobias ad filium Job. iii. Fili mi nō morabit merces operarioz tuo rū apud te vsq; mane. Quinque sūt viduis et pupillis calūniā facientes. vñ ait dñs i Ero. xxij. Clidue et pupillo nō nocebitis. si leseritis eos vociferabūt ad me et ego eraudiam clamore eoz et indignabit furor me⁹. pccatis amqz vos gladio et nēdānatōis. sed heu iam nō curāt mlti qzuis eis dñs cominat cum etna pena. Heri sūt sup qd̄ d̄s vult facere te stimonū q̄ pegrinos opprimūt. decipiūt. et spoliāt. nā pegrini veri q̄ sūt in via pegrinationis et ppter deū oia reliquerūt sūt filii di et dñs pector eoꝝ est. vñ ait Dauid in psal. Id egrin⁹ su apud te sicut oēs patres mei. q̄ illos offendit meli⁹ ess⁹ q̄ offenderet ppter pupillaz oculi sui. vñ dicit illd̄ ps. Eraudi d̄s orationē meā et nesileas q̄ ego ledar qniz am ego aduena et pegrin⁹ su. et ido ait dñs i euāgeliō. Qd̄ vni er minimis meis fecistis mibi fecistis. et sic p̄t p̄mū testimoniu⁹ qd̄ facit xps in ppter plona trinitatis. Scđm testimoniu⁹ sup malos vult adducere cum suis

duodecim aplis. vñ ait adeos Acti. I. Ego elegi vos vt sitis mibi testes in hierlm et i oī iudea et vsq; ad plumū tre. H̄i autē testes pdicāt tria de xpo. Primo suā largissimā remuneracionē bene facientib⁹ et pdicātibus Unde ait Adath. ri. Venite ad me omēs q̄ laboratis et onerati estis et ego reficiāt vos. Scđo suā piissimā misericordia. vñ ait H̄iere. Glade clama p̄ orientē et occidētē aquilonē et meridiē dicēt. Reuerte ad me aduersatrix isrl et ego suscipiā te. Tertio pdicāt suā seuī simā iusticiā p̄ obstinatos. vñ ipsal. Misericordia mō⁹ misit alias lrās cū lr̄is signatis anulo regis et fecit renocare snia⁹ et fecit p̄clamare misericordia. Ita spūalit in antiqua lege de⁹ dedit mortis snia⁹ dices illd̄ Gen. iiij. In qcū qz hora comedentis morte moriem⁹ Itē Ezech. xviii. Elia q̄ peccauerit ipa mortel. sed post missionem spūssciū isti. xij. nūcij missi in qttuor partes mudi testimoniu⁹ p̄bēt de xpo clamantes et nouas lrās miseris cordie portantes. Itē lr̄e fuerūt signate anulo regis. i. grā spūssanci p̄ sig. Unde ait dñs adeos. Itē in orbē vniuersū pdicāte euāgeliū misericordie et grē oī creature rōnali. et sic p̄t q̄ testimoniu⁹ vult xpus p̄bēre in duodeci aplis. Tertio xps vult testimoniu⁹ p̄bēre sup pccatores nō credētes in creaturis vīcū in celo et i terra et in alijs. vñ ait Job. xx. Beuelabūt celu iniqtatē meā et tu dñe istauras testes p̄tra me. Hui⁹ legi⁹ figurā in libro Deutro. xxxi. Moyses dedit filiis isrl leges ex pcepto dñi. sed ipsius in pmo scđo tertio et quarto anno multū bene ieruabāt legē desē pceptoy. sed statū de die in diē dimiserunt tūc moyses scđp̄lit ea in uno libro et vocavit omnē multitudinem filioꝝ isrl et dixit. Ecce iā me vivēte dimittitis legē et iūque agitis. Quid igūt vultis facere post mortē meā ego scđp̄l legē dei mei in hlibro et volo mecum ducere p̄ nos i iudicio et volo vocare celum et terrā p̄ testimonio. et posuit libru in arca se deris. Ita spūalit xps dedit nobis nouā legē nō a seipso sed ex deo scđ qttuor euāgelia b. 2

Sermo

sed in p̄mitiuā ecclia suabat usq; ad trecen-
tos annos q̄tā fuit caritas iter xpianos q̄
q̄ duas tunicas būit dedit vñā nō habēti. et
m̄lti optauerūt pxpo morū. s; p̄ illō ip̄s repu-
it caritas d̄ die i die. iō vult dñs libros suos
euā gelioz ducere adiudicūt et sumere celuz
et r̄a p̄ obstinatos et credulos. B̄ phat iob. i
Elpoc. dices. Ecce libri apti sūt et viui et mor-
tuū iudicabūt ex eis. et sic p̄t; q̄ xps vult testi-
moniū phibere et suppctores n̄ credētes et ob-
stinatos in creaturis. Quartū testimoniuū
vult dñs phibere cū suis cicatricib; vulnēz
q̄ pnoz sustinuit. vñ ait iob. Christo sup illo
vbo M̄dattb. Lūc apparet signum filij
bois. nā angeli deserēt crucē aī eu et lācā et
spineā coronā et clavos suppctores in testis-
moniū et i corpe glificato siue clarificato qd
retinuit qnq; vulnēz cicatrices q̄ manifeste
apparet et clarioz ē ille loc⁹ vbi fuerit illa vul-
nera maiora tāq; sol splēdes de eis. vt phat
zacharias Thidebūt in quē trāsserit. Ihiū
etia poit iob. in Elpoc. figurā dices. Qū ve-
neritūc ois plūs p̄gregabit aī thronū vbi
videbūt eu tāq; iudicē sedere et vnicuiq; iū;
dicabūt sm meritū et demeritū. qz tūc ē clau-
sa siue misericordie bulla q̄ i hac vita ē apta. et tūc
n̄ aliud iudicat qz qd iusticia stricta dicit.
ido ait Idet⁹ Etat. x. Ip̄ ea do p̄stitut⁹ iū;
der viuoy et mortuoz. Ergo ad thema. Et
vos testimoniuū phibebitis qz ab inicio meo
cū estis. Bogē dñm q̄ illo ip̄e possim⁹ secu-
restare qn̄ h̄erūt. zt.

In die penthecostes.
Sermo. XXXVII

pūssancus quez

Smitter pat̄ in nomine meo docebit
vos oia. Yo. xiiij. Ad B̄ q̄ aliq̄ peti-
tio audiāt tria sūt necessaria. Idio ex parte
donatis pieras. nā si nō ēt p̄t; s; auar⁹ ille
quē pensūc frustra pens. Scđo ex pte pe-
tētis ydoneitas sc; q̄ n̄ sit odios⁹ s; amoros⁹
qz dona donat sm amore. vt p̄t; i. Be. i. El-
ebana dedit familie p̄tes vt imolareb. s; qn̄
dedit p̄son siue anne p̄tētūc tristabat. eo q̄
ea diligebat et sterili fuit. iō sacerdos repli-
nō acceptauit ei⁹ munera. Tertio ex parte

doni utilitas. nā poss; aliq̄s pete qd n̄ p̄dēss;
alicui n̄ sibi utile ēt. iō aut dñs ad disciplos
Iderite vt gaudiū vestrū plenū sit. i. eternum
Discipli at p̄siderabāt h̄ tria. Idio ex parte
dānis sc; r̄pi pietatē. ex pte petens ppam ne
cessitate. ex pte domi utilitate. ergo percbant
eis mitti spūmlancū. et d̄ B̄ dicit euā geluz.
Dixit iob discipulis suis. Si q̄s diliguit me
smōnē meū suabit. et pater me⁹ celestis dili-
getū et ad eū veniēt et māsionē ap̄d eū facie-
mus p̄ grāz spūllsci. Qui n̄ diliguit me doctri-
nā meā n̄ suat. et smōnē quē audistis non ē
me⁹ s; ei⁹ q̄ misit me p̄ris. H̄ec locut⁹ sū vob
ap̄d vos manēt. Maracl⁹ at spūllaci⁹ quē
mitter vob pat̄ in noī meo ille vos docebit
oia q̄cūq; docui vos et illa faciat. Idacez
relinq; vob pacē meā do vob. Mo quo mū;
d⁹ dat ego do vob. qz mūd⁹ pacē n̄ suat. sed
pacē mea p̄ bāc vitā ē eterna. Non turbet cor
vestrū neq; formidet. audiūt qz ego dixi vo-
bis. vado p̄ vobis ad p̄tēz in celū et venio ad
vos spūlscū mittēdo. Si diligenteris me
gaudereis vñq; qz ad p̄tēz vado. qz pat̄ ma-
ior me ē i eo q̄ creauit celū et terrā et oia. Et
nunc dixi vobis p̄usq; fiat vt cū factū fuerit
credatis. Ita nō m̄ltia loquar vobiscū. Vt
nūt ei p̄nceps m̄di b⁹ i. diabol⁹ vos tēptans
sed i menō b̄z q̄cūq; p̄sentēdo. Sz vt cognos-
cat mūd⁹ qz diligō p̄tēz et sic mādatū ab eo
accepi ita facio notū. Ad thema. Spūllsan-
ctus quē mitter pat̄ in noī meo docebit vos
oia. M̄ta q̄ spūllanc⁹ q̄tuo opat̄. Idio
eleuat p̄ p̄eplationē. Scđo purgat p̄ incré-
panonē. Tertio rectificat p̄ directōz. Quar-
to instruit p̄ informatioz. Idio dico q̄ spūl-
sanct⁹ eleuat mente homi p̄ p̄eplatōz ad co-
gnoscendū celestia et ad despiciendū terrena.
Ihiū legi⁹ figurā Ezech. viij. vbi ait. Sicut
i capo magno et eleuauit me spūs iter celū et
terrā. et vidi celestia q̄ erāt p̄fecta. et vidi terrena.
et ecce apparuit inanis et vacua. et iō cele-
stia desiderauit. et trena desperi. Ita spūlāc
vnusq; fidelis dz p̄te p̄ grā spūllsci vt ipm
eleuet mēte et stet int celū et terrā oclis mētis
celestia desiderādo sit et trena. Espiciat ocu-
lis mētis supra se regē celū cui⁹ pulcritudies
sol et luna mirat. cui⁹ vultū desiderāt angelis

pspicere. Respiciat at trena et principes mōdi in qb' nō ē veritas neq; sal'. Respiciat supra sereginā celi. Beq; ait i ps. Altitud regina a dextris tuis i vestitu daurato circūdata varietate mater misericordie. Respiciat mulieres b' mōdi in qb' nō est stabilitas. Respiciat militiā celestis exercit' et respiciat militiā bni' mōdi q trena deuastat et destruit. sup q's veniet gladi' eterne dānatōis. Respiciat supra lethes au'z celeste vbi nec erugo nec tinea desmolit. Respiciat infra lethes au'z mōdi quem fures effodiuit et furat. Respiciat supra se dona de celo de spūscō pcedētia. vīc̄ donū sapientie. utelce'. p̄silu'. fortitudis. timoris. pie- tatis. et donū scie. Respiciat inferi' dona bis traria. supbie. auaricie. luxurie. gule. ire. inuidie. accidie. Cū ei pōderas vnu' p reliquū et celestia appetis et terrena ppter eoz maliciaz spernis. tūc cū pp̄ha p spūm sanciū iter celū et terram eleuaris. Scđo spūscō purgat p̄cā p increpatiōe. p̄ctōz et p punitionem. Unde ait dñs i Job. xvii. Cū venerit ille arguet mōdū d̄ p̄ctō. Ilhui' legi' figura Alpoc. viii. Accepit angel' tburibulū aureū et ipse uit illud de igne altaris et misit in terraz. Et postea septē angeli cu' septē tubis se preparabāt. Hec figura ostendit missionē spūllanci p̄ plagā male operantib' q̄ noluerunt audire doctrinā ei'. nam angel' accepit tburibulū aureū q̄d est dilectio. q̄ spūllanci' ē dilectio q̄ a p̄re et filio pcedit. et misit in terrā hoies et flāmando diuino amore s; pauci curāt. Ido septē angeli cu' tubis se preparāt plagam p̄ peccatis mōdo inferēdo. Idim' angel' tuba cecinit et venit tonitruū et destruxit tertiam partem mōdi arborū. p̄ arborea nota nobiles quoq; tertia pars perit in aia tonitruo damnationis. Una pars sūt nobiles q̄ sūt pten- ti stipendiis suis et defendūt viduas et orpha nos et nulli dāmnu faciūt. ista pars n̄ perit. Secūda pars sūt q̄ moriūt ut parvuli nobiliū anteq; babēt annū discretōis. q̄ filius nō portat iniqtatē patris. q̄ ad aiaz. Sed tertia pars sūt illi. q̄ sūt raptiores et tenent latrones. ista pars perit cu' tonitruo etne dā nationis. Scđus angel' tuba sua cecinit et cecidit de celo mons magn' ardens i mare.

et tertia pars nauū interist. qd q nauies n̄ si mercatores notant q̄z tertia pars dō pire in aia. Una pars ē illa q̄ vēdit et emūt sine do lo et ditant. Ellia pars q̄ emūt agros et vine as et oves et boues et apes et qcqd de' dete rit in his sūt pteni. sicut fuerūt patriarche et pp̄bete q̄ sunt saluati. Sed tertia pars que perit eternaliē bni sunt q̄ vendūt cū fraude et dolo. Unde ps. Idērdes oēs q̄ loquūt mēdaciū. Terti' angel' tuba cecinit et cecidit dō celo magna stella in flumie cui nomē absinthiu' et inde aque amare facie sūt. et homines mortui sunt ex aq's. p̄ bos nota laboratores et cōmūnē p̄plū vīc̄ mechanicos q̄z tertia pars moriēt in aqua. Una pars est q̄ labo rat fideliter et nutriūt filios suos et dant elemosinā suā pauperib' fm̄ Psal. Labores manuū tuaz q̄a māducabis beat' es. Ellia pars q̄ bene laborauerūt et de laborib' cum babēt necessitatē seruiūt deo et dant elemosinā paupib' et frequentāt eccliaz. Sed tertia pars q̄ moriēt in aia sunt mali operatores q̄ hoies decipiūt et iurāt q̄ sit bonū cū sūt malū. et sabbatū nō custodiūt. ista pars moriēt Quart' angel' tuba cecinit et cecidit grādo et p̄cussit tertia p̄fensi et tre. Idēr h̄ nota rusticos q̄ colūt terrā. q̄z similiter tertia pars perit. Una pars est illa q̄ colūt agrū fidelit et p̄rio nō nocebūt. et dant decimas et dant elemosinā mēdicantib' Ellia pars saluat q̄ custodiūt sabbatū et vadūt dñcis dieb' ad eccliaz et seruiūt creatori et sunt patiētes. bni saluant. Sed tertia ps p̄ grandinē etne dā nationis destruit sicut sūt rustici q̄ furāt agz et frumentū primi et ad eccliam ire nolūt in ebūant et ixant ista pars perit. Quint' ange lustuba cecinit et tertia pars solis et lune et stellaz p̄cussa est. p̄ h̄ nota stat' p̄sbyteroz et religiosoz q̄ deberent lucere in ecclia sicut stelle sol et luna. Et tertia ps p̄cutit. Una ps q̄ nō p̄cutit sunt tria vota obseruantes scilz paupertatē. castitatē. et obediētā. Ellia pars q̄ saluat sūt p̄sbyteri deo deuote horas canonicas p̄soluetes. exēpla bona dātes. et qcqd supbabēt de p̄bendis elemosinas dātes distribuūt bni saluant. Sed tertia ps videlicis inobediētes. luxuriose p̄iūtates. divitias ma-

Bermon

gis qz salutē aie cupiētes. hui pcutūt. **Sextus** angel⁹ tuba cecinit ⁊ apert⁹ est fons abissi ⁊ erierūt locuste babētes loricās ferreas. dentes leonū. capillos muliez. ⁊ terraꝝ maculaꝝ uerūt. **Hic describit stat⁹ h⁹ mōdi. nā p istas locustas notat supbi. q̄ iā porat vestimenta locustaz longas manicas vlsqz ad terrā q̄ si volare volētes s̄nō ad celū. loricās ferreas q̄ sūt indurati. capillos muliez q̄ mulieres iam vt placeat amatorib⁹ mōdi alienos crines faciūt. et iuxta aures sic arietes cornua et iste mal⁹ usus venit de puteo abissi infernalis ad quē tendūt. **Septimus** angel⁹ tuba cecinit ⁊ audiuit iohannes vocē decelo clamatē. Factū est. et vidit mulicerē stantez in aere amictā sole ⁊ luna subpedib⁹ ei⁹. et corona duodeci stellaz i capite ei⁹. **Hic describit stat⁹ iustoz. nā post tribulationē maloy est p̄gregatio fideliū q̄ uex solē iusticie xp̄m sūt secun. ⁊ luna subpedib⁹. q̄ terrena despiciēbat. coronā duodeci stellaz in capite. q̄a duodeci articulos fidei tenuerūt. id spūssancius purgat p̄ increpatōneꝝ. vt vniuersqlqz in hac vita seruet. vt tūc secure possitare. **Tertio** spūssancius rectificat p̄ direcōneꝝ. Et q̄a intentio portat verillū in regno vniūt ⁊ p̄scie. ido necesse est vt spūssancius rectificet intentōeꝝ. **Item** q̄tuor genera hominū sūt in ecclia q̄ru intenō no est recta et via p̄ quā ambulant est curua. **Huius legim⁹ figurā** Idrouer⁹. xxx. Salomon ait. Tria sunt mibi difficultia ⁊ quartū penit⁹ ignorō. videlz viā aquiz. levolatis. viā colubri sup terrā. viā nauis i mari. ⁊ viā viri in adolescētia sua. ido dep̄ gebat salomonē iudei in introitu ipsi⁹ tēpli in hūc modū. ip̄e sedebat in throno regali et supēu aquila volas ad quā ait. Eliā aquile sequi nolo. ad dextrā coluber ad quez ait. Eius viā seq̄ nolo. ad sinistrā nauis p̄ marinagās ad quā ait. Eliā ei⁹ sequi nolo. infra eū adolescens incōstans ad quez ait. Eliam ei⁹ seq̄ nolo. **Elo** p̄positū q̄tuor sūt genera hominū in ecclia q̄z via nec intenō est recta. **Iduimi** sūt ypocrite q̄ assimilat aquilam aquila volat in altis et tū p̄dā capit i terris. ita ypocrite aiparēt q̄i aqüile volates tū sunt hoies decipiētes. **Secūdi** sūt men-****

daciū loquentes et vba discordie seminātēs isti assimilant̄ colubris q̄ venenū discordie semināt̄ iter p̄cordia. **Tertiū** sūt v̄bis adulatōrū simulātes. hui assimilant̄ nauib⁹ p̄ vīam nauis in medio maris. sicut em̄ nauis p̄tralit mare et tū vestigia nō possunt inueniri. ita multi gerūt mel in ore et fel in corde. quoꝝ nec via nec intentio est recta. **Quartū** sūt luxuriosi. videlz vir in adolescētia q̄estū constans. sed cuꝝ venerit spūssancius facit in his viam rectā et intentionēbonā. Facit de ypocritis iustos. facit de adulatōrū p̄ficiōs et facit d̄luxuriosis castos. **Ido** p̄pet ecclia in hymno quez bodie canim⁹ ad laudē scū spūs. Gleni creator spūs mētes tuoz vīsi. **Et** sic patz q̄ spūssancius rectificat intentōnes hominū **Quarto** dico q̄ grā spūssancius instruit p̄ informationēz discipline scie et bonitatis. **Unde** ait David in psal. Bonitatē et disci plūa ⁊ sciam doce me. **Unde** Sop̄. Spūssancius est oīm artifer et oīm bz vītūtē. Sunt autē septē artes q̄s docet spūssancius. q̄s multū vertūt in malū. **Cui⁹ legim⁹ figurā** H̄en. xlj. Cedit pharao in spū calamū vnū i agro babentē septē spicas. Calam⁹ in agro ēbō i mūdo babēs septē artes q̄ ip̄m honoratum et gloriolū faciūt oī mūdo p̄ spūm sanctum q̄ est artifer omnēbabēs sciam. **Iduima** sciētia est grāmatica q̄ docet recte loq̄. ille enim laudat a literatis q̄ dī bon⁹ grāmatic⁹. sed ille magis laudat a deo q̄ nullū decipit. veritātē sp̄ tenet. q̄ de⁹ veritas est. **Scda** sciētia est phisica. q̄ docet circa naturalia videlicet herbas arbores et aliqz lapides p̄ciosos **Et** ille multū laudat a mūdo q̄ talēscit sciemtia. sed ille laudat magis a deo et angelis et est corā illis bon⁹ phisicus q̄ creatorem in creaturis cognoscit et grās a git q̄ ip̄m dñm p̄sticuit oīm creaturaz mūdi. **Tertia** sciētia est geometria q̄ docet mensurare vt multū subtiliter sciūt mēsurare altitudines turriū ⁊ montū. et p̄funditatē maris iestigare. et p̄ circulos oīa subtilit̄ ordiare. ille multū laudat in mundo. s̄ ille magis quē docet spūssancius et facit geometram q̄ quidie mensurat temp⁹ a deo sibi impensū q̄ nō unumli ter p̄sumat. et mēsurat in corde bona opera.

et mala ut valeat reddere rationes. Quarta scia est theologia. q̄ docet sacrā scripturam ut bibliā euangelia et oēs libros sacre scripture. et isti q̄ ista sciā multū laudant. Sed enī m̄la sūt q̄ sunt theologi et omnē biblīa et libros sciūt et seipos nesciūt. ido docet sp̄s; sanct⁹ boiem ut seipm̄ cognoscat. et m̄la sūt q̄ solū sciunt vñū. Idater noster. et Blue maria et magis laudat q̄ magni theologi. vñ. Blug⁹. In die iudicij surget indocti et p̄dēnabut nos doctos. Quinta scia est musica docēs pfecte et subtiliter cātare. et ille multū laudat a mūdo q̄ est bon⁹ music⁹. Et ille magis laudat a deo et angelis q̄ scit deuote ora re. elemosinā dare et ieūnare. q̄ nō clamor s̄ amor sonat in ore dei. nō vox s̄ votū. nō cordula s̄ cor deuotū. Sexta scia ē rethorica q̄ docet boiez bñ scribere pfecte et ornate loq̄ et dictare et ille bñ laudat. Et ille pl⁹ laudatur quē sp̄s scit oia docet. v̄ba dei scribere in corde suo et facere illō q̄d placet suo creatori sic dī debitā v̄gie. Omia v̄ba xp̄i. p̄ferēs i cor de suo tāqz in libro. Septima scia est astrenomia q̄ docet dinumerare cursum solis et lune et stellarū inuestigare. et ille multū laudat a mūdo. sed ille pl⁹ laudat quē docet sp̄s ritus sanct⁹ stellas inspicere solē et lunam ut creatorem laudet si placeret deo sp̄ laudare optaret. et ponit omnē voluntatē suā ad voluntatē dei si pluit pluia. si sol lucet luceat. Et cogitat ecce q̄nta pulcritudo ē in celo superiori et quo tanta pulcritudo est i celo inferiori. Et sic illas septem artes vel scientias docet vñ sp̄s sanct⁹ ad laudē et honorem dei. tunc in uno calamo stant septē sp̄ce plene virtutib⁹. ideo patet q̄ sp̄ius sanctus docet et informat.

Seria secunda.
Sermo. XXXVIII

Ex uenit in mun-
dū. Job. iii. Tria sūt liḡ veriamō-
ris vñ⁹ ad alterz. Idrumū est istru-
ctio in agendis q̄d age et vitare debeat. Un̄
Eccl. vii. Fili tibi sūt erudi illos. Scdm̄ est
subuenio in reb⁹ necessarijs. Eccl. xxix. Per-

De pecunia ppter amicū tuū. et in necessitate illi⁹ nō abscondas eā. Tertiū ut si necesse fuerit q̄ etiā ppter amicū suū exponat se in periculū mortis. Unde H̄ester. iii. Tradā me morti p nobis. Ista tria signa veri amo-
ris ostendit pater circa gen⁹ humanū qui nos p sp̄us sanctū docuit quem misit in an-
tiqua lege pphetis ut populum erudirent et in noua lege apostolis ut mundū docerent tanqz filios dei. Item omia creauit in crea-
tione propter nos. Nam creauit solem et lu-
nam propter nos. et creauit animalia pro-
pter nos. Unde ipse ait in psalmo. Nunq̄d
manducabo carnes ibauroz aut sanguinem
bircorū potabo. ergo non ppter me s̄ ppter
te creauit illa. Item filiū suū ppter nos tāqz
seipm̄ non solum exposuit periculo mortis
sed in morte amarissimā. et de h̄ dī in euans-
gelio. In illo tempore dixit iib⁹ discipulis
suis. Sic deus dilerit mundū ut filium suū
vnigenitū daret p homī. ut omis q̄ credit
in illum non pereat in anima sed habeat vi-
tam eternam. Non enī misit de filium suū
in mundū ut condemnet hominē. sed ut sal-
uetur homo per ipm̄ q̄ credit in eum nō con-
demnatur. q̄ aut nō credit iam condemna-
tus est ad mortē eternā. q̄ non credit in no-
mine vnigeniti filii dei. hoc aut̄ est iudiciz
p̄dicationis q̄ lux venit in mundū et di-
lexerit boies magis tenebras q̄ luçē. Tene-
bre aut̄ sūt eoz opa mala. omis enī q̄ male
agit odit luçē. et nō venit ad luçē ut nō argu-
antur opa ei⁹. Qui aut̄ facit veritatem veit
ad luçē ut manifestent opa ei⁹. q̄ i deo factā
sūt. Ad thēma. Lux venit in mundū. Nota
q̄ d̄rplex est lux. Iduma lux est christus.
Scda lux est grā sp̄us sancti. Tertia lux est hō-
mū. Quarta lux est glā eterna. Idrio dico
q̄ xp̄s fili⁹ dei viui missus in būc mūduz p
nobis dī lux. et h̄ ppter multa. Idromo quia
lux h̄z altnorē locū in creaturis. ut patz in stel-
lis luna et sole. questant supra omia elemen-
ta locata. ita xp̄s excellētiorē locū h̄z super
oēs choros angeloz et sup oēs electos i celo
Un̄ dicit Ap̄ls. Sedet ad dexterā di patris
op̄petētis. Et ipeait Eccl. xxviii. ego in altissi-
mis habito. et thron⁹ meus i colūna nubis.

Sermo

Scđo dī lux fili⁹ dei qđ sine luce bō non pōt bona facere. sic sine xpō bō nō pōt facere opa meritaria. **E**nī ip̄e ait i euāgeliō Joban. xv. **S**ine me nihil potestis facere. **L**eridō dī lux xp̄s qđ mōdū illūiat suis doctrinis. meritis. et exēplis. vñ ait Job. viij. Ego sū lux mōdi qđ seq̄t me n̄ abulat i tenebris. s̄z babebit lumen vite. **I**hui⁹ figurā legum⁹ H̄en. i. Terra erat inanis et vacua et tenebre erat sup faciē abissi. **D**ixit qđ sūn̄ creatōz cūm creaturaz. **F**iat lux et facta ē lux. et vidit dī qđ eēt valde bona et tra germia uuit herbā virentē et fructū multiplicez s̄m species suas. Ita spūlētē huana nata p̄ peccatū fuit lapsa i tenebris et umbra mortis qđ nō n̄i spinas et tribulos germia uit vicioz. vñ vidēt̄ qđ tra carēs luce ē steriliſ et n̄i spinas et tribulos pfert. Erat i gūt̄ sup ficies cordis nr̄i tenebre. et iō facti fueramus velut abissi. et idō n̄ poterat pp̄t abissū nr̄oy p̄cōy et vicioz dīs videre sup faciē aīe. s̄z pat̄ i diuinis vidēs nr̄as tenebras dixit. **F**iat lux in mōdo. qñ sc̄z misit filiū sūi vñigenitū ih̄m xp̄m i vtez v̄gis et mōdū illūianit. et tra i. bō d̄ terra germinauuit herbā virentē et fructū s̄m species suas. i. v̄tutes diuersas mediāte xpō. **E**nī ait aug⁹. in li. de spū et aia. Erat inquit nubes tenebrosa aī oculos meos et i tenebris abulaui. s̄z veit illūiator me⁹ et deduxit me d̄ tenebris i luce. et sic p̄t qđ xp̄s ē lux tenēs su premū locū. et sine xpō nihil meritorie possū m⁹ opari. **S**cđo grā spūlētē dī lux. vñ dicit xp̄s i euāgeliō Job. xiij. **B**ū lucē habens credite i luce vt filiū lucis suis. **M**ā vidēt̄ qñ bō est i tenebris nō p̄cipit qđ sibi sūt nocua v̄t̄ p̄pe vellōge sint. Idōsset ei bō i tenebris doz mire int̄ serpētes venenosos qđ n̄escireret. s̄z qñ lux veniret cognosceret qđ sūt i magno periculo. ita peccator existēs in mortalib⁹ p̄cōs dormit et abulat i tenebris int̄ vermes. **P**scie et iter serpētes demonū et h̄ cognosceronon p̄t̄nisi mediāte grā spūlētē. **I**hui⁹ legi⁹ figura Act. xiij. **D**eer⁹ erat i tenebris et oīs plus indeoz expectabat vt educeret et interficeret s̄z veit angel⁹ quē misit dīs et eduxit eū dices. **S**urge sequereme. et surgēs secuē est eū. et ceciderūt catbene de manib⁹ suis et p̄transiit.

portā ferreā. et postea ait. **M**ūc scio vere qđ misit dīs angelū suū et liberauit me detenes. br̄s et dōi expectatōe pleb̄ iudicōz. **I**ta morālit̄ peccatorē vici⁹ cathenis p̄cōy et solū n̄ potest qđ tenebre sūt i habitacō cordis. expe ctate uī p̄plus infernoz ut iradaē ad eternam mortē. h̄mittit dīs spūlētē ut surgat et sequat eū extra portā ferreā. et dū surgit per peccatōe confessionē solūt̄ catbena vicioz quādo sacerdos ponit manū supra caput ei⁹ et restituīt in p̄stūnā grām. **M**ūc vadēs bñ p̄t cogitare retroſū ad vicia dicens. **M**ūc scio vē qđ misit dīs grām spūlētē. et liberat̄ sūz ab oī expectatōne plebis infernoz. qđ si mor tu⁹ essem i talib⁹ p̄cōs et nālē dānat̄ sūissez. **E**nī aug⁹. in soliloquio. **C**ōuersat̄ vidi tenebras in qb⁹ fuerā et abissū p̄cōy i qđ iacuera. ve tenebras in qb⁹ celū nō vidi nec me cognoui et te dīm dereliq̄ qui es lux vera. et sic p̄t qđ grā spūlētē dī lux. iō lux veit in mōdū. **T**er nō iust⁹ bō dī lux. vñ **A**dam. v. dīs dixit ad discipulos et ad oēs iustos. **E**los estis lux mūdi. quare. qđ lux multiplicat fruct⁹. **Q**uāto ei terra magis b̄z de luce tāto pl⁹ b̄z d̄ fruz cubus bonis. vñ alique valles vbi n̄ est lux ibi nō ē fruct⁹. **I**tē lux mlt̄ pl⁹ cōicat alijs. qđ sibi spūlētē ita iust⁹ cōicat grām sibi a dō tam alijs cū dilectōe. **E**nī ait **G**ap. viij. **H**ra tiā quā babeo sine iuidia cōico. et honestatē illi⁹ nō abscondo. **I**tē manifestat le ipaz. nō ē necesse luce abscondere s̄z ponit supra tāde labrū. ita xp̄s posuit fideles in scā ecclia. vbi alijs videat eoz bona opa et puocent ad similitia. **E**nī ait math. v. Si luceat opa v̄rā bōa ut vidētes glorificēt p̄im vest̄ qđ i celis est. **I**tē qđ lux luceat ad multas iūdicias mōde ut p̄t̄ de sole et tñ nō maculat̄. ita iust⁹ bō inter infideles p̄cōres p̄dicat v̄bū dei et mlt̄os p̄cōres videt̄ et supbos mūdi et tñ indēnon maculat̄ in p̄sciētē nec in aia. **E**nī **P**aul⁹ scribit ad **E**bimotheū discipulū suū dices. i. **E**bimo. iii. Exemplū esto fideliū in v̄bo. i p̄uersatōe. Et ad **L**itū. ii. In oīb⁹ teip̄z prebe exemplū bonoz operū. Et p̄tei⁹ in canonica sua. i. **H**e. ii. Cōuersatōz v̄ram inter gentes babētes bonā. ut emendent qđ vos v̄deant. **I**hui⁹ legimus figuram Ero. et p̄vīs.

BENES pRECIPIT moystr suis successoribus qUOD spECIES
deberet eST in tabernaclo vel in tEplu lucerna
ardes & nONqUE extingui. quia pRObATter tEpli debe
ret nutritre qUOD exinguere oleum infundendo. pRO:
pterea bENecclia ex antiqUE lege qUOD oibUS ecclesijs
cathedralibUS & religiosorUM hABit lucernas vel
lAPADES qUOD nONqUE debet extingui. Ita spiritualiter
lumENe iusticie iusti bois nONqUE dEBET extingui iNDtEpLO
pROscie ut alia videat opa deifica & spiritu dEBET in
fudi oleum pietatis vt nON extinguiat. et tANc*to* iust*us* iu
st*us* iNCur*us* corde lAPADES caritatis & infuditur
oleum humilitatis. dEBET cONicare oibUS iNCur*us* eccl
esi*s* su*us* lumENe pREcepla bona instru*ci*o*n*es bo
nas & pROordes deuot*as*. sic lux. i*U*ist*us* mULti pli
cat fruct*us* bonorum oper*um* & mULti pROdest ad lau
d*em* dei. TANtu*m* HOC GREG. Illa ver plures edificat et
nobIS glaz eterna misstrat qUOD in humiliatae nutri
m*en*tu*m* bEN. vt pROiz dev*er*g*in*ibUS qUOD nONqUE prud*er*ibUS qUOD
habuert lAPADES ard*er*tes. ido iNCromisse sUlt
ad ianu*a* vite etne*s*. hAB qUOD fau*en*o habetes
lAPADES caritatis nON oleum humiliatis expul
se sUlt & porte clause sUta*n* eas. & sic pat*er* qUOD bEN
iust*us* dEBET lux. iNC lux vere in mULtm. Quarto lux
dEBET gla etna Ysa. I*R*. Erit dEBET ipSO suo gla in
luc*e* semip*er*tn*a*. Err*er* qUOD lux misstrat vita. ita
gla etna misstrat vita etna. iNC aut*em* iPS. Em*er*
te luc*e* tu*a* & veritate tu*a* ip*so* me deduxer*unt*
& addur*er* iNC mULte l*an*ci*u*m*tu*. It*e* qUOD lux leni
f*er*at. vt pROiz dEBET aut*ib* qUOD sed*er* iNC tenebris & nON let*at*.
hAB aduen*er* eluci*u*c cant*at* & let*at*. ita a*ie* ele
cio*r* hAB iNC tenebris mULti nON sUlt let*at*. hAB ven*er* ad
luc*e* eterna gaud*er* let*at*. HOC leg*is* figur*a*
Ezech. xlviij. dicit ezechiel. TANdi et ecce a*que*
egredieb*at* sub limine dom*is* dEBET v*bi* erat clar
itas im*en*sa. et aque descedeb*at* iNC t*ep*lu*m*. & facies
dom*is* versa fuit i*ori*te*n*e. & aque splendeb*at* vt
cristall*is* c*on* ip*er* flum*is* lenif*icat* ciuitate*m* dei
Ita moral*er* pRO b*ac* aqu*a* egredie*re* dEBET domo
dEBET v*bi* t*at*a fuit lux claritatis nota gaudium
elect*or* nON flum*is* ei*us* ip*er* let*if*ic*at* ciuitate*m* dei.
i*U*ita etna v*bi* o*es* gaud*er*. ver ait H*oc*.
x. Dedi iust*is* & elect*is* claritat*e* etna. vt luce
ant cor*a* deo i*lum*ne viuent*u*.

Feria tertia. Sermo. XXXIX

Ego sum ost*iu*m per
me si qUOD introier*it* salu*ab*it. Job. x.

Vernot*at* dEBET qUOD dEBET pac*er* ab inicio duos ordines
tANqUE iNC duobUS clau*stri*s ord*in*au*it*. ver padis*u*
trestr*e*. ali*u* i*l* celo. HOC de clau*stro* i*nc*centie
apostata*uit* bEN qUOD expul*s* proprie peccati*uit*
de padiso. dEBET clau*stro* superior*is* apostata*uit*
ag*el* lucifer c*um* suis. HOC dEBET mis*er* p*ra*p*ar*
fili*u* vt reuocaret bo*ies* tANqUE ou*ne* err*at* sine
pastore. ver dauid. Err*au*i sic quis qUOD peri*it*.
HOC qUOD nON reuocau*it* apostata*q* c*ecidit* dEBET su
primo ord*in*sc*z* lucifer*z* c*um* suis. Batio est qUOD
bEN erat fragilis n*at*e qUOD de tra*for*mat*u*. ideo
mag*ei* cop*ane*bat. Ergo bEN peri*uit* humili*at*
de*u* prem*er* preuocati*o*e & liberat*o*e. vt p*re*z de
sc*u*s patriarch*is* & pp*ben*is. HOC de humili*at*
demonis null*is* legit*ur*. qUOD indurat*u* i*nc* sua su
perbia qUOD noluit se humiliare erga su*u* creato*re*
sUlt*is* sicut leg*is* desco macbario abbate qUOD ora*uit*
prodemonibUS vt eos reciperet ad gr*am* et
cop*ane*bat eoz miserie. BEN d*icit* ei dEBET. Si vel
let*is* se humiliare & ven*ia* p*er* se reciperem eos ad
gr*am*. TANcu*m* postea apparuit*er* diabol*u* inter
rog*as* eum qUOD responderet*er* ei dEBET d*icit*. Si
velles te humiliare et ven*ia* p*er* se. Respon
dit*er* diabol*u*. HOC nullo modo fac*ia*. sed de*u*
debet se cor*a* nob*is* humiliare. qUOD iniuri*am*
nob*is* fec*er*. Et ergo qUOD sol*u* nob*is* missus
est ad illos reuocados qUOD se humiliant et p*er*
nit*entia* ag*unt* et iust*is* pertinent ad c*o*grega*tion*
em*u*uine hereditatis ad qu*az* sumus
vocati. et hoc patet in euangelio bodi*er*no.
Dirit ihs discipul*is* suis. Elmen am*ed*ico
vob*is* i*l* vere. Qui non intrat pro ost*iu*m humili*at*
ratis in ou*le* p*re*gregat*o*is fidel*u* hAB aliunde
videlicet pro via sup*er*bie et incredulitatis ascen*dit*. ille est fur & latro. qUOD at*er* intrat pro ost*iu*m p*er*
fide*u* b*u*ic ost*iar* aper*it*. qUOD e*st* r*ps*. & ou*es*. i*fi*
deles qUOD reuocau*it* audi*er* voc*er* ei*us* sc*z* sue p*re*
dicato*is*. & p*ps* ou*es* qUOD pm*er* vocau*it* ve
delicet duo dec*im* ap*los* vocat no*ia*num & ip*as*
educ*it*. et cu*m* p*ps* ou*es*. i*ap*los emiser*it* va
dit ante eas pro sp*u*m l*an*ci*u*m*tu* eos p*ro*fortando. &
voc*er* ei*us* audi*er* & sequunt*ur*. alien*u* nON sequunt*ur*
id est. diaboli insidias sed fug*u*nt ab eo quia
nON nouer*unt* vo*ce* alien*or*z. HOC p*uer*bi*m*
dir*it* ei*s* ihs de reuocati*o*e humili*at*is. Illi
nON ueller*er* eu*q*do loque*er*at*er* ei*s*. It*e* d*icit* ei*s*
Elmen am*ed*ico vob*is*. i*l* vere. Ego sum ost*iu*m.

Sermo

Dé s q̄q̄ ante me fuerū fures sūt latrones
sic sūt diabol⁹ ⁊ mūd⁹. S; nō audierūt eos
oues. i. scū pp̄he ⁊ elecū dī. Idem mesi q̄s in-
troierit saluabit ⁊ pascua inueniet. siue egre-
diēdo siue igrediēdo. egrediēdo de h̄ mūdo
ad p̄z. Fur. i. diabol⁹ n̄ veit nisi vt mactet
furet oues ⁊ pdat p̄denādo. Ego veni ut vi-
ta habeat ⁊ abudāti⁹ habeat post hāc vñā i
eternitate. Ad thema. Ego sū ostiū p̄ mesi q̄s
introierit saluabit. Job. x. Sūt ei q̄ttuor par-
tes m̄di q̄ babēt suas portas. Ories b̄z tres.
Occidēs b̄z tres. N̄deridionalis tres. Sep-
tentridionalis tres. p̄bas tres portas oportet
nos intrare i gaudiū celestis gaudiij. H̄ui⁹ fi-
gurā legi⁹ Elpoc. xxi. Cœlit ad me vñ⁹ d̄ sep-
tē angelis ⁊ dirit mibi. veni ostēdā tibi ciuit-
atē nouā hierusalē supernam ⁊ claritatem
ei⁹ splendētē. ⁊ lapides p̄ciosi erāt i circuitu
ei⁹. ⁊ habebat murū aliu. ⁊ portas duodecim
tres ab oriente. tres ab occidente. tres ab austro
tres ab aquilonē. Ita spūalit p̄ hāc ciuitatē
hierusalē nouā nota celestē patriā. cui⁹ clar-
tans lumen est ita magnū qđ splendor a facie
dei qđ nō indiget sole neq̄z luna. N̄surus e⁹
alt⁹. qz neq̄z clamor neq̄z mors neq̄z disco-
dia p̄tū intrare. b̄z h̄ ciuitas duodeci portas
p̄q̄s oportet vñū quēq̄z intrare. Idūma pars
illī⁹ ciuitans ē ouēs. ⁊ b̄z tres portas ab orie-
te q̄ vocat nativitas hoīs. H̄ā p̄ p̄mā portā
trālit hō cū nascit in mōdū nud⁹ paup̄et in
miseria ⁊ in dolore. Cœlit Job. i. Nudus
egressus sū ab vtero matris mee. ⁊ nud⁹ re-
uertar illuc. Int̄ oēs ei⁹ creaturas paup̄ior
nascit hō. medicat etiā lanā de ouē. linum d̄
terra. corū de equo vel boue. pisces d̄ aqua
et sic de alijs. ⁊ sic i paupertate. nuditate. ⁊ mi-
seria iterat p̄ portā p̄mā. Sc̄da ab oriente na-
tivitatē est porta baptis̄matis q̄ ē ianua et
porta salutis. Idūo enī q̄n hō p̄ illā trālit ibi
absolut⁹ ab oīb̄ p̄cīs originalib̄ ⁊ ibidē re-
nūciat ⁊ abnegat diabolo ⁊ pompis eius ⁊
facit omagū i p̄t̄ deo ⁊ angelis ei⁹. vñ aug⁹
Baptism⁹ ē p̄mā porta grē ⁊ misericōdie ⁊ ouī
sacramētoz p̄m⁹ introi⁹. Tertia porta ab
oriēte ē p̄firmatōis. vnde p̄firmatio a sanctis
patrib⁹ instituta ē. qz q̄n hō i cip̄ florere in
p̄tūnib⁹ a trib⁹ statim impugn̄t. vñq̄z diabolo

mūdo ⁊ p̄p̄a carne. s̄ debet p̄firmari in om̄i
bono sicut ep̄us supra sanctū oleū et crisma
multas legit b̄ndicōnes vt illa p̄firmatio fi-
at homini defensio p̄demonē. mūdū. ⁊ car-
nē. Et h̄ p̄firmatio veit ex antiqua lege. H̄ā
legim⁹. i. Be. ix. q̄n filii isrl̄ intrauerut terrā
p̄missionis p̄marerubū ⁊ piordanem ad
possidēdā cā fuert m̄lūplicē ipugnat̄ ab
inimicis. S; nō venerūt seniores ad pp̄bz do-
mini samuelē ⁊ penit̄ vt vngere etis regem
q̄ orauit dñm vt mitteret sibi vñū quē vñge-
ret eis. et misit sibi dñs saul uiuenē fortez ⁊
elegātis forme ⁊ stature. que pp̄bz durit p̄
portas tabernaculi ⁊ in cornu altaris vñge-
bat ip̄m crismate in regē dicēs. pugna fortē
bella q̄ tibi eveniēt. Ita spūalit q̄n hō venit
p̄mo p̄ duas portas nativitatis et iordanis.
baptis̄matis ⁊ i mūdo i cip̄ florere tē m̄lūs
ipugnatōib̄ tribulaſt nūca mōdū nūca dy-
bolo nūca p̄p̄a carne. dz ergo duci ad ep̄m
vt vngat ip̄m i regē vñtū vt virilē pugnet
p̄vicia. ⁊ cū diabol⁹ videt q̄ crismate est vñ;
cī⁹ tāq̄z rex fugit. idō a sanctis p̄bz ⁊ pp̄bz
us noue legis ē h̄ p̄firmatio inuēta. et sic p̄
transiuit hō p̄ tres portas. Sc̄da pars ciui-
tatis hierisl̄ b̄z tres portas. ⁊ fuit aqlo p̄stā
portā trālit ad ifernū. qz ait H̄iere. ab aqlo
ne pādet oē malū. q̄n ei hō peccat mortalē
tūc vadit ad portas eterne dānatōis. dz i ḡt̄
peccator⁹ reuerti de portis peccator⁹ ⁊ irreper-
tēs portas q̄ vadit ad ciuitatē hierusalēm
N̄rūma ē p̄tino cordis. H̄ām b̄m doctores
Cōritio ē dolor voluntarie assūpt⁹ p̄pcīs
cū p̄posito p̄fīdi ⁊ satissaciēdi. H̄ā q̄n hō
b̄z vñrā p̄titionē cordis tūc vadit p̄ p̄mā
portā. vñ aia deuora dicit i Can. vii. H̄erbe
bone dederūt odore in portis. ⁊ bone cogita-
tiones de p̄cīs. Sc̄da porta ab aquilonē ē cōf-
fessio oris. vnde b̄m Bay. Cōfessio est legit̄
ma corā sacerdote peccati declaratio. Blig.
in li. de peni. Cōfessio ē sal⁹ aia. dissipatrix
vicioz. restauratrix vñtū. oppugnatrix des-
monū. Quid plura. obstrurit os iferni et
portas aperuit paradisi. Unde q̄n hō pure
p̄fit̄ om̄ia peccata q̄ vñq̄z fecit et absolvit̄
a p̄fessore. tunc vadit per secundam portam
ad ciuitatem hierusalēm. Unde ait in psal.

Introite portas ei⁹ in p̄fessiōe. Tertia por-
ta ab aq̄lone.i.a p̄tis est porta satisfactōis.
Satisfacere qd̄ sit dicit Ansel. in li. viii. Cur
de⁹ bō. Satisfacere ē dō honore debitu redi-
dere. Et Ray. Satisfacit p̄sistit i tribus sc̄z
oratione. ieumio. et elemosina. p̄ ordēm bō
satisfacere potest p̄ supbiam. p̄ ieuniu p̄ tra-
carnis p̄cupiscēnā. p̄ elemosinā p̄ auariciā.
q: p̄ ieuniu bō ordinat i seip̄o. p̄ elemosinā
ad prīmu. p̄ ordēm in deū. Hā qn̄ bō penitē-
tiā sibi inuictā impleuit. tūc iuit p̄tertiā por-
ta de peccatis. Un̄ ysa. xxvi. Aperite portas
et ingrediet ḡes iusta. Tertia pars ciuitatis
est ab occidete. et h̄ significat mortē boīs. nam
ibi sol occidit. i. vita nr̄a subtus terraz. et bec
pars b̄z tres portas. p̄ q̄s bō vadit in mortē.
Prīma porta ē amarissime mortis. nā aia
boīs egredit de ore p̄ amarissimā separatōe.
sicut videm⁹ q̄ in separatōe anie oia mēbra
patiūt. oculi etiam v̄tunt. et sic tūc aia vadit
ad p̄mā portā occidētālē. de ista porta dñi in
psalmo. Appropinquauerūt v̄sq̄ ad portas
mortis. Secūda porta est qn̄ aia iudicatur
in icu oculi qn̄ angeli veniūt et adducit bo-
na opa eius. et demones opa mala. et qn̄ iu-
dicat ad saluandū p̄ eternā vitā. tūc bene po-
test verificari illud in puerbijs vlti. ca. Lau-
det eū in portis opa ei⁹. q̄ opa eoꝝ sequunt
illōs. Tertia porta est purgatorij p̄ quā ali-
quos boīes oportet p̄trāslire. s̄ tñ aliqui nō
diu ibi manēt. sed aliq̄ valde diu ibi manēt.
Qui clamant istud Job. xix. Mis̄eremini
mei mis̄eremini mei saltēm vos amici mei.
succurrите mibi ut cito possim trāslire p̄ bac-
portā purgatorij. Bēistis ait Job. xxviii.
Hūqd̄ aperte sunt tibi portae mortis et ostia
tenebrosa vidisti in purgatorio. tunc per pe-
nas q̄s ibi patit frāgit portas ferreas. Bē q̄
bus in psal. Eccliuīt portas ereas. et vectes
ferreos p̄fregit. Quarta pars ciuitatis bie-
rusalez fuit ab austro et babuit portas tres.
Ihe portae sunt introit̄ ad eternū gaudium.
Idūm⁹ est introit̄ ad felicitatē dñm electo-
rum. nam quando intrat consortū eorum.
tūc ibūt p̄pmā portā. Un̄ leḡ figurā in li.
Iudic. xiiij. q̄ dñia Iudith exiūt d̄ nocte cū
uicātē berbuliā cū sua ancilla et iuit vias te-

nebrosas et deuicu bolofernē. et tūc de mane
venit ad portas ciuitatis et ait. Aperite nob̄
portas q̄ nobiscū ē dē⁹. Ita sp̄ualit̄ anima
egrediēs de corp̄e p̄ viastenebrosas purga-
torij. vincit bolofernē. et diabolū q̄ aia; mul-
tū vexat in purgatorio. don̄ ipa satisfaciat
ibi p̄ oib̄ peccatis suis. tūc anima purgata et
victo boloferne. et dyabolo potest bñ dicere
ad angelos. Aperite nob̄is portas regni ce-
lestis. q̄ nobiscū est dñs. Elicim⁹ eni bolofer-
nē et oēs penas mūdi et purgatorij. et sic ibit
p̄pmā portā. Secūda porta ē v̄go glōsa quā
videt velut reginā celor̄ et dñiam angeloz q̄
est porta misericōdie. p̄ quā peccatores possunt
intrare. Unde de ea canit ecclia. Tu regis
alti ianua et porta lycis fulgida. tu v̄go ma-
ria. Tertia porta ē altissime deitatis appa-
rētia et claritatis resulgētia q̄ aperit qn̄ bō cla-
rificat dñi videbit facie ad faciē. de ista por-
ta dñ in ps. Hec porta dñi iusti intrabunt p̄
eam. Idē banc igit portā si q̄s introierūt sal-
uabit et pascua inueniet. i. delectatōne in di-
uina facie. Ergo ad thēma. Ego sū ostium.
per me si q̄s introierūt saluabit. Qd̄ nob̄is
concedat pater et fili⁹ tc.

De sancta trinitate.

Sermo. XL

Altitudo diuītia

Orū sapientie et scientie dei q̄ incom-
p̄hensibilia sūt iudicia ei⁹ et inuesti-
gabiles vie ei⁹. ad Bo. xi. q̄ Aristotēles ait.
Om̄es boīes naturaliū scire desiderat mul-
tarū rerū differētia s. tñ ahque res sūt q̄ nul-
lus boīm plene inuestigare valet. q̄ sūt triū
plonay v̄ntas. et tñ trinitas. nam multi vo-
luerūt scire ad plenū et ascēderūt mltos mō-
tes. et descenderūt valles. et quāto pfundi⁹
inuestigabāt et q̄nto altū cogitabant tanto
min̄ scire ad pfectam noticiam poterāt. idō
ait David in psal. Befecerūt scrutāres scrū-
tinia. Eclcedet bō ad cor altū v̄dēlicet cogi-
tando. et exaltabit̄ dē⁹ in contēplando. Be-
bem⁹ tamen laudare tria opera triū psona-
rum. q̄ videm⁹ manifeste. Idūm opus pa-
tris q̄ creauit celū et terrā. Un̄ ait Elugusti.

Sermo

Si tale creatorē videre q̄ tale terrā & tale celū posset creare velle dicere p̄ esset pater. Sed cūdō opus filij sui redemptoris q̄ nos redemit suō p̄cioso sanguine vt testimoniuṁ nobis p̄hibet q̄ viderūt & audierunt. Tertio opus spūssanci sue illuminatiois. q̄ illūiat corda scōz pp̄b̄ay & apl̄oy. vt pat̄z manifeste in signis & miraculis. Sed quō bijs tres vnū sūt & tñ tres sunt h̄null⁹ p̄fecte scire p̄t. q̄ nimis p̄fundefacte sūt cogitatioñes ei⁹. Cir insipiens nō cognoscet. et stult⁹ nō intelliget bec nec sapiēsb⁹ mūdi. Sed post hāc vitā vide bim⁹ eū facie ad faciē. Iōo ait paul⁹ apl̄us in themate. Altitudo diuinitat̄. Mota q̄ q̄tuor sūt inuestigāda de trinitate. Idem q̄o sit in veteri testamēto declarata. Sc̄do q̄o sit in nouo testamēto vel lege demoni strata. Tertio q̄o signis miracloz sit co firmata. Idem dico q̄b̄ta trinitas potest a nobis inuestigari q̄o sit in veteri testamēto declarata. Et h̄ q̄duplici rōne. Nam pri mū testimoniuṁ fuit ysaias q̄ vidit dñz sedē tem sup̄ soliuȝ excellum et eleuatum. quem adorauit oīs terra. et duo angeli stabant ex p̄tra qz parte & clamabāt. sc̄tūs sc̄tūs sanct⁹ dñs de⁹ sabbaoth. & h̄ est testimoniuṁ p̄muz. Sc̄dm testimoniuṁ antique legis est Elbrae patriarche q̄ sedit in ostio tabernaculi et vi dit tres stantes ppe eū. n̄cs vidit & vnū ato rauit. Hec ostēlio fuit sibi reuelata. Nam vi dit tres p̄sonas & tñ nisi vnā p̄sonam adorauit. et petiuit et eraudita est orō ei⁹. q̄si dicat Tres sūt p̄sonae in diuiniſ. s̄tñ vn⁹ ē adorā bus. & q̄zuis disticta sūt opa tñ est vn⁹ deus. Tertiū testimoniuṁ antique legis est dauid pp̄bete in psalmo dicēns. Bñdicat nos de⁹ de⁹ noster & bñdicat nos d̄s & metuāt eū oēs fines terre. In illa auctoritate maſfeste ostē dit trinitate p̄sonaz & vnitatē eoz. vnde ait. Bñdicat nos de⁹ pater noster bñdicat nos d̄s fili⁹ bñdicat nos de⁹ spūssanci⁹. Ecce ma nifeste ponit tres p̄sonas. s̄z vnitatē apte exp mit in ultimo vbi dicit. et metuāt euz omēs fines tre. Quartū antique legis est ipi⁹ sapientis q̄ dicit. Eccl. xluij. sol tripliciter exurit mon tes. p̄ mōtes intelligūt chori angeloz. vt ait

in psal. Abōtes in circuitu ei⁹. nam pač sua claritate deitatis exurit mōtes angeloz igne diuine claritatis. fili⁹ exurit mōtes. i. p̄teplas tuos radio p̄teplatois. Spūssanci⁹ cōburit mōtes & exurit mētes sc̄tōzeos in sapientia sua illustrando. Et sic q̄dplex testimoniuṁ babē de trinitate antiqua legis q̄zuis inuestigables sūt vie ei⁹. Secundo b̄ta trinitas a nob̄ potest inuestigari quo sit noua legē demōstrata. & h̄ similit̄ q̄duplici ratōne. Idem testimoniuṁ trinitatis noue legis est xpi dñs dicēns. Adarci vlti. Birit dñs ad disciplos qñ celos voluit ascēdere. Itē in orbē vniuer sum. et p̄dicate euāgeliū omni creature. id ē homini baptisantes eos in nomine patris et filii et spūssanci⁹. vbi maſfeste exprimit trinitatē. Et dicit b̄tis philipp⁹ ad ih̄m. Vnde onde nobis p̄m & sufficit nob̄. Bñdit domin⁹. Idem philipp⁹. ego & pater vnū sum⁹. q̄ vider me videret et p̄m meū. & spūmsanctū mittā vob̄ a patre & filio pcedentē. Sc̄dm testimoniuṁ est iohānis euāgelistē. Unū dicit in Epoca. iiiij. Eaudi ante thronū q̄tuor aialia & in circuitu throni angeli die ac nocte cātabāt sanctūs sc̄tūs sc̄tūs dñs de⁹ oīpotēs q̄ est q̄ erat & q̄ vēt⁹ ē. sanct⁹ pat̄ oīpotēs q̄ erat ab ētō. sc̄tūs fili⁹ dñs q̄ vēt⁹ ē iudicare viuos & mortuos & spūssanci⁹ q̄ illūiator. p̄solator. viuificator & inflāmator cordis hoīs in oī opebo no. Tertiū testimoniuṁ est pauli apl̄i dicēns. Roiz. xi. Ex ipo. et p̄ ipm. et in ipo sūt omia. Ex ipo tanq̄z a patre creaturaz oīm creatore. p̄ ipm tāq̄z p̄ filiū oīm redēpreoz. in ipso tāq̄z in spūscro sūt oīa disticta ordinata et il luminata. createda p̄ p̄m & illuminata p̄ sp̄ritūsanci⁹. & redempta p̄ filiū. Quartū testimoniuṁ est de canonica ioh̄is. i. Jobā. v. q̄ dicit. Tres sūt q̄ testimoniuṁ dant in celo. pater. verbū. et spūssanci⁹. & bijs tres vnū sūt. In his v̄bis describit̄ diuinaz p̄sonarū dis tinctio. & Bibi. Tres sunt q̄ testimoniuṁ dāt in celo. Secundo p̄sonaz vnitas. et hoc ibi. bijs tres vnū sūt. In bijs excludit error hereticoz quoruđam q̄ dicit q̄ nō sunt tres p̄sonae in diuiniſ. s̄z pater cū vult ē fili⁹. & filius cū vult ē pater. spūssanci⁹ cū vult ē filius. Et iōo dicit. Tres sūt. et bijs tres vnū sūt. et sic.

patet testimoniu[m] q[uod] inuestigari p[ro]tnoue le-
gis. **E**rrio[bi]a trinitas p[ro]ta nob[is] inuestigari
i[n] reb[us] visibilib[us]. et b[ea]t[us] i[n] q[ui]tuor. Id[em] in sole
splendere. q[uod] si c[on]i sole natali ocul[us] noster videt
tria. sc[ilicet] q[ua]ntitate splendor[um] et igne. Ita i[n] tribus
psionis t[ri]tū vna ē essentia. Bonitatis q[ua]nti-
tatis significat p[re]z. q[uod] id q[uod] ē rotundū n[on] h[ab]et p[ro]p[ter]i-
cipiū neq[ue] finē. Splendor solis significat filius
seu psionā filij q[uod] ē splendor a p[re]p[ar]atione sicut lu-
mē delumie. Ignis solis significat igne spūssi-
ciū q[uod] miss[us] ē aplis in specie ignis. q[uod] sicut sol
bab[us] inflamare ut germiet. ita ignis spūssci
Secundo p[er] speculo visibili demonstrari. Nam
q[ua]ntū cu[m] q[ui] speculu magnū fuerit i[n] se. tū in eo
n[on] resplendet nisi vna imago. sed si diuidis spe-
culū i[n] tres p[ar]tes q[uod] lib[er]tati p[ro]p[ter]e appareret eadē ima-
go. Ita i[n] speculo eterno ip[s]i[us] ē nitatis videt ima-
go vna deitatis et tū sūt ibi tres psone i[n] q[ui]li-
ber psona refulget sicut i[n] alia. Tertio p[er] ostē
di i[n] fote fluēte. nā sicut fons fluēs emitit ri-
uuulū et de riuulo q[uod] p[ro]cedit d[omi]ni fonte fit p[ro]grega-
tio aq[ue] q[uod] lauat mūdat et potat. ita p[ar]ē ē fos-
et origo omnium creaturar[um]. vñ psal. Sitivit aia
mea ad deū fonte riuulū sicut filii a p[re]te. Sicut aq[ue]
p[ro]gregatio p[ro]cedit de fote et d[omi]ni riuo. ita p[ro]cedit
ab vtrisq[ue] psionis aq[ue] spūssci homines lauās.
mūdat et creās. vñ Ezech. xxvij. Effudā sup
vos aquā mūdā et mūdabim ab oib[us] in q[ui]-
namēris p[ri]ns. **Q**uarto demonstrat b[ea]tā trini-
tas i[n] re visibili sicut in vite. Nam vritis b[ea]t[us] fron-
des. flores. et fruct[us]. ita aia b[ea]tā ad imagi-
nē dei creata. sicut p[er] h[ab]en. i. **F**aciā boiem
ad imaginē nrāz. H[ab]ili ibi fuillz b[ea]tā trinitas
dixisset vtiq[ue]. **F**aciā boiez ad. zc. Et sicut tria
sūt i[n] vite frodes flores et fruct[us]. ita aia b[ea]tā me-
morā voluntatē et intellectū. Et iō ait christus
Job. xv. Ego sū vritis vā et vos palmires q[uod]
manet i me et ego i eo b[ea]t fert fructū multū. et
sic p[er] q[uod] b[ea]tā trinitas i p[ro]sonis et vnitatis essen-
tia ē in reb[us] visibilib[us] demonstrata. **Q**uarto
ē b[ea]tā trinitas miraculū p[ro]firma. et b[ea]t similit[er]
q[ui]tuor miraculis. Id[em] ē q[uod] narrat q[uod]ā
doctor q[uod] d[omi]ni Eutropi. q[uod] cū q[uod]ā sacerdos n[on]
credēs sc̄iā trinitatē ē ē i vnitate. deberet q[uod]ā
p[er] p[ro]p[ter]e baptisare et pueret illa vba que
ips[us] docuit discipulos. Ita i orbē baptisantes

eos i noie p[ri]ns et filij et spūssci. pueret b[ea]tā
vba et dixit. baptiso te i noie p[ri]ns p[er] filiu[m] in
spūm sanctū. et statū aq[ue] disparuit. et ali[us] p[ro]p[ter]e
accessit credēs et baptisat ut rectetūc aq[ue] ibi re-
usa ē. et corā oī p[ro]p[ter]o factū ē isto miraculū. Se-
cundū miraculū narrat Sigib[er] cu q[uod]dam
sacerdos dubitaret et staret i altari legēs mis-
sam de trinitate. cogitās q[uod] nō posset esse trinitas
psionaz i vna essentia. et cu stabat sic cogitā-
do et dubitado i memoria. statū apparuerunt
tres p[ro]ciosi lapides corā illo i altari. et i q[ui]lib[et]
cornu altaris erat vñ lapis er opposito. et i
medio tertii. et statū paulati transibat in vñ
sc̄iā mediū. et erat vñ lapis p[ro]ciosus. et ille sta-
tim post missā faciēs p[ro]fessionē retinuit lapi-
de istū p[er] magnis reliquijs et valuit infirmis
ad medellā. Tertiū miraculū legū i scolastiz-
ca historia q[uod] in nativitate xp̄i tres soles orti
sūt i orēte ac paulati redaci sūt i vñ solē. i
signū q[uod] aia xp̄i nativitatē n[on] erat nisi noticia
vñ psone i diuinis sc̄iā p[ri]ns. Sed nato xp̄o
tres psone fuerāt manifestande i vna essentia.
Quartū miraculū sūt b[ea]tū augustini. nā ip[er]
voluit coponere libru[m] d[omi]ni trinitate et ibat iuxta
mare cogitādo. sc̄iā q[ui]lit poss[et] coponere q[uod] nō
erraret. et vidit q[uod]da p[ro]p[ter]e sedere iuxta mare
q[uod] faciebat fouēa. et b[ea]tū colear aureū volēs
mare ex haurire i illā fouēa. et augustinū mi-
rabat dices. q[uod] facis tu. B[ea]ndit. volo mare
fundere i b[ea]tā fouēa. B[ea]ndit. H[ab]e impossibile. et
ait puer. ita ip[s]o possibile ē te scire posse fundame-
tali q[uod] cogitasti. sed crede simpliciter et fides
tua saluū te faciet. et disparuit. zc.

He venerabili sacramento
Sermo. XL

Hec est panis qui
de celo descendit Ioh. vi. Mors q[uod]
b[ea]tū d[omi]nū gā via abulare indiget p[er]
via pane. q[uod] d[omi]nū i ps. Mais cor bois p[ro]firmat.
Et rō ē. q[uod] sp[iritu] agit calor naturalis i humidū.
et ista sūt p[ro]ria. sc̄iā ignis et aq[ue]. ita ignis natal[is]
sp[iritu] trahit ad se aquā humiditatis. H[ab]e sangui-
nē vt digerat humidū q[uod] iuenit i boie. et nisi
b[ea]tū recipere cibū et potū ignis talis totū cor
p[er] plumeret. vt p[er] q[uod]ā aq[ue] fundit sup calidū
lapide. tūc ignis i lapide plumbit aquā cito.

Sermo

Ita spūalit oportet aia; abulare post hanc
vitā ad longā viā vici celestis glie. id indigz
bona refectōe aq̄z erat. et illa refectio ē ver
bū dei et sacramētu corporis et sanguinis xp̄i. q̄a
sicut corp⁹ viuit cibo natali. ita aia cibo sp̄i
rituali. **T**h̄i ait dñs M̄att⁹. iiiij. H̄o in solo
pane viuit bō. h̄enā a cibo spūali. i. sacramē
tali. H̄us iuḡt aia accipiat būc panē sanctu⁹
tūc peccatu qđ facit de die i die sic ignis p̄su
mitoēs vires ale et qñ recedit de corpe et nō
accipit de isto pane deficit i via celestis gauz
dij. **I**do ait dñs in euā gelio bodierno disci
pulis suis et turbis iudeoz. Caro mea quaz
reliq̄ vob̄ i memoriale mee passiōis. v̄e est ci
bus. et sanguis quē p̄secaui i calice de vino
q̄ significat sanguinē quē fudi i cruce. v̄e ē pot⁹.
Qui ergo digne māducat carnē meā et bu
bit sanguinē meū i me manet et ego in illo. Et
tūc ait discipulis in speciali. Sicut misit me
pater viuēs in deitate ita ego viuo p̄pt prez
in eadē deitate. et q̄ māducat me viuet ppter
me. **H**ic ē paīs q̄ de celo descēdit nō sicut pa
tres viri māduauerūt māna i deserto et mor
tui sūt. q̄ illud māna comedebat p̄pt tēpo
rāle esuriē. idō mortui sūt. h̄i q̄ māducat būc
panē quē ego vob̄ reliq̄ i memoria meā nō
moriet in eternū. h̄i viuet meū eternalit. Ergo
ad thema. **H**ic est panis q̄ de celo descendit
Th̄i iste panis sacramentalis q̄tuor utilia
bōi digne sumēti p̄stat. **I**do ait apl̄s in bo
dierna epl̄a. i. Coz. ii. Id̄robet at seipsum bō
ut sit dign⁹ et sic de pane illo edat et de calice
bibat. p̄mo a pctō purgat. sc̄do grāz donat.
tertio in tēptatōe p̄fortat. q̄rtio vīta eternam
submīstrat. **I**ddio dico q̄ corp⁹ xp̄i digne su
mērib⁹ a pctis aia; purgat. vñ ait dñs Lii.
xxij. **H**oc ē corp⁹ meū qđ p̄ vob̄ tradet in re
missionē oīm pctōz et bō q̄tide peccat sicut
dī. j. Job. i. Si dixerim⁹ q̄ peccatū nō babe
mus nos ipos seducim⁹ et vīta in nobis nō
est. id necesse ē q̄tide panem sanctū sumere.
Aia in p̄mitua eccia xp̄iani oī die cōicabat
et se p̄parabat. et tandem p̄ mensem. et tandem
semel i anno. ita q̄libz xp̄ian⁹ ad min⁹ semel
i anno cōicare dī. et si nō faceret multuz pec
caret. et tandem aia egredies moreret eternaliter.
Qāt a vicijs purgat leḡ figurā. j. Be. xliij

q̄ionatbas pūguit i inimicos et ex labore
fuit fessus ita q̄ amilis visu et ascēdit montes
et inuenit mel et comedit et oculi ei sunt illu
minati. et iteru⁹ pugnauit et vicit inimicos.
Ita spūalit bō q̄tide pugt i vicia. vici dyas
bolū trabentē ad supbiā. mōm ad avariciā
allicientē ppriā carnē p̄ctō luxurie inficiētē
de q̄ aia bois obscuratū oculis cognitōis.
Beberiḡ talis ascēdere ad mōtē sc̄e vite in
q̄est bñ placitū deo habitare in eo et ibi inue
niet dulcedinē mellis. qđ apis. i. spūsctūs d̄
celo posuit sup lapidē altaris in benedictōe
sacramēti. et sic aia illūnabit̄ vt p̄caueat se ab
oib⁹ p̄ctis futuris. et doleat de peccatis p̄teri
tis et sit cau⁹ de peccatis p̄ntib⁹. Et ideo sa
cerdos in altari facit unde mentōne post pa
ter noster dicēs. Libera nos q̄sum⁹ dñe per
b̄ sacramētu a peccatis p̄terius p̄ntib⁹ et fu
turus. et sic p̄t p̄mū sacramētu r̄pi digne su
mērib⁹ q̄ purgat a peccatis. Sed corpus
xp̄i digne sumēti grām donat et augmentat
Th̄i d̄ Ḡap. xvi. Id̄restisti eis panē de celo
babentē oē delectamēti. **H**ui⁹ leḡ figurā
Exodi. xvi. q̄ filij isrl̄ de mane erierūt et collis
gebāt māna qđ cecidit cum rore. et q̄ collige
bat cū auaricia volēs multa a p̄rehēdere. eo
min⁹ habebat. Et illud māna seruabat i ar
ca testamēti in memoria posteris. vt filij eo
rū sc̄rēt mirabilia q̄ ostēdit d̄spatib⁹ eorū
in deserto. Ita spūalit existens in pctis mor
talib⁹ est q̄i in tenebris noctis. q̄ d̄ de mane
exire. i. surge cito et collige māna p̄ grām sc̄i
spūs. qđ p̄stat omnē sapore deuonis. h̄aua
ris nō sapit et incredulis sicut filiis isrl̄ aliq
bus q̄ dixer̄t. **T**rinā mortui essem⁹ i egipto
vbi sedebam⁹ sup ollas carnium. i. carnalia
magis sapiūt eis q̄ spūalia. Et sicut filij isrl̄
babebat māna in arca federis in memoria
mirabilū dei. ita etiā sacerdos d̄b̄ māna
sc̄i sacramētu in altari vel iuxta altare. **M**ā
an̄ arcā vbi erat māna fuit ppiciatorū. i. lo
cus misericōdie. Ut qñ fuerūt tribulati ibāt ad
arcā vbi erat māna. et ibi orabāt dicētes. Re
cordare dñe q̄uo eduxisti p̄s nrōs. et q̄uo
cibasti eos māna in deserto. i. annis et faci
es grām et misericōdias p̄ māna fidelū quaz sa
cerdos bñdicat in altari. **S**z mlti sūt heretici

q̄dtra fidē dicūt q̄bene credūt q̄ xps filius
dei bñdiru. s; q̄ sacerdos hō peccabilis bene
dicere nō pt. Ad qd rñdet fides catholica q̄
vñ sacerdotis nō est sacerdos s; est ipius
xpi. Sicut vba nūci sūt dñi q̄ minitū. Sic
enī ad vba moyſi vga quaꝝ tenuit in manu
in ictu oculi vla est in carnē & ois aꝝ in san-
guinē. et ois puluis terre i muscas ex ptate
mutatis & nō facietis. Sic possibile ē creden-
ti q̄ ad vñ sacerdotis q̄i nūci pnt h fieri.
Item ad vñ iosue sol iuit retrozli in celo
canqz nūci dei. ergo credēti pstat grāz et nō
credenti irā dei. vt ptz de pharaone q̄ noluit
credere. ido ira dei descedit supēu. et sic patz
q̄ panis xpi dat grāz. Tertio dico q̄ iste pa-
nis sacrametalis in tēptatō pfortat. Unde
legim⁹ figurā u. Reg. xix. q̄ ppba Helyas
sedit sub iuniperō & petuit vt moreret. & dor-
muit & venit angel⁹ dñi et portauit sibi pa-
nem subcinericu & vas aque. q̄ surgens co-
medit & bibit. & ambulauit in foritudine cibi
illi⁹ vlsqz ad montē dei oreb. et ibi loquebat
cū deo sicut hō cū boie. Ita spūalit duz hō
septat dñer simode a nūciis dyaboli susci-
tat ab angelo vt fugiat a peccatis pñiam.
q̄ figurat p iuniperū. q̄ iuniper⁹ est acuta.
ita penitēta est satis dura. & postqz in pñia
dura requieuit aia surgat et comedat de ce-
lesti pane & aia pfortat. ita q̄ tpe mortis am-
bulabit in foritudine cibi illi⁹ sacramētu vlsqz
ad montē dei. vbi deū clare videbit. Contra
bucā articulū dicūt etiā infideles. Quo p̄t
ē sacramētu in tot locis oī die psecrenduz.
Bñdent doctores et fideles q̄ sacramentuz
psecreat vbis xpi. & sicut vñ cū loq̄t diuidit
in mille aures. in se est indiuisibile. ita ver-
ba sacramēti. Itē dicūt quo p̄t tam magnū
corp⁹ xpi sicut pēdebat in cruce pñneri sub-
tali parua hostia. Bñdent doctores & fides
ecclie q̄ ita magnu; est corp⁹ xpi sub hostia
sicut pēdebat i cruce & natū de vngine. Et po-
nūt exēplū. Sicut hō videt magna; turrim
i paruo speculo. si illud ē possibile in creatu-
ris qnto magis i subtilitate in diuis. Itē di-
cūt infideles. xpiani oī die accipiūt corp⁹ cri-
sti ergo minuit et deum comedūt. Bñdet fi-
des q̄ caro xpi ē sub hostia & anima sub corpe

qzuis enī corp⁹ comedit tria aia nō ledit. & sic
igit ptz q̄ corp⁹ cū integra fide supētū pfortat
aia in oī bono ope et in fide et deducet aia
post hāc vitā ad montē dei eternitatis. Quaꝝ
to corp⁹ xpi digne supētū pstat sumēti vitam
eternā & vita grē. Unde etiam ait dñs. Ego
sū panis vnu⁹ q̄ de celo desce. Si q̄s mādu;
cauerit et hpane viuet in eternū. Hui⁹ legi⁹
mus figurā in Gen. ii. q̄ dñs plātauit para-
dīsum et plātauit in medio paradisi pulcer⁹
rimā arborē pducēs optimū fructū. Unde
qñ hō comedisset de illo fructu aū peccati⁹
viriliter i eternū. Ido posuit dñs angelū ad
custodiendū boiez ne comedeter d̄ ligno vi-
te vi nō viueret i eternū post peccatum. Si si
comedisset aū peccatum i statu inoccēti virilis-
ter i eternū. Ita spūalit ex q̄ dñs tantā dignita-
tē p̄stut huano generi & illā amissim⁹ volu-
it. igit pñiu⁹ filii plātare i medio secūdi pa-
radisi q̄ est ecclie tāqz arboz vitezfructus vi-
te afferēs. Fruct⁹ igit secūdi arboris christi
secūdi paradisi ecclie est corp⁹ xpi qd aū pec-
catu⁹ hō debet comedere sed post peccatum
phibit⁹. Ita hō existēs in statu inoccētie
et iusticie dñs corp⁹ ihu xpi accipe. s; post pec-
catu⁹ nō dñ accipe. nisi pñis pñia agat. io nō
sic tib⁹ corporis vñci in corp⁹ bois ita cib⁹ xpi.
Unū bñis Aug. in soliloqo. O dñs cū acce-
pero corp⁹ tuu in sacramētu nō mutabe-
ris i me s; ego mutabor i te. hic p grām et ca-
ritatē. & in futuro p glām. q̄ tu es caritas et
q̄ accipit te in caritate in te manet et tu in eo.
Et sic ptz q̄ xpi corp⁹ digne sumēti vita eter-
na prestat. ergo h̄ est panis q̄ de celo descedit.
Si q̄s digne mādu cauerit viuet in eternuz.
Qd nobis pcedat q̄ sine fine viuit & regnat.

Homica prima post trinitatis.
Sermo. XLII

Homo quidā erat
dues & induebat purpura z. Lu.
vii. Sepe illō dñs qd docuit vbo
postmodu⁹ firmauit exēplū. Superi⁹ qdē
boies ab appetitu diuitiaz retraxerat & ad fa-
ciēdū elemosinā inducebat. Idbarilei aut q̄
erat auari ei deridebat. ido h̄ exēplū h̄ eos

Hermo

adduxit ubi verificatus est illud quod dixit
dominus ad Iohannem vii. q[uod] lata est via et spa-
ciosa q[uod] dicit ad portu[m] et arcta q[uod] dicit ad
viam. diues q[uod] deinceps plena via. et ido portu[m] ne
incurrit. lazar[us] autem parva via iacet. et ido iue-
nit viam. Secundum Elie[azar] stat[us] bo[ys] tripliciter
considerat. scilicet in vita. in morte. et post mortem.
q[ua]ntum ad istum statum describit hic diues et pauper.
Idem ergo ostendit stat[us] bo[ys] diuinis
in vita q[uod] fuit valde gloriosus q[uod] fuit in ma-
gnis diuiniis. deliciis et honorib[us]. Idem ergo
fuit in magnis diuiniis. Esse autem
diuinitatem est culpabile. de enim diunes et po-
tentia non abutit cu[m] et ipse sit potes Job. xx
vi. Eiusmodi et sancti diunes fuerunt q[uod] deo pla-
cuerunt sicut abraham et ceteri patriarche. Sed
notandum est q[uod] circa diunias culpa q[ui]tuor
modis fieri potest. aut auare tened[er]o. aut in-
debita exponed[er]o. aut nimis diligedo. aut si-
iuste acquiredo. Et quantum ad istas quatuor
modos diunes reprehensibiles inuenimus. ut
per triplex euangelio. et salme in tribus primis iste rep-
brensibilis esse videt. Idem diues q[uod] auare
retinebat est ille q[uod] dicit Lu. xii. Anima mea
babes multa bona reposita in annos plurimos
sic. talis erat et iste diues q[uod] auare retinebat
diunias et nihil aliis comunicare volebat.
Legit q[uod] cum alexander per quondam siluam per-
geret et ipse cu[m] suo exercitu ferenti deficeret.
quondam per magno pericolo cibum a quibus dedit
quem ipse prius effundi madauit. noluit ei so-
lus bibere. postquam illud suis militibus non pos-
terat comunicare. Econtra dicit auar[us] Ec-
clesi. xi. Inueni requiem mibi. et nunc mada ca-
bo de bonis meis solus. Secundum diunes fuit q[uod]
vane expendebat. sicut filius ille prodigus q[uod] ac-
cepta substantia in vanitatibus dissipavit. ut beret
Lu. xv. Talis etiam fuit iste diunes q[uod] expende-
bat in vestibus curiosis et puluis deliciolis seu
delicatis. Et tamen sic dicit Job Christus. deus du-
spensatores diuinorum suorum volunt nos esse. q[uod]
Hem manifeste patet q[uod] diuines non sunt prope
nostre habitationes accommodate nobis. et ido nos non
demonstramus expedere ad nostram voluntatem sed ad
fraternam necessitatem. Q[uod] non solum propter p[ro]p[ter] i[m]mortalitatem
mortis. Si enim canis duos boves sequitur cuius
sit ignorans. scilicet cu[m] ab iniuncte separatur canis do-

minu[m] suu[m] iniuncta. sic due p[ro]pone sunt. bo[ys] scilicet
et mudi. et cuius diuines sunt bois aut mudi
ignorant. sed in morte diuines remanent in mun-
do. Tertius diunes fuit q[uod] nimis diuntas dilige-
bat. ut ille cui dominus dixit. ut beret Luce. xviii.
omnia q[uod] habebes vade et vende et da paupib[us]
sic. Et sequitur his auditis Christus est q[uod] diunes
erat valde. Talis iste diunes fuit q[uod] diuntas
nimis diligebat. Contra tales habetur ad
Liber. vi. Qui volunt diuines fieri incidunt in
reparationes et in laqueu[m] dyaboli et desideria
multa. et inutilia et nociva q[uod] mergunt boiem
in interitu. et nos ponimus merge redemus eas sic
refert Hieron[ome] de Socrate philosopho. qui col-
lecto magno aurum poterit piecit in mare dicentes.
Elevite pessum. et in profundu[m] male cupiditates
ego vos mergam ne ipse mergar a vobis.
Quartus diunes fuit q[uod] iniuste acquirebat.
iste fuit villicus iniqtatis q[uod] de bonis domini sui
dedit fuit Lu. xvi. Contra tales dicit Elie[azar].
Res quas cupis inusculpa est. duces capis
capieris. tenes alienum. teneris a dyabolo.
Oiske. vii. Factus est fraxim q[uod] sibi columba seducta
non habens cor. Bene seducta. q[uod] cu[m] auar[us] gra-
nus alienus substicie vult capere a laqueo dyaboli
capit. et non habens cor se in corpore sed in
arca. Secundum iste diunes in magnis bono-
ribus. q[uod] induerat purpura ad ostentationem.
Non debet in hoc de vestibus gloriar[us]. respiciendo
ad peccatum suum. peccatum enim fuit causa
vestium quod homo ante peccatum nudus erat. nec
velte induerat q[uod] induit erat ueste innocentie.
Tertius videtur q[uod] sol non indigeret uestimento
quod induit est suo splendor. Idem sal. Ultimus
lumine sicut uestimento. Nec lumen. q[uod] induit
est suo candore. Ad Iacob. vi. Considerate lilia
agri quo crescut non laborat neque nent. Dico
autem vobis. quanto nec salomon in oriente gloria sua
cooptus est sicut unum ex istis. Nec a genere. q[uod]
induit est suo virore. Lu. xiiii. Si autem fenum
quod bodice est et cras in clibanu[m] mutatur. de sic
vestitur. quanto magis vos pusille fidei. nolite
ergo solliciti esse dicentes. sic. Hoc ergo a[n]ti pecca-
tu[m] non indigerat uestimento. q[uod] superponendo q[uod]
creatus fuit in gratia ipse ad instar solis induit
erat luce gre[gori] ad instar lili candore innocentie.
ad instar agri virore virtutu[m]. scilicet potius innocentie.

tia aduenit verecūdia tūc dō bō vestes peliceas fecit. Hō p peccatū fuit vulnerat⁹. exēcēt⁹. atz in furto dephens⁹. et id tāqz vulnerato ligamē erbibuit tanqz excecatō vela men apposuit ac tāqz furi cauterū impressit. Tāle ē ergo de pulcritudine vestīū gloriari quale ēēt si aliqs vulnerat⁹ gloriaret de eo q̄ brēt velamen sericū sup vuln⁹. vel fur de eo q̄ haberet pulcrū cauterū. vel excecatus de eo q̄ brēt velamē deauratu. Berū. q̄ gloriati de veste similis est furi q̄ gloriati de cauterio. Scđo nō dō bō gloriari de vestib⁹ respiciēdo ad substantiā suā. homo qđem est tāqz pomū i q̄ sūtria scz cortex exterior. media substātiā et granū iteri⁹. p cortex exterius ore intelligit⁹ habit⁹ exterior. sicut enī cortex pomī est alba aut rubea. sic bō i diuersis colouib⁹ vestīū delectat⁹. p subam pomī intelligitur corp⁹. p granuz interi⁹ intelligit⁹ aia dum vulgarē ipm granū amia pomī appellatur. Stule⁹ autē ēēt ille bō q̄ totū pomū alteri daret et sibi solū corticē reineret. tales sūt vani glorioli q̄ dānt diabolo corp⁹ et sibi solū retinēt vestimētu gle vane. Sed aliquā accidit q̄ excoriās pomū corticē pūscit. subam comedit. granū spargit. sic q̄n bō supbus morit⁹. vestibus denudat⁹. caro a vīmib⁹ comedit. et aia p diuersas penas spargit. Tertio nō dō bō gloriari i vestib⁹ respiciēdo ad suū finem. q̄ enī induēbat vestimēro purpureo cito induet sacco vilissimo. Job. xvi. Gaccū cōsui sup cuſē meā. q̄ induēbat molli busso cito induet aspero cilicio. psal. Idōi vestimentū meū cilicū. q̄ capitio tunicaꝝ suaz ornabatur et fixit margaritas cito decorabit vīmib⁹ infinitis. Job. xx. Qui me comedunt scz vermes nō dormint. a multitudine eorū plūmit vestimētum. i. corp⁹ meū. Tertio iste diues fuit in magnis deliciis. qđ notaſ cū dō Epulabat q̄uidie splēdide. Ei⁹ enī cōiuia fuerūt lauta. idō dō epulabat. epule ei sūt ab opulētia dicte. i. talia cōiuia ducunt ad inopiam. Idō ouer. xxi. Qui diligit epulas in egestate erit. Fuerūt pīnua. idō dō q̄uidie. et talia perdere faciūt tēperantia. Idō ouer. xxiij. Moli esse in cōiuia potatorꝝ. tē. Fuerūt numis de licata. idō dō splēdide. et talia generāt luxurū.

am. Grego. Celebrari cōiuia sine culpa vix possunt pene epulas sp̄ comitāt voluptas. Nā cū corp⁹ in refectō delectatōis reloluit cor ad inane gaudiū relaxat⁹. stat⁹ āt pauperis fuit statui diuinitis oīno pīrari⁹. Iste enī fuit in diuinitaꝝ vībertate. iste i extrema paupertate. ille purpura et bisso amict⁹. iste vīce rub⁹ circūdat⁹. ille abūdauit deliciis. ille indigebat mīcis. Et ex his patiebat̄ graue ūptationē cordis. Ista ei tria patiebat̄ iste paup̄ scz extrema paupertatē. vīcerolam infirmitatē. et graue ūptationē. et tñ qđlibz istoz sibi sufficiebat ad penā. aut paupertas sine infirmitate. aut infirmitas sine paupertate. aut graui ūptatio sine vīroqz. Ista aut̄ tria tāgit Grego. dices. Quāt⁹ putamus frēs carissimiū tūc in corde paup̄is tumul⁹ ūptatiois fuit. Certe ad penā poterat sufficere paupertas vel egruendo. sed ut pbare amplius sum'l habuit et paupertate et egruendina et bescere. Item q̄ntas hūc egenū et vīceribus obesum ūptationes creduis in sua cogitatione tolerasse cū ipē egeret pane et nō habebret nec sanitatē. atqz ante se diuitem cerneret salutem et diuinas habere tam voluptuose. Lazar⁹ enī erat auruz dei. margarita dei. et stella dei. Ut āt sibi pbaret positiū ē illud aurū in camino paup̄atis et nō potuit corūpi. posita ē illa margarita in sterquilino infirmitatis et nō potuit infici. posita ē illa stella in nebula ūptatiois et nō potuit obscurari. Sed modo abstractū est illud aurū dō camino. et positiū est in thesauro celesti. levata est illa margarita de sterquilino et ordinata est in regis ornamēto. purgata est illa stella ab oī nebula et data est nobis in exemplum. Idōsito vīriusqz statu ante mortem. ponit vīriusqz stat⁹ post mortē. vīterqz qđem mortu⁹ est et rapt⁹ sed differenter. Diues quidez mortu⁹ est triplici morte. scz morte culpe dū esset in mūndo qua separat aia a deo. morte nature qua separat aia de corpē p̄pō. et morte gebenne qua separat a visione dei et pītorio bonorū. Lazarus mortu⁹ est vīnica morte. scz morte nature. Fuit aut̄ viu⁹ in mundo p̄ grāz modo viuit corā deo p̄ gliam. Vīterqz enī fuit de h̄ mundo rapt⁹ sed differenter.

Sermo

Nam lazar⁹ est in sinu abrabe deportatus.
Ista autē deportatio ab angelis facta est in
tutamētū custodie. Psal. Angelis suis mā
davit de te. sc̄. in signū reverētie sicut episco;
pi in manib⁹ portant qn̄ intronizat. Psal.
In manib⁹ portabūt te. Et in signum le;
tie. Chrys. Sufficiebat ad pauperē porā;
dū vñ⁹ angel⁹ sed ppter ea plures veniūt vt
choros lenificet. Diues velut parrochian⁹
dyaboli ad tumulū infernale deducius est
et ibi sepultus. De qua sepultura dī. Hiere.
xiiij. Sepultura azini sepelet. Sepultura
enī azini talis ē q̄ excoiat et pellis a dño suo
possidet. carnes a canib⁹ lacerantur. et ossa
pluuijs et grandinib⁹ exponūt. Sic etiā qn̄
aliq̄ diues morit iniqu⁹. parētes ei⁹ possi;
der terrenā substantiā. vermes lacerant car;
nē suā. supplicia infernalia torquēt aia; que
naturā ollis habebit. et plumi nūqz poterit.
Eccl. x. Cum moriet hō bereditabit serpētes
sc̄. infernales. qntū ad anias. et bestias. i. pa;
rētes vastatēs terrenā substantiā. bestia enī
q̄i vastia dī. et vermes corrodētes carnē pro;
pria; Lertio videndū est de statu vtriusqz
post mortē q̄ valde dissimilis est. q̄a diues ē
in tormentis et paup̄ in loco quieto. Unde
dicit. Elevauit diues oculos suos cū eēt in
tormentis. Et dicit autē tormentū q̄i torquēs
mentē. Loquebat qd̄em diues de glia La;
zari q̄e videbat de sua pena quā sentiebat.
et de impossibilitate remedij desperabat. psal.
Peccator cum videbit. quo ad p̄mum. den;
tibus suis fremet et tabescet. quo ad secundū.
desideriū peccatorū peribit. quo ad tertiu;. Pe;
pauper autē erat in loco quieto scilicet in
sinu Abrabe. Dicitur autē sinus abrabe lo;
cus superior⁹ inferni habēs aliquam lucem.
Et de sinus ppter quietē et trā quillitatē si;
cū sinus maris dicim⁹ locū a ventis et tem;
pestib⁹ quietū. Abrabe autē sin⁹ dī. quia
abraham fuit prima via credendi. et p̄mūs
publice Abrahām p̄dicasuit fidem vni⁹ tan;
tummodo veri dei.

Bominica secunda.
Sermo. XLIII

Homo quidam fe
cit cenā magnā. Lu. xiiij. Hos vi.
demus qn̄ aliq̄ p̄nceps voluerit
aliq̄ honorabile p̄iuū p̄parare dī qttu;
or p̄siderare. Idrumo temp⁹ aptū ad ambus
landuz ut isti de longinq̄s inuitati possint i;
vijs ambulare. Nam si cēt aura pluuiialis
vel hyems frigidissim⁹ tūc nō possent abu;
lare inuitati. Sc̄do dī p̄siderare locū aptuz
ad sedendū honorifice sine pressura iuitatis.
non solū ad mensam sed etiā ad iocū et gau;
diū. Lertio deb̄t de optimis cibis p̄usionē
ordinare et de vino. q̄r vñū letificat cor bo;
minis. Et idō in pluuijs p̄ponit homib⁹ vi;
nu optimū qd̄ potest haberi ut letenī inuita;
ti. Quarto dī p̄siderare q̄ illud p̄iuū stet
p̄ aliquid longū temp⁹ vt labore et seruitū qd̄
inuitati exhibuerūt nō pdatur. Hec qttuor
p̄siderauit xps. Nam p̄mo p̄siderauit tem;
pus qn̄ voluit mittere nūcios et ipse met ve;
nire et inuitare. et hest temp⁹ grē et misericordie.
Sc̄do p̄siderauit locū. q̄r loc⁹ vbi p̄parauit
sc̄. i. celo est magn⁹ et amen⁹. Lertio q̄ ad ci;
bos ordinauit et fecit p̄usionem magnam.
Quarto de diuturnitate. q̄r durabit ista ce;
na eternalit. Et illa patet in euāgeliō seq̄nti.
Dirit biesus discipulis suis parabolā hāc.
Homo qd̄am fecit cenā magnā et vocauit
multos. et misit seruū suū hora cene dicere i;
uitatis vt veniret q̄iam parata sūt omnia
et ceperūt se excusare. Idrum⁹ dirite. villam
emi. et necesse habeo exire et videre illā. Ro;
go te habē me excusātū. Et ali⁹ dirit. Inga;
bouz emi qnqz. et eo pbare illa. Rogo te ha;
bē me excusātū. Et ali⁹ dirit. Thorem duxi.
et idō nō possum venire. Et reuersus seru⁹
nūciauit h̄ dño suo. Tūc irat⁹ paterfamilia;
s̄s dixit seru⁹ suo. Eri cito in plateas et vi;
cos ciuitatis et pauperes et debiles. cecos et
claudos introduc huc. Et ait seru⁹. dñe fa;
ciū est vt imperasti. i. iussisti. et adhuc est lo;
cūs vacu⁹. Et ait dñs seru⁹ suo. Eri in vias
et sepes et cōpelle intrare vt impleat domus
mea. Dico autē vobis q̄ nemo viroz illorū
q̄ vocati sūt gustabit cenā meam. Cena ista
est gloria celestis quā homo xps dī p̄p̄a;

rauit. et mituit suos predicatores ut hoies vocent ad cenam etne glie. Sed tria genera excurrent se propter tria maria pccata. scilicet superbi quod non tantum per illum quod villam emit. Secundum sunt auari quod significant per illum quod quantum parva boum emit. Tertium sunt luxuriosi quod significat per illum qui durit uxores. Et ideo seqntur. Hic nobis quod nemmo viro illo quod vocati sunt gustabit cenam meam. quia venire noluerunt. Nota quod quodcumque est cena. Prima est peccati mortalis quod dyabolo peccator facit cenam. Secunda infernalis quod dyabolus invitat peccatorum. Tertia cena est spiritualis gratiae quod iusti invitat christum. Quarta est cena eternalis glie quod christus invitat iustum. Prima cena est peccati mortalitatis quod per eum invitatur dyabolus. Prista cena dicit Iudith. xij. quod holofernes princeps militum fecit cenam in quarta die exercitui suo in qua cena ipse fuit inebriatus et prodidit vitam. Ita spiritualiter holofernes per peccatorum quod facit cenam dyabolo in quarta die. Prima dies est quod incipit accidere et non habet gratiam eundi ad predicationem. ad eccliam ad missam et ad professionem. Secunda dies est quando incipit cogitare opera mala. Tertia dies est quando perficit opus. Quarta dies est quando desperat. tunc dyabolo est cena preparata et pompis eius. Unde Jacobus. Peccatum cum plumbatu fuerit generat mortem. quod tunc peccator moritur in illa cena. et hinc in aia. Unde Eccl. xij. Cofundet te in cibis suis donec erinaria te bis veliter. In ista cena peccati mortalitatis multi pauperes irridentur. et laborant et sanguis deuoratur et multi iusti supplantantur et traduntur. Unde legimus quod sanctus Johannes baptista venit de deserto et predicauit regnum dei. et caritatibus arguebat Herodem propter hoc quod accepit uxores fratris sui dices. Peccasti. quicelque et fac penitentiam. Et herodes posuit ipsum in carcere et fecit cenam magnam suis principibus. et in illa cena fuit traditus ad mortem homo iustus propter veritatem quem deus est. sicut dixit in euangelio. Ego sum veritas. Ita multi in sancta ecclesia faciunt cenas ubi veritas excluditur. que veritas deus est. et falsitas intromittitur que dyabolus est. et ibi consilius invenitur quomodo iustus tradatur et occidatur. De isto dicit in psalmo. Sedet in insu-

diis cum diuinitate in occultis ut interficiat innocentem et trucidet rectos corde. et hec dyaboli usque cum eis sedet. et ideo tales qui sunt iusti et non sedent in tali cena illos laudat Bernardus psalmista dicens. Bonus vir qui non abiit in dililio ipiorum id est. qui non facit dyabolo cenam. et in via peccatorum non sterit. qui ipsum inuitat. et in cathedra pestilente non sedet. ubi occidit iustum. Et sic per nos peccator dyabolo facit cenam. Secunda cena est infernalis ad quam dyabolus invitatur peccatorum et preparat homini peccatori in aia. Nam sicut ipse dyabolus invitatur hic. sic dyabolus invitatur eum post mortem ad cenas. ubi diversa cibaria preparat peccatori. Beata cena scripturam est Zelotica. xix. Ego Johannes vidi cenam tempestuosam et venit angelus de celo et clamavit voce magna Venite aues celi comedite carnes regum terre. tunc volucres celi putridas carnes comedenter hominem mortuum. Ita spiritualiter reges et principes terre sunt superbi et auari comedentes pauperes sudore et laborem. tunc ipse mortis clamabit angelus de celo dicens. Vos volucres celi comedetis carnes regum. id est. delectationes et avias eorum. sic ipsi deuorauerunt iustos. ita deuorabitis animas eorum eternaliter cruciando. Ista cena dyaboli figurata est per istam cenam de qua legimus. Gen. xl. quod magister pistorum pharaonis sedebat in carcere et vidit quod habebat super caput suum tria canistra et unum excelsius alio. et super ea omes cibos quod possunt fieri arte pistoria et aues celi venerunt et comedenter de capite suo. et illud videbat eum in somnis. Et post tres dies educitur de carcere et occidit et volucres celi comedenter carnes. Ita moraliter peccator faciens cenam dyabolo cum peccatis habebat tria canistra. quod cum tribus peccatis marinie inuitatur dyabolus. vices peccato superbie. auaricie et luxurie. in quibus sunt omnia fercula. id est. omnia peccata in his comprehenduntur et unum excelsius alijs vices superbia quod excellit vicia per tres dies. Prima dies est nativitatis. secunda dies vite. tercia vero dies est dies mortis in qua dyabolus aufert caput peccatoris. id est. animam et occidit peccatorum eterna damnationem et volucres celi. id est. dyaboli lacerabunt eam et mordebit mortuam amarissimo. ut dicit in psal-

Sermo

Benuorabūt eos aues mōsu amarissimo. et
dētes bestiāz. i. demonū īmittā i eos cū furo
re trabētū sup terrazat serpētū. et sic dabūt
anīe cenā p cena p̄tū eternalit̄ cruciā do. Ter
tia cena ē spūalis grē. vbi bō existēt fac xp̄o
et āgelis cenā i corde puro et p̄scia munda.
Be ista cena dī. Epoc. iii. Ego sto ad ostiūz
cordis foris et pullo p̄ inspiratōez. et si q̄ s̄ mi
bi aperuerit itroibo et cenabo cū eo. In bac
cena spūal grē tripler cib⁹ dz a pponi. Idim⁹
ē doctrine salutaris q̄ mltū reficatāz; in bo
no p̄forādo. Psal. iii. Idō i solo pāe viuit
bō. Et iste cib⁹ doctrine salutaris iā nō cu
rat. et in mla curat. Tren. i. Id opul⁹ gemē
et querēs panē. Beder̄t p̄ciola queq; p cibo
ad refocillandū aias. q̄ s̄n isto cibo aia defi
cit. Scđus cib⁹ spūalis cene ē cib⁹ p̄nie. ps.
Cibabis nos panelacrimay et potuz dabis
nob in lacrimis i mēsura. Et h̄ cib⁹ p̄nie dz
ēē in p̄dere. scz vt bō p̄oderet p̄ctā q̄ fecit. et
satissfactōez vt satissfactio ī respondeat culpe.
Ezech. iiiij. Cib⁹ q̄ vesceris erit i p̄dere. Er
ti cib⁹ ē sacramētā. q̄ dat de manib⁹ p̄sby
teri q̄ stat in loco xp̄i et mensa ē altare. Un
psal. Psarasti i p̄spectu meo mēsā. Est autē
iste cib⁹ illi⁹ cene corp⁹ xp̄i q̄ dicit Joban. vij.
Ego sū paīs viu⁹ q̄ d celo descedi. q̄ man. Et.
Ista cena figurat p̄ illā cenā quā xp̄s fecit i
ultima cena q̄n voluit ire in mortē. Be q̄ dī
cūt euāgelistē q̄ tuor. Xpus fecit cenā cū di
scipulis suis. accepit panē et bñdixit et bedit
discipulis suis dicēs. Elcipite et comedite. h̄
facite i mēa cōmemoratōez. Et. Ista cena fi
gurat in libro. iiij. Esdore. iii. Bar⁹ rex fēt cenā
purpuratis et nobilibus sui regni et cibauit
eos large. et vnuſq̄z ad sua p̄pa remeauit.
Ista aia deuota iuitauit xp̄m et ā gelos per
grāz i cor suū. et cibauit eos large per cibos
spūalis vite. et vnuſq̄z ad p̄pa remeauit. i.
xp̄s ad thronū suū regalez ā geli ad loca sua
Et sic p̄t̄ tertia cena vbi aia xp̄m et angelos
iuitauit. Quarta cena ē cena eternalis glorie
vbi xp̄s aia deuotaz iuitauit dices. Omia
parata sūt. Et ista cena ē magna ppter tria.
Idimo ppter magnū p̄ncipē et nobilē q̄ eam
pparauit. Un ps. Quoniā magn⁹ es tu. Et
de sol⁹. Scđo dī magna. q̄ magē ibi glia.

Unde dī in psal. Glorie et diuitie i domo et
Tertio dī maḡ ppter qui uātes. Un Epoca.
vii. Vidi turbā magnā quā nemo poterat
dinumerare. exceptis angelis q̄ru non erat
numer⁹. Cena ista figurat in illa cena de q̄
legim⁹. Hester. i. ppter Elluer⁹ fecit cenā ma
gnā suis p̄ncipib⁹ i orō regali et misit septē
nūcios p̄ vasthi regina ut veniret ad regez
que venire noluit et nūcios vacuos remisit.
Lūc irat⁹ rex post cenā vocauit oēs poten
tes et dixit. Quid cōsulit⁹ ego vocauit regi
nā ad cenā meā quā p̄paraui vob̄ bonoris
ce et illa spreuit me et misit nūcios meos se
ptem vacuos. Bespōderūt potētes dicētes.
Bñe rex arguite eam ut uxores nō faciant
nob̄ silē. q̄ p̄auuit ea corona glie et fecit eam
ancillā et alia elegit i reginā. Ita moraliter
xp̄s dī noster rex celi et tē fecit cenā magna
glie suis p̄ncipib⁹ elec̄tis. vt dicit psal. Idim⁹
cipes p̄ploz p̄gregati sūt cū deo Elbraham.
Mittit oī die septē nūcios p̄ regia. i. pro aia
bois q̄ esse deberet regina celi ut veiat. Idim⁹
mus ē ip̄a pietas dei q̄ nobis mltā dona tri
buit. Un in psal. Omia subiec̄sti sub pedi
bus ei⁹ oues et boues vniuersas insuperet
pecora cāpi. Volucres celi et pisces ma. Et.
et fruct⁹ tē et arboz. Scđusē mis̄dia. Un
psal. Mis̄dia dñi plena ē tra. Tern⁹ nūci⁹
ē patientia. Un apls ad Romanos. Id patiē
tia dei expectat te ut pueraris. scz fm impeni
tēs cor tuū thesanrisas ubi irā i nouissimo
die. q̄r veire nolusti. Quart⁹ nūci⁹ est afflu
ctio tpalis. Unde ait in euāgelistō bōdierno
Cōpelle itrare ut q̄s nō p̄t vocare p̄ miseri
cordia et patientia. tandem mittit tribulatōz ut
veniat. Quint⁹ nūci⁹ ē ip̄e dauid. q̄r ait Zlū
d filia et vide et inclina aurē tuā q̄r p̄cupiuit
rex speciē tuā. et veritas ē. Sext⁹ sūt p̄dicato
res bōdierni q̄ omī die clamāt i p̄dicatōib⁹
ad aiaz peccatricē ut reuertat. nūc argiunt.
nūc supplicat. n̄c p̄minat. n̄c p̄mitūt coronā
dī. Tā. iiiij. Tleni dī libāo veni coronaberis.
Septi⁹ nūci⁹ ē missio ā geloz cū tuib. et illos
op̄z nos audire et surge et veire cū tuba clan
get. Surgite mortui veire ad iudicū. tē ip̄a
aia peccatrix q̄ istos. viij. nūcios spreuit p̄ua
bit corōa. et alia regia cliget. Et Bogē dēū Et

Bonica tertia post penthe,
Sermo. XLIII

Hic recipit peccatares. Lu. xv. Mota q̄ pp̄t duo bō soler dimitē vñ locū tūre ad aliu ad habitandū. Et vñ dimitat vñ dñm et recurrat ad aliu. Idio qñ bō in loco vbi habuit a dño suo nimis affligit sic filij isrl' reli quebāt egyptū. vt patr; Ero. xii. qz pbarao nimis afflxit eos qz oportebat eos porzare lūtu ad faciendū lateres vt edificaret ciuitates et posuit super eos aduocatos q̄ imites erāt et p̄cussérat eos cū flagellis sicut aialia bruta. Sc̄m pp̄t q̄ bō relinq̄t locū et malū dñm ē qñ sperat diues fieri et dñm mitē et pnum cognoscit. tūc mutat locū et recurrat ad illum dñm. Ita filij isrl' cognouerit q̄ dñs voluit eēoz dux et pm̄lit q̄ vellet eis dare terram fluente lacte et melle. et ibi diunes fieri voluerūt et pp̄t breliquerūt pbaraoñ. Ita spūalit̄ duo sūt q̄ debet nos mouere ut fugiam⁹ p̄ncipē militie cui militam⁹ pp̄cta q̄ durus est. mltos flagellat scorpions⁹ et cruciat eten nāliter. et fugiā⁹ ad p̄ncipē misericōdīe et grē qui parcit et māsuet⁹ est et benign⁹ sup maliciāz nrāz. et aut. Adar. xi. Venite ad me oēs q̄ laboratis et onerati estis et ego reficiam vos. Item oē qđ venit ad me nō eiſiam foras. et de h̄ dicit euā gelui. Erāt a propinquātes ad ih̄m publicani et p̄ctores vt audiret en. et murmurabāt pbarsei et scribe dicētes. qz h̄ p̄ctores recipit et māducāt cū illis. Et r̄ndit ad illos parabolā bāc. Quis ex vobis homo bñs centū oues et si p̄diderit vñā ex illis. nō ne dimittu nona gita nouē i deserto et vadit ad illā q̄ pierat donec iueniat illā. et cū iuenerit iponet bumeris suis gaudēs. Et venies domū p̄uocat amicos et vicinos dices. Co gratulam̄ mihi oēs q̄ iueni ouē quā p̄diderā. Dico vobis q̄ ita erit gaudiū i celo super vno p̄ctore p̄nia agente q̄z sup nonaginta nouē iustis q̄ nō indigēt p̄nia. Itēz alia parabolaz dirūt. Aut mulier bñs dragmas dēce. Dragma ē denari⁹ bñs monetā impatoris. et si p̄diderit vñā nōne accēdit lucernaz et euerit domū et querit diligentē donec iue-

niat eā. Et cū iuenerit p̄uocat amicos suas et vicinas suas dices illis. Co gratulam̄ mihi oēs q̄ dragmā iueni quā perdidera. Ita dico vobis gaudiū erit angelis dei i celo sup vno p̄ctore q̄ fuit omnis errās. et dragma decima bñs imaginē impatoris sc̄z dei. qz angeloz chori sūt nouē. et bō decimus est creat̄z. Et xp̄s nō venit ppter iustos h̄z ppter p̄ctores. Idō ad thēma. Hic recipit peccatores et māducāt cū illis. Unde sciēdū q̄ dñs recipit q̄ttuor genera boīm. Idio recipit mundū et dyabolū fugiētes ad p̄tecdēz sue potētie. Sc̄do recipit desolatos ad sinū grē. Tertio recipit ignorantes ad doctrinā sue sapientie. Quarto recipit virilē pugnantes ad remunerationē glie. Primo dico sic qz xp̄s recipit mōdū et dyabolū fugientes ad p̄tectionē sue potētie. qz dñs fortis est et potens in phio dicit psal. Hui⁹ figurā legimus q̄ David rex multa bona feci filiis isrl'. sed Saul rex iniqu⁹ inuidiose pseqbat eū. pp̄t qđ fugit ad Elchis regem Beth. et tunc scripsit lrās ad regem q̄ representaret sibi seruū suū profugū. tunc serui illi⁹ regis Beth cognoscentes David enarrabant facta et probitates q̄s fecit filiis isrl'. tūc recepit eum gratiose et defendit eū. Ita spūalit̄ nos sum⁹ in h̄mido vbi dyabol⁹ nos p̄sequit̄ in multis iſidijs ut nos occidat. Bebem⁹ igit̄ fugē ad xp̄m regē potētie ut sua p̄tectionē nos defensat in tpe mortis cū aia statā regem xp̄m. dyabol⁹ dicerāt mihi seruū meū pfuguz q̄ in multis malis cogitationibus et operib⁹ mihi consensit. tunc angeli stant ut dīc. Hic ironimus. Engeli sunt testes actuū nostrōz rū et nomināt xp̄o regi probitates nostras et si secim⁹ aliq̄ opa bona recipit nos ad sui am p̄tectionē. sicut rex Elchis David fugiē tem. idō faciam⁹ hic opera bona vincamus leonem et v̄sum et libereim⁹ ouem de ore eorum. I. dyabolū et mundū. q̄ tunc animam nostram poscunt tunc securi possum⁹ ad ipsū fugere. et sic patet p̄mū. Sc̄do dñs noster recipit nos desolatos et desperatos ad sinum gratie si veniam querim⁹. nulli ei boīm est desperandū. nem de⁹ est misericōris et piue.

Bermon

Undicit i euā gelio Job.vi. Omnis q̄ venit ad me nūcī foras. Hui⁹ figurā legum⁹ op̄ erat qdā austē⁹ rex h̄is filiū misericordem quē misit pegrinari i pegrinatōne q̄ accepit pulcrā puellā. et oī die despōsatōis fecit in re gno pris p̄ q̄tuor p̄tes p̄clamare p̄ quattuor nūcios. Hui⁹ clamauit. venite et miseri cordia recipite. Sedus clamauit. rex est benign⁹ et p̄i⁹ oī⁹ q̄ petūt venia Lerti⁹ clama uit. et p̄ter regis null⁹ diffidet nec desperet. s̄z cū fiducia et spe accedat. Quare⁹ nunci⁹ clama uit. Irās mortis reuocat rex i misericordia q̄s dedit in ira. Ita moralit̄ iste rex durus fuit pat in diuinis. Fuit enī ita dur⁹ et austē⁹ q̄ p̄ vna cogitatōe dānauit milia milia āgelo rū. ut p̄t de lucifero. etiā de adam quē p̄pter vnu morsū pomi elecit et morte dānauit Sz fili⁹ eius xp̄s secūda p̄sona in diuīs venit d̄ celo pegrinari in hūc mōm. et vidit puleram puellā q̄ erat aia deuota quā despōsavit as sumēdo nrām naturā. et tūc misit q̄tuornū cios in q̄tuor p̄tes mōdi clamātes. Idūnus est Abiθ⁹ q̄ clamat in suo euā gelio ex pte regis xp̄i Abiθ⁹. vi. Cenite ad me oēs q̄ la boratis et onerau estis et ego reficiā vos. Se cūd⁹ nūci⁹ est Jobānes euā gelista dices in euā gelio suo. Xps liberauit mulierē peccati trice dephensa i adulterio dices illi. Nec ego te dēnabo. vade noli ampli⁹ peccare. Ter niūs ēteziobānes euā gelista dices. Irās mortis reuocauit. Undicit i canonica sua. Trāslati sum⁹ de morte ad vitā. Quartus Op̄arc⁹ dices. Fili remittūt tibi peccata tua. Itē omē debitu dimisi tibi qmā rogasti me. Et ego in filium misericordie recepi te. et sic p̄t secūdū. Lerti⁹ dico q̄ xp̄s recipit ignorates ad doctrinā sue sapientie. vñ dicit ap̄tus. In eo sit recōdimi oēs thesauri sapie et scie. Unde ip̄teinuitat ignorates ad suā doctrinā salutare. Hā dī de iusto et sapiente quē xp̄s docuit Eccl. xv. Aquila sapientie potauit illū dīs dīs nōster. Invitat in doctos dices. Alprospiate ad me et cōgregate vos in domū disciplinē vnu s̄q̄z audiat qdā agē debeat aut qdā vitare. Hui⁹ legum⁹ figurā Ileemie. viii. q̄ filij isrl̄ acceperūt a dīo librū et legē. sed ip̄i nō seruabant eā p̄pt h̄uerūt dispersi et tribu

lati. tādē venit Esdras pp̄ba et sapientior om niū. et fecit gradū lignēū altū ante portaz tē pl̄i bierusalē. et accepit liby testamētū et voca uit cōmunē p̄plū et ascēdit gradū altū. po pul⁹ stebat subter eū. et legebat de mane vñ q̄z ad vesperas et oīs p̄plū appropinq̄bat et erigebat aures vnu s̄q̄z ad lectōem. et tunc au Esdras. Illa seruabitis que illo libro sc̄pta sūt et ego legi. Be⁹ eripiet vos et recipi et tanq̄z filios et erit dīs p̄ester. et ed q̄ nō sua vnu ea dīs imisit nobis tribulatōes q̄s pas si sum⁹. et oīs p̄plū flebat et doctrinā seruabat. Ita sp̄ualit̄ dīs nōster ih̄s xp̄s tanq̄z Esdras scriba antique legis. ita ip̄e est propheta noue legis. Undixit iudei. Prophe ta magn⁹ surrexit in nobis. surrexit ei in tem ple vbi iudei p̄ueniebāt et p̄dicabat de libro sue sapientie quē hūit in corde. et dixit iudeis q̄ q̄ illā legē quā pat̄ dedit dimissent. ande veniret tribulatio sup̄ eos s̄z induratus erat eoz cor et volebāt eū lapidare q̄ docuit eos. Sicut Nero impator pessim⁹ occidit magistru sūu Senecā. et ip̄i vendui et tribulati et regno p̄uati sūttam eterno q̄z temporali. et si fecissent sicut popul⁹ Esdræ qui Esdras audiuit aures ererit et p̄ peccatis fleuit. et iō dīs erat eoz dur et magister h̄is non acci dissent. Et idō omēs xp̄m audire nolentes. nec doctrinā suā sequi volentes dispergen t nec eos hic nec in futuro recipiet. et sic pater teriū. Quarro christus viriliter pugnātes recipit ad remunerationē glorie. Idūmītūt nanq̄z septem dignitates pro septe viciā impugnantib⁹. Unde dicit Jobānes in Apocalip̄. Cenit aquila volās et clamās per medium celi dicens. Qui vicerit diabolū et mundū et propriaz carnem dabitur illi manna absconditū et panis angelorum ad mensaz regis eterni. Item secūdo. Qui bectria vicerit nō ledet a more secunda. sed recipietur ad vitaz glorie. Item tertio. Qui bectria vicerit dabo illi edere de ligno vite quod est in medio paradisi. Item quarto. Qui vicerit bectria illi dabo potestatē sup̄ gentes et regna et recipiā illuz ad me. Item quinto. Qui h̄ta vicerit recipiā eū ut colūnā splendida et firmā in regno et i templo meo

Sicut enim coluna sustentat et decorat edificium
quoniam est pulchra, ita talis vitor recipiet et decora,
bit in regno firmabit et non quod flectet. Ita ser-
to clamauit. Qui vicerit huius tria recipia eum
tempore mortis, et sedebit mecum in throno glorie. Apo-
stolus. Si fuerimus socii passionis erimus et co-
solutionis. Et iuste merito si pugnemus viriliter cum
christo cum ipso erimus in throno, et petuius christus pa-
trum ducere, nonne ab oboe foue a cadutis. Sic quoniam pla-
tus malorum dat aliquod malum exemplum tunc ceterum duc-
cit ceterum et ab oboe foue a cadutis et ne damnationis.
Ita aliud exemplum est. Non est discipulus super ma-
gistrum. Perfectus a teo erit si similis magister
erit. Quid autem vides festucam in oculo fris tui, tra-
be autem quoniam in oculo tuo est in consideratio. Aut quoniam po-
tes dicere fratre tuo fratrem sine i. permittit ejusdam fe-
stucam de oculo tuo. ipse trabe in oculo tuo non vi-
des. Hypocrita ejuscepmu trabe in oculo tuo, et
tunc proprie ties ut educas festucam de oculo fris
tui, quoniam sicut quoniam iudicat alios de peccato et ipsi
bunt marimur peccatum. Quo ad thema Esto
te misericordes sicut et pa. ve. ce. mi. e. Unus nota-
tum quoniam tu generibus hominum vult dominus esse miseri-
coris. Idem sicut deus timetes. Secundiboa
opera facientes. Tertius sicut paupib. copatiates
Quartus sicut iniuria patientes. Idem deus vult
esse misericors illis quoniam ipm timeret. Unus dicit in
psal. Quoniam miseretur patre filiorum, miserere est dominus
timetib. se. quoniam ipse cognovit figuram no-
strum. i. fragilitatem nostram. Idem in natura
lib. quoniam aliquis simplex homo offendit magnum
principem. et timeret ipm. et si voluntarie simplex
homo acciperet gladium euaginatum. et flexis geni-
bus poneret se ante illum et diceret. O domine offen-
di nos sicut reus morsis dabo me manus ve-
stras in graz. vere nisi talis princeps habet cor
ferreum sibi miseretur et dimittet offensam. Ita
deus quilibet homo facere quoniam deus offendit. debet se
humiliare coram deo principe et filium mortis se
confiteri. Huius legum figura. i. Regum uictio.
quoniam David marie peccauit ante deum. ideo dominus mi-
litans propterea ad ipm dices. Ecce dominus misit
me ad te. tu enim offendisti elige unam de tribus
plagis. aut pestilentia. aut famam. aut gladiis
inimicorum. et dauid elegit pestilentiam. tunc veit
tanta pestilenta in regno suo quoniam in brevi tempore
morebant septuaginta milia hominum. tunc dauid
flexit genua cades ante deum in terra dices.

Bonifica quarta post penthe.

Sermo. XLV

Eccl des sic et patet vester celestis miseri-
coris est. Lu. vi. Mota quoniam multa sunt quoniam
debet mouere hominem ad misericordiam. Primus enim
corpis nri forma. Ita oes christiani sunt tam
quam uirum corporis hominis multa membra et membrum mem-
bro copiat. sicut manus manui alteri subuen-
nit. oculus oculo. pes pedi. ita homo homini miser-
erit quoniam est in imagine sua creatus. Sed nam est quod
nos deus mouere ad misericordiam irrationalem aializ-
um exemplaritas. Ita aialia irrationalia copias
nunt sibi. sicut legitur in naturis rerum de aquila quoniam
aqua bunt pullos cogit eos antequam sciatis volare
ad aspectum solis dum splendet in claritate. et quoniam
aliquis suorum pullorum non potest aspicere sole suum reuer-
berat de octo istum puerum de nido tamquam non sit
denata sua. quod videt falco miserebit illi pullum
abieco. et ducit ad nidum suum et nutrit cum pullis
suis. Ita homo rationalis videt primum suum necel-
litate habere deus sibi misererit. Tertius quod debet
nos mouere ad misericordiam est propria necessitas.
Ita nos indigemus misericordia a deo. id oportet
nos misererit proximo. Unus autem dominus misit. xvij.
Serue neque omnia debita dimisi tibi. Nonne
oportuit et temisererit puerum tuum. Quartus quod
deus nos mouere ad misericordiam est deus exemplari-
tas. Ita misericordia mouit ipsum et surgeret de pa-
terno corde et acciperet humanitatem. et fecit se cas-
tuari et illudi et puerum propter nos. id debemus
nos exemplo christi alteri alteri misererit. quoniam christus in
propria persona ait in euangelio. Quoniam unum ex miseri-
coribus fecisti mihi fecisti. Beatus dicit in euangeli-
o hodierno. Esto misericordes sicut et

Sermo

Dñe pcute me ego sū q̄ peccavi. Et tūc d̄s
vidit timorē t̄ būilitatē t̄ dixit ad angelum.
Sufficit nūc. xinemanū tuā. Lūc dauid
vidit ḡelū statē i nube habetē gladiū cruen-
tatiū quē misit i vaginā Ita moralē d̄s pat̄
t̄ dñs dedit nob̄ intelligētā sciēdi bonū t̄ ma-
lū. t̄ ip̄ nullū malū dimittit ip̄ unitū. Ido ait
dauid ad eū. Dñe q̄ ibo a spū tuo t̄ q̄ a facie
tua fugiā. Si ascēdero i celū tu illic es. si de-
scēdero ad infernū ades. Et ip̄ dñs r̄ndet i
psal. Si acuero vt fulgur gladiū meu reddā
vltionē hostib⁹ meis. i. p̄ctōrib⁹ Illoc cogno-
scens p̄ctōr̄ d̄z facere vt dauid dices. O dñe
ego peccavi t̄ malū coraz te feci ne pmittas
plagā p̄p̄ petā mea t̄ ego ḡapl⁹ nūq; offen-
dā te. Lūc statī aut dñs ad angelū volētem
p̄ctōr̄ pcute cū morte etīne dānatōis. At-
te gladiū i vaginā satis ē. q̄ meita būilitē ex-
orānit. io oporet me ei⁹ misereri. Unū Elm-
broch⁹ i qdā smone. Cessat vīdicta diuīa cuī
illō pcurat būilitas būiana t̄ vīdicta mutat̄
i miscōdiaz. Scđo d̄s vult eē misericors bōa
opa faciētib⁹. Hā vidē q̄nī aliq̄s magnū et
pulcr̄ edificiū facit. q̄rit bonos artifices. t̄ si
artifex ēbon⁹ edificiū erit bonū. Ita spūalr̄
opoz̄ nos i opib⁹ miscōdie edificare edificiū
i celo i q̄aia nrā d̄z etnaliē gaudere. Unū ait
in ps. M̄iscōdia edificabit i celis. Et p̄m⁹ or-
tisx h̄ etnī edificiū fuit xp̄s. et l̄z multas ali-
as vīutes edificauit etnī habitaclim. t̄n̄ p̄ci-
pue p̄ miscōdiaz. Vult etīa brē tales artifices
sicut ip̄ icedit. Unū ait ap̄ls paul⁹. Non ex
opib⁹ iusticie q̄ feci⁹ nos s̄b̄m suā miscōdiaz
saluos nos feci. Querit igī tales coadiuto-
res p̄ edificādo miscōdiaz. Unū legi⁹ figurā i
li. Beż. q̄ salomō edificauit edificiū pulcrū
i buerlm. t̄ misit nūcios vt adduceret d̄ oib⁹
regionib⁹ artifices q̄ sciebat opari ligna cea-
drina t̄ alia ligna q̄ p̄inebat ad ip̄z edificiū
vt p̄pleret dom⁹ dñi. Ita spūalr̄ dñs noster
ihs xp̄s p̄m⁹ fidator i būiana nāta edificiū
pulcrū i celo de electis q̄ sūt artifices bonorū
operz t̄ vltimū testamētū p̄didit dices mat.
v. Bti misericordes q̄mā ip̄ miscōdiam cōse-
quēt. M̄ittu igī adhuc oī die ḡelos suos
q̄nī boies morūt. t̄ illi eligūt tales artifices q̄
bōa opa fecerit t̄ addycūt illū ad regē altissi-

mū vt op̄ suū qd̄ icedit p̄pleat. Ip̄e ē talis
optim⁹ artifex fuit. Ido ait Sap. vii. Dim
ē est artifex omnēbns vītē om̄ia p̄spiciēs
Ibo q̄ ip̄m sequūt inueniēt miscōdiaz apud
ip̄m. Unū dicit Leo papa in qdām smone.
Uirtutes bonoz operz q̄ in deo sūt. tante di-
gnitatis sūt vt indefiat aie in celo etnaliē ma-
lio. Et q̄nto plures t̄ in miscōdia ornate. tan-
to pulc̄ri or̄ sit habitatio aie. Et sic pat̄z q̄ mi-
sericordia inueniēt bñ operates. Tertio de-
co q̄ miscōdiaz apd̄ deū inueniēt h̄ t̄ in futur̄
ro q̄ paupib⁹ subueniūt in tribulatiōib⁹ eoz.
Unū dñs M̄at̄. xxv. Qd̄ vni ex mīmis me
is fecistis mībi fecistis. Et sicut opa miseri-
cordie sūt septē in qb⁹ bō d̄z. p̄rio subuenire.
sc̄z hospitare pegrinos. potare liuentes. ciba-
re elurietes. vestire nudos. sepelire mortuos
visitare infirmos. et liberare captiuos. Ita
sūt septē remuneratōes t̄ dona misericordie
a deo. M̄ui⁹ figurā legi⁹ Elpoc. i. vbi ait io
bānes. Ego vidi thronū altū t̄ magnū. et re-
gē in throno sedere aurea zona accinctū cir-
ca cor. capilli albi. ante cui⁹ aspectū stetit tur-
ba magna. et babebat rex in dextera manu
stellas septē. Iste āt rex xp̄s ē q̄ ērex reguz et
dñs dñantiuz. q̄ eaurea zona accinct⁹ circa
cor. p̄p̄ diuinū amore. capilli albi p̄p̄ casti-
tate. turba maḡ fuit illa q̄ expectabat remu-
nerationē p̄ septe opib⁹ miscōdie. ito hūt in
dextera largitatis septē stellas que sūt dona
largitatis p̄ septe donis pietatis et miscōdie.
M̄amū donū ē obliuio oīm̄ tribulationuz.
ita q̄nūq; potest cogitare retroslū de tribu-
lationib⁹ nec de amaritudiē moris. Nam
q̄nī inspicit illā sanctissimā faciēnūq; potest
cogitare retroslū. ita inebriant̄ a loco tā pul-
cro p̄ eo q̄ hospitauerūt pegrinos. Baruth
ui. O israel q̄z ingēs ē dom⁹ tua. Scđm do-
nū ēt q̄ inebriat̄ a vīno etnaliētis a mēla tri-
nitatis. cui⁹ vna gutta bñ Elug. ēt tante po-
tentie q̄ si hō brē oī vīnu m̄di mutet p̄ vīno
bausto etnī vīni. et h̄p̄ eo h̄z q̄ potauit liue-
tes. Unū d̄r in ps. Betorrēt voluptatis tue
potabis eos. Tertiū donū qd̄ p̄ tertia stellā
figuraē ciboz abūdānia d̄ mēla diuinitatis.
Vnde dirit ip̄a regia austri vīdens Sa-
lomonē ita ordinate om̄ia habere in mensa

iii. Reg. x. **B**uū es dñe et bñ sūt sui tui. Et il
lū cibū hēbit p eo q̄ esuriētes cibauit. **Q**uar
tū donū qđ p̄q̄taꝝ stellā figuraꝝ ē vestis re
fulgētia. **I**pi ibi fulgebūt misericordes sicut
sol de veste. **U**n̄ ps. **E**stint regina a dextris
tuī vestitu deaurato eo q̄ vestiū paupe
res et nudos i mō isto. **Q**uitū donū qđ p̄
q̄ntā stellā figuraꝝ ē imortalitas et vita. **U**n̄
Apoc. xxi. **M**eqꝝ mori neqꝝ luci neqꝝ dolor
erit ultra. et bñ p eo q̄ sepeluit mortuos. **S**e
tū donū qđ p̄x̄ta stellā figuraꝝ ē corpis sa
nitas ita q̄ nūqꝝ infirmabit. **U**n̄ dñe **A**nsel.
Bne vbi ē et̄na sanitas q̄ nūqꝝ p̄t baberi ni
si tua habitatōe. et bñ p eo q̄ visitauit
infirmos. **S**eptimū donū et̄ne remunerati
onis ē libertas. ita q̄ p̄t vti deo et q̄cqd deli
berat ibi obtinebit. et ibi null̄ erit seruꝝ s; oēs
liberi. **U**n̄ apls ad **G**al. iii. **Q**ua libertate
xps nos liberauit. et bñ p eo q̄ captiuos li
berauit. **E**t sic p; q̄ q̄ cōpatit p̄i mis̄diaꝝ
babebit a dō. **Q**uarto dico q̄ apud dēu bas
bebūt mis̄diaꝝ q̄ patiūt iniuria et dimittūt
p̄t dēu. **M**am sicut sūt septē opa mis̄die ex
trinseca seu corporalia sicut dicuꝝ ē in p̄cedēt
mēbro. **I**ta sūt septē opa mis̄die intrinseca
seu spūalia. **M**am ē offensā dimittē. scdm
est p̄tōrem caritatue corrige. tertiu ē p pec
catore orare. qrtū ē ignoratē informare. qns
tū est dubitatē vel desperatē p̄firmare. sextū
ē lugentē p̄solari. septū ē ad oēs afflictōes
mūdi cōpassionē cordis brē. **I**ste sl̄r dō vult
illis misereri post bāc vitā et eos clarificare.
Mui legi figūra **A**poc. i. **J**obannes vidit
septē cādelabria aurea et i medio cādelabriꝝ
boiꝝ silēm filio boiſ. **I**ste fili boiſ est xps
ibꝝ q̄ descēdit de celo mis̄dia mor̄ ad huai
nā naturā assūmēdā. et illis septē opibꝝ mi
sericordie spūalibꝝ seu speciebꝝ refūlit i hoc
mō sicut aureū cādelabriꝝ. **M**ā offensā di
misit. **U**n̄ ait dñs Lu. xxii. **M**ater dimitte
illis q̄ nesciūt qđ faciūt. **M**ēccātes corerit.
vñ iudeos m̄tōnes correxit bi. ill. **C**los ma
le agitis et om̄s q̄ male agit odit luce. **M**ō
p̄tōr̄ orauit i mōte olueni et fac̄ ē sudor
ei q̄i ḡute sanguis decurrētis i terrā. igno
rates iſtrurit ſic magister discipulos ſuos.
Mart. ix. **C**ircuibat ciuitates et castella vt

doceret p̄lī. et i cōplo docebat ignoratēs. du
bitantes p̄firmabat. **U**n̄ dixerunt discipuli
M̄ha iB. xxiij. **D**ñe et magister dīc n̄ ob q̄n̄ bñ
erūt. **Q**uibꝝ ait. **E**leiet tribulatio q̄lis n̄ fuit
ab initio. s; bñs q̄ pleuerauerit vſq; in finez
et bñ salū erit. **L**ugeres p̄solabat. **U**n̄ ait dī
cipul̄ Lu. x. **S**audete q̄ noia vñ sc̄pta ſūt
in celo. i libro vite. **E**lo oēs affectōes mūdi
tā i boiꝝ q̄z i aniabꝝ. **P**assionē būt i corde.
et ita xps iō refulget i celo ſicut cādelabrum
aureū et oēs q̄ ſilr faciūt refulget i eo. **J**o dīc
Jobānes. **V**idi ſeptē cādelabra aurea. id ē
ſep̄ ſeptē turbas q̄ ſein bis ſeptē opibꝝ ſpūalibꝝ⁹
miſcōdie exerceſt. et bñ mō refulget vt ſol et lūa
et auxiū purgatiū. **E**rgo ad thēma. **E**ſto te
misericordes.

Bonīca quinta.
Sermo. XLVI

Er totam nocteꝝ

O laborātē nibil cepi. **L**u. v. **M**o
ta i nauibñ ordiata debēt eē tria.
Modo ne p̄ncipalnauta eligat p̄ ſorē. Se
cūdo q̄ naute p̄ncipali obediat oēs in nauī
erūtē. **L**erto q̄ colloꝝ vñūqueqz i loco ſuo
in nauī ad ſua officia ad q̄ videteos aptos.
Ita ſpūalr eccia ē q̄ ſi nauis p̄ quā op̄z na
uigare ad portū ſalutis et̄ne i fide catheolica
p̄ bñare magnū in q̄ ſit reptilia q̄z nō eſt
numer⁹. **I**n q̄ nauī p̄ncipalnauta fuīt xpo.
q̄ nō ē elect⁹ ſi ſorē ſ; p̄t experientiā ſua. q̄
ſciuit nauēbñ ducere. **M**ō ſi ſorē ſciuit nauē
gubernare. et ſic oēs ſh̄merge
rēt. ſ; xpusbñ ſciuit nauē ducerebꝝ ecce. iō
ē ip̄e p̄ncipalnauta cui om̄es debēt obedire
fuādo ſuā doctrinā. et vñūqueqz posuit i lo
cū ſuū. **M**ā aliqz posuit ad officia cardiala
tus. aliqz ad officiū epat⁹. aliqz ad officiū
p̄ſbyterat⁹. aliqz ad officiū religiōis. aliqz
ad officiū dyaconat⁹. aliqz ad matrimonium
aliqz impatores. aliqz reges. aliqz duces.
aliqz milites. et vnicuiꝝ dedit ſuā doctrinā
vocatois. ita q̄ oīs manēs i ſuo ſtatu poſſit
pm̄erit vita et̄na. et veire ad portū ſalutis.
vñ apls. i. ad **T**heſ. vii. **M**ō ei vocauit poſ
te in imūdiciā ſ; i ſc̄ificatiōne. pt vñūqzqz

Sermo

fveltrū possit possiderē et gubernare nāuem
 uī corporis i sancificatōe et honore. Et id oī
 cit i euā gelio hodierno. Cū turbe irueret i
 ihm vt audiret vībū sue p̄dicatōis. ip̄esta/
 bat iuxta stagnū genezareth et vidit duas na/
 ues nātes aīlīt. q̄ istū stagnū fuit p̄grega/
 tio aq̄z et inf̄ duos mōtes. P̄scatores aut̄/
 delcederūt vt lauaret retia. Ascēdēs at ihs i
 vna nauē q̄ erat petri roganit vt a tra redi/
 ceret pusillū. i modicū. Et sedēs docebat de/
 nauicla turbas. Ut at cessauit loq̄ dixit ad
 symonē. Buci altū. i delitore i mare. et laxa/
 te retia i capturā piscū. Et r̄ndi symō. Idre/
 ceptor p̄ totā noctē laborātes nibil cepim⁹.
 i vībo at iuolarabo rete. Et cū b̄ fecissent cō/
 clusert piscū mltitudinē copiosā. Biupeba/
 tur at rete eoz et ānuerūt socijs q̄ erāt in alia/
 naui vt veniret et adiuuaret eos. et veniret et
 i pleuerūt abas nauiclas. ita vt pene merge/
 ret. Qd̄ cū videret symō petr⁹ p̄cidit aī pe/
 des i hū dicēs. Ex a me q̄ p̄ctoꝝ bō suꝝ ego
 dñe. Stupor enī circūdederat eū et oēs q̄ cū
 eo erāt ex captura piscū q̄s ceperāt. Simili/
 tā iacobū et iobem filios zebedei q̄ erāt socij
 symonis. Et ait ad symonē ihs. Moli time/
 re. ex h̄iam boies eris capiēs p̄ tuā p̄dicatōz
 i reu. i ecclia. Et subducis ad terrā nauib⁹
 et relictis oīb⁹ secun lūteū. et sic p̄t̄z euāgelīū.
 Quo ad thema. Idēt totā noctē. Zc. Flora
 q̄ p̄pīs mūd⁹ cōpāt noctē. Idēt q̄ in noctē
 viatores sūt erratēs. Scđo q̄ in noctē vīdet
 borrores. Tertio q̄ in noctē augmētāt dolō/
 res. Quarto q̄ in noctē frustrāt labores. Idēt
 mo dico q̄ in noctē errāt viatores. ita p̄ctoꝝ
 errāt diuersimode. q̄ in noctē sūt tenebrosita/
 tes. et lux deficit eis. i. diuīa grā q̄ viā deberet
 ostēdere eis ut eoz errorē cognoscerēt. Sed
 q̄ nūc cognoscere nolūt cognoscēt post hāc
 viā q̄n̄ aia egredieſ de corpe. Lūc dīcēt illū
 Gāp. v. Errauī a via vītatis et lumē iusti/
 ciō illuxit nob̄. Morē stat⁹ mōdi instabil.
 id obō lepe cadit iprouile et aia capit et occi/
 dit. Be h̄legi figurā Iudicū. xix. q̄ qdā iu/
 venis vadēs cū qdā muliere pulcra. et cū ve/
 niret gabaon veit nox et errauerit et mulierē
 p̄didit in illā noctē tenebrosā. et demane die
 lucēte iuenit ea mortuā. Ita moralit homo

peccator abulati noctē tenebrosā suōꝝ p̄ctō
 rū cū pulcra puella. s. aia p̄pā vadēs cū cor/
 pore. h̄ veit nox moris et p̄det aiaz suā mor/
 tuā morte et in dānatōnis p̄p̄t p̄ctā. q̄ sicut
 fulgor solis erit ab oriente et apparet vīsqz ad
 occidētē. ita veit fili⁹ boīs. iō auꝝ xp̄s Albat. xxi.
 Albatia noctē clamor fac̄t̄. Ecce spon/
 sus veit lucis et vītans. Et q̄ parate sūt iura/
 uerit cū eo adnuptias. et q̄ i noctē erāt sc̄z nō
 parate foris māserit. Ergo p̄t̄z p̄mū q̄ stat⁹
 p̄ctōꝝ cōparaꝝ nocti. q̄ i noctē erāt p̄ctōres.
 Scđo dico q̄ stat⁹ p̄ctōꝝ p̄pāꝝ nocti. q̄ i no/
 cte vīdet̄ borrores. Un̄ sc̄ptum ē i libro He/
 ster q̄ Albatocbe vīdit i vīsōne noctis ita
 horribile vīsu q̄ capilli capitis sui horruerit.
 vīdit duos dracones iuncē pugnātes et clas/
 mātes et ad clamorē aialia p̄uenerit. H̄uius
 horribilis vīsōis legi⁹ figurā Danielis. vii.
 Daniel vīdit i vīsōne noctis q̄tuor bestias.
 pugnātes i mari. vna bestia erat silis leoni
 bñs alas q̄ia q̄la. Scđa bestia silis erat vīso
 bñs tres ordies dētū i ore. Tertia silis pari/
 do. bñs q̄tuor alas. Quartā bestia erat hor/
 ribilis bñs septē capita et decē cornua. Mo/
 rta p̄ q̄tuor bestias q̄tuor p̄ctā pugnātia in
 noctē sup̄ mare bñs mōdi. Idūmū ē supbia q̄
 silis erat leoni bñs alas aqle. Ita leo est rex
 aialū. ergo natūlītē supb⁹ Ita dicit Isido.
 Q̄n̄ inseq̄ta venatorib⁹ vadit i cāpū vt vī/
 deat ab boīb⁹ et null⁹ pauebit occurſū. Ita
 supb⁹ q̄cqd faſt̄ h̄ facit vt vīdeat et laudet ab
 boīb⁹. Enā h̄z alas aqle. q̄d̄ significat supbia
 mulieris. Un̄ dīcēt in ps. Sicut aqla p̄uocās
 ad volandū pullos suos. et sup̄ eos vīlitās
 Ita supbe mulieres filias suas docēt supbi/
 re. et ita mīta mala vīniūt̄ iā d̄ supbia. Dicit
 ei ydumē supbe H̄iere. xlvi. Cū exaltaueris
 q̄ia q̄la mīdū tuū. inde detrabaz̄ te dicit dñs.
 Scđa bestia erat q̄i vīs⁹ et significat auariciā.
 Ursus erat valde horribil bñs tres ordies
 dētū i ore. Un̄ vīs⁹ h̄z debile caput. vīs⁹ iā vē/
 bilitat i auaris caput ecclie q̄r̄ oēs student
 auariciē māmone a maiore vīsqz ad mīore
 h̄z fortia brachia. q̄r̄ q̄cqd caput i brachia te/
 ner fornit. Ita auar⁹ q̄cqd apprehēderit sūt
 iuste sūt iniuste nō retribuit et q̄cqd p̄dicat
 q̄ peccatū nō dīmittit nisi ablatus restituat.

non curat. Itēbūit tres ordīes dentiū iore
 qā qcqd auar⁹ cogitat. loq⁹ opat. sp⁹ ē ad in-
 lustū lucrū. Est enī auar⁹ s̄lis busoni q̄ qn̄
 vinea floret exit vineam ⁊ pascit terra. Ita
 auar⁹ qn̄ pdicat v̄bū dei exit eccliam pascit
 terra. i. Desiderijs terrenis. Unū ysa. lviij. Id
 pter iniqtatē auaricie ei⁹ irat⁹ s̄lū. xc. Tertia
 bestia est pard⁹ vel panthera diversis colo-
 rib⁹ ornata bñs q̄tuor alas. ⁊ significat luxu-
 riā q̄ pugnat in mari b⁹ mūdi. Et b̄z q̄tuor
 capita. qz luxuria b̄z q̄tuor pctā sc̄z simplicē
 fornicatoe. vīc⁹ liberi cū libera. ē in peccatū
 mortale. Id dulteriū qn̄ piugati faciūt ñ ma-
 trimoniū q̄ iantiq̄ legē lapidabāt. Incest⁹
 qn̄ aliq̄s coit cū psanguinea. ⁊ zodomitici⁹
 qd̄ ē peccatū clamāsi celū p̄ vidicta. Istud
 peccatū iā marie regt velut bestia i nocte te-
 nebrositatis pctōz. Eleg⁹. Efficacissim⁹ rex
 ē luxuria ⁊ laque⁹ ad capiendū aias boīm.
 Quarta bestia pugnās i nocte fuit borib⁹
 h̄or. bñs septē capita ⁊ decē cornua. Septē
 cornua sūt etiā septes pctā mortalia. sc̄z Sūz
 perbia. auaricia. luxuria. iniuria. gula. ira.
 accidia. Et b̄z decē cornua. i. decē pceptoz
 trāsgressioe. ⁊ babēt in bijs v̄lib⁹. Unū cre-
 de deū. nec vane iura p̄ ip̄m. Sabbata sc̄fi-
 ces. babeas in honore pareres. Idō sis occi-
 sor fur mech⁹ testis iniqu⁹. Alteri⁹ nuptaz.
 nec rē cupias alienā. Et bestia h̄. i. diabol⁹
 suis cornib⁹ oia p̄cepta iā pculcauit. et sic p̄z
 secundū. Tertio dico q̄ stat⁹ pctōz p̄parat
 nocti. vt p̄z i themate. Laborates p̄ totā no-
 ciē nibil cepim⁹. q̄ i nocte augmetant̄ dolo-
 res. Sic vidē qn̄ ē infirm⁹ bñs dolores qn̄
 nox veit tūc dolor crescit. Idē h̄c dolorem
 noia dolore anie. Hā sic corp⁹ pterē dolori
 b⁹ ita aia pctōis. qnto ei⁹ dolores grauiores
 tāto clamores acriores. Ita aia dū sentit do-
 loz̄ clamat forit ad saluatorē cū pp̄ha Ba-
 uid q̄ clamauit forit ad dūm dices. Q̄dile-
 rerem ei ds qn̄ia infirm⁹ s̄lū. xc. Id⁹ figurā le-
 gum⁹ de alerādro magno q̄ obsegit qndā ci-
 uitatē cū magno exercitu ⁊ venerū histrio-
 nes ⁊ vagi et laudabāt eū dicetēs ip̄m ēe si-
 liū Iouis planete et immortali. s̄lū iuit ad spa-
 ciandū extra exercitū ⁊ cum lagutta vulnere
 s̄lū vulnerat⁹. ⁊ cū nox accessit pyln⁹ intu-

mult ⁊ ḡuit doluit ⁊ clamauit. Moies me de-
 ceperit q̄ imortale me dixerit. s̄z dolor vulne-
 ris clamat me ēe mortale. Ita spūalit pctōz
 nō curat deū cū nō sit infirm⁹ s̄z san⁹ i corpe
 ⁊ peccat audacter. ⁊ cū laudat credit se ēēim
 mortale s̄c alerāder magn⁹ ⁊ nō curat dō
 lore anie q̄ marie vulnerat ⁊ dolet. s̄z qn̄ dñs
 tendit arcū suū s̄c d̄i in psal. Arcū suū teten-
 dit ⁊ pauit illū ad sagittādū p̄ vindictā pec-
 catōz p̄ infirmitatē ⁊ aduersitatem corporis.
 Lūc pctōz sentiēs i nocte suo⁹ pctōz agno-
 scit se mortale s̄c alexāder q̄ dixit. Q̄diserabi-
 lit sū decept⁹ ⁊ homies deceperit me dicetēs
 me ēēimortale. s̄z dolor i nocte vulneris mei
 clamat me ēēmortale. ⁊ s̄c p̄z tertū. Quar-
 to dico q̄ stat⁹ pctōz cōpat nocti q̄a i nocte
 frustrāt. i. annibilat̄ labores. Idō dixerunt
 apli vt pat̄ i themate. Idē totā noctem. xc.
 Ita qzdu bō ēi pctis mortalib⁹ oia opa
 perdit. rep⁹ plūmit in utilit̄. grāz negligit tur-
 piter. Et idō p̄moner dñs nos Job. ix. Q̄de
 oportet operari donec velat nox in q̄ nemo
 operari p̄t. i. in bac vita dēm⁹ opa bona face-
 re. veit nox. i. mors post bac vitā q̄ nemo p̄t
 aliqd̄ boni facere. s̄z de oib⁹ opib⁹ nr̄is in no-
 cte mōris rōez redde dēm⁹. De bac figura
 legi⁹ Daniel. viij. Spicieba⁹ nocte et throni
 positi sūt et antiqu⁹ dierū sedebat ⁊ thronus
 sicut flāme ignis. ⁊ rote ignee circa thronuz.
 igne⁹ fluui⁹ egrediebat⁹. ⁊ milia milii min-
 strabāt ei. ⁊ decies cērena milia assistebāt ei
 Ita visio i nocte significat statū iudicantiu⁹.
 Idost dīle⁹ b⁹ vite veit nox in q̄ nemo p̄t opes
 rari. s̄z iudicat̄ sm opa. iō vidū nocte. Et ad
 thronū iudiciale q̄ imediate ponitur in icu-
 ocli aia adducit. ⁊ antiqu⁹ diez sedit. i. xps. et
 flāma ignis erat ei⁹ thron⁹. i. iudicabit pctō
 re ad ignē etnū. rote iuxta thronum vt trabe-
 ret pctōres ad supliciū etnū. fluui⁹ igne⁹. i.
 s̄nia dānatois. Q̄silia milii. i. mltitudo an-
 geloz mīstrabāt ei. ⁊ decies cērena milia as-
 sistebāt ei. i. mltitudo electoz assistit̄ ei. ⁊ gla-
 du ancipites i manib⁹ eoz. Idō faciendā vin-
 dictā i pctōib⁹ in nocte pctōz ambulātib⁹.
 Lūc ois labor quē fecerit in pctō mortali ni-
 bil p̄dest. Ergo q̄ ad ibema. Tota nocte la-
 borau⁹ ⁊ nibil cepim⁹.

Sermo

Bonica sexta. Sermo. XLVII

Nisi abundauerit iusticia tua propter quod scribas et phariseos non trahitis in regnum celorum. **M**atth. vi. **M**ulta quod deus dedit tria bona nobilia hominibus. scilicet corporeum. animatum. et tres tripales. **E**ntra enim ei est nobilis donum quadam imaginem dei est creatum. **H**en. i. **F**aciatur bone ad imaginem nostram. **T**unc autem dominus tuus. xiiij. **M**agnificata est aia mea per omnes creatus. **S**icut nobile donum est corporeum cum suis alimentis. **T**unc. **H**oc est dignissima creatura omnium creaturez quod excellit omnia aialia volatilia et reptilia. **T**ertium donum tripale sunt diuinie aurum et argentum et possessiones. et huius dedit deus homini ut inde seruat suo creatori. **D**edit corporeum ut non offendat primum. **T**unc probibens eum ait. **N**on furtu facies. **H**oc occides. **N**on mescaberis. **D**edit aliam ut non habeat inuidia in corde. vel ira maledicendo. male cogitando. sed ipsum deum laudando et amando. et prius propter deum diligendo. **D**edit ei res tripales ut prior offerat de illis rebus. Et huius dicit ostendunt in euangelio. **D**ixit ihesus discipulis. **A**lmus dico vobis nisi abundauerit iusticia vestra propter quod scribas et phariseos non trahitis in regnum celorum. **E**cludistis quod dicimus antiquos. id est antiqua legem. **H**oc occides. qui autem occiderit te erit iudicio mortis. **G**eorge dico vobis ois qui irascitur super suam uitam quod ira male dicit eum regerit iudicio mortis et ne. **Q**ui autem dixerit fratre suo. id est prior racham quod est vobis indignatus et motu inuidie cordis ostendens maledicendo reus erit filio. **Q**ui autem dixerit fratri suo fatuevit inuidia et ira ipsum maledicendo erit gebenne ignis. id est pene. **S**i ergo offeres munus tuum ad altare et ibi recordaris fueris quod primus tuus es aliqd aduersus te. ita quod tu es inuidia in corde tuo. relinque ibi munus tuum ante altare et vade post recuperari fratri tuo. et tunc venies offeres munus tuum. quod oblationem quod sit cum inuidia cordis non est deo accepta. sicut oblationem Cayn quod fuit inuidiosus erit deo fuit maledicendo. **E**t sic patrum euangelium. Ergo quod ad thema. **N**isi abundauerit iusticia vestra propter quod scribas et phariseos non trahitis. **T**unc hiis notandum quod quatuor genera hominum non trahuntur in regnum celorum. **M**unimur iusticiam

vendentes secundum sunt iniuste iudicantes. tertij sunt inuidia remittentes. quarti sunt iniuste offerentes. **P**rimo dico quod omnes qui vendunt iusticiam non trahuntur in regnum celorum. **I**deo monemus nos dominus dices. **M**atth. vi. **A**ltendite ne iusticiam vestram faciat corda hominis alioquin non habebut mercedem apud deum in celis. **F**ecerunt pharisei quod omnia bona opera fecerunt hominibus intuenda. **I**stius faciunt sicut homo vinea in flore vendens. et cum venerit byensis non habet aliquid ad bibendum. **I**tem faciunt sicut homo qui vendit agrum cum seminatis et cum venerit messis non habet quod in horreponat. et sic hypocrite omnes mercedem iuste retribuuntur amittunt. **I**deo regnum dei non intrabunt. **H**uius legum figura est. **M**achabae. vi. **E**lenit antiochus rex malus pugnare contra Iudam machabeum principem iusticie. et ille antiochus sedebat in magno elephante. quod videtudas machabeus premissit magnam mercedem cui dam milii nois Eleazar. quod vadet ad plenum et ut magnam laudem hominibus habet pugnat contra antiochum et elephantem vicit. sed habuit se incaute quod elephas cecidit super eum et occidit eum. et sic mercedem sibi premissam propter vanam gloriam amisit. et cum machabeo cecidisset non trahuit. Ita moraliter antiochus nota diabolus qui sedet in elephante. **I**luppbia. **T**unc psalmus. **S**upbia eorum qui te odere. ascendi super et vultus iusti homines bella re. **G**eorge eleazar. id est vanaglia voles omnes mundum acquirere. sicut pharisei pugnat in caute opibus inanis proprieatis quod faciunt hominibus intuenda. et occidunt elephante. **I**diabolus. sed occidunt in aia. et ideo potest mercedem et ciuitatem quam iusti trahunt qui iusticiam suam ad honorem dei faciunt. **T**unc dicit hugo de sancto vitio. **S**ub holste inquit mortis et mercedem premissas perdit. quod de virtutibus gloriaque fecit. Ergo ad thema. **N**isi abundauerit iustitia. **T**unc secundum quod non trahuntur in regnum celorum sunt inuidi iuste iudicantes. **E**t huius quod iudicium est. dicit propterea in psalmis. **S**ed heu iudices homini sunt sicut iudices quos constituit Samuel propterea de quod dicitur. Recepit munera et quereretur iudicium. **I**de Beatus. **M**sal. **D**uxerat eorum repleta est munera. **E**t id est manus depingebat iudicem in hunc modum. **G**eorge debat in throno et erecta facie in celum. et imago erat ceca caro per troglo et vestigia manu.

XLVII

Errō erat h̄. In throno depingebāt i signū
 q̄ distric⁹ iudex sedēs in iudicio d̄z brēmē
 non ē ad illū iudicē viuoz ⁊ moruoz super
 num. et q̄ est sup eū ⁊ sicut ip̄e iudicat sic iu-
 dicabit abeo. vt roqz oculo cecus in signū q̄
 dextrū oculū nō d̄z diligē fauore diuitū vel
 amicoy vt illis magis inclinet q̄; paupib⁹.
 Sinistrz oculū nō būit in signū q̄ nō d̄z in-
 vidiose iudicare vt illi male iudicet cui non
 est fauēs. ⁊ illis iudicib⁹ sp d̄z iusticia p̄dica-
 ri. Itē d̄z carere dextra manu ita q̄ nō sit nu-
 mis audi⁹ ⁊ nō accipiat munera et puertat
 iudicia. Itē nō būit sinistrā manū in signū
 q̄ nō sit nimis minis. ita q̄ boies sup h̄ non
 faciat mala dicētes. Iudex est valde miseri-
 cors me nō punit. Sed h̄ ista imago nō est
 depicta ⁊ ei⁹ significatio sicuti est i terra no-
 stra. cū pon⁹ proch dolor q̄ iudiciū tenent in
 terra nr̄a. his sūt in qz manib⁹ iniqtates sūt
 dextera eoz repleta est munerib⁹. ⁊ i sinistra
 diuine et glia. ergo nō intrabūt nec sedebūt
 cū altissimo iudice. et sic p; scdm. Terti⁹ qui
 nō intrant in regnū celoz sūt iniuste p̄lequē-
 tes et inuidia retinentes. in ira primū male
 dicentes. Unde dicit dñs be iusto q̄ iniuste
 perseq̄t. Qui maledixerit tibi si ille maledi-
 ctus. Nam inuidiosus hō est velut coluber
 serpēs. vt d̄z Idrouer. xxiiij. de vino quando
 flauescit ⁊ splēduerit in vitro color ei⁹. In-
 gredit blandē et in nouissimo mordēbit vt
 coluber. et sicut regul⁹ venena diffūdet. Sic
 hō inuidiosus interdū simular et placet ho-
 minib⁹ vt scrutet corda. nouissime aut̄ mor-
 debit vt coluber. Coluber est serpēs a colore
 dicit⁹ ⁊ fugit lucem et colit umbrā. Itē inui-
 diosus multos colores considerat in primo
 quē odit. nam si videt colorē albū. i. p̄spri-
 ratē dolet in corde. si videt aduersitatem tem-
 poralē gaudet. colit umbrā nugaz. fugit lu-
 cem veritatis. Et ideo d̄z Eccl. xxi. Quasi a
 facie colubri fuge peccata. Inuidios⁹ homo
 assimilat h̄an filio patriarche Jacob qui
 bñdicere filijs suis volens eis futura p̄dirit
 h̄en. xliv. Et dedit omnib⁹ bñdicioem ⁊ bo-
 na eis ppbetauit. cū aut̄ insperit h̄an colis-
 derans q̄ et inuidiosus hō dirit. Fili⁹ me-
 us h̄an q̄i coluber mordēs i seminis vngu-

las equi vt cadat equ⁹ et sessor ei⁹. ideo ipse
 nō intrabūt in terrā p̄missionis vt accipiat
 sorte cū filijs israel. Ita sp̄ualit p̄ h̄an no-
 ta boiem inuidiosū q̄ est sicut coluber i via
 penitētis vite q̄ cupit mordere p̄ infamiam
 vngulas equi. gressus bonoz op̄ez p̄sumi-
 cadit sessor. i. homo babens bonam famam
 Eteni accidit sepe q̄ coluber serpēs volens
 mordere. calcat et occidit a transversib⁹. ita
 accidit sepe q̄ homo bonus et iust⁹ detracti-
 ones lingue dolose nō timet. sed calcat eum
 manus in bono p̄posito. et idō talis inuidio-
 osus nō intrabūt cū iustis in regnū celorum.
 Ergo q̄ ad thema. Illi abundauerū iusti-
 cia vestra. t̄c Quarto q̄ nō intrabūt i regnū
 celorum sunt iniuste offerentes. Nam q̄ vule
 iuste deo offerre vt de⁹ accipiat oblationem
 vt p̄z in euā gelio. debet tria p̄siderare. Idō
 mo cui offeras. Nam multi sūt q̄ deo nō of-
 ferūt s̄z dīs alienis vnde errat offerentes in-
 iusta sacrificia. Sz illi q̄ offerūt dīs alienis
 nō intrabūt in regnū celoz. Nam multi sūt
 q̄ offerūt deo luxurie et q̄cqd dāt mulierib⁹
 p̄pē luxuriā offerunt cum salomone ydolo
 moabitay. de q̄ legi. iiij. Be. xi. q̄ cor. Velo-
 monis depravatu fuit q̄ ad luxuriā q̄ obtu-
 lit ydolo moabitay ⁊ iect⁹ est de regno. Illi
 qui offerūt ventri et illi sunt gulosi. Be q̄b⁹
 Idibili⁹. iii. Quoz de⁹ venter ē ⁊ sup bis in-
 dignabit de⁹. idō nō intrabūt in regnū celo-
 rum. Item scđo p̄siderare debes q̄ntū offe-
 ras. Nam si multū habes ⁊ diues es multa
 debes offerre paupib⁹. sicut dixit Thobias
 senior. Si multū tibi fuerit tunc multuz of-
 fer fili mi. et honora deuz de tua substanna.
 Et si modicū habes modicū offer in deuo-
 nione cordis. sicut illa mulier q̄ pauper erat
 et obtulit duo parua munera in templo cū
 deuotōe cordis. et erat dñs dices. Hec muli-
 er pl⁹ oib⁹ fecit. Nam aliq̄ diutes obtulerē
 florenos. et h̄fecerūt pompose. et ideo vide
 q̄ntum offeras. Terti⁹ d̄z p̄siderare vtrū sit
 iuste acq̄litū. nā aliq̄ offerūt viliissimū dena-
 riū deo sic Cayn. Itē aliq̄ offerūt deo q̄d a
 pauperib⁹ receperūt. ⁊ illud nō ē dō accepiū
 sed de p̄po labore. Unde legi⁹ figurā. i. Be.
 xv. Samuel dixit ad saul regēz vt iterficeret

Sermo

omnes pessimos sodomitias iuxta terram filio-
rum israel habitates et non parceret hoib[us] nec
iusti[us] eo quod offendebat deum. sed paulus per-
percit diuitiis et iumenta plura pinguis rem-
nuit. tunc ait samuel. quare pepercisti illis.
Benedic ut offeras domino. hoc fuerunt de rapina. tunc
rundit samuel. nullus est obediencia quod victima
mai. oblatio pecorum. Ita spuatis multi sunt qui
rapunt a pauperibus pluram et rapinam et la-
trociniu[m] et de illis offerunt deo. melius est quod ob-
seruaret obediencia. quia deus prohibuit pluram et
rapinam. et obedirent deo in preceptis eius quod tam
leem obedientiam facerent. et propterea Iacob fuit
electus de regno. ita isti qui iniuste offert diuis
id est peccatis. Ergo quod ad ibema. Nulli abu-
dauerit iusticia via. xx.

Conica septima post penthe,
Sermo. XEVIII.

Si dimisero eos ie-
unios deficient in via. Mar. viii.
Sunt ei in vita presenti quatuor
magni defecti. Primum defecit est vite bre-
vitas. Unde dicit psalmus. Sicut umbra pre-
tereunt. Secundus defecit est tedium solitudo. vñ
Job. x. Tertius aiaz mea vite mee. Terti defec-
tus est ureuocabilitas. quod homo non preueo-
cari. ut illud quod neglexit recuperet. Tertius dunes
Luce. xvij. Domine muta lazarus in domum patris
mei. habeo ei quoniam fratres ut testes illis ne veni-
ant in hunc locum tormentorum. Benedic abraham
Hoc non potest esse. quod magna est distantia in
ter viuos et mortuos. ut mortui non possunt
ire ad viuentel. Quartus defecit est indige-
tia vel necessitas. Nam homo est nudus. id est
indiget vestibus. homo est sitibundus. id est indi-
get potu. homo est famelicus. id est indiget cibo.
Ergo quo ad ibema. Si dimisero eos ieunios
deficient in via. Et hoc ostendit in euangelio
quod bodie legit. Cum turba plurim esset
cum ihesu nechaberent quod manducaret. puoca-
tis discipulis ait illis. Misereor super turbas
qui iam triduo sustinet me. nechabent quod
manducent. et si dimisero eos ieunios defici-
ent in via. Responderunt ei discipuli sui. Un-

de istos hic quis poterit saturare panibus in so-
litudine. Et interrogavit eos dicens. Quot
panes habetis. Et responderunt septem panes.
Et precepit turbe discubere super terram. Et acci-
piens septem panes gratias agens frugis dedit
discipulis ut turbe apponatur. et apposuerunt
turbe. Et habebant pesciculos paucos. et ipsi
los benedixit et iussit apponi. Et manducabant
et saturati sunt. et sustulerunt quod superauerat
de fragmentis septem portas. Erant alite
quod manducauerant quasi quattuor milia et
dimisit eos. Et sic patet euangelium. Ergo
quo ad ibema. Si dimisero eos ieunios de-
ficient in via. Nota quod quatuor sunt vie in
quibus multi deficient. Prima est via primaria.
Secunda est via ad infernum. Tertia est
via ad purgatorium. Quarta est via ad celum.
Prima est via primaria et illa incepit quoniam
homo nascitur et finit quoniam moritur. Unus ps.
Errauerunt in solitudine in iniquo. via ci-
vitatis habitaculi non inuenierunt. De hac via
quod est multiplex multi errant. Legi figura
Exodus. quod Moyses duris filios israel de egypto in
solitudinem et errauerunt propter diversa peccata.
ita quod pauci qui exierunt ad terras promissionis pro-
uenerunt. Ita moraliter Christus duxit no-
ster eduxit nos de egypto tenebrarum per iterum
nostros ad viam rectam. Unus ait. Ego sum
via quod sequit me non errat. Job. xiii. Sed sic
duodecim tribus filiorum israel errauerunt. ita
sunt duodecim genera hominum in ecclia qui er-
rant in hac vita. Primi sunt sapientes habentes
di quibus ostendit via sapientie. si ipi errat in via
sapientie et viam stulticie facientes. Sapientia.
Errauimus a via veritatis et lumen sapientie
non luxit nobis. Secundi sunt non ieuniantes.
quod deberent ambulare in via obediencie. si er-
rando declinandoque veniunt ad viam inobedi-
entie. Tertii. Job. ii. Scribo vobis iuvantes
nolite diligere mundum ne vos seducat. quod omni-
ne quod est in mundo est cupiditas carnis et
cupiditas oculorum superbia vite. Terti sunt
ducentes quibus ostendit christus viam misericordie. si ipsi
si declinat ad viam avaricie claudentes viscer-
a pietatis. et pauperibus non copantur. Unus
i. Job. iii. Qui viderit fratrem suum babere ne-
cessitatem et clauserit viscera sua ab eo quod ca-

ritas dei ē in eo. Quarti sunt superbi quos dñs vias humilitatis docuit dicēs. Discute a me qz misis sum et humili corde. et ipi declinat a via humiliatis ad viam supbie. id errat in solitudine. Quinti sūt paupes qz docuit patiēte viā dicens. In patiēta viā posside binas vias vras. sed ipi declinat a via patiētie blasphemates p̄tra deū dicētes. Et quā renō creasti me ita diuitem sicut talem et tam. Sexi sūt iuuēcule mulieres qz docuit vias honestatis et verecūdies sed declinat ad viam impudicitie loquētes in honeste ornantes semudo ut alliciat ad peccata eas insipientes de quib⁹ aut Ila. iii. quō ambulabat filie syon. nutib⁹ oculoy ibant. z. Itē in ps. Filie eorū cōposite circuōnate ut similitudo templi. Septimi sūnt p̄ncipes infideles. socij furuz. Octaui sūnt mercatores qz docuit viā veritatis. Undi ipse dicit. Ego sū veritas. sed ipi declinat ad viam mēdacijs. ergo errat in solitudine. Noni sūt laboratores qz laborat cū pigracia. qz etiā docuit viam fideli tatis ut fideliter laboret in vinea sc̄e ecclie. Sz ipi declinat ad viam pigracie. ideo dī. Idro uerh. vi. O piger vade ad formicam et disce ab ea prudētiaz. Decimi sūt sacerdotes sine scientia. Undi Alhalach. ii. Labia sacerdotis custodiunt sciam et legē requirēt ex ore eius. qz angel⁹ dñi exercitū est. sed ipi declinant ad viam luxurie et imūdicie. Undecimi sunt coniugati qz docuit viam p̄cordie. et ipi viam sicut equ⁹ et mulus in quib⁹ nō est intellectus. Duodecimi qz errat in hac via deseriti sunt religiosi sine grā qz nō bñt grā orans di neqz pdicāti. Undi Iaco. i. Religio munida h̄ est mūdū se custodire ab h̄ sc̄o. Isti significant p̄ duodeci trib⁹ filioy isrl. et sic isti nō venerūt ad terrā p̄missiōis. ita boies suscipiēti nō p̄ueniūt ad terrā etiē vite quaz p̄misit deū rectā viam seruantib⁹. Undi ylaias. H̄ec via dñi abulate in ea. Ergo ad thema. Deficient in via. Sc̄da via ē mala et illa dicit tpe mortis ad infernū. Unde ait Alhalach. vii. Lata est via qz ducit ad mortē eternam et illa vadūt oēs p̄ctores tēpemortis. De ista via legi⁹ figura. iii. Re. xii. qz filij isrl fuerūt discordes tūc Jeroboā erexit duo ydola ad

vias duas qz duxerūt boies ad tēplū bierlin. Unū ydolu iuxta vias betbel. et aliud iuxta viam Dan. et sc̄p̄lita aureis lris. Ecce dī tuū isrl qz te eduxerūt de terra egipci. B̄ adora et retinuit plim ne irēt p̄ viā rectā in bierlin. Ita sp̄ualiter diabol⁹ erexit i hoc mūdo duo ydola sz supbia et auaricia qz boies magis colūt. Unde Coloc. iii. Auaricia est ydolo tuū seruit. qz tēpe moris ducit Jeroboam id est. diabol⁹ in regnū suū p̄ viā tenebrosis tatis et miserie. De ista via quā ibit misera aia dī in psal. Fiat via eoz tenebre et lubricū et angel⁹ dñi eis missus p̄sequens eos qz cōsilii suū audire noluerunt. et ista via multū est lata qz multi inueniūt eā. et h̄ est via que ad infernū ducit. Ergo ad thema. Si dimisero eos ieunios. z. Tertia ē via qz ducit ad purgatorū ubi anima ducit p̄ angelum. et ibi multas tribulatiōes sustinet. aliquē mille annos. aliquē centū. aliquē decem. aliquē tres horas. Tamen illa est satis mūda via. et sic erit mūda. et aia semp est in gratia et spē saluationis. De ista dicit Tren. ii. Conclusi iniquus. i. diabolus vias meas tpe mortis lapidibus quadratis. sz peccatis obiciendo. sed istas vias ad quas ducit anima ad purgatorū potest homo in hac vita per elemosinaz largitionem faceretutus et ploras. Nam iuxta illam sedet diabol⁹ quasi latro sperans capere animā. sed si hic homo dat elemosinā pauperib⁹ ducit caute p̄agelum ad purgatorū et de purgatorio ad celestem patriā. Huius legim⁹ figurā. ii. Re. ix. quando rex salomon regnauit in bierlin et in oī regno israel ordinauit aliqz homines accipe a trāscētib⁹ passagū. et de illa pecunia ordinauit ut oēs transētēs tributū dātes esse securi potuerūt a latromib⁹ et raptōribus. Ita sp̄ualiter rps dñs noster sapiensissim⁹ et pacificus rex ordinauit pauperes in hoc mūdo ut acciperent elemosinas tanqz passagū a diuinib⁹ et quicqd ipis datur ipi regi p̄p̄tāt. et tūc aia post mortem vadi secure viam purgatori et duciēt p̄ angelos quos deus ad hoc ordinauit in via etenim tēad patriā celestis glorie. Ergo ad thema. Si dimisero eos ieunios deficient in via. z.

Sermo

Quarta via ē ad portā salutis et ad patrias
sine oī purgatorio. et ista ē mīlē strīcta et ar-
ta rīllā pauci iuuenīt hīc dī. M̄dat. vii. Altera
ē via q̄ ducit ad vitā et pauci iuuenīt eā. illaz
opoz̄ nos cū palma victorie obtinere sicut
pr̄es sc̄i illā annos obtingebat. De ista via dī
Ḡaf. x. Iustū deduxit dñs p̄ vias rectas et
ostēdit illi regnū dei. De ista via legi⁹ figu-
ra M̄umeri. xxi. Qn̄ filij isrl̄ abulabāt p̄ ma-
re rubz et venierūt ad terrā leon et rogauert ut
pmittet eos abulare p̄ regnū p̄ vias regias
pacificas. et in nullo vellēt ei aliquod moleste in-
ferre noluit eis assentire. tūc dixerūt. Optet
nos ire. nō ē alia via nisi ista p̄ regnū tuū et
violet itrabāt. et rex Seon voluit eis resiste-
re ne abularet. s̄i ip̄i foris dimicabāt regē et
oēs p̄ plm̄ suū fugauert. Ita sp̄ualis post hāc
vitā nō ē alia via nisi p̄ terrā leon. i. diaboli
q̄ tenebrosas vias vadit ania. s̄i qn̄ egredit
aia iusti de corpe p̄ dicere ad regē leon. id ē.
diabolū. q̄ ip̄e ē p̄nī cū egredit de corpe. per-
mitte me ire pacifice ad regnū etē gle. quia
dū dubitat aia et stat i porta moris. sic p̄z
de sc̄o H̄ylarione mōacho q̄ dixit ad aiam
ppriā. Egredere qd̄ times. egredere qd̄ dubi-
tas. lxxx. fere ānis xpo fūisti et mortez times.
Osi aia illi⁹ sc̄i dubitat qd̄ faciet aia p̄tōis
moriēti i mille p̄tōis mortalib⁹. Debet igit
aia viri iusti virilit pūgre auxilio angelorū
et ire p̄ terrā leon. i. diaboli. et nū fugit cū nō
bz̄ p̄t̄ in ea. et sic secure vadit ad terrā pmis-
sionis. Ergo q̄ ad ibema. Si dimisero eos
leuinos defi. in via.

Bonica octava post penthe.
Sermo. XLIX

Arbor bona frui/
ctus bonos facit. M̄dat. vii. Nos
vidē⁹ q̄ arbores domesticē modi
cū fructificat int̄ spinas. Rō est q̄ spine na-
turalit sūt siccet glomerat terrā cū radicib⁹
et trahit ad se būore. id bō bñs bona arborē
i orto suo n̄ pmittit crescere spinas iuxta eā.
s̄eradicat eas. Ita sp̄ualit bō deuot⁹ velut
arbor bona volēs fructificare i bonis opibus
et miscōde nō pmittit crescere p̄tā nec in cor-
de nec in ore nec in ope. s̄i eradicat p̄ confessio-

nē p̄trūde⁹ et satissactōe⁹. Unbō ē sīc arbor
querla. sīc arbor natālē bz̄ radicē plātata i trā
et ramos in celū. ita bō bz̄ radicē q̄ est capue
bois v̄sus celū et ramos q̄ sūt brachia et pe-
des v̄sus terrā. in signū q̄ in mūdo d̄z babe⁹
refructū in opib⁹ miscōde et nō in celo. Nam
in celo nō indiget vestimentū. Ibi eī oēs do-
mestici dei restū sūt duplīcib⁹ et stola clari-
tatis. Ibi nō odit hospita pegrinus. q̄ sūne
oēs ciues et domestici dei. Ibi nemo dicit ca-
ba esurientē. q̄ ibi oēs sedēt ad mēsam pris.
Ibi nemo dicit pota siuientē. q̄ ibi bibit de
vino deitatis qd̄ letificat cor homis. Ibi ne-
mo dicit sepeli mortuū. q̄ oēs sūt ibi viuen-
tes et nunqz moriētes. Ibi nemo dicit solue
captiuū. q̄ ibi oēs sunt liberi. sed h̄d̄z homo
in terra facere cū pedib⁹ et brachib⁹ q̄ sūt raz-
mi plātate arbors bone i tra b⁹ mūdi velut
in orto ut bic fructū faciat et nō in celo. s̄i ibi
fruāt fructib⁹ q̄s p̄ducebat in tra. Ergo ad
ibema. Arbor bona fruct⁹ bonos facit. et de-
hāit in euāgelio bodiero. Dixit Ihs disci-
pulis suis. Et iedite a fallis ppbeis q̄ veni-
unt ad vos in vestimentis oīiū. intrinsec⁹ at
sūt lupi rapaces. a fructib⁹ eoz cognoscetis
eos. vnde dicā vobis parabolaz. Iūnquid
boies colligūt de spinis vias. aut d̄ tribulat-
ficus. certe nō. Sic oīs arbor bona fruct⁹ bo-
nos facit. Dis arbor mala malos fruct⁹ fa-
cit. Nō p̄t arbor bona naturalē malos fru-
ctus facere. sic etiā arbor mala nō p̄t naturalē
bonos fruct⁹ facere. Om̄is arbor. i. homo q̄
nō facit fructū bonū ercidet et in ignē mittet.
Igit ex fructib⁹ eoz cognoscetis eos. Non
om̄is q̄ dicit mibi domine dñe. i. q̄ soluz cre-
dit in deū et nō p̄ficit in opere intrabit in re-
gnū celoz. sed q̄ facit voluntate⁹ patris mei
q̄ in celis est ipse intrabit in regnū celorum.
Et sic patet euāgelium. Unde scienduz q̄
om̄is arbor bona quattuor bona debet bas-
bere. Idūmo folia. secūdo debet babere rā-
mos. tertio debet babere flores. quarto debet
babere fruct⁹. ita quilibet homo. Idūmo di-
co q̄ om̄is arbor debet babere folia. Folia
significant bonā voluntatē. Nam quando
arbor emittit folia intendit facere fruct⁹. ita
bona voluntas in hominē p̄cedit fructuz. sed

XLIX

multa sūt boies q̄ bñ bñt bonas cogitationes
 et nō faciunt opa. isti assimilāt arbori quā vit-
 dit dñs et q̄s uuit fructū et n̄ iuenit et maledixit
 ei et statū aruit. Ita mlti boies cogitat. tu vñs
 emēdare statū tuū. tu eies i p̄cūs mortalib⁹
 s̄ n̄ faciūt fructū q̄ seemēdet et p̄uertant. et h̄
 facit suggestio diabolica fūdēs venenū iux-
 ta radicē dices. M̄o adbuc s̄ qñ senueris t̄c.
 emēdes. H̄ legi⁹ sp̄eciale doctrinā. et plini⁹
 magister i naturis dicit q̄ i ndia ē arbori ml⁹
 tū pulcra bñs lata folia et optim⁹ fruct⁹ cre-
 scit in ea. s̄ i terdū veit serpēs venenos⁹ et fū-
 dit uirta radicē venenū incoricās arboreet
 statū icipiūt folia cadere. qđ vñdēs ortulan⁹
 statū pforat arborēl sumitate et infūdit illi iy-
 riaca. et statū folia reuiuiscit et germinat. cc.
 Ita spūalt bō qñ cogitat q̄ velit se emēdare
 i suo statū et p̄fitei et nūqz ap̄l⁹ peccare et dō
 seruire. et sic p̄ducit vt arbori folia. H̄ vñdens
 diabol⁹ serpēs venenos⁹ q̄ decepit Edoam et
 Euā i specie serpētis infundit venenū male
 cogitatois et diffidēne q̄ adbuc diu expectet
 Certe tūc iste bō d̄z facere sic ortulan⁹ in in-
 dia d̄z pforare cor ei⁹ cuz terebello passionis
 xpi q̄ fecit corp⁹ suū pforari p̄pt ei⁹. et d̄z cogi-
 tare q̄ talis passio i eo n̄ pdat. et tūc xps iññ
 dit tyriaca. i. grāz diuinā ad inspiratoz bonā
 et sic resumit sua folia et expellit venenū p̄tū
 p̄fessionē p̄ritoz et satiſfactoz. et sic n̄ male
 dicet i die mortis et iudicii vt arbori fūcūm
 luxta viā nō bñs nisi folia. et sic patet p̄mū.
 Sc̄do dico q̄ arborbona d̄z b̄re ramos ex-
 tēlos. Un̄ sapiēs de iusto boie et timete deū
 dic Eccī. i. Radix sapie ē timere deū. et rami
 illi⁹ lōgeui. Et idem Eccl. xxiiij. Rami mei
 rami bonoris et grē. Sicqz q̄libet bō d̄z b̄re
 sex ramos bonoris et grē. Dām⁹ est ramus
 cognitōis sui p̄pi⁹ vt bō cognoscat fragilita-
 tē statū p̄pri⁹ defec⁹ et sic mūdet p̄sciam suā
 ab opib⁹ mortuis sicut dicit apls. Sup hñc
 ramū d̄z se auis qđ pauo. q̄ talis est naſe
 qñ denoche dormit et cū vigilar cito clamat.
 q̄tumet pulcritudinē amississe. ita aia deuo-
 ta dormiēs in tenebris b̄ corporis cū euiglat
 sp̄ d̄z cogitare ne pulcritudinez p̄dat. et sic se
 bñliet et dicat cū pp̄ba dauid. M̄dibere mei
 bā qmā iſfirm⁹ su. Sc̄d̄ram⁹ b̄ arboris ē

cōpassionē b̄re cū prio. qđ qñ bō p̄siderat q̄
 bō patit. et ei cōpatit sicut mēbz mēbro. M̄a
 xps ē caput nostry et nos in uice mēbra ei⁹ si-
 cut dicit apls. Sup illū ramuz sedet secūda
 auis q̄ noctua d̄z q̄ talis ē naſe. vbi bō infir-
 mat ibi volat et clamat. ita d̄z facere bō iust⁹
 cū vñderit boiez iſfirmari et mori i petis mor-
 talib⁹ d̄z sibi aſpropinqre et p̄ eo orare vt dōs
 eū p̄uertat a p̄cūs mortalib⁹. Un̄ Jaco. v.
 Orate p̄iuicē vt saluēmi. Terti⁹ ram⁹ vñt
 tū ē patiētia. nā aia se cognoscēs. prio cōpa-
 ties ex tūc p̄fectio erit si oēs tribulatiōes q̄s
 mūd⁹ diabol⁹ et prim⁹ p̄nt sibi inferre susti-
 net patient. Un̄ xps in euā gelio ait Lu. xxj.
 In patiētia vñt possibētis aias vñras. Su-
 per bunc ramū sedet tertia auis q̄ d̄z cign⁹ q̄
 talis ē naſe qñ mori aſpropinqt tūc dulcī
 cātat. ita bō iust⁹ q̄ erpectat futurām glāz et
 scit se securū qñ mors natālis veit et gaudet
 Un̄ Iphili⁹. i. Cupio dissolui et eē cu xpo.
 Quart⁹ ram⁹ ē grāz actō. M̄a qñ aia colu-
 derat tāta bñficia q̄ recepita deo q̄ ipaz crea-
 uit redemit et dñam mūdificat et regina celo-
 elegit. tūc reddet grāz actōes. Un̄ Bernar.
 In gratitudo ē vēr⁹ exiccas oēz fōtē et ymbre
 grē et misericōdī. et id Baud dic̄t i ps. Lauda
 aia mea dñm. laudabo dñz i vita mea. Su-
 per bñc ramū sedet q̄rtā auicula q̄ d̄z philo-
 mena q̄ talis ē naſe q̄nto d̄ mane dies mag
 aſpropinqt tāto dulci⁹ cātat. ita talis aia iu-
 sti boies q̄nto grādei mag aſpropinqt tanto
 dulci⁹ laudat. Quī⁹ ramus b̄ arboris vir-
 turū est desideriū etiē vite. M̄a animā cognos-
 cēs malū statū b̄ mūdi desiderat mag etiā
 vita qz. cc. Un̄ Aug. Qñqz traxit me bone-
 stas b̄ mūdi. s̄z mo stat⁹ mūdi mibi aſparet
 esse fallitas et vanitas. vt d̄z Eccl. i. Qđ p̄s-
 derās aia anbelat et spirat ad vitaz eternam
 oia terrena pculādo. Sup hñc ramū sedet
 yrundo q̄ sp̄ accipit cibum in aere volando
 ita talis aia magis delectat in celestib⁹ qz in
 terrenis. Unde aplus Iphili⁹. Conuersa-
 tio nostra in celis est. Et ido dicit Ezechias
 rex de illa iusta anima. Sicut pullus yrundis
 sic clamabo. H̄er⁹ ramus b̄ arboris
 est vinculū diuinū vbi anima colligata est
 deo p̄ amore vt maneat in deo et deus in eo

Sermo

Unde. Job. iiiij. Be^r caritas ē t̄ q̄ manet i
caritate i dō manet t̄ d̄s i eo. Sup bunc ra
mū diuini amoris sedet sexta aucta q̄ d̄r co
luba vel turtur. q̄ talis ē nāte q̄n pdit sociuz
tūc alū nō eligit. t̄ aquā purā n̄ bibit et sup
ramū viridē nō sedet. ita aia deuota ex̄ns in
diuino amore cū pdit r̄pm. i. q̄ grā p̄teplatio
nis sibi iterdū subtrabit. n̄ nō bibit a quam
b̄ mōi vīz aquā peccati i delectatib̄ p̄sen
tis vite. n̄ sup ramū viridē sedet. q̄ gaudijs
mūdi n̄ delectat. s̄ sp̄ p̄cū geminū emittit.
et sic arbor bona cū folijs t̄ ramis v̄tutū bo
noz operz fruct̄ bonos facit. Tertio dico q̄
arbor bōa bz flores. i. bon̄ bō floret i bōa fa
ma. t̄ i dō talis assimilat v̄ge Elaō q̄ floruit
de q̄ d̄. Mumeri. xvij. vbi legi^r q̄ duodeci ge
nera isrl̄ ponib̄ v̄gas d̄ amigdalis aridis
in tēplū t̄ clauſer̄ denocte t̄ d̄ mane floruit
v̄ga aaron. t̄ vnuſq̄sz ſcp̄lit nomē ſuū sup
v̄gā ſuā. t̄ nulla v̄ga n̄li v̄ga aaron floruit.
Ita ſp̄ualit̄ duodeci ſunt genera i ecclia ſctā
q̄ debet ſcribere ſup v̄gas ſue p̄ſcie eoz noia
et q̄n manē veit xp̄s. ſc̄ i p̄te mortis. ſi n̄ florui
t̄ i vita i ignē mittet ſicut v̄ge filioz isrl̄ q̄ nō
flauerūt. Idimius ſtar^r in loco xp̄i ē papa
pater totū ecclie cui^r p̄tas ē clauſe celum et
aperire. ſcribat i p̄te nomē ſuū q̄ pater d̄ ſup
v̄gā ſue p̄ſcie v̄t̄ ſic ſe habeat ſicut ecclia q̄ ē
ſibi cōmilla vt inde valeat reddē rōez ſupre
mo pape i cui^r loco ſedet. t̄ ſi i p̄te mortis nō
floret i ignē etnū mittet ſic v̄ga arida arbor
q̄ n̄ erat florida. Secundus ſtar^r ecclie ē cardia
liū q̄ ſūt ſiliarii pape t̄ iurā ecclie q̄ velint
ſiliare q̄d sit dignū t̄ iustū p̄pace. t̄ iō v̄o
canf̄ cardinales. q̄ ſicut ianua v̄t̄ i cardie
ita ecclia xp̄i v̄t̄ in eodē iuuamie. t̄ in loco
aploz ſedet q̄ ſcribat t̄ audiāt ut floreat. et
ſi n̄. tūc i p̄te mortis mittet i ignē eternū.
vt arbor arida. Terti^r ſtatus ē ep̄oz quib̄
poſt cardinales cōmilla ē ecclia. q̄ cardina
les ſp̄ debet eē cū papa. ſic eis cōmilla est cu
ſtodiare regiones tāq̄ ſuūi paſtores ouiuž.
vt inde valeat rōez reddē ſuūi paſtori ſc̄
xp̄o q̄ dixit. Ego ſum paſtor bon^r zc. ſcribat
ipi noia ſua ſup v̄gam p̄ſcie eoz. et ſi n̄ flo
reat in fidelitate tempe mortis mittentur in
ignē eternū ſicut lignum ariduž. Quartus

ſtar^r est abbati et ſplatoy quibus ab epifcoz
pis t̄ papa cōmilli ſunt tanq̄ patribus filiū
dei. et abba d̄r peter q̄ habz filios nutrire cū
doctrinis et ſcribant ſup v̄gam eoz noia ſic
patres. vtriq̄z officiū cōmiffum bñ custodii
ant. ſi n̄ floret tunc die moris velut arbor
arida mittent i ignē eternū. Quintus ſta
tus eſt religioſoz q̄ viuūt ſub obedientia ſu
perioz q̄ vouēt deo t̄ ſuis prelatis tria. vīz
voluntariā paupiātē. caſtitatē t̄ obedientiam
ſupſcribat t̄ ip̄i v̄t̄ h̄ bene ſeruauerūt ſicut
pmiferūt. et ſi non certe de mane. i. t̄ p̄te mor
is mittent velut arbor arida in ignē eternū.
Sextus ſtatus eſt preſbyteroꝝ q̄ ſunt ordia
ti ab epifcois. q̄ ipſi quondā ſolebant pre
dicare. p̄fleſſiones audiret baptiſare et alia
officia ecclie gubernare. ſed ipſiſ cōmiffuz
eſt illud. t̄ i dō oportet q̄ habeat mundiaſ
vite q̄ ſia mūda mūdis ſm noticiaz cōſcie.
Unde dicit dñs. Vlos q̄ non babetis ſcien
tiam nō ſtruamini officio ſacerdotali. Item
debent dare homū exemplū ut ſimplices nō
ſcandaliferūt ſicut dicie de eis. Vlos eſtis lux
mūdi. nec ſins ſicut cū cec^r cecū ducit. q̄ p̄e
ſbyter cec^r nō cognoscē ſanctitatē ducit ce
cū. ſimplicem in iniquitatē. et ergo ſcribat
t̄ ip̄i eoz noia ſup v̄gā p̄ſcie. ſi n̄ floret tūc
manet arida. et in die moris mittet i ignem
eternū velut arbor arida. Septimus ſtatus
eſt imperatoris cui cōmiffus eſt a deo gla
diuſ ſtemporalis. Unde xp̄o in cena ip̄i di
ſcipuli dixerūt. Ecce duo gladii hic. Bñdit.
Gantis eſt. Et iſti duo gladii ſunt potestas ſe
poralis t̄ ſp̄ualis q̄ cōmilla ē pape. Iste im
perator ſcribat ſup v̄gam ſue conſciētē v̄t̄
gladio ſibi cōmillo corrigat. corrigenda. q̄
ſedet in loco cibisti. Si aut̄ non floret in vir
tutib⁹ ſibi cōmillaſ manē ad eſt. tempore
moris mittetur in ignem eternū velut ar
bor arida. Octauus ſtatus in ecclia ē ſta
tus regum qui ſunt ſub imperatore. et dicū
tur reges quia debent ecclia ſregere in pa
ce et ſapiencia. i dō portant coronas aureas
et ſcribant noia ſua ſup v̄gam p̄ſcie v̄t̄
floreat ſicut cōmiffum eſte eis. ſi non tūc ſi
cutarbor arida in ignem eternū mittentur.
et perdet corona glorie. vñ Terci. v. Decidit

Lcorona capitii nr̄i. venob̄ q̄ peccauit. Molo
nus stat⁹ ecclie ē p̄ncipū q̄ dicūt duces q̄ de
bet dñcere verilluz regis alnissimi. Iz ducunt
verillū inferni. si bñ ducūt iā eccliaz sc̄tāz t̄ ex
erit⁹ ei⁹ sequit⁹ bene pat̄. ido au Baruth. iij.
Ubi sūt p̄ncipes tui. R̄ndet. Idi inferos de
sc̄derūt. sup̄scribat ⁊ ip̄i. si n̄ floret v̄ga p̄scie
mittit⁹ i ignē velut arbor arida. Decim⁹ sta
tus ē baronū q̄ sūt sub p̄ncipib⁹ gradu ⁊ sta
tu ecclie dei. q̄ dicūt liberi eoz p̄p̄t eoz bene
ficia q̄ fecerit ecclie. ⁊ si sūt liberi a pctō qua li
beritate xp̄s nos ⁊ eos liberauit. sup̄scribant
eoz noia sup̄ v̄gā sue p̄scie. v̄tz sunt liberi a
pctis mortalib⁹. si n̄o. tūc mittit⁹ i ignē et̄nū
i die moris velut arbor arida. Undecim⁹
stat⁹ ecclie ē militū q̄z officiū ē viduas etor
pbanos defendē. ⁊ gladi⁹ cōmittit⁹ eis virēd
dāt inde rōnez i die iudicij. Iz si mō daret eis
p̄ gladio teda mdu⁹ ēēt. q̄ cōburūt ecclias ⁊
nocēt viduas ⁊ ophbanis. sup̄scribāt ⁊ ip̄i
sue p̄scienoia eo⁹ v̄zbñ defendāt eccliaz. si
n̄o floret⁹ i iusticia mittit⁹ velut arbor arida i
ignē et̄nū. Duodecim⁹ stat⁹ ecclie ē aduoca
toz q̄ sūt sub militib⁹ q̄z officiū est iudicare
plim ⁊ discernere causas q̄ p̄ncipes n̄ semp
molestet⁹ ⁊ ip̄i iudicat plim i labore. ⁊ p̄cu
rāt dñs necessaria. sup̄scribāt ⁊ ip̄i v̄tz sint
fideles ⁊ mites. Iz tumeo q̄ iā sūt aduocati sic
fuert aduocati i egypto. Idbaraonis q̄ afflu
erūt plim dñ scorponib⁹. ido pierūt cu eoz
p̄ncipib⁹. ido scribat ⁊ ip̄i et si n̄o floret⁹ i mā
suetudie mittit⁹ i ignē et̄nū velut arbor arida.
Et sic p̄zteriū q̄ arbor bōa dñ flores sic
q̄libz floretaia. Quarto dico q̄ q̄libz bō fru
ctū bonoz opez p̄ducere dñ velut arbor bōa.
Debz inqz p̄ducere fructū dulcē vt hic⁹. fru
ctū pingue vt oliua. letū fructū vt v̄tis. Iha⁹
legi⁹ figurā Iudicū. ix. Albimelech p̄nceps
mīns ⁊ būlis abiece⁹ erat de regno p̄p̄t suā
simplicitatē ⁊ elegerūt sup̄bñ regez. Elsc̄edit
igit altū mōte. ⁊ vocauit leniores reg⁹ ⁊ dixit
illis p̄abolā. Arbores siluestres voluerit eli
gere regē ⁊ dixerit ad oliuā. Impera nobis ⁊
tu eris rex noster. R̄ndit oliua. Molo dese
rere bonū fructū meū q̄ lāpades nutritūt vt
ardeat ⁊ boies vngūt p̄p̄t ip̄erū vestz. Lūc
iuerūt ad v̄tē dicentes. Tu eris rex noster.

B̄ndit v̄tis. Molo deserere bonū fructū
meū q̄ letificat cor bois. p̄p̄t imperū vestrū.
Lūcibāt ad rānum ⁊ dixerūt. tu eris rex no
ster. zille accepit regnū ⁊ tūc lacerauit arbo
res. Et ista p̄abolā dixit eo q̄ ip̄m spreuerūt
zalū elegerit. Ita sp̄ualit̄ bō iust⁹ velut ar
bor bōa cu diabol⁹ ⁊ amici ei⁹ p̄sulūt dicen
tes. Illsumē bonores b⁹ mōdi. uic deuot⁹ dñ
r̄ndere sicut okua. Molo deserere z̄. q̄ psal.
dicit. Sicut oliua fructificam in domo dñi
v̄tē ecclia xp̄i. Itē dñ r̄ndere sicut fīc⁹. molo
deserere dulcē fructū meū opez bonoz meo
rū. p̄p̄t bonoz b⁹ mōdi. vt nō dicat dñ meillō
Elbacuk. iij. Fīc⁹ nō florebit. Itē dñ r̄ndere
sicut v̄tis. nolo deserere nobile fructū meū
bonoz opez meoz. p̄p̄t bonoz b⁹ mōdi. nā
fruct⁹ me⁹ letificat deū ⁊ bomies. Ego v̄tis
abūdās i mīsc̄dia deimei. Ubi Grego. sup̄
Ezech. Cōfēplatua ⁊ bona v̄ta ē ab exercio
rib⁹ se reninere ⁊ soli dñ iherere vt fructū bo
noz opez valeat producere vt arbor bōa et
fructuosa. Ergo ad thema. Arbor bona h̄z
folia bōaz cogitationū. h̄z ramos bonoz de
siderioz. h̄z flores honestatis ⁊ moy. h̄z fru
ctū bonoz opez ad regnū et̄nū. h̄z ramn⁹
seutar⁹ arbor mala lacerās arbores sunt su
perbi q̄ regnāti ecclia dei. Unde Abath. vii.
Arbor mala fruct⁹ malos facit. ido mittet⁹
igne. Rogē z̄.

Luminica nona post penthe.

Sermo. L

Brvi. Mlos v̄dē q̄n alijs su⁹ seu ad
uocat⁹ accusat⁹ ap̄d dñm suū. si dñs
ē crudel. tūc capit eu sū meditatōez poiteu ⁊
viculū sic pharaō feci ioseph iusto q̄z uis fuit
innocētū ip̄m icarcerauit q̄n mulier ip̄m
accusat⁹. sed si dñs ē bon⁹ ⁊ māsuet⁹ q̄n ad
uocat⁹ su⁹ accusat⁹ facit. Idrio dicit q̄ rōz
reddat. sc̄do dilatoz dat vt se excuset. tertio si
re⁹ ē p̄nūt. si n̄o re⁹ dimittit. H̄dec tā vult fa
cer ex p̄s dñs noster cui⁹ aduocati sum⁹ i h̄z
mōdo. q̄ noz mīlabōa cōmisit ⁊ pctōz accu
sat⁹ apud dñm a dyabolo q̄ vadit tota die g
vnuersam terrā vt inuestiget opera nostra.
Unde iob dñs ad diabolū dixit. Ubi fuisti

Sermo

satban. Undit diabolus. Tunc uiri tui ut vide
re opera hominum et considerare. Dixit dominus. Numquid
considerasti filium meum iob. Undit Ita tu bene-
dixisti ergo oia sit prospera. et non taliter accusat
propterea apud deum. Unum cum accusat te dominus ut bo-
nus et misericors tria facit ut dicitur est. Idemque
est qui citat quoniam sibi infirmitatem aduersitate vel in-
spiratio et mutuit ut se emendet. Secundo dat dilate-
tionem ad decem annos et ad duodecim et ad trede-
cim. qui non vult morere propter omnes. sed ut disponat se
propter amicos et maluerit citationem et posuit dilata-
tionem. tunc vocat crudelitatem. et hunc pectoris ut ra-
tionem reddat. et si iustus fuerit sic citatus.
accusat et vocat super multa constituet eum bona.
sire tunc super eum irat tradet eum tortoribus. Nam
proponet nos dominus in multis dulcibus et do-
citrinis. ut binam viuam ut non inueniamur rei ut
per ihesum euangelio. Dixit ihesus dicitur. Hoc quod erat
dimes et iste est christus. qui habebat villicum. et aduoca-
tum. et hoc accusat est apud illum qui dissipasset bona
christi. qui sibi permisit. et vocauit illum dominus suus et
auit illi. Quid haudio de te reddere et obvo-
nistibi permissemus iam non potes tuum officium plenius ex-
ercere. et dedit illi dilato et certum tempus. Luc
villius ait ita se. Quid facias quod dominus meus au-
fert a me villicato. et aduocato. mea. fodo non
paleo. medicare erubesco. Scio quod facias. ex-
quo habeo dilato. ut cum fueris amator et mere-
cipiat. volo facere amicos. Conuocans itaque
singularem debitorum dominum sui dicebat primo Qua-
tu tu debes domino meo. At ille dixit. Cenit ca-
dos olei. Cadus est amphora binis tres vinas
et dixit illi. Accipe cavit tuam. et sede cito scri-
be quoniam gita. Retineas dimidiate et ut mibi
binis facias cum amor fuero. Dixit ad alium.
Quatu tu debes domino meo. respondit. Cenit cho-
rostritici. et dixit. Scribe. lxx. et dimisit sibi. xx.
ut mibi binis facias cum amor fuero. Eborus
dixit decem vasorum quodlibet binis tres modios.
Et villicus elaudat apud dominum. qui prudenter fecis-
set. quod filii habent scilicet prudenterores sunt filii lucis in
generatore suo. et filii hominum in mundanis astutis
ores sunt in rebus scilicet quod filii et amici dei ad secula
eternitatis negotia. et non a domino. Facite vobis amicos
de mamonam iniqtatis. ut de iustis rebus quod ba-
teris date eleos vestras. ut cum venierit dies mori-

tis recipiat vos amici eteni regis qui est christus et
ageli et electi dei eterna tabernacula. et sic per eum
genuum. Mota nos oportet reddere et quantum
habet de bonis naturae secundum de bonis gratiae. tertio
de bonis substantiae. quartum de bonis glorie. Habet de
bonis corporis nos oportet reddere et de bonis naturae que
sunt fortitudo. pulchritudo. agilitas. subtilitas
et quo illa bona exponamus tamquam boni aduoca-
ti. punitus. Nam male expederunt. id vitia
et eorum pulchritudinem amiserunt. ut per punitum solon
qui fuit pulcherrimus et ipse multum male illud donum
expedit in personam. id accusat coram domino et ipsum
punxit hunc donum. Ita per de samsone cui debet
dominus donum fortitudinis et ipse male expedit. id
dominus ipsum sua fortitudine punxit. Unum dixerunt
ipius fortes et pulcri Sapientia. Coronem nos
rolis annaque marcescat et non sit locum quoniam piran-
seam in persona. Bebis legi historiam quod quedam
erat mulier genes puerum in utero et transiuit
ad deos et orauit ut puerulo suo darent donum.
Et punitus dedit fortitudinem. secundus dedit pulchri-
tudinem. tertius dedit honoris plenitudinem. tunc
petiuit ut darent etiam vite longitudinem ut
nonque morerentur. Tunc dicitur. Hoc non possi-
sum conferre sed optem monitionem. Tunc irata mulier
obvulit dominis munera vilissima per donis opti-
mis et recessit. et peperit puerum vice monstrum
binis facie similem et brachia et pedes sicut anca et
oculos in capite. Ita spualit per istam mulierem no-
ta corpore humanum quod gerit puerum. et ait cui patet
debet pulchritudinem filii fortitudinem. spissans
et honoris plenitudinem quod dignissima crea-
tura. sed miser homo non est patet et non potest habere vitam
perpetuam habens in modo sed optem eum mori. offert deo per
pulchritudinem et prosperitate supbia. per somniu-
ne uarietatem. per honorem et dignitatem luxuriam.
Et habebat dauid psalmista. Bluerunt se et non ser-
uauerunt pactum. id mutabiles eos et mutabiles.
Et sicut per misericordiam de bonis naturae deum redde-
re et deo tempore mortis. et si binis expedimus illa bo-
na fortitudinem. pulchritudinem. agilitatem. subtili-
tatem. eo melius habebimus. et si male apparetur
minus quam similem. Secundo dico quod oportet non reddi
re et de bonis gratiae. quod sunt lapidia. scia. etelle
crux. et illud bonum dat habens donatores Christi.
Unum. Coquim. Beditur aliquibus scientiam. sicut Galos
moni qui sunt sapientissimi per virorum. dat aliquibus

scientia in operando subtilia edificia. dat ali-
qbus sciam magni intellectus. dat aliquibus gratus
magni psilium. Unum dicit id est. Qui uidet singulus
sic vult. et ideo gratias egit. Paulus deo debitis
datis dices. i. Cor. xv. Gra dei suus id quod sum
et gratia eius in me vacua non fuit. in me spiritus manens.
Et istud donum est optimum donum quod pro nobis
dare. et percellit donum nature. et spiritus huius dona dat
nobis sicut petrum eum et sum digni gratia spiritus sancti
ut malum vitium et bonum operemur. et bona co-
gutem. Unum. ii. Cor. viii. Hoc sum sufficietes
cogitare aliquid a nobis qui ex nobis. sed sufficien-
tia nostra ex deo est. et id ad illud bonum diuine gre-
dem cor nostrum parare sic dicit prophetam Da-
uid. i. Psal. xxii. Ide repate corda vestra et alias
vras domino deo. Haec sepe mittit nobis illud do-
num gratiae et misericordie de celo. et cum uenit corda nostra
imunda si veit ad nos sed reuertitur ad deum. illud
legitur figura in Henrici viii. Moysi ei erat in arca et
extra arcu fuit diluuius super omnes terras. et Haec
aperuit fenestram et misit columbam hic et inde tam
dem fessa quatuor ubi sederet et non inuenit locum
et noluit ledere super cadauera sic cornu fecit.
Id reuersa est ad Moysi arcu. Ita spiritus patet
mittit nobis de celo gratias scilicet velut columba
alba. Unum dicit Iohannes euangelio. c. i. Spiritus sanctus in
colubus specie visus est. et diluuius percepit in unius
datiam super universas terras. et hoc non sedet
super cadauera. in corda putrida. ad gratiam spiritus
reuertetur in arcu eternitatis. et ista columba semper
volat sed paucis sicut sunt digni ut regescat super
eos. Et id est de bonis gratiae oportet nos reddere
rores. quod sunt sapientia. scientia. intellectus. psilium. et sic per
scimus membrorum. Tertio dico quod nos opem redde
rores de bonis substantie. quod sunt diuitiae in rebus in
auro et argento. et in possessionibus temporalibus ut
domus boues et oues. Hic te ipsum. Dia sub
iecisti sub pedibus eius oues et boues universitas
in super et pecora capi. Be illis diuitiis et sic
boni dispensatores. ut non expeditam ea utiliter.
sed diuitiis pauperibus precepit deum tribuere quod
nobis habet. sed mali sunt quod congregat per usurpas et
rapinas. et nulli pauperrim datur precepit. et illi offendunt
deum a quo oia habet. Unum legitur figura. i. Be. xxv.
David fuit in deserto carens cibo. et misit pueros
et nuncios ad Iacob diuinitatem et petivit ut
sibi subueniret quod oia quod habet ab ipso haberet.

qua fuit dominus suus. sed Iacob duxit dominum suo David
uid panem negauit et nuncios remisit vacuos
et id est iratus David permissit quod vellet ipsum occi-
dere ex quo noluit sibi subuenire de illo bono
quod habuit ab eo. Ita spiritus oia bona quod habet
veluti res ipsales haec a deo factaque a domino. et mit-
tit nos quotidie nuncios suos vel bucos. et religio-
sos medicantes. et suos paupes tantaquam prius
filios. Qui illos igit necat et ad christum vacuos
mittit. tunc eis irascit et permittit dominus eterna mor-
te. Unum ait prophetam. xxv. Quod dum ex ministris
meis se mibi fecerit. Te maledic in igne. Et
id est cogitetur ad reddendum rores ut per mortem
securi stem. et sic perpter tuum. Quartu dico quod
opem nos redderemus de bonis glorie quod nobis pro-
misit ut illa non amitteremus. Unde psalmus. Credo
videre bona domini in terra uiuentium. Et ista bona cele-
stis glorie amittimus per peccata et acquisimus per bona
opem Ecclesiastes. xxxi. Qui potuit transgredi et non
est transgressus facere mala et non fecit. id stabili-
ta sive bona illius et bona opem ei laudat omnes
angeli et omnis ecclesia sanctorum et illa amittimus per
peccata recuperemus in penitentia atque a nobis dominus
restituet oia. ut per figura Henrici xxviii. Jo-
seph erat cum fratribus et quatuor fratibus ut solares
eos et porauerat eis ad comedendum. sed fratres sui
redderent mala per bonis male tractantes eum
et vendentes eum. et postea factus est dominus magnus
super omnem regnum egypciorum. et fratres sui venerant et
se humiliauerunt et adorauerunt et rogauerunt eum ut
passeret illos. Ipse vero videt eos et humilitatem
dimisit oes iniurias et dedit eis in regno suo
multa bona et possessiores et oia quod desiderabat
Ita spiritus dominus noster quatuor habuit nos in haec modo
triginta annos et multa bona celestia nobis contulit
sanador et redimendo. sed nos dedimus mala ter-
rena per celestib[us] bonis. Moses enim vidimus eum in
haec modo per tritigita denariis. sed ipse erat bonus
a quo oia bona percepit quod si roget eum et humiliam
nos nunc recordabit iniurias. sed multa bona
nobis offeret et celestis glorie dabit nobis man-
siones. sicut Joseph fratribus inter chorostrans an-
gelorum. Unum. Iohannes. xxi. In domo patris mei
mansiones multe sunt. et oia quod desiderat ibi nos
bis misstrahit et id est de illis bonis amissis per
peccata nostra recuperemus per misericordiam. Oportet enim nos
reddere rores de bonis natu. quod sunt fortitudi-

Sermo

pulcriudo. et de bonis grē q̄ sūt sapientia. sci-
entia. et intellectus. et de bonis substāne q̄ sūt
diuitie et delicie. et de bonis glorie q̄ sūt māstio-
nes eterne.

Bonica decima.

Sermo. LI

Adens hiesus ci-
uitatē fleuit sup illam. Luce. xii.
Mota ppter peccata hominū tria
mala inuenit hō. Primo inuenit maculaz
et deformitatē i aia. et hō inducūt rā di. Tn
apl's ad Ephe. ii. Q̄d filij ire eram⁹ ppter pec-
cata. Secundū malū ē in itellectu. ita q̄bomo
intrat in ignorantiā. Tn apl's Romanor⁹
i. Oblīcuratū est insipīcs cor eoz. Tertium
malū est in corpe. et hō inducit infirmitatez
et tandem morē acutissimā. Sed venit christus
cōpatiēs humane nature et tres medicinas
nobis p̄tulit p̄tra tria supradicta. Mā p̄mo
p̄tra peccatū remissionē peccator⁹. Unde i.
Job. ii. Remittūt vobis petā vrā p̄ nomen
ipi⁹. Secundo p̄tra fatigationē penecorpoz
nrōz suā passionez. Tn Boz. viii. Chriſt⁹
de peccato dāmnauit peccatuz. i. p̄tā dimi-
nuit p̄ penā quā sustinuit. Tertio eruditioz
nē scīterie rationē decorantē p̄tra ignoratiā.
Tn Job. xv. Quocunq; audiui a p̄ meo
nota feci vobis. Et p̄siderās cōpatiebat hu-
mane nature flendo nō p̄ eo s̄z p̄ nobis. et hō
ostendit in euangelio. Tidens ih̄s ciuitatē
fleuit sup illam. quia cū discipul⁹ appropinq;
uit sibi venies de galilea. et dixit. Si cognos-
uilles tubomo q̄ habitas in illa. q̄ nunc ubi
in pace sunt abscondita ab oculis rōnis tue
merito fleres. q̄r veniet dies in te et circūda-
būt te inimici tui vndiq; et circūdabūt et ad
terrā p̄sternēt te. et coangustabūt te. et filios
tuos q̄ in te sūt occidēt. et nō relinquēt in te
lapidē sup lapidē. eo q̄ nō cognouisti tēpus
visitatōis tue q̄ fili⁹ dei venit de celo visitas
te et docuit. et intravit in ciuitatē et veit in tē
plū et cepit ejcere vendētes et emētes dicens
illis. Scriptū est ei. Bon⁹ mea dom⁹ orati-
onis vocabit. vos at fecistis illā speluncam
latronū. et erat quidie docēs in tēplo. Et sic
p̄t̄ euāgelīū. Ergo ad thema. Et ista q̄ pre-

dixit verificabant post ascēsionez dñi ad. xl.
annos q̄ tēpe patēter expectauit ut agerent
pniam p̄ p̄tis q̄ ip̄m in cruce occidēt. s̄z ex
q̄ nō egerūt pniaz s̄z in p̄tis pmāserūt misere
Tn u. z Uespasianū impatores romanos
q̄ obsederūt bierlin ciuitatē. et tota regio cō-
fluebat ad eā. et ita circūdabāt eā q̄ mlti bo-
mines mortui sūt fame. ita maḡ fames erat
in ea ut vna mulier iugulauit suū ppnum
filii et assauit et comedit. q̄d erat xira natura-
rā. et destruxerūt eā q̄ nō mālit lapis supla-
pidē. et multa milia boim gladio perierunt
et multa milia iudeoz vendiderūt dātes. xp̄
iudeos p̄ uno argenteo. et sic verificata fuit
ppbetia xp̄i h̄b⁹ euā gelū. Mota q̄ q̄tuor sūt
ciuitates in q̄b⁹ habitat oēs creature. Idūa
est ciuitas h̄b⁹ mūdi q̄ est plena fraude et ini-
quitate. Tn psal. Tidi iniquitatē et p̄tradi-
ctionē in ciuitate die et nocte circūdabit eaz
iniquitas. et nō defecit de plateis ei⁹ usuraz
dol⁹. illa at ciuitas sicut miserabiliter evisi-
cat. ita miserabilitē destruetur in die iudicij.
Illiūis legi⁹ figurā Josue. vi. qn̄ fili⁹ israel
venerūt ante iericbo. et iericbo erat circūda-
ta muro magno et alto. tunc Josue misit se-
p̄rem sacerdotes cum tubis q̄ sepnes circui-
bāt ciuitatē cū tubis sonātib⁹ et ceciderūt mu-
riac ciuitas d̄struit. ois p̄p̄ls interficit a ma-
iore usq; ad minore. Ita sp̄ualiter p̄ iericbo
q̄ interptat̄ luna nota p̄ntez mūdu q̄ mutat̄
vel luna. s̄z Josue. i. xp̄s cū septē sacerdotib⁹
sc̄tis circuit et septima vice corruit ciuitas et
muri h̄b⁹ mūdi destruūt. Idūm⁹ sūm⁹ sacer-
dos est xp̄s q̄ sue p̄dicatois doctrina ut tū-
ba canebat sup bac ciuitatem mundi. istud
MdatB. vii. Om̄is arbor q̄ non facit fructū
bonū excidēt. Secundus sacerdos fuit Jobes
baptista q̄ circuibat canēs voce tubali dices
Idēnitā agite appropinqt̄ ei regnū celo-
rū. i. dei. Terti⁹ fuit numer⁹. xii. aploz q̄bus
aut. Ite in orbē vniuersū p̄dicate euangelīū
om̄i creature. q̄ crediderūt. t̄c. Quart⁹ sacer-
dos est numer⁹. lxxij. discipuloy. Tn Lu. x.
Misit eos binos et binos in omnē ciuitatē
ante eū. de q̄z numero fuit Lucas Mārc⁹
Cleophas. et multi alii q̄ p̄dicabāt diē iudi-
cij et mlti bona. Quī⁹ sacerdos ē numer⁹.

pdicatoꝝ q̄ pdicat i plateis mudi abus ait
 dñs i vnicuiꝝ nostruꝝ Iſa. lviij. Clama ne
 celles q̄ tuba exalta vocē et annūcia poplo
 meo scelera eoz et domui Jacob p̄tia eoz.
 Sext⁹ sacerdos ē H̄elyas et coadiutor eius
 Enoch q̄ in yadiso terrestri viuere debet vſ
 qz ad diē iudicii. et tūc pdicabūt ipse antichri
 sti. et tūc occidēt in plateis hierlm. vt patz in
 libro Daniel. Septuim⁹ sacerdos ē ordo ca
 nentū sup ciuitate mudi cū tuba sic angeli
 in die iudicii. Un. i. Cor. xv. Lanet ei tuba
 et mortui resurgent incorrupti. Hec tuba ca
 net. Surgite morui venite ad iudiciuꝝ. Et
 tūc muri ciuitatis mudi coruēt et ois plus
 mudi monēt. et ois creatura q̄ vivit ad h̄tē
 pus in bac ciuitate. Ergo dñs vidēs ciuita
 tē flevit sup illā. i. plentem mōm. Scda ciui
 tas est p̄cia in q̄ habitat aia velut rex in sua
 ciuitate. et ciuitas sc̄ificat i baptismo. Un
 ait aia Eccl. xxiiij. In ciuitate sc̄ificata sil
 requieui. Abi ei sūt custodia angelorū
 Morte sunt qnqz sensus corporis. Conciues
 aie sūt memoria. volūtas. et intellect⁹. Sed
 h̄ ciuitas sepe capi et destruit. de q̄ legimus
 Judicū. xx. Libus beniamin habitabat in
 vna ciuitate. et venerū hostes dicētes socijs
 suis. Mos intrabim⁹ ciuitatez vos manebi
 tis i insidijs cū videritis sumū occurrite. q̄a
 apprebendem⁹ ciuitatē. et qn̄ sumū viderūt
 occurrerunt et ciuitatē destruxerūt et obtine
 rūt. Ita sp̄halir ciuitas h̄est p̄cia ubi habant
 filij dei et nō custodiūt ciuitatē bñ. venuūter
 go insidiatores. i. demones p̄ malas cogita
 tiones et dicūt socijs suis diabolis. Mos in
 trabim⁹ ciuitatē p̄cie p̄ malas cogitatōnes
 et cū videritis sumū. i. plensū p̄ exteriorē ap
 parentiā. Hā interdū cogitatōnes male ab
 extra apparet p̄ gesta. et tūc diaboli occurrūt
 adimplere op⁹. et sic occidūt aiaz cū v̄ntib⁹
 suis. q̄ sic apparet mal⁹ sum⁹ male p̄cientie
 q̄ surgit ex succensiū ciuitatis male p̄cupiscē
 tie. Un. Origenes. Quia ignis luxurie cui⁹
 scintilla sūt prava colloqa cui⁹ flāma est su
 perbia. cui⁹ cīmis ē in opia. cui⁹ finis ē mors
 eterna. Ergo flevit sup ciuitate. Lertia ē infer
 ni. de q̄ dī Apoc. xvi. Ciuitas babylon veit
 in memorā ante deū et debitei calicez vni

ire et indignatiois. et sic maledixit omnibus
 habitatib⁹ in ea. Ciuitas babylon ē infern⁹
 cui dñs maledixit et oib⁹ habitatibus in ea.
 Ista ciuitas b̄z plures plateas miserie et pe
 naz. Idimia platea est tenebray Job. x. Bi
 mitte me ut plangam paululuz doloremē
 ante qz vadām ad terrā tenebrosaz et opertā
 mors caligine terrā miserie et tenebrarum
 pbi umbra mortis et null⁹ ordo s̄z sempitn⁹
 horor inhabitat. Scda platea est sulphuris
 et fetoris. vñ ps. Ut lutū plateaz delebo eos
 Itz ps. Adiuet sup pctores laqueos ignis
 sulphur et spūs pcellaz ps calicis eoz. Itz
 Iſa. xxvij. Decadauerib⁹ dānatoy ascen
 det fetoꝝ. Tertia platea est ignis et ardoris.
 Unde psal. Ignis in furorē meo erat deset
 et ardebit vſqz ad inferni nouissima. Quar
 ta platea est frigoris et nūis. Unde Job. xx
 iii. Bucen̄t de aquis nūiū in calorē nūiū
 um vt pene augmetent. Quinta platea ē vi
 sio demonū horribilū Almos. v. In plateis
 eoz erit planct⁹ magn⁹ et v̄lumat⁹. Sexta pla
 teas erit elurries. Un in Iſa. ca. lxv. dicit dñs
 Serui mei comedēt et vos elurieis. Septu
 ma platea est litis. vt dī Luce. xvij. de diuite.
 Adiit lazaz vt intingat extremū digui sui
 in aquā vt refrigeret lingua meaz. In hijs
 plateis inferni multi cruciant. id vidēs ie
 sus ciuitatē flevit sup illaz. Quartia ciuitas
 est celi. de q̄ Apoc. xxi. Terti ciuitatē sanctā
 hierlm nouā descendente de celo. zc. Hec b̄z
 septem plateas. in quib⁹ est gaudiū et leticia.
 Idimia platea est splendidissime ordinata.
 Nam ipam ciuitatē edificat alissimus rex
 sibi et suis amicis in decorē vnde sternetur
 auro mūdissimo et lapidib⁹ p̄colis saphiro
 carbūculo et smaragdo. Secundo in plateis
 hierlm superne sananē glorioissime oia cor
 pora elector in glorificatōe q̄ ampli⁹ nūqz
 infirmant. Hā legim⁹ de scō petro q̄ creden
 tes ponebāt infirmos in plateis ciuitatis et
 vmbra q̄ sup eos venit de sancto petro sanan
 uit eos. quanto magis p̄ vmbra oipotēris dei
 plasmatoris om̄ rerū et p̄ aspectū summure
 gis oēs sanant. Tertio i platea b̄z ciuitatis
 coronabimur glorioissime. Unde legim⁹ q̄
 rex Assuer⁹ fecit boiem quē diligebat bono

Sermo

rari in oīb⁹ plateis ciuitatis. ita xps oēs diligentes eū. Quarto in bac platea ciuitatis celi letissime gaudemus. qz ibi pugnū iusti et boni videt eoz opa et pueros corā deo exaltatos aliqz̄s officio papat⁹. epat⁹. pbs yterat⁹. aliqz̄s videt cū angelis ludere i plateis bierlm ciuitatis superne. Unde Zacha. vij Platee ciuitatis implebūt infantib⁹ et puerellis ludentib⁹. et senes. i. pugnū gratulati sunt de fructib⁹. i. de pueris qz ibi vident in dignitate. Quinto in bac platea celestis ciuitatis laudabit de⁹ glorioſiſſime. Unū ps. Cuiitas bierlm lauda deū tuū Lyon. ciuitas sancta. qmaz̄ fortuit seras portarum. xc. Sexto in plateis ciuitatis superne cognoscem⁹ deū ſplendidiſſime. Unde i. Cor. viii. Hunc videm⁹ pſ peculum. i. in obſcuritate et enigmate. tunc aut̄ videbim⁹ facie ad faciem. Item in Canu. iii. Egregiū filie Lyon videte regem in decoro. Septimo in platea bac fruemur deo dulciſſime. Unde Psal. Huius et videte qmā ſuauiſ est dñs būtū vir q sperat in eo. Id oīt in Psal. Abihi adberere deo bonū est. et ponere in eo ſpem meā. tūc in illa ciuitate poſſum cū sanctis et elecuſ et angelis ſuis ipm eternaliter laudare. Ergo vidēs ciuitatem pſcie deſtructam et fleuit ſup illam. vidit ciuitatē bni⁹ mundū die iudicii deſtructā et fleuit ſup illam. vidit ciuitatē inferni vbi dannati punient fleuit ſup illam. et vidit ciuitatem celi et gaui⁹ eſt ſuper illam. Ad quaz nos. xc.

Bomica vndecima. Sermo. II

Quia ſe humiliat exaltabit. Luce. xvij. Mota q superbia eſt i eternū viciū detestabile corā deo et boib⁹. Psrouer. viii. Superbia et arrogantiā eoz deteſtor. Et ppter tria Psalmo q superbia orīt ex inobedientia. Unde inobedientia cordis tui extolle te in ſupbia. Secūdo orīt ex superbia exēcatio mentis. Tertio orīt ex ſupbia inuidia q coram deo et boib⁹ odibilis eſt. vt dī Eccl. x. ita ecouer ſo debūluate tria orūnt bona p̄mis coīras

ria. Nam p̄mo de humilitate orīt obedienzia et ſubiectōis reuerentia. Unde Gen. xvi. Uenit agar ancilla et humiliauit ſe coram dñi. Secūdo orīt de humilitate intellectus cognitionis. Unde Psrouer. xi. Ubi humilias ibi ſapiētia. Tertio de humilitate orīt caritas q expellit inuidia. Unde Iaco. viii. Deus ſuperbiſ resistit. humilis dat gliam grām et caritatē. Et hec ſex ostendunt i hoc euangelio. Tres species ſuperbie de pharis eo q ſuperbe intrauit templū gloriādo inaniter de bonis. et tres species bonitatis. Scilicet humilitatis de publicano q pculū pectus ſuū et noluit oculos leuare. qd p̄z i euangelio bōdierno. Hirtilis ad qdam q in ſe cōfidebat tanqz̄ iuſti et aſpernabāt ceteros parabolam banc. Buobomies ascenderūt in templū ut orarent. vn⁹ pbarile⁹ et alē publicanus. Pbarile⁹ ſtans bec apud ſe orabat. Deus gratias agotibi. qd nō ſum ſicut certi hoīes. raptoreſ. inuisti. a dulteri. velut etiā bic publican⁹. Jeuno bis in ſabbato. decimas do de omib⁹ q poſſideo. Et publican⁹ a longe ſtans et nolebat oculos leuare in celum quia reputabat ſe indignū coram deo et angelis. ſed pcutiens pectus ſuum dixit. Deus ppici⁹ esto mihi peccatori. hoc de intima cordis p̄trōne dixit. Ecce iſte primus mansit ſicut fui. gloriando enī ſuō bonis oravit. ſed iſte ſc̄z publican⁹ obtinuit remiſſioē ſuō peccatorū. Unde ait dñs. Ilmen dico vobis q ſe būtū descēdit iuſtificat⁹. i. mūdus ab omni peccato in domū ſuām. Et id oīt p̄clūdēdo iſtam parabolā nobis i exemplū Ita dico vobis. Qui ſe exaltat humiliabit. p̄deſcriptionē in futura vita. et q ſe humiliat exaltabit in eterna vita. Et ſic p̄z euangeliū Quo ad thēma. Qui ſe humiliat exaltabit. Mota q vera humilitas in quattuor recomēdat. Primo in naturis. ſecūdo in lapidib⁹. tertio in figuris. quarto in picturis. Psalmo dico q vera humilitas recomēdat in naturis. et p̄mo in qdam flore. ſc̄z viola. q eſt parvus flos et p̄m⁹ inter flores nūcians eſtatem. ita humilitas inter ceteras virtutes eſt prima. qd ſicut ſupbia eſt radix om̄i vicioꝝ. ita humilitas eſt radix om̄i viciꝝ. Item viola

est sicut parua quis rostrum babens et alas et caudam. ita humilitas brevis est laudandum deum. Ut dixit in psal. Laudata anima mea dominum. habet duas alas ad celestia contemplandum et de trevis volandum. haec caudam parvulam ad mortis memoriam. Ita comparatur in naturis rerum stelle. nam stella apparet parua tamen dicitur naturales quod stella sit maior tota terra. Sic in Eccli. I. de humili boe. Quasi stella matutina in medio nebulae. et quod sol in meridie et quod luna plena. ita resulget humilitas in ecclesia dei. Ita humilitas in naturis rerum comparatur lapidibus preciosis. Idem ametisto. quod talis est nature quam reputat ebrietatem et inducit sobrietatem. sic humilitas reprimet superbia. quod se humiliat ambiciose. Unde superbus est quasi ebrius ignorans seipsum. In Johelis. i. Experciscimini ebraeis a vino superbia. Secundum humilitas comparatur lapidem. quod fons fantasmatum. sic humilitas strahitoria quod sunt somnia. quia Eccli. xxxiii. de superbo. Cor tuum fantasmas patitur. Tertio humilitas comparaatur saphiro. nam sicut saphirus representat tumores. ita humilitas ira. In dicitur. i. Cor. xii. Humilitas non inflatur. Quarto humilitas est sicut onichinus. nam sicut iste lapis facit hominem forte per ipsum diabolum. ut per deum David. i. Reg. ubi samuel venit ad Jesse quod habuit octo filios. de his nullum elegit nisi illus qui fuit despectus et humilis secundum David. et ille vicit leonez et vespere et goliam. ita humilitas vincit diabolum mundum et propriam carnem. et id est exaltata super omnes fratres. Ergo quod se humiliat exaltabit. Secundum dico quod vera humilitas comedatur in picturis. Nam legitur quod romani depingebant humilitatem ad modum boes habentes caput inclinatum cum nigris vestibus ad ambulandum cum baculo et ad seruendum. Sic ad positionem vera humilitas debet brevi quantu[m] proportiones bonas. Prima proportione humilis se viles sp[iritu] velut reputare in persona quod visus sit pulcher iustus et nobilis. ut per deum David qui fuit pulcher. tamen reputauit se velut canem mortuum mordere nolentem. ut per prophetam. Reg. quoniam ipsum Saul p[ro]sequebat. id est imago inclinavit caput suum. Secunda proportione est quod vera humilitas debet se reputare exulte in p[re]ficia et paratu in omnibus mandatis dei quod ad deum pertinet. et dicat illud psalmus. Adorat suum et non suum turbat eo cum baculo.

lo ad ambulandum. Tertia proportione est quod versus humilis se spiritu ostendat despectus. ut per in Evangelio. quod a longe stetit reputauit se indignum oculos levare ad dominum. ideo imago humiliata nigra vestimenta. Quarta proportione est humiliata militaris quod humilis se spiritu reputet ad seruendum aliis quod de iure teneat. quod non pertinet sibi ad seruendum interdum. ut per Christum dominum nostrum qui fuit magister et dominus. tamen seruavit suis discipulis lauantibus pedes eorum. Ut dicitur. Psal. xii. Discute a me quod mittis super me humilitas corde. et sic patet secundum quod vera humilitas commendatur in picturis. Si ei romani qui erant pagani sic depinxerunt humilitatem. quanto magis nos christiani. Tertio dico quod humilitas commendatur in scripturis. Nam sacra scriptura commendat humilitatem et via tuperat superbia quod est sua virtus. et id est humilitas meliore parte elegit quod est sua virtus. Nam superbia elegit quod est extra. ut hypocrite de quibus dicit scriptura. Amatis primas sedes in sinagogis. salutatores in foro. ab omnibus vocari rabbi quod est magister. et in cunctis est vacuus et solum querit quod est extra. sed eodem modo humilitas cum sua virtus dividitur elegit partem meliorem ab altera. In dicitur. Cor. i. Nam gloria nostra haec est testimonium conscientie et de videtur abscondito cogitationes hominum. Item superbia elegit concitatem sed humilitas nucleus ut inde de honoretur et primus edificetur. Ita superbia elegit paleas valne glie. sed humilitas elegit granum ut columba. Unde dicit auctor deuteranomio. v. In humilitate qui oculi columbas super riuulos aquarum. Item superbia elegit florem. sed humilitas fructum. In dicitur. ii. Fructus eius dulcis gutturi meo. Item superbia elegit montem elevatus. sed humilitas elegit valle depressionem. et humilitas melior parte habebit. quod motes sunt aridi. motes sunt duri. motes sunt tempestuosos. Ita superbia nunc aridi sunt in deuotione. nunc duri in primi copassione. nunc steriles in bonorum operum fructificatione. et motes sunt tempestuosos in varia tempore. sed e contrario valles sunt tute et molles. Ita boies sunt irrigui in lacrimarum effusione. sunt fructuosos in bonorum operum fructificatione. sunt molles in primi copassione. sunt tranquilli in pacis partitione et federacione. Ut videtur quoniam aqua fluit de monibus in valle. sic grau-

Sermo

divina i corda boim būliū. Unde Grego.
Quanto arbor altior tāto motus pñior. et
qnto arbor pñdior tāto firmior. ita būlitas
qnto pñdior stat i būlitate tāto securior a
tēpestate būl mūdi. Ergo ad thema. Qui
se būliat. zc. Quarto cōmendat būlitas in
figuris. qz supbia gerit figurā oīm viciorū.
Est enī sicut rex q nō venit sol. s. qn supbia
venit i corbois plura pcta sequunt. scz auari
cia. accidia. zc. Ido dicit poeta. Si nbi grā.
si nbi sapiēne. formaqz def. Sola supbia de
struit oia si comite. Un vidē p experientiaz
qn aliqz vult vas aliqd frangē iactādo ad
terraz pmo eleuat. qnto ei alti eleuat tanto
graui cadi. Ita dyabol⁹ qn vult boies frā
gere in oib⁹ vtrub⁹ destruēdo. pmo eleuat
supbia. Item dyabol⁹ facit sicut auicula q
nō pfrangē nūce volas in altū z pmutit ca
dere sup lapide vt saltē p casum frāgat quā
nō potuit rostro frangē. ita dyabol⁹ quem
nō pfrangē in būlitate ducit in altū super
bie et bonoris b⁹ mūdi vt cadat sup lapidez
vt peccet in xpm ihm q est lapis fundamen
ti ton⁹ ecclie. Un. i. Cor. x. Ideira autē erat
xps. Itē vidē qm̄ multi sūt simplices z bumi
les. s. si eleuātur ad honores mutat mores.
Und qntūcūqz fuerit oīs vilis z despecta
si nola pendit ad collū sp niti pcedere alias
ones et reputat se meliore. ita qntūcūqz bō
sit būlis si collo suo nola supbie appendit se
exaltat. Itē vidē qpligna putrida z vermes
de nocte splēdet z in dieno. Best in die iudi
ci qn oris sol iusticie. Item destruit sepe su
perbia boiem in corpe in aīa et in reb⁹. Ido
legi⁹ figurā. viij. Beguz. xiiij. Elmasyas rex
ignobilis misit ad Joas regē israel dicens.
Eeni z vidcam⁹ nos mutuo z da mibi fili
am tuā. Lūc rex isral⁹ nobilis z potēs rescri
psit ei derisorie in parabolis. Carduus illa
berba sc̄p̄lit cedro in libano. Des mibi filiam
tuā. Cedrus de libano venit et cōuocauit in
potēia sua omēs bestias campi z pculcane
rūt carduū z ad nibilū redact⁹ est carduus.
Et istā parabolā rescp̄lit vt attēderet de sua
supbia. s. noluit acqēlcere. Landē venit rex
israel cū potēia mag⁹ z regionem cardui de
struxit ipm interfecit. Ita moralit cardu⁹

est superb⁹ bō stans in cāpo b⁹ mūdi. cū enī
floret in fortuna credit se deo assimilari. scre
bit ergo ad cedru in mōte libano. i. ad xpm.
da mibi filia tuā. i. gloria in h̄mūdo in futu
rū credēs p supbia ḡiam eternā acquire
re. s. cedr⁹ de libano. i. xps p̄uocat oēs bestiā
as terre. i. spūs malignos et dateis p̄tātē vt
carduū in campo supbie stantē cōculcent h̄
pmōrē et miseriā. et in futuro pētnā dāna
nationē. z ideo cōminādo oib⁹ supbis dicit
ppha in psal. Vlos at sic boies morēmī. et
sicut vn⁹ de pncipib⁹ cadetis. qz sicut ille p̄n
ceps superb⁹ lucifer cecidit. et ille superbis
Elmasyas rex. ita omēs supbi. Ido quo ad
themā. Qui se būliat exaltabit. zc.

Sermonica duodecima. Sermo. III

W̄DOS fecit au;

S dire. M̄arci. viij. Rota qz sicut vi
dem⁹ vnu quodqz op⁹ laudat sūt
um factorē. qz si opus est bonū tunc q inspi
cit dicit. O qz bonus z subtilis ē ille artifex q
fecit h̄ op⁹. led si opus est null⁹ valoris tūc
vituperat sūt artificem ita qz q inspīcit dicit
qz ignar⁹ fecit h̄ opus. Ita carissimi tria
opa subtilia z pulcra qz vidē ad oculū lau
dat sūt opificem q est de⁹ creator oīm. Idē
mū est opus creatōnis quod fecit valde po
tēter. scz crādo celū z terrā mare z mōtes. zc
et oia q in eis sūt. in h̄ ope p̄z sua potētia.
Unde Zlug. Si videre aliquē opificē q tale
celū talē terrā z talia q in eis sūt posset facere
vere vellē dicere q p̄t d̄s. s. exqz null⁹ bō p̄t
talia facere merito d̄z bō deū laudare dices.
Bene oia fecit. Scdm opus est ordinatiois
et h̄ fecit valde subtilē sīc vidē q ordinatiois
ut sidera in celo. et planetas solē et lunam q
tenet cursū sūt in speris suis ascēdētes z de
scēdētes. recēdētes z redeūtes. z p̄ recessum
z redditū facientes dīe et noctē estatem et bies
mez q omia subtilē ordinavit. Unde psal.
Bndicite. i. laudate oia opa dñi dño. lauda
te. z. Tertiū ē opus sanatiois. et h̄ fecit misē
ricordiē. Un apls ad Lyū. Nō ex opibus
iusticie q fecim⁹ nos sed fm̄ suaz misēdiam

saluos nos fecit de² predemptione et sanatione corporis et aie. et de bijs loq^t in enangeli^o badierno. Eriens ihus de finibus thyri illi^o regionis vbi pdicauit et infirmos sanauit. et venit p sydon^e pilla^m regione et veit ad mare galilee inter medios fines decapoleos. i. decem ciuitatū q*u* iacuerūt circa illud mare. et cum ibi venit ad mare adducunt ei hominē mutū et surdū. et amici eius rogabant eū ut manū sibi imponat. et dominus mis̄cōdia motus eduxit eū de turba seorsum. id est. separatum. et misit digitos in aures e^o. et accepit de saliuia oīs et tergit lingua e^o. Unde suspiciens in celum ih̄s ingemuit. et ait illi. Effeta. i. aperire. et statim aperentes sunt aures e^o et solutum est vinculuz lingue e^o et loquebat recte. Et p̄cepit illis ih̄s ne alii cui diceret. dans nobis exemplū q*u* de bonis operib^z non debemus vanam gloriaz querere. Quanto autem eis precipiebat tanto plus predicabant et eo magis ammirabantur dicentes. Bene omnia fecit. surdos fecit audire et mutos loqui. Et sic p̄teūāgeliuz. Quo ad th̄ema Surdos fecit audire. Nos q*u* quattuor sunt voces q*s* dz q*u* libe^r peccator audire. Idama vox est cōminantuz. secunda vox est pdicantium. tercia vox est clamantū. quarta vox est resuscitantū. Be pma voce dico q*u* quilibet peccator dz audire vocē cōminantū. Unde psal. Vox domini sup aquas deus maiestatis intonuit. Idem aquas nota populū buius mundi. q*u* sicut aqua fluit et refluit die et nocte et nūq*z* q*u* escit ita popul^z buius mudi vñ nascit ali^z moritur donec reuertantur in terra. Quo autem domin^z aperiat aures surdor^z peccator^z p^z vōcem cōminantū tāq*z* vōcē tonitruī magni patet Elpoca. x. Eaudi angelū de celo venientem et clamantē. et postq*z* clamauit septē torurua dederūt voces suas. Ita moralit angelus est xp̄pus q*u* clamat peccatorib^z vt penitentia agant in hoc mundo. et post ipm clament septē voces tonitruoruz. Idama vox tonitruī est plaga h^o mudi. p^z famē. p^z pestilētiā. et p^z guerras q*u* de celo emittunt ad cōmandū peccatori. Unde psal. Eteni sagitte sue trāsierūt. et vox tonitruī tuū in rota. Bo-

ta significat mundū q*u* mūd^z ad modū rote volvitur in instabilitate. sagitte sue transierūt terram tribulando. et vor illi^o tonitruī sonet peccatorib^z cōminando. Unde dicitur naturales q*u* omēs creature timet tonitruū. Nam pisces vadūt ad profundum maris nō se mouere audentes. bestie siluarum fugiūt ad latibula. et aves se abscondunt in caueris et scissuris petraruz. sed solus miser peccator non audit nec metit ut fugiat a peccato. et sic patet pma vox. Secunda vox tonitruī est fraus et dolus et derracno que iaz totam terram concurrit. Unde Hieremie ut. Omnis amicus fraudulenter incedit. De ista voce tonitruī dicit Jobannes in Elpoca. Venit angelus de celo et emisit voces horribiles et tonitrua in terram et diuisit terraz. Ista vox terribilis est frans et medaciū. diuisit terram in tres partes. scilicet ī iudeos. paganos et malos christianos. qui omēs in fraude et dolo viuūt in terra. Tertia vox tonitruī est breuitas vite. q*u* nō magis homo debet timere talem incertitudinē vite q*z* tonitruī vocem. Unde Eccl. xl. Substantie inustorū sicut fluvius siccabuntur et sicut tonitruū magnum in pluia personabunt. Nam sicut tonitruū magnum dissipat pluiam. ita breuitas dissipat omnes res temporales et corpus et animam quaz possidebat. Quarta vox tonitruī est horribilitas mortis. Nam q*u* videmus mori magnum vel maiore nobis. tunc percudit vox tonitruī ad aures nostras dicens. Ecce sicut ille montur tu morieris. dispone resturas. et cū illud tonitruū percudit et omnia membra tangit in occultis videlicet neruis in capite sis paratus quia nescis diez neq*z* horam. Unde Psal. Dominum formida. aduer. eius et suā pos in ce. ro. Quinta vox tonitruī est iudicij pronitas. Nam cui^z venit ad nos domin^z in ictu oculi tempemorū. Unū in li. Hester. Eaudi tonitruū in somnis ita magnū q*u* capilli capitis horuerunt Sexta vox tonitruī ē iudicis strēuitas. vñ Matth. xxv. Cū venerit fili^z boisi sedematestatis sue. tūc tonabit vox maiestatis sue terrible verbū. Itē maledicū ī ignē eternuz.

Sermo

Beato tonitruo ait David in psal. Et ito
vuit de celo dñs et altissim⁹ dedit vocē suaz,
grandio et carbones signis. Septima vox to-
nitri est pena et perpetuas quā nūqz habebūt si-
ne. Nam qđ dñs ē in celo tādiu durabit
ista pena. Un. Psal. xxix. Dñs exercituū vili-
tabit terrā infernoruz cū tonitruo. vñcuiqz
dādo s̄m opa sua. Et hē vox communātius
quā p̄tōres nolūt audire vt emēdet statuz
eoz. Sc̄da ē vox p̄dicantū qđ p̄dicat vñbū dī.
Ista assimilat voci tube. Un. dicit dñs per
pp̄ham ysaiā p̄dicantē Psal. lviiij. Quasi ius-
ba exalta vocē tuā et annūcia ip̄lo meo scle-
ra eoz. Itē Jobel. ii. Canite tuba i syon. co-
uocate cœlū. i. turbā. H̄ legi⁹ figurā lūuer-
x. Hirut dñsa ad moylen qñ nō habuerūt cā-
panas. Facibi duas tubas p̄p̄t quattuor
causas. Idio qñ ip̄ls d̄z pugre et mimicos.
tūc tubis facies clangorē vt ip̄lus animetur
Sc̄da qñ ip̄lus d̄z venire ad festū tūc fac so-
nū vt ip̄lus veniat ad officiū dei. Tertio qñ
aliqd̄ vis ip̄lo intimare qđ facere debeat aut
vitare. Quarto qñ reus d̄z mori p̄ suo deli-
cto. tūc fac ip̄lm p̄uocari. Ita sp̄ualit p̄dica-
tor. vbi dei d̄z brē duas tubas. vna ē p̄dicato.
Sc̄da ē sc̄ia vita vt qđ ore p̄dicat exēplis ostē-
dat. Et illas tubas d̄z brē p̄p̄t q̄tuor causas
Idio ad vocandū ip̄lum ad bellū sp̄uale
vt animēt p̄uillanimes in bonis opib⁹ vt
virilē pugnet et mūdu dyabolū et p̄priā car-
nē. Sc̄da vt ip̄lus se preparet ad festū futurū
et ne glie. Nam si aia peccatrix ibi venerit n̄
babes vestē nuptiale. audiet a rege eterno il-
lud. Adath. xxi. Quō buc intrasti. vbi ē ve-
stis vñtutuz quā ubi cōmisi i baptismō. Un.
seq̄. ej̄ciet in tenebras exteriores. Tertio d̄z
brē p̄dicator. vocē tubale in p̄dicado vt con-
uocet ip̄lm et dicat qđ debeat vitare et opari.
Quarto qñ reus debebat occidi tunc tuba
clāgebant. ita p̄dicator. d̄z tuba vocis sue cla-
mare. reu. i. peccatorē eternalit damnari n̄li-
agit pñiqz. et sic pat̄ sc̄da vox. Tertia vox ē
clamatū. Nam vox p̄tōz clamantū est di-
uersa et multiplicata. et specialiter qñqz voces
p̄tōz. Clerus. Clamant ad dñm de era cri-
mina qñqz. Clura. zodoma. merces. bomi-
cidaqz preda. Idamo clamat pro vindicta

vñsura q̄ a paupib⁹ erigit iam aliq̄ exponūt
pecunia paupib⁹ accōmodādo. meli⁹ ēt op
reciperēt a iudicis q̄ tantū in hebdomada re
cipere de vna marca vnum denariū. Schri-
stian⁹ p̄surariū accipit solituz. Un. p̄sura
in antiqua lege erat prohibita. Psal. Qui pe-
cunia suā nō dedit ad vñsurā. et munera sup
innocētes nō accepit. Eu eni paupes ita tri-
bulant. tūc clamor addñm vadit. Un. Psal.
xix. Clamabūt addñm a facie tribulantis et
mittet eis salvatore et ppugnatoē q̄ liberet
eos. Sedm peccatū clamāt ad dñm est ho-
micidū et clamat p̄ vindicta. Unde ait dñs
ad Cayn Gen. iiiij. Ubi est frater tu⁹. Elbel
q̄r̄ vox sanguinis ei⁹ clamat ad me te terra
q̄ aperuit os suū et accepit sanguinem eius.
Maledict⁹ sis super terraz. Nam homicida
peccat occidēt p̄tra omnē creaturā. nam
bō est dignissima creatura om̄i creaturā
et dñs ton⁹ terre. vt patet in psal. Om̄ia sub-
iecti sub pedibus ei⁹ ēt. Et om̄is creatura
clamat p̄tra homicidā p̄ vindicta nisi agat
penitentiā. et de⁹ descendit et vindicat. nam
p̄bibuit homicidū in decē p̄ceptus. et sic clas-
mat vox sanguinis. nisi sanguis xp̄i clamas-
ret p̄ misericordia sicut dicit aplus. Sic sanguis
human⁹ clamat p̄ vindicta ita sanguis chri-
sti p̄ misericordia. alioqñ de⁹ iam destruisset totū
mundū. ita miserabiliter fundit īa san-
guis human⁹. Psal. Effuderūt sanguinez
velut aquā in circuitu. Tertiū peccatū cla-
mat voce sua et est merces retenta. Un. Jas-
cobi. vi. Merces operarioz qui messuerunt
terram retenta est ei⁹. clamat ad dominum
et clamor eius ī aures domini sabbati in-
troiuit. Quartū peccatum qđ voce sua cla-
mat est oppressio viduaruz et orphanoz.
Eccli. xxxv. Domin⁹ non despiciet p̄ces pu-
pilloz viduarū et orphanoz. Nam si lesers
eos vt lacrimēt et clamēt. talis clamor ascē-
dit vñqz ad celū et domin⁹ eraudiet et vindi-
cabū. Quintū peccatū clamans est luxuriam
et luxuria inordinata que iam regnat p̄ to-
tum mundū. Ende Genes. xvij. dicit domi-
nus ad Abrabam. Clamor. zodome et go-
morre multiplicatus est nimis et peccatus
eoriū aggravatus est. descendat et delebo eos.

Et seq̄t. Noluit dñs sup zodomā et gomorrā
sulphur et ignē. Sed beu iā totū mūdū veit ad
talē statū q̄cqd clamant h̄ qnqz sc̄z sanguis
būan⁹. vsura. zodoma. merces retēta et vor
pdicantū et cominatū. boies surdi sūt et nō
curant. ex quo istas voces clamantes non
curat opter eos audiire q̄rā vocē. vīc̄ resu;
scitantiū q̄ seq̄t. Quarta vorē refusitantū
h̄ vorē valde borribil. Clamat nāqz xp̄s ad
modū leonis q̄ nos reluscitabit. Mā leo q̄n
parit filios suos mortui sūt. tūc p̄ma die cla
mat. sc̄da die clamat. s̄z tercia die audiūt et re
surgit. ita xp̄s clamauit p̄ma die sue pdica/
tōis s̄z nō audiūm⁹. clamauit sc̄da die i cou
ce et nō audiūm⁹. s̄z clamabit tercia die vīc̄ in
die iudicii et opt̄z nos audire sine volumus
sue nō. Item clamat vorē ageloz. Surgite
mortui veite ad iudiciū. vt pat̄z in euāgelio
Mathei. H̄tut fili⁹ boia angelos s̄nos set
colligēta q̄ttuor p̄tib⁹ mūdi. et tūc surdos fa
cietaudire. Mā aliq̄ sūt si possent obstruere
aures libent facerēt. s̄z illō oport̄z q̄d nullū
est remedū. tūc plāgent se oēstrib⁹ tre. Enī
Ysa. xxvi. Erpgiscimi et vigilate q̄ dormitis
in puluere tre Ergo ad thēma. Surdos fec̄
audire et mutos loq̄.

Bonifica. XIII. Sermo. CIII
Eati oculi qui illi
dēt q̄ nos videtis. Lū. x. Dicit enī
in rerū nata q̄a q̄la sole in splēdore
suo clarissimis oclis suis clare ituet. et nō re
uerberat oclōs. q̄nto maḡ ver⁹ sol ds oclōs
mēns p̄t delectare et suauitate cordis iduce
re. et ad h̄ faciendū tria reqrūt q̄ oclis natas
lb⁹ delectatōz ioucūt. M̄rumū ē q̄n res quā
videt ocul⁹ sūt speciola et delectabil tunc ocul
lus delectat. Sc̄dm ē q̄n mediū deducēs vī
sum fuerit claz. q̄ i medio tenebrarū nō p̄t
clare res speciola itueri seu dirigi ad claraz
rem. ido bō bñs debiles oclōs nō p̄t sustine
re lucē. Ita tria sūt q̄ oclōs mēnis delectant
M̄rumū est res speciola q̄ eīpe ds Enī psal.
Speciol⁹ forma p̄ filijs boim. Sc̄dm me
diū ē prim⁹ q̄n bo inspicit prim⁹ et pulcrum
imaginē tūc ē tāq̄ mediū q̄ dirigit ocul⁹ ad
dāi cognoscēdūz. vt p̄ visibilia ad amorem

invisibiliū inducamur. Tertū q̄i clar⁹ vīs⁹
ē cognitio deitatis mediatis fide. q̄z uisei ocul
lus exterior deū sīc ē nō vider. sīde tñ oculus
cordis ip̄m vider. et ip̄m clare videbit i fūto
sīc ē. et h̄ tria oīdūt in Euāgelio. Dicit h̄s
discipulis suis. M̄am oculi q̄ vident q̄ vos vi
dens. vīc̄ deū in būanitate. Nam ego dico
vobis q̄ multi pp̄he et reges desiderabāt vi
dere q̄ vos vident. sc̄z xp̄m filiū dei de vīgune
natū. et audiē ei⁹ doctrinā quā vos audiūt
et nō audiērūt aurib⁹ corporib⁹. et cū h̄ dice
ret. Ecce q̄dā legis perit⁹. i. doctor in lege tēp
tans eūz dixit. Hagster q̄d facēdo vitam
eternā possidebo. Et ille dixit. In lege quid
sc̄ptū ē. Quō legis. Ille r̄ndēs dixit. Diligē
dūm deū tuū ertoto corde tuo. et ex tua aīa
tua. et ex oīb⁹ virib⁹ tuis. et ex oī mente tua. et
prīm tuū sīcta p̄m. Dixit q̄z illi. Recte r̄ndē
sti. H̄oc fac et viues. Ille autē volēs iustificā
re se ip̄m dixit q̄d ihs. Et q̄s ē me⁹ primus.
H̄spicies autē ihs dixit p̄abolā. H̄o q̄dā de
scēdebat ab h̄ierlm in h̄iercho et icidit in la
tronēs q̄ erā despoliātēt enī. et plagiis ip̄osi
tis abierūt semiūno relictō. Accidit autē ve
sacerdos q̄dā descēdet eadē via. et vīso illo p̄
teriuit. Silit et leuita cū eēt sec⁹ locū et vīderz
eū p̄tālīt. Samarita⁹ autē iter faciēs veit se
cūs eū et vīdes illū misēdīa mot⁹ ē. Et appro
piās illi alligavit vulnera ei⁹. infūdēs oleū
et vinū. et ip̄ones illū in iumentū sūn durit in
stabulū et curā ei⁹ egit. et altera die p̄tulit du
os denarios et dedit stabulario et ait. Curā
illī habe et q̄d cū q̄z in p̄rogaueris ego cum
rediero reddā tibi. Quis horū iter sacerdotē
leuitā et samaritanū tibi vīdet prīm⁹ illī fūs
se q̄ incidit in latrones. Et ille dixit. Qui fec̄
misēdīa i illū. Et ait illi ihs. Glade et tu fac
sili. et sic p̄t̄ evang. Ista p̄bola ē q̄ ad gen⁹
būanū. H̄o vulnera⁹ in latrōes ē gen⁹ būa
nū q̄d cecidit p̄ p̄t̄ p̄moy pentū et iacuit ex
tra viā spoliat⁹ oībus vītūib⁹. s̄z venit sacer
dos. et pp̄bete et sacerdotes q̄ sanare eū non
possunt. Leuite fūerūt de illis q̄ sub sacerdo
tib⁹ fūerūt et seruiebant in templo dei q̄ nō
poterāt curare. Sed venit samaritan⁹ ad eī.
xp̄s et infūdit oleū misēdīa et vinū p̄tālis et
sanavit gen⁹ būanū. Ergo quo ad thēma.

Berino

Beati oculi q̄ videt q̄ vos videatis. scz xp̄m i
būanitate in ip̄m credēdo nō solū bclis cor
poralib⁹ qb⁹ ip̄i iudei eū videt. s̄z oculis mē
tis ip̄m p̄teplando et illū subsequēdo. Ergo
bñ oculi z̄c. Flota q̄ oculi iusti bois q̄ tuor
debēt videre. Idromo ad fundēdū lacrimas
ad purgandū p̄priū delictū. Scđo debēt vi
dere bona exēpla p̄imi ad imitandum. Tertio
debēt videre pulcras creaturas ad laudan
dū deū. Quartio debēt videre celestia ad ex
orāndū deū. Idromo dico q̄ oculi iusti bois
debēt videre vt fundat lacrimas ad purgan
dū p̄priū delictū. Unū ps. Erinus aquaz de
duxerūt oculi mei. q̄r nō custodierūt legem
tuā dñe. Ita sepe bō offendit deū oculis vidē
do illicita. q̄b⁹ cadit bō in Sicilia ad p̄sensū
pc̄toz. H̄ legim⁹ figurā. iij. Be. rj. q̄ Baum
p̄ meridiē deābulauit i aula sua et vidit pul
crā mulierē vroez vni⁹ militis et ex aspectu
oculoz cecidit p̄ p̄sensū in peccatū mortale.
Et illud postmodū deleuit p̄ lacrimas. p̄ co
fessionē. et satisfactionē. idēo dicit in psalmo.
P̄ersingulas nocres lectū meum lacrimis
meis rigabo. Cū d̄s p̄ peccatū offendit. p̄ la
crimas recōciliat. H̄ figurā legi⁹ Hen. viii.
Terra erat ita cooperta cuz peccatis boim
q̄d̄ dixit. Idenitet me fecisse boiez. Venit
igit inūdatio aquaz et purgauit totā terraz
ei lauit eā ab oib⁹ inūdichis ei⁹. et octo bo
mines q̄ fuerūt i arca illos d̄s bñdixit et po
suit arcū in signū misericordie in nubib⁹ celi. Et
colib⁹ veit ad H̄lo postq̄z mūdata eraster
ra et portauit ramū virentib⁹ folijs in ore d
arbores oliuaz. Ita moralit bō offendit deū
et visuz suoz ocloz p̄cupiscēta mala auar
cie. lururie et supbie. Ita d̄s p̄t bñ dicere.
penitent me fecisse boiem pc̄tōrem. s̄z cū venit
diluvium aque lacrimaz. tūc excussis oibus
peccatis de⁹ recōciliabit. et arcū federis. adē
misericordiaz ponit in nob̄. tūc saluat i arca p̄sc̄
ente octo psone. i. octo beatitudines. et colu
ba. i. grā spūlsc̄i veit in arca p̄scie poras pa
ce et spem vite etne. et aq̄ lacrimaz purificat
illa q̄ ocul⁹ ab extra vidit et maculauit. Unū
Hieronim⁹ sup Abbatheū. Sic post vebe
mētes mor⁹ aeris aer purificat et terra secū
dat. ita post lacrimaz pluulas serenitas mē

tus inducit. Et sic p̄t p̄mū q̄ oculi iusti bois
videt p̄scientiā immundā et fundat lacrimas
ad purgandū. Scđo dico q̄ oculi iusti bois
videt bona exempla p̄imi ad imitandum.
Unū Idrouer. iii. Oculi tui recta videant
et similia faciat. s̄z multi sūt q̄ veritū magis
oculos ad vanaz mūdi vidēda et inde aia
sepe maculatur. vt p̄t Hen. xxxiiij. in figura
Jacob venit cum familia sua de mesopota
mia p̄ terrā gentiliū et dixit ad pueros suos
et ad familiā suā. maneat simul. et null⁹ se
absentet nec mittat societatē nrām. s̄z pulcra
puella filia ei⁹. Vna noīe exiuit de societate
vi videt mulieres et vanitates regionis
illū cū videret fili⁹ p̄ncipis gentiliū apprebē
dit puellā et violauit eā. Ita moralit nos su
mus in via p̄ quā tendim⁹ ad patriā nrām
ito oportet nos manere in via recta et iusta.
Unū Beutero. v. Non declinabis neq̄z ad
dexterā neq̄z ad sinistrā. sed p̄ viā quam pre
cepit d̄s de⁹ vester ambulabis. Sed sunt
multi q̄ dimittunt societasē bonā. id est. vita
sanctoz q̄ suis bonis operib⁹ meruerunnt
nere viā vite. s̄z iam veritū oculos ad vanaz
bui⁹ mūdi. qd̄ vidēs dyabol⁹ capitanimaz
maculat et p̄uateam viue ac ducit ad p̄sen
sum peccatoroz. sicq; misera aia ambulat p̄
mortē nec veniet ad patriā cū electis. Hiero
. ix. H̄eu heu mors intravit p̄ fenestrā. Fe
nestre sūt oculi p̄ q̄s vadit ad aiaz aut mors
aut vita. iō claudat diabolo et aperiat xp̄o.
Tertio dico q̄ oculi beati vident creaturas
q̄s de⁹ creauit nobis ad utilitatem et sibi ad
laudem et honore. Unde Idsal. Videbo ce
lostuos opa digitoz tuoz. lunā et stellas q̄
tu creasti. et illas debēt videre boni hominiū
oculi ut laudet creatorē in creaturis. q̄ crea
ture sunt velut speculū in q̄ relucet potentia
patris. sapientia filij. bonitas spūlsc̄i. Unū. i.
Coz. ruij. Eisdem⁹ nūc p̄ speculū in enigma
te. et post hanc vitam facie ad faciem. s̄z ocu
li auari hominiū vident creaturas. videlicet
domos pulcras. possessiones aitalia. agros.
vineas. et desiderant et optant et cogitat sta
tim in corde suo. Utinam illa res esset tua.
Et hoc est maximū peccatū. q̄a dicit in p̄ce
pus dñi. Non concupisces rem p̄imi cui

in iuste. sic fecit Elchab rex isrl. vt p; iii. Be. xxij.
 Tidit vineā pulcrā q̄ erat vniq; dicebatur.
 Maboth et misit p eo et dirūt. Ha mibi vineā
 tuā. q̄ noluit sentire. ppter fuit lapidat. et
 peccauit ille rex mortalit p̄ visū et dānat est
 eternalit. Q̄ at oculi bois auari oia q̄ videt.
 xcupiscut legi figura Zach. v. ubi angelus
 dñi ondūzacharie mulierē sedētē i ampbo-
 ra q̄ būit octos vidētes in vniuersa trā. tan-
 dē veit ā gel et posuit sup os amphore talen-
 tū plūbi. venerunt due mulieres bñtes alas
 milui et duxerūt amphorā cū muliere i traz-
 lennaar et posuerūt eā ibi. Ita moralit mu-
 lier sedēt i amphora cuiq; ocli sūt i vniuersa
 trā eā auaricia cui nō sufficit qd̄bz. Sz deside-
 rat oia q̄ videt i vniuersa trā. Zalētū plūbi
 qd̄ posuit ā gel sup os amphore est posituz
 in signū ipietatis. q̄ auarī eīpi claudit os
 ei ad orādū p grā diuia. Un̄ psal. Apudita-
 siā labia dolosa. et claudit cor ad cōpaniēdū
 p̄rio. Sz venerūt due mulieres babentes alas
 milui. i. auibitas i acqrendo. et austertas in
 possidēdo. tāq; milu q̄ rapiedo q̄cqd̄ ocli vi-
 det. h̄ tollēt eū de tra vniētū et pducēt ab ter-
 rā morientū Un̄ Psal. xxii. Ligatis ma-
 nib; et pedibus p̄cīte eū i tenebras exterio-
 res. ibi erit fler et stridor dētū. Ergo quo ad
 ibema. Beati oculi q̄ nō xcupiscut rem pri-
 mi. sed vidētes creaturas laudat creatorem.
 Quarto dico q̄ oculib; bois desiderat eter-
 nā gliaz. H̄ā vidē q̄ oculi biōz et iustoz so-
 let leuari ad celū vñ pñt diuinā grāz expecta-
 re. Un̄ psal. Leuavi oclōs meos in mōtes.
 vnde veniat aurilū mibi. Sz mlti sūt q̄ ma-
 gis leuāt oclōs vt videāt honores b; mudi
 q̄ bonorē celi. cū tñ honores mdi cito trāse-
 ant. Un̄ romani depigebat honorēb; mdi
 utēplo Alipollinis ad modū bois babentis
 rosa i derrā. liliū i sinistra. sup̄ sollequiu
 ifra absinthiu. et sc̄pserūt sup̄ imaginē. leuate
 et qd̄ significat p̄siderate. H̄ā bō cū eī bonore
 b; mudi floret ut rosa delicijs et diuinitjs. sed
 de vespē. i. xpe mortis et aduersitatis arescit et
 ab oib; vilupdēt ut rosa arida q̄ p̄scit cito
 cū arida ē. Ita i sinistra liliū albū cū suis fo-
 lijs. nā liliū bñ redolet vel bonū dat odorem
 dū floret. ita grā bois cū eī bonore mdi. Sz qn̄

folia cadūt cito sordescūt. ita cū bois bonor
 cadit et aduersitas et mors venit. tūc cito bo
 nor et vires sordescūt. Itē sollequiu supra i
 signū q̄ sollequiu bz talē naturā qn̄ soloriē
 aperit; dū sol recedit et occidit claudit. Ita
 fortuna et bonor mōdi cū sol p̄speritatis adue
 nit et ort̄ aperitb; oclōs et videt cuncta sibi
 placēna. Sz cū sol occidit. i. cum mors venerit
 stat oculi claudit. et tūc nihil videt nisi tene-
 bras et claudit in sepulcro. Itē inferi ablin-
 thū i signū q̄ ois delectatio mūdimō ē dul-
 cis i p̄cūs. et erit amara post hāc vitā Psal. xx-
 iii. Erit poro amara bibēt illā. blāde in-
 gredit. Sz erūt ei nouissima q̄li absinthium.
 Item psal. Fēl draconū vinū eo. et ve. af. in.
 Ergo ad ibema. H̄ā oculi q̄ videt transito-
 ria vana et despiciūt. et celestia appetūt. et cuz
 deo eternalit gaudēt.

Bomica. XIII.

Sermo. LV.

Nus illoz ut iii/
 v. dit q̄ mūdat est regressus ē ma-
 gnificās deu. Lu. xvii. Nulli vni-
 lūs homini q̄ ad aīaz nūl grā diuia. H̄ō ē
 q̄ moris imago. et q̄ vas vacuū et fractus.
 Un̄ psal. Fac̄ sū tāq; vas pditū. Et i alio
 psal. Tāq; vas figuli p̄fringes eos. ideo ait
 Idaul. Grā dei sū id qd̄ sū. H̄ā mlti babu-
 erūt sanitatē corporis sine grā dei et pierit. et sic
 grā valet sup̄ omia ad salutē aie. ita sanitas
 corporis valet homini et vtili est oib; diuinis
 mudi. Ergo dicit Catbo. Eger diuies habet
 numū Sz nō bz ipm. Si homo sp̄ et infirm
 qd̄ sibi valeret aurū et argentum terre vñlis.
 Ad sanitatē obtinendam tria sūt necessaria
 Primo sapiēti medico suā infirmitatē ostē-
 dere. Unde Eccl. xxxviii. Altissimus crea-
 uit medicinā de terra. et vir prudens nō ab-
 horrebit eā. Secundū est p̄ceptū medico ob-
 seruare. si infirm nollet obedire medico ipz
 curare nō possz. Unde Sre. Ipse iterim
 q̄ p̄cepta medico negligit. Tertiū est sanis-
 tatis bñficiū medico reddere. Unde Berñ.
 In gratitudo est vñt exurens et ericcans
 omnē fontem gratie. De his beneficj xpi
 circa curationē leprosorū legit in Henā gelo.

Bermon

Cum iacet ih̄s in hierlm̄ trālibat p̄ mediā sa
mariā q̄ fuit regio gēnū iuxta regionē ga
lilee ⁊ cū itaret in qdā castellū occurserūt
ei decē viri leprosi q̄ audierūt q̄ ih̄s illuc veni
ret ⁊ ip̄m ibi expectabāt extra portā castelli ī
mōte. Cū āt dñs veit cū disciplis surrexerūt
leprosi ⁊ steterūta lōge nō audentes sibi ap
propinqr̄ ⁊ levauerūt vocē dicētes. Ihu p̄
ceptor miserere nr̄i. Quos vt vidit misericordia
mor̄. q̄ sibi p̄p̄uī est m̄beri. dirūt eis. Itē ⁊
ostēdite vos sacerdotib̄. Et factū ē dñi irent
mūdati sūt. Un̄ āt ex illis vt vidit q̄ mūda
tus ē regress⁹ ē cū maḡ voce laudis laudās
deū. ⁊ cecidit in faciē sup̄ crām an̄ pedes ih̄su
grās agēs. Et h̄ erat samaritan⁹. Mōndēcē mūdati sūt. Et nouē vbi sūt
Ihd̄ est inuenit⁹ q̄ rediret ⁊ daret glam̄ do nisi
B̄ alienigena. ab extra veniēt. Et aut illi ih̄s
Surge ⁊ vade q̄ fides tua saluū te fecit. Et
sic p̄euāgeliū. Nota q̄ q̄ tuor̄ modis. i. q̄
tuor̄ de causis mūdati aliq̄ res. Primo mū
dat corp⁹ vt fiat sani⁹. Scđo mūdat dom⁹ vt
fiat mūdior. tertio mūdat frumentum vt fiat
puri⁹. Q̄rto mūdat facies vt fiat clarior. Id
modico q̄ corp⁹ mūdat vt fiat sani⁹ p̄ medi
cina laxaria. vt p̄z de medicis. Q̄n̄ ei malo
buiores veniūt i corp⁹ hoīs inde ificat corp⁹.
et inde sepe maculat ⁊ inde q̄siqz leprositas
generat. Bebet iḡt malos buiores i se p̄ ber
bas amaras purgare. Ita bō sepe spūalt in
aia maculat p̄ malas cogitationes p̄ mala v̄
ba ⁊ malas opatōes. et inde corā angel̄ aia
sordet sic lepros⁹. despicit ⁊ ejicit. Bebz̄t ta
lis aia sentiēs se grauata malis humorib⁹
pctōy querere medici misericordē ⁊ offerre
illi sicut leprosi solebat̄ veteri lege. De qua
legi⁹ Leuit. xiiij. Q̄n̄ ei lepros⁹ bō mūdabā
tur a lepra offerebat duos passeres viuos. ⁊
tūc sacerdos accipies illos passeres iuit cūz
leproso i flūmē aq̄. ⁊ vnū occidit i vase freo
⁊ miscuit sanguē cū aq̄ ⁊ bēbat aspersoriū d
ligno cedrino ⁊ ylopo. ligabat̄ passer vn⁹ fi
lo coccineo ad modū aspersoriū ⁊ aspergebat
septies leprosus cū illa aq̄ admittit sanguine
passeris iterfecti. ⁊ ali⁹ passer dimictebatur i
agrū volare. Ita moraliter pctōr̄ ē leprosus i
aia. q̄ sic leprosus fuit abieci⁹ i antiq̄ lege. vt

p̄z Leuit. xiiij. Qui fuerit lepros⁹ inter vos
ejiciet extra ciuitatē vel castiz. Ita peccator
in ania ejiciet tpmoris extra castiz. L. ciuit
tatē celestē. Sētēs pctōr̄ se leprosuī d̄ se ostē
dere sacerdoti i p̄fessiōe suā infirmitatē dete
gēdo. ⁊ d̄z offerre duos passeres. i. p̄mōdem
cordis ⁊ sanſfactōez opis. tūc sacerdotes ac
cipiūt aspersoriū de ligno cedrino scē crucis
passiōis xp̄i i adiutoriū p̄ absolutōe. q̄r̄ xp̄s
p̄ nobis in ligno satifecit. ylopo. i. būilitate
et circūlūt ⁊ aspergit cū aq̄ viua ⁊ sanguē
xp̄i q̄e p̄ nobis septies effudu. Itaz p̄ nr̄is
pc̄tis voluit septies sanguē funde vt nos la
uaret a pc̄tis. vt dicit Job. à Elpoc. Qui di
lerit nos ⁊ lauit nos i sanguē suo a peccatis
nr̄is. Idrumo effudit sanguē i circūlūtōne.
scđo i flagellatōe. tertio i coronatiōe. q̄rto in
manuū p̄foratōe. q̄nto in pedis dextri iſixio
ne. serto in līstī pedis clavi i uncussiōe. sep
timo i lateris lāceē militis apōtione de q̄ exi
vit sanguis ⁊ aq̄. vt i enā gelio Job. Unus
miles noīe Lōgin⁹ lat⁹ ei⁹ apūt lācea ⁊ cō
tinuo eruit sanguis ⁊ aq̄ in remissionē pec
cator̄ vt nos lauaret ab oī pctō aie ⁊ corpis
Ergo q̄ ad ibema. Idūdat⁹ ē et regressus ē
magnificās deū. Scđo dico q̄ aliq̄ res mū
dat vt fiat mūdior sic dom⁹ a lordib⁹ p̄sco
bam. ita mūdat dom⁹ p̄scie vt fiat habitatō
xp̄i. Sicut eni videm⁹ q̄ ancilla purgat do
mū ⁊ oēs imundicias p̄gregat ante ostiū ⁊
cū pala p̄scit ante ostiū. ita bō d̄z p̄gregare
oēs sordes pctōy ⁊ eis cere extra domū p̄scie
cū pala p̄fessionis. sicut fecit Dauid q̄ dixit.
In corde meo meditat⁹ sum ⁊ exercitabat̄
scopebā spūm̄ meū. Idūt mūdatōnis legi⁹
figurā. Antioch⁹ p̄nceps milicie intrauit rē
plū et erexit ydola et cogebat p̄plū vt adora
ret ydola. sed dixit Judas machabe⁹. Q̄dē
lus est mihi mori i bello q̄z videre mala gē
nis nostre. et pugnat̄ p̄tra eū et vicit et iura
uit templū ⁊ eiecit ydola ⁊ purgauit domū
dei. et fecit altare nouū et obulit sacrificiūz.
et p̄strauit se in tra orās ne ampli⁹ incideret
in tantā tribulatōes q̄ sic templū imunda
ret. Ita moraliter Antioch⁹. i. dyabolus in
tratemplū cordis nostri et facit inde tem
plū ydolor̄ q̄n̄ ibi fit auaricia. luxuria. gula.

q̄sūt idolorū sicut? sic dicitur Galat. v. Sed aia deuota h̄ considerās q̄ de domo p̄ scie q̄ d̄zē do-
mus dei facta ē dom⁹ idolorū dicat cū iuda-
macbabeo. Adeli⁹ ē m̄bi mori i bello spūa:
li pugnādo p̄ vicia q̄z videtāta vicia in do-
mo p̄ scie. et sic pugnet p̄ annochū. i. diabolū
vincēdo et domū mūdet p̄ scobā p̄ fessionis.
et se p̄sternere d̄z ante facie dei orādo dicens
Alle vñqz ampli⁹ dom⁹ p̄ scie mee imūdet. et
sic p̄t scđm q̄ dom⁹ mūdat q̄ fiat mundior
Tertio dico q̄ aliq̄ res mūdat q̄ fiat mūdi:
or. i. purior sicut frumētu a palea. Nam vidē
q̄ qñ frumētu ē imūdu a paleis. ut c p̄ flagel:
lū bene p̄terit et mūdat. ita aia bois qñ ē im
mūda a p̄tis d̄z se p̄ flagellatōe. i. castigatō
nē bene mūdare. q̄ q̄cqd bō patiēt sustinet
et seip̄m flagellat h̄nō sustinebit i purgato:
rio. Unū legi⁹ p̄ romani depigebat peniten:
tiā vt bō nud⁹ tenēs i manu flagellū ferreuz
eu q̄ttuor folijs. In p̄mo folio scribebat plā
go. in scđo dico. in tertio volo. in q̄rto facio.
Ita spūalit depingit mūdatio aie p̄ flagel:
lū vt bō nud⁹ in signū q̄ sic in bōe nudo ni
billatet. ita penitēs d̄z oia p̄tā sua p̄fiteri. q̄
nō p̄fiteri et nō reuelati minat dñs. Nam. iij.
dices. Beuelabo pūdēda tua in facie tua co
rā oib⁹ i die iudicij. Itē depigebat cū flagel:
lo. q̄ sic p̄ flagellū purgat trūcū. ita castiga:
tio mūdat aia. Hoc flagellū hūi q̄ttuor fo
lia. In p̄mo scribebat aureis lris plango in
signū q̄ voles mūdare aia. d̄z plange. Unū
psal. Lauabo p̄ singlas noctes leciū me. z.
idē. p̄scia meā. In scđo dico. i signū q̄ vere
penitēs d̄z dicere p̄p̄a p̄tā et nō aliena. Unū
Bictu p̄us p̄tā tua et iniqtate tua vt iu:
stificeris. In tertio volo. q̄z vult mūdare
aia. suā d̄zbrē voluntatē q̄cqd sibi a sacerdos:
te iniūgat q̄ illō velit facere. In q̄rto scribe:
bat facio. q̄a ve penitēs voles mūdare aia.
suā d̄z facere vt flagellatō p̄nie r̄ndeat culpe
ita aia purgat p̄ flagellatōe p̄nie. Itē vidē
q̄ aux̄ p̄ba p̄ignē vt fiat puri⁹. sic aia bois
p̄ignē tribulatōis. Psal. Igne me examia:
bit. Nam qñ aurifaber aurū p̄ba p̄ ignem
q̄dū ibi fuerit imūdicia in igne fumū emi:
tū. ita q̄dū bō ē impatiens et remurmurat
p̄ignē tribulatōis. ania nō est mūda. s̄z qñ

patientē sustinet tūc ē mūda. Itē ait Iacob. i
cano. c. j. Unū vir q̄ suffert tepratōes. q̄niaz
cū p̄ba p̄uerit accipiet coronā vite quā re:
pmisit d̄s diligentib⁹ se. Et Sap. vii. Lanqz
aurū in fornace p̄bauit illos. Et sic p̄t tertiu
q̄ aia mūda s̄cē trūcū p̄ flagellū. Quarto
dico q̄ facies mūdat vt fiat clarior a macul:
ea detur p̄p̄ab⁹. Unū qñ aia ē sine p̄tō tūc ē
pultra s̄z macule diuerse detur p̄tā eam. Unū
p̄querit Hierere. Clermes ascedunt sup terrā.
facies eaꝝ facies cōbuste. Vide⁹ nanqz qñ
boiles serialib⁹ dieb⁹ laborat i domo macu:
lant facies eoz. et idō h̄nt specula ante ostia.
Unū qñ domū exēt ad solēnitatē tūc specula
inspiciunt si aliq̄ macula in facie apparet vt
illas deleat. Ita moralitē bō existēs i h̄ mō
tāqz in domo laboras diuerlimode. et anqz
creat de domo corporis videat speculū cōscie
sue diligēt an aliq̄ macule ibi fuerint. et si
aliq̄d ibi fuerit q̄d oculos diuine maiestatis
offendat. deleat et mūdet in aqua p̄tritōis
Undelegimus Judith. c. i. q̄ ipsa Judith
volens liberare populuz suū vt placeret p̄n:
cipi et vt inueniret grāz in cōspectu ei⁹ lauit
facie in fontib⁹ betbulie. et sic facta pulchra
placuit p̄ncipi. ita q̄ mādauit oib⁹ subditis
suis dices eis. Dimitte eā libere ire ubiqz
qz voluerit. et sic de mane venies ad portas
ciuitatis dicit. Eperite portas q̄ nobiscum
est de⁹. Ita et nos qñ aia bois ē obessa poi:
uersa teptamēta et p̄tā voles p̄p̄im suū libe:
rare. i. voluntatez. memorā. et intellectū. q̄ sūt
pp̄lus aie d̄z facie lauare in fonte lacrimarū
vt placeat altissimo p̄ncipi. et iūc p̄nceps mā
dat suis subditis. i. diabolis q̄ obedūt man:
datis ei⁹ dicens illis. Dimitte eam libere
ire tempe moris ad portas ciuitatis eterne.
Et tuncaia veniens ad portā ciuitatis etne
dicit. Eperite mibi portas q̄ nobiscum est
de⁹. Unde Hieronim⁹. O lacrima hūilis
tua est potentia tuū est intrare regnū. an tri:
bunal tu secure stabis et q̄cqd petieris obni:
nebis. accusantib⁹ inimicis silentiū iponis
magis diabolum crucias q̄z pena inferni. et
q̄nto lacrima est maioris amaritudis tāto
magis facies purificat. Ergo q̄ ad thema.
Unus illoꝝ vt vidit. z.

Sermo

Dominica.XV.
Sermo.LVI

Domine anima plus
nest quod corpus. Mat. vi. Secundum philosophum cum patrionum spiritum fit effectus ut calidi et frigidi quod sunt effectus prius sic eorum operationes sunt patriones. Ita sollicitudo circa tripalia habet tres malas conditiones. Prima ratio mala est quod habet menem afflige sollicitudo tripalia sic spina. Tunc dicitur. Quod cedit inter spinas fructum non dedit. Tunc Eccl. i. Tunc cuncta sunt sole et ecce vanitas et afflictio spiritus. Secunda ratio mala est sensuum entertain intellectus sapientie destructio. Ideo quodammodo per hanc vade ad scolas athenensis piecit oes pecunias et oes occupationes tempales deposituit ut posset melius sapias inestigare. Tertia mala ratio est anima a deo elogram et dei obliuisci. Tunc Hier. ii. Id opulenter me oblitus sum in me diebus innumeris propter sollicitudines separales. Tercia sollicitudo circa spiritualia habet tres boas rationes circa animam patras primis. Tercia bona sollicitudo spiritualis quod ibis homo solat. Tunc Eccl. ii. Gladia ad spiritualia et affluunt deliciis. Secunda bona ratio spiritualis quod sollicitudo spiritualis intellectus illuat in via dei anima deducendo. Tunc in psal. Accedite ad eum et illuminamini et faciet vestrum orem profundet. Tertia bona ratio est quod vivunt cum deo sollicitudines spiritualis. Vnde apostolus i. Cor. vi. Qui adhuc domino non spiritualis est cum illo. Ego David in psal. Nisi adhuc adherere domino bonum est et ponere in deo spem meam. Et ideo dominus promedit illos quod ponunt sollicitudinem spiritualiter sollicitudinibus tripalibus et magis eligunt suorum quod diabolo pauperiam. Et dicitur Beatus angelus dicitur Ihesus dominus. Nemo propter duos dominos suos aut enim unum odio habebit et alterum dileget. aut unum sustinebit et alterum rennet. Sic vos domini non potestis suos et mammonem quod est deus pecunie vel avaricie. Ideo dico vobis ne solliciti sitis aie vestre quod manducens neque corpori vestro quod induamini. Nonne anima plura est quam esca et corporis plus quam vestimentum. Respice voluntaria celi quod non servat neque meruit. neque congregatur in borea. et pater vester celestis pascit illa. Nonne vos magis pluris estis illis. Quis autem vestrum cogi-

tatis propter adiuvare ad statutum suum cubitum unum Erde vestimenti quod solliciti estis. Considerate lilia agri quo crescent. si laboraret nequebant. Bico autem vobis quia nec Salomon in oriente gloriosa sua cooperatur sicut unus ex istis. Si ei fenua agri quod est hodie et crassus in clibanum mittit de sic vestit. quanto magis nos minus fidei. Molite ergo sollicitum esse dicentes. Quid manducabimur aut quod bibemur aut quod cooperemur. sed enim omnia inquirunt gemes. Scit enim pater vester quod bis oib[us] idigit. Querite ergo proximum regnum dei et iustitiam eius et hoia adiuvant vobis. Et sic per tria genitiva. Ergo quod ad thema. Nonne anima plus est quam corpus. Et haec propter quatuor causas. Primo propter initium creationis. secundo propter officium vocatoris. tertio propter precium redemptoris. quarto propter proximum ad quod vocata. Nam dico quod anima plura est curanda quam corpus propter initium creationis. Nam per modum die lucis. secundo die celum creavit et terram. tertio die arbores et plantas. quartio die solem et lunam et stellas. quanto die pisces et volucres et bestias terre. Tunc beata trinitas dixit. Faciat boies ad imaginem et similitudinem nostram. quod anima. Nam sicut sigillum impressum est cere. ita anima impressa est corpori. Tercia corporis terra est. et anima secundum formam quam est sine precio ad imaginem dei creata est. Et sicut deus unus est in essentia et trinus in personis. ita anima in tribus dignitatibus et una dignitas in persona animae in essentia. videlicet memoria. voluntas. et intellectus. quod sunt tres potentiae animae. Nam memoria ad amorem patris disponit. voluntas disponit ad fidem filii. et intellectus disponit ad spem eternam per spiritum sanctum. Quare autem deus creavit boies secundum formam corporis de terra fragili materia. Bicunt doctores quod fecit ideo quod perfectus est in tribus operacionibus creationis. Nam aliquis creaturas creavit ex puris spiritualibus materiis. sicut angelos. Alius quis creavit ex puris corporalibus materiis. sicut sunt animalia quod non sunt anima nisi vegetativa. quod moritur cum corporibus. et sensitiva. sicut babent non habentia intellectus. et sic voluit perficere tertium opus. et creavit boies de puris corporalibus. videlicet quatuor elementa. de igne. aere. aqua et terra. De puris spiritualibus miscuit de naturis angelicis. et sic homo secundum corporis creaturam est velut animalium. et secundum animam velut angelus quod habet

intellige. a sentire. q̄ b̄ memorare. et voluntarie agere. et sic aia ducit ymaginē dī cū vexillo deitatis. et cetero creatō nō sūt nisi vmbra. idō vnuſq; d̄z seruare aia mūda; s̄c̄ sibi in baptismo cōmittit. cu z ei vestis innocētie tradit. q̄ ligfificat illā vestē q̄ ante sibi erat trādita sc̄ a n̄ peccatū. Et iō dicit sacerdos q̄n puez baptisat. iduēs eū veste īnocētie. veste lctāz et imaculatā et candidā quā pferas a n̄ tribunā xp̄i. et pp̄cea dicit illis in die iudicij q̄ maculaverit veste īnocētie et n̄y nuptiar̄ Elmice quo huc irasti nō habēs vestez n̄ptiale. Mat. xxiiij. Etiō seq̄. Ligatis maib̄ et pedib̄ pycite eū in tenebras exteriōres sibi erit flet⁹ et stridor dentiū. Et sic pat̄ p̄mū q̄ aia pl̄ ē curāda q̄z corp⁹ pp̄t iniū creatōis. Sc̄do dico q̄ aia pl̄ ē curāda q̄z corp⁹ pp̄t officiū ad qđē vocata. H̄ā ē ad illō vocata ut laudet creatorē cū āgelis et archangelis. et reddat grāz actōes pbñficijs sibi a deo col lans. Un̄ aug. i li. d̄ sp̄u raiā. H̄ō in medio p̄stitut⁹ ē a dō vt hōi sūiat create. q̄s s̄biecit dñs sub p̄tatebois ad sūiēdū ei. vt luna. sol. et stelle. abores. plantæ. et bestie tre. Et h̄dicit David in ps. Omnia subiecisti sub pedibus ei⁹ oves et boues vnueras. in sup et pecora cāpi. Glorares celi. Et debis oib̄ n̄ alid requirit nisi q̄ hō laudet ip̄m et sūiate i ī san citate aie. Un̄ apl̄s. i. ad L̄b̄s. iiiij. H̄ō enīz vocauit nos dñs in imūdiciā h̄ in sc̄ificatoz ut seruiam⁹ dñō. Et iō soli hōi iter creatōs datū ē intellige creatorez qđ alle creature nō babēt. et iō au. pp̄ba. Lauda aia mea dñm. laudabo dñm ī vita mea. psallā deo meo q̄z diu fuero. D̄es create clamāt ad hominez. Ohomo diligē creatorē. Et h̄ tripli voce. M̄ia vox creatar̄ē. Ohō accipe. Secūda vox. Ohō redde. Tertia vox. Ohō fuge. Quare p̄ma vox clamāt. Ohō accipe. H̄ā du sol orū dicit. Ohō accipe meū seruitiuz. q̄ splēdeo ubi. sic luna et stelle clamāt. et tra clamāt. accipe seruitiū meū. q̄ ego te portoz pasco. et omēs create clamāt. accipe. Sc̄do clamāt oēs create. redde. qđ. certe grāz actō nea. Un̄ apl̄s. i. Coz. iiiij. Quid hēs hō qđ nō accepisti. nā paup et nud mūdū irasti. redde ergo qđ reddere debes. et qđ. certe dī.

lige dēū. et da paupib̄ nō ip̄i deo s̄z pp̄c ip̄m. Ip̄e ei nō indiger pecunia n̄ carnib̄ et bau roz. vt dī in psal. Bonoz meoz nō egēs. sed obō redde altissimo vota tua et redde sacri ficiū laudis. Tertia vox clamāt. fuge. et q̄re nā s̄bō nō laudat creatorē accipies bñficia eius. tūc ois creatā clamāt. fuge. Quia nrā p̄scia p̄seq̄ nos accusans infelice aia zad oc cursū ois creatā. nā bō q̄ sc̄it se in p̄ctis trepidat in eq̄s timet se mergi. Sz̄bō sc̄ies se sine p̄ctis vadit secure. Et iō ml̄i sc̄i trāslibāt nū dis pedib̄ et siccis p̄ aquas. Homo ex̄ns in p̄ctis fugit tonitruū timet p̄cuti. Sz̄ si sc̄ret se sine peccatis nō fuger. Itēz supradicta vba dicit btūs Aug. sup Hen. Si bō i peccatuž trāsgressionis nō cecidisz ip̄m nulla creatā leslisset. Ergo pt̄z sc̄dm q̄ aia pl̄ ē curāda q̄z corp⁹ pp̄ter officiū ad qđē vocata. Tertio dico q̄ aia pl̄ est q̄z corp⁹ curāda. pp̄t p̄ciuž redemptōis q̄ est redēpta. dicit apl̄s. i. Coz. vi. Empti estis p̄cio magno. q̄ p̄cio. dicit p̄trus. H̄ō auro neq̄z argēto. Sz̄ p̄cioso sangui ne agni imaculati. cui⁹ vna gutta preciosis or erato i mūdo. et pp̄ter uobilitatē aie istud p̄ciuž nō potuit inueniri in finib̄ mūdi. Adō inuenit pater extra fines oēs. et h̄de paterno corde. Un̄ Idrouer. xxxi. Idrocul et de vleis finib̄ p̄ciuž ei⁹. Nam oē aux totū mūdi ē q̄ arena exigua ad valorē vni⁹ aie. Istud preciū posuit pater in vterū v̄gis. et solutiū fuit p̄ nobis dum h̄ sanctissima caro v̄gialis cū corona spinea cū clavis et flagellis fuit p̄forata et lācea. et ita large solutiū et effusū p̄ciuž qđ tanq̄z riuiuli aquaz de fonte effluxit. H̄ō p̄ciū solutoz p̄dirit dauid in ps. Ex v̄suris et iniquitatē redimet aias eoz. et honorabile no mē eoz corā illo. q̄ mō sedet cū ip̄lo patre in gla. et idō aut Bern. Ohā misera q̄ tam p̄cioles redēpta. quare p̄mitis tibi corpus dominari. H̄ā nq̄d maḡ est p̄fusio vbi irris̄ det seruus dñm. et vbi ancilla est sup dñam q̄a corp⁹ est sicut ancilla. et aia est sicut dñā. H̄ā legi⁹ figurā Hen. xvi. vbi sarai vrox patriarche abrae q̄ būit ancillā q̄ voluit do minari sup dñam. accepit p̄tatem a viro et affuxit ancillaz in pane et aqua. et tandem veit ancilla se būilians dñe sue et fec̄ multa bona

Sermo

Ita moraliter corp⁹ est ancilla. sⁱa d^{na}. et si
corp⁹ permittit dominari super animam d^{nam}
aia irridet ab electis in die iudicij. Bebet
ergo d^{na} aia accipe p^{re}tatem a xpo et afflige
corp⁹ in pane et aqua pro peccatis. tūc se bui-
liat corp⁹ et multa bona permittit et facit. et sic
p^{ro}teriu^m q^{uia} pl^{ur}ē curāda q^{uia} corp⁹. Quar-
to dico q^{uia} aia est pl^{ur}ē curāda q^{uia} corpus pro-
pter p^{ro}mī ad q^{uia} vocata. I^{hes} illud p^{ro}mīus
est eterna beatitudo q^{uia} est p^{ro}missa oib⁹ in h^{oc} cor-
pore bⁿ laborantib⁹. velut iⁿ vinea ^Mat. xx.
Uoca oparios et redde illis mercede. Quae
et igit^m aia ne aliqd committat unde tale p^{ro}cū
amittat. q^{uia} p^{ro}missa sūt aie et corpori q^{uia} bⁿ se ba-
buerūt in labore bⁿ oper^m duodecim mu-
nera q^{uia} enumerat bⁿ tūs Aug⁹. i. li. decimi. dei.
Primū donū ē claritas sine tenebrositate.
q^{uia} iusti fulgebut sicut sol. Scđum ē speciosi-
tas sine deformitate. q^{uia} nūc erit specios⁹ for-
ma p^{ro}filijs homi. Tertiu^m ē agilitas sine pon-
derositate. q^{uia} tūc in oib⁹ obedit corpus ania.
Quartu^m ē impassibilitas sine penalitate. q^{uia}
tūc nec aia nec corp⁹ p^{er} pati. Quintu^m ē sub-
tilitas sine grossitate. q^{uia} tūc nec aia neq^z cor-
pus p^{ar} includi. sed sicut sol vitru^m penetrās-
sic aia et corp⁹ simul p^{er} ferrū et mūrū penetrās-
re p^{ar}. Sextu^m est sanitas sine laguore. quia
corp⁹ nō p^{er} ampli^m infirmari nec aia. Sep-
timu^m est requies sine labore. q^{uia} nec ania nec
corp⁹ fessari seu lassari potest. Octauu^m est
securitas sine timore. q^{uia} ibi ois timor a cor-
pore et aia remouet. sed ania nūc resistit cor-
pori et corp⁹ aie in hac vita. Nonū ē noticia
sine errore. q^{uia} nūc videm^m in speculo scilicet in
creaturis creatorē. sⁱtūc facie ad faciem. Beati-
mū ē par sine perturbatōne. q^{uia} ibi nulla est di-
scordia. sⁱ oib⁹ vna volūtas. Undecimū est
vita sine morte. q^{uia} neq^z mors neq^z luct⁹ erit
ultra. Duodecimū ē gaudiu^m sine dolore. vñ
Psa. li. Et leticia sempiterna super capita eoz.
Et h^{oc} duodecim dona p^{ro}meret ania in corpe
et habebit ea p^{er}petue. Ergo q^{uia} ad thema. No-
ne aia ampli^m est q^{uia} corp⁹ p^{er} initiu^m creato-
ris. p^{ro}pter p^{ro}cū redemptōnis. p^{ro}pter officiū
vocationis. p^{ro}pter premium eterne remu-
nerationis.

Bonica. XVI.
Sermo. LVII

Ortus est filius

Onūc matris sue. Luc. vii. Justi-
cia apparet in maloz punitione.
et misericordia in remissione peccatorum. sⁱtūc magis est
necessaria humano generi misericordia q^{uia} iusti-
cia p^{er} fragilitatē būianitatis. et i^do clamor
ppha. Bⁿne cū irat⁹ fueris misericordie recorda-
beris. et q^{uia} quis equalis fuerit in illo iusticia
et misericordia. tūc sp̄suā misericordiaz p^{ro}ponit iusticie
et ideo di. Ezech. xviii. Non morē p^{ro}ctoris.
sed ut puerat et viuat. et p^{ro}pter misericordiaz ad
gen^m būianū voluit incarnari. vt dicit apla.
Non ex opib⁹ iusticie q^{uia} fecim^m nos sed sūm
suā misericordiam saluos nos fecit. p^{er} crucifixio;
nē et mortē vt nos reuocaret ad vitā. Ergo
videns vnicū filiu^m vidue mortuū miseris
dia mot⁹ resuscitauit eū. vt p^{ro} in euangelio.
Ibat ihs in ciuitatem q^{uia} vocatur Maym et
ibant cum illo discipuli ei^m et turba copiosa.
Cum aut^m appropinquaret porte ciuitatis ecce
defūct⁹ efferebat vnicus filius matris sue. Et
bec erat vidua. et turba ciuitatis multa cu^m
illa. Quā cū vidisset ihs misericordia mot⁹ sup
illā dixit. Non flere. Et accessit et tenet locu-
lum. H^{oc} q^{uia} portabat steterūt. Et ait d^{ns}.
Adolescens ubi dico surge. Et resedit q^{uia} erat
mortu⁹ et cepit loq. Et dedit illum matris sue
Eccepit atq^{ue} oestimorū magn⁹ surrexit in nobis. et q^{uia}
visitauit d^{ns} plebē suā. Et sic p^{ro} euāgeliu^m.
Mota circa thema q^{uia} duplex est mors. Idū
mā ē mors nature. Scđa mors culpe. Ter-
tia mors spūalis grē. Quarta mors eterna
lis gebenne. Idūma mors nāte est. q^{uia} omes
creature naturales moriunt^m q^{uia} viuunt vita
natāli. Beilla morte d^{ns} Eccli. xl. O mors
q^{uia} amara est memoria tua. Unū videm^m q^{uia}
bō senescit calor naturalis deficit. et natā de-
bilitat. et tandem corp⁹ morit. Et h^{oc} pueit nob^{is}
ex p^{ro}mī parentib⁹ sc̄dā et Euā. q^{uia} d^{ns}
aut. vt pat⁹ Gen. i. In q^{uia} q^{uia} hora comedens
us de arbore ista morte moriēti. Si ei nō
peccass⁹ bō nō fuiss⁹ mortu⁹. sⁱ tādiū in pa-
radiso vixiss⁹ q^{uia} diu deo placuisse et tūc ipm

cū aia ad celū duxiss. et qd pīm⁹ bō semōn ob
ligauit. id ois posteritas moriet. qd vtdi. pīs
Prīcipio corruptio pīcipiata corūpi. sīc
qñ arbor morit in radice dēs rami ei⁹ mori-
unt. Et circa illaz mortē natalē nota q̄tuor.
Mōrō ē generalis. qd om̄es sūt sub dōminio
ei⁹ et recipient s̄niāz suā. nec parcit alicui nec
diuin pp̄e suas diuitias. nō nobili. ppter suā
nobilitatē. Un Eccl. ii. Ad dōrū doct̄ s̄līr ut
indoce⁹. diues parit ut paup. Un dictu⁹ su-
i cīndaz diuiti. Stulte bac nocte morieris.
Hcōdō mōrē horribilis ppter horribilē vī-
sionē demonū q̄ sūt pītes et expectant aiām.
Un legit q̄ demon erat iuxta crucē dñi. xps
pepedit in ea q̄ nūq̄ peccauit. q̄nto magis
pc̄tōr assūlit q̄ in diuerlis pc̄tūl morit. Un
Job. xvi. Hostis me⁹ terribilis⁹ oculus me
mūrit⁹ ē. Lertuo mōrē formidabilis ppter
dissolutionē oīm mēbroz. nā oculi vertuntē
in capre. vēne rūpūt in corpē. et totū corpū
crepat in corpē. et oīa mēbra querūt. vbi aia
separat a corpē. ppter timore. Un Eccl. viii.
Non ē in boīs pītē p̄bibere spūm. Quar-
to mōrē terribilis ppter discussione opīm.
Ita in ictu oculi in separātōe aia iudicat ad
eternā dānatōe. aut ad purgatoriū. aut ad
vitā eternā. tūc mala opa q̄ bō fecit p̄ pīaz
nō deleta dicūt ad boīez pc̄tōrē. Opera tua
sum⁹ te nō relinquem⁹. tecū ad iudicū per-
gem⁹. Et si bō tūc ad corpus posset redire et
pīaz aīe q̄z libēter redire. s̄z bō nō p̄t h̄fa-
cere iuxta vībū. Hap. ii. Non ē reuerlio finis
nostrī. idō bō dī se sp̄ disponere ad mortem
q̄z nibil cert⁹ morte. et nibil incertus bora
mortis. Et sic p̄z pīmū. vīc̄ de morte natali
q̄ ē generalis. horribilis. formidabilis. et ter-
ribilis. Hcōdā mōrē peccati mortalis. Un
qñ bō est in peccatis mortalib⁹ q̄z uis viuit
corā boīb⁹ est tñ mortu⁹ in aia. Apoc. xli.
mē babes q̄z viuis s̄z mortu⁹ es. Un vīd⁹
q̄z mōrē natalis facit corp⁹ grauidum. Ita
peccati facit boīez graue ad op⁹ bonū. Un
nota q̄z q̄tuor instrumēta mortē corp⁹ et
occidiē. Idāmū instrumētu⁹ est gladi⁹ quo
multi moriūt. Ita p̄ peccati iudicē multi
moriūt in aia. Ita iudicē q̄ gladi⁹ mīlos
occidiē. Occidit gladi⁹ iudicē pīmos pentes

in paradise. Occidit gladi⁹ iudicē Abelū
stū boīez. Occidit gladi⁹ iudicē iustū iō
seph. p̄ trīgīta denarijs et volūssēu occidiē
se nisi ruben dixisset. clamat sanguis ei⁹ sup
nos ad celū. Gladi⁹ iudicē suspendit xpm
in cruce. et idō dī. Idō dī. Generatio q̄
p̄ dēnb⁹ gladios b̄z. z̄. et iam multi moriūt
gladio iudicē. Hcōdā instrumētu⁹ q̄ multi
moriūt in corpē. Hcōdā iudicē. q̄ quē auariciaz
nota. Un ps. Incēderūt sanctuarū tuū. z̄c
ignis nūq̄ dīcūt sufficit. ita auaricia. Und
Hcōdā. vi. A minore q̄ p̄e vīq̄ ad maiorem
oēs auaricie studēt. et a pp̄ha vīq̄ ad sacer-
dotē. eo q̄ multi moriūt gladio auaricie per
peccati mortale in aia. Ideo legi⁹ figuram
Un. xxi. q̄ Balaam volunt maledicere fili-
os isrl̄ ppter auariciā. tūc agel⁹ dñi stetit i via
babēl gladiū dñi i manu cōmūnās sibi mor-
te eternā. idō mīlu moriūt igne auaricie et
gladio iudicē. q̄ sūt duo instrumēta q̄ occi-
dūt corpā et taliter etiā aia. Lertu⁹ iſtrumē-
tu⁹ q̄ corpā occidūt est iaculū baliste vel sa-
gitte p̄ quā intelligē luxuria. vuln⁹ et sagitte
cū labore curat. ita peccati luxurie. H pec-
catū ducit in pīetudinē. Be h̄iaculo luxu-
rie dī i puerbijs ca. vii. Hō luxurios⁹ vīdēs
mulierē pulcrā seq̄t eā i pīcupīscētia sua do-
nec trāffigat sagitta iecur ei⁹ vīmoriat i aia
q̄z cū peccati plūmatū fuerit generat mortē.
Quartu⁹ instrumētu⁹ q̄ mīli submergūt est
aqua. Un Dze. x. Samaria fecit regē i su-
perbia trāslire et perire sīc spūma sup aquā.
Quidei supbia ē nūl spūma q̄ cito perit. et
idō superb⁹ rex pharaō submersus est sicut
plumbū in aq̄s vībētib⁹. Et sic pat̄z sc̄da
mōrē q̄ ē mōrē peccati mortalis q̄ assignat
gladio iudicē. igni auaricie. iaculō luxurie.
et aque supbie. Lertia mōrē est spūalis grē
in aia q̄ mortē bō mūdo et viuit xpo. Unde
apl̄s Coloc. iii. Absortū estis mūdo et vita
vīā abscondita ē cū xpo in gla. Ista mōrē as-
similat mortē natali. et h̄ ppter mīta. Idō
qñ bō dī mori corp⁹ distemperat. Secūdo
nō gustat. Lertuo vītē i pallorē. Quarto
appet⁹ subrabit. Quinto cor frāgit. Sexto
aia separat. Septimo sepelit. Ita spūalr homo
qñ morit mundo disteperat. q̄z dolet q̄ deū

Hermo

offendit suis p̄cūs. et sic bō ducit ad dilectōēz
Dei. et sic lāguit. **Uñ i Can.** Mūciate dilecto
q̄r amore lāgueo. **H**ec rēnuit gustū mun
dialis dilectōis et solū celestia sapit. **Uñ ps.**
Hustato et videte q̄niā suauis est dñs. **T**er
tio i pailorē vītē. **Uñ apls.** Caritas oia sus
fert om̄ia sperat. Quarto appetit̄ subtractabit̄
ab aia moriē mūdo. **H**ustato enī spū deli
pi ois caro. vt dīc H̄re. **Q**uito cor frāgit̄ p̄
alieni amoris subtractōēz. **H**reg. Biuinus
amor a dilectōēmūdi totalit̄ occidit. **S**exto
aiaz separab oib̄ mūdanis et pacificatī deū
Uñ H̄re. Caritas sc̄a pacificat̄ ī deū cor vt
nlli adbercat nli soli creatori. et sic aia mor
tua mūdo viuit in xp̄o. sic in psal. dī. **A**dibi
adberere deobonū ē. et ponere ī dō spem meā.
et sic p̄ztertia mors q̄ bō mori mūdo mor
te spūali. Et illa morte mortui sūt om̄es sc̄i.
Quarta mors est mors etnalis miserie vbi
aie moriūt̄ et m̄ viuit̄. et mori nō p̄n̄. **B**e his
Joh. in Apoca. xvi. Comedet̄ liguas suas
p̄ dolorib̄ q̄ op̄rat̄ mortē et mori nō possūt̄.
Beista morte q̄ ē valde horribilis dī vna si
gura ī Apoca. xiiij. vbi vidit̄ Iohes agelū
cūz falce vt meteret̄ q̄ messes sup̄mature. et
q̄cqd messuit̄ collegū et posuit̄ in horreū dñi
sui. iū calī veit̄ cū alia falce acuta. et q̄cquid
messuit̄ posuit̄ ī ignē ad cōburedūz i lacum
ire dei magni. Ita spūali mors est duplex.
vñ dī. in plal. **A**dreciōla ī p̄spectu dñi mors
sc̄oz eī. et seq̄. **A**mors p̄cīoy pessima. **A**drit̄
et̄ eī mors sc̄oz q̄i angel̄ cū falce metēs ui
stos q̄i vineas et botros stātes in flore et trī
ticū q̄s ponit̄ in horreū celestis gle. **I**z mutic̄
mors p̄cīoy ad modūz angeli mali cū falce
ad metēdū p̄cīores. et q̄cqd messuit̄ posuit̄ ī
lacū ire di magni ad cōburendū. **Q**ware at̄
vidit̄ mortē ī specie ageli metēris. **C**erte dī q̄
q̄n̄ messor veit̄ ad agrū vbi multe spīce stāt̄
q̄ nō sūt̄ mature. nō expectat̄ donec mature;
sc̄at̄ pp̄t̄ aliq̄s spicas q̄ stāt̄ iter maturas spi
cas. ita mors veit̄ q̄nq̄i p̄rouise. et nō curat̄
an spica. i. bō sit̄ matur̄ sit̄ parat̄ ad moriē
sed mltos metit̄ mors q̄ stāt̄ adduc in flore et
crescūt̄ in iūnēt̄. **I**te q̄n̄ messor ēmetens
oēs spinas facit circa terrā equales q̄ sup̄
nō erāt̄ equales. Ita mors facit boies eq̄les

duites et paupes. nobiles et ignobiles. for
tes et debiles. **I**do p̄monet nos saluator in
euāgelio Mar. xxviii. dices. **V**igilate q̄ ne
sc̄us dīlē neq̄z boraz mortis. **Q**ui igit̄ vult
euadere mortē eternā vt nō iterficiāt̄ etnali
ter moriēdo dībāc figurā bñ notare. **I**te le
git̄ **H**iere. xl. **I**smael criuit̄ in agrū et appre
bēdit̄ plusq̄ septuaginta paganos. q̄s iub
cauit̄ proditores. et duxit̄ ad mediūsciuita
nis vt occideret̄. q̄s oēs occidit̄ p̄ter decem q̄
dixit̄. **M**ō occidas nos q̄ habem⁹ magnū
thesaurū i agro tam humo q̄z tritico et ordeo
et melle et oleo. p̄pter thesaurū dedit̄ eis etiāz
vitā vt ostenderet̄ ei. Ita moralit̄ mors exē
ad interficiēdū oēs boies. **I**z q̄ bñt̄ thesaurū
in cordib̄ bonoz operz q̄figuran̄ p̄b̄ q̄tu
or securi sūt̄ a morte eterna. **M**am q̄ vult euā
dere sicut illi decēd̄ brēthesaurū ordē. p̄ os
deū penitēria intelligit̄. **Uñ in euāgelio Jo**
ban. vi. co. **E**st puer vñ b̄ q̄ bzq̄nq̄ panes
ordeaceos. i. q̄nq̄z partes penitēcie. sc̄z p̄felli
onis. p̄tritōis. satissaciōis. ieunij et oratōis.
Hec dīz brēthesaurū tritici. p̄ triticū nota
passione xp̄i quā dīz portare i memoria. **Uñ**
dñs assimilat̄ se grano tritici Joh. xij. dices
Misi granū frumenti cades in terrā mortuū
fuerit ip̄m solū manet̄. si aut̄ moriū sūterit
multū fructū assert̄. **Q**uia vidē̄ q̄n̄ granuz
tritici spargit̄ tūc in se morit̄ et fructuz assert̄.
sed si manet̄ integrū tūc nō facit fructū. Ita
passio xp̄i si xp̄s nō fuiss̄ pass̄ nullū fructū
sanitatis sua nativitas fecisset. **V**z erḡ mors
tūc ē multū fructū p̄tulit. **L**erno dīz homo
babere thesaurū mellis q̄ significat dulcediez
uite eterne. vt deserat̄ et caueat peccatū et gu
stet illud mel. **Uñ ait̄ aia deuota.** **Q**uā dul
cia fauic̄ meis eloqua tua sup̄ mel ou meo
Quarto dīz brēthesaurū olei et mortē eternā.
Oleū significat miscdiaz q̄ seruat̄ ferrū et ru
bigine. sic op̄⁹ miscdie ardēt̄ in lāpade i ecclē
sia in honore dei et splēdet̄. Ita aia bñs oleū
miscdie ut omittit̄ vt splēdeat corā deo in vi
ta eterna. vt p̄z de q̄nq̄z v̄ginib̄ sapiēbus ba
bēub̄ oleū in lāpadib̄ suis. i. miscdiaz. ideo
intrabūt̄ in vitam eternā. **M**ater ergo q̄ ad
thema. **M**ortu⁹ est filius vnic⁹ matris sue.
Ita q̄duplex ē mors. vnic⁹ natalis q̄ op̄ret̄

nos mori. peccati mortalisa q̄ debem⁹ nos
oēs custodire. Nō sors spūalis q̄ morimur
mūdo hanc mortem debem⁹. desiderare.
Nō sors eternæ damnatoris quā omēs formi-
dare debem⁹. s̄ vt cū dño viuam⁹. xc.

Bominica. XVII.
Sermo. LVIII.

Dicitur. Quāvis fides i Bur xp̄i si i vi-
ta recta sal⁹ aia⁹ sed iñ sī operib⁹
nō lanat. Juxta illud Jacobi. ii. Fides sine
operib⁹ mortua est. Opera q̄nt q̄ sunt a cre-
denti⁹ sunt in duplice differencia. Quedaz
sunt de se tam mala q̄ nō possunt aliq̄ mo-
bosi fieri bona in se vt sunt periuria. scurrilia
mēdacia. adulteria. rapina. v̄sura. xc. que a
credenti⁹ sunt prohibita. Unde Ezeb. xviii.
Alma q̄ peccauerit morte moriet nisi pe-
nitentia egerit. Quedam sunt in se tam bo-
na opera q̄ sunt a credenti⁹ vt nullo modo
in se possunt fieri mala vt deū diligēt et pri-
mu ppter deū. Unde ait Augustin⁹. Om̄
nia in se habens sacramēta potest esse mal⁹
sed verā habens caritatem nō potest ēē ma-
lus. Quedam sunt indifferētia tam bona
qz mala. vt ieunare. orare. elemosinā dare.
Et hec potest aliq̄s facere ppter vanā gliaz
vel ppter deū. Unde Gregor⁹. Sepe bona
opa homo facit ppter deū. sed iñ duz vana
est laus in mēte bois. illa bona opa ānihilat
et defedat. Et sic de his trib⁹ opib⁹ fit mēno
in euāgeliō. Primo de his q̄ sūt mala in se
vt insidiatio diuīe bonitatis. qz xp̄o insidiaz
banī. Ido ip̄m in domo obseruabāt. Sed q̄
sūt in se valde bona vt informatio bonitatis
in diuino amore. Tertio q̄ sūt mala. et bona
vt sanatio in sabbato. Sed in vera fide pro-
pter lucrū supernū debem⁹ in hac vita locū
bumilitatis retinere vt siāt nobis eternē re-
tributioēs. de H̄ dicit in p̄nti euāgeliō. Cū in-
traret ihs in domū cuiusdā p̄ncipis pbari-
seoy sabbato māducare panē. et postqz cuz
discipulis suis māducauit panē obſeruabāt
eū nō ppter caritatē sed in dolo vt possent eū

in aliq̄ capere vñ eū accusarent. Et ecce por-
tauēt ydropicū ante illuz vt ip̄m curaret.
Et h̄ fuit intentio eoz si ip̄m curaret velle
dicere q̄ nō seruaret sabbatū. et si nō curar̄
eū vellent dicere q̄ nō esset misericors. Et re-
spondens dirit ad legisperitos et pbarileos
dicens. Licet sabbato curare. Alt illi tacuerē
Ip̄o apprehensuz infirmū illū sanavit et
dimisit eū. et dixit eis ihs. Cuius vestru asu-
nus aut bos in puteū cadēs die sabbator̄ n̄
stinuo extrahet eū et tñ nō violauit sabbatū.
Et nō poterant ad h̄ respondere. Tides
ibi aliq̄s supbos inuitatos dirit eis pabolā
itendes q̄ p̄mos accubitus desiderabāt. Cū
inuitat⁹ fueris ad nuptias i supmo loco ne
discubbas. ne forte honoratio te sit iniurat⁹
ab eo. et veniens q̄ te et illū inuitauit dicat n̄
bi. Ba huic locū. et tunc incipias cū rubore
infimū locum tenere. Sed cū vocatus fue-
ris vade et recube in nouissimo loco. Cum
venerit q̄ te et illū inuitauit dicat tibi. Almi-
ce ascendes superi⁹. et erit tibi gloria coram si-
mul discubentib⁹. Quia om̄is q̄ se exaltat
humiliabit. et q̄ se humiliat exaltabit. Ergo
quo ad ibema. Ba huic locum. Mota q̄ q̄
tuor sunt loca in quib⁹ om̄is creatura con-
tinet. Idim⁹ buri mūdi. scđus inferni. ter-
tius purgatori⁹. quartus exultationis. Idi-
mus locus est mādi psecutionis et insecuri-
tatis qua multis modis homo psequitur et
punit. et ideo dicit ihs discipulis suis. Clos
nō estis de H̄ mūdo. itd psequēt vos de ciui-
tate in ciuitatē Lu. i. q̄ ei in mūdo multipli-
citer psequet. B p̄z Ezeb. xxi. Fili bois pro-
pheta et dices. Hec dicit dñs ds. Loq̄re gla-
di⁹. gladi⁹ exacut⁹ est et limat⁹. Et cedat vi-
ciuas exacut⁹ est. vt splēdeat limat⁹ ē. Cla-
mar et plula fili bois. et pcutē manu ad ma-
nu. et duplacet gladi⁹ ac triplicet gladi⁹ iter-
fectoz. Ita moralē qñ boies psequiūt gla-
dio psecutiōis et tribulationis solent manu
ad manū pcutere et clamare in celū. Et gla-
diū psecutionis fuit simplex in p̄mo etate
mūdi. In scđa scđ legis fuit duplex. Et mō
face⁹ est triplex gladi⁹. Idim⁹ gladius est q̄
boies sūt martirizant et decollati. vñ assatus
alius lapidat⁹. ali⁹ alio modo pempt⁹. ita

Sermo

q̄ oīs sanguis effus⁹ sup trā a sanguine Abel iusti h̄j oēs gladio psecutōis mortui sunt. Un̄ ps. Effuder̄t sanguinem velut aquā i circu itū burlm. et iste sanguis nō effudebat q̄dū fuit i vagina. Hā aī ēostantinū ipatōre et Silvestr̄ papā tata fuit psecutio i xpianis q̄ sepe vna die martirizau sūt tria milia scōz alia vndeclī milia. alia qnqz. vt p̄z de sc̄is de qb̄ pdicāt. tūc reguit gladi⁹. Sz tūc Silvester papa mūdauit Costantinū ipatōrem a lepra. tunc ille dedit pacē ecclie i xpianis. ita q̄ null⁹ ampl⁹ xpianū iterficeret. p̄t fidem et sic cessauit gladi⁹. Sz mō ē gladi⁹ reuocatus i ecclia. ita q̄ solū iā mīli paupes iterficiunt̄ i psequūt̄. et agricole sanguis effundit̄. pp̄terea sanguis eorū clamat sup raptōres vindictā ad celā. sīc sanguis Abel. d̄ q̄ Hen. iū. Dñs dixit ad Cayn. Ecce vox sanguis fr̄is tuī Abel clamat ad me d̄ tra. Secund⁹ gladi⁹ ē d̄ scordie i inuidia qmā caritas cessauit̄ i inuidia regit̄ et gladi⁹ i mōdū i trauit̄. Fuit nāqz ab ascēsiōē dñi int̄ disciplos et alios xpianos tata caritas q̄ ille q̄ bñt duas tunicas dedit vna nō bñt. et q̄cqd babuert xpia i Heratillis p̄mune. Post h̄cepit deficere caritas ecclie i dol⁹ inuidia supbia i auariet̄ i trauerit̄. pp̄tea veit tert⁹ gladi⁹ guerre p̄t defectuz caritatis. Be isto gladio dicit̄ Elpoca. vi. Ecce apn̄ ē sigillū sc̄dm libri. et ex iuit equ⁹ rufus. et q̄ sup illū sedebat habebat gladiū i manu. et data ē ei ptas vt tolleret de tra pacē. Ita moralit̄ nos sum⁹ i vltia etate mūdi aī diē iudicii. p̄t p̄tā boim vult d̄s telere terrā. Ita d̄s mutat plagas i mūduz vt tollat de tra par. et boies int̄ se inuice iterficiant̄. et h̄nuqz fuit ita marie int̄ xpianos sīc mō. id loc⁹ mūdi ē psecutōis i insecuritatis. ic. Sc̄ds gladi⁹ ē ētē dānatois i vndicte ire dei. Be h̄ gladio dicit pphā. Nisi conuersi fueritis gladiuz suū vibrabit. Item si acuero vt fulgur gladiū meum i arripuerit iudicū man⁹ mea. reddā vltionē hostibus meis. de isto gladio d̄ Elpoc. Vidi thronū et q̄ sedebat i throno aspect⁹ ei⁹ tribil. et ex ore ei⁹ exiuit gladi⁹ ex viraqz p̄scidēs. Sedēs i throno ē xp̄lerc⁹ ore exiuit gladi⁹ ex vtraqz p̄te scidēs et acut⁹. q̄ tūc scidētā ad corpus

q̄ ad aīaz dānatoz cum dicet sniaz m̄ om̄is etne. Itē maledictū ignē etnū. Et iste gladi⁹ scidū q̄tuor vulnera. ut sc̄a societate oīm electoz. ecce p̄mū vuln⁹. maledicti. q̄ bñdū etnōē nolūstis. i ignē q̄ nūqz exiuguet. etnū q̄ durabit sine fine. Jo p̄uideat isti nobiles qb̄ gladi⁹ defensiois ē om̄iss⁹ ne gladi⁹ etne moris veiat supeos. Sc̄ds loc⁹ inferni est. in q̄ oēs dānati p̄tūt̄. ibi triplex ē miseria. de q̄ p̄monet nos pphā zacharias. ii. c. 7 clā. imat p̄monēdo. O o filia syon q̄ bitas iuxta babilonē fuge. Filia syon d̄r aīa deuota. q̄ syon uerptat speculū sc̄e trinitatis. et babi lon d̄r p̄fusio. et significat etnā dānatiōē. ergo p̄monet nos dices. O aīa deuota q̄ habitas iuxta filiā dānatois fugene venias ad esam sc̄z i loco tormentoz. Dic̄ ergo ter o o o p̄petris. Mōrō ē ibi. o filia syon fuge. q̄ ibi nulla ē mischia. Sz ibi ē fra obliuiois. Un̄ ps. Obi liuioni dat̄ sū tāqz mortu⁹ a corde. Etsi oī die mille misse legeret̄ vni dānato nibil sibi p̄dēss. q̄ i inferno nlla ē redēptio. et h̄ Job. Sz p̄dest illis q̄ lut̄ i purgatorio. Un̄ Sap. v. Spes ipij tāqz lanugo ē q̄a vēto tollit. He cūdo d̄r. O filia syon fuge. q̄ ibi lut̄ tenebre terribiles. Jo d̄r Job. x. Dimitte me paulu lū vt plāgā dolore meu anteqz vadā ad tra tenebrosam i operā mortis caligine terroz miserie i tenebraz vbi null⁹ ordo Sz semper nas horror inhabitat. ergo fuge. Tertiuz o dicit. O filia syon fugene ibi venias. q̄ ibi ē ignis ierigubilis. vñ Ysa. xxvii. Quis er vobis potest habitare cū ardorib⁹ sempiterz nis in loco horrois i vaste solitudinis vbi nulla aqua ē refrigeratio. vt pat̄ de diuite in euāgeliō Lu. xvii. q̄ fuit i tormentis i patie bat̄ in igne in lingua. et petiuit Alabaz vt mutet lazaru vt extremū digiti in aquā muteret i refrigeraret lingua q̄ cruciabatur in flāma. Bñdu abrabā q̄ no poss̄ fieri. q̄ est magnū chaos ier dānatos i electos. i. maḡ distātia. et sic p̄t sc̄dm sc̄z loc⁹ ētē dānatois. Tertiuz est loc⁹ purgatoriū i q̄ similiter sūt tria mala i tribulatiois. sed tūc aīa i purgatorio semper in spe saluationis. Be isto loco dicit Grego. iii. dyalogoz q̄ anie purgant̄ in diversis locis. aliquie purgat̄ i igne.

alique in aqua, aliqui in glacie. ut per passum passionis de epoche obaldo cui aportabat glacies in qua fuit aqua quia tritiga missis liberauit. Et in quibus loco sustinet diversas penas. et aliqui cui purgantur. et aliqui diuinum. et principes habent tria ve. De qua Job. in Apoca. Tolidi aquila volat per medium celum et voce magis clamantem. Ne ve ne hoibz habitatibus in terris. sed in purgatorio in loco tenebroso et penarum. Ita mortalitas ista aquila est bruis iobes qui copiam aquile per sanctitatem et preceptum glorie et pene. Nam in cena recubuit supra pectus domini ubi vidit oia tam in celo quam in purgatorio. Dicit ergo ter ve propter penas de tribus peccatis ad quem oes hoies natantes sunt inclinati. Primo vel superbie. Unde psalms. Ne corone superbie. quia quicquid bonum per superbia peccat et non delet in hac vita propria. per illo sustinebit in purgatorio ignoratio. et despectus. quod diu despiciet ab electis donum purget. ut fiat clarior sole. vnde in Apoc. Quantum fuit in deliciis superbie tantum datur ei de tormentis ignominie. ergo primum de haberet. Secundo clamat de avarice. Multa sunt qui student avaricie. ut dicit Ezechiel. Ne qui congregat non sua. Et quis perfiteant et habeant portionem et tamen non satisficiantur in vita. tunc oportet nos satisfacere in purgatorio. et isti sustinet maximos horrores et visiones demonum. sed non non per aias trabere ad eternam damnationem. sed cruciat per horribilem aspectum. Unde Ezechiel. iiij. Ne tibi qui habitas inter scorpiones et subuersores que tecum habitat. ergo secundo de clamevit. quod velur uriosus qui perfessi sunt et satisfactionem non faciunt. id est in purgatorio operari eos satisfacere. isti sustinet fetorem maximum. Alique sunt ad mille annos. aliqui ad diem iudicij. Ideo clamat quod die istud Job. Misericordia mea misericordia mea saltum vos amici mei. Aliqui ducunt de aqua niuum ad calorem niuum. ut pene augmentetur. Ideo clamat terrore. Alius. Igitur pnam dignam faciam. ut in tempore mortis accipiam in brevi eterna gloriam. Et sic per locum terrae. Quartus locus est locus vite eternae. De qua psalmus. Beati qui habitant in domo tua domine in sancta scriptura laudabunt te. ibi triplex est gaudium. De qua dicit apostolus sic. Nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec in corbois

ascendit. quanto sunt gaudia quae preparauit deus diligentibus se. Ideo dicit Hieremias. Et auctor dñe de nescio loquitur. Quia ibi erit iocundissima visio in facie sancte trinitatis quae facies illustrat totum celum. Ideo non indiget neque sole neque luna. in qua facie desiderant angeli praespicere. ubi homo videt omnia tanquam in speculo pterita. presentia. et futura. Ergo a primo. Secundo a propter societatem delectabilem ubi angeli et omnes electi ut fratres habitant in unum. Unde psalmus. Ecce quoniam bonum et quam iocundum habitare fratres in unum. Tertio a domine de propter gaudium sine dolore. Unde Jobannes in Apocalypsi. Et absque get de omnes lacrimam ab oculis eorum. Et ipsa. xxv. Letitia semper in superacione. Haud enim et leticiam obtinebut et fugiet dolor et gemut. Ergo a domine de. et sic per de loco eterno ubi est gloria eterna. Ergo quod ad thema. Da huic loco gloria quae fuit bonus in loco huius mundi et se bimiliauit. et da huic locum inferni quod se in hoc loco exaltauit.

Dominica. XVIII. Sermo. CLIX

Domini tuum ex toto corde tuo. Miserere mei. Miserere mei misericordia mea saltum vos amici mei. Aliqui ducunt de aqua niuum ad calorem niuum. ut pene augmentetur. Ideo clamat terrore. Alius. Igitur pnam dignam faciam. ut in tempore mortis accipiam in brevi eterna gloriam. Et sic per locum terrae. Quartus locus est locus vite eternae. De qua psalmus. Beati qui habitant in domo tua domine in sancta scriptura laudabunt te. ibi triplex est gaudium. De qua dicit apostolus sic. Nec oculus vidit. nec auris audiuit. nec in corbois

Iliges dominum deum tuum ex iniquitas refrigescit caritas vestra. Et si cor buanum est in dilectione occupatum circa celestia tunc preparat paradiso. quod paratus est alioquinque tra. et propter diluvium tre non intravit paradisi. Ita de paradi so exirent quatuor flumina. ita de corde diligenti celestia et spiritualia. quod diligit deum. diligit proximum. diligit parentes. diligit amicos. et diligit propter deum inimicos. Ut autem unusquisque preponat dilectionem dei. et postponat dilectionem terreno rum. dicit dominus in euangelio quod modo sequitur. Accesserunt ad ihesum pharisei. et interrogaverunt eum. unde scilicet legis doctor respondens eum dicens.

Sermo

¶ Haec gister qđ ē mādatuꝝ magnū i lege. Aut illi ihs. Diliges dñm deū tuuꝝ ex toto corde tuo. et ex tota mēte tua. et ex tota aia tua. Hoc ē maximꝝ et p̄mū mandatū. Scđm at sile est buic. Diliges p̄m tuuꝝ sicut teipm. In his duobꝝ mādatis tota lex p̄det et pp̄he. Congregatis pbariseis utterrogauit eos ihs dicēs. Quid nob̄ videt d̄xpo cui⁹ fili⁹ ē. Bicūt ei dauid. Aut eis ihs. Si fili⁹ dauid ē quō dauid vocat eū dñm. cū n̄ sit ex lege q̄ pat̄ vocet fili⁹ suuꝝ dñz dicēs i ps. Exiit dñs domo sedē a dext̄. Bon⁹ po. inimi. t. sca. pe. t. id ē. don⁹ priuē diabolū p̄tate sua quā b; in mōdo. Dauid vocat eū dñm quō fili⁹ est. et nemo potat ei r̄n̄de v̄bū. neq; aul⁹ fuit q̄s q̄z ex illa die utterrogare eū. Et sic p̄ euangeliuꝝ Quo ad ibema. Diliges deū tuuꝝ. Bēm⁹ at deū diligē q̄tuor modis. vici⁹ fortit⁹. sapien⁹. ardēt⁹. stant⁹. Id dico q̄ dēm⁹ deū diligē fortit⁹. Unū dicit aia deuota i Cant. Fortis ē vt mors dilectio. q̄ si morti null⁹ p̄t resistere n̄ eū supare. sic dilectio dei. Unū dic̄ apls ad Roma. Quis nos separabit a caritate dī. sc̄o q̄ neq; vita neq; mors. Hō ei d̄r fortis i mōdo q̄ d̄ fortissimo boſte trūphat. p̄p̄ deuꝝ qui diligēt si c̄ dauid q̄ pūguit p̄ Soliā et vicit eū. si c̄ ps. i. Be. xvii. Itē bō d̄r fortis i mōdo cui nihil ē difficile p̄p̄ eū quē amat. vt p̄p̄ de raptoribꝝ et militibꝝ q̄. p̄p̄ suos dños expōnūt se picklomortis. Ita bō d̄r fortis i spūali bꝝ q̄ sp̄ parat⁹ est i huius dī. Unū dicit poeta. Tē mor vicit oia. Itē bō d̄r fortis q̄ eligatus vici⁹ fortissimis et p̄p̄ eū quē diligēt dirūpit oia viciula. vt p̄p̄ i figura d̄ Gaplone Iudicū. xvi. Gaplon fortissim⁹ ligat⁹ vici⁹ fortissimis ab inimicis et irruuit in eū spūis fortitudis et dirupit vici⁹ et mltos inimicos occidit i agro. Ita spūalr ex̄ns i p̄cūs mortalibꝝ i tenebris ledet ligat⁹ vici⁹ fortitudis peccator. Unū ps. Funes p̄cōy circūpleri sūt me. s; cū diligēt dñm deum suuꝝ ex toto corde suo. tūc irruuit i eū spūis fortitudis et absoluit et frāgit p̄cōy et p̄fessionē oia vici⁹ p̄cōy suoy. et tūc p̄ bñ dicere illō ps. Birupisti viciula mea dñe et ubi sacrificabo boſtiā laud. Itē bō tal⁹ bñ p̄t dici fortis q̄ aliqd tenet uta fortit⁹ q̄ nemo p̄t de manu ei⁹ redimere. Ita

spūalr talis bō bñ p̄t dici fortis q̄ tenet amo-
rē deī v̄tutibꝝ adherens deo. Unū ps. Q̄dibi
adherere deo bonū ē. Et sic p̄p̄ p̄mū. Scđo
dico q̄ dēm⁹ diligē deū sapienti et ei⁹ amon
reviuam⁹. Nam̄ ex̄ns in amore ē q̄si mor-
tis ymagō. vt dī. i. Job. iii. Trāslati sum⁹ dī
morte ad vitā q̄niā deū diligē. Et q̄ nō diligē
deū manet i morte. Si enī deū diligē vo-
lum⁹ sapienter necesse ē vt ip̄m cognoscam⁹.
q̄a dicit Elug. Nihil amatū nisi cognitum.
Quāto ei res ē nobilior tāto maḡ diligēt. vt
p̄p̄ dō auro et argēto. Et q̄ dō ē summū bonū
ergo dō magis diligēt. H̄s sūt aliq̄ q̄ stulte fa-
ciūt. q̄ diligēt vilia et nobilia p̄tēnūt. vt pat̄
in figura i scolastica histōria de puer moy-
se q̄ cū erat triū annoz stabat an̄ mēſā pba-
raonis. et pharao accepit coronā de capite et
posuit sup caput pueri. et puer piecit ad trāz
coronā nobile. Et oēs dixerūt. Stulicia sua
est. ita mlti sūt in H̄mō q̄bꝝ aurea corona i
capite ponit q̄n̄ dilectio dei i mōp̄mīt i bap̄is
mōp̄ fidē. s; q̄n̄ trāsitora maḡ diligēt q̄bꝝ bo-
nū eternū. coronā de capite p̄içūt in terra.
Unū d̄querit L̄ren. xl. Cecidit corona capi-
tis nr̄i. ve nob̄ q̄a peccauim⁹. Isti diligunt
deū sapientē q̄ referūt grates dō. eo q̄ nos cū
nihil essem⁹ de nibili creauit ad ymaginē et
similitudinē suā. vt p̄p̄ in Hen. i. Creauit dō
boiez ad ymaginē suā. Creauit enāz boiem
valde nobile q̄ ad corp⁹ et etiā q̄ ad aiaz. Unū
in psal. Lauda aia mea dñm. Enā deū dili-
gūt sapienter. q̄ recolūt bñficiū redēptōis.
Unū Apoca. i. Qui dilexit nos et lauit nos
in sangnē suo a peccatis nr̄is. q̄ p̄ aliquo in-
trat mōrē merito diligēt eum. Ita fecit xp̄s
nobis. M̄taores caritatē nemo habz vt aiaz
suā ponat q̄sp̄ amicis suis. Etiam ille diligēt
deū sapienter q̄ refert grates p̄misterio
creatuz. Nam̄ de⁹ oēs creaturas admis-
siterū hominū deputauit. Unū de Elugu-
stīn⁹ in libro de cōfessione. Celum et mare et
omia q̄ in eis sunt vndiqz dicūt mibi vt dili-
gam te dñe. Unū nanqz solem lunom et
stellas q̄ seruiūt homini et terra p̄fert fructū
ad indigentia bois. Et sic p̄p̄ l̄cdm. Tertio
dico q̄ dēm⁹ deū diligē ardenter. et talis ar-
dor accendit p̄ deuota de deo meditatiōem.

Unde psal. Et i meditatio mea exardescet
ignis. Ideo ista dilectio feruete periuit Ali
gusti. in li. pseb. dices. O amor q spardes et
nūqz extiguoris accēde cor meū et illūia sen
sus meos ut deū sup oia diligā. Dilectō vā
parat igni sūm sūm saluatoris. Luce. xii.
Ignē veni mitte i trā. i. caritatē. Ignis enī
natalis ē leuis materia. id ad summa se eleuat
Ita cor deū diligē sup celestia meditat. vñ
Pdbil. iii. Mārā puerano ē i celis. Ignis na
tural grossaz materia i subtile vnt. ita ignis
vē dilectionis oia trāitoria i celestia et eterna
mutat. Itē ignis natal accēdit calefacit fri
gida. ita vē dilectōis ignis eo calefacit frigi
dū ad dilectōe dei. Itē ignis natal illūinat
ita ignis diuīe dilectōis illūinat rōnem boīs
ut deū diligat et cognoscat. Be isto igne na
turali legi figura i Levit. vi. Dixit dñs ad
moylen. Ignis i altari meo spardebit. quē
sacerdos nutriet subiūcēs lig. et iō igne ipse
verēt thurbula aurea. et dicebat ignis viuus
qz nūqz extiguor. qz dabant p sacrificio. ita
spūalit i altari cordis dz sp ardere ignis di
uini amoris quē sacerdos dz nutritre pdicai
toibz lig subiūcēs dñice passiōis xpī. vt cogi
tet qntū ds boīe dilerit. et sic ipse thurbulū
aureū qn memoria ardet i deuota orōe. Et
sic pz tertū q deū dēm diligē ardet. Quar
to q deū dēm diligē pstant. Mā sūt icōstā
tes i dilectōe q diligūt hodie opa bōa. et faci
unt ea i diuīo amore. Sz cras odiūt mala per
petrādo. Sz deū diligē aia deuota Can. v.
Adiuro vos filie birkm. i. ageli dei si iueneri
tis dilectū meū et veneritis ad deū mea opa
bōa p̄sentādo dicite ei. qz amore langueo ex
pstant dilectōe. Sic ei qn bō ē in pstant dile
ctione et nō potest brē quem diligit lāguet ex
amore. ita spūalit bō lāguet ex dīperio etne
vite. Cōparatē vā dilectio dei lāguor cor
porali. ppē q̄tuor. Idromo ppē gustū. qz qn
bō lāguet nō sapiunt sibi cibaria. ita bō dili
get deū pstant nō sapiunt carnalia. Aug. 9.
Diligēt amie desipit ois caro. Scđo pp̄ter
auerlionē oclōz. qz qn bō lāguet et vider bas
tuludia et coreas auertit oculos et abborret
talia videre. Item bō deū diligēs abborret
oia trāitoria et vana. Un dīc dñs ad Sal.

vi. Crucifix ē mībi mūd et ego mūdo. Ite
bre. Chlescut aie oia q habent i tris. Ter
tio. qz oia sūt bōi lāguē amara. ita lāguor
spūalis facit bōi amara oia p̄tā n solū sua
fēnā aliena. Un paul postqz deū p̄stāt di
lerit et tota aia dirit ad Roma. ix. Cristicia
ē mībi mag et p̄tinu dolor in corde meo qz
qd audio malū de prio vel video. Quarto
lāguor nātā q̄tide ēi desiderio vīdei amo
re quē corde diligit Un Can. ii. Gh vmbra
illi sedi quē desideram. Ita aia cuiuslibz si
delis qē in amore dei p̄tinue nō regescit do
nec videat deū facie ad faciē. Un Baud in
psal. dicit. Si ciuitaia mea ad deū sōntez vī
uu. et nō regescā donec veniā et apparebo aī
faciē dei mei. Itē quietat vnullā alia crea
turā querat nisi solū deū. Un Aug. supra
Hene. Una ē vī ibi amore qd vīdeas et vi
dere qd amas et amatū eternalē i trāquillit
ate possidere. Ergo q ad thema. Diligēdo
mūnū deū tuū extoto corde tuo forū. sapi
ter. ardentier. et astāter.

Homica. XIX.

Sermo. LX

Onus de fili remit
tūtē ubi p̄tā tua. Mat. ix. Nota
aī peccatū generatio būana būt
q̄tuor bonas vnlutates. Idria fuit libertas.
Mā libertas p̄ualet auro. Sz illā p̄ peccatū
amisit. et facta ē q̄ filia captiva Qd p̄querit
ysa. li. Captiva filia syon. solue vīcula colli
tui. Scđa fuit pulcritudo. Un ðea dicebat
Can. vii. Quā pulcra es et qzdecora carissi
ma i delicijs. Statura tua assimilata ē pal
me. et illā amisit. et facta ē q̄ nigra. Un Tres
noz. iii. Benigrata ē facies nrā sup carbonēs.
Tertia ē q̄ fuit v̄tutibz adornata. Sz p̄
peccatū v̄tutibz spoliata. Un Lu. x. Belsen
dit bō abbierim in iericho et incidit in latro
nes q̄ ipm spoliauerit. Et Quarta fuit sapi
tie claritas quā amisit. Un Aug. sup Hēn.
Idā ante peccatū oibz herbis. oibz aīalibz
noia iposuit. et oēs cursz stella et scīuit tanqz
opti astronom. sed p̄ p̄tām h̄ oia amisit.
vñ apls Bo. j. Obscuratū ē i sūpēs cor eoz.
Et illud cognouit homini euēire saluator

Sermo

I^oo ait vobū p^{re}allegatū. Fili p^{re}side remittūt
tibi p^{re}cā tua. q^{uo}d ei t^u q^{uo}d dicat. H^{oc} oñdit p^{ri}ns
euāgelīū sc̄z q^{uo}d se q^{uo}d. Et cendēs ih̄s iⁿ nauī
culā trāstretauit. Hā añ trāsibat illud mare
sine nauī vt oñderet suā deitātē. sⁱc q^{uo}d modo
voluit trāslire cū nauī vt oñderet suā būani
tātē. t^u venit in ciuitātē suā q^{uo}d capbarnauz.
q^{uo}d ibi m^ultā miracula fecit. Q^{uo}d itrauit eā offe
rebāt ei paraliticū iacentē iⁿ lecto. et rogabāt
eū vt sanaret ip̄m. q^{uo}d m^ultos ānos erat iⁿfir
mus. t^u null^o medic^o poterat ip̄m curare. di
xit at d^{omi}n^us ad infirmū. Cōfide fili remittunt
tibi p^{re}cā tua. Lūc scribe t^u p^{ha}ris ei cogitabāt
iⁿ rāle. Quis ē h^{oc} q^{uo}d remittit se dimittē p^{re}cā.
cū nemo p^{re}dimittē q^{uo}d sol^o d^{omi}n^us. Clidens d^{omi}n^us
cogitatōes illoꝝ pessimōꝝ dixit. Quid cogi
tatis mala iⁿ cordib^o vñs. Quid ē facili^o di
cere. dimittunt tibi p^{re}cā tua. an dicere surge t^u
ambula. Ut at sciatis q^{uo}d fili^o boīb^o b^z p^{ri}tatez
dimittēdi boīb^o p^{re}cā iⁿ tra ex sua diuitate.
Bico tibi palitice. surge t^u vade. t^u tolle lecruz
tuū t^u vade iⁿ domū tuām. t^u statim surrexit
Clidētes turbe timuerūt t^u glorificabāt deū
q^{uo}d dedit talē p^{ri}tate boīb^o iⁿ tra talia opa facere
Ergo ad thema. Cōfide fili remittunt tibi p^{re}cā
tua. Un̄ sciēdū q^{uo}d tuor modis dēm^o eēfilij
di ut nob̄ dicit vobū p^{re}allegatū. Idō p^{ri}nrō
dēm^o assimilari. Scđo ip̄m diligē. ternō eius
correctōes patientē sustinere. q^{uo}d iⁿ necessita
te ad deū recurrere. Idō dico q^{uo}d fili^o dei si
mus vt nob̄ dicit h^{oc} vobū. dēm^o nrō patri assi
milari. Un̄ vidē q^{uo}d si fili^o carnale^z assimilāt
suo p^{ri}carnali tūc diligit eos pl^u q^{uo}d si nō as
similaret. Ita certe ē de nob̄ si ymagot trinū
tatis iⁿ q^{uo}d fecit nos siles sibi^z nob̄ mūda ser
uet tūc erim^o sibi siles. vt p^{ri} Bernar. Facia^o
boīez ad imaginē t^u silitudiez nrāz. Q^{uo}d ei aia
de nibilo a deo creat. trinitas statū imp̄mit
op^{er} trinitatis iⁿ ipaz. t^u sic d^{omi}s ē trin^o iⁿ psona t^u
vñ^o iⁿ essentia. Ita vic^oaia vna iⁿ substantia.
trina iⁿ potēta. Hā pat̄ imp̄mit aie poten
tiā vt potēti^z vult p^{ri} resistere oīb^o ipugnā
tūs diabolice fraudis. t^u b^o mūdi t^u carnalib^o
p^{cup}iscētis. t^u fili^o imp̄mit sapiaz. q^{uo}d ē sapia
patris qua aia possit discernere iⁿ bonū et
malū. bonū appetēdo. malū vō vñādo. t^u spi
ritus stūs imp̄mit iⁿ eū intellectū q^{uo}d possit sp

facere bonū t^u pficere de vñtute iⁿ vñtē. et pos
s^{er} crescere in virū pfectū in spūalib^o. Hui^o
legi^o figurā Bern. xl. Pincerna pharaonis
vidit vñtē vñā t^u in ea tres ramos t^u vuas p
ducētes ac muttētes q^{uo}d vuas accepit t^u exp̄res
sit vñtū inde iⁿ calicē t^u dedū regi. t^u rex accep
tauit gratātē t^u restituuit eū iⁿ gradū pstinu^z.
Ita moralē pincerna pharaonis ledens iⁿ
carcere est aia sedēs in corpe. vt dicit aplūs.
Quis me liberabit de carcere morus bui^o.
Illa at b^z tres potētas vic^o memoria. volū
tātē. intelleciū. Bebzigit accipetres vuas d
illis trib^o ramis q^{uo}d sunt p^{tr}itio. p^{tr}essio. t^u sans
factio. t^u exp̄mēre vñtū p^{tr}itōis iⁿ calicem cor
dis. vñtē iⁿ ps. Idorasti nos vino xpūciōis.
et pstare regi altissimo. t^u gratātē accepitātā
q^{uo}d pater clemētissim^o. t^u restituuit nos iⁿ gdu^z
pstinu^z. t^u sic iⁿ illis trib^o potētis vic^o memo
ria. volūtate. t^u intelleciū assimilamur sibi. Si
benebas potētas regim^o tūc nos magdili
git sic pat̄ filiū q^{uo}d sibi assimilat. Scđo dico q^{uo}d
fili^o sum^o dei. Si dicat ad nos. Fili remittunt
tibi p^{re}cā tua. necesse ē vt sibi grās p^{bi}nificiūs
nobis collatis referam^o. Un̄ dicit Bernar.
Ingratitudō ē vñtē exiccas oēz sōntē grē t
mūlēdie. Hā vidē q^{uo}d fili^o b^z vita^z co^{mp}aliter
a patre. idō ip̄m naturaliter diligē tāq^{uo}d cre
atus ab ip̄o. et spūalit sum^o pstilu^z di creati.
idō merito xp̄m diligim^o. Un̄ Elpo. j. Qui
dilexit nos t^u lauit nos a p^{ct}is nostris iⁿ lan
guine suo. Item aplū ad Ephe. v. Si c^hilij
carissimi ambulate iⁿ dilectōe iⁿ q^{uo}d christus
nos diligēt. q^{uo}d nulli creature tāntā dilectōe
ostēdit sicut generi būano. Nam creature^z
supiores nō redemit s^{er}tantū boīem et ipas
supiores creature^z ad boīem custodiam cō
stituit. vñtē iⁿ ps. Angelis suis mādauit d^{omi}
te vt custodiāt te iⁿ oīb^o vijs tuis. Itē iⁿseri
ores creature^z ad seruiendū ordiauit. vt p^z
de sole t^u luna t^u stellis et de terra. q^{uo}d nobis ser
uūt cū fructib^o diuersis et de mari et aquis
q^{uo}d nobis seruūt cū p^{sc}ib^o. Un̄ iⁿ ps. Omia
subiecisti sub pedibus ei^z oues et boues. cc.
Volucres celi t^u pisces maris. cc. I^oo debe
mus ip̄m veracitē diligē sicut fili^o p^{re}z. vt di
cat tibi vobū thematis. Fili mi remittunt iⁿ b^z
p^{re}cā tua. Lūc debes p^{mo} omēz rem p^{pt}er

ipm qntūcūqz dilectā postponere et ipm dī
lectōr tue pponere. qz ipse ppē te postposuit
ora trāitoria. Itē dem⁹ ppē ipm ppā vo
luntate abnegare. et h̄ tria ait dñs petro Joh.
vltio. Idētē diligis me. Bñdit petr⁹. dñet u
scis qz amo te. Dixit tertio. petre amas me. it
ta cuit ad tēp⁹ modicuz cogitādō quō te ita
replicādō interrogat. a mas me. et r̄sidens pe
trus tertio dixit. tu scis dñe qz amo te. Hic
oī questio. Quare sic trib⁹ vīcib⁹ interrogā
uit. r̄ndet. interrogauit pmo. petre amas me.
vt ppē me oēs creatures dimittas b⁹ mūdi
et sequere me. Scđo petre amas me. vt ppē
mēa dilectionē inimicū diligas qdē signuz
marie pfectōnis. Tertio petre amas me. vt
ppē me tuā ppā volūtate et tēpm relinqz
ppē dīlectōz dī. Belinqt se ipm qz natālē est
superb⁹ et facit se bñlē. et qz natālē luxurio
sus et facit se castū. et qz natālē eauar⁹ et facit
se misericordē. Et sic pt; scđm. Tertio dico
qdēm⁹ eē fili⁹ dei. vt nob̄ valeat dicere. Fili
remittūt tibi pcta tua. ei⁹ correctōes patien
ter sustinere. vt vidē⁹ qz fili⁹ boni sustinēt ver
ba dura pentū et vbera dura. nec iō turbent
vt sapiēs in Idrouer. Qui diligit filiū aug
metat v̄gā. ita et nos dēm⁹ patiēt ferre corre
ctōes duras qz imittit p infirmitatē cor
poris et puationē rerū tpaliū. Ereplū babe
mus in pē natali qz si bz filiū quē tenerime
diligit et viderit ipm peccare corrigit ipz ne
mai⁹ malū seq̄t. Ut bēt in figura cuiusdaz
romani qz bñvit filiū quēdixerit noīe lucreci⁹
et dimisi sibi oēs volūtate nē correrit. tandem
furabat et apprehēdebat. cū ad suspendendū
duceret periuit vt patri suo vnū v̄bz posset
loq. et tādem pat̄ fuit vocat⁹ ad filiū. Et fili⁹
dixit. Bilecte pat̄ da mibi osculū aīqz mo
riar. Et cū pat̄ voluit osculari filiū. fili⁹ vo
luit apprehēnde nasū patris et mordere. dixit
ad pēm. Idētē si me dilerisses naturalez fu
liū in iuuētute mea me bñ correrisses. Sz erq
me nō correristi et volūtatem mēa dimisi tū
sz pfsio tua et oīm amicor⁹ meoz. et mortē
turpissimā me oportet sustinere. Ne ergo si
mus pfsio oīm amicor⁹ nrōz i die iudicii
vult nos bñ ds ut pat̄ misericors corripere p
aduersitates ut valeat nos i die iudicii exal

tare dices Matth. xxv. Bilete fili⁹ bñdicti pa
tris mei pcpite regnū. et sic ppterū. Quar
to dico qz vult eē fili⁹ dī dīlect⁹ vt libi valeat
dicere. Fili⁹ mi remittūt tibi pcta tua dī īne
cessitate ad deū tāqz ad p̄z recurrere suum
auxiliū iuocare. Unū vidē⁹ qz fili⁹ lz offendit
p̄z suū natālē cū sū i necessitatē recurrit ad
p̄z. vt p̄z deantiq lege et noua. In antiq le
gim⁹. ii. Be. xviii. de absolon qz offendit p̄z
suū dāvid et tñ cū pāc filiū i necessitatē vidit
et audiuit filiū et relatōe t̄ib⁹ lācis trāstixū
a ioabait. Quis mibi det vt moriar p̄te fili
mi absolon. Ita et nos qzui deū offendim⁹
dēm⁹ tñ i oī tribularōe suū auxiliū iuocare.
Unū dāvid i ps. Ab dñm cū tribularer cla
et exau. me. Ite p̄z i noua lege Lu. xv. dñlio
p̄digo qz slupsl oēs substānā et patrimonū
iutilitē. tādē veit i tātā miseria vt cuperet sa
turari de siliqz qz porci māducabāt et nēo
illi dabat. Et dixit. Glādā ad p̄z meū erdi
cā ei. pāc peccauit fac me sīc vnū de mercenā
tūs tūs. Et miscdia mot⁹ pat̄ sup filiū dedit
ei tria dona. Idō dedit ei p̄mā stolaz. scđo
anulū i manu. et tertio calciamēta i pedibus
et fecit p̄iū. Ita pat̄ noster celestis quez
multū offendim⁹ malis cogitatōib⁹. malis
v̄bis. malis opib⁹. tñ i necessitatē et agustia
nīa i qb⁹ sum⁹ p̄ pcta possū⁹ ad p̄z recurre
re et dicere. O pat̄ qz es i celis peccauit corāte
nī sū dign⁹ vocari fili⁹ tu⁹. Sz me ad miscdiaz
tuā recipie. et fac me sīc vnū de famulis tūs.
Qd̄ vidēs pat̄ celestis dat nob̄ p̄mā stolaz.
idē. grāz quā amisim⁹. dat nob̄ anulū. i. ca
ritatē. calciamēta i pedib⁹. i. bōas affectōes.
et facit nob̄ p̄iū pane celesti nos reficēs
et dat nob̄ v̄bū thematis p̄allegatū. Cōfide
fili⁹ remittūt tibi pcta tua.

Dominica. XX.

Sermo. LXI

Diquebatur iesus

principib⁹ sacerdotū pbariseis et di
sciplis suis Matth. xxii. Mota iste
rer multū ab boib⁹ laudat qz nō solū iuitat
v̄bis boies ad curiā suā sz et mutit vbiqz lo
coznūcios vocādo ad curiā suā. et illā ape
rit oib⁹ ad intrādū libere. et vias facit pacifi

Bermon

cas ut nullus qui non paret ad regem possit eis viam impedire. Ita fecit salomon rex sapiens in antiqua lege seres scepter ordinavit. ruris sapientissimos totum regnum super priuilegio de via regalis. sed ut unusquisque possit pacifice ire ad curiam suam. Ita spuialis fecit dominus noster Ihesus Christus tenuis scepter noue legis miscerit et regnabit. ut dicit iohannes in Apocalypsi. Propterea rex regum et dominus dominorum. et merito laudabilis super omnes gentes et reges. quod ipse non solum iuitat. immo curia regni celestis aperit. vias facit planas. suppliantes copulat et donat munera diversa ut ad ipsum venientibus. ut per prophetam in euangelio. Loquens Ihesus principibus sacerdotum phariseis et discipulis dicens. Sicut est regnum celorum huius regi qui fecit nuptias filio suo. et misit seruos suos vocare iuitatos ad nuptias. et nollebat venire. Iterum misit alios duos dicens. Dicite iuitatis. Ecce praeedium meum paravi. ubi auri mei et altaria mea. et volucres occisi sunt. et oia parata veste ad nuptias. Illi autem neglexerunt et abiuerunt. alius in villa sua. alius ad negotiationem suam. Reliqui vero tenuerunt servos eius. et tumultu affectos occididerunt. Verum cù audiret iratus est. et missis exercitibus suis prodidit homicidas illos et ciuitatem illos successit. Tunc ait suis suis. Nuptie quodammodo patet sunt. sed quod erant in iuitati non fuerint digni. Ita ergo ad exitum viarum et quicunq; iuenerius vocate ad nuptias. et regressi sui congregaverunt omnes quos inuenierunt bonos et malos. Et iplete sunt nuptie discubentium. Intravit autem rex ut videret discubentes. et vidit ibi homines non vestiti vestimenta nupcialia. et ait illi. Amice quo hoc iurasti non habens vestem nupcialem. At ille obmutuit. Tunc rex dixit ministris. Ligatis manib; et pedib; ei mittite eum in tenebras exteriores ibi erit fletus et stridor derum. Multique sunt vocati pauci vero electi. Et sic per euangelium. Ita rex qui fecit primum filio suo ede patrem qui papauit nobis primum etenim vite. Et misit nuncios. primos scilicet patricolas vocare homines ad celeste principium. sed non lebant venire. Secundo misit alios nuncios videlicet prophetas et apostolos. illos apprehenderunt et occididerunt. Et alii neglexerunt venire. unde paupericia alii pro luxuria. alii pro superbia. igit rex misit principes vicinos. Lydi et vespasianum qui oblederunt bierlinum post ascensionem domini. cuius annis transactis et

occiderunt iudeis usque ad decimam milia. ut iumentis in iudaico libro predixerunt non sicut ta milia. sed xxx. iudeos per uno denario. et sic prodidit homicidas illos pessimos. et tandem misit suos apostolos ad exitum viarum. et omnes die mittit predicatorum modernos ut homines ad primum Christum vocentur. et tandem die iudicij mittit angelos cum tuba vocare ad nuptias. vidit ibi homines non vestiti vestimenta nupcialia. et pessimum praeponere. quod est quod sibi in baptismate est promissa non habens quod probiter vestit puerum dicens. Accipe candidam et imaculatam quam pferas a iudiciali Christi. et illa bona maculat diversis peccatis. Cum enim dominus videt illum in iudicio dicit. ubi est vestis tua nupcialis. et ille tacet. quod scit se reum. tunc autem ministris. pascite eum in tenebris exteriores sibi erit fletus et stridor derum. Et huius ubi excludit dominus. Multique sunt vocati pauci vero electi. quod ad misericordiam hominum. quod multi sunt pagani. iudei. et mali christiani. qui eviciunt ad tenebras exteriores. Ergo quod ad thema. Loquens Ihesus principibus sacerdotum. et. Loquens dominus quatuor generibus hominum. Propterea ignorantibus ut beniuolenter instructor. Secundo orationibus ut dilectus solator. Tertio penitentibus ut fidelis reconciliator. Quarto in duratis precordibus ut tribulus vindicatur. Propterea dico quod dominus loquitur ignorantes ut beniuolenter informator. informans eos ut tunc secure possint stare et vestimentis virtutum se ornare ut cum ipso ad primum etenim valeant ut trare. unde psalmus xviii. Ego dominus doces te utilia. Loquens interduo doces iusticiam. unde multus. viderem. Dico autem vobis. nisi abundantaverit iustitia. non placet scriba et phariseus. in iusta. in re. celorum. Et ille iustitia sue doctrina tenet quod dat deo suum ius et proximo suum et sibi suum ius. Ita aliquis loquens doces misericordias. unde Luke vi. Estote misericordes sicut et patet vobis. misericordia. qui sole suum facit oriri super bonos et malos. Ita loquens doces patitentiam. Luke xxi. In pacia vestra possit anima vestra. Et quod locutus sum vobis. quod presequemini decimatione i ciuitate. et cum veneretur talis hora remanserit in ciuitate. et cum veneretur talis hora remanserit scami quod ego dixi vobis. Ita loquens docens caritatem. unde Job. xv. Hoc est preceptum meum ut diligatis iuncte sicut dilexi vos. Multique enim sunt qui diligunt se iuncte sed non sicut Christus dilexit nos. ipsedilexit nos sed ppter nos peccare noluit. Et dilectionem vestis aie. Nam sicut vestis tegit.

turpitudinē corporis ita dilectō tegit peccatū
et nō delet ut nō appareat nud⁹ corā deo ele-
ctis et angelis. Un sapient̄ p̄drouer. x. Carita-
tas op̄e m̄ltitudinē p̄c̄toꝝ. Itē caritas assi-
milat vesti. q̄ s̄c̄ vestes pulcre reddūt bōies
amicabilē et pulch̄. ita caritas alia. Un ps.
de aīa habētē bāc veste. Elsticit regia a der-
tuis i vestitu d̄au. circu. varie. Itē s̄c̄ vestis
p̄egit corp⁹ a m̄ltis incomodis. ita caritas
defendit animāz omib⁹ suis necessitatibus.
Un apls. i. Cor. xii. Caritas oīa suffert oīa
sperat. Qui iūt custodit hāc veste mundā
p̄dici b̄us. Un Apoca. xvi. B̄us q̄ custo-
dit vestimenta sua ne nud⁹ ambulet. Ido d̄ns
loqbat docēs iusticiā. patientiā. misericordiam. et
caritatē. q̄ ornāt aīaz q̄li vestimenta pulchra
corp⁹. ne dicat. Amice quō būc irasti n̄ ba-
bēs veste nuptiale. Sc̄do dico q̄ d̄ns lc̄ q̄t
oratib⁹ ut dulcis isolator. Un ait aīa deuo-
ta Can. v. Aliā meā liqfā ē ut dilect⁹ me⁹ lo-
cut⁹ emibi. Sz nlla aīa p̄t audire talē locu-
tione. nisi ab oīb⁹ mūdanis fuerit separata. et i
prēplatō leuitata. Ido ait d̄ns Oz̄e. ii. Bu-
cā eā i solitudinē. i vitā solitariā. et ibi loqr
ad cor ei⁹. In solitudine hō p̄t deuote orare et
loq cū d̄o et d̄s cū eo. Ido sc̄i viri tā annique
legis q̄z noue legis q̄rebāt solitudines. ut p̄t
de moyle Ero. iii. Quādiu fuit i egip̄to d̄ns
n̄ loqbat ei. Sz dū minabat gregē ouīū i iteris
ora debru i bi loqba d̄ns ad moylen. Et ille.
Dñe qd̄ iubes. Aut d̄ns ad euī. Glade et dic
p̄baraoni ut dimittat p̄p̄lm meū. q̄ clamat
ad me et ego eruā eos i manu potē. et hō nō
loqbat d̄ns in egip̄to. Sz in deserto. Itē p̄z de
Saul. i. Be. ix. q̄dū fuit cum p̄t et matre et
fratrib⁹ in patria n̄ fuit vñc⁹ i regez. sed q̄n
Saul fuit in deserto querēdo alinas patris
sui. cu cloqba d̄ns samueli ut vñget saul in
rege. et locut⁹ eī dices. Adō insiliet i te spūs
d̄ni et mutaberis i vñz alii. et h̄ facta fuit de-
serto. Itē p̄z. iii. Be. xix. de H̄elia q̄ ambula-
bat p̄ desertū. xl. dieb⁹ ad mōte oreb. et ibi lo-
quebat d̄ns cū eo s̄c̄ bō bōi. Itē p̄z cū sc̄tis
noue legis. vñc⁹ ioh̄ebap̄sta. q̄ meruit au-
dire videre et loq cū dño i deserto. et spūmisan-
ciū videre i specie colube q̄n sup̄ ripā stabat
iordanis. Itē b̄us anthoni⁹ q̄n d̄ns stabat

in aere et vidit eū i deserto. B̄us anthoni⁹
dirit. O dñe vbi nā fuisti. Dixit d̄ns ad euī.
Anthoni ego erā ap̄t̄ te. Sz volui p̄bare pa-
tietiā tuā. Ido ad desertū deuote orando et
solitarie viuedo vñda⁹ ut d̄ns loq̄ nob̄ vt
inuiter nos ad suū etnū p̄iuū. Tertio di-
co d̄ns loq̄ ve penitentib⁹ s̄c̄ fidelis pacifica-
tor. ut dī. apls ad Ep̄b. Venit d̄ns loq̄ pacē
bis q̄ p̄pe et loq̄ pacē bis q̄ lōge. nā locutus
ē pacēbis q̄ lōge. p̄c̄tōrib⁹. Sz noluerēt p̄niaz
age. ab his ei lōge ē sal⁹ dī. Un ps. Loquit̄
d̄ns pacē i p̄plo suo. s̄c̄ d̄llis q̄ agūt p̄niām.
Sz de alijs dī. Lōge a p̄c̄tōrib⁹ sal⁹. q̄ at s̄nt
p̄pe. i. iusti bis loq̄ d̄ns pacē. Un iust⁹ ait i
psal. Eludia qd̄ loq̄ in me d̄ns d̄s meus. vt
faciā voluntatē suā. Loq̄ at d̄ns ve penitenti-
bus tāqz mediator. Un vidē⁹ q̄i inimicicie
sūt inter duos. tūc oportet q̄ mediator inter
eos loq̄ pacē reformādo. ita ē int p̄c̄tōr et
t̄ deū discordia. oportet igit̄ mediatorē loq̄.
et sic ex virisqz mitit vñ⁹ ad reformādū pa-
cē. Ita er p̄t̄ dei mitit misericōdia q̄ xp̄pus est.
Un ps. Misericōdia ei⁹ p̄ueniet me. et p̄c̄tō in-
termittit suū ierlocutoriem. et d̄z eē amara
p̄tritio cordis cū p̄fessione lacrimarū. Lūc
istī duo sc̄z misericōdia dei et p̄tritio faciūt pacē.
Qd̄ p̄z in rege Ezechia i libro Ysa. c. xxviii.
Egrorauit ezechias vñqz ad mortē. et d̄ns lo-
cut⁹ ad yslaiā dī. Glade et dic regi. oportet u
mori q̄ me offendit. qd̄ audiuit rex et fleuit
fletu magno et statū misit d̄s misericōdiaz et rex
p̄niaz fecit. Et isti duo fecerūt pacē. et statū
pacē facta d̄ns locut⁹. Eloddā tibi qndecim
annos vñte tue. et gauis⁹ eī rex. Et sitr loq̄bat
d̄ns marie magdalene. Bimissa fuit tibi pec-
cata tua vade i pace. Et sic pat̄z tertii q̄ d̄ns
loq̄ penitentib⁹. ut secū pacificetur. ut possit
eos i iudicio ad suū p̄iuū introducere ut
larg⁹ remunerato. Quarto dico q̄ d̄ns lo-
quit̄ induratis p̄c̄tōrib⁹ ut terribilis vindu-
cator. Un dicū d̄ns sup̄ Yslaiā. xl. c. Tacui
sem̄ silui. pat̄ies fui. M̄ia de m̄litis p̄c̄tōrib⁹
tacet d̄s ab m̄ltos ānos q̄ n̄ vñdicat et sup̄ h̄
grāde peccat. Tanto at duri⁹ cū vñterit fla-
gellat et cruciat. q̄tto diuit⁹ p̄c̄tōrē expectat.
Et m̄ltos eīs occulte sibi loq̄ p̄ inspiratione
divinā dimisste p̄c̄tā wa q̄niaz temp⁹ est. ut

Sermo

Baudait i psal. Etudiā qd loq̄t in medīs
ds. Et p̄cōr sp̄ auerit aurē et obstruit q̄ ser-
p̄s surd⁹ q̄ n̄ exaudiet vocē icātantū. Et lo-
quit̄ oī die p̄ os p̄dicātū v̄bū dei. nūc argu-
endo. nūc sup̄licādo. nūc minādo. sed p̄cōr
facit se surdū. Lādē āt oportet eū deū audi-
re loq̄tēi die iudicij q̄ terribile iudicem cū
dicet. Iste maledicti i ignē etnū. Bebac tri-
bili locutōe dicit Iohes figurā Apocalip. i
Tlidi in medio septē cādelabroy boies silez
filio bois bñtez gladiū et vtraqz p̄e acutuz
de ore ei⁹ pcedetē. et vox ei⁹ sic vox aqz miltā
rū et sic vox tonurui magni. Iste ē xp̄s q̄ in
die iudicij apparet̄ iter cādelabra aurea. q̄
sunt septē turbe āgeloz seu scōz electoz sc̄ pa-
triarche. pp̄bē. angeli. apli. martires. p̄fesso-
res. et vñgines. Et ex ore ei⁹ pcedit gladi⁹ acu-
tus. i. s̄niaz pfert dānatōis loquēs terribilit̄
vt d̄r. M̄hathei. xv. Iste maledicti. zc. Et illa
vox ē damnatis ita terribil' velut vox toni-
trui. et tūc peccator obmutescit et dicet xp̄s.
Quo tu peccator. buc i trasti nō bñs vestez
nuptialē. p̄scite eū in tenebras extēiores
Ergo ad thēma. Loqbat ibi p̄ncipib⁹ pbas-
rileis sacerdotib⁹ a apostolis et iudeis. Ita
quidie loq̄t deuote orantib⁹. ignorantibus.
penitentibus. et induratis.

Dominica. XXII. Sermo. LXII.

Ade filius tu⁹ vi-
uit. Job. iiiij. M̄ota q̄ nlla res meli-
or est om̄i mūdo qz grā diuia. B̄ q̄
ad aiaz. et nlla res melior q̄ ad corp⁹ qz san-
itas. M̄a grā diuia facit boiez sociū āgelorū.
frēz xp̄i et suoz disciploz. vt pat̄z in euāgelio
M̄hatb. xij. qñ xp̄s stetit in syna goga iudo-
rū docēs eos venit vñ⁹ eoz ad eum dicens.
Fratres tui et mater tua foris stant quere-
tes tibi loq̄. R̄ndit ih̄s. Qui facit voluta-
tem patris mei ip̄e est me⁹ frater. foz. et ma-
ter. Ergo nihil vñli⁹ q̄ ad aniam qz grā xp̄i.
Et ergo sancti magis optauerūt moa vita
naturali qz amittere grā diuina. Sz q̄ ad
corp⁹ nihil vñli⁹ qz sanitas. Unde Caiho.
Eger diues bznumū sed nō bz p̄sum. videlz
q̄ ad sanitatē. Quid valeret homini om̄is

thesaur⁹ mūdi qñ sp̄ et infirm⁹. ido homo
ex̄s extra grām dei et sp̄ infirm⁹ eslet redar.
guend⁹ si posset brē p̄iu regem q̄ posset sibi
dare grām. et posset brē expertū medicū qui
posset sibi dare sanitatē et illum nō visitaret
aut p̄ se aut p̄ aliū. Ido aut Baudit in psal.
M̄ultiplicate sunt infirmitates eoz. postea
accelerauerūt. Et h̄ cognoscēs iste regulus.
io xp̄m visitavit et p̄ grā et sanitate filij xp̄m
builiter exorauit. Et xp̄s r̄ndit v̄bū p̄allega-
tum. Glade filius tu⁹ viuit. vt p̄z i euāgelio
bodierno. Erat qdām regul⁹ cuius fili⁹ in-
firmabat i capbarnau. q̄ erat ciuitas i qua
xp̄s multa miracla faciebat. Idic cū audiss
q̄a ih̄s aduenireta iudea in galileā. abiit ad
eū et rogauit eū. O dñe descendē et sana fili⁹
um meu. Incipiebat ei mori. Dixit ih̄s ad
eū. M̄isi signa et pdigia videritis n̄ creditis.
Dicit ad eū regul⁹. Bñe descēde p̄usqz mo-
riat filius me⁹. Dixit ad eū dñs. Glade fili⁹
tu⁹ viuit. Credidit regul⁹ sermoni dñi quez
dixit ei. vade filius tu⁹ viuit. et obscurauit bo-
ram illam in corde suo et viuit. Nam āt eo ap-
propriante ciuitati capbarnau a qua exiuit
occurrerūt ei serui ei⁹ dicētes q̄ fili⁹ viuere.
Interrogauit ergo abeis hora in q̄ melius
babuerat. Et dixerūt ei. H̄er q̄ hora septia
reliq̄t eum febris et reuirit. Cognouit ergo
pater q̄ illa hora erat in q̄ dixit ei ih̄s. vade
fili⁹ tuus viuit. et credidit ip̄e et domus eius
tota. Et sic p̄ euāgelio. resumēdo ibema.
Glade fili⁹ tuus viuit. M̄ota quadruplex ē
vita. Una est vita natālis. sc̄da culpe. tertia
grē. quarta gle. T̄ridima est vita nature de q̄
d̄r in H̄en.). Creauit de boiem de limo tre
et insp̄ireuit in faciez ci⁹ spiractm vite. Hec
vita est valde brevis. Un Job. xiij. H̄o na-
tus demuliere breui viues tpe replet m̄imi.
Nam diuersi sunt miserie in boie. vt paup-
tas. psecutio. nuditos. frigiditas. infirmitas.
Unde ps. M̄ultiplicate sunt infirmitates
eoz. Hec vita semp est in temptatōib⁹. nūc
temptat homo in hac vita a mūdo p̄ super-
bia. nūc a p̄pā carne p̄ luxuria. nūc a diabo
lo p̄ auaricia. zc. Ido aut Job. viij. Milicia
est vita bois sup terrā. Hec vita diu non p̄
durare. sz sic rosa cito arescit. et tāqz lanugo

a v̄to tollit. et tāq; spuma gracilis a pcella
dispergit. et tāq; fum⁹ diffus⁹ a v̄to evanes-
scit. et tāq; memoria hospitis vni⁹ diei pte-
untis tollit. et sic pomū pulcra verme coro-
dit. et velut vapor dispergit. Unde Job.vii.
Quia v̄t⁹ est vita mea. Hec vita hoī sepe
abbreuiat an̄ tēp⁹ dū peccator n̄ sperat pp̄
pc̄ta sua. Un̄ i psal. Bathā et Elbirō delent
Aperta ē tra et deglunuit Bathan et Elbirō
an̄ tps. Itē p̄z i Ben. xir. de qnq; ciuitatib⁹
d̄ qb⁹ ibidē d̄. Idluit dñs sup zodomā et go-
morrā sulphur et ignē. Itē vita h̄ misera pu-
eris sepe abbreuiat pp̄ pc̄ta parentū. vt p̄z
de David. ii. Be. xii. Quia dauid peccauit
p̄ dñm. Et aut dñs ad dauid. Iduer quē dili-
gis moriet pte. et de filiis zodomoꝝ. q̄ n̄ pec-
cauerūt et tū cū parentib⁹ mortui sūt. Hec ini-
qua vita misera sepe abbreuiat hoī pp̄t n̄
mīa iusticiaz hoīs. nā interdū bō ē in tanto
desiderio vite etne q̄ dñs ip̄m sumit de h̄ fal-
lo mūdo. Un̄ Sap. viii. Trāslat⁹ ē an̄ tēp⁹
ne malicia mutaret intellectū ei⁹ aut factio de-
ciperet aiaz illi⁹. Qui lebñ b̄z in bac misera
vita i v̄tutib⁹ se erercēdo et pc̄us resistendo.
ad h̄c ait dñs. Glade fili⁹ tu⁹ viuit. Sc̄da
vita ē vita culpe. de q̄ dicit apls ad Roma.
Si sim carnem vireris morte moriem̄. q̄z
uis bō viuit corpe si ē in pc̄to mortalī mor-
tu⁹ est in aia. Un̄ in Apoca. de vita pc̄oris
i pc̄to mortalī existētis. Namē hēs q̄ viuīs
h̄ moru⁹ es. q̄ ad aiaz. q̄ lā deputata est ad
mortē etnā. Hec vita pc̄u mortalī occasio-
nē accipit a p̄cupiscēta oculor̄ ita q̄ mors
ūrat in p̄siciā et occidit aiaz. Qd̄ p̄querit
h̄iere. ix. H̄cū mors intravit per fenestras
nrās. Hec vita peccati mortalī sepe causat a
voluptate et crapula. Un̄ Seneca i li. d̄ mo-
rib⁹. Idlures moriūtur crapula q̄z gladio.
Ido p̄monet nos apls ad Ephe. v. Nolite
inebriari vino in q̄ est luxuria. Hec vita pec-
cati mortalī sepe causat ex auaricia quā se
quīt mors etnā. Un̄ nibil ini qui⁹ ē q̄z ama-
re pecunia. B̄ ei q̄ amat pecunia v̄dit aiam
suā diabolo et obligat morte etnā eā. Hec vi-
ta pc̄u mortalī causat ex inuidia. Un̄ io. 3.
Qui nō diligit frēz suū h̄ odit manet i mor-
te. Ideo q̄ b̄ q̄ tuo: vicia b̄z sup̄ adicta. vicia

p̄cupiscēta oculor̄. crapulam. auariciam
et inuidia. obligat aiaz suā post bāc vitam
ad eternā penā. h̄ q̄ viuit castitate. abstine-
tia. in pietate. in caritate. manet i vita eternā.
Un̄ Sap. v. Justi at i p̄petuū viuet. Job.
H̄os sum⁹ trāslati d̄ morte ad viua. Et illic
dicit dñs. Glade fili⁹ tu⁹. Aia tua viuit in
p̄nī p̄ grāz in futurop̄ gliam. Tertia vita ē
vita grē. de q̄ dicit Job. x. Utīa et misericordia
tribuisti mibi et vilitatio grē tūc custoduit
spūm̄ meū. bac vita grē viuit bō q̄n̄ est sine
pc̄to mortali. Q̄ne bō nascit portat secum
venenū pc̄u mortalī. sc̄ pc̄u originalis. h̄ il-
lud expellit p̄ baptismū et vita grē p̄ illi⁹ vir-
tute infundit et p̄ fidē p̄seruat. Un̄ dicit dñs
i euāgelio Job. xi. Om̄is q̄ viuit et credit in
me nō moriet in eternū. Hec et vita d̄spōit
hoiez ad vitā etnā. Un̄ Bo. vi. Supēdig
pc̄u mors. grā aut̄ dei vita etnā. Sicut aut̄
peccati mortale inducit mortē etnā. ita grā
dei inducit vitā etnā. Hec at̄ vita grē diu-
erat in p̄mitua ecclia. h̄ mō est suppeditata
et p̄culcata. ut p̄z in li. Ban. viii. Vidi arietē
p̄ orientē i aere vēnlante q̄ būt duo cornua
vnū excelsi⁹ reliq. h̄z veit bire⁹ ab oriente q̄
p̄culcauit arietē cū cornib⁹ suis et ad nibilū
redegit eu. Ita spūaliter aries ouū alb⁹ fu-
it vita grē desiderās ortū solis veri luminis
q̄ est r̄ps et diuinā grām. habēs vnū cornū
excelsi⁹ reliq. i. caritatē dei et primi. vnū excel-
si⁹. q̄ caritas dei tenet p̄ncipatū. Sed venit
bire⁹ fēnd⁹ ab occidente ubi apparet oē ma-
lum. i. vita fētida et maculata. q̄ lā regnat in
mūdo vita grē et mundicie p̄culcauit. ita q̄
iam nullū viciū apparet qd̄ olim viciū d̄r-
cebat. Und̄ poeta. Olim qd̄ viciū fuit ē mō
vīt⁹. Nūc nibil est viciū nisi brēnibil. ideo
bōi existēt in vita grē dicit dñs. Glade fili⁹
tuus viuit. Quarta vita est vita etnā. De q̄
vita ait dñs Job. xviii. Hec ē vita eterna. re-
cognoscāt te solū vez̄ deū et quē misisti ihsu
xpm̄. Et hanc vitā comēdat Christoleles in
li. celū et mūdi dices. Est illic fixa sempiterna
vita sed hic trāitoria. Hec ē vita eterna ubi
possim⁹ deū videre facie ad faciē. ubi est sa-
nitas sine infirmitate. reges etnā sine labore.
pax sine tumore. leticia sū merore. vitas sine

Sermo

errore. Et illa possum⁹ acqrere p⁹ tria bona i
bac vita. Id primo p⁹ boni opis exercitato⁹, vt
dicit sapiēs Eccl. vi. Quid b^z bō de oī labo
re suo nisi q⁹ labor^z et p⁹ gat p⁹ morte illuc vbi
ē vita. Seco possum⁹ acqrere vitā eternā p
malor^z patientē supportato⁹. Ille ē cert⁹ q⁹ h
mala et puerla sustinet patiet q⁹ p⁹ bāc vitaz
vadat ad eternā vitā. q⁹ d^s nō punit bis in id
ipm. Unū Eccl. ii. Sustine ad modicū tēp⁹
v crescari i nouissimo vita tua. Tertio p⁹ tac
q⁹ vita etna p⁹ iusticie exhibito⁹. vñ Sap. v
Justi at i pperū vivet. et apd dñm est mer
ces eoz. Et Sap. viii. Justor^z aie i manu dei
sunt. Brūs Jacob⁹. c. i. dicit. Brūs bō q⁹ sus
fert p⁹ trato^z et vincu i bac vita. qmā cū p⁹ ba
tus fuerit accipiet coronā vite. Bi^c ergo pa
tienti bene operann. Glade fili⁹ tuus viuit.
bit p⁹ grām et in futuro p⁹ gloriā.

Dominica. XXII. Sermo. LXIII.

Seruus ille roga;
bat dñm. Idatiēna babe in mee
oia reddaz tibi. Idatib. xvii. Unū
vide⁹ q⁹ rō natalis dictat q⁹ vñulq⁹ faciat
prio suo q⁹ d^s ab eo desiderat. faciētes p⁹ rāz
opponūt se rōni. Ima duo p⁹ cepta fuert legis
nō. scz declina a malo et fac bonū. vñ i ps.
Et due legis scpte. vñz diliges dñm deū tuū
ex toto corde tuo et prim tuū sicut ipum. In
bis duobus vniuersa lez p⁹ edet et ppbe. Ita
xp̄us legifer noue legis miscdia et gē. voluit
duo p⁹ cepta dare vñu negatiū. aliud affir
matiuū. q⁹ includūt p⁹ cepta nāte et scpte. Qd
tibi nō vis fieri alteri ne feceris. sz hu⁹ dñi se nō
desideras p⁹ cepta nāte trāsgredi nō declinas
uit a malo. sz fecit malū. nō dilexit deū et pri
mu. nō feci p⁹ suo q⁹ sibi desiderauit fieri.
ido debito fact⁹ ē dei. pp⁹ h^z in themate.
Seru⁹ ille rogabat dñm di. Idatiāz babe i
me et oia reddā tibi. Quo h^z faciū sit babet i
euā gelio q⁹ seq⁹. Dixit ih̄s discipul suis pa
rabolā bāc. Hile ē regnū celoz boi q⁹ voluit
rōez ponere cū suis suis. Et cū icepissz rōez
ponere oblat⁹ ē ei vñ⁹ q⁹ debebat dēcē milia
talēta. Cū aut nō h̄et vnde redderet iussit euz

venūdari et vrorez et filios et oia q⁹ bēbat. Et
ille p⁹ cides rogauit dñm dicē. Idatiāz babe
in me et oia reddā tibi. Idib⁹ at dñs seru
illi⁹. dimisit ei oē debitū. Ecce qnita miscdia
dñs dat plura q⁹ su⁹ peut. petit dilationē et
dñs dat soluūd⁹. Egress⁹ at su⁹ ille inuenie
vnū de seruis suis q⁹ debebat ei centū denar
os. et tenēs suffocabat eum di. Redde q⁹ de
bes. Idrocides at su⁹ ille et rogas eum dixit.
Idatiāz babe i me bone socie et oia tibi red
dā. Ille at noluit sz tenēs suffocauit eu. et mi
lit eu in carcerē qulq⁹ redderet vniuersū deb
itū. Glōdetes at pserui ei⁹ q⁹ siebat p⁹ ristati
sūt valde. et venēt et nūcia uert dño suo oia
q⁹ facta fuerūt. Lūc vocauit enū dñs su⁹ et ait
illi. Serue nequā oē debitū tibi dimisi qnā
rogasti me. Idone ergo oportuit et te misere
ri pserui tui sicut et ego tui misert⁹ su. Et irat⁹
dñs valde tradidit eu tororib⁹ qadusq⁹ red
deret vniuersa debita. Sic et pat meus cele
stis faciet vob si nō remiseritis vñusq⁹ frī
suo d⁹ cordib⁹ vñs. Et sic p⁹ pabola. Ista er
go parabola ē p⁹ illos q⁹ peccat p⁹ decē p⁹ cepta
dei oī die ea frāgedo. id sūt debitores decem
milū talētor^z pp⁹ trāsgressionē decē p⁹ cepto
ru. Et rogat dñm p⁹ grā et miscdia. Sz ipi in
durati p⁹ p⁹ nolūt p⁹ rō cōpani parua re
sz suffocat trucidat et spoliāt et inuidiose irā
p⁹ ciāt. qd vidēs dñs dīc ad vñu quēqs. Idō
ne oportuit et tedimittē p⁹ rō tuo. Sz tu nō
vis dimittē p⁹ rō tuo. ideo ego nō facia⁹ tibi
miscdia. sz volo terraderet tororib⁹. id ab
dā te in carcerē etnāz penaz cruciādo etna
lit. dñs p⁹ cludēs dicit. Idater me⁹ celestis fa
ciet vobis sic si nō dimiseritis primis vñs
oēz inuidia de cordib⁹ vñs. Ergo q⁹ ad the
ma. Seru⁹ ille rogabat dñm. Iloita q⁹ debe
mus ēē serui dei. q⁹ dñs circa seruo sāc q⁹
tuor bona. Idāo p⁹ uidet in cibarijs. scđo p⁹
tegit in piculia. tertio ditat eos in bonis. q⁹
to exaltat eos i regnis. Idō dico q⁹ dñs ser
uis ipm deuote orārib⁹ puidet i cibarijs et
necessarijs. Unū vide⁹ q⁹ boni dñi sp⁹ sūt sol
liceti de cibarijs seruo⁹. ita facit dñs. Et hoc
ptz in antiqua lege. Legi⁹ ei de pp̄ha Baniele
seruo dei destruente ydolū Bel. q⁹ dixit. dñs

me adores sol q̄ creauit celū et terrā et oīa q̄
in eis sūt. ppter b̄ miserūt eū pagani in lacuz
vbi erāt septem leones et nō dabat ei cibaria
septem dieb̄ ut deuoraret Daniel. sed Da-
niel orabat ad dñm cui mltō tpe seruiebat i
vñutib̄ diuersis. et dñs recordatus serui sui
Danielis dixit ad Albacuc pp̄ham q̄būt
escam volens in campū portare messorib̄.
Ser prandiu qd̄ bēs seruo meo Daniel q̄
esurit in babilone in lacu leonu. Respōdit
Albacuc. Dñe babilonē nescio. lacū ignoro
q̄ distabat ab illo loco centū miliaria. Lūc
angel⁹ dñi apprebendit Albacuc in vertice et
durit in babilonē ante lacum. et Albacuc in
clinās se in lacū clamauit. Daniel serue dei
veni tolle prandiu quod misit tibi dñs deus
tuus. et sic habitauit in lacu septem dies do-
nec fuerūt paci. postea extract⁹ fuit de lacu.
Ita ostendit dñs seruo suo cibaria p̄stado
ut nos seruiam⁹ sibi fidelit. et nō curemus.
sed omnez sollicitudinē in eum p̄ciamus.
q̄a ip̄i est cura de nobis. vt dicit aplius petr⁹
i. Ide. v. Ita idem p̄t de H̄elia. de quo le-
gim⁹. vii. Begū. xvii. vbi legimus q̄ tanta fa-
mes erat in terra q̄ multi boies moriebant
in fame. et H̄elia seru⁹ dei magnam famē
sustinuit ut peteret dñm pro morte. Et dixit
dñs ad eum. Serue mi H̄elia vade in sare
ptaz sydonioz q̄ fuerūt gentiles. tu nō debes
fame pire. Ego p̄cepi mulieri vidue ut te pa-
scat. et surrexit H̄elia seru⁹ dei. Cu⁹ a propi
quaret porte ciuitatis inuenit ibi mulierem
paupculam viduā. de qua domin⁹ ei dixit.
Propheta dicit ad mulierē. Q̄ mulier quid
queris. R̄ndit ei mulier. Colligo mibi duo
ligna ut faciā mibi et filio meo toraz ut co-
medamus et moriamur. R̄ndit pp̄ha. Fac
mibi p̄us q̄a esurio nimis. R̄ndit mulier.
Non babeo de farina nisi q̄ntum pugillus
pt cape et modicū olei in lechito. dixit pp̄ha
seru⁹ dei. mulier crede mibi et fac mibi ut co-
medam. q̄a dñs cui seruio misit me buc et
dico tibi de ore dñi mei. q̄ nec de farina nec
de oleo deficiet quātūcūqz cibaria p̄para-
bis donec dñs mittat pluuiā super terram.
Et cibauit dñs seruū suū et ancillam suam
mulierē istam de modico. Item similit p̄t

innoua lege de Isdailo p̄mo heremita q̄ p̄
mo seruivit dño multos annos in deserto.
et tādēnō būt ad comedendū et dñs misit
ei coruū q̄ oī die cibauit eum in deserto por-
tans panē. interdū carnes. Sed heu diuites
bui⁹ mūdibñtes oīa bona peiores sunt cor-
uis. Coru⁹ pascebat virū dei cu⁹ pane et car-
nib⁹ et ip̄i p̄mittit pueros xp̄i fame perire i
hoc mundo et audient in die iudicij. Qd̄ p̄ni
ex minūmis meis nō fecistis. zc. Ita maledi-
ci in ignem eternū. zc. Isdaii vos diuersis
cibarijs deliciolis et vos buos meos pasce-
re noluitis. et sic patet p̄mo quo dñs preui-
det seruis suis de cibarijs sibi seruientibus
et ip̄um roganib⁹. Ergo q̄ad thema. Ser-
uus ille rogabat dñm suū. Secundo dico q̄
dñs p̄tegit buos suos i picul. Cu⁹ vidē⁹ qn̄
dñi vident buos suos in periculis subueni-
unt eis p̄ posse si sūt boni dñi. Ita facit dñs
noster q̄ bon⁹ est dñs sup oēs dños. nunqz
dereliqt seruos suos in tribulatōib⁹. Und
aut dñs Ysa. xlui. Seru⁹ meus es tu. Cum
transieris p aquas tecū ero. et flumina non
operient te. Cum ambulaueris in igne non
cōbureris et flāma nō ardebit in te. Deus
aut liberauit seruos suos p aquā. vt patet i
filij Israbel cu⁹ seruiebāt dño et transire de-
bebant in terram pmissionis dñs aperuit
mare rubrum. vt siccō pede ptransirent nec
vllus eoz remansit. sed Ybarao cu⁹ seruis
suis volens seruos dei occidere demersus
est in mare q̄i plumbum in aquis vebemē-
tibus. et ibo laudabant serui dei dñm suum
grās agentes et cantates hūc psalmū i litorē
Catem⁹ dño glo. zc. Et q̄ buos suos libera-
uit de igne. Bptz Bān. vii. Habuchodonos
sor ererit statuā aureā sup quā stabat ydolū
iūcās oēz p̄plm ad ydolū ut adorarent.
sed tres serui dei sc̄z Daniel Hydrach et Elb-
enago dixerūt. Illos nolum⁹ ydola adora-
re q̄a serui dei sum⁹ q̄ fecit celum et terrā. Et
irat⁹ misit eos in caminū ignis. et dñs misit
āgeluz suū et liberauit eos de igne et canta-
bant dño dicentes. Benedict⁹ es dñe dñs pa-
trum nostroy. zc. Et hoc idem patet de Ba-
uid. i. Begum. xvii. Qui p̄idebat in dño et
pugnabat p̄tra ysluz et leonē i agro et p̄tra

Sermo

gigante et dñs erat cum eo et liberavit eum
et confortauit et vicit. Et dñs dirit ad dauid.
Quis est sic fu⁹ me⁹ dauid. Et sic p^rz scdm q^r
dñs suis suis subueit et pregit i tribulacione
Ergo et nos i tribulatoe roge⁹ eū. vt p^rz i the-
mate. Seru⁹ illerogabat dñm zc. Tertio di-
co q^r dñs suis suis dat dona eos ditando q^r
sunt dona spūssi oia dona tpalia excellencia
vt ip^e ait Jobel.ij. Sup suos meos et ancil-
las meas effundā de spū meo. i. de septē do-
nas spūsancti dabo eis. Bat ei diabolus suis
suis septē dona mala. i. septē pcta mortalitia.
vic^r supbia. luxuria. auaricia. inuidia. gula.
irā. et accidīa. Et p^rz suis dñs suis et acallis su-
is dat septē dona vtilia. Et h⁹ septē dona nocī-
ua. Id rūmū ē timor dñi. Et supbia. vt bō cogi-
tet i corde q^r deū timeat et pcta dimittat. Un.
Eccl.ij. Timor dñi expellit pcta. Id sal. In i-
nū sapientia timor dñi. et expellit supbia. Scdm
donū boni dñi ē donū pietatis. Et pcta inui-
die. q^r petas caritatue p^rz diligat. et inuidia
ē Et caritatē. id caritas expellit oēz inuidia.
et talis seru⁹ accipies a dño caritatē pieratis
diligat deū et primū. i. Job.iiij. Be⁹ caritas
ē et q^r manet i caritate. zc. Tertiu ē donū sci-
tie et irā. et mutes nō faciūt hoies iracundos
Un. Psal. v. Bi mutes. zc. Vlos estis mei
sui et possidebitis crā. Quartu donū est do-
nu fortitudis. Et accidīa. Et ido petuit Da-
uid i psal. dices. Bñe spū pncipali cōfirma-
me. Spiritu fortitudis cōfirma meū cor. vt
expellat omne accidīa. Quintu donū ē do-
nu pslilij. Et auaricia. ita q^r bō expellit omnes
auariciā a se. et oia facit a pslilio bono. et nū
q^r vadit ad pslilia impior^r. Ideo dicit dauid
i psal. Bius vir q^r nō abiit in pslilio ipior^r et
via pcta nō stetit et in cathe. pesti. zc. Hoc
at facit donū pslilij. Sextu donū ē donū i tel-
lect^r et gulā. vt bō viuat i abstinentia. Ha ab-
stinentia ē virtus q^r domat oia vicia. eleuat mē-
tem ad celestia et ē lūma medicina corporis et
aie. Ideo petuit psal. Ha mihi intellexi
et viuā. Septumū ē donū sapie et valet pcta
luxuria. vt bō caste viuat. q^r nō vult dñs in
suo fructu bēluriosos. Et ido ait ppba
Ezechiel. Eleuavit me dñs iter celū et terram
despicieō terrā et celū desiderādo. Qui er-

go h⁹ septē dona a dño b^r diues ē in oib⁹. iō
p^rz tertiu. Rogē ergo dñm p^rdonis spūssi
Quarto q^r dñs fideles suos exaltat i regno
eino et introducit ad gaudia. Un. Psal. xv
Euge sue bone et fidel^r. q^r in pauca fūisti si-
delis supra multa te p^rstutā. ita i gaudiū do-
mini tui. Ip^e ei sui dei sedebūt ad mēsa dñi
celestis. vt ip^e ait Lu. xxiij. Ego dispono vo-
bis sic disposuit mibi p^r me⁹ regnū vt eda-
ns et bibatis sup mēsam mēam in regno meo
O q^r dissilis retributio p^rmiorū suor^r dei et
suor^r dyaboli. vt d^r Psal. lxv. Ecce dicit dñs
serui mei comedent et vos esuriatis. Serui
mei bibēt et vos sitietis. Serui mei letabūt
et vos tristabimū. Serui mei sunt in pulci-
tudine et vos i timore. flagellatō et i mudi-
cia. Serui mei laudabūt p^r exultatō cordis
et vos clamabitis p^r dolore cordis. Un pōe-
dicti de suis istis q^r regia Saba dixit de ser-
uis Salomonis.ij. Reg. x. Regia Saba
audiēs glaz Salomonis et venies videre et
sedēs in mēsa vidēs Salomonē in rāta gla-
oia bñ ordinata et seruos ita vestitos in au-
reis vestibus dirū. Bñe beati sunt serui tui.
ita potest dici de xpo. Cuz enī audit regina
Saba. id est. ecclesia de rege Salomone. id
est. xpo. et de seruis eius. id est. angelis et ele-
ctis et viderit in celo sicut audit bic pdicare.
potest bñ dicere admirando glaz. Beati sunt
serui tui dñe. Ergo quo ad ibema. Seruus
ille rogabat dñm. Ita nos rogem^r dñm vt
nos pascat et liberet vt nobis dona tribuas
et ad gloriam pducat.

Dominica. XXIII.
Sermo. LXIII.

O vius est imago
b^r et supseptio Psal. xxij. Mota
ppr peccati pmoꝝ parentū sc̄
Elber et Eue magn^r defect^r būano generi est
relic^r. ita q^r malū semper inuidet bonis. vt p^r
delucifero q^r pp̄ inuidia i paradiſo decepit
gen^r būanū. ea de causa q^r homo creat^r fuit
vt impleret et possideret locum suuz in celo.
Itē p^rz de Cayn et Abel. q^r a Elbel optimas
oues obtulit deo. Cayn vero vilissimas fru-

ges et dñs resperit ad munera Abel et nō ad
Cayn. et ido inuidit fratri suo occidēs eum.
Item pater de Joseph q̄ fuit iust⁹ et accusa
vit frēs suos de crimine pessimo. ideo ope
ravit eū nec poterat ei q̄c q̄ pacifice loq. Itē
p̄z de Saul et David. eo q̄ David occidit
Goliām gigantē fortissimū. et liberavit po
pulū dī. ido plus laudabat eū pl⁹ q̄; Saul.
cantantes. Saul p̄cussit mille. et David de
cem milia. ppter qd̄ odiuit eū Saul volens
eū occidere. sed in bonis est magnū meritū
qñ sustinēt patientē maloz psecutōes. qd̄ p̄
in pdictis. Nam parentes nostri decepti a
diabolo. redempti sūt a xp̄o filio dei. et in lo
cū lucifero paratū collocati. Cayn pdēna
tus et Abel in mūdo sanct⁹. et in celo bono
rat⁹. Joseph vendit⁹ et in regno egipciorū
sup om̄es eleuat⁹ David patientē sustinuit
Ido Saul de regno polit⁹ et David regnū
obtinuit. Voluit ergo xp̄us lucifer noue le
gis relinquere exemplū. vt maloz psecutō
nes patienter sustineam⁹. vt p̄z euangelio
qa iudei multoties interiūt p̄silū vt caperet
eum in sermone. sed nō poterant. ido mō ac
cepérunt adeos seruos berodis q̄ fuerūt pa
gani q̄ nō contebat iudeis. sed tñ i Bfactū
dei trās gressi sunt legem. vt caperet eum in
sermone. sicut aqua vadens in meatu suo.
qñ nimia est excedit meatu. tñ in vna par
te obstruit querit aliā ptem. ita malicia iu
deoz. Quō Bfactū sit p̄z i euāgelio qd̄ seq̄t
Albeuntes pbarisi interiūt p̄silū vt caperet
ibm in sermone. et mittit ei discipulos suos
cum berodianis dicentes. Magister scim⁹
qa verax es et mādata dei in veritate doces
et nō est tibi cura de aliq. Non enī respicis
psonz hominū. Bic ergo nobis qd̄ tibi vi
detur. Licet censum dare cesari an non. Co
gnita ibs nequicia eoz. ait. Ostenditembi
numisma census. At illi obtulerūt ei dena
rium babentē imaginē impatoris. Et aut il
lis ibs. Cuius est becimago et superscp̄to.
Bicūt ei cesaris. Tunc ait illis. Beddite er
go q̄ sunt cesaris cesari. et que sunt dei deo. et
sic nō poterant eū capere. qa isti berodiani
fuerūt serui berodis regis q̄ fuit ex parte im
peratoris ibidē. sic subtiliter r̄ndit. nec prohi

buit nec admisit. q̄ si dī. Si tenemini de iure
aliqd̄ tributū cesari. exq̄ est in suo dominio
detur ei. Et qd̄ de iure tenem⁹ deo de obliuia
na mādatorū suoy reddite. Et sic p̄z euange
lii. Ergo q̄ ad thema. Cui⁹ est imago et su
perscriptio hec. Ex hoc nota q̄ quadruplex
scriptura sc̄pta est super imagines. Idrima
scriptura sc̄pta est sup imaginē redēptoris.
Secunda scriptura sc̄pta est sup imagines
peccatoris. Tertia scriptura sc̄pta est sup
imaginē vani hōis. Quarta scriptura scri
pta est sup imaginē leticie eternalis atq; seim
piterni decoris. Idrima scriptura sc̄pta est
super imaginē nostri redēptoris. Unde
legit in euangelio. Scriptit super eum Idrim
latus Ihs nazarenus rex iudeoz. q̄ si dī.
iudei nullam causam habuerūt super eum
ego eram iudex ip̄i⁹. nisi qa dixisse ip̄m assē
runt se regem iudeoz esse. et hec supscriptio
est nobis ad honore. iudeis vō in p̄fusionē
Eleniant ergo laici et legat̄ banc supsc̄ptōz
et cōpatiant ei q̄ pro eis sustinuit. et q̄ ima
go xp̄i laicis pendit ad eccliam et iuxta vias
vt tanquā in libro legant et discant patien
tiā castitatem et būilitatem māsuetudinē pie
tate et misericordiam. Clerici aut litterati legant
scripturā omni die in libris. Bebac sc̄ptu
ra dī in li. Ezech. ii. Expandit scripturā corā
me. et h̄ sc̄ptura erat lamentationes. carmen
et ve. Et est sensus. tria sunt in hac scriptura
intelligenda. Idrim⁹ est q̄re ibi sc̄ptum fuit
lamentationes. Certe h̄ est ea de causa quia
nos peccauim⁹ et illenib⁹ malificit. nec iūē
tus est dol⁹ in orei⁹. et tñ pp̄ nos pertulit
penas. ido merito lamētari debem⁹. Unde
Zob. ii. et Amos. v. Dies festi vestri con
uertent in lamentū. Secundū ve est ve ma
rie viginis matris xp̄i q̄ vidit filiū e⁹ dilectū
tam miserabiliter tractari deloco in locum
et ad crucis suppliciū. Tertiū est vox filie sy
on q̄ inter morientes expandit man⁹ suas.
Filia syon est Maria que expandit man⁹
inter morientes. sc̄z inter filium et latrones.
Tertiū carmen est leticia quia gen⁹ huma
nū per redēptionem christi est lenificatum
et in celū exaltatum. vbi gaudet laudādo euz.
ergo sc̄p̄m fuit carmēleticie Job. in Apoc.

Bermo

Vidi turbā magnā aīthronum laudātes
dñm i glia r dicētes. Bedemisti nos sāgne
tuo r fecisti nos dō nrō regnū. i. reges et la-
cerdotes. ubi laus. ubi gla. r grā yactio p in-
finita sc̄la sc̄loz amē. Idō tu hō dū videris
imaginez xp̄i i ecclia potis dicere. C'ē h̄ imago
r supsc̄ptio. Ali⁹ pt dicere. nr̄i redēptoris et
nr̄e lencier honoris. Sc̄da ē imago p̄cōris
et ei⁹ supsc̄ptio ē magni hororis. Bebac
imagine dī i psal. In imagine p̄rāslit hō. sed et
frustra p̄turbat. Lbelaurizat p̄cōr z igno-
rat cui p̄gregabit ea. Est ei⁹ p̄cōr q̄lī mortis
imago sm̄ Berni. Supsc̄ptio b̄⁹ imagī pec-
catoris ē suū peccatū; qđ scribit stilo ferreo
ut possit legi i die iudicii i frōte. sibi i p̄fusio-
nē. Et h̄ p̄bat Hiere. xvij. c. Idēccatum iuda-
sc̄ptū ē stilo ferreo. et diabol⁹ stet a dextris e⁹
dicit ps. Cū iudicat exeat p̄dēnat⁹. Septez
scribet sup sc̄iam p̄cōris. Idērum⁹ ē p̄cōr
militudo quā n̄ deleuit p̄ pmaz. vñ Job. xij.
Erarent. i. scribat p̄cā p̄cōris sup sc̄iemaz
stilo ferreo. Et h̄ p̄siderās dāvid postq; pec-
cauit dixit. N̄ s̄iserere mei dō sm̄ mag. m. t.
Sc̄dm qđ sup sc̄iaz p̄cōris scribit ē tēpus
qd amisi⁹ r nibil bonifecit s; iurulit expendit
En̄ Job. xxiij. Dedit ei⁹ dō locū pn̄ie. et ille
abun̄t eo i supbia. idō sm̄ Job. in Epoca. x.
Lēp⁹ post mortē ampli⁹ nō erit. Tertii qđ
scribit sup imaginem p̄cōris ē pulcritudo
aīe ei⁹ quā būit. quā polluit r deniguit En̄
Lēn̄. iii. Benigratis ē facies eoz sup car-
bones. Quarū ē grā dei quā neglerit. Ma-
in grā sum⁹ s; negligū⁹ miserabilit. qđ vñ⁹
vadit ad villā p̄ supbia. ali⁹ dicit vxorē pro-
luxuria. tert⁹ emi boues p̄ auaricia. i. gitur
neglexerūt. ergo talis negligētia scribit sup
sc̄iaz p̄cōris. Quū qđ scribit p̄cōri ē ira
dei. En̄ dī i psal. Idrouocauerūt eu fili⁹ r fis-
lie. idō irat⁹ dñs tradidit eos tororb⁹. i. dia-
bolis. Serū ē pena ab quā obligat⁹. Ma sic
sc̄ptura dicit. Idene damnādoz i ciuitatib⁹
in legib⁹ r in iure q̄cqd debēt pati p̄ suis de-
licitis scribit. fur. suspedit. raptor. decollatur.
traditor. rotat. zc. ita pena et nedānatois nō
est eq̄lis. ali⁹ sustinet fetore. ali⁹ ardore. vt p̄z
in psal. Ut faciat i eis iudiciū p̄sc̄ptū. Septi-
mū qđ scribit p̄cōri ē expulsio regni celestis

Sicut ei⁹ q̄ expellūt pp̄t p̄cā sua de ciuitati
b̄⁹ scribut in libris ciuitatis. sic expulsi a cele-
sti patria scribut in libro eterne danationis
Be q̄ Epoc. xx. Vidi libros r ex eis mortui
iudicati sūt. Qñ ergo hō vider p̄cōrē indu-
ratū pt dicere ad aliu. Cui⁹ ē imago h̄ et su-
per sc̄ptio. ali⁹ pt r̄ndere. h̄ ē imago p̄cōris.
Tertia imago ē vani honoris. Bebac ima-
gine r supsc̄ptione dicit Fulgen⁹ q̄ romani
faciebant imaginē vani honoris ad modū
mulieris vase. scribētes sup eā aureis lris.
Hec ē imago vani honoris. hāc inspice r sp̄
eam fuge. Hec imago būit coronā i caput et
sceptr̄ in manu sinistra. r pauonē in manu
dextra. r oculis cecaz velata. r se debat super
currū q̄ē trahebat q̄ttuor leones. Et h̄ erat
rō eoz. Van⁹ bonoꝝ mūdi b̄⁹ q̄ illū diligētē
incōstās q̄i vaga mulier. bñs coronā i capu-
te. q̄i a mūdo taq; rex sp̄ desiderat honorari
Sceptr̄ i manu in signū q̄ sp̄ desiderat im-
perare. ceca oculis et velata in facie. q̄i male-
cia exēcauit eā q̄ nullū curat peccatū vt dī.
Gāp. ii. Exēcauit eos malicia eoz. Habu-
i pauonē in vna manu. q̄i sicut pauo cum
sua cauda ornat sua posteriora r anteriora
s; q̄i ornat anteriora denudat posteriora.
ita talis ornat se mūdo r p̄uat se eterna glia
Quatuor leones aīn eam q̄i q̄ttuor pecca-
ta veniūt cū honore vano b̄⁹ mīdi. vici⁹ sup-
bia. auaricia. luxuria. r iuidia. et sic p̄z terria
imago sc̄l; vani honoris suscepio. Idosset
ergo hō cū tales boiem vanū querente bo-
norē viderit interrogare. Cui⁹ h̄ est imago r
superscriptio. Bespondet. Van⁹ honoris.
Quarta imago et superscriptio est iusticie
bonitatis et eternalis decoris. Be ista ima-
gine quomodo iusti boni homines sunt crea-
ti ad decorē regni dicit En̄. i. Creavit dō
homīnē. zc. Quando igit̄ post baptismum
vbi imago hec depingitur auro caritatis r
ornat se veste castitatis et mundicie seruat
munda sicut sibi cōmittit a presbitero qñ in-
dūt puerō hāc vestem qñ dicit. Accipe hāc
vestem. zc. tūc bene pt esse speculū sine macu-
la. candor lucis eterne imago bonitatis. S;
sup imaginem iusti hominis scribit superscri-
ptio leticie quando dicebat dñs discipulis

Luc. x. Gaudete quoniam nostra vita scripta sunt in libro vite. In libro nostra omnia electorum scribitur. sicut rex facit inscribi oes milites et stipendiarios et familiam. ita facit dominus ut dicit in Apocalypsa. ii. Qui facit voluntatem prius mei et vicerit mundum. Iste, ruij, scribe. Huius mortui sunt. Ite, ruij, scribe. Huius qui ad cenam agni vocati sunt. Cum igitur bonus viderit iustum hominem pro dicere. Cuius est imago homo et superceptio. Idot dicere alii. Hec est imago creata a domino. ido gaudia eterna manent scripta super eam.

Dominica. XXIII.
Sermo. LXV.

Domina sua dormit. Mat. ix. Nos videmus quoniamque res aperit suum terminum nisi ipediat. sic lapis cadens de alto non quiescit nisi agat fundum ubi quiescere potest. quod dicit Aristoteles. Omne leue sursum et deinceps deorsum. Iste ha videtur in aqua non quiescere sed fluit donec veniat ad mare quod est terminus eius nisi ipediat. Iudeo dicit Eccl. i. Omnia fluvia irrati in mare et marenus redundat. et quod locum bonis non est in humido perire eo quod ad celum est percreatus. non non debet quiescere donec veniat ad suum terminum. Unde Augustinus dicit. Deinde creasti nos a te. et idoneum inquietum est cornu strum donum veniam ad te. Et illud considerauit dominus in hac puella quae erat in morte sine fine preuenita voluit eam resuscitare ut ad finem per bona fidem possit anhelare et se preparare ad bonam vitam. Iudeo cum patre dixit vobis pallegatum. Domine filia mea modo defuncta est. non debet esse in mortua morte eterna sed dormire mortenatali. non volo eam resuscitare. ut illa quam anima eius videtur valeat aliis numerare. et videtates habent signum magnificabunt dominum. Quoniam autem factum sit prius euangelio. Loquente Ihesu ad turbas. ecce princeps vobis accessit ad eum et adorauit eum dices. Domine filia mea modo defuncta est. sed veni cura eam et pone manum tuam super eam et vivet. Et surgens Ihesus sequitur eum et discipuli eius. Ecce enim ille quae agnoscuntur plurimi patiebatur duo decim annis accessit retro et tetigit fimbriam vestimentum eius. dicebat ei intra se. Si tam teniger vestimentum eius salua ero. Atque ibi quesi et videt eam dixit. Ecce filia fides tua saluaz te fecit. Et salua facta est milier ex illa hora. Et cum per-

nisset ad domum principis illius et vidisset tibi censes et turbam tumultuantem qui amici principis plurimi. et homines multi occurrebant dum debebat ihesus intrare domum ubi mortua erat puella. Dixit autem dominus ad turbam. Recedite non est mortua puella sed dormit. Et deridebat eum quis videbat eam mortuam. sed dixit. dormit morenata. Et cum turbam esset electa intrauit domum et tenet manum puelle. et dicit. Puella surge. Et puella statim surrexit. et exiit fama haec in universitate. Et sic praevenagelium. Ergo quod ad thema. Non est mortua puella sed dorso. Morta quod sacra scriptura loquitur de quadruplici puelle. Prima est puerilla mortua. secunda est pulchra puelle. tercera est puerilla deo despota. quarta est puerilla coronata. Secunda est puerilla mortua. et per ea desigit anima percatris quae est mortua cum in pectus mortali corporis consistit. propter separationem a deo. Est enim misericordior separatio a deo propter mortale quam separatione corporis ab anima per mortenatalem. Unde Augustinus. Si ueniens est quod plangunt corpore quod recedit anima. et non plangunt anima quod recedit deus. In resuscitacione puerilebus est separatio de morte spirituali. id est mortali pectus. Secundum tibicines expellebatur. ita oportet nos de domo proprie expellere omnes voluptates vanas habentes ut anima resuscitetur. tunc ictus pura vel anima se mouere ad omnia spiritualia. Tertius Augustinus. Bustato spiritu desipit omnes caros. Et post. Bustate et videt quod sua est deus. Secundum de turbam tumultuantem expellere. id est omnes occupationes quae anima sunt in pectus impedire. Et tunc anima dicere potest illud patrem. Ne habui adhuc deo bonum. Tertio de admittendo ad domum proprie paterne. et ille ut promittit quoniam habo cogitat quoniam sit in pectus acceptus et educatus et natus. Quartio de admittendo misericordiam. cogitationes mortis. quod habo in terra reuertetur quae est mater omnis. Bebis duobus preciis et misericordiis. Job. xviii. Id ut redini dixi patrem meum est mater mea et solus. Et quoniam iste due cogitationes veniunt in dominum proprie. tunc habo cauebit se de pecto. et anima quae puerilla de morte resuscitabitur. Quinto petrus admittit quoniam habet animam patrem de pecto commisso. vnde de petro quoniam peccauit respondit negando. Secundo autem egressus fleuit amare seruo Iacobum ut romittat in domum proprie quoniam habet pectus supplantat et viriliter resistit. vnde post. Cirrili agite et portaret cor ve-

Sermo

Septuaginta iohannes in domum conscientie sumit cum gratia diuina. quibus gratia dei interpretatur. et tunc talia a gratia diuinâ visitat. **Beatus.** **i. Job. vii.** Translatum est de morte ad vitam per gratiam. Et sic pater primus quod puella mortua resuscitat quoniam ubi cenes et turba tumultuas et pater et mater. petrus et iohannes utromittuntur. et tenet dominus manu amicorum et resurgita mortuis. Secunda puella est decorata. et per hoc nota anna et virtutibus ornata. **Beatus.** **Q. dicitur Cantus. vii.** Quia pulchra es et quoniam decora carissima. **Beatus.** **iusta decora puella legit figura in Hen. xxvij.** Cum seruus Elbrabaz venisset ad fontem inuenit iuxta fontem pulillam nimis pulchram qui plenius ydriam dices. Bibit dominus et camelistus potum tribuanum. et ex his facta est uxoris ysaac. Ita moraliter puella habuit quatuor virtutes. **Idem** erat pulchra. id placuit ysaac. Ita anna nostra puella ad imaginem dei creata deinde quatuor virtutes. **Idem** erat pulchra. ita alia nostra virtute caritatis ornata. quod si pulchritudo exterior ornat corporis sic caritas ornata aliam ut placat deo. **Unus.** **Q. dicitur Cantus. viii.** Tota pulchra es amica mea. Secunda hec puella fuit casta. ita deinde alia nostra. **Unus.** **Q. dicitur Sapientia. viii.** O quoniam pulchra est casta generatio. et. Tertio hec puella fuit humiliata quod descendit ad fontem baurire aquam. ita alia nostra deinde humiliata ut a deo accipiat gratiam. **Unde.** **Jacob. viii.** **Beatus.** **dat humiliata gratiam superbi resistit.** Quartu hec puella fuit pia. viii autem. Bibit dominus et camellis suis potum tribuanum. ita anna nostra deinde pia et misericors patet et regenit. ut dominus aut **L. vi.** Estote misericordes sicut et pater vester celestis misericors est. Et sic pater secunda puella quoniam deinde decorata. **L. dicitur dominus.** Non est mortua sed dormit. mundu spernendo. diuina pteplando. **Unus.** **q. dicitur talis puella Cantus. v.** Ego dormio et cor meum vigilat. **Tertia** puella quoniam deinde despota est alia in fide integra deo iam piueta. ut nibil ei placeat nisi ipsi adhucere. **Beatus.** **iusta puella deinde** **Osee. ii.** Spolabo te mibi in fide. Sicut enim puerla cum anulo despota fui ueni. ita alia in fide cum christo. Sicut enim anulus est rotundus. ita fides ipsa deinde sine fine cum opibus coprobata. quod dicitur **I. vii.** Fides sine opibus mortua est. Exportat in silva ultra manu in digito iuxta munim digitum. quod sicut ibi est vena quoniam agit cor. ita deinde procede fides de bono corde. ut talis puella deo despota

toto corde fidei seruet. **Unus.** canit claustralibus despota domino tota corde. Ipsi sunt despota cui angelus suuimus. cuique pulchritudinem sol et lumen miratur. **Hec** autem puella deo sic despota non erit sola. sed deinde quatuor virtutes quasi quatuor pedes sequas. quoniam prima deinde pudicitia **Hiero.** Id dicuntur deinde carnis domatio. **Alma.** **Cibum** per timorem potius abstinentie carnem tuam domitare. **Tertia** deinde persistantia. **Maria** dyna puella pulchra patriarche Jacob filia voluntate hinc inde currere et videtur vanus. id fuit rapta et prodidit virginitatem. **Quarta** deinde prudenter. ut omnes suos sensus custodiat. ut pater in euangelio **Ad Mattheum. xv.** Quique prudentes virgines vigilabunt. id cum christo regnum trahabunt. sed quoniam dormiebant. et id non trahabunt. sed dominus dixit eis. **Alme** dico vobis. nescio vos. Et sic pater tertius quod puella non est mortua sed despota deo. **Quarta** puella coronata hec alia quoniam in eterna gloria in regno eterno coronata et in futuro iudicio est coronanda. **Unus.** sicut talis alia **Ysa. lx.** Quasi sponsu decorata corona. et quasi sponsam ornata monilibus suis. **Ista** puella figuratur et puella de quoniam legit **Hester. i.** ubi legit et passuerunt buit uxore nomine **Elasthi** qui fuit supba et noluit obedire mandatis regis. id priuavit ea corona regali. et fecit iumentare oes pulcras puellas in orienti regno et rex eius una elegit et posuit ei coronam dicens. **Hec** erit regia. Ita moraliter rex celum habuit pulchram puellam in celo sed supba. quoniam luciferus ad imaginem suam creauit. sed noluit obedire mandatis dei. id priuavit eum corona glorie. et alia rex celum in paradyso habuit pulchram puellam quoniam alia ad suam imaginem creauit coronata corona glorie. ut dicitur psalmus. **Haec et honor coro eius.** Sed noluit obedire mandatis dei. sed est transgressa mandata regis quoniam pomum prohibitus comedit. id priuavit eum corona glorie **Gen. v.** Cecidit corona copitis nostris. ve nobis quod pecauimus. Elegit alia alia humili in hunc modo quoniam obedit mandatis dei et illi ponet coronam in die iudicij coram omnibus in deo dicens. **Hec** erit regia quoniam est puella humiliata quoniam oculis meis placuit. et id excludit dominus noster in euangelio **L. viii.** Quis se humiliat exaltabit. quasi puella **Hester** in eterna gloria. Et sic pater quod quoniam puella est in celo iam coronata et coronanda.

Be aduentu iudicii.
Sermo. LXVI.

Amōtes. sc̄ etnitas. Abbat̄. xxvij
Vnde q̄ s̄m rōnez bois natalis
via d̄z bō facere cū prudētia et discretōe tā d̄
pteritis q̄z d̄plentib̄z et de futuris vt bō pui
deat qd̄ faciēdū sit et qd̄ dimittēdū seu fugiē
dū. vt si bona et utilia sint s̄m rōnez faciat et pi
ficiat. si v̄o mala tūc fugiat et caueat. Cū enī
parua aialia fugiāt nocua vt p̄de apib̄ q̄
intrāt flores si sentiunt amaros et nocuos
stati euolāt et fugiūt. et i floribus sibi apnis et
dulcib̄ diu manēt et inde dulcedine alliciūt
Et ido M̄oyleſ milit duodeci exploratoreſ
ad terrā p̄missionis vt futa picula p̄uidet
vt sciret qd̄ facere et vitare eos oportet. et qz
xps p̄dixit suis discipulis de aduentu iudicii
ml̄ia futa vt ea p̄dicaret. et mala p̄currentia
dñi ciaret. q̄tūc i illis dieb̄ piculosis null⁹
vt v̄t alteri⁹ auxilio vel cōsilio q̄ oportet q̄
vnusqz r̄ndeat p̄ seipo. et ido ſaluator pre
monet nos futa picula p̄dicēdo vt in euan
gelio. Cū videritis abominationē desolatō
mis antichristū i loco ſc̄o hieſlm ſtanē dicē
te ſe eēr̄pm. Be q̄ ppbetauit Baniel aī ml̄
ta tpa. q̄ legit iſta itelligat de antichristo et p
ſecutōe māg. tūc q̄ in vera pſelliōe et v̄e fidei
firmitate ſut fugiēt ad mōtes etna p̄eplan
do. et q̄ in tecto ſut ſolitarie vitemō descendat
aliqd tollere qd̄ pp̄t deū dimiſerit. et q̄ i agro
celestis vite nō reuertat tollere tunica veterez
luoy p̄ctōz de qb̄ ſecit p̄niaz. Ue at pgnan
tib̄z et nutriētib̄z. i. ve illis q̄ modice fidei ſut.
q̄ eo citi⁹ decipiēt in illis dieb̄. Orate autē
nūc ne ſuga v̄ra ſiat in bieme vel ſabbato. i.
tpe mortis i vltimo die. ſz vt tūc ſecuri poſſi
tis ſtare. Erat ei tūc tribulatio māg q̄lī ſt
fuit ab initio mūdi vſqz mō neqz fieri poſtea
et niſi breuiati fuſſent dies illi q̄ n̄ durabūt
niſi tres ānos q̄ antichrist⁹ tot ānis regbit
q̄t xps p̄dicauit. et Bē in q̄rtū annū. Si autē
diu duraret talis pſecutio nō fieret ſalu⁹ oīſ
bō. ſz pp̄t electos breuiabunt dies illi vt ma
neāti fide. tūc ſi q̄s vob̄ dixerit. Ueite oſten
dā vob̄ xpm. hic eſt aut illic. nolite credere.

Surge tei ml̄ia pp̄befalsi et dabūt ſiḡ et pdi
gia. ita q̄ errore multi cadāt ſi p̄t fieri ſz nō
hiet q̄ electi cadāt a fide. Ecce p̄diri vob̄. Si
ergo dixerit i deſto ēnolite crede et exire. aut
in penetralib̄ regū ēnolite crede. Hic ei ful
gur exi ab orēte et apparet i occidēte. ita erit
aduent⁹ filij bois ad iudiciū et oēs electi cum
eo. Nam vbi corp⁹ ibi et aqle p̄gregabūt.
Statū aut post tribulatōnem diez illoz ſol
obſcurabit et luna nō dabit lumē ſuū et ſtel
le cadēt de celo et v̄tutes celorū mouebūt.
Tūc apparet ſiḡ filij bois in celo ſue paſ
ſionis q̄ ſt̄bit cicatrices vulnē ſuoz in iu
dicio. Tūc plāgent ſe oēs trib⁹ ſtre. q̄ vident
regnū filij bois venienti ſi nubib̄ celi cū v̄tu
te et maiestate māg. Et tue mittet a gelos ſu
os cū tuba et voce clamātes et clāgētes. Sur
gite mortui venedite ad iudiciū et p̄gregabūt
electos a q̄ttuor vētis a ſummiſ celoz vſqz
ad termios eoz. Ab arbore ſici diſcite para
bolā. Cū ei ramus ei tener fuerit et folia na
ra ſcitus q̄niā ppe ē eftas. ita et vob̄ cū videri
tis h̄ p̄dicta fieri ſcitorē q̄niā ppe ē regnū di
Almē dico vob̄. nō pteriet h̄ generatio d̄ tra
generis būam in q̄ vñ nascit ali⁹ mori do
nec p̄dicta oia fiāt. Cēlū et tra transibūt v̄ba
at mea nō pteribūt. i. poti⁹ p̄irēt celū et tra q̄z
v̄ba di nō eēnt v̄a. Et ſic p̄ evāgeliū. Et iſtō
euāgeliū ſolet legi ſeria q̄rtā poſt dñicaz de
cumā poſt octauas penth. cui⁹ officiū voca
tur Bū clamare. Quo ad thema. Tunc fu
giēt ad mōtes. Et hijs v̄bis ſciendū q̄ vñus
q̄lqz fideliſ d̄z q̄ttuor ſuge. Idamo peccati
intoxicationē ſecūdo deceptōe et ſeductōe
mūdi. tertio antichristi ſeductōe. q̄rto cōfu
ſionē dāmnādoz. Idamo dico q̄ vñusqz
d̄z ſuge peccati intoxicationēz. Un p̄monet
nos Eēcī. xx. Quasi a facie coluba ſuge pec
catū. Idamo a diabolo captiuat in aīa. vñ Psal
li. conqueſedo d̄ peccatis aīe dicit. Captiuas
filia ſyon ſolue vinculū collū tui. et ſic aīa ta
liter captia dicit cū psal. Funes p̄ctōz circū
ſut me. Qui ligat vult absolui redimat ſe per
bōa opa. sc̄ misericōdie. Un dixit Baniel Iſla
būchodonosor regi. Idetā tua elemosinis
redime Bān. iii. et p̄ opa penitētie frangūt

Sermo

Oia vincia ut p[ro]p[ter]e de Danasse rege. iij. Be.
q[ui] fuit cap[ut] et i babilonē duci. et egit p[re]niaz.
et d[omi]n[u]s misit sibi angelū et liberavit eū et p[ro]sternuit
eū i regnū suū. Et d[omi]n[u]s p[er] peccatū b[ea]tū domis v[er]o
tutū spoliat. v[er]o Luce. x. Et descendit b[ea]tū ab hie-
rusalē i iericho et icidit i latrones q[ui] ip[s]ū spo-
liauerūt et vulnerauerūt. Et descendit ab hie-
rusalē i iericho et icidit i latrones q[ui] de-
scendit i statu iusticie i statu p[re]cū et imūdicie.
et tunc cadit i latrones. i. diaboloz p[er]tates qui
ip[s]ū spoliāt v[er]titib[us] et vulnerāti aia. Vsa. iij.
Vulnerati eramus p[er] p[re]ciā nrā. Item. i.
Apach. iij. Illa die ceciderūt mlti vulnera-
ti. Tertio b[ea]tū p[er] peccatū maculat i aia. nā
peccatū est sic fum[us]. nā fum[us] albā domū de-
tur pat. ita et peccatū p[er]ciāz mūdū. vñ. pp[ro]ba.
Quēadmodū deficit fum[us] ita deficiat p[re]cio;
res a facie d[omi]ni. Quarto b[ea]tū p[er] peccatū ad eter-
nā penā obligat. Unde aut d[omi]n[u]s ad Cain q[ui]
peccauit mortalit[er]. Nonne si b[ea]tū eris recipi-
es. Si aut male peccatū tuū statu in foribus
adest et penā p[er] eo recipies. Apaledictus sis
sup terrā et maledicta sit tra in opetuo que
suscepit sanguinēfris tui. Ergo q[ui] a facie co-
lubri fuge peccatū vt tūc i die mortis et i die
iudicij possis fuge ad mōtes et nitatis aur-
ilium a deo postulans. Unde psal. Leuqui
oculos meos in montes vnde ve. aur. mibi
Saluator. O peccator considera i quāto
periculo tu es ambulans in tenebris. quia
lumine gratie priuatus es Sap. v. Errau-
mus a via veritatis et lumen iusticie nō lu-
rit nobis Trenoz. iij. Lubrificauerunt ve-
stigia nostra. in quantum sequimur volup-
tates carnis q[ui] faciunt nos prono[n]os ad peccā-
tū. O peccator age p[re]niaz si habitas in tene-
bris invoca eū q[ui] est lux et illuminet te. et dic
vñ Bauli. Illumina oclōs meos ne vñq[ue]z
obdormia i morte. ne. Et Si times labi i via
lubrica invoca eū q[ui] ē via firma vt te stabili-
sat et dic cu[m] Bauli. Derfice gressus meos in
semitis tuis. Si metuvis insultū hostiū iuo-
ca illū q[ui] ē o[p]p[os]ites. et dic cu[m] dauid. Eripe me
de inimicis meis d[omi]n[u]s meo. et euades oia peri-
cula. Et d[omi]n[u]s fuge antichristū i p[re]dicati-
one. Nam sua p[re]dicatio p[er]uerteret q[ui] totū mūdū
ido Bauli ihs xps apli et alijs scī mltia de e[st]

aduētu p[re]dixerūt. Nam s[an]cti Greg. in quadā
omelia. N[on] minus iacula feriūt q[ui] p[er]uident. et
nos tolerabili mūdi mala suscipim[us] si d[omi]n[u]s
p[er]uidēte clipeū muniamur. Ipse ei d[omi]n[u]s am-
ticchrist[us] q[ui] aduersari[us] xpo q[ui] in oib[us] ē p[ri]mū
xpo. Sic eni[us] xps est p[re]cept[us] de vngine purissi-
ma. ita ipse p[re]cipiet de meretrice imūdissima
et sicut xps ē p[re]cept[us] de spū scō. sic antichrist[us]
de spū maligno. et sic xpus d[omi]n[u]s et b[ea]tū. ita anti-
christus diabol[us] et b[ea]tū. et sic xps nat[us] est i na-
zareib[us] ciuitate florida. ita ipse in babylonia
maledicta. et cu[m] habuerit triginta annos inci-
piet p[re]dicare. miracula facere. munera dare. et
penas diuersas p[er]palare. In hijs quattuor
subiicit sibi mūdū. ido fugite. Id[em] a p[re]-
dicatō ei[us] et suoz disciploy. q[ui] sua p[re]dicatio
est euāgelij p[ar]traria. q[ui] vbi xpus p[re]dicauit
būilitatē ipse et sui p[re]dicabūt supbia. et sic xps
castitate. ita ipsi luxuriā. et sic xps p[re]dicauit
mischia. ita ipsi auariciā. et sic de alijs. et sic
xps dedit spūm sanctum. ita dabit ipse spūm
malignuz. Et h[oc] oia patet in libro Banielis
vbi dicit. Cum circuierint iniqui revelabi-
tur et consurget ille impudens homo et cu[m]
venerit abominatio quasi non homo et in
loco sancto stabit et dicet se esse deum Item
apostolus. ii. ad Tbe. ii. Cum venerit dis-
cessio. id est. inobedientia a sede scī apostolis-
ca et imperio romano. ita q[ui] nullus curat
obedientia. et sic pueret mūdū cu[m] suis p[re]de-
cationib[us] et suoz discipuloy q[ui] loquent tāta
sapiaz p[er] operationē spūs maligni q[ui] ois mun-
dus amirabit. Et d[omi]n[u]s pueret mūdū a fide p[er]
munera. Nam totū mūdū declinabit in fine
ad auariciā. ita q[ui] nullū curat aia zā clerici
q[ui] laici. ido duces. epos. milites. et q[ui] totum
mōm attrahet cu[m] pecunia dās eis mag[is] mu-
nera sicut dicit Glo. si p[er] plaz Idauli. q[ui] ois
thesaur[us] occult[us] et fossus in tra a dyabolis
custodit. et tunc sibi et suis p[re]sentabit. Si enī
iam veniret tumeo q[ui] multi eū sequerentur.
Tertio peruerteret mundū p[er] grauissima to-
mēta. nā faciet sibi pare oia genera to mēto-
ru. scī craticlas ferreas. gladios acutos ful-
cinas et furnos accēder. et tāta p[er]secutio erit
vt p[er]mittit euāgeliū q[ui] tale tps nūq[ue] fuit ne-
q[ue] erit. ido breuiabūt dies illi p[er] electos.

LXVII

Quarto pueret mūdū p̄ maria siḡ in celo i
aq̄s i terra et i mortuis ip̄e et sui faciet signa.
qz demones sūt sp̄ ap̄ eos et q̄cqd postulat
faciet. et ido tāgit r̄ps in Beuagelio sic audi-
stis. Surgēt falsi pp̄he et debūt siḡ magna
et m̄ta in errore deducet. Hā diaboli intra-
būt corpora et loquēt morui. pisces venient d̄
aq̄s et loquent v̄bis būanis. et h̄ oīa fient p̄
demones ut boies puerat a fide. ido fugite
sc̄do antichristi pueratione. Et sic p̄t sc̄dum
Lūc fugite ad montes etnūtatis. Tertio de
bem⁹ fugēb⁹ mūdi decepiōes Un̄ p̄monet
nos Zach. dicēs. O filia syon q̄bitas iuxta
fillā babylon fuge. Syon d̄ spectum et siḡfi-
cat anīaz deuotā ad quā ait pp̄ha. Fuge hi-
liā babalonis. i. deceptiōes mūdi. q̄ mund⁹
m̄tos decipit. ido op̄at pantheri. Id antber
ē aīal bñs dulcē anbeliu et pulcz colorem. et
ido sequūt eū aīalia. Sz interi⁹ et plenū vene-
no. ido interficit ea. Ita mūd⁹ ē pulcer i aspe-
ctu. q̄ seruūt mūdo ornant se vestib⁹ sup-
bie ut placeant boib⁹. bz mund⁹ ut panther
dulcē anbeliu q̄ multi appetūt delicias bz⁹
mūdi comedēdo et bibēdo laute i mollibus
dormēdo. Sz in extremis inficit suo veneno
pc̄ōrē et interficit. et sic talis q̄ mō gloriolus
mūdo apparet. tpe mortis mūd⁹ eu abiscit et
spernit et obliuicūt q̄ perit memoria calium
cu sonu cāpanaz. ut p̄z in psal. Be mūdo
nota historiā. Tres philosophi stabāt ante
Ellēxandru mūdū sibi describētes. Idam⁹
fecit circulū et sc̄p̄lit ad duos fines illi⁹ circu-
li o o duo o. ali⁹ in eodem circulo in medio
sc̄p̄lie bli. tertius sc̄p̄lit uio. Cōuocauit autē
ter oēs sapientes ut erponeret sibi bāc sc̄ptu-
ra. tuc vñ eoꝝ ait. Bñne mi rex. bec figurant
mundū istū. nam oēs lr̄ sc̄pte binc et unde fa-
ciūt obliuionē. p̄ma duo sc̄z o o. q̄ mūdūs
cu dolore homiez emittit. et q̄n̄ monē scribit bli.
q̄ ad eccliaz ducit ip̄m erequiādo. q̄a sicut
ecclia accipit eu ad baptismū ita accipiet eu
ad erequias. b. enī baptismuz. li. libera nos
dñe significat illud responsoruz cantando in
erequias. vicz. Libera me dñe de morte etna
zc. tuc terra facit tertiu circulū et scribit uio.
q̄ de terra nascit et ad terrā reuertet. Idare

tes et terra cōponūt oēs suas lr̄as et faciunt
obliuionē. q̄ tuū sp̄ obliuiscit a dō. ido talis
bñ p̄t dicere istud psal. Obluionī dat̄ sum
tāqz mortu⁹ a corde dei. amici. et a coideb⁹
mūdi. Ergo fuge mūdū et puerere ad mōs
tes eternos diuina p̄emplando. ut in ps. Le-
uaui oculos meos i mōtes zc. Quarto fu-
gere dēm⁹ dānandoz p̄fusionē et eoz dam-
nationez. Be hāit Job. Fugite a facie gla-
dij q̄ vltio iniqtatis est gladi⁹. Be isto gla-
dio etne damnationis dī in Epocal. Tidi
thronū et q̄ sedebat in throno et de ore ei⁹ ex-
iuit gladi⁹ acut⁹. Iste sedes i throno ē r̄ps
venies ad iudiciū tāqz iudex strenuissimus
et gladi⁹ de ore ei⁹ est lñia dānatois cu dicit
Ite maledici. zc. et iuxta ip̄um sedebat duo
decim apli et ceteri habētes gladios i mani-
bz iuxta illo p̄sal. Et gladi⁹ acipites i mani-
bus eoz. Id facienda vindicta zc. Ergo fuge
nūc p̄ciā et munimina antichristi. fugis-
teb⁹ mūdi blādimēra decipiēria ut tuū i illo
die amara possitis fugē damnādoz picula
et cu r̄po et electis etnāliter exultare in glia.
Ergo ad thema. Lūc fugēt ad mōtes etna
p̄emplādo dēū sine fine laudantes.

In dedicatione. Sermo. LXVII.

Dilecti ad ecclesi
v
am ire et ibidebonā missaz audire
re lex p̄dōes d̄z bēz. Id r̄o d̄z ire
cu reverentia et būilitate. q̄ nō maḡ accept⁹
est supb⁹ sp̄ualit i r̄eplo et in ecclia q̄z lucifer
in celo. Idē dñs q̄ lucifer eiecit de celo habz
sedem in r̄eplo sc̄d suo. Un̄ psal. Dñs i tem-
plo sc̄d suo dñs in celo sedes ei⁹. Scribit ei
in Cano extra de emunitate ecclian. Q̄ ad
eccliaz d̄z eē būilis ingress⁹. Dom⁹ tēp̄lē do-
mus būilis. et ido nō p̄t sustinere accessuz et
ingressum supb̄oz. teste p̄s. q̄ dicit. Non ba-
bitabit in medio dom⁹ mēc q̄ facit supbiaz.
Bebet ergo bō cogitare i via q̄ vadit ad ec-
clesiā. Ecce tu vadis ad p̄spectu illi⁹ ad quē
ascēdit moyses in alto mōte synai et intāu
tremuit sp̄lus q̄ māslit inferi⁹ q̄nō audebat
appropinqrē monsē. Enā tu q̄ vadis in con-

Sermo

spectu illi⁹ in cuius aspectu tremunt oes pni-
cipes et potestates celi. cui⁹ minim⁹ mister est
maior qz maxim⁹ pnceps mdi. Glade ergo
reuerent et huius et non ascendas ad altiora lo-
ca tēpli. qz sicut sol⁹ moyles ascēdit ad mon-
te synai. sic tantū sacerdos b^z ascendēt ad alti-
tudines tēpli et non ali⁹. sic Jōhes baptista
aut se indignū ad soluendū corrigias calcia
metozet⁹. Iustū ē ut peccator maneat a lo-
gestare cū publicano. vel si volueris alius
ascendēt et reputare te dignū altiori ḡdu tibi
posset ptinge qd pugit lucifero qz ppter suā
supbia qz voluit simul sedere cum altissimo
trusus est in infernū de sumo celo. et tantuz
de pma pditione volēti ad eccliaz ire et bona
missam audire. Scđo d^z ire cū pposito con-
fitēdi pctā sua si qua babeat ante qz utroeat
eccliaz. qz si nō deceta apparere in aspectu ho-
minū de mane qn pmo lauet seipm in facie
ei⁹. multo min⁹ decet aliquē apparere in cō-
spectu dei nisi cor demundus sit. iuxta illud
Alth^z. v. Beati mūdo corde qmā ipi deuz
videbūt in celo. Exemplū legit de qdā inue-
terato pctōre cū missam audiēt. eukaristiā
videre nō potēt. et cū omīci sui diceret h cō-
tigissērōne suo pctōz fecit cōfessionē. et sic
altera die vidit eukaristiā clare. s^z qz ipē pu-
tauit hoc magis caligine oculoꝝ ptingisse qz
pctō. itez peccauit et tūc cū rediret ad eccliaz
nō vidit eukaristiā. Tūc dixit. Jam vē p-
pendo qz pfectio purificat oculos ad viden-
dū deū. et facta pfectio vera clari⁹ vidit qz
ante qz h fecisset vñqz videre poterat. bec de
illo. Cū ei hō eadē de causa vadit qd eccliaz
videre deū suū et audire missaz vi fiat parti-
ceps sacramēti et grē qz sacerdos ibi d^z sacra
mēto credit recipe. Decet ut audiēs missā sit
sine pctō sicut qz celebrat. Hinc ē qz non solū
sacerdos celebratur⁹ dicit cōfiteor ante alta-
re. verū etiam mister. qz ille representat perso-
nā oīm audientiū missam. Quicūqz ergo
nouerit se ḡuatū aliq mortali pctō nō mō
d^z recipe osculū pacis. qz illud significat par-
ticipationē sacramēti. s^z qz nemo pteē parti-
ceps sacramēti vel alteri⁹ grēq esti mortal
peccato. id nō ē dign⁹ recipe osculū pacis
qz b^z mortale peccatū. et marie qz odū b^z in-

corde et qz comedit et bibit in ordinate. et iam
de scđa cōdītōne necessaria volēti ad eccliaz
ire et audire missā. scilz vt vadat cū pposito
p̄futendi. Tertio d^z ire cū magno timore p-
pter pctā sua male pfecta vel oīno incōfessa
qz vadit ad illū iustū et terribilē iudicez qz in
nouissimo die pctōres dabit diabolo et soci
isei⁹. Sicut legit in. iiij. dyalo. Greg. qz qui
dā nobilis peccauit cū qdām puella et post
qz intraret eccliaz resperit hincinde p timos
re licubi diabol⁹ veniret et rapet eū d medio
s^z qz euasit tūc exiuit eccliaz. tertio die p gau-
dio venies min⁹ timuit. qzto die adbuc mi-
nus et peccatū parū pōderauit. septimo die
cū veniret et peccatū oblinioni tradidiss^z in-
trauit tēplū sanctū sine oī timore. et sic subi-
to cadēs mortu⁹ ē. et ergo hic p^z qntē v̄tūns
sunt timor dñi. qzdiu iste hō timuit et cū timor
re eccliaz irauit salu⁹ exiuit. Est et templū
dñi tanqz dom⁹ ciuiū supnoꝝ. vbi iust⁹ iur-
dex sedet cū oib⁹ cōsulib⁹ suis parat⁹ facere
iudiciū oib⁹ adueniētib⁹. pp̄t qd fatue agit
qz illuc sine timore vadit seu qz respicit iudicē
sine timore. Unū suadent doctores theologi
qz qcu qz ḡuat⁹ pctō mortali voluerit videre
sacramētū d^z qz subito et statim dep̄mere
oclos suos cognoscēdo illū ēē iudicē quem
sepe offendit. Et sicut fatue agit qz eccliaz in-
trat sine timore. sic sapient agit qz talis non
diu maneat ne iudicē puocet ad vindictaz
facienda. Unū legit qz qdā occidit virū i pla-
tea et qz iuitrefugū i ecclia. plus tūmēs boiez
qz deū. nō diu mālit qz manerēnō potuit s^z
exiuit et ad mortē iuit. et cū argueret de amī-
cis cur nō māliss^z in ecclia. iperfndit. Id autē
mentū ecclie videbas mibi tantū sub pedib⁹
ardere qz nullo mō poterā sustinere. et tatus
de tertia pditione necessaria volēti ire ad ec-
clesiā et ibidē bonā missam audire. scz vt vadat
cū magno timore pp̄t pctā sua. Quar-
to debet ire cū silētio ab inutili cōfabulatōe
et respicere aī se non circū quaqz. si aliqz oc-
currerit qz ei loq voluerit breuiter respōdeat
et signū crucis faciat. qz sepe pting qz diabol⁹
Ius misit nuncios suos ad auerendū illos
qz vadūt ad eccliaz vel ad cōfabulandū i via
et in ecclia. Hā legit qz qdāz mulier despera-

ta ppter diuitias q̄s amisit ambulabat loca
deserta. et diabolus occurres diritei. Si facere
vis qd̄ iubeo diuitias et honores tibi dabo.
Bñdit mulier. Fac qd̄ dicis. et facia qd̄ exi-
gis. Bñdit diabolus. Tu vadas ad eccliaz
vacabisqz salutatib⁹ collocutib⁹ et inquisi-
tionib⁹ parēt et vtensiliū domoz tam i via
qz in ecclia. et sicut rethas et ipedias missas
audire volētes ab orōib⁹ et deuotib⁹. Bñ-
dit mulier illa. Libenē facia qz h̄scio et soleo
semp. et statū portauit ei diabolus abūdatuam
bonoz tpaliū. et talic impediuit orātes et ad
eccliaz eentes q̄ mltos duxit ad alias vias
et auertit a vidēdo sacramētu. et cū diu h̄cō
tinuasset surrexit qdā tēpestas una diez ppe-
missa et venit ice fulguris et tonitru et pcus-
sit mulierē illā solā et nō aliud. ita q̄ nō solū
moreref. verū etiā incinerare et nibil rema-
neret ex ea nſi vestimēta. Hec de illa. Idat⁹
ergo qnti piculi sit aliquē ipedire ab orōne
et utroutu ecclie. Beuera diabolicū opus est
diabolica merces inde expectāda ē. Sapiēt
agūt q̄ eūdo ad eccliaz salutatib⁹ aures nō
accōmodat. et tantu de q̄rta pditōe necessa-
ria volenti ad eccliaz ire et bonā missam au-
dire. vt scz nadat cū silētio ab inutili cōfabu-
latōne. Quito d̄z veire cū regalib⁹ muneri-
bus. qz vadit ad curiaz magni regis q̄ dixit
Ero. rrui. Nō apparebisi pspectu meo va-
cu⁹. Cū ei xpian⁹ in altari iuenerit eūdēpue-
rū quē tres magi iuenerit i psepio dignū ē
vt ipē ita veniat ad eccliaz sic illi iuenerūt ad
bethleem cū muneric⁹ regalib⁹ si saltēm bz.
Qui at nō bñt munera regalia deo digna.
illis sufficiet bona voluntas. scz q̄ vellē libenē
portare munera regalia si bñt. et sepe acce-
ptiores sūt deo cū veniūt ad eccliaz qz q̄ ma-
gna portat. Greg. dicit. Nibil dō dñm offert
bona voluntate. Hc ille. Qui at latib⁹ debz
recognoscere et suis muneric⁹ ondere q̄ illū
credit deū suū et dñm quē sacerdos tractat
et ondit oculis boim. et nō solū d̄z h̄ recogno-
scere oblatōe rex suaꝝ. vez etiam sui ipi⁹. qz
dignū ē vi illi oē offeram⁹ qd̄ sum⁹ et qd̄ ba-
hem⁹ et eo magis dignū q̄ ipse dñs nob̄ vitaz
obtulit et seipm. Specialit at debet illi veire
cū muneric⁹ dandis miseric⁹ et paupib⁹ q̄

libent exaudiēt in suis orōib⁹. qz erā ipse
admitit et mltis annis admisit ut paupes
iaceat ad fores ecclie clamātes et mēdicātes
subsidiū elemosine. q̄tū p̄ h̄troeūtib⁹ insu-
nuet. si vultis clamorē vrē orōis exaudiēt in
tēplo audite et vos clamorē paupez an̄ tem-
plū Idrouer. xxj. Qui obturat aurēsuā ad
clamorē paupis et ipē clamabit et n̄ exaudiē-
tur. Hec ibi. Tantu de q̄rta pditōe necessa-
ria volēti ad eccliaz ire et bona missa audire
scz vt vadat cum regalib⁹ mūerib⁹ et plenis
maib⁹ sib⁹. Sexto d̄z ire corde puro et oco-
so nibil cogitādo nisi deo quē q̄rit in tem-
plo. Und legit de qdā muliere villana que
remote habitabat ab ecclia q̄ sp̄ iuit qnīcūqz
cāpanā audiuit pulsari ad eccliaz p̄ missa.
et qn̄ redibat piecit ad cistam suā fabā vnaꝝ
p̄ foramē. Unno vero circūvoluto rogauit
deū intime vt sibi reuelaret q̄t missa de oib⁹
ēent sibi grāte. et dictio vbo aperuit cistam et
inuenit tantū vna fabā. Tūc ingemiscēs ce-
pit flere amarissime dices. O pie dñe. qua d̄
causa p̄t eē q̄ tantū labore p̄diderim q̄ nul-
lū dīe p̄termisi qn̄ audiui cāpanā missalez
qn̄ preri ad eccliaz in pluia i tēpestate i ni-
ue et grādine et audiui missa. et iā tantū fabā
vna inuenio q̄i tantū vna missa tibi sit acce-
pta de toto anno. et postqz diu flevisset corā
deo et erā p̄ questa fuisse casū suū boib⁹ vi-
cinis cū qb⁹ ire solebat. p̄tiguit cum sic iret vt
obuiā bñt sacerdotē qndā et dixerit vicine
mulieres ad illū sacerdotē. Hic p̄solamini
istā mulierē q̄ p̄ristata ē nimū. Quesuit
sacerdos qd̄ obesset illi. Et dixerit ei casum q̄
p̄tiguit. Tūc sacerdos irulit. Nō videt mihi
extraneū q̄ pditōe oēz labore vestz. qz p̄fertū
i via d̄ vaccis et pecudib⁹ vris. cū igit̄ deo nō
intenditis n̄ ipē intedit vob. Sibōas mis-
sas velutis audire deberetis corda vna euā-
cuare de oib⁹ q̄ i mūdo haberis agē et nibil
cogitare nisi de dō quē adoratis i tēplo. sed
dicatis mihi inqt. Quot fabe sūt repte in cu-
sta. Bñderūt. Una tātū. Et ille. Tūc apli⁹
p̄ristadū nō ē q̄ vna missa de oib⁹ ē dō grā-
tico q̄ premissa sūt ei oia p̄ctā. qz idō missa
q̄t die sūt in q̄ deo patri fili⁹ suus imolat p̄
peccatū mūdi tollat.

Hermo

Hermo aliis. EXVIII.

Tad audiendū bonā missā. Ibi sūlser p̄dūdēs b; brē. M̄dū cū intraueris signo crucis te benedicas crucē aspici as & p̄mas orōes corā cruce facias dices sic docuit brūs Francisc⁹. Adoram⁹ te xp̄e. sc. Legit de qdā vīro fidelī q̄ cū eſſ mortu⁹ ap̄paruit ſuo ſacerdoti fidelit̄ p̄ ip̄o orāti grās agēs & ſalutā ſedices. Qū ſacerdos eū iuter rogarerit qd̄ i vita ſua egiffet qd̄ dō placuſſ ſūndit. Qn̄cūq; volui ad eccliaz ire ſignuz crucis feci aī me ante qz exire domū. & eūdo dixi orōez dñicā rogado deū ut faceret me dignū itare domū ſuā. & poſtq; venerā ad eccliaz p̄ceſſi ad crucē dices qnq; paſt noster ad honorez qnq; vulnez xp̄i. & poſt qdlibet Idater noster ad dieci petitionē illā. Idamo dixi. Bñe h̄ ſto aī te vi ſu⁹ aī dñm petes cibū & potū corporis & ſanguinis tui & veste caritatis q̄ opit m̄litiudinē p̄cōrū. Lertuo dixi. Ecce h̄ ſto aī te vt re⁹ aī iudicē terribilē petes vt mihi ēē velis iudex p̄uſ qn̄ ſepabit aīa a coſpe meo. Quarto dixi. Bñe bic ſto aī te ſic amic⁹ aī amicū petes vt caritas tua erimia trahat me ad te vt liget me i te & nō p̄mittat me vñq; ſeparare te. Quito dixi. Bñe bic ſto aī te ſic fili⁹ aī patrē petes te vt paternā bereditatē finalē nō velis mihi denegare. Ecce aī ille. Ita veni & itraui eccliaz ita dixi orōnez meā. & ita veni ad grās. Hoc qz dices emanuit. Et tantū de p̄ma p̄ditōe v̄tli ad eccliaz intrātis. Sc̄z ut ſigno crucis ſe muniat. Hcdo cum introierit collocet ſe ab locū ſecrētū & recolligat om̄es ſens⁹ ſuos diſpersos vt ſoli deo vaceſ i ſuis orōib⁹ & meditatōib⁹. Berū. Qū ad orādūz eccliaz itraueris fluctuantū cogitationuz relinq; tumultū. curā exterioz oīm obliuſce re vt poſſis ſoli deo vacare. Fieri ēī nō p̄t vt cū deo aliqñ loq̄t q̄ cū toto mundo fabulaſ. Intēde ergo illi q̄ intēdit tibi. audi illum loquentez tibi. vt ip̄e eraudiat te loq̄ntem ſibi. Hec ille. Lam ſecrete & ſilenc deb̄z bon⁹ hō

orare & do vācare. vt null⁹ ip̄ediat q̄ il latere ſuo collocaſ. & marie ne faciat talē ſtreputuz q̄ ſacerdos i missā cōmoueat. Legit de qdā ſacerdote q̄ in qdā missā libera uit d purgaſtorio aīas non agitanouē. & cū interrogaret q̄re numer⁹ cētenari⁹ nō cōplebat. Bndit. Hoc p̄nigit p̄pt maledictā ianuā q̄ apiebat & ad pieſe p̄ciebat. q̄r tūc a memoria elect⁹ ſuit a raptu reuocat⁹ ſui. & q̄ redire n̄ potui ad eādē mēoriā p̄tea numer⁹ mālit incōpletus. Ex iſto videt ſeq̄ q̄ illi valde peccat qui trāſitū faciūt peccliaz & fragorez qdāmodo cōmouēt prumores et clamores q̄s exerceſt q̄r magnā ſalutē aīaz ip̄eduit. Etiaſ vident̄ grauit̄ peccare alii q̄ ſic nō trāſent ſz ſedēt in loco apto vt vīdeāt a trāſentib⁹ et ecōuerſo ip̄i vīdeāt trāſentēs q̄r p̄ eoz aspect⁹ trahit̄ corda alioz ad ſe ita q̄r corda talū pl⁹ occuſant cū boib⁹ q̄s viderit qz cū do. Et tantū de ſc̄da p̄ditōe v̄tli ad eccliaz intrātis. Sc̄z ut ſe collocoſet ad aliquē locū ſecretum & colligat ſens ſuſ ſuos diſpōneſ ſe ad dñm deum. Tertio poſtq; hō ſenſuſ ſuos diſpersoſ ſic collegerit dirigat eos ad paſſione xp̄i. q̄r no tabiliter paſſio xp̄i repreſentat in missā. Et hō diuerſimode. Altare enī cui ſacerdos firuſ ſtat ſigſicat crucē ad quā xp̄us fix⁹ erat. & in ſignū b⁹ ſacerdos ſtat aliqñ expāſiſ & eleuaſi manib⁹ ad repreſentandū memorā extenſoſ brachioz xp̄ii cruce. Calix ſup altare ſigſicat effuſionem ſanguinis xp̄i cruce. Vefteſ ſigſicat vefteſ qb⁹ xp̄i ſua paſſio de riſuſ ē. Elmicta ſup caput ſigſicat fasciam lineā q̄ uidei ligabāt oclōs xp̄ii nocte captiuitatis ſue & p̄cuniebat caput ip̄i dicenteſ. Idropheſila nob̄ xp̄e. q̄s ē q̄ te p̄. Et in ſignuſ b⁹ qn̄ ſe iſcipit induere d̄z p̄mo amicū i oclis ſuſ ſe p̄mtere ad delignandū obteciōz oclōrū xp̄i. Vefteſ alba & lōga ſigſicat illā vefteſ alba q̄ xp̄s illuſ ſuit abberode. Giola quaſ ſacerdos b̄z collo ſigſicat funē q̄ xp̄us ligabāt ad columnā dū flagellabāt q̄r in illo ſuſ ne collū ei⁹ ligabāt & tonū corp⁹ cū pedibus. Abanipul⁹ ſigſicat funē q̄ man⁹ ligabāur. Calula ſigſicat purpureu ſeſtumētū q̄ iduebat poſt flagellatōnez. Qū ergo hō rep̄tant̄ in missā merito d̄z bon⁹ hō cōpaſſione moſ

EXVIII

ueridum est in missa et videt et considerat hec oia amostare deberet oia qui staret in more caluarie et videret oia quod ibi pingerunt in feria sexta parascenes. Et quia missa Christi facta est pro peccatis nostris. id est quod dominus ter pecuniam suam quod audit sacerdotem clamantem. Namque quod peccatoribus ut ostendat se dolere pro peccatis suis. propter quod filius dei tam miserabiliter mortuus habuit. de peccatis quod ipse fecit tripliciter in corde suo secundum cogitationem. delectationem. et presentem. Et tantum de conditione tertia utili. Quartus dominus homo audiens missam vel stare vel genuflectere non quod sedere nisi quod legitur epistola et graduale canit. et quod infra missam predicatur. non quod dominus ire seu deambulare nisi finita missa quod sacerdos dicit. Ita missa est. Si gnanter dominus stare dum legit euangelium verso vultu ad euangelium. ad designandum quod Christianus debet esse paratus ad defendendum euangelium et fidem Christi quicunque fuerit oportunum. Genua quod flectere dominus quod in Credo dicit. homo facit est. ad honorem illius quod desummo celo descendit et in hunc mundum inferiorum venit. Namque quis flectat genua sua in eleuatione sacramenti et ut sit se cum facie et toto corpe versus altare. Unde legitur quod dominus sacerdote dum legit missam de beata virginem quod sic incipit Salve sancta parens tecum. Et ipse corpus levasset vidit hostiam suerlam in puerum pulcherrimum. et beatam virginem in dextera parte altaris floris genibus. et Gabrielem in alia parte adorans et dicens. Hic est qui celum terram regit in sancta scriptura. Hec ibi. Cum ergo celi dominus flexit sua genua immitto dimittit prius homo ibac miseria quod non flectat genua sua quod adorat Christi sacramenta. quod ipse idem est qui fecit celum et terram in secula. ipse primus et nouissimus. Alius in quodam monasterio. Quis non adorat primus et nouissimus. qui dicit. nemo audet hoc dimittere. Beuera nemo audet nisi homo. Diabolus non audet dimittere quod non nolam sacramenti audit quod genua sua flectat si quae habet. ut sepe legit in miraculis de corpore Christi. sed miser homo pre nimia superbia non videt corpus Christi audet dimittere quod non flectat genua sua. sed quod ex te. Beuera quod homo peior est diabolo. quod minus honorat deum quod dyabolus.

Et tantum de quarto. Quinto debet homo audiens missam se custodire ab omni colloquio. Vel si necessarij sunt loqui loquuntur et summissae. vel erat eccliam. quia diurnas collationes in ecclia ut in pluribus sunt ex instigacione diabolica et per omnis gratiam qui impetranda est in missa. Exemplum legitur de quodam sacerdote quod dixit matris sue. Cum sis in brevi mortuaria mater carissima prout intellexi ex reuelatione diuina vader audi missam per salutem aie tue. Respondebit mater. Fili mi carissime plures missas audiui ad honorem dei. Tunc sacerdos dixit matris sue. Scio mater quod non quod una missam audisti. sed per fabulationib; et salutationib; semper occupata fuisti. sic tempore tale perdidisti. Propterea suadeo si vis missas tibi valere nemini loquaris ne quod respondeas. sed dicas tuum. Pater noster deuotus quo potes. Respondebit mater. Si salutationib; et allocutionib; non respondet rem dicent homines me esse superbam. Respondit filius. Propterea de hoib; sed de anima tua. Facit enim autem cum mater audiret missam cum silentio vidit busonem sedentem super scapulas suas. propterea ipsa trita oratione non potuit. veritatem in eleuatione buso cecidit et euanuit. Finita ergo missa mater dixit filio casum. Unde filius. Diabolus fuit et voluit te terrere ut clamasses et rumores in populo existasses. et sic missam predidisses. taceas crassimiliter et illum malignum bene vinceres. in crastino redit buso et grauit aurem mulieris per totam missam. Tertio die venit buso quasi volens intrare os mulieris. et statim obturauit os suuus et luctauit ex errore magno magnu sudorem. Et post ternam missam obiit et filio suo appares dicit. O quod bonum consilium dedisti mibi fili mi. Beuera nisi illas tres missas audissem damnata fuisses. Sexto debet homo audiens missam manere quo ad usque benedictione detur. quod benedictione quam sacerdos habet dare in fine missae. significat benedictionem quam Christus summus sacerdos dabit omnibus electis in fine seculi. Cum autem illam obtinere volum istam negligere non debemus. quia per illam istam mereari possumus quod deus nos benedicat. in pietate.

Sermo

et liberet nos ab omni periculo imminenti.
Unde legim⁹ de qđam tectore petraz q̄ ce-
cidit de alta turri et salu⁹ mansit vulnerē le-
tali. cū postea illi diceret. Tu bñ signasti te
bodie. Illerū deus aut. imobn signatus fui
qz de illa manu qua pſecrat⁹ est corp⁹ xp̄i
accep⁹ bñdictionez. et illam fidē semp̄ babui
qilla die nō possem periclitari qñ missā au-
dīni et bñdictionez accepi. Et h⁹ de illo. Unde
dicit Cris. Beuota et totalis missaz audien-
ta p̄cā diluit. grām iperat. de periculo co-
poris et anie custodit. et finem bonū tribuit.
In veteri testamēto habem⁹ q̄ patriarche
babebant a dō potestatē bñdicendi p̄moge-
nitos suos. et illi diccebant bñdici a dō. q̄a
p̄spērū successuz babebāt in bonis tpalib⁹.
Non igit̄ mirandū dicimus q̄ illi credunt
bñdici a deo q̄ cū deuotione expectāt et acci-
piunt bñdictionē boni sacerdotis in templo.
q̄ potestatem habet in hoc q̄ minister ē. Sa-
cerdos habet potestatē benedicendi panem
purum et statim post effici⁹ corpus christi.
Non mirū ergo q̄ melior et felicior efficeret
et beator cui manu sacerdotis multa p̄cā
delentur. Et tanū de vltima conditōne uti-
li eccliam intranti et missam audiēti. scilicet
ut maneat quoadusqz bñdicio detur. Bo-
gemus. zc.

In nativitate domini. Sermo. LXIX

PArvulus natus
est nobis et filius datus est nos
cuius imperiū sup̄ bumerū ei⁹.
Psa. ix. Circa lrām breuiter est nota h̄duz q̄
in quolibet puerō sunt aliq̄e p̄prietates q̄
conuent̄ in his versib⁹. Sunt pueri pūri.
parui paruisqz cibant. Currūt letant. cito
dant. cito pacificant. Et hec omnia fuerunt
in isto bñdicio puerō Iesu cuius nativita-
tem nos bodie celebram⁹. Idromo enī puer
est purus ab omni inquinamento et nequi-
cia peccati. Et ideo puer dicit q̄ purus aer.
sic iste bñdicus puer Iesus bodie natus ē
purissimus. q̄a ip̄e ita clarus est q̄ in effigie

sui corporis tota trinitas se speculat. Ideo
gaudere debent om̄es peccatores bodie ab
xp̄m currentes ut ab eius puritate oēs mūs
demur ab omni macula p̄cōr. Quia d̄ ei⁹
puritate legit q̄ ip̄le est speculū sine macula
et candor lucis eterne. Ita nulla enī alia causa
erat xp̄o veniendo ad terrā qz ut p̄cōres sal-
uaret et ab originali p̄cō mūdaret gen⁹ bu-
manū. Et ergo ip̄e hebreice dictus est ih̄us.
id est. salvator om̄ii sc̄oz. Ido q̄iēscūqz
peccator v̄bū p̄positū. sc̄z p̄arvulus natus
est nobis audierit. securū accessum habeat
ad ip̄m. q̄a ip̄le p̄stabit verā medicinā om̄i-
bus lāguentib⁹. H̄co pueri sūt parui. id ē.
būiles. Ratio est q̄a q̄zuis magne natōnis
est puer inqntu⁹ adhuc puer est. nihil tñ dīk-
fert a seruo cū sit dñs om̄ii. sic iste benedictus
puer ih̄us bodie natus cū sit dñs om̄i-
sc̄z celestiu⁹ terrestriū et infernoz. in hac sa-
cra nocte factus est ita paruus q̄ de rege ce-
loz faciūs est frater miscroz p̄cōr. ad p̄di-
lipenses. ii. Exinanuit semetip̄m formā ser-
ui accipies. Et ergo paupes cū spūali gau-
dio xp̄um bodie accipiāt in cordis hospitio.
nam xp̄s bodie in hunc mundū veit ut
voluntarie pauptratis ostenderet dignitatē.
Ido ip̄le intantum pauper fact⁹ est q̄ ex ni-
mia inopia et paupertate mater ei⁹ tantū nō
babuit q̄ eum inuoluere potuit. et hoc xp̄us
fecit ut sua paupertate paupes diraret et in re-
gno celoz collocarer. Unde p̄danie. viii.
Uulpes foueas habent et volucres celi ni-
dos. filius aut̄ hois nō b̄z vbi caput suu⁹ re-
clinet. Et ideo q̄iēscūqz pauperes audie-
rint verbū p̄positū gaudere debent q̄ xp̄us
sua paupertate eos ditauit et i regno celorum
collocauit. Terni pueri sunt muliū p̄digii
et largi. q̄ p̄pomio vel piro daret magnam
massam auri si haberet. sic iste bñdici⁹ puer
ih̄s nat⁹ de maria v̄gine est ita larg⁹ et libe-
ralis q̄ ip̄le vult pro exigua resc̄z parua et ei⁹
mosina dare celeste thesauruz. Iste thesaur⁹
est valde p̄ciosus q̄a multū care empt⁹ est.
Idromo istū thesaurū multuz care compa-
rauerunt sancti tres reges preciosa munera
istū puerō offerētes. Secūdo sancti aposto-
li om̄ia relinquētes pro christi nomine ut

veredes fierent in domo dñi. Tertio zacheus
dans pro illo thesauro dimidii bonorum suo
rum Luce. rr. Sed prochdolora peccatoru
bus nec omnia nec dimidia pars et qd per
est nec aliena q iniuste possident dant pillo
Item dicit dñs. Si in alieno infideles sui.
Itis quod vestru est quomodo dabitis. Et
quia iste thesaur est ita leuiter comparad
ido omes diuites properent ut eum emant
suis elemosinis ab hoc pueru cui natuua
tem Ysaias nobis insinuat dicens. Idaruu
lus natus est nobis. cc. Quarto puer irat
cito pacificat per florem vel rose ostensione
Siciste benedicus puer ihus quotienscu
qz offenditur verbis vel facis si ostendit ei
flos confessionis vel rosa vere satissaciōis
statim obliuiscit iracundie sue. et ideo gau
dere debent omes q se in hoc aduentu afflu
xerūt vigilis ieiunijs et orationibus. quia
si bunc puerū offenderūt ipm placant pro
sam sue penitentie bodie ei ostense. O qua
le gaudiu; beatissima dei genitrix habuit in
natuuitate sui dilectissimi filij. Unde legitur
q ex mero gaudio eu; plus qz centies i bac
sacra nocte deosculata fuit. de p̄lepio eu; ac
cepit et iterū in p̄lepio posuit dices fin Embroliū. Tu es deus meus. tu es creator me
us. tu es dilectissimus filius me. et bis du
cis reposuit eum in presepe. O qz delectabi
le est bodie tractare de illo dulci et benedicto
puero q vbiqz duo colloquunt̄ deo sem
per vult esse eoz tertius. Unde legit̄ ex epluz
q fuerūt due iuuencule in quodaz claustro
multum sociales que in bac sacra nocte in
trauerunt quandā desertā domū illi clau
stri post p̄mam missam portantes secū tres
cussinos vt in eis collocationē haberent. et
loquerent̄ de isto puer o ieu donet pulsare
tur ad secundā missam. Querebat aut̄ una
illarum aliaz quare duos cussinos haberet
et ipa tantū vnū. Respondit alia. Ego vnū
illoz ponam in medio vt puer ihus desup
sedeat. quia ipse dicit. Ubi duo vel tres con
gregan sunt in nomine ibi sum ego in me
dio eorū vt dicit euangelista. Quid plura.
Ipse iuuencule due sedērūt in iocunditate
magna talis collatōnis a festo natuuitatis

christi vlsqz ad festum natuuitatis sancti io
hannis baptiste. non putantes interim spa
ciū duarū horarū fuisse. Abbatis vero et
alie moniales erant multū perterritē igno
rantes vbi be due virginē remāssent. Co
nigit aut̄ q in vigilia sancti Jobānis bapti
ste qdam bubulcus claustrū pambularet.
et a casu ante banc desertā domū venit in q
vidit bas duas puellas i magno gaudio po
litas perditasqz tamdiu. viditqz in earū me
dio quendas pulcrū parvulū positum sup
cussinū. qui tacens statim indicauit abba
tisse. que secura bubulcu vlsqz ad domū illaz
vidit bunc dilectū puerū quasi ludente; cū
eis. Cunqz pre rubore abbatissaz interroga
rent virum pulsari esset ad secundā missaz
nibil aliud putantes qz per breue spaciū
se fuisse illic. Respondit abbatissa considerās
earū simplicitatē. Filie carissime cito pulsā
bitur ad secundā missam. sed vbi dimisisti
puerum qui inter vos conſederat. Cui ille
cum iuramento direrunt se nullum puerū
in earum consorio vidisse. Quib⁹ illa ait.
Sorores mee nolite expaueſcere. Utiqz in
vestro consorio fuit puer ihus quem nos
non vidistis. licet ego vidi. qui vos conſer
uavit in tali gaudio a nocte natuuitates cri
sti vlsqz ad vigiliam natuuitatis sancti Jo
hannis baptiste. et eas cum summa reuerē
tia vlsqz in mediū aliarū sororū durit et om
nia q vidit ceteris enarrauit. Igitur fratres
carissimi qnenscuqz audierim⁹ verbū pro
positū. scz Idarulus natus est nobis lera
ri debemus eo q ipē pro nobis nasci voluit
vt sua natuuitate reduceret nos ad terraz p
missionis que est regnum celoz. Ad quam
nos perducat. cc.

In circumcidione domini.
Secundo. LXX.

Ostiquaz imple;
p ut sunt dies octo vt circumcidere
tur puer. cc. Luce. ii. In hoc euā
gelio duo breuiter sunt notanda. Primo
quare christus voluit circumcidī. Secundo
que pulitas pueniat homini ex hoc nomine.

Sermo

Primo dicendum est quod Christus voluit circuncidari propter sex causas. Secundo ut impleret preceptum veteris testamenti quod erat tale. ut omnes masculi octauo die circunciderentur. sed quod Christus non velet solvere legem sed adimplere. Ideo voluit circuncidari. quia alios iudei potuerunt dixisse quod Christus eet leges transgressor. Secundo ut ipse legem personaliter approbareret quam Moysi dedit. quod si Christus in circuncisione manifestaretur. iudei potuerunt dixisse quod Christus eorum patribus dedisset legem quam personaliter non approbareret. et ergo Christus hodie voluit circuncidari. Tertio ut ostenderet iudeis se esse verum corpus assumptum et non fantasticum. Si enim Christus in circuncisione manifestaretur et sanguinem non fuisse iudei potuerunt dixisse quod Christus corporis fantasticum assumpsisset quod sanguines non posset emitte. et ut Christus errorum hunc removeret circuncidari voluit. Quarto Christus circuncidari voluit ratione iudeorum. quod si in circuncisione manus iudei potuerunt dixisse quod Christus eet nullus milis eorum patribus. et ob haec causam Christus circuncidari voluit ne iudei per hoc potuerint se excusare et ei prohibere ne eorum synagogam intraret. Quinto ipse voluit circuncidari ratione diaboli. scilicet ut sic diabolo celaret misterium incarnationis Iesu Christi. Quia circuncisio tamquam valuit sic modo baptismum. id est iudei per circuncisionem liberabantur ab originali peccato quod modo abluit in baptismate. ex cellit in baptismate circuncisionem in uno quod homo per baptismum peruenire ad regnum celorum quod nulli processus erat per circuncisionem. Idcirco Christus voluit circuncidari quod si in circuncisione permisisset tunc dyabolus ex hoc ostaret quod ipse natus eet qui eu deprendatur. Sexto ratione etiam duplicitate. Primum nam in firmitate erat talis ignominiosa quod curari non potuit nisi prius esset balneatus reguli sanguine. idcirco ipse mortuus misceret fraterne dilectionis videlicet et aliud non possemus habere remedium. ipse hodie per nos emisit sanguinem suum. ut ieo balneati mundaremur ab omnibus inquinamentis. Secundo quod ois Christi actio est nostra instructio. ergo Christus circuncidari voluit ut ipse nos doceret in hoc quod nos circuncideremus spiritualiter oia membra nostra causa dei et per salutem animarum nostrarum. Ideo primo debemus circuncidere oculos nostros ne videant quod sit illicium nec percupiscantur. Mattheus. viii. Dis que videtur mulierem ad percupiscendum eam. Et sicut peccatum est inspicere mulierem ad percupiscendum

ea. sic etiam peccatum est mulier se ornata ostendit ut percupiscatur. quod particeps est omni peccato rum quod inde pueniuntur. nam agens et consentiens pari pena puniuntur. Secundo debemus circuncidere nostrum os ab omnibus vobis nociosis et occiosis. quod si non fecerimus sine dubio in die iudicij de illis reddemur rationem coram summo iudice. Matthaeus. xiiij. Beatus vero vobis occioso quod locuti fuerint boies. Et item in circuncisione oratione sunt attendenda. Primum ut homo in ore suo habeat pauca verba. quod etiam in multiloquio quod deest sapientia. Secundo ut verba quod profert aliquis sint vera quod Sapientia. Deus quod mentitur occidit animam. Tertio ut illa verba que profert aliquis sint utilia. scilicet ut quodcumque homo loquitur in laudem dei et salutem anime. quod quando homo vobis suis non potest predesceret tunc iubetur silere. Quartum deinde circuncidere cor nostrum ab omnibus malis et pueris cogitatibus quod boies a deo separantur. Quartum deinde circuncidere manus nostras ne per eas attrahamur nobis illicita per usuram. furum. vel rapinam acquisita. quod a sancto Augustino. Secundum dimittit nisi ablatum restituatur. Quinto debemus circumcidere pedes nostros de omnibus illicitis gressibus. scilicet chorulationum. tarillationum. adulterij. et persequentes oia alia membra circuncidere redemus per quod detrunentur aie pati possumus in die iudicij. Non tantum hoc membra circuncidere deinde sed etiam absindere et a nobis perire debemus. Unde in euangelio Matthaei Christi. Si scandalizauerit te pes tuus abscede eum et pulce a te. quod melius est ibi ad vitam integrum debilem vel claudum quod duas manus habentes. et idcirco Christus voluit circuncidari corporaliter ut nos in omnibus membris nostris circuncidamus nos spiritualiter. et in signum bui us ut simus memor passionis domini nostri Iesu Christi. Quare dixi vobis propositum scilicet idcirco impletum sunt dies octo. Item debemus scire quod Christus per nos sanguinem suum quoniamque vicit et fudit. Primum hodierna die in circuncisione. Secundo in orto quando adoravit patrem suum celestem deum. Tertius si possibile est. et sic ex nimio terrore factus est sudor eius tanquam gutta sanguinis in terraz decurrentis. Tertio in flagellatione. quia ipse erat a iudeis ad

colunam ligat⁹. in q̄ erat tantū flagellat⁹ quia
acies acus effigie toni⁹ iā corporis sane et ille-
senō potuit supponi. Quarto i affectōe cru-
cis. i q̄ corp⁹ suū ita erat extēn⁹ q̄ oēs e⁹ vene-
erat disrupte. Ihsus. Binumerauert oīa os-
sa mea. Quinto i lateris aperte. de q̄ exiit
sanguis et aqua i remissione cū p̄tōz. In
signū h⁹ p̄sbyter in missa v̄t se quinques ad
p̄lūm ut eū icaret ad memorā dñice passiōis.
pt sc̄bz hō suo creatori regratiet. ò talibñficio
Scđo notandū q̄ bōi puenit m̄ltiplex vtili-
tas ex vocabulo b⁹ nois ih̄s. Ihsio q̄ ih̄s
mē forificat nos i nr̄is tubulatōib⁹ et aduer-
sis. Be h̄bēt exēplū i legēda sci Ignaci vbi
legit q̄ cū iperator Trajan⁹ eū plumbatis
cedi iussi. latera ei⁹ cōbussisset. necnō abu-
lare eū fecisset sup prunas. Ignaci⁹ i tot tor-
mētis nūqz cessavit ab inuocatōe h⁹ dulcissi-
mū nois a q̄ tortores mirati iterrogauerūt
eū cur tortes replicaret h̄ nomine ih̄s. Quib⁹
ait. H̄ nome sc̄ptū ēi corde meo. et ergo ab ei⁹
inuocatōe ne queo cessare. q̄ p̄stat mihi refri-
geriū i meis ḡuissimis tormentis. Cūqz igit
Ignaci⁹ obiret. tortores memores sūt verbi
illi⁹ et cor ei⁹ euellerūt et sc̄dētes p̄ mediū iue-
nerūt i eo aureis lris sc̄ptū. H̄ dulce nomen
ih̄s. Un̄er h̄ plurimi crediderūt. Scđo p̄ h̄
dulce nome cecidatū ēlumē et claudis gres-
sus. v̄t i Elc̄. aploz vbi legit q̄ cū claudus
qdā i ib̄lūm petet eleosinā ab itrozūnb⁹ i tē
plūz n̄gir petrū et ioh̄em ibi ascende. q̄ cū ab
eis aliqd petet. R̄udit petr⁹ Elurū et argētū
nō est mihi qd̄ at babeo tibi do. in noīe dñi
nr̄i ih̄s xp̄i surge et abula. q̄ p̄tinuo surrexit
san⁹ et abulauit. Tertio h̄ dulce nome ih̄s
liberat boiez a p̄tis q̄ ih̄s d̄ saluator. nā p̄
illō nome accipim⁹ remissionē p̄tōz. Aug.
Quidē ih̄s nisi saluator. Ergo bone ih̄s p̄
pter teipm esto mihi ih̄s. i saluator. Moli-
dñe sic attēdere ad malū meū vt obliuiscaris
nome tuuz. Quarto et ultimo h̄ nome ih̄s
adiuuat boiem h̄ insult⁹ demonū. de v̄tute
bui⁹ melliflui nois dicit Ihsus rauenensis.
Hoc nome ih̄s dedit cecis v̄lūm. claudis
gressū. mutis f̄monē. et mortuis v̄tā. totāqz
p̄tate diaboli v̄t⁹ h⁹ dulcissimi nois effuga-
uit de obſessis corpib⁹. Q; at h̄ nome bñdi-

ctū ih̄s adiuuet boiez h̄ insult⁹ demonū h̄
p̄tis. Exēplū legit cū bñis Idatrici⁹ p̄dicaret
p̄ bibernā rogauit dñm vt ostēderet aliqd
signū p̄ qd̄ boies territi agerēt p̄nīaz. et certe
apparuit pute⁹ maxim⁹. Beuelatū ē ei q̄ ibi
ēt loc⁹ purgatoriū. in quēsi aliqs descēdere
vellet p̄ p̄tis suis alia sibi nō restaret pena.
Qd̄ audīetes multi ingrediebāt q̄ nūqz sūt
reueri. Erat ibi qdā nobil' noīe Nicola⁹ q̄
i hūc puteū descendē voluit p̄ p̄tē m̄ltitudiez
p̄tōz suoz ne in aliu veniret locū tormēto-
rū. Ecce h̄ iuenit v̄la qdā oratoriū albis
mōachis repletu q̄ dixert. Esto p̄stās quia
m̄ltā fēptamēta sustineb⁹. et ergo quēscunqz
senseris te afflictū p̄tin⁹ clama. Aldiuua me
dñi ih̄s xp̄e et misere mei. et statū adiuuabit.
Cūqz ab eis p̄cessisset subito demones tāqz
bestie sibi occurserit mugientes h̄eū. Lūc ait
Aldiuua me dñi ih̄s xp̄e et misere mei. et sic
euasit a bestiis. Elbinde aut̄ p̄grediēs vidit
magnū ignē i quē cū ip̄e p̄ demōes p̄iectus
fuissz subito clamauit. et statū ignis extincit⁹
ē. p̄cedēs ultra vidit p̄fundū puteū de q̄ exi-
uit fum⁹ sulphure⁹ et clamor maxim⁹. i quē
cū ip̄e p̄iect⁹ fuissz clamauit vt supra et statū
liberat⁹ ē. Lādē vidit qdā strictū pōtē sub
q̄ fluui⁹ currebat ignē⁹. quē cū trāsire debe-
ret. a demonib⁹ ēi eo tract⁹ p̄ pedes. q̄r statū
clamauit. sic p̄ auxiliū h⁹ bñdicti nois ultra
pontē p̄ueit v̄lqz ad qdā cāpū mira suauit
ate floz d̄coratū. viditqz i eo duos iuuenes
albis vestitos q̄ eū duxerūt i qdā ciuitatem
quā padisū dixerit. Iste at nicola⁹ rediēs ad
vitā post spaciū p̄acta p̄nia. p̄ h̄bñdictū no-
mē ih̄s in padisū p̄ueit. Et qd̄ nos. z.

In Epiphania domini.
Sermo. LXXI.

Uer rex iudeoz ei⁹ stellā vidimus in
oriēte. Math. ii. In v̄bis b⁹ euā-
geniū tria diei uiter sūt notāda. sc̄z v̄a incarna-
tio filii dei viui. Scđo noue stelle apparitio.
Tertio deuota regū adoratio. Idūmū ibi.
Ebi est. z. scđm ibi. eius stellā vidimus. z.
tertū ibi. venim⁹ cū munerib⁹ adorare euz.

Sermo

¶ Sermo notare dēm⁹ verā incarnatōe dñi
nři ihu xp̄i ex hq̄ bi⁹ tres reges a tam remo-
nis prib⁹ duci p̄ bāc stellā venerūt ab oriēte
vt hūc puerū videret ⁊ eū adoraret. qz nō est
mirandū q̄ ille q̄ p̄ sc̄tōs ā gelos suā nativit-
tate mūdo nouificauit et pastoriib⁹ in iudea
sup̄ gregē suū vigilatib⁹. si idē eandē incar-
nationē p̄ stellā oīdū magis i oriente. qz ap̄d
dā nihil ip̄ossible ē. licet hū adhuc gentiles
erāt ⁊ pagani tñ cognouerūt q̄ tale signū eēt
magni reg. id qñ ip̄i veneat i bīrlm ex mag⁹
cordis d̄siderio. dixerūt v̄bū p̄positū. Ebi ē q̄
nat⁹ ē. z. Sc̄do nota ē noue stelle apparitio
in hq̄ reges dixerūt ad h̄erodē. vidim⁹ stellā
ei⁹ in oriente. Un̄ nota dū q̄ h̄ stella d̄r noua
p̄p̄t qnqz. Mā alie stelle create sūt i initio cr̄
atōis mūdi. hec at̄ in die nativitatis d̄ nouo
et ex nibilo creatā ē. Sc̄do h̄ stella differebat
ab alijs in forma. qz h̄ stella p̄ferebat i sefor-
mā pueri bāculatīs crucem in būeris. sic ait
Erī. Tertō in splēdore. qz cū oēs alie stelle
luceret. istos tñ tres magos ducerēnō poter-
at sicut ista. Quarto i trāitu. qz cū dēs stel-
le i firmamēto sūt fixe. H̄ erat i aere circa ter-
rā. alias enī ip̄a nō potuiss̄ ip̄is magis viā
demōstrasse. Quinto i officio. qz cū alie stelle
manifestēt noctē. H̄ erat ad manifestandum
verū diē. sc̄z xp̄m q̄ ē sol iusticie. Qualitātē
accidit q̄ isti tres reges bāc stellā viderūt in
nocte nativitatis xp̄i breuit̄ audierūt. Bicat
ei Erī. q̄ qdaz inspectores secretorū et astro-
nomi sic erat isti tres reges elegerūt de seip̄is
xij. et si q̄s eoz moriebat. tūc fili⁹ illi⁹ aut ali⁹
q̄s pp̄inqz suoz i loco illi⁹ defuncti substitue-
bat. Ihi ergo singulis ānis ascēderunt sup̄
mōtem victoriale ⁊ trib⁹ dieb⁹ ⁊ noctib⁹ ibi
morātes laudabāt ⁊ erorabāt deū vt eis oī-
deret illā stellā quā Balaā pp̄ha p̄dixerat.
Quādā ergo vice. sc̄z i nocte nativitatis dñi
nři ihu xp̄i siue i die dñi sic ibi manerēt stella
qdā adeos venit sup̄ moutē q̄bēbat formā
cuiusdā pulcri pueri. i cui⁹ capite crux splē-
debat. q̄ magos allocura ē dices. Itē veloci-
ter i terrā iuda ⁊ ibi regē natū inueniens. tūc
illi p̄tinuo ire cepert ab oriēte v̄sq̄i meridiē
et h̄ in dromedarijs q̄ tantū ambulat i vna
die qntū equ⁹ i trib⁹. Credēdū ē at̄ q̄bū tres

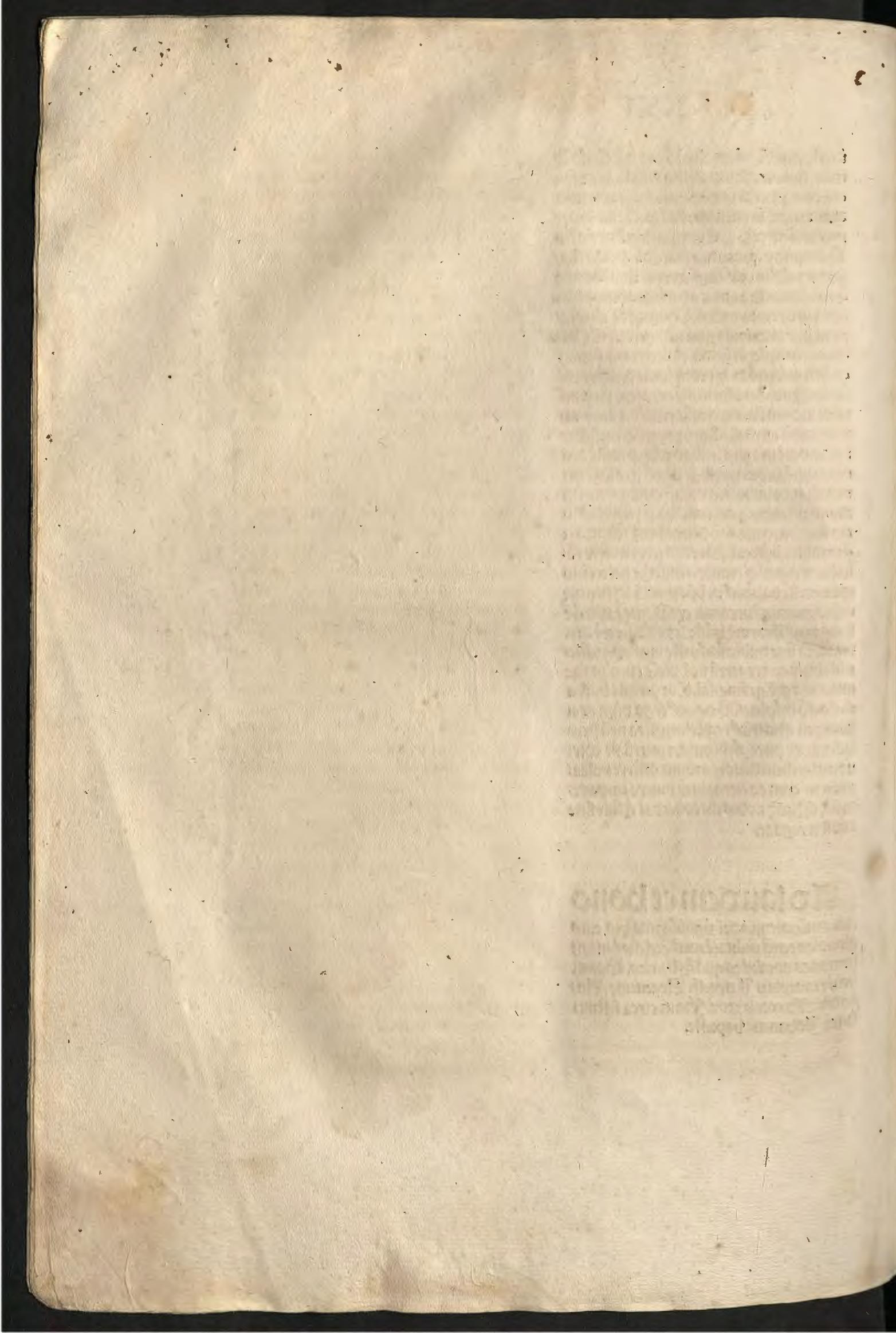
nō venerūt ex vna regione. ⁊ idō singularit̄
ambulauerūt. cūqz vnuis alteri i via a casu
obuiaret. Ceperūt singuli inquirere d̄ q̄ tra-
eēt alter. ⁊ dixerūt de bac stella. sc̄z q̄libē possent
iuenire eū cui⁹ stellā viderat i regiōe. Dixit.
qz vñ illoz. Ego sc̄o q̄ herodes rex biero-
solimitanoy durit libi vroē d̄ regali proge-
nie. igit ip̄m v̄litem. Cūqz veniissent ad be-
rode ip̄i dixerūt v̄bū p̄positū. Ebi ē q̄ nat⁹
ērex. z. Qd̄ audiēs herodes turbat⁹ est val-
de ⁊ tota biero solima cuz illo. Cōuocatisqz
scribis ⁊ p̄ncipib⁹ iudeorū sc̄litarabāt ab eis
vbi xp̄s nasceret. At illi dixerūt. i betbleez iu-
da. sic ei sc̄ptū est. Quo audito. dicit h̄ero-
des magis. Itē ⁊ diligentē querite de h̄ pue-
ro. ⁊ cū inuenerius renuiciate mibi vt ⁊ ego
venies adorēeū. Hoc at̄ dicebat fraudulentē
vt si sc̄ret vbi puer eēt nat⁹ q̄ ip̄m occideret
Illi at̄ abeuntib⁹ stella quā pdiderāt antece-
debat eos v̄sqz dū veniēs starerūt sup̄ vbi erat
puer. Idētēs at̄ stellā magi gauisi sūt gau-
dio magno. Et idētēs domū iuenerūt pue-
rū cū maria matre ei⁹. ⁊ p̄cidētēs adorau-
rūt eū. Tertio nota ē deuota regū adoratio
nēcō eoꝝ collatio i h̄ qd̄ d̄. et venimus. z.
Undō notandū q̄ q̄libet istoꝝ regū apertis
thesauris suis dño obtulūt oblatōe sūngula-
rē ⁊ vniuersalē. Mā p̄m⁹ rex obtulit dō aux-
ili⁹ ibus. tert⁹ mirrā. Igīt carissimi si tales
pagani obtulerūt dño tā p̄ciosa munera. ml̄
to magis nos xp̄iani offerre dēm⁹ munera
multū p̄ciosiora. Alurū at̄ offerre dō spūalit̄
nibil aliu dēqz purā p̄fessionē de oib⁹ p̄tūs
nřis facere. ⁊ q̄ nō vult offerre tali mō offe-
rat mirrā p̄quā significat vā p̄tritio. Mirra
in se mltū ē amara. ⁊ posita iuxta corp⁹ mor-
tuū nō p̄mitit illō corrodī a vermb⁹ n̄c cor-
pus putrescere. Sic vera p̄tritio depellit ab
boīe omēs fetorē p̄tōy n̄c sūt vermes. i. de-
mones. corp⁹ i. aniaj̄ corrodere. Seq̄t igit.
deibure. Ibus enī cuz incēdit mittit fumū
ad sup̄iora. et significat orōnē mūdā ppter
delectationē odoris. et h̄ibus offerre deo de-
bem⁹ cū auro p̄fessionis ⁊ mirra vē p̄tritio-
nis si iram dei placare volum⁹. Si aut̄ no-
lumus vt fumus nostre orōnis veniat ante-
cōspectū altissimi. tūc faciam⁹ ei duas alas.

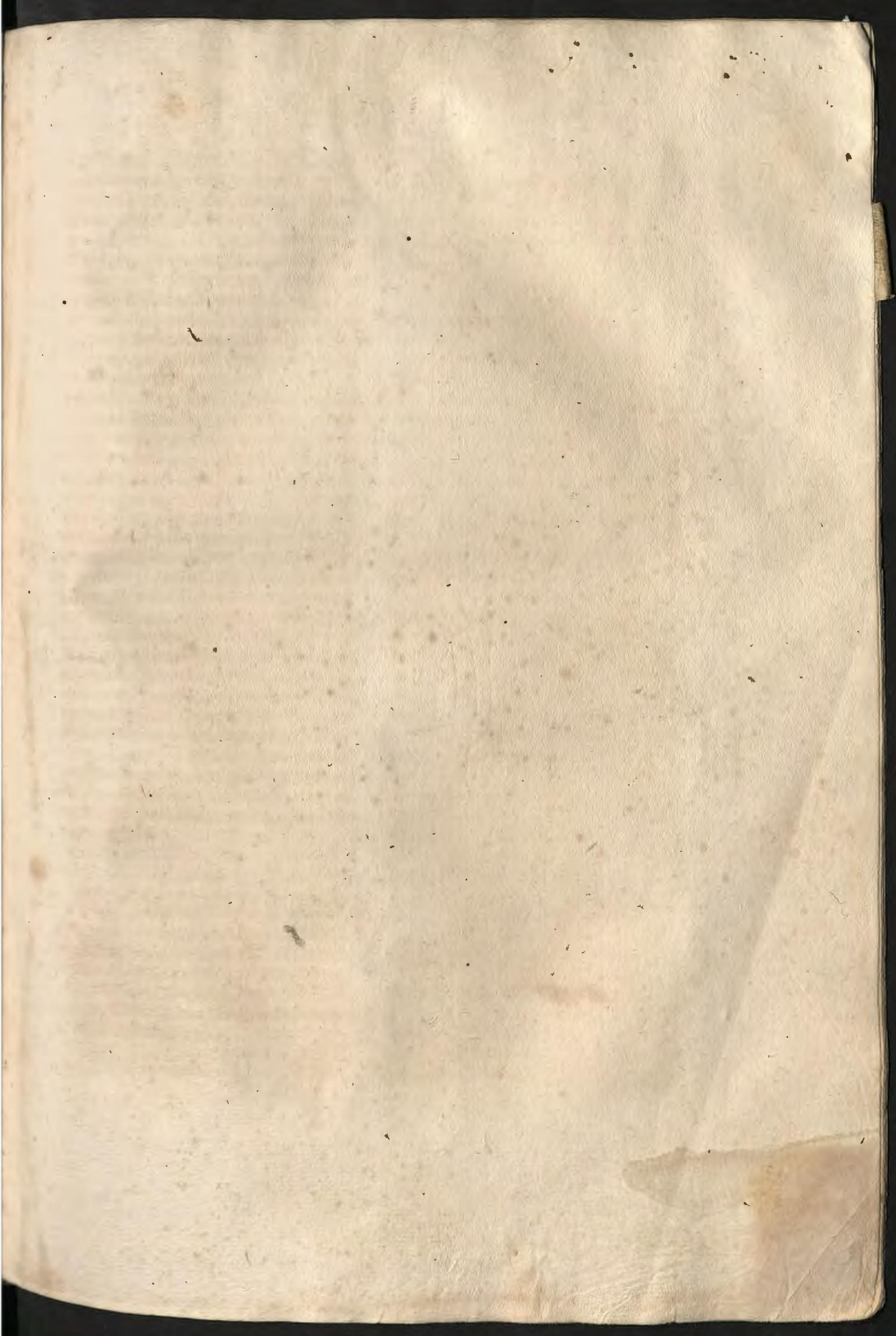
fol. 87 (hag errata et repatit)

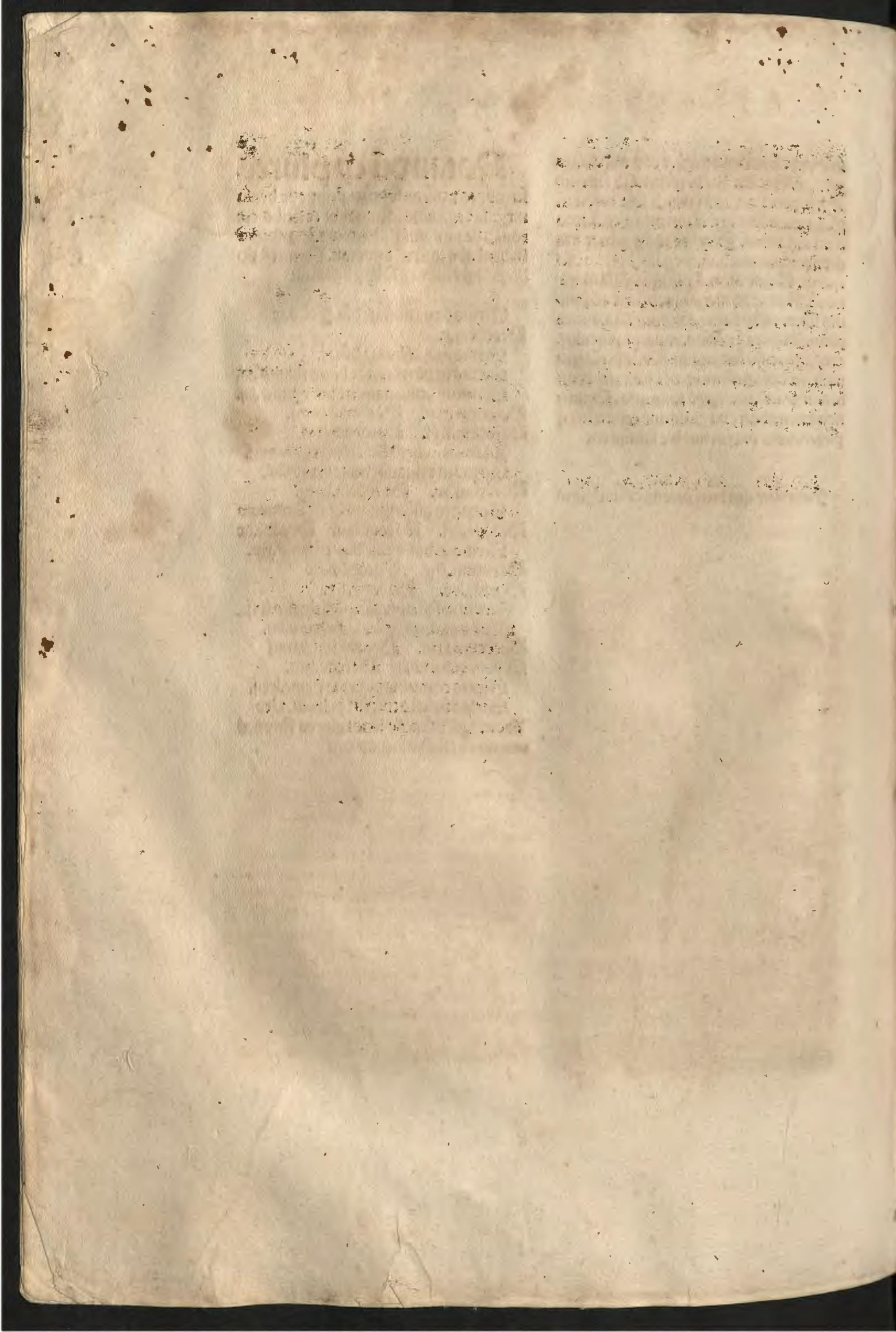
id est. iejunium et elemosina. sicut dicitur Christus. quod sum deuote orationis ab his ducitur ad conspectum dei et percutiat ut dominus noster Ihesus Christus exaudiat et fonte sue misericordie stillare faciat super peccatorem. B. p. 13. Exemplum legit in gestis Romanorum quoniam in Iudea erat quoddam mons magnus et alte in cuius superficie erat quoddam fons de quo eribatur riuius aqua ad irrigandum terram in circuitu vallium. Conigit autem aliquis quod terra propter ariditatem aqua indigeret. et tunc habitatores miserunt quoddam pulcherrimam virginem cum quodam seruo. ut bius coram fonte dulciter cantaret. Quo facto fons ille ex tenere virginis voce motus statim emisit riuiulos suos ad irrigandum terram illam quantum necesse erat. Id est hunc monachem magnum intelligo celum. per fontem deum omnipotentem. et proximum intelligere deum. per aquam dei misericordiam. habitatores vallium omnem genus humani quod indigeret dei misericordia. per puellam cum loco siue seruo ipsa oratio deuota cuz iejunio et elemosina significat. Ut ergo terrenostre conscientie irrigent per riuiulos misericordie dei et eius gratiae. necesse habemus ut bac per puellam scilicet deuote orationis mittamus ut cantet coram fonte. I. Christus quod est fons vii Carmelitum batile scilicet misericordie. Et sine dubio fons iste vii Christus Iesus vult humectare terram nostram per scientie riuiulus siue misericordie et gratiae. quod secundum psalmum dicitur. Et per tritum et butilium non debet despiciens. Rogemus ergo dominum ut ei bodice cum istis tribus regibus munera nostram precioso. scilicet aurum pure professionis. et mirrae vel cotitionis. et thus deuote orationis offerre valeamus ut cum eo eternaliter vivere impetravimus. Quod nobis ille concedat quod sine fine vivit et regnat.

Ad laudem et hono-

rem omnipotentis dei virginisque matris eius
gloriosae necnon utilitate totius ecclesie finiunt
sermones notabiles quamquam breves. Domi-
nus secundum intitulati Impressi Argentine. An-
no domini M. cccc. lxxxvii. Finiti circa festum
sancti Johannis baptiste.

II parte

fl. 89

(saltando l. 86 fl.
de Corona B.M.V.)

**Sermones de sanctis
dormi secure**

F. Lepas
P. Officium
F. J. Ferren
F. A. Kofler

Tabula

Atron honoratus

Aesta oīo tripliciter. sermōe. xiiij. ¶ Ablata iuiste restituūtur a passo tormentum. ser. xviij. ¶ Abundātia sine aduersitate malū signū est. sermone. viij. ¶ Abundātia rex ipsalū est piculū castitatis sermone. lxvi. ¶ Acerbitas passionis xp̄i i trib⁹ p̄sistit. s. i. ¶ Bloom infirmat ⁊ morit. s. xiiij. ¶ Bloom iuersari⁹ noster quomodo pfecte vincit. ser. xl. ¶ Agens oē agit p̄p̄t funē. ser. liuij. In p̄n. Agnes tripl̄r cōmēdat a xp̄o suo dilecto. ser. mone. xiiij. ¶ Alb⁹ color intelligit v̄ginal puritas. s. lix. ¶ Amor quōd describit. ser. ii. ante. L. ¶ Amor dei nunq̄z est ociolus. ser. viij. ¶ Amor est virt⁹ trāformativa amātis i amatum. ser. lvij. ¶ Ambrosi⁹ cōmēdat. ser. viij. p̄totū. ¶ Amicicia stabilis ⁊ vera valderaro inuenitur in mundo. ser. xxvi. ¶ Amicicia est aīoy societas. ser. xli. In p̄n. Amicicia marie ēbonoy ⁊ iustoy. s. lxij. in principio. ¶ Andreas p̄cipit demonib⁹. ser. i. ¶ Angel⁹ loq̄bat ad aures ambrosij p̄dicātis sermone. viij. ¶ Angel⁹ r̄ndit gregorij missaz celebrāti. smo ne. xvij. ¶ Angel⁹ aliquādo assūmūt corpora ⁊ deponūt ea rursum. ser. xix. ¶ Angeloy bonoy ⁊ maloy p̄petas. s. xxxv. ¶ Angelorū in infimo choro ⁊ in alijs choirs officiū. ser. xlii. p̄totū. ¶ Angel⁹ dñi dedicauit tēplū qđdā. ser. i. ¶ Angelis laude ⁊ honore impēdere debem⁹ multiplicit̄. s. lvij. ¶ Angelī custodiunt boiez tripl̄r. Ibidem. ¶ Angelī exercēt triplex ministeriū circa nos. sermone. lxiij. ¶ Elias de⁹ denibilo creat corporibus infunden do. sermone. viij. ¶ Anume decedentes de hac vita quadruplicē viam ibūt. ser. xx. ¶

¶ Alii i purgatorio sūt i triplici tribulatiōe. ibidem. ¶ Alii i inferno clamāt ve. ve. ve. ser. xxx. in fine. ¶ Aliab⁹ i celo dabūt tria dona. ser. xxx. in fine. ¶ Anume qđ indigēat nostris suffragijs oīdit. in quadā visione. sermone. lxi. ¶ Alias defunctoz quo iuuare possum⁹. s. lxi. In fine. ¶ Anume in purgatorio flent dolet ⁊ egrotant quare ⁊ q̄liter. ser. lxx. ¶ Alii de purgatorio liberant̄ orōib⁹ ⁊ elemosynis ⁊ habeb̄t in qđā historia. ser. lxx. ¶ Animalbabens mediocre cor est magnani mū ⁊ audax. ser. xxi. ¶ Albabes magnū cor est timidū. Ibidem. ¶ Annūciatiōis die reuolutis. xxvij. annis eo dē die fuit sexta feria in q̄ xp̄s pass⁹ ē. b. xij. ¶ Antip̄i simulatio ⁊ mors. ser. lvij. ¶ Ap̄pis p̄ditiones naturales notāt. s. viij. p̄totū. ¶ Ap̄pi ingressus i os ambrosij qđ portedebat. sermone. viij. ¶ Ap̄pes fecerūt corpori xp̄i de cera altare campa nam cū campanili. ser. lxvij. ¶ Apparitoes decē dñi p̄ resurrectōz. s. xxvij. ¶ Apparitio sancti michaēl. ser. lvij. L. ⁊ ¶ Apparēt angeli tripl̄r hominibus ⁊ apparetur. ser. lvij. In fine. ¶ Ap̄ploz p̄ficio in q̄ p̄sistat. ser. xxxvij. ¶ Ap̄pli ⁊ martyres i corpe positi ⁊ ex unico p̄ boib⁹ orare p̄nt ⁊ potuerūt. ser. xluij. ¶ Aquila habet tres cōditōes. ser. x. ¶ Arburabat paul⁹ oia ut stercore ppter tria. sermone. xiij. ¶ Ascēdit dñs glioē qđruplicē. ser. xxvij. ¶ Ascēdendi mod⁹ qđrplex. ser. xxvij. ¶ Assumpta ē Maria qđruplicē. ser. xlviij. ¶ Assumpta est maria corpe ⁊ aīa sicut pie cre dit ecclia. ser. xlviij. ¶ Asusteritas vite sancti ioh̄is baptiste oīdit tripliciter. ser. xxxvij. ¶ Augustin⁹ doctor cōmēdat. ser. liij. p̄totum. ¶ **B**aculo sancti Pe/ tri suscitat̄ ē moru⁹ qđā. s. xxvij. ¶ Bacul⁹ belizei siḡt sanctiā crucē. sermone. lv. ¶ Bacul⁹ dauid q̄ deiecit philisteū signat sanctam crucem. ser. lv. ¶

Tabula

Baptismus est necessarius. ser. xxvij. **I**
Baptismus est ianua ois sacramentorum. b. lxvij. **I**
Baptismus valet ptra peccatum originale.
pnia ptra peccatum actuale. ser. lxvij. **L**

Barbara habuit tria in se que fecerunt ea spū
oliter pulcrā. ser. ii. **L**

Bartholomei apostoli forma et vita. b. l. **B.** et de
inceps

Barnabas fuit vn^o d. lxxij. discipulis domi
ni. ser. lvj. **S**

Bellare siue p̄liari debet spūalis pugil cbri
stii p̄tra qnqz. ser. xx. **F**

Bella virilit̄ aggrediū pat victoriā. b. xl. **I**

Benedictioz diuinā bō p̄seq̄ pp̄t tria. b. viij. **C**

Benedictio symeonis q̄lis fuerit. ser. xv. **S**

Bonis bona creata sunt. ser. lxi. an. pn.

Bonū q̄zto cōmuniū tāto diuinī. b. lxij. i. pn.

O Impane pulsant

ideo. ser. xxij. **S**
Candelaria appellat festū purifica
tionis. ser. xv. **A**

Cara dicit agnes sm tres grad⁹ cōparatois
sermone. xij. **O**

Caritas dat intelligi plūmē ignis. ser. vi. **O**

Caritas spūllanci facit pp̄ter xp̄m omia ad
uersa viriliter sustinere. ser. ix. **F**

Caritas sincera. ser. x. **A**

Caritas facit hoīem pulcrū. ser. xij. **S**

Castitas p̄ficia q̄ sit. ser. iiii. **Z.** et b. xxvij. **S**

Castitas fac̄ boiez pulc̄z et formosū. b. xij. **S**

Castitas et puritas spūalit̄ significat p̄ vene
rem. ser. lxij. **Z**

Castitas int̄ iria solet picturari. ser. lxvi. **A**

Caibedra dignitatis triplex. ser. xvi. **L**

Cecilia cōparat lilio pp̄ter tres conditiones
ipsius lili. ser. lxv. **O**

Celicus color intelligit seruēs desideriū cele
stis glie. ser. lxi. **B**

Cere⁹ miraculosus sanat diuersas egritudi
nes. sermone. xv. **A**

Circularis figura babet tria q̄ debet babere
sacerdotes. ser. xvij. **P**

Circul⁹ q̄libet siue celū cuiuslibz planete qn
um spacium babeat. ser. xxxij. **C**

Cicatrices vñez cur dñs refusavit. xxvij. **S**

Cognitio ois sit p̄ siliudinē. b. xv. in pn.

Eborā glōz d̄scribūt. b. xxvij. p̄g. **X.** vñqz i. fi.

Color viridis alb⁹ et celic⁹ qd̄ significet. b. lxi. **B**

Comendant̄ tres sp̄ealiter i veteri testamēto
pp̄ter virginitatē et puritatē. ser. x. **O**

Comunicauit maria i sua assūptōe angelō
suis p̄tūnb⁹ et p̄fectōib⁹. ser. elix. p̄totū

Coceptio marie facta sine originali peccato
probatur. ser. v. p̄totū

Confessio fidei quantū mūderi. ser. ii. **L**

Confessio p̄tōz q̄lis esse debeat. ser. xxvij. **O**

Confessio cū p̄tōe ēfons q̄ lauat. b. xxix. **B**

Confessio p̄fectō i q̄plūstat. b. xxxvi. **A** d. s. q̄rto

Confiteri diuersi itegre vule ē pp̄t qnqz. sermo
ne. lxvij. **L**

Confidentia firme spei. ser. ii. **N**

Confirmatio est sacramētu p̄ qd̄ gratia que
dat in baptismō confirmat. ser. lxvij. **I**

Conformitas et similitudo sc̄i andree cū xp̄o offi
ditur tripl̄. ser. iiii. p̄ncipio

Conforauit de⁹ beatū stephanū qnqz rebūa
sermone. ix. **S**

Conforat̄ ageli boiez i bono ut p̄leueret. smō
ne. lvi. **S**

Consecratio ē dom⁹ di ad q̄tuor officia. smos
ne. lxvij. **L**

Consolatio magna peccator̄. ser. xxvij. in fine

Consuetudo laudabilis et bona de iure et me
rito est obseruāda. ser. xvi. in p̄ncipio.

Continēria optime disponit boiez. b. lvij. **V**

Controlo vñ q̄tuor d̄z babere. ser. xxvij. **A**

Conuersio sancti pauli. ser. xui. **C**

Cor debet ihūdari trib⁹ scobis. ser. xxix. **B**

Corona triplex. ser. ix. **L**. **S.** Unū notandū

Corona clericoz vnde sumpsit exordium et
qd̄ significet. ser. xvi. **X**

Corpa sc̄o plūmū sūt reverēda et q̄re. b. xij. **L**

Corpis xp̄i sup̄tio qd̄ opet̄ i boie. ser. lxix. **O**

Corp⁹ xp̄i q̄ digne accipe volū q̄tuor debet
facere. ser. lxix. post medium

Crucis q̄re defert in pcessiōe. ser. xxiij. **S**

Crucis xp̄i q̄ opata sit. ser. xxvij. in p̄ncipio

Crucis sc̄ia ē iuēta p̄tria ligōnōis. b. xxiij. **C**

Crucis sc̄ia ē fēcia ex q̄tuor lignis. b. xxiij. **B**

Crucis sc̄ia ī trib⁹ locis ē exaltata. b. lv. p̄totū

Crucis lancia est exaltata in ecclēsia pp̄t tria.
sermone. lx. **C**

Cursus sancti pauli. ser. xiiij. **Z**

Tabula

David peccauit pec
cato luxurie et homicidij. f. lvi. ¶
Declinare a malo facit boiem pseque diuinaz
benedictionem. ser. viii. ¶
Decollano sancti Iohannes baptiste quod duplia
causa instituta est. ser. liui. ¶
Dedicatio dicitur quodam nomine solenitas sancti
michaelis. qre. ser. lvii. ¶
Hedit laureti thesaurum triplicem. ser. xl. ¶
Delicie electorum et specialiter virginum persistuntur
bus. sermone. viii. ¶
Demon in specie mulieris nuntiavit peccare. qn;
dam epm. ser. i. lk
Demon occidit hominem qui voluntate eius
voluit perficere. ser. viii. ¶
Demon est mala suggestio. nos non est no
consentire. ser. xl. ¶
Demon nullus permanet poterit ubi signum
crucis fuerit. ser. lv. ¶
Desiderabat prius veteris testamenti redemptio
rem. sermone. viii. ¶
Desideria scientia dilatatio crescunt. f. xxxii. ¶
Deus potest facere boies quantum modis. f. viii. ¶
Deus non potest diligere sine primo. nec primo
sine deo. ser. viii. ¶
Deus est causa omnis creature secundum triplicem rationem
causalitatis. xxxviii. ¶
Deus est finis desideriorum nostrorum. f. lxii. In pn.
Brennatiuitans Christi tres soles apparuerunt in
orientem. ser. viii. ¶
Digitus Iohannes baptiste quod dominum ostendit eom
buri non potuit. ser. liui. ¶
Dignitas scientiarum multipliciter ostendit. f. lxi. ¶
Dilexit maria magdalena Christum secundum triplices
statu. ser. xli. p totum
Dilectorum triplicem habuit scientiam lucas. f. lvii. ¶
Diligit dominus quod propter sex quod in eo esse debet. f. lxvi. ¶
Disputatio in ecclesia cum misericordia. f. xix. ¶
Divites quod non largiunt paupib; similiter are
ne. ser. clv. ¶
Docuit Christus tres lectiones in cruce. ser. lv. ¶
Docuit Christus proficietes tria. ser. lv. ¶
Doctor bonus dicitur haberetur tria. f. xviii. in pn.
Doctrina bini petri fuit a terra trinitate. f. xvii. ¶
Doctrina nulla melior nisi ubi spiritualius
doctor adest. ser. xviii. ¶

Holor pcam dicitur esse in tertio. f. xxvii. ¶
Holor pcam quantus est beatitudo. f. xix. ¶
Holores actiores demonum. f. xix. ¶
Holens de uno et aliud comites cui assimilat
ur. ser. xxvii. ¶
Homines dei est triplex. ser. lxvii. ¶
Homines dei secreta sunt ad quatuor officia. ibidem
Hyana dea cadit. ser. x. ¶
Hyabolus quare seduxit euam. f. xix. ¶
Hyabolus diligenter querit ut possit seducere
boiem ut pereat. ser. xlvi. ¶
Ecclie partes quod
significat spiritualiter. f. lxvii. ¶
Elegit dominus sanctum matrib; de statu
mudi ad societatem apostolorum. f. xvii. ¶
Elegit dominus apostolos ad tria. f. xxvii. In pn.
Elegit uero maria triplicem opumam precium. f. xlii.
In principio
Electi assumunt triplicem. f. lxvii. ¶
Electi tripliciter exaltantur. f. lxvii. ¶
Electus suis de non promisit in hac vita gaudiorum
delectationes sed amaritudines et tribulationes.
sermone. liui. in pn.
Etemalyna dat non solum presentibus sed et longe
postis. ser. xviii. ¶
Elizaberib; ut possit babere cor mundum et animam
puram castigavit corpus suum multipliciter. f. lxvii. ¶
Encensio dat quoniam triplicem statum. f. xxvii. p. t. om.
Epistola saluatoris nostri habet. f. lx. ¶
Eua seducit. ser. xix. ¶
Euangelista quod describat. ser. liui. ¶
Euangelica profectio persistit in ipsa obedientia. ser
mone. lx. ¶
Eucharistia si percipitur ut debet quodam debet per
matrem in amore dei portat. ser. lxvii. ¶
Exaltata est sancta crux in tribus locis. f. lv. p
totum
Exaltata est sancta crux in ecclesia propter tria. f. lv. ¶
Exclamatione bernardi et admiratio de magis.
sermone. vii. ¶
Excusauit Christus mariam magdalenam tribus vici
bus et a tribus vicibus. f. xl. ¶
In fine
Exercit Euageli triplex misterium circa nos. ser
monem. vii. ¶

Similitudines

Tabula

bannis evangeliſte ab xp̄m oſtendit tripliciter. ſermone. x. B.

Feria ſexta deus boiem formauit. f. xix. G.
Feruor diuine charitatis facit boiem ſpūaliter pulcrum. ſer. vi. B.

Festum ad vincula ſancti petri quadruplici cauſa inſtitutum eſt. f. xluij. B.
Festa ſanctorum cur in terra agam ponit triplex ratio. ſer. lxi. B.

Fides eſt principium omniū vñitum. ſmo. ne. vi. L. & ſer. lviij. S.

Fidei ſignū eſt iploio mādatoz dei. f. viij. B.

Fides significat p ſolem. ſer. lxiiij. S.

Fides eſt vñus qua credunt que nō vident.

ſmon. lxvij. B.

Figureat mattheo in boie. Lucas in vñtulo.

Marcus in leone. Jobes in aquila. f. lvij. V.

Finē ſuū nesciat homo & quare. f. lvij. B.

Flotes lup altare ſancti stephani ſanabante infirmos. ſer. ix. B.

Flos habet tres cōdītiones. ſer. xi. E.

Fons aque in liquore olei eſt cōuersus in auitate dñi. ſer. viij. A.

Fons vite eſt ipsa diuina ſapiētia ex q̄ fluunt omnia bona. ſer. lix. B.

Forma & figura ſancti bartholomei describitur. ſer. I. B.

Forma & figura ſuperbenedicte faciei xp̄i deſcribitur. ſermone. ix. E.

Fortitudo mētalis in q̄ pſiſtat. ſer. ix. F.

Fortitudo significat p martem. ſer. lxiiij. B.

Fortitudo cōſtituit pſerēdis moleſtias. f. ſta-
do ſirmiter in actionib⁹ & paſſionib⁹ tristabi-
libus. ſer. lxvij. B.

Futura pōdit gregorij ex nobis. f. xvij. D.

Gaudere debemus

De reſurrectione dñi. ſer. xxri. F.

Gaudiola fuit nativitas dñi angelis ſpirituibus cūctis gentib⁹ & anni quis patribus. ſermone. viij. B.

Gaudiū in celo erit in & extra. ſer. xvij. E.

Gaudiū vix & pfectū vbi ſit. f. xxvj. B.

Gaudiū regni celoz eſt immēſum & inōcible. ſer. xxix. B.

Gaudiū celoz p requirit ſex ḡo. f. xxix. B.

Gaudiū factū in aſcēſione dñi. f. xxxij. L.

Georgij vita & obit⁹ ſer. xx. p totum.

Gram dei nob impetrant angelii. f. lvij. Q.

Gradus trecōparationis. ſer. xiiij. D.

Gregorij doctor ecclie q̄lis vites fuerū. ſimile
xvij. B.

Hutteroſa filia q̄rini ſanat oſculādo vñcu-
la ſancti Petri. f. xluij. C.

Eremita quidam

In magne vñuis in remuneratiōe eq̄t gregorio. ſer. xvij. B.

Heremita & monachoz pfectio in quo co-
lilitat. ſermone. xxxvij. Q.

Herodes tres fuerū. ſer. liij. D.

Homo q̄libet habet vñū angelū bonum ab
ſui cuſtodiā deputatū. ſer. lvij. B.

Homo ordinat ad deū & ad ei⁹ dilectionem
tripliciter. ſer. lvij. E.

Homo pñ aliam fac⁹ eſt ad imaginē & ſimi-
litudinē ton⁹ trinitatis. f. lxvij. In principio

Honor eſt exhibitiō reuerētie in teſtimoniū
vñtis. ſer. xxvij. an principio.

Honorū uerdiū eſt cauſa ſupbie. f. clv. B.

Honorat⁹ eſt ſainte Laurenn⁹ tripli inter
martyres. clv. B.

Honorificat de⁹ electos ſuos. f. xxvij. B.

Honorificauit dñs moſen tripli. f. xxvij. E.

Honorificauit dñs aeron tripli. xxvij. Z.

Honoram⁹ ſciōs tripli de cā. f. lxj. B.

Hostia corporis xp̄i orōe vñt in cruentiam car-

nem. ſer. xvij. B.

Humilitatē ſumma gregorij ſemp ſtuduit
babere. ſer. xvij. L.

Humilitas e origo vñtū & cuſtos. f. xxvij. B.

Humilitas eſt tripler. Ibidē

Humilitas vera & pfecta qualis eſte debeat

ſertioſe. xxvij. B.

Humilitas significat p lunā. f. lxvij. Z.

Humil' ver⁹ vilis vult reputari. f. lxvij. Z.

Hymnū te deū laudam⁹ pſoluert ambro-
ſi⁹ & auguſti⁹ alternatim. ſer. aiij. B.

Hymnū te deū laudam⁹ q̄ntū ſe ſu do an-

gel & ſciō p̄q̄ndā viſionē. f. lxij. B.

Alcob⁹ maior fuit

magn⁹ in q̄tuo. f. xluij. L.

Vel⁹ dicit. cū elles ūmic⁹ & f. xxvij. iſu

Tabula

Jesus xp̄s habet quattuor tēpla in qb̄ ipse
 essentia liter manet. f. xxix. **A**
Jesus xp̄s est sp̄es et corona p̄ se certantium
 sermone. lvi. **C**
Ignis triplici p̄bat de⁹ electos. f. xlvi. **M**
Imperant nobis angelī gratia⁹ dei.
 sermone. lvij. **Q**
Impossibilita olim erant tria. f. xix. **P**
Impossibile est multoz orationes nō exau-
 diri. ser. lxi. **N**
Impossibile est p̄stantē fruſtrari orōem bo-
 minis. f. lxx. **P**
Incretudo mortis. f. xxvi. quasi in fine
Increpat angelī boiem qui p̄ peccatum re-
 cessit a deo. ser. lvij. **S**
Indie tres sunt. ser. xij. **L**
Indignis et ingratis qđqđ dat p̄ditur. f. mo-
 ne. xxvij. In p̄ncipio
Indulgentie dant de theſauro paſſiōis chri-
 ta ſc̄toz angeloz et ſc̄toz alioz. f. lxvij. **L**
Inferni deſtrucțio oſtendit q̄ quattuor. ser-
 mone. xxxi. **M**
In inferno sancta crux eſt exaltata p̄p̄tūra.
 sermone. lv. **A**
Infirmitas iſſigit homi multiplice decau-
 ſia. ser. xxvj. **B**
Innocentes pueri babuerunt triplice puri-
 tatem. ser. xj. **E**
Inquisitio ſtudiosa magoz cōmendaſ in
 tribus. ser. xii. **J**
Intelligenția in celeſti patria replete diuina
 cognitione. f. lix. **B**
Intranda eſt domus dei cū ſumma bumi-
 litate ut venia mereamur accipe delictorum
 sermone. lxvij. **L**
Jobannes euāgelista in euāglio qnq̄ies
 appellat diſcipulus quē diligebat Jelus. ser-
 mone. x. **R**
Jobannes cur assimileſ aqle. f. x. **L**
Jobannes baptiſta fuit magnus in ſep̄ez.
 f. mon. xxv. **G**
Jobannes baptiſta ſanctificatus erat tripli-
 citur. ser. xxxv. **H**
Jofias ſcriba viſo miraculo puerū. f. xluij. **X**
Jopolitus cū familia ſua credit et baſiuzatur
 sermone. xlvi. **H**
Judei viſo miraculo de imagine xp̄i coner-
 tebant. ser. lv. **F**

Judicandi mod⁹ quadruplex. f. xvi. **C**
Juniper⁹ arbor cui⁹ cineres ignē p̄ſeruāt p̄
 totū annū qđ ſignificet ſp̄ualit. f. lxix. In fine
Juſtina virgo p̄ſignū ſancte crucis repu-
 lit demones. ser. xxvij. **H**
Juſticia eſt reddere vni cuiq; quod ſuū eſt.
 sermone. luij. **P**
Juſticia quedā cōſtituit ſubueniēdiſ mi-
 ſerijs. ser. lxvij. **M**
Juſtificati ſum⁹ in ſanguine xp̄i. f. lx. **F**
Jupiter planetā valde p̄mouet fruct⁹ et eſt
 valde uilis omnib⁹ terrenaſcentib⁹ et ſigni-
 ficat miſericordiā. f. lxiii. **P**

BAlbedo triplex
 inueni ſacra ſcripta. f. xvi. **C**
Katherina ſex babuit in ſe ſp̄ualit
 ppter q̄ dilecta eſt a deo. f. lxvi. **X**
Katherine cōmendaſ ſp̄ous ſu⁹ xp̄s ab be-
 remita ſancto. f. lxvi. **P**
Katherine comparat patriarchis. regibus.
 pp̄petis. apolloſ. et ceteris ſanciis. f. mon.
 lxvi. f. et **H**

Lapidatur stepha-
 nus eodem āno q̄ xp̄s aſcedit. f. ix. **H**
Latrorat⁹ mori nō potuit ſine
 euchariftia. ser. ii. **D**
Lauren⁹ tripliciter cōmendaſ. f. xlvi. **G**
Laus qđ ſit. n. an. Q. et ser. lxij. in pp̄.
Laus ſancti Pdauli. xuij. **B**
Laus et granazacio debet dāti et recipiēti
 sermone. xlv. in p̄ncipio
Laude et honore angelis impēdere debem⁹
 multiplice roe. f. lviij. **M**
Laudat de⁹ oēs ſanctos et vnuquēq; ſcdim
 ſtatū et meriti ſuū. ser. lxij. p̄ totum.
Lectum ſuū. id eſt. crucē xp̄s dimili ſci-
 pti ſuis. ſermone. i. in p̄ncipio
Lectiones tres docuit xp̄s i crucē. f. lv. **V**
Legatio maior nunq; fuit facta ab angelis
 qđ in incarnatōe dñi. f. xix. **P**
Leo habet qnq; adiunctiones. ser. xxi. **K**
Letania tripliciter vocat. ser. xxij. **Q**
Leuſias in explicableſ ſancte virginēs coſe
 cutae ſunt. ſermone. xiij. **L**

Tabula

Libertas et oportunitas induces est piculus
castitatis. f. lxxv. II
Ligatus est peccator non ferro alieno sed sua
serrea voluntate. ser. lxvii. in fine. c. f. lvi. S
Lilium describit. f. xxvii. S
Lilium habet tres portiones. f. lxv. p. totum
Littera triplice scripsit Christus in membris san-
ctarum virginum. f. lix. B
Loc altior et perfectior debet melior rei et perfe-
ctioni. ser. xxxiii. in principio
Locutus est Christus discipulis in die ascensionis
quintupliciter. ser. xxix. S
Lucas euangelista tripliciter commendatur.
sermone. lviij. p. totum
Lucia commendata tribus. ser. vi. p. totum
Luctu cum carne mundo et dyabolo restat per
baptismum et iustificationem. f. xx. in p. n.
Luna est orbis planetus et stellis inferior. et si-
gnificat humilitatem. ser. lxv. T
Lupanar loco ordo efficit. f. xij. Q

Acula autem quid

Asit. ser. xi. E
Ad agnitudinem et dignitatem scilicet Jo-
hannis baptiste considerare possumus in septem
sermone. xxxv. S
Ad edictionis imprecationem a matre pueris
tremore membra oscillantur. ser. ix. A
Ad mansiones in domo patris celestis distin-
cte. ser. lxvii. II
Adamus comparatio leoni. propter quinque no-
biles portiones eius. ser. xxi. II
Adamus sibi deuotum in hora mortis visitat. ser-
mone. xxi. B
Adamus margaretha nomina et quadam pretiosa gem-
ma quam vocatur margarita. propter ser. ei⁹ portio-
nes. ser. xl. in principio
Adamus uirgo summa gratia orbis aperuit. f. v. B
Adamus uirgo est a tribus personis in diuinis ab origi-
nali preservata. ser. v. p. totum
Adamus uirginalis fecunditas figurat nobis
in uirga aaron in rubo ardente et in uaticini-
is prophetarum. ser. viii. T
Adamus uirgo non rōe indigētie sed rōe būlitas
et legē purificatiōis subire voluit. f. xv. E
Adamus uirgo purissima voluit subesse legi
propter quartum. f. xv. F

Adamus erexit in tribus omnes sanctos et
angelos. ser. liij. in fine
Adamus uirgo est assumpta corpe et anima et probat. ser. xlviij. S
Adamus marie magdalene uira. ser. xli. p. totum
Adamus pfectio in qua consistat. f. xxvi. B
Adamus significat fortitudinem. et dicitur mars qua-
si mox. ser. lxv. T
Adamus Martinus placuit deo propter septem virtutes. S
mone. lxvij. p. totum
Adamus Bartholomeus apostolus ad tria vocat. ser. lvj. S
Adamus Bartholomeus peccauit per concupiscentiam. Ibidem. P
Adamus Bartholomeus secutus est Christum in tribus. Ibidem. II
Adamus matrimonium quod describat. ser. lxvij. II
Adamus maximus martyr plumbatis cedit quo usq; spuma exalat. ser. lxv. L. S. Igitur
Adamus medicina salutaris triplice dat nobis scilicet
lucas. ser. lxvij. T
Adamus medicina spirituales sunt sacramenta. f. lxxix. in p. n.
Adamus medicina corporales sunt in triplici differentia.
Ibidem.
Adamus memoria scilicet michaelis cur dicitur. ser. lvij. S
Adamus in celesti patria satiat eternitate.
sermone. lx. T
Adamus memoria omnium fidelium defunctorum cur habetur.
ser. lxx. B
Adamus hercules electorum est visio omnipotentis dei. ser-
mone. xvi. B
Adamus hercules eterna quietia sit. f. xxvi. B. S. Secunda re-
Adamus hercules mercurius significat pacem quam optima ut est
sermone. lxvij. T
Adamus michaelis archangeli solenitas quam tuor non
minata habet. ser. lxv. B
Adamus miles et pugil Christi debet protra quinq; preliari.
ser. xx. F
Adamus quod vult victoria acquerere debet audax
in aggrediendo. ser. xlv. P
Adamus mirabile maius quod deus unquam in pura re fecit. ser-
mone pmo. k
Adamus miraculis et exemplis probat virginem mariam
acceptam sine originali. ser. v. P
Adamus misericordia et propititudo compassiois me-
retur diuinā benedictionem. f. iiij. T
Adamus misericordia significat piouem. ser. lxij. P
Adamus misericordia est ornamenti fidei secundum. f. lxv. P
Adamus missa est psalmus cui per certum aiabat dicitur nihil mis-
sionis quod si per unaquam diceret accipit. f. lxij. in fine

Tabula

- D**ominus est filius dei vi homines liberantur. ser. viii. **X.** In fine scripturas tres fecit deus omnipotens in assunzione nostre carnis. ser. viii. **X.** **M**odus quo electi assumuntur est triplex. sermones xlviij. **L.** **M**onachus tria numismata babens erat. ser. xvij. In fine **M**onachorum theremus perfectio in quo consistat. ser. xxxvij. **Q.** **A**postoli p quatuordecim annos facta oratione a petro resuscitat. ser. xvij. **C.** **A**postoli incertitudo. f. xxvj. quasi in fine **A**postolus est amantum mutua collaudatione letari. ser. xiiij. In principio **A**postolus honoratus est a domino tripliciter. ser. xxvj. **X.** **E**nunera trium regum significat in christo tria diuina mysteria. ser. xij. **Q.** **A**non nullum a throno dei defluit quod per manus marie non transierit. ser. xlj. in principio **A**ysterium summum summum angelus nunciat. ser. xij. in principio
- A**scuncur tria et remanent illi in herendo a quod nascuntur. sermone. viij. **X.** **M**atuitas christi ostendit nobis tripliciter. sermone. viij. p. totum **M**atuitas christi transcedit humanum intellectum. sermone eodem. **X.** **M**atuitas domini fuit gaudiosa tripliciter. sermone. viij. **B.** **M**atuitatis mariedies reuelat cuidam sancto viro. ser. liij. **S.** **M**atodomo in ipsa hora ydola in pluribus locis ceciderunt. ser. viij. **Z.** **M**atus est christus in summa pace et de virginine et coniuge hoc. ser. liij. **P.** **M**ebula cum ascenderit ea die inundatio pluvialis imminet. et quod hoc significet spiritualiter. sermones. lxx. in principio **N**icolaus fuit magnus in tribus. f. viij. **Q.** **M**obilitas quod sit secundum boetium. ser. iiij. **Q.** **M**obilitas est triplices scilicet generis mors et genere. sermones. lxvj. **B.** **M**omina debent imponi apparetatibus rerum sermones. xxvij. In principio **M**omen quadruplex dedit deus Iohanni baptiste. ser. xxxvij. **B.** **M**ominat Iohannes baptista in scriptura ser. nomini bus. f. xxvj. in principio **M**unc dum itus quod in completo cantat. ser. monachorum. xv. quasi in fine **M**uncij gabrielis archangeli dignitas ostendit in tribus. ser. xij. **X.** **M**unciatur nobis angelus suam dei. ser. lvij. **Q.**
- O**bediens uerum manum datu non procrastinat. ser. lvij. **L.** **O**bidiens verus dat suum velle non nolle. ser. ix. **E.** **O**bediencia est tam veteris quam novi testamenti perfectio. ser. ix. **E.** **O**bis ambrosij reuelat. f. viij. **C.** in fine **O**bitus sanctorum non mors sed natale vocat. ser. ix. **J.** et ser. ix. in fine **O**blat est christus triplex. ser. xv. **H.** **S.** Sed est obitulus vero maria filium suum unigenitum per tres causas. ser. xv. **L.** **O**fferebantque genera animalia in templo. ser. xxxvij. in fine **O**bstetricix nulla fuit ibi quoniam vero maria peperit filium suum. ser. viij. **P.** post medium **O**fficium gregorianum et abrosianum. ser. xvij. **Q.** **O**fficia omnium angelorum de nouem choris. sermones. xlj. p. totum **O**leum misericordie habere non potuit abbas. sermones. xxvij. **C.** **O**mnia sanctorum festa instituit ecclesia quaduplici de causa. ser. lxj. p. totum **O**patio viuosa ostendit in tribus. ser. iiij. **Z.** **O**perati sunt apostoli cum gratia divina tripliciter. ser. xxxvij. **P.** **O**ratio et ieiunium saluat senem. lxx. anno propter sermonem pino. **C.** **O**ratione sancti stephani sanctus paulus fuit conuersus. ser. ix. **K.** **O**ratione sancti iohannis euangeliste reintegritur lapides preciosi. ser. x. **A.** **O**ro non est facienda per damnato. ser. xvij. **M.** **O**ratione cuiusdam sacerdotis et intercessione sancti laureni crux nimis brevis excepit. sermones. xl. **G.**

Tabula

Oratione cuiusdam sacerdotis et intercessione sancti laurentii panis in cibano creatur sermone. xlvi. **B**
Orationes multorum impossibile est non eraudi. sermone. lxi. **B**
Orationem hominis constantem impossibile est frustrari. ser. lxx. **P**
Oratio est consolatio flentium. cura dolentium lanitas egrotantium. ser. lxx. **P**
Oratio est dyabolo supplicium. Ibidem
Oratio frustra pro aliquo qui hoc non meruit dum viri recipere. ser. lxx. **P**
Orare in ecclesia est bonum propter tres causas. sermone. xxix. **A**
Oratores suerebore quinquaginta conuentunt. ser. lxv. **C**
Ordines quatuor principales quos Christus dimit in ecclia. ser. x. **A**
Ordinis sacramentum est signaculum quodam potestas dat ordinato absoluedi et corpus Christi perficiendi. ser. lxvii. **L**
Ordinatus homo ad deum et ad eius dilectionem tripliciter. lxvii. **X**
Ossa Iohannis baptiste percremantur. ser. lvi. **A**

Dicitur Alma est signum victorie. ser. xxiii. **B**
Paradisi terrestris qualis dispositio. ser. lvi. **L**
Passio Christi assimilat cybale. s. xxvii. **L**
Passionis Christi meditatio valet contra omnes temptationem et adversitatem. ser. xxviii. **L**
Passionis Christi memoria oes penitentes facit dulces. ser. lv. **Z**
Passionis Christi memoria fuit cuidam homini maior causa saluatoris. ser. lv. **C**
Patientia in tribulatione est quodam gradus ad regnum celorum. ser. xxix. **B**
Pauli conuersio facta est eodem anno quando Christus passus est et Stephanus lapidatus. ser. xlii. **C** et sermone. x. **L**
Paulus peccauit per seipsum. ser. lvi. **J**
Paulus fuit rome duodecim annis circa natiuitatem Christi. ser. viii. **Z**
Paulus universalis fuit a propinquitate nativitate Domini. ser. viii. **A**
Paulus significat per mercurium. ser. lxvii. **X**

Peccata faciunt evenire diuersas plaga. sermone. xvii. **J**
Peccatum est causa misericordie. ser. xxii. in psalmi.
Peccator poterit deum quodammodo cogere per veram contritionem. ser. lxvii. **L**
Peccauerunt primi parentes sexupliciter. sermone. xix. **B**
Peccauerunt tres sancti tribus peccatis. quod si deus non vocasset fuissent damnati eternali ter. ser. lv. **J**
Pecunia corruptio veritas. ser. xxxi. **S**
Pena eterna persistit in duobus. ser. xviii. **A**
Pena satisfactoria est triplex secundum proprietatem. propria et non voluntaria. et voluntaria. ser. lxx. **Q**
Penitentia est secunda tabula post naufragium peccati mortalis. ser. lxvii. **J**
Penitentia persistit in tribus. Ibidem
Perfectionis virtuosa in quibus persistat. ser. xvii. **S**
Perfectionis statuum spiritualium videlicet perfectiorum. apostolorum. in quibus persistat. s. xxvii. propositum
Perfectionis charitatis habuerunt apostoli tripliciter. ser. xxviii. **X**
Perfectiones oes oium prefectorum et electorum superabundanter habuit maria. sermone. lvi.
L
Perfectionis tam veteris quam novi testamenti est obedientia. ser. ix. **E**
Perseverantia est unica filia summi regis. sermone primo. **J** et sermone. xii. **L**. et sermone. lxii. **A**
Perseverantia in bono meret diuinam beatitudinem. sermone. vii. **C**
Perseverantia significat per planetam saturnum. sermone. lvi. **A**
Perseverantia et paulus receperunt tripliciter gratiam divinam. s. xxvii. In principio
Perderant bona et mala hominis iusta et sermone. lvi. **D** et **Q**
Porta ezechielis clausa designat Martiam sermone. lvi. **C**
Portant angeli animas in celum. et in Hades faciunt. sermone. lvi. **Q**
Porphyrius princeps cum ducentis milibus decollatus per fidem. ser. lxv. **C**
Precepta dei volunt virginis maria adimplevit video tria fecit. ser. xv. **L**

Tabula

- Premiu** sc̄toꝝ ostendit in trib⁹ ser. xv. **B**
Premiu magnitudo ostendit in remunera-
 tione multitudine. ser. xv. **C**
- Presentat** ageli ordes nrās deo. s. lvij. **Q.**
Privilégia iria sancti stephani. ser. ix. **I**
Propetia balaam. Driet stella ex iacob. simone
 ne. xii. **J**
Propetia in q̄ cōsistat. et vnde dicat ppbe-
 ta. ser. xxxvi. **M**
- Propetia** et pl⁹ qzpphetā fuisse iobezbapn-
 itam ostendit tripli. ser. xxxvii. **L**
- Prosperitas** ē cā elatiōis et abiotōis. s. xl. **ll.**
- Proximo** iria debem⁹. ser. lvij. **X**
- Prudētia** est in p̄ca uēdis insidijs et cognos-
 centis p̄silis opandis p̄ nos respectu dei. s.
 mone. lxiij. **N**
- Psalm⁹** v̄l missa cū p̄ centuz aiab⁹. Et nibil
 min⁹ qz si p̄ vna qualibet diceret accipitur.
 sermon. lxj. in fine
- Puer** nouierat⁹ ad p̄ceptuz ap̄loꝝ simo-
 nis et iudeo quīt. ser. lx. **H**
- Pugil** et miles rpi dʒ qnqz phari. ser. xx. **G**
- Pudicitudo** mltū solz p̄cilitari castitatem. s.
 mone. lxvj. **ll**
- Purgat** angeli labia peccatoris ut cōsiteat
 peccata sua. ser. lvij. **S**
- Puritas** et castitas sp̄ualit̄ significat p̄ ve-
 nerem. ser. lxiij. **Z**
- Purgationis** optimū gen⁹. ser. lvij. **V**
- Purificare** nos debem⁹ exēplo v̄gino ma-
 rie tripliciter. ser. xv. **H**
- Purgandi** in purgatorio sunt in triplici dif-
 ferentia. ser. xx. **H** et **Q**
- Quadruplex** est
 mod⁹ iudicādi. ser. xvi. **C.**
- Qualis** vnuſquisq; est talia opa-
 tur. sermon. lx. In p̄ncipio
- Quato** qz diligēt⁹ obseq̄t rāto maiore grā-
 obunebit. ser. lxi. in p̄ncipio. et ser. lxj. in p̄n.
- Quattuor** reqrunt̄ ad cōmutationē lanſaſ-
 ctionis. ser. lxx. **Q**
- Querit** v̄y corpus xp̄i p̄ p̄tes manducetur
 sermon. lxx. in medio
- Questio** quo puenerū munera magoy cū
 maria in purificātiōē nō babuit oblationem
 diuitiū sed pauper. ser. xv. **L**
- Questiōes** tres facie cuꝝ xps ascēdit. simone
 xxxiii. **R**
- Questiōes** q̄ttuor q̄ qri p̄nt. ser. lxvij. p̄ totuꝝ
- Quid** hanc ipa imolatōis hora. s. lxix. i medio
- Quinta** feria ascendit dñs ppter iria myste-
 ria. ser. xxxvij. **D**
- Quiriac⁹** eps et martyr martyrizat. sermo-
 ne. xxxvij. **F**
- Quirin⁹** tribun⁹ puerus. ser. xlviij. **C**
- Efectiones** sex in
- B**celesti cōuiuio. ser. xxvi. p̄ totum
 Refectio salutaris v̄rginū p̄ xp̄m.
 sermone. lxi. **B**
- Regū** magoy conuentus. ser. xij. **L**
- Reliquie** sanctorū bauulant ut oia nocua
 expellantur. ser. xij. **S**
- Religionis** subltātia lā q̄ sint. s. lxvij. **S**
- Bemunerano** sc̄oy p̄lastri i trib⁹. ser. xvi. **B**
- Requies** pfecta et vera vbi sit. ser. xxvi. **M** **S**
- Secunda** refectio
- Requieuit** rex celestis in p̄tero beate marie p̄
 ppter tres causas. ser. xix. **C**
- Res nostras** pdi meli⁹ est qz falsa iuratōne
 aliam p̄imi p̄imere. ser. lvi. **M**
- Resurreciō** dñi pbāt q̄ttuor. ser. xxxi. **F**
- Resurreciō** i sacra sc̄p̄ura bēt triplex. s. mōe
 xxxij. **R**
- Resurreciō** dñi oñdī er q̄ttuor. s. xxxij. **L**
- Beuelat⁹** iohi secreta i mōo et i celo. s. x. **S**
- Beuelauit** iohes bap. caput suū. ser. lvi. **M**
- Beuelatio** elizabeth de maria v̄gine. s. xij. **S**
- Roman⁹** iuenerūt adoptōz filioꝝ. ser. x. **M**
- Roman⁹** i februario dīs infernalib⁹ sacrifici-
 tabant. ser. xv. **M**
- Roman⁹** oib⁹ idolis qđdam templū mari-
 mū p̄struerunt. ser. lxj. **J**
- Bosa** iuncta ron p̄annū p̄seruat. s. xxvij. **V**
- Buben** habuit iria p̄uilegia p̄ ceteris sic cui-
 am sancti stephan⁹. ser. ix. **J**
- Bubedo** int̄ coloris significat amore. xxvij. **V**
- Bura** est herba amarissima p̄ quā intelligit
 peccati cognitio. s. xxvij. **Z**. s. Quinto do.
- Buta** acuit v̄sum. Ibidē
- Bure** odor formis rolas solz apire si ruta inē-
 eas plāret et uerdū moueat et qđ p̄ h̄significe-
 tur. ser. lxx. **M**

Tabula

fol. 4v

**Sacerdos debet ue
nerari ppter tres cas et dignitates. smos
ne. xxv.**

**Sacerdos qre non speraudit. Ibidem
Sacerdotis malicia nocet sibi et non alteri. s
mone. lxvii. In fine**

**Sacramenta sunt septem. ser. lxvij. p. totum
Saluari nullus ptnisi fuerit iustificatus. ser.
mone. lvij.**

**Salutaria quatuor: baurit xpianus a son:
iedunne pieratis. ser. xxiij.**

Sanctitudo qd sit. ser. v.

**Sancti sunt amici dei. filii dei. et heredes dei.
sermone. lxi.**

**Sapientia scripturarum intelligitur p. lum estel:
larum spualiter. ser. vi.**

Satilfecit rps plenarie et pfecte. ser. xix.

Saturnus significat pseueratia. ser. lxij.

**Scala qua vidit iacob signum sanctae crucis. ser:
mone. lv.**

**Signum egyptiis datum est a hieremia pphbe
ra de casu idoloz. ser. viii.**

Simeon iustitia fecit notanda. ser. xv.

**Simeonis ex exemplo debemus susciper p. tripli
citer. sermone. xv.**

**Simon et Iuda aplos vocavit deus ad euam
gelicam pfectionem. ser. ix.**

**Sol considerat in tribus substancia. radio. et ca:
lore. ser. viii. Et. et ser. xxxij.**

**Sol sic obscuratur ad exercitas xpis moribus. ita
celeri ortus est ad gloriam resurgens. s. xxij.**

**Sol illuminat ceteros planetas. et significat
fidem. ser. lxij.**

**Spes veniam impetrandi debet esse in con:
tritione et confessione. ser. xxvij.**

**Spes est virtus quam spualia et eterna bona cre:
dunt et cum fiducia expectant. ser. lxvij.**

**Spes est certa expectatio futurae beatitudinis pue:
nies ex gratia dei et ex meritis procedentibus. lxvij.**

Spissitius tres effectus operari eo in quatuor. ix. p. to.

Spissitius docet oem ueritate te. s. ix.

Spissitius inflamat cor. ser. ix.

Spissitius operatur miracula. s. ix.

**Spissitius monet memoriam docet intelligentiā
et mouet voluntatem. s. ix.**

In fine et ser. xv.

Spousus virginum rps a quinqz pmedat. s. xij.

**Spousus virginum rps. v. pferit spousum. Ibidem
Stat triple. acipiētū pfectiū et pfectiū
sermone. xl.**

Stephanus fuit plenus spissitō tripli. ser. ix.

Stella quod magos ad rps durit fuit ab alijs multiplicitate distincta. s. xi. lk. s. Unde est

Stola candida datus agneti. ser. xiiij.

Sub a sol a nulla creatura causat. s. viij.

Sumptio corporis xpī quod operi ihoie. s. lxix.

Symbolum maius quod ea quod facit sit. s. lxj.

O Edeum laudamus

**Quantum gratum sit deo et angelis et scitis per
quamqz visionem. ser. lxij.**

Tempus quadruplex dei. ser. xxij.

**Tempus dei est quadrangulare per quartorum
rutes cardinales. ser. lxvij.**

**Tempus huius venerabilissimum est nisi cursus
ad mortem. ser. lvij.**

Ihesus scilicet laurens vni venerit. s. xlvi.

Lerra ubi altior sit o celo. ser. i.

**Tiburtius et valerianus martyres xpī psecrati
per decollationem. ser. lxv.**

**Thomas onus suum habuit ad deum
tripliciter. ser. viij. p. totum**

**Trajanus impator oratio gregorii a penitentia libe:
ratur. ser. xvij.**

**Transecutus Maria in sua assumptione novem
choros angelorum. ser. xlvi. p. totum**

Trinitas purgatissimis membris circumficitur. s. x.

**Trinitas plena et unitas essentie multipliciter
concedit. s. xxxij.**

Trinitas tota opata est in ordinatio

ne. ser. lxij.

**Tria munera ad modum regum domino
deo debemus offerre. sermone duodecimo.**

In fine

**Tribulatio quid faciat homini iusto. smos
ne. xlvi.**

Turturis proprietates. ser. xxvij.

**Luta non esse posset humana infirmitas sine
angelorum custodia. sermone. lxij.**

In principio.

**Uallerianus et tiburcius frēs cōvertunt et baptisma
scipiunt. ser. lxv.**

B. et s.

Tabula

- V**alerian⁹ et tiburci⁹ dum sacrificare nollēt
yodis pariter decollant⁹. et sic xp̄i martyres
cōsecrant⁹. ser. lvi. L. S. Igit⁹
- T**en⁹ planeta post solē et lunā est splēdior
alijs et significat castitatem et puritatem. s. lxvij. Z.
- E**verbū psolatorū. ser. xxvij. in fine
- C**erecūdia est ornat⁹ oīm etatū. ser. vi. Q.
- G**erilla q̄re portat in pcessiōib⁹. ser. xxi. S.
- V**ictoria triplice habuit sanct⁹ laureū. quā
enā per⁹ miles xp̄i babere dī. ser. xl. J.
- V**ictorie corona dī laurea. ser. xl. in fine.
- V**ictoria dicit festū sancti michaels uno no
mine. ser. lvij. B.
- V**ictoria angeloz triplex. Ibidē
- G**iglie sanctoz puerse sunt in ieiunia reten
to in antiquo noīe. ser. xlv. M.
- V**iole color signat stabilitatem. ser. xxvij. U. S.
- E**t nota dūm
- V**irgo quedā arriana morte puniē ppterū
iuria illatam. ser. viij. Z.
- V**irgines debet babere sex v̄tutes. ser. xxvij. S. S. Et nota
- V**irginū pfectio in quo p̄sistit. s. xxxvij. Q. S. Sexto
- V**irgines sacre deuotū suū in hora moris
pregunt et cōsolant⁹. ser. lx. in fine
- V**irginitas cōmendat. ser. xvij. S.
- V**irga Moysi qua p̄cussit silicez significat
sanctam crucem. ser. lv. B.
- V**iridis color intelligit secunda virtus fidei
ser. lx. B.
- V**irtus opatiua xp̄i p̄sistit in trib⁹. ser. j. B.
- V**irtus nulla tantū est digna excellētē et ho
noris sicut humilitas. ser. xvij. In pnc.
- V**irtutes quattuor cardinales describūtur.
ser. lxvij. M.
- V**irtus quattuor cōtra cursum nature geniti
et angelos nūciati. ser. xxxv. S. in fine
- V**isio quō scū p nob̄ orat. ser. lxj. Q. S. et M.
- V**ita xp̄i q̄ est angelica pfectio cōsistit in tri
bus. ser. j. Z. et ser. lxvij. S.
- V**ita bois p̄sistit in septē dieb⁹. et isti septem
dies signat septē v̄tutes. ser. lxvij. In pnc.
- V**nde cum milii virginū laus et p̄comū. ser.
lx. per totum
- V**incio extrema duplii de causa instituta
est. ser. lxvij. K.
- C**lox pfecta pdcatoris debet esse suauis da
tra et alta. ser. xvij. Q. et ser. xxxvij. B.
- C**loces quid significet. ser. xxvij. B.
- C**loutas i celesti patria habituac̄ seu dispo
nit in pfecta dilectione ita q̄ deū sume diligit
ser. lx. B.
- V**ulic̄ predicauit iobes baptista in tribus.
ser. xxvij. B.
- P**ps sponte et uolū
- P**arte est passus. sermone. j. F.
- X**p̄i bac̄ vita qnqz possedit. s. x. P.
- X**p̄s oblat⁹ est tripli. ser. xv. H. S. Sed est.
- X**p̄s surrexit potē vacit et felicit. s. xxvij. B.
- X**p̄s vici diabolū p̄ q̄ttuo. ser. l. C.
- X**p̄ianus quartuor bona salutaria baurita
dño. ser. xxvij. S.
- V**Dola uniuersa
- conuenit ingrediēte dño in egyptū
ser. viij. Z. et ser. xi. S.
- V**oola muta et surda rōnabilitē respūntur
sermone. xij. Q.
- V**oola esse plena demonib⁹ ad oculū appa
ret. ser. lx. In fine
- V**mago sancte agnetis a p̄dailino suscipit
annulum. ser. xij. Q.
- V**mago est cui⁹ generatio est p̄ imitatione.
sermone. ij. in pncipio
- V**mago crucifixi honore exhibuit notario q̄
xp̄m negare noluit corā demonib⁹. s. lv. A.
- V**mago crucifixi sanguinem et aquā effluxit. ser
mone. lv. F.
- V**opātū appellaē festū purificatiōis. s. xv. M.
- V**sopus facit clarā vocē. ser. xvij. Z.
- Z**aroes et arphax
- at magi a scō mattheo vincunt in
suis maleficiis et fugiūt. s. lv. B. et Z.
- Z**aroes et arphaxat magi secūdo vincunt et
sancus simone et iuda. et ad p̄cepū aplozo
serpētibus puniūt. ser. lx. F.
- Z**aroes et arphaxat magi ingrati de sua mi
sericordi punitiōe et resanatiōe. p̄tifices ido
lorum cōtra apostolos Simonē et Judaz
cōmouerunt. sermone. lx. H.

Sermo Primus

fol. 95

Sermones de sanctis per annū
satis notabiles et ytiles omnibus sa-
cerdotib⁹ pastoribus et capellanis
qui dormi secure vel dormi sine cu-
ra sunt nūcupati eo q⁹ absq⁹ magno
studio faciliter possunt incorporari.
et pplo predicari. Incipiunt feliciter.

De sancto Andrea
Sermo Primus

Hilico cōfir⁹

sum cruci Ad Gal. ii. Pro-
tatecharissimi. Dicit enim
beat⁹ Aug⁹ sup verbopre-
dico q⁹ xpo dūmisit lectum
suum scz crucē discipulis su-
is. quicnq⁹ ergo vult quiescere cū xpo iaceat
in terra in isto lecto et moriat in cruce. Certe
hoc fecit sanct⁹ Andreas cū magno deside-
rio queuit p̄ biduum in cruce et ea obdormi-
vit in dño. Ideo pueniēter dicit. xpo cōfir⁹
sum. id est. cōformiter affixus sum cruci. Et
notand⁹ q⁹ in pmissis verbis cōformitas et
similitudo sancti Andree quā habuit. cū xpo
tripliciter ostendit. Idmo quantū ad vite
sanctitatē. in qua christū secut⁹ est. qđ notaē
cū dicit christo. Christ⁹ enī idē est qđ sanct⁹
vel pnc⁹ Secundo ostēdit quantū ad opera-
tionis virtutē. in qua fuit sibi vnit⁹. cū addū-
tur coh̄rus sum. Tertio ostēdit quantū ad
pene acerbitatē. qđ fuit sicut xps p̄f̄xus. cum
cocludit cruci. Dicit ergo Christo cōfir⁹ sū
cruci. Hico pmo q⁹ in verbis pmissis ostēdi-
tur p̄formitas sine similitudo sancti andree
cū xpo quantū ad vite sanctitatē in qua chri-
stū secut⁹ est. qđ notaē cū dicit xpo. A

Circa qđ sciend⁹ q⁹ vita xp̄i que est euā-
gelica p̄f̄ctio cōsistit in trib⁹ in qbus sanct⁹
Andreas xpo suo magistro fuit cōformis et
similis. s. in paupertate. obediētia et charitate.
Idmo enī vita xp̄i siue euāgelica perfectio
cōsistit in summa paupertate que est fundame-
tum p̄f̄ctionis sicut xps dicit Mathe⁹. xix. Si
vis p̄f̄ctus esse vade et vēde omnia q⁹ habes et
da paupib⁹. Hac p̄f̄ctionē babuit i se xps.
Hā de paupe matrenat⁹ est. in loco vili re-
clinatus est. p̄ paupes nutrit⁹. cū paupibus

cōuersatus est. et paup mortu⁹ est. Un̄ dicit
Luc. ix. Vulpes foueas habent et volucres
celi nidos. fili⁹ aut̄ bois nō habet vbi caput
suum reclinet. Un̄ Bern⁹. Haup nat⁹ est. pau-
per virxit. paup obiit. In ista perfectione fuit
sanct⁹ Andreas cōformis xpo. Hā postq⁹
christ⁹ eū vocauit de mūdo ad euangelicā p-
fecitionē statim secut⁹ est eū. Un̄ dicit Mat.
vii. q⁹ ambulās Jesus iuxta mare galilee vi;
dit duos fratres. symonē qui vocat⁹ Idetr⁹.
et Andream fratre eius mutetē rethe in mare
erat enī p̄scatores. Et ait illis. Venite post
me faciā vos fieri p̄scatores hominū. At illi
duo relictis rethib⁹ et naui secuti sūr eū.
Et ideo dicit de sancto andrea Job. i. q⁹ vn⁹
ex duob⁹ supple p̄mis qui secuti sunt Iesum
relicnis omnib⁹ erat Andreas frater Symo-
nis petri. B Secundo cōsistit in vā obe-
dientia et humilitate. Un̄ dixit Jesus Lu.
ix. Si q⁹ post me vult venire abneget semet
ipsum. s. p̄prie voluntati renūciando. et sic seip-
sum ppter dñi humiliter cōtemnēdo. et deus
obediēter sequēdo. Hā hanc p̄f̄ctionē habui-
it in se xps. qui prius fecit illa q⁹ doceret. Un̄
dixit Job. v. Nō quero voluntatē meā. sed
voluntatē eius q⁹ misit me. s. patris cui debeo
obedire. Un̄ ad Idbil. ii. Humiliauit semet
ipsum fact⁹ obediēs usq⁹ ad mortē. In ista
p̄f̄ctione fuit sanct⁹ Andreas cōformis et si-
milis xpo. Hā sicut christ⁹ fuit obediens pa-
tri. ita Andreas fuit obediens xpo. Un̄ legit i
eius legēda q⁹ post ascensionē dñi diuīb⁹ apo-
stolis Andreas apud syriā. et Mathe⁹ apd
murgundia p̄dicauit. Viri aut̄ illi p̄dicatio-
nem Mathei penit⁹ respuētes oculos eius
eruerūt. vincūq⁹ in carcere posuerunt. post
paucos ei occidere disponēres. Interea an-
gelus dñi apparuit sancto Andree. ipsumq⁹
murgundia ad sanctū Mattheū ire p̄cepit
Quo respondēte se viā nescire. iussit vt ad ri-
pam maris iret et primā nauē quā inuenir̄
intraret. Qui veloci⁹ iussa cōplens ad vrbē
predictā venit angelo ducēte et p̄spero vēto
flāte. et in uēto carcere apto intrauit. et sancto
Matheo vīlo plurimū fleuit et orauit. Luc.
reddidit dñs sancto Matheo vīlum et lumen
oculorū quo eū p̄uauit nequicia populorū.

De sancto Andrea

Matttheus autem inde secessit et antiochiam peruenit. Et Andrea murgundie permanente. Tranq[ui]lli de enasione Matthei Andrea apprehenderunt. et per plateas ligatis manib[us] perrabunt. Cumque eius sanguis efflueret per eis oravit. et eos ad Christum sua oratione couerit. et inde antiochiam perrerit. Et sic pater eius obediens. Unde potest dicere illud Actu. v. Obedire oportet deo magis quam hominibus. Unde dicitur Berni. Verus obediens dat suum velle et suum nolle ut possit dicere. Paratum cor meum deus paratu cor meum. **C**lementio consistit in vera charitate. Unde dixit Christus Job. xiii. Propterea datum nouum do vobis ut diligatis inuidem sicut dilexi vos. In hoc cognoscet omnes quod discipuli mei eritis si dilectionem habueritis ad iumentum. Ad Col. iii. Super omnia charitatem habebitis quod est vinculum perfectionis. Hanc perfectio nem habuit Christus ut dicit Job. xv. Ab ore meo bac dilectionem nemo habet. In hac prefectio ne fuit Andreas similis Christi. Ipse enim sciuit quod Christus precepit diligere proximum. ideo per salutem proximi scilicet peccatoris oravit. ieunavit fleuit quoque deus misericordia est eius. sicut legitur in eius legenda. Unde legitur quod erat quando sacerdos nomine Nicolaus in ueteratus in peccato luxurie. qui accessit aplum dicens Domine ecce. hunc annis vite mee semper fui in luxuria. accepi autem aliquando euangelium orans dominum ut mibi a modo largior contineantur. sed ipso peccato inueteratus et a mala concupiscencia illecestatum ad opus illicitum reuertebar. Quadam igitur vice concupiscencia inflamat oblitus euangelij quod super me posueram ad lupanarium. statumque meretrice dixit mihi. Egressus se ne ex egredere quia angelus dei es tu. me non contingas neque huc accedere plumas. video enim super te mirabilia. Stupefactus in verbis me retriciis recolui quod mecum euangelium detulisse. Nuncigit sancte dei per salutem mea tua pia oratio intercedat. Audies hoc sanctus Andreas copassionem meam? cepit flere. et a tertia usque ad nonam oravit. et surgens noluit comedere. et ait Non comedam donec sciatur an deus misereatur buius senis. Cumque quinq[ue] diebus ieunasset venit vox a deo dicens. Obtunes andreas per servit. sed sicut ieunatus macerasti te. sic et ipse ieunatus affligat se ut saluet. Sicque quinq[ue] mensibus in pane et aqua ieunauit. et postmodum plenus bonis operibus in pace quietuit. Et iterum venit vox ad Andream dicens. Per orationem tuam quod predidi acquisitioni Ecce quantum amor habuit ad proximum et ad deum. Unde dicitur Ecclesiastes. Qui diligit deum exorabit per peccatis. Quare bene dicit de eo Iacob. iiii. Oravit per transgressoribus ut non periret. Unde sanctus Andreas bene potest dicere illud Job. xxii. Testimonia eius secuta est pes meus. scilicet paupertatis. obediens. et charitatis ipsius Christi. Quare bene dicitur Andreas. quod interpretat decorus. Nam in vita sua fuit iustus tribus decorus et Christo conformis. et sic per Christum.

B Secundo dico quod conformitas scientiae a dñe ad Christum ostendit quantum ad operationis virtutem in qua fuit sibi unitus. quod notatur cum dicitur. confitetur sum. Est notandum quod virtus operativa Christi consistit in tribus. scilicet in iniustorum peccatorum vaccinatione. in crucis predicatione. et in crucis deuotio. Id est operationes Christi constitutae in peccatorum vocatoe. Unde dicitur Matthaeus. Non veni vocare iustos sed peccatores. qui diceret. Illos volo redimere per passionem et salvare perfecte. Ideo dicit Augustinus. quod Christus nunquam sanauit aliquem infirmum in corpore quoniam etiam sanaret in mente. Certe illa virtus operativa vocandi peccatores habuit etiam sanctus Andreas. Nam ipse couerit infideles ad iniustem et sanauit eos mente et corpore secundum quod Christus sibi et aliis precepit quando voluit ab eis recedere et in celum ascendere ut dicitur Marcus. vi. Euntes in mundum uniuersum predicate euangelium omnium creature. Beatus in sermone de ascensione domini. Quod perfecte fecit sanctus Andreas sicut legitur in eius legenda. Nam legitur quod cum esset in ciuitate nicea et predicaret fidem Christi ibi. dixerunt ciues quod ira ciuitatis secus viam essent septem demones qui pertineentes occiderent. Quibus ad iussum apostoli ante populum in specie canum venientibus precepit ut illucirent ubi nulli hominum nocere possent. qui statim cuncti erunt. Illi autem hoc viso fidem Christi receperunt. Ecce cum venisset ad portam alterius ciuitatis. ecce quidam mortuus iuuenis ferebat. Querente apostolo quid ei accidisset. dicitur est ci-

Sermo Primus

q̄ septē canes venerūt et eū in cubiculo neca
uerūt. Et ap̄l̄s ait lacrimādo Scio dñe q̄ fu
erūt demones q̄s a nycea ciuitate repuli Bi
xitq; patrī Quid dabimib⁹ si suscitauerō si
liu tuū. Qui ille. Hui cari⁹ eo possideo. ipsy⁹
igit̄ dabo. Et facta orde surserit et ap̄lo adhe
sit. Ecce q̄z zc. Itē oīud legit q̄ qdā viri nūe
ro. xl. ad ap̄lm venire volebāt nauigio ut ab
eo doctrinā fidei reciperent. et ecce a diabolo
marexcat et oēs piter submergūt Ap̄l̄s vō
cū qdā die sederet iurta mare docēs ī littore.
ecce corp⁹ culusdā submersi apparuit quem
ap̄l̄s facta orde suscitauit. Tūc ait q̄ submer
sus fuerat. xl. eram⁹ et doctrinā fidei appeten
tes ad p̄dicatiōēz apli venire volebamus. et
mari turbato siloēs submersi fuim⁹. Opti
nā si corpora ceteroz apparerēt et suscitarent et
crederēt. Et cū h̄dirissi apparuerūt. xxxix. cor
pora q̄ aqua ad litt⁹ detulit q̄ oia orde facta
ap̄l̄s suscitauit. q̄ oēs oia q̄ eis acciderūt nar
rauerāt. Ex q̄ miraculo dño multū pplm ac
q̄sunt. Unū canit de eo. Quatdenos iuuenes
submersos maris fluctib⁹ vite reddidit v̄sib⁹.
Et sic p̄t̄z quō sanauit p̄t̄ores mēte et corpe.
Quare bñ d̄ illō Eccl. xxxi. Laudabim⁹ eū
fecit enī mirabilia ī vita sua. Et S̄cda
virt⁹ opatiua xp̄i p̄sistit ī crucis p̄dicatiōne.
Unū dicit Jo. xii. Ego si exal. fnero a ter. om.
tra. ad meip̄z. Hoc at dicebat significās q̄ mor
teſſ; moratur. Unū in signū h̄ lepe dixit dis
cipul⁹ q̄ esset crucifigēd⁹. vt habet Abib⁹. xx
q̄ ascendēt h̄s bierosolumā assūplit. xii. dis
cipulos suos secreto et ait illis. Ecce ascende
m⁹ bierosolumā et fili⁹ bois tradet p̄n. sa. zc.
In q̄ int̄debat redēptionē et salutē p̄t̄orū.
Certe hāc v̄tutē opatiua babuit etiam sc̄tūs
andreas cū p̄dicauit p̄nētiā nostre saluatō
nis p̄ lignū crucis. Unū legit in ei⁹ legēda. q̄
cū p̄dicass̄ i acbaia totā ea ecclesiis ip̄leuit. et
p̄plm ad fidē cōvertit. v̄xoreq; egee p̄cōsulis
fidē docuit ac baptizauit. Eludies h̄ egeas ci
uitatē patras i gredit. cōpelleas xp̄ianos ad fa
crifia idoloz. Qui occurres. Andreas dixit
Optebat q̄ tu q̄ in celis ē cognoscere. agnitu cole
res. colēdo aim a diis penit⁹ reuocares. Qui
egeas. Tu es andreas q̄ sup̄sticōsam sectaz.

et falsam p̄dicas quaz romani p̄ncipes nup
iussērūt extermiari. H̄o quē andreas. Roma
ni p̄ncipes nō dū cognouerūt quō dei filius
venies docuit idola ee demonia. q̄bec docēt
vñ offendat de⁹. vt offensus ab eis aueriat.
et auersus n̄ exaudiat. et nō eraudiendo ip̄i a
diabolo capiāt. et captiādiu deludat donec
in p̄ctis moriat et etiā penis deputent̄. Qui
egeas. H̄u ih̄s vester vana ista p̄dicauit cru
cis paubulo ē affix⁹. Qui andreas. H̄oc p̄ sa
lute nostra sp̄ote sustinuit n̄ p̄ culpa sua. H̄o
quē egeas. Tū a discipulo suo fuit tradit⁹. et
a iudeis tēt⁹. et a militib⁹ crucifix⁹. quō tu di
cis eū sp̄ote crucis patibulū subiisse. F

Luc andreas q̄nq; rōib⁹ pbare cepit eu sp̄o
te et volūtarie ee p̄asium. Id̄rio q̄ passionem
suā p̄scuit et discipulis suis futurā p̄dixit. Ec
ce inqt̄ ascēdim⁹ bierosolumā et fili⁹ h̄. zc. Se
cūdo ex eo. nā cū petr⁹ cupiebateū auertere
ab h̄. d. Mat. xvi. Elbit a te dñe. nō erit tibi h̄
Indignat⁹ dixit petro. Glade retro satanas
q̄ nō lapis ea q̄ dei sunt. Tertio ex eo. nā po
testatē patēdi et resurgendi se h̄rē manifesta
uit. d. Id̄o testatē babeo ponēdaiāz meā zc.
Quarto ex eo. nā pditorē suū p̄cognouit cū
panē intūcū ei dedit p̄ signo traditiōis sue.
nec tñ eū vitavit. Quinto ex eo. nā locū in quē
traditorē suū vētūz esse sc̄nit accessit. Et bis
olb⁹ andreas assēruit se iuterfuisse. Insup ad
didit q̄ crucis mysteriū magnū eēt. Qui ege
as. H̄ysteriū dici nō p̄t̄z suppliciū. Unū ait
H̄isi dicitis meis obtpaueris. ip̄m mysteriū
crucis te exp̄irificā. Qui andreas. Si crucis
patibulū exp̄auecerē crucis gliaz n̄ p̄dicarē
Et cepit crucis gliaz q̄nq; rōib⁹ ondere. Id̄i
mo. nā p̄ lignū facta ē p̄uaricatio. ergo redē
pno. S̄cdo. nā p̄uaricatoz fac⁹ est d̄ imacu
lata terra. ergo reconciliatoz ī cruce susp̄sus
fac⁹ est deimaculata v̄gine. Tertio. nā p̄m⁹.
hō ad cibū vētitū extēdit man⁹ maculatas.
ita secūd⁹ hō immaculatas extēdit in cruce.
Quarto. nā adā cibū dlectabilē gustauit cō
gruū fuit vt xp̄ps ī cruce esca fellis abaretur.
Quinto. nā vt xp̄ps nob̄ imortalitatē cōferret.
zgruū fuit vt nostrā mortalitatē assumeret.
Et sic p̄t̄z quō salutē et gliaz crucis p̄dicauit.
Unū p̄t̄ dicere illō. Jo. 1. Nos p̄dicam⁹ xp̄m

De sancto Andrea

rufifirū. Tertio vñ opatiua xp̄i cōsistit in crucis deuotōe. nā ip̄e deuote passiōz & crucē acceptauit. Un̄ dī Abbat. xxvi. q̄ p̄gress⁹ p̄usillū cecidit i facie suā orās & dicēs. Adi pat̄ si possibile est trāseat a me calix iste. verū nō sic ego volo. s̄ic tu. Sic sanct⁹ andreas cum maḡ deuotōe iuit ad crucē. Un̄ legit i ei⁹ legēda q̄ cū vidēs a lōge crucē salutavit eā. di. Salve crux p̄ciosa diu desiderata q̄ i xp̄i corpore dedicata es. & ex mēbris ei⁹ tāq̄ ex margaritis ornata. secur⁹ & gaudēs venio ad te. ita vt tu exultās suscipias me disciplin⁹ ei⁹ q̄ pepēdit i temagister me⁹ xp̄s. q̄ amator tu⁹ s̄igfui & desiderauit te a plecti. Un̄ p̄t dicere illud ad Hal. vi. N̄ibi absit glo. n̄isi i cru. zc. Quare bñ dī andreas. qđ iterptat rñdēs q̄a sapiēs fuit i sua rñsione & doctrina. s̄ic et xp̄s

S Certe dico q̄ p̄formitas sc̄i andree ad xp̄m oñdī qñi ad pene acerbitatē. q̄ fui ut sicut xp̄s crucifix⁹. qđ nota⁹ cū dī cruci. Est notādū q̄ acerbitas passiōis xp̄i i tribus p̄sistit. s. i dura flagellatōe. in corp̄is nudatōe in crucis pm̄asiōe. Idio p̄sistit i flagellatōe. N̄ā dī Jo. xix. q̄ pilat⁹ app̄bēdit ibm et flagellauit. & mili. plec. coro. despī. ipo. ca. e. Sic lanc⁹ andreas fuit miserrime celus. Un̄ legit q̄ egeas procōsul i ciuitate patras. p̄ fide xp̄i i carcerauit andrēā. & p̄ ea educt⁹ de carcere iussit eū a xx. hoib⁹ misericōde cedi. qđ patiē sustinuit p̄p̄t xp̄m. Et cū egeas sibi m̄lta supplicia miaret p̄p̄t xp̄m rñdit. Quidqđ ibi videt in supplicijs mai⁹ excogita. Lato ei regi meo ero acceptior q̄nto fuerō p̄ noīe ei⁹ in tornētis p̄stātorz zc. Un̄ p̄t dicere illd̄ p̄s. Idio p̄ter te mortificamur tota die. h

S cōdō p̄sistit i crucis denudatōe. N̄ā cū xp̄s venit i locū caluarie nūc posuerūt crucē sup terrā & denudauerūt eū totalū. vt ptz Abbar. xv. Et crucifigētes eū diuiserūt vestimenta ei⁹ mitentes sorte q̄s qđ tolleret. Sic sc̄i andreas semetip̄m expoliauit vt p̄formaret xp̄o crucifiro. Un̄ legit q̄ dū vidēs crucē patā dixit. O bona crux sine intermissione q̄sita. cōcū p̄scēti aio accipe me ab homib⁹. & redde me magistro meo. vt p̄ te recipiat q̄ p̄ te me redemit. Et h̄ dices eruit se & vestimenta carni s̄icib⁹ tradidit. & sic eū vt iussi fuerāt crucifixe

rū. Et tūc facit q̄ cursus ip̄loꝝ dicētū. Hic inōces sine cā dānat. Ip̄e rogauit eos ne suum martiriuū ip̄ediret. Sic i cruce biduo viues. xx. milib⁹ boim astatiū pdicauit et magna ip̄līm sic i cruce ad fidē xp̄i cōuerue. Un̄ poterat dicere illd̄ Job. ii. N̄ud⁹ egressus sū de vte. ma. nūd⁹ reuer. illuc. S̄ nota q̄ nō ē eodē mō crucifix⁹ q̄ xp̄s N̄ā dī Elug. i trāctatu de pas. dñi. N̄ibi martires passi sunt h̄nib⁹ elucet quō caput nostry. N̄ā xp̄us dñs noster crucifix⁹ ē rect⁹. petr⁹ reuers⁹. beatus andreas trāsversus. xp̄s ei tāq̄ caput obtinuit supiora. N̄det⁹ tāq̄ alt p̄nceps v̄l tāq̄ pedes obtinuit inferiora. Jō zueniēs fuit vt andreas teneret mediū. vt sc̄i manū dexteraz porigerz surſu ad xp̄m. alia iclinaret deorsū ad petr⁹ vt a christo peteret auriliū ascēdēdi ad celū. a petro peteret auriliū vt apiret regnū celoz. xp̄si cruce fuit rect⁹ vt respiceret mūdū quē redemit. Petr⁹ reuersus vt respi ceret celū cui⁹ claves tenebat. Andreas autē trāsversus vt cū vna māu peteret celū a xp̄o cū alia claves a petro. S Certe p̄sistit in crucis pm̄asiōe. N̄ā xp̄s noluit dī cruce de scēdere qñ iudi dixerūt vt habet Abbat. xxvii. Si fili⁹ dei es descēde. de crux & cre. zc. ipse noluit q̄s uer⁹ fuerit fili⁹ dei & de cruce descēde repotuiss. Sic sanct⁹ andreas ex p̄lo xp̄i cōstāserat & dī cruce descēdere noluit sed pleureauit. N̄ā dī Bern. N̄derseuerātia ē vñica filia sumi regis & plūmatio vñiū. Qualiter at p̄seuerauerit legit. q̄ turba munāte Egee mortē q̄ sanctū virū iustū & doçay crucifixis. set venit ab deponēdū eū. quē vidēs andreas dixit ei. Si p̄pnia vñmis ipam p̄seq̄ris. si autē ad deponēdū me scias q̄ viu⁹ nō descēdā. ita enī video regēmē q̄ me expectat. Un̄dēs at q̄ plebs volebat eū deponere dīc Elug. q̄ ora uit longā orōz ad xp̄m vt ip̄m n̄ p̄mitterz v̄l unū deponi. q̄a nō incepisse s̄i p̄fecisse vñiū ē. Et h̄ factō splēdoꝝ numī dī celo venit p̄ dimidiābora & eū circūdedit. ita vt null⁹ eū vide reposs̄. & abscedēte lumine s̄il cū ip̄o lumine tradidit spūz. vñ canit ecclia. Hic ē q̄ p̄ amōrer p̄p̄edīt in cruce. & plege eius sustinuit passiōz. N̄aximilla at vñor egee tūlit corp⁹ apli & bonoſice ſepeliuit. Egeas autē ante q̄z

Sermo Primus

domū rediſſ; arrept⁹ a demonio i via coras
boib⁹ expirauit. Et sic p; tertio quō sc̄us an
dreas fuit p̄formis xp̄o i pene acerbitate. q̄re
bi d; andreas qd̄ iterptat viril⁹ q̄ fuit m̄ltus
viril⁹ in passiōe. Jobn̄ dirix̄ xp̄o p̄ftr⁹ sū cru
ciero zc. K Eps qdā bñis virā religio
sam z sancū adréa int̄ cetos sc̄tos valde ve
nerabat z dilerit Inuides igit̄ hostis anqu⁹
viro sc̄to ep̄o. iō ad decipiēdū eū tota callidi
tate se p̄tulit. z se i formā pulcre m̄lieris trāz
formauit. z venit ad palaciū epi assereſ le vel
le p̄fiteri. mādat eps vt suo penitētiario p̄site
at. cui plenitu dñne p̄tānis tradidit. renuit illa
z nulli nisi sibi secreta sue p̄scie reuelaret. Sic
qz eps vīct⁹ eā ad se venire precepit. Cui illa
Obsecro dñe misere mei. ego. n. iānis puel
larib⁹ vt cernit is p̄stituta. a puericia delicate
nutrita. necnō z reginap genita buci pegrīo
babitu sola venu. nā pat me⁹ rex utiqz potēs
valde voluit me magno p̄ncipi i p̄iu gū soci
are. cui r̄ndi q̄ oēm thoz maritale abborerē
q̄ v̄ginitatē meā xp̄o i p̄petuū voui. z iō nū
qz possez i carnalē copulā p̄sentire. Deniqz sic
artata q̄ optebat me aut ei⁹ voluntati obedi
re. aut certe diuersa subire suspicīa. fugi laſet
maḡeligēs exulare qz sp̄olo meo fidē infringē
re. Eludies vō vestrē sc̄tans p̄conū s̄b alis
vestre p̄tectōis p̄fugi sperās me ap̄d vos lo
ci q̄tis repire z do fuire. Edmirās eps i ea
nobilitatē generis. pulcritudinē corporis. feruo
re deuotōis. venuſtate eloqntie. benigna vo
ce r̄ndit. Esto secura filia ne formides. qz ille
obcui⁹ amore te z tuostā virilič p̄temp̄isti
ipe tibi ob h̄ i p̄nū cumulū grē. z i futuro ple
nitudinē gl̄elargie. Et ego bu⁹ ei⁹ me z mea
tibi offero. z elige māliōz vbi tibi placuerit. z
volo vt h̄odiemecū p̄rādeas. Cui illa. M̄oli
inqt pat me d̄ bac rerogare neforte ex h̄ ali
qua suspicio mali pueniret. Cui eps. M̄o n
meas. nā nullū scrupulū male suscipitōis i ali
q̄ p̄t generari. Venientes itaqz ad mēla z int̄
dit i ea eps crebroqz ei⁹ faciē nō desinut itue
ri z pulcritudinē admirari. z dū faciē ei⁹ nō
desinut itueri. antiqu⁹ hostis cor ei⁹ ḡui iacū
lo vulnerauit. ac magis ac maḡ pulcritudis
nē cepit angere. ita q̄ eps d̄ illicito actu cogi
tauū qn̄ possiblitas se offerret. Lūc qdā pe

grin⁹ veit ad hostiū crebris icib⁹ z magnis
clamorib⁹ iussit sibi op̄ri. Lūc eps interrogā
uit mulicerē an igressus pegrī sibi placeret.
Qui illa dixit. pponat sibi aliq̄ q̄stio satis ḡ
uis quā si enodare sciuerit admittat. Sin aut
repellat. Fauēt oēs ei⁹ s̄nīe. z q̄s sufficiēs eēt
bāc q̄stionē pponere sc̄icitat̄. Cūqz nullūs
sufficiēs iueniret dixit eps. Bñia nos i sapia
z eloqntia oēs nos p̄cellūs. igit̄ q̄stioz p̄po
nute. tūc ista dixit. In̄troget qd̄ mai⁹ mirabi
le sit qd̄ de⁹ vnqz i pua re fecerit. In̄rogat⁹
de h̄ pegrī dixit. diuersitas faciez. M̄ā in̄
tot boles q̄t fuerūt ab uitio mūdi v̄sqz i finez
nō p̄nt repuri duo qz facies p̄ oia sint siles.
necnō in i p̄a pua facie de⁹ oēs sensus corporis
collocauit. Eludies oēs r̄nliōz admirantes
dixerūt. vā z op̄ia ē solutio q̄stioz. Lūc mu
lier ait. pponat sibi sc̄da q̄stio ḡuior i q̄ meli
us possim⁹ sapiam ei⁹ expiri. q̄rat ab eo vbi
terra sit altior oī celo. Bñdit pegrī. In ce
lo empireo vbi residz corp⁹ xp̄i qd̄ d̄ terra. u. v
gine maria ē formatū. Et ecce oēs r̄nliōz ei⁹
approbat. Lūc itez ista dirit fiat ei tertia gra
uissima q̄stio vt ei⁹ sapia cōp̄bet z dign⁹ sit
q̄ ad mēla z epi merito admittat̄. q̄rat abeo
qntū spaciuſ sit a tra v̄sqz ad celu. Beqslit⁹ de
h̄ pegrī dixit vade ad eū q̄ temulit ad med
h̄ diligēt⁹ eū p̄cūctare. ip̄e ei meli⁹ me h̄no
uit. nā ip̄e h̄ spaciuſ mēsurauit qn̄ d̄ celo i ab
illum cecidit. ego at d̄ celo nūqz cecidi. z iō il
lud spaciuſ nūqz mēsuraui. nō ei est m̄lier sed
diabol⁹ q̄ se trāſformauit i ſititudinē m̄lieris
Eludies h̄nūci⁹ v̄bemēt expauit z dicta co
rā oib⁹ recitauit. miratib⁹ igit̄ oib⁹ z stupē
tib⁹ antiquis hostis d̄ medio eoy euauit.
Eps at rediſes ad se ſeip̄m redarguit z d̄ ppe
trata culpa veniā lametabilitē dep̄cabat. mū
litqz nūciū vt pegrī iroduceret. I neq̄qm̄
ampli⁹ iueniebat. Lūc eps p̄plū ſuocar
uit z totū faciū ei expoluit. p̄cepitqz vt om̄es
ieunijs z oratiōib⁹ infisteret vt de⁹ dignare
tur reuelare quisnā pegrī fuerit qui euz a
tanto periculo liberauit. Beuelatū est autēz
episcopo ista nocte q̄ beat⁹ Andreas fuerit.
Epitqz igit̄ episcop⁹ in deuotiōe ſacti Zn
dree magis crescere ac eū exinde pl⁹ in reue
rentia babere.

De sancta Barbara

De sancta Barbara Ser. II.

Auctor factus suus est.
Amilli. Sap. viii. Mortate charissimi. dicit ei Augustinus in libro de spiritu et anima. quod amor est delectatio cordis currentes per desiderium ad aliqd. Hinc est quod cum sancta barbara fuit ita pulchra in forma corporis et aie. ita Christus dei filius per amorem desiderij ad eam currebat. quod enim dicitur. amator facit suum factum. Et hoc est notandum quod sancta barbara habuit tria in se quod fecerunt ea spiritualiter pulchra et formosa; prout quod de quilibet anima de uiria diligit et amator forme illius erit. Nam est professio fidei Christiane secundum est professione firmae spei. tertium est seruorum diuinae caritatis. Ista tria ostendit apostolus. Co. xiiii. dices. nunc maneat tria huius. scilicet quia anima et pulchritudinem faciunt. fides. spes. et caritas. propterea enim tres misericordies veteris testamini comedantur. Dico primo quod secundum quod sancta barbara habuit in se quod fecerunt ea; pulchritudo est professio fidei. dicitur illa de Act. xv. Fide purificans corda eorum. Tertius professio fidei trium mundat quod non solum deum exercitat ad diligendum animam. verum etiam allicit eum ad holocremi quod eo dignum sitare. Ideo dicit apostolus Ephes. iii. Habitare per fidem Christum in cordibus vestris. Tertius dicitur Augustinus. Fides est mater omnis virtutum et fundatrix omnis bonorum. Certe barba est professio fidei habuit sancta barbara. Tertiusque regnante mariano ipato. re et marciano pside quodam viri in ciuitate Nyco medea nomine dyoscorus diunes valde bene unica filia nomine barbara domino nobili genere ornata speciam nimis quam occulte dominum celum adorabat et vnde cum filio eius domino nostro Iesu Christo die nocturnis seculo corde depcabant. Cumque ex more ciuitatis ut fieri solet veniret et quereret eam a marito si vellet uno magno principi. et requisita super ha patrem negauit. et illa curuo vultu eius insperit dices. quoniam vero tu cognoscere possenderet. Hoc dicitur Barbara patrem eius ruit in aperto eius. diu osculans eam eo quod talerum repudiū nuptiarum repellit. in ea nolensque ipsa marito tradere quod unica illi erat et dilerite eam valde. uulsi turri excelsam et pulchritudinem edificari et depingi cum sole luna et stellis. ubi unica filia sua in eminentiori loco posita re uoluit. Et cum totum firmamentum sic depictum fuerit ipsa videlicet tria pulchritudine cepit cogitare quod oia illa creauit pulchrior his oibus

esset. et statim sibi angelus appuit ipsa ad ipsum coronatus qui statim a valetino scilicet sacerdote baptisata est. Cum ergo marianus ipator inter omnes secretas nullam tamquam odium sicut Christianorum. Concepit ei quod sic uelut fidem Christi extinguere quod nullum in mundo vivens Christum noiare auderet. Et quod dyoscorus dux eum fuit. ita multum Christianos odiiuit. quod autem die ipse volebat perfidere in regione logi quam adderet os suos plus levi eos. quod cum filia sua esset factus erit. dedit artificibus magnam pecuniam ut pulchritudinem edificium facerent. et quod non plures nisi duas fenestras habent aequaliter et meridianam. et sic perfectus est et loco ipse stetit extra. Quodam ergo vice sancta Barbara uenit ad artifices ut videret edificium et vidit quod tamduo duas fenestras fecerunt. et dixit artificibus quod patet tuus hic disposuit. Dixit eis Barbara. Facite abducere una fenestrarum. dicitur ei. tunc mea domina ne idigne patet tuus aduersus nos. Dixit Barbara. Quod dico vobis facite. quod deus vobis reddabo patri meo. Artifices vero sic Barbara eis precepit ita fecerunt et terram fenestrarum perfractam ruit quod patet tuus sic disponuit. Dixit eis Barbara. Facite abducere una fenestrarum. dicitur ei. tunc mea domina ne idigne patet tuus aduersus nos. Dixit Barbara. Quod dico vobis facite. quod deus vobis reddabo patri meo. Artifices vero sic Barbara eis precepit ita fecerunt et terram fenestrarum perfractam ruit quod patet tuus oratione. Et pambulus sancta Barbara in oratorio portante fecit crucem in marmore digito suo. cui figura permanet usque in hodiernum diem ad copulum instrumentum. a se deinde sicut in palacio vidit simulacra quod colebat patre eius ex propria facies eorum dixit. Siles vobis fratres faciat vos et omnes quod profidit in vobis. Rediens autem patre eius de peregrinatione videt tres fenestras in eadem turri dixit artificibus. Nam quod non diri vobis quod duas fenestras deberent facere et quod tres fecistis. At illi dixerunt. Filia tua tres fieri nobis precepit. Ipse duocas filia dixit. Carissima filia quod sic precepisti. Illa vero reddidit patrem dices. Ecce patre ipsa diuinitas quod creauit oia pulsibilia et insibilia in tribus plonis posuit. quod sunt patre et fili et spissit. quod una carnem assupstavit. scilicet filius quod meam in pulgu assupstavit. Nam deus patre filio suu mibi sociavit a cuius amore non separabit nulla tribulacio nec agustia. Sic per quod littera habuit professio fidei ppter quam fuit formosa effecta. Tertiusque figuratur de ea illud post. Confessio et pulchritudo in aspectu eius. Tertiusque figuratur in Iudith. de qua Judith. xii. Nam est taliter misericordia super terram in specie et pulchritudine et in sensu uox in dubio interpretatur phrenes et significat scientiam Barbarae

Hermo. 11.

q̄ p̄fessa est xp̄m i fide p̄pē q̄bñ est pulcra in aspectu & i sensu v̄boꝝ. Mā sens⁹ v̄boꝝ suor⁹ deſide xp̄iana fuit ita magn⁹ q̄n fuit ſibi ſi mil⁹ in tra. q̄ nec regeſ & p̄ncipeſ. iō dī. Mō ē tal⁹ mlier ſup̄ trā. Un̄ dī ſide dī Eccl. vi. Mō est diꝝ p̄dēratiō au. & argē. p̄bonitatez h̄oꝝ illi⁹. Mā pp̄t tālē fidē dēſpōſauit ſibi eā xp̄. Un̄ Oſee. ii. Belpōſabo te mi. i ſi. & r̄deꝝ dicit thema. Mā amatoꝝ ſact⁹ ſum for. illi⁹ zc. H̄oꝝ ſedō dico q̄ ſm q̄ ſctā barbara būt q̄d fecit eā pulcra & dō dilecta eſt p̄fidētia ſur me ſpeſ. Ip̄e. n. tātū diliget boꝝ ſpante in eu q̄ ip̄emēt vult eē p̄fidētia ei⁹. Un̄ H̄iere. xvij. Bndic⁹ vir q̄ p̄fidū i dño & erit dñs fiducia ei⁹. q̄re dīc p̄. Spes mea i dō ē. Certe p̄fidētia ſpeſ būt ſctā barbara. Un̄ legi⁹ q̄ cuꝝ pa tri r̄ndiſſ; q̄ dēſpōſata eēt xp̄o i vā fide itellex ut ea pat̄ xp̄ianā effectā. & furore repleꝝ eſt. tu li ſpatā. i. gladiū vt ea occideret. ip̄a v̄oꝝ fidētia būt in xp̄m ſpōſuz ſuū fugit ad vnu mō ſea cōmotōe patris & orauit ſcissa eſt petra & ſuſcepit eā int⁹ & eiecit eā ſup̄ montē. Idat at ei⁹ ſeq̄ns iuenit duos paſtores paſcentes ouel. boſ interrogauit q̄ p̄rēiſſ; filia ſua. vnu aut̄ p̄partiebat puelle volē ſaluare eā & dixit q̄ nō vidiss eā. ali⁹ v̄oꝝ digito demonstrauit eā. & maledixit ei barbara & ſtat̄ ei⁹ oues ſeu pecora facte ſūt locuſte q̄ adhuc p̄manēt ad ſepulcrū ei⁹. Idat at reperiēt eā & capiliſ tra bēſe eā domū flagellauit. Quā cuꝝ abitētōe ſua nullaten⁹ reuocare poſſi inclusit eā i cellu la. & furiosus adiūt marciānū p̄fidē narrā ſi bi vnicā filiā ſuā auerſaꝝ a culta idoloꝝ & ad fidē xp̄i puerſam. q̄ p̄cepit eam ad ſe adduci. Barbara at ſpeſ bñs i dēu xp̄z iuocauit & dixit ad p̄fidē. Quid me viſ. & p̄ſes ad eā. Qba riſſima ſi viſ babere nobilē dñm & eē ducissa v̄l regia ſacrifica diuſ. q̄d ſi nō feceris tradeſ riſ ſormētis atrocib⁹. Qui Bar. Ego babeo ſacrificare xp̄o deo vero & falſa idola tua re ſpuo. nā bñt oſes q̄ faciūt ea & q̄ p̄fidūt in eis. Idreſes at intuēs e⁹ pulcritudinē dixit ei. miſeradūt eſt aspectu tuo & adolescence tue. Sz si diuui⁹ i h̄ ſtatu p̄ſeueraueris ſormētis acer rimis punieris. Qui r̄ndit. Qhibi miſeri viſ tibi poti⁹ miſere. mhibi miñas miaris. tibi pe

nas ptimesce. me eti p̄alia illa tormenta mittet in etiā requie. te v̄oꝝ tpaſ dignitas oib⁹ deliciis ornata dirigit ad etiā pena. Lūc marcia n⁹ furore repleꝝ ſuggerēt patre p̄cepit ea ex polari & ſuſpendi cuꝝ pedib⁹ ad trabē & v̄gis cedi ita vt oē corp⁹ ei⁹ iqnaret ſangne. et carnes ei⁹ neruſiſ tauriniſ diſcripi. H̄acta at Barbara erultauit dicēs. Bndic⁹ de⁹ q̄ nō amouit orōz meā & miſericordiam ſuā a me. H̄uc diē expeſtaui q̄ ſui & iueni. Et cuꝝ virgo laborasset i magnis dolorib⁹ dixit. El prebē de dñe arma & ſcutū & erurge i adiutoriu mihi dic aie mee ſal⁹ tua ego ſu. Et incluſa eſt i carcere. ſi forte aim ei⁹ emolliret talib⁹ plagiſ fatigata. media at nocte lux de celo eā circū fullit & xp̄s ei apparuit dicēs. Cofide & p̄forta refilia mea dilecta q̄niā magnū gaudiū eſt in celo dīua passiōe. ne timeas. ego ei tecū ſu ſeruā te ab oib⁹ plagiſ q̄ inferuūtibi. & ſtatū nulla plaga apparuit i ea. Et h̄ dicēs dñs bñ dixit eā & abiit. Et ſic p̄zei⁹ p̄fidētia ſpeſ. Un̄ p̄t dicere illud p̄. In dñ ſpani n̄ timebo q̄d faciat mibi bñ. Un̄ figurat nob̄ in ſuſanna. de q̄ dī. Hā. xiiij. q̄ ſleſ ſuſperit i celuꝝ. erat ei cor ei⁹ fiducia bñs i dño. Suſanna iterprat gaudiū. ergo enī ſigſcat ſanctaz barbara q̄ ſecut gaudiū angelis i celo i ſua passiōe. teſte xp̄o in legēda Illa bñ ſiducia ſpeſ ad deūp pter quā meruit diuina cōſolatiōz. q̄re potu it dicere illd p̄. In te dñe ſpani nō p̄fundar in etiā. Un̄ pp̄t hāc p̄fidētia ſpeſ ita pulcra effecta ē q̄ xp̄ſ ſact⁹ eamatoꝝ forme illi⁹. Id desiderat ea dices. Cā. ii. D̄nde mibi faciē tuā. ſonet vox tua. ſ. p̄fidētia i auribus meis. Id dicit thema. El matoꝝ ſac. ſu ſor. i. Mā Zerno dico q̄ tertū q̄d ſctā barbara ba būt q̄d fecit eā pulcra & dō dilecta eſt feruor diuine charitatis. Un̄ dīc. Job. xiiij. Qui dili git me diliget a patrem eo & ego diligo eum. Sz iſte feruor diuine charitatis p̄ſiſt i volūtaria ſuſferēta ſc̄z moriē & paſſiōz. p̄ xp̄ ſu cuti ip̄e. p̄ nobis. Id q̄d horat̄ ap̄ſ ad Ep̄. v. Eſtore imitatores dei ſiſ filiū charis. & abu. in dilec. ſicut & xp̄s dilerit nos & trađ. ſemet. p̄ nobis ſi obla. & bōſtia dō. Certe buſ ſeruorez charitatis būt ſctā barbara. Mā p̄ xp̄ ſepaſ ſa. Qualit aut̄ paſſa elegit q̄ cuꝝ ſequenti die

¶ De sancta Barbara

mane factio marciān⁹ p̄ses fecit eā abducionē
tribunal vidēsq; oīa ei⁹ vulnera sanata. dixit.
¶ Clemētia deoꝝ nrōꝝ q̄ circa inḡtā tā ḡ
ti sūt vt inflicta vulnera a nob̄ hesterna die
miserti iuuētutis tueſ ſyna nocte curarent.
ecce q̄ p̄pici fuerūt tibi dij nr̄. Bixitei Bar
bara. Dij tu ceci ⁊ ſurdi sūt ⁊ ſine intellectu. q̄
modo poſſent plagaſ meas curare. me aut̄
curauit dñs me⁹ ih̄s xp̄s. p̄ cui⁹ amore cor
p⁹ meū ad oīa ſuſpicioſa offero. Lūc marcia
nus vidēſ eā pſtatiōre iuſſit eā ſuſpedi i ecu
leo vt corp⁹ ei⁹ uex vngul̄ diceret ⁊ ad late
ra ei⁹ ardētes lamias iuſſit aponi. ip̄a aut̄ i
celū intuita dixit. Bñe ih̄u xp̄e tu noſti cor
meū q̄ h̄ libenç p te patior. ne ergo me derelū
q̄s. Quo audito p̄les irat⁹ iuſſit carnifices
māmillas suas adhuc puulas abſandi. q̄a
v̄go erat annoz. xii. Lūc ait ad pſide. ¶ be
ſta cur ſecas i meſemineum dec⁹. Bdicto ſu
ſperit i celū dices. ¶ Dñe ne piſcias me a fa
cie tua. ⁊ ſpūm ſctūm tuum ne auferas a me.
Vidēſ at p̄les q̄ nibil pſiceret ſecit eā expoli
ori ⁊ nudā ferri p circuitu ciuitatis vt eſſ in
teriū oī iplo. Sacta barbara ituēs in celuz
aut̄. Bñe de⁹ q̄ opis celū nubib⁹ tege nudatū
corp⁹ meū v̄r no viderar ab oclis iploꝝ. q̄ ita
tim miſit anglm ſuū de cel⁹ q̄ eā ſtola cādida
coopuit ⁊ curauit vulnera abſchidoſ. Cum
at p̄ qndā viſū q̄ tafallis vocabat illā regula
ret ad pſpectu pſlidis vt eā pſiceret ſanā eſſe
ctā ac ſtola cādida coopitā obſtupuit exina
ni⁹ ⁊ ſensib⁹ ⁊ velut lapis ſedebat. Quo vi
ſo v̄go clamare cepit. Cofundat⁹ q̄ adorant
ſculptilia zt. M̄arcian⁹ at ad ſe reuersus di
xit. Illa ē maga v̄e ⁊ euacuatrix ſenſuū. Si
diuit⁹ v̄tere buata fuerit. alijs mēbris nr̄is i
fert debilitatē. Lūc turba circūſtās cepit cla
mare. M̄erde maleficā q̄ ſolo carmie ſenſus
auferit. Continuo p̄les dedit. q̄ eā ſniā mor
tis. Byolcoꝝ aut̄ pat̄ ei⁹ oblīt⁹ q̄ caro ſua eſ
ſeturore replet⁹ cepit eā p̄ ſlide ⁊ duxit eam
ad locū vbi decollāda erat. q̄ cū abducta eſſ
orauit dices Bñe ih̄u xp̄e amator mūdi co
dis ⁊ caſti corporis exaudi me i bac peritōne
mea vt oēs q̄ memoria paſſiōis mee fecerint
vel ip̄is i oib⁹ neceſſitatib⁹ eoꝝ ⁊ anguſtijſ
miſericordiſ ſubuenire. ac eos i extremis po

ſitostuo ſacro corpe digneris munire. ⁊ i die
iudicii petis eoꝝ ppiciare. tu ei noſti dñe q̄a
caro ſum⁹. Facta peiſde ⁊ dicēte ea ⁊ nē ve
nit vox de celo dices. Veni dilectiſſim⁹. mea
⁊ requeſce i regno meo. qđ poſtulaſtu datū eſt
tibi ⁊ petiſio tua ē exaudita. ¶ T̄iſte plū b⁹ bēm⁹ q̄ qdqd petierim⁹ i memoriae⁹
paſſionis i fine obnuebim⁹. Maſſa accidit i co
lonia q̄ vñ⁹ latro pp̄e latrociniū cōmiſſum
capt⁹ fuit ⁊ rotat⁹ ⁊ viu⁹ i rota poſit⁹. Illa
malicia nō obſtate ſpēali orde oī die ſanciā
barbarā honorauit. Qū aut̄ i rota p̄ biduuz
v̄liriduū in pena viuerz. reqſit⁹ fuit a trāleu
tib⁹ quō ſic viuere poſſit. Bndit ſe nūq̄ poſ
ſe moři niſi ſacramētu eucharistiſ recipet.
Lortor ciuitatis h̄pcipiens occulte oī nocte
cū lācea venit ad rota q̄renſ ab eo ſi viuereſ.
Qui ille diru ſe nō poſſe mori niſi ſacramētu
eucharistiſ recipet. Ille diru. video bo ſi illud
veſit ⁊ muſerabilit eū cū lācea pforauit. et
cū mori n̄po uit ſcabimis h̄pcipietib⁹ vene
rūt ad eū ⁊ ſic gestū eis reuelat ⁊ depoſit⁹
⁊ ad hōpitalē leproſoz deportat⁹ ibi p̄ſten
do ſacramētu recepit ⁊ obdormiuit i domiō
¶ Et ſic ſctā barbara a p̄ ſuo decolla
ta ē Bz pat̄ nō eualit. nā eo deſcedēte de mō
teignis cecidit d̄ celo ⁊ cōbuſſit eū ua vt nec
puluis ei⁹ iueniret. Lūc valerian⁹ cultor
xp̄iane religiois corp⁹ v̄gis m̄litis odoramē
tis p̄dūtū digno bonore cū bīa Julianā q̄ri
ta die mēlis deſēbris ſepeluit. Et nūc caput
v̄gis ſctē barbareē in colonia. ⁊ i choro fratz
minoꝝ digne rebusat. Et ſic martirizata ē ſa
cta barbara ſub maximiano ipatoꝝ ⁊ mar
ciano pſide. Et ſic cū iplo ſēt̄lēu ſdē ciuita
tis de q̄ ſctā barbara orta ē ſenſiſ ſtute ⁊ mi
racula qb⁹ coruſcauit v̄go. cōparauerūt p̄
cioſu laſpidē poſtea ⁊ corp⁹ v̄gis i eū poſue
rūt ⁊ cū catheuiſ aureiſ ſurlu traixerūt. Eū
aut̄ ciuitas illa eē xp̄ia uis circūwallata eri
uit iplo ⁊ m̄itos xp̄ian⁹ ſuſterfecerūt. in ciuita
tē p̄diderūt ⁊ xp̄iani eā obtinebat. Qū aut̄
vulnerati veniret ad locū vbi corp⁹ barbare
ſepultū fuit. nē ſanitatē recperūt. Qū vero
ignorātes q̄ ſtute ſani faciſ ſuſtūt iuenerūt anti
qui ſacerdote ſēt̄lū ſedētē iuſta corp⁹ bar
bare q̄ p̄p̄ metū mortis ibidē ſe abscondiſ

Sermo. III.

Me aperuit virtute et miracula scribare barbare Christi
ani atque principes omnes mortuos suos ibidez
derulerunt et sancti surrexerunt. Et sic p[ro]p[ter]e quicunque habuit
fervore diuine charitatis ad regnum cuiuslibet passa est
ob amorem eius. quod merito est sic dilecta. Nam ipse
domini puer. viiiij. Ego diligenter me diligo. Unde
figuratur nobis in bester deo[rum] Hester. qui operat for
mosa valde et incredibili pulchritudine omnibus
oculis gratiosa et adamavit eam rex pl[aneta] q[ui] est omnes mu
lieres. Hester interpres eleuata in ipso. et significat
sancta barbara quod propter fervore charitatis bene
ter electos Christi est eleuata. Nam fuit apostolus maior
bonorum charitas. Unde sancta barbara potest dicere illud
Caecilius. dilectus meus mibi et ego illi. Unde dicit
thema. Almator fac sum forme illius et ceterum.

Be sancto Nicolao Ser. III.

Non multitudine ele
ctorum habebit laudem et inter benedictos
benedicet. Eccl. xxiiij. Notate charissi
mi dic ei Cassiodor[us] quod laus est vocaliter extollen
ria alicui boni cui attestacione propria meriti.
Hinc est ei quod dominus noster sanctum Nicolaum propter
sua merita extollebat ad bonum magne digna
tis quod a deputatu[m] quod est de eo. In multitudine
electorum est. In quo quod est ubi tria notantur in quibus
scimus Nicolaum tripliciter comedens. Primum est
magnitudo generosa cum deo in multitudine electorum
secundum est ei[us] opatio virtuosa cum additur ha
bebit laudem. Tertium est ei[us] remuneratio gaudi
osa cum excludit. inter benedictos benedicet. Primo
dico quod scimus Nicolaum comedens in ei magni
tudine generosa cum deo in multitudine electorum
Circa quod notandum quod fuit magnus in tri
bus. in p[ro]genie. dignitate. et miraculis. Secundo fuit
magnus in p[ro]genie. nam pentes eius fuerunt nobiles
in virtutibus. Bi[n]d. n. Idem. Nobilitas est ille que
nobilitas sua videtur. Hanc nobilitatem virtutum ha
buerunt pentes sancti Nicolai. Unde legitur quod patet eis
nostris epiphanius. matrem eius iobanam vocabat. Et
erat ciuis patere virtus et valde diuines ac illu
stri. sapientia orta et ab eo fuerunt magne dignitatis
inter omnes. et quoniam essent magni honoris apud
homines tamen studierunt magis quam magni apud deum
quod apud homines. et ideo postquam ipsi in numero uiuen
tutis flore sanctum Nicolaum eius filium genuissent
se cunctis voluptatibus abdicauerunt. Deinceps

stinent videntes virtutem sanctam duxerunt. Et sic p[ro]p[ter]e
quicunque Nicolaus fuit magnus quod de nobilitate
virtuosa p[ro]genie natu. Unde dicit Boenus in de p[ro]p[ter]e
lat. p[ro]bie. Nobilitas videtur esse quodam laus p[ro]p[ter]e
ens de meritis pentium. Unde canit ecclesia. Cofessio
sor dei Nicolaus nobilis p[ro]genies nobiliores mori
bus ab ipso puerili eu[er]to securus dominum. unde bene
Nicolaus. nam Nicolaus dominus auctor quod est enitor et la
os ipsi sicut natus ipsi. nam ipse habuit in se illa que
naturae et misericordia faciunt. Iohannes bene deo Eccl.
xliiij. quod fuit magnus p[ro]p[ter]e nomine suum. **R**ecognoscere
cudo fuit magnus dignitate. nam factus est ep[iscop]us et a
deo dilectus. unde deus potuit ei dicere illud Aggei
viiiij. Assumptus es meus et ponatur te sic signaculum
quoniam te elegi. Qualiter autem factus est electus in epi
scopum p[ro]p[ter]e. Legitur enim quod defuncto ep[iscopo] miree ci
vitatis p[ro]p[ter]e illi ecclesia p[ro]p[ter]e suis ut alio
ep[iscopo]. Elderat autem inter eos quodam ep[iscop]us magne auto
ritatis ad cuius nutu dependebat suia omnia. Cum
igit omnes monachos ordinis et ieiuniis insistere.
nocte illa audiuit vox dicentem sibi ut hora
matutinali fores ecclesie obseruaret et quem p[ro]miserat
ad ecclesias venire p[ro]spiceret et cuius nomine nicola
la esset in ep[iscop]um eu[er]to p[ro]scraretur. Hoc ergo alijs
reuelas admonuerunt omnes oratione insisterent et ipse
prohibitus excubauit. Nam in modum hora matutina a deo missus venit Nicolaus quem apprehendens ep[iscop]us dixit. Quod est tibi nomen. ille ut erat co
lubine simplicitatis plenus inclinato capite. ni
cola inquit suu vestre scientias. Quem ecciam
ducetes licet plenum reluctance in cathedra collo
cauerunt et ipse p[ro]scraverunt. ecce et. Unde ple
tum est illud p[ro]p[ter]e. Eteralter enim in ecclesia plebis et in
cathedra seniores laudantem eum. **S**ecundum
ut magnus in potentia et virtute faciebat miracula.
Unde dicit apostolus. iiij. Co. iij. Mores enim deus oem gratia
am abundare in vobis scilicet faciebat magna mirabilia.
Unde signum h[ab]et dixit p[ro]p[ter]e Iohannes. xiiij. Qui credit
in me opera quod ego facio et ipse faciet. Certe haec gra
tia faciebat magna mirabilia h[ab]uit scimus Nicolaus
Unde legitur quod fuit vir quodam nobilis qui rogauit san
ctum Nicolaum ut sib[us] domino ipetrar[em] filium. promis
tis filium ad eum sepulcrum ductum et cypri[us] au
reum allatum. Filius nascitur et ad etatem producit. et
cypri[us] fieri iubet quod sibi dum valde placeret eum
suis p[ro]p[ter]ibus adaptavit et alium equivalentem fieri p[ro]
cepit. Namque ergo ad ecclesias sancti Nicolai.

De sancto Nicolao

inbet pacem filium ut in illo cypho quem pmo fieri
cepit aqua libri afferret. Id uer autem cu vellet
aqua baurire cum cypho in mare cecidit et statim
dispergit. Id est amare fles nihilominus votum
suum perfecit. Venies autem ad altare sancti nicolai et
cum obtulisset scdm cyphum tamquam plectrum de alta-
ri cecidit. Cum autem eleuasset et uer posuisset su-
per altare logum est plectrum. Ab initibz autem cu
cuis ad tamquam grande spectaculum. ecce puer sanctus ad
uenit et cyphum per manus suis portauit.
narravitque coram omnibus quod quoniam in mare cecidit sa-
cius nicolaus affuit et eum ille suscepit. sicutque pa-
ter eius letum effectus virumque cyphum sancto nicolao
obtulit. Et sic pater eius potenter faciebat mirabilia.

Scdo dico quod sanctus nicolaus comedatur ei opatoe virtuosa et. Circa quod notandum.
quod opatio virtuosa ostendit in tribus. scilicet scientia
in vita. in pietate. et fidelitate. Id est ostenditur in
sanctitate vite. Nam dominus dicit Leuit. 10. 11. **N**on
cui estote quoniam ego sanctus sum. Certe fecit sanctus
nicolaus. Nam legitur quod ipse in uincula sua ita pu-
re et scientie virxit quod alioz iuuenium deuotias lascivis
am ecclesiis frequentauit et quod ibi de sacra
scriptura intelligere potuit memor retinuit.
et castitatem non solu in corpe sed etiam in mente obser-
uauit. et oia quod prunet ad sanctum boiem tota in
tentione fecit. et id canit ecclesia de eo. Amicus dei
sanctus nicolaus amicicia dei per misericordiam acquisiuit. Nam
deus dederat. Et dixerunt. Qui diligit cordis misericordiam
habebit amicum regem. quod fecit sanctus nicolaus.
Nam bene deo Eccl. xliii. Valde speciosus est
in splendoris suo. Scd oest ostendit in eius pietate. Nam
dicit Ambrosius. Quod enim pectus depositus superest
ut sis spiritus et copantes. quod enim mihi est carere scele-
ribus et non esse minis et malisuet. Ideo in signum
bene dixit Christus ad Mattheum. Dicite a me qui misericordiam
sunt. Certe fecit sanctus nicolaus. Nam legitur de eius pi-
etate. quod cum defunctis pentibus sancti nicolai cepit
cogitare quoniam tamquam copiam diuinam gloria dispensaret.
Tunc quodammodo auicane suum latissimum nobilis tres si-
lias uirgines ob iopiam platiuere cogit ut sic ea
rurum infamam commercio aleret. quod cum sanctus nico-
laus cooperit scelus abhorruit et massaz aurum pa-
noniuolentia in domum eius pseuistraria nocte pie-
cit et clausus recessit. Nam surgens bene illi reperit
massam aurum et do grates ages promogenitum

pias celebravit. Nam multo tempore famulus dei
sile opere peccatum. Quod rursus ille represens et in lau-
des imitas proprieates de celo vigilarecepit ne
sciret quod esset quod sine ipsis subuenisset. Id est pau-
cos at dies duplicata massa auri uite in do-
mum plicat. ad cuius sonum ille excitatus et sanctus
nichil fugienter in sequitur currereque velociter talique vo-
ce alloquitur. Sistit ergo teque aspectum meo non lib-
erabas. sicutque currere nicolaum esse cognovit.
moxque bene humero pstratus osculari voluit pe-
des eius. Quod sanctus renuens ab eo exegit ne
eum quodammodo uiueret publicaret. Et sic pater eius pie-
tas. Cui puenient de eo illud pater. Libi dene
licet est pauporatu eris adiutor. Tertio ostendit
in eius fidelitate. nam ipse fuit fidelis primo non
tanum in vita ueretur etiam post mortem. Nam dicit apostolus.
13. Esto fidelis usque ad mortem et dabo tibi coro-
nam uite et. Cui legitur quod quodammodo iudeus videt poter-
tia sancti nicolai in miraculo faciebat fecit uima-
ginem eius sibi fieri et ea in domo sua collocauit
et cum aliquo longius iret comisit sancto nicolao res
suas cum munis dices bene. Ecce nicolaus oia
bona tibi custodienda committo. et nisi oia bene et
fideliter custodieris uinculum de te expetabit ubi-
bus et plagiis. Quadam autem vice domini abesset fures
adueniunt et cuncta rapiunt sola imaginem derelici-
quunt. Laudem iudeus rediens sequitur spoliatum videt
imaginem alloquitur his uerbis. Domine nicolaus non
possum domo mea posui ut res meas a latro-
nibus uareatis. cur bene facere noluisti et cur lat-
rones non prohibuisti. dura ergo tormenta re-
cipierunt et penitus platonibus luerunt. sicutque meus
dominus compesceret in vestris tormentis et furorem
meum refrigerabat ubi et flagellis. Errabat ergo
imagine direcet ubi uerabat. diuidentibus
autem latronibus quod rapuerat sanctus dicitque in se-
uera de facio receperisse appunit eis dices. Ecce
quod dure per uel flagellat suum. ecce quo in corpe
effusionem sanguinis patior. Id ergo citius et re-
stituite cuncta quod rapueristi alioquin ira omnipoten-
tis dei in vos deseuilet. uta ut scelus vestry in mediis
publicet et quilibet vestry suspicatur patietur. Ad
quem illi. Quis est tu quod talia nobis loquendo mina-
ris. Et ille. Ego sum sanctus nicolaus bene ihu christi quez
iudeus per te suis custodiendis quod tulisti tam
crudeliter uberavit. Territi illi ad iudeum veni-
unt et oia restituunt. sicutque latrones ad viaz reg-

Sermo. III.

titudis redēunt et iudeo grāz saluatoris apel-
cat et credit. et sic pzei fidelitas. q̄ rebus dī deo
illō mat. xxv. Euge puebo. et si. zc. Et Q̄ler
tio dico q̄ sc̄tūs nico. cōmēdat ī eō remuera-
tiōe gaudiōsa cū dī. int̄ bñdictosb. Circa q̄
notādū q̄ i sacra scriptura tria iueniūt pp̄t q̄
bō pseq̄t dinā bñdictōz q̄ tria sc̄tūs nico. p̄ctē
i se bñuit. P̄dūmū ē recess⁹ a malo. sc̄dm ē pm
pritudō ad mīaz. teriū ē pseuerāta laboris i
bono. P̄dūo dico q̄ bō pseq̄t dinā bñdictōz
pp̄t recessū a malo. vñ dī iob. i. q̄ erat bō sim-
pler et rec̄t̄ timēs deū et recedēs a malo. seq̄t.
opib⁹ manūt eō bñdictisti. Mā job vñt. dī. Et
addidit dñs oia q̄cūq̄ fuerāt iob dupl̄cata.
Certe h̄c recessū a malo bñuit san. nico. Un̄
legit q̄ i iuuērūte sua īcepit n̄ tātū vitare ma-
lu ueret studuit q̄litū iusticia se exercez. Sic
dīc apl̄s ad ro. vi. Sic exhibuitis mē. ve. ii. i
mū. et inq̄ ita nūc exhibi. mē. ve. ii. i sc̄nificatoz.
Certe bñfecit san. M̄. q̄zuis nūq̄ bñuebat inu-
qtati et imūdicie. Un̄ dī ī ei⁹ legēda q̄ ip̄e pri-
ma die cū balnearēt erēct̄ stētū i pelui et i pu-
ericia tātū sel'feria q̄rta et sexta ubera matris
sugebat. Fact⁹ at vir et p̄ps orōib⁹ et ieuunij
et bōis opib⁹ ilistebat ac corp⁹ suū macera-
bat. p̄q̄b⁹ meruit dinam bñdictōz. iō dī deo
illō p̄s. hic accipiet bñdictōz a dī. zc. Sc̄do da-
tur dinā bñdictō pp̄t p̄mptitudinē ad mīaz
et p̄passiōz. Un̄ dī puer. xxii. q̄ pñt ē ad mīaz
bñdictet. Certe bñfecit san. ni. Un̄ legit q̄ qdā
tpe iwasit famēs valida totā puincā leti ni-
co. ita vt oib⁹ alimēta deficeret. Audies aut̄
vir dei naues oniustas triticō portui applicu-
isse illuc statū pfiscisit̄ rogās nautas vt saltēz
trib⁹ modys p̄ quālibz nauē pidiūtib⁹ bñue-
nirēt. Cui illi. M̄o audēt̄ sc̄tē pat̄. q̄ mēsura
tū triticū ab exactiore opt̄z nos i borea ipato-
ris reddere. q̄b⁹ sc̄tūs ni. dixi. Facite nūc q̄d
dico et vob̄ i dei v̄tute p̄mitto q̄ nullā minu-
tionē bēbitis ap̄d exactore. q̄d cū fecisset et ea
dē mēsura quā ab exactore recep̄t reddidis-
sent. mis̄tria ipatooris miraclm referūt. et deū
i famlo suo nicolao maḡifica laud extollunt.
Frumētū at̄ bñ vñt̄ cui⁹ q̄z idigēt̄. a vir dei
distribuit. ita vt miraculoſe duob⁹ amis sita-
tū ad viciū sufficeret̄ s̄ eēt ad vñt̄ semis abun-
dans. Cui igit̄ circa idigentes fuit iua pñt̄ ad

miserādū. iō iueit grāz augmēti. vñ dī puer
ii. M̄bia et v̄tās n̄t̄ deserāt et describe eas in
tabul'co. dis tui et iuenies grāz corā do et boī
b⁹. q̄d ip̄e fecit. iō p̄petit ei illō Job. xxxi. Elb i
fantia creuit mecum mis̄atio et bñ v̄to ma. egrē
sa ē mecum. iō meruit dinā bñdictōz. vñ p̄s. Ec
ce sic bñdictet bō. s. q̄ pñt̄ ē ad mīaz. Jō dirit
xps. M̄. v. Bñt̄ mile. zc. Lertō dat dinā bñ
dictōz pp̄t p̄seuerātā i bono. vñ dīc p̄s. Bñ
dictōz dab̄it̄ legilla. ibūt̄ de v̄tu. zc. Certe bāc
p̄seuerātā i bōis opib⁹ et v̄tutib⁹ bñt̄ san. ni.
q̄re meruit dinā bñdictōz et bñ etnā p̄frūmōz
Un̄ legit q̄ āno dñi. ccclui. p̄q̄z sc̄tūs nico.
diu p̄seuerauerat in sc̄io et v̄tuso exercitio. et
dñs vellet cū assumere rogauit deū vt ei suā
bñdictōz etnā dar̄z quā p̄misit oib⁹ elecū.
cū dirit. Venite bñ. pa. zc. et vt āglos suos si-
bi mutterz q̄ eū i celu p̄duceret. Un̄ honoran-
d⁹ ē sā. ni. q̄pcurauit v̄tā etnā. Beq. exēplū
Et i clinato capite vidit āglos ad se venientes
īcepit istū psalmū. In te dñe spau i ūtūdar
v̄sq̄i man⁹ t. zc. In his dicitis emisit spūm.
Lūcāglī cū glia et dūlci rātu aīaz̄i in celū
dduxerūt et tota celestis curia eā cū leticia re-
cepit. Corp⁹ v̄o ei⁹ sepultū ē in tūba marmo-
rea et a capite pluriſ fōs oleiet a pēdib⁹ fōs
aq̄ et v̄sq̄z bōdie sacrū oleū resudat valēsi sa-
lutē m̄itoz. Successit at̄ ei vir q̄dā bon⁹ qui
ēps erat p̄ sc̄tūz nicolaū q̄ fuit expullus d̄ se
desua. Quo electo oleū effluere d̄sij. h̄z eo re-
uocato p̄t̄ remanauit. Et sic p̄t̄ q̄lē felici-
ter p̄seuerant et cū bñdictus bñdict⁹ ē. Und
dicit saluato. M̄. v. Qui p̄seue. v̄sq̄z i si. B
sal. erit. Quare bñ dī v̄t̄ themate

Be sancto Ambrosio

Sermo. III.

B b⁹ ē apis etiūtū dulcōis b̄ fruct⁹
illi⁹. Ecc. xi. Florate charissimi diē
ei. Aris. iiii. ethi. q̄p̄l vñt̄ q̄sq̄z ē ilia opat̄. Cū
igit̄ apis sui natātē bona. merito ei⁹ opatio
erit bōa. iō dicit breuis i vo. zc. In q̄b⁹ qdē v̄
bis duo notātē q̄b⁹ sc̄tūs abroſi⁹ bñ allego-
ricū sensū dupl̄ nob̄ p̄mēdat. p̄t̄ notātē
dicio natural. cū dī. breuis i vola. zc. sc̄dono
t̄ opatio vñt̄. cū addit̄. et iniūtū dulcōis zc.

De sancto Ambrosio

X Dico pmo q̄notat ipsi⁹ apis cōdūtio naturali. in q̄ sanc⁹ Ambrosi⁹ nobis cōmendat. Circa q̄notandū q̄ naturalis cōditio apis est q̄babet puritatē in pastu. Mā meliores flores ⁊ nobiliores eligit ex qb⁹ su- git mel. Sic spūalit sanc⁹ Ambrosi⁹ babuit bāc puritatē. q̄ ex nobilioib⁹ florib⁹ i. vītu- bus qb⁹ xp̄s pascit. Juxta illud Cañ.ij. Qui pascit inter lilia surit mel puritatis. Iste aut̄ spūales flores sunt humilitas. paupertas. ⁊ ca- stitas q̄ boiem purificat ⁊ deo mltū placent. Sicut dī Eccī.xv. In trib⁹ scz pdicis vītu- tibus bñplacitu est spiritui meo q̄ sunt pba- ta corā deo ⁊ boib⁹. Dico pmo q̄ scūs Ambrosi⁹ babuit flore humilitatis. Et enī. bñli- litas iste flos. de quo dī Esa.ri. Egrediet vir- ga de radice yesse ⁊ flos de radice ei⁹ ascēdet ⁊ req̄escet sup eū spūs dñi. Et Isiae.vl. Id quē respiciā nīli ad paupculū ⁊ tritū spū. i. humile. Certe bñc flore humilitatis bñit Ambrosi⁹. Un̄ legit q̄ cū qđā vice mediolanū ve- nisset ⁊ ibidē nīceps deeset aduenit ip̄lis sibi de ep̄o puidere. s̄cū int̄ arrianos ⁊ catholi- cos de eligēdo ep̄o maḡ sedatio oriret. Amb. causa sedāde sedutōis illuc prerit ⁊ statī vox infantis insonuit dices ambrosiu esse ep̄m. cui⁹ voci vnanimē plenserūt ambrosiu epi- scopū acclamātes. Et ille p̄nū eccliam ex- iens ⁊ se eē indignū clamauit. ip̄la vō magis ac maḡ p̄clamauit eū esse ep̄m. s̄cū se sic nō pficere videret fugā media nocte petiit. Ecce q̄bzūlis fuit q̄ lic dignitates fugit. Cūq̄ pa- piā pgere putaret mane apud portas ci- uitatis mediolanē inuenit. qui se itez absco- dit. tamē inuent⁹ est. ⁊ octaua die in ep̄alem cathedralē subleuat⁹ est. Et ideo dicit Grego. Qui sibi vñlis. apud dñū magn⁹ est. Qđ fec- sanc⁹ Ambrosi⁹ cū humilitate multuz dule- xu. ideo flore ⁊ virtutē humilitatis i sebabu- it ⁊ ex ea mel puritatis surit. Un̄ dīc Hugo de claustro aie. Sic ut mel cōdit in cōfectiōe medicine cū omnib⁹ diuersitatib⁹ spērū. sic dulcedine humilitatis p̄diunt oia genera vītu- tū. Mā oia opa que homo facit in humilita- te fuit meritoria ⁊ deo grā ⁊ pura. Un̄ Gre- goi⁹. Illa vītus in nobis veracit pullulat. i. exit que in radice humilitatis p̄durat. P

Secūdo dico q̄ Ambrosi⁹ babuit flores ⁊ virtutē paupertatis que multū placet deo ⁊ facit hominē pfectū. Juxta illud Luç. xviiij. Si vis pfect⁹ zc. Un̄ in signū bñ⁹ dī Luce ix. q̄ Jesū duocanis duodecim aplis dedit illis potestate sup oia demonia ⁊ vt languo- res curaret ⁊ milit illos pdicare regnū dei. et ait ad illos. M̄libil tuleritis i via neq̄z virgaz neq̄z pecunia neq̄z perā neq̄z panez neq̄z du- astunicas babeatis. Certe bñc flore ⁊ vītutē babuit beat⁹ Ambrosi⁹. nā omnia q̄ babuit paupib⁹ erogauit. Un̄ legit q̄ dixit. si de me aliqd posceret aut dom⁹ aut aux⁹ aut argen- tu qđ mei iuris esset libent̄ offerre nibil pos- sum nisi de corde meo tradere ⁊ ad hoc para- tus sum. ipse diuinas mltū abhorruit ⁊ pau- pertatē dilexit. Un̄ legit q̄ cū quadā vicero- mā pgeret ⁊ in quadā villa apud quēdā ho- minē nimis locupletē hospitat⁹ fuisset. ques- de statu suo solicite req̄sluit. Cui ille. Homi- ne stat⁹ me⁹ felix extit⁹ gloriosus et prosper. ecce diuinijs ⁊ delicijs ⁊ ceteris infinitis bos- nis abundo. seruos ⁊ famulos q̄z plures ba- beo. copiosaz turbā filior̄ ⁊ nepotū possideo nec vnq̄z aliqd aduersi mibi accidit. Quod audies lance⁹ Ambrosi⁹ vebemēter obstu- puit. ⁊ bis qui secuz erant in comitatu dirit. Surgite ⁊ bñc q̄ntocir⁹ fugite. quia domi- nus nō est in loco isto. Feste nate filij nec i fu- giendo morā facite ne nos diuina vltio hic ap̄prehēdat. ⁊ ne in peccatis eoz pariter iuol- uamur. Cū aut̄ fuderet ⁊ aliquantulū pces- sissent subito terra aperuit se ⁊ hominē illuz- cū vñuersis que ad ip̄m pertinebant ita ab- sorbuit vt nullū vestigium inde remaneret. qđ cernēs Ambrosi⁹ dixit. Ecce fratres q̄z mis- ricorditer de⁹ parcit cū aduersa tribuit. et q̄z sevē irascit cū semp prospera elargitur. In eodē autē loco souea remansisse dicit̄ in testi- moniū. Unde cū videret avariciā crescere i muluis vebemēter igemuit. ⁊ se de hui⁹ secu- li erūna liberari instanti⁹ oravit. Un̄ bñ po- tuit dicere illud apli ad Pdbil.ij. Dia petri- mentū feci et arbitror ut stercora vt xp̄z lucri- faciā et iueniar i illo p̄figurat⁹ i. s̄lis. Unde dicit̄ Ber. Beat⁹ q̄ p⁹ illa n̄ abiit que posseſ- sa onerat amata inqñat. qđ fecit beat⁹ Amb.

Bermon. III.

Zertio habuit flore et virtute castitatis quod deo inluminatur et ex ea pascit. Nam dicit apostolus Galatians. Fruca spinis est castitas. id est elegit electos suos in puritate. Unde Ephesians. Elegit nos a mudi constitutione ut essemus sancti et immaculati. Certe hunc florae puritatis habuit sanctus ambrosius. Unde legitur quod cum quadam vice misset in quandam ciuitatem per quodam episcopum ordinandum et eius electorum. Justina impatrix et alii beneficii praadicerent volentes ut de sua secta aliquos ordinaret. Tunc una de virginibus arrianorum impudenter ceteris ambrosiis cum vestimento apprehendebat volentes ipsum ad premulierum trahere ut ab eis celus de ecclesia cum iniuria pelleret. Cui autem ambrosius. Et si ego tam sacerdoto in indignum sum te tamen non detet in qualiterumque sacerdotem manu mittere. Unum tamen debuisti iudicium dei ne tibi aliqd contingat. Quod dictum confirmatum est. nam altera die morua est. Et sic cur ipse Ambrosius manu voluit trahere ad plumelias. ita ipse grammatica et plumelia reddens ea ad sepulcrum dedurit. quod factum oes pierreuit. Refert etiam Hieronimus. cui dixisse. Virginitatem non solu efferrim. sed etiam seruam. Ipse enim fuit castissimum. et sic prout quater florae castitatis habuit. Unde hic dicit de eo Iohannes illud Cantus. Vilectus meus candidus et rubicundus. Candidus propter castitatem et puritatem mentis. et rubicundus propter pulchritudinem corporis. Nam perfecta castitas non est tantum carnis vex etiam mentis. Unde Gregorius. Nulla est castitas carnis quam non comedat puritas mentis. Et sic prout prius scilicet beatus Ambrosius ex nobilibus floribus. et virtutibus surxit mel puritanus. Unde hoc dicitur ambrosius. ipsa redolens dei. Nam ambrosius dicitur ambra quod est spes valde redolens et preciosula. et sicut quod est deus quod spes redolens dei. Unde ipse est de numero illorum quiibus dicitur apostolus. ii. Cor. vii. Christi bonus odor sumus. **A** Secundo dico quod in vobis premissis notati plures apes dulcis opatio cum concluditur. fructus illorum benevolentia dulcoris. Est nota dum quod apes habet triplicem operationem naturaliter quam etiam habuit Ambrosius spiritualiter. secunditate in preciis sagacitatem in opere. sed dulcedinem in labore. **P**rimo dico quod apes benevolentia perit. quia singulis annis geminos fructus reddit. sic sanctus Ambrosius habuit secunditatatem in preciis

bonorum operum. nam geminos fructus reddit. sed iuventutem et senectutem. Juxta illud Ecclesiastes. xij. Absente semina semetipsa et vespe non cesset manu tua. q. d. In iuventute incipit bonum opus tuum et in senectute non dimittas. quod fecit sanctus Ambrosius. Unde cur signum legitur quod natum est et in tunc iacuisset et dormiret subito eramem opum aduenientis in os eius ingrediendi vices frequenter uit quasi in aliueolum. ibi nunc suos intraret et ererit. que postea euolates in tam aeris altitudinem subleuante sunt ut oculis hominum minime videri poterant. quod videns patitur. Si virerit infantulus ille aliquid magni erit et sic statim traditur litteris et iuventutem in bonis et sanctis opibus incepit et in senectute usque ad finem vite plenum. Et sic prius quod habuit secunditatatem in preciis bonorum operum cum iuventute et senectute in virtutibus plenum. Unde ad gallicantem. Bonum facientes non deficiunt vello tempore sequitur. Tempore suo metem. s. vita eternam. Unde dicitur saluatoris. Deus noster. Qui preuerteretur in fine his salutem erit. **B** Secundo dico quod apes benevolentia sagacitatem in opere. nam mira et sagaci operatione domiciliu et mel coponit. Sic sanctus Ambrosius habuit sagacitatem opis. Nam mel diuine sapientie et dulcedinem sacre scripturam et sagaci operatione posuit in corde suis et aliorum. Unde Ecclesiastes. xviii. In medio ecclesie operatur os eius et impluit eum dominus spiritus sapientie. Unde legitur quod ipse romane liberalibus scientias est edocitur quibus diuini scientias plures ad fidem pertinet. Unde quidam hereticus durus disputator et inconfertiibilis ad fidem cum audiatur Ambrosius predicationem vidit ad aures eius angelum loquenter verba quod ipse predicauit. Quo viso christianus effectus est. et fidem quam presequebaturcepit defendere. Ipse enim sanctus augustinus doctorem egregium ad fidem pertinet. sic dicit in legendis scripturis augustini. Cum ei Augustinus. adhuc esset infidelis. cepit scripturam ambrosio adberere et audire ei predicationes frequentes quod error et heres et manicheorum disputauit et ipsum apostolos romanorum et autoritas et scriptura uit. ut ita error illea corde Augustini penitus pelletur. et sic ultimatum adueniente paschaliter ipse cum Augustino anno xxx. meritis matris et predicatione ambrosius sacramenta baptismi suscepit. Tunc sicut fertur Ambrosius dicitur. Le deus latu-

De conceptiōe beate marie uirginis

dam⁹. Et Aug⁹. r̄ndit. te dñm cōfitemur ūc. Et sic ip̄i duobū hymnū alternaū cōposū erūt ⁊ vslqz in finē decantauerūt. Et sic p̄z q̄li ter mira ⁊ sagaci opatiōe in cor sūu ⁊ aliorū semiauit dulcedine sacre theologie. Unū potuit dicere illū ad aug⁹. prouer. iiii. H̄ia sapie mōstrabonib⁹. l. sacre scripture. Et Aug⁹. ad oēs q̄s Ambrosi⁹ docuit potuit illud dicere Jobel. iiij. Eruliater letami in dño do nostro q̄ dedit nobis doctorē iusticie. **E** Ternio dico q̄ ap̄is bz sedulitatē in labore. q̄a rāro ociosa erūt. M̄a de flore in florē volat ⁊ fugit mel. Sic sanct⁹ Ambrosi⁹ nunqz fuit oculos. Sz ppter amore dei fuit sp̄ in sanctis occupatioib⁹. M̄a fm Greg⁹. Amor dei nun q̄ est ociosus. Unū legit de eo q̄ ip̄e fuit ita se dul⁹ in labore q̄ libros q̄s ip̄e dictauit et in spirantiōe diuina p̄pria manu scriberet nisi cū infirmitate corporis guareſ. De illo aut̄ labore iuit ad aliū labore. H̄est q̄ fuit tāte abstinentie q̄ quidie ieiunauit nisi in sabbato ⁊ in die dominico ⁊ i sumis festiūrāib⁹. Et de abstinentia iuit ad amore dei q̄ desiderium martyrii. M̄a cū p̄posu⁹ valeuniū impatoris mandauit Ambro. dices. Tu p̄enīs impatorib⁹. caput tuū tollo. Cui Ambrosi⁹. De⁹ p̄mitat te vt tu facias q̄d minaris. Unū cū a paulino interrogaret cur sc̄os q̄ moriebāt sic deflerz r̄ndit. M̄o puteris q̄ fleo q̄ recellerūt sz ideo q̄ me ad gl̄iam p̄cesserūt. Cū aut̄ viderz q̄ p̄ mortyru⁹ ad deū venire nō poterat vchemēter ingemuit ⁊ se de erūna b⁹ seclī liberari ex orauit. Q̄d cū se obtinuisse p̄cepit reuelauit fratrib⁹ q̄ vslqz ad dñnicā resurreciōis secū esent. Unū an paucos dies ante qz derineret i firmitate cū dictaret aliq̄ subito ip̄is videntibus ignis caput ei⁹ coopuit in modū scuti breuis ⁊ paulat⁹ p̄osei⁹ tanqz babutator in domū intravit. Lūc facies ei⁹ quasi nix effeta est sz post aspectionē eoz reuersa est. post paucos aut̄ dies cepit laborare in infirmitate. Lūc comes italie cū essz mediolani cōuo cauit nobiles dicēs. q̄ fatto viro recedēte timē dū eset ne ualie interit⁹ imineret. Rogauit⁹ vt vīz dei accederēt rogates vt libi adhuc spaciu⁹ viuedi⁹ perraret. Q̄d cū ille ab eis au diuit. respōdit. M̄o ita int̄ vos vixi vt me vīz

uerepudeat. nec mori timeo q̄r bonū domū nū babem⁹. Unde honorat⁹ ep̄s vercellensi q̄ obitū sancti Ambrosij expectabat cū se so por bedisset vocē tērno se acclamantē audiuit. Surge q̄a mō Ambrosi⁹ ē recessurus. q̄ surges mediolanū p̄cit⁹ venit ⁊ ei sacramen tu dñici corporis dedit. mox ille man⁹ i modū crucis exp̄adit. ⁊ spūm int̄ vība orōis efflauit. Cū aut̄ in nocte pasce corp⁹ ei⁹ fuissz delatū plurimi infantes baptizati eū viderūt. ita vt aliqui eū in cathedra sedentē aliqui eū ascendētē digito suis pentib⁹ demōstrauerūt. Et sic p̄z qualitē labore in labore ⁊ de labore in eternām requiēvit. Unde ip̄e ē de nūero illorū de qb⁹ spūscitūs p̄ os dauid dicit. Ibūt de vīture in vīritate. Q̄d ip̄e sapiēs cognouit in spū sc̄to cū dicit M̄rouer. iiii. Justorū semita q̄li lux splendēs p̄cedit ⁊ crescit vslqz ad p̄fecram dīe. s. in patria. vbi cū magno gaudio cū oībus elecīs gaudet. Unde h̄est illa dies quā fecit dñs exultem⁹ ⁊ le. in ea. Unde pludit d eo. Frucri⁹ illi⁹ bz in iū dulcedinis ūc.

De conceptione beate marie virginis. **Sermo. V.**

Dincepit me ma/ cter mea. p̄s. l. Uerba possunt esse vīnis Marie cui⁹ festū p̄ceptionis ecclīa bodie celebrat. M̄olatae charissimi. dicit ei Ambrosi. i. ii. de generat. ⁊ cor. q̄ meli⁹ ē ee q̄z n̄ ee. Cū igit̄ de⁹ voluit mariā dilecta suā matrē esse p̄ducere ordiauit vīana sterileā p̄cū peret ⁊ peret. iō misit angelū suū vt nūciarz sc̄ē annē q̄ deberet p̄cipe ⁊ pere filiā ⁊ nūcupare nomē ei⁹ maria. q̄ p̄cepit ⁊ pepit ⁊ filiā ī esse nāte fm dīna ordiatiōz p̄duxit. q̄r bñ maria tūc dicere potuit. Dōcepit me ma. m. **B**

Cūrca p̄cepto; vīgis marie tria sūt notāda. q̄ tangūt bodiernū festū. M̄rio quō vīgo Maria a matre sua ipsalitē p̄cepta. Sc̄do quō si ne originali p̄ctō. Lūtio q̄ p̄ns festū p̄ceptōis celebrari dī. **D**e p̄mo sc̄iedū q̄bta vīgo maria p̄cepta ē a pentib⁹ singlaris p̄fecciois. s. ab āna matre sua ⁊ ioachī p̄re suo. M̄ocnota i sermone dī natuitate vīgis marie. Sc̄do q̄li ne originali p̄ctō ē p̄cepta. q̄d oīdit̄ i r̄iplr. p̄io q̄ fuit a dō p̄suata. sc̄do q̄ Bēp sacrā scrip-

Bermon. V.

tura p̄figuratū ac p̄dicta sc̄iōꝝ doctoꝝ app̄-
batū.tertio q̄rē exēplis p̄nūciata ac p̄firmata
Bico ergo q̄ maria sine originali pctō ē cōce-
pta. q̄ fuit a dō p̄fūata. Circa qd notādūz
q̄ p̄fūatio v̄gis ab originali pctō oñdit iimpl.
b̄m tria attributa i dinis. s. p̄ potētia. sapia. t̄
bonitatē. q̄ attribuit p̄sonis i diuinis. Mā vt
dīc magister lib. i. dis. xxxvij. q̄ q̄zuis i deo sit
vnū t̄ idēz penit⁹ potētia sapia t̄ bonitas. t̄n
potētia a p̄propat̄ patrī. sapia filio. bonitas
spūsc̄to. b̄m ista tria v̄go maria ē a trib⁹ p̄so-
nis in dinis ab originali p̄fūata. Un̄ueniēt
p̄st dicere ill̄. i. Mach. ix. Abiit ut iferam⁹
crimē gl̄e nostre. i. v̄gīne marie. Ip̄a ē. n. gl̄ia
sc̄iē trinitatis. Un̄ dīc Ber. Maria sinū grē
oib⁹ a puit vt d̄ plenitudine ei⁹ accipiāt vni-
uersi. captiu⁹ redēptiōz. eger curatoꝝ. tristis
d̄ solatoꝝ. pctō. veniā. iust⁹ grāz. agel⁹ leniā.
tota trinitas gl̄ia. Ecce quō maria b̄m Ber.
est gl̄ia sc̄iē trinitatis. q̄ re b̄n dicit absit z̄. C
Un̄ p̄mo oñdit q̄ de⁹ paꝝ p̄fūauit mariaꝝ.
q̄ potuit. iō sibi attribuit siue a p̄propat̄ potē-
tia. Un̄ magister li. i. dis. xlj. dicit. O ipotēta
dei ē t̄ oipotēs ē de⁹ q̄ oia potuit q̄ vult. Cū
igit̄ de⁹ si oipotēs ip̄ etiā potuit suā matrē
p̄fūare. Et q̄zuis de⁹ dederit illā legē t̄ siuaꝝ.
q̄ p̄p̄ pctūz p̄moꝝ pentū oes boies deberet
p̄bere originalē t̄n ip̄ voluit enā p̄uilegiare
suā matrē ne p̄beret originalē. Mā lex dicit. q̄
p̄nceps v̄niuersalē n̄ eastric⁹ legib⁹ siuis. cuꝝ
ip̄ esit s̄ oēm legē. Iḡt q̄ntūcūqz fuerit dīne
legē oēm boiez p̄bere originalē. de⁹ t̄n potuit p̄-
fūare sp̄eali p̄uilegio suā dilecta matrē ne in-
currerz maculā. sicut etiā ip̄ d̄dit sp̄eale p̄uile-
giū enoch t̄ belye p̄legē cōem morēdi q̄s
p̄uētes trāstulit d̄ B̄mō. vt b̄t gen. v. 2. vii.
Be. ii. q̄ cū debebat b̄m cōem legē a deo data
mon. Juxta ill̄ Gen. ii. Iduluis es t̄ i pul.
reuer. lic de⁹ potui facere dādo in spāli ma-
tri siue p̄uilegiū t̄ cōem legē dāra oib⁹ vt p̄ci-
peret in pctō originalē t̄ ip̄ v̄go si. Un̄ p̄p̄
ill̄ possēponit vna p̄clusio q̄ est dīnētōne
sc̄iō doctoris subtl. dñi aureoli. frāciscīma-
ronis. bugonis d̄ nouo clāistro. t̄ aliōꝝ p̄l
mox doctor. q̄ ē t̄al. q̄ sicut v̄go dī genitrix ta-
liē fuit sc̄ificata a n̄ suā natūratē q̄nūqz alii
qd pctūz actuāle hūit. ita v̄acit sc̄ificari p̄;

tuit q̄nūqz pctūz origiale babuiss; Un̄ dicit
B̄lū. d̄ nāta t̄ grā. Hac v̄glē excepta si oēs
sc̄iē t̄ sc̄iē dīcgregari possent t̄ q̄reret ab eis
an pctūz baberet q̄d r̄sideret nisi qd Joh. ait
Si dixerim⁹ q̄ pctūm n̄ bēm⁹ nosip. sed u. t̄
vitas i nob̄ n̄e. F̄ Ecclō oñdit q̄ de⁹ fili⁹
p̄luā sapiaꝝ p̄fūauit suā dilecta matrem ab
originali pctō. q̄ decuit euz facere. iō attribuit
sibi sapia q̄ se rātu in aias sc̄iās trāffert. vi. dī
Sap. vii. Cū ergo dīc fili⁹ q̄ ē sapia p̄s volu-
it inhibitare v̄gīne maria dicit ut ea p̄fūaret
Un̄ dicit ps. i. spū. Domū tu. de. san. dñe. S̄z
sc̄itu do vi dicit B̄yo. ē mūdicia ab oib⁹ in q̄
namētis liba. s. mortalib⁹. venialib⁹. t̄ origi-
nalib⁹. t̄ ergo decuit ip̄m p̄fūare matrē suaz
ab originali pctō. Un̄ dīc. Ans. in li. d̄ p̄ceptu v̄-
ginali. c. xvij. q̄ d̄ v̄gīne mūdissima dei filius
nāt⁹ ē. Mā decebat vt illi⁹ hois p̄cepto dī ma-
tre purissia fierz. t̄ decēs erat vt matrē dī ea p̄i-
riate n̄terzq̄ b̄ dō neq̄t maior. intelligi. cui dī
pat̄ v̄nicū filū suū quē ita daturuz displosue-
rat vt nātalit̄ ēēt vn⁹ de⁹ t̄ idēcōis fili⁹ dī p̄a-
tris t̄ v̄gīnis. Si mō v̄go n̄ fūiss; p̄fūata ab
originali tūc maior. fūisset puritas b̄ deo q̄z
puritas v̄gīnis. qd deū n̄ decuiss; p̄z b̄ p̄ma-
miliere q̄ fuit creatā in grā t̄ in statu innoce-
tēz in puritate originalē iusticie p̄ quā poēcat
stare in lūnia puritate p̄petēti rōnali creatū-
re. vt p̄z p̄ magistrl. i. dī. v. vbi dicit q̄ hois in
creatōe data ē potētia stare. i. n̄ declinare ab
eo qd accepit. i. puritas originalē iusticie. Sz si v̄-
go gliosa n̄ fūiss; p̄fūata ab originali pctō. t̄i
curriss; pctūm origiale tūc puritas eue q̄ fū-
ut auctrix imūdicē t̄ initū pctī fūiss; mulū
maiō. q̄z puritas marie q̄ ē destrictrix totī
pctū. qd deū n̄ decuiss; ergo un̄ueniēt p̄cludi-
tur q̄ de⁹ fili⁹ cui attribuit sapia p̄ suā sapie-
tia p̄fūauit matrē suā. cū eū decuit facere q̄
sit siue originali pctō p̄cepta. Un̄ dicit Ber.
Hāc fecisti dīne i maginē bōtans tue vt i ea
velut arn̄fex ostideret magisteriū pietatis tue
S̄z Lētō oñdit q̄ de⁹ sp̄ūsc̄tūs p̄fūam
bonitatē p̄fūauit v̄gīne mariam ab originali
pctō. iō attribuit sibi bōtās q̄ oia a dō crea-
ta sc̄iā sūt bona. Mā dī. Aris. vii. etbi. q̄ qual
vnuſqlz est talia opatur. Cū ergo deus sit
summū bonū. seq̄t necessario q̄fc̄tā sua sint

De conceptio beate marie virginis

bona. Iō dī H̄en. i. Ut dicit de cūcta q̄ fece. et
 e.v. bo. Cū igit̄ de p̄ oib⁹ creaturis p̄legit
 mariā i matrē vt ex ea sumer̄ būanā natāz̄ i
 q̄ recuperare voluit totū bonū p̄ p̄tūz amissū.
 seq̄t p̄ueniēt q̄ ip̄e ea p̄fuauit de facto ab oī
 p̄tō. Un̄ dīc Āns. i. li. quē edidit d̄ceptōe v̄
 ginis. Indignū ē q̄ illa q̄futa erat mat̄ dī et
 dñā angloz aliquid fūllz d̄ plorō boiz p̄tōz
 Iō dīc ibidē exp̄sse q̄ n̄ p̄traxit origiale. Un̄
 totū motiuū q̄ ista s̄nia d̄ p̄fuatōne v̄gis ab
 origiali fulcit d̄sistit i bacrōe. s. q̄ de p̄tuit
 facere q̄ntū qd̄ p̄mū. et si potuit decuit q̄ntūz
 ad scđm. et si decuit factū fuit q̄ntū ad tertiuū.
 Un̄ dīc Aug. i. li. denaſa et grā. in v̄gine ma
 ria nullū vñqz fuit p̄tūz. Cū ei de p̄tūs agit
 pp̄t honorē dei nullā q̄stionē volo h̄ē de ea
 Si ergo ē dei honor. certū ē qd̄ factū sit. Un̄
 dīc Āns. O tubūdicia inē m̄lieres q̄ anglos
 vincis puritate et scđos sup̄as scđitate. Ia
 Scđo dico q̄ v̄go maria ē sine p̄tō origia
 li p̄cepta q̄ h̄ē p̄ sacrā scripturā p̄figuratōz.
 ac p̄ dicta scđoy doctoz p̄batū. Un̄ figura h̄ō
 p̄cēlit i ezechia rege de q̄ dīc. ysa. xxvij. 7. iiiij.
 Be. xx. q̄ ip̄e erat moritur⁹ s̄m oēs cās inferi
 ores et s̄m dei ordianoz et volūtate. Ma deus
 misit isaiā pphaz ad eū vt dicer̄ ei ex pte dei.
 Bispone domui tue q̄ morieris et n̄ viues ē
 Et in mōr̄ a cā p̄ma p̄uenta fuit cū de. xv.
 ānos vite sue addidit. Sic q̄zuis v̄go ḡliosa
 s̄m cōem cursū potat p̄cipi i origiali. tñ de
 p̄uenit ne ei⁹ mat̄ dilecta sic ceteri boies inq̄
 nare. Ia⁹ figura etiā p̄z i abraā q̄ fuit redē
 pt⁹ de vr. i. fuer caldeoz ne p̄burerēt i q̄ aram
 frat su⁹ fuit cōbust⁹ q̄ tñ natāli opatōe ipsi⁹
 ignis potuit p̄buri nisi fuissz a dō p̄fua. Si
 gura h̄ō p̄z et Bañ. iiij. vbi dīc p̄tres pueri in
 fornace accēla fuerāt p̄fua. ne p̄burerēt. sic
 v̄go maria fuit p̄fua ab origiali. Un̄ dicit
 Dyo. i. li. d̄ anglica hierarch. c. viij. pte. x. Op̄
 timū gen⁹ purgatōis ē n̄ a sorde q̄ infuit sed
 ne inſit. qd̄ accidit i v̄gie maria. Et h̄quō fu
 it salutata p̄ angelū sume dīcedo Blue qd̄ ē ſi
 ne ve. si macīata fuissz vicio et ve origial⁹ p̄tū
 seu culpe. Quare dīc Aug. i. li. d̄ beresib⁹ i p̄
 sona xp̄i sic. si potuit mat̄ mea inq̄nari cū ea
 facerē. potui ex ea inq̄nari cuze ea nascerer.
 qz v̄trūqz ē impossibile. Si mō est ip̄ossible q̄

maria mat̄ dī inq̄naret vt vult Blug. seq̄t q̄
 n̄qz būit origiale p̄tūz. Itē idē dīc Āns. i. li
 bello quē edidit d̄ceptōe v̄gis. et dīc exp̄sse q̄
 n̄ p̄traxit origiale. Itē Bich. d̄ scđo vic. Itē
 doc. subtil⁹ i h̄mōe d̄ceptōne v̄gis. Itē vene
 rabil⁹ linconic⁹ i suis dīctis idētenz. Itē aug.
 i. li. d̄ natā et grā m̄ltipl̄ p̄bat et dīc beatā v̄
 ginē ēē sine oī p̄tō. Cū igit̄ tot magni et sole
 nes doctores tenet q̄z aliq̄ sunt magni scđi q̄
 maria sit sine origiali. seq̄t q̄a q̄libz catholiz
 co ētenēdū. Et rō ē. Ma dicta scđoy fuerūt in
 q̄libz p̄cilio p̄firmata. vt p̄z. xv. dīc. c. scđā. Ibi
 ei scđā synod⁹ p̄firmat dicta scđoy. s. aug. bies
 ro. et alioz. Et dīc q̄a cūctis fidelib⁹ sūt reti
 nedā sicut q̄tuor euā geliste. cū scđi doctores
 dīct v̄ginē maria ēē p̄ceptā sine origiali. seq̄t
 tur p̄positū. Certe nec mīz q̄ista affirmatio
 a catolicis teneat. cū etiā saraceni illud p̄co
 niū sibi attribuāt. Ma i qdā li. suo q̄ dīalko
 ran. q̄ liber fuit edit⁹ p̄discipulū machometi
 et autētē int̄ eos. vbi sic inq̄t machometi
 discipul⁹. audiui nūcūm dei dicētē. Null⁹ de
 filijs adā nascit quē n̄ tāgat satbā p̄ mariaz
 et filiū ei⁹. Quapp̄t et p̄pē machomet⁹ collau
 dās v̄ginē in suo alcorano sic dicit. O Ma
 ria de v̄riqz deputauit te et elegit te sup̄ femi
 nas scđoy. O maria de ānūcia uitib⁹ v̄bū
 suū de se. nomē ei⁹ messias. et ih̄s mariefili⁹
 honorabit ih̄s seclō et alioz ē. I Lero
 dico q̄ v̄go maria ē sine origiali p̄cepta q̄a ē
 exēplis p̄firmatū. Sp̄ealitāt trib⁹ exēplis q̄
 scđā sūt i trib⁹ magnis doc. scđē matris eccl̄ie.
 scđ i magistro alexandro nyccam. i dñō bona
 uētura cardiale. et scđōber. Et p̄mo p̄firma
 tū et p̄batū ē miraclo et erēplo qd̄ faciū est in
 magistro alex. nyccam. d̄ q̄legit q̄ trib⁹ vici
 b⁹. p̄seq̄nt p̄mulgauit se dēfīciatuz beatā v̄
 ginē ēē cōceptā i p̄tō origiali q̄ sp̄ p̄ infirmi
 tate p̄hibit⁹. et tādē p̄posuit et p̄misit finalē d̄
 clarare et dēfīciare bāc p̄clusiōz. q̄ itez nocte
 p̄cedēte incidit magnā infirmitatē et mltū pa
 tiebat. Lūc inuocauit beatā v̄ginē vt ei sub
 ueniret. Un̄ v̄tute illi⁹ inuocatōis venit bea
 ata v̄go de nocte regio silētio ip̄o tñ vigilāte.
 dīcēs ei. Ma cōfirmitatē pateris p̄ eo q̄ me
 ēē cōceptam in peccato originali p̄barenite
 ris. Et arrepto cultello pedisse que sue excidie

Sermo. V.

D

De latere magistri maximæ et sete putredinæ
razumptio acu et serico filo solvdat lat⁹ vbiqz
Et recedete bta vngue magister opneualu
ut et vocavit scolarē secū i camera dormientē
qui inuenit sūm re gesta pleni⁹ et pfecte. Magi
ster vero postea amouit ipsa opinionē et ppo
suit magnū liby dceptōne vnginis q̄ sine oī
pcō originali eis dcepta. Unū i eodē li. expo
suit de bta vngine illō. Cān. viii. Tota pulcra
es amica mea et macta nō ē in te. q̄ nec origi
nalis nec actual' pcrī. Scđo pbatiū est p mi
raculū et exēplū qd faciū ē in dñobonaetū
ra q̄ enā tenet li. vii. dīs. viii. q. vii. et viii. q̄ vgo ma
ria sū sine originali pcō dcepta. Unū ferē de
eodē qd accidit pslī⁹ q̄ qdā deuot⁹ frā ordi
nis minoy freqnē oī nocte deuote orauit in
choro. q̄ cū sūcī orōib⁹ exēput audiuit quēdaz
sonū q̄li vnius musce. i. mucke die alī grofe
brūmet v̄l gebūmelet. et mirabat qd Besser et
qd significaret q̄ audiret talē sonū t̄pē insolito
et attēt⁹. Siderauit et plib⁹ noctib⁹ sp audiuit
illū sonū s̄ altare vnginis marie. Oben vnd dē
gervelbe. postqz at pluries audiuit et multuz
mirat⁹ ē. dicit adiuro te p dñm nostrū ielum
xpm ut dicas mibi qd sūs. audiuit vocē dicē
tem sibi. Ego sū bonaeturā. q̄ aut D eximie
magister. quō ē vob et q̄re faciūs talē in soli
tu sonū. q̄ r̄ndit. Bñ erit de me q̄ sū dñuero
saluādoz. l. exq̄ tenū illā pclusionē q̄ bta v
go ēēt in pcō originali dcepta. iō sustineo B
sup altare b. v̄gis purgatorū et pēnā mēa. et
poliqz purga⁹ fuero euolabo adcelū. Unū
bonaeturā p̄t dicere illō ps. de ista pclusionē
pp̄t remortificamur tota die. Tertio pbatiū
est p exēplū qd faciū ē in scđo Berñ. q̄ tenuit
beatā vnginē ēē dceptā in pcō originali. Unū
dicit i qdā sūm exponēs de bta vngine illō v
bu. Elufer rubiginē d' argēto et sic egredietur
vas pulcerimū. Hē de vngine maria dicit. au
fer rubiginē. i. originalē p̄tū. et sic egrediet
vas pulcerimū. i. vgo gliosa. igit sūm eū sūt
in ea originalē p̄tū. Unū pp̄t bāc opionem
ferit de scđo Ber. eū p̄t morē cuidā cū macta
apparuisse afferēs se illā brē pp̄t B̄ q̄ ipē tenu
ut brāz vnginē ēē dceptā in originali. et sic p̄t quō
pbatiū est p tria exēpla q̄ vgo gliosa sū sine
originali dcepta. Unū bñ dī illō. J. o. v. Tres

sūt q̄ testimoniū dāt. s. v̄gini marie q̄ sū sine
originali. Et Bñ. ii. illā tres q̄li ex uno ore
laudabāt deū. s. q̄ matrē sūnā p̄fauuit ab ori;
ginali. K Tertio pnciplr dico q̄ Bfestuz
pceptōis dī celebrari. Unū dīc Apls. Illō ē ve
rā amator vnginis q̄ nō vult colere diē pcepti
onis ei⁹. sicut mlti faciūt q̄ loco pceptōis di
cūt sanctificatō. Circa qd notādū q̄ libēt de
bem⁹ diē pceptōis marie celebrate et colere.
pp̄t utilitatē quā id exp̄sq̄mūr. illā q̄ illud se
ltū digne celebrat i oī sua necessitate et angu
stia p b. vnginē liberat. Cui⁹ exēplū habet in
abbate bessino. q̄ p̄q̄ illō festū celebrare pro
misit fuit pb. vnginē a piclo naufragij libera
tus. vt p̄t i ei⁹ legēda dceptōe. illā legit. q̄
tpe illo q̄ diūle pietati placuit gētē anglorūz
corrigi d suis mal'morib⁹ et officijs sue serui
tutis arti astrigere subegit eādē patriā glo
riosissimo duci normādoz noīe guilhelmo.
q̄ ei⁹ virtute et idustria dīgrates ecclasticī or
dinis i meli⁹ reformauit. Cui⁹ bonis et scūs
opib⁹ iudēs diabol⁹ iūnic⁹ oīm iūstoz q̄ li
bent p̄dīcū dñi successib⁹ cū malicia occur
risset. qd tñ dñho ptegēte nō potuit. Unū da
ci audiuerāt totā anglā esse subiectā normā
dis. Guīt indignati sunt timētes se p̄uari suo
hereditario iure. pauerūt se vt veniētes p̄di
ctū dñm normādoz d anglia expellerēt. q̄ cō
perio p̄dīcū rex et dñs milii qndā abbātē no
mē bessinū vñz religiosum i daciā vt inqrat
b⁹ rei vñtate. q̄ veritate habita reuerteret ad
angliā. Qui cū p̄t fidēlñūc⁹ factū p̄scrutare
tur ita uirūt. et cū ellz i nau sup mare lbito sur
gentib⁹ dēlis vñtis vñdiqz borida tēpestas
ac vnde magne. q̄ nauis fatigatis fractis re
mis ruptis funibus cadēibus velis spes sa
luis amittit. Cunqz de vita desperati solū
modo curā aimaz creatorū suo magnis cla
morib⁹ p̄tendārēt. ecce subito cōspicunt qn
dā vñz pontificalib⁹ infulis vestitū quasi in
ter vndas stantē naui proximū. Qui abduo
cahs ad se abbātē bessinū dicit ei. Cis per
culū maris euadere. vis in patriā san⁹ redi
re. Cunqz ille in fletu letoto corde desidera
re iō soli respōderet. Lunc scias inquit me
a dñha nostra dei genitrice Maria quā ita se
riose inuocasti directum. Et si dictus meis

De sancta Lucia

obipare volueris san^{ct}o cū comitatib^{us} euades
ūminēs piculū maris. q̄ p̄misit tonū si euades
ret. Lūcāt. p̄mitte dō r̄ mibi q̄ diē p̄ceptōis
matris xp̄i ānuarī solēniter celebrabis r̄ cele-
brādū pdicabis. At ille. q̄ die erit h̄festū cele-
brādū. Qui ait. vi. yd^o decebris h̄festū solen-
nizādū tenebis. Et q̄ inq̄t abbas officio vte-
mūr i ecclastico obseq̄o. Dē inq̄t officiū qd̄
dō in ei^o nativitate dicet r̄ p̄ceptōe. excepto
q̄nomē nativitatis mutabilī nomē p̄ceptōis
h̄is dictis ille dispuit r̄ citi^o dicu sedata est
tēpestas. Abbas cū suis icolumis p̄cito fla-
tu ā gl̄icis applicuit litorib^{us} r̄ q̄ viderat r̄ au-
dierat oib^{us} notificauit. r̄ statu in suo cenobio
statuit idē festū solēnit̄ celebrari. r̄ ip̄e q̄dū
vixit dñote celebrauit. Un̄ dīc Ans. Quisq̄
p̄sul aut abbas ā plat^o es recole diligent h̄ac
festivitatē r̄ cūctis iube coli ipam. q̄ si ea ro-
to corde amaueris nūq; d̄ ḡdu tuo deposit^o
eris. Un̄ canit eccia. Cū iocūditate p̄ceptōis
cele. Itē exēplū de clērico fornicāte r̄ i seca-
q̄ submerlo. cui^o aīaz b̄ta v̄go reducīa ab v̄-
seris corpori restituit r̄ diē p̄ceptōis sue ei indi-
xit celebrādū. q̄ statū v̄ta heremita assumēs
b̄nificiū ab ip̄a recepiū oib^{us} enarravit r̄ dīc
p̄ceptōis q̄dū vixit dñote celebrauit z̄c. Et
sic maria v̄go vult subuenire oib^{us} diē p̄cepti-
onis ei^o digne celebrātib^{us}. r̄ ip̄azī p̄cīo origi-
nali nō ē p̄ceptā credētib^{us}. s̄ic illi q̄ dicuit ip̄az
esse p̄ceptā i p̄cīo originali nō dñt ab ea veniā
sue grāz petere. Un̄ Ans. in d̄ p̄ceptu v̄gia-
li dicit illū nō debere veniā sperarea maria i
petrādā q̄ originali maculā p̄tinacē ponerz
in eadē. De sc̄ta Lucia Ser. VI

Lucet r̄ tenebre ea nō p̄phenderūt Jo.
i. M̄orate charissimi. q̄uis istud v̄-
bū sit dictū de xp̄o. tñ p̄uenīēt p̄t dīc de sc̄ta
lucia. In q̄b^{us} qdē v̄bistria notaēt in q̄b^{us} sc̄ta
lucia nob̄ triplī cōmēdat. H̄dīmū ē nob̄
litas nois qd̄ notaēt cū d̄r lux. Sc̄dm ē clari-
tas illuminatōis cū additur. in tenebris lucet
Lertiū est p̄staria fortitudis cū p̄cludit. r̄ te-
nebre e.n.co. Dico p̄mo q̄ in v̄bis p̄missi no-
taē nobilitas nois in q̄ sc̄ta lucia nob̄ cōmē-
dat cū d̄r lux. Lux. n.bz pulcritudinē in aspe-

ctu. M̄ā vt dīc Elm. M̄atura lucis h̄est vt
ois ḡua in aspectu ei^o sit. Certe bāc gratiā et
nobilitatē lucis babuit in se sc̄ta lucia. Nam
ip̄a fuit q̄druplici lumīe d̄corata. Clumine so-
lis. lune. stellaz r̄ ignis. **L**ux dīo fuit de-
corata lumīe solis. p̄lumē soli intelligit fides
M̄ā vt d̄ in libro de planetis. Q; p̄ncipiū il-
luminatōis planetaz ē a sole. sic fides ē p̄nci-
piū sp̄ualis decoris etiū v̄tutū. Un̄ dicit
Elug. q̄ fides ē p̄ncipiū oīum v̄tutū r̄ funda-
mentū oīm bonoz. Iō dīc apls. i. Co. iii. Fun-
damētū aliud nemo p̄t ponere p̄ter q̄z id qd̄
polū ē. s. fides. Un̄ sic sol naturali illuminat
ceteros planetas. ita fides illuminat oīes v̄tus-
tes. Un̄ sanct^o petr^o vocat fidē lumē. cū dicit
i. Idet. ii. Vlocauit nos d̄ tenebris i admira-
bile lumē. i. fidē. Un̄ i signū b^z dīxit xp̄s ceco-
vt habet Lu. xvij. Quid vis vt faciat ibi re-
spōdit cec^o. d. Bñe vt vīdea lumē. Qui xp̄us
Bespice q̄ fides te saluū fec. Certe isto lumī-
ne sol fuit sc̄ta lucia decorata. s. fide. qd̄ bñ no-
tat in ei^o legēda. M̄ā legit qd̄ fama bīē aga-
the crebresceret p̄ vniuersoz. puincia sicilie. et
q̄ad suū sepulcrū i ciuitate catbanēi multa
fierēt miracla. ita q̄ pl̄s d̄ ciuitate syracusa-
na de q̄ sc̄ta lucia orūnda fuit ad sepulcrz aga-
the freqnēt ret. q̄ppter i sc̄ta Lucia cū matre
sua nomie eutacia q̄babuit q̄ttuoz annos
grauē infirmitatē sc̄t fluxū sanguinis. ita q̄
nullo medicorū remedio poterat curari. ve-
nit ad sepulcrū sc̄tē agatbe. Et dū essent ibi. ec-
ce legebat euāgelīū illō. Sitengero tātū simi-
bria vestimentū ei^o salua ero. Lūc lucia dīxit
matri. Credis bis q̄legunt. Credē Elgathaz
passamp amore ei^o. r̄ ip̄a p̄t ubi ab illo. s. xp̄o
sanitate impetrare. Conunge ergo sepulcrū
eius credēs r̄ liberaberis. Et sic accesserūt ad
sepulcrū eius mater r̄ filia r̄ p̄strauerunt se i
orationē r̄ ceperūt lachymis rogare suffra-
gium. Et dū orōis p̄olritas tenderet virgo
Lucia obdormiuit r̄ vidit in somnis beatā
Elgathā in medio angeloz ornatā stantem
r̄ dicentē ubi. Horor mea Lucia virgo deo
deuota qd̄ a me petis. qd̄ ip̄a poteris p̄stare
xīnuo matri tue. Fides ei tua subuenit ei. et
ecce sanata est. Et sicut p̄ me ciuitas cathanē
suum sublimat a xp̄o. ita per te syracusana

Sermo VI.

decorabitur quia iocundū habitaculū deo
preparasti in tua virginitate. Et his audiatis
expergefacta surrexit tremēs et ait matri sue.
Mater mea ecce salua facta es. Et sic patet
quomodo sancta Lucia fuit decorata lumi-
nes solis. i. fidei. Unde bene xp̄s dicit ei illud
Matth. xv. O mulier magna est fides tua
fiat ubi sicut vis. Ideo merito verificatur
ea illud Eccli. vi. Non est digna ponderato-
rii et argenti contra bonitatem fidei illi. In
de Augustin⁹ de verbis dñi. Nulla scientia
mūdi maior qz fides catholica que peccato-
res saluat. infirmos curat. cathecuminoſba-
prizat. cecos illuminat. et in eterna hereditate
cū sanctis angelis collocat. **N** Secun-
do dico qz sancta Lucia fuit decorata lumine
lune. Idem lumen lune intelligit verecundia.
Nam sicut luna habet splendorē rubicunduz.
sic verecundia habet couerstationē pudicā. id
est. scheme rōet. Unde si cor tangit aliqua in
bonesta cogitatione. si aures audiunt aliquā in
bonestū. si oculi vident aliquos gest⁹ inbo-
nestos. facies verecundi hominis mutatur ī
rubedinē. et ideo verecundia comparat lumi-
nē lune. Unde Bern⁹ super Can. dicit. Vele-
cundia est ornat⁹ omnīū etatū. sed pulchritus
unnotescit in tenera etate. Quid amabilius
verecundo adolescentie. Verecundia est enim
splendida gēma morū in vultu adolescentis.
Unde Eccli. xxvi. dicit. Gratia sup gratias
mulier sancta et pudorata Terte talilumine
verecundie fuit decorata sancta Lucia. Un-
de legit qz ipsa dixit matri sue dū esset sanata
Idreco te p illā cuius p̄cibus es sanata ut
nunqz mibi sp̄sliū nomēs. id que datura
es mibi ad maritū. illa da pauperib⁹ ppter
nomen dñi mēi Iesu xp̄i quē p sponso elegi
Ecce quomodo fuit decorata lumine verecu-
die cū noluit sibi nominari aliquē sponsum
nisi xp̄m. Unbene dicit xp̄s de ea illud Sa-
piēte. vii. Sup salutē spēm dilexillam et p-
posui p luce habere illā. quoniam inertingui-
bile est lumen illi⁹. Et rōem assignat sp̄sscrūs
pos Baudib⁹ dices. Thron⁹ eius sicut sol in
cōspectu mēo et sicut luna perfecta in eternū
Unde de tali pulchritudine bene dicūt admi-
rando angeli in Can. vi. Que est ista que p-

greditur quasi aurora consurgēs pulchra vt
luna. Unde Ambrosi⁹. O qz pulchra virtus
est verecundia. ergo zc **III** **T**ertio dico
qz sancta Lucia fuit decorata lumine stellarū
rum. Idem lumen stellarū intelligitur sapientia
scripturarū. Unde dicitur Daniel. xii. qz
ad iusticiam erudiunt multos quasi stelle et
perpetuas eternitates. Qui autem docti fue-
runt fulgebunt quasi splendor firmamenti.
Certe hanc doctrinā et sapientiam luminis
stellarū babuit sancta Lucia. Nam ipsa in-
struxit matrem suam salubriter. et respondit
Dascalio sapienter. sicut legitur in legendā.
Nam postqz rogauit matrē suam ut substā-
tiā suā daret pauperib⁹. respondit mater
dicens. Omnia que fuerūt patris tui defun-
cti ante nouem annos intacta custodiēs pa-
trimoniū tuum potius ampliaui qz minui
mea vero sunt omnia que sunt. Legē prius
oculos meos et qdcunqz tibi placuerit de ip-
sis facultatib⁹ facito. Lucia dixit. Studi ma-
ter consiliū meum. Non satis dō carum est
qui sibi hoc dat quo ipse perfrui non potest
Nam quod das moriens ideo das. quia ferre
tecū non preualeas. Cuiens ergo ad salutē
corporis tuitenens dā christo qd possides et
quidquid te modo daturā sp̄sponderis vel
excogitabis christo incipe tradere. Unū tunc
omnia quasi erogata sunt pauperib⁹. vidui-
is. orphanis. peregrintis. et deo seruientibus.
Qd cum sponsus suus repedit qui fuit sibi ī
matrimoniu promissus contra p̄sensum su-
um venit ī iudicio Dascalis consularis. et
proponit lute dicens sponsam suā christiana
esse et contra leges augustorū vivere. Quaz
Dascalis apprehensaz corripiens cepit eā
ad sacrificia demonū compellere. Qui beata
Lucia dixit. Sacrificium verū et immacu-
latum apud deum et patrem. hoc est visitare
pupilos et orphanos in tribulatōne eorum.
Dascalis dixit. Matrimoniu tuum expen-
disti cū corruptoribus tuis. et ideo quasi me
retrix loqueris. Lucia respondit. Tlos estis
de quibus dicit apostolus. Corrumput bo-
nos mores colloquia prava. Guadens enī
alias hoīz meretricari et discedere a suo crea-
tore et seq dmoia atqz vaillimos lapides coleat

De sancta Lucia

Corruptores vero corporis sunt qui tempalem delectationem propoununt puluis semper nis. **M**alchasi dixit. Cessabunt verba cum peruen tu fuerit ad verbena Lucia respondit. Dei verba non cessare poterunt. **M**ascasi dixit. Tu ergo es deus. **L**ucia respondit. Dei sumus ancilla sum scilicet Iesu Christi. Qui dixit. **B**u steteritis anter eges et pavidas nolite coquere quod est. **M**ascasi dixit. In te ergo est spissitatem. Lucia respondit. **E**pistola dicit. Qui casti et pie in hoc seculo visserint templum dei sunt et spissitatem habitat in eis. **M**ascasi dixit. Ego faciam te ad luppenarduci et dum fueris scortata fugiet a te spissitatem. Lucia respondit. **N**on enim coinquinabit corpus nisi de consensu mentis. **N**on de sensu et voluntate iudicat deus. Ecce quod prudenter Lucia fecit cum matre sua ita salubriter instruxit. et passus est ita sapienter respondit. **V**nde canit ecclesia. In conspectu principis loquebatur sapientia. et dominus omnis dixerit ea. **N**on bene dicit deus sapientia **M**adouerba. **vii**. **A**melior est sapientia negotiacione auri et argenti. sequitur. **C**ie ei via pulcre. Ideo ipsa propter suam sapientiam bene est una de quinque sapientibus virginibus quod accipientes lampades suas venerunt obviam sposo Christo. ut dicit **M**ath. **xv**. **N**on dicit de Sapientie. **vii**. Est enim speciosior sole et super stellarum dispositio nomen lucie comparata inuenit prior.

Quarto dico quod sancta Lucia fuit decorata lumine ignis. **D**erum lumine ignis intelligit caritas secundum intellectum Christi dicentis **L**uc. **xii**. Ignis veni mittere in terram et quod volo nisi ut ardeat. **N**on dicit Gregorius. Ignis dominus in terram mittit cum cor terrenum et frigidum a fratre spissus inflamat. Tali igne et lumine fuit cor sancte Luciae in flammatum quod potius voluit mori quam Christum sponsum suum negare. **N**on dicens potuit cum sancto Mdero. Et si oportuerit me mori tecum non te negabo. **N**on enim ignis diuine charitatis tam ardebat in corde suo ut morte sustinuit pro Christo. **N**on legit in eius legenda quod cum **M**ascasi us munabatur ei morte si Christus non negaret et idolis immolare tantum deo. **C**ui Lucia respondit. **D**u uitias meas paupib[us] erogauit et iam amplius nihil habeo quod offeram. ideo meipsam sibi scilicet Christo offerendam tribuo. Ecce corpus meum ad omne supplicium est paratum. quod moraris. inci-

pe filii diaboli desideria penarum tuarum in meercere. Ecce qualiter ardebat in amore christi. **N**on potuit dicere illud **B**oy. **viii**. Quis potest nos separare a charitate dei. sequitur. Scio quod neque mors neque ignis nec vita nec gladius nec alia creatura potest nos separare a charitate dei. Et ratio est. quod fortis est ut mors videatur. Et sic pater quiter sancta Lucia quadriplici lumine fuit decorata. **N**on ipsa bene potest esse illa mulier de qua **E**poc. **xii**. dicit. quod si genu magnum apparuit in celo mulier amicta sole et luna sub pedibus eius et in capite eius corona. **xii**. **S**tellaz est. Ideo merito dicit Lucia a luce dicta. **N**on verificat de ea illud **Ecclesiastes**. In firmamento celi resplendens gloriose species celi gloria stellarum. **P** Secundo dico quod nota claritas illuminatio in quod nobis sancta Lucia commendat cum dicit. In tenebris lucet. Circa quod notandum quod sancta Lucia in tenebris luxit sua claritate fidei et bono exemplo inter homines ita quod plures quod nihil dulmine fidei babuerunt fuerant illuminati et conuersi ad verum lumen Iesum Christum propter eius sanctam vitam quam salubriter incepit mediauit et finivit. In principio matrem suam suis precibus salvando. In medio Christum spousum suum presentando. In fine hominibus suam potestate ostendendo. **N**on legit quod cum pascasi vidit quod ea a fide Christi non poterat reuocare tunc nimio furore precepit ministris ut igne copiosum circa eam iaceret ut celeriter consumeretur. et illa in nomine domini nostri Iesu Christi stetit immobilis dicens. Ego rogavi dominum meum Iesum Christum ut ignis iste non bnet mei et impetravi ab eo inducias martyrii mei. ut timentibus timorem passionis auferat Christus. Et sic patet quod suo bono ex exemplo luxit in tenebris infidelium ut confortarentur in fide. **N**on potuit dicere illud **M**ath. Sic luceat lux vestra cora hominibus Christus. **N**on psalmus. hoc in spusco cognovit. **A** facie eius signis exarsit et carbones ad est. infideles successi sunt ab ea scilicet in fide. **N**on dicit Seneca. Instruenda est vita illustribus exemplis et ab hoc fecit deus penitentes sanctos vel luminem mundum. **T**ertio dico quod notata in multis probatis fortitudinis in quod nobis sancta Lucia commendat quod nota cum concluditur. et tenebre eam non comprehendenterunt. Circa

Sermo. VII.

quod notandum quod sancta Lucia virtute dei
fuit ita astans et fortis contra inimicos qui ipsa
tenebre peccatorum. hoc enim existentes sine lumine
veritatis non poterat superare. quod deus erat cum
ea. Juxta illud. Cum ipso sum in tribulacione
est. Hoc cognoscens Baumus in sparsitate dixit.
Dñe in lumine vult tuum ambu. et in nocte ex-
ult. tota die. Ideo nihil perficiet inimicus in eo
et filius iniquitatis non nocebit ei. Unigenitus quod
cum Iudas scilicet videt quod ea non poterat amouere
re a bono proposito a christo et a castitate iucundis
sit venire lenones. et rythianer et tradidit eam
illis dices. Inuitate ad eam omnem populum etiam
dui illudat donec mortua denunciet. Qui cum
volebat ea trahere ad lupanarum statu pondere
ea spissatus fixit ut penitus moueri non pos-
set. Fecitque Iudas scilicet mille viros accedere et
manus et pedes ligari sed nullatenus eam pote-
rant mouere. Luci adducta sunt ex precepto pa-
scali mille parva boum ut ab ipsis traheretur et
nec sic poterant virginem christi mouere. Iudas scilicet
us dixit. Que sunt illa maleficia tua. Lucia
respondebat. Ista non sunt maleficia sed dei beneficia.
que est homo quod puella delicata a mille viris tra-
cta et non mora est. Lucia respondebat. Et si adhuc
decem milia adhibueris eum ut prius immobiles
me videbis. Et audies per me spumam sancti di-
centem. Cadet a latere tuo mille et decem milia a
deritis tuis. Quo audito plus torquebat. Et
iussit ignem copiosum circa eam accedere. ut su-
perabat. Luci amici Iudas scilicet videt eum
numis angustiari et torqueri iussent gladium
mergit gutture eius. Et festim percussa est in
igne que nequaquam loquela amittitur sed quodcum
voluit oravit et quodcum voluit allocuta est tur-
ba circumstantes dices. Annuncio vobis pacem
ecclesie dei data Maximiano hodie mortuo.
et byocleianode regno suo expulso. Et sic
ciuitati catbanensi soror mea agatha data
est pectrix et interuentrix. ita sciat me esse a
vno data huic ciuitati syracusani voluntate
dei feceritis. Dux beatus vnguio loquitur ecce mi-
nistri romanorum veniunt et Iudas scilicet compen-
derunt et vincit ad cesare ducunt. Studiuerat
enim cesar quod universam provinciam fuerat deua-
status et depdat. Qui produxit ad urbem roma-
nam et senatum accusatus et coniunctus capitali sen-

tentia ab omni senatu est punitus. Virgo vero
Lucia in loco in quo percussa penitus non est mo-
ta neque mortua sed dum supinxit consors suus
deles in fide donec sacerdotes venerunt et ei cor-
pus christi tradiderunt. et tunc ad dominum migravit. In
eodem autem loco est sepulta et ecclesia fabricata.
Iudas scilicet autem Christus constantini et Maxencii
circa annos domini cccc. et x. Et sic patet ei per
statuta fortitudinis quod sic lurit in tenebris et tenebre
eum non comprehendunt.

De sancto Thoma apostolo Sermo. VII.

Dicit enim apostolus ad hebreos. XI. quod im-
possibile sit sine fide placere deo. Cum igitem Christus
vult hominem et specialiter electos et suos ami-
cos salvare. ideo horat sanctus Thomas ad
fidem cum dicit. Noli esse incredulus. Est notandum
quod sanctus Thomas ostendit suam fidem quaz ha-
buit ad deum triplex. Iudicio in impleendo dei manu
datu. secundo in predicando dei verbum. tertio in
tolerando mortem propter Christum. **R**ecipio pri-
mo quod sanctus Thomas ostendit suam fidem in im-
pleendo dei manu datu. ideo in signum vere obedi-
entie confitebat Christum dominum deum suum. ut habetur
Job. xxviii. quod Christus dixit sibi. Insertum digitum
buc. et vide manus meas. et zaffer manus tuas et
mitte in latum meum et noli esse incredulus. sed fidelis.
Bespreditur Thomas et dicit ei. Dominus meus et
deus meus. quod tu es dominus meus et deus meus. ideo
tibi obediens debeo et te diligere. sicut Iudeus
dixit Act. v. Obedire deo oportet. Qualiter
autem deo obediens et ei preceptum impletum no-
tatur in eius legenda. quod cum esset apud cesaream appa-
ruerit ei dominus dices. Rex in die Sondiorum mihi
sit propositum suum abbasne querere boiem archi-
tectoria arte eruditum ut edificet sibi palacium.
veni igitur et mittas te ad eum. Cui thomas. Domine
quo vis mitte me propter ad iudicium. Cui domi-
nus. Glade secure. quod ego tecum sum. cumque in-
dos pruerteris ad me venies cum palma mar-
tyris. Cui Thomas dixit cum obediens. Domine
meus et deus meus et ego seruum tuum. fiat voluntas
tua. Cumque propositus forsan ambularet ait ei do-
minus. Quid vis comparare iuuenis. Cui ille
b

De sancto Thoma aplo

Dñs me⁹ misit me vt adducā sibi seruos in arte architectoria eruditos vt romano ope sibi palaciu⁹ pstruāt. Lūc dñs tradidit ei thoma afferēs eu in tali arte multū eruditū. Ha uigat̄es aut ad quandā ciuitatē venerunt in qua rex filie sue nuptias celebrauit. hic cū p̄ consulari fecisset vt omnes nuptijs interessent alias regē offendere. cōtingit illuc Abbane et Thomā introire. puella aut bebreia i manu gerēs fistula vñ quēqz laude aliqua cōmēdabat. Evidens ergo aplim intellectus eū eē hebreū eo q̄ nō manducaret sed oculos firoſ i celū haberet. Cūqz puella corā eo hebraice caneret. dices. vn⁹ est de⁹ hebreoy qui fecit celū & terrā. apostol⁹ ea zbec v̄ba repeteret sat agebat. Evidēs autē pincerna q̄ nō manducar̄ neqz biberet ſtantū oculos i celū leuar̄ ipsu⁹ in maxilla pcullit. Qui dirit aplis. Heli⁹ est te bic puniri qz in futuro seculo. nō hinc surgam donec man⁹ que me pcullit huca canib⁹ afferat. Illic ergo abiit ad bauriēdū aqm̄ leo eū occidit & sanguinē ei⁹ bibit. Laceratibus aut canib⁹ corp⁹ eius. vn⁹ niger canus dexterā manū ei⁹ in mediū cōuiū apportauit. Quo viſo oēs obſtupuerūt. Id uella au tem v̄ba eius referēs piecta fistula ad pedes apostoli ſe piecit. Lūc apostol⁹ ad petruoꝝ regis ſpōlum & ſpōlambndir dicens. Vandne adoleſcētulus iſtis bndicione dextre tue & in eoꝝ mentib⁹ ſemina ſemen vite. Abeute aut apostolo ſpōlus & ſponsa ambo obdōr̄ mieut & in ſomno vidēbat eis q̄ rer gēmaꝝ eos amplectere. & dixit. Apostol⁹ me⁹ bene dixit vos vt eterne vite pincipes ſitis. Euigilantibusqz mutuo ſibi ſomnia revelatibus. apostol⁹ ingredit dices. Per me⁹ modo vobis apparuit & me clausi ſianuis buc adduxit. vt ſup vos bndicito fructificet habeatis cornis integritatē q̄ eſt regina omnū v̄tuū. & fruct⁹ ſalutis eterne & ſoror angelorū. Illic illo referēte duo angeli appauerūt eis dicentes. Hos ſum⁹ angeli ad custodiā vestri deputati. & ſi monita apostoli bñ ſervaueritis. offerim⁹ deo omnia vota vestra. Applus aut eos baptiſauit & i fide diligēter edocuit. Ido ſtea aut ſponsa noīe idelagia ſacro velamine pſecrata martyriū patit. Et ſpōlus noīe

Byonisi⁹ illi ciuitati in ep̄m pſecrat. Id post bec oīa apostol⁹ & Abbanes ad regē in prie puerūt. Designato aut ab apostolo mirabi li palacio & copioso theſauro accepto rex gūdoforus i alia pumcia pſicſicatur & aplsto tum theſauſ paupib⁹ elargit. Et p̄ tom biēnum quo defuit rex apostol⁹ p̄dicationi in ſtit & innumerabilē populū ad fidē puerit. Bediēs autē rex & que Thomas fecerat audiens ip̄m cū Abbanē in una carceris recluſit ut poſtmodū viuōs excoſatos ultricibus daret flāmis. Inter ea frater regis morit et ei ſepulcrū ſolenne pparat. & q̄rta die a mortuis resurrexit & omnib⁹ ſtupefactis cuncis qz fugientib⁹ dixit fratris ſuo. Frat̄ bic bō quē excoſare viuū & incēdere diſponebas amic⁹ dei eſt. & angeli famulant̄ ei q̄ me in padis duxerūt. & oſtenderūt mibi quoddā palaciū ex auro & argento & lapidib⁹ p̄ciosis mirabiliter fabricatū. Et cū pulcritudinē eius admirarer dixerūt mibi. Hoc eſt palaciū qđ thomas fratris tuo pſtruktur. Cū aut dicerē. o ſia nitor ei⁹ eſſez dixerūt mibi. Si viſ in illo mane redūm rogarib⁹ vt te laſtūtare dignet ut illud a fratre tuo poſſis cōparare & reddere ei pecunia quā estimat ſe p̄diidle. & ergo ſe idignum fecit. Et bec dices cucurrit ad carcerē petens indulgentiā fratris ſuo. ſolusqz piciulis cepit rogarē apostolu⁹ ut veſtē p̄ciosaz recuperet. Qui apostol⁹. Ignoras q̄ nibil carnale. nibil terrenū gemitū qui cupūt in celeſtibus habere potſtatē. Egrediente autē apostolo de carcerē rex occurrit ei & p̄olutis genubus veſtiā poſtulabat. Qui dixit apostol⁹. Hulū vobis pſtitut domin⁹ ut ſectaria ſua vobis oſtēderet. Ereditate in ep̄m & bapti ſemini ut eterni regni pincipes ſitis. Lūc dixit ei frater regis. vidi palaciū qđ fratri meo fecisti & illud cōparare merui. Qui apostol⁹. Hoc in potestate fratris tui eſt. Qui rex. Illud erit meū. & apostol⁹ tibi fabricet alterum qui ſi forte nequiverit. mibi & tibi hoc vnum cōmune ſit. Quib⁹ apostol⁹ dixit. Innumerabilia palacia in celis ſunt ab initio ſeclū p̄parata. que p̄cio fidei et elemosynis cōparat̄ur. Biuitie autē vefre ad illa vos antecede reponſunt. ſequi vero omnino non poſſunt.

Sermo. VII.

Post vñ vero mensem apostol⁹ fecit omnes pauperes illi⁹ prouincie aggregari. qui bus cōgregatis debiles et infirmos seorsum stare fecit et super eos orauit. Cū aut qui docti fuerūt omnes respōdissent amen. chorusca-
no de celo veniens tā apostolū qz alios qua-
si p dimidiā horā sic prostrauit ut omēs pu-
tarent se icu fulgoris perisse. Erigēs autē se
apostolus dixit. Surgite. quia domin⁹ me-
us sicut fulgor venit et vos sanauit. Exurge-
tes aut sani deū et apostoluz glorficauerunt
tunc apostol⁹ docuit fidē trinitatis eos et ar-
ticulos fidei. et pulcrū sermonē fecit. post pre-
dicationē autē baptisati sunt. ix. milia homi-
num exceptis puulis et mulierib⁹. Et sic patr⁹
qualit diuinū preceptū obediēter impleuit.
Unde dicit Bern. Clerus obediēs suū velle
z. Sic sancti Thomas fecit. Unde potest
dicere ad deū patrē qd̄ dirūt filius antiquior
frater filij pdigi ad patrē suū. Luç. xv. Ecce
tot annis seruio tibi et nunqz mandatū tuu⁹
pterui. Tunc de⁹ pater potest dicere sibi qd̄
pater filio respondit. Fili tu semp meuz es.
et omnia mea tua sunt. Ideo dicit Augusti-
nus in libro d⁹ speculis virginū. Obedientia
est spes mercedis. Requie in sermone Sy-
monis et iude. S Secundo dico q̄ san-
ctius Thomas ostēdit suam fidē in pdican-
do verbū dei. Nam christus dicit Job. viii.
Qui credit in me opa que ego facio z. Sed
christ⁹ hoc opus fecit qd̄ predicauit. ut ergo
Thomas suā fidē ostenderet verbū xpī pre-
dicauit et ad fidē xpī populū conuertit. Et iō
in signū bni⁹ dixit rps discipulis suis Mar-
ci. vlti. Euntes in mundū vniuersum et po-
cate z. Qualiter aut sanct⁹ Thomas boce se-
cerit legit in ei⁹ legēda. q̄ post predicta abiit i
india superiorē in qua populū docuit ac m⁹
nis miraculis choruscauit. Et syndicen ami-
cam migdomie vronis karisi cognati regis
apostol⁹ illuminauit. Et dixit M̄gdomia
ad syndicen pdutas si potero eu videre. Qui
ait. Si vis videre eu muta habitū. Lūc mig-
domia de cōsilio eius mutauit habitū. et iter
multos paupes ubi apostol⁹ pdicauit adue-
nit. apostol⁹ aut cepit de miseria huus vite
pdicare q̄ ista vita cū dolore finiret et q̄ esset

fugieda. Nam cū credere baberi irāsit. et q̄ de-
berent se in v̄tibus exercere. verbū dei libe-
ter andire. sacerdotes honorare. ecclesias fre-
quētare. hoc apostolo pdicante migdomia
deinceps pp̄ter doctrinā apostoli thorū viri
vitauit et le a peccatis custodiuit. Vir M̄g-
domia a rege impetravit et apostolū in carce-
rem posuit. tūc M̄gdomia venit ad eū et ro-
gauit ut sibi ignoscet et pp̄ter eā in carcerē
missus esset. quā apostol⁹ benigne consolās
et hec omia libenter pati se assereb⁹. Karisi⁹ au-
tem regē rogauit ut reginā vronis sue ad sp̄
sam mitteret ut si eā reuocare posset. M̄dissa
regina ad M̄gdomiā cōuertit ab ea quam
puertere disponebat. Et cū vidisset tot signa
miraculorū que apostol⁹ fecit dixit. M̄diss
dicti sunt a deo q̄ non credūt bis operibus. et
apostolū pdicantē audiuit et miracula faci-
ente. Beueriente autē regina dixit ei rex. Ut
qd̄ tamdui morata es. Que respōdu M̄dissa
bam M̄gdomiā stultaz esse sed sapientissi-
ma est. Nam ipsa me ad apostolū dei dūrit q̄
vīa veritatis me agnoscere fecit. et nimis stu-
ti sunt qui in xp̄m non credūt. et deinceps re-
gina noluit regi copulari. Stupefactus rex
dixit cognato suo Karisio. Bū tuā vxorem
tibi recuperare vellē meā perdidi. et peior facta
est mibi qz tua tibi. Et sic patet qualiter fidē
ostendit cū fidē xpī sīchideliter pdicauit. Un-
de bene dicit ad xp̄m illō Job. xvii. Ego cla-
rificauit te sup terrā opus cōsumauit qd̄ de-
disti mibi z. Ideo meruit premū doctoris
Requie alibi. L Zernio dico q̄ scūs
Thomas ostēdit fidē suā in sustinēdo mor-
tem pp̄ter xp̄m qd̄ bene ostendit Job. xi. vbi
dicit q̄ iesus dicit discipulis suis. Eamus i
india. itez dicūt ei discipuli. Babi nūc quere-
bant teiwdē interficere et lapidare et itez va-
dis illuc. Sed Thomas cū magna audacia
dixit ad discipulos. Eamus et nos et moria-
mur cū illo. quod benefuit certū signū fidei.
Nam xp̄s dixit ad eos vt habeat Job. xv. M̄dō
est seruus maior dño suo. si me psecuti sunt
et vos persequētur. sed hec omnia facient vo-
bis pp̄ter nomen meū. Qualiter aut morte
sustinuit pp̄ter christū notatur in legēda. Le-
gitur enim q̄ postqz reginā cōuertit tunc rex

¶ De nativitate domini

ligatis manibus iussit apostolum ad se duci precipientes ei ut uxores ad suos maritos resuocaret. Cui apostolus ait. quod quodcumque in errore persistenter hoc facere non deberet. Et dixit. Tu cum sis rex non vis babere inquinata servititia sed modestos seruos pariter et ancillas. quanto magis debes credere deum amare minus vissima servititia. Quid igitur culposi deus amari predico in servis suis queru in eis. Tunc iratus rex iussit afferriri ardentes laminationes ferreas et apostolus stare nudis pedibus super eas. sed primum nutu dei fons ibi erupit. et eas exsuffavit. Tunc rex de consilio sui cogniti Karissimam apostolum in fornace ardente misit. quem sic refrigerata est ut altera die ille sus inde erexit. Tunc Karissimus dixit regi. Fac illuz sacrificium offerre deo solis ut sic incurrat ira dei sui qui euos ab his liberat. Tunc ad hoc virgeret dixit regi. Tu putas sicut dicit Karissimus quia deus meus irascitur mihi postquam ad rauero deum tuum. magis autem irascitur deo tuo et euus cominuet. adorabo enim euum. Si ergo me adorante deum tuum deus meus non euertat euum adorabo euum. Si autem sicut dixi deus meus faciet deo tuo et tu crede deo meo. Qui rex. ad huc tecum de pari loqueris crede ne interebas. Tunc apostolus hebraice precepit dominum qui in ydolo erat ut quodcumque coram idolo genua flecteret statim illud cominueret. Fleties apostolus genus dixit. Ecce adoro sed non idolum. Ecce adoro sed non metallum. Ecce adoro sed non simulacrum. adoro autem deum meum Iesum christum. in cuius nomine tibi precipio diligere qui in eo babiras ut simulacrum cominuas. Statimque quasi cera liquefacta est. tunc omnes sacerdotes mugitur dabant. Montifer autem templi eleuans gladium apostolum transuerberauit dicens. Ego vindicabo iniurias dei mei. Rex autem et karissimus fuderunt videntes quod populus apostolum velleret vindicare et potestim viuum incenderunt. Christiani autem corpus apostoli tulerunt et honorifice sepelierunt. Et sic patet qualiter propter fidem christi passus est. Unde. i. Psalter. i. Oportet contrastari in variis tribulatiōib⁹ ut probatio fidei vestre multo preciosior sit auro quod per ignē probatur inueniatur in laude et gloriam Iesu

christi. Quod factū est in sancto Thoma qui passus est in vera fide quam habuit ad christum ut sic homines christum laudarent. Unde ipse bene potest dicere illud. ii. Thimo. iij. Bonum certamen certavi. cursus consummavi. fidē seruavi. de reliquo reposita est mihi corona iusticie. Ipse enim bonum certamen certauit dei preceptū obediēter implendo. et cursus consummavit verbū dei predicando quod sibi a christo fuit iniunctū. et in his fidē seruauit. maliter sustinendo morte propter christum. quod re meruit vitā eternā. Ideo dicit. O reliquo reposita est mihi corona iusticie. Unde p̄ma Psalter. i. Credentes autem exultabitis leticia inenarrabili reportantes finez fideli vestre salutem animarū. Unde dicit sapiens in spiritu sancto Sapie. iij. Et si corā hominibus tormenta passi sunt spes illorum immoralityte plena est. ergo enī confessus est et non negavit.

¶ De nativitate domini Sermo. VIII.

¶ Evangelizo vobis

Agaudium magnum quod erit omnini populo natus est nobis hodie saluator mundi. Luce. ii. Notate charismati. dicit enim Aristoteles primo ethicorum. quod bonum quanto communius ratio divinus. Euos igitur illud summum quod deus est sum. Ille fuit valde absconditus summa. de illa occulta habitatione sua egressus est descendit visita re et consolari omnes qui eum ex toto corde derabant. Ideo illa divina bonitas volunt se omnibus comunicare ut omnes bonies fierent et diviniores et meliores quod valde gaudiosum. quare dicit angelus. Evangelizo vobis gaudiū. Gelasius. Charissimi. dicit enim Leo papa in sermone bodierno de nativitate. Saluator noster charissimi fratres bodi natus est. gaudeamus. neque enim probas est locum esse tristitie ubi naturalis est vita. Id obtemperat in evangelio. Evangelizo vobis gaudium magnū. Est notandum quod nativitas domini nostri Iesu Christi nobis ostendit impliciter. Psalter. i. In hoc quod est mirabiliter facta. Secundo in hoc quod est multis miraculis probata.

Sermo. VIII.

Zertio quia est nobis utiliter exhibita. **A** Dico primo q̄ natuitas domini nostri Iesu christi ostendit nobis quia est mirabiliter facta. Quod ostendit tripliciter. Primo ex parte matris generantis que contra naturam filium generavit. Nam contra naturam est esse mater virgo. sicut factum est in Maria q̄ virgo concepit et peperit. Nam dicit Augustinus in sermone. Maria virgo est ante partum in partu et post partum. Unde ipsa est illa virgo que nobis in sacra scriptura multipliciter est p̄figurata. Nam eius virginalis fecunditas figuratur nobis in virga aaron d̄ qua dicit Numeri. xvij. q̄ sine omni humido floruit una nocte fronduit et fructum produlit. quod figurabat virginem sine virili semine parturientem fructum eterne dulcedinis filium dei. Item figuratur in rubo ardente. de quo dicitur Exodi. vij. q̄ Moyses videt rubum ardētem et non cōburentē. et deū audiunt sibi d̄ru boloquentē. Solue calciamenta tua. terra ī qua stas z̄. Rubus gordens qui non consumebatur significat virginem parturientem sine corruptione virginitatis. quia virgo peperit et virgo incorrupta permanit. Unde canit ecclesia. Rubum quem viderat Moyses z̄. Itē figuratur Dan. ii. Lapis sine manibus ab scilicet de monte. Item Hierie. xxxi. Creavit dominus nouū super terrā feminā circundabit virgine. Itē figuratur Isa. viij. Ecce virgo cōcipiet. Require de natuitate virginis. Et sic patet eius virginalis fecunditas p̄figurata multipliciter. Unde cū Gabriel qui fuit missus ad salutandū eandē ac ei annunciatō q̄ debet cōcipere et parere filium. vt dicitur Luc. i. Ecce concipies et paries filium et voca nomen eius Ihsū z̄. Birut Maria. Quomodo fit istud quoniam virgine non cognosco. Respondit. Spirituss sanctus supueniet in te et virtus altissimi obumbrabit tibi. **E** Secundo fuit mirabiliter facta ex parte gemini. Nam ei⁹ natuitas fuit ita mirabilis q̄ spirituss sanctus dixit per Isa. liij. Generationē eius q̄ se narrabit. quasi diceret. Natuitas eius transcedit humanū intellectū. Nam vt dicit Bernardus. In eadē persona eternū antiquū nouū mirabiliter p̄uenierunt. Eternū id est. diuini

tas. antiquū. id est. humanitas cui⁹ corda ab illa transducta est. Nouū. id est. anima de novo formata. Nam vt dicit magister libro. iij. dil. xvij. Deus animas denibilo creat corporibus formatis infundendo ut homo constans ex anima et corpore egrediatur viu⁹ ex utero quando benedictus humanū intellectū quia illa tria sic conuerunt in eadē persona. Unde Bernard⁹ in simone de natuitate p̄pi. Tres mixturas fecit domin⁹ omnipotens in assumptione nostre carnis ita mirabiles ut tales tralia nec facta nec auditā nec amplius facies de sint. Cōiuncti quippe sunt deus et homo. mater et virgo. fides et cor humanū z̄. Et ut possimus clari⁹ intelligere videamus aliqua que habem⁹ in natura que nascuntur et procedunt et remanent illi inherendo a quo nascuntur et procedunt. Sic similim⁹ filius dei natus est temporaliter secundum humanā naturam et remansit secundum diuinitatem idem de⁹ cū patre eterno. Sunt enim tria que nascuntur et remanent illi inherendo a quo nascuntur et procedunt. Sic de sole procedit splendor. de igne calor. de balsamo odor. et quartus licet virtus de gemma. Secundum enim descendit de sole splendor et tamen remanet cū sole. Sic filius descendit nascendo de patre et factus est homo temporaliter et tamen mansit de cū patre. Unde dicit Augustinus sup Iohannem. Si separas solē candorem a sole separas verbū a patre. quasi diceret. sed primum est impossibile igit et secundū. Unde cū sanctus Iohannes in cena domini diceret Ioh. xij. Bene ostende nobis patrem et sufficit nobis. Dixit ei Iesus. Secundum quod videt me videt et patrem. Et certum est. qui videt solem videt et splendorem. Unde dicit Augustinus. In sole tria considerant scilicet substantia solis. radius. et calor. Radius ab utroque proreditur. sic spirituss sanctus ab utroque spirat. Substantia vero solis est nulla creatura causatur. et deus pater a nullo derivatur. Unde sicut in sole tria sunt. scilicet rotunditas. radius. calor qui tamen sunt unum sol. Ita est in diuinis. per rotunditatemq; intellige patrem. q; est sine principio et sine fine. Secundum radiū procedentem a sole intellige filium. per calorē procedentem a rotunditate et a radio solis intellige.

Denatiuitate Domini

spiritum sanctū. Et ideo Augustinus super illud apostoli Hebreor. i. Quicum sit splendor glorie et figura substantie eius dicit. Haec est gloria et id est filius cum eo et cum hoc homo non sicut homo factus ut radius sole. Secundo descendit calor et splendor de igne Sic descendit dei filius de patre. Unde Iohannes super Apocalyp. Sicut ignis et splendor eius coena sunt. sic pater et filius coeteri sunt. Unde Augustinus mouet questionē dicens. Si queritur an fulgor ab igne an ignis a fulgore omnis ratio mibi responderet. et nemo dubitat quod splendor de igne eristat et non ignis a splendore proponamus ergo ignem velut patrem et splendorem tanquam filium. Unde da mibi ignem sine splendore et tradoni pa trem sine filio. Tertio procedit odor balsamo. Sic descendit vel nascitur dei filius a patre. Nam sicut odor balsami fragrat. et tamē remanet idem cum balsamo. sic dei filius et unde pater bene dicit Eccl. xxiiij. In plateis sicut cynamomum et balsamum aromatizans odo rem dedi. Unde dicit in plateis. Nam quasi in platea bodie in communī domo natus est saluator. Quarto procedit virtus de gema. sic nascitur vel descendit filius a patre. Unde Bernardus in sermone de verbis domini dicit. Jesus christus dicit virtus. quia omnis potestas patris in ipso consistit. Unde ipse ait Apocalyp. vli. Hoc est mihi omnis potestas in celo et in terra. Hec virtus nobis a patre descendit in hunc mundum ut nos liberarē. Unde Richardus de trinitate libro. vi. ca. xluij. Ideo missus est dei filius a patre ut homines liberaretur. venit naturalis filius missus a patre ut adoptandos in hereditatem vocaret. Unde iubilando ait psalmista. Redemptō nem misit dominus populo suo. misit enim patrem filium pro filiis. venit filius pro fratribus. factus est filius dei filius hominis ut filios hominum filios dei ficeret. Hec ille.

P

Ler
tio fuit mirabiliter facta ex parte modi nascē
di. Nam Maria genuit uera naturā eo quod virgo concepu. Super rationē eo quod deū genuit. Supra consuetudinē eo quod spiritus sanctus operatus erat. Quia ut dicit magister lib. iii. dis. ii. Ex purissimis et sanctissimis sanguinibus virgi-

nis accepit et corpus illud formauit. Dic enim magister in historijs. quod deus potest facere bonum quatuor modis. scilicet sine viro et semina sicut fecit Adam. de viro sine semina sicut securfe eum Euam. de viro et semina sicut probat communis uisus. de semina sine viro et bono sicut uidebo mirabiliter factū est. Unde Anselmus libro. iij. Eur deus homo dicit. Eō gratum namque fuit ut deus nasceret de muliere virginē. quia si virgo erat que fuit causa totius malorum humano generi. multo magis debet esse ut virgo sit que esset causa totius boni. Qua litera autē hoc bodie faciū est docet historia ecclesiastica p partē. et historia Luce euangeliste. ii. c. Unde notandum quod cōpletis quinq̄ milibus annoz. et ccxviii. annis ab Adā qui erat annoz. d. cccc. et xxx. ut dicitur Gen. v. tunc facta est natuitas domini. Unde cū tempore sancte Mariæ pariendi instaret. assūpsit Joseph Mariam impregnā a spiritu sancto secū et duxit eam in betbleem. quod ibi factum est. nam cesar Augustus qui uniuersalē orbi pridēbat scilicet Octavianus qui fuit dicitur cesar a Julio cesare. et Augustus ab augen- do eo quod tempū publicā aurit. Iste igitur Octavianus voluit scire quod pūncie. quod ciuitates. quod ville. quod castra in toto orbe essent et quod homines sub suo imperio haberet. Ergo exiit edictū. id est. generale mandatum ab ipso Octavianō ut describeret. id est. numeretur totus populū suo imperio subiectus. Unde hec descriptio prima facta est a Syriano preside syrie qui fuit missus a cesare Augusto ad syriā tanquam presidens et iudea. Et nota quod ista dicitur prima descriptio uniuersalē orbis et uniuersalis quia aliisque pūnulares pcesserant. Nam Bauid fecit euā populū suū numerari. Unde iuxta mandatū ibant omnes homines ad ciuitates et villas et castra unde non erant ut quilibet unū denariū presidiū traheret et ut sic certus numerus haberet. Ideo Joseph cū esset de betbleem ciuitate nazareth. et profectus est in betbleem. Prodigioscens autem Joseph in betbleem cū Mariā pregnantem duxit secū bouē forte ut eū venderet et censum p̄se et pro Mariā solueret. Nam denariū erat

Sermo. VIII.

argenteus valens decē vſuāles, & sic etiam ſ
rehiduo viuerent, & vnu aliuū ut virgo ſuper
eum equitaret. Bos ergo & alius miracu-
loſe domini cognoscētes flexis genubus ip-
ſum in vtero adorabant & reuerebātur. Cuz
igitur ambo betbleē veniſſent & alii homies
qui propter prediciſi cauſam venerūt omnia
hōſpitia occupauerūt. Ioseph & Maria qz
pauperes erant hōſpitiuꝫ nullo modo habe-
re poterant. Buiuererūt ergo in cōmuni trā-
ſitu ad vnu diuersoruꝫ babens operimētum
inter duas domus ſub quo ciues ut dicitur
in bistoria ſcolastica ad colloquendū vbi ad
conuescendū in dieb⁹ ocijs ſediuertebat. vbi
foste Ioseph pſepe boui & alino fecerat. El
ſim quodſā. Bultici cū ad forūm veniebant
animalia ſua ibi ligabant. & ideo ibi pſepe co-
ſtructū erat. Et factū eſt dum ibi erat imple-
ti ſunt dies Mari pariendo. In ipla media
nocte dominice diei Maria virgo peperit filiū
ſuū dilectū domini nostri Iesuꝫ chri-
ſtum. & pannis eū inuoluit. & ſuper ſenu in p-
ſepio poſuit. Flora autē qz ibi nulla obſterix
fuit. Hā ſim tertiū euangelij Maria pſe pue-
rum pannis inuoluit & reclinauit eū in preſe-
pio. Et ratio eſt. nam ipla puerū ſine dolore
peperit & cū marima leticia in pſepio poſuit.
Unde dicit Augustin⁹ in ſermonē. Idre-
ſum eſt in ea illud elogiuꝫ infelicitatiſ. Eue de
quo dicit. In tristitia partes filios tuos. qz
iſta in leticia dñm parturiuit. Eua enī lurit.
iſta exultauit. Ex quibus patet qz non indi-
guit cuiuſcūqz ſeruitio. Iō dicit Hierony-
mus. nulla ibi obſteſix fuit. nulla ſedulitas
mulierū. ipla infantē pannis inuoluit. ipla
mater & obſteſix fuit. Sequitur qz paſtores
erant in regione illa ſcilicet iuxta turrim iter
betbleē & bieruſalem vbi Jacob dīes dñe
ſopotamia morat⁹ fuerat cuꝫ grege ſuo. vbi
Bachel moriua eſt & ſepulta. & dicitur turris
gregis. de quo dicitur Mch. iii. Begnabit
domin⁹ ſuper eos in monte lyon & hoc nūc
& vſqz in eternū. Et tu turris gregis nebu-
loſa filia lyon vſqz ad te venier. Sz paſtores
erant vigilantes & cuſtodiētes vigilias no-
ctis ſuper gregē ſuum. Qd̄hos enim erat gen-
tilibus vt in vtroqz ſolſticio. i. pmbgang der-

ſunnen. Scz eſtimali circa ſeſtum Jobannis
bapſte. & byemali circa natuſtate domini
vigilias noctis cuſtodiare ſolebāt ob vene-
rationem ſolis. Et ecce angel⁹ domini ſteti in
tra illos. & claritas dei circumfulſit illos. Et
dixit illis angelus. Molute timere. Ecce enim
euangelizo vobis gaudū magnū quod erit
omni populo. quia naꝫ eſt vobis bodie ſal-
uator & mundi qui eſt xp̄s domini⁹ in ciuitate
Bauit scz betbleem. Et hoc erit vobis ſignū.
Inueniens infantē pannis inuoluit & po-
ſitū in preſepio. Et ſubito facia eſt cum ange-
lo multumdo milite celeſtis exercitus laudā-
tum deū & dicentū. Gloria in excellis deo et
in terra pax hominib⁹ bone volūtans. His
auditis & viſis paſtores loquebānt adiunici-
cem. tranſeam⁹ vſqz betbleē & videam⁹ hoc
verbū quod faciū eſt. qd̄ fecit domini⁹ & oſte-
dit nobis. Et veneunt festinantes & inueni-
runt Mariā & Ioseph & infantē poſitum in
pſepio. Videntes autē cognouerunt de pbo
quod dicū erat eis de puerō. Et omnes qui
audierant illa de paſtoribus admirati ſunt.
Paſtores vero reuertiſt ſunt glorificantes &
laudātes deū in omnib⁹ que audierāt et vi-
derant ſicut dicū eſt ad illos. Z Sēcū
do principaliter dico qz natuſtas dñi oſten-
ditur nobis in hoc quia eſt multis miracul⁹
probata. qd̄ oſtentur tripliciter. Idromo per
idoļoz deſtruacionē que iūc in ipla hora na-
tūtatis in plurib⁹ locis ceciderūt. Unde le-
gitur in bistoria ſcolastica qz Hieremias p-
pbeta in egyptū deſcendēs poſt mortē godo-
lie regis egyptiſ ſignū dedit qz eoꝫ idola ca-
derent quādo virgo filiū pareret. Quapp̄
ſacerdotes imaginē virginis puerum in gre-
mio baſculante in ſecreto loco templi ſtatue-
runt & eā ibi adorauerunt. Sed a ptolomeo
rege poſt hoc interrogati. qd̄ h̄ibi vellet dix-
erunt. Idatene tradiſiois eſt ſignū. a sancto
ppbeta acceperāt maiores eoz. & ſic in rebus
futur⁹ credebāt. Et hoc enī fuerat ppbteratū
Zach. xiiij. Et erit i die illa dicit dñs. diſpdaꝫ
noia idolorum de terra & nō memorabunt
ultra. Et pſendo ppbhas & ſpūm imūdū au-
ferā dierra & dicē patē ei⁹ & matē ei⁹ gen uert
ei. qd̄ faciū ē in nūitate dñi. Un̄ dicit Innoce-

De nativitate domini

tertius. quod rome fuit per duodecim annis in quibus romani templū pacis pulcherrimus construxerūt. ab iqz statuaz Romuli posuerunt. Consulētes autē appollinē qz diu dura re deberet. respōsum est eiſ. Bonec virgo pareret. Hoc audientes dixerūt. ergo in eternū durabit. Impossibile enī putabant quod virgo pareret. Unde in foribz templi hūc tuulum sculpebat. Templū pacis eternū. Sed ipsa nocte dū virgo peperit fundit⁹ coruuit. et ibi est modo ecclesia sancte Marienoue. Unde dicitur Oſee. x. Ipſe cōfringet simulacra eorū. quia dicēt. non est rex nobis. non enim timem⁹ dominū. Ecce quomodo p̄dicūt est quia ipſi verū deū non adorabant sed idola. Quod cognoscens propheta in spiritu sancto dicit. Omnes dij gentiū demonia. Idez. Confundant omnes qui adorant sculpula et qui gloriātur in simulacris suis. Adorate eu omnes angeli. scz puerū natuꝝ quasi diceret psalmista. Nam ipſe est ver⁹ deus. et sol⁹ adorandus. Unde Isaie. ix. Maruul⁹ enim natuſ est nobis et fili⁹ datus est nobis. et vocabitur nomen ei⁹ admirabilis. consiliari⁹ deus fortis. pater futuri seculi. princeps pacis. Unde exemplū bni⁹ habetur et testatur Eu lebins et Innocent⁹ tert⁹. quod Octavianus imperator vniuerso orbe dicioni romane sub iugato tanū senatui placuit ut ipsum p̄do colere vellent. M̄dudēs autē imperator mortalem sc̄ intelligēs nomē immortalitatis noluit vſurpare. ideo ad importunā instantiaz eorū Sibilla aduocauit scire volens per ei⁹ oracula si aliquādō in mundo maiore eo naſceret. Qu ergo in die nativitatis domini cō cilium super hac re cōuocasset et Sibilla in camera oraculis insisteret in die media ap̄paruit circul⁹ aureus circa sole. et in medio circuli virgo pulcherrima puerū gestas i gre mio. Tunc Sibilla cesari hoc ostendit. Quz autē ad predictā visionem cesar multuz mis raretur. audiuit vocē dicentē sibi. Hec ē araceli. Dixitqz ei Sibilla. Hic puer maior te ē. ideo ipsum adora. Eadem autē camera de dicata est in honore Marie sancte et vſqz hō die dicitur araceli. Intelligens autem imperator quod hic puer maiore eo esset. deus de cete-

ro vocari renuit. Unde bene dicuntur in psal. Annunciauerunt celi iusticiā eius et vide runt omnes populi gloriam eius. Sequitur. Quoniam tu domin⁹ altissimus super omnē terrā numis eralt⁹ es super omnes deos.

A Secundo ostenditur per opera miraculoꝝ que multipliciter in ipsa nocte nativitatis facta sunt. Nam Sibilla prophetavit quod quando eruperet fons olei saluatoris mundi nasceretur. Quod totū factum est in nativitate domini. Nam dicit Innocent⁹ tertius et Orosius quod rome in ipsa nocte nativitatis domini fons aque in liquore olei est conuersus et vſqz in tyberim erumpēs proflurit. et tota illa die largissime emanauit. Ide in hac nocte sicut dicit Bartholome⁹ in sua compilatione vinee engadi que proferunt balsamum floruerunt protulerunt fructū et liquorez derunt. Tertio ostenditur per pacis denuntiationē. Nam in nativitate Christi ira dei fuit sedata. et omnibus hominibz angelo rum testimonio fuit annosciata. vt dicitur Luce. ii. quod facta est cum angelo multitudo. et. Unde legitur in cronice quod appropinquantie nativitatis domini Octavianus imperator permundū ius publicū fieri p̄cepit. et omnia debita romanis dimisit. et fuit parvus in diebus illis. Ideo tres reges eo facilius poterant venire ad christū. Unde dicit psalmista Dñe in diebus eius iusticia et abundantia pacis. Unde dicit glo. Be de. quod tanta fuit tranquillitas pacis in toto orbe vt ad litterā videretur impletū quod pres dixit Isa. ii. Conflabunt gladios suos in pomeres et lanceassuas in falces. Non levabit gens contra gentē gladium. nec ereretur ultra ad primum. B Tertio principiter dico quod nativitas Christi est nob̄ vtiliter exhibita. quia est gaudiosa. Ideo dicit angelus. Evangelizo vobis gaudium magnum. et Circa quod notandum quod nativitas domini nostri Iesu Christi fuit gaudiosa tripliciter. scilicet in celo angelicis spiritibus. in mundo cunctis gentibus. in limbo antiquis patribus. Bico primo quod nativitas Christi fuit gaudiosa angelicis spiritibus pp̄ reparationē ruine eoz. Ipi enī sciebat eel pp̄betatu

Sermo. VIII.

Isaieli. Consolabitur domin⁹ syon et consolabitur omnes ruinas ei⁹. Et ponet deserto sum ei⁹ quasi delicias, et solitudinem eius quasi ortum domini. Gaudium et leticia inuenietur in ea, gratiarum actio et vox laudis. Syon interpretat speculatio et significat supnos spiritus qui semper speculantur diuinam essentiam in qua consistit plenitudo regni gaudij. Iste bodie indicibiliter consolans sunt quod dei filius verus salvator et recuperator celestis gaudi homo natus est illa per eum ruina celestis patrificata est. Unde ipse posuit desertum celestis patrie quasi delicias et solitudinem eius quasi ortum domini quando in humana natura redemit genus humanum et omnes fideles ad eternam patriam duxit ubi eternaliter cum sanctis angelis letabuntur. Unde dicit Isaias. Gaudium et leticia inuenietur in ea, quod bodie sumpsit initium cum ipso natus est in mundu. Unde legitur Luce. ii. quod facta est cum angelo multitudine milicie celestis exercitus sit. Unde hec exultatio bene figuratur nobis. i. Regum. x. quod saule vinctio in regem super israel descendit cune⁹. id est. societas prophetarum de excelso, et ante eos psalterium et cythara et tybia et lyra et prophetabant. Adorat alter per societatem prophetarum intellegitur multitudo celestis exercit⁹. Unde perpetue dicuntur videntes, et bene significat exercit⁹ angelorum quia semper vident faciem dei patris teste salvatore. Adoramus. xviij. Ihi bodie cum magno gaudio et gratiarum actione laudabant deum et descendenter de excelso celestis regnum in oru christi qui bodie vinctus est in humana natura in regem israel. Quare dilat⁹ scripsit titulum Jesus nazarenus rex iudeorum. Quod bene figuratur nobis in saul. Illa saul interpretat petit⁹ est, cum aliqui dixerunt. Adhuc quem missurus es sit. Illo bodie vincto in regem israel. id est. quia bodie est natus in hoc mundo terra celestis curia gaudet et granaz actione deum glorificat. Unde Bernardus in quadam sermonem de nativitate domini dicit de gaudio angelorum propter bodiernum festum. Sonuit vox leticie in terra nostra. vox exultationis et salutis in tabernaculis iustorum. Audiretum est verbū bonū. verbū consolatoriū. sermo omni iocunditate plenus. quia Jesus

bodilis qui dicitur christ⁹ in betleem nascitur breue verbū et salubre. O nativitas illibata. mundo honorabilis. hominibus amabilis. angelis delectabilis. Secundo dico quod nativitas Christi fuit gaudiosa in mundo cuius gentibus propter nouā illustrationē. illa qui fuit inuisibilis factus est bodie visibilis illustrando cecitate generis humani. Unde dixit angelus Luc. ii. Ecce euāgelizō vobis gaudium magnū. Unde Aug⁹. in simone de nativitate. Tempalis nativitas filii dei secundum carnē ante secula p̄destinata est. in hoc seculo presentata. a prophetis pronunciata. ab angelis tripudiata. ab apostolis predicata. paribus promissa. nobis exhibita. sed per nouā illustrationē. Unde domin⁹ dicit. Adhalachie. iii. Dicitur vobis nomen meū sol iusticie quod factū est. Unde dicit Christus. Joh. viii. Ego sum lux mundi. Unite aduentū enim Christi fuit torus mūndus inuolutus cecitate ignorantie. quare destitutus est omni gudio. sed bodie orta est claritas sapientie et leticie et delecta est cecitas ignorante. Quod bene figuratur nobis. Thobie. v. ubi dicitur raphael tibi excecato. Gaudium tibi sit semper. Qui respondit. Quale mibi gaudium qui in tenebris sedeo et lumen celi non video. Respondit angelus. In proximo est vera deo cureris. Adorans per Thobiā exccatum intelligitur genus humanum quod propter peccatum exccatum est. Iuxta illud Sapientia. Excecauit eos malitia eorum. Istud genus humanum per prophetas multipliciter est consolatum. Sicut dicitur per Aggeū. ii. Veniet desiderat⁹ cunctis gentibus. et sic de singulis. Huius humani generi non dicit angelus quod in proximo sit salus sed quod sit presens. cum dicit. Annuncio vobis gaudium magnum. Hoc considerans psalmista in spiritu sancto dicit. Lux orta est iusto et rectis corde leticia sit. Quare bene impletum est bodie in veris filiis israel scilicet omnibus christianis illud. Hester. viii. Judeis noua lux oriri visa est. gaudium honor et tripudium apud omnes sit. Unde in signum huius diuine claritatis secundum relationē aliquorum in ipsa nocte nativitatis obscuritas aetris versa est in claritatē clare die. illa in ipso

De sancto Stephano

die nativitatis xp̄i tres soles apparuerunt in oriente qui paulatim in vnu corpus solare redacti sunt p qd significat q̄ natus est ille in quo sunt tria clara et lucida scz puru corpus xp̄i qd sine omni macula est. et eius sancta et pulcra anima et clara diuinitas que in vna personā cōuenerant. Et ideo hodie totū mū dus pp̄ter claritatē noui luminis oriēns merito debet gaudere. Unde dicit Hieronim⁹ in simone. Si enī exercit⁹ angeloz cū iocunditate decantauit p fesceninis quasi loco fesceninariū. id est. tales fesceninas dicebant circa eu ut quasi dormiret. scz gloria in excelsis do quāto magis nos p qbus ipse homo fact⁹ est ut per eu recōciliaremur deo patri. Igit patres gaudeam⁹ et exultem⁹ et demus gloriam deo. quia venerūt nuptie agni. Unde ad hoc gaudium bortat nos Leo papa ut supra. Saluator noster dilectissimi hodie nat⁹ est. gaudeam⁹ zc. B. Tertio dico q̄ natuitas xp̄i fuit gaudiosa antiquis patrib⁹ pp̄ter optata redēptionē. Fuit enim gen⁹ humānū propter peccatū primoz parentū a dyabolo captū. Unde coquerit h̄iere. Tren. i. Id opter multitudinē iniuitati eius scilicet Elde p̄uuli eius. id est. posteri duci sunt in capiuitatē ante faciē tribulatōis. Unū clamauerunt antiqui patres ad deū multipliciter p redēptore. Unde psalmista. Clamauerūt ad dominū cū tribularēt. Sequit⁹. et liberauit eos. Unde misit verbu. id est. filiu suū q̄ est verbu patris et sanauit eos. et eripuit eos de interitionib⁹ eorū. In iū būi⁹ incepit hodie quādo verbu dei patris. id est. fili⁹ factus homo nat⁹ est. Unde dicit in euangelio hōrieno Job. i. Verbu caro factū est et habuit in nobis et vidimus gloriam eius zc. Et sicut illa redēpmō hodie incepit. uia finita ē quādo xp̄s mortē sustinuit et ad inferos descendit et sanctos patres de lymbo liberauit. Qualiter autē hoc faciū sit legit in euāgelio nūcōdemī. Require in sermone pascali. Unū boctotū prophetatū fuit Isa. li. Qui redēpmō sunt a dominō reuertent et venient in syon laudantes. et leticia sem. sup ca. eoz Hau dium et exultationē obtinebūt et fugiet ab eis dolor et gemitus. In signū huius gaudiosae

liberationis dixit xp̄s discipulis suis Jobā. xvi. Itex autē videbo vos. s. post passionem. qua liberabo totū genus humānū. Sequit⁹ et gaudēbit cor vestrū et gaudiū vestrū nemo tollet a vobis. Unū Leo papa ut supra. Saluator noster hodie nat⁹ est. gaudēamus zc. Una est enī cōmuni ratio leticie cūcīs. q̄a domin⁹ noster destrutor peccati et mortis. sicut nullū a reatu libez reperit. ita liberādis omnib⁹ venit. ergo zc. Hodie nobis celoz rex de virginē nasci dignat⁹ est ut hominē p ditum ad regna reuocaret gaudet exercitus angeloz. quia salus eterna humano generi apparuit. Hodie nobis de celo par vā descendi Hodie p̄ totū mundū melliflui facti sunt celi. Hodie de⁹ natus est homo ut homo fieret deus. Hodie fact⁹ deus fili⁹ hominis ut homo fieret filius dei. Hodie deus descendit de celo ut homo ascenderet ad celū. Hodie xp̄s deus fact⁹ est mortalis ut homo fieretū mortalis. Hodie xp̄s Jesus fact⁹ est paup. ut homo fieret in regno celoz diues. Hodie xp̄s de⁹ fact⁹ est seru⁹ ut homo fieret celi dñs Qd nobis cōcedat zc.

De sancto Stephano

Sermo. IX.

Stephan⁹ plenus

Sp̄us sancto intendēs in celum vdit gloriā dei. Act. vii. Motate charissimi dicit ei sanct⁹ Ans. de eo in orōib⁹. q̄ tāta cordis mūdicia virxit adhuc in terris posuit⁹ ac tāta luce sc̄titatis resplēduit ut venerabilis vultus ei⁹ agelica puritate fulgeret et p̄sequēs v̄ suis beatis oculi in glia deū videret. Illuc dicit ei Byo. q̄ creatura rōnāl est sic speculū. Hasta autē speculū ē q̄ sp̄ est silis rei ad quā vnit̄. Si vnit̄ ad terrā silē ē terre. Si vnit̄ ad celū silē ē celo. Sic sp̄ualit̄ aia ē sic speculū. Si vnit̄ ad terra silis ē terre iōrōnate ē trea diligēdo. Si vnit̄ ad celestia silis erit celestib⁹. ita q̄ nibil aliō cogitat nec diligit nisi celestia. Sic sanct⁹ Stephan⁹ totū cor suū vnit̄ ad diligēdū celestia. id in magis necessitate posuit⁹ intendēs ī celū vdit gliazdi. q̄ rebñ dī. Stephanus plen⁹ s. l. zc. Eſt notādū q̄ biūs Ste. fuit plenus s. l. tripliciter s̄m tres effectus ei⁹

Sermo. IX.

quos opat in eo in q̄ est. Idem docet oēm
veritatē et facit reprehendere omnē iniusticiā.
Enī dixit xp̄s Job. vi. Cū venierit ille sp̄us
veritatis docebit vos omnē veritatē. et cū ve
nerit arguet mundū de p̄ctō. In cui⁹ figura
dicit Actu. ii. q̄ apli repleti sunt oēs sp̄usctō.
cepérunt loq̄ varijs liguis put sp̄usctūs da
bat elo qui illis. s. loq̄ veritatē et reprehēdere in
iniusticiā. Sic sanct⁹ Stephan⁹ plen⁹ sp̄uslan
cto fecit. Mā ipse docuit fidē catholicā et rep
hendit iniusticiā. Unī legit Acte. vii. q̄ stepha
nus plen⁹ grā et fortitudine faciebat pdigia
et signa magna in iplo. Et multū sapientē p
dicauit ex instinctu sp̄usctū. ita q̄ nullus po
terat sibi resistere. Enī seq̄t q̄ surrexerūt plu
res de synagoga disputates cū eo et non po
terant resistere sapientie et sp̄ui q̄ loquebat per
ei. Enī dixit xp̄s Luc. xxi. Ego dabo vobis
os et sapiam. cui nō poterunt resistere et tra
ducere oēs aduersarij vestri. Et ideo dixit xp̄s
Actib. x. Mō enī vos estis q̄ loq̄mini s. spi
ritus pa. ve. Enī sp̄usctūs ita sapienter fecit
eos loqui q̄ nemo poterat eis cōtradicere. et
portauit eos q̄ neminē timebāt s. audacter
iniusticiā arguebat. Unde dicit Actu. vii. q̄ ip̄e
cū omni fiducia arguebat eos multipliciter
Ipse enī xp̄s arguebat ut legit alibi p̄ncipes
iudeoz rāq̄ infideles et homicidas xp̄i et luc
cessores eoz qui occiderūt iustos et ppberas
sicut zacbariā filiū. Ioiade quē occiderunt
inter templū et altare. Et hoc ea dcaula. Erat
enī in bierusalē vnuis loc⁹ deputat⁹ solū vir
ginibus tpe orōnis vel diuini officij. quezlo
cum denegauerūt beate virginī M̄arie. pp
terea quia dixerūt q̄ non pepisset virgo. Et
q̄a Zabarias hoc increpabat asserens vgi
nem M̄ariā illi⁹ locis up omnes vginas eē
dignissimā. quia ante partū in partu et post
partuz pmansisset virgo. ideo fuit occisus a
iudeis inter templū et altare. Etā plures ali
os ante illud temp⁹ sc̄z M̄iere. Amos zc. iiii
ste occiderunt. pp̄ter quod sanctus Stephan⁹
viriliter eos arguit dices ut habet Acte.
vii. Dura cervice et incircūlisi cordib⁹ et au
ribus vos semp spiritu sancto restiūtis. si
cūt et patres vestri. Quē enī prophetaz non
sunt p̄secuti patres vestri. et occiderūt eos q̄

prenunciabāt de abuentu iusti. Cuius v̄os
nūc proditores et homicide fuistis. Et sic pa
ret quomodo ex instinctu sp̄usctū ita la p̄
enter docuit veritatē et viriliter arguit iniusti
ciam. Unde dicit Bern. in Smone pentheco
stes. Ad faciendū sp̄usctūs mouet memor
am docet intelligentiā et mouet voluntatem
ad faciendū pdicta. Unde Gregor⁹ in Smo
ne. Qui hui⁹ mūdi potestantib⁹ cōtraire nō
plumerent nisi eos sp̄usctūs fortitudo soli
dasset. Unde ip̄e bene dicit Stephan⁹ qua
si strenue fons. id est. loquēs. Mā ipse auda
cer pdicauit veritatē et arguebat iniusticiā.

F Secundo sp̄usctūs inflamat cor
illī in quo est ut deū summe diligat et pp̄ter
eius amore omnia mala enī mori sustineat.
Enī de ad Roma. v. Charitas dei diffusa ē
in cordib⁹ nostris p̄ inhabitantē sp̄uslan
ctū qui dat⁹ est nobis. Ilsa enī charitas spi
ritus sanctū facit pp̄ter xp̄um omnia aduersa
viriliter sustinere. Unde in signū hui⁹ dicit
Actu. v. q̄ postq̄z apli receperūt sp̄usctūs
ibāt gaudētes a sp̄eciu cōclūi zc. Unde di
xit Paul⁹ Act. xxi. Ego enī nō solū alligari
sed enī mori pat⁹ sum p̄ nomine Iesu xp̄i.
Et Roma. viii. Quis potest nos separare a
charitate xp̄i zc. Et rationē assignata suma de
uota Cant. viii. dices. Mā fortis est ut moe
dilectio. Certe banc charitatē spiritus sanctū
babuit sanct⁹ Stephan⁹ et fortitudinē susti
nendi. Ideo dicit Actu. vi. Stephanus ple
nus gratia et fortitudine. Sed ista fortitudo
non est corporalis sed spiritualis et metalis q̄
ita pp̄ter deū omnia suffert. Unde dicit ma
crobius. Fortitudinis est animū supra me
tuz periculi agere. nibilqz nisi turpia timere
fortiter tolerare aduersa velut prospera Hāc
fortitudinē mentalē babuit sanct⁹ Stephan⁹.
q̄a nibil aduersitatē timebat nisi pecca
ta et vicia q̄bus forte resistebat. et patientē tor
menta pp̄ter xp̄m toleravit. Unde canit ec
clesia. Impij super iustū iacturā. i. vnrechte
boeken gevvalt fecerūt ut eū mori traderent.
Et ille gaudēsuscepit lapides ut mereret ac
cipere coronā glorie. Unde dicitur Iaco. i.
Beatus vir q̄ suffert temptationē zc. Qualis
sūt sc̄tus Stephan⁹ p̄ xp̄o passus est legitur

De sancto Stephano

Eccl. vii. 7. viii. Cū ei iudei vidētes qñ poterāt
eū vincere disputādōppter spūlā sanctū qui
loquebat tū c submiserū falsos testes qui di-
cerent se audisse eū dicente verba blasphemie
in Moysen et in deū. Cōmouerūtaqz ples-
bem et seniores et scribas et currētes rapuerūt
eū et adduxerūt eū in cōciliū et statuerunt fal-
sos testes dicētes. Homo iste nō cessat loqui
aduers⁹ legē audiūim⁹ ei eū dicente. quoni-
am Iesus nazaren⁹ hic destruet locū istū. et
mutabit traditōes quas tradidit nob̄ Mo-
yses. Et inuitētes eū omnes q̄ sedebat in cōci-
lio ridebāt faciē eius tanqz faciē angeli. Bi-
xit autē p̄nceps sacerdotū. Si hec ua se habe-
rent. Qui ait. Viri fratres et patres audite. et
recitauit plura ex veteri testamēto. vt habet
Eccl. vii. p totū. Audiētes autē hec dissecaban-
tur in cordib⁹ suis et stridebāt dentib⁹ in eū.
Cū autē esset Stephan⁹ plen⁹ spūlā sancto in-
tendēs in celū. q. d. Bñeiā video seūciaz iu-
deoz cōforta me vt possim vincere. qui erau-
dimi eū vt p̄misit p̄ psal. dicente. Cū ipso sū
in tribulatiōe eripiā eū et glorificabo eum

S Elin in illa hora fecit sibi deus qnqz
qbus cōfortauit eū vt vinceret. qđ fuit mul-
tū necessariū. q̄a p̄mus martyr post christū.
que etiā nobis sunt necessaria sciri. Hā dicit
Eug⁹. in smone. Necessariū est nobis frēs
charissimi agnoscere qbus armis p̄cinctus
Stephan⁹ seūcia iudeoz potuit supare. vt
ita meruisse feliciter triūphare. Hā sicut mi-
les nō potest vinci s̄ foriter dimicat quādo
habet grāde exemplū scz qn̄ videt regē fornic
dimicantē an se. Aut quādo habet gndē spe
craculū q̄ scit totā ciuitatē ipm cōsideratē
et expectantē. Aut qn̄ habet grāde p̄miū si vi-
cerit. Aut quādo habet grāde auxiliū q̄ scit
puglē fortissimū in sui adiutoriū preparatū.
Aut qn̄ videt tutū refugiū ad quēcūqz vult
potest fugere. et si tut⁹ est ille bñ foriter dimi-
cat et nō potest vinci. Ista qnqz habuit Ste-
phan⁹ in suo certamine. ideo nō potuit vin-
cisēd viriliter dimicavit. Un̄ vt dī Eccl. vii.
Cū esset Stephan⁹ plen⁹ spūlā sancto intēdēs
in celū vidit gloriā dei et Iesum stantē a der.
v̄tutis dei et ait. Ecce video celos aptos et fi-
lium bois stantē a dextris virtutis dei. Ebi-

ipse ostēdit qilla qnqz habuit. Primo eī ba-
bit grāde exemplū quādo vidit regē Ibm
xpm q̄ ita foriter dimicavit in suo certamie
scz in passione. Un̄ dicit. Intendēs in celuz
vidit Iesum a dextris dei. ppter qđ fuit ofor-
tat⁹ q̄ Vinci nō potuit sed foriter dimicavit
Un̄ dicit glosa. ne deficeret homo lapidād⁹
in terra. de⁹ homo crucifixus apparēt in gla.
Un̄ de hoc exēplo dicit beat⁹ Iđetr⁹. i. Idet.
ii. Charissimi xps passus est p nobis. nobre
linquēs exemplū vt seqmuni vestigia ei⁹ Se-
cūdo habuit gndē spectaculū qn̄ vidit celos
aptos et totā celestē curiā ipsum cōsiderantē
in suo certamie et expectantē. Tertio habuit
grāde premiū quādo vidit glām dei q̄ est p
miū sanctoz. sicut ip̄e dicit H̄en. xv. Ego p-
tector tu⁹ sum et merces tua magna nimis.
Un̄ Aug. Tota merces electoz est visio be-
atifica. Ideo foriter dimicavit. Unde Greg.
Cōsideratio p̄miū minuit viz flagelli. Quar-
to habuit gndē auxiliū. q̄ vidit Ibm stantē
et in sui adiutoriū p̄paratū. Ideo vidit eum
stantē nō sedentē. nā stare vt dicit glosa recte
est pugnātis. Un̄ dicit Aug. in smone hodi-
erno. Hoc munimine regio sept̄ nullaten⁹
est ab aduersario supat⁹. Un̄ potuit dicere il-
lud p̄s. Auxiliū meū a dño q̄ fecit celū et trā.
Quinto habuit gndē et forte refugiū ipm ce-
lum. id dixit. Ecce video celos aptos. ad qđ
celū introuit. Un̄ canit ecclia. Stephan⁹ vi-
dit celos aptos videt introuit. beat⁹ homo
cui celi parebūt. Ista sūt arma qb⁹ Stepha-
nus vincebat. Un̄ Aug. in smoe hodierno
Ailes de tabernaculo corporis eriēs triūpha-
tor migravit ad celos. **I** Sequitur. q̄
postqz Stephan⁹ pdicta dixisset. Exclama-
tes vocem magna p̄tinuerūt aures suas et im-
petū fecerūt vñanimit in eū. Et eiſcientes eū
extra ciuitatē lapidabant. Et testes deposuerūt
vestimenta sua sec⁹ pedes adolescentis qui
vocabāt saul⁹ et lapidauerūt Stephanū in
uocante et dicente. Bñe Ibh accipe spiritū
meū. Id osuit at genub⁹ clamauit vocem agna
dices. Bñe ielu ne statuas illis h̄ pecca-
tū. et cū hoc dixisset obdormiuit in dño. Fa-
cia est autē lapidatio eo anno quo dñs ascē-
dit in primo mēse augusto tercia die intrāte

Sermo. IX.

Sanc⁹ vero Hamaliel^z Nicodem⁹ q̄ erāt p̄pianis in omnib⁹ cōsilis iudeoz sepe lie runt eū in agro ipsius Hamalielis. et fecerūt planctū magnū supēū. Et facta est magna p̄secutio xpianoz qui erāt in bierusalē. q̄ oī cīlo stephano uno de p̄ncipalib⁹ quos apo stoli elegerāt p̄ mīsterio dei iudei alios xp̄i anos ceperūt grauiter p̄sequi intantū vt om nes xpiani p̄ter apostolos q̄ erant fortiores ceteris p̄ totā p̄uinciā iudeoz sunt dispersi. si cut domin⁹ p̄cepit. Si p̄secuti vos fuerint i vna ciuitate fugie in alia. Et sic patet q̄mo do lance⁹ Stephan⁹ plen⁹ spūl sancto in pe ra charitate qua inflamauit spūll sanct⁹ cor eius mortu⁹ est p̄ xp̄o et fortiter dimicauit i iudeos et vincebat. Unde cōueniēter potest dicere cū xp̄o illō Jo. xv. M̄hiorē caritatē ne mo habet zc. Unde dicit Blug⁹ in sermone. Charitas que p̄cessit in rege ipsa subseque ter effusit in milite. Unde bñ figura nobis in ruben de quo dicit H̄en. xlxi. Ruben pri mogenuis me⁹. p̄ncipiū doloris mei. p̄or in donis. maior in imperio Ruben interpre taur videns deū. et bñ significat sanctū Ste phanū qui in suis angustiis vidit filiū dei i gloria patris cū dixit. Ecce video celos aper tos zc. Sicut enī Ruben habuit tria p̄uile gia p̄ ceteris. sic enī sanct⁹ Stephan⁹ I dñmo Ruben habuit p̄uilegiū primo geniti. ideo dicit. Ruben pmogenitus meus Sic sanct⁹ Stephan⁹ habuit illud p̄uile giū q̄ inter xp̄i electos post ascensionē domi ni fuit primo in celo nat⁹. Unī Blugustin⁹ i sermone. Fratres charissimi besterna die ce lebraum⁹ tempale regis nostri natale^z. bo die celebram⁹ militis passionē triumphalez. H̄erū xp̄s est p̄ nobis pannis inuolutus. bo die Stephan⁹ ab eo est stola immortalitatis induit⁹ H̄erū p̄lepis angustia xp̄m portauit infante. bodie immensitas celi suscepit Stephanū triumphante. Ideo bene nominat a xp̄o pmogenitus me⁹. Unde dī Stephan⁹ p̄bomartyr. i. pmus martyr. Et ideo ppter suū martyriū quo mortu⁹ est inūdo. natus est in celo. Unī Blug⁹ in sermone. M̄atus est xp̄s in terris ut Stephan⁹ nasceret in celis. Ideo obu⁹ sanctoz non mors sed natale vo

catur. Unde dī Elc. vii. q̄ dixit. dñe ihu xp̄e suscipe spūm meū. hoc est q̄ intrauit gloriaz da et nat⁹ est in celo. Unde legit̄ de sc̄to Am brosio. Beq̄re ante in sermone de sancto am brosio. Unde Col. iii. Mortui enī estis. sc̄li c̄t mūdo et vita veltra abscondita est cuz xp̄o in deo. s. in quo et cū quo vivitis eternaliter i gloria. Exemplū de sancta Algnete. Beq̄re i sermone agneta. Unī hoc figurat nob̄l xp̄o calip. xxi. q̄ Jobes dixit. Ego Jobes vidi ci uitatē lancia bierusalē nouā descendantē de celo a dō paratā sicut sponsam ornatā viro suo. et audiui vocē magnā de throno dicentē Ecce tabernaculū dei cū hoib⁹. et habitabit cū eis sc̄zi p̄lede⁹. Et absterget omnē lacry mā ab oculis eoru^z. et mōs ultra non erit zc. Illoc cognouit sapiēs in spūl sancto cuz dicit Proverb. xiii. Speratiūst⁹ in morte sua. q̄ si diceret ppter pdicia. Unī Berni. in ep̄la cīc Bona mōs iusti ppter requiē. melior ppter nouitatiē. optima ppter securitatiē. Unī xp̄o calip. xxi. audiui vocē de celo dicentez mibi. scribe. beati mortui q̄ in dño moriunt. Almo do iā dicit spūs vt requi. a labo. suis. IK Secundo Ruben habuit p̄uilegiū q̄ su it p̄ncipiū doloris. ideo dicit Ruben p̄ncipi um doloris mei. i. prim⁹ q̄ fuit similis xp̄o in passione sīm aliquas cōditiones. Nam dicit glosa. xp̄s extra portā patit. Stephan⁹ extra ciuitatē lapidat. Ideo dī. Enīcētes eu^z extra ciuitatē lapidabant. Christ⁹ autē tanq̄z filius p̄dater in man⁹ tuas cōmendo spūm meū. Stephan⁹ tanq̄z seru⁹ dixit. Dñe ne statuas id est. reputes illis h̄peccatū. Unde sicut ppter pdicationē Petri fuerūt octo milia ho minū cōuersi q̄ fuerūt infideles. vt habetur Elc. ii. 7. iiii. Sic ppter orōdem Stephanis fu erunt enī aliqui cōuersi. Unī dicit Blug⁹ in smone. Ilsa sancta charitas que erat i Ste phano desiderauit orādo acqrere quos neq̄ uit moriēdo querere. Nam ip̄e vt supra dicitū est cū omni fiducia arguebat eos et libenter eos queruisse. qui tamē in sua maliciā pdū rabant ac eū lapidabāt p̄ q̄bus in ip̄eno ces lauit orare. Unī Blug⁹ in sermone. p̄ charita tem dei arguebat errates vt corrigerent. per charitatē plāpidantib⁹ orabat ne punirent

De sancto Stephano

Unde ppter orōez sancti Stephanī sūm doctores sancti. Iudaul fuit cōuersus. Ipē enī spēaliter p eodūm rogauit q̄z uis fuerat nimis leuis et crudelis in lapiðatiōe ei. Sed hoc ideo nā dicūt doctores q̄qntūqz i antiqua lege puto mōsa yca inueniebat pueri palijs subtilioris ingenij illi spēaliter refuabant vni iudeo noīe Gamaliel q̄ illos i lege mosayca instrueret. Hodo Stephan⁹ et paulus fuit assignati huic gamalieli. quia fuerunt ingeniosi. et sic fuit facili socij i synago ga. Stephan⁹ autē multū pfecit in lege sive i fide catholica. et a quo cūqz poterat informari solerter audiuit et retinuit. Iudaul⁹ vō in lege iudaica. Et ideo Stephanus fuit eroſus a paulo. quā ppter cū Stephan⁹ lapidaretur saul⁹ quia iuuenis erat nō habēs potestatez pyciendi in sanctū Stephanū. oīm lapidanū vestes seruauit. vt sic mortis sue causa fieret. Sed Stephan⁹ plen⁹ spūlancio grāia et charitatē memori societatis singularitē dominū paulo exorauit et exaudit⁹ est. Unde Aug⁹. in Smone. Saulū crudeliter seuentē quē habuit in terra psecutorē in celo meruit habere cōsortē. sequit. Cōiunct⁹ est itaqz saulus Stephanō et fact⁹ est agnus ex lupo. Ecce nūc Iudaul⁹ cuz Stephanō regnat et uult adiut⁹ orōibus Stephanī. Ecce quō orō Stephanī fuit utilis saulo q̄ sic ppter suā orōez fuit puerus cū tñ fuit maxim⁹ psecutor xpī anor. Unū dicit Aug⁹. Si Stephan⁹ nō oras se hodie ecclia paulū nō haberet. Et iō magister li. ii. dī. xxvii. Nō monemur orare pro inimicis nostris nolentib⁹ pte piuere ut deus operet in eis velle. Lertio Ruben habuit priuilegiū p̄mogeniti. i. duplice subam. Iō dicit p̄o in donis. maior in impio. Sic sanct⁹ Stephan⁹ habuit priuilegiū q̄ fuit primus int̄ omnes martyres celestib⁹ donis datus. Unū canit ecclia. Quā saluator noster dignat⁹ est p̄ omnib⁹ pati hāc mortē p̄mūs ille reddidit saluatori. iō triūphat in celis coronat⁹. Unū bñ dicit Stephan⁹. i. coronatus. Nā Stephan⁹ grece dicit latine corona quā meruit p̄ passionē suā. Unū Aug⁹. in Smone Stephan⁹ ut meruisset noīs sui coronā accipere. charitatē p̄ armis habebat et p ipsam

vbiqz vincebat. Unū notandū q̄ triplici corona Stephan⁹ in celo est coronat⁹. Idromo babz coronā roseā in qntū fuit martir. Nā coronā p̄misit dñs Alpoč. ii. dices. Esto fidelis vlsqz ad mortē et dabo tibi coronā vite. Il lam coronā recepi hodie sc̄tū Stephanus ppter suū martyriū. Unū Aug⁹. in Smone. Heri rex noster trabea. i. vyskleit carnis indutus de aula vteri viginalis egrediens. Hodie miles de tabernaculo corporis exiēs aſcedit ad celos sanguine coronat⁹. Secundo habet coronaz gemmatā in qntū fuit pur⁹ et sanct⁹. Unū dicit de eo Ans. in orōib⁹. Stephan⁹ adhuc i terris posit⁹ tata luce sanctutatis resplēdit. vt venerabilis vult⁹ ei⁹ angelica dignitate fulgeret. Unū dī. Act. vi. Et intuētes eu omnes q̄ sedebat in cōcilio viderūt faciē ei⁹ tanqz faciem angeli statū inter illos. iō coronat⁹ est corona gemata. Nā sicut lapis p̄ciosus habet claritatē. sic Stephan⁹ ppter purā vitā habuit angelicū vultū. Unū p̄s. Nō osuisti dñs sup caput ei⁹ coronā t̄. Terto habet coronā auream in quantū fuit plen⁹ diuina claritate q̄ omia opata est in eo. nā sicut aux̄ est ducile sic sanct⁹ Stephan⁹ fuit ducibilis in oībus ad ueritatiib⁹ et in nullo resistebat. Unū Aug⁹. in Smone. Charitas in Stephanō supauit seuiciā iudeoz. iō meruit possidere regnū celoz. Unū Eccl. xlvi. Corona aurea sup mitrā eius expressa signo sanctitatis. glia bonoris. et op̄ virtutis t̄. Quare merito dī Stephan⁹. i. coro natus. Lertio spūlancio opaēmiracula p̄ illū in qest. Unū dī. Lu. xl. q̄ xps p̄misit discipulis suis spūlanciū ad faciēdū miracula dices. Glos in q̄t sedete in ciuitate donec induamī v̄tute ex alto. i. spūlancio. vñ tantā virtute spūlanciū eis infudit q̄ poterat infirmos curare. mortuos suscitare. et plura alia. Iō dixit xps Iō. xiii. Qui credit i me. opa q̄ ego facio et ipse faciet. Lertes sic fuit sanctus Stephan⁹ plen⁹ spūlancio ut faceret miracula. Unū dī. Act. vi. Stephan⁹ autē plenus ḡtia et fortitudine faciebat signa et prodigia magna in p̄plo. vñ p̄mo sanabat infirmos. Nā Stephan⁹ refert in li. de ciui. dei. q̄ quedā maro na cū diu infirmitatē grauissimā pateret et multa adbibere remedia q̄b⁹ tñ nō sanabat.

Sermo. X.

tandem quendam indeum pulsavit qui ei annulum cum
quodam lapide tribuit ut eum cum zona ad collum
cingeret ut ex virtute illius lapidis sanitatem recupe-
peret. Cum autem his ibi nubilum valere spiceret tunc
ad eccliam sancti Stephani pperauit et pro sua sa-
lute eum rogauit. tunc subito annulus cum zona in
terra resiliuit et perfecta sanitatem recepit. Id est re-
fert Aug. quod flores super altare sancti Stephani
ponebant et inde ablati super infirmos po-
nebant et statim curabantur. Ipse etiam flores ut
refert Aug. ut supra de altari sancti Stephani
sumptu cuiusdam mulieris cece sunt oculis im-
positi et illa primum lumine recepit. Refert ergo
in eodem libro quod cum vir quodam primari ciuitatis
nostrae marcialis infidelis esset et nequaquam con-
uerteret vellet cum tamen plurimum egrotaret. gener su-
us fidelis ad eccliam sancti Stephani venit et de-
floribus ipsius quod super altare erat accipiens ad ca-
put sacerdoti ipsos flores latenter posuit. Super quos
cum ille obdormivisset prius anno diluculum claus-
auit ut a deo mitteretur. Cum autem episcopus abesset
sacerdos ad eum venit et ipsum cum se crederet di-
ceret baptizauit. hic quodam vixit super in ore habuit
verbū. Iesu accipe spum meū. cum tamen bec uba
ultima fuuisse sancti Stephani neciret. Id est refert
Aug. quod erat quodam nobilis matrona apud ce-
lare quod habuit decem pueros quod septem mares et
tres semiesuisse prohibent. Quadam autem vice
dui matabat eis offendit ipsa pueris maledicu-
onem impetrat ita quod pueri tremore membrorum in-
currerunt. quod suorum cium oculos non ferentes pro-
tum mundum vagari ceperunt. Quorum duo fratres
et soror et poniam venerunt et eccliam sancti Stephani
intrauerunt et anno altare sancti Stephani se in ora
uocando perstrauerunt et perfectam sanitatem recepe-
runt. quod ibide sancto episcopo Aug. omnia per ordines
narauerunt. Secundum fecit miracula quod mor-
tuos resuscitauit. Unde refert Aug. quod cum que-
dam mulier esset mortua hoies tunica illius
in eccliam sancti Stephani portauerunt et super al-
tare posuerunt et postea posuerunt super corpus
defuncte quod prius sana surrexit. Et dicit Aug.
beatum Stephani innumeris miraculorum clarus;
se et sex mortuos suscitasse. Tertio facta sunt pro
eum et propter eum diversa miracula. Nam angeli su-
per eum cantauerunt. demones clamauerunt
mortui enim in reverentia babuerunt. Unde legit.

Et Alexander senator cum vrore bierlm adiit et
sancto Stephano ibide oratorium pstruxit. et
post obitum suum se iuxta corpum Stephani sepeli-
ritus. Euolantis igitem septem annis Julianam
vrox ei volens in patriam redire corpum viri sui
voluit secum deferre et ignorabat quod esset locus
lum viri sui vel sancti Stephani. et amplerata
est corporis sancti Stephani. Sic dum corpus viri
sui putauit accipere casu corporis sancti Stephani
aceperit. Cum autem nauem cum corpe ascendisset
ut Constantinopolim transiret hymni angelici
audiuntur. et demones clamabant aere. ser-
uus dei venit qui la pidat est ab impensis iudeis
et suscitauerunt tempestates quod naute naufragi-
um nimis timerent Stephano invocato pri-
nuo apparuit eis dices. Ego suus nolite timere.
Statim tranquillitas facta est. Postmodum
vobis cum de Constantinopoli romam ducere ut iux-
ta sanctum Laurentium sepeliret vox angelica in
aere audita est dices. O felix Roma quod corpus
Laurentii hispani. et corporis sancti Stephani bieroso;
limitani tam gloria pignora uno claudis
mausoleo. Et cum volebat eum in una alia ecclie
sia tumulare demon quod propter aduentum sancti Ste-
phani de filia Theodosij eruit. sicut legit. quod
demon pro filia Theodosij clamauit dices. Ali-
si Stephanus romam venerit non erabo. et sic ad
uenientem Stephanum erunt. Unde cum in alia ecclia
velleret eum sepelire clamauit demon dices. Fru-
stra laboratis quod non hic sed apud fratrem suum lau-
rentium sed elege. Et cum sepulcrum sancti Laurentii
sunt aptum. mox Laurentius in latrone vertit
et medium sepulcrum sancto Stephano reliquit.
Et sic patet. ergo sic.

De sancto Johanne
Sermo. X.

Ic est discipulus
qui diligebat Ihesum. Job. vi. 110;
estate charissimi. dicit Christo. quod ami-
cacia est benevolentia mutua. Unde igitur sanctus
Jobes Christum dilexit et eum Christus contra
dilexit. quod enim dicit. hic est Deus. sic. Hic
Iudas deum. bo. li. iii. c. xxvij. quod amicacia
est aiorum societas. Unde igitur Jobes in vera cha-
ritate animi fuit Christus in unione et Christus sibi am-
cabili familiaritate. Job. dicitur. Hic est discipulus.

De sancto Iohanne

In quibus ubi duo notantur. primo est singularis familiaritas scilicet iobanis circa christum cum dominico est discipulus. secundum est diuinal amicabilitas cuius percludit. quem dili. ie. **I**n hoc primo quod nonat singularis familiaritas iobanis ad christum. quod ostendit triplex. primo ex planguinitate. secundo ex puritate. tertio ex sincera caritate. Dico primo quod singularis familiaritas iobanis ad christum ostendit ex planguinitate. Solent planguinei inter se naturaliter babere mutuam familiaritatem. quod naturaliter inclinatio iducit ad hanc. Sic lanceus Jobanus merito habuit familiaritatem ad christum propter planguinitatem. Nam dominus qui fuit prepagatus de inclita radice yesse sicut christus ex precione Anne ex qua processerunt tres preciosissimi rami. qui ipsa genuit tres marias. Anna enim habuit tres viros Requirit in nativitate marie. Unde de sancta Anna benedictus illud dicit. viij. Quis arbor bona fructus bonos facit quia omnes isti fuerunt sancti et planguinei christi. Unde dicere potest illud Act. xvij. sicut apostolus dixit. Ipse enim genus sumus. Et iohannes pater ista planguinitatem citius adhesit christo quam ceteri apostoli. et fuit ei familiaris. Ideo enim ei et Andreas fuerunt in etate maiori quam iobanus quoniam vocari fuerunt a christo. Hoc iobanus in etate florida reliquit mundum et sequebatur christum. etiam in aduersitatibus. Unde dicit dominus Ihesus. cuiusque passionis discipuli relinquentes eum oves fugerunt. Adolescens autem quodammodo sequebat eum. Ecce quod in etate florida in quo difficillimum est relinquere mundum. eo quod tunc marie virginis passiones. Unde Tertius. iiij. Bonum erit viro cui portauerit iugum ab adolescentia sua. Unde Ihesus benevolentem dicere ad christum illud. i. Be. xij. quod dixit. adolescentes ad te nominabam. Fac omnia quod placet a deo tuo. Ideo ergo quod cupis et ero tecum vicinusque volueris. Unde dicit dominus. iiiij. quod Iesus ambulans iuxta mare galilee vidit duos fratres iacobum et iohannem fratrem eius in nauim cum zebedeo patre eorum et vocauit eos. Illi autem statim relictris rebus et parente secuti sunt eum. **O** Secundo dico quod singularis familiaritas iobanis ad christum ostendit ex puritate. Nam ipsa puritas et virginitas est multa familiaris christi. Unde dominus christus. xij. Tertius enim ei sunt et sequuntur agnum quoniamque ierit. Et ratione assignat bernardus dices. Divisa sapientia est

candor lucis eternae. et candida oportet esse animam. in qua sedem elegerit. Certe hanc puritatem habuit sanctus Jobanus. nam purus et virgo fuit. Unde dicit Gregorius. quod specialis progenitura. id est virginis beluder vorgab castitatis fecerat eum dignum quod propter virgo electus est a christo et virgo in euum promulsa. Et est notandum quod in veteri testamento fuerunt tres commendati propter virginitatem et puritatem. Primus fuit Abel quem occidit calvinus fratres suos. Isti virginitas commendata quod in etate florida obsecrata. et cui esset iuuenis. in principio mundi. Secundus fuit bieremias qui fuit in utero sacrificatus et postea a corruptione seruat. Et isti virginitas commendata quod diuinus ordinata. dicitur ei de mino Hieronimo. xvi. Non accipies uxorem et non eris tibi filii et filiae. Tertius fuit Daniel qui fuit ab infancia primitus. Et isti virginitas fuit commendata. quod fuit diuinis revelacionibus munita. eo quod ei datum fuerit intelligere omnia genera visio mundi. Itē tribus modis fuit commendata virginitas sancti iobanis. Nam primo commendata quod in etate florida obsecrata est. Secundo commendata quod sicut bieremias a deo fuit a corruptione seruat. ita iobanus. Namque quoniam fuerat in matrimonio de sponsat. et cuius nuptiae creduntur fuisse in quarto domini aqua in vinum mutantur. et sponsa ibi fuit illa maria magdalena. Ignotus christus de qua non quoniam alibi legit iter fuisse nuptias vocavit eum a nuptiis et non promulsa eum in nuptiis permanere. et sic maria fuit persona quoniam sponsus fuit sibi ablatus. Unde Hieronimus. super iobanem in prologo dicit quod post quod iobanus a christo fuit vocatus in matrimonio despousatus. tamen de illis nuptiis a christo sine coruptione fuit tractus. Tertio commendata. nam sicut virginitas danielis commendata ex eo quod fuit ab infancia primitus. et diuinis revelacionibus munita cum datum ei erat intelligere omnia genera visio mundi. ita virginitas sancti iobanis ab infancia fuit abundanter diuinis revelacionibus munita cum deo sibi misericordia reuelauit. ut prius in christo. Et iohannes pater virginitatem suam fuit christo misericordia familiaris. Unde in signum benevolentiae familiaritatis propter virginitatem commendauit christus sancto iobanem suam dilectionem matrem quem est exemplar tonus virginitatis. et non tantumque alieno nectaque cognato nec filio. sed etiam filio adoptivo. **M**odestus namque in hac vita quoniamque possedit. s. corpore. alias. modicam

Sermo. X.

spalem subam eccliam, et suā dilectā matrē Corp⁹ cōmēdauit nōcōdēmo. aīaz patri dicēs Idat in man⁹ tuas cōmēdo spūm meū. Tē poralē subam iudeo dīq iudas portauit loculū. Ecclia; petro dicēs Iudas ce oues meas. M̄datrē vō dilectā iobi. Un̄ dī Jo. xix. q̄ cu; vidisset iesus matrē et discipulū stantez iuxta crucē. dixit matri. M̄hulier ecce fili⁹ tu⁹. In h̄m doctores cōmēdauit sibi matrē. nā v̄gis solatiū fuit diminutū. Legit q̄ romani orba ns liberis inuenērūt adop̄toz liberoz eis in solatiū. ita xp̄s in solatiū matri sue smitten us filiū suū naturale in crucis more dedit ei filiū hūc adop̄tiū. Jo deinde dicit disciplo Ecce mā tua. ibi loco sui instituit sanctū iobannē vt custodiret matrē. id dī. q̄ ex illa bo ra accepit ea discipul⁹ in sua. sc. custodia. Un̄ canit ecclia Virgo elect⁹ est a dño ac inter ceteros magis dilect⁹ cui xp̄s in cruce matrē v̄ginē v̄gini cōmēdauit. Quidam dico q̄ singularis familiaritas ostēdit ex sincera charitate. Ip̄e enī xp̄m pl⁹ ceteris diligebat. q̄a incepit in etate tenera. s. in adolescētia que est pñior ad ardētē amōrē. Un̄ pp̄t sincera charitatē horat oēs ad diligendū deuz. Un̄ dicu. i. Jo. iii. H̄los ergo diligam⁹ deū q̄ni am de⁹ p̄o dixerit nos. Certe bāc familiarē charitatē ad xp̄m būti iobes. Qd̄ ostēdit iri plici signo. H̄rimū signū fuit frequens locu no. H̄m testimoniū xp̄i Lu. vi. et M̄hatb. xii. Ex abundātia cordis os loquit̄. binc ē q̄ sanct⁹ iobānes maxime loq̄bat dedilectionē xp̄i. vt pat̄ in suis canoniciis et euāgelijis. q̄r oēs suas admonitōes et p̄cepta excludit dī lectōe dei. Un̄ legit in ei⁹ legēda et scrib̄s Ibie ro. testat̄. q̄ cū sanct⁹ iobes v̄sqz ad senectū se ep̄besi moraret et vix in man⁹ discipuloz ad ecclesiā deferret nec iā plura verba dicere posset. ad quēlibet passū dixit h̄ v̄ba. Filioli diligite alterutū. Landē frēs q̄ cū eo erant admirātes q̄ sp̄ eadē repereret. Un̄ dixerunt ei. Quid ē pat̄ q̄ totiē eadē loq̄ris et m̄lupli cas v̄ba dedilectionē dei. Bñdit. Idcirco totiē ens replico. q̄ si sola dilectionē babuerimus sufficit. Ecce q̄z familiaris fuit Un̄ dīc. i. Jo. vii. De⁹ charitas ē et q̄ ma. in cha. i. dō ma. zē Secundū signū est ḡuis offensio. H̄m quān

to aliq̄s aliū pl⁹ diligit. tāto ampli⁹ offendit ex ei⁹ iniuria. Un̄ dī Luli⁹ i. li. de amicicis q̄ amicicia est i reb⁹ honestis idē velle et idē nolle cū amico. Certe sic fecit sanct⁹ iobānes q̄a ip̄e nō poterat sustinere iniuriantes xp̄o. Un̄ legit in bistoria ecclesiastica q̄ cū iobes apud ep̄besi balnea grā lauādi intrass̄. et ibi dem cberintū berenīcū vidisset. unde. p̄in⁹ ex ilij dices. Fugiam⁹ binc ne spelūce sup̄ nos cadāt in qb⁹ lauāt cberint⁹ v̄tans umicus z̄c. Un̄ enā Lu. ix. dixit cū fratre suo p̄lama ritanos q̄ recusabāt xp̄m recipere. vis dicim⁹ vt delcedat ignis de celo et deuoret eos sic bes lyas fecit. Beq̄re in h̄mone de sancta Rathb rina q̄li in fine. Lertū signū est firma adhesio. H̄m dī. H̄drouer. xvij. Dī ip̄e diligit q̄ amicus est. q. d. Inseparabilitē adberet illi qd̄ diligit. Certe h̄fecit sanct⁹ iobes. H̄m eū nemo poterat a xp̄i charitate auertere. Un̄ legit q̄ p̄ penthecostē diuīsis aplis iobes est in asyā p̄fec̄ vbi xp̄m suū dilectū p̄dicauit. ac multas ecclias ibi fabricauit. Domicianus ergo impator q̄ p̄seq̄bat xp̄ianos intelligens ei⁹ famā volēs eū a xp̄i dilectionē auerteret sic ab ei⁹ p̄dicatōe cessaret cōp̄bendit eū. Jobānes v̄rñdit. Obedire oportet magis dō q̄z boib⁹. Jo ne xp̄m dñm meū negabo. nec a p̄dicatōe nois ei⁹ quiescā donec cōsumē cursum ministerij mei qd̄ suscep̄. ad cui⁹ rñ sionē mor⁹ p̄cōsul iussit eū velut rebellē cesa ri in dolū seruētis olei miti et mergi an̄ por tam latīna. ille aut̄ illesus exiuit quia dilectio quā ad xp̄m habuit ignem olei in eo extinxit. Un̄dēs aut̄ impator q̄ nec sic a p̄dicatōe cel saret nec eū a xp̄o auertere possit tunc p̄cep̄it eū in exilū duci in insulā q̄ dī pathmos. in q̄ insula apocalipsiz quā ei dñs revelauit manus sua cōscriptis. Domician⁹ aut̄ eodē āno quo iussit sanctū iobannē exulari pp̄t nimis am crudelitātē suā a senatu romano interficius est. Et q̄ deo cura fuit de ap̄lo suo ex tonis senar̄ cōsultu diffinitu est h̄ vt qd̄quid domican⁹ fieri voluit cassaret. H̄m faciūz est q̄ sanct⁹ iobānes q̄ voluntate domiciani cū iniuria fuerat deportat̄ in insulā cu; bo noz ep̄besi remearet. Occurrat aut̄ illi dis pliis viroz et muliez exultantes et dicentes

De sancto Johanne

Benedic⁹ q̄ venit⁹ noīe dñi. Cū aut̄ ingredē
ret ciuitate drusiana q̄ sp̄ eū secura fuerat. et
aduentū ei⁹ mltū desiderauit efferebat mor-
tua. Lūc sc̄tūs iohes videt flētes parentes ⁊
paupes ⁊ viduas s̄l cū orphanis clamātes
⁊ dicētes. Sancte iohes apl̄e dei ecce drusia-
nā efferum⁹ mortuā q̄ sp̄ tuus monitis obre-
peras nos oēs alebat fuiēs dō in castitate ⁊
būilitate. ⁊ q̄dide d̄siderauit redditū tuū dicēs.
Q̄ si videā apl̄m dei añq; moriar. Ecce veni-
sti ⁊ te videre n̄ potuit. Lūc iussu fererū de-
poni ⁊ corā omib⁹ resoluī corp⁹ ei⁹ d. Dñs
me⁹ ihs xps suscitet te drusiana. surge ⁊ pedi-
bus tuis reuertere i domū tuā ⁊ p̄para mibi
refectioz. Statiqz illa surrexit ⁊ cepit ire solli-
cita de iussione apl̄i. ita vt videre ē ipi drusiane
q̄ si nō demoreſz de somno eā suscitat̄. Fa-
ctus ē aut̄ clamor apl̄i p̄tres horas dicentis.
Cūn⁹ ē de⁹ quē pdicat iohes. V̄e vñ⁹ est dñs
iesus xps. Et sic p̄ firma adhesio sc̄tū iohes
ad xpm. q̄re bñ fuit sibi familiaris. Hā dicit
apl̄i. C. o. vi. Qui adheret dño on⁹ sp̄us est
cū eo. Ecce q̄z familiaris fuit. Cūn⁹ lignū h⁹
dixit xps discipul̄ suis Jo. xii. In h̄ cognoscē
oēs q̄ discipuli mei eius si dilectoz habue-
ritis ad iuncē. Cūn⁹ Aug. Dilectio est certuz si-
gnū q̄ discernū filij dei a filijs dyaboli. Cūn⁹
ad Bo. vii. Quis p̄t nos se. a cha. dī zc. B
Ḡco p̄ncipalē dico q̄p̄n v̄bis p̄missis no-
nat diuinal' amicabilitas xpi ad iohes cuz dī.
quē diligebat ihs. Curca qđ notādū q̄ qzuiſ
dñs diligat oēs eūz diligētes. sic dī. Id rōuer.
vñj. Ego diligētes me diligō. in sp̄ali amore
dilerit iohes sup̄ alios ⁊ maiora signa dilecti-
onis ⁊ familiaritatis on̄dit ei. Et iohes dñi ḡ-
ria. q̄si dño gratosus. Cūn⁹ adducat figura
de h̄en. xlvi. vbi dī. q̄ iacob habuit. xii. filios
int̄ q̄s iunior̄ ieniebat beniamī. ⁊ dillo scri-
prura dīc q̄ pat̄ tenerrime dileyit eū. Id rōuer.
acob intelligit xps. id iacob iterpt̄aſ ſupplātaior
⁊ ſigificat xpm q̄ ſupplātauit diabolū generis
būani umici. Id rōuer filios iacob intelligit. xii.
apl̄i int̄ q̄s iohes fuit iunior̄ q̄ intelligitur p̄
beniamī q̄ fuit iunior̄ int̄ filios iacob ⁊ ma-
gis dilect⁹. Cūn⁹ ſic beniamī vocat fili⁹ v̄ru-
tis. ita iohes fuit plen⁹ v̄ritib⁹. q̄re eū xps te-
nerrime dileyit. Cūn⁹ i ſacred euāgelio qnq̄s

appellat diſcipul⁹ quē diligebat ihs. in q̄ oñ
dit q̄ xps ſibi qnqz fecit p̄ alijs q̄ ſunt ſig di-
uine dilectioz. Cūn⁹ p̄mo noīat in ſacred euā-
gelio diſcipul⁹ quē diligebat ihs. in cena dñi
q̄n diuina euchariftia fuit iſtituta. Cūn⁹ dicit
Jo. xii. Erat recubēs vñ⁹ er diſ. ei⁹ ſi ſinu ie-
lu diſ. quē dili. ihs. In q̄ oñdit q̄ ſibi ſecreta
reuelauit. Ḡco i die paſceues qn̄ xps p̄de-
bat i cruce. Cūn⁹ dī. Jo. xix. Cūn⁹ vidillz ielus
matrē ⁊ diſ. ſtātē quē diligebat. In q̄ oñdit
q̄ ſibi ex ſinglari diſiectioe cōmilit matrē. ⁊ cu-
ra p̄cōz p̄p̄ ſib⁹ ſpedebat in cruce. Ternio in
die reuſrecțioz. Cūn⁹ dī. Jo. xx. Maria ma-
gadena venit ad perz ⁊ ad aliu diſcipulum
quē amabat ielus. In q̄ oñdit q̄ ſibi ex ſingu-
lari diſiectioe cōmilit p̄dicare ſtatū mūdi. ſi. eī⁹
fallitatem ⁊ etēne glie felicitatē. Quarto poſtre
ſurrecțioz. qn̄ maniſtauit ſe diſcipulis. Cūn⁹
dī. Jo. xx. q̄ ſtātē ielus i littore ⁊ diſcipul̄ ſtan-
bus i mari. ceteris ipm nō cognoscētib⁹. dī
it diſcipul⁹ ille quē diligebat ihs petro. Dñs
est. in q̄ oñdit q̄ ſibi ex ſinglari diſiectioe ſee eū
p̄bare miraculifidē. Quito in ſalutari vo-
catioe. Cūn⁹ legit Jo. xx. q̄ ielus dixit ad Idēr.
ſeq̄re me. Cōuerlus petr⁹ vidit diſcipul̄ quē
diligebat ielus ſeq̄ntē. In q̄ oñdit q̄ ex ſingu-
lari diſiectioe xps ſe buuit curā de eo. Cūn⁹ dīc
Breg. q̄ p̄uilegio amoris p̄ ceteris a domio
meruit honorari ⁊ vocari diſcipul⁹ quē dili-
gebat ielus. Dico p̄mo q̄ ſciūs iohes ex ſin-
gulari diſiectioe q̄ xps eū dileyit noīat̄ eſt diſ-
cipul⁹ quē diligebat ielus. ⁊ h̄i in cena dñi cu-
dī. Jo. xiii. Erat recubēs vñ⁹. in q̄ oñdit q̄ ſib⁹
ſecreta reuelauit q̄ nō niſi itmo amicos ſit
reuelāda. Cūn⁹ nō ſauit ſibi ſecreta i
mūdo. v̄z enīa in celo. Cūn⁹ bñ dī iohes q̄dī
terpt̄at in q̄ ſtātē grā diuinoz ſecretoz. G
Id rōuer ei reuelauit ſibi ſecreta i mūdo. Oñ
oñdit in trib⁹. Id rōuer in oſteſioe dñice trāſi-
guratōis. Sicut ei p̄ncipes ſolēt nō niſi pau-
cis ⁊ marie familiaribus facia occultuſſima
reuelare. Sic xps i dñica trāſiguratōe non
admisit niſi tres diſcipulos. q̄z vñ⁹ fuit Jo-
bāne vt habeat. Id rōuer. xvii. q̄ ielus aſſump̄it
perz iacobūz iobānē ⁊ duxit illos i montem
excelsū ſeoſum ⁊ trāſigurat⁹ eſt a n̄ eos ⁊ re-
ſplendit facies ei⁹ ſic ſol. p̄ſtumēa e⁹ ſcīa ſit

Sermo. X.

alba sicut mīx. Et ecce appūit illis moyses et belyas cū eo loq̄ntes. necnō r̄ vocē d̄ celo aū dixerūt dicētēz. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ in q̄ mībi cōplacui. p̄m audite. Qd̄ fuit ita maḡnū secretū sicut de xp̄o ynq̄z dīcū vel factū fuit ita q̄ esset filius dei. qd̄ fuit signū magne dilectionis. Un̄ dicit Jo. xv. Ja nō dicā vos seruos m̄ amicōl. q̄ cūq̄z audiui a p̄m meo nota feci vob̄. Secūdo i p̄ditoris insinuatōne. Cū enī xp̄s cenauit cū discipul̄suis dīxit. q̄ vñ⁹ c̄r̄ eis es̄s̄eu traditūr̄. Tūc libent sc̄i uissent q̄s fūss̄z dicētes. Nūq̄d ego sum dñe Ipe v̄n̄oluit eis dicerez̄ occul̄te iobāni dīrit. Un̄ dicit Jo. xiiii. q̄ ip̄e sup̄ pect⁹ dñi in cena recubuit r̄ Id̄er⁹ annuit sibi vt iterroga ret xp̄m q̄s esset eū traditūr̄. Tūc iobannes dixit. H̄ne q̄s est q̄ te tradet. tūc ielus submis sa voce p̄ditorē p̄ signū insinuauit. Qui up̄le in inīctū panē porigeret ille esset z̄c. Tertio i passionis iminētis p̄ristatōe. Sicut enī p̄ncipes in p̄mū sunt dissimulatēs. r̄ suas an gustias solētantū matieis familiarib⁹ ex plicare netor⁹ ip̄ls diffidat. Sic xp̄s q̄n̄ iminētē passiōne cepit p̄ristari r̄ meli⁹ esse. r̄ ne forē ceteri scandalizēt dū viderēt cū timere moriē receperit secuz̄ marime familiāres. Un̄ dī. Abat. xxvij. q̄ sc̄ta cena iuit cū dis. suis i or̄tu r̄ dū intrass̄ orū dixit eis. Sedete hic do nec vada illuc r̄ ore. Et assūpto perro iacobō r̄ Jo. dixit eis. Tristis ē aia m. vs. ad mortez. Sustinetebic r̄ vigi. meci. **T**ercūdo revelauit sibi secreta celestia q̄n̄ ip̄e pectus dñi i cena recubuit. Un̄ dī. Breg. Qui in p̄ctore ielū xp̄i recubuit fluēta euā gelij de ip̄lo sacro fonte dñici pectoris potauit. Un̄ sīm doctores xp̄s ei soporē imisit dū sup̄ pect⁹ e⁹ recubuit. Hā q̄n̄ aia ē abstracta ab exteriorib⁹ sensib⁹. tūc ad celestia est meli⁹ disposita. Un̄ dī. Aug. i. li. de sp̄u r̄ aia q̄ aia dī calcare bona exteriora. r̄ ab interiorib⁹ ascēdere ad superiora vbi iuenit sumū bonū. Un̄ Isai. le. Videbis r̄ afflues r̄ mirabib⁹ r̄ dilatabit cor tuū. Si sc̄tū iobānes fuit abstract⁹ in illo somno ab exteriorib⁹ ad interiora vbi ascēdit r̄ veit ad celestia secreta. Un̄ legit Job. xxxvij p̄ somnū i visione nocturna q̄n̄ irruit sopor sup̄ boies r̄ dormiūtūc instruit eos. Un̄ in

ista dormitōe aperuit iob̄ ocl̄os mētāles v̄ posiz̄ videre sp̄ualia. sic etiā dī aperuisse oculōs pueri mītri belisei vt vider̄ aglos. v̄t̄ba bet. un̄. Breg. vi. Cūq̄z belise⁹ orall̄z au. H̄ne ap̄i ocl̄os puerib⁹ vt videat sc̄s secreta. r̄ape ruit dñs ocl̄os pueri r̄ vidit. Et ecce mōs ple n⁹ eq̄z r̄ currū igneoz̄ i circuitu belisei. sic sc̄to iobāni fuerūt secreta celestia reuelata vt cerneret r̄ alios postmodū docer̄. Un̄ aug. in omel. De fonte dñici pectoris sol⁹ bibit. l̄z ip̄e dñs euā gelij oib⁹ bibēdū diffidit. cum ip̄e iob̄es dicit. i. Jo. i. qd̄ fuit ab uno r̄ qd̄ v̄dū r̄ audiūm⁹ r̄ p̄spērūm⁹ ocul̄ nostris de v̄bo vite vob̄ ānūciām⁹ vita etiāz q̄ erat apud p̄m⁹ r̄ appūit nob̄. r̄ ānūciām⁹ vob̄ v̄t r̄ vos societate habeatis nobiscū cū patre r̄ filio eiusib⁹ xp̄o. Un̄ pp̄ter ista celestia se crera q̄ sic i altissimis p̄idebat assilabat aq̄le volāti. Sicut Ezech. i sp̄u vidit cū dicit. Eze chiel. i. Facies aq̄le desup̄ ip̄oz̄ q̄tuor. Ip̄se enī vidit i sp̄u q̄tuor aialia q̄ eleuabāta tra. r̄ silūtudo vule⁹ q̄tuor aialiu suu facies bois facies leonis. facies bouis. r̄ facies aq̄le desu per. Adō p̄faciē bois designat sc̄tūs mathe us q̄ describit hūanitatē xp̄i. Id̄er faciē leonis designat Marc⁹ q̄ describit regnū xp̄i. Id̄er faciē bouis designat lucas. q̄ describit facer̄ donū xp̄i. Id̄er faciē vō aq̄le desup̄ ip̄oz̄ q̄tuor designt. Iob̄es q̄ describit diuinitatē xp̄i. cū i cipit euā gelij suū. d. In p̄ncipio erat v̄. r̄ ver bu erat ap̄d deū z̄c. Ecce quō z̄c. Un̄ dī. Cris so. q̄ sicut facies aq̄le sup̄ faciē bois leonis r̄ vituli ab ezech. extollit. sic san. Jo. euā. om̄ boi ercepta maria i merito r̄ p̄mio dignior p̄pat. Un̄ ip̄e ēbene illa aq̄la dī q̄ Ezech. xvij. Aq̄la ḡndis maḡzalay vēt ad libanū r̄ tu lit medullā cedri. In q̄ autoritate sc̄tūs Jo. cōmēdat tripl̄ r̄ p̄pat aq̄le p̄pt e⁹ p̄dīdōes q̄s aq̄la bz̄ q̄ et iob̄es hūt. **A**dīo aq̄la bz̄ erēplāratatē i suo volatū. nā doc̄s luos pul los euolare. q̄re dī. Beut. xxvij. Sicut aq̄la p̄ uocās ad volatū pullos luos r̄ sup̄ eos volatās. sic san. Jo. suo volatū erēplō r̄ doctrīa puocant fideles ad volatū p̄ēplatōis. Sp̄ facies mētōnē de sublimib⁹ r̄ de veritate fidei sine qua nullus potest saluari. teste Alba natio dicente. Quicunq̄z vult salu⁹ esse ante

afīm lat⁹ aq̄ple

De sancto Johanne

oia op^{er} est ut te ca. si. x. Certe būc volatu^r fī
dei oñdit et docuit iobes. i. Jo. v. cū dīc. Tres
sunt q̄ testimoniu^m dāt in celo. pat. vbi, et spūs
sanct^r. et hi tres vnu sunt. Hic nota si placet
quō fidēcatholica p̄dicauit. iō p̄cipiat cum
oib^r p̄dicānb^r et dicēnb^r veritatē. Hic teni
apls Ephe. iii. q̄ cū rps ascēdit in celu ipē de
dit quidā aplos. qldā pp̄betas. alios euā
gelistas. alios at doctores ad p̄sumatōz san
ctoz in op^r mīsterijs. donec occurram^r oēs
in vnitatē fidei. Un̄ apls oñdit q̄tuor ordi
nes p̄ncipales q̄s rps dimisit i ecclia. Idru
m^o ordo est aploz. iō dicit dedit qldā aplos
q̄ articulos et veritatē fidei cōposuerūt. Se
cund^r est pp̄betaz q̄ veritatē fidei p̄dixerūt.
iō dicit. quidā pp̄betas. Terti^r est euāgeli
staz q̄ vitā rpi p̄scriplerūt. iō dicit. alios euā
gelistas. Quart^r est doctorz q̄ veritatē fidei
annūciauerūt. iō dicit. alios doctores. Isti
ordines ac ḡsus diuine dignitatis oēs cocur
rūt in sancto iobāne. Idmo enī fuit aplius.
Hā veritatē in secūdo articulo fidei cōposu
it q̄ est de scđa p̄sona i diuīs. l. defilio dei. cu^r
dicit. Et in iesum xp̄m filiū ei^r vnicū do. no.
Secūdo fuit pp̄beta. nā veritatē fidei p̄dixit
ut p̄t in Apoc. q̄e libru^r cōposuit in insula
q̄ dicit patmos. In q̄ insula fuerūt ei q̄tuor
oēs p̄ncipalitē revelata q̄ p̄scripsit et p̄dixit tan
q̄z pp̄beta. Quoz p̄mū fuit cursus toti^r mi
litatis ecclie vlsqz ad finē. Secūdu fuit ordo
iudicij cōsumātis. Tertiū fuit calamitas dā
natorz eternalit. Quartū fuit felicitas saluā
doz eternalit. ut patz p̄ ordinē intuēti librum
Un̄ sicut scriptura sacra fuit p̄ moylen icho
ata. ita p̄ ipm est p̄sumata. Ipedi. Apoc. xl.
Cōtestor enī oī audiēti vba pp̄betae libri b^r.
Si q̄s apposuerūt ad h. apponet de^r sup illuz
plagaz scriptas i libro isto. Et si q̄s diminu
crit de vbiis pp̄betae libri auferet de^r p̄tem
el^r de libro vite et de ciuitate sc̄ta. Tertiū fuit
euāgelistā. nā vitā rpi in euāgeliō cōscriptis.
Quarto fuit doctor sicut paul^r q̄ veritatē fidei
p̄dicauit et scripsi. Hic p̄ veritatē fidei i
eplis et p̄dicationib^r mysteriū sc̄te trinitatis
evidēn^r p̄ oib^r alijs exp̄ssit. ecce zc. Un̄ au
gustin^r. Sapia dei i corbois nō ascēdit. sed
enī in cor ei^r ascēdit. hoc enī nō iniquiuz hō

erat h̄ iniquātu^r angel^r esse cepit i trauit i cau
sam causaz. Secūdo aqla babz clā
ritatē in suo aspectu. Hā ut dicit Dyonili^r i
angelica bierarchia. c. i. Tidit oculis métali
bus in somno deū p̄ essentiā et sole diuinitatis
Qd̄b̄n oñdit Jo. i. cu dicit. Gl̄dūm^r gl̄iam
ei^r gl̄iam q̄li vni genita a patre. Ecce aperte et
clare fuit sibi reuelatū mysteriū eterne gene
ratiois quā null^r p̄t cognoscere sine termio
suo. termin^r aut isti^r generatiois ē ipa deitas
Et sic videt q̄ sibi reuelata sit ipa diuinitas.
Sicut ei Idaul^r vidit i raptu essentiā dinā.
sicut vult Elug^r dicere ad D̄iosū sup h̄ ver
bo. ii. Cor. xiij. Rapt^r est in padisum. dicitei
q̄sicut sancti videti regno eterne beatitudinis
diuina essentiā. sic paul^r vidit i raptu apia^r
visionē dei. Sic enā sancti iobānes oculū me
talib^r i somno vidit deū p̄ essentiā. Un̄ dicit
Elug^r. Trinitas q̄ sumū bonū est purgatissi
mis mēnib^r cernit. sic isti duo sc̄ci viderūt de
um. Un̄ dīc Orig. Idaul^r rapt^r est vlsqz ad
tertiū celū. Jobānes trāsluit oē celū. Idaul^r
rapt^r est i padisum. Jobānes aut trāsluit to
tus in deū. et alit jobānes nō poterat ascēde
re in deū nisi tot^r fieret deus. V Lernio
aqla babz sublimitate in volatu suo. Hā dīc
Elristo. in li. de natura aialui. q̄aqla alei^r vo
lat ceteris aib^r i sublime et midificat in locis
sublimib^r et arduis. Un̄ dicit Job. xxxix. Ed
p̄ceptū tuū eleuabit aqla et i arduis ponet ni
dū lūi. Sic sc̄ci jobānes fuit eleuat^r ad sib^r
limitatē diuinitatis cōtemplatiō et posuit
nidū suū in p̄sideratoe trinitatis. iō vlera oēs
sc̄ci bausu secreta diuinitatis. iō dīc Ezech.
vbi supra. q̄aqla grādis magnaz alarū ve
nit ad libauū et tulit medullaz cedri. Mons
libani significat thronuz trinitatis ad quē veit
jobānes i spū et tulit medullā cedri. i. dinā ge
neratoz et secreta diuinitatis. Idrophete ei^r mi
rabat q̄s ita familiaris eēt do q̄ possēt gene
ratōz enarrare. Sicut dīc Isa. liij. Generatoz
ei^r q̄s enarrabit. q. d. q̄ trāscēdit humānū in
tellecū. Certe h̄ feci sancti iobānes dicens
verbū caro faciū est. i. filiū i diuīs q̄ est verbū
patris. Ecce q̄li intellexit diuina essentiā.
Ideo dīc Elug^r. Si iobes alit^r volasset to
tus mūd^r enī capēno potuisset Z Se

Sermo. X.

cūdo sanctus Jobes nota^t est discipul^o quē diligebat Ihs. et hī die pascue qn̄ xpo pedit in cruce. sicut dicitur Job. xix. Cū vidissimē suā matrē et discipulū stantē quē diligebat. i quo oñdit q̄ sibi ex singulari dīlectō ep̄misit sibi mār̄tā qz suo dilecto xfideli amico. Re q̄re aū B. in h̄bimone. Uel sic. In q̄ ostēdūt q̄ cōmisi sibi curā p̄tōz ppter quos pendebat in cruce. sicut ipse dicitur Ap̄cath. ix. Nō veni vocare iustos s̄ peccatores. Qualit̄ at Jobānes habuit curā peccatorū nota^t. Befert enī beatus Clemēs sic in libro ecclastice histōrie legit. q̄ quodā tpe ap̄ls quandā iuuenes pulcērūmū et ferocē puerit. et cū cuidaz ep̄o sub noīe depositū cōmēdauit. Post aliqdē p̄us iuuenis ep̄m dereliq̄t et fact^o est p̄nceps latronū. Ap̄lus itaqz ad ep̄m venit et depositūm̄ requiriuit. Cūqz ille de pecunia intelligerz et ad h̄b vēbemēter stupēret dicitur ap̄ls. Juuenem illū a te repeto quē tibi rā studiose omēdauit. Cui ille. P̄dāc sancte in anima mortali^o est. et in tali monte cū latronib^o est quoz ipse p̄nceps existit. Quo audito valde tristis efficiūt et dixit. Bonū custodē te dereliqui amēfratrīs tuū. Cōfestum ergo equū preparari iussit et dux itineris aduenit et ad montē ilūzū crepid^o festinavit. Qd̄ cū iuuenis insperat p̄ pudore numio statim aufugit. Ap̄lus autē etatis oblit^o v̄get calcaribus equum et post euz clamitat. vt qd̄ fili dulcissime fugis patrē in erne et senē. Ne timēas fili quia xpo p̄ te reddo rōdem et p̄ te libēter moriar sicut p nobis xps mori^o est. Beuertere fili reuerte re quia de^o misit me. Qd̄ audiēs iuuenis cōpunctus rediit et amarissime fleuit. Apostolus autē ad pedes ei^o procidit et manū ei^o osculari cepit. ieunāte et orante p̄ eo apostolo venia impetravit. Post hoc sp̄m in ep̄m ordinavit. Unū sic implevit p̄ceptū dñi sicut dicit Job. xiiij. A Lertio nominatus est Jobānes discipul^o quē diligebat Iesū et hī die resurrectōis. sicut dicitur Job. xx. Ap̄h̄ria venit ad Ihesū et aliū discipulū quē diligebat Ihs. In q̄ oñdit q̄ sibi ex singulari dīlectō cōmilit p̄dicare statū mūdi. s. ei^o falsitate et eterne glōne felicitatē. Juxta illō Ihesus temet. Et oia que mittā te ibis. et que cūqz

mādauero tibiloq̄ris. s. falsitatem mundū zē. Certe hoc fecit sanctus Jobes. Unū dicit. i. Jobā. ii. Molite diligere mundū neq; ea que in mūdo sunt. qz omne qd̄ est in mūdo. ut est p̄cupiscētū zē. Qualiter autē p̄tra mundana p̄dicauit nota^t in legenda. q̄ alterā die post qz ep̄phesum d̄ insula pathmos remeauit. tūc craton ph̄us in foro populu p̄uocauit vt oñderet quomodo hic mūd^o esset cōtemnēdus et sic duos diuissimōis frēs iuuenes fecit distraictio patrimonio suo totalit̄. emere gēmas p̄ciosas vt eas in p̄spectu omnū frangerent. Qd̄ cū facerēt p̄digat aplim ibi transiūt facere p̄vocansqz ad le crātonēph̄um dixit. Stultus estiste p̄empt^o mūdi q̄ ore hominū laudat. et diuino iudicio cōdemnat. Sed iste cōitem p̄ius est meritor^o qn̄ homo sua paupib⁹ elargit. Unū magister me^o iuuenē cupietem ad vitā eternā p̄ungere informauit dicēs. Si vis p̄fecit esse vade et vende omnia q̄ habes et da paupib⁹ et babebis thesaurūm i celo. Crato dicit. Si vere de^o tuus vult vt preciūz gemmaz paupib^o eroget fac eas reintegrari. vt qd̄ ego feci ad famā hominū tu fasias ad gloriā eius fieri quē tu babes p̄magistro. Lūc sanctus Jobes colligēs fragmēta gēmaz et tenēs i manu eleuauit octōs i celū dicēs. Bñcielu xpcūn mūbil ipossible esse s̄ oia potes fac istos lapides reintegrari vt p̄cū eoz paupib^o eroget. Cūqz fidēles r̄ndissent amē. statū faci sunt integrī sic p̄us. ita q̄ nullū signū alieū fracture remanerz. tunc ph̄ssilicū illis duob^o iuuenib^o et cū oib^o disluis pedib^o apli p̄uoluit credidit et bapuzatus ē cū oib^o et cepit fidē dñi in rū ieuū xpi publice p̄dicare. tūc illi duo frēs venūdātes gēmas q̄s vēdito patrimonio suo emerāt p̄cū um paupib^o tradiderūt et cepit infinita iurib^o credētiū adberere aplo. B Lūc duo bonorati viri ciuitatis ephesior^o hōys seq̄ntes exēplū. vēdint oib^o et paupib^o eroガnis apli secuti sūt. Quadā autē die vidētes suos suos sericis et p̄cios idūmētis fulgētes tristes faci sunt q̄ se in uno pallio viderunt egentes et se suos suos in gloria seculari fulgētes. Quod cum sanctus Jobannes aduersisset aut. Eli deo vos mytasse aūmos vestrol^o et vult^o pp̄

De sancto Johanne

hoc q̄ doctrinā dñi nostri Iesu xp̄i estis se;
cūt i vestra bona paupib⁹ p̄tulistiſ. Unde
si vultis recuperare oia q̄ in auro argēto et la-
pidib⁹ p̄ciosis habuistiſ. deferete mibi v̄gas
et lapides minutos a littore maris. Qd cū fe-
cissent in uocata trinitate quererē sunt virge i
aux optimū et lapides in p̄ciosas gemmas.
Lūc dixit eis apls. Ite ad aurifices et gēma-
rios p̄ septē dies. et dū pbaueritis puy et vez
aux et veras gēmas niuiae mibi. Eutes aū
tē ambo p̄ septē dies. reuerterē sunt ad aplim di-
cētes. Bñe oīm aurifiz⁹ officinas circuiu-
m⁹. et oēs dixerunt tā puy aux et tā optimas
gēmas se nū q̄ vidisse. Lūc dixit eis Jobes
Ite et redimite vob̄ terras vestras q̄s vendi-
distis q̄ celoz p̄mia pdidistiſ. Estote floridi
et fulgētes seculariē ut in eternū marcescantis.
Estote diuities et palie ut in ppetuū mēdicentis
Lūc apls cepit et diuitias diuti⁹ disputare.
quō multa mala iporāt et recitauit euā gelū-
um d̄ diuite epulōe quē d⁹ repbaut⁹ et d̄ pau-
perelazaro quē elegit. Et dū sic d̄ diuitias dis-
putaret ecce efferebat quidā iuuenis moriu-
us q̄.xx. dies babebat q̄ vxorē accepat. Cle-
niēs igit̄ mater v̄dua et ceteri hoīes simul ce-
ciderūt ad pedes apli et flētes rogauerūt euz
ut in noīe dñi sui sicut drusianā sic et bunciu-
uenē suscitaret. Lūc apls p̄sternēs se i ordeſ
cū lacrimis. et eo orāte diuti⁹ dicēs. State ex
urge a morte et annūcia illis duob⁹ fratrib⁹
q̄ntā penā incurrisse et q̄ntā gliam pdidis-
sent. tūc exurgēs state⁹ adorauit apl⁹ et cepit
multa de penis inferni et de glia padisi enar-
rare. et dixit ad illos fr̄s. O mileri ego vidi
angelos vestros flētes et demōes gaudētes
de vestra deiectione. Clidi iā regnū paratuſ
vobis ex coruscantib⁹ gēmis plenū gaudiſ
et omnib⁹ deliciis et delectationib⁹ qd amili-
stis et acq̄listis vobis locū tenebrar̄ plenum
draconib⁹ et immūdis vermib⁹. plenū hori-
bilibus aspecib⁹ demonioꝝ. plenū cruciatib⁹
bus eternis et infinitis penis. in q̄bus die no-
ctuqz nō cessat ululatus et gemit⁹. Ja nibil
aliud supēst nisi vt rogetis aplim vt p nobis
intercedat. Lūc idē state⁹ q̄ suscitare⁹ est pro-
stravit se cū omni p̄lo et cū duob⁹ fratrib⁹ bus
illis sc; Flurico et Eugenio et omnes p̄ter

exhortabāt apostoli. vt intercederet p eis
ad deū. Quib⁹ apostol⁹ ait. Idenitiam
agite triginta dieb⁹ inter quos orate ut lapi-
des et virge in suā naturā reuertant. Qd cū
faciū esset aut. Ite et vnde tulistiſ virgas et la-
pides deferatis. Qd cū fecissent et virge et la-
pides in sui naturā versi sunt et omnē dispo-
sitionē quā prius habuerāt receperūt. Et sic
patet quomodo sibi cōmissum ex singlari di-
lectione fideliter p̄fecit. Unū bene dicit domi-
nus de eo illud Ila. rli. Ecce seruus me⁹ su-
scipiā eū. elect⁹ meus. cōplacuit sibi i illo ani-
ma mea. Dedi spūm meū. id est. charitatem
superi⁹. Quarto nominat⁹ est sanct⁹
Jobānes discipul⁹ quē diligebat Iesuſ. et
hoc post resurrectionē. sicut dicit Job. xx. q̄
stante Iesu in littore et discipulis stātib⁹ in
mari ceteris ipm nō cognoscētib⁹ dixit di-
scipulus quē diligebat Iesuſ petro. Domi-
nus est. In quo ostēdit sibi q̄ ex singulari di-
lectione fecit eū pbare miraculis fidē ut insi-
deles xp̄m nō cognoscētēs vezdeū ipse eos
informaret q̄ xp̄s est domin⁹. Qualiter aut̄
hoc fecerit ostēdit in eius legēda. Undeles-
gitur q̄ cū sanctus Jobānes per totā p̄un-
ciā asy xp̄m verū deū predicaret. et sic mul-
tos ad fidē christi cōvertit. accidit q̄ cultores
idolorū seditionē in populo cōcitaueūt. ita
q̄ Jobāne traberent ad templū dyane co-
gētes eū sacrificare. Lūc jobes ait. Bucam
vos i eccliaz dñi nr̄i ihu xp̄i et iuocetis nomē
dyane vestre ut faciat cadere eccliaz xp̄i et cō-
sentia vob̄. si aut̄ h̄ facere nō p̄t. ego iuocabo
nomē dei mei ielu xp̄i et faciā cadere tēplum
dyane vestre et minūa idolū vestū ut creda-
tis vos i xp̄m q̄ ipē sit de⁹. Huic ergo sn̄ie cū
maiōrps p̄pli p̄senſſet. tūc i p̄sūt exire po-
pulum longe a templo et clara voce corā om-
nibus dixit. Ut sciatis omnes q̄ idolūz hoc
dyane demoniū est et non deus. coruati cū
omnibus idolis que colūtur in eo. ita q̄ nub-
lum hominē ledat. Tunc p̄tinio ad vocem
apostoli omnia idola cū templo suo ita cor-
ruerūt sicut puluis quez p̄scit vent⁹ a facie
terre. Lūc p̄uersi sunt i eodē die. xii. milia gē-
tilium ad fidē exceptis p̄pulis et mulierib⁹ et
baptizan sunt. Lūc Bristodem⁹ q̄ erat pon-

Bermon. X.

tis ex idoloz repletus spū maligno excitauit seditionē in populo ita ut popul⁹ pararetur in bellū. **L**uc Jobānes ait. **V**ic mibi aristo deme. **Q**uid faciā vt tollā indignationē de animo tuo. **Q**ui ait **V**i vis vt credā dō tuō dabo tibi venenū bibere. qđ cū biberis et thō moreris apparetur vez esse deū tuū. **C**ui apostolus. **F**ac vt locut⁹ es. **Q**ui ait. faciā. sed p⁹ us volo dare alijs vt te vidente inde morian tur vt sic ampl⁹ pumescas. **I**derexit igitur ad procōsulē et penit abeo duos viros. qui p⁹ suis scelerib⁹ erant decapitādi et statuite eos ī medio foro corā populo et in conspectu apostoli dedit eis bibere venenū. **Q**uod mox vt biberunt exalarūt spiritū. **L**uc sanctus Jobānes in nomie dñi nostri Jesu xp̄i signo crucis se muniens totū venenū bibit et nihil sibi nocuit. quapropter omnes deū laudare ceperūt. **L**uc Christodem⁹ dixit. **A**ldbuc mihi est dubietas. sed si mortuos veneno suscittaueris vere credā. **L**uc apostol⁹ dedit ei tunicam suā. **C**ui ille. **C**ur mibi tunica tuā debisti. **Q**ui ait. Ut sic cōfusus a tua infidelitate discedas. **C**ui ille. **M**unqđ tua tunica me credere faciet. **C**ui apostolus. **V**ade et mitte ēa sup̄ corpora mortuoz et dic. apostol⁹ Jesu christi misit me ad vos ut i nomie dei ei⁹ surgatis. **Q**d cū fecisset illico surrexerūt. **L**uc Christodem⁹ credidit et cognouit qđ xp̄us est per⁹ de⁹. **E**t baptizat⁹ est cū omni parentela sua qui in honore sancti Jobānis ecciaz cōstruxit. **E**t sic p̄t quō Jobānes informauit boies qđ xp̄s est de⁹. quare merito fuit sibi dilectus. **E**nī potest dicere illud Jo. xvii. **N**on manifestari nomē tuūz hominib⁹. p̄dicandote esse vez deū. **S**equit **M**ic cognouerūt quia omnia qđ dedisti mibi scz facerem miracula abs te sunt zc.

BQuinto nominat⁹ est discipul⁹

quē diligebat Jesus. et hīn vocatiōne salutari. **E**nī dī Job. xxi. qđ Jesus dixit ad petrum. **S**equere me. **C**ōversus Petr⁹ vidit discipulū quē diligebat Jhs sequente. In qđ ostendit qđ ex singulari dilectione xp̄s p̄ se curā babuit de eo. **E**nī dixit petro qđ dixit. **B**ñe bicaūt qđ. siceū volo manere donec veniaz. **E**t ideo tpe quo placuit deo apostolū habe re secū vocavit eū. nō p̄ vñā agelū nec p̄ plu-

res sed ppria psona. **Q**ualiter autē eū vocat uerit legi. testat etiā Hiero. qđ cū sanct⁹ Jobānes esset epbeli. z. xcviij. annoz apparet ei dñs Jesus cū discipulis suis dices. **V**eni dilecte mi ad me qđ rps est vt epuleris cū fratribus tuis in mēla mea. **G**urgēs autē Jobānes cepit ire. **L**uc dixit ei dñs. **B**ñica die resurrectiōis mee qđ post qnqđ dies vētura ē tunc venies. Et cū hoc dixisset celo recept⁹ ē. **V**eniente igit̄ die vnluerlus ipsi⁹ venit in ecclēia qđ fuerat ipsi⁹ nomē fabricata. et in primo cātu pulloz missam celebrauit et postea eis p̄dicauit exhortāt eos vt in fide essent stabiles et in mādatis dei seruētes. me etenī dō min⁹ vocauit de hoc mūdo. **P**ost hoc iureta altare fecit souēā quadraā fieri. et terra extra eccliam porāri. et descendēs in eā expansis manib⁹ ad deū dixit. **B**ñe Jesu xp̄e ecce venio grātas agēs. quia dignat⁹ es me ad tuas epulas invitare. sciens qđ ex toto corde meo desidero te. **L**uenī es xp̄s fili⁹ dei viui. qđ cū patre et spūsancto viuis et regnas i secula seculoy. **C**ūqđ ois p̄plus r̄ndiſſer Elmē. tan ta lux supēū apparuit qđ p̄borā qđ null⁹ eū respicere potuit. **R**ecedēte auiēlumie souēa plena māna inuenta est. **J**obes vero sublat⁹ est. **E**nī ip̄e est de qđ rps Lūc. ix. et Mat. xvij. zc. **E**lmen dico vobis zc. **S**unt qđa m de bic stantib⁹ qđ nō gustabūt morē. **E**nī cum dñs dixit Jo. xl. **S**iceū volo manere. seq̄t qđ exiit hīmo int̄ frēs qđ discipul⁹ ille nō moritur vñ ip̄e bñi p̄cipiat cū amicis dei i veterū test. qđ trāslati sunt. **S**ic belyas de qđ dī. iii. Be. ii. qđ cū belyas et belyse⁹ p̄gerēt sīl. ecce curr⁹ igne⁹. et ascēdit belyas p̄ turbine in celū. et n̄ vīdit eū ampl⁹ belize⁹. **T**īc sic enoch de qđ dicit̄ Hen. v. qđ cū essent oēs dies enoch. ccclv. anī abulanū cū dō et n̄ appuit. qđ tulit eū de⁹. sic iobes in nouo test. est iublat⁹. **E**nī dīc Hiero. **L**ā a dolore mortis iuenit extirane⁹ qđ a corpū ruptōe carnis noscīt alien⁹. **E**nī bñ dī de eo illō Ecci. xliv. **P**lacuit dō et trāflat⁹ ē in padiū. **E**st notādū qđ diuināl' amicabilitas xp̄i ad iobēz oīdī tripli. p̄mo i secretoz reuelātude. **B**eq̄re anī. scđo i donoz larguōz scz fact endi miracula. **B**eq̄re enā anī. teruo i salutari vocatōe. **B**eq̄re paulisper anī. ergo zc.

De innocentibus

De innocentibus Sermo.XI.

Flores apparuerunt in terra nostra. Caen.ij. Mota te charissimi. dicit Aug⁹. in Simeone de istis pueris. q*p* ipsi iure dicunt flores martyrum quas in medio frigore infidelitatis exortos decorit quedam prima persecutio velut primas gemas erumpentes ecclie. quare ipsi bo die apparuerunt in terra viuentium. hoc est in celo. Ideo ipsi angeli bene possunt dicere. Flores apparuerunt in terra nostra. In quibus quidem verbis isti sancti pueri innocentes i*ripliciter* nobis commendantur. Primum a puritate sanctitatis cum dicit flores. Secundo a manifestatōne acerbitatis cum additum apparuerunt. Tertio a locatio*e* hereditatis cum cocludit in terra nostra. Dico igitur primo quod isti pueri nobis commendantur a puritate sanctitatis cum dicit flores.

Circa quod notandum quod isti pueri dicunt flores martyrum propter tres conditiones flororum quas isti pueri specialiter in se habuerunt. Prima enim conditio floris est quod est purus. Nam dicunt naturales quod flos generatur ex purissima et subtilissima substantia arboreis. Ideo conuenienter per ipsum florē puritas sanctitatis scientiarum innocentium designatur. Unum predicū est a spiritu sancto prophetā dicente. Sup ipsum scilicet florē efflorabit sanctificatio mea. id est. ista sancta congregatio puerorum efflorabit in puritate. Unum notandum est quod isti pueri habuerunt triplicē puritatē scilicet mentis. oris. et corporis. Primum habuerunt puritatem mentis. nam non interiorē non amiserunt. secundum est. Nam macula est quidam tactus anime quam homo peccat adherendo aliquo rebus per amorē propria lumen rationis et divine legis. sed isti pueri fuerunt occisi antequam habuerunt usum liberi arbitrij. id est per amorē rebū propriis adherere non potuerunt. et per sequestrum mundiciā mentis non amiserunt. Unde canit ecclesia de eis illud Apoc. xiiij. Sine macula sunt anno tribonū dei. Unum dicit Aug⁹. in sermone. Ecce prophetanus. i. vnuerū yvssen hostis nūquam beatitudinis pueris tantum predisse potuisse obsequio quantū profuit odio. Ipse enim eis initū glorie dedit quod terminū plenus vite imposuit. Secundum

habuerunt puritatem oris. Nam nullū mēda cū dixerunt nec caliquid malū verbū. Unde canit ecclesia de eis illud Apoc. xiiij. Huius enim sunt ex hominib⁹ primicie deo et agno et in ore eorum non est inveniū mendaciū. Unum Beatus qui super illud huiusmodi sunt dicit. Sicut ex multo grege optimus eligit agnus. sic istos pueros tanquam primas elegit dominus et multitudo ne electori. Unum queritur prophetā in psalmo. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo. Et respondet. Qui ingreditur sine macula tecum. qui loquitur veritatem. et sic usque in finem. ergo. filii hominum usquequo grāui corde tecum. Tertio habuerunt puritatem corporis quod nunquam amiserunt castitatem. Unum Apoc. xiiij. Huius sunt quod cum mulierib⁹ non sunt coquinari virgines et sunt tecum. Unum figuratur nobis in istis pueris de quod Baen. iiij. quod rex nabuchodonosor elegit ex omnibus iudeis tres pueros in quibus non esset macula et decoros forma. quod fuerunt Hydrach. misach et Abdenago. ut introducerent in aulā sua; et seruirerent ei. Sic rex celestis elegit istos pueros in iuuētute quando fuerunt adhuc sine omni macula ut introducerent in celestem aulam. et ibi eternaliiter seruirerent deo. Unum bene quod est. Domine quis habitabit in tabernaculo tuo. Respondet. Qui ingreditur sine macula. Unum augustinus in Simeone. Beata es o betheleem terra iuda que sub uno specie candidata plebeis infante deo offerre meruisti. **S**ecundum da conditionis floris est quod dulcē odore. ut per se. sic isti pueri dederunt bonū odorem Christo. Unde dicere possunt illud. ii. Cor. ii. Christi bonū odor sumus. Unum propter istū odore Christus potest dicere angelis in celo de quolibet puerō illud. Gen. xxvij. Ecce odor filii mei sicut odor agri plenius tecum. Et angelī adeos illud. Eccl. xxix. Florete flores quasi lilium et date odorem quod dicerent. quod celestis odor erit de vobis. **T**ertia conditionis floris est quod habet dulcedinem. Nam naturales dicunt quod flos est generatio mellis. Unde apes sugunt mel ex floribus quod est dulce gustu. Sic isti sancti pueri fuerunt dulces toni celesti curie propter augmentacionē numerib⁹ atorū. Numerus autem beatorum et angelorum fuit per eos augmentatus. quod fuit eis dulce gaudium. Unum Christus dicit Luc. xv. Gaudium est angelorum tecum.

Sermo. XI.

Sup quo dicit venerabilis Beda. q̄ tota tri-
nitas gaudet de puerione peccatoris. Hau-
det enim pater. q̄a videt imaginē suā deformā;
tam p̄pniam reformari. Haudet fili⁹. q̄a vi-
deram rā passionē suā non frustrari. Hau-
det spūssanc⁹. q̄a videt templū sibi augmē-
tari. vnde nos enī debem⁹ cū iplis gaudere.
Et ideo exhortādo nos dicit Aug⁹. Hodie
fratres dilectissimi natalē infantū colimus.
quos ab herode crudelissimo rege iterfectos
textus euāgeli⁹ eloquit. et ideo cū summa ex-
ultatione gaudeat terra. Et sic patet quō isti
sancti pueri cōmemorant a puritate sanctita-
tis ēc. Secund⁹ dico q̄ cōmemorātur
a manifestatide acerbitatis cu dicit apparue-
runt. Apparuerūt enī hodie p̄prio sanguine
bapuzati. materno affectu deplorati. et celesti
dyademate coronati. Un⁹ dicit Aug⁹. in fmo-
ne. q̄ ipse Herodes fuit ipli causa pene q̄ ex-
tuit et causa corone. Qualiter autē non fue-
runt absconsi sed ab herode inuēti et interfici.
notat in legēda Legit enī q̄ innocētes abbe-
rode ascalonita interfici sunt. Tres enī He-
rodes sacra scriptura cōmemorat. Idamus
dici⁹ est Herodes ascalonita sub quo domi-
nus nat⁹ est. et pueri innocētes ab eodē occi-
si sunt. Secund⁹ est Herodes antipas qui
Ioh̄m baptistā decollauit. Terti⁹ agrippa
qui Jacobū occidit et Petruz incarcerauit.
Vnde historiā p̄mi Herodis videamus. s.
ascalonite. Legit in historia scolastica q̄ an-
tipater idume⁹ duxit uxore neptez regis ara-
bum ex q̄ filiū habuit quē vocauit Herodes
qui postmodū ascalonita dici⁹ est. Hic a ce-
sare Augusto regnū iudee accepit. et tunc p̄-
mitus sceptrū ablatū est de iudea. subillona-
tus est xp̄s. Vnde d̄c. Mat̄. ii. q̄ cū nat⁹ esset
Jesus in bethleē iude in dieb⁹ herodis regis
ecce magi venerūt ab oriente bierosolymā q̄
rentes et dicentes. Abi est q̄natus est rex iude-
orum. vidim⁹ enī stellā ei⁹ in oriente et veni-
mus adorare eum. Audies autē herodes rex
turbat⁹ est et om̄is bierosolima cū illo. hoc ē
postiores. Et cōgregans oēs p̄ncipes sacer-
dotū et scribes populi. sciscitabat ab eis ubi
xp̄s nasceret. At illi dixerūt ei. in bethleē iude.
Sic enī scriptū est p̄ppherā. Et tu bethleem

terra iudea nequaq̄ mūma es in p̄ncipib⁹ iu-
da. ex te enī exierit dux q̄ regat populu meū is-
rael. Iste est p̄pbeta micheas. Beq̄re in ser-
mone de epiphania. Herodes autē hoc audi-
ens turbat⁹ est timens ne de iudeis aliquis
rex nat⁹ esset qui eū de regno expelleret. Idō
clam vocatis magis diligenter didicit ab eis
temp⁹ stelle que aparuit eis. et rogās eos vt
inuenient rege sibi renūciarent ut et ip̄e veniēs
adoraret nouū rége. simulās se adorare quē
querebat occidere. Ideo magis admonitus
ab angelo in somnis neredirēt ad Herodes
p̄ alia viā reuersi sunt in regiones suas. Eli-
dens autē Herodes q̄ reges nequaq̄ ad eū
veniret creditit eos deceptos in visione stel-
le. et sic erubescerēt ad eū venire. Et ideo ab i-
quisitione pueri animū reuocauit. Cū autē
postea audisset q̄ pastores dixerūt. Hā v̄ d̄c
Lu. ii. q̄ pastores erant in regione illa. Re-
quire in fmo nativitatis si placet. Et seq̄
q̄ hoc factū dixerūt omnib⁹ pastores sc̄ que
viderat. Un⁹ cū herodes hoc audiuit timēs
se et se magis illusum vidēs. tunc de nece pue-
rorum q̄ erant in bethleē tractare cepit vt in
omnib⁹ finib⁹ eiuscū pueris ille puer quez
ignorabat cū alijs occideret. Angel⁹ autē dñi
vt dicit sanc⁹ Mat̄. ii. apparuit interim in
sommis Joleph dices. Surge accipe puerū
et matrē eius et fuge in egyptū et esto ibi usq̄
dū dicā tibi. Hā Herodes querit puerū ad p̄-
dendū eū. Qui surgēs accepit puerū et matrē
eius et iuit in egyptū in civitatē bermopolium
et māsic ibi septē annis usq̄ ad obitū herodis
vt adimpleret qđ dicitū est p̄ ppberā. Ex egypto
vocauit filiū meū. Ingridiēte autē dño in
egyptū s̄m vaticiniū. Isiae. vniuersa ydola
coruerūt. Beq̄re in fmo nativitatis. Z
Befert Cassiodor⁹ in historia tripartita qđ in
bermopoli d̄c esse arbor que vocat p̄lidis va-
lens in salutē multoz si fruct⁹ aut folia aut
p̄s cornicis collo egrotantiū alliget. Cū autē
beata v̄go cū filio in egyptū fugeret. h̄ arbor
usq̄ ad terraz inclinata est et r̄pm suppliciter
adorabat. Interim dū Herodes de nece pu-
erū se disponere veller a cesare Augusto p̄
ep̄lam est citat⁹. Qui cū p̄tharū iter face-
ret intellexit q̄ naues tar-sensiū magos trans-

De innocentibus

uerissent. et ideo oes coburi fecit. qd vidit se il-
lum a magis. Redies autem Herodes mit-
tens occidit oes pueros q erant in betheleem et
in omnibz finibz eius a bimatu et infra. In
ips qd exsisterat a magis. Et est sensus a bis-
matu et infra. i. ab infantibz duorum annorum us
qz ad pueros vni diei. Tunc impletum est qd
dictum est p prophetam Iherere dicente. Vox. i. pro-
ratus et vulnus pia et matru audita est i ra-
ma. i. in excelsis. Bachel plorans filios suos et
In prophetam psal. Effuderunt sanguinem inno-
centem zc. He autem iustus iudex ut in bystoria
scolastica legit. non dumisit tantam nequiciam
inulta sed Herodem puniuit. Undi diuinus iu-
dicio factus est ut q plura mala fecit malo fi-
ne periret. Unde cu i p e lam. lxx. annos habe-
ret cecidit in grauissimam egitudinem. Nam fe-
bre valida. prurigine corporis. colli ptinus tor-
mentis. pedu inflatoe. vermescentibz testicu-
lis. intolerabilis fetore. crebro anhelitu torque-
batur. a medicis in oleo positus inde qli mor-
tuus delatus est zc. Remigi autem in originali
sup Matth. dic. q Herodes gladio se interfe-
ci et q Salome soror ei oes vincos sic fra-
ter cu ea ordinauerat occidit. Qd sic accidit.
Cu eni fuit in maxima infirmitate audiens
iudeos more suu expectare cu gaudi o. ideo
nobiliores iuuenes ex o iudea collectos in-
carcerauit. dixitqz Salome sorori sue Scio
iudeos de morte mea gauisuros. Sz multos
potero habere lugeres et magnas exeqas fu-
neris si meis marditis volueris pere. q cum
spum emisero oes quos i custodia seruo oc-
cidas ut sic ois iudea defleat me. Et sic patet
quod isti pueri no sunt absconditi adiuuenti
et p xpi nomine occisi. Undi canit ecclia. Inno-
centes p xpo infantes occisi sunt ab iniq rege
ipsi sequunt agnus sine macula et dicunt gla-
tib dñe. Undi hoc cognoscens ps. in spusco di-
cit. Innocentes et recti adheserunt ei. Unde pu-
er Jhs bni dicit ad patrem illud Job. i. Pue-
ros pcusserunt et ego effugi sol ut nunciarez
tibi. Et ideo cu pater qrit a filio illud Apoca-
lip. vii. Hi q omici sunt stolis albis qui sunt
et unde venerunt. Bn. Hi sunt q venerunt ex
magna tribulacioe et lauerunt stolas suas in
sanguine agni. ideo sunt a thronu dei. H

Tertio dico q comendant a locatioe be-
reditatis cu d. in terra nostra. Ista ei terra
est celestis patria in qua locati sunt pp eoz
puritate et passione. Undi dicit Iher. Sup-
tie terram implent. vnguital padsum. Undi de-
us pater potest dicere de istis pueris Lu. xiiij
Ecce pueri mei mecum sunt in cubili. Cubile est
locus quietis et significat celestem patriam ubi est
eterna quietis i omni glia et gaudio. Undi dic
ps. Exultabunt sancti in glia. letabunt in cubi-
libus suis. Hoc figurat nobis in illa bta vi-
sione qua Jobes vidit in spu ut habet Apo-
calip. xiiij. Vidi supra montem syon agnum sta-
tem et cu eo centu quadraginta quatuor milia
babetes nomine eius et nomine patris ei scriptu
in frontibz suis. et cantabat quasi canticum no-
uum a facie dei. Ebi nota q mons syon u-
terpretat speculatio. et significat celum ubi san-
cti contemplant gliam dei. qd est eis summum
gaudiuz. In illo monte est agnus dei. s. xps et
cu eo omnes electi q eu eternaliter laudant et
in sua claritate iocundant. Undi possunt di-
cere cu sanctio petro illud Matth. xvij. Hie
bonu est nos hic esse zc. Sup quo verbo dic
Remigi. His adni maiestate petri adeo de-
lectat est ut cuncta ipsalia obliuioi traderet et
ibi sp in pperu vellet manere. Si autem petri
sic accelus est cu vidit rpm transfiguratum.
qnta tunc est iocunditas sanctorum q videtur regi
in decoro suo. Hecille. Hac beatam visionem
habet pueri innocentes. qre merito comenda-
tur a locatione hereditatis cu d. in terra no-
stra. Ideo angeli possunt dicere. Flores id
est. isti scilicet innocentes pueri apparuerunt in ter-
ra nostra. i. in terra viuentium. ergo zc.

De epiphania domini
Sermo. XII.

Vi est qui natus est
rex iudeoz. vidimus enim stellam eius in
oriete et venimus adorare eum. Matth. ii
Florat charissimi. dicit enim pbus. xij. meba.
Undi est princeps ad quem se habet totu uiuer-
sum. Hinc est enim q magi qd diuinus reu-
latu est q natus est rex iudeoz et princeps et re-
ctor omnium uiuerum ab oriete ut eu tanqz pn
cipem uiuersorum bonoraret. quare dixerunt

Sermo. XII.

Ubi est q̄ nat⁹ est z̄c. In qb⁹ q̄dē v̄bis inq̄li
cio studiosa magoz cōmēdat in trib⁹. Iđi
mo in h̄ q̄ p̄fītēt in regenato dignitatē no-
bilitatis. qđ notaſ cuz d̄. Ubi est q̄ na.estrer
udeoz. Secūdo in h̄ p̄fītēt in eo signum
noue claritatis. cū addit. v̄dīm⁹ enī stellam
ei⁹ in oriēte. Tertio in h̄ p̄fītēt sibi impen-
dere obsequiū honorabilitatis. cū p̄cludiur
venim⁹ ado. eū. **I** Secūdo p̄mo q̄ inq̄li-
cio studiosa magoz cōmēdat nob̄ in hoc
q̄ p̄fītēt in rege nato nobilitatis dignitatēz
cu d̄. Ubi est q̄ nat⁹ est. Est notandū q̄ fuit
pp̄phetāt p̄ balaā ut habet l̄lue. xxiij. Stel-
lam oriri indicantē ortū noui regis. dicētem
Oriet stella ex Jacob et p̄surget v̄ga de Israel
et p̄cutier duces moab. De Jacob erit q̄ dñe
tur. Seq̄t. Vastabūt hebreos et ad extremū
ip̄li etiā p̄ibūt. In qua pp̄hetia oñdīt q̄ xp̄s
deberet nasci q̄ regeret et dñaret oī ip̄lo et de-
strueret populū iudaicuꝝ et p̄ncipes et reges
eoꝝ. et in signū tp̄is sui aduent⁹ deberet oriri
stella. Jo dicit glosa. Duet stella ex iacob et
nasceret homo q̄ destruet populū moab. Qui
pp̄hetie alludit etiam pp̄hetia Zach. xiiij. Et
erit in die illa dñs rex vñ sup̄ omnē terram
Etiā Basi. ix. Cū venerit sanctusctioꝝ cessa-
bit vñctio vñctio. Et H̄en. xlvi. Mō auferetur
sceptru de iuda z̄c. Cū popul⁹ idieregiois
expectabat cū magno desiderio tps illud i⁹ q̄
possent videre oriri stellā illam. Et p̄silū ini-
erunt et q̄sierunt in oī regione. xij. astrologos
sapiētores vt diligent̄ p̄siderarent orū stelle
et h̄nō fecerūt tantū pp̄ter stellā s̄z p̄pt nouū
regē nascitur q̄ sic deberet dñari et regere om-
nē populū. Cū ordinauerūt q̄ qñ vñ de. xij.
astrologis moriebat statim loco illius elege-
runt aluꝝ. et sic p̄ singulos annos ascēderunt
monē victoriale ut videret qñ stella illa oris-
retur. Cū igit̄ de⁹ voluit dare plenitudinē te-
poris et fili⁹ suis nat⁹ est in mundū. Stanz
eadē hora qua nat⁹ est xp̄s. ora est stella ista
Et s̄m Cr̄k. in ista stella apparuit puer por-
tans signū crucis sup̄ se. Et audita est vox d̄
stella dices. Hodie nat⁹ est rex iudeoz qui a
populo iudei est desiderat⁹. Ite in terrā iu-
da et ibi regē quē desideratis inuenietis. His
v̄sis et auditis gauſi ſunt astrologi nūcian-

tes omni ip̄lo pp̄hetāt Balaā eſſe completa. Cū tres magi gauiſi ſunt q̄ illa pp̄hetia tpi-
bus eoz fuit cōplera. q̄ cū in gen̄ desiderio ex-
pectabat orū noui regis. Ideo in inq̄liōe
ei⁹ cōfutebant dignitatē nobilitatis ip̄li⁹ ete-
ni regis cu dixerūt. ubi est q̄ natus eſſe rex iu-
deoz. nemine timētes. Cū querit Cr̄k. Mō
qđ nesciebant q̄ in hierusalē regnabat hero-
des crudelis. nunqđ ignorabat q̄ quicunq̄
rege viuētē alū regē p̄nunciauit puniret. Et
r̄ndet nō. quia toto cordis affectu venerabā
tur regē inuisibilē. iō v̄sibilē non timebant.
Et subdit. Obeari magi q̄ ante cōspecūt cru-
delissimi reḡl prius q̄z xp̄m cognolcerēt faci-
ſunt xp̄i p̄fessores. H̄ec ille. Cū q̄z uis ſolum
puerū inuenierūt in humana natura. tamen
ip̄m nō v̄t purū boiem s̄z ut deū et boiem cō-
felli ſunt. Cū dicit Leo papa in ſimone. Cō-
ſumant magi desideriū ſuu. et ad pueꝝ dñm
Iesum xp̄m venuit. adorat in carne verbuꝝ
in infantia ſapiam. in v̄itate bois deū maie-
ſatis. Cū Remig⁹ in originali. Ipi magi
verz boiem et verz regē et verz deū cofelli ſunt.
Vez boiem cū dixerunt. ubi eſſe rex iudeoz. Vez deū. cū
ſubiungūt. venum⁹ adorare eū. Et ſic patet p̄
mū qualiter p̄ſitebant in rege nato dignita-
tem nobilitatis. **I** Secūdo dico q̄ inq̄
ſuo magoz cōmēdat in h̄ q̄ p̄fītēt in pu-
ero signū noue claritatis cū addit. Cūdīm⁹
enī stellā ei⁹ in oriēte. Cū Aug⁹ in ſermonē
H̄odie deitſis loquendū eſſt quos de remo-
tis terriſides dūxit ad xp̄m. Encrūt enī et
queſierūt eū dicētes. Ubi eſſe rex iudeoz. Et
nūm adorare eū. Annūciat et interrogant
credūt et querūt tanq̄z q̄ ambulat i fide. Mō
ne aluꝝ reges iudeoz iā tonies nati crāt qđ eſſt
q̄ iſte puer ab alienis agnoscit. in oriente vi-
dent stellā. in iudea intelligūt regē. Cū eſſt
notandū q̄ iſta stella ſic nouit creatā q̄ ma-
gos ad xp̄m duxit fuit ab alijs ſtellis multipli-
citer diſtincta. Mōrimo in ſubſtātia. nā mate-
ria aliaz ſtellar̄ est celeſtis p̄mansua t̄ p̄n-
cipio mūdi creatā. Mō ſicut d̄. H̄en. i. Deus
poſuit ſtellas in firmamēro celi z̄c. H̄ec autē
ſtella fuit de materia corruptibili et nouiter

De epiphania domini

creata. Hā christus creauit eam ipso nato et postq; xp̄m ostendit et magos ad ipsum perduxit delinebat esse. Secūdo in situ. qā non erat in firmamēto celi cū alijs stellis. Hā ut dicit Ptolomeo. Quelvet stellarz firmamēti maior est tota terra. Ita forte non fuit ultra quantitatē triū cubitorū. et erat vicina terra et suspēla in aere. Als enī s̄m doctores nō potuissest determinate demonstrasse locū et oratum pueri. Hā in tāta distantia nec vna dom⁹ in ciuitate. nec vna ciuitas in regione ab aliqua stella fixa. vel ex planetis posset deprehendi. Tertio in claritate. nā alie stelle soluz lucent in nocte et habet claritatē a sole. et sole lucente in die ipsenon lucet. Ita vero stella p̄ selucida erat et in meridie sole lucente aperabat. nec poterat in meridie p̄ radios solo bifuscari. Unde dicit historia q̄ ista stella fulgebat sicut sol et illuminabat in nocte et i die quasi sol et illuminabat totā regionē illam et pendebat in aere. Unū dicit Aug⁹. in smone T̄rib⁹ magis in regione orientis stella noue claritatis apparuit clarior siderib⁹. dedit aspicientibus intellectum. fecit inquire. Jo magi ppter signū nouitatis quesierunt nouū reges. Quarto in motu. alie enī stelle mouent eis firmamēto circulariter ab oriente in occidentem. Nec aut fererat motu recto et cū magis euntib⁹ ibat. et cūstantib⁹ stabar. et q̄escētib⁹ quiescebat. et sic motu p̄gressuō et directo duxit reges ad xp̄m. Unde dicit Chrysostom⁹. Veneris stella supra vbi puer erat stetit supra caput pueri. Unde dicit Matthei. Ecce stella quā viderāt in oriente antecedebat eos. i. motu recto vñq; dū venies starz supra vbi erat puer. Unde Augustin⁹ in smone. Nobis lingua nūciauit apostolorz. illis stellā tanq; lingua celoz. vnde inuenierunt quod quesierunt. Ideo dicit Matth. Videentes stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Et intrantes domū inuenierunt puerū cuius Maria matre eius. Unde Greg. in omel. bodie Redemptore nato in iudea. pastorib⁹ apparuit angelus. magos ad adorandū būc scz puey. nō angelus sed stella pdurit. Unde tunc fuit prophetia Isaie p̄pleta Isa. ix. Embulabunt gentes in lumine tuo et reges in splendore or-

tus tui. **L** Tertio dico q̄ inquisitō magorum comendat in hoc q̄ cofitent sibi impendere obsequiū honoris cum cōcluditur venum⁹ adorare eū. Unū dicit Bern. Quid facitis o magi qd faciūt. lacente puerū adoratis. in tugurio vili. in vilibus pannis. ergo ne deus est iste. Quid faciūt q̄ aux offens ergo ne rex est iste. Et vbi est aula regia. vbi thronus. vbi frequētia regalis curie. nunqđ aula est stabulū. thronus p̄ sepiū. frequētia regalis curie. Maria et Ioseph. Dicit quisdam doctor. Nascit̄ fili⁹ pastoris. lectus steratur. nascit̄ fili⁹ dei et in p̄sepe ponit. Qualiter autē reges se disposuerūt et vbi incepérūt iter suū et quomodo venerūt ad adorandum puerū notat in hystoria. Unde notandum. q̄ illi reges fuerūt diuini et quilibz fuit in regno suo. et null⁹ scunt de alio. et quilibet disponet se alijs duob⁹ nescientib⁹ cū magno comitatu. camelis. mulis. equis. et muneribus. videre et adorare nouū regē in deoz et incepērunt iter suū in orēte vbi sol orit. et q̄ dicit q̄ illi tres reges nō fuerūt insimul. ideo sciēdū q̄ sunt tres in die suē regiones in die. et sūt in sulē circūdate magnis fluminib⁹. et sūt ibi diverse horribiles bestie. Iduma enī in dia suē insula vocat nibia in qua est vnu regnum. qd vocat arabia. cui⁹ regni erat rex tpe nativitatis xp̄i. Melchiar qui obtulit xp̄o aurū. Hoc ideo. nā quilibet voluit regē honorare cū nobiliori vel meliori bono qd regno suo habuit. sed in arabia est nobili⁹ aurū qd crescit in mundo. Jo portauit aurū xp̄o. Uncipletū est illud psal. Habbit ei de auro arabie. et adorabit eū scz reges. Secūda in dia suē insula vocat Hodolia in qua est vnu regnum qd vocat laba. cui⁹ rex erat Baltasar. q̄ obtulit xp̄o ibus. ideo qā ibi crescit nobilissimū ibus qd sub celo repit. tūc impleta est p̄philia Isa. lx. Omnes de laba veniet aux et ib⁹ deferentes et laudē dñō annūciates. Tertia in dia suē insula vocatur tharsis. cui⁹ rex erat Caspar qui obtulit xp̄o mirra. nā ibi melior mirra crescit. Lūc fuit complera p̄philia dauid dicētis. Reges tharsis et insule munera offerēt. reges arabū et laba dona adducent.

M **C** Unde hec trīa significant ī christo

Sermo. XII.

tria diuina mysteria. **M**ā dicit Gre. Aucto rem salutis nostre magi venerati sunt in cui nabulis. et thesauris suis mysticas spēs mu nerū obtulerūt ei. et babēt in se diuina myste ria. in auro ut ostenda regis potentia. in thu resacerdotē magnū plidera. et in mirra dñi cam sepulturā. Et cuz reges sic erāt dispositi cū muneric⁹ q̄bus arripuerūt iter suū de re gno suo. alijs ignorantib⁹ et stella aīcedebat eos equaliter. ita q̄ vniuita bene vidit eā sic alijs. et qn̄ steterūt stetit et stella et nocte luxit sicut sol et fuit par in dieb⁹ illis ubiqz. Beq̄ ré in smone de natuuitate. **A**. Et ideo pp̄t cō munē pacē die ac nocte equitauerūt et quocū q̄z venerūt mirabat popul⁹ in nocte pp̄t cla ritatē stelle et pp̄ter reges transeūtes qa nesci uit quid esset vel quo popul⁹ siue erer cī in tenderet. **D**ostqz aut̄ p̄transiuerāt quilibet i via sua et dies orta est. exiuit popul⁹ ciuitatē et viderūt vestigia equorū et mirabat qd ibi fuisset. **C**ū aut̄ venerūt p̄pe bierusalē p̄ distā tiā duoz miliariū quilibet p̄ viā suā et nul lus adhuc sciuit de alio. descendit nubes turbida et obtenebrauit totā patriā istā et p̄dide runt stellā. Et sic **H**elchiar q̄ venit de Ara bia sic cū suo comitatu in illo nube venit ad montē calvarie vbi xp̄s passus est. Eodē tpe venit rex Balthasar de regno saba p̄ alia vi am ad montē oliuen de quo xp̄s ascendit. Rex Caspar qui venit de regno tharsis veit paliam viā et steterūt sic quilibet in loco suo donec nubes incepit clarescere. sed stella nō apparuit eis. et sic venerūt bierusalē circa horam tertiam. **C**ū aut̄ viderūt se mutuo incepit vnuis loq alteri quare venisset et quid inten deret. Qui omnes dixerūt eandem causam. Unde gauisi sunt valde et amplexati et oscula ti sunt se. et sic in bierusalē interrogabat de nouo rege. vt etiā testat euā gelū dices. **E**b̄i est qui nat⁹ est rex iudeoz. vidimus enī stellam eius in oriente. i. in orientali parte q̄ ante cessit nos. et vnuim⁹ adorare eū. **C**ū aut̄ herodes rex p̄cepit reges venisse cū magno comitatu et querētes nouū regē et dicētes se vidisse stellā eius turbat⁹ est et omis bierosolima cum illo. **L**unc congregans omnes p̄ncipes sacerdotū et scribas populi sciscitabat ab eis

vbi xp̄s nasceret. At illi dixerunt ei. In beth leem iude. Sic enim scriptū est p̄ prophetam **M**ich. v. Ettu bethleē effrata puula es ī im libus iuda. Ex te egrediet quisit dominator in israel. Et egressus ei⁹ ab initio a dieb⁹ eter nitans. Bethleē effrata dicit ad distinctionē alterius bethleē que est ī galgalis in tribu za bulon. Et si sis puula inter milia ciuitatum iuda cōparatiue tamē non es minima inter ci uitates. ex qbus p̄ncipes p̄dierunt. quia ex te noscetur xp̄s qui erit dñas oris israel. Et cū berodes hec audiuit valde turbatus est et quesuit a magis tps stelle diligenter q̄ apparuit eis. qui dixerūt sibi totū sicut factū se habuit. **L**uc rogando misit eos in bethleē dices. Itē rogo et interrogate diligenter depuero. et cum inueneritis eū renūciate mibi vt ego venies adorare eū. Ecce q̄z falsa fuit p̄missio **H**erodis. **M**ā dicit Baban⁹ q̄ berodes finxit letā vul tu q̄z verbis adorare velle quē mala cogitatione tractabat interficere. **M** Sequit. Qui cū audissent regē abierūt sc̄z viſus beth leem. et ecce stella que eos durit ab oriente vs q̄z p̄pe bierusalē et sic abscondita est ab eis. itez apparuit eis et atēcedebat eos v̄sqz beth leem. qui cū itez viderūt stellam gauisi sunt gaudio magno valde. Et sic km̄ **H**iero. a die natuuitatis xp̄i venerūt in xiiij. dieb⁹ ab oriente in bethleē. Et rationē assignat dicens. quia ipsi habuerūt dromedarios qui sunt valde veloces ad currēndū et xiiij. die circa meridiē ingressi sunt bethleem. et descendērūt d̄ equis suis et induerūt vesteres regales ob reuerentiam noui regis. **L**unc stella ducens eos ascēdit modicū et steterat supra domuz vbi puer Iesus erat in qua fuit cū matre sua. Reges vero secuti sunt stellā p̄ vnu vicum. interim stella ob reuerentia pueri descendit ī domuz repente et repleuit domū miro splēdore et iterum ascendit in aerē et stetit supra domū Reges vero qui secuti sunt stellā intrauerūt domū pauperculā cū magna reuerentia. ita q̄ omnes hoc vidētes valde mirati sunt et inuenierunt puerū babentē etatē xiiij. dierum cuz **M**aria matre eius que fuit virgo. xv. anno rum Lunc magi p̄cidētes in terrā ante p̄te rum et adorauerunt eū. et apertis thesauris

De sancta Elgnete

Suis obtulerunt ei aurum, thys, et mirram. Rex Adelchiar qui offerebat aurum fuit homo parue stature. Balibasar qui offerebat thys fuit maioris stature quam Adelchiar. Caspar qui offerebat murrā maior illis in statu: ra fuit ethyops. Unde prophetia fuit completa in ps. Coram illo procedent ethyopes. Sequitur Aldorabūt eū omnes reges terre, omnes gentes seruēt ei. Sed quidquid beata virgo dixerit ad reges totaliter obliti sunt nisi hoc retinuerunt, quod humiliter inclinavit cuilibet singulariter dicēs deo gratas. His peractis reges comedērūt biberunt et dormi erunt. Et ad monitū sunt ab angelo i somnis ne redirent in hierusalē ad Iherodem sed per aliā viam reuersi sunt in regionē suam. Requie in fine sermonis innocentū. Unde notandū quod per beatitia ad spirituale lēsum per auxilium et mirram intelligunt mystice tria que ad modū regū domino dō debemus offere. scilicet dilectionē que per auxilium significatur. Nam sicut aurum est ducile, ita charitas debet esse ducilis scilicet ad deū et proximū. Unde precipit Beut. vi. Diliges dominū deum tuū tē. Secundo devotionē et orationē, que per thys significat. Unde psalmista. Birigatur oratio mea ad te dñe tē. Tel deuotio: nem. unde apostolus. ii. Cor. ii. Christi bonus odor sumus. Tertio mortificationē, que significatur per murrā que est amara. Unde psalmista. Propre mortificamur tota die. Tel puritatem que etiam per mirram significatur. Nam mirra conservat a corruptione, ita puritas tē.

De sancta Elgnete Sermo. XIII.

Quod pulcra es et decora charissima in deliciis. Canticū viij. Hoc tate charissimi. dicit enī sanctus Gregorius. quod mos est amantū mutua collaudatiō letari. Hinc est enī quod dei filius qui est cādō lucis eterne et speculū sine ma: cula aduertens pulcritudinē sancte Elgnetis quā babuit in corpe et aia. bñ cōmedat eā di: cens. quod pulcra es tē. In quibus quod vobis sancta Elgnete tripliciter comendata xpo suo dile

cto. Primo in cōplacētia affectuosa feruētis charitatis cū dī. charissima. Secundo i venu: state formosa pure castitatis. cum dī. quod pul: cra es et decora. Tertio in suauitate gaudi: sa eterne iocunditatis. cū cōcludit. in deliciis.

Dico primo quod sancta Elgnete cōmē: dat nobis a xpo suo dilecto in cōplacētia af: fectuosa. Est notandum quod sancta Elgnete dicit tripliciter chara sīm tres gradū cōparandois scilicet chara charior charissima. Chara enim dī qui diligēt. Sed charior qui p̄ ceteris diligē: tur. Charissimū aut qui p̄ omnibus diligēt. Primo sancta Elgnete dicit cara quod ipsa chara sīm in suis mēbris dixerit. id est. in primo. Nam dicit Augustinus quod deus non potest diligē sine primo. nec primus sine deo. Unde precepit dīs Beut. vi. Diliges dī et deū tuū tē. Quod liter aut xpm in mēbris suis dilerit patet in q: dam exemplo. Legit enim quod quidā vir nomine Paulinus i ecclia sancte Elgnetis fungēs officio sacerdotij cepit mira carnis tempta: tione vexari. sed cū deū offendere nolle a summo pontifice licentiā petiūt cōrabendi. Qui ius simplicitatē papa Alexander annulū suū cum smaragdo sibi dedit et iussit ut formose imaginī sancte Elgnetis que in ecclia sua de picta erat ex pte sua et dei p̄cipere ut se permittet desponsari. Cumque hoc sacerdos imagi: niū imparet. illa cōtinuo digitū annularē por: rigens et annulo suscepito retrahens manū omnē temptationē a sacerdote fugavit. Ide dictus aut annulus adhuc dicit in eius dīgitō apparere. Et sic patet quomodo ppter amorem xpi et uelle sacerdos deū offendere trece p̄ annulū desponsandi ab eo ut eis spon: sa sua spūalis cū tamen reculavit diuinā i compabiles ne carnaliter cōsensum suū cō: ingio copularū. Quare bene dicit agnes ab agno qui est animal purum et mansuetum. sic ipsa fuit pura pia et misericors. Ide christus ecōuerso eā dilerit. Nam ipsa dicit p̄dro querib: viij. Ego diligētes me diligo. **D**ecundo dicit charior. Charior enim dicit que p̄ ceteris diligēt. Unde in signū huius dicit xps p̄dro Job. viij. Symon Jobanis diligis me plus bis respōdit. Enam domi: ne. Certe hoc fecit sancta Elgnete. nam ipsa pre-

Bermon XIII.

ceteris dilerit xp̄m. Unde legit̄ et testat̄ Elmo brosi⁹ qui vitā et passionem ei⁹ cōscriptūt. q̄ Agnes virgo prudentissima. xiiii. anno etatis sue mortē p̄didit et vitā inuenit. que erat pulcra facie. sed pulchrior fide. corpe iuuenula s̄z animo cana. Quod dū a scolis reuertit̄ a filio prefecti v̄ribis adamat qui ei gemmas et diuinias incōpabiles pm̄sili si cōlensum eius suo coniugio nō negaret. Beniqz secū detulerat p̄ciosissima ornamēta que a beata agneta velut stercora sunt recusata. Unde factū est ut iuuenis ille maiori stimulo purgeret̄ et purā seā meliora ornamēta velle accipe. id om̄ nem p̄ciositatē lapidū secū defert et p̄seipsum et p̄notos et affines cepit aures virginis appellare. diuinitas. domos. possessiones familiās pm̄sili si coniugū sibi non negaret. Lūc Elgnes dedit sibi tale responsum. Discedea me fomes peccati. facinoris nutrimentū. pabulū mortis. quia iazab alio amatore p̄uenita sum qui mibi meliora ornamēta obtulit. Et cepit amatorē suū et sponsū in q̄nqz cōmendare. Id rūmo a nobilitate generis dicēs. Sponsus me⁹ dilectus multū nobilior te ē. Cui⁹ mater virgo est. cui⁹ pater feminam nescit. et cū angeli ieruunt. Secundo a decorē pulcritudinis dicēs. Sponsus me⁹ multū pulchrior est. nā eius pulcritudine; sol et luna mirant̄. Tertio a diuitiis et abūdantia dicēs. Spōsus me⁹ multū dītor te est. nā ei⁹ opes nunqz deficient. nam dñi est terra et plenitudo eius. Quarto ab efficacia potestie et fortitudinis dicēs. Spōsus meus multū fortior et potentior te est. nam ei⁹ odore reuiniscit mortui. ei⁹ tacit̄ consonant̄ infirmi. Quinto ab amoris excellētia dicēs Elmo sponsi mei castitas est. eius tact⁹ sanctitas. ei⁹ vniō virginitas. Nam amo spōsum xp̄m meum. quē cū amauero casta sum. cū accepero virgo sum. cū tenuero munda sum. christo solo seruo fidem. ipsi me tota deuotione cōmitto. Deinde adnecit quinqz bñficia quēlibi spōsus suus cōtulit et alijs etiā confert. Itaz ipse me et eas annulo fidei sue subarravit. multipli varietate virtutum me et eas vestit et ornat. Sanguine passiōis sue me et eas signat vinculo amoris me et eas sibi copulat. et the-

saurus celestis glorie me et eas ditat. Quē quinqz exposuit sic dicens. Annulo suo enī fidei subarravit me dominus meus Jesus christus. et tanqz sponsam decoravit me corona. Ecce fidei subarratio Dexterā meā et col lum meū cinctū lapidibus preciosis et immēsis monilib⁹ ornauit me. Ecce virtutū orna tio. Id osuit signū in facie meam ut nullū p̄ter eu amarorē admittā. nā sanguis ei⁹ orna uit genas mess. Ecce passionis sue signatō. Jam ei⁹ castis amplexib⁹ astricta suz et cor pus ei⁹ corpori theo sociatū est. Ecce vinculum amoris. Ostēdit mibi thesauros incōparabiles. quos se mibi daturū si in eo perse uerauero pm̄sili. Ecce celestis glorie ditatio. Huc ergo non possum eū derelinquere. q̄a eū mibi iam ab eo thalam⁹ collocatus est. Iā mel et lac ei⁹ ore suscepit et eius castis amplexib⁹ cōstructa sum. Et sic pater qualit̄ xp̄s eius sponsus fuit sibi charior ceteris. Ideo etiā merito fuit sibi charior ceteris ecōuerlo. Unū dicit Job. xiii. Qui diligit me diligit a patre meo. et ecōuerio zc. Q. Tertio dicit̄ charissima. Ebarissim⁹ est q̄ sup om̄es diligitur. certe sic sancta Elgnes xp̄m sup om̄nia dilexit. Christ⁹ enim dicit Job. xv. Ma iorem bac dilectionē nemo habet zc. Illo fecit sancta Elgnes. nā corpus et vitā suam posuit pro xp̄o suo dilecto. Unde legenda. q̄ cū fili⁹ prefecta audiuit a sancta Elgnete q̄ xp̄s fuit eius sponsus et cū dilige re noluit nimis cruciabat animo. et lectio p̄ sternitur et amore egrotauit. Unqz pat̄ ei⁹ virginis replicaret ut filiū suū diligeret. Ipsa priors sponsi federa violare non posse alle ruit. Cepit prefectus inquirere quis esset ille sponsus de cui⁹ potestate Elgnes se iactaret dicit christū esse sponsum suū. Audiens hoc prefectus. letus effectus est q̄ hoc poterat ha bere cōtra eam. Et primo quidē blandis ser monibus eam secretius pm̄onebat. Debinc terroribus eaz pulsat. Sed virgo xp̄i nec blā dimento seducitur nec terrore concūt. sed eodem vultu et eodē animo perseveranter simuliter et blandientē animo dēdebat. Tides ergo p̄fect⁹ tātā p̄stantiā i puella. al loquit̄ parētes ei⁹ et q̄ erāt nobiles et vim eis

De sancta Agneta

inferre nō poterat. ideo titulū christianitatis eis imposuit. qd̄ pro tunc fuit eis magna confusio. Sequēns aut̄ die p̄cepit sibi p̄sentari sacram agnē ante tribunal. et iter atq; iter re plicare cepit sermonē de iuuenis amore. et cū vidit se nibil omnino pficere dixit ei. Supersticio xpianorū de qua te magicis artibus iactas nisi fuerit a te segregata nō poteris eq̄ simis cōsilij p̄beret tuū cōsensum. Unde nē cessē est te ī ad venerandā deā vestā p̄perare. vnde si p̄seuerātia viginitatis tue ei placet ei⁹ sacrificiis venerādis die nocti⁹ iuslitas Ad hec beata Agnes dixit. Si filiū tuū bo minē rationalē q̄ videre loqui ambulare potest. q̄z quis iniquo amore diligat me. non possum nec volo eū respicere. quō possum tunc ydola muta et surda colere. Qui p̄fectus iramot⁹ dixit. Unū tibi de duob⁹ elige. aut cu⁹ viginib⁹ dee veste vel diis nostris sacrificia aut cu⁹ meretricibus scortaberis. Tunc sc̄a agnes cu⁹ ingenti p̄stantia dixit. Si sc̄ares q̄s esset deus me⁹ tu ista ex ore tuo non p̄ferres nam ego noui virtutē dñi mei Iesu xp̄i et se cure contemno minas tuas. nec sacrificabo idoli tuis. neq; polluar lordinib⁹ alienis. me cum enī babeo custodē corporis mei angeluz dñi. Tunc insanus iudex iussit eā expoliari et nudā ad lupanar duci. statim autē vt spolia ta est crine resoluta tanā densitate capillis eius gratia diuina cōcessit. vt meli⁹ capillis q̄z vestibus tegeret. Ingressa aut̄ agnēstur. pitudinis locū angelū dñi p̄paratu inuenit. q̄ ea tanto lumine circūdedit ita q̄ nullus eā p̄splendore videre vel cōtingere potuit. Fulgebat enī tota domus illa quasi sol radians in hūtute sua. Cunq; se in ordēm p̄strauit ap̄paruit ante oculos ei⁹ stola candida. quam apprehēdēs induit se et dixit. gratias tibi ego domine Iesu xp̄e qui mihi banc vestē largi tus es. et me in numero ancillaz iwarū com putare voluisti. Interea lupanar locus orationis efficitur ut omnis q̄ fuisset ingressus adoraret et dans honore īmenso lumini mū dio egredere foras q̄z fuerat ingressus. Filius aut̄ prefecit q̄ fuit actor hui⁹ sceleris venit cu⁹ alijs iuuenib⁹ ad lupanar. et eos ad ipsam p̄us iuinitauit ut cum ea peccaret. Qui

cum ingressi sunt inuenierūt virginē orantez et ingenti lumine circūdatam. Ex quo ita ter riti sunt q̄ honorē deo dederūt et compuncti redierunt. Tunc filius p̄fecti arguebat eos et miseros eos iudicauit ac deridēs eos et ab locū in quo virgo orauit audacter ingress⁹ est. et viso tanto lumine circa eā nō dedit honorem deo sed intrās irruit in ipsum lumen et anteq; eā tangeret cecidit in faciē suam et p̄focatus est a diabolo et expirauit. B

Quod audiēs p̄fectus cu⁹ magno ploratu venit ad domū et causam mortis filii sui dili genter a virgine inq̄rebat. Erit ad eūz sancta Agnes. Ille cui⁹ voluntatē voluit perficere ipse eū occidit. Quare autē omnes alii q̄ ad me ingressi sunt lani sunt. ideo quia dederūt honorē deo qui misit angelū suū mibi. et induit me hoc indumento. et custodiuīt corpus meū. vnde vidētes angelicū splendorez adorabant omnes et redierūt compuncti et illesi. Qui prefect⁹ in hoc asparebit q̄ nō magicis artibus hoc egisti sicut multi tibi imponunt q̄ arte magica interficeris filiū meū si impe trare poteris ut resuscitet. Tunc sc̄a Agnes dixit ut anteturbā banc virtus dñi mei Iesu christi manifestet egredimini omes foras ut solita orationē ei faciam. Qūq; omnes es sent egressi. p̄sternens se in faciē suam ploās cepit orare dominū ut iuuenē suscitar̄. Orāte ut em illa. a p̄paruit angel⁹ domini qui ele uauit eam et confortans animū eius suscita uit iuuenem. Qui statim egressus foras cepit voce alta clamaret dicere Un⁹ ē de⁹ in celo et in terra qui est de⁹ christianorū. Hā omnia templa deorū vana sunt. Tunc pontifices templorū excitauerunt seditionez in populo et clamauerunt. Tolle magā. tolle ma leficam que metes mutat et animos alienat. Prefectus autē viso miraculo eam liberare voluit. sed contra pontifices templorū zage re ausus non fuit. Ideo ad sedandam seditionem populi suum vicarium dereliquit et tristis abscessit eo q̄ eam non potuit libera re post resuscitationem filij sui. Tunc vica riū nomine Alspasiū seditionē populi nō ferens iussit in conspectu omnium igne co piolum accendi et in medium precepit eam

Sermo. XIII.

lactari. tūc statum diuīse sunt flāme in duas
pres et sedicio sum p̄sum cōburebat. vgo aut̄
illela pm̄slit. Tūc vgo erpandēs man⁹ in ce-
lum i medio ignis oravit dices. Omnipotēs
pater dñi mei Ihsu xp̄ite bñdico. qz p̄ filium
tūc euāli minas boim impior⁹ et sp̄urcias
diaboli impolluto calle tr̄slui Ecce nunc p̄
sp̄issanci roze celi p̄fusa sum. flāma diuidi-
tur et ardor hui⁹ incendi⁹ refundit ad eos a q̄
bus ministrat. Bñdico te pater q̄ me int̄ flā-
mas ad te venire pm̄ittis. ecce tā quod credi-
di video. qd̄ sperauia tā teneo. qd̄ p̄cupui om-
plector. te p̄siteo. labijs et corde et totis visceri-
bus p̄cupisco. Ecce ad te deū vnū et verū ve-
nio q̄ cū dño nostro Iesu xp̄o filio tuo et spi-
ritus sancto viuis et regnas in secula seculor⁹
amen. Tūc cōpleuisset ordem ois ignis ita ex-
tinct⁹ est q̄ nibil de calore incendi⁹ remansit.
Tūc Elspali⁹ vicari⁹ vzbis rome in guttur
eius gladii immergi. i. Stechen p̄cepit. et sp̄o-
sus su⁹ xp̄s ip̄am sibi sp̄osam et martirē cose-
cravit. M̄assa est q̄i p̄t credit⁹ ip̄e Constan-
tini magni q̄ cepit anno dñi. cccix. M̄aretes
vō eius nulla penit⁹ iristiciā habētes sed ip̄i
et aliq̄ xp̄iani cū gaudio eam sepelierūt. et vix
euaserūt lapides q̄s pagani in eos miserunt.
Et sic pat̄z q̄liter xp̄s fuit et charissimus. q̄a
mortē pp̄t eu sustinuit. Tūn dicit Elmb. dea
M̄upta nō sic festinat ad thalamū sicut h̄ se-
stinauit leta ad sup̄plicij locū. Tūn p̄a bñ po-
terat dicere illud ēan. viij. Fortis ē ut mors
dilectō. Tūn Elmb. Beata agnes oblectamē-
ta. i. kurezvily ge troest despiciēs celestem di-
gnitatē meruit. vota humane societatis p̄te-
nit. p̄sortio eterni regis sociata est. p̄ciosam
mōrē xp̄o suscipiēs iō silis facta ē ei. qua-
remerito est sibi charissima. S. Hico
secundo q̄ sancta agnes cōmēdat a xp̄o in ve-
nustate formosa puritatis cuz dī. Quā pul-
tra es et decora. Circa qd̄ notādū q̄ sunt tria
q̄ faciūt aīam formosam. p̄mū est castitas. se-
cundū est fides. tertū est charitas. M̄ario cas-
titas facit boiem pulcrū. Tūn dicit Bernar.
Quid pulcr⁹ castitate q̄ facit de boie ange-
lum. M̄ā castitas ē pax carnis. sera sensu⁹.
portio angelice nature. decoz mēbrorū. orna-
mētu p̄te. Certe hāc castitate habuit sancta

Agnes. Beqremodicū aī in sermonē III
Tūn bñ dicit xp̄s ad eam ēan. iij. Tota pul-
tra es amica mea z̄. Tūn ipsa est de numero
illor⁹ de qb⁹ dicit. Beqre in smone dletania
sc̄z sancte deus. Secundo fides facit aīam vel
boiem pulcrū. Tūn dī. Actuū. Beqre i smōe
sancte Barbare in pn. Certe hāc fidē habuit
sancta Agnes. nā in vā fide intantuz adhesit
xp̄o q̄ null⁹ poterat eā remouere. Beqremo-
dicū ante Q. Tūn dicit Elmb. Agnes virgo
prudētissima fuit pulcra facie. Tūn potest di-
cere illud. ii. Thimo. iij. Fidē seruam. id re-
posita est mibi corona iusticie. Tertio chari-
tas facit boiem pulcrū. Tūn dicit aīa deuota
Ēan. iij. Dilect⁹ me⁹ loquit⁹ mibi surge ami-
ca mea formosa mea et veni. q. d. M̄ā caritas
te facit pulcrū. Jō borat nos apls Ep̄be. v.
Estote imitatores dei sicut filii charissimi. et
ambulate i dleccióne sicut et xp̄s dilexit nos et
tradidit semetipm in oblatione et hostiā deo
q̄ sp̄ est pura. Certe hāc charitatē habuit sc̄ia
Agnes q̄ ip̄am custodiuit purā. Tūn legit q̄
dixit tyranō. Si scires q̄s esset deus me⁹ z̄.
Beqre aīn. Q. Tūn pp̄ter hāc charitatē
dicit xp̄s bñ de ea illud S̄ap. viij. M̄ā cama-
ui et erq̄sliu eā a iuuentute mea. et a matrix fa-
cia sum forme illi⁹. T. Tertio dico q̄ co-
mendat a suauitate gaudiola etne iocūdita-
tis cu p̄cludit. in delicijs. Est notandum q̄ san-
cta Agnes cu alijs v̄ginib⁹ inexplicabiles le-
ticias est p̄secura. M̄ā beat⁹ Elug⁹. dicit sup̄
illud saluatoris M̄hat. xij. Semē qd̄ cecidit i
terrā bonā. aliud fecit fructū tricelimū. aliud
fructū seragelimū. aliud cētelimū. Qd̄ expo-
nit Elug⁹ in q̄stionib⁹ euāgeli⁹ dices. q̄ frus-
cius est gaudiū celeste. Tūn fruct⁹ tricelim⁹
p̄net ad cōvigatos. seragelim⁹ ad viduas.
cētelim⁹ ad v̄gines. M̄inc est enim q̄ beata
Agnes habet fructū cu alijs v̄ginib⁹ centesi-
mu. i. plenū gaudiū. ideo dicit in plāli. Quā
pulcra es et decora charissima in delicijs.
S̄z est sciendū q̄ delicie electoz et sp̄ealiter
v̄rginū p̄sistūt i trib⁹. M̄omo i ornatu et de-
core. Tūn ps. de q̄libet v̄gine Elstut regina a
derris mis z̄. Certe hoc ornatu fuit vestuta
sancta Agnes. Tūn legit et testat Elmb. qd̄ dū
parētes sancte agneis assiduis p̄nociatiob⁹

De sancto Paulo

vigilarent ad tumulū ei⁹ in octaua ei⁹ i me-
dio noctis silētō viderūt exercitū virginū. q
omnes auro terus cicladibus induitē cūz in-
genti lumine pteribant. inter quas viderunt
Elgnerē sili veste fulgētē z a dextris ei⁹ agnū
candidiorēniue Hec dū viderūt parētes z q
simul erāt stupore mentis incurrit. Sz bea-
ta agnes rogauit vñgines parumper gradū
figere. z stans dixit parētib⁹ suis. Tidete ne
me qsl̄ mortuā lugēatis sed gaudete mecum
q a cū bis omnib⁹ lucidas sedes accepi. Et il-
lum iūcta in celis qē in terra tota intēto-
ne dileri. Et bis dictis ptransiit. Et bec visio
publice ab omnib⁹ qui viderūt quotidie di-
uulgabatur. Unde pppter bāc vñlionem cele-
bratur octaua Elgnetis. Erat autē pstatia re-
gina filia costatini augusti laboras grauis-
simā lepra. que cū banc visione audisset tu-
mulū eius adiit. licet pagana tamē credula
p̄ces fideliter fundebat. Et cū in oratione psi-
steret obdormiuit. viditq; beata Elgnete sibi
dicenē. Crede dñm Iesum xp̄m filiu dei eē
z sanaberis. Ad banc vocē euigilans pfecte
se sanā inuenit. que baptismū recipiens. pul-
cram ecclesiā supra sepulcrū sancte Elgnetis
fecit. z ibi in vñginitate multas vñgines suo
exemplō aggregauit. q omnes sacra velami-
na receperunt. Et sic patet quō Agnes fuit or-
nata. Un̄ dirit xp̄pus ei stultū qnq; bñficia
Beqre añ littera B. Un̄ ipsa est de numero
de qbus dī Aðat. xiiij. Fulgebūt iusti sicut sol
in p̄spectu dei. Un̄ xp̄pus bñ dicit de ea illud
Ḡp. viij. Sup salutē z. Beqre in sermone
Lucie. Secūdo p̄sistunt in iocūda decārato-
ne. Un̄ dī Aþoþ. xiiij. Cldi supra montes y-
on agnū stante z cū eo centū quadragintaqt
tuor milia babētes nomē eius z nomen pa-
tris ei⁹ scriptū in frontib⁹ suis. z cantabāt q
si canticū nouū ante sedē dī. z nemo poterat
dicere canticū nisi illa. c. xlui. milia qui empi-
lunt de terra. Sequit̄. vñgines enī sunt. Un̄
canit ecclesia. Hymnosq; dulces personant.
Tertio p̄sistunt in secura sequela. Un̄ apo-
calip. xiiij. H̄i sequunt̄ agnū quocunq; ierit
Un̄ Blug⁹. Quo ire putam⁹ bunc agnum
in quos saltus z prata. certe nō in gaudia h⁹
secyli s̄z in gaudia regni dei. Un̄ ecclia canit

Quocunq; pgis vñgines sequunt̄ atq; lau-
bus p̄ te canētes cursitāt. Un̄ Blug. Blgnū
seq. Beqre in simone Margarethe

De sancto Paulo
Sermo. XIII.

Ostquā cōuertisti

P me egipniam. H̄iere. xxxi. Notate
charissimi. dicit enī Aристо. in libro
de causis. q̄ prima causa regit oēs res causa-
tas. Quappter dñs noster Ihs xp̄s q̄ ē p̄
ma causa z causator oīm rez. vñdes sanctuū
paulū errare a via vñtatis z salutis cōuerte-
bat enī vt ageret pniam. id bñ dīc. postq; con-
uersti me egippe. In qbus qđe vñbis duono-
tant̄. Primū est mod⁹ pueriōis enī dīc. post
qz pueristi me. Secūdo est satissatio opis
cu addit. egipniam. Dico p̄mo q̄ in vñbis p̄-
missis notat̄ mod⁹ pueriōis. Ut circa
qđ notandū q̄ pueriōis sancti pauli facta est
eodē anno q̄ xp̄s passus est z stepban⁹ lapi-
datus q̄ orauit peo. Beqre in simone stepba-
ni lk. Un̄. viij. kal. ap̄lis passus est dñs Ste-
phan⁹ eodē anno. iiij. die augusti lapidat⁹ ē.
Idaul⁹ v̄o. viij. kal. februarij conuersus est.
Qualiter aut̄ sit puerius legit̄ Elct. ix. In di-
ebus illis Saul⁹ ad buspirans minarū et
cedis in discipulos dñi accessit ad principez
sacerdotū z petiit ab eo epistolā i damascū
ad synagogas. vt si quos inueniret bñ⁹ vie
vñros z mulieres vñctos p̄duceret in bieru-
salem. Et cuziter faceret. Augit vt appropinq;
ret damasco z subito circūfusit enī lux d celo.
z cadens in terrā audiuit vocē dicentez sibi.
Saute saule quid me p̄sequeris. Qui dicit.
Quis es dñe. At ille. Ego sum Ihs nazare-
n⁹ quē tu p̄sequeris. Buz est tibi xtra stimu-
lum recalciitare. Et tremēs ac stupens dixit
Bne qđ me vis facere. Et dñs ad enī. Surge
z iugredere ciuitatē z dicest tibi qđ te oporet
facere. Cliri aut̄ illi qui comitabant cum eo
stabant stupefacti. audiētes quidē vocez ne-
minē aut̄ vidētes. Surrexit aut̄ Saul⁹ dier-
ra a pertisq; oculis nibil vñdit. Ad man⁹ aut̄
illū trabētes introixerūt damascū. Et erat
ibi m̄b⁹ dieb⁹ nō vñdes. z nō māducauitne-
q; bibit. Erat aut̄ qdā discipul⁹ damasci noīe-

Sermo. XIII.

Ananias. Et dixit ab illius in visu dñs Anna:
ma. Et ille ait. Ecce ego dñe. Et dñs ad illū.
Surge et vade in vicū q̄ vocat rect⁹ et q̄re in
domo iude saulū noie i barensem. Ecce enī
orat. Et vidit vir noie Annā int̄roeuntē
imponētē sibi man⁹ ut visum recipiat. Be-
spōdit aut̄ annanias. Dñe audiui a multis d
viro hoc. q̄nra mala sc̄is tuis fecerit i bierlm̄
Et hic habet potestatē a p̄ncipib⁹ sacerdotū
alligādi oēs qui inuocat nomētūm. Dixit
aut̄ ad eū dñs. Glade quoniā vas elecōnis
est mibi iste ut porter nomen meū corā genti-
bus et regib⁹ et filiis israel. Ego enī ostendaz
illi quāta oporeat eū p nomē meo pati. Et
abut̄ Annā et int̄rouit in domū et impo-
nens ei man⁹ dixit. Saule frater Dñs Ihs
misit me q̄ apparuit tibi in via qua veniebas
ut videas et implearis sp̄ulancio. Et p̄fētū
ceciderūt ab oculis eius tanq̄z squame et vi-
sum recepit. et surges baptizat⁹ est. et cū acce-
pisset cibū cōfortatus est. Fuit autē cū disci-
pulis q̄ erant damasci p̄ dies aliquot. Et pri-
nuo ingressus ad synagogas pdicauit dñm
Jesum. quoniā hic est fili⁹ dei. Stupebant
aut̄ oēs qui eū audiebāt dicētes. Mōne hic ē
qui expugnabat in bierlm̄ eos q̄ inuocabāt
nomē illud. Et buc ad h̄ venit ut vincos il-
los diceret ad p̄ncipes sacerdotū. Saul⁹ at̄
multo magis p̄ualecebat et p̄fundebat iude-
os q̄ habitabāt damasci affirmās. q̄niaz hic
est xps. Et sic p̄t̄ q̄liter est p̄uersus a dō. **E**
Un pulcre loquit̄ Elug. in Smōe dices. H̄o
die dilectissimi nobis lecno de actib⁹ ap̄lorū
pnūciata est quō paul⁹ ex p̄secutore xpiano
rum fac⁹ est annūciator xp̄i. p̄cutiēs enī xps
et sanās. occidēs et viuificās occisus est agn⁹
alupis. et faciēs agnū de lupis. H̄redictū enī
erat in p̄clara pp̄betia cū Jacob patriarcha
benediceret filios suos. p̄sentes tangens. fu-
tura p̄spiciens. qđ in H̄daulo p̄t̄git. Mā cuž
Jacob benedicit filios suos et venisset ad be-
nedicētū beniamin ait de illo ut habeat **H**e-
nes. xlxi. Beniamin lupus rapax. mane rapi
et p̄dā et ad vesperā diuidet escas. H̄oc i apo-
stolo H̄daulo impletū est. quia de illo dictu-
erat. Nam H̄daul⁹ sicut de seipso restat erat
detribū beniamin Aludiam⁹ illū mane rapi

entem. Saul⁹ acceptis litteris a p̄ncipibus
sacerdotū t̄c. hoc est manerapiēs. Mā et q̄n
lapidat⁹ est Stephan⁹ p̄mus martyr p̄no-
mine xp̄i aderat et saul⁹. et vt esset in manib⁹
omniū lapidatiū ip̄e vestimenta oīm suabat
magis sc̄iens oēs adiuuādo q̄z suis manib⁹
bus lapidādo. vnde p̄strat⁹ audiuit. Saule
saule qđ me p̄sequeris t̄c. vsq̄z dū dicit. Dñe
qđ me vis facere. iā format ex p̄secutore p̄co-
cator. ex lupo ouis. ex hoste miles. et sic ad ves-
peram diuidet escas. cū in dieb⁹ nouissimis
fuit xp̄i p̄dicatoř t̄c. Un dicit in pp̄betia **H**e-
nes. xlxi. Elocauit aut̄ iacob filios suos. et ait
eis. Cōgregam̄ ut annūcē q̄ ventura sunt
vobis dich⁹ nouissimis t̄c. **P** Secundo
notat̄ in vīb̄ p̄missis satissacio op̄is cū ad-
ditur. eḡi p̄niam. Ip̄leenī postq̄z sic p̄uersus
est ad viā veritatis et salutis et ad fidē catbo-
licam sp̄gōb̄lesit xp̄o. et pdicauit ip̄m vez dei
filii et mūdi saluatorē et potestatē tyrannorū
nō timuit. Ideo dicit. **I**b̄. iij. Bonū cer-
tamen certauit t̄c. In quo vībo oīndit q̄tuor.
P̄dū est ei⁹ utilis doctrina. qđ notat̄ cuž
dr. bonū certamē. Secūdū est ei⁹ vītua cō-
uersatio. cū dr. curli p̄sumauit. Tertiū ē sua
glōiosa passio. cū subiūgit. fidē suauit. Quar-
tū est ei⁹ gaudiosa remuneratio. cū p̄cludit.
iō reposita est mibi corona iusticie. Bico p̄-
mo q̄ notat̄ ei⁹ utilis doctrina p̄ quā bonus
certamē certauit cū p̄ ea potētia tyrannorū
expugnabat et corda infidelū et obstinatorū
iugit ad fidē xp̄i p̄uerterebat. ut s̄ diciū est q̄ il-
le multo magis p̄ualecebat et p̄fundebat iude-
os q̄ habitabāt damasci affirmās q̄r̄ hic est
xps. Deq̄t̄ ibidē. q̄ cū implerent dies mlti. s.
q̄ sic eḡit in damasco fecerūt iudei conciliuz
vt eū interficerent. Mā sibi note facte erāt in si-
die eoꝝ. vñ custodiebant portas die ac nocte
vt eū interficerent. Accipiētes discipuli eius
eum nocte p̄ murū miserūtē in sp̄ota. Cum
q̄z venisset in bierlm̄ tēptabat iūgere se disci-
pulis et omnes tumebat eū nō credentes q̄ el-
lēt̄ discipul⁹ Barnabas aut̄ app̄bensum illū
duxit ad ap̄los et narravit illū quō i via vidis-
set dñm et locut⁹ est ei. et quō i damasco fidu-
cialiter egerit in nomine Jesu. Et erat cū illis
intrans et exiens in bierusalem fiducialiter

De sancto Paulo

agens in nomine Iesu. Loquebat quod gentibus
et disputabat cum grecis. Ecclesia quidem per totam
Iudeam et Galileam et Samariam babebat pacem et edi-
ficabat ambulans in timore domini et consolatio-
ne spiritus sancti replebat. ¶ **E**n dicit Eri-
foso. quod corda omnium gentium inflammatum
est ignis et insultus. et storm demonum et minas
tyrannorum fugavit. et nullus angelus tantum pos-
pulū lucis fecit sicut ipse. **E**n sicut orienteran-
dio solis tenebre fugantur sic eo euangelium pre-
dicante fugabatur error et lumen fidei resplende-
bat. propter suam sapientiam doctrinam. **E**n dicitur
est Iosephus. Nam paulus de grece astutus. id est.
sapientia. Ipse enim benefuit sapientiam quod doctrinam
suam didicit in tribus scolis et spissancus fuit do-
ctor suus. Et quod dicit Gregorius. quod nulla doctrina
sit melior nisi ubi spissancus doctor adest.
Iosephus didicit in scolis iudeorum legem mosay-
cam. nam dicunt doctores. Bequere in simone esse
probani in littera Iohannes. **E**n de Actuorum. xxiij. quod ipse
dicit etiam se eruditum secus pedes Gamalielis
En dicit. Ego sum vir iudeus natu s'barfo
clicie nutritus in ista ciuitate. secus pedes Ga-
malielis eruditus iuxta veritatem paternae legis.
Secundo in scolis apostolorum didicit legem euan-
gelicam. **E**n de Actuorum. xxiij. de eo. quod spissancus
dicit. Segregate mihi paulum in opus ad quod
assumpsi eum scilicet euangelice doctrinam. Nam ad
opus doctrinam. Bequere in simone petri et pauli.
Tertio in scolis celestibus didicit legem diuinam.
quando in tertium celum fuit rapitus ubi deus reue-
lavit sibi secreta celestia. sicut ipse testatur. ii.
Cor. xi. Et sic patet eius utilitas doctrina per quam
bonum certamen tecum. **E**n canit ecclesia. Tu es
vas electio sancte Iosephus apostoli predicatorum
veritatis et doctor gentium. **E**n Secundo
notatus eius virtuosa conuersatio cum additum cur-
sum plenum. Circa quod notandum quod ipse cur-
sum suum sine virtuosam vitam suam inchoauit in
supernaturali conuersatione. mediauit in charita-
tua progressionem. consummavit in perfectionis ag-
gregatione. Iosephus inchoauit vitam suam in
supernaturali conuersatione. in qua lux de celo su-
bito circumfulsit eum. sicut legitur Actuorum. ix. quod cum iter
faceret ad producendum christianos in iherusalem
et. Unde de ista luce dicit Eboracensis. illa irra-
diatione lucis paulus fuit in amore diuino et

flammatus quod in terra gradies sic se gerebat in
cunctis quasi frueret angelorum consortio. **V**nde
propter hunc diuinum amorem quo ipse fuit inflam-
matus complevit officium angelorum. **V**nde Eris.
Bestat ut comparemus paulum angelis prophetam
admirando dixit. Qui facit angelos suos spi-
ritus et ministros suos ignem venientem. Et potes-
tes virtute facientes verbum eius. **H**oc tuum in
paulo possumus inuenire quod velut ignis ac spi-
ritus tuum orbem terrarum percurrit et percurrente
purgavit. **A**ngelis quidem sepe commissa est cu-
ra diversarum gentium. sed nullus illos libertate cre-
ditum populum gubernavit ut Iosephus innumeris
orbem. unde visibili corpori colligatus in nullo
inferiorum supernis virtutibus certabat. **B**ea-
cundo mediauit in charitatem progressionem.
Ipse enim in perfecta charitate quotidie duplicitate
se offerebat deo. in corpe per mortificationem.
En dicit. Castigo corpus meum et in servitute
redigo. **E**n Eris. de laudibus Iosephi dicens
Iohannes baptista locutas et mel silvestreis
cibus sumebat. sed Iosephus in medio strepitu
mundi ita quiete conuersatus est sicut in heremo.
Nam modico viciu contempsit Iohannes predicauit
contra herodiadē coripiendio. Iosephus non
vnum aut duos aut tres sed inumeros simili-
mente positos coripiuit. Offerebat se etiam in
corde per deuotam orationem. **E**n dicit Haymo de
eius vita et deuotio. quod a primo cantu galli la-
borauit manibus usque ad quinque horas. deinde per
dicauit et via veritatis docuit. et residuum tem-
pus dedit deuote oratione et vili comeditioni. **E**n
de eius offertorio dicit Eris. quod sacrificium pauli
quod deo quotidie offerebat tantum excessit sacri-
ficiu iusti Abel quantum celum distat a terra.
Nam Abel offerebat oves. ille vero se ipsum de-
uote et obediens per singulos dies immolauit
Et non solum seipsum imolauit sed omnem boiem
deo offerre cupiebat ac super genuis suos innumeris
mundus. sicut oves boies ad regnum celorum
adducere desiderabat. Ipse etiam ante quod pessi-
menta gloria per eis excludi affectabat. Iosephus
vero per salutem viuorum dederi elegit de libro vi-
te. et obtrulit se cum ceteris pueris. Iosephus autem pro
ceteris pueris voluit et ut ipsi saluarent ab eter-
na gloria pro eis excludi affectabat. Necille.
En dicit Boz. ix. Optabat enim ego ipse

Sermo. XV.

anathema. i. sepatus esse a xp̄o p̄ fratrib⁹ me⁹. Unde dicit Chryso. Mā non saluari m̄l̄tos acerbius existimabat q̄z seipsum perire. Unde bñ cōpetit sibi mutationis. nam ante puerionē vocabat Saul⁹ qđ interpretat petrin⁹ mortis. qđ sibi bene cōpetebat tpe sue p̄secutionis cū mortē lantioꝝ p̄tebat in mo corde sicut habet Actuū. ix. Saulus adhuc spirans zc. In puerione aut̄ sua de Saulo fact⁹ est paul⁹. quod interpretat latine modi⁹. ipse enim fuit humilis ⁊ modicus in propria reputatione. ppter qđ ipse nimis pfect⁹ fuit xpianus. Unde dixit. i. Cor. xv. Ego suz min⁹ apostoloꝝ q̄ nō suz dign⁹ vocari apostolus. q̄a p̄secut⁹ sum ecclesiā dei. Unde sic ipse intimo corde p̄sequebat xpianos. ita postea dilerit eos q̄ p̄ eis multa bona fec. Unde ps. Hec mutatio dextere excelsi.

Cetero virtuā suā virtuole plenum auit in p̄ficiōnis aggregatiōne. nā virtuā suā tantū desiderauit cōformari viterpī. ideo fuit p̄fectissimus temptor mundi. Unū dicit Idibl. iiij. Omnia arbitror ut stercore ut xp̄m lucifaciā ⁊ inueniar in illo. Sequit̄. cōfigurat⁹ morti eius. i. similia. In qua auctoritate ostendit triplicē quare oia mundi ppter xp̄m cōtemplit Idiro ut xp̄m ⁊ ei⁹ regnū in futuro possideret. Mā xp̄s dixit discipulis suis Adib. ix. Vos q̄ reliquistis oia ⁊ secuti estis zc. ideo ip̄e p̄tem p̄lit oia. quare dixit. oia zc. Unū dicit Chryso stōm⁹. De abraā mirant omnes q̄ ad dei preceptū patriā ⁊ cognatos reliquit. sed paulus totū mundū ⁊ seipsum deseruit. Secundo ut ipse in p̄fensi vita xp̄o intum⁹ incorporetur. Unde dicit. ut inueniar in illo. q. d. tanq; mē brum in suo corpe. Unde Chryso. Idaulus cūcta despexit ⁊ aduersitates cū gaudio sufferebat ⁊ quotidie surrexit ardēuo. nec aliquid erat sibi desiderabile nisi soli dō seruire ⁊ placere. Mā sicut ferrū i ignē missum totū ignē efficit. sic paul⁹ succēsus i caritate tot⁹ efficit charitatiū. q̄a ignē diuine charitatis nemo in eo extinguerere poterat. Figurā ⁊ exemplū babem⁹. Eccl. xxii. vbi dixit. Ego enī zc. Beque in sermone petri ⁊ pauli Tertio ut ip̄e p̄ficiōis passioni xp̄i p̄figuraret ⁊ sitaret. unde sequit̄. cōfigurat⁹ morti eius. Mā sicut xp̄us

passionē patiēter sustinuit. ita paul⁹ p̄tumelias ⁊ penas sibi multipliciter illatas patiēt sustinuit. Unde dixit ad Gal. vi. M̄bi absit gloriari zc. Unde dicit Chryso. Idaulus magis gloriabat cathena vincus q̄z dyadē mate coronat⁹. Unde in signū hui⁹ quādo fuerat duci⁹ ad mortē noluit fugere. vt pat̄ in legenda. Beq̄re in sermone petri ⁊ pauli. Tertio notat̄ eius glorioſa passio cū subiungitur. fidē seruaui. quare fuit occisus. Quaſliter fuit occisus Beq̄re in sermone Idetri ⁊ Idauli. Quarto notat̄ ei⁹ glorioſa remunēratio. cū p̄cludit. ideo reposita est mibi corona iusticie. qualit̄ aut̄ sit remunerat⁹. Beq̄re caibedra petri zc.

De purificazione Marie Sermo. XV

Dicitur quaz impleti sunt dies purgatoris Marie s̄m le gem. Adoysi tulerunt illū in bierusalem ut sustinet eu dño. i. p̄fentaret. Luce. ii. Mortate charissimi cōsuetudo laudabil⁹ ⁊ bona de iure ⁊ merito est obseruāda. Mā Elris. in. ii. retho. sic inquit. Qui p̄uetudinez legis nō seruat. legis vigore debilitat. Hinc est enī qđ domin⁹ noster q̄ nō venit soluere legē sed adimplere ut inqt Adib. v. voluit ut expletis. xl. diebus purificatiōis mater sua offerr̄ eu dño s̄m legē. quia scriptū est. Dē masculinum adaperies puluā zc. ideo dī. Idostq; ū pleti zc. **B** Est notandum q̄ p̄ceptū erat in lege. q̄ mulier si suscepit semine peret māculinū immūda esset septē dieb⁹ sc̄z a p̄sortio hominū ⁊ ab ingressu templi ⁊ a tactu sacrorum. sed cōpletis septē dieb⁹ die octauo circūcideret puer. Et ipsa quidē munda efficeratur quo ad cōsortiū hominū. sed adhuc q̄ ad ingressum tēpli ⁊ tactū sacrorum immunda erat trigintatrib⁹ diebus. Cōpletis vō. xxvij. cū septē p̄cedētib⁹ q̄ faciunt. xl. ⁊ tūc quadrigelima die mulier intrabat tēplū ⁊ p̄fentauit natū puer. offerēs dño p̄ se ⁊ p̄ puero sacrificia. Si aut̄ feminā peperisset duplicabantur dies quo ad p̄sortiū hominū ⁊ quo ad ingressum tēpli. Et bec ordinatio p̄cepti habet Leuitici. xii. vbi dī. qđ domin⁹ dixit ad Adoysem

¶ De purificatione marie

Loqre filius israel et dices adeos. supple ea q̄ sequuntur. ¶ mulier si suscepto semine pepererit masculū immunda erit septē dieb⁹ et octauo die circūcidet infantul⁹. ipa vō trigintatrib⁹ dieb⁹ manebit i domo sua in sanguine purificationis sue. Si autē seminā pepererit imunda erit duab⁹ bebdomadib⁹ iuxta rūm flux⁹ mēstrui. et sexaginta sex dieb⁹ manebit in sanguine purificatiōis sue. Cūq; impletū fuerit dies purgatiōis mulier p filio siue filia deferset agnū anniculum aut duos tortures aut duos pullos colubas. Sic Maria cōpletus xl. dieb⁹ a nativitate dñi. H est hodie duxit puerū suū in templū ut adimpleret legē. Ideo dicit euā geliu Lu. ii. In illo tpe postq; zc. Et dicit euā geliu ¶ Est notandū q̄ i hodierno euā gelio tria notant q̄ ad pñtem solennitatē p̄tinēt. ¶ dñmū est diez purificatiōis i pletio. et hoc notat cū dī. ¶ Postq; impletū sunt dies purga. zc. Secundū est pueri Iesu pñtatio. qd̄ notat cū addit. tulerūt scz parētes iluz i bierlm vi sisterēt. i p̄sentarēt vel offerrēt aut s̄m glosam p̄scrarēt eū dño. Tertiū est pueri a symone cōmedatio. qd̄ notat cū dī. q̄ symeon accepit eū in vlnas suas vñdixit deū dices. ¶ Huc dimit. f. tu. zc. Quia viderūt oculi mei sa. tu. zc. Et ideo ppter ista tria cōsuevit ecclia istud festū trib⁹ nōib⁹ appellare scz purificatio et ypa pantī qd̄ idē est qd̄ p̄sentatio. ¶ Hā xp̄s eodē die est in tēplo p̄sentatus et tertio cādelaria ex eo q̄ cādelas i manibus poram⁹. ¶ dñmo dico q̄ notat diez purificationis impletio cū dī. ¶ Postq; impletū sunt Iō ecclesia appellat h̄festū purificatiōis. H̄ est notandū q̄ vō maria nō rōe indigentie s̄rōe bñilitatis legē purificatiōis subire voluit. ¶ Hā ipsa oī immūdicia caruit. nec pepit suscepito semie s̄ spūsc̄ti cooptione. Et ideo dixit dñs. ¶ Mulier si suscepto semine pareret masculū immunda erit zc. Et q̄ vō nō ex virili semie sed mystico spiramine dei filii p̄cepit. teste angelo Lu. i. q̄ dixit quādo Maria q̄liuit. Quō fuit isto q̄niā virū nō cognosco. Bñdu. Spūsc̄tū supueniet in te zc. Ita q̄ illa ler nō tetigit mariā. Iō benedī sibillud Hester. xv. ¶ Hō enī p̄t sed p̄ oib⁹ hec lex p̄stuta est. ¶ Coluit in virgo purissima

subesse legi. ppter q̄tuor. ¶ dñmū ppter complemētu legis. ipsa eiñbil de p̄ceptis dei voleuit p̄terire. Sicut enī fili⁹ suus nō indiguit circūcisione q̄ tñ. ppter cōplētū et pfectiōz legis circūcidi volunt sicut dixit dñs. v. Hō lute putare q̄niā veni soluere lege aut p̄pbe tas. Hō veni soluere s̄ adimplere. Ita Maria noluit p̄terire minimā legē. ¶ Unī dī Bernard⁹. Vlere vō nō babes caulam nec tibi op̄ est purificatio s̄ esto int̄ mulieres tanq; vna illaz. q̄r fili⁹ tu⁹ s̄ic est i numero pueroz peccatoroz. qa sicut fili⁹ tuus se bñliauit q̄fa c̄tus est p̄uul⁹. ita tu int̄ mulieres vis eē bus milis aclegi subiecta. Secundo purgari voluit vt hereticos p̄funderet dicentes veterēle gē nō esse a dō data. istos p̄fundebat vñ ipa legē obseruavit. Unī canit ecclia hodie de ea Haude Maria vō. cūctas heresies sola interemisti i vñiuerso mūndo. Unī Augustin⁹ dicit. Virga gliosa est regula moruz. forma vute. ac ois sanctitatis exēplar. Tertio purgari voluit vt legē purificatiōis terminaret et finiret. Hā sicut adueniētē purificatiōe vñ cessat purificatio tipica siue figurata. Ibi ei aduenit purificatio vñ nostra scz xp̄s q̄ p̄sumēdem nos purificauit s̄m q̄ dī. Actu. xv. Si de purificā corda eoz. Hinc est q̄ dī cetero mātres mulieres nō tenent ad purificationē ni si quo ad sepli ingressionez. Quarto vt nos spūaliter purificādos demōstraret. Hā dīc. Origenes sup̄ eplam ad romanos Deuote mētel ad bñ faciendū facili⁹ exēplis q̄z vñbisi uitant. Iō beata vō vt nos ad spūale purificatione z inuitaret ipa purificari voluit vt nos seq̄mūr ei⁹ exēplo. H̄ec dicit q̄ pl⁹ mouent exēpla q̄z vñba. ¶ H̄ec exēplo vñgis debem⁹ nos etiā purificare. et h̄ec p̄t. H̄ec p̄piratiōz et lacrimaz effusionē. Unī p̄. Lauabo inter inocētes man⁹ meas. i. scieniaz Hec purgatio figuraēt nob̄. Huc. viii. vbi dī q̄ dñs dixit ad dñoysen. Purificabis eos iuxta hñc ritū. i. B modo. Et per gāt aqua lustratiōis. i. reynkeyt et radat omēs pilos carnis sue. H̄ec pilos designat sup̄fluitas mazlay cogitationū in corde. q̄s oēs debet bō de lere p̄ditionē in corde et lacrimaz effusionē vt purget. Hā dicit Amb. Lacrime lauant

Sermo. XV.

delicū zc. Secundo p pfessionē. Hā ap̄ls dīc ad Ro. x. Dñe pfessio fit ad salutē. Unde dīc glōla. Elma pfessionē si affectas decorē. quia vbi pfessio ibi pulcritudo. Et ideo dicit psal. Cōfessio & pulcritudo in p̄spectu ei⁹ i. in cōfi tente. Unū in signū bui⁹ dī. Isa. vi. Volauit ad me vnū de serapbin q̄ terigit os meu & di rit. Ecce etigi la. tu. & mutabili p̄cūm tuum. Unū ps. Biri p̄fitebor & tu remisisti uiqui. zc. Tertio p̄ satisfactionē. Unde ad Roma. vi. Sicut enī exhibuistis mēbra vestra seruire immūdicer & iniqtatū. ita nūc exhibete mem bra vestra seruire iusticie i sanctificatiōz. id ē purificationē. Hāz dicit dñs. Beq̄re de sc̄o Nicolao. L. Et sic patet p̄mū. **H** Secundo dico q̄ notat pueri Iesu p̄ficiatio. cum dī. tulerūt illū in bierusalē zc. ideo eccīa appellat secundo festū yp̄pāti. qđ idē est qđ plenatio. Hā r̄ps hodie in tēplo est plentatus a matre & oblat⁹ deo. sicut scriptū est i lege dñi Legit enī Exo. xii. qđ dixit dñs ad Moysen. Sanctifica. i. p̄nta vel offer mibi oē p̄moge i nitū qđ apit vulnā in filijs israel tā de boib⁹ q̄z de iumentis. M̄ea eī sunt oīa. Ideo virgo maria s̄m legē bodie plentauit filiū suū item plū. Sz est norandū q̄ xp̄s triplex est oblat⁹. Primo a patre ad redimendū mūdum. Secundo a matre i templo ad implendū legē. Tertio a semetipso p̄ peccato ad satisfaciendū. Que triplex oblatio figura nobis in triplici oblatōe veteris testamēti instituta. s. oblatione. decimatōe. & sacrificioz imolatōe in qua erat effusio sanguis p̄ quē marie opus nostre redēptionis exp̄mebat. Hā p̄oblatōz exp̄mit mod⁹ redimēti. Unū p̄cepit dñs moysi Exo. xii. Omne aut̄ p̄mogenitū hoīs de filijs tuis p̄cio redimes. Unū cayn obtulit dō munera de frugib⁹. abel de gregib⁹. & sic modus redimendi exp̄mebat p̄ oblationē. P̄der decimationē significat & exprimit oblatōsa cerdotis. Unde abraā melchisedech sacerdos obtulit decimas. p̄ quā decimationē bō s̄gnat. Ideo virgo M̄aria deū & hominē bo die summo sacerdoti in tēplo plentauit & ob tulit. P̄der sacrificioz immolationē exprimitur & significat ipsum p̄ciuz in quo erat san guinis effusio. Unde dicit dñs ad Moysen.

¶ Elaron Exo. xii. Loquimini ad filios isra el & dicite eis Tolla tūn⁹ quisq; agnuz absq; inacula & occidat imolabitq; eū. **I** Cū p̄mo r̄ps oblatus est a patre ad redimēdum mundū. qđ significat p̄ oblatōnem vt supra. Unde. i. Job. viii. In hoc apparuit charitas dei in nobis. quoniam filiū suū p̄nigenitū misit in mundū vt p̄iuam⁹ p̄ eū. Ecce zc. Unde bec oblatio figura nobis in Isaaac de q̄ dici tur Gen. xxii. qđ de⁹ teptauit Elbraā. Tollefiliū tuū p̄nigenitū Isaaac quē diligis & va de in monte visionis. & offer eū ibi i holocau stum sup̄ vnu montū quē monstrauero tibi. qui tercia die venit cū filio ad locū quē oñ dicit ei de⁹ & arripuit gladiū vt imolare filiū suū. Et ecce angelus dñi de celo clamauit dicens. Elbraā nō extendas manū tuā sup̄ pueruz tuū. nūc cognoui quoniam timeas dñm. & nō peccasti filio tuo p̄nigenito. Ab horali p̄ Elbraā qui interpretat pater multaz gentiū intelligit de⁹ pater omniū. P̄der Isaaac q̄ interpretat risus vel gaudū intelligit dei filius qui est sal⁹ omniū. hūc deus pater. pp̄e nimi um amōrē obtulit in mōte caluarie p̄ nobis & peccatis nostris vt nos eternalē p̄iuam⁹. Unū de⁹ pater p̄dixit hoc. Isaa. liij. dices. P̄der scelus p̄li mei p̄cussi eū. s. filiū dilectum. Et ibi dicit Isaias. Ipse vulnerat⁹ est ppter iniquitates nostras zc. Et ideo dicit apostolus ad Roma. viii. P̄dro p̄ proprio filio suo nō percit de⁹ sed p̄ nobis omnib⁹ tradidit illuz. Unde dicit Chrys. Elulū dixerit nos. non enī seruū. nō angelū. non archangeluz dedit. sed filiū suū. Ecce zc. **H** Secundo oblat⁹ est a matre in tēplo ad implendū legē qđ significat p̄ decimationē. vt supra. Unū dicit enangeliū Zulerūt illū sc̄z M̄eria & ioseph in bierusalē. i. portates eū in brachijs. vt liste rent eū dño. sicut scriptū est in lege domini. q̄a omne masculinū adaperiēs vulnā. sanctū dñi vocabit̄. i. sanctificabit̄ & p̄ntabit̄. vt supra dicitū est. Unū dicit Amb. Omne p̄mo genitū dicebat sanctū. quia ip̄m xp̄m sanctū sanctoz p̄figurabat. Sequit̄. Et vt daretho fiam s̄m qđ dicitū est in lege dñi. l. Levit. xii. vbi dñs p̄cepit moysi dices. Quęz expleti suerint dies purgationis. mulier p̄ filio deferet

De purificatione marie

agnū anniculū in holocaustū aut duos tūr-
tures aut duos pullos columbay. Unū ma-
ria completis dieb⁹ duxit puerū in templuz
ut offerret eū dño & cū eo par turturum aut
duos pullos columbay. Ipsa enī virgo glo-
riosa p̄cepta dei voluit p̄ omnia adimplere.
ideo tria fecit que erat p̄dicta & p̄cepta in lege
& in veteri testamēto. Primo ei erat p̄ceptū
ut puerū p̄sentarent ad locuz quē dñā elegit.
& non erat licetū sacrificare iudeis domino i
quolibet loco. Bicit nāqz Beut. xii. Hec sūt
precepta que facere debetis. Ad locū quē ele-
gerit domin⁹ deus vester de cūctis tribubus
vestris ut ponat nomen suū ibi & habitet in
eo. venientis & offerentis in illo loco holocausta
& victimas vestras. decimas & p̄micias et p̄
mogenita. Loc⁹ aut ille quē elegit dñs erat
bierusalē ut habet. iiiij. Regū. viij. Et. ii. Psara
līp. vi. vbi dicit q̄ Salomon dixit. Domin⁹
deus israel locutus est David patri meo di-
cens. A die qua eduxi populu meum d̄ terra
egypti non elegi ciuitate de cūctis tribub⁹ is-
rael ut edificaret in ea dom⁹ nomini meo. Sz
elegi bierusalē ut sit nomen meū in ea. Ideo
virgo & Joseph tulerūt Iesum d̄ bethleem
in bierusalē. Secundo p̄ceptū erat ut primo
genitū dño offerrent. ut supra habetur Exo.
xiii. Ideo virgo maria filiū suū unigenitū
obtulit. Idrama causa erat ut ex hoc ostende-
ret q̄ infans non tantū erat viginis sed etiam
dei. & ideo infans tanqz res dei erat sibi p̄sen-
tanda. Et ex hac causa virgo Maria xp̄m ī
fantez p̄cipue p̄sentare debuit. quia nibil ita
dilectū est deo patri sicut eius unigenitus fi-
lius. Et ideo dixit pater Adam. xvij. Hic est
filius meus dilect⁹ in quo mibi complacui
Secunda causa erat ut extunc deus infante
custodiret. Unde de ipso dicit ps. Angel su-
is deus mādauit de te zc. Tertia causa erat
ut virgo ostēderet q̄ esset grata & referebat
ḡtari uactio[n]es deo patri de tanta prole & mu-
nere q̄ ipsa virgo cōcepit & virgo permanuit
& q̄ non tantū hominē sed & deū & hominē
genuit. Sed qđ dixerit scriptū non habem⁹.
Sz forte potuit dicere. Ecce dñe lancie pater p̄
sento tibi filiū meū a te eternaliter genitum. &
de me t̄ paliter natū. gratias tibi ago q̄ mee ele-

gisti esse matrē & virginē tui dilectissimi filij
Tertio p̄ceptū erat ut cū puerobostias im-
molarent. ut supra habet Leuit. xiiij. Ideo v̄
go obtulit par turturū quod erat offertorū
pauper. M̄la dicit Zluz. q̄ diuites obtulerūt
agnū q̄ erat oblatio diuitū pauperes v̄ ob-
tulerunt par turturū aut duos pullos colū
barum qđ erat oblatio pauper. L. G.
hic potest queri cū virgo paulo ante a mag-
mīta pondera auri recepit. cur ergo obtulit
munera pauperum cū bene potuisse emisse
agnū. Dicendū sm Berñ. q̄ sine dubio ma-
gi magna munera obtulerūt sed beata v̄go
illud sibi nō retinuit sed statim pauperibus
erogauit. Et dicit bieronim⁹ q̄ beata virgo
colo. i. eyn rocken & acu. i. nadell acquirebat
vnde se & saluatorē mūdi nutriebat. Ideo of-
fertorū pauperū obtulit. Et nota q̄ licet
ata virgo altez illoz obtulerit scz par turturū
aut duos pullos columbay & nō v̄rūqz
Euangelista tñ non dicit qđ alterū istoz ob-
tulerit sed hoc ppter misteriū. Quia enī tur-
tur est anima casta. & columba secunda. quoz
v̄trūqz fuit in v̄gine. ideo v̄trūqz poniteuan
gelista zc. Ab L. Tertio a leipo oblatus
est ad sanissacienduz p̄ peccato. qđ significat
p̄imolationē sacrificioz in q̄ erat sanguinis
effusio ut supra. Ideo xp̄s immolauit se deo
patri immaculatā bostia p̄ peccatis nostris
Unde ad Heb. ix. Semetipsum obtulit im-
maculatū deo scz p̄ peccatis nostris ut sic
nos mūdaret. Unde dicit apls v̄s. Si enī
sanguis bircoz auribauorowz & cunis vitule
asperlus inqnatos sanctificat ad emūdatio-
nem carnis. q̄nto magis sanguis xp̄i qui ut
nos mūdaret & p̄ peccatis satissacerz obtulit
se voluntarie ad mortē crucis. Qđ etiā lancia
Andreas pbauit q̄nqz rationib⁹. Bequere
in smone andree. F. Unū Isla. liij. Oblac⁹ est
q̄a ipse voluit. Unū dicit Berñ. O bone Iesu
qđ tibi nos debuim⁹ tu solus. nos pecca-
uimus & tu tolleris. gratia sine merito. & cha-
ritas sine modo. Et vere sine modo. M̄la ma-
iorē charitatē nemo habet zc. Sic nos exem-
pli xp̄i debem⁹ nos deo offerre bostia scām
Unū Boz. xij. Obsecro vos p̄ misericordiā
dei ut exhibeatis corpsa vestra bostia sanctoz

Sermo. XV.

deo. Hoc figura nobis Beut. viij. vi s. Idem
mitie et p̄mogenita sunt corp⁹ et anima q̄ de-
bemus deo pure offerre et non idolis. i. pecca-
tis nostris et diuinis z̄c. Qui exemplū babe-
mus in sermone de sancta Lucia. O Unde
apostol⁹ borat nos ad Ephe. v. Estote uni-
tatores dei sicut filii charillimi et ambulate i
dilectione dei z̄c. Et sic pater pueri Iesu p̄sen-
tatio. Ut aliter. ideo ecclēsia appellat h̄ festū
ypapanti qđ idē est qđ obuiatio. qđ Symeon
et anna obuiauerūt domino cū offerret i
templū. Et idō dicit ypapanti ab ypa qđ est
ire. et anni qđ est p̄tra quasi cōtra ire. id est. ob-
uiare. Et sic Symeon recepit eū in vlnas su-
as z̄c. ut post dicetur. **A** Lertuo dico q̄
notat pueri a symeone suscep̄tio et p̄men-
tio cū dicit qđ symeon accepit eū in vlnas z̄c.
Consequēter sequit. Lumē ad reuelationez
gentiū. i. xps qui datus est gentib⁹ ad illumi-
nandū eos. Unde Ila. xl ix. Bedi te in lucez
gentiū. Ideo ecclēsia appellat hoc festū cāde-
laria. id est festū luminis eo qđ candele accen-
se portant in manibus. Circa qđ notandū.
qđ Sergius papa statuit ut xpianī ad hono-
rem matris dei omni anno p̄ totū mundū
in bac die benedictis et accēsis cereis illustra-
rent et cereos accensos in manibus portaret
A dicit qđ romanii februario dijs inferna-
libus sacrificabāt. et hoc p̄ animab⁹ antecel-
lorum suorū ut ppiciarent eoz. et ideo solen-
nes hostias eis obtulerūt. et tota nocte laudi-
bus insistentes cū cereis et accensis facib⁹ ut
gilabant. Qđ originē traxit a quibusdam fa-
bulis poetar̄ qui dicunt qđ plerina fuit ita
pulcra qđ pluto de⁹ infernal is eā cōcupiscēs
ipsum rapuit et eā dēa fecit. Darentes autē
sui p̄ silvas cū facib⁹ eā multo ip̄e quesierūt
quare mulieres romanor̄ hoc rep̄sentantes
cū facibus circuibāt. Et quoniā difficile ē cō-
sueta relinqre. ideo xpiani de gentib⁹ ad fidē
conuersi difficile poterant relinquere bmoi
consuetudinē paganor̄. Ideo Sergi⁹ pa-
pa hanc erroneā p̄suetudinē in meli⁹ muta-
uit ut ad honore matris dei z̄c. ut s. Unde d̄
hoc exemplū pulcru babemus. Legit enim
qđ quedā nobilis matrona in beatā virginē
devotionē habuit et ad honore eius vnam ca-

pellam iuxta domū cōstruxit et habuit p̄pri-
um capellanū in quo omni die missam obe-
ata virgine audire voluit. At propinqua eau-
tem die festo purificatiōnis viginis sacerdos
ob quoddā negociū suū longi⁹ iuit. et domi-
na illa die missam habere nō potuit. et omnia
que habere poterat etiā vestimenta p̄ honore
virginis dedit. Unde cū clamidē dedisset. et
sic ad eccliam more solito ire non potuit. in-
trauit capellā et ante altare virginis se p̄stra-
uit. Lūc subiuso in excessu mentis videbat si-
bi qđ esset in quadā pulcerrima ecclēsia et vi-
dit turbā magnā virginū in ecclēsia veniēte.
quas quedā pulcerrima virgo prebat val-
de ornata. Cūqz omnes p̄ ordinē p̄sedissent.
Ecce turba alia iuuenū qui etiā p̄m ordinez
concederūt. Et ecce quida magna facē cereo-
rum deferēt. et cereū p̄me virgini que ceteris
anteibat dedit et postea alijs virginibus et u-
nenib⁹ tribuit. Deinde ad illā matronā ve-
nit et cereū ei tribuit. tunc p̄ choy respicēs vi-
dit duos ceroferarios dyaconū et subdyaco-
num et sacerdotē sacris vestib⁹ indutos p̄ce-
dentes ad altare tanqz missam volētes cele-
brare. Videbat autē libi qđ acoliti essent lau-
re. et vincentius. Dyacon⁹ et subdyaconus
duo angelī. Sacerdos autē xps. Facta autē
p̄fessione duo pulcerrimi iuuenes in medio
chori missam et officium de beata viginē alta-
voce solēniter incepérūt et alijs omēs p̄sequū-
tur. Cū autē ad oblationē venisset regina v-
ginū et cerere vginas cū alijs qui erāt in cho-
ro cereos suos sacerdoti ut moris est flexis
genub⁹ obtulerūt. Cū sacerdos expectaret il-
lam matronā ut sibi cereū offerret et illa nol-
let ire. misit ad illā regina virginū nunciū di-
cens qđ rusticitatē faceret qđ sacerdotē sic face-
ret expectare. Illa autē respondit qđ sacerdos
missam suā finiret quia cereū sibi non offer-
ret. tunc iterū regina misit aliū nunciū dices
qđ cereū suū cito offerret et missarū officiū nō
impediret. que autē qđ cereū nulli daret. Sz illuz
ex deuotione teneret. Regina autē nuncio p̄
cepit dices. Glade iterū et roga eā ut cereū of-
ferat sin autē violenter de manu ei⁹ auferas.
Cunqz nunci⁹ iuisset rogauit eā dicensse i
mādatis habere ut ip̄z ab ea violentē auferaz.

De purificatione marie

si ipsa recusaret. Illa vero fortius tenebat et cum nunc ipm auferre conabat. ipsa se viriliter defendebat. Cumqz longa fieret altricatio et bincindecere violentē traberet. subito cereus est fract⁹ et medietas in manu nunci⁹ et alia medietas in manu ipsi⁹ dñe remansit. Et hoc vebementissimā fractionē illa subito ad se redidit et iuxta altare ubi se posuerat iuuenit cereū fractū in manu sua. de quo vald admirās immēlas grās beate virginis reddidit. que ea illa die sine missa manerent⁹ pma sit sed tali officio interesse fecit. Illa autē cereū p magnis reliquijs obseruauit. Et omes qz tangebant cereo a quacūqz detinebant infirmitate p̄tinuſ liberabant. Et dō qz fuit lancia Elizabetb. ergo zc. ¶ Ceterum sic. Est nota dum qz in hodierno euāgeliō tria notantur. Idem⁹ est pueri p̄sentatio. vt babes supras secundū pueri a symone suscepit. tertiu⁹ est pueri cōmendatio. Dico secūdo⁹ qz notaēt pueri a symone suscepit cū dī. accepit eū i vlnas suas zc. Est notandū qz circa istū semetria sunt notāda. Idem⁹ est ei⁹ magnū desideriū vidēdi pueri. Secundū est eius miranda aduētio qz venit in spū in templū. Tertiū ē pueri locū da susceptio a symone. que tria notant in textu euangelij. Un dī. Ecce homo erat in bierusalē cui nomen Symeo et homo iste erat iust⁹ et timorat⁹. expectans p̄solutionē israel. et spūscritus erat in eo. et hoc quantū ad p̄mū. Sequit⁹. Et trūsum accepit a spūsancio nō visuz le mortem nisi videret xp̄m dñi. et venit in spū in templū. Et h̄ qntū ad secundū. Sequit⁹. Et cū inducerent pueri Iesu⁹ parētes ei⁹ vt facerēt km legē p eo ip̄e accepit eū in vlnas suas. Et h̄ qntū ad tertium. Idem⁹ dico qz de isto sene notaēt eius magnū desideriū vidēdi pueri cū dī. Et ecce homo erat in bierusalē zc. cui nomen symeon Ille homo expectabat cōsolutionē israel. id est xp̄m qz est cōsolatio nostra. Un poterat dicere illud Aggei.ij. Veniet desiderat⁹ cun cūs gentib⁹. q. d. tu es eni nostra consolatio et redemptio. Unde h̄figurat⁹ nobis Judith viii. vbi dicit⁹ qz Judith dixit. Nos alter⁹ deū nescimus p̄ter ipm. Expectem⁹ humiles cōsolutionē ei⁹. et humiliabit oēs gētes qz cunqz

insurgunt p̄ nos dñs de⁹ noster zc. Un dicit Ezechiel.ij. et r̄ndit mibi dñs et dixit. Adhuc visus pcul. sequit⁹. veniens veniet et non tardabit. Ideo simeon iust⁹ frequēter cū suis i rijs et lacrimis orādo ad deum clamauit ut mutteret redēptore⁹ et solatoz̄ israel. qz recessit r̄nsum a spūscritō nō visuz le mortē nisi p̄vis videret xp̄m dñi. Ideo bñ dixit illō ps. Non moriar sed viuā et narrabo opa dñi. Et rationem assignat Job. xix. dices. In carne mea videbo deū saluatorē meū. quare bene dicit symeon qd̄ interptatur exaudibilis. Nam loquum desideriū suū vidēdi xp̄m deus exaudiuit. Un dicit ps. Desideriū anime ei⁹ tributisti ei. Un bñ fuit ipse alter Daniel. id est. vir desiderior. De quo dī. Daniel. ix. qz gabriel ad eū volās dixit. Exordio p̄cum tuaz egreditus est sermo a deo. et ego veni ut indicarem tibi scz̄ p̄solutionē israel. et saluatorē statim eē visurū. qz vir desiderior tu es. ¶ Secundo dico qz de isto sene notaēt ei⁹ mirāda aduentio qz venit in spū in templū cū dicit. et r̄nsum accepit a spūsancio zc. Ip̄e eni motus et instigatus a spūsancio tali hora venit in templū ut illū quē videret gestari in vlnis viginis oblationē pauperz deferētis ip̄e et xp̄s. Un iste venerand⁹ sene aduertebat diligenter qn̄ videret introferri p̄uulū natū ex virginie cui⁹ mater oblationē pauperz portaret. et nō curabat oblationē nec pueros diuitium et nobilium. Un accidit qz eadē hora quando instigat⁹ est a spūsancio Maria et ioseph portauerūt xp̄z i templū. tūc statim cognouit symeon infantē. et mox dimissis alijs currēs veit ad viginem. Ubi exclamat Greg. O qz beat⁹ est iste sacer introit⁹ ad sacra p̄ quē ad xp̄m peruenit. Certenō immerito. nā ip̄e sacer introitus est ip̄e spūscrit⁹. Un ps. Spūst⁹ bonus deducet me zc. Un bochiguratur nobilis Ezecl. viii. vbi dicit⁹. Eleuauit me spūs int̄ celum et terrā et aperuit ostiū templi in qz erat simulacrum animaliū depicta i pariere. et seniores habentes incensum in manu sua. in qz medio Iechonias sacer. Expone zc. Unde Bernardus in sermone de penthecosten dicit. Et faciendū bonum spiritu sanctus mouet memoriam. docet intelligentiam. et mouet

Bermon. XVI.

volutatē. Nam memorie suggestit bona in sanctis cogitationib⁹ intellectui in pijs affectionibus. voluntati in bonis operib⁹ Ista omnia fecit spūs sanctus in eo. Ideo dicit in euangelio qđ spūs sanctus erat in eo. et venit in spiritu in templū. **Q** **U**ero dico qđ de isto sene notatur pueri. Iesu a Symone iocunda suscepio cū dicit. Et cū induceret puerum Iesum ē. accepit eū i vlnas suas. Super quo dicit Grego. O beate manus qđ verbum vite palpauerunt. Ipse Symeon portabat infantem. et factus est in puerō puer. Unde Augustinus in sermōe. Ipse serebat et christus regebat. Symeon sener xp̄m ferebat infantē. Christ⁹ regebat Symeonē senē in senectute. Unde ip̄e Symeon multas consolationes recepit a puerō. Nec mir⁹ quia dicit Origenes. Si ad tactū fimbrie vestimenti eius mulier sanata est. quid dicendum est de symone qui in suas vlnas accepit infantem qđ venerat ad vincitos liberandos ac eos consolādos. Unde nō suffici sibi videre puerum sicut pmissum est sibi a spūs sancto nō mori nisi prius videret xp̄m dñi. Et sic adū pleret desideriū suū. nec sufficit sibi mirabil aduentio ad templū. qđ a venit in spiritu in tēplū ut adoraret puer. nisi etiā acciperet eū in brachia de sinu matris. Unde Elug⁹ anb mone hodierno. Tūc cognouit tūc adoravit tuncqz serebat. Et ideo non est mirū qđ vīgo non p̄bibuit senē accipere puer. ad euz et amplectu eū quia ip̄a cognouit in spū eū deuotū et desideriū ei⁹. et intellexit placere deo patri qđ iste homo solare i amplēru pueri.

B **S**ic nos exemplo hui⁹ sancti Symeonis debem⁹ suscipere xp̄m bodie triplū. citer. Idromo desiderare eū toto corde. secundo venire in templū et eū querere et adorare. tertio ei obuiare et eum suscipere. Idromo debemus eū desiderare toto corde et dicere cum anima deuota. Cān. v. Veniat dilectus meus in orū suū. id est. cor meū. Nam ego doz mio scz mundo. et cor meū vigilat scilicet deo. Cor enī dormientis vigilat quādo affect⁹ eoz viget in gratia et desiderio deuotōis. Unde Ila. xxvi. Anima mea desiderauit te i no ste. scz in tenebris hui⁹ mundi. sed et spiritu

meo in p̄cordijs meis. de mane vigilabo od te. scz in cordis deuotione. Sicut etiā sanctus David dicit. Quēadmodū desiderat ceruus ad fontes aquaz ē. sic desiderauerūt sancti. Bequere desiderare. Secūdo debem⁹ venire in templū et eū querere et adorare. Unde Psal. vi. Querite p̄mū regnū dei ē. Nam templū dei ideo factū est ut deus adoret ī eo. Unde dixit xp̄s Psal. xxi. Dom⁹ mea dominus oratōis est. et qđ sic venit in templū venit in spū sicut symeon et inuenit qđ querit et exaudiēt. Hoc figurat nobis. vii. Regū. vi. qđ factus est sermo ad Salomonē qđ edificauit tēplū deo in hierusalē dicens. Dominus hec quā edificas si ambulaueris in p̄ceptis meis firmabo sermonē meū quē locut⁹ sum ad David patrē tuū. Et habitabo in medio filiorum israel et non derelinquā populū meū israel. Ut in signū hui⁹ dicit xp̄s Psal. xl. Ecce ego vobiscū sum omnib⁹ diebus usqz ad plūtationē seculi. Unde bona ista intētione plecrat ecclesia ut de⁹ adoret ī ea. Zerito debem⁹ eū suscipere et ei obuiare sicut symeon xp̄o obuiavit et suscipe eū et portare in brachijs p̄bona opa et sanctā p̄uersationem. Un. i. Cor. vi. Glorificate et portate deūz ē. Un. hec gestatio xp̄i figurat nobis in p̄cessione sanctaz p̄sonaz qđ bodie facta est. Nam maria et ioseph simon et Anna bodie venerabilem p̄cessionē fecerūt et puerū Iesum in templū presentauerunt. Sic nos p̄cessionem facere dēm⁹. et cereū accensuz p̄ quē significatur Iesus in manib⁹ baiulare p̄ exercitu⁹ bonorū operū et sanctā conuersationē. Nam sicut in cereo sunt tria. scz cera. lichmē et ignis et tria hec significat tria sacra que sunt xp̄o. Nam cera que fit operatione apum expura materia significat humilitatem christi que nata est de virginē pura. In lichmū interius in cera. candissimā animā in carnē latē tem Ignis vīo sive lumen significat diuitiē. Sic nos debem⁹ babere tria que p̄ predicta tria sunt significata si volum⁹ dignē portare christū. scz puritatē per cerā significata. et sic cū qnqz prudentib⁹ virginib⁹ accensis lāpabib⁹ bonoz operz xp̄o obuiem⁹. sic dicit mat. xxv. qđ sile ē regnū celoz. p̄ qđ intelligit tēplū ē

De cathedra Petri

Mota historiam. Et sic xp̄m portando dicamus introitū misse Sulcepum⁹ deus miseri cordia tua ſc. **S**ertio norat pueri a Symone cōmentatio cū dicit ⁊ bñdixit de um ⁊ dixit. Illic dimittis ſc. Hec benedictio fuit laudis ⁊ gratiaractio .quia deus cōpedit qđ ſibi p ſpūm ſanctū pmilit. s. videre chriſtum. Ideo rōem assignat dicens. Quia vi derunt oculi mei ſalutare tuū ſc. In quo cātico laudis cōmentat puerū tripliciter. Idrimo nominando eū ſalutare. ſecundo lumē. tertio gloria p. iſ. Idrimo cōmentat Jelum nominando eū ſalutare. qđ notat cum dicit Quia viderūt oculi mei ſc. i. Jelum qui interpretat ſaluator. Unde Aug⁹. Quid est ielus nū ſaluator ſc. Illō ſalutare vidit oculis carnis ⁊ non min⁹ cognouit oculis mentis esse deū. Unde dicit Greg. p hoc qđ vidit xp̄m oculis corporib⁹ oculi mentis fuerūt illuminati fulgoꝝ ſpūſ ſancti. qđ verbuz eternum in carne cognouit ⁊ ſaluatorē mūdi oibus p̄dicauit dicēdo cui libet illud Job. xxx. iii. Videbis faciē eius in umbro. Et quoniaz bec ſalus erat vniuersalis. ideo ſubdit. Qđ parasti antefaciē omnī populoꝝ. Un p̄. Videbūt omnes fines terre ſalutare dei noſtri. Unde Baruth. ii. Hic eſt deus noſter. ⁊ non estimabit ali⁹ aduersus eū. Id oſt bec in terris viſus eſt ſc. Secundo commēdate eū nominādo lumen. cū dicit. Lumen ad reuelationē gentiū ſc. Dicit enī Althanasi⁹ qđ ḡtes ante aduentū xp̄i erant in tenebris coſtitute. i. cognitione diuina priuate. Ideo eorū cecitatē xp̄s tripliciter illuminauit. ſ. doctris. miraculis ⁊ ſacramētis. ideo dicit Lumē ad reuelationē gentiū Un Isa. ix. Id opulū qđ ambulabat in tenebris vidit lucē magna. id eſt. xp̄m. Unde Isa. xl. Redit te in lucē geniū. Ideo in signū hui⁹ dixit christ⁹ Job. viii. Egosum lux mundi. Sertio cōmēdat eū nominando gloria. cū dicit. Et gloria plebis tue israel. Ipſe enim erat de israel natus fm carnē quod erat eis magna gloria. Un de fuit pp̄betrū Isa. iiii. In die illa erit germen. id eſt. ſomen oder gelblech⁹ domini in magnificencia. ⁊ gloria et exultatio his qđ ſalvati fuerint de israel. Unde hanc gloria dei

derabat videre. H̄oyleſes cū dixit Ero. xxij. Oſtende mihi gloriā tuam. Respondit dñs Ego oſtendā ubi omne bonū ſc ſilū meū. Et qđ uis non tibi tamen posteris tuis. Unde concludit dominus. Videbis posteriora mea ſc ſhumanitatē quā in fine mundi aſſū plit. faciem autē meā videre non poteris. id eſt. diuinitatē. Unde prophetatū eſt Isa. xl. Beuelabitur gloria domini ⁊ videbit om̄is caro ſalutare dei noſtri qđ oſ dñ locutus eſt. Et quia cantū iſtud continet plenitudinez laudis xp̄i ⁊ consolationem ſenſis morientis Ideo in ſero cantat in cōpletorio. Sic nos debemus ip̄m cōmentare. Idrimo nomian do eū ſaluatorē. ſecundo lumē. tertio gloriaz. Idrimo ip̄m cōmentare ſc ſ nominando ſalutare iurta illud p̄. Ecce deus meus ſaluator meus ſc. Ideo in signū hui⁹ dixit angelus ad Joseph Luce. i. Vocabis nomen eius Jelum ſc. Mota quomodo ſaluat etliberat. Requie in tabula. Secundo debemus eū cōmentare nominando lumen. Un p̄. H̄is illuminatio mea. Un Job. i. Erat lux vera que illumiňat om̄. bo. ſc. Mota quō illuminat ſc. Tertio debem⁹ eū cōmēdare nomi nādo gloria. Un p̄. Tu dñe ſuſceptoꝝ me⁹ es gloria mea ⁊ eraltans caput meū.

In cathedra Petri Sermo. XVI.

Exaltent eum in ecclēſia plebis ⁊ in cathedra ſeniorū laudent eū p̄. c. vi. Motate chariſimi. dicit ei beat⁹ Aug⁹. in ſermone bodierno. dignū eſt ut fundamētū h̄i in ecclia honoret. p̄ qđ ad celū ascendit. Id ex ita qđ fundamētū ecclie noiauit. ⁊ ideo digne eū ecclia colit. Et iō dī. Exaltet eū ſc. Est notadū qđ ſanctus petr⁹ bodie exaltat⁹ eſt in cathedra. Id festū bodiernū dī cathedra ſedet. Un dī Aug⁹ in ſimone. In ſimone bodiernē ſolēnitatis ſeniorib⁹ noſtri ſ nome cathedre accepit. Id qđ p̄m⁹ aploꝝ petr⁹ bodie aplat⁹ cathedram ſuſcepſe referat. **T**Un de notandū qđ in ſacra ſcriptura iueniū triplex cathedra di gnitatis. Idrō iuenit cathedra ſacerdotalis dignitatis. vt habetur. i. Regum. i. de Iheri ſe

Sermo. XVI.

denti super sellam. Secundo inuenit cathedra magistralis dignitatis ut habetur **Acta** **xvii.** **xviii.** Supra cathedram **Acto** **ys** sede. **xc.** Tertio inuenit cathedra regalis dignitatis. ut habet. **iij.** **Beg.** **xix.** David sedens i cathedra. Ista triplice cathedra habuit sanctus petrus. Sedit enim supra cathedram sacerdotalis dignitatis. quia fuit caput et pastor omni clericorum. Sed sit supra cathedram magistralis dignitatis. quia fuit doctor omnium christianorum. Sed sit supra cathedram regalis dignitatis. quia fuit princeps omnium regum. De primo quod inuenitur in sacra scriptura cathedra sacerdotalis dignitatis. ut legit. **j.** **Begu.** **i.** **vbi** **dicit** quod **He** **li** erat sacerdos domini. et sedebat supra stellam. postes templi domini ad solandum populum dominum dei. et ut eis diceret petrōes eorum et exauditas. In cuius figura legit ibidem quod dominus cocluserat puluā annētra quod non pepit. itō tantū tristabatur quod non comedit. Unū dixit ei helcana vir suus. Anna cur fles et quare non comedis et quare affligit cor tuum. Numquid non ego melior sum tibi quam dece filii. Surrexit autem Anna postquam comedit et bibit et intravit templum domini et adorauit ad dominum ut ei misereretur et libe^ru^m veniret. Sedente autem beli sacerdote super sellam ante postes templi domini et vidit afflictionem Anna et ei deprecationē ad deum. dixit ei. Glad in pace et deus israel deribili petitionē quaz rogaasti eū. Quod factū est. Nam Annacepit et peperit. Sup banc cathedram sacerdotalis dignitatis exaltatus est sanctus petrus in ecclesia dei ut esset caput et pastor omnium et haberet probestatē ex parte dei remedi et dimittendi hominum peccata sua. Unū dixit ad eū dominus Job. **vi.** Si mons Jobanus diligis me. palece oves meas et **Acta** **xvi.** dixit Tu es petrus et super banc petram edificabo ecclesiam meā. et tibi dabo claves regni celorum. Et quodcumque ligaueris super terram erit ligatum et in celo et quodcumque solue super terram erit solutum et in celo. **xc.** **V** **Qualiter** autem exaltatus est ad cathedram sacerdotalis dignitatis legit. Cum enim sanctus Petrus ubi deo in antro obbia predicauit omnes de cunctate illa occurrebāte nudis pedibus cilicis se induentes puluere capita aspergentes. perniciē agentes quod contra eū cū **Simone** ma-

go consensissent. Petrus vero penitentiam eorum videns gratias deo egit. **L**uncilli obtulerunt ei omnes infirmos et demoniacos. super quos cum orasset protinus omnes sunt sanati currentes et osculantes pedes sancti petri. Et tunc infra septem dies plus quam dece mīlia ad fidem converti sunt et baptizati. **Q**uod audiens **Theophilus** princeps illius civitatis dixit Petrus quare populū metuere possit. Cum autem Petrus fidē ei predicaret. tunc ille fecit eū vinculari et sine cibo et potu manere fecit. Sed cum Petrus fame quasi deficeret. eleuatis in celum oculis dixit. **H**omine Jesu christe miserorum adiutor adiunca me in his tribulationib⁹ deficientem. Cui dixit dominus Credis petre te a me dereliqueris bonitatem mee derogas. **P**resto es qui tue miserie subveniat. Audiens autem Paulus de incarceracione Petri ad **Theophilum** accessit et se in multis artibus artifice assertuit. ligna et tabulas se sculpere scire. tentoria depingere. et multa alia. Queroget **Theophilus** obnoxie ut in curia sua maneret. Euolutis autem paucis diebus Paulus abscondebat Petrum in carcere rem intravit. Et videns eū pene mortuum cepit flere et in amplexu irruens au. O frater mi Petre. gloria mea. gaudiū meum. dimidium anime mee. meo interuentu siue introitu resumere vides. Lunc Petrus oculos apriens et ipsum cognoscens lacrimari cepit. sed sibi loqui non potuit. Lunc Paulus vice eius os aperuit et imponens cibū ipsum recessillauit. Cum autem Petrus cibo confortatus fuisset. accurrens in osculi Pauli ruit. et ambo fleuerunt. Paulus autem occulte rediens dixit **Theophilo**. O bone **Theophile**. Magna est gloria tua et te decet honestas. quare gloriam tuam maculas. Aduento quid fecisti amico dei Petre quem captus detines qui tibi posset utilis esse. Nam sicut deillo homines dicunt infirmos sanat. mortuos suscitare. Cui **Theophilus**. Ista sunt fabulosa queru dicis. quia si mortuos suscitare posset et seipsum de carcere liberare posset. Cui Paulus. Sicut christus magister suus a mortuis resurrexit ut dominus qui tamē de cruce descendere noluit. sic petrus ut aiunt hæc explose

De cathedra Petri

non liberat et pati pro christo non formidat.
Qui Theophilus. Fac ergo ut filius meus iam
mortuus per xiiij annos resusciteret. tunc eum libet
dimittat. Ingrediens ergo paulus dixit. Ide
trotro. quomodo resuscitationes filii principis
permisisset. Qui Iudeus. Id aule re grande p;
misisti. sed virtute dei facile. Cui autem Iudeus
eductus erat de carcere et monumeto aperto
pro eo orasset continuo resurrexit. Tunc theo
philus et omnis populus crediderunt domino. Et
theophilus dominum suum in gloriosam ecclesiam fe
cit fabricari. In cuius medio excelsam cathe
dram collocari fecit. et petrum ut ab omnibus vi
deri et audiiri posset exaltaverunt. in qua septem
annis sediit. Sed postea venit Roma eti ca
thedra romana. xxv annis in pontificabili bo
nore sediit. Unde tunc impletum est verbu[m] the
matis. Et exaltavit eum tecum. Et sic patet qualiter
deus exaltavit eum in cathedra sacerdotalis di
gnitatis. Unde bene dicit illud Eccl. ultimo.
Huius deus me exaltasti super terram habitati
onem meam. X Sed est notandum quod si
traditione aliquorum corona clericorum hic pri
mo sumpsit initium. Nam du[is] Petrus antihi
ochie predicaret. tunc in cōtumeliam nois christia
ni summite capitis ei abraserunt. quod quod
dem postmodum toni clero tradidit in honorem
quod christo principi apostolorum in cōtume
liam fuerat interrogatum. Sed est notandum quod
in corona clericorum tria notantur. scilicet capitul
bris abrasio. capillorum verruncatio. et forme circu
latio. Primum sit capitulus abrasio que si dico
nisi in ecclesiastica hierarchia signat mun
dam et non formabilem vitam. id est. non secula
rem ornatum. Sed ad abrasione capillorum si
ue capitulorum sequuntur. scilicet mundicie conser
vatio. ornatio. deformatio. et capitulorum denuda
tio. Primum sequitur mundicie conseruatio. Nam
ex capillis in capite fordes aggregantur. sed
ipsis abrasis caput mundum conseruat. Se
cundo sequitur deformatio. quia capilli ad or
natum sunt. Ideo clerici non debent habere or
natum seculare exterius tecum. Tertio sequitur de
nudatio capitulorum quod signat quod inter clericos et
deum nihil debet esse medium. sed immediate
debent deo vñiri. et revelata facie gloriaz do
mini speculari. Nota de quolibet membro ad

dendo ad propositu[m]. Secundo sit capillorum
verruncatio siue abscisio. per quod datur itel
ligi quod clerici debent omnes cogitationes sup
fluias abscindere de mente sua ne impediant
eos. et omnia temporalia preterquam ad necessita
tem a se penitus remouere et soli deo adhe
rere. Sed talis abscisio secundum Bernardum consi
dit in tribus. scilicet in affectione ut sit pura
et sancta et sursum ad deum directa. ut veraci
ter possit respondere quando sacerdos dicit in
missa. sursum corda. babemus ad dominum
Notitia desiderare celestia. Requie Secundo
consistit in intentione ut sit recta. Requie.
Tertio sit forme siue figure circulatio. quod
datur intelligi quod sicut bec figura non habet pon
cipium neque finem. sic clerici debent sine fine esse
in servitio dei. sicut apostolus dicit de ipsis. ij.
ad Cor. xij. Ministrorum Christi sunt et ego. Ideo tam
sacerdotum commissum est illud sacramen
tum siue sacrum officium consecrati et sacramen
tum sacramentum tantum a sacerdotibus conficitur.
Unde Bern. Omnipotens sacerdotum dignitas
intra quorum manus deus velut in utero matris
incarnatus. Beati Augustinus. mirat dicens. O
sacrum et celeste ministerium quod per vos patet et hi
lius et spissans opacum mirabile quod uno eodem
momento idem deus quod preside in celis in simu
patris est in sacrificio in manibus vestris. quod
sit virtute quoniam verborum. Sicut enim virgo Maria
ipsa de celo in utero virginalem traxit quoniam
verbis. scilicet mihi secundum verbum tuum. sic quilibet
sacerdos per quoniam verbis de simu patre eum in
manus suas venire potest tecum. Y Secundo
tandem per circularis figura babet tria quod debet
babere sacerdotes. Primum quod nullum angulum
babet significat quod clerici debent babere veri
tatem in doctrina. quoniam veritas angulos
non amat secundum Hieronimum. Nota hic predi
care Christum qui est veritas. Requie. Secundo
bec figura est omnium figurarum simplicissima.
Nulla enim figura ut dicit Augustinus consistit ex una linea sed sola circularis figura.
que una linea clauditur. Id est quod significatur
quod clerici debent habere simplicitatem
columbinam. Unde dicit Christus Matth. x.
Estote prudentes sic serpentes et simplices sic
colubae. Hic per notari quod esse dicit solitarius tecum.

Sermo. XVI.

Tertia h[oc] figura est
 om̄ figuraz pulcerra ma. vñ i bac de celestes
 creaturas fecit. s. celū qdē circulare et rotundū
 Unde Beda Ab[bot] ut creatū est celū sanctis
 angelis est repletū. p qd̄ significat q clerici de
 bunt celestē vñā ducere. vt de ip̄is verificetur
 illud. i. Job. iiij. Scim⁹ qnā cū apparuerit si
 miles ei erim⁹ s. in claritate. qz vidēbim⁹ euz
 sicuti est. qz tūc om̄nes sc̄i bn̄ possunt dicere
 de eo illud Eccl. xluij. Ecce sacerdos magn⁹
 qz un dieb⁹ suis placuit deo zc.
 Secundo dico qz inueniēt i sacra scriptura cathedra
 magistralis dignitatis. vt habet Psal. xxij.
 vbi d[icitur] qz iesus locut⁹ est turbis et ad discipu-
 los suos dices. Supra cathedrā Moysi se-
 derunt scribe et pharisei Dia ergo quecunqz
 dixerint vobis seruare et facite. Ebi notan-
 dum qz p cathedrā Moysi intelligit doctrinā
 moysi quā docuit in veteri lege ex p[re]dei. sup
 quā cathedram magistralis dignitatis sede-
 runt sui sequaces. s. scribe et pharisei annūci-
 ando scripturā populo. Supbāc cathedrā
 magistralis dignitatis exaltat⁹ est sanct⁹ pe-
 trus in nouo testamēto a xp̄o vt habet Psal.
 ci. vltimo. qz xp̄s dixit discipulis suis. Eūtes
 in mundū vniuersum pdicāte euangelīū oī
 creature zc. Sequit⁹. Illi aut̄ pfecti pdicau-
 runt vbiqz zc. Sed est notandū qz sanct⁹
 Petrus habuit suā doctrinā a patre et filio
 et sp̄ūsancro. Amo a deo patre. Unū Aba-
 thei. xvij. qz xp̄s sibi dixit. Beatus es Symō
 bariona. quia caro et sanguis nō reuelauit
 tibi. sed pater meus qui est in celis. Secundo
 a deo filio. Unde Luç. xxij. Ego rogaui pro
 te petre vt non deficiat fides tua. et tu aliquā
 doxuersus confirma fratres tuos. sc̄z doctrinā.
 Quod bene patet in Barnaba et paulo.
 quibus p̄cepit deus pdicare verbum d[omi]ni zc.
 Petrus p̄eis orauit et eis manus imposuit
 ac eos in apostolos et doctores gentiū; con-
 firmauit. Tertio a deo spiritus sancto. Nam
 xp̄s promisit sibi et alijs discipulis qz eis vel-
 let mutere sp̄ūsancū qui doceret eos om̄nia
 sicut dixit Joba. xvij. Adhuc multa ha-
 beo vobis dicere sed nō potestis porcare mo-
 do. cum aut̄ venerit spiritus veritatis doce-
 bit vos om̄ne veritatē. Quod impletū est i

die pentecostes vt habet Actuū. ii. qz dū cō-
 plerentur dies p̄t̄becostes zc. sequit⁹. qz réple-
 ti sunt om̄nes spiritus sancto et ceperūt loqui
 varijs linguis prout spiritus sanct⁹ dabat elo-
 qui illis. Unde in signū bui⁹ dixit eis Psal.
 ci. xiiij. Num steritis ante reges et p̄sides zc.
 Unde de bac doctrina dicit Gregorij. Nulla
 la melior doctrina nisi vbi spiritus sanct⁹ do-
 ctor adest. Unde hanc doctrinā fidei quam
 Petrus sic a patre filio et spiritus sancto ba-
 buit ut ille docuit qz uis hoc in pluribus locis
 sacre scripture reperiāt qd̄ causa breuitatis
 obmitto. tamen breuiter narratur ei⁹ vtilis
 doctrina in conversione triū milii hominū.
 vt habet Actuū. ii. qz Petrus stans in die
 pentecostes eleuauit vocē suam dices. Cis-
 ri iudei et qui habitatis hierusalē audite ver-
 ba hec Iesum nazarenū virum approbatuz
 a deo in vobis virtutibus et signis et pdigijis
 que fecit per eū deus in medio vestri sic vos
 scis hunc traditū per manus iniquorū af-
 figentes interemistis quez de⁹ suscitauit ter-
 rita die. cuius nos om̄nes testes sum⁹. Dexte-
 ra igitur dei exaltatus. His audiens compū-
 ci corde sunt. et dixerūt ad Petru⁹ et ad reliq̄s
 apostolos. Quid faciem⁹ viri fratres. Pe-
 trus aut̄ ad illos. Idemitem agite et baptize-
 tur vniuersiqz vestrū in nomine Iesu chri-
 sti in remissionē peccatorū vestrorum. Qui
 ergo receperunt sermones eius baptizati sūr
 Et apposite sunt i die illa anime circiter tria
 milia hominū. Et sic patet qualiter vtilit do-
 cuit. et sic meruit a deo in regno celorum era-
 tari. Nam christ⁹ dicit Abathei. v. Qui fe-
 cerit et docuerit hic magn⁹ vocabitur zc. Unū
 de Geneca. i. Ebimo. v. Hi duplii honore
 digni sunt qui laborant. vt fideles euangeli-
 ste pdicando zc. Unde doctores figurant
 nobis Genef. i. per stellas de quibus dicitur
 Petrus stellas in firmamento celū ve-
 lucerent super terram. Ecce quomodo com-
 parantur celice nature. Unde dicitur Gen.
 xij. Qui autem docti fuerint fulgebunt qua-
 si splendorū firmamenn. Et qui ad iusticiam
 erudiūt sūt quasi stelle i p̄petuas eternitas.

De cathedra Petri

Ideo dicit apostolus Bequire in simone sancti Stephani. Sed est notandum quod sua doctrinam confirmavit miraculis. Bequre in sermone petri et pauli. Erat petrus efficacior in virtute sanandi quam ceteri. Nam ipse tantum vobis iussionis sanauit. ut patet Actus ix. in sanatione Eneae cui dixit. Tibi dico surge. et statim surrexit. quod erat paraliticus et cepit loquuntur. Sanauit etiam sola umbra sui corporis. ut patet Actus v. ubi dominus. quod ponabant infirmos in plateis qui per solam umbram eius sanabantur. Sanauit etiam per solam impositionem sui baculi. Unde legitur quendam discipulum per xl. dies mortuum qui per solam impositionem sui baculi resuscitatus est dominus. Unus bene dominus de eo illud Eccl. xxxi. Laudabimus eum. fecit enim mirabilia in vita sua dominus.

B. Lernio dico. quod in sacra scriptura inuenitur cathedra regalis dignitatis. ut habet iij. Regum. xxiiij. David sedens in cathedra sapientissimus princeps. Iudeus David quod interpretatur manu fortis intelligit sanctus Iudeus qui fuit ita fortis quod Christus dixit ad eum ut habeas illud. Mattheus. xvi. Tu es petrus et super hanc petram edificabo ecclesiam meam. Unde sicut David fuit sapientissimus princeps. sic Iudeus fuit princeps apostolorum. ideo dicitur subi christus. Job. i. Tu vocaberis cephas quod id est quod caput per hoc insinuans quod deberet esse caput et princeps apostolorum. Unde canit ecclesia. Tu es pastor ouium. princeps apostolorum. tibi tradidit deus claves regni celorum. Iudeus cathedra vero regalis dignitatis intelligit celestis gloria in qua sedens magna gloria et dignitate. Quanta ergo gloria et honore ipsum sublimauerit in celo ac duxauerit ostendit Iudeus. xix. quod cum petrus a Christo de proprio quereret dices. Ecce nos reliquum oiam et secundum sumus te. scilicet tuam voluntatem per omnia implendo. quod ergo erit nobis. Respondebit Jesus exprimens eis proximum eorum dicens. Amen dico vobis quod vos qui secuti estis me. cum sedenter filius vobis in sede maiestatis sive sedebitis et vos super sedes duodecim iudicantes duodecim tribus israel. Et ois quod relique sit domini vel fratres aut sorores aut patrem aut matrem aut uxorem aut filios aut agros perpter nomine meum centuplum accipiet et vitam eternam possidebit. In qua auctoritate ostendit Christus magnitudinem propriam eorum in tribus. Primo iiii

dicandi auctoritate cum dicit. Cum sedenter sit. Secundo in remuneracionis multiplicitate. cum addit. et ois qui reliquerit domum suum. Sequitur. certum plenum accipiet. Tertio in celestis vite felicitate. cum cocludit. et vita eterna possidebit. Secundo primo quod Christus ostendit magnitudinem propriam sancti petri et aliorum iudicandi auctoritate cum dicit. Cum sedenter filius sit. quod est magna dignitas. Unde dicit Chrysostomus. Iudeus. xii. sedes ipsorum significaluit ineffabilem honorum et gloriam. Unde Augustinus etiam bonorum est ut quod bis fuerint despecti toti mundo et humiliter obedientes regibus iudicibus et tyrannis propter Christum illi habebunt in iudicio regale dominum iudicandi imperatores reges et principes. immo totum mundum. Unde Job. xxxvii. Iudicium paupibus tribuit. scilicet paupibus apostolis. Unde dicit Hieronimus. Alii habebunt in iudicio regale dominum aliquis alterum praeditum. et alios ex eorum operatione iudicandi quod ipsis discipulis credere noluerunt. Unde Sapientia. Eliezer et illis scriptum regni et potentiam aduersus eos quod eum deprimebat. et medaces ostendet quod maculae runt illi. scilicet dicendo eum vel eos propter fidem esse seductores. sicut omnes tyranni fecerunt scitis. Quidam cognovit sapientem in spiritu cum dicit Sapientia. v. Tunc stabunt iusti in magna gloria aduersus eos quod se angustia uerunt. Gloriosi turbabuntur. scilicet in iudicio timore horribili. Sequiruntur et per angustias spiritus gementes. Unde sunt qualiter quodam habuimus in derisum et in similitudinem improprium. nos insensati vitam illos esti mabamus in insaniam. et finem illos sine honore. Ecce quod computati sunt inter filios dei. et intonsios sors illorum est. Sequitur. Ideo accipient regnum decoris et dyadema spiritus de manu domini. quoniam dextera sua teget illos. Ideo Christus benedic. Unde sedenter filius vobis sit. Et Secunda non solum discipuli sed etes illi quod res possellas et propria voluntate per Christum reliquerunt cum Christo iudicabunt. Unde est scientia quod duplex est modus iudicandi. Primum est propriarie et proprie potestatis. et sic solus deus iudicabit. Secundus est delegate sive commissae potestans. et sic Christus iudicabit in quantum homo. quod pater omnem iudicium dedit filio. Unde Job. v. Note statim dedit ei iudicium facere. quod filius homis est. Ideo dicit. Cum sedenter filius vobis sit. Tertius est

Sermo. XVI.

assessorie dignitatis, et sicut iudicabunt apostoli qui erunt erūt alijs eminentiores, et ideo debent sedere super thronos iudicantes duodecim tribus israel. Quartus est approbationis, et sic omnes sancti et angelici cum christo iudicabunt, quod eius vera et iusta sententia approbabunt. Unde psal. Letabitur iustus cum vi. viii. Secundo dico. quod Christus ostendit magnitudinem patrum in remunerationis multitudine cum addidit. Et omnis qui reliquerit te centuplum accipiet, et spiritualis iocunditate. Nam Hieronimus exponit. Qui reliquit domum vel agnum te centuplum accipiet. Bestia spiritualis consolationem et dulcedinem que in infinitum excedit, palem possessionem quantum centenarius numerus excedit minorum numerum. Unde post. Quia magna multitudo dulcedinis tue domine, quasi diceret te. Unde dicit Augustinus. Premium beatitudinis quod deus preparavit omnibus sanctis ei. sanctum est per intellectum non capitur, acquiri potest, estimari non potest, quod est, quia tanta magnitudine est. Unus de hoc patrem dicit Iacob. Videbis et afflues et mirabis et dilatabilis cor tuum. Videbis inquit per contemplationem magnitudinem patrum, et afflues propter nimiam delectationem dulcedinis, et mirabilis scilicet intellectus tuus, dilatabilis cor tuum in gratiarum one. Et rotem assignat Bernardus dicens. Huius iudicant in omnem plenitudinem, et sponsus scilicet Christus adducens et deduces eos in montem sanctum suum et in tabernacula sua, et ad speciosa para disi, ad flores rosarum, et lilia conuallium, ad amena orationes, ad diuinatas cellaniorum, postremo ad ipsa secreta trinitatis. Unde hoc cognoscens patrus in spiritu sancto dicit. Inebriabuntur ab ubertate, et de magnitudine domini tue. Unde dicit Augustinus. Gaudium erit inter et extra, gaudium sursum atque deorsum, gaudium ubique plenum.

Beatissimo dico quod Christus ostendit magnitudinem patrum in eterne vite felicitate cum dicatur et vita eterna possidebit. Que possessio vite eterne est clara dei visio. Unde dicit dominus Iacob. xvii. Sicut quos dedisti mihi volo ut ubi ego sum et illi sint mecum, ut videam claritatem meam, in qua scilicet consistit beatitudo vite eterne. Unde Augustinus. Lota merces electorum est visionis omnipotentis dei, que visio facit nos eternaliter beatos. Nam ex ista visione transforma-

mur in similitudinem ipsius dei secundum quam crea-
turam, quod est summus felicitatis. Unde Job. iii. Si camus quoniam cum appaverit miles erimus, quoniam videbimus eum tecum. Unde dicitur. Cor. vii. Hos vero omnes revelata facie gloria domini speculantes in eandem imagines transformamur a claritate in claritatem, que scilicet sunt regalia et felicia signa eterni regis quibus feliciter patruerit et honorabit electos in resurrectione eorum. Quid bene figurat nobis in bester. vi. ubi dicit quod rex assuerit dicit ad aman. Quid debet fieri viro quem rex honorare desiderat. Respondebit. Homo quereret vult hono-
rare debet indui vestibus regis et imponi super equum qui de sella regis est, et acciperere regium dyadema super caput suum, et patrum de principibus regis per plateam ciuitatis clamet et dicat. Sic honorabit quem rex voluerit honora-
re. Hodie aliter prege. Alius querit intelligit beatitudo et dominus noster est eterna beatitudo. Per virum quem rex honorare desiderat intelligit ele-
ctus. Hodie vestes regias intelliguntur dotes anime et corporis glorificari. Hodie equum qui est de sella regis, et de ornato sicut equus regis debet ornari intelligit thronus dei. Et per patrem de principibus regis intelligit angelica na-
tura, que per plateam celestis ciuitatis clamabit et dicet cum viderit sanctum petrum sic gloriose ve-
stitum. Hodie honoris dignus est quemque rex voluerit honorare. Unde in psalm. spiritus tuus dicit. Num is honorari sunt amici tui deus. Unde sic honorant omnes electi, et iam sancti in dotibus aeternis et post resurrectionem in dotibus corporis vestient stola eterni regis. Unus Augustinus. Ambulabunt mecum in albis quod digni sunt. Unde sanctus. Hodie iam in dotibus anime honorat secundum tres potentias aeternas quae sunt memoria intellectus et voluntas, quod est summa felicitas. Hodie intellectus enim cognoscit deum, quod est felicitas eterne vite. Unde Job. xviii. Hec est vita eterna ut cognoscant te soli viri deum et quem misisti Iesum Christum. Hodie voluntatem diligat deum. Unus Augustinus. Diligere deum ex toto corde tecum, soli implet in patria, quod itaque est felicitas vite eterne. Unde Bernardus. Deus caritas est quod preciosius est, et qui manet in charitate in deo manet, quod securus est, et deus

De sancto mathia

in eo quid iocundi? Idem memoria tenet et; naliiter. Unde magister libro.ij. dis. i. Beatus fecit hominem ut summum bonum in eis. Quod est felicitas eterne vite. Unus pater. Memor sui dicit de lectatus sum aucto. Honorabit etiam in resurrectione in dotibus corporis glorificati. que sunt mortalitas. agilitas. subtilitas. claritas. Idem in immortalitate. Unus apostolus. xxi. Absterget deus eis. et mors ultra non erit eis. Secundo in agilitate. Unde Augustinus dicit. Ubiqueque volet spiritus ibi prouinus erit et corpus. Tertio in subtilitate. Unde i. Cor. xv. Seminatur corpus animale. surget corpus spirituale. Quarto in claritate. Unde Mathias. xiiij. Tunc fulgebunt iusti sicut sol in conspectu dei. Idem equum intelligitur thronus dei. Unde potest dicere illud Ecclesiastes. vultum. Domine deus exalta nos super terram habitationem meam. Idem dyade magna intelligit eterna gloria. Idem psalmista. Gloria et bonore coronasti eis. Idem primus de principiis regis intelligitur angelica societas. que clamabit per civitatem celestem sic honorabitur.

De sancto Mathia Sermo. XVII.

Tu fide et lenitatem ipsius sancti fecit illum. et elegit eum ex omni carne Eccl. xlvi. Mortales carissimi. dicit Iulius Celsus libro. vii. de regalibus sedibus. Nulla virtus tantum est digna excellente et bonorum sicut humilitas. Ideo sanctus Mathias quod humilis interpretatur propter suam humilitatem fidem et lenitatem meruit quod dominus fecit eum sanctum et elegit eum in apostolos. quare enim. In quibus quidem verbis tria notantur. Primum est elecio gloria. quod notat cum dicit. elegit eum enim. Secundum est perfectio virtuosa. cum addit. In fide et lenitate. Tertium est remuneratione gaudiosa. cum concludit. sancti fecit illum. Dico primo quod in verbis pronotatis notatur electione gloria. quod enim. Et non notandum. quod dominus elegit sanctum Mathiam de statu mundi ad societatem apostolorum. Ipse enim dominus habuit duodecim apostolos quos elegit ut sederent super sedes duodecim iudicantes duo decim tribus israel in nouissima die. iuxta evan-

gelium Mathias. xix. Cum sederit filius hominis ecce. Sed iudas perdidit illam dignitatem et factus est discipulus dyaboli. Et ideo loco illius elegit dominus Mathiam. Qualiter autem hoc factum est legit Beda scriptus Mathiam loco iude substitutum. Sed primo orum et origine ipsius iude editoris breviter videamus. Legitur enim in quadam historia licet apocrypha quod fuit quidam vir dictus Ruben in iherusalem qui alio nomine dicitur est Symon de tribu dan. vel Simon Hiero. de tribu Iacob qui habuit uxorem nomine Cyborea. Quadam igit nocte cum sibi mutuo debitu exoluissent. cyborea obdormiens somnum vidit. quod perterrita cum gemis et suspiriis viro suo retulit dicens. Videbam mihi quod filium flagiosum parerem quod totius gentis nostre causa petitionis existeret. Cui ruben. neptaream rem nec relatu dignam faris et spiritu sicut puto phibonicoraperis. Cui illa. Si me conceperis lensero et filium peperero absque dubio non spiritu phibonicorapior sed reuelatio certa est. Idem docente in tempore cum filium peperisset parentes plurimum timuerunt et quid de eo facerent cogitaverunt. et cum filium abhorserent occidere. nec vellent destructorum suis gentis nutrire ipsum in fiscellam positiu mari exponunt. Quem marinum fluctus ad insulam que vocatur scarioth perpulerunt. Et illa igit insula iudas scarioth appellatur est. Regina autem loci illius carens liberis ad litus maris causa spaciadi processit. et fiscellam a marinis fluctibus iactari videt. ipsam operiri iussit et inuenit puer elegans formam. que suspirans ait. O si solariis rate lobolis sublevarer ne regni mei successore primarer. Puer ergo secrete nutriti fecit et se grandam simulavit. tandem se peperisse mentit. Et per totum regnum fama hec celebris diuulgatur. Principes autem pro suscepta lobole vehementer exultant. et ingenti gaudio plesset. Regina igit ipse pater regiam dignitatem et magnificientiam educari fecit. Non post multuzem annos regina de rege cocepit. et suo ipso filium parvum. Cum autem puer aliquantulum crevissent ad inuidem epius colludebant. et Iudas puer regis crebris inurijs molestauit et adfletum sepserunt puerum. Regina autem hinc moleste

Sermo. XVII.

ferens et iudam ad se non prinerescies ipsius
crebrius verberauit. sed non sica molestia pu-
eri cessauit. Tandem res panditur et iudas non
verus filius regine sed inuenit fuisse aptur.
Quod iudas ut coperit vehementer erubu-
it et fratre putatuum filium regis latenter occi-
dit. Et ob hoc capitalis sententia subire timet
cum tributariis in hierusalē fugit. seqz pilati
curietunc p̄sidis mancipauit. Et quoniam
res similes sunt sibi habiles. Iudas iudā
suis moribus aptū inuenit. et cepit eum val-
de charū babere. Id reficitur igit vniuerse eu-
rie pilati et ad eius nutrum omnia disponuntur.
Quadā igitur die Iudas de palatio suo
in quoddā pomeriu aspiciens illoz pomo-
rum tanto desiderio captus est ut pene defi-
cere videretur. Erat autē illud pomeriu; ru-
ben patris iude. sed non iudas ruben vel ru-
ben iudam cognouit. quia ruben ipsius ima-
rnis fluctibus perisse putabat. et iudas quis
esset pater vel patria sua penitus ignorabat.
Iudas itaqz accersito iuda ait. Tanto de-
siderio illoz fructuum capt⁹ sum. q̄ si de his
fluctibus frustrat⁹ fuero spiritum exalabo.
Concitus igit iudas in pomeriu insuluit et ve-
locius mala carpit. Interea ruben venit et
iudam mala sua carpentez inuenit. Fortiter
ambo contendit et iurgia superaddit. Post
iurgia surgunt ad verbera et mutuis se iniu-
ris affecerunt. Tandem iudas Ruben in ea
parte qua ceruix collo connectitur lapide p-
cussit et occidit Iudam vero sustulit et Iula-
to quid acciderit enarravit. Jam die inclinā-
te et nocte supueniēte Ruben mortuus inue-
nitur et subitanea morte preuentus fuisse pu-
tatur. Tunc Iudas omnes facultates ru-
ben et cyboream uxore ruben iude in coniugez
tradidit. Quadā igitur die cū Cyborea gra-
uiter suspiraret. et iudas vir eius quid habe-
ret diligenter interrogaret. Respondit. Ne
infelissima sum omnii feminarū. quia in-
fantulum meū marinis fluctibus immersi.
et virū meū preuentū morte inueni. Et do-
lori misere addidit. Iudas dolorem q̄ me
mestissimā tradidi nuptui. et inuicissimaz tu-
bi in coniugem copulauit. Cūqz illa omnia
de illo infantulo sc̄ iuda enarrasset. et iudas

ea que sibi acciderant promulisset. inventum
est q̄ iudas matrem suam in uxorem duxerat.
et patrem suū occiderit. Idententia igit ductus
suadente cyborea dominū nostrū Iesum
xpm adiit et suorū delictorū veniam implo-
rauit. Hucusqz apocryfa dicitur. **F** Bo-
minus autē iudā suū apostolum elegit. qui
adeo familiaris sibi extitit ut eum ficeret su-
um procuratōrē. quē tamen postmodū ptu-
lit suū proditōrē. Habebat enī loculos et ea
que christodabant furabatur. Volens vero
tempore dñice passionis q̄ vngentū qd. ccc.
denarios valebat non fuerat venditum ut il-
los denarios etiā furaretur. abiit et dominū
pro. xxx. denariis vendidit. quorū vnuquis
qz valebat decē denarios vnuales. et ita da-
num vngenti tricentorū denarioz recopen-
sauit. Uel ut quidā aiunt. omniū que chris-
tō dabant decimā partē furabatur. Et idō
pro decima parte quā in vngento amiserat.
Ie; pro. xxx. denariis dominū vendidit. quos
tamen penitentia ductus retulit. et abiens la-
queo se suspendit. et suspensus crepuit medi⁹
et diffusa sunt omnia viscera eius. Bignum
enī erat ut viscera que proditionē cōceperāt
rupta scinderent. et gutta a quo proditio ex-
ierat laqueo artaretur. In aere etiam inter-
it ut qui angelos in celo et homines in terra
offenderat ab angeloz et hominum regione
secluderet et in aere cu demonibus sociaret.
Et ideo domin⁹ voluit ut numerus duode-
narius ess; completer. Ideo legiūr Ecliu. l.
q̄ cū apostoli inter ascensionē et pentecostē
in cenaculo simul essent. Videntis Iudei⁹ q̄
numer⁹ duodecim apostolorū; esset imini-
tus. quos tamen domin⁹ in hoc numero ele-
gerat ut fidem trinitatis in quatuor mundi
partib⁹ predicarent. surrexit in medio fratz
dicens. Uiri fratres oportet impleri scriptu-
ram quā predixit spiritus sanctus per os Da-
uid de iuda qui fuit dux eorū qui comprehe-
derunt Iesum qui conumerat⁹ erat in no-
bis. Et hic quidē possedit agrū de mercede⁹
iustitiae. et suspensus crepuit medius et dif-
fusa sunt omnia viscera eius. Et notū faciū
est omnib⁹ habitantib⁹ bierusalem. Ita ut
appellaret ager ille i lingua eoz acheldemach

De sancto mathia

hoc est ager sanguinis. Scriptum est enim in libro psalmorum. Fiat habitatio eorum deserta, et non sit qui inhabetur in ea. Et epatum ei accipi aalter. Oportet ergo ut aliquem loco iudeis constituam qui testificetur nobiscum resurrectionem Christi, quia dominus dixit nobis. Eteritis mihi testes in iherusalē et in omni iudea et samaria, et usque ad ultimum terrae. Et quod testis non nisi debitis quod vidit et audiuit debet testimonium ferre. eligendum est unus ex his viris qui nobiscum semper fuerunt et miracula domini viderunt et doctrinā eius audierunt. Et statuerunt duos deo. lxxij. discipulis. scilicet Ioseph qui cognominatus est iustus per sua sanctitate, qui fuit frater Jacobi alphei, et matthiam, et orates dicerunt. Tu domine nostri cor da omnium ostende quem elegere iste his duobus accipere locum ministerij et apostolatus tui quem iudas amisi. Et dederunt sorte et cecidit sortes super Matthias. Et annumeratus est cum unum decum. Byonistus autem qui fuit discipulus sancti Pauli dicit quod sortes quā dederunt illis duabus fuit quidam splendor celestis per quem dominus ostendebat quod Matthias in apostolū esset assumendus. Ideo bene dicit dominus Ihesus xlviij. Ecce seruus meus suscipiā eum electus meus complacuit sibi in illo anima mea. Dedi spiritum meū super eum. Expone z. Unde figuratur nobis in Iaule de quo. scilicet Regū. x. dicitur. Samuel dicit ad omnem populum. Certe videtis quem elegit dominus. quoniam non est similis ei in omni populo. Sic certe electus est Matthias a domino apostolū. Unde bene dicit Matthias. Nam Matthias hebraice dicit latie donatus a domino z. **S**ecundo dico quod hi sibi nota pfectio virtuosa. quod nota cum additur. In fide et lenitate. Nam sine fide impossibile est placere deo. ut dicit Hebrei. xi. Ideo dominus elegit eum de infidelitate ad fidem in qua potuit virtuose et perfecte ac meritorie vivere. Unde dicit Joba. xvii. Non vos me elegistis sed ego elegi vos. et posui vos. sed ad fidem catholicā ut eatis et fructum afferatis. et fructus vester maneat. **C**on nota dum quod virtuosa pfectio apostolorum consistit in tribus que salvator ostendit in verbis predicatorum. Propter i abnegatione suipisci et omnium reum temporalium. Ideo dicit. ut eatis. scilicet renunciando mundo et praevoluntati. Unde quoniam docuit eos viam pfectio-

nis dixit eis Lu. xiiij. Nulli quis renunciaverit omnibus que possidet non potest meus esse discipulus. et ideo in signum huius quoniam voluit eos mutare per mundum ut predicaret euangelium. Dixit Lu. x. Ecce ego mitto vos sicut agnos inter lupos. Nolite portare sacculum neque per armam neque calciamentum. Certe hoc profecte implevit sanctus matthias cum alijs apostolos. Nam post divisionem apostolorum ipsis in partes mundi ierunt sine sacculo et pera predicando et vivo se viviendo ac miracula faciendo. et sic infideles ad fidem pertinendo. Unde Adhar. xl. dicit. Illi sunt profecti z. Secundo consistit in prompta obedientia predicandi verbum dei. Ideo dicit. ut fructum afferatis. scilicet producendo infideles ad fidem. et dicere deo eis quod ego sum salvator mundi. Unde in signum huius dixit eis quoniam voluit ascendere ut ibi. Eccl. i. Eritis mihi testes in iherusalem et in omni iudea et samaria z. Certe hoc obedienter et similiter fecit Matthias. Nam seminavit verbum dei et predicauit fidem Christi. Unde legitur. Matthias de tribu iuda et ciuitate bereiblē illustri prospiciencia oriundus fuit. Qui litteris tradidit in brevi omnes scientiam legis et prophetarum apprehendit. Lasciviam quoque abborrens. pueriles annos morum maturitate vinciebat. et in omnibus virtutibus vixit. Batagebat ut quod sensu preceperat. opere completeret ac doctrinā oīis manuum operari. one monstraret. Hic cum per iudeam predicaret. eos illuminabat. leprosos mundabat. demones expellebat. claudis gressum. surdis auditum. moribus vita restituiebat. Nam ut dicit Lu. ce. ix. Misit illos predicare regnum dei et sanare i firmos z. **B**eliqua huius sermonis p[ro]p[ter]e tertiū membrum quod erat remunerato gaudiosa. Requiere in sermone precedenti in littera. **B.**

De sancto Gregorio papa Sermo. XVIII

Et letaminum domino deo vestro. quod debet vobis doctoris iusticie Jobelij. Motate carissimi. dicit enim Ursus. meba. quod si gnum sciens est posse docere. Hinc est enim per sanctum Gregorium doctorem egregium quod suā sciām et doctrinā a spūlano recepit utile docuit

Sermo. XVIII.

verbo et exemplo, et sic via iusticie manifesta
vit. Iohannes dominus nobis christianis filii syon ex. Et
Est notandum quod bonus doctor debet habere
tria. Primo debet esse vita sancta cōprobata. Secundo debet esse dulci verbo venustatus.
Tertio debet esse in celo coronata. Quae tria
perfecte sunt, et fuerunt in sancto Gregorio egre
gio doctore. Ideo est unus de omnibus doctorou
bus christianiatis. Hic papa p̄b̄onius
doctor debet esse sancta vita cōprobata. Nam
dicit idem Gregorius. Cuius vita despiciens restat
vitae p̄dicatio p̄temnata. Id bonus doctor
debet esse vita sancta cōprobata. Certe sic co
probatus est sanctus Gregorius, nam ipse vita
sancta duxit. Unde notandum quod sancta
vita ostendit in tribus, scilicet paupertate, humilitate
et pietate, que faciunt boiem sanctum. Proinde oī
ditur in paupertate que est fundamenū pfectio
nis, teste christo quod dicitur ad matrem, xix. Si vis perfe
ctus esse, etc. Certe hunc fundamentū pfectiois et
sancte vite habuit sanctus gregorius. Unde le
gitur de eo, et refert Iohannes dyaconus qui vita
sancti gregorii scriptus et copilauit, quod ipse fuit
natione romanus, p̄genitusque senatoria stir
pe, et erlich geschlecht. Eius pater gordianus
et mater silvia dicebat. Hic summum apicem
phie in adolescentia sua attungebat ac copia
reperit ac diuina et plurima abundantia. Cogita
uit tamen hec omnia deserere et in religione intrare,
et sic in paupertate et virtutibus vivere. Unde
mortuo patre sex monasteria in silicia pstru
xit et septimum intra menia urbibus, et rursum
sub honore sancti andree apostoli in proprio domo
refabricauit. In quo relicta sacerdos auro et
gēmis radiantibus vili habitu et monastico
tegebat. Tamen breui ad tantam pfectionem per
uenit ut in ipso initio sue conversionis possit iam
in numero pfectorum computari. Ipse etiam intan
tum dilexit paupertatem quod oī quod habuit paupe
ribus postulantibus non negauit. Unde accidit
quodam vice quod angelus dominus in specie paupis su
bi affuit et lacrimabiliter misereri sibi postula
uit. Gregorius vero sibi sex argenteos dari iussit
et ille abiit. Eademque die iterum rediit et semel p
vidisse pauca vero recipisse probauit, qui cum ab
eo totidem argenteos receperisset, iterum tertia vi
ceremus miserereri sibi importunis clamauit.

ribus postulauit. Sed cum gregorius a procurato
re suo didicisset nibil quando p̄ter scutellazari
gentem quam mater sua cum leguminibus mutue
re solebat, et eyn mus von lynsen oder bonen,
vel bmo in monasterio remansisse. Illaz sta
tim dari p̄cepit, quam ille libenter recipies, leuis
abscollit. Hic autem angelus dominus fuit sicut se po
stea sibi reuelauit, alio tempore esset sumus
ponit p̄cepit cancellario suo ut duodecim
paupes ad mensam invitaret, quod p̄gens iussa
cōpleuit. Vnde autem simul discumberet intus
papa tredecim numerauit. Et accersito can
cellario cura iussione sua tredecim plumbis
plisset invitare inquisiuit. Quos cancellarius
numerauit et tantum, xii, inuenies ait. Crede
mibi pater non sunt nisi, xii. Unimaduerit gre
gorius vix vultu septem mutante, et adoleſcē
tem, nūc vero veterum quadam veneranda cani
cie sibi simulare. Finito autem p̄iuio illū in cu
biculū suū duxit vobemeter adiurans ut sibi
se et nomē suū p̄dere dignaret. Qui respōdit
Cur interrogas de nomine meo quod est mirabi
le. Scire tamen debes quod ego sum naufragus ille
cum scutellā argenteā tribuisti quia ubi misit
mater tua cum leguminibus. Et hoc tibi p̄cer
to sit notum quod ab illo die quo dedisti mihi hoc
ordinauit te de fieri sue ecclesie plumbū et petri
apostoli successorem. Eius gregorius. Et quod hoc
noster quicquid medius ecclesie sue presulē p̄desti
nauit. Qui ait. Quia ego angelus eius sum, et
me tibi dominus tuus misit ut te p̄tegere, et
omia quod penitus p̄ me apud ipsum valeas impe
trare, et sic disparuit. Hoc qualiter autem hunc
accidit quod summus pontifex factus est ostendit.
Nam legitur quodam tempore tyberis fluuius egress
sus tantum excrueuit ut super muros urbium influ
eret et plurimas domus everteret, tamen certa p̄ty
berum fluuium multitudine serpentum cum magno
dracone in mare descedit, sed et flumib⁹ ad lit
tus piecens, et totum aerem sua putredine cor
ruerunt. Sicque plaga pessima quaz ingui
nariam vocatur, et apostolica secuta est. Que pla
ga primo omnium pelagiū papam pculit, et sine
mora extinxit. Postmodum vero in reliquiū vul
gus ita defecit ut subtractis habitatorib⁹ plu
rimas domus vacuas reliquerit. Sed quod ecclesia di
sine rectore esse non poterat, oī plebs gregorii

De sancto Gregorio

licet renitentē totis virib⁹ elegit. Cū ergo bñ dici deberet et lues i. plaga vel mors ipm de ualstaret sermonē ad ipm fecit et letanias ins tuiuit. et pcessionē faciēs. Beqreī sermone d letanias. Et vt omnes atten⁹ dñm eroarēt admonuit. Ipa tñ lues intantū delevit ut i vna hora. lxx. boies spūz exalarēt H̄z neqqz cessauit ipm admonere vt ab orde nunqz desisteret donec diuina miseratio istā pestez ppullaret. Un finita pcessione voluit fugere sed nequit quia vigiles die nocti⁹ portas urbis pp̄ter eū obseruabāt. Landez mutato habitu a quibusdaz negociatorib⁹ obtinuit. vt in quodā dolio supra quadrigaz de urbe educeret. Qui moris siluas expenit cauernaz latibula reqluit. Ibiqz dieb⁹ tribus latuit. Ut rūtamen dū solicite quereret. columna lucis p̄fulgida de celo pendens sup locuz in quo latitabat appariuit. In qua colūna āge los ascendētes et descendētes quidā reclusus aspergit. Ab oxqz ab vniuerso iplo capitur. et summ⁹ pontifer p̄secrat. Sed qz adhuc romaz pestis supradicta vastauit more solito pcessionē cū letanijs uez quodā tēpe pascalij p circuituz ciuitatis ordinauit. In qz imagi nem beate viginis marie qz adhuc est Rome quā sanc⁹ Lucas arte medic⁹ et pictore egredius formasse dī. et idē viginis silis p̄ oia p̄bēt ante pcessionē reuerēter portari precepit. Et ecce tota aeris infectō et turbulētia imaginū cessit. ac si ipam imaginē fugeret et ei⁹ pñtiā ferre nō posset. Sicqz post imaginem mira serenitas aeris remansit. Lūc in aere iuta imaginē audite sūt voces angelice canētium. Begina celi letare allā. Lūc beat⁹ gregorij vidit supra castrū crescentij angelū dñi qz gladiū cruentatū terges in vaginā reuocavit. Intelleritqz qz pestis illa cessasset. et sic factum est. Unde castry illud deinceps castruz angeli vocatū est.

Ipe enī licet in tali dignitate vixit qz cū magno dolore pontifer fuit et libenti⁹ in paupertate vixisset. Un scripsit in ep̄la ad patriciū sic dices. Bū p̄eplati onis alta describitur. ruine mee mibi gemitu renouatis. qz audiui qd int⁹ pdidi dū foras ad culmē regiminis imerit⁹ ascēdi. Tanto autē memorem p̄cussum cognoscite vt p̄xlo

qui sufficiā. Nolite ergo me vocare noemi. i. pulcrū. sed vocate me marā quia amaritudi ne plenus sum. Unde oēs qui me ad ep̄atus ordinē cognoscitus peruenisse si me diliguis plangite. qz et hoc ego icasant̄ defleo. Unde legit̄ qz tēpe sancti Gregorij fuit qdā beremita vir magne v̄tutis qz omnia pp̄ter deū reliquerat et nibil p̄ter cartū possidebat quēblā diens sepi⁹ quasi cohabitatrix in suis gressuīs cōfouebat. Drauit autē ad dñm v̄sib⁹ ondere dignaret cū quo future remuneratōnis mansionē sperare deberet. qz illius amore nibil ex seculi diuinitis possideret. Quadaz igit̄ nocte sibi reuelat̄ qz cū Gregorio romano pontifice mansionē sibi sperare deberet. Et ille fortiter ingemiscens. p̄z sibi voluntariam paupertatē pfuisse putabat si cuz illo remunerationē acciperet qz tantis mūdialib⁹ diuinitis abūdarz. Cū ergo diuinitas gregorij sive paupertati die nocti⁹ suspirādo cōferret. alia nocte audiuit dicente sibi. Cū diuinitē nō possesso diuinitarū faciat sed cupido. cur audes paupertatē tuā cōpare diuinitis Gregorij. Mā magis illū catnū quēbabes quotidie palpādo diligere cōprobaris qz ille rātas diuinitas quas nō amādo s; p̄temnendo cūctisqz liberaliter largiēdo dispergit. His auditis solitarius deo gratias egit. et qz meritiū suū deteri⁹ esse putauit si cōferret Gregorio. orare cepit vt cū eo mansionē qnqz p̄cipere mereret. Et sic patet ei⁹ paupras. Unde dicit in omelia. Si cōsiderem⁹ fratres charissimi qz et quāta sūt quenobis p̄mittunt in celis vñ. **L** Secundo ondit in ei⁹ bumilitate qz conseruat v̄tutes sīc papa gregorij dicit. Qui certas v̄tutes sine humiliitate cōgregat facit sīc ille qui puluerē in ventū portat. Un dicu salvator. Psalms. vii. Discite a me qz mītis suz et humiliis corde z. Unde p̄ficiā bumilitatē huius Gregorij exēplo xp̄i dicētis. Exēplū ei dedi vobis. s. bumilitatis. vt quēadmodū z. Sic fecit sanct⁹ gregorij. Mā summā humiliatē semp studuit babere. Unde scribit in qdam ep̄stola. Ego ei p̄ ep̄scopatu tuo fac⁹ sum seru⁹ dñm. Ideo sēm suis ep̄lis p̄mus suum suoy deiscripit. Et alios sic noīari instituit Libros suos dū adhuc viueret ob nimiam

Sermo. XVIII.

humilitatem publicari noluit et in comparatione aliorum doctorum suos nihil valere estimabat. Ante enim humilitans extinxit quod se laudari nullo modo permittet. Unde Stephanus episcopo quem eum in suis epistolis laudaverat, ita scribit. *Vos nimis laudastis me. cum tamen scriptum est. Ne laudes hominem quodcumque diu vivit.* Itē in epistola ad Eustachium patriarchā. *Quia vos me lucernam dñi dicatis. quod loquendo multis potuisse multisque possel lucere prohibitis. existimationem meam mibi faste in dubitationem maritam perduristi.* Considero namque qui sum et nihil me ex hauiusmodi boni signo deprehendo. Cu ergo credere volo quod dicitis contradicit mibi infirmitas mea. Cum disputare volo quod i laude mea dicit. contradicit mibi sanctitas vestra. Sed queso igitur vir sancte non sic mibi scribere. Unde vocabula aut iacantia vel vanitatem sonantia omnino respuebat. Itē Eugenio patriarcha alexandrinō qui eu p̄miserit papā ac dominū vocauerat ita scriptis. In epistola quā mibi dureristis est verbum superbe appellationis. dicendo me vniuersalem et dominuz. Ideto quod sanctitas vestra ultra non faciat. Ego enim verbis prosperari non quero sed moribus. nec deputo esse honores in quo fratres honorē suū potere recognosco. Recedant ergo verba que vanitatem inflant charitatem vulnerant. Unde exemplū de eius humilitate Legit enim quod quidam sanctus abbas nomine Jobānes cu romam ad visitā dum limina sanctorum aduenisset et sanctū gregorū papam per mediu ciuitatis transire vidisset. voluit ei occurtere ac ut decibat reuerentiam ei exhibere. Unde cernens sanctus gregorius quod se in terram vellet prosterne refinxerunt et prius se coram illo in terram prostrauit. nec inde surrexit quousque abbas primo surrexit. in quo eius humilitas commēdatur. Unde ipse Gregorius dicit. Illa virtus in nobis vera ceteri pullulat que in radice humilitatis perdurat. Et sic patet secundū.

Ptertio ostendit in eius pietate misericordia et compassione. Unde ad Col. iii. Induite vos sicut electi dei viscera misericordie etc. quod si diceret. quia pertinet ad misericordiam. En-

de dicit salvator. Matth. v. Beati misericordes quoniam ipsi misericordia habent sanctus Gregorius. Unde legitur quod ipse tantelargitatis elemosynas extinxit ut non solū presentibus sed et longe positis subvenit. Nam omnium indigentium nomina scripta babebat. Unde in monte synai monachis necessaria ministrabat. monasterii bierosolimis instituit et illic degentibus dei famulis necessaria ministrari procurauit. Tribus quoque milibus ancillis dei pro quotidiani stipendijs octoginta libras auri annualiter offerebat. Quotidie etiam ad mesam suam peregrinos quoslibet invitabat. inter quos quadam die unus accessit in cuius manibus dominus ipse ex humilitate a quinque fūdere vellet conuersus viceum accepit sed repente cum in cuius manibus aquaz fūdere vellet non inuenit. Tuncque hoc factū secū ipse miraretur. eadē nocte dominus ei per visionē apparuit dicens. Ceteris diebus mei in membris suscepisti. besterno autem die me in membris suscepisti. Et sic pater eius misericordia et pietas. Itē eius compassio pater cuius oravit per Traiano damnato. Iuxta illud Isaiam. oravit per transgressoribz ut non periret. Unde legitur quod domini quadam vice traiano iam duos mortuos sanctos Gregorius per forum traiani transiret. et eius mansuetudinem et iusticiam quaz ipse traianus exercuit recordatus fuisset. Gregorius ad basilicā sancti Petri puenit et ibidem per eius errore amarissime fleuit. et penitentiatione oravit. Tunc sic divinitus responsum est. Ecce petitionē tuā cōpleui et traiano iudicato ad penā eternā pepercī. Be cetero autem diligenter caueas ne per aliquo damnato p̄ces fundas. Ferit quoque angelus illud ad ceterum dices. quia enim pro dominatore rogasti. duorum tibi dat optio. aut enim in purgatorio duabus diebus cruciaberis. aut certe toto tempore vite infirmitatibus et doloribus fatigaberis. Qui preelegit toto tempore vite sue doloribus concutus quod duobus diebus in purgatorio cruciari. Unde factum est quod semper deinceps aut febribus laborauit. aut Podo gra. id est. geluechte der fuesse. pressus fuit. Aut etiam validis corporis doloribus

De sancto Gregorio

conquassat. aut dolore stomachi miserabi-
liter cruciat. Unde in quadam epila sic loqui-
tur. Latilqz doloribz pmo; vt vita mibi gra-
uissima pena sit. quondam ei in dolore deficio
et mortis remediu expectando suspiro. Ecce
quantam compassionem habuit qz tc. Unde pse-
cussime potest dicere illud Job. xxx. Flebam
quondam sup eo q afflictus erat. et cōpa. anima
mea paupi. **I**obes vero dyaconus q
legendam ei cōpleuit dicit q pia Traianus
est ab inferno liberata et in paradiſo posita.
sed simili ab inferni cruciatibz liberata. va-
let enim vt dicit pia in inferno existere et cruci-
atus inferni p misericordiam dei non sentire.
cu in inferno nulla sit redemptio. Unde ali-
qui dicunt q pena eterna pstit in duobus. s.
in pena sensus. et in pena damni q est carēta
visionis dei. Hoc ergo eterna quantū ad p
mū est dimissa. sed ad secundū est retēta. Et
notar q Gregorius fleuit et orauit p Traiano
romano imperatore ppter mansuetudinem et
iusticiam ei qdā habuit. Nam legit q quodam
tempore traianus ad bellum vebemētissime festu-
nauit. cui quedam vidua occurrit flebiliter di-
cens. Obscurio ut sanguinē filii mei innocen-
ter pempī vindicare digneris. Qui traianus.
Si sanus reuerteret vindicare eū testaretur
Vidua dixit. Et qdā mibi hoc pstabat q tu in
phio non moraris. Traianus dixit. Si ego
mortuus fuero ille q post me impabut te vin-
dicabit. Qui vidua. Et quid tibi pderit si alē
mibi iusticiā fecerit. Traianus dixit. Uriqz
mibil. Et vidua inquit. Non melius est tibi
vt mibi iusticiā facias et p hoc mercedem ac-
cipias qz vt alteri transmittas hāc. Tūc tra-
ianus pietate cōmotus de equo descendit. et
ibidē innocentis sanguinē vindicauit. Ferē
etiam qz cū quidam filius Traiani per urbem
equitando nimis lascivie discurreret filium cu-
iusdaz vidue interemuit. et cū vidua lacrima-
biliter Traiano exponeret. ipse filium suū qui
hoc fecerat vidue loco filii sui defuncti tradi-
dit et magnifice eā ditanuit. Et sic patet Trai-
ani pietas et misericordia propter quam me
rebarur misericordiam dei. Unde Abbathei. v.
Beati misericordes quoniam ipi misericor. tc

O Secundo principaliter bon⁹ do-

ctor debet esse verbo dulci venustatus. Un-
de saluator Abbat⁹. v. Sit autē sermo vester
non non ita ita. Quod autē bis abundan-
us est. a malo est. Et talis doctor est bonus.
Unde dicit de eo Cañ. i. Vox tua dulcis et
facies tua decora. Certe sic fuit sanctus Gre-
gorius dulci et salubri verbo venustat⁹. Tra-
dit enī Isidorus q pfecta vox pdcatoris de-
bet esse suavis clara et alta. Suavis vt aim⁹
audientiū blādiatur. Clara vt aures imple-
at veritatem. Alta vt in sublimis sufficiat. Et
subdit. Si aliquid ex his dfuerit pfecta vox
non ent. Sic fuit vox sancti Gregorii. Fuit
enim pmo suavis. Bicut ei Aristoteles q vo-
ces sunt note earum passionum que sunt in ani-
ma. Certe sic fuit vox et dulce verbū scī Gre-
gorii. Nam ipse maritum compariebat de in-
fidelibus q errauerūt a veritate. Unde legit
q ipse quadam die p forum vrbis romae transi-
ens cernit quosdam pueros forma pulcerri-
mos. vultu venustos. capilloz nitoze perspi-
cuos esse venales. Interrogat igit mercato-
rem de qua patria illos attulisset. Qui r̄ndit
Bebritānia. Interrogat iterū an christiani
essent. Cui mercator. Non. sed sunt pagani
cī erroribus implicati. Tūc Gregorius acri-
ter ingemiscens. Heu inqt qz splendidas fas-
cias pnceps tenebray nūc possidet. Interro-
gat insup qd̄ esset vocabulū genit⁹ illi⁹. Cui
mercator. Angli vocant. Bene inqt angliz.
qz angelicos vult⁹ babent. Interrogat ite-
rum. qd̄ nomen haberz. puincia eoz. ait mer-
cator. prouinciales illi vocant deiri. Et Gre-
gorius. Bene inqt deiri. quia de ira dei sunt
eruendi. Bursus denomie regis interrogat
Et mercator. quille diceret aelle. Et gregorius
Bene aelle. qz alleluia in pnb⁹ illis decatari
oporet. Qui mor ad summū pōnificez acces-
dens cu multa instātia et p̄cib⁹ vir obtunuit.
vt ad illos pueros mitteret. Cūqz iaz iter
arripuisse romanī de ei⁹ absentia plurimus
prurbanū papā adēt et enī taliter alloquuntur
Petrū offendisti. romā destruxisti. Gregorius
dūmīlisti. Sicqz papa pterrit⁹ ad reno-
candū eu coniungo nuncios destinauit. Cū
qz gregorius iā triū diez iter pegisset. et in qdā
loco diuertēs ceteris qescentib⁹ qdā locusto

Sermo. XIX.

id est. mathescreck vel bauschrecke super eum
veniens coegerit eum a legendo quiescere. Et gregorius ex consideratione sui nominis se lo-
cute mansit. et stetit in eodem loco. Nam locu-
sta dicit quasi loco sta. Quod ille spiritu proprio
nunc discens statim exhortat comites ut velo
cins proficiantur. sed superuentibus apo-
stolicis nuncius redire compellit. licet de hoc
muleum contristaret. **N**am **L**uc papa eius
a monasterio suo extraruit. et eum suu dyaconu
cardinali ordinavit. Cum autem ipse factus est
papa misericordiū augustinū et Iohannē et
alios plures monachos eius instrumentes de-
sum in anglia sicut ipse desiderauit ut gentes
anglorū conuerterent ad dominum Iesum christum.
Et sic patrū z. Unū gens anglicana potest bñ
dicere illud psal. de eo. Quā dulcia fauicibus
meis eloquia tua sup mel ori meo. Uel ver-
bum thematis. Secundo fuit vox et verbum
sue doctrine clara ut aures impletant verita-
te. Juxta illud psal. Omnia mā data tua ve-
ritas id est. doctrina. Unde legit q̄ ipse veri-
tatem sacre theologie docuit et predicauit. Ip-
se enim exposuit omelias euangeliorū nume-
ro quadraginta. in Job. xxxv. In Ezechiele
xx. pastorale. et dyalogorū libros. uii. et multa
alia que enumerari non possunt que omnia
a spiritu sancto receperunt. Nam christus dicit
Matth. x. Non enim vos estis z. Unde dicit
Greg. Nulla doctrina melior nisi ubi spiri-
tu sacerdos doctor adest. qui doctor et magister
su⁹ erat. Nam legit q̄ Idetr⁹ dyacon⁹ q̄ fu-
ite et familiarissimus cu⁹ quo. ui. libros dyalo-
gorū disputauerat asseruit q̄ super caput sa-
cti Gregorij quando libros dictauit spūmīscūz
in specie et similitudine colubē frequētissime
perspexisset. Qd̄ sibi Gregorij prohibuit ne
hoc reuelaret. Nam si hoc miraculū de visu
one colubē manifestaret post hoc viuere nō
valeret. Unde cu⁹ ipse Idetr⁹ testimoniu⁹ san-
cuti sancti Gregorij pbibuit et tacitū sacro
sanctis euangelis assūmavit se vidisse spiri-
tum sanctū in specie colubē super caput Gre-
gorij. spiritu inter verba vere confessionis es-
sanvit. Unde verificat de eo illud ps. Testi-
monia tua credibilia facta sunt nimis z. Unū
sanct⁹ Gregorij potest dicere illud Tren. j.

De excelso misit ignē in ossib⁹ meis et uidit
uit me. Unde dicit xps. Luc. xxj. Dabo vob⁹
os et sapientiā cui nō poterūt resistere et con-
tradicere omnes aduersarii vestri. Quare
sanct⁹ gregorij bene habuit clarā vocē ac ve-
ritate planā z. Unū bene dicit de eo illud ps.
Declaratio ser. t. illuminat et intellectū dat p.
Uel vñbū thematis. **Q** **L**ectio fuit vox
et verbū sue doctrine alta q̄ in sublimis suffi-
ciebat. Juxta illud Isla. viii. Clama ne cesses
quasi tuba exalta vocē tuā z. Eerte hoc fecit
sanct⁹ gregorij. Nam ipse semper de celestib⁹
docuit Unde in signū hui⁹ dicit q̄ ipse in ca-
none apposuit. Diesqz nostros i tua pace di-
sponas. atqz ab eterna damnatione nos eri-
pi et in electorū tuorū z. Item vox sua fuit al-
ta intantū q̄ angel⁹ domini sibi rūdit. Nam
legit q̄ cu⁹ sanctus gregorij apud sanctā ma-
riam maiore in die pasche missam celebraret.
et cu⁹ pax domini ut solitū est pronūciaret an-
gelus alta voce respondit. et cum spiritu tuo.
Unde papa eadē die apud eandē eccliaz ista
tione facit nec sibi cu⁹ dicit pax domini z. responde-
tur in testimoniu⁹ hui⁹ miraculi. Unde agē
lus bñ potest sibi dicere illud Cañ. ii. Sonet
vox tua in aurib⁹ meis. Ipse enī officiū dr-
uinū et ecclasticū instituit qd̄ qsl p totā xp̄e
anitatem seruat. qd̄ diuinum oñsum est. Legit
enī in vita eugenij q̄ cu⁹ adhuc ambrosianū
officiū magis qz gregorianū officiū ab ecclesia
seruaret Roman⁹ pontifex noīe Alorianus
cōcilium provocauit. ubi statutū est ut gregoria-
num officiū deberet ab ecclia universaliter tene-
ri et obseruari. Cui⁹ rei grā karol⁹ impator
executo rex istes p diuersas pūncias discur-
rens oēs clericos minis et supplicijs ad hec
egit. et libros ambrosiani officiū ubiqz cōbu-
rebat. Id proficisciēs autē beat⁹ eugenij ep̄s ad
cōcilium inuenit ipm cōcilium pīrduū ī diuisū.
Luc dñm papā indurit q̄ oēs platos q̄ fue-
rant i cōcilio et iā p tres dies recesserant reuo-
cauit. Cōcilio autē provocato oīm parz h̄ ſuā
fuit ut missale ambrosianū et gregorianū ſu-
per altare sancti Idetri apli poneret. et fores
ecclesie optime clauderent. ac plurimoz epi-
scopoz sigillis diligent munirent et ipi tota
nocte orationi insisterent ut domin⁹ galigd̄

De annunciatione marie

signum reuelaret quod horū officiorū ab ecclesijs magis vellet seruari. Igitur p omnia vt ordinauerant facientes. manē lanuas ecclesijs aperuerunt. et missale Gregorij penit⁹ dissolutū et buc atq; illuc dispersum inuenierunt. ambrosianū vero apertū super altare i eodē loco in quo ipsum posuerat inuenierunt. Quo signo diuinis sunt edociti. vt gregorius anum officiū per totū mundū deberet dispergi. ambrosianū vero tantū in sua ecclesia obseruari. Et sic patres sancti vt diuinis sue rānt edociti statuerunt. Et sic vsq; hodie obseruatur. Unde bene dicit Gregorius q̄ si ergo gius predictor et doctor. Nam dicit a grecis et gōris id est. predicare. Unde canit ecclesia. Doctor optime ecclie sancte lumē ēt. Et sic verbuꝝ thematis potest dicere xpianitas ad omnes fideles.

Bertho principa liter bonus doctor debet esse in celo coronatus. Unde Eccli. rly. Corona aurea sup mitram eius expressa signo sanctitatis glia honoris et opus virtutis. H̄ermitā intelligit eius sapientia et doctrina ēt. Qualiter autē in celo sit coronatus ostendit Legit enim q̄ ipse sanctus Gregorius anno ab incarnatione domini quingentesimo. xcv. salubriter p̄fuit ecclie sancte dei. Hic primus Gregorius nomine. et in ordine paparū. lxvi. Qui cum sedisset annis. xiiii. mensib⁹ sex. et dieb⁹ decem plen⁹ bonis operibus migravit ad christum qui eū in celo coronauit. iuxta psal. Psosuisti in capite eius corona. Unde dicit Sene ca de doctorib⁹. Hi in conuiuio eterno dupli fierculo. id est dupli bonore digni sunt q̄ laborant in presenti sicut fideles euā geliste predicatoris arguendo obsecrando. Talcen- tū enim sibi traditū sub terra non abscondit. scilicet doctrinam. Unde benefigurat nobis ei⁹ doctrina propter quā in celo est coronatus per mulierē Apocalyp. xii. Signum magnū apparuit in celo ēt. Unde Danielis. xii. Qui docti fuerint. Beq̄re i sermone Lucie. M. Exemplū. Quedā matrona rome causa deuotionis oblationes siue hostias p̄sueverat facere. et sumo pontifici sancto Gregorio singulis dominicis dieb⁹ obtulit. Que cū q̄dam die ad cōmunicādū de manu apo-

stolica cū alijs accederet. et pontifex illi corp⁹ dominicū ponerisset dicens. Corp⁹ domini nostri Jesu christi custodiāte in vita; eternā. Illa submisit. Qd sanci Gregorij certens sacramentū ei subtraxit et sepaum cum patena super altare posuit. Et expleto sacro mysterio beat⁹ Gregorij interrogauit eam dicens. Quarerisli. Atilla. q̄a panem illū quē p̄ prijs manib⁹ feci tu corp⁹ dominicū appellabas. ideo risi. Lūc sanci Gregorij fecit sermonē ad populu. et postea pstrauit se i orationē. et ip̄m iussit etiam orare. Unde ipso ac iplo orantib⁹ predicta hostia scilicet oblate tūc versa est in carnē ad instar digni auricularis sanguine cruentataz. Quo facto viso matrona actoꝝ ip̄s multū confortata est i fide ēt. Quidam abbas q̄ perat monasterio sancti Gregorij ei nūciavit q̄ qdam monachus penes se tria numismata haberet. quē Gregorij ad terrorē aliorū excōicauit. Qui post modicū temp⁹ morit sancto Gregorio nesciente. Qui turbatus q̄ sine absolitione mori⁹ fuerat. orationem in cedula scripti q̄ eū ab excommunicationis vinculis absoluit. deduq; vni dyaconorū precipiens vt eoz sup souē fratris defuncti legeret. Quo iussa cōplente seqn̄ti nocte q̄ defunct⁹ fuerat abbatī apparuit. et sevsq; modo fuisse in custodia detentū heri esse absolutū p̄buit.

De annunciatione Marie Sermo. XIX

Issus est angelus

Issus est angelus gabriel a dō i ciuitatem galilee cui nomē nazareth. ad viginē desponsatā viro. Lu. 1. Notate carissimi. dic emi beat⁹ Greg. q̄ ad sumū mysteriū sumū angelū venire dignū fuit q̄ sumū nūciabat. s; angelus gabriel sumū op⁹ nūciavit. s; incarnationē ūli dei. ergo dignū fuit eū venire et muti. iō dī. Issus ē an. ergo ēt. Est notādū q̄ circa bōdiernū festū q̄tu or notāt̄ q̄ euā gelista ūgit in Beyāgelio. Id sumū ē nūciū digtās. q̄ arch angel⁹. iō dī. Iss. est an. ga. Scdm ē dei benignitas et grā. cū dī. a deo. Terū ē p̄gis ac p̄sone idoneitas cū dī. ad v. despō. vi. q̄rū ē bois p̄dī recuperabilitas. qd notāt̄ cū p̄cludit

Sermo. XIX.

Ecce cōcipes et paries filium, et vocabis nō men eius Iesuſ, quod interpretat̄ ſaluator. Ipſe enim redemit nos. Unde de iſtis quat uor dicit Bernard⁹. Felix eſt qui mittitur, felix a quo mittitur, felix ad quā mittit, ut ſiat felix pro quo mittitur ſclicer homo. S

Hic p̄mo q̄ notaſ nuncij dignitas cū dicit. Ihesus eſt angelus Gabrieſ. Ipſe enī ſuit vnuſ de archangelis, quia ſm magistr⁹ libro. ii. di. x. Maiores maiora nunciant, ſic Gabrieſ maiora que vñqm fuerant audita Marien nunciauit. ſecreta videlicet ipſi⁹ dei, cum dicit. Ave gratia plena domin⁹ tecū zc et illud. Ecce cōcipes et paries filium et voč. no. zc. Unde dicit Gregoriuſ. Ad Marię non omnis angel⁹ ſed archangelus Gabrieſ mittitur. Nam ad hoc mysteriuſ ſummū angelū venire dignum fuit qui ſummū omnium nunciauit. Quid enī miſſus eſt diabolus ad Euam vt ea ſeduceret, et falſam pmiſſionem ei nunciaret, et ſic humānū genus periret. Unde dixit vt habetur Señ. iii. ad mulierem. Cur precepit vobis Deus ne comedereſ omni ligno paradiſi. Respondit mulier. Be fructu lignorū que ſunt in paradiſo vſcimur. Be fructu vero ligni quod eſt in medio paradiſi precepit nobis de⁹ ne comedereſ et ne tangerem⁹ illud ne forte moriamur. Qui dyabolus. Nequaq; moiemini. Scit enim deus q̄ in quacūq; die comederiſ ex eo aperietur oculi vestri, et eritis ſic diſcientes bonū et malū. Et ſic mulier recepit de fructu verito et comedidi, deditq; viro. Vocabitq; domin⁹ deus Adām dicens. Adāz vbi es. Qui ait Vocem tuā domine audiui in paradiſo et timui eo q̄ nudus eſsem. Qui domin⁹. Quis enim indicauit tibi q̄ nudus eſſes, niſi q̄ ex ligno de quo tibi precepera ne comederes comedisti. Dixitq; Adām. Mulier quā dedisti mihi ſociam debit mihi deligno et comedidi. Tunc dixit domin⁹. ad mulierem. Quare hoc fecisti. Que respōdi. Serpens decepit me et comedidi. Et ait domin⁹ ad ſerpentē. Quia fecisti hoc maledictus eſt inter omnia animāria et bestias terre. Super pectus tuū gradieris, et terrā comedes omib; bus diebus vite tue. Mulieri quoq; dixit,

Multiplicabo erumnas tuas et conceper̄ illas. In dolore paries filios tuos. Et de verō dixit. Quia audiſti vocē mulieris tue plus q̄z me et comedisti de ligno ex quo precepera tibi ne comederes. maledicta terra in ope tuo spinas et tribulos germinabit tibi, et comedet herbas terre. In ludore vultus tui vſceris pane tuo donec reuerteris in terram de qua ſumpt⁹ eſt, quia puluis eſt et in puluerem re uerteris. Sequit̄. Et misit eū dominus de⁹ de paradiſo voluptatis ut operaret̄ terram, de qua ſumpt⁹ eſt. Et ſic patet quomodo diabolus zc. Hic potest queri quare diabolus ſedurit Euam. Respondeſ magiſter libro. ii. diſ. xxi. dicens. qđ diabolus videntis hominē poſſe aſcendere per humilitatē obediencie vnde ipſe per ſuperbiā conuerat inuidit ei, et faciūs eſt ſathan. id eſt. aduersarius, et aggressus eſt mulierē in qua minus ratio nem vigere nouit q̄z in viro, ut ſi in muliere pualeret. postmodū fiducialius virū qui robustior ſuit accederet. Ille autē fraud illi⁹ nimis maniſtareſ in ſua ſpecie non venit ſed in ſpecie ſerpentis, quia eū nouit creatuſ eſſe et officiū loquendi a dō accepiffe patuit, et ſic ſtant corā femina dixit. Cur precepit vobis deus ut nō comedereſ de omni ligno padidi. Cui respondit mulier. Be fructu ligno. zc. vſq; monamur. His dicas diabolus babuit propositū ſuū. Sequit̄. Cui diabolus Nequaq; moiemini. Scit enī deus q̄ in quacūq; die comederiſ ex eo aperient̄ oculi vestri et eritis ſicut diſcientes bonum et malū. Se quietur. Magiſter diſ. xxii. Quo auditio ſtatutum ſurrepſit mēni mulieris qđa elatio iō coſſensit et māducaut, et dicit viro q̄ etiā comedit et ſic facti ſunt trāſgrediores pcepit dei. qđ ppter expulſi ſunt de padidi in valle b⁹ miferie et in irā dei. Unde Señ. ii. Eieciq; dñs adā et collocauit eū ante padidum voluptatis, posuitq; angelū babēte gladiū flāmeū ad custodiendā viā ligni vite ne huāno generi paterz adiutus ad vitā eternā. In diē ſanctus Ber. De⁹ būt pſilatrices, videlz iuſticiaz et māz, q̄ disputatoz in eſe habuerūt ſup. Bneſ gocioſi elici pte ſaſcripta, iuſticia ei boſi nreū ppetue dānandis iudicauit. d. monat̄

De annunciatione marie

homo ppter dñe ut iustificeris in sermonibus suis quibꝫ sc̄dixisti Gen. ii. In quacū qz enī die comederis ex eo. sc̄d fructu veniōto morte morieris. Et ideo dō illud iudicuz psal. Venerat mors sup illos et descendātū in fernū. Et in ista ira iusticia tenuit deū quiqz milibus annoruz ita q̄ ianua fuit clausa zc. Require in escēsione. Unde clamauerunt sancti patres veteris testamētū p liberatore. Mā Ab̄oyles dicit. Ab̄itte quē missurus es Mā pp̄betatū est Ila. xir. Clamabūt ad omnīn et mittet eis saluatorē q̄ liberet eos. Sz cū iusticia deū sic diu tenuit i ira itez clamauerūt illō Bauid. Excita dñe potentia tua et veni ve saluos facias nos. Et illud Ilaie. Atinā disrumpes celos et descederes. et sic de singulis. Quibꝫ audīns misericordia accēdens et destruēs rōes et iudicū iusticie. dixit illud ps. Aut obliuiscē misereri de⁹ aut cōnebit in ira sua misericordias suas. q.d. Hoc derogaret diuīe bonitatū et misericordie. Mā si tu iusticia soror mea es vsqz ad nubes. ego misericordia vsqz ad celos sum. Unde dme dicit sp̄ssancus p̄david. Misericordia ei⁹ sup omnia opa ei⁹. Idē. Misericordia dñi plena est terra. Et sic misericordia puerens se ad deū dixit. Misericordissime de⁹ si hūa num gen⁹ in eternū pderes. q̄ st̄ tun claudaret cū tamē eū ideo creasti ad laudandum te et tibi seruendū. Mōne sp̄ssancio inspirante dicit ppheta q̄ infern⁹ nō confitebit tibi neqz mōrs laudabit te. neqz omnes q̄ descedūt in infernū. Sz viuēs viuēs ipse confitebit tibi. ergo acquiesce cōsilij meis et ppici⁹ esto. Studiēs iusticia bonū consilii. cū misericordia cōuertens se ad dñm dixit. dñe q̄ misere dum est. tu ergo misereberis syon. i. anime et humano generi. qđ creasti vt te summū boñū intelligeret. intelligendo amaret zc. Et sic misericordia cū iusticia dixit. quia temp⁹ est parce ergo. vt viuētes laudent nomētū domine Quo audito. astiterūt reges terre et p̄ncipes sc̄d pater et fili⁹ et sp̄ssanc⁹. s. approbauerunt cōsilij dicentes illud Ilaie. vi. Quis ibit et nobis ad redimendū boñem. Et filius Ecce ego. mittiteme. Quo audito. ecce misericordia et veritas iusticia et par fecerūt salu-

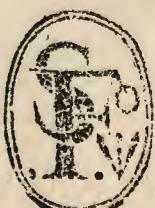
tare et amicabile cōnubiu. et p̄numio gaudio se osculate sunt. Qđ bene p̄uidit Bauid i sp̄ ritu sancto cū dixit. Misericordia et veritas obuiauerūt sibi. iusticia et par osculate sunt. Et sic dictata est legatio. i. bōtschafft i p̄sistro trinitatis et cōmissa est angelo Gabrieли ut annūciaret virginī eā esse pcepturā filiū deī et parere redēptōrē mūdi. Qđ factū ē sm̄ doctores in seruo millenario in mense seruo a cōceptione Jobis baptiste pcursoris domini qui dicit in latino september. herbst mon. xxiiij. die eiusdē mensis. Et dñs. xv. die mēsis marci feria sexta. Unū sicut feria sexta de⁹ hominē formauit ad imaginē zc. vt dicit Gen p̄mo. sic xp̄s reformatōr generis humanae feria sexta voluit cōcipi. et sic tali die fuit annū ciatio viginis facta. Eodē vero die annūciatiōis reuolutus. xxiiij. annis fuit feria sexta in qua fuit xp̄s passus sm̄ Zlūg. de trinitate. Be hora dicendū est q̄ hora cōpletoriū. et iō singulariter salutat̄ Māria a nobis eadem hora. q̄ ab āngelo fuit illa hora salutata. Unde de Bern. inducit nos ad salutationē viginis gabrielis exēplo. Et sic hodie ipletū est q̄ angelus venit ad mariā afferēs reuerēdā salutationē dices. Zlue gratia. Et sm̄ doctores il la duouissima collocutō durauit vsqz ad mediu noctis vt dicit sapiēs in sp̄sctō Gāp. xvij. Cū enī quietū silentiū tenerent omnia. et nox in suo cursu mediu uter haberet. omipo tens sermo tu⁹ dñe exiliens de celo a regaliū bñs sedibꝫ venit. Unū dicit Lūc. j. Māsus ē angelus gabriel. X. Hic nota diuisionē sermonis vt supra. Hico p̄mo q̄ notat̄ nun̄ciū dignitas q̄ archangel⁹. ideo dicit. Māsus est angel⁹ gabriel. Est notandū q̄ dignitas isti⁹ nuncij ostendit tripli. Māsum dicit Greg. descedūt velociter vt cito veniret ad viginem. ppter magnū gaudiū qđ inde habuit. Nam dicit saluator. Lūc. xv. Bauidū est angelis dei zc. Si autē gaudēt de uno peccatore couerso. quantū tūc gaudebat Gabriel quādo debebat nūciare salutē tonus mūdi. Unde dēo bene dicit ps. Erultauit vt gigas ad currēdā viā zc. Ipse enī beneest gigas. Nam gabriel interpretat̄ fortudo dei zc. et qz uis festinauerit tñ dignitatē diuine visionis

Sermo. XIX

ac presentie nō emisit. Unde dicit hugo de sacramētis. Angeli q̄ ad exteriora exēunt. ab interiori cōtemplatione nō recēdunt. q̄ illū respiciunt q̄ p̄n̄ est ipsiſ quocunq; vadūt. Unde dicit Lūc.i. Ego sum Gabriel q̄ asto ante deū. qđ est magna dignitas. Unde saluatoris Maria, xvij. Angeli eoz semp̄ vident faciē patris mei qui in celis est. Secundo di gnitas ostendit. q̄ ipse nō veni solus sed cū eo magn̄ exercit̄ inferior̄ angeloz. vt dicūt doctores. et p̄suadet hoc p̄ simile. Itā cū id est angel̄ gaudiuſ nativitatis xpi nūc iauit veit cū eo multitudine. zc. Bequire in ſimone nativitatis xpi. Iḡ cū mysteriū incarnationis mutuare. dignū est cū eo multitudinē ange lorum veniſſe. q̄r incarnatio ſiue annūciatio xpi nō est minoris dignitatis q̄z est ei⁹ nativitas. Unde p̄figuratiū est hoc in Abraam. De quo Bern. xxiiij. q̄ cū ipse abraam p̄ uxore adducenda filio ſuo mitteret ſeruū eliezer m̄l toſ ſibi adiunxit. Ita de⁹ pater qui intelligi tur p̄ abraā qui interptat pater multaz gētiū um mutēs angelū ſuū. p̄ electa ſponsa et ma tre adducēda filio ſuo. angeloz multitudinē merito credit ei adiunxiſſe. qđ fuit anglo ma gna dignitas. et cū hoc poterat eſſe q̄ gabrie li ſoli verbū loquebaſ alij angelis nō audi entibus illud archaniū colloquiū. Unde di cit Bern. sup missus. De⁹ nullibeaſor̄ ſpiri tuū ſuū conſiliū reuelasse putat anteqz vgi ni excepto gabriele. Etia nō ſolū cū gabriele deſcendit erect⁹ angeloz. vix etiā ip̄e deus Deus enī tantū bāc dignitatē virginis ama uit vt ad eā tantū festinauit q̄ redditum ange li nō expectauit ſed iſpm puenit. Unde dicit Bern. sup Cap. omelia .lx. Deus puenit ga brielem ad viginē. eodē angelo attestante q̄ di xi. Blaue gratia plena dñs tecū. Tertio oñdi tur q̄ ipſe angel̄ in forma corporeā vni⁹ iu uenculi ad virginē venit. put cōmuniter do ctores volunt. q̄z uis nō habuit illud corp⁹ a natura ſua. cū ipi ſint naturaliter incorporei. Unde dicit magister li. ii. diſ. viii. q̄ aliquan do ſumūt corpora qn̄ domin⁹ iubet et deponūt ea rursus. Sumūt enī aliquādo corp⁹ vt ſe maniſtēt. Et illud corp⁹ ſumūt de aere v porabili. Angel⁹ bon⁹ ex pte ſupiori que eſt

nobilior. malus ex pte inferiori. Unde aſſum pto corpe vni⁹ pulcerrimi iuuenis ſiue ado leſcentis ingressus eſt ad virginē quā inuenit ſolā in orō. Unde dicit Bern. sup missus ē. Suspicandū nō eſt q̄ angel⁹ dñi inueniret boſtiolū virginis aptuz. cui erat in ppoſito fugere frequētationes hominū. vitare collo quia. ne silentiū orantiz et caſtatas p̄tinentis p̄turbaret. Que orōnes et petitiones poſtea dicent. Et ſic angelo intrāte cū magna reue rentia nūc iauit ei diuinā ſalutationē dicēs. Blaue Maria gratia plena zc. Unde de ange lobene dicit virgo illud Iudicū. xiiij. Venit ad me vir dei habens vultū angelicum zc.

P Secundo dico q̄ notaſ dei benignitas et gratia cū dicit a deo. Ita q̄z ei fuit ita magna legatio facta Itā q̄z uis olim deus miſerit multas legationes p̄ angelos et pp̄hetas. iſta tamē fuit maior et dignior omnib⁹. Un Richard⁹ de p̄templatioe. Gabriel ad M̄aria mūtūt ob causam q̄ maior eſſe non potuit. in quo bene ostendit dei benignitas que fuit ita magna q̄ maior eſſe non potuit. q̄ a ſummo bono et a tota trinitate p̄ceſſit filij di incarnatione. An. i. Job. iij. In hoc appariuit charitas dei in nobis q̄ filiuſ ſuū vngeneriuſ muli. Unde Aug⁹ de trini. li. ii. c. v. M̄iſsus eſt fili⁹ a deo patre. ſp̄uſ lancio et a ſeipſo. q̄a ille p̄ceptus et part⁹ M̄arie opatione trinitatis eſt fac⁹. Unde pater ppter ſuā benignitatē posuit ibi ſuā potentia. fili⁹ ſuā ſapiam. ſp̄uſ sanctus ſuā grām et ſubtilitatē. Tria ei olim erant i p̄ſſibilitia. Idram⁹ q̄ aliq̄ femina intra vtez ſuū deū p̄cipere que celi cape nō poterant. Ideo pat posuit potentia quā de dit viginī. potentia ſe ſeptiuā deitatis ut intra ſuū vtez posset recipere deū. Unde dicit angel⁹ Lu. i. Clit⁹ aluſſimi obumbrabit tibi. Et hoc fuit p̄uiſum in ſp̄uſ lancio p̄ pp̄hetam M̄iere. xxxi. Creauit dñs nouū ſuū ſup terrā femina circūdabit vix. Hec mulier ē magna que ſtatiū post p̄ſenſum cōcepit p̄feciū deū et hominē. Unde magister libro. iij. diſ. ii. dicit et allegat Gregorij. M̄or ut venit verbū in vtez ſuū. deus filius fac⁹ eſt p̄feci⁹ bo. Un Gregorij. Angelō nūc iante et ſpirituſancio adueniēt mor perbi in ptero caro faciūt eſt

De annunciatione marie

Secundo impossibile erat q̄ virgo acciperet
et virgo permaneret. T̄o fili⁹ posuit suā sapientiam
q̄ saluo sigillo virginitatis v̄go accepit
et peperit t̄c. Beq̄re nativitatis. Tertio ipsi-
sibile erat q̄ aliqua mater sine peccato filius
generaret. T̄o spūllanc⁹ posuit ibi suā gra-
tiam et subtilitatem que ēa ab omni cōtagione
p̄seruavit. Un⁹ p̄. Hancūificauit dominus
spūllanc⁹ tabernaculū suū. i. vterū virginis.
Ideo dixit r̄ps. Lūc. Spūllanc⁹ supueni
et in te t̄c. Z Tertio dico q̄ nota ī p̄sonē
virginis idoneitas. i. bequemlika yt vel p̄bi-
tas cū dicit ad virginē. Bequit enī q̄ fili⁹ dei
haberet matrē optime dispositā et clup omēs
mulieres sanctā. Juxta illud p̄. Bonū tu-
am dñe decet sanctitudo. Cerie hāc opeimaz
et sanctā dispositionē habuit M̄aria. Nam
ipsa toto tpe vite sue celicā vitā durit. et quō
deo placeret toto cordis desiderio affectabat
Sicut apostol⁹ dicit. i. Cor. vii. Virgo cogi-
rat quē dñi sunt ut sit sancta corpore et spiritu
Qd̄ fecit M̄aria. Un⁹ dicit Hiero. q̄ cū vir-
go M̄aria esset triū annos et cōplete tpeab-
lectationis parētes ei⁹ q̄ voverunt dño. q̄ si
eis sobolē cōcederet ēa seruino dei mancipa-
rent addurerūt maria ad templū dñi cū ob-
lationib⁹. Beq̄re nativitatis marie v̄sq; ad
hūc locū. Quartodecimo aut anno t̄c. Un⁹
etia Hiero. ex libro reuelationū elizabeth dicit
q̄ quadā vice in vigilia nativitatis dñi dum
sancta Elizabeth esset intēra salutationib⁹ be-
ate v̄ginis et cogitauit cū magna deuotione
de sua sancta vita et pueratice angelica. op̄
paruit ei virgo maria dicens. Elizabeth exq;
cū magna deuotioē desideras. scire ergo de-
bes q̄ postq; pater me⁹ et mater mea dimise-
runt me in templo sicut me voverūt domio.
tūc ego statim i corde meo cogitauit quomo-
do ego sanctā vitā ducerē vt dñs me ad suāz
grām sumeret. Sicut pp̄beta p̄dixit. Mater
me⁹ et mater mea dereliquerūt me. dñs autē
assumplit me. Un⁹ tria p̄cipue in qb⁹ pendet
tota lēr et pp̄bete disposui in corde meo sua;
re fīm sacra scriptura q̄ dicit. Ascensiones in
corde meo disposui in valle lacrimaz. Etenī
benedictionē dabit legislator t̄c. Que tria sūt
diliges dñm deū tuū t̄c. et tertū. Odio babe;

bis inimicū tuū sc̄z diabolū et omnia vicia,
que er coēde meo odii ut veraci possem dū
cere illud p̄. Iniquos odio babui et legētu:
am dileri. Z His trib⁹ i corde meo stas-
tus sp̄ surrexi in medio noctis adorādū de-
um meū ante mediū altare templi. Et sic stā
do in orōe et p̄strata in deuotione petui tria
sc̄z ut p̄mo p̄ grām efficerer sibi gratiosa ante
conspectū suū q̄derat mibi volde necessariū
Quo audito dixit Elizabeth. O dulcissima
dñā. M̄one eras v̄nitib⁹ et grā plena. cū fui
sti p̄seruata ab oī p̄ctō. et in vterō itez sancti-
ficata. M̄aria r̄ndit. Scias elizabeth q̄ ita ī
utilem et grā dei indignā mereputauit sic alii
quis hominū. q̄ vt dixit fili⁹ me⁹ Lūc. xviii.
Qui fecerūs oia q̄ p̄sunt v̄o. di. t̄c. p̄ptere ape-
tiū grām virtutū. Et ideo fecit deus meū
de sua gratia sicut cytharista facit cū sua cy-
thara multaz cordaz. q̄ ad reddendū dulcez
et cōcordem sonū oēs cordas disponit et ordi-
nat p̄t sibi vident̄ sonū placabilē reddere. et
siciplis bñ ordinatis luditi cythara. Ita de-
us corp⁹ et animā spūm et mente et omēs sen-
sus meos int̄ et extra sua sapientia ordinavit
q̄ omnia ad suū bñplacitū cōcordauit. Un⁹
hoc p̄uidit sapia Eccl. xxxviii. dices. Ex suū
dabit in summationē opey. et vigilia sua or-
dinabit impfectionem t̄c. Beq̄re nativitatis
marie. Uel sic. Unde sonus bñ cythare. i. v̄
ginis traxit dei filiū de celo in ptez M̄arie
Qd̄ pulcre oñdi Theodol⁹ p̄sul atbeni-
ensis in libro padisi referens poetice. q̄ Ela-
thia virgo decora de semine dauid regis iux-
ta fontes pascebatur oues. accepta q̄z cythara
Dauid tā delectabiliter cytharistauit sedens
iuxta aquā q̄ pp̄tier dulcedinē illi⁹ melodie
flui⁹ capt⁹ iubstitit et vlera nō flunit. M̄so
raliter p̄ Ellathia intelligit virgo maria M̄a
Ellathia ab alendo est dicta q̄ significat ma-
riam q̄ nos suis p̄cibus et meritis alit. et nu-
trit seruos suos affectu et effectu quasi oues
iuxta fontē diuine gratie. Virgo v̄tiq; deco-
ra numis descēdes de nobilissima stupereg-
dauid. Qui⁹ cytharā in manib⁹ tenebat qn̄
do in corde verā humilitatē et vtrū seruabat
Hec enī fuit cythara dauid quā p̄cutiebat ī
omni angustia dicēo. Ludam et vilior siam.

Sermo. XIX

plus q̄ factus sum. et ero humilis in oculis
meis. ii. Reg. vi. Ista cythara percuriebat ma-
ria iuxta fontem diuine gracie. q̄n seipsum vo-
cans ancilla dñi angelo annūciante et assen-
sum p̄bens r̄ndendo humiliē. Ecce inq̄t an-
cilla dñi z̄. Ad cui⁹ cythare sonitū stetit fili-
us dei i maria et ultra nō fluxit. Unde Ber.
sup missus est. De⁹ enī supbis resistit. humili-
bus dat grāz. Virgo enī beata et si ex virgi-
nitate deo placuit. ex humilitate tñ concepti.
Unde dicit dei fili⁹ Can. ii. Sonet vox tua
in aurib⁹ meis z̄. B Secundo gratiā
reueredī et obediedi mādatis et ordinatōib⁹
pontificū templi in q̄ parētes mei derelique-
runt me ut ibi seruirē deo. qđ fuit mibi neces-
sariū. Ha scribitur Eccī. vii. In tota aīma
tua time dñm. et sacerdotes illius sacrificia.
qđ semp feci. Quo audito dixit iterū Eliza-
beth. O sanctissima dñā qđ tamē diuine dul-
cedinis et cōsolationis habuisti. Maria r̄n
dit hoc ut refert etiam Iliero. ex libro reuelā.
Ego portabar quotidie ab angelo in secreta
dei. et ibi recepi tantā p̄solutionē et gaudiū q̄
penit⁹ non recordabar me vñq̄z natā in hoc
mūndo fuisse. nec hūc mūdū vñq̄z vidisse. Ha
bui enī tantā familiaritatē cū deo et angel⁹ q̄
mibi videbas in tali extasi me in vera glia ste-
tisse. Et cū tamdiu ibi steti sicut altissimo pla-
cuit tūc reddidit me angelis suis q̄ portabat
me ad locū templi ubi me aī orōnem posue-
ram. Cūq; reuersa fuisset i me et viderez me
in terra posuit et ubi fuerā recordabar ex hac
recordatione et ignē diuini amoris accēsa. ter-
ram. lapides. ligna. ceterasq; creaturas app̄
bendes amore illi⁹ osculabar q̄ eas creauit.
Ecce z̄. Unde Eccī. i. Timor dñi glia et glo-
riatio. leticia et corona eruditōis. Timor
enī dñi delecrabit cor et dabit lenciam et gaudi-
um in longitudinē diez. Unde bñ figurat i
Ebisac q̄ a seruis regis dauid fuit adducta i
cubi. z̄. C Lertio ut p̄mitteret me tem-
pus illud videre in q̄ nasci deberet virgo illa
que deberer cōcipere et parere filiū dei sim il-
lud vaticinū Isiae dicēns. Ecce vñgo p̄a. z̄.
Et ut cōseruaret oculos meos ut digne pos-
sem eā videre. aures meas ut possem eā audi-
re. lingua meā ut possem eā laudare. manus

meas ut possem ei digne seruire. breuiter peti-
ui ut omnes sensus possem in ei⁹ seruū ex-
ponere. elizabeth dicit. o pulcerrima ob quā
causam fāto celestis desiderio ardebas illā v̄
ginem videre que cōcipere et parere deberet.
Maria r̄ndit. Ego frequēter habui illas cō-
solationes sicut diri tibi. Cū autē p̄solutionē
subiraciā sentire illius absentiā sustinere nō
potui. q̄a statui in corde meo ab eo nunq̄z re-
cedere. id in ei⁹ absentia aut velle orare aut
de sacra scriptura aliqd legere. qđ animū me-
um cōfortaret. Unde cūz mi ad legendū. di-
uina ordinatione factū est q̄ cū aperuissim
librū occurrit mibi p̄mo illud Isa. vii. Ecce
virgo cōcipiet z̄. cogitauit q̄ deo placeret q̄
ego deberē videre illā virginē. et sic statim p̄-
posui in corde meo me tradere sibi in ancillā
et esemp seruire et ab ea nunq̄m recedere. et si
expediret cū ea p̄ totū mundū p̄egrinari. q̄a
talís virgo bñ esset omni reuerēta digna. Et
ecce subito apparuit corā me quidā splendor
diuin⁹. et de medio splendoris audiui vocez
dicentē mibi. paries filiū meū. Et scias certi-
sime q̄ illā subiectiōne quā amore mei alteri
volebas facere volo q̄ ab alijs tibi fiat. Nec
meū amore babebit q̄ te nō amauerit. nec re-
gnū meū vñq̄z possidebit. His auditis p̄
dulci uōre in faciē corui. tūc angeli statim
leuauerūt me dicētes. Isle timeas. Maria q̄z
tu es supomēs mulieres bñdicta et dñs erit
tecū. Et extūc dedi me diuinis laudib⁹ die ac
nocte p̄fecūlūme. Iliero. dicit. q̄ cū virgo ad
xiiij. annū puenit. et p̄tifices. Beq̄re natuū-
tans marie. Et ibi expectauit diē p̄missionis.
Unde sexta etate mūdī fuit ab origine mū-
di in certo millenario annoz. circumuoluto
mēle. vi. a cōceptiōe sancti ioh̄is baptiste ve-
nit angel⁹ gabriel z̄. B Bico quarto
q̄ notaē bois p̄dū recuperabilitas que facta ē
p̄ xp̄pm qđ notaē cū cōcludit. vocabis nomē
eius Jesum. i. salvatorē. Bicit enī Elimbro. q̄
statim post culpā p̄mi bois decreuit deus q̄
nunq̄z aliquē boiem ad visionē faciei sue ad
mitteret nisi p̄mus bō ei satissaceret. Iō om-
nes sancti patres ad lymbū descendērunt z̄.
S̄z null⁹ pur⁹ homo potuit gen⁹ humanū
redimere nec ei ap̄ire adūtū. celestis. regni nū

De sancto Georgio

vn⁹ q̄ esset de⁹ & hō. Mā tantū fuit peccat⁹
noster q̄ saluari nō poteram⁹ nisi vnigenit⁹
dei fili⁹ morerer p nobis. Et rōem assig⁹ ma
gister li.iiij.dil.xvij.d. q̄ in pmo hoie fuit tāta
supbia inobedientia q̄ omnib⁹ nocuit. & ideo
ppter inobedientia vni⁹ omnes alij hoies de
bitores erāt vsqz ad ultimū ppter peccatum
originale. Et vix vnicuiqz sua v̄tus & bumi
litas sufficiebat. & iō null⁹ hoium poterat of
ferre hostiā sufficientē nostre recōciliatiōnis.
Sz xps de⁹ & homo fuit sufficiēs & pfecta bo
stia. q̄ tāta humilitatē obedientie habuit qua
maior eē nō potest. Jo oportebat q̄ ip̄e satiſ
faceret p pctō. Unde notādū q̄ ip̄e satisfecit
vt oīndit magister s̄m q̄ pmi parentes pecca
uerūt. Ideccauerūt ei fertuplicit. Idō iap
petitu p̄prie excellētie. Mā cū diabol⁹ dixit vt
babet Hen.iii. Nequaqz moriem⁹ sed eritis
sicut di sc̄tētes bo. & ma. tūc vt dicit magister
li.iij.dil.xvij. statim surreplūt mēi mulieris q̄
dam elatio pp̄t quā p̄ceptū trāgressa est. et
māducauit & dedit viro suo. Secūdo i audi
tu q̄ magis diabolū audiebāt q̄ deū. Ideo
dixit dñs. Quia audisti vocē vxoris tue pl⁹
q̄z me & comedisti deligno ex q̄ p̄ceperas tibi
zc. Tertio in visu. Unde d̄r. Thōdes sigūt mu
lier q̄ bonū esset lignū ad vescendū zc Qua
to in tactu. Unde d̄r. tulit d̄ fructu illi⁹. Qui
to in odoratu. q̄z fuit fruct⁹ valde odoriferus
Unde Can.iiij. Odor ei⁹ sup oia aromata.
Sexto in gustu. Jo d̄r q̄ mulier de fructu il
lius comedit & dedit viro suo. Ex q̄b⁹ sex p̄t
generalis infectio corporis & aie. Corporis in qn
q̄z sensib⁹. aie & mētis in appetitu p̄prie excel
lētie. E Coira ista sex xps plenarie et p
fecte satisfecit. Idōmo p̄tra appetitū p̄prie ex
cellētie būliauit se Idōbil.ii. Būliauit semet
ipm fa. obe. vi. ad mor. zc. Secūdo p̄auditū.
q̄z sibi p̄tumelie & blasphemie multiplices ir
rogate sunt. Unde d̄r. Job. xvij. Si nō esz
hic malefactor zc. & illud M̄ar. xv. Vlach q̄
destruis tē. dei zc. Tertio p̄tra visum ip̄e ste
nit. Heb.v. Qū clamore valido & lachrimis
seipm offerēs eraudi⁹ est p sua reverentia. &
Lu.xvij. q̄ velauerūt eu & p̄cutiebāt eu dicen
tes. Idōp̄beriza nob̄ xpe q̄s est q̄ te percussit
Quarto z tactū passus ē spīne corone ip̄e

sionē. Un M̄ar. xxvij. Et plectētes coronā
de spinis posuerūt sup caput ei⁹. Itē passus
est tot⁹ corporis flagellationē pedu & manū
acerrimā pforationē & lateris pforatō. Qui
to p̄tra odoratū est passus fetorē spūti in deo
rum Un M̄ar. xxvij. Illudebat eridētes
Eue rex iudeo. & expūetes in eu. Et dīc Ber.
q̄ pp̄ter illa fetida spūta oīno fuīset suffoca
tus nūl v̄tus diuīa eu p̄seruasset. q̄ man⁹ fu
erunt sibi ligate q̄ spūti abstergerē no potes
rat. nec attrahere anhelitū. Itē fetor cadaue
rum mortuoz in loco caluarie. Sexto cōtra
gustū. Mā cū situret nostrā salutē. di. Sutio.
qd fuit bñ doctores nostrā salutē desidera
uit. tūc dederūt et bibere vinū mirratū cū fel
le mixtum zc. Quo gustato dixit. Consum
matum est. id est. genus humanū est redem
ptum. ergo zc.

De sancto Georgio
Sermo. XX

Esto vir fortis. et
p̄liare bella dñi. i. Beg. xvij. Flota
te charissimi dicit B̄ug. Ecce bapti
sati sunt omnes. iustificati sunt omes. restat
tamēlucta cū carne mūdo & diabolo. q̄rē dē
us bñ dicit ad sanctū Georgū militē suum.
Esto vir fortis. Quāvis verbuzistud dixit
saul ad David. d. Ecce dabo tibi filiā meam
tantūmodo esto vir fortis. tamē dē bñ dicit
ad sanctū n. zc. **F** Flotandū q̄spūalis
pugil & miles xp̄i debet & quinqz p̄liare i isto
mūdo vt i celo coronet. Un dicit apostolus
i. Thimo. ii. Non coronabit nisi q̄ legimē
certauerit. Un dicit B̄eg. q̄ electus p̄
misit d̄e⁹ in hac via gaudia & delectationes
sed amaritudines & tribulatiōes vt in finem
possint coronari. Un pmo debet p̄tra nocū
ua pugnare queūqz illa sint. Secūdo p̄tra
carnē. Tertio p̄tra mundū Quarto contra
diabolū. Quinto cōtra tyranos zc Que qn
q̄z nobis pulcre figurant. in qnqz lapidibus
quos strēnuus pugil dei dauid recepit. sicut
d̄r. i. Beg. xvij. Quia ip̄e dixit ad Soliam.
Tu venis ad me cuz gladio basta & clypeo.
ego aut̄ venio ad te in noīe dñi. & dabite dōs
minus in manu mea. & p̄cutiāte & auferant

Sermo. XX

caput tuū. Unū tulie baculū pastoralē in manū sua et elegit sibi quāq; lūmpidissimos lapides de torrente et pcessit aduersus philisteos et tulit vnu lapide et funda iecit et pcessit philisteū in fronte et cecidit sup terrā. et tulit glazdum ei⁹ et interfecit eū. Moraliter tē. Hic pmo q̄ miles xp̄i debet pugnare cōtra nocua quecūq; illa sint. Mā oia facta sūt noxia pppter peccatum. et ideo dicit Job. vii. Militia est vita boīs sup terrā. Unde ver⁹ miles xp̄i sc̄us Georgi⁹ viriliter pugnauit cōtra nocua sc̄s draconē. Unde legit⁹ q̄ georgi⁹ tribunus genere capadoc⁹. s. pūntie capadocie puenit quadā vice in pūntiā libie in ciuitatē q̄ dici tur silena. iuxta quā ciuitatē erat stagnuz in star maris in quo draco pestifer latitabat q̄ sepe populū pira se armatū in fugā cōuerte bat et flatu suo accedēs ad muros ciuitatis boies inficiebat. Quā pppter cōpulsi sunt ciunes q̄ sibi quotidie duas oues dabāt vt eius furorē sedarēt. alioqñ. multi aere infecto interribant. Cu aut oues deficerent in ciuitate sorte boiem cū sola oue dabāt. Cu autē lors nulli pceret quadā vice filia regis vnica sorte dephēla draconi est adiudicata. Qd sanc⁹ georgi⁹ dū ibidē puenit ad locū et vidit puelam lacrimantē. interrogauit eā quid babeat. Et illa Bone iuuenis velocit equū ascende et fuge ne piter meū moriaris. Qui Georgius. Mōlū timere filia s; dic mihi qd hic expectas oī populo spectāte. Et illa. Bone iuuenis video q̄tu es magnifici cordis s; cur de sideras meū mori. fuge velocit. Qui georgius. Mōlū discedā donec mibi qd habeas int̄mabis. Cu ergo illa sibi totuz exposuiller. ait georgi⁹. Filia noli timere. qz in noī. ielū. xp̄i te iuuabo. Cu illa. Bone miles meū neperreas sed temeripm saluare festines. sufficit ei si sola pereā. Mā et tu meū perires et me saluare nō posses. Cu ille recedere recusaret ecce draco ad solitū pabulū de lacu exiuit. Lūc Georgi⁹ equum ascēdens et signo crucis se munies draconē pira se veniente audacē agredit. et fortiter lanceā vibrās et se deo cōmēdans ipm grauiē vulnerauit et ad terrā deiecit. Quē puella iussu Georgij cū zona velut canē mansuetū in ciuitatē duxit. Bum autē

popul⁹ fugeret dixit sanct⁹ Georgi⁹. Mōlū timere s; in dūm Iesum xp̄m p̄fidite et credite q̄ me ad vos misit vt vos a draconē liberaem. Lūc rex et tot⁹ popul⁹ baptizatus est et georgi⁹ draconē cū gladio occidit. Baptisi sunt autē. xx. milia boīm excepsis mulieribus et puulis. Rex autē in bonore sancti georgij et sancte marie eccliam mire magnitudinis struxit. de cui⁹ altari fons viu⁹ emanauit cui⁹ pot⁹ omnes languidos sanauit. Tunc sanct⁹ georgi⁹ regē de articulis fidei instruxit. et vt eccliam dei in cura haberet. saecordotes honoraret. diuinū officiū libenter audiaret. et semp pauperū memor esset. Et sic ab eo recessit. Et sic patet p̄mū q̄liter tē. Unde verificatū est in eo illud ps. Ecclucabis leonem et draconē. Secundo dico q̄ tē. Mā caro p̄cupiscit aduersus spūm. vt dicit apls ad Hal. v. Ibidē. Jo desideria carnis non p̄ficiens. Certe hoc fecit sanct⁹ Georgius. Mā ipse abiecit militare habitū quem caro desiderat tē. Unde legit⁹ q̄ eo ipse impanti bus dyocleiano et maximiano impatorib⁹ sub p̄lide daciano tāta fuit psecutio xpianorum vt infra vnu mēsem. xvii. milia boīm martyrio coronarent. vnde inter tot tormentoz genera multi xpianoz pppter infirmitatē carnis deficiebāt et idolis sacrificabant. et sic s̄m carnē viuebēt. Qd vidēs beat⁹ Georgi⁹ dolebat maxime in corde et omnia q̄ habuit ad p̄cupientiā carnis abiecit et dispersit ac militare habitū reiecit. et habitū vile quē xpiani portabāt induit et s̄m instinctū spūssanci in mediū philiēs exclamauit dices. Omnes dū gentiū demona. dōis autē celos fecit. Et sic patet quō nō s̄m desideria carnis sed s̄m spūm vixit. Cu opa carnis sunt idoloz seruitus vt inuit apls ad Hal. v. q̄repugnauit contra eaz. Unde Rich. de sancto victore. Qui carnē suā debellauerit ipse eternalit tui⁹ erit. Tertio dico tē. pira mundū. Mā mundus desiderat honores. diuitias tē. Juxta illud. i. Job. ii. Omne qd est i mūndo tē. q̄ oia impediunt salutē aie. Jo sanct⁹ Georgi⁹ pugnat pira mundū resignādo oia. Unū legit⁹ postq; dicit. Dēs dū gentiū tē. Irat⁹ preles dixit ei. Quō audes deos nostros demonia

¶ De sancto Georgio

appellare. dic mihi vñ es tu aut qndie vocaria. Qui ait. Georgi⁹ vocor ex nobili prosa pia or⁹ capadocie. et palestinā deo fauente deuici. s^z oia deserui ut liberi⁹ deo celi posse seruire. et oia aduersa ppter xp̄m parat⁹ suz pati. Un aut ples eū declinare nō posset iussit eū in eculeū leuari. et mēbratum corp⁹ ei⁹ vngulis lamari. appositis enī facib⁹ ad latera patentib⁹ vñcez rimis plagas ei⁹ iussit sa le fricari. Eadē nocte apparuit ei dñs cū ingē cilumie et ip̄m dulcē fortuit. Cui⁹ melliflua locutioe et visione sic est fortar⁹ vt pro nullo duceret cruciat⁹. Et sic patet quō ptra mundū pugnauit. ip̄m et oia q̄ in eo sunt deserendo. ac p xp̄o libent aduersa mudi sustinendo. Un potest dicere illud ad Iohannem. Quid arbitror ut stercore ut xp̄m lucrificiam. Quartodico zc. ptra tyranos eoz falsis p sualionib⁹ nō plentiōdo. Juxta illud psal. Omne via iniquā odio habui. Tel illo. In iquos odio habui. Qd fecit Georgi⁹. ¶ Un legit psequenter q̄ cū Dacian⁹ videt q̄ eū penis supare nō potuit. rogauit quendā magū ut eū arte sua suparet. et dixit xp̄iani enī suis magicis artib⁹ tornēta ludificant et deoz nostroz sacrificia pripendūt. Qui magus. Si artes eoz supare nequero. snie capit re⁹ ero. Et sic maleficiis suis inectus et de orum suoz noib⁹ inuocatis. venenū vino i miscuit et sancto georgio ad potanduz dedit ptra qd georgi⁹ signū crucis edidit et hausto eo nū lesionis senlit. Bursus mag⁹ forti⁹ p̄ori venenū immiscuit. et vir dei signo crucis edito sine lesionē totū bibit. Quo mag⁹ viso ad pedes ei⁹ cecidit et venia lacrimabilit⁹ p̄tit et se xp̄ianū fieri postulauit. quez moriū dēcollari fecit. Sequēti die iussit georgiū ī rota ponī. gladiis bis acutis vndiqz circū septa. et statim rota fracta est et georgius ille sus penit⁹ inuenit. Lūc irat⁹ Dacian⁹ iussit eū ī sartaginē. irost pfann plenā plumbo liquefacto pucci. Qui facto signo crucis itra uit in eā et veute dei cepit in ea quasi ī balneo resoueri. Qd vidēs dacian⁹ se esse supatum dixit. Et sic pat̄z quō tyrannū supauit dū sic fideliter se in fide tenuit. Un ip̄e est de numero illoz d⁹ qb⁹ d⁹ ad Iohannem. xij. Fortes faciunt

in bello zc. Quintodico q̄ zc. ptra dyabolum. Iohanna dicit petr⁹. I. II. v. Dacian⁹ vester dyabolus zc. cui resistite fortes in fide. Qd fecit sanctus Georgi⁹ cū idola diminuit virtute xp̄i. Unde legit psequenter q̄ videns Dacian⁹ q̄ eū supare tornēta non potuit. cogitauit eū emollire blandicijs. Unde dixit ei. Tides charissime Georgi quāte māstitudinis sunt dij nostri q̄ te blasphemū tā patienter sustinēt. pati nibilomin⁹ si queri vo lueris indulgere. Age ergo dilecte fili qd hor tor ut supstitutione relicta dijs nostris sacrificies et magnos honores ab ipsis et a nobis cō sequeris. Qui ait Georgius. Quare mibi in pncipio nō magis p̄suasisti blādis sermonibus q̄z tornēta. Ecce patus sum qd horaris. ¶ Hac p̄missione Dacianus delusus letus efficit. et iussit sub voce preconis ut omnes cōuenirent. et georgiū tamdiu reliquantē sacrificare videret. Ornata igē tota ciuitate p̄ gaudio. cū Georgius templū idolorum sacrificatur⁹ intraret. et omnes ibi gaudentes astant genuflexionib⁹ dñm orauit ut templū cū idolis sic omnino destrueret q̄ unius ad laudē sui et conuersione ipsi nibil d eo penit⁹ remaneret. Statimqz ignis d celo descendit templū cū idolis dijs et sacerdotib⁹ concremauit. et terra eos deglutiuit. Nec audiens Dacianus georgiū ad se duci precepit et dixit. Quot sunt maleficia tua pessime hominū quātū facinus cōmisisti. Cui georgius. Ne credas sicelle sed meū perge et rerum me sacrificare vide. Cui ille. Intelligo fraudē tuaz. quia vis me facere absorberi sic templū et deos nostros absorberi fecisti. Qui georgi⁹. Hic mibi miser. Būtū qui se iuuare nō possunt quomō te iuuabūt. Prat⁹ nimis Dacian⁹ dixit alexandrie yroni sue. Deficiens monarqa ab hoc bomine superauit me cerno. Cui illa. Tyranne crudelis. nūqd nō dixi tibi sep̄uis ne xp̄ianis molestus es. q̄a deus eoz pugnat p̄ eis. et nūc scias me vel lefieri xp̄ianam. Stupescacis impator au. Ille nunqđ et tu seducta es. Et fecit eam per capillos suspendi. et flagellis durissime cedi. Quod cederet dixit georgio. Georgiū lumen veritatis quo putas p̄ueniā nondū baptisa

Sermo. XXI.

ta. Qui Georgi⁹. Nihil besites filia. quia effusio sanguinis tui baptism⁹ ubi reputabit et corona. Tunc illa orans ad dñm emisit spiritum. Sequentia vero die georgi⁹ taliter sententiam accepit ut prota civitate traheretur et post modum capite truncaretur. Oravit autem ad dominum ut quicunque auxiliu eius peteret. petitonus sue consequatur effectum. Divina autem vox ad eum venit dices quod si fieret ut oravit. Copesta autem oratione capitis abscissione martyrii columnam auctum. Dacianus autem cum de loco in quo decollatur est georgi⁹ ad palatium rediret. ignis de celo cecidit. et eum cum ministris suis dumpluit. Et sic patet quod protra diabolum pugnauit et vici. Quare meruit eternam gloriam. Unde bene dictum de eo. Boz. viij. Eo fortis est in fide. qua fortiter se tenuit et oesum missum videlicet aggressum parit victoriam. vñ bñ dñs georgius. qd iterptat sacer luctator. nā dñs a geor. i. lacr. et gion. i. luctatio qd lacer luctator. Unus Elmb. de eo in prefatione. Georgius fidelissimus christi miles in repudius filii dei est cotellus. unde et innumerabilis non formidabat tormenta. O felix dominus prelator qui non solum non plus ultra blanda repromissio ipsalis regni. verum etiam persecutor deluso simulacra in abyssum deiecit. Unus bene plauit bella domini. qd dicitur proueniens de eo. Esto vir fortis. Unus quodam tempore christiani ad obsidenda hierusalē gereret. quidam iuuenia speciosus cuiusdam sacerdoti a sacerdoti dicens ei sanctū georgiu esse ducē christianorum. Et monuit ut reliquias eius secū in hierusalem deportarent. et ipse cuzeis esset. Quo facto beatus Georgius armis albis induitus cruce rubea insignitus appuereis inuenit ut ppter secure accederent et cunctate obtineret. qd facio sacerdos nos occiderunt. Be s. marco Ser. XXI

Eo fortissimum beatiuarum ad nullum pauebit occursum. Idrouer. xxx. Motate charissimi. dicit enim Aris. in li. de naturis animalium. qd os sa leonis sunt duriora alijs ossibus. ppter ea qd unum os collidit alteri. i. ad invicem. percusso emicat igne. Hinc est qd leo ex maria firmitate ossium se sentiēs fortissimum. efficit ita au-

dar qd ad nullum occursum pauebit. Ideo dicit Leo fortissimus. Et notandum qd pleonē intelligit in sacra scriptura sancti marcus. Nam legit̄ Ezech. i. qd ipse ezechiel videt in spiritu quatuor animalia. quorum similitudo vultus eorum fuit facies bovis. facies leonis. facies bouis et facies aquile. Id est illa quatuor animalia intelliguntur quatuor euangeliste. Nam pfacie bovis. Beque in simone Jobanensis euangeliste in littera L. Unus Apocalyp. viij. Animal p̄mū simile leoni. secundum simile le vitulo. tertius habens faciem bovis. quartum simile aquile volanti die noctuq; dicentia. sanctus sancti sancti dñs deo omnipotēs. qui erat et qui est. et qui venturus est. Unde Greg. super Ezech. Quatuor facies sunt vni. qd si requiras qd mattheus de incarnatione domini sentiat. Hoc sentit qd lucas marcus et Jobanensis. Si quid marcus. Euangelistarum ergo facies ad humilitatem domini pertinet qd omnipotēs dei filius dominum nostrum Iesum christum omnes concorditer predicant. Unus notandum qd sanctus Marcus copa leonis ppter quoniam nobiles portiones eius qd sanctus Marcus spūaliter in se habuit. Id haec portio leonis est prudētia. Nam dicit Ursus. in li. vt s. qd leo pcul videt venatores et cognoscit eos. nā vestigia sua cū cauda prudēt delet et regit ne a venatoriib; capiat. id est prudēs. i. pcul videt ut puidet. Sic s. marcus fuit prudēs. i. pcul videns cū celestia videt et cognovit. et a scio petro magistro suo audiuit et didicit. Ideo rogat scripsit euangelicā doctrinā. sic legit̄ in vita sua. Legit enim Marcus euangelista electus dei et pter apostoli baptismate filius atque summa dei discipulus. sacerdotium agens in israel. sum carnē levita qd erat magnus genitus puerus ad fidem christi omnides in eo qd generi suo debet et christo. sum levita. qd levita. sed cū san. petro apostolo romā pfectus. Unus at euangelium ibidē portaret fidei qd erat romerogauerunt b. marcus ut ad ppterū mēoriā fiduciū scriberet euangelium qd ille ut ex ore magistri sui scripsi pte. audierat. fidelis stilo scripsit. pter at illud diligenter examinans ubi oīb; plenū sperit appbaut. Et ut dicit clemens i. vi. li. informationū ecclie omnib; fidilib; legēdū sua autoritate dedit. Ut dēs at sanctus pter marcus constanter in fide

De sancto Marco

ipsum aquilegiā ciuitatē destinavit. ubi ipse
ita sapienter & fideliter verbū dei predicauit.
& gentes docuit quinnumerabiles multitudi-
nem gentium ad fidē xp̄i cōuerit. ac euā gelūz
suum ibidē similiter p̄scripsit. qđ quidē bodie i
aquilegia ciuitate ostendit. & magna deuotioē
reservat. Landē beat⁹ M̄arc⁹ quendam aq
legiensem ciuē noīe Ermogorā quē ad fidez
cōuerit romā ad sancū M̄arc⁹ duxit. ut eum
in ep̄m aquilegie p̄scraret. Suscepito itaqz
Ermogoras pontificat⁹ officio cū aquilegi
ensem eccliam optime gubernasset. Deinde
ab hominib⁹ capit⁹ ibidē martyrio corona
tur. Et sic patet quō sanct⁹ M̄arc⁹ fuit pru
dens. cū sic prudēter docuit & euangelū con
scripsit quare magnū p̄plū ad xp̄m p̄uertit
Unū bene pōrest dicere illud ps. Bocebo in
quos. i. gentiles q̄ idola adorabāt & creatorē
celi & terre negabāt. vias tuas. i. veritatem sa
cre scripture. & ideo impij ad te cōuententur.
Quare bene dicit⁹ M̄arc⁹. M̄ā marc⁹ inter
ptatur cert⁹ in doctrina. quia doctrinā euā
gelij sui tradidit certam sicut a magistro suo.
petro didicit. Unde poterant dicere illud Ioh
bel. iij. Erultate & letamini in dñō deo vestro.
quia dedit ūc. Secunda conditio leo
nis est rectitudo in incessu. M̄ā dicit Eristo.
ut supra q̄ leo semp anteponit pedē dext̄ q̄a
dignior est sinistro. In pede enī dextro intel
ligunt celestia & virtutes. in sinistro terrena et
vicia. Tuncenī quis rectū ordinē seruat cū
digniorē rem min⁹ digne p̄ponit. Igitur q̄
leo pedē dextrū p̄ponit sinistro bene p̄uenit.
beato M̄arc⁹. quia celestia & virtutes terre
nis p̄posuit. Qualiter enī hoc fecerit p̄z mul
tipliciter. quoꝝ tantū vñū dico. Legit enim
q̄ post pdictia sanct⁹ M̄arc⁹ a sancto petro
ad alexandriā missus est. & ibi p̄mis verbuz
dei pdicauit. Et sicut pdicauit ita fecit. exem
plo xp̄i qui vt dicit Actuū. i. cepit facere & do
cere. Sic beat⁹ M̄arc⁹ virxit in omnib⁹ vñ
tibus & sanctā vita duxit. & sic suo bono erem
plo mltos ad fidē & ad sanctā vitā inuitabat.
Unde in p̄mo miroitu suo in alexandriā
maxima multitudo in deuotioē & cōtinentia
& vita sancta adunata ē. Unū M̄apias Je
ropolitan⁹ ep̄s dicit q̄ M̄arc⁹ tāte docrie

& vite p̄tinente fuit vt omnes sectatores xp̄i
ad exemplū sui cogeret. Idei aut̄ damiani
de eo sic dicit. Tantā graz deus sancto mar
co p̄rogauit vt quos alerandrie ad fidē p̄uer
tit. mox p̄ p̄tinentia ac sanctā p̄uerationem
tanqz ad fastigū monastice p̄fectōis puola
rent atqz eos nō miraculis & pdicatione. sed
eximis exemplis puocabat. M̄apias ep̄s
etia ip̄m mire laudat dices. Late etiā humi
litatis fuit vt pollicē sibi amputauerit ne ad
ordinē sacerdotis posset humano iudicio p̄
moueri. veritatem dei dispositioē & sancti pe
tri autoritas preualuit qui enī in alexandria
episcopū ordinauit. Unde bene dicitur d̄ eo
illud ps. Bilexisti iusticiā. ppter ea ūc. scilicet
in episcopū. Quare iterū bene competit sibi
nomen marcus. quod interpretatur sublimis
mandato. Ipse enim fuit sublimis mādato
ratione p̄fectionis in vita. quia nō solū sua
uit mādata cōmunia sed etiā sublimia. Unū
potest dicere illud ps. Ad omnia mādata tua
dirigebar omnē vñā ūc. M̄ā Tertia co
ditio leonis est medicina. quia vt dicit Erist.
vt supra medicinalia ossa babet. Sic sanct⁹
M̄arc⁹ bñ cōparat leoni. q̄ & ipse fuit medi
cinis. cū opa sua fuerūt sanativa. Unū le
gitur cōsequenter. M̄ox aut̄ vt alexandriaz
est ingressus subito calciamētu ei⁹ est ruptū
atqz solū. Tides aut̄ marc⁹ quendam luto
rem vetera p̄suente. eidē tradidit calciamētu
ad reformandū. qđ cū ille faceret sinistrā ma
num grauiē vulnerauit & clamare cepit. vñ
de⁹. Quo auditō M̄arc⁹ lūtu fecit ex sputo
& manū eius vñrit. & p̄tinuo sanitatiē recepit
Tides bō ille tantā ei⁹ efficaciaz introduxit
illū in domū suā & q̄s esset & vñ veniret p̄cū
ciari cepit. Et ille se seruū dñi nostri iesu xp̄i
p̄fessus est. Cui ille aut̄ Gellem ego videre enī
Et M̄arcus. Ego eum tibi ostendā. Inci
piensqz M̄arcus xp̄um sibi euangelizare &
ipsum cū tota domo sua baptizauit. Audie
tes autem viri ciuitatis illius aduenisse qn
dam galileū qui deorū sacrificia contemne
ret ei insidias posuerunt. Quod M̄arcus
cognoscens hominem illum quem curauε
rat qui dicebatur Elian⁹ dei autoritate ibi
dem episcopum ordinauit. et ip̄e p̄tapolim

Sermo. XXI.

prexit. et ibide fidē p̄dicavit. Et sic p̄t̄ quō fu-
it medicinal. cū sic sanauit defecit. Un̄ dixit
xps Jo. xiii. Qui credit in me opa q̄ ego fa-
cio et ip̄e faciet. Un̄ sicut xps fecit lutū ex spu-
to et sanauit cecū a nanuitate. vt dī. Job. ix.
ita et sanct⁹ M̄arc⁹ ppter fidē quaz habuit.
Qd̄ cognoscēs dauid in spūscō dī. Medi-
ci luscerabit. i. sanabūt. et p̄f. tibi. i. credēt in te
¶ Quartā p̄dīo leonis ē audacia Biē ei
Elis. in li. vt s. q̄ aīal habēs mediocre cor est
magnanum et audar. et aīal bñs magnū
cor est timidū. vt patet i. alino et lepore. q̄ mai-
gna corda babēt ideo sunt timida. Cui⁹ rō ē
q̄a calor cordis in eis est modic⁹ et nō potest
implere magnū cor. sicut ignis modic⁹ pa-
calescit in magna domo. in pua vō multum
Sic calor naturalis in magno dilataſ et per-
sequens aīal min⁹ auder efficiſ. s̄ in leone
q̄ habet cor pūi. in quo calor naturalis mul-
tum feruet est multuz audar et absqz terrore.
ideo ad nulli⁹ pauebit occurſum z̄. Sic san-
crus M̄arc⁹ habuit pūi cor. a. humile. et iō
multū habuit de calore spūllanci. quareſu-
it multū audar. Un̄ legit p̄sequēter. q̄ cū pē
thapolum duob⁹ annis steriles eo q̄ popul⁹
ciuitatis alexādrie ei insidias posuerit. Ip̄e
cū magna audacia utez alexandriā rediſ et fi-
deles ibi multiplicatos iuenit. Idōtifices au-
tem idolor⁹ et reploz conabant eū cōphende-
re. Ut aut̄ in solēnitate pascali. s̄ in die pasce
ip̄emissam celebraret p̄uenirūt illuc omnes
et fune in collo ei⁹ missō ip̄m p̄ ciuitatē trabe-
bant ad loca buceuli. i. culture q̄ erat sub ru-
pib⁹ vbi erat ecclia p̄strucia. dicētes. Traha-
m⁹ bubalū. vt ut alias habet bucculū. i. cul-
torē ad loca buceuli. Carnes vō ei⁹ i terram
fluebāt et lapides rigabant sanguine eius. qd̄
sustinuit cū maḡ audacia. Et sic p̄z ei⁹ auda-
cia. Un̄ p̄t̄ dicere illud Idōbil. iii. Dia possū
in eo q̄ me p̄fortat. et illud p̄. Hā et si ambu-
lauero i medio vmbre mor. z̄. **¶** Qui-
ta p̄dīo leonis ē q̄ est fortissim⁹. Ad dicit. leo
fortissim⁹ best. Biē ei Elis. vt s. q̄ leo ē fortis-
sim⁹ i pectorē. sic marc⁹ fuit fortissim⁹ in pe-
ctorē. p̄ qd̄ intelligit cordis dilectionē quā habu-
it ad deū q̄ patientē sustinuit mortē p̄ eo. Ju-
xta illud Cai. viii. Fortis ē vt m. di. Qualiē

aūt ppter ip̄m i vā dilectōe pass⁹ ē oñdit. legit
ei q̄ postqz eū trabebat vespe facto miserunt
eū in carcere. i q̄ circa mediā noctē p̄mo āge
lica vīsiōe p̄fortat⁹ ē. Deinde ip̄e dñs ih̄bus xps
apparuit sibi. d. Idōx tibi M̄arc⁹ euā gelista
me⁹. noli timere q̄ ego tecū sū vteruā te. et ad
celestia reḡ te voco. M̄ane ergo facto funez
ut̄ i collo ei⁹ mutūt et buc atqz illuc eū p̄tra-
but exclamat̄. Trabite bubalū ad loca buc
culi q̄ erat sub rupib⁹ a. saxis. Ille at dū tra-
beret fortissime et patientē sustinuit et grās egit
dō. d. In man⁹ tu. do. p. s. m. Et h̄dices spūz
exalauit. Un̄ bñ vīficat de eo illd̄ Boz. viii.
Cert⁹ sū q̄ neqz mors z̄. Jōbñ d̄. marc⁹. q̄
interpretat̄ amar⁹ rōe acerbitat̄ pene. cuz sic
vbiqz p̄ ciuitatē tract⁹ fuerat. et int̄ h̄ormēta
spūz tradidit. Idōass⁹ ē viii. āno neronis q̄ ce-
pit circa ānū dñi. lvij. Ēt̄ p̄ pagani velle teū
cōburere subito aer turbat. grādo orit. tonis
trua ironat. fulguraqz coruscāt ita vt oēs pa-
gani fugerūt et scūz corp⁹ ibide intaciū reliq-
rūt. Xplani vō ei⁹ corp⁹ rapuerūt et ecclia cir-
om̄ reuerētia sepelierūt. Un̄no at dñi. cccclv
vij. sancū corp⁹ ei⁹ d̄ alexandria i venetas
trāslatū ē. vbi ecclia i honore scū marci mire
pulcritudis fabricata ē. Resert pe. damiani.
q̄ p̄ mortē ad italiā demū sit reuers⁹. vt trā
in q̄ datū ē sibie uāgelū scribere sacras reliq-
as ei⁹ mererēt possidere. Un̄ dicit. Brā es o
alexādria triūpbali sangne b⁹ purpurata. Je-
lix et tu italia th̄ela urob⁹ corp̄ diues effecta
¶ Circa ānos at dñi. mcccxi. ap̄d papias
qd̄a deuot⁹ frat̄ noīe iulian⁹ ordī p̄dicator⁹
infirmitate mortis laborās q̄ dū dormir̄; i le-
cto vidit san. mar. ad se venisse se iuxta lecuū
ei⁹ collocasse. et ecce vox sc̄iā ē ad eū. d. O mar-
ce qd̄ agis h̄. Et ille. Ad morientē illū accessi.
q̄ dō accepi⁹ ē. Et itey vox ad eū. q̄ reint̄ cete-
ros sc̄iōs marie tu ad eū veisti. et ille. q̄ spālē
deuotōz ad me būt. et locū vbi corp⁹ meū q̄
elicit sedula deuotōe visitauit. et iō venit eū in
hora ext̄ sui visitare. Lūc qd̄a s̄lban totam
domū impleuerūt. qb⁹ aut̄ marc⁹. q̄re buc ve-
nisti. Et illi. vt isti⁹ aīazī p̄spectu dñi p̄ntē
m⁹. Euigilās at p̄dīc⁹ frat̄ misit p̄ p̄redoz
m⁹ et oīa q̄ viderat recutās cū mltū gaudio ē
dō felicit obdormiuit z̄.

De rogationibus

De rogationibus

Sermo. XXII.

Sancte De^o, sancte

Sancte formis, sancte et immortalis, miserere nobis canit ecclesia. Notate charismi. dicit ei Alig. de doctrina christiana. quoniam nullus potest saluari nisi fuerit iustificatus. iustificari non potest sine meritis, merita habere non potest sine gratia. gratiam habere non potest nisi impetrat et petat. Et hanc sancta mater ecclesia ideo ex diuina revelatione ordinavit illas processiones quibus fideles debet gratiam dei impetrare. quae dicit ecclesia, sancte deus tecum. Dicit magister Iuli. iij. dis. viij. quod ex peccato miseria est. sicut fieri tempestates sive discordias sive sterilitates terre et hominum tecum. ut patet in sacra scriptura qualiter oia talia acciderant propter peccatum tecum. Ideo ordinavit ecclesia et sancti ut fierent letanie. i. rogationes quibus implorem dominum et omnes scientes ut liberent nos ab omni malo. Dicit enim Iohannes Damascenus. quod cum aposto lostantinopolim propter quoddam tribulationem letanie fieret. quidam puer dominus in celum rapitur est. et illud canticum. s. sancte deus tecum. communippe decantauit et mox omnes tribulatio cessauit in signum tecum. Q

Hoc est notandum quod in letaniis tria sunt. Primum est processio. secundum est crucis et verillorum portatio et canit panay pulsatio. tertium est dei ac omnium sanctorum iploratio quod notant per interpretationem illius termini letania. Hoc letania triplex vocatur. primo processio septiformis. secundo dicitur crucis nigre. tertio rogatio. Unde primo fit processio quod ordinata est ab ecclesia propter exemplum sancti gregorii qui in romae processione fecit propter magnum morbum qui invasit boves propter peccatum. Romanus enim ut legitur cum in quadragesima proximenter vixissent. et in pascha corpus domini receperissent. postmodum comedationibus ludis et luxurie frenar laxabantur. Ideo quod dominus provocat pestem maxima in eos misit quod tam scilicet ut boves in via. mensa. ludis. et colloquijs subito morerentur. ita quod cum aliquis sternutabat. sepe cum ipsa sternutatio exspuma eralabatur. Tunc cum aliquis aliquem sternutare audiuisset statim accurreret dixit deus te adiuvet. Et inde ab hoc processu seruat ut cum aliquem sternutare au-

dum dicimus deus te adiuvet. Et cum aliquis ostendebat frequentem subito emulit spumam. Unde cum aliquis se velle ostendere sentiebat continuo signum crucis sibi impetrare ex ordinatione festinavit. Et huius suetudo sicut usque modo seruat. Qualiter autem huius pestis ortum babuit. regre in vita sancti Gregorii. Hec autem processio de septiformis. Ideo quod sancti gregorii processiones quas fecit propter sepius ordines disponebat. Hoc in primo ordine erat omnes clerici. Et in secundo omnes monachi et religiosi. In tertio sanctemoniales. In quarto oes infantes. In quinto laici. In sexto vidue. In septimo pugnare. Sed quod modo non possumus in numero plonay supplem in numero letaniarum. B. Hec autem letania seu processio de maior. quia a magno Gregorio papa in urbe romana instituta est. et anno ab ecclesia seruat in festo sancti Marci propter pestilentiam. Hoc est letania minor quod fit tribus diebus annualiter a cessionem quam beatus Adamarius episcopus viennensis ante institutionem primae instituit tamen Leonis imperatoris. s. Anno dominicccc. Iunij. que dicitur letania minor quod a minori est instituta. Qui causa est. Hoc apud viennensem terram frequentes et maximi terremotus siccabant quod domos et ecclesi as plurimas subuertebant. Unde et in die passus eius accidit quod ignis de celo cecidit et palatium regis concremantur. Aliud etiam mirabile accidit. Hoc permissione dei propter peccatum de mones lupos et alias feras intrauerunt et nullos timetates non soli per vias sed per ciuitates publice decurrebant. et passim pueros et senes viros et feminas deuorabant. Cum igit tantum dolorosi casus quondam fierent. predictus episcopus duanum ciuium indixit. letanias instituit et sic predicta tribulatio perquievit. Unde statutum est ab ecclia ut hec letania universaliter obseruaretur. Et quando cum quodcumque aliqua tribulatio accidit propter tuum fratrem processio in qua deus placet. Sic nos debemus facere processiones tecum. Unde hoc cognoscens papa in spuano dicit. Venite adoremus et processum a domino beato plorem coram domino sancto processione. qui ipse est dominus noster tecum. Hic potes notare ordinem processionalis secundum ordinem sancti gregorii. ut papa applicando spumam significat tecum. S. Secundo fit crucis et verillorum portatio. in letania secundo de crucis sunt. nam in signum meritoriate stragalaria

Sermo. XXII.

z cruces velabat facias. In letania sc̄ti greḡ. nigris vestibus induebantur signum pnie. Unde notandum quod in hac processione debet quod fieri. Primo pulsante campane ut demones in aere caliginoso morates quod sepius tenebates cōcitant territi fugiat. Hā sicut rex in suo exercitu habet insignia regalia. sc̄. tubas. sic xp̄s in sua ecclia militate habet campanas et tubas. Unde sicut aliquis tyrannus valde timeret quod alicuius potenti regis sui timici tubas in sua terra audiret. sic demones qui in isto aere caliginoso morantur hā in eū derutū sunt. ut dicit magister vobemēter metuunt quod tubas xp̄i sc̄. campanas sentiunt pulsori. Et ista est specialiter una ratio quare ecclia consuevit pulsare campanas quando tempore statē concitari videt. ut sc̄. demones qui hoc faciunt. tubas eterni regis audiant et sic territi fugiant. et a tempestatibus cōcitate conquiescant. Alia etiā ratio est ut campane si deles admoveant ut per instanti periculo orationi insistant. Secundo crux defert. quia est signum summī regis. quod demones valdū timent. Unde dicit Chrysostom⁹. Signum dominicū ubiqz demones viderint fugiunt timentes baculū quo plagā receperunt. Exemplū huius Requie inuentiois crucis. Hā Unde hec est ratio quare in quibusdam ecclesijs crux de ecclia trahit tempore statū et opponit tempestati. ut sc̄. demones videant signum eterni regis. et territi fugiant. Quare figura nobis in baculo ipsius David cū quo vicit inimicū. Requie Georgij. Unde dicit Digenes. Null⁹ demonū prope stare poterit ubi signum crucis fuerit times gladium in quo deiect⁹ est. Unde dicit Cassiodor⁹ in libro collationū sanctorū patrum. Crucifixum xp̄i fideliter insignitus stabo imperterritus contra omnes imper⁹ et insultus demonū. Tertio vexilla portatur propter representandā victoriam resurrectionis. Unde sic christus potenter resurrexit a morte et ab omnī miseria. ita et nos resurgamus ab omnī miseria et peccato. propter quod nobis occurserunt omnia mala. et sic etiam vincamus potenter eū scilicet diabolū qui non est ita fortis contra nos sicut fuit. Unde in aliquibus ec-

clesijs et maxime gallicanis consuetudo habetur quod quidam draco eū longa cauda intata plena palea vel aliquo huiusmodi in letanij minoribus que sunt tribus diebus ante ascensionē domini. duobus primis diebus ante crucē portatur. et tertio die cum cauda vacua post crucē desertur. Id est quod significatur quod in prima die ante legē. et in secunda sub lege dyabolus in hoc mundo regnauit. In tertia autē die sc̄. tempore gratiae per passionē christi de suo regno expulsus ē. Quar to candele portantur quod significat quod nos in processione Iesum christū in cordib⁹ nostris devote portare debemus. Nam per ce reum accensum significat Iesus. Requie in sermone purificationis circa finem. Quinto reliquie baulanē ut omnia nociva expellantur et extinguantur quecumqz sint et salutaria et prospera eveniant. Unde in signum huius legit in vita sancti Gregorii. Requie in sermone ibidem. L Unde figuratur nobis conuenienter in processione quam fecit rex David portando archam domini cum iubilo in ciuitate David. ii. Begum. p. Dicitur enim quod David cōgregavit omnes electos israel ut adducerent archam dei super quam inuocatū est nomen domini. Cumqz tulissent eam David et omnis israel ludebat coram domino in omnib⁹ lignis fabrefactis et cytharis et lyris et tympanis et sistris et cymbalis. Et diuertit eam in domū Obededom gethei et habitavit archam domi in domo obededom gethei tribus mensibus. Et benedixit dominus obededom et omni domū eius propter archam domini. Sic moraliter et. Tertio fit dei acomiū sanctorū imploratio siue rogatio. Ideo dicitur letania. id est. rogatio. Unde dicit Jacobus in can. c. v. Tri statutur aliquis vestrum. oret. Confirmat quis in vobis inducat presbyteros ecclie et orent super eum. et oratio fidei saluabit infirmum. Unde ecclia in letania tangit omnia mala que possunt accidere hominibus ut pareat iniuenti. Et ideo implorat gratiam dei aci tercessionem omnium electorum. dicens. Pater de celis deus. miserere nob̄. Sancta trinitas p̄n⁹ deus. miserere nobis. Sancta maria ora

De sancto philippo et iacobo

pro nobis. Sancta dei genitrix ora pro nobis
Et prosequenter rogat patriarchas, prophetas
angelos, apostolos etc. Et in fine dicit, omnes
sancti et sancte dei, ora pro nobis. Quod tunc fa-
ciunt. Et hoc cognoscere possemus in spiritu sancto dicit
Pro hac scilicet petitio orabit ad te super deum
omnis sanctus. Ipsi enim omnes intercedunt
pro nobis, et sic per eos suffragia faciliter possumus
dei misericordiam et gratiam impetrare. Cuius ex-
emplu habemus. Beatus enim sanctus etc.

De sancto philippo et iacobo

Sermo. XXIII

Annum sunt amici tui deus, numis, fortis;
tus est pater eius, pater pater, pater pater. Mortate
charillimi, dicit Lullius quod honor est exhibitus
reuerentie in testimonium virtutis. Hinc est ei
quod virtuosi sancti et apostoli philippus et Iaco-
bus habuerunt illam virtutem quod deum dilexerunt su-
per omnia. Ideo in testimonium huius virtutis
deus exhibuit eis reuerentiam honoris, quod pater,
bene ostendit in verbis predictis dices. Namis
honorati sunt etc. In quibus quidem verbis tria
notantur in quibus sancti tripli commendantur
Iudicium est spealis dignitas, quod notatur
cum dicit. Quod namis honorati sunt etc. Se-
cundum est ipsorum familiaris amicabilitas, cum
addit, amici tui deus. Tertium est salutaris felici-
tas, cum excludit, namis fortis est pater, pater.

Video primo quod in omnibus promissis nota-
tur spealis dignitas istorum apostolorum, cum deus
deus namis fortis. Sunt circa quod notandum quod
dominus istos apóstolos multipliciter honorificauit
in scriptura, quod ipse
honorificauit suos electos. Legit enim in veteri
testamento quod deus honorificauit duos in ve-
teri testamento multipliciter. Secundum Moysen et Aaron
fratres eius. Sic Christus in novo testamento ho-
norificauit philippum et Jacobum quod propter suas
laudabiles condoniones ab eo honorati sunt.
Unde figurantur pro Moysen et Aaron. Nam per
Moysen intelligitur sanctus philippus, quod Moyses
interpretatur assumptus de aqua, et significat san-
ctum philippum quem assumpsit dominus de aqua.
ut legit Actus viii, quod quidam vir ethiops et eu-
nuchus Candacus regine venerat adorare in-

bierusalē et revertebat sedens supra currū su-
um legemque Isaiae prophetā scilicet. Lanque ovis
ad occisionem ducitur, et sicut agnus coram dentate sine voce, sic non aperuit os suū. Di-
xit autem spūs philippus. Surge et vade ad viam
quae descendit ad bieralem in gazam. Qui abiit
Lucius dixit ad philippum quoniam erat via eu-
nuchi. Aldunge te ad currū istū, quod fecit.
et audiuit eunuchū legente prophetā. Et dixit.
Idcirco ne intelligis quod legis. Cui eunuchus
Obsecro te de quo dicit. Philippus vero respondit.
De Iesu, et dixit sibi multa de fide, et sic pue-
nerunt ad quandā aquā, et ait eunuchus. Ecce
qua baptiza me. Cuius philippus. Credis.
Qui ait. Credo de filio esse Iesum. Et descendit
eum paterque in aquā philippus et eunuchus.
et baptisauit eum. Cum autem ascendisset de aqua spiri-
ritus domini rapuit philippum, quare bene figura-
t pater Moysen, qui interpretatur, qui etiam ipse fuit as-
sumptus de aqua pater filia pbaraonis, ut Ex-
odus iij. **X** Isti tandem honorauit domi-
nus sicut Moysen. Honorauit autem dominus
moysen tripliciter. Primum in hoc quod fecit eum
nuncius et seruum suū ad regē pbaraonē dice-
re ei. Bimitte populu meū ut sacrificet mihi
in deserto, ut habeat Eros viii, quod fuit Moysen
magnus honor. Sic honorauit Christus sanctum
Philippum in mysterio suo, sicut habebat Jobā.
xii. Inte sex dies pasce venit Jesus bethani-
am ubi Lazarus fuit mortuus quem suscitauit
Jesus. Fecerunt autem ei cenā magnā ibi et ma-
ria ministrabat. Lazarus vero erat unus ex dis-
cubentibus cum eo. Cognovit autem turba mil-
ta ex iudeis quod illic est, et venerunt non propter
Jesus tantum, sed ut lazary viderent quae susci-
tauit a mortuis. Erant autem gentiles quodam ex
bis qui ascenderunt ut adorarent in die festo.
Huius ergo accesserunt ad philippum et rogabant
eum dicentes. Domine volumus videre. Philippi-
pus vero dixit Iesu etc. Itē legit Job. vi. quod q
dam vice venit magna multitudo ad eum, scilicet
Iesum. Cumque subleuasset oculos Iesus et vi-
disset quod multitudo maxima venit ad eum dicit
ad philippum. Unde ememus panes ut man-
ducemus hi etc. Unde bene dicunt Christus Isaiae. xliv.
Ecce seruus meus suscipiat eum, electus meus
etc. Secundo in hoc quod fecit eum potentem i-

Sermo. XXIII.

sanando. Hā legit Mumeri. xxi. q̄ filii israel dixerūt ad Moysen. Cur eduxisti nos dēgi pro ut moreremur i solitudine. Beest panis nō sunt aque. Elia nostra iam nauseat super cibo isto leuissimo Quāobrem misit dñs in populū ignitos serpētes zc. uic dixerūt moy si. peccauim⁹. q̄ locut⁹ sum⁹ p̄tra dñm D̄ra ut tollata nobis serpētes. Drauit Moyses p̄ populo. Et locut⁹ est dñs ad eū. Fac serpētem eneū ⁊ pone eū p̄ signo qui p̄cussus aspererit eū viciet. Fecit ergo moyses serpentem eneū ⁊ posuit p̄ signo ⁊ aspiciētes sanabant. Sic xp̄s fecit Ioh̄bi. potente in sanando. Hā legit q̄ ipse cōtra flatū draconis quo populus inficiebat p̄cepit statuā p̄fringere et draconi ut recederet ut popul⁹ sanaret. Un̄ dic̄ Iesu Idbili po ⁊ ceteris apostolis Jobā. ruij. Qui credit in me ope que ego facio zc.

V **C**ertio in hoc q̄ manifestauit libi gloriam tuā. Legit enī Exo. xxvij. q̄ Moyses dixit ad dñm. Ostende mihi gloria tuā. Bñ: dit. Ego ostendā tibi omne bonū. Sic xp̄s honorauit Idbili p̄pū cū libi dirit qn̄ philippus petiuit ut habeat Job. viii. Dñe ostende nobis patrē ⁊ sufficit nobis. Dixit Iesu Idbili p̄pē q̄ videt me videt ⁊ patrē. Qd̄ emagna gloria. nā qui videt deū videt omnebonum. Quare bñ dicit ps. versum thematis. Hām honorati sunt zc. **S**ecundo p̄ Aarōn intelligit sanct⁹ Jacob⁹. Hā aaron int̄ pretat mons. ⁊ bñ significat sanctū Jacobū. Hā sicut mons est magn⁹ rōe quantitat⁹. sic Jacob⁹ fuit magn⁹ rōe nois sui. Glocat enī Jacob⁹ alphei. Jacob⁹ frater dñi. Jacobus mino. Jacob⁹ iust⁹. Idūmo vocat Jacob⁹ alphei nō tantū q̄ fuit fili⁹ ei⁹ sed et p̄m interpretationē. Alpheus enī interptat doctus siue documentū. sic iacob⁹ dicit iacob⁹ alphei. i. documēti vel docti. Hā fidē xp̄ianā docuit ⁊ suā doctrinā a sp̄lancio recepit sic ceteri. Unde Actuū. ii. Repleti sunt oēs sp̄lancio. Secūdo vocat iacob⁹ frater dñi rōe similitudinis. Ipse enim fuit similimus xp̄o adeo ut pleriqz in eoz specie fallerent. Unde cū iudei ad capiendū xp̄m p̄geret acceperūt signuz osculi a iuda q̄ xp̄m a iacobo optime discernebat. Unde neforte iacobū in p̄sona

christi caperet. iudas dedit eis signum dices. Quēcūqz osculat⁹ zc. Un̄ in signū hui⁹ silitudinis desiderabat Ignaci⁹ videre eū. Un̄ scripsit in ep̄la sua ad Jōhem euangelistam. Si licit⁹ est mihi apud te ad hiersolime p̄tes volo ascēdere ut videā illū venerabile Ja cobū qui cognomiat iust⁹. quē referut christo ielu simulimū facie. vita. ⁊ modo querlati onis. ac si eiusdez veteri frater esset gemellus. Quēdicit. si video. video ⁊ ip̄m Ibm xp̄pm sim oia corporis ei⁹ lineamenta. Tertio vocat Jacob⁹ minor ad differentiā iacobi zebedei. Hā q̄zuis esset p̄o natus. tamē est vocatus ad aplatū posterior. Un̄ i q̄busdā regionib⁹ ille q̄ prior ingredit̄ maior dicit. ⁊ qui posterior. minor. licet sit p̄o ⁊ maior etate. Quarsto vocat Jacob⁹ iustus ppter excellentiam sanctitatis. Un̄ de ei⁹ sanctitate dicit Hieronim⁹ ⁊ legit in ecclasticis historijs q̄ in vte ro matris fuit sanct⁹. vīnū ⁊ sicerā non bibit carnes nunqz māducauit. ferrū in caput ei⁹ non ascēdit. nūqz attōlus est. oleo nō est vīctus. balneis nō est vīsus syndone. i. veste līnea semp fuit indut⁹. ⁊ veste lanea nō vtebatur. toniens in orōne genua flexerat ut callos in genub⁹ sicut in calcaneis habere videret. Idrō bac incessibili iusticia appellat⁹ est iustus. Hāc sol⁹ inter apostolos ppter nimiaz sanctitatē suā p̄mittebat intrare i sancte sanctorum causa orōis nō tñ immolatiōis. Jōmerito cōpetit libi illud Ecc. xlvi. q̄ fuit magnus s̄m nomē el⁹. q̄rebñ significat p̄ aarōn. Un̄ honorauit eū xp̄s sicut domin⁹ aaron.

Z Sed est notandū q̄ dñs honorauit Aarōn tripli. Idūmo in dignitate sacerdotali. nā ipse fuit p̄mus pontifex in veteri testamento. Un̄ legit Exo. xxvij. q̄ dñs dixit ad moysen. Ap̄plica ad te aaron fratrē tuum ē medio filior̄ israel ut sacerdotio mibi fungatur. faciesqz vestes sibi sanctā in gloriā et de cōrem. in q̄bus vestib⁹ sanctificat⁹ ministret mibi. Sic sanct⁹ Jacob⁹ in nouo testamēto fuit p̄mus ep̄pus elect⁹ ⁊ ordinat⁹. qd̄ fuit magn⁹ honor. Un̄ legit q̄ inter apostolos p̄mus fuit q̄ missam celebravit in hierosolimis. Hā ppter excellentiā sue sanctitatis apostoli būchonore sibi fecerūt q̄ p̄ ascensionē

De sancto philippo et iacobo

domini ipsum in epum bierosolimis elegērunt tanq; a deo vocatus et ab apostolis electus. Nam dicit apostolus ad Heb. v. Nec q; q; sumit sibi honorē sed q; vocat a deo tanq; Elaron. Quare bene dicit de eo illud Eccl. xliij. Ecceacerdos magnus scilicet Secundo in diuinali cura et solicitudine. Nam ipse deo met habuit curā de eo. Unde legitur Exod. xxix. q; domin⁹ dixit Moysi. Aries ē celebra tōnis tolles et coques carnes in loco sancto quibus vescet Elaron. Omnia q; precepi tu bi facies sup Elaron. Sic r̄ps babuit curam de sancto Jacobo cū met apparuit sibi dices ut comederet. Unde legit q; postq; comedit cum xp̄o et alijs discipulis de agno paschali in cena dñi. itc ut dicit Hieronim⁹ et Josephus. Jacob⁹ fecit votū se non comedetur donec videret dñm a mortuis resurgentem. Unde in ipsa die resurrectionis apparuit ei dominus et eis q; cū eo erant dices. Ponite mē sam et panē. deinde panē accipiens benedixit et dedit Jacobo isto dices. Surge et come frater mi. q; filius bois a mortuis resurrexit. Tertio in pfectō filiali. Nam pfectō filiorū deus est orare p̄ plequentibus teste xp̄o Matth. vi. Orate p̄ plequentibus et calūniantibus vos ut sitis filii patris vestri. Ad illam pfectōne vocavit deo in veteri testame to Elaron. quia ip̄e orauit. Unde legitur Num. xvij. q; ois multitudi filiorū israel murmurabat contra moysen et aaron. ita ut ouret seditio et tumultus increaseret. Dixitq; dominus ad moysen et aaron. Recedite de me die hui⁹ multitudinis etiā nunc delebo eos. Unq; iacerent in terra cucurrit Elaron ad mediā multitudinē quā iam vastabat incēdium et stans inter mortuos et viventes pro populo deprecat⁹ est. et plaga cessauit. Fuerunt aut qui percussi sunt. ruij. milia boium et septingenni. Sic in nouo testamēto boni ratius est a xp̄o iacob⁹ in filiali pfectōne ita q; orauit p̄ psecutorib⁹ Unde legit q; cum laudaret p̄cumbens sup genua dixit. Rogo te dñe dimittē eis quia nesciūt quid faciunt. Et sic patet qualiter sunt honorati. Ideo dicit thema. O deus numis honorati zc. Secundo nota in verbis pmissis iploz

familiaris amicabilitas. cū addit. amici tui. Circa qd norandū q; dilectō istorū apostolo rum Idibili⁹ et iacobi fuit magna. q; pp̄ter xp̄m mortui sunt. qd est signū vere dilectōis Unde dicit xps Job. xv. Maiorē bac dilectionē zc. Certe fecerūt isti apostoli. Qua liter aut passi sunt p̄ xp̄o ostendit in legenda eoz. Legit enim q; cū lance Idibili⁹ xx. annis p̄ sybiam pdicasset a paganistēs et ad im molandū idolis cōpelletur. Tūc subito qui dam draco magn⁹ de statua vel de subbase statue martis ubi Idibili⁹ debebat imola re exiit. et filiū p̄tificis qui ignē ministravit in sacrificio interfecit. et duos tribunos quorum ministri babebat Idibili⁹ in vinculis tinxit. ceterosq; fetore flatus sui adeo infectit. ut omnes morbidi redderent. Dixitq; Idibili⁹. Credite mihi et statuā illā confringite. et in loco eius crucē domini adorate ut infirmi vestri curētur et mortui suscitentur. At illi qui cruciabantur clamabāt. Fac ut sane mur et idolum cōfringemus. Tūc Idibili⁹ dracōnī p̄cepit ut in locū desertū discederet. ita ut nulli omnino noceret. Qui statuū recessit et ultra nō comparuit. Tūc Idibili⁹ omnes sanauit et illis trib⁹ mortuis vita restituit. et sic uniuersis credentib⁹ per pñū annū eis pdicauit. Et ordinauit eis p̄bysteros et diaconos quib⁹ ordinatis et multis ecclesiis cōstruciō ipse per reuelationē in asyam venit in ciuitatē Ieropolim. Ibiq; bereslim hebionitaz dicentū christuz carnē fantastam assumptissē extinxit. Erant autē ibi due sacratissime virgines p̄ quas dominus multos conuerit ad fidēm. Idibili⁹ autē ante se ptem dies sui obit⁹ omnes episcopos p̄bysteros et diacones conuocauit. eisq; dirit. Hos septē dies deus mihi concessit pp̄ter admōnitionē vestram. ergo memores estote domini nostri Iesu xp̄i. et state viriliter Domin⁹ autem cōplete p̄missum suū et corroborē ecclesiā suā. Hec et similia eo predicante cū erat annoz. lxxxvij. infideles ipsum tenuerunt et cruci ad instar magistri sui quez predicabat affixerunt. Et sic ad dominū migravit. Unde potest dicere ad Gal. ij. Christo confixus sum cruci zc. Isidorus dicit q; enā lepidat⁹

Sermo. XXIII.

suit, et iuxta eum duos predicte virgines, una ad dextris et alia a sinistris eccl. B. De sancto Jacobo vero legitur quod septimo anno episcopatus sui cum apostoli addiebat paschabierum, solumvis conuenissent, interrogante eos Jacobo quanta per eos dominus fecisset ipse coram eis referebant. Cum autem septem diebus Jacobus in templo predicasset coram caypha et aliquibus iudeis, et iam prope erat ut baptizari vellent, repete quidam templum ingrediens clamare cepit. O viri israelite quid facitis, cur ab iustis magis vos decipi patimini, et in tantum populum concitauit ut apostolos lapidare vellent. Et ascendit homo ille super gradum ubi sanctus Jacobus stetit et predicauit et precipit auicenz deosum, et exinde plurimum claudicauit. In anno autem tricesimo episcopatus sui iudei vindictantes quod Iuda non possent occidere eo per cesarem appellasset et romam missus fuisset, tyrannidem sue persecutionis in Jacobum conuerterunt et puererunt a deo dicentes. Oramus te ut reuoces populum, quia ipsi errant in Iesu putantes quippe sit Christus, deponamus ergo te ut persuades omnibus conuentibus in die pasche de Iesu, quia iustus es et proximam non accipis. Statuerunt ergo illum super pinnaculum templi et voce magna clamauerunt dicentes, Tirocum iustissime cui omnes nos obtemperare debemus quoniam errauimus post Iesum qui crucifixus est, enim cia nobis quid tibi videtur. Tunc Jacobus cum magna voce respondit. Quid me interrogans de filio hominis ipse sedet a dextris parentis in celis, et est venturus iudicare viuos et mortuos. Hoc audientes christiani gaui sunt et libenter eum audierunt. Id barisi autem et scribere dixerunt. Nam fecimus tale testimonium Iesu prestare, sed ascendamus et precipitemus eum deosum ut ceteri terreat et ei credere non presumat et simul voce magna clamauerunt dicentes. O o iustus errauit. Ascenderunt ergo et precipitauerunt eum, Cum ergo precipitassent eum lapidibus ipsius obruerant dicentes. Lapidemus Jacobum iustum. Qui cum lapidaret non solu mori non potuit sed periculans super genua dixit Hugo te domine dimite eis quia nesciuimus quod faciunt. Tunc unus ex sacerdotib[us] clamauit,

Marcite quid facitis hic iustus per nos bis orat quem lapidatis. Tunc unus ex eis parvus fullonis accipiens, id est Eyn Stecken deo bruchen ferber oder bleycher valido ictu caput eius impetravit et cerebrum excussit, talique martyrio migravit ad dominum. Et sic patiente qualiter exposuerunt vitas pro Christo ex vera charitate. Unde veraciter dicere possunt illud Romanorum, dicitur. Quis separabit nos a caritate Christi tribulatio an persecutio an famae an nuditas an periculum an gladius, sicut scriptum est, quia propter mortificamur tota die, sed in his omnibus superaramus propter eum qui dilerit nos. Tertius sum enim quia neque mos neque vita tecum. Quare bene conueniunt eis ista duo nomina scilicet Philippus et Jacobus. Nam Philippus dicit a philos quod est amor, et ipso quod est super, quasi amor super nos quia tantu[m] dilerit Christum et celestia. ideo expulsit vita sua pro Christo. Unde canit ecclesia de iustis duobus in sequentia. Jacobus minor fuisse celus, et mit eym stecken. Sed Philippus a Iesu demum crucifigitur. Et sic prius eorum familiaris amicabilitas, quare amici tui deus tecum. Dico tertio quod in verbis promissis notatur ipso salutaris felicitas cum concluditur. Nam confortatus est principatus eorum, et gloria eorum in celo. Quanta ergo gloria et honore et principatus in eterna felicitate confortauerit et ditauerit ostendit Paulus ad Corinthon, quod cum petrus, cathedra petri B

De inventione sancte crucis Sermo. XXIII.

Qui me inueniet inveniet vitam et hauriet salutem a domino. Hoc dixerunt. Vnde. Hoc totate charissimi, verba ista inuenienter dicit sapiens in spiritu sancto in persona crucis sancte. Nam ut dicit Cassiodorus, quod crux est victoria Christi, de predatione diaboli, destructio inferni, reparatio celestis patrie, ac vita iustorum. Quare bene dicit. Qui me inueniet inveniet vitam. In quibus quidem verbis duo notatur. Primum est invenitio salutaris, quod notat cum dicitur Qui me inueniet inueniet vitam. Secundum est operatio

De inuentione sancte crucis

divinalia cū concludit. et bauriet salutē a domino. **E**nīcō primo q̄ non orat in verbis inuentio salutaris sancte crucis. Id est tria at signa ostensionis cruris sancta est inuēta. P̄mū signū ostensionis sancte crucis faciū est ab angelo. qui ostendit et dediſ ſeb̄ filio ade. Legit enim in euangelio Iacobem q̄ cum Elā infirmaretur. ſeb̄ fili⁹ eius portas paradiſi adiit. et oleū misericordie quo corp⁹ patris pungere ut sanitatem recipet postulauit. Eui apparens angel⁹ Michael ramusculū deligno in quo peccauit Elā tradidit ei dicens. q̄ quando facheret fructū pater ei sana retur. Moli ergo laborare nec flere pro oleo ligni misericordie obrinēdo. quia nullaten⁹ illud assequi poteris nisi quādo completi fuerint quinq⁹ milia annorum et in sexto millennio tūc venies super terrā di ſilius xp̄s qui sanabit patrē tuū. Qui rediens et patrē mortuum inueniens. ipſum ramū ſup tumulū patris plantauit. qui in magnā arborez creuit. et vslq⁹ ad temp⁹ Salomonis p̄durauit Salomon autē arborē tā pulcrā considerās ipsam precepit p̄cidi. Et cū edificaret domū ſēc in domo eius locari. et tamē nunq⁹ potuit locari. quia aut excedebat longitudine aut defecit breuitate. Ob hoc indignati artifices ipsam reprobauerūt. et ſuper quindā lacū proiecerunt ut eſſet ponſ tranſeuntib⁹. Cum ergo regina ſaba veniſſa audire sapientiā Salomonis et predictū lignū vidisset quod erat ſuper lacū. vidit in ſpiritu q̄ ſaluator mundi in ligno ſuspendend⁹ erat. et ideo ſuper eum transire nolebat. ſed ipſumptuus adorabat et Salomoni intumabat q̄i illo ligno ſaluator mundi eſſet ſuspendend⁹. Salomon inde lignū ſuſtulit et in viſeribus terredimergifcit. Hoc ſtea probatica piscina ibi facta ē. vbi nathunnei hostias abluerūt. et non tantū propter deſcenſorū angeli ſed etiā ex virtute ligni infirmiti curabatur ibidē. Appropinquare autem die paſſionis xp̄i predictū lignū ſupnataſſe dicit. Quod cum uidei vidillent acceperunt et inde crucē dño parauerūt. **B**

Sed nota q̄ magiſter hiſtoriarū dicit q̄ ſancta crucis eſſet facta ex quatuor lignis. pes enim crucis erat de cedro. Cedrus eſt arbor alta et

natura eius eſt q̄ non putreficit in terra nec in aqua. et ideo fecerunt pedē crucis de cedro. eſtimantes eū nunq̄ deponendū ſed ſemper affixum. Spipes ſive longitudo de cypſiſlo. q̄ non ſentirent tranſeuntis putredinem crucifixi. Transversale ſive latitudo fuit de palma. Nam palma eſt signū victorie. ſicut legitur in veteri teſtamēto. q̄ ſi quis cepit vicitoriā de hoſtibus deberet laureari. id eſt. coronari cū palma. Sic iudei putabāt Chriſtum ſe ſuperaffe. ideo ponebant palmaz ſu per crucē pro latitudine. Coopertoriū ſive tabula in qua ſcriptū fuit Ielus nazarenus rex iudeorū. fuit de oliua. Oliua eſt ſignum pacis. Mā vt dicitur Genes. viii. q̄ columba que reuerta eſt ad Noe in archā portauit ramum oliue i signū q̄ ceſſaſſent aque et q̄ patet facta inter deū et homines. Sic iudei putabant ſe habere pacem. Mā multū timebant Ielum ſicut dicitur Jobis. xi. q̄ cuž ipſi au diuerunt q̄ chraſtus Lazaru reuilitauerat et alia miracula fecerat. propterea multi crediderunt in eū. ideo timebant ex hoc eis periculum imminere. quare conciliuz collegerunt. dicentes. Quid facimus. quia bi homi mīta ſigna facit. ſi dimittimus eū ſic omnes credent in eū. et veniēt romanī et tol. Et ſic putabant habere pacē quando Christus eſſet crucifixus. Et ideo in ſignū buiū ſecerunt coopertoriū de oliua zc. **E** Secundū ſignū ostensionis sancte crucis factū eū ab Helenā matre Conſtantini imperatoris que lignū sancte crucis ut hodierna die celebra tur inuenit. Unde nota q̄ illo tempore fu it congregata innumerabilis multitudine gentilium iuxta danubium volentes fluuiuz transire. et omnes regiones vslq⁹ ad orientē ſuo dominio ſubiugare. Quod vt Conſtantinus imperator comperit cōgregauit magnuſez exercitum et processit contra eos. Qui cuž vidit q̄ multitudine gentilium creuit nimio terrore concutitur. videns q̄ eſſet cum eis crastina die bellum cōmiſſurus. Sequenti igitur nocte ab angelo excitatur. et ut ſursum respiciat admonetur. Qui in celum aſpiciens vidit ſignū crucis ad orientis partem i celo. ex clarissimo lumine factū. habens bunc titulum

Sermo. XXIII.

aureis litteris scriptum. in hoc signo vinces hostes tuos. Et dixi Constantinus miraret quid hoc esset quia nondum erat christianus. Et sicut dicitur in historia tripartita Christus ei in eadē nocte apparuit cū signo quod ante exercitū ad bellum portaret. et sic vice regi. Qui celesti visione et Christi admonitione confortatus. crucē fecit et ante exercitū portari iussit. et sic irruens in hostes magnā multitudinem interfecit ac omnes in fugaz conuerit. Tunc Constantinus omnes templorum pontifices conuocauit. et cuius de hoc signum esset requisitus. quibus senescire decentibus quidā christiani aduenerunt. et ei sancte crucis mysterium et fidem trinitatis plenius narrauerunt. Qui tunc in christus credidit. sacrum baptismū suscepit a Silvestro papa. Adoratio autem imperatore Constantino filius eius Constantinus memor victore patris sui quam virtute sancte crucis habuit. matrem suā Helenam bierosolimā misit pro ipso crucē inuenienda. et cuz ibi venisset omnes iudeos per totam terram ad se congregari precepit. Iudei autē formidantes dixerunt ad inuicem. Quare putatis regia ad senos fecit congregari. Unus autem ex eis nomine Judas dixit. Scio quiam vult a nobis scire ubi sit lignum crucis in quo christus crucifixus fuit. videte ergo ne aliquis dicat. Sin autem certissime sciatis quod nostra euacuabitur et paterne traditiones destruenter. Zacheus enim avus meus prenunciavit patri meo Symconi. Et pater meus moriens dixit mihi ubi abscondita est. Et dixit mihi. Vide fili quando inquiretur crux christi manifesta eam anteqm patiaris aliqua tormenta. Nusq; enim extinc gens iudeoz regnabit sed illi qui christum adorant. quia ipse est dei filius. Cui dixi. Pater si vere cognoverunt patres nostri eum esse filium dei. cur eum crucifixerūt. Respondit. Non minus. quia nunqm consensi sed semper eis contradixi. Quia vero dicta et vitam phariseorum contradixit et reprobrauit ideo eū crucifixerunt. Ipse vero die tertia resurrexit et celos ascendit. In quem Stephanus frāt me

us credidit et lapidatus est. Vide ergo fili mi ne ipsum aut discipulos eius blasphemēs. Dixerunt ergo iudei ad Judas. Si regina de hoc quiescerit vide ne libi diccas. Cum ergo illi ante reginam stessent. et ipsa eos iterrogasset de loco ubi dominus crucifixus fuit. et ipsi nollent ei locum nec crucem indicare iussit eos omnes igne cremari. Et illi iumentes tradiderunt Judam dicētes. Domina hic optime nouit. Tunc illa Judam tenuit et dixit. Mors et vita tibi preposita est. elige quod vis. Ostende mihi locum ubi dominus crucifixus est ut crucē inuenire possim. Cui ille. Quomodo scire possum cum iam plus qzducenti anni sunt qd Christus crucifixus est et nondum nat⁹ fui. Cui regina. Per crucifixum fame te perimaz nisi mihi dixeris veritatem. et iussit eum prosci in puteum siccū et ibi fame cruciari. Cum ergo in sex diebus sine cibo mansisset septimo die se extrahī petiit et se crucem indicaturum promisit. Cum igitur extractus fuisset. ad locum cum regina iuit et orauit dicens. deus meus ostendem mihi lignum sancte crucis. Et cum orasset locus subito commouetur. et fumus aromatum muri odoris sentitur ita ut Judas amabibus manibus plauderet et diceret. In veritate Christetus es salvator mundi. Post hoc Judas precinxit se et fobit foriter. et pugnati passus fodiens tres crucēs inuenit. qd regine protin⁹ portauit. Et sic patet quomo do ab Helena sancta crux est inuenta.

Lterium signum ostensionis sancte crucis faciūt est per mortuorū resuscitationem. Unde legiūt qd cum tres crucēs in uente fuerunt et non poterant discernere inter crucem domini et latronum tunc posuerunt eas in medio ciuitatis ibidem gloriam domini prestolantes. Et ecce circa horā nonam quidam iuuenis mortuus deferebatur Judas feretrum tenuit. primaz et secundam crucem super mortuū posuit. sed nequaqm ille surrexit. Epionens autem tertiam crucē protinus defunctus rediit ad vitam. Legiūt etiam qd dyabolus in aere clamauit dicens. O Judas quid fecisti mihi. in contrariū Iu;

De inventione sancte crucis

de traditiori operatus es. Nam ille me suadet
te fecit proditionem. et tu meruente inuenisti
me crucem Iesu. Ideo illum lucratu*s* si amas
multorum. per te multas perdas. Ideo
illum regnabam in populo. per te et crucem
expello a populo. Ut utamen tibi vicez re-
pendam et contra te alium regem suscitabo.
qui fidem crucifixi deserens cum tormentis
te faciet abnegare crucifixum. Quod audi-
ens Judas nihil extinxit. sed constanter di-
abolo maledixit dicens. Christus te damnat
in abyssum eterni ignis. Id post hoc Judas
baptizatur. et defuncto episcopo iherosolimo-
rum. ibidem in episcopum ordinatur. et qui-
riacus nominatus est. Ut uero cum beata be-
lena clavos domini non haberet. rogauit epi-
scopum Quiriacum ut ad locum pergeret
et clavos domini quereret. Qui cum venis-
set et ad dominum preces fudisset. continuo
velut taurum clavi fulgentes in terra apparu-
erunt. Quos ille accipiens regine detulit. Ita
la autem genua figens in terra et caput inclinans
eos cum multa reverentia adorauit. Crucis
ergo partem belena detulit filio. partem ve-
ro thecis argenteis conditam reliquit in loco
clavos vero quibus dominicum corpus fue-
rat affixum portat ad filium. ex quib*s* ut Eu-
sebius cesariensis refert frena quibus uiteret
ad bellum composuit. et ex alijs galeam sua
armauit. Et postmodum Julianus apostata
ex eo quod sanctam crucem inuenit Quiria-
cum maximis tormentis interfecit cum ubi-
que signum crucis destrueret niteretur. Cepit
ergo Quiriacum predictum ad sacrificia iher-
osolaim inuitare. quod cum renuit dexteram
sibi abscondi precepit dicens. Hac manu scrip-
sit multas epistolas quibus multos a deo-
rum sacrificiis reuocauit. Qui dicit Quiria-
cus. In sensate canis. multum mihi profun-
sti. Nam priusquam in Christum crederez sepi-
us ad synagogas epistolas scripsi ut nullius
in Christum crederet. et ecce nunc scandaluz
corporis mei abscondisti. Tunc Julianus plu-
rum liquari fecit et in os eius infundi. Bein
delectum ferreum afferri et in eum Quiria-
cum extendi. et deluper carbones et salem et

ad ipem spargi. qui tamen immobiles pma-
sit. Quod videns Julianus dirit. Si non
vis sacrificare diis. salem duc te non esse chri-
stianum. Quod cum noluit facere Julianus
iussit foueam fieri et serpentes venenos im-
poni. et Quiriacum in mediis lactari. Tunc
serpentes continuo sunt mortui. Tunc Ju-
lianu*s* iussit in caldarium plenum oleo fer-
uenissimo eum muti. Qui cum in nullo les-
sus esset iratus Julianus iussit pecus eius
gladio perforari et sic martyrem Christi fecit.
Et sic patet tertium. Secundo di-
co quod in verbis premissis notatur operatio di-
uinelis cum concluditur. et bauriet salutem
a domino. Circa quod notandum quod chri-
stianus quatuor bona salutaria baurit a son-
te divine bonitatis per lignum sancte crucis
sem quod sancta crux habet quatuor brachia. si
fimum a dextris a sinistris et supremum. Ita
per que intelliguntur quatuor salutaria
bona. Nam per infernum brachium intelligi-
tur inferni fractio ac expoliatio. Ideo brachi-
um a dextris intelligitur demonum impug-
natio. Ideo brachium a sinistris intelligitur
infidelitatis et erroris extinctio. Ideo brachi-
um extremum sive supremum intelligitur celestis
paradisi apertio. Tercio ergo primo quod pri-
mum bonum salutare quod verus christianus p-
ropter sanctam crucem baurit a deo quod per in-
fernum brachium intelligitur est inferni expoli-
atio. Erat enim genus humanum propter pec-
catum in inferno captiuum. Juxta illud Isa.
v. Propterea ductus est populis captiuus
scilicet ad infernum. Et magister libro. viij. dis. ii
dicit. Homo iustitenebatur a dyabolo. quia
meruit per culpam. Sed Christus per lignum
sancte crucis fregit infernum et expolauit eum.
Quod psalmista cognoscens in spiritus an-
cto predixit. Eduxit eos de tenebris et umbra
mortis et vincula eorum dirupit. Sequitur
Contrivit portas ereas et vectes ferreos con-
fregit. Hic nota in euangelio Ilicodemus Re-
quie in sermone de resurrectione. Unde Isa
ie. xxiij. Ecce dominus a sportari te facies scili-
cet de inferno et sublevabit te. Coronans co-
ronabit te et mittit te in terram latam et spa-

Sermo. XXIIII.

ciosam. scilicet celum. Unde hoc pulcre figu-
ratur nobis Genes. xxxv. ubi dicit q̄ Jacob
dixit. In baculo meo transiū iordanē istūz
nuhī ante cū duabus turmis regredior.
Iher Jacob intelligitur Christus. Nam Ja-
cob interpretatur supplantator. et bene signifi-
cat Christū qui diabolū supplantauit resur-
gendo et infernū spoliando. Hic tuz baculo
suo. id est. cū sancta cruce transiū iordanē.
id est. fluuiū amare passionis sue. Hā iorda-
nis interpretatur humilis descendens. et bene
significat amarā passionem Christi quaz su-
stinxit in cruce. Iuxta illud Psal. ii. Hu-
miliavit semet ipsum fact⁹ obediens usq; ad
mortē morie autē crucis. Et sic cum duabus
turmis scilicet iudeorū et gentiliuz qui erant
captivi i lymbo regressus est ad patriā. Un-
de Zache. ix. Tu quoq; in sanguine testa-
meni tui eduristi vincos de lacu. Unde ca-
nit ecclesia. Crucē sanctaz subiit qui infer. cc.

H Secundo dico q̄ secundū bonū salu-
tare qđ homo propter sanctam crucem bau-
rita deo quod per brachiu a dextris intelli-
gunt est demonū impugnatio. Unde hoc co-
gnoscens psalmista in spiritu sancto dicit El
dextris est mihi. scilicet virtus sancte crucis
ne cōmouear. id est. vexer a dyabolo. Sequi-
tur. Propter hoc letatū est cor meum cc. Bi-
abolus enim mulū timet crucē. Ideo data
est nobis in adiutoriū. Iuxta illud Ezechiel
ix. Signa ihu super frontes gementium et
dolentū. id est. christianorū qui sunt signo
crucis signati. Unde cuz diabolus videt sig-
num sancte crucis timeret fugit. Exemplum
biuus legitur in legenda Cypriani et Justi-
ne. Legitur enī q̄ virgo sancta Justina do-
mino seruiente ecclesiā frequentauit. Elcladi-
us autē quidā scolasticus. videns virginēz
frequenter eunte ad ecclesiam exarsit in amo-
re eius. et cū nullo modo posiz pertingere ad
eam. rogauit Cyprianū pollicens preciū ut
arte sua magica demones inuocaret qui cā
in amore eius excutare possent. Cyprian⁹ au-
tem magus vocatis demonijs cepit agere ut
virginem Christi ei adducerent. Qui semel
bis vel tertio venientes ad sanctā Justinaz

nib⁹ apud illam suis deceptionibus valuer-
tunt sed signo sancte crucis repulsi vici re-
cesserunt. Cyprianus vero cū illoū virutez
aduersus virginē nequaq; valuisse videret
dirit ad dyabolū. Hic mibi quēadmodū vi-
ci estis a virgine xpiana. Cui diabolus. Bi-
cere tibi non possum nisi prius iures michi.
Tunq; Cyprianus illi iurasset. aut diabol⁹.
Evidi signū crucifixi et exiui. Cyprianus
dixit. Ergo crucifixus maior te est. Cui dyab-
olus. Etia maiorest omnū. Audiens Cy-
prianus virtutē Christi christianus effectus
est et pro Christo passus. Unde dicit Chrys.
Bequire in rogationibus. S. Unde dicit
in euangelio Illicodemi. quando Christus
ad inferos descendit exclamauerunt demo-
nes. Tici sum⁹ a te. Bequire in sermone d
resurrectione O. **I** Cetero dico opti-
tum salutare est infidelitatis et erroris extinc-
tio. Erat enī mundo in tenebris infidelitatis
et erroris constitut⁹. Hā aliq; adorabant so-
lem. aliq; lunā. aliqui idola. et sic errabat ido-
la adorando et a via veritatis declinādo. qđ
sapiens cōquerit Sap. v. Errauimus a via
veritatis et lumen iusticie non luit nob. Jo
cū Christ⁹ passus est dedit nobis lucernam
id est. sanctā crucē qua totū mundū illumina-
uit. et in ea cruce potest iā q̄libet scire et videre
qđ in veritate sit adorandū. Unde dicit Isa-
ie. xj. In die illa radix iesse. i. crux xp̄i stat in si-
gnū populoꝝ scz in ecclia. ipm gētes dep. cc.
Beque in alio festo scz exaltatois. Unū d̄hoc
babem⁹ figurā Apo. x. nbi Job. dixit. Evidi
angelū fortē descendente de celo amictū nu-
be. et yris in capite ei⁹. et facies ei⁹ erat s̄c sol.
Sequit. Et posuit dextrę pedē supra mare. si-
nistrę autē sup terrā. Spūaliter exponēdo an-
gel⁹ iste est r̄ps de⁹ et bō. q̄ fuit amict⁹ nube. i.
būana carne. et yris in capite ei⁹. i. sancta crux
quā ip̄e portauit ad locū caluarie ī capite et
sup dorsū. et facies ei⁹ sicut sol. p̄ quē intelligit
fides qua credim⁹ de filiū pep̄disse ī cruce.
Unū sanct⁹ petr⁹ vocat fidēlumē cū dicit. p̄
ma Idet. ii. Glocauit nos de tenebris ī admi-
rabile lumē suū. i. fidē. qua fide etiā cognosci-
m⁹ xp̄m ēē saluatorē passum ī cruce ac eum

De dignitate sacerdotis

adorandum. Cuius etiam exemplū habet.
Be require in sermone Lucie. L. Unde propter hanc illuminationē fidei dicit Johānes chrysostom⁹. q̄ crux ⁊ cicatrices Christi in iudicio erunt lucidiores radijs solis. quam illuminationē receperunt sancti patres in lymbo existentes quando Christ⁹ ad eos venit. et eruit omnes qui sederunt in tenebris ⁊ umbra mortis. Quod notatur per hoc q̄ posuit pedes suos dextrū supra mare et sinistrū super terram. Quod bene ostenditur nobis in euangelio Iacodem⁹ ubi dicitur quomodo Ikarinus ⁊ Leuciūs recitauerunt iudeis q̄ later Christus sanctos patres illustravit.

Ill. **Q**uarto dico q̄ quartum bonū salutare quod Christian⁹ haurit a deo quod per supremū brachium intelligitur est paradisi aperitio. Ideo scriptum fuit ibi nomen Iēsū. id est. salvator. Celum enim erat clausum multis annis. ⁊ omnes antiqui patres ad infernum descenderunt. ⁊ nullus poterat ante ascensionem domini in celum intrare. Be require in festo ascensionis. Quod rotum per crucem ⁊ passionem Christi factum est. Ideo in signum huius Stephanus post passionem vidit celos aperitos. vt dicit̄ Et ceterum. viij. Ideo crux dicitur clavis regni celorum. Unde Ilaie. xxiiij. dicit dominus. Prosternat dabo in manu eius ⁊ dabo clavem domus David super humerū eius. ⁊ aperi et sic. In signum huius dicitur de latrone in euangelio Iacodem⁹. q̄ cum omnes sancti dixerunt ad eum. Quis es tu ēc. Unde crux sancta figura nobis in virga aurea de qua dicit̄ Hester q̄nto. q̄ nullus palacium regis Essueri intrare audebat nisi aurea virga extensa ipsum introduceret. quod fuit signum placationis ēc. Sic nullus poterat intrare palacium celi eterni regis nisi extensa virga aurea. id est. sancta cruce. ⁊ ideo signum sancte crucis impositum est nobis in baptismo ut illo ostendo post mortem sine contradictione intromittamur. Ideo dicit apostolus ad Galat̄. vij. De cetero nemo mibi molestus sit. Unde Augustin⁹ dicit de predictis quatuor. Idem moriem Christi de morte ad

vitam. de luctu ad gaudium. de tenebris ad lucem. de exilio ad patriam vocati sumus. Quare bene dicithema. Qui me inuenierit inueniet vitam ⁊ hauriet salutem a domino. Quod prestare ēc

De dignitate sacerdotis Sermo. XXV.

Ic est Melchise; b dech sacerdos dei summū. ad. Ihebreos. viij. **L** Notatecha; rissimi q̄ placerdos debet venerari pp̄ter tres causas ⁊ dignitates. **I**Idcirco quia est mediator inter deum ⁊ hominem. **S**ecundo quia potest soluere peccatorem. **T**ertio quia potest nobis presentare saluatorem. **C**he primo dicit Aristoteles sc̄t o ethicoy Bonum commune est diuinus q̄z priuatum. ⁊ sacerdos est commune bonū omnibus peccatoribus existens mediator orando pro eis. Unde Leuīnci. iij. Sacerdos rogabit pro eo ⁊ p̄ pecato suo ⁊ dimittentur illi. Ecce quomodo ē mediator inter peccatorem ⁊ deum. Unde angelus dei vocatur Malachie. iiij. Labia sacerdotis custodiunt scientia ⁊ legem requiret ex ore eius. quia angelus domini exercutus est. Ecce quomodo requirit eos esse sapientes. quia homines debent vitam suam secundum doctrinā eorū regere. quia ipsi angeli et numeri dei sunt medi intermittentem et eos quibus mittuntur. **S**tat ergo sacerdos tanq̄ mediator in missa orans pro populo viuo. dicens. Adhementio domine famulorum famularū qz tuarū ēc. **H**oc idem facit orans secundo pro defunctis offerens hostiam viuā filium dei deo patri suo pro peccatis viuorū ⁊ mortuorum. Bene ei qui digne facit. Idōstea dicit cum magna fiducia. Itē missa est scilicet hostia filius dei pro nobis. Unde merito est venerand⁹ sed tamen non semper exaudiit propter peccata hominū. **H**iere. xiiiij. Noli orare p̄ populo illo qz sc̄z pleni sūt peccata p̄pterea nolo te eraudire. **E**liqñ etiā non exaudiit p̄pt̄ p̄ctā p̄pria. puer. xxij. **H**ostie ipioz

Sermo. XXVI.

abominabiles deo zc. Be secundo dicit Eli-
stoteles. iii. ethicorum. Illud quod facit maius bo-
num est eligendum. Sed sacerdos facit mari-
mū bonum hominē salvando a peccato. er-
go maxime est eligendus et venerandus. Ad
thei. xvii. Quodcumque solueris super terrā erit
solutū et in celis. Unde firmiter credendum
est. quādocunq; sacerdos manus suam po-
nit super caput penitentis et dicit hec verba in
intentione soluendi. autoritate qua fungor zc.
Statim penitus absoltus est a peccatis suis
omnibus confessis contritis et oblitiis. scilicet
a culpa quā quis non a pena scz temporali hic
peragenda vlt in purgatorio pro quantitate
peccati. Luce. xvii. Ita ostendit vos sacerdo-
tibus. scilicet contritione et confessione. et sic
debent mundari. Et sequitur. dū. irent mundar-
i sunt. Bernardus. Ibi confessio ibi pulcri-
tudo in conspectu dei. quia omnia in confes-
sione mundatur. Ideo merito sacerdos secū-
do est venerandus. De tertio dicit Eli stoteles
iii. physicorum. Omnis magnitudo est conti-
nua. Et quia Jesus voluit facerem scz de
pane corpus suū et de vino sanguinē suum
voluit illa continuari perpetuiter. Hanc ta-
lem potestate apostolis suis et consequenter
omnibz sacerdotibus Luce. xxiiij. Hoc faci-
te in meā commemorationē. quod extendit ī
finem mundi. quia ibi celebrauit suam primā
missam et ordinavit primos sacerdotes. qui
bus dedit potestate hoc faciendi. et tunc vte-
rius nobis qd̄ firmiter est credenduz cū sacer-
dos dicit illa verba quinq; sanctissima qd̄ ibi
fit de pane verū corpus Christi. et de vino ve-
rus sanguis nectamen corp⁹ sine sanguine
nec sanguis sine corpore sed fit vnu corp⁹ ve-
rum perfectū. Job. Ego sum panis viuus
qui de celo descendit. et hoc sacramentaliter.
Et hoc facit per ministerium sacerdotis. qd̄ en-
am non angeli facere possunt. quia talis po-
testas data est solummodo sacerdotibz. Rich-
ardus super cantica. Insigni prauilegio sa-
cerdotis stupet celum miratur terra. verecō ho-
mo. diabolus. contremiscit. infernus exbor-
ret. veneratur angelica celitudo. Unde gre-
gorius. Sic sacrificium istud instituit cui⁹ of-
ficiū commūnū voluit solis presbyteris ut

sumant et dent ceteris.

De divisione apostolorum Sermo. XXVI.

Enite ad me omnes

Vnes qui laboratis et onerati estis et
ego reficiam vos. Verba premissa
Matth. xi. c. sunt scripta et ad laudem omnium apo-
stolorum sunt dicta quoz hodie divisione colitur.
Et sunt verbas saluatoris sanctos apostolos
ad coniunctum invitatis post certamen laboris
talibz verbis eos alloquens videlicet. Veni-
te ad me omnes qui tribulationes et passiones
pro me sustinuistis. et ego reficiam vos. in celesti
coniunctio sex refectionibz vos reficiendo. Ista
ma est sanitas sine languore. Secunda qui
es sine labore. Tertia est amicicia sine corru-
ptione. Quarta est gaudium sine tedio. Qui-
ta est vita sine termino. Sexta est omniu[m] bo-
nor[um] comprehensio. Quando domin⁹ volebat
mutare discipulos in mundū p[ro]dicare p[ro]uocan-
t[ur] eos et dedi ei virtutē et potestate sapientia
omnia demonia. et vt languores curaret et milite-
llos p[ro]dicare regnum dei. et dixit eis. Ecce ego
mitto vos sicut oves in medio luporum. Sed
nolite timere quod ego semper vobis scūlum. Si-
cime milit pater sic ego mitto vos in mundū.
Ita ergo in mundū universum et p[ro]dicare ver-
bum dei omni creature corā regib⁹ et p[ri]ncipibus
dicentes. Et propinquabit in vos regnum dei. Et
tūc diuiserunt se apli iuxta verbū dñi i universum
mundū. Unde de eis sancta canit ecclesia
In omnē terrā exiuit son⁹ eoz. Scieduz
aut̄ qd̄ sancti apli p[ro] dño multa sunt passi. et
dixit domin⁹ eis. Venite ad me omnes zc.
Ad Iuduma refecno qd̄ reficit dñs ap[osto]los
suos et alios fideliter laborates et fidelit huius-
tes. ē sanitas sine languore ita qd̄ de cetero nū
qz infirmant. Sciendū autē qd̄ infirmitas in
hoc mundo infligit homini multiplici d[omi]na
causa. Iuduma causa vt de p[re]ea laudet. Secundū
causa vt homo p[re]ea emendet. Tertia cau-
sa vt meriti homis p[ro]pter eā cumuleat. De pri-
mo scz qd̄ de p[re]ea laudet legimus Joban. xi.
qd̄ frater Marie magdalene et marie lazari
infirmitat morit. et exuta est gl[ori]ficat de p[re]ea

De divisione aplorum

De secundo scz q̄ homo per eā emendet. pater p̄ psalmistā dicentē. Multiplicate sunt iſ firmitates eoz. postea accelerauerūt. Hetero tio scz q̄ meritū hominis cumulet. Legitur u. Cor. xii. Cum enī infirmor tunc fortior sū scz meritis & virtutibus. Scis enim q̄ sanitas sine languore bic in mūdo multū delide ratur sed minime babetur. Quare hoc. certe ideo quia natura hominis est debilitata intantū & quotidie debilitat̄ q̄ homo non diu potest esse in uno statu sed de die in diez deficiit homo in viribus. Unde psalmista clamat ex parte omniū nostruz. Misericordia mei domine quoniam infirm⁹ sum eccl. Istud desiderium implevit domin⁹ in discipulis suis quia eos intantū sanauit & de cetero nunqz infirmātur. quod adhuc implebit in omnib⁹ fideliter sibi seruientib⁹. Ibi in patria erit sa nutas & sana eternitas. Secunda refectio ē quies sine labore quā promittit nobis dominus. Adath. x. dicens. Tollite iugū meū su per vos scz labore in hoc mundo. & discite a me quia misericordia sum & humilis corde & inueniens requie animab⁹ vestris. Hoc fecerūt apostoli. Fideliter enim laborauerūt et deo diligenter seruierūt in mundo. & ideo eterna requiem possident in celo. Tota vita p̄sens in qua iam sumus labore est. & diversimode querit homo requie & non inuenit. quia nō est locus vere requiei nisi in celo. Hoc scripsit Gregorius dicens. Perfecta requies in hac vita non est. sed sola vera requies est in eterna vita. Si enim homo mercede laboris & requie eternā quā domin⁹ dabit post laborem cogitaret multo libenti⁹ & fornicus laboret. Unde hortatur nos Bernard⁹ dices. Si labor terreat merces inuitat. que scz merces eterna est rā magna q̄ non potest mensurari. tā multa q̄ non potest numerari & finiri. tam p̄ciosa q̄ non potest estimari. Sed pigris & deo non seruientib⁹ dicit dñs. Hiere. xvij. Clos autē ejiciā in terrā alienā quā ignoratis & ibi seruient̄ dijs alienis scz demonijs qui nō dabunt requie die noctuqz. Ergo si eternam requiez possidere volumus in celo. tunc debemus fideliter laborare in mundo.

M **L** **E**terna refectio est amicicia sine cor-

ruptione. id est. amicicia vera sine omni iuri dia. Amicicia stabilis et vera valde raro invenitur in mundo. Hoc scribit p̄pheta Iohannes remias dicens. Omnis amic⁹ id est. omnis qui videtur tibi amicus fraudulēter incedit nec pater diligit filium sicut deberet nec puer patrē. Hoc probat Iohannes in euangelio dicens. Tradet autē frater fratrem in mortem. & pater filii. & sic nec fides nec amicicia est super terram. Qui bōdīe est amicus cras est ī imicus & odit te. & sic amicicia huius mūpi falla & instabilis est. Sed vera et stabile amicicia sola est ī celo. quia ibi veri amici nostri sunt Maria cū omnib⁹ virginib⁹. Iohannes cū omnib⁹ apostolis. Laurentij cū omnib⁹ marīyribus. Martin⁹ & Nicola⁹ cū confessoribus. sanctus Michael cū omnibus angelis. Ibi vero amicus est Jesus xp̄s cū tota agmīe curie celestis. Beatus amicicia scribit Anselm⁹ dicens. Si de amicicia queris. & ubi vā sit certa & vera in celo q̄ oēs ibi existētes diligūt deū pl⁹ q̄z seiplos. Scidū autē q̄ homo triplici de causa inducit ad hāc celeste amiciciā. Prima est p̄empt⁹ mūdi. de H scribit Iac. vii. Qui voluerit amic⁹ esse h̄ seculū in unīc⁹ deo p̄stituit. ergo mūdū p̄temnam⁹ vt amiciciā dei acq̄ram⁹. Secunda ē obseruātia diuini p̄cepti. Bi p̄dñs dixit Io. xvij. Vos amici mei estis si fe. q̄ p̄. vo. Tertia est mūdicia cordis. Bi p̄drouer. xxij. legim⁹ vbi dī. Qui diligit cordis mūdiciā amicū babebit regē. si. elūm xp̄m regē celi & terre. Hoc impleuerūt sc̄i apli. q̄z mūdū p̄cepserūt. p̄cepta dei ī pleuerūt & seruauerūt. & cū H cordis mūdiciā am suauerūt. & sic deū dilexerunt. & iō amicicia etnā sūt refecti. **Q** **U**arta refectio ē gaudiū sinet edio. Nō ei est aliqd gaudiū super terrā q̄n homo aliquā afficiat edio. s̄. verū & p̄ficiā gaudiū solū ē ī celo. vbi milleāni vident sic vna dies. Nō ei gaudiū solū p̄sistit in facie diuina q̄tā pulcra ē q̄ Bern. dī. Cū lūs nō vidit. nec auris audiuit. nec ī cor boīs ascēdit. Quartā claritas. q̄nta suauitas. q̄nta nob̄ illa visiōe erit iocūditas. q̄n videbim⁹ deū facie ad faciē. q̄ elūr illūiatoy. reques exercitatoroy. vita viuetū. corona vincētū. s. vicia & p̄cā. Et q̄ gaudiū scribit b. aug. d. O gaudiū

Sermo. XXVII.

sup gaudiū excelleſ omne gaudiū qn̄ venia
ad te vt viderā dñm mēi Iesu xp̄m. In tali
gaudio apostoli ſunt refecti in celo. Qui
ta refectione eſt vita ſine termino. Utia prefens
finem habet ſed nescit quando aut quomo-
do. de quo ſcribit Bernarđ dicens. Certum
eſt q̄ morieris. et incertū quomodo. quando
vbi. Quia nihil certus morte. et nihil incerti-
us hora mortis. Ideo hortat nos Auguſtinus
dicens. Si viſ bene moriri. diſce bene vi-
uere. nunq; enī bene morieris ſi non bene vi-
xeris. Unde Sāp. Iuſti in perpetuū viuerēt.
et ſancti apostoli et omnes dēū diligentes vi-
uent in eternū. Sexta refectione eſt omniū
bonorū apprehenſio. Hoc enī ſcribit Joban-
nes dicens. In illa die ſcilicet refectione uer-
ſtē quando reficiet vos domin⁹ omni bo-
no non petetis quidq; ſed accipietis quātuſ
placet. Ibi accipit quilibet homo iust⁹ gau-
diū et ſolatiū ſine mensura quātuſ vult et
deſiderat. Unde Auguſtin⁹. O qui h̄ ga-
dio fructetur quid illi erit. quid illi nō erit. cer-
te quidquid velit erit. et quidquid non vult
non erit. Hodo concludit ſenſum ſmonis
huius in una auctoritate dicens. ibi ſcilicet i
celo eſt vita ſine morte. eſt quies ſine labore. ſa-
lus ſine egritudine. lux ſine nube. dies ſine no-
cte. et paſſu fine. O qz̄ beati qui ibi venerūt
ſicut apostoli domini quib⁹ dicit Mathei.
Uenite benedicti patris mei et poſſideſte vo-
bis paratū regnū ab initio ſeculi.

De penitentijs Sermo. XXVII.

Enitenciam agite

P et aſpropinquabit vobis regnū dei
Beda quia modo eſt tempus peni-
tendi notandum eſt q̄ tres ſunt partes peni-
tiae. ſcilicet contrito. confefſio. et laiſſatio-

Id Circa contritionē nota. ad verā co-
tritionē quatuor requirūt. In contritione
ſiquidē debet eſſe dolor peccati commiſſi.
intentio cauendi. propositū conſitendi et laiſſa-
ciendi. et ſpes venia impetrandi. Id
mo dico q̄ in contritione debet eſſe dolor pec-
ciū commiſſi. Id ſalmista Boloꝝ meus in con-

ſpectu meo ſemp. Unde contritio dicitur q̄a
in ea cor conteritur. et quia ſcindit pre dolore
Jobelis. ii. Scindit corda uerſtra et non veſ-
timenta uerſtra. Auguſtin⁹. Continue dolore
dum eſt de peccato. qd̄ manifestat ipſa dicti;
omnis virtus. Id enī eſt pena in tenere.
vt ſemp teneat in ſe uicissim qd̄ comiſſit pec-
cando. O peccator ſi attenderes quid p pec-
catum p didisti. quid incurriſti. quis ſit quē
offendisti. utiqz doleres. Id eſt didisti amicici
am ton⁹ trinitatis. angelorum. apolloꝝ. et
omniū ſanctorū. decorē aīme. uifragia ecclesie.
icurrifi laqueos formidimos. botes cruci-
delillimos. ſtatū periculum. horibile pre-
cipicium. defecū gracie. et morte anime. Dif-
fendisti eū qui te creauit. pro te mortem uul-
nuit. multa beneficia contulit. et eterna pmiſ-
ſa repremisiſit. Si bec iugiter cogitares utiqz
doleres p peccatis et fleres exemplo br̄e ma-
rie magdalene. que tantū pro peccatis fleuit
q̄ christo pedes lauit lacrimis. Sed beu qui
datti ita miseri ſunt et habent cor adeo pueri-
ſum q̄ multū volent de perditione pecunie et
fleint amicoruſ mortem. ſed de amiuſione grā-
tie et de morte proprie anime neſciunt dolere.
Contra quos inuenit Auguſtinus dicens.
Sciāt ſe culpabiliter durū qui deflet tempo-
ris damna et morte amici. et dolorem peccati
non oſtentit in lachrymis. Fac ergo ſm co-
ſilium propheſe Libenoy. ii. Beduc quasē
torerē ſachrymas per diē et noctem. et non
des requiem tibi. neq; taceat pupilla ocult
tui. Si bec feceris et toto corde defleueris pec-
cata. deus utiqz te exaudiet. Id ſalmista La-
uabo per ſingulas noces lectrum meū. id eſt
conſientiam. Sequitur. Exaudiuit domi-
nus vocem fleuiſ mei. Q Secundo
in conſitione debet eſſe intentio cauendi. Jo-
bannis. viii. Glade et amplius noli peccare.
Gregorius. Id penitentiam agere eſt preteri-
ta mala plangere et plangenda iterū non co-
mittere. Nam quiſic aliqua deplorat ut ta-
men alia committat. abduc penitentias age
re aut ignorat aut diſſimulat. Audi o pecca-
tor qui dōles de uno peccato et viſ commit-
tere aliud. quid aliud agis qz̄ ſi dediſſes ala-
pa vni et peteres venia et manū br̄es extēſam

De novo anno

Vares ei alia. nunq*d* ignosceret tibi. certe n*on* quia pon*o* videris subsannare q*uod* venia*m* p*er*tere. Sic subsannas quando venia*m* peris de vno*m* aliud vis comittere. Isidor*o*. Irrisor est*m* n*on* penitens q*uod* adhuc agit quod penitet nec videt deu*m* poscere subdu*o*. s*ed* subsannare supbus. Cetero*m* in atrione debet habere p*ro*positu*m* confite*o*. Psal*o*. By*m* confitebo*m* aduer sum me iniustici*m* mea*m* d*omi*n*o* *m* tu remisisti impietate*m* peccati*m* mei. Cassiodor*o*. d*omi*n*o*. i*m* delibera*m* r*ati*o*m*. M*ag*is*m* d*omi*na*m* misericordia que ad solaz p*ro*missione*m* peccati*m* dimittit. Votu*m* en*im* p*ro*ope i*udi*c*o*at*m*. Magister In*ia*z lib*o*. iii. ca. ix. dicit. Vere penit*o*es non est*m* q*uod* confite*o*di votu*m* non habet. Confessio en*im* in p*ro*posito est*m* si adest fac*tu*s*m*. Cludi*m* peccatori*m* si toto corde doleres*m* peccatis*m*. si sanguineas lacrimas funderes*m* n*on* haberet*m* p*ro*positu*m* c*on*f*ide*nd*o* n*unq*d** inuenires gram*m*. Psal*o*uer*o*. xviii. Qui abscondit scelera*m* sua*m* n*on* dirige*m*. qui aut*e* p*re*f*ess*us fuerit*m* reliquerit*m* ea*m* misericordia*m* consequet*m*. Sed dicas*m* ta*m* feda*m* *m* imm*u*da*m* sunt*m* p*ec*ca*m* q*uod* verecum*m* dore*m* dicere. Holi*m* hoc*m* dicere*m*. im*o* quia feda*m* sunt*m* dic*o* ut em*u*deris*m*. Isa. xlvi. Dic*o* tu iniqu*o*tates*m* tuas*m* ut i*ust*ificeris*m*. Propter*m* q*uod* d*omi*n*o* p*ec*pit*m* leproso*m*. Clade*m* ostende*m* te*m* sacerdoti*m*. Lu*c*e. v. im*o* si modo n*on* vis*m* p*re*f*ter*i*m* sacerdoti*m*. to*m* tu*m* m*u*ndo*m* reuelabunt*m* peccata*m* tua*m* i*udi*c*o*sim*m* illud*m* Hau*m*. Beuelabo*m* pud*er*a*m* tua*m* i*facie* tua*m*. i*p*re*stend*a*m* in gentib*m* nuditat*m* tua*m* *m* re*gn*is*m* ignominia*m* tua*m*. Stult*o* esset*m* qui haberet*m* vuln*o**m* *m* venire*m* ad medicu*m* qui posset*m* eu*m* curare*m* *m* nollet*m* ei*m* p*ate*facere*m*. Sic stulti*m* sunt*m* om*nes* qui veniunt*m* ad*m* p*re*f*essione**m* *m* occultant*m* peccata*m*. vel*m* omnino*m* tac*et*do*m* vel*m* se*m* excusando*m*. vt*m* ita*m* obscure*m* velita*m* curiose*m* dicedo*m* q*uod* sacerdos n*on* potest*m* scire*m* q*uod* int*end*at*m*. Non potest*m* medius*m* vulnerato*m* sufficie*m*ter*m* col

- ulere*m* nisi*m* vuln*o**m* videat*m*. Sic nec*m* sacerdos*m* peccator*m* nisi*m* peccatum*m* cognoscat*m*.

B. Quart*o* in atrio*m* ne*m* debet*m* esse*m* spes*m* venia*m* impetr*o*di*m*. Psal*o*sta*m*. Operate*m* in eo*m* o*des* c*o*gregatio*m* ips*o*. effundite*m* cor*m* illo*m* co*m*da*m* vestra*m*. q*ui* dicat*m*. Si habueris*m* vera*m* atritione*m* necesse*m* est*m* ut habeas*m* spes*m* sine*m* qua*m* atrit*o* vera*m* esse*m* non*m* potest*m*. Holi*m* dicere*m* cu*m* Cayn*m*. Adiutor*o* est*m* iniquitas*m* mea*m* q*uod* ut*m* venia*m* merear*m*. Gen*o*. iii. Judas despe-

rans*m* laqueo*m* se*m* suspendit*m*. i*m* pl*ur* offendit*m* deu*m* desperando*m* q*uod* eu*m* trad*ed*o*m*. Sed forte*m* dicer*m* multa*m* sunt*m* peccata*m* mea*m* *m* taz*m* magna*m* q*uod* d*omi*n*o* nunq*d* remittet*m* mihi*m*. Holi*m* h*ab* dicere*m*. Cogita*m* q*uod* misericordia*m* dei semp*m* maior*m* est*m* cu*m* sit inf*inita*. Psal*o*. Misericordia*m* tua*m* magna*m* est*m* super*m* me*m*. i*m* eru*sti* a*m* am*m* mea*m* ex*m* inferno*m* infer*o*ri*m*. Et*m* alibi*m*. Misericordia*m* d*omi*n*o* plena*m* est*m* terra*m*. Cludi*m* verb*m* psolator*m*. Si*m* mille*m* p*ec*ca*m* mortalia*m* com*is*isses*m*. si*m* xp*im* manib*m* cui*m* crucifix*m* isses*m*. si*m* omnes*m* ap*los* *m* martyres*m* occid*is*ses*m*. si*m* no*m* haberet*m* copia*m* sacerdotis*m*. si*m* loqui*m* non posses*m*. sed*m* cogitares*m* tantu*m* in*m* corde*m*. De*m* p*ro*p*ri*ci*m* cui*m* esto*m* mibi*m* peccatori*m*. to*m*to*m* corde doleo*m* q*uod* v*n*q*d* te*m* offend*o*i*m*. si*m* sic morer*o*ris*m* nunq*d* descend*o*ter*m* et*m* a*m* tua*m* in*m* inferno*m*. Cludi*m* d*omi*n*o* q*uod* pp*be*tam*m* dicent*m*. In*m* quacunq*d* hora*m* p*ec*tor*m* ingemuerit*m*. omni*m* iniquitat*m* suay*m* non*m* recordabor*m* ampl*o*. Ezech*o*. xvii. Si*m* adhuc*m* dubitas*m*. respice*m* Maria*m* magdalena*m*. Psal*o*tz*m*. Paul*o*. latron*m*. Bauid*m*. Longin*o*. q*uod* trassir*o* lat*o* domini*m*. Un*m* loquit*m* egreg*o* versificato*m*. Spes*m* dat*m* latro*m*. dauid*m*. paul*m*. petrus*m*. at*m* q*uod* Maria*m* Perfid*o* inspiciat*m* petru*m*. pred*o*q*z* latronem*m* crudelis*m* paul*m*. quer*o*res terrena*m* Maria*m* Zache*m* cupid*o* am*mu*ndus*m* carne*m* Maria*m*. Chrysostom*o* dicit*m*. Talis*m* mibi*m* crede*m* e*rga* bo*m*ies*m* p*iet*as*m* dei*m* q*uod* nunq*d* spernit*m* pniam*m* si*m* ei*m* sincere*m* *m* simplic*o* offera*m*. Et*m* si*m* ad summ*u* q*uod* puen*o* maloy*m* *m* inde*m* velit*m* revert*o* ad*m* veritatis*m* via*m* suscip*o* lib*er*te*m* *m* recip*o*. *m* fac*tu* om*nia* quat*o* ad*m* p*o*re*m* reuo*ce*m** statu*m* *z*.

De novo anno Sermo. XXVIII.

Dicit*m* est nomen*m* eius*m* I*es*us*m*. Lu*c*e. ii. Cludit*o*stis*m* the*m* matis*m* introduction*m* form*o* tale*m* ration*m*. Quia*m* x*po* fuit*m* collatu*m* ut*m* p*ro*p*ri* sal*u*aret*m* gen*o* human*m*. dign*o* est ergo*m* vocatu*m* nom*o* ei*m* I*es*us*m*. pater*m* p*re*seq*u*nt*m*. q*uod* nom*o* de*b*et*m* impon*o* app*pet*atib*m* rez*m*. iii. metaph*o*. Vide*m* postill*o* nicolai*m* delyra*m* sup*m* eu*m* gelu*m*. Dicit*m* Ber*o*. in soliloquio*m*. Saudete*m* nat*u*li*m* I*es*u*m* vestri*m* o*patriarche* q*uod* in*m* eo*m* comple*m* est*m* o*is* expectatio*m* vestra*m*. Et*m* ecce*m* sublimis*m* est valde*m*. i*m* b*en*dicens*m* in*m* ipso*m* semie*m* vestro*m* om*es*

Sermo, XXVIII.

gentes. sicut olim pollicit⁹ est sermo diuin⁹.
Haud de te ergo in Iesu magno. Et I'ba cu^ce
pphera. Exultabo in q̄t in deo Iesu meo zc.
Charissimi cōsueudo est terre ut amic⁹ det
amicō encenū. et quia argentū et au^rum non est
mibi eo q̄ regnū mūdi et omnē ornatū eū cō
tempsi. ppter amore dñi mei Iesu xp̄i. qd au
tem habeo p gratiā dei hoc vobis do. Unde
spūaliter volo hodie qntuplicē statū encenū
are p nouo anno. pmo virgines. secundo vi
duas. tertio pugatas. quartq religiosos. qn
to peccatores. tria munuscula cui libet statui
spūaliter largiendo. **S**ecundo en
cenū virginib⁹. sertū de folijs lilioz quo or
neris. Secundo mysteriū musicale quo gra
tuleris. Tertio dilectū diuinale quo delecte
ris. O virginale dec⁹ assigno tibi p encenio
seu nouo anno sertū spūale defolijs lilioz
conterū. Ha sicut flos liliū est totaliter alba
et candida. sic virginalis castitas debet eē cla
ra tam ad intra qz ad extra. Ha sm Ambro
sium. virginitas supredit p dñi humane
nature p quā hoies angelis assimilat. Ha
ior tamē est victoria virginū qz angeloz. qā
angeli sine carne viuunt. v̄gines in carnem
phant. Figurā babem⁹ in Apōc. q̄ Iohes
euāgelista voluit adorare angelū h̄ iperenu
niū dicens. Vide ne feceris. cōseruus enī tu
us sum et fratz tuoz. Hic etiā Ambrosi⁹ ait.
In carne preter carnē viuere. non terrena vi
ta est sed celestis. Quare v̄gines merito ha
bebunt sertū de folijs lilioz. quia ppter mun
diciā et castitate lilio compant. quia int̄ om
nes flores est mūdissima. **E**t nota sicut li
lum habz fer folia. sic in virginib⁹ debet esse
fer virtutes que sunt vere v̄ginitatis signa et
causa p seruationis virginitatis. Ider primū
foliū intelligit sobrietas. qd foliū lacerat ex
cessus cibi et potus quasi qdā spina que via
est ad luxuriā. Unde Lorib⁹ H̄en. xix. postqz
egressus ē de sodoma que ppter immūdiciā
et gulā perierat. et ipse ebri⁹ fuerat de vino for
nicationē cōmisit cū p̄prijs filiab⁹. quare vir
gines debet se cauere a crapula et a gula cibi
et potus in quo est luxuria. ad qd̄ bortat do
minus Lūc. xxi. Alteridite ne grauenē corda
vestra in crapula et ebrietate. sed cib⁹ tuus sic

in pondere et in mensura. Hec aut̄ sobrietas
competit virginib⁹ ut p seruetur v̄ginitas
Ider secundū foliū intelligit modestia smo
nis sive loquēdi. quia ut dicit sapiēs. In mē
tiloquio nō deerit peccatū. Et aplius. Moli
te seduci. Corrumptū enī bonos mores col
loquia mala sive praua. Hiero. Sicut smo v̄
ginis prudens modest⁹ et rar⁹. quia pp̄cim
moderatiā loquēdi impudicia generatur
non tantū q̄ aia macula sed etiā corp⁹. Be
quo habem⁹ figurā d̄ sororemoyli. que cu^r
derat iller moyli. ppter ethiopissam facta est
leprosa in signū vindicie q̄ de⁹ nō vult detra
ctiones fieri in virginib⁹. Ider tertiu foliū
intelligit verecūdia et fuga occasionis peccā
di. quia qn̄ virginis temptant tūc nullo mo
do debent cōsentire et verecūdare debent. nec
etiā debent dare occasionē peccādi. Unde le
gitur. u. Reg. xiiij. q̄ Thamar corrupta fuit
ab Elmon fratre suo. qz sola fuit cū eo in thā
lamo. Enī legim⁹ in H̄eneli q̄ Josephem
pitatus fuit ab uxore dñi lui. s̄ nō acqelcens
fugit zc. Berñ. Solēt v̄gines que vere v̄gi
nes sunt semp pauide et nunqz secure esse. et
ut caneant timēda etiā tuta primescere. Ider
quartū foliū intelligit labor. sed spina lacerās
est quiesignavia v̄l' ociositas que est via ad
luxuriā. Ezech. xvi. Hec fuit iniqtas sodo
me sororis tue. supbia. saturitas panis. et vi
ni abundātia et ocūs. Ider quintū foliū intel
ligit asperitas et humilitas vestū. Unde les
gitur de iohē baptista M̄ath. iiij. q̄ babebat
vestimentū de pilis cameloz et zona pelliceaz
circa lumbos suos. Sz spina lacerās foliuz
istud est supbus habit⁹ vel mollis et via ad
luxuriā. Numeri. xxv. Filii israel fornicati
sunt cū mulierib⁹ moabitaz q̄ se ornauerat
in vēstimentis p̄ciosis deauratis et margari
tis. Ider sextū foliū intelligit custodia quiqz
sensuū ut est visus. ut videre vana mala et au
dere noua est velut spina lacerās et via ad lu
xuriā. ut patet in Byna filia iacob que eges
sa est ut videret mulieres regionis illi⁹ et cor
rupta est a sychen filio emoz. H̄en. xxxiiij. Et
dñs in euāgelio. Qui viderit mulierē ad cō
cupiscendū eā iā mebat⁹ est eā in mēte sua.
Itē glosa M̄rouerB. vlt. Vrginitas corporis

De nouo anno

nibil p̄dest ubi op̄at corruptio mētis. Qui
babent virginitatem corporis nō mētis similes
sunt sepulcris dealbans exteri⁹. et interi⁹ ver-
mibus plenis. Itē q̄zuis virginitas siue ca-
ritas est optim⁹ stat⁹. n̄ non valer sine chari-
tate. Un⁹ glosa Q̄dath. xxv. Castitas sine cha-
ritate est lampas sine oleo. Quia sicut lāpas
sine oleo nō lucet. sic castitas deo non placet
sine charitate. Et hec est causa quare fatue v̄-
gines nō recepte fuerāt ad nuptias. quia nō
habuerūt secū oleū charitatis.

L Secundo do virginib⁹ cythara sp̄ualem i qua
gratuleris. p̄ quā intelligit meditatio passio-
nis xp̄i. Et causa est. quia tu habes inimicos
tuo statui insidiantes quos fugere potes tā-
gendo cythara passionis xp̄i. H̄assio ei xp̄i
assimilat cythare in sacra scriptura s̄m illud
psalmiste. Erurge gloria mea. erurge psalte-
rium et cythara. H̄ā sicut in bmo instrumē-
to corde trahunt et s̄m lignū extendunt. sic i
ligno crucis nerui corporis xp̄i fuerunt traxi
cru deliter et extensi. In cui⁹ cythara tu v̄go
delectabilis lude et tu inimici fugient a te. In
bui⁹ figurā legim⁹. i. Beg. xvij. et xviii. d. Ba-
uid quo pcutiebat cythara corā rege et cessa-
uit ira regis. Sup quo dicit scolaistica histo-
ria cū terri. q̄ qn̄ David pcutiebat cythara
recessit sp̄us malign⁹ a Saul. H̄ota hoc est
qd dicit Bern. Ē u me pulsata aliqua mala tē
ptatio siue cogitatio. recurro ad vulnera xp̄i
Ē u me p̄mit caro. recordatione vulnerū dei
mei resurgo. Ē u mibi diabolus parat insidi-
as. fugio ad viscera misericordie dei mei et fu-
giet a me. In omnib⁹ aduersitatib⁹ meis nō
inueni tā efficac̄ remediu sicut vulnera xp̄i
in illis secur⁹ requiesco et intrepid⁹. H̄ec ille.

L Tertiu encenū est q̄ do tibi dilectū ama-
sum. et vocatū est nomē ei⁹ Jesus. et sic ille
erit sp̄olus tu⁹. Un⁹ dicit Bern. in soliloquio
Haudete inquit in Iesu o v̄gines in virginuz
sanctificatore. O vos oēs paradisicole virgi-
nes et angeloz similes. Quia ecce quezama-
stis. quē optastis. quē ardētib⁹ desiderijs ex-
pectastis. p̄ cui⁹ amore sp̄olos et omnē orna-
tum seculi premp̄listis. sumi regis filii vides
nūc tenetis. in castis ei⁹ amplexionib⁹ q̄-
escite. allū diligite p̄ omnib⁹. allū in cordib⁹ s̄-

uate. illi servite. Ille est tā pulcer q̄ de pulcri-
tudine ei⁹ sol et luna et omnis creatura mira-
tur. Et qui eū diligit ille diligit ab eo.

V **C**ecundo do viduetria. Idimo lertuz de
florib⁹ viole vt orneris illo. hoc est humiliates
pcipue tui statui cōpetente. Viola enī inter
vernātes flores p̄mo orit. sic vt dicit Greg⁹.
Oago virtutū est humilitas. Quāto enī vio-
la semē sparittanto capit pl⁹ deloco ubi cre-
scit et odore ministrat. Sic tu vidya quāto
enī humiliores in statu viduitatis tāto ma-
ioris meriti es apud istū cui nomen Jesus.
Itē de humilitate dicit Elmb. Lustos virtu-
tum est humilitas. Itē. Sine humilitate au-
deo dicere v̄ginitas. Marie deo nō placuit
est. Quā humilitatē de⁹ semp docuit. Und
Q̄dath. xij. Discite a me quia mis̄sum et bu-
milis corde. Itē humilitas est triplex. s. suffi-
ciens. abundās. et supabundās. quā diuisio-
nem innuit glosa sup Q̄dath. iiij. Sic decet
nos adimplere omnē iusticiā. i. humiliates.
Dicit enī ibi. Id perfecta humilitas habet tres
grad⁹. Id prim⁹ est subdere se maiori et senon
pferre equali. H̄ic est sufficiens quia sufficit
aliquē esse sic humili. et iste grad⁹ om̄i iusto
est necessari⁹. Secund⁹ grad⁹ est se subdere
equali. hic est abundās. Terti⁹ est subiçere
se minori. in quo est oīs iusticia. Illā obedi-
entia xp̄s adimplevit. Itē sciendū est q̄ de
vera vidua dicit apostolus. i. ad Thimo. v.
Que vere vidua est et desolata speret in deū.
et instet orationib⁹ ieiunijs et vigilijs. Talis
erat Anna de qua legit in euāgenio q̄ quotidie
erat in ieplo seruiens deo. Sic et tu vidua de
uotis orationib⁹ insiste. solitaria loca quere
Et notandū q̄ color viole signat stabilita-
tem seu fidelitatē. ad ostendendū q̄ licet spon-
sus tu⁹ vel sponsa sit naturaliter mortu⁹ vel
mortua. veritamē in tuo corde maneat sp̄u
aliter viu⁹. Unde legit de naturis animali-
um q̄ turitur amissō cōpari alteri⁹ copulam
non req̄rit. sed p̄ solitudinē incedit et memor
p̄dicte societas semp gemū. solitudinē diu-
git. et auū consorciū fugit. ad ortos et agros
ascendit et querit cibū. sed cibo obtēto ut ex so-
litaria loca requirit. H̄o sedet in ramo viru-
di sed in arido. etaz non solet bibere aquam.

Sermo. XXVIII.

mundā sed anteqm̄ bībit immūdat aquā pē
de. In omnib⁹ bis monent̄ vidue. q̄ necessi
tate corporis obtēta iter ad loca solitaria recur
ranti leuādo ⁊ deo seruēdo in humiliatē.
Ad qđ monēs beat⁹ Hiero. dicit. Esto pū
in oculis tuis ut sis magn⁹ i oculis dei. Lā
to enī eris apud deū p̄ciosior quāto fueris i
oculis tuis despectior. Sit ergo seruū tuū vi
dua ⁊ ornat⁹ tu⁹ vi placere possis alissimo
regi. ¶ Secundū donū est monocor
dium in quo gratuleris. qđ est instrumentū
vni⁹ corde. p̄ qđ intelligit vnitas ⁊ simplici
tas tue vite. In isto instrumentō sp̄ualiter lu
de ⁊ delectare. q̄z uis nō generat alienā melo
diam tñ dulcē. Sic stat⁹ vidualis beatior ē
q̄z matrimonialis. nā generat fructū serage
sum⁹ ⁊ cōiugalis tricelum⁹. Et est notādū
q̄ instrumentū monocordia d̄sonandum
cū difficultate trahit ⁊ diu nō pl̄istit in musi
cali stabilitate. Sic moraliter tu vidua situ
anbelas mūdana gaudia. corporalia solacia.
⁊ r̄pales vanitates illa optime nequaq̄z pos
sunt salvare tuā famā nisi cū magna difficul
tate. Lertio do tibi. p̄ nouo anno dilectū
aduocatū quo bñ indiges in tuis causis. et
vocatū est nomē ei⁹ Iesus. Dicit enī Iohes
i canonica sua. Ad uocatū enī babem⁹ ap̄d
patrē dñm Iesum xp̄m. Hec tria sc̄z sertum
de violis humiliatis ⁊ monocordi vnitans
⁊ aduocatū apud iudicē equitatis sit tuū en
cenū. Ille aduocat⁹ debet tibi preesse in om
nib⁹ aduersitatib⁹ ⁊ tribulatiōnibus tuis

¶ Lertio do iugatis enā tria prono
uo anno. Idūmo do vobis sertū de rosis ru
beis ut illo orneris. Rubedo inter colores si
gnificat amorē que p̄cipue requirit inter cō
iugatos. Hoc patet iōe. Dicit enī Aristote
les. i. ethi. Simile simili est omīcū. ⁊ mulier ē
cōsimilis viro. s̄m dictū p̄mi artificis. Facia
mus ei adiutoriū simile libi. ergo merito de
bet esse amor ⁊ vnitas inter eos. Trunc⁹ ro
se habet stipulos acutos ⁊ nō potest iagī nu
dis manib⁹. Sic amor cōiugalis oēm amo
rem alienū carnalē debet renuere ⁊ recusare.
Et sicut rosa artificialiter potest p̄seruari. vt
dicit Theofraſt⁹ in libro diversarū artūrum q̄
si rosa roſi intincta fuerit in vase cooperto ⁊

in loco humido p̄ totū annū potest p̄seruari
Sic cum patiēta ⁊ silēto vni⁹ coniugati tē
pore furoris alteri⁹ amor eoz rose⁹ stabilē.
Dicit a Sap. Responsio mollis frāgit irā.
sed sermo dur⁹ suscitat furorē. Quia quāto
fortius insufflat ignis tāto ampli⁹ augmen
tatur. Et ergo diligēter custodias seruū istū.
hoc est amore roseum. ⁊ tua fama sit q̄si flos
rosaz in dieb⁹ vernis. ⁊ est primū donum

¶ Secundo do tibi instrumentū musicale.
sc̄z quinternā. ⁊ habz quattuor choros corda
rum. sic tu debes p̄siderare quatuor. primo te.
secundo coniugē. tertio liberos tuos. quarto
seruos ⁊ ancillas tuas. Sed beu raro inue
niunt tales qui statū suū p̄priū considerat
qđ vouerunt deo nec suos pueros discūt q̄
modo ad vitā eternā debent venire. sc̄z potius
quō bonū ipale possunt acquirere nec suos
⁊ ancillas inspiciunt. Et ideo non sunt fideles.
xp̄iani. testāte apostolo. i. ad Thimotbeū. v.
Qui suoꝝ ⁊ marime domesticoz curā non
babent fidē negāt. In ista quinterna est lus
dendū. ⁊ singula s̄m statū suū sunt regenda.

¶ Lertio do nobis beredē. ⁊ vocatū est no
men ei⁹ Iesus. Iplūm beredē bonoz vñoz
constituit dicētes cu p̄pheta. H̄ns p̄sberē
ditatis mee. Hic nō est seru⁹ s̄z fili⁹. q̄ si fili⁹
⁊ heresp̄ deū. ¶ Quartū do tibi religi
oso de florib⁹ ysopi sertū. Herba ysopi facit
clarā vocē. quia purgat pect⁹. H̄ec herba cō
uenit clericis ⁊ religiosis q̄ babēt verba dei p̄
dicare ⁊ diuinū officiū decantare. Exalta ers
go vocētuā ⁊ annūcia populo tua scelerā eo
rum. Ila. lviiij. Et cātate dño quia benefecit
vobis. phendas largas ⁊ bñficia p̄cedendo.
Secundo do tibi instrumentū musicale lun
nam. Flora lunina est instrumentū magnū
respectu alioz instrumentoz. sic tua vita de
bet esse in exemplū oīm statuuz ⁊ in seculari
bus hominib⁹ bonā ⁊ sanctā vitaz causare.
Si ludis istū tenore fundati tecū sanctitudi
ne vite exemplarit p̄cordabūt. Lertio do na
bi. p̄ dilecto patrē cōsolationis. De quo dicit
i. Coz. vi. Immūdū ne tetigeritis. ⁊ ego re
cipia vos. eroq̄z vobis in patrez. ⁊ vos eritis
mibi in filios. Estote ergo imitatores dei sc̄z
filii charissimi. ⁊ ambulate in dilectionē sicut

De dedicatione templi

et xps dilexit vos. Sequitur. Ut filii lucis ambulate. Epbe. v. **Q**uarto do vobis pccatori bus serui de ruta que est amarissima herba. p quia intelligit peccati cognitio et detestatio. Haec ruta crude comesta acuit visus. ut dicit magister de prieriis rez. Sic tu peccator cognosce miserabile statum tuum et sic ex illo perveniet detestatio pccatorum cum amaritudine Isaie. xxviii. Recogitabo tibi omes annos meos in amaritudine aie mee. Haec sum magistrus de pccatis rerum. Ruta iuxta sic secundi orerit atque crescit. Sic peccator iuxta siccum misericordie et benignitatis dei in spirituali vita conualescit. **S**ecundo do tibi instrumen tu musicale sciamiam. q tres cordas habebunt. p quas intelligunt tres ptes pnie. s. spiritu. confessio et satisfactio. Aplica. Hec tres ptes pnie dulcificant omnia alia instrumenta. i. status et aperiunt aures dei. **L**terio do tibi p nono anno paruum puerum. et vocatum est nomen eius Jesus. i. salvator. q te saluet ab omnibus pccatis tuis. Haec enim offeror tibi regem pomposum in cuius plentia paupero audet apparere. non senem que times. non iudice que metuas. Sed parvulum benignum Jesum. i. salvatorem qui tibi p paruo obsequio. id est. affectione cordiali deuoto tibi dabit castrum sui patris eterni. Unde Augustinus dicit in psalma huius parvuli Cui essem inimicus patri meo recociliavit pte pme. Quando in te siluas et montes errabas quoniam te laborans sudam. caput meum spinis apollini. manus meas clavis adieci. lacrimas meas lacerat sanguinem meum fudi. anima mea posui. ut pungerez me mibi. et tu p pccatum dividieris a me. Reuertere dilecte mihi. accipe me puerum parvum. pone me ut signaculum super cor tuum. et dabo tibi coronam vite. Haec coronam tu amantissime puer do tibi p nouo anno cum toto isto pte supra dicto zc.

De dedicatione templi.

Sermo. XXIX.

Oemplum hoc sanctum ingrediates rex pte exaudi domine. Ita scribit. iii. Reg. viii. Et illa verba lumina sunt ex oratione salomonis quam

fecit in templo in hierusalem postquam edificauerat illud et intrauit in templum et dixit. Domine si quis cognoverit plagam cordis sui et expadebit manum suas in domo hac tu exaudies in cœlesti loco habitationis glorie tue. Ide non immerito dicitur. **E**t templum hunc sanctum ingrediates rex pte zc. **A**llora quando dominus noster Ihesus Christus habebat quatuor templos in quibus ipse essentialiter manet. Primum est quelibet ecclesia. Secundum est cor cuiuslibet boni hominis. Tertium est uterque Mariae virginis. Quartum est regnum celorum. Id quartum est quelibet ecclesia quae edificatur et consecratur ad laudem et ad gloriam dei ut in ea dominum regnumus p peccatis et tribulationibus nostris. Quidam figuratum est in veteri lege quandoque aliquia tribulatio eriebat. tunc Moses et Aaron currebat in templo et cum deuota oratione clamauerunt ad dominum et liberati fuerunt. Et huc fecerunt nobis in exemplum cum in aliqua tribulatione sumus debemus currere in templum dei. quod deuota oratio multius placet deo in ecclesia. Et hunc propter tres causas. Primum propter intuitum crucifixi. quia tunc statim maior incitatio deuotio quam alibi. Tunc dominus dixit p regem Salomonem. ii. Psal. vii. Eligi et consecra mihi locum istum ut nomine meum sit ibi usque in sempernum scilicet inuocandum et laudandum. Tunc dominus dicit. Bonus mea domus oportet vocabitur zc. Secundo bonum est orare in ecclesia propter magnam virtutem verborum. quod episcopalis benedictionis facta est in ecclesia confortat orationem salutem et orationem confortet meret magnam gratiam et maiorem quam petet. Tunc dicit Gregorius. Quidquid honeste ac recte petet quod non est contra salutem anime sue. de hoc debet fidere vera babere quod a domino exaudiatur. Tunc dicit dominus. In ea oī quae perit accipit et quae querit inuenit. Tercio bonum est in ecclesia orare propter plenitatem angelorum et omnium sanctorum. quia tunc omnes assistunt quoniam sacerdos conficit corpus Christi. Tercium bonum est boiem deum adorare. quia ibi deus corporaliter assistit. Ibi sunt angeli quae orationem tuam si deuota fuerit offerunt coram deo. Ibi sunt sanctum quoniam bonorum in ecclesia consecrat qui orantes adiuuant exercitant deuotionem eorum ut fideles faciliter ipetrent quidquid petent. Tercium bonum est in ecclesia orare. **B**Secundum templum in quo Christus essentialiter

Sermo. XXIX.

inhabitare est cor cuiuslibet boni hominis. Unde dicit paulus. Templo dei sanctum est quod estis vos. si si sis mundi in cordibus vestris. Unde alio. v. dicitur. Beati mundo corde quoniam ipsi deum videbunt. Ideo si vis esse templum dei tunc oportet te mundare cor cum tribus ut nulla sordes vicioz remaneat in corde tuo. Idem cum pura confessione videlicet que fit per la crimam effusionem. Unde dicitur Augustinus. Ceteriores dolores demonum in inferno non sunt quam cum peccata perfidient deplangimus. quia lacrime que procedunt de spiritu corde plus laetant animam quam omnes aquae totum mundum. Ideo pura confessio est medicina anime. Sicut enim medicina pura expellit infirmitates a corpore. sic confessio expellit oves infirmitates aie. Unde dicitur Augustinus. Confessio cum contritione est fons qui lauat omnes vicioz sordes aie. In his fontibus fuit lotus latro cui dominus dixit. Hodie mecum eris in paradiiso. In hoc fonte fuit locus ille publicanus cui dominus dixit. Descendibis iustificatus in domum suam. In hoc fonte fuit etiam loca maria magdalena cui dominus dimisit omnia peccata. Ideo quando aia tua hoc fonte loca fuerit tunc dominus in corde tuo vult habitate. Secundo debes cor tuum mundare cum humili deuotione. Unum legib[us] bodie in euangelio de Zacheo quem querebat dominus videre cum magna deuotio et humilitate et non poterat per turbam quia statura pusilla erat. et precurserens ascendit in arborum. Et ideo ibi meruit audire a domino. Zachee festinas descendere. quasi si diceret. deuotionem tuam vidi et audiui quia me inuitasti et videre me desiderasti. ergo oportet me in domo tua manere. Ideo fac ut zacheus et sis humili in tua orde. Tertio si vis esse templum dei debes mundare cor tuum cum vera contritione. Unde dicitur Ezechiel. Qua cuncta hora peccator regemuerit omnia peccata sua non recordabuntur cora domino deo tuo. Ideo badeas contritionem ut dicitur. ut Maria magdalena. ut latro. et sic de aliis.

Quarto templum est uerum Mari virginis in quo suscepit suam humanitatem a nobis peccatoribus. et misericordia in hac domo nouemensibus. sicut ipsa beata virgo dixit. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. Mota

et rex celestis requieuit in utero beate marie virginis nouem mensibus propter tres causas. Primo propter dulcem odorum qui sunt in corde ipsius. Unde dicit Bernardus. Quid dicam de te sanctissima virgo Maria pulcherrima mulierum. Si sole te dixerim splendidior es. si luna candidior es. si cynamomum et balsamum tunc tu omnes species aromaticas per cellis nobilissimo odorem tuum. Unde dicitur Sapientia. Multe filie congregauerunt diuitias. tu supergressa es universas. id est propter odorem tuum nobilissimo omnes virtutes virginum et herbarum vires per cellis tecum. Secundo propter eius virtuosam libertatem quam habuit. Unde dicit Salomon in persona Mari. Ego quasi virtus fructificauit sua uitam odoris. et flores mei fructus honoris et honestatis. quasi diceret. Quis unquam nobilorem fructuum sub celo vidit quam fructus mei corporis tecum. Tertio propter eum magnam pulchritudinem. Unde dicit Salomon. Multa uirilia electa ut sol. Proinde Mota pulchra es amica mea et macula non est in te. Ideo beata virgo maria tanta pulchritudinis erat quia sub celo pulchrior non est nec erat. Ita tamen grama a domino habuit. ita ut nullum ea in malum aspicere posset. sed quicunque ea inspiceret de eius pulchritudine devotionem arripiebat. Et ideo propter has tres causas requieuit dominus in utero eius. Quartum templum est regnum celorum in quibus ipse cum omnibus sanctis suis habitat. ibi est gaudium sine fine. Unde Augustinus dicit. Quia ibi est gaudium immensum et inindicabile et grande quod mille annos ibi videntur ac si esset una dies. Unde Paulus dicit. Quod oculi non vident nec auris audiunt nec in cor hominis ascendiunt que preparavit deus diligenter se. Ibi tunc erit societas delectabilis videlicet cum angelis dei. Unde dicit Bernardus. Angelorum et hominum unum erit gaudium. Hoc gaudium requirit sex gradus nec est alia via salutis illi qui vult venire ad celorum regnum. Id est gradus est dolor in contritione. Unde Hieronymus dicit. Si queris quantum debet esse dolor respondere. quanto maior tanto melior. Si quis quodcumque debet durare. debet hoc dicitur Augustinus. ubi dolor finitur ibi deficit penitentia. Unde dicit Cyprianus. Qui veraciter penitet

De animabus

laborem penitentie non abhorret. Secundus gradus est humilitas in cōuersatione. Unde dicit Hieronim⁹ Hec est vera et perfecta humilitas ut nos semper reputem⁹ imperfectos. Unde domin⁹ dixit discipulis suis. Tu omnia beneficeris que ego precipio vobis et quae precepta sunt vobis adhuc dicere debetis quod serui inutilis fueritis. Unde dicit Gregorius. Quanto maior es in bonis operibus tanto magis humilia te in omnibus. Tertius gradus est patientia in tribulatione. Unde dicit in actibus apostolorum. Oportet nos per multas tribulaciones intrare in regnum celorum. Unde dicitur Adath. v. Beati qui p̄secutionem patiuntur propter iusticiam. Quartus gradus est misericordia in cōpassione. Unde dicit Adath. v. Beati misericordes quoniam ipsi misericordia consequentur. Unde dicit in decretis afflictus non debet addi afflicio sed miserationis cōpassio. Audi quid dicit Jacob⁹ apostolus. Judicium sine misericordia fiet illi qui non facit misericordiam. Quintus gradus est feruor in dilectione dei. Unde dicit Beatus. vi. Diliges dominum deum tuum ut benes sit tibi et abundes in omnibus bonis. Sextus gradus est p̄seuerantia in finali cōclusione. Unde dicit Adath. x. Qui p̄seuerauerit usque in finem hic salu⁹ erit. Ideo dicit salvator illud Lu. viii. Vos estis qui mecum permanestis in temptationibus meis. et ego dispono vobis sicut disponebam mihi pater meus regnum ut edatis et bibatis in regno celorum. Quod nobis omnibus procedat Jesus Christus Maria filius Amen.

De animabus Terzo. XXX.

Emento mei Domini

Manu bene ubi fuerit. Ita scribitur Gen. xl. c. Verbum propositum dixit Joseph existens in carcere pharaonis regis. Et possum sunt esse verba animarum in purgatorio existentium. quasi diceret. O pater et mater soror et frater qui adhuc estis in mundo et opera misericordie exercere valent. memetote nostri et subueniente nobis cum bonis opibus vestris ut liberemur de isto carcere scilicet de igne purgatoriis.

ENota quod anime decedentes de hac vita quadruplicem viam ibunt. Primum ibunt in te nebras. sicut pueri non baptisati. Secundo ibunt in purgatorium. ut anime contrite et confessae et tamen non satisfecerint. Terce ibunt in infernum. sicut anime damnatae. Quarti ibunt in celum. sicut anime beatae et unaqueque habent unum clamorem. Primum autem pueri non baptisati qui ibunt in tenebras quid clamant. vere clamant illud quod scribit Lbrenz. v. ca. Vnde nobis quia cecidit corona capitis nostri. Corona capitis est visio divina quam secero nunquam videbunt. Ideo bene possunt dicere illud Lbrenz. v. Idupilli facti sumus absque parente. Et pater est Christus qui eis nunquam miserebit quia si omnes lacrimas sanguineas effuderemus una tantum eripere non possemus. Secundo anime in purgatorio sic clamant. Misericordia mei misericordia mei saltem vos amici mei. quia manus domini tenet me. Item clamant. O pater et matrem qui potestis leuare oculos in celum et extendere manus ad pauperes memetote nostri. Et sunt in triplici tribulatione. Primum sunt in ore leonis. Unde David dicit. De ore leonis libera me domine. Item secundo sunt in magno igne positi. Unde Augustinus dicit. Ignis purgatorius licet non sit eternus. tamē grauis est. quia excedit omnem penam huius mundi. Tertio sunt in tenebris. Unde dixit angelus ad Job. In primo est ut a deo cureris. Qui respoudit. Qualem mihi gaudium qui in tenebris sedeo et lumine celi non video. Ideo ecclesia sancta orat pro istis qui sunt in purgatorio et dicit. lux perpetua luceat lansus tuis domine. Tertio anime in inferno existentes clamant illud Apocalyp. vii. Vnde ve ve. Primum dicunt ve. quia eternis superplacitis deputati sumus. Secundo dicunt ve quia a consilio beate Marie virginis et omnium sanctorum electi sumus. Tertio dicunt ve quia a iocundissima facie Iesu christi separati sumus et. Quartio anime beatae in celo clamant illud quod dixit David. Summa nostra sicut passer erepta est de laqueo venatum. Et illis dabuntur tria dona. Primum quia de cetero nunquam dolebunt. Secundo quia a consilio beate Marie virginis et omnium

Sermo. XXXI.

sanctorum nunq; ejscient. Tertio quia a sa-
cie Iesu christi nunqm separabunt. Boge-
mus dñm Iesum xpm tc.

De resurrectione domini Sermo. XXXI.

Ec est dies quam

b fecit dominus exultem⁹ ⁊ letemur
in ea. psal. cxvij. Mortate charissimi.
Dicit enim Augustin⁹ in sermone de festo
bodierno. Bilectissimi resurrectio christi de
functis est vita. peccatoribus venia. sanctis
gloria. Hec est dies quam fecit dominus in
qua resurrexit ⁊ mentes singulorum gaudio
⁊ exultatione profudit. Hoc cognoscēs psal
mista spiritus sancto. ideo bortat omnes fide
les ad gaudendū cū dicit. Hec est dies quaz
fecit domin⁹ exultem⁹ ⁊ le. in ea tc.

Est notandū q̄ bodie merito debem⁹ gau
dere de resurrectione dñi nostri Iesu christi
quia ipse fecit quattuor valde glorioſa. Id
mo veraciter resurgendo Secundo infernū
potenter deſtruēdo. Tertio in lymbo patres
 dulciter cōsolando. Quarto ipſos letanter
in celuz perducendo. que beneſunt glorioſa.
Hic primo q̄ primū glorioſum factum
quod christ⁹ bodie fecit est q̄ veraciter resur
rexit. quare merito debem⁹ gaudere. Unū di
citur Lu. vltimo. Surrexit domin⁹ vere tc
Circa quod notandū q̄ quattuor ſunt que
probant resurrectionē dñi. Id mūz est Jo
ſeph inclusi per xpm liberatio. Secundū eſt
custodū ſepulcri testificatio. Tertiū eſt ſuda
ri inuenio. Quartū eſt moruor resurrectio
aceoꝝ que post apud inferos egit recitatio.
Id mūz probat resurrectionē xpi. Joseph in
clusi liberatio. Legit enim in euangelio Iu
codemi q̄ poſtq; iudei crucifixiſſent Iesum
erat quidā vir bonus ⁊ iustus noī. Joseph
de arimathia ciuitate iuda qui erat expectā
regnū dei ⁊ non fuit consentiens voluntati
bus ⁊ accusationib⁹ iudeoꝝ contra christuz.
Hic rogauit pilatū ⁊ petiſt corpus Iesu ⁊ de
ponens eū de cruce inuoluit eū in syndonez
mundā ⁊ poſuit eū in monumentū ſuū no
uum i quo null⁹ poſitus fuerat. propter qd

iudei eum oderant ⁊ omnes qui cum iplis
contra Iesum non conſenserunt. Unde iu
dei querebant eos. omnib⁹ autē ſe occultan
tibus Iacobemus oſtendit ſe illis. quia p̄n
ceps iudeorū erat. Qui dixerunt iudei. Quo
modo audes intrare synagogā cum conſen
tiens eras Christo. pars illius ſit tecū in fu
turo. Respondit Iacobemus. Almen amē
amen. Similiter Ioseph oſtendens ſe dirit.
Quare contristat eſtis aduersum me. q̄ pe
tij corpus Iesu. Ecce in monumento meo
poſui eum ⁊ inuolui in syndonez. ⁊ appoſui
lapidē ad oſtium spelunce. Hale egiftis cō
tra eum. Quo auditio apprehenderunt eum
⁊ iuſſerunt eū custodiri uig; ad vnu diē ſabi
batorum. ⁊ dixerūt ei. Egnolce quia hac ho
ra non competit aliquid agere aduersum te
quia ſabbatū eſt. ſed ſcias q̄ dabimus carnes
tuas volatilibus celi ⁊ bestiis terre ⁊ ſic clau
ſerunt eum in cubili vbi non erat fenefra et
ſignauerunt hōſtium cubilis ſuper clauem
⁊ abierunt. Qui in ipſa hora resurrectionis
Christus aſparuit ⁊ eum de carcere edurit.
⁊ in domū ſuam ire precepit. Et ſic patet pri
mū. **S**ecundo probat resurrectionē
Christi custodū ſepulcri testificatio.
Unde legitur conſequenter q̄ milites q̄ cu
ſtodiebant ſepulcrū intrantes synagogā di
xerunt. Nobis enim custodiētibus monu
mentū Iesu facta eſt terremoto ⁊ vidimus
angelū dei quomodo reuoluit lapidem mo
numen. ⁊ ſedit ſuper eū. ⁊ aspectus ei⁹ erat
ſicut fulgur. ⁊ uestimenta eius candida ſicut
nit⁹ ⁊ pre timore eius faci ſumus ſicut mor
tu⁹. ⁊ audiuiſus angelū dicentez ad mulie
res que veneſunt ad ſepulcrū. Moltetimere
quia ſcio q̄ illū crucifixum queritis. Sur
rexit ſicut predixit. Venite ⁊ videte locuz vbi
poſitus erat. ſed cito eunteſ dicite diſcipulis
eius. quia surrexit a mortuis et precedet vos
in galileam ibi eum videbitis. Quo audito
dixerunt iudei. Que ſunt mulieres ille qui
bus locutus eſt angelus. ⁊ quare non tenui
ſtis eās. Responderunt. Mulieres nesci
mus que fuerint et quomodo potuisse⁹
eas apprehendere cum faci ſuim⁹ ut morui
p timore. Dixerunt iudei. Uixit dominus.

De resurrectione domini

quia non credim⁹ vobis. Unde rū milites
et dixerunt iudeis. Tanta miracula deū faci-
entem vidistis et audistis et ei nō creditis
quō nobis credituri estis. Bñ dixistis. viuit
dñs. et vere dominus viuit quē crucifixus.
Hos audiūm⁹ q̄ Joseph q̄ sepeluit corp⁹
Jesu inclusis in cubiculū et signatis osti-
um et postea aperuitis et nō inuenistis. Da-
te iżt nobis Joseph quē inclusis et nos da-
bimus vob̄ Jesum quē custodiu⁹. Bñ;
derūt iudei. Hos dabim⁹ Joseph. date vos
Jesum. Joseph enī est i ciuitate sua arimas-
thia. Lūc dixerūt milites. Si Joseph est in
arimathia. et Jesus est in galilea sicut audi-
uimus ab angelo dicēte mulierib⁹. Hecau-
dientes iudei timuerūt dicētes. Ne quando
audiant isti sermones. als omnes credēt in
Jesus. Et p̄siliū interūt. et dederunt eis ma-
gnam pecunia dicētes. Dicite. nobis dormi-
entib⁹ venerunt discipuli Jesus nocte et fura-
ti sunt corp⁹ Jesus. Et si hoc p̄cepere pilatus
nos respodebim⁹ p̄ vobis. Pilates vō acci-
pientes pecunia dixerūt sicut iudei eos infor-
mauerūt et diffamar⁹ est sermo eoz. Bequi-
re vt habeat in secundo sermone quasi in fine
Hic sufficit si placet. **H**oc bōc qui-
dam sacerdos noīe fūces et abdā preceptor.
et levita nomine agge⁹. isti tres venerunt de-
galilea in hierusalē et dixerūt p̄ncipib⁹ sacer-
dotū et omnib⁹ in synagoga. Cidimus Je-
sus quē crucifixus sedente in medio disci-
pulor⁹ suo p̄ in monte oliveti et dicentem eis.
Eentes in mundū vniuersum p̄dicate om̄i-
bus gentibus et baptizate eos in noīe patris
et filii et spūssanci. Qui crediderit et baptisat⁹
fuerit salu⁹ erūt ēc. Et cū hoc dixisset vidim⁹
eū ascendentē in celū Hoc audientes p̄ncipes
et seniores dixerūt istis trib⁹ viris. Date glo-
riam deo si sunt vera que audistis et vidistis
Responderūt. Vnūt domin⁹ deus patru⁹
nostror⁹ deus Abrahā deus Isaac et de⁹ Ja-
cob audiūm⁹ et vidimus que diximus. et si
tacem⁹ peccatū habem⁹. Quo auditostā
dederunt eis magnā pecunia vt ita nulli
vnq; dicerēt. et miserunt cū eis tres viros vt
deducerēt de regionib⁹ suis. et nullo mō sta-
rent in hierusalē. Id osta congregati sūt om-

nes et fecerūt lamentationē inter se dicentes.
Quod est hoc signū in israel. Lūc Annas
et Zayphas solantes eos dixerūt. Huncq; dī
militibus custodientib⁹ Jesum debem⁹ cre-
dere. qui dixerūt nobis quomodo angel⁹ re-
uoluit lapidē ēc. Forte hoc discipuli eius vi-
rerunt eis. et ideo dederūt eis pecunia vt bec-
dicerent et tollerent corp⁹ illud. Hoc scitote
quia nō est credendū alienigenis vlluz ver-
bum. quia a nobis acceperūt pecuniam. et si
cut docim⁹ eos dicere sic omnib⁹ dixerunt.
et sic nec nobis tenuerunt fidē nec discipulis
Jesus. Lūc exurgens Alcodem⁹ aut. Beate
loquimini filii israel. vos enī audiūstis om-
nia que locuti sunt illi tres viri iurātes in le-
gedni. quia audiūm⁹ Jesum loquentē cuz
discipulis suis in monte oliveti et vidim⁹ eū
ascendentē in celū. tertio tamē docet nos scri-
ptura q̄ Helyas pp̄beta assumptus est et in-
terrogat⁹ Helyseus a filijs prophetaz. Ubi
est pater noster Helyas. dicit eis. assumptus
est. Ex dixerūt filijs prophetarū ad eum. For-
te spiritus rapuit eum. et posuit illū in mon-
tibus israel. Sed eligamus nobiscū viros et
circueam⁹ montes israel. fore inueniemus
eum. Et deprecati sunt beliseuz qui ambula-
uit cū illis tribus diebus et non inuenierūt eū.
Et nunc audiūt filii israel. Minamus viros
querentes in montibus israel ne forte spiri-
tus rapuit Jesus et forte inueniemus eum
et agamus penitentiaz. Et placuit omni po-
pulo consilīu Alcodemi. Et miserūt viros
querentes et non inuenierūt Jesus. Et reuer-
si sunt dicentes. Non inuenim⁹ Jesus sed
inuenim⁹ Joseph i ciuitate sua arimathia.
Hec audientes principes sacerdotū et om̄i-
nes populi gauisi sunt et glorificauerunt de-
um israel quia inuentus est Joseph quē in-
cluserunt in cubiculo ēc. **I** **C**eruo
probat resurrectionē Christi sudarij inuen-
tio. Unde legitur consequenter q̄ postq; au-
diuerant inuentionem Joseph fecerūt ma-
gnam congregationē dicentes. Quo ordine
possimus adducere ad nos Joseph et loqui
cū eo. Et tollentes cartā scripserunt ad Jo-
seph. **M**ax tecum et omnib⁹ quia tecuz sunt.
Scimus quia peccauimus in deum et in te

Sermo. XXXI.

dignare ergo venire ad patres tuos et ad filios tuos. quia admirati sumus omnes de tua assumptione. scimusque malignum consilium cogitatum aduersum te et dominum liberavit te. Nam tibi domine Joseph honorabilis ab omnibus plebe. Et sic elegerunt leprosi viros amicos Joseph. et dixerunt ad eos. Tu puerulus ad Joseph salutare eum pacifice et date ei epistolam. Qui cum legisset dixit. Benedic dominus qui liberavit me ut non effundere sanguinem meum. et osculatus est viros Joseph et suscepit eos in domum suam. Elias autem die ascensionis alicuius venit cum illis in iherusalem. Et cum audissent omnes iudei occurserunt ei obviam clamantes et dicentes. Nam introiit tu pater Joseph. Et respondens Joseph dixit. Nam domini populo et osculati sunt eum omnes. Et Nicodemus suscepit eum in domum suam faciens magnam susceptionem. Elias autem die Annas Cayphas et Nicodemus dixerunt ad Joseph. Ha confessione deo Israel et manifesta nobis oia que interrogatur fueris. quia contristari sumus eo quod se pelisti corpus Iesu. et inclusum est in cubiculo et non inuenimus te. et admirati sumus nimis. et pavore nos invaserunt usque ad mortuorum sepulchrum. Et nunc coram deo manifesta nobis quid de te faciuit. Unde Nicodemus dicit. Quoniam inclusisti in die parastene ad vesperum duos statim in oratione in die sabbati media nocte suspesta est domus a quatuor angulis. et vidi Iesum sicut fulgur lucis et proximo cecidit terra et ipse tenens manum meam eleuauit me et dixit. Noli timere Joseph sed respice in me quia ego sum. Et respergi et dixi raboni Helya. Dixit mihi. Non sum helyas sed sum Iesus cuius corpus sepelisti. Et dixi ad eum. Unde mihi monumentum ubi posuiste. et tenes manum meam et duxit me in locum ubi posui eum. et ostendit mihi syndonem et facile in quo corpus eius inuoluit. tunc cognoui quia iesus est. et adorauit eum et dixi. Benedictus qui venit in nomine domini. Et tenet manum meam duxit me in arimathea in domum meam et dixit mihi. Nam tibi non eras domum tuam usque ad quodragesima die ego enim ambulo ad discipulos meos. Cumque becoia audissent principes sacerdotum et ceteri omnes stupescerunt et velut mortui ceciderunt in facies suas. et exclamauerunt ad se dicentes. Quid

signum est hoc factum est in israel. Tunc Annas et cayphas dixerunt eis. Lex nostra primit quod in ore duorum vel trium testium stabit de verbis suis quod dicimus. Nam enoch placuit deo. et translatus est. et sepultura moysi non inuenitur. nec mors helie probatur inuenitur. Iesus autem traditus est pilato. flagellatus. compertus. spinis coronatus. lancea percussus. crucifixus. mortuus in ligno et sepultus. Et ecce custodes sepulcri dicunt eum resurrexisse. tres viri protestati sunt se vidisse eum in morte okuens cum discipulis suis et ascendisse in celum. Et iste venerabilis Joseph dicit eum etiam vidisse nec non syndonem et facile in quo inuoluit eum sicut videbatur. Et sic per ipsum. **K** Quarto probat resurrectionem Christi mortuorum resurrectionem ac eorum quae Christus apud inferos erit narratio. Tunc legitur prosequens post predicationem exurgens Joseph dixit ad Annam et cayphas. Non ammiramini me. quia audistis quoniam visus es Ihesus et in celum ascendi. Non plus admirandum est quoniam solus resurrectus mortuus es et multi alios de monumeto suscitauit viuos. et a multis visi sunt in iherusalem. Et nunc audite me. quia audistis beatum Ioseph sacerdotem magnum quem nos omnes novimus quod suscepit Ihesum in manus suis in templo. et ipse simeon habuit duos filios fratres. et nos omnes in sepulta eius fumus. abundate ergo et videte monumenta eius apta sunt et resurrecerunt. et sunt in civitate arimathea viuientes. In orationibus quod sunt et ceteri nemici loquuntur. sed sunt sancti mortui silentes. Venite ergo ambulete ad eos cum omni honore et moderatione et precor amorem ad nos et puritatem eos fore loquuntur nobis de resurrectione eorum mistério. Hec audientes omnes gaudent sunt et viventes Annas cayphas Nicodemus. Gamaliel et Joseph et non inuenierunt eos in sepulcris eorum. sed abundantes in civitate arimathea inuenierunt eos ibi in oratione flexis genibus. Erosculantes eos cum omni veneratore et timore dei prexerunt eos in iherusalem ad synagogam. et clausi sicut iusti tollentes legem domini posuerunt in manus eorum et purantes eos per deum Israel quod per legem et prophetas locutus est patribus nostris super ille est Iesus qui suscitauit vos a mortuis dicit nobis. Hanc coniurationem audientes Karinus et Leucius conturbati sunt et genuerunt corda. et respiciebant in celum secerunt crucem digitis suis

De resurrectione domini

In linguis suas. et statim locuti sunt dicentes.
Domine Iesu Christe resurrecio et vita mortuorum
permittit nos loqui mysteria facta per mortem
crucis tue. quia propter concursum sumus. Tu enim
iussisti nemini referre secreta tue diuinitatis
et malestans que apud inferos fecisti.

Cum dixerunt propter invocacionem. Mos cum essemus cum omnibus patribus nostris positi in profundo et caligine tenebrarum. subito factus est auro color solis regalis. lux illustrans supernos. et statim pater Adam cum omnibus patriarchis et propheticis exultates dixerunt. Lux ista est auctor sempernisi lumis qui permisit nobis transmittere coeterum lumen suum. Et exclamauit Isaia dicens. Hic est lux patrii filii dei. quem perdidisti ex insinuacione spissanci cum adhuc es sem in terris. Populus qui sedebat in tenebris vidi lucem magnam. habitantibus in regione umbra mortis lux tua est eis. et nunc aduenit et illuxit nobis. Supuenit etiam genitor noster et exultans dixit omnibus. Glorificate dominum nostrum Iesum Christum filium dei. quia ego suscepimus sancte natum in manibus in templo. et compulsus spissancio diri a deo. Nunc dimicamus seruum tuum domine tecum. Hec audiens omnes multitudo plius exulta uerut. Et post hoc supuenit beremico la. qui interrogat est ab omnibus. Quis es tu. Qui reddidit. Ego sum Iohannes vox et prophetia altissimi prius ante faciem aduentus eius. preparare vias eius. ad bandam scientiam salutis plebi eius in remissionem peccatorum tecum. Et vidi eum venientes ad me et compulsus spissancio dixi. Ecce agnus dei ecce qui tollit peccata mundi. Et baptizauit eum in flumine iordanis. et vidi spissancium descendente super eum in specie columbe. et audiui vocem de celo dicentem. Hic est filius meus dilectus in quo mihi complacui. et nunc prius ante faciem eius descendit nunc iaceat vobis. quia in primo est visitare nos in tenebris et umbra mortis. Et cuius hec audisset paternoster Adam exclamauit ad filium suum sebdecens. Enarrabit filius tebde patriarchis et propheticis omnia quae a archangelo Michaeli audiisti quod misisti ad portas paradisi ut depercaceris deum quatinus mihi transmiseret oleum misericordie ut ungere corporeum meum cum essem infirmus. Tunc tebde dixit omnibus. Ego seb-

cum essem oras dominum ad portas paradisi ecce angelus Michael apparuit mihi dicens. Ego missus sum a deo ad te. et constitutus super corpus humanum dico eni tibi. Tebde laborare lacrimis orando propter oleum ligni misericordie ut pungas patrem tuum. Ad amplexum dolorem recipies in nouissimis diebus temporum quando completi sunt quinq; milia annorum et in senectute milenario tunc veniet amantissimus deus filius. Ihesus Christus qui resurgens a mortuis tecum. et tunc doleo misericordie ungit omnes credentes in vita eternam. Hunc ipse introducit patrem tuum in paradi simum ad arborē misericordie. Hec audiens omnes exulta uerut. **A**do. **E**ccluz sic numeris exulta uerut. ecce satanas princeps inferni dixit ad infernum. Prepara te suscipe item qui glorias se esse filium dei. et multum aduersa mihi faciens. Hunc multos cecos. claudos. leprosos et infirmos verbo sanauit. et quos mortuos ad te perdidi ipse a te uiuos abstraxit. **B**indens infernum dirit ad satanam principem. Quis est iste tuus potes. oes enim potentes terre mee potestant subiecti sunt et tenentur. et tu dicis quod ipse mortuos a metraxit. forte ipse est iesus qui per verbū suū lazarus quem ego tenebam mortuum uiuum reddidit. **B**indens satanam dixit. Ipse est ille Iesus et ego temptaui eum. et uideos percuti ut eu crucifigeretur. Et in primo est ut perducam eum subiectum tibi et mihi. Hec audiens infernum dixit ad eum. Cui uero te pergit testuas et meas ne perducas illū ad me. Ego enim tunc quoniam audiui imperium verbū eius tremui et oes dabant q̄ mecum sunt. nec ipsum lazarus potui resuscitare. Ego nūc scio quā ille homo est deus fortis et potes impio suo et salvator generis humani. Et si illū perducatur ad me oes qui sunt in crudelitate carceris detenunt soluerit ad gloriam suetum iuratus produxit. Et sic per primū gloriosum factum quod Christus hodie fecit quod veraciter resurrexit.

Secundo dico quod secundum gloriosum factum quod Christus hodie fecit quod in infernum potentē destruxit. quod merito debemus gaudere. Unde psalmus dicit. Contra te et vecern. Et est notandum quod sicut quantumque peribat et conditum inferni destructionis factum per Christum. primū est terribilis apieidi pulsatio. Secundum Christi potestis et fortis ingressio. cuius est admirabilis supueniens.

Sermo. XXXI.

seu ingredientis presumptio. Quartum est dura increpatō satbane ab inferno. Primo ostendit et probat inferni destrucionē terribilē spēriendi pulsatio. Unde legit cōsequenter qd cū infern⁹ et satban predicta inuicē loquerentur statim facta est vor terribilis ut tonitruū dices. Tollite portas principes vestras eccl. Quod audies infern⁹ id est omnis multitudine demonū dixit ad satban. Recede a me. exi a meis sedibus foras. si potens prelatorēs pliare cū rege glorie. Et elecit infernus satban foras de sedib⁹ suis. Et dixit infern⁹ ad impia officia sua. Claudiere crudeles portas ereas et vectes ferreos supponite. fortificare ne captiuemur tenētes captiuitatem. Hec audies omnis multitudō sanctorū cuz voce increpationis dixerūt ad infernū. Alperi portas tuas ut intret rex glorie. Et tunc incepit clamare David dices. Nonne cū essez viuū in terris p̄dixi ex instinctu spiruū sancti. Confiteant dño misericordie ei⁹ et mirabilia eius fili⁹ hominū. Quia coriuit portas ereas et vectes ferreos cōfregit. Suscepit eos de via iniustitiae eoz. Post hoc dixit Iisaias ad omnes sanctos. Nonne ego dixi vobis cū essem in terris. Resurgent mortui qui sunt in monumēus et exultabūt. quoniā em ros qd est a dño est sanitas illi⁹. Hec audiētes omnes sancti ab Iisaiā dixerunt ad infernum. Alperi portas tuas nūc victuses et i firm⁹ eris. Tūc statim interim facta est vor vittonitruū dicens. Tollite portas principes vestras eccl. Cidens autē infern⁹ quia iā duabus vicibus sic clamauerat quasi ignorans ait. Quis est iste rex glorie. Qui respōdit dauid dicens ad infernū. Ista verba clamoris ego cognosco. quoniā p̄ spūm ei⁹ vaticinavi. et nūc que supra diri dico. Domin⁹ formis et potens eccl. Et nūc ip̄e domin⁹ in terrā p̄spexit ut audiret gemut⁹ compeditoy et solueret filios interemptoy. Et nūc sedat illyne inferne aperi portas tuas ut intret rex glorie. et sic patet p̄mū. O Secundo ostendit et probat inferni destrucionē xp̄i potens et fortis ingressio. Unde legit cōsequenter qd hec dicere David ad infernū supuenit rex glorie in forma hominis de⁹ maiestatis. et eternas tenebras

illustravit et visitauit nos sedētes in tenebris et umbra morsis. Quo facto infern⁹ et mors cū crudelib⁹ ministris expauerūt claritates tanti luminis dū christū viderūt. dicētes. vici sum⁹ a te. Quis est tā magn⁹ et parvus humilis et excellus. miles et imperator in forma serui admirabilis plato. rex glorie morū⁹ et viu⁹. qd in cruce morū⁹ fui. in sepulcro iacuisti. et viu⁹ iam ad nos descendisti et legiones nostras perturbas. Et sic patet secundū. Tertio ostendit et probat inferni destrucionē ammirabilis ingrediētis plumpatio. Ut legit cōsequenter qd infern⁹ ammirat⁹ est de plumpatio christi ideo dixit. Quis es tu qui intrepid⁹ fines nostros ingressus es. et nostra supplicia nō vereris. imo omnes de vinculis nostris eripe conaris. Quis es tu qui absoluīs ab originali peccato et in libertate p̄stis nam reducis. Similiter et oēs legiōes demonū simul p̄territe clamauerūt. Quis es tu tā p̄clarus maiestate homo sine macula. nūqz mūdus nobis tale hominē trāsmisit. forte tu es ille Jesus de qd noster p̄nceps satban dicebat qd p̄ tuā morte crucis ton⁹ mūdi potestatem a nobis acceptur⁹ es. Tūc rex glorie domin⁹ maiestate sua apprehendēs satban principē inferni tradidit potestatē inferni super eū. et traxit adā ad suā claritatē. Et sic patet tertū. Quarto ostendit et probat inferni destrucionē dura increpatō satbane ab inferno. Unde legitur cōsequenter qd tūc infernus suscipiens satban cū nimia increpatio; ne dixit ad eū. O princeps perditōis eterne. ut quid facere voluisti regē glorie crucifigi ī cui⁹ exitu mors nobis tanta spolia p̄curaisti. vere ignorasti ut insipiens. Quid fecisti. ecce iam iste iesus fulgore sue diuinitatis fūgauit omnes tenebras mortis et firmū carcerem cōfregit et soluit vincos. et regna nostra vincitur. de cetero non ingredietur ad nos humanū genus. O princeps satban quid hoc facere voluisti. Nam illi qui a principio usqz nūc fuerunt desperati salute ecce nūclis berati sunt. O princeps satban omēs quos per lignū p̄uaricationis acq̄sieras nūc plēgnū crucis p̄didisti. et p̄istōis leniticia tua oīno cognosce q̄nta infinita supplicia passur⁹ eris.

De resurrectione domini

In custodia mea sempiterna. Et cu[m] infernus
be loqueret ad satanam p[ri]ncipem. tu[m] dixit ei
rex glorie. Satanas p[ri]nceps erit sub potestate
tua in sempiterna secula loco Elde et filiorum
ei? iustorum meorum. Et sic patet quartum et p[ro]cole
quies secundum gloriosum quod Christus hodie fecit quod sic
infernū poterit destruere. **I**terno p[ri]ncipaliter dico quod secundum gloriosum factum quod Christus
hodie fecit est quod patres in limbo dulciter consolabantur. Unus legit sequenter quod post predicta
domini extenderat manus suam dicit. Venite ad me
omnes sancti mei qui habebitis imaginem et similitudinem meam qui plagnam et diabolum in mor-
tem dannati fuistis. H[ab]e plagnam diabolum dan-
nauit et mortem superauit. et statim omnes sub ma-
nu domini adunati sunt. et dominus tenet manus ade-
dit. Idcirco tibi cuius omnibus filiis tuis electis
meas. Ecce adiuuata puolus genibus magna vo-
ce dicitur. Exaltabo te domine quoniam suscepisti
me ecce. Domine abstraxisti ab infernis animam meam
salvasti me ecce. Psallite deo oes sancti eius. et
confitemini memorie sanctitatis eius. Similiter
omnes sancti puolunt ad pedes domini una vo-
ce dixerunt. Aduenisti desiderabilis noster re-
demptor mundi sicut per legem et prophetas dixisti
adimpleuisti. redemisti nos per crucem tuam et
mortem et descendisti ad nos ut nos eriperes ab
infernis. Domine sicut posuisti titulum glorie tue in
celo et erexisti signum resurrectionis in terris.
pone etiam domine in inferno signum victorietue
ne mors dominet amplius. Et extendens dominus
manus suam fecit signum crucis super adam et omnes
sanctos. et tenet dextram Elde ascendit ab infernis
et oes sancti secuti sunt eum. Ecce sanctus da-
uid fortiter clamauit dices. Cantate domino ca-
ticum nouum quod mirabilis fecit ecce. Et omnes
sancti responderunt dicentes. Benedictus qui venit in
in nomine domini. deus dominus et illuminans nobis. Hic est de-
us noster in eternum et in seculo seculi ipse regnat
nos in seculo. Et sic patet tertium gloriosum

Quarto p[ri]ncipaliter dico quod quar-
tum gloriosum quod Christus hodie fecit est quod oes
electos letanter in padisum prodidit et eos ange-
lo Michaeli annulit. Unus legit sequenter quod
dominus tenet manus Elde tradidit eum archangelo michaeli et omnes sancti sequebantur mi-
chaelis qui introduxit eos oes in padisum exult

tationis. Tunc occurserunt eis duo viri veluti
vetusti diez. quos interrogaverunt sancti. qui
estis vos qui in infernis morui non fuistis nobis
scimus et in padisum corpe collocari estis. Be-
spondes vobis ex eis dicit. Ego sum Enoch qui
verbo dei translatus sum hic. Ille autem qui me
cum est Helyas est qui curru igneo assumptus
est hic. Usque huc non gustauimus morte nisi usque
ad aduentum antequam seruatus sumus. diuinis
signis cum eo spectabatur et ab eo occidendi in bie-
rusalem et post triduum iterum viui in nubibus assu-
mendi. Et cum loquerentur Enoch et Helyas. ec-
ce supuenit alius vir miserabilis portans ibus
meritis suis signum crucis. Ecce dicitur autem om-
nes sancti dixerunt. Quis es tu. quia visio tua
latronis est. et quod est hoc signum quod portas in
humeros. Quibus respondit dices. Vlere diristi
qua latro fui et oia mala facies super terram et u-
nde crucifixus me cum Iesu. et vidi omnia quae
facta sunt super crucem Iesu. et credidi eum esse cre-
atore omnium et deum omnipotentem. et precatus
sum eum dices. Admeto mei domini veneris
in regnum tuum. quod statim suscipiens deprecatio-
nem dixi mihi. Almen dico tibi hodie mecum
eris in padiso. Et dedit mihi illud signum crucis
dicentes. hoc portas ambula in paradisum
et si non te permiserit angelus ingredi custos pa-
radisi onde illi hoc signum crucis dicit ad eum
Iesus Christus filius dei qui nunc crucifixus est mis-
sit me hic. Et cum fecisset statim angelus cu-
stos paradisi operies introduxit me et collo-
cauit me ad dextram padisi dices. Ecce modis
cum sustine et ingredieris tu. et Elda patrem om-
nis humani generis cum omnibus filiis suis
sanctis. Ecce dicitur autem patriarche et prophetae et
sancti ad oia verba beati latronis una voce di-
xerunt. Benedictus deus omnipotens pater eter-
nus qui tales gratias dedit peccatoribus et ipsa via
paradisi reduxit almen. Hec sunt divisa et sa-
cra mysteria que vidimus et audiimus Kar-
nus et Leuci fr[at]er et filii Symeonis.

De resurrectione domini

Sermo. XXXII.

Irrexit dominus

Super eccl[esi]a circa resurrectionem domini
nostrum Iesu Christi tria sunt consideranda

Sermo. XXXII.

Indrmo q̄ potēter surrexit. secūdo veraciter. tertio feliciter. **I**ndrmo surrexit potēter q̄a p̄ p̄a virtute. Est notandū q̄ in sacro eloqo legim⁹ triplice resurrectionē sc̄ficiā & falsaz. realē lmpfectā. potēte & pfecitam. **R**

Blico p̄mo q̄babem⁹ in sacra scriptura resurrectionē sc̄ficiā & falsam. sicut incantatores & incantatrices resuscitant mortuos. Beata resurrectionē legit. j. Reg. xxviiij. ubi dicit q̄ cū Samuel mortu⁹ est & planxit eū omnis uirael & sepelierūt eū i. ramathba urbe sua. Lūc dixi saul seruus suis. Querite mibi mulierē habentē phitonē. i. experīa in scientia incātatorū. Ita phiton phitonis dicit incātator vel diuinator v̄l diuinatrix. Unde dī. querite mibi mulierē habentē phitonē. i. peritaz in illa sciēna. Ita ut quidā tradūt est quedam ars luscitādi mortuos hīcē quā phici⁹ adiunxit. Serui aut̄ saul inuenerūt vñs mulierem peritā in illa arte. que cū veniss̄ ad saul. dixit ei saul. Sūscita mibi samuelē. quo sicut luscitato. apparuit ut dīc glosa iudeoz euersus. Ita caput fuit versus terrā & pedes sursum. Et dixit samuel ad saul. Quare inquietasti me ut luscitarer. Alii Gaul. Coartorū mis. Nobilistū pugnāt aduersum me. & dñs recessit a me. & exaudire me noluit neq̄ i manu p̄phetarū neq̄ p̄ somnia. vocam ergo te ut ostenderes qd faciā. Et ait samuel. Quid interrogas me cuz dñs recessit a te & trāsierit ad emulū tuū. faciet enī tibi dñs sic uocat⁹ est in manu mea. & scindet regnū tuū de manu tua. & dabit illud primo tuo dauid. quia nō obediisti voci dñi zc. Nec autē luscitatio ē ficta & nō realis. **I**sto modo virtute diaboli resuscitat̄ incantatores & incantatrices mortuos. sicut fecit symon magus. ut habeat in legendā apostolorū petri & pauli. Et sic cōsimiles resuscitā. **S**ecundo legim⁹ in sacra scriptura resuscitationē mortuoz non fictaz sed realem tñ lmpfectā. quia itez in cineres redigunt. **I**sta legim⁹ in veteri lege. uij. Reg. uij q̄ helyseus p̄misit giez cū baculo suo ad suscitandū puez. Beq̄re. Ita in nouo testamēto legim⁹ Job. xj. q̄ xps luscitauit Lazarū quadriduanū in monumēto dices. Lazare veniforas. & statim pdiit q̄ fuerat mortuus.

Lalis resuscitatio nō fuit ficta sed realē. Ita q̄ postea ipse Lazar⁹ comedit & bibit & supuit multis annis. & fact⁹ est ep̄s ciuitatis marsilie. Ita ista resuscitatio fuit lmpfecta. q̄ oportebat eū itez mori. **I**sto modo virtute dei & domini nostri Iesu xp̄i resuscitat eleci mortuos. sicut petr⁹ qui luscitauit mortuū. Beq̄re cathedra Idetri. **S**ecundo legim⁹ in sacra scriptura resuscitationē realē & pfecitam. & nō tantū resuscitationē que fit auxilio alterius sed resuscitationem que fit ppria virtute & diuina. quætantū facta est in xp̄o. Et hoc puenit pprietatib⁹ diuinis sc̄z potētie sapie & iusticie. Sapientia enī dei dicitat q̄ vbi non est culpa nō debet esse pena. sed in xp̄o nulla fuit culpa. teste pilato cōdemnatore & iudice suo dicēte. Obtulisti mibi hūc hominē q̄ si querentē populū. & ecce corā vobis interro. zc. ergo in eo non debuit esse corruptio incinerationis. Unde ps. Non dabis sanctū tuū. id est. corp⁹ sanctificatū & deificatum. videre corruptionē. Secundo iusticia dei hoc obseruat ut vbi sit meruū ibi sit & p̄mū. teste agustino dicēte. Nullū bonū irremunerat̄ sed in xp̄o fuit meruū summe humilitatis. q̄ vñsq̄ ad mortē se humiliavit. ideo iustuz fuit ut ei daret p̄mū resurrectiōis. Unde Idbi lip. ii. Humiliavit semetipsum fact⁹ obediēs vñsq̄ ad mortē zc. ppter qd & deus eralta. zc. Tertio potētia dei hoc clamat. Dedit enim voci sue vocē virtutis. quam virtutē filius senties statim resurrexit. Hui⁹ exempliz habemus in naturalib⁹. dicit enī. leo qñ nascit̄ tribus dieb⁹ manet quasi mortu⁹ sed tertia die mittit superū rugitū & statim appaz vñ⁹ sic virtute diuine vocis & potētie surrexit xps tertia die. Luč. xl. Surrexit dñs v̄e. Unde p̄bus in principio de celo & mundo loquens d̄ ternario dicit. Id est hūc aut̄ numerū adhibitus nos semetiplos magnificare dñū creatorē pprietatib⁹ eoz que sunt creata. Unde de ista pfecta & potēti resurrectiōe dicit apls. Ro. vi. Christ⁹ resurgēs ex mortuis nō nō morit. mors illi ultra nō dominabit. **L**est notandū q̄ p̄ quatuor ostendit chris̄ti mortui resurrectio. **I**ndrmo ostenditur q̄ potenter surrexit p̄ ppriā virtutē. Ip̄e enim k

De resurrectione domini

non indigunt auxiliis alteris sicut alii omnes
indigent. sed virtute diuina surrexit. Ideo dicit
resurreccio. alioz autem resuscitatio. Unus di-
xit Ioh. x. Potestate habeo ponendi animas
meas et iterum lumedi eam. Unde sicut potenter ani-
ma cum clamore valido deposuit. dices. Id est
in manu tuas commendando spuma meum. et inclina-
to capite emisit spumam. ita potenter eam virtute et p-
pria reassumpit. Unus dicit Alphath. vlt. Ga-
ta est mihi ois potestas in celo et in terra. Unus in
signum huius potestatis respondit iudeis quod
petuerunt signum sue potestatis dicentes Ioh. ii.
Quod signum ostendit nobis respondit. Soluite
templum hoc et in tribus diebus excitabo illud. Et
dicebat de seculo corporis sui. Unus ergo surrexit
a mortuis recordans sunt discipuli eius quod hoc
dicebat et crediderunt. Figura huius habet Ioh-
ne. ii. ubi legitur quod ipse ionas fuit in ventre ceti
tribus diebus et tribus noctibus. postea ipse piscis
expulit eum ad terram Jonas qui per tres dies in
piscis iacuit et post tres dies de sepulcro resurre-
xit. Unde iterum in hunc signum quando iudei
petuerunt signum Christi. Respondit ut habeat
Alphath. xii. Adagister volum a te signum vi-
dere. Quibus autem generatio mala signum que-
rit. et non dabit ei nisi signum Iohannes precepit. Si-
cuit enim fuit Jonas in ventre ceti tribus diebus
et tribus noctibus. sicut erit filius hominis in corde terre
tribus diebus et tribus noctibus. et propria virtute postea resurgens
Unde hec potestia figura nobis in potestia
samsonis. de quo dicitur Iudic. xvij. quod ipse in-
gressus est civitate gazam. et audientes phili-
stae circumderunt eum positis in porta ciuitatis
custodibus ne evaderet. qui in medio noctis
conspurgens apprehendens ambas portae fores
cum postibus suis et portauit ea humeris suis
ad verticem montis. Unus canit ecclesia de eius
potestia. Samson por. valvas. i. do. x. Sam-
son significat Christum quod media nocte cum propria
potestia de se resurrexit. Unus dicit Elmbrosius.
Quomodo potuit querere adiutorium suum cor-
poris suscitandi qui alios suscitauit x. **E**
G Secundo ostendit ex tumuli clausione et signa-
culorum illesione. Iudei enim timentes ne discipu-
li corporis Iesu de sepulcro asportarentur et dice-
rent plebi quod a mortuis resurrexerunt. ideo ma-

gnolapide tumulum clauerunt et signacula im-
preserunt ut nullus possit lapidem ab extra tolle-
re sine signaculoz fractione. et custodes posu-
erunt ut custodirent. Ideo Christus euidenter ostendit
magnitudinem sue potestie in hoc quod clauso
tumulo et illesis sigillis de sepulcro resurrexit.
Unde dicit Alphath. vlt. qd Maria magdale-
na et maria iacobi et salome emerunt aroma-
ta ut venientes ungenter Iesum. Et valde ma-
ne una sabbatoz veniunt ad monumentum ori-
to iam sole. Et dicebant ad invicem. Quis re-
uolueret nos lapidem ab ostio monumenti. Erat
quisque magnus valde. In bene ostendit quod
ipse potestia diuina clauso sepulcro surrexit.
et illesis sigillis. usq; dum angelus reuoluebat la-
pidem. Unus dicit Alphath. vlt. Angelus domini descendit
de celo et accedens reuoluit. et lexit. Et ideo in
signum potestie resurgentis custodes quod sepulcrum
custodierunt audientes terremotum quando Christus
resurrexit timuerunt valde. Unde Alphath. vlt.
Id est timore autem exterriti sunt custodes et fa-
cti sunt velut mortui. Unus hoc prouidit prope-
ta in spiritu sancto cum dicit. Notus in iudea deus
in israel magnus nomen eius. Et factus est in pa-
ce locus eius. in sepulcro. Sequitur. Ibi conste-
git potestias scilicet terreno custodes sepulcri in
resurrectione. Sequitur. Tu terribilis es et quod re-
sististi tibi. et tunc ira tua. de celo audiuit fecisti
iudicium. terra tremuit x. Unde dicit Alphath. vlt.
Ecce terremotus facies magnus. Unus psalmus. ali-
bi. Quis deus magnus sicut deus noster. tu es
deus qui facis mirabilia. Notum fecisti in po-
pulis virtutem tuam. redemisti in brachio tuo et
in potestia populi tui. Et sic patet tertio quod potest
ter surrexit cum sic illesis signaculis et clauso se-
pulcro et custodibus perterritis surrexit. Unus be-
nedicit psalmus. xviij. In deo meo transgrediar mu-
rum. **X** **G** Secundo ostendit per celere solis
ortum. Nam sicut sol in suo ortu potest tenebras
fugiat. et sua virtute diez facit clarescere. ita Christus
resurgentem et tenebre fugient. et sol ad gloriam
et ad potentiam resurgentis celere ortus est. nec
mirum. Nam ut dicitur euangeliste quod Christus passionis
Christi a sexta hora propter passionem Christi tenebres
sunt usque ad horam nonam. et sol obscuratus est
non naturaliter sed miraculose et per potentiam di-
uinam. ita in resurrectione Christi festinavit sol con-

Sermo XXXII.

gaudēdo dñō q̄ p̄ potentia diuinā lūrit per
tres horas p̄us q̄z sīm cursum lucet. Unū gan-
fred⁹ in expositio ne sup̄ lūcā q̄ dicit. Tenebre
facte sunt in vniuersa terra vlsq; in horā no-
nāz, et sol obscurat⁹ est. dicit. Vicut sol obscu-
rat ad exeq;as moriētis, sic celer⁹ ort⁹ est ad
gl̄iam resurgetis. Unde in signū hui⁹ dicit
M̄dar. vlt. q̄ M̄aria magdalena et maria ia-
cobi et salome valde mane vna lab. ve. ad m.
orto iā sole. Ecce q̄ dicit valde mane. i. tempe-
stine et in orto sole. Unde dicit P̄ter⁹ rauē-
nens. q̄ nox dñice resurrectionis reddidit diei
tres horas q̄s amaritudo passionis abstule-
rat. Unū in signū hui⁹ d̄r. ii. M̄dach. i. Sol re-
fusit q̄ p̄us erat in nubilo. s. tpe passiois reful-
sit celer⁹ in die resurrectionis. Et iō dixerunt
Karin⁹ et Leuci⁹. Iſlos cū essem⁹ cū oībus
patrib⁹ nostris posui i caligine z̄c. Beq̄re su-
pra simone. xxxi. L y Quāo oīdit per
multoz mortuoz resurrecionē. M̄ā sicut fe-
ria sexta fuerūt cū eo duo latrones crucifiri.
vn⁹ a dext̄is et vn⁹ a sinistris p falsam potē-
tiā iudeoz in pfusionē sibi. ita ip̄o relurgē-
te p v̄tute diuinā multi mortui surrexerūt si-
bi in gloriā. Unde d̄r. M̄dath. xxvii. M̄onu-
mēta apta sunt et multa corpora sanctor̄ q̄ dor-
mierūt surrexerūt. et exēutes de monumētis
post resurrecionē ei⁹ venerūt sanctā ciuit-
atē sc̄z bierlm̄. et ap̄aruerūt multis. Quoz
resurrecio facia v̄tute diuinā fuit realis et v̄a.
Unde dicit Baban⁹. Nulla fides adhiben-
da est temeritati eoz q̄ dicūt sanctos incine-
ratos q̄ cū xp̄o surrexerūt. Et rō est. M̄ā ipsi
debet esse testes q̄ xp̄s potēter surrexit. iō non
sunt reincinerati. Unū Aliug. dicit. nō fuissent
veri testes resurrectionis nisi cū xp̄o fuissent
veraciter vestiu stola imortalans. et cū xp̄o
celos ascēdente sit̄ ascendissent. Hic nota in
euāgelio M̄icodemi quō potēta resurgedi
xp̄i p̄baſ p̄ resurrecionē mortuoz. vt s̄ y. Et
sic finit vn⁹ sermo Z Secundo p̄ncipaliter dico q̄ xp̄s veraciter surrexit. Unū Ma-
theri. xxvii. d̄r. q̄ angel⁹ dixit mulierib⁹. s. M̄ha-
riemagdalene z̄c. M̄olite tumere. Scio enī q̄
Iesum q̄ crucifix⁹ est q̄ritis. M̄ō est hic sur-
rexit sicut dixit. Circa qđ notandū q̄ p̄ q̄z
tuor ostendit et p̄baſ q̄ xp̄s veraciter resurrex-

it. Primo p̄inuentōne sudarij et lintheamis
qbus corp⁹ Iesu et caput fuit in uoluū illā
dicit magister li. vii. dis. xlviij. q̄ corpora glificata
resurget sine villa deformitate sine villa cor-
rupzione. sine onere et difficultate. pp̄t quod
spūalia dicta sunt. id eo nō retinet pannos q̄
bus in uoluū. Ita xp̄s q̄ est sanct⁹ sanctor̄
gloriosissime surrexit et dimisit sudarium z̄c.
Unū in signū hui⁹ q̄n xp̄s ap̄aruit Joseph
tūc petuit a xp̄o ut oīderet sibi sudarium ut
sciret q̄ veraciter resurrexisset. Beq̄re supra i
pmo sermone y. Unetā cū M̄aria mag-
dalena ut dicit Iō. xx. nō inuenit corp⁹ Ie-
su in monumēto. tūc venit ob symonē petrū
et ad alii discipulū quē amabat ielus et dicit
eis. Tulerūt dñs meū et nescio ubi posuerūt
eū. Erūt ergo petr⁹ et ille ali⁹ discipul⁹ et ve-
nerūt ad monumentū. Currebat aut̄ duo si-
mul. et ille ali⁹ discipul⁹ p̄cucurrit citi⁹ petro
et venit pmus ad monumentū. Et cū se incli-
nasset vidit p̄stū illi⁹ edificij intra qđ erat
corp⁹ xp̄i sepultū. M̄ā sepulcrū erat factū ad
modūz cuiusdā domūcule lapidee intra qđ
erat sepulcrū excisum i perra. et sic erat ibi qđ
dam hostiolū p̄ qđ erat i gressus ad locū illū
sic ei siebat annūquit⁹ sepulcrā iudeoz et mas-
xime magna p̄lonaruz. Et sic Iohes vidit
lintheamina plicata et posita. nō tñ introiit
venit aut̄ simon petr⁹ sequēs eū et utriuit
in monumentū. M̄ā ex ampliore fernore nō
est p̄tent⁹ solū respicere sicut iohes s̄ volunt
oīa diligēter p̄scrutari. et vidit lintheamia po-
sa et sudariū qđ fuerat sup̄ caput ei⁹ nō cuz
lintheaminib⁹ positiū s̄ sepatum in uolutum
in uno loco. Enī ergo petr⁹ sic diligentē rezex-
aminasset et tā euīdetia signa resurrectionis
vidisset. tūc introiuit et ille ali⁹ discipul⁹ qui
venerat p̄o ad monumētū q̄ ambo viderūt
et crediderūt. Unū istud totū faciū est ad mai-
iore p̄bationē resurrectionis xp̄i. M̄ā si aliquis
corpus abstulisse furtive. nullo mō linthea-
mina et sudariū depositisset et eum sic nudus
asportass̄. Et iō dicit Chrys. q̄ magnū argu-
mentū et euīdetia resurrectionis xp̄i est in uētio
p̄dictoz. M̄ā si discipuli asportassent corpus
xp̄i furtive sicut in dei tumebat tūc non venis-
sent ad p̄dendū. nec etiā pp̄t timorē milituz

De resurrectione domini

sepulcrū custodiēnū tantā morā p̄traxissent
q̄lintheamina p̄ mirrā et aloes cōglutinara
corpi nō deportassent. **A** Secūdo p̄ ma
nisfētā apparitionē et multiplicitē. Ip̄e ei sepe
apparuit dilectis suis. Et p̄mo omniū dilecte
sue matrī credit̄ apparuisse. licet h̄ null⁹ euā
gelistaz ponat. Q̄d forie ideo dimiserūt. q̄a
eoꝝ officiū fuit testes resurrectiōis inducere
matrē aut̄ ad testificandū pro filio inducere
eos nō decuit. H̄ā si verba extraneaz femia
rum velut deliramēta vīla sunt. quō nō ma
gis matrē delirare crederēt. ideo euāgelistē
scribere noluerūt. Bebuit enī xp̄s matrē suā
letificare de resurrectione. quā ampli⁹ ceteris
omnib⁹ p̄stat doluisse. Et dicit Elm̄. libro
de virginib⁹. Maria vidit resurrectiōez dñi
Iudaea vidit et credidit. vidit et Maria ma
gdalena q̄zuis adhuc nutaret. Idē. dubitaret
Hocenā romana ecclia approbare videtur.
Hā statim ipso die resurrectiōis ap̄d sanctā
Maria celebrat stanonē. Est etiā alia appa
riuo qua apparuit iacobo iusto. q̄ nō stinet
in euāgeliō. enī in legēda sua inuenit. Beq̄re
philiippi et iacobi. Iste est alia apparitō q̄ appa
ravit Joseph ab arimatibia. quez liberauit et
duxit in domū suā. vt patuit in p̄cedenti ser
mone. Et q̄zuis iste apparitōes non sunt scri
pte in euāgeliō. tñalibi scripte sunt. Unde
dicit Jobes. c. xx. Multa quidē et alia signa
fecit Jesus quenō sūt scripta in libro hoc sc̄z
euāgeliōz. **B** ed est notandū de appariti
onib⁹ de q̄bus euāgelistē scribūt q̄ sūt decez
Christ⁹ enī apparuit q̄nquieres post pasca vs
q̄z ad horā ascensionis. Be qnq; p̄mis ē sciē
dum q̄ in die pasce p̄mo apparuit marie ma
gdalene. **C** Unī Mar. vlt. Surgens aut̄ Ihs
mane p̄ma sabbati apparuit p̄mo marie ma
gdalene. Secūdo apparuit mulierib⁹ redeū
tibus a monumēto q̄bus dixit auete Mar. vlt.
que accesserūt et tenuerūt pedes ei⁹ et ado
rauerūt enī. **L** tertio apparuit symoni. Unde
Luī. vlt. Surrexit dñs vē zc. sed vbi vel qn
do nescit. q̄a euāgelistē nō ponit. Hic tñ in
bistoria scolaistica q̄ qn̄ monumētu solus i
trauit. Et dicit in eadē bistoria q̄ qn̄ ch̄ristuz
negauit fugit in cauernā que modo d̄: galli
cantus. i qua p̄ tres dies semp plorauit ex eo

xp̄m negauit. et ibi sibi xp̄s apparuit et eum
conforauit. Quarto apparuit discipul̄ eum
tibus in emaus i forma pegrini Luce vlt.
Quinta discipul̄ cōgregatis sero in domo.
dicens eis. par vobis ego sum nolite timere.
Luī. vlt. Sexto apparuit discipulis octauo
die Thoma p̄sente. vt habeat Job. vlt. Sep
timo discipulis p̄scantib⁹ Jo. vlt. Octauo
discipulis in monte thabor. vbi p̄stituerat il
lis iesus. et vidētes eū adorauerūt Mar. vlt.
Mono apparuit xj. discipulis. Requie i cena
vbi reprobrauit incredulitatē eoꝝ et duriciā
cordis Mar. vlt. Decimo et ultimo apparu
it discipulis in mōte olujeti vbi bñndit̄ eis et
serebat in celū. Luī. vlt. **B** **L** tertio
ostendit p̄ angeloz testimoniu q̄ dixerūteuz
resurrexisse. Hā sicut dñs noster q̄ est ip̄a ve
ritas p̄dirit suā resurrectionē ita facta resur
rectione nō debebat ab aliquo p̄nūciari nisi
a celesti nūcio q̄ mentiri nō potest. Hā vt di
cit magister li. ii. dis. vii. q̄ boni angeli p̄ grati
am p̄firmati sunt postq; steterat q̄ peccare
nō possunt. ergo nec mentiri. **E** nī d̄: Mar. vlt.
q̄ angel⁹ dñi descendit de celo. et ac. reuo.
lapi. et sedebat sup̄ eū. Erat autē aspect⁹ eius
sicut fulgur. vestimenta ei⁹ sicut nix. Et vt d̄:
Mar. vlt. q̄ cū Maria magdalena et maria
iacobi et salome venerūt vt vngreūt Jesum.
dixerūt ad inuicē. Quis revolvet nobis la
pidē ab ostio monumēti. Et respiciētes vide
runt revolutū. et introētes in monumētu.
zc. Et cū ingressi essent nō inuenerūt corpus.
Et faciū est dū mēte p̄sternate essent tūc duo
viri. i. angeli vt dicit Lucas apparuerūt et ste
terunt iuxta illas in vestib⁹ albis. H̄i angeli
mulierib⁹ assurgebāt. ideo dicit Lucas eos
stātes. q̄zuis ali⁹ euāgelistē dicūt eos sedere.
Cū aut̄ mulierest timerēt et declinarei vulnū
in terrā. tūc illi duo angeli q̄s Lucas viros
spellat. eo q̄ in forma humana apparuerūt
dixerūt mulierib⁹. Quē queritis viuentē cū
mortuis. Nō est hic sed surrexit. q. d. Jesum
quē vos queritis q̄si mortuū hic ip̄sē nō est
mortu⁹ sed viuit. io nō est hic sed surrexit. Et
ideo dicit Mar. vlt. q̄ angelus qui revol
lapidē dixit mulierib⁹. Molite timere. Scio
enī q̄ Jesuꝝ q̄ crucifixus est querins. non

Sermo. XXXII.

est hic surrexit enim sicut dixit. Venite et videte locum ubi posuit erat dominus. Et cito euntes dicite discipulis ei quod surrexit et ecce precedet vos in galileam. Ibi enim videbitis sicut predixit. Et ideo Lucas dicit quod illi angeli dixerunt eis. Recordamini qualiter locutus sit vobis dum adhuc in galilea esset dices. Oportet filium bonum tradiri in manus hominum peccatorum et crucifigi et tertia die resurgere. quod dicitur secundum Christum. Et si mibi non creditis memetote verborum quibus sed dixit die tertia resurrectus. Lucas. Ecce cordate sunt verborum eius et regresse a monumento nunciauerunt hec omnia illis undecim et ceteris omnibus. Erat autem Maria magdalena et maria iacobi et maria salome et iohanna uxoris procuratoris herodis. Unde canit ecclesia et querit. Dic nobis Maria quid vidisti postquam illum amicum tuum certis et multis argumentis vidisti. signata responderet. Angelicos testes sudarium et vestes. surrexit Christus spes mea procedet suos in galileam.

Quarto ostendit per marie magdalene sedulam et multiplicem inquisitionem. Ipsa enim noluit presentari in angelorum testimonio nec in dictis cuiuscunq; nisi inueniret dominum suum aut mortuum aut vivum. Unum postquam ipsa ex iussu angelorum nunciauerat petro et aliis discipulis quod fuisse in monumento et non inuenisset corpus Christi et vidisset angelos. Tunc petrus et iohannes uierrunt simuliter ut viderent quod esset. Illis autem cedentibus Maria iterum reuersa est ad monumentum et non recedebat sed ibi stabat ut dicitur. Job. xl. Et blierunt ergo discipuli scilicet petrus et iohannes ad semetipsos. in domum suam. maria autem stabat foris ploras de ablatore dilecti sui. et dum sic fleret tunc inclinavit se ut et prospexit in monumentum. **Hic** queritur. cu ipa scilicet Christus sublatum quare tunc sic respexit. Belsodus Gregorius. Almanti semel insperisse non sufficit. quia vis amoris multiplicat intentiones inquisitionis. Sancta enim desideria dilatatione crescunt. si autem dilatatio deficiunt desideria sciam non sunt. Unde desiderium Mariam magdalenam habuit ita magnum quod non curasset quocunq; uislet ut suum dilectum etiam mortuum inuenisset. Quapropter ipsa meruit tria. Primum angelorum iteratam visionem ac iocundam consolationem. Unum

dicit Job. xl. quod cum sic diligenter respergit in monumentum tunc vidit duos angelos in albis dentes. unum ad caput et unum ad pedes. ubi possum fuerat corpus Christi. qui dicit ei volentes eam solari. Multa quod ploras. quod dicitur. Non habes causam fleri sed gaudij. quia ille quem credis mortuum resurrexit. Unde dicit Origenes. **O** Maria magna consolatione inuenisti. nam tu querebas unum hominem et duos angelos inuenisti. querebas Christum mortuum et ipsum vivum ab angelis intelleristi. **O** Maria quod tamen plus turbaris. quod ploras. ecce babes angelos sufficit eorum visio. **O** Maria vero non curauit angelos sed dicit eis assignando causas sui doloris. Tulerunt dominum meum et nescio ubi posuerunt eum. quod dicitur. Non habes immerto ploro. quod illud prodidi in quem tota spem meam posui. igit angustie mibi sunt undique. nescio ei quo vadam. nescio ubi requiratur. stabo igit hic et plorabo usque dum mibi deficiet lacrime. **Unum** dicit Origenes. **O** maria quid spei quod consilij erat tibi ut sola stares ad monumentum discipulorum abeuntibus. tu autem illos inuenisti et post illos remansisti. cur hoc fecisti. diligebas plorans illi. an sapiebas plorans illi. quod non metuebas ut illi. certe nihil sapiebat marie nisi diligere. per dilectionem dolere. id secundo meruit sui dilectionis visionem. **Unum** dicit Job. xl. quod cum dirisset angelis rindendo scilicet. Tulerunt dominum meum tecum et cum hoc dirisset conuersa est retrosum et vidit Christum stantem. et nesciebat quia Iesus est. **Hic** queritur quare cum angelis loquitur conuersa est retrosum. Unde per doctores Christus post ea apparuit. et angelii cognoscentes dominum signum et moniti reverentie considerunt se aliquod magnum videre. et hoc est quod fecerat prius retrosum. Iesus dicit euangelista. Conuersa est retrosum. Sequitur. et nesciebat quia Christus est. Et huiusmodi est ut dicit Chrysostomus. Christus enim apparuit angelis tanquam dominator id cito cognoverunt eum. Marie vero in forma ortolani. id non cognovit eum. Sequitur. dicit eius Iesus. Multa quod ploras. quem quis. **Hic** dicit Origenes. Dulcis magister ad quod prouocasset spiritum et quam huius mulieris. an putas quod ipsa dicat nobis te ploro. te quod non nisi tu cordi eius puer inspiraueris et direris. Ego sum. quod ploras. et quae queris. an putas quod ipsa cognoscatur.

De resurrectione domini

q̄dū volueris celare te. Sequit̄ tert⁹. Illa estimās q̄r̄ ortolan⁹ esset ex eo q̄ ita mane eū sic in or̄o videret. Jō dicit ei voles capē eius beniuolētiā. Dñe si tu sustulisti eū dico mihi ubi p̄ ip̄o. eū. et ego eū tollam. Ecce quāto desiderio fuit. Vñ Or̄ig. O mirabilis mulieris audacia quenullū excipit. nec indeos sevientes veret. sine om̄i timore p̄stāt̄ aio dīc. ego eum tollā. O bone Iesu Ioseph tūmūt̄ et nō fuit ausus tollere corp⁹ tuū de crucenisi īnotē et de liceiā pilati. Maria nec pulatuz nec noctē veret dices. Ego eū tollā. Et si in atrio p̄ncipis sacerdotū o Maria fuisses quid fessiles. ego eū tollā. Et si ancilla ostiaria te in terro gasset qđ respodissem. ego eū tollam. O mulier. non mulier q̄ Jesum anteponit. O bone Iesu Ioseph posuit corp⁹ tuū ī monumēto. Maria aut̄ ex amore ita sepeliuit sp̄ritum suū cū corp̄ tuo. vt facili⁹ poss̄ separari aia sua a viuēte corp̄e suo q̄ sp̄um suu⁹ te diligēt̄ a defuncio corp̄ tuo. Jō tertio meruit sui dilecti iesu xp̄i cognitionē. Nam cū domin⁹ ea cōmuni vocabulo appellat dicens mulier. xp̄s nō fuit ei cognitus. s; statiz q̄ si eam. p̄prio nomine nominauit dices maria. tūc reuirit sp̄us eius et cognouit eū. Vñ dicit Or̄igenes. O mutatio dexterē excelsi cōuersus est dolor magn⁹ in magnū gaudiūz mutate sūt lacrime doloris ī lacrimas amoris. Ma ut audiuit senioe suo vocari sensit ī p̄prio nomine quandā singularē dulcedinē vocationis. et sic p̄ ea cognouit ipsum magistrum a quo vocabat. Unde xp̄o dicēte ad eam Maria. itez p̄uertit se ad xp̄m dicens. Baboni qđ dicit magister. sic p̄suēit eū appellare. et tūc voluit amplecti pedes eius prenumio amore. q̄a ia cognouit eū. Unde dīc Or̄igenes. O amor. impatiens non sufficiebat ei videre Jesum et loq̄ cū Jesu nisi etiāz tangereet Jesum. Sciebat eni q̄ p̄t̄ eribat de illo et sanabat omnes. et quorqt̄ tangebat eum salui siebat. Et xp̄s noluit tangi ab ea. ideo dixit ei. Moli me tāgeret. Hic queri potest. cur non pmisit se tangi ab ea s; dixit. Nō dum eni ascendi ad p̄tm̄ meū. q. d. fm̄ Bre gorū. Nōdum ascēdi ad patrē meū. i. ad eq̄litatem patris mei in corde tuo. Ip̄a eni ad

buc carnaliter sapiebat de xp̄o q̄ sicut putrum hominē fleuit. ideo noluit tangi ab ea. sed dixit ei. Glade autē ad fratres meos et dic eis. Ascendo ad patrē meū et patrem vestrū. Deū meum et deū vestrū. s. per equalitatē. quia ego et pater vñ sumus ut p̄dixi vobis. Cenit Maria magdalena annūciās discipulis. quia vidi dñm. et hec dixit mibi. Vñ ipsa potest dicere illud. i. Coz. x. Ego enim accepi a dño quod et tradidi vobis. E Qui to ostendit p̄ custodū sepulcri narrationem dicit eni scūs Math. xxvij. q̄ altera die cōuenirunt p̄ncipes sacerdotū et pharisei ad sylatum dicētes. Dñe recordati sum⁹ q̄ seductor ille adhuc viuens dixit. post tres dies resurgam. Iube ergo custodiri sepulcrū n̄sq̄ in diē ternū. ne fore veniat discipuli ei⁹ et fūrentur eū et dicant plebi. surrexit a mortuis. Et erit nouissim⁹ error peior priore. Blit illis p̄ylatus. babetis custodiā ite custodite. Illi autē abeuntes cōducerūt custodes et mynieriunt sepulcrū cū custodib⁹ signantes lapidem. Illi vero postq; domin⁹ surrexit intrauerūt cuitatē et nunciauerūt principibus sacerdotū omnia q̄ facta fuerunt. vt legiē in euāgeliō Nicodemi. et lance⁹ Math. xxvij. approbat. Beq̄re in p̄mo sermone de resurrectione in p̄ncipio. Ecce ap̄p̄ mendaciū Vñ dicit Augustin⁹. Si eni dormierunt quō te stes esse poruerūt. et ista sibi cōtraria fuerunt. Unde ps. Insurrerūt in metestes iniqui et mentita est iniq̄tas sibi. Et ideo canit ecclēsia in sequētia de veraci annūciatiōe Mariae magdalene. Credendū est magis soli marie veraci q̄ iudeoz turbe fallaci. Ma scim⁹ xp̄m surrexisse a mortuis vere nō nob̄ vīctor rex miserere. S. H̄ero ostendit p̄ vulnērū ostensione. Ma ut dī Lūc. vlt. quando ipse apparuit discipulis suis et stetit ī medio. tūc cōturbati sunt et p̄territi et existimabāt se sp̄um videre. id dixit eis. Unde man⁹ meas et pedes meos. q̄a ego ipse sum. Be B Beq̄re in alio libro. Certo p̄ncipaliē dico q̄ xp̄s resurrexit feliciter. q̄a omnes electos letatē ī paradise p̄durit. Bequire supra. Vel sic. Ma deposita omni miseria in gloria resurrexit. Unde in signū hui⁹ dixit Maria. Math. xxvij.

Sermo. XXXIII.

Postq; aut surrexerit pcedam vos in galilea. Galilea interpretat transmigratio et significat q xp̄s de corruptione ad eternitatem de miseria ad gloriam transiuit. Unde Boz. vi. Christus resurgens ex mortuis iam non moritur zc. Sic nos resurgamus cū Christo in nouitate corporis glorificati. ideo dicit precedam vos. Unde ad Roma. vi. Sicut xp̄s resurrexit a mortuis in gloria patris. usq; nos in nouitate vite ambulem⁹. Nam sicut Christ⁹ resurrexit cū corpore glorificato ita vtrumque resurrectionis xp̄i omnes electi resurgent cū glorificato corpe. Unde magister i.li.uij.dil. xluij. Corpora sanctorū resurgent sine villa deformitate. sine villa corruptione. sine onere et difficultate. ppter quod spūalia dicta sunt et resurgent fulgida sicut sol zc.

De ascensione domini Sermo. XXXIII.

Dominus qui dem⁹. Jesus postq; locutus est eis assumptus est in celos et sedet a dextris dei. Marci. vle. Mortate charissimi. Dicte ei p̄hs iiii. pblicor. q̄ qnto unaq; res est meior et pfectior. tāto debet ei loc⁹ alior et pfectior. Et xp̄s dñs noster est pfectior et nobilior omnib⁹ creaturis. q̄ re merito debebat ascendere ad sublimiorē locū. et sup oēs celos. Jo dicit dñs zc. In qb⁹ qdē verbis tria notant. Primo discipulorū fructuola instructio. qd̄ notat cū dī. Tūs quidē Ihs postq; locut⁹. Secundū est xp̄i gloria ascēlio. qd̄ notat. cū addit. assumpt⁹ esti celū. Tertiū xp̄i supma locano. qd̄ notat cū cōcludit. et sedet a dext. di

Secundo dico q̄ notat discipulorū fructuola instructio. Est notandum q̄ dñs bodierna die qntupliciter locut⁹ ē discipul. Primo ipso labore increpādo de eoz infidelitate ut dicit Marci. vle. q̄ postq; xp̄s in die resurrectionis apparuit Marie magdalene. tūc ipa p̄currentis nunciavit discipulis fm q̄ angeli iussierant eā et enā ipē dñs. Et illi audieb̄t q̄ p̄uerer et vilis ess ab ea nō crediderūt. Pd⁹ hec aut duob⁹ ambulantib⁹ in emaus ostēsus est in alia effigie. s. in forma pegrini. q̄ nū

clauerunt ceteris. nec illi pfecte crediderūt. Etia nec ipi dñs pfecte crediderūt usq; dum eis ostendit manus et pedes zc. Unde dicitur q̄ nouissimerecubentib⁹. xl. discipulis in cēnāculo. videlicet in q̄ xp̄s iussit subi p̄parari p̄fca p̄ die cene cuz alijs mulierib⁹ et matre xp̄i et alijs discipulis q̄ xp̄m sequabant̄ in vita q̄ us illi vndecim solū nominant̄ in textu. Illis simul recumbētibus inter tertiam et sextam apparet eis Iesu intrās iuxta modū suū clausis ianuis. et comedū cū eis ut dicit Eccl. pmo. p̄ quadriginta dies apparens eis et loquens de regno dei. Et puelces zc. Unū Gregorius in omel. bodierna. Comedit et ascēdit ut effecit comestitionis veritatē paresceret carnis. Et Eccl. x. Manducauim⁹ et bibim⁹ cū illo. Et sic post hoc increpauit eos fm q̄ Marci dicit q̄ exprobrauit incredibilitatem eoz et duriciā cordis. q̄ bis q̄ viderat eum resurrexisse nō crediderūt. Et hoc fecit fm Gregorii i omelia. quia eos corporaliter relinques revoluti ut verba que recedēt diceret in cor de audiētū arti imp̄ssa remanceret sc̄ illa que sequunt̄ illā inter oēs articulos fidetur articulus resurrectionis fuit difficilior ad credendum. iō zc. **I**ll Secundo locut⁹ est xp̄s bodierna die discipulū officiū p̄dicatōnis cis iniungēdo. Unū Marci. vle. q̄ dixit. Eōtes in mundū uniuersum p̄dicate euāgelium omnī creature. Ecce quō iussit euāgelium p̄dicare. qd̄ est cōtra curiosos qui magis vtruntur phō q̄ euāgelio. et magis poetis q̄ p̄phetis. Cōtra quos dī ad Roma. i. Non emerube sco euāgelium. virtus enī dei est in salutē oī credēti. illā homo nullus saluabit. Unū seq̄t. Qui crediderit et baptisat⁹ fuerit saluus erit qui vero nō crediderit cōdemnabit. O charissimi notate magnū serū et dilectiōnē xp̄i. q̄ in fine desidera ut nos scire verā viā et vita. ut possemus post eū ascendere. illō enī sufficiēbat q̄ p̄silius mortu⁹ et sepult⁹ est p̄ nobis sed desiderauit nos scire modū p̄ quē possimus saluari cū dicit. Qui cre. et bap. sue. zc. Unde Job. uij. Omnis qui credit in ipsum nō perebit. habeat vitā eternā. et iō dī Job. xiiij. Ihs cū dilectis suis q̄ erātī mūdo i fi. dilexit eos sc̄ dāndo eis modū quō possūt saluari.

De ascensione domini

Mam sine fide nullus potest saluari   **I**
Tertio locutus est eis informando eos formam baptisandi. **N**ā sine baptismo nullus potest saluari. sicut ipse dicit Ioh. iiij. **P**uis q̄ renatus i. baptisatus fuerit ex aqua et spūctō n̄ potest intrare in regnum dei. et ideo multuz necessaria fuit bec locutio. **E**nī dicit **B**ath. vlti. q̄ Jesus locutus est discipulis dicens. **D**ata est mibi oīs potestas i celo et in terra. i. b̄m glo. i. terlui. vt q̄ ante regnabat in celis cū angelis modo p̄ fidē regnet in terris. p̄ducendo oēs fideles p̄ fidē et baptismū ad celestē patriā. vt impleat illud. **F**iat voluntas tua sicut in celo et in terra. **S**equit. **E**ntes ergo docete omēs gētes sc̄z seruare oīa q̄ mandaui ppter q̄ pos sunt saluari. baptizātes eos in noīe patris et filii et spūssanci. tūc remittūt eis peccata suam originale q̄z actuale. tā morale q̄z veniale. que erāt causa eoz dānationis. **E**nī dicit magister li. iij. dis. iij. c. de baptismō. q̄ baptis mus Ioh. erat in pñiam nō in remissione. baptismus vō xpi in remissione. **E**nī Act. j. Iohānes qdē baptizauit aqua. vos autēba prisabimini spūsancio. nō post multos bos dies. q.d. vūc pfecte eritis mūdi ab omib⁹ pec catis. Ideo baptism⁹ b̄m magistrū li. iij. dis. iij. dicit. tincio. i. ablutio corporis. **E**nī in baptismō scribit bec nōmen ielus in aiab⁹. Be cte sicut servi solēt scribi ad curiā vni⁹ regis pñinetēs. ita nos scribimur ad curiā summi regis. **N**ā sicut scriptor scribit tribus digitis sic ad inuocationē trinitatis scribit illud nomen in animab⁹ nostris qñ sacerdos dicit. Ego baptisore in noīe pa. et fi. et spūscū. **E**nī Et poē. xiiij. Clidi supra montē syon agnum stante z̄. **E**nī ps. Signatū est sup nos lumen vuln̄ tui dñe z̄. **R** Quarto locutus est eis grām miraculoz cōdonando. **E**nī Jo. xiiij. Qui credit in me opa q̄ ego fa. z̄. Undō dicit venerabilis Beda sup **A**dat. Oportet ut eos magna et noua facere q̄ debebat magis et noua p̄dicare. Et ideo ut nouā doctrinam sc̄z euāgelicā ac fidē catholica p̄firmaret ne cesserat ut mirabilia facere possent. **I**o dicit eis bodie ut habeat **A**har. vlc. Signa autē eos qui credi. in me bec sequent. i. vos q̄ creditis in me facietis talia signa qb⁹ p̄betis p̄dicant

onem vestrā. **E**nī p̄mo dicit. In noīe meo. id est. in v̄tute noīis mei. demonia eiſcent. sīc paul⁹ fecit ut habeat **A**ct. xv. q̄ quedā puella habuit spūm phitonē. cui spūm dixit paulus. **P**recipio tibi in noīe Jesu xpi erire ab ea. et exiſt eadē hora. **M**atzboc etiā in multis sanctis multipl. **B**eque in legendis sanctorum Secūdo dicit. linguis loquen̄ nouis. sicut apli. ut habeat **A**ct. ii. **N**ā loquebant̄ va. lin. Tertio serpētes tollent. i. v̄tute et potestatem habeb̄ sup serpētes q̄ nibil possunt eis nocere sicut paul⁹ fecit ut habeat **A**ct. vii. q̄ viperā i. uasit manū ei⁹. ipse vero excutiens eā i. ignez nibil mali passus est. ppter qđ barbari dicebānt ēū esse deū z̄. **Q**uarto dicit. si qđ mortiferum biberint nō eos nocebit. sicut accidit Iohāni euāgeliste. **B**eque Ioh. euāgeliste in b̄mone. x. **C**. Quinto dicit eis. sup egros man⁹ imponet et bene habebūt. sicut fecerūt sancti multipl. **B**eque cathedrala petri et alijs legendis. imo nō solū ad man⁹ impositionē verū etiā ad verbū. ut patet **A**ct. vii. vbi ad v̄bum sanci **D**etri q̄ dixit. Argentū et aurū nō est mibi z̄. In nomine Jesu xpi surget ambula. Qui statim surrexit san⁹. **I**sta et multa alia miracula opa sunt virtute Christi. Unde dicit **A**barci. vltimo. Illi autē profecti predicauerūt vbiq; dño cooperante. et sermonē confirmāte sequentib⁹ signis. Et etiā non tantū apostoli bec fecerūt verū etiā pfecti fideles ac verbū dei predicantes. ut patet in legendis multiplicitate Bēquere. Et sic impletum est illud psalmiste. Domin⁹ dabit v̄bum euāgelistib⁹ virtute multa. Unde super illud Luce. ix. Conuocans Jesus duodecim discipulis suis dedit illis virtutem et potestatē sup omnia demonia. et ut languores curaret. et misit illos p̄dicare regnū dei. et sanos infirmos. dicit glosa. Ecclēsa potestate signoz mutunt̄ p̄dicare regnū dei ut magnitudo faciez et virt⁹ ostensa fidem darzib⁹. et ut noua facerēt qui noua p̄dicarent

L Quinto locutus est eis bodie. annūcianto eis regnum dei. Ipse enī descendit de se nū. id est. de trono patris ut gen⁹ humanus ad regnum celoz p̄duceret. **I**o in die ascēsiois novissime loq̄bat eis d̄ regno dei sicut sept̄

Sermo. XXXIII.

dirit. **M**ā bicitur **N**ath*b.* vi. Ipse exclusus omnibus terrenis solitudinib*z* dixit. Querite primum. i. p*rimo* & principaliter & ante omnia regnum dei & iustici*a* ei*z*. q. d. **M**ā ad hoc creati*z* estis. sicut magister dicit libro. iij. dis*b*. Be*z* fecit hominē ut summū bonū *z*. Unde dicitur **A**ctu*u*. i. q*uod* in die ascensionis appa*r*e*z* lo*co* de regno dei. Unde dicit per dies. xl. appar*e*. *z*. **A**doyles & prophete p*ro*mittebant tempalia. x*p*l aut*z* regnū celoz. q*uo*d quidē eti*a* commisit eis nūciare alijs. Unde dicit Chrysostom*z* **M**ō cōmitit eis aliq*uod* sensibile. id est. terrenuz dicerē sicut **A**doyles & prophete qui terrā & bona tempalia p*ro*mittebant. bi*u* vero regnuz celorum & omnia q*uod* continent in eo. Unde insignum bin*z* quādo x*p*s nouissime voluit eis loqui anteqm*uod* in celū ascenderet & eduxit eos & domuncula in qua eis p*ro*dicauit & quattuor locutiones fecit in signū q*uod* non deterren*z* de celestib*z* intenderet. Unde dicit **L**uc*c*. xl. Edu*re* autē eos foras in berban*ia*. que sita est in latere montis oliveti. de quo mōte ipse ascendit. Unde dicit hystoria q*uod* illa quē dicta sunt facia sunt in cenaculo sed statim p*ro*eduxit eos in berban*ia* & in monte oliveti.

Ad **C**tru*u* autē nunc cū eis cōtinue ad locū ascensionis iuit sicut iuit cū duobus discipulis euntib*z* in emaus nescitur. Cum autē iplis existentib*z* in mōte oliveti ac x*p*loquente de regno dei aliqui qui minus spiritualia fuerūt de regno terreno intellererūt. idco interro. cū dicentes vt dicit **A**ctu*u* p*rimo* H*n*ie si in tempeboc resti. regnū israel. Qui bus respondit. **M**ō est vestry nosse tempa vel momenta q*uod* pater posuit in sua potestate. q*uod* si diceret h*n*is. vos adhuc terrena sapitis. ido non potestis intelligere celestia sicut pat*e* me us. quia nondū pfecte recepit*z* spūlsc*u*z. Unde sequit*z* q*uod* dixit. accipietis virtutē sup*er*uenientis spūllanc*z* in vos. quasi diceret. q*uod* faciet vos sapere celestia *z*. Et ideo vt dicit **A**ctu*u*. i. p*re*cepit eis ab hierosolimis ne discederet sed expectaret p*ro*missionem patris quā audistis inquit p*ro* os meuz. que p*ro*missione fuit spūllanc*z*. sicut dicitur **J**ob. xiiij. **M**araclius autē spūllanc*z* quē mittet pater i no mine meo docebit vos omnia. Unde dicit **L**u-

ce ultimo q*uod* dirite eis. **V**os autē sedete in cūl*ta*te quo ulq*z* induamini virtute ex alto spūl*s*ancio qui vos cōfortabit & illuminabit sic promisi vobis ante. **M**ā dicit **J**ob. xvij. q*uod* dixit eis. Expedit vobis vt ego vadā. Si enim non abierto paraclit*z* non venier ad vos. Si autē abierto mittā eū ad vos. Et cum venerit docebit vos oēm veritatē. Et sic dedit eis suam benedictionē & ascendit in celuz. Et dicit **B**am. li. viij. c. x. q*uod* versa facie ad orientem eleuatis manib*z* ascendit in celū. **E**nī dicit **L**uc*c*. viij. Eleuatis manibus suis benedixit eis. Et factū est dū benediceret illis ferebatur in celū. Qualiter autē valedixerit. non putauerunt euangeliste esse scribendū s*ed* dimiserunt deuotis hominib*z* ad considerandū. Unde dicit **J**ob. xl. Sunt autē & alia multa que fecit h*s* que si scribāt p*ro* singula nec ipm mūdum arbitror capte posse. **E**nī de virate ascensionis legit in euangelio **M**icodemī Regrē in p*ro*mo sermone resurrec*ti*ōis. Et sic pat*z* p*ro*mum. **M**ā **S**ecūdo p*ri*ncipaliter dico q*uod* notat x*p*gliola ascensio cū dicit. Assumpt*z* est in celū. Circa quod notandum q*uod* dominus gloriose q*uo*dupliciter ascendit. **M**ōrūto veracit*z* secūdo potent*z*. tertio gloriant*z*. q*uo*d letanter. **D**ico p*rimo* q*uod* d*omi*n*s* veracit*z* ascēdit. q*uo*d ostēdit tripl*z*. i. p*ro*spaciū t*p*is. p*ro*determinatū diē & per horā congruā. **M**ōrūto o*nt*dit p*ro*spaciūz t*p*is. **M**ā ipse nō statim vt resurrexit ascēdit s*ed* per xl. dies expectare voluit p*ro*p*ri*orē maiore certūtū dīnē resurrec*ti*ōis sue. Difficili*z* enī erat p*ra*ba*r*e veritatē resurrec*ti*ōis q*uo*d passiōis. **M**az p*as*lio sua fuit visa q*uod* festa sexta mortu*z* fuit in cruce s*ed* p*bandū* vera resurrectionē plus dies requirebant. ido distulit suā ascēsio*z* usq*z* ad xl. diē. vt sic sua resurrec*ti*ō fier*z* certa & p*ro*p*le*quēs p*ro*spaciū t*p*ati*z* fier*z* & certifica*re*te*z* ascēsio*z*. q*uod* erat ita possiblis sic resurrec*ti*ō. **E**nī dī **A**ctu*u*. i. p*bu*it seipm viii. l. discipulis suis p*ro* passionē suā in multis argumētis. p*ro*dies. xl. *z*. **E**nī dicit glo. xl. boris mortu*z* us erat. sic. xl. dieb*z* se vivere firmabat. Q*uo*d fecit in psolato*z* eti*a* discipuloz. **M**ā sic discipuli fuerūt turbati. xl. boris quibus in sepulcro mortu*z* iacuit. ita p*ro*. xl. dies resurgēs discapparuit multipl*z* i psolato*z*. & q*uod* sic dies p*ro*pat

De ascensione domini

ad horam ita annus ad diem. hoc est dicere.
sicut dies consolatōis cōparat ad horā con-
tristationis. sic ann⁹ cōsolationis ad diē tur-
bationis. Unde Isa. lxj. Spūs dñi sup me
vt pdicarē annū placabilē dño & diē vltiōis
deo nostro. Ecce p die tribulationis reddit
annū cōsolationis. sic p hora tribulatōis de-
dit diē p solationis. Unde dicit Leo papa i
sermone de ascēsione. Quadragesimarius nu-
mer⁹ hodie complet⁹ est ordinatōne diuina
ad utilitatē nostre eruditōis. Hā dubitauz
est ab illis scz discipulis ne dubitaret a nobis
zc. Et sic completo spacio ipis ascēdit **D**
Gecūdo ostendit p determinatū diē. qā
feria qnta ascendit celos. Hā xp̄s iesus pas-
sus est. viij. kal. aprilis. & in die dñico imme-
diata sequenti surrexit. & xl. die ab ipso die re-
surrecōis que tūc fuit qnta die mensis mai⁹
& fuit feria qnta eadē die xp̄s ascendit. Unde
dicit Act. i. per dies. xl. apparens eis & lo. de re-
gno dei. Sequit⁹. Et cū hoc dixisset vidētib⁹
illis eleuat⁹ est. Sed et notandū qđ domi-
nus feria qnta ascendit ppter tria mysteria
tali die facta. quib⁹ talis dies est consecrata.
vī recitat magister Franciscus de maronis.
Primo nā tali die pisces aues & volatilia fu-
erunt creata. vt dñ. Gen. i. & ideo vt esset cōfor-
mitas creatoris ad creaturā & ecōu erso. tali
die ascendit qđ pisces & volatilia sunt agiles
& mobiles valde & faciliter ascendūt. s. pisces
flumen. aues aerē. sic xp̄us zc. Unde Hiere.
xlii. Ecce quasi aquila ascendet & volabit zc.
Gecūdo. nā tali die puer Iesus in templo est
plentat⁹. vt dicit Lu. ii. Hā xp̄s fuit domini
ca die nat⁹. & xl. dies a nativitate fuit quinta
feria in qua puer debebat in templo presen-
tari iuxta preceptū dñi Levit. xi. Bequire
purificatōis. Sic xp̄us hodie fuit angelis &
nubib⁹ cōducentibus in templo celestis pa-
tri deo patri plentatus & ad dextrā eius col-
locatus. Unde Actuū. i. Eleuat⁹ est & nubes
suscepit eū. Unde psalmista. Qui ponis nu-
bem ascēsum tuū. & ambu. super pennas vē-
toz. id est. a geloz. Lertio. nā tali die cena do-
mini fuit celebrata. vt dicit Jo. xiiij. Et sacra-
mentū eucharistie p̄misus institutū. per qđ
figurat illud eternū coniūniū. ideo christus

tali die ascendit ad celeste coniūniū. Iurta il-
lud psal. Domin⁹ regit me. i. ipsa diuinitas.
& nibil mibi deerit. in loco pascue ibi me col-
locauit. **I**Id. Lertio ostendit per horas
congruā. qā hora nona eiusdē diei domin⁹
ascendit circa meridiē. Hā p̄misus homo ob-
demeritū sue transgressionis fuit tali hora d
paradiso terrestri expulsus. qā eua hora serua
comedit de fructu. & hora nona fuerat expul-
si. & p angelū aditus padisi p̄clusus. Et talis
reseratio nō poterat fieri nisi xp̄pm nec etiā
aditus celestis padisi. Ideo cōgruū fuit vt
xp̄s eadē hora ascenderet. & homo eadem ho-
ra paradisum celestē recuperaret. & sic xp̄s sua
ascensione adiū ei⁹ nobis omnib⁹ reserarz
Ideo nos debem⁹ exemplo xp̄i cū feruēti de-
siderio ascendere ad celū in meridie. i. i feruo
re dilectionis. Juxta illud Job. xxij. Ueli-
gia eius secut⁹ est pes meus. viā eius custo-
diui & non declinaui ex ea. Unde Augusti-
nus in sermone de ascēsione. Ascendamus
cū illo & sursum corda babeam⁹. **S**ic ascē-
dit quida deuot⁹ miles. Hā legit qđ quida
miles sic ascendit corde qđ in partib⁹ bieroso-
lumis omnia loca in quib⁹ saluator noster
fuerat sollicite cū lacrimis visitauit. & cū om-
nia sancta loca p̄ totū p̄quisiuissz. vltimo ve-
nu in monē olivei vnde domin⁹ celū ascen-
derat. vbi post longā orōem cū lacrimis dū-
xit. Ecce dñe vbiqz quesuī te diligēter. Un-
dedum veneriz ad locū vbi celos ascendisti.
nescio amplius vbi te requirā. precor te o me
um gaudiū & vnicū solatiū suscipe spiritum
meū qui tam ardenter affectat te vt ad vertē-
ram patris vīdē sedere te in gloria. Et bis
dictis spūm suum sine dolore reddidit deo
in celum ascendit. Unde horatur nos apo-
stolus Col. iii. Que sursum sunt querite vbi
Christus est in dextera dei sedens. Unū Au-
gustinus in sermone hodierno. Ascendam⁹
cum Christo interim corde vt cum dies pro-
missus aduenerit sequamur et corpe. Unde
& in signum huius impressū terre vestigia pe-
dum eius. Unde dicit Simplicius episco-
pus bierosoliman⁹ vt habet in glo. de loco
ascēsionis. qđ cū postea essz ibi ecclesia edificata
locus ille in quo steterūt vestigia peduz xp̄i

Bermon. XXXIII.

ascendentis nunq; potuit sterni pavimento.
imo marmora resiliebat in ora collocantibus
Et est documentum q; sicut vestigia ad buuter
ra custodit. sic et nos custodire debemus i cor
de p; p;triuā recordationē. Q Secundo
dico q; dñs ascēdit posetē. q; ppria et diuina
vtute. Unde ps. Exaltare dñe in virtute tua
can. et psal. vtutes tuas. Sicut enī rps vtute
diuinitatis leplum resuscitauit a morte. ita
ppria vtute diuinitatis ascēdit. Et iste ē glo
riosissimus ascēendi mod⁹. In sacra enim
scriptura reperi⁹ quadruplex mod⁹ ascēden
tis euē eleuandi. Id r̄m⁹ est translatio. sic fuit
Enoch translat⁹. vt dicit H̄en. v. q; Enoch
ambulauit corā deo et non aperuit. qui tu
liteū dñs. Unde dī. Ecc. xlui. Enoch placu
it deo et translat⁹ ē in padisum. Secund⁹ mo
bus est subiectio. sic fuit belyas subiectus.
vt dī. iiij. Reg. q; cu belyas et belyse⁹ pgeret
simul ecce curr⁹ igneus et equi ignei. et bely
as p; turbinē ascendit. Terti⁹ mod⁹ eraptio
sic fuit rapt⁹ sanct⁹ Iſaui⁹. vt dī. iiij. Cor. xiiij.
Scio boiem in xpō ante annos. xiiij. siue in
corpe siue extra corp⁹ nescio. de⁹ scit. raptuz
bm̄di hominē usq; in terrū celū. Quartus
mod⁹ est ascēsio. et iste est mod⁹ nobilissim⁹
et glorioſissim⁹. q; ppria vtute. Sic ascēdit
bodie dñs noster Jelus rps. Ideo drascen
sio nō assumptio. q; assumere nō est ppria v
tutes sed auxilio sicut p̄mi tres modi. sed ascē
dere est ppria virtute. Ut bec ascēsio ppria
virtute elegater figurata est Hieremie. xlix.
vbi ipse in spiritu puidit ascensionē xpī cum
dicit. Ecce quasi leo ascēdit ad pulcritudinē
Leo est animal formissimi. ideo p; eu signat
ppria virtus xpī ascēdēdi ad pulcritudinē
id est. ad celum. Unū Blug. in Smone de ascen
sione. Supercessa celo terrenū corpus a. būa
nitas ponit. Unū in euāgelio Iſicodemi Be
quire in Smone resurrectōis. Unū ps. cognoscens in spūlancio ascensionē xpī dicit. Confi
tebor tibi in sp̄lis dñe. et psalmū dicā tibi i gē
tib⁹. Quoniam magnificata est usq; ad celos
misericordia tua. et virtus tua usq; ad nubes.
Sequit. Exaltare sup celos de⁹. et sup oēm
terram gloria tua. B. Tertio dico q; do
minus ascēdit gloriam. Ita celestis exercit⁹

cū magna gloria et reverentia obviauit sibi.
Quod bene ostendit p; exemplū. Nam si ali
quis rex terren⁹ qui p̄gre pfectus esset i ter
ram longinquā et diu extra stenset. cū ille re
patriaretur sine dubio tot⁹ populi obuiarz
sibi reverenter. vt patet p; experientia. et recipet
eum cuz magno bonore. quanto magis tunc
domin⁹ noster qui est rex angelorū qui fuit
in terra longinqua cū bodie reuersus est. cū
bonorē et gloria receptus est. Unde dī. Elu
guistinus in sermone de ascēsione. Cū audis
eleuatū et gnoscē milie celestis obsequium.
Unde dicit psalmista in psalma xpī ascēsētis
ad celestē exercitū. Cum gloria suscepisti me
Et nō immerito. Ita ipse domin⁹ cuz corpe
glorificato gloriose ascendit. quod null⁹ ani
geloꝝ antea vñqm vidit. Dicit enī magister
libro. viij. dil. xluij. q; corpora sanctorū resur
gent sine mortalitate cu agilitate. subtilitate.
et claritate. Sic domin⁹ noster resurrexit cū
dotib⁹ corporis pfectissime et clarissime. et sic
ascēdit in celū valde gloriose et fulgide. Ut
de hoc cognoscit sapientia in spiritu sancto cuz
dicit Eccli. xluij. In firmamento celi resplen
dens gloriose Species celi et gloria stellarū
mundū illuminās in excelsis domin⁹. Unū
de Blugustin⁹ in sermone bo. Sanct⁹ et so
lennis dies ascēsionis dñi nostri Jesu chris
tibodie illuxit exultem⁹ et letemur i eo. chris
tus ascēdit superna claruerunt. Et ideo p;
ptertam fulgidā et glorioſam ascensionē do
mini aliqui angeli mirabant⁹ et fecerunt que
stiones dicentes illud Iſaie. lxiiij. Quis ē iste
qui venit de edom. uncis vestibus de bosra
Iste formosus in stola sua. gradiens in mē
ritudine virtutis sue. Unde dicit glosa. q; q;
dam angelū non plene cognoscētes mysteri
um incarnationis passionis et resurrectionis
videntes dominū ascēdentes ammirantes
dixerunt angelis comitantibus dominum.
Quis ē iste qui venit de edom t̄. Biū ar
tem Byonisius in libro angelice hierarchie.
ca. viij. q; cu christus ascēdit facte sunt tres q
stiones ab angelis Iſidorm fecerunt mai
ores angelū ad invicem subupsis di. Quis ē iste
qui venit de Edom t̄. Hoc ē dicere.
quis ē iste qui venit ita gloriose et fulgide

De ascensione domini

De edom. i. De terra edom. Edom enī interpre
tatur terren⁹. tinctis vestib⁹ de bosra. id ē. do
tibus corporis glorificati. Iste formosus i sto
la sua. i. in humanitate. gradies in multitudi
ne virtutis sue. i. ascendēs in multitudine clari
tatis. Lūc rindere poterat xp̄s illud Isa. viii.
Ego sum lux mundi. Et vere non tantū mun
di sed tot⁹ celestis patrie. Et ideo dicit Job.
Apoc. xxij. Civitas illa nō eget soleneq; luna
vt luceat in ea. Hā claritas dei illuminabit eā.
Qd cognoscēs ps. in spūlancio dicit. decorē
induisti. amic⁹ lumine sicut vestimento z̄.

Secundo fecerūt questionē supremi
angeli ad xp̄m dicētes illud Isa. lxij. Quare
ergo rubrū est indumentū tuū. et vestimenta
tua sicut calcantū in torculari. Bicit autē
dñm babuisse indumentū rubrū. id est. corp⁹
suū cruentatū sanguine. ex eo qd abduc dum
ascēdit in corpes suo habuit cicatrices. quas
voluit seruare qnq; de causis fm qd ic Be
da. Cicatrices enī dñs seruavit et in iudicio
seruatur⁹ est vt fidē resurrectionis astruat. et
vt p omnib⁹ supplicādo eas patri repletter.
vt boni videat qz misericorditer sunt redēpti.
et reprobri agnoscat qz iuste sint damnati. et
vt deferat ppetue certū triumphuz sue victo
rie. Ideo cū angeli viderūt cicatrices z̄. non
immerito dixerūt. Quare z̄. Sed huic qstti
oni respondit dñs sic Isa. lxij. Torcular cal
caui sol⁹ et de gentib⁹ nō est vir mecum. Et pos
test crux xp̄i vocari torcular. in qua tanq; in
prelo passus est. ita vt languis effunderetur.
Unde. Ego sol⁹ torcular calcaui. et sic hūa
num gen⁹ redemi. qd null⁹ debominib⁹ po
terat facere. **T**ertio fecerūt questionē mu
nores angeli ad maiores omes vidētes xp̄m
ita gloriose ascēdere. dicētes illud ps. Quis ē
ister rex glorie. Quib⁹ illi rūderūt. Dñs vnu
tum ipse est rex glorie. Sed fm hoc facit dyo
nis⁹ questionē dices. Cū ipsi superiores sint
primo deo et immediate a deo illuminent. et
inferiores a superiorib⁹. quare ab inuicē que
runt ac ab inuicē discere cupiētes. Id hoc re
spondet ipse. retiā cōmētator erponit dices
In eo qd interrogant signat se sciam appetere.
In eo aut qd pmo inter se pferunt demonstrat
qd diuinā pcessionē nō audent puenire. Cū

de hac questione angeloz et pueniē respon
sione alioz dicit Aug⁹. sic. Sanctificat vni
no comitatu vniuersus aer. et oīs illa turba
demonū volitās paera xp̄o ascēdēte trans
fugit. Qui occurrētes angeli qz esset sciscitat.
dicētes. Quis est iste rex glorie. Quibus re
spondet. Hic est ille candid⁹ et rose⁹. Hic est
ille qd nō habuit spēm neq; decorē. Infirm⁹
in ligno. fortis in spolio. fed⁹ in morte. pulcer
in resurrectione. clar⁹ in celo. **L** Quar
to dico qd dñs ascēdit letanter. qd cū omnib⁹
qui captivi fuerūt in limbo ascēdit. Hā post
qz pmi parētes expulsi fuerūt d̄ paradise tūc
ianua fuit clausa. quā nemo poterat aperire
nisi xp̄s in hora ascēsiois. Cū dñs Isa. xxij.
Motestatē dabo in manu ei⁹ et dabo claves
dom⁹ dauid sup humer⁹ ei⁹. et aperiet et non
erit qd claudat. et claudet et nō erit qui aperiāt
Et ideo aña ascensionē dñi null⁹ poterat in
trare regnū celoz quātūcunq; sanct⁹ et iust⁹
Unde Hebrew. iii. dicit spūlancio. Ipsi aut nō
cognoverūt vias meas. qbus iuraui in ira
me si introubūt in requiē meā. Quib⁹ autē
iurauit nō intrare i requiē ipsi⁹ nisi illis qd pec
caverūt z̄. Unde Zach. viii. Cū dies illos
merces hoīm non erat z̄. Cū Augustinus
Cū aduentū xp̄i quātūcunq; lance⁹ merce
dem nō recipiebat p bono ope suo. sed ad in
fernū descendebat vt dauid daniel symeon
z̄. iobānes baptista et alii patres. h̄ in resur
rectione xp̄i sunt liberati. Cū legit in euāge
lio Illicodemi. Regre ante in sermone pmo
resurrectionis. Et sic in ascēsione a xp̄o in celū
sunt deduci. Cū ps. Ascendisti in altū. ceipi
sti captiuitate. Ecce qz pclare pdixit Dauid.
Unde etiā pdictū est. Hicbee. ii. Ascēdit em
iter pandēs ante eos. Transibūt porta et in
gredient p ea. et transibūt rex eoz coram eis. et
dñs in capite eoz. O homo cōsidera qz glio
se qz gaudioserps hodie cū sanctis qd mul
ta milia annoz in tenebris et in umbra mor
tis fuerūt ascēdit et eos cū magno gaudio in
celū duxit. Cū ps. Ascēdit de⁹ in iubilatioē.
et dñs in voce tube. q. d. z̄. Unde Isaiæ. xxxv
Qui redēpti sunt a dño revertent in syon et
venient laudātes. et leticia sempiternā sup ca
pita eoz. O quantū gaudiū est bodie faciū.

Sermo. XXXIII.

Mam celū apertū est. captivi sunt liberati et ad celestē gloriam deducti et angelorum gaudiū est ppter hoc augmentatū. Nam quoniam hodie in celū sunt deducti tot spēales leticias ac ceperūt. Unde Baruth. v. Adduceret enim de Irael cū iocunditate in lumine maiestatis sue cū misericordia et iusticia que est ab ipso. **A**ugustinus in sermone hodierno. Resurrectio domini spe nostra est. ascēsio domini glorifica-
tio nostra est tc. **E**cclēsia principaliter dico q̄notat xp̄i supra locatio. cū con-
cludit. Et sedet a derūa dei. Derūa est equi-
tas dei. Dicit enim p̄bus ut supra in p̄ncipio.
quare merito ascendit bodie ad dextrā. i. ad
equalitatē. Unde ipse pdixit hoc Jobā. xvij.
Exiui a patre et veni i mundū. itez relinquo
mundū et vado ad patrem. Cui recordat p̄s cū
dicit in sp̄sancto. Et summo celo egressio e
tc. Exultauit ut gygas ad currēdū viā. Tal
deeni velociter ascendit qn tantū spaciū q̄si
in momēto pertranscurrit. Reserit enim raby
moyses maximus p̄bus. q̄ quilibet circulū si-
ue celū cuiuslibet planete habet in spissitudi-
ne viam q̄ngentoꝝ annoꝝ. i. tantū spaciū
quantū aliq̄s de via plana in q̄ngenusānis
posset ire et distātia inter celū et celū est simili-
ter via q̄ngentoꝝ annoꝝ. et ideo cū sint septē
celi siue spere erit s̄m ēū a ceniro terre usq; ad
cōcanū celi saturni q̄dest septimū celū via se-
ptem miliū annoꝝ. i. tantū spaciū quantū d
via plana aliquis iret in septē milib⁹ septim⁹
gentis annis sitādiu vivere posset. Ita in q̄
quilib⁹ ann⁹ cōponat extricenus et. lxx. die-
bus. et iter cuiuslibet diei sit. xl. miliaria. et qd;
libet miliare sit duoz⁹ miliū passuum. **H**ec Ba-
bi moyses. Iste igit̄ fuit magnus saltus quez
fecit xp̄s de terra in celū. Unde de hoc saltu
dicit Ambroſius. Quodā saltu venit christus
in hūc mundū. Apud patrem erat. in virgineꝝ
venit. de vīgine in p̄lepe trāsiluit. descendit i
ordanē. ascendit in crucē. descēdit in tumu-
lum. surrexit de tumulo. et ascēdit et sedet a de-
xtris patris. **X** Sed est notandum q̄ xp̄s
in ascensiō suo locauit electos suos q̄s secuz
verit singularit ad choros angelorum s̄m meri-
ta eoz. Ideo dixit Jobā. xiiij. In domo pa-
tris mei māliones multe sunt. Nam sancti s̄m

merita sua debet remunerari. Et q̄ vt dicit
magister li. iiij. dis. v. q̄ de quolibet ordine alio
cediderūt. Et s̄m Gregorius nō possunt nisi p̄ bo-
mines reparari. ideo oportet ad quēlibet ordi-
nem aliquos sanctos locari s̄m merita eoz
Ideo dñs noster in quolibet ordine quādo
ascēdit aliquos locavit. Et credit ab aliqb⁹.
q̄ xp̄s omni die fecerat vna mansionē et vna
dierā a die ascēsionis usq; ad penthecosten.
et ad quālibet mansionē duris le eos s̄m meri-
ta eoz. Et sic ascendit ad thronū trinitatis.
Unde Ephe. iiiij. Qui descēdit ipse est et qui
ascendit sup omes choros angelorum vt adim-
pleret omnia. **C**Inde p̄ma die ascendit i or-
dinem angelorum et ibilocauit eos. qui non p̄i
prijs meritis sed sola merēte passione christi
sunt saluati. sicut puuli renati fonte baptismatis.
Nam angelorum officiū est hominib⁹ ministrare et minora nūciare et instruere homines
vt iuste viuāt. Unde dicit Byonisi de cele-
sti bierarchia. Et būc enī choro videntē perti-
nere qui ex se p̄ay boni agere scūt nisi ab ali-
is induantur. qui tamē seruāt p̄cepta ecclesie
in ieiunio et alijs obseruantur sed ex se modi-
cum addūt. qui tamē de numero saluātorū
sunt inquantū sea a peccatis custodiunt. et sic i
choro infimo collocant. Unde Gregorius i ome-
lia sup illud. Erant appropinquates ad ih̄m
pub. et Hugo de sancto victore li. viij. de clau-
istro anime. xxvij. c. distinguit bas māliones
s̄m modū angelicay mālitionū et dic. Scđm
gradus sp̄ualiu p̄fectu in nobis differēter
transim⁹ in numeruꝝ angelorum. Unde dicit d
ictis q̄ in choro angelorum locantur. Sunt non
nulli q̄ parua capiunt. illi itaq; in numeruꝝ. i.
in māliones angelorum currunt. et sic de alijs
p̄sequuntur. **T**h̄ s̄m doctores tales sunt de qui
bus xp̄s in p̄bola dixit Lu. xv. **A**bulier ba-
bens dragmas decēsi p̄diderat dragmā vnas
ascendit lucernā et euerit domū et querit di-
ligentē donec inueniat. Et cū inuenierit cōpo-
cat amicas et vicinas dices. Cōgauderemē
cum q̄a inueni dragmā quā p̄diderā. **A**do-
raliter mulier habēs decē dragmas est ellen-
ta diuia. **D**ragma est denariꝝ i quo scripta
est imago regis. et significat enīm hominis
ad imaginē dei creatā que p̄dita erat et dñs

De ascensione domini

inuenit. Ideo vult ex modo dicere. Habeo in celo noue dragmas. i. noue ordines angelorum. et decimam. i. animam perdita propter peccatum veni querere et ad hoc accendi lucernam. quia humana natura unum diuitam. et euern dominum quam circuius predicando. miracula faciendo. Deinde posui baculum lucernam supra candela brum crucis. et sic dragmam. i. animam perditam inueni. quam inuenta feci tota angelica societatem mecum gaudere. quod hodie impletum est. Unde sequitur quod Christus dixit Lucas. ubi supra. ita dico vobis. Haudum erit angelis dei tecum.

Secunda die dicitur fuisse in ordine archangelorum et ibi collocasse sanctos qui meruerunt ad istum ordinem assumi. Est autem officium archangelorum secundum dyonisium. quod maiora nunciatur de fide. ut de nativitate Christi et factis. et prophetias reuelare. Unde dicitur Lucas. i. Missus est angelus Gabriel tecum. neque enim Gabriel est archangelus. Sic hoies qui nunciatur aliis et inserviunt eis in fide Christi ut se in bonis operibus exercant locant cum archangelis. Unde Gregorius et Hugo ut supra. Unusquisque vestrum si primus exhortari a deo operando curat et eum a prauitate reuocat et eternum supplicium denunciat. pfecto est angelus. quo isti nisi in archangelorum numerum deportantur. et tales christus secunda die in choro archangelorum collocauit.

Tertia die dicitur fuisse in choro virtutum. et krestyge engel. et ibi collocasse sanctos qui meruerunt assumi ad istum ordinem. Quorum officium est secundum dyonisium mirabilia facere. et postissime relucet diuina virtus in eis propter quod per eos virtus diuina facienda mirabilia coceduntur. viris perfectis qui fecerunt multa miracula. Ideo dixit Christus Iohannes. Qui credit in me. opera quae ego facio tecum. Sed nota si placet deus facit mirabilia per auctoritatem angelorum per mutationes materie. demones per virtutes naturales rebus insatis. magi per occultos tractare cum demonibus boni christiani per iusticiam publicam. mali christiani per signum publice iniusticie. Unde dicitur Augustinus. Miracula boiem sanctum non faciunt sed ostendunt. neque quicunque quod miracula facit habet spiritum sanctum. quoniam et mali assertur se fuisse miracula. Sed modo quod faciunt spiritu aliter miracula ita per mortuos peccato. per verbodis-

uino consilio et auxilio suscitant per contrito nem curant. per confessionem leprosos mandant. pigros ercent ad satisfactionem. sicut possunt me faciunt sacerdotes quod peccatores ligatos vinculis peccati uno solo autoritate dei absolvunt. et sic mortuos peccato resuscitant. Et omnes qui in semetipsis spiritu aliter mirabilia faciunt seipso suscitando a more peccati res locant in choro virtutum. Unde Gregorius ut supra. Sunt alii qui mira faciunt signa. valenter opantes. quo ergo isti nisi ad mansiones et numerus virtutum locantur. **Quarta die** dicitur fuisse in choro potestatum. i. gerentes reges. et ibi collocantur. Quorum officium est secundum dyonisium coercere demones ne tantum nocent hominibus quantum cupiunt. Quod prius Apocalypsis. xx. dicitur quod angelus habuit cincturam et ligavit diabolum et misit eum in abyssum. Ad illorum chorum pertinet quod temptationibus demonum et carnis et tribulationibus mundi resistunt. et sic viriliter dyabolum vincunt. Unde Gregorius tecum. Sunt nonnulli qui de obsessis corporibus spiritus malignos fugantur et eos virtute orationis evicunt. ideo ipsi mansionem inter potestates habent. **Quinta die** dicitur fuisse in choro principatus. i. fursten et reges. et ibi collocantur. Quorum officium est secundum dyonisium docere homines inferioris gradus maioribus debitam reverentiam exhibere. sicut regibus. principibus. et platis obediens propter amorem dei. ac maiores docere populu subditum secundum iusticiam dei et regere. Ad istum igitur chorum pertinent omnes qui regunt populu subditum secundum iusticiam dei. sive sunt plati seculares sive religiosi sive reges. Et inferiores sive religiosi sive seculares qui seipso iugo obediunt propter deum voluntarie astrinxuntur. Unde Gregorius. Sunt nonnulli qui acceptis virtutibus merita electorum bonum transcendunt id est. per obedientiam merita accipiunt. **Sexta die** dicitur fuisse in choro dominationum. id est. berschyn engel. qui ideo sic vocantur quia ceteris angelis dominantur. Quorum officium est secundum dyonisium instruere in bello spirituali quomodo boies debent dominari membris et sensibus suis ne errant in bello faciendo. Ad istum chorum pertinent omnes qui potenter membris et sensibus dominante nemala faciant. Unde Gregorius.

Sermo. XXXIII.

Sunt nonnulli qui sic in seipsis cūcris vicijs
et desiderijs dominantur ut ex mūdicia vite u-
ter homines dī vocent. quo igit̄ isti nisi int̄ do-
minationes currūt. **A** Septima die dī
fuisse in choro thronoz. i. rechtfertige engell.
qui ideo dicunt̄ throni eo q̄ de⁹ in eis sedeat
et sua iudicia discernat. Quoz officiū est hīm
Byonisū instruere hominē dei equitatem
et iusticiā. id dicunt̄ libra iudicij. Unde ipi
sunt isti angeli de q̄bus dicit̄ **A** Barth. xiiij. Ex-
ibunt angeli et separabūt malos d̄ medio ui-
storum. Ad horū choy locant̄ qui sequūt̄ eo;
rum doctrinā ut tanq̄m in libra spūalia car-
nalibus. eterna temporalibus pponunt. ut qui
in hac libra deo impendūt honore. primo di-
lectionē. carni castigationē. Unde **G**regorius.
Sunt nonnulli q̄ subiungip̄ sapienter et
vigilanter dñant̄. discutiūt se deo semp inbe-
rentes. recte alios iudicāt. ac se iuxta primos
iuste tenēt. In his velut in throno de⁹ sedet.
cuncta mirabilit̄ eraminat. Quidisti sūt ni-
si throni sui cōditoris et ad māliones supna-
rum sediū ascribunt̄. **O**ctaua die dicitur
fuisse i choro cherubin. i. durchluchtig engel.
qd̄ id dicunt̄ quia in plenitudine scientie p̄
ceteris reluent radio diuini lumis. ex eo q̄
p̄me veritati intimi⁹ cōiungunt̄. Quorū of-
ficiū est hīm Byonisū plenitudinē sapien-
tie quā in fonte p̄me veritatis hauriūt alij si-
niorib⁹ cōmunicare et diffundere. Ad horū
choy locant̄ doctores qui habent plenitudi-
nem scientie sacre scripture. et ppter dilectionez
dei et primi corda fidelū imbrub⁹ sapiente ir-
rigarunt. Unde **G**regorius. Sunt nonnulli
qui plenitudinez acceperūt q̄ cherubin iure
nominant̄. quia in dilectione dei et primi ple-
ni sunt. Ibi sorte mansionis sue int̄ cherubin
p̄cipiunt̄. **M**ona die dicit fuisse in choro se-
rapbin. i. in der minn brynnēder engel. qui di-
cunt̄ in seipsis ardentes. et ibi collocantur z̄c
Quoz officiū est hīm Byonisū hominēz in
dei amore accēdere. Ad horū choy perirent
pprie apostoli et martyres q̄ tantū in diuino
amore arserūt q̄ ppter ip̄m omia t̄palia reli-
querunt et p amore xp̄i suppliciū mortis p̄tu-
lerunt. et ad eundē amorem alios incendebant
et similiter omnes q̄ talia faciūt. Unde **G**re-

gorius. Sunt nonnulli q̄ sunt accēsi scibus fu-
perne p̄templatiois et solo amore eternitatis
pascunt̄. terrena abiiciūt. amando ardēt. lo-
quendo alios accēdūt. et in dei amore alios
ardere faciūt. qd̄ istos nisi serapbin dixerim.
Ideo inter serapbin sorte sue mansionis ac-
ceperūt. **B**ecima die dicit̄ non mansisse in
loco in quo mater dei nunc stat sup oēs cho-
ros angeloz eraltata. quia p̄go Maria ad-
buc fuit in terra quā locasset ibi si ea secū ad-
durisset. Ideo ibi nō stetit sed ascēdit ad thīo-
num trinitatis ad dextrā patris. Et vnde ci-
ma die fuit penthecoste. et iūc misit spiritum
sanctū sicut ip̄e p̄misit apostolis. ut babetur
Job. xvi. q̄ dixit. Expedit vobis ut vadaz z̄c.
Et sic pat̄z quomodo christ⁹ ascēdit sup om-
nes celos. et sedet ad dextrā patris. Unde p̄s
Tu solus alkissim⁹ sup omnez ter. nimis ex-
al. es sup omnes celos z̄c.

De sancta trinitate Sermo. XXXIII.

Res sunt qui testi-
Q monū dant in celo. pater. verbū. et
spūssanc⁹. et hi tres vñū sunt. p̄ma
Job. v. Florate charissimi. dicit enī Aristo.
p̄mo metba. q̄ sciens est posse docere. Hinc ē
enī q̄ sancte **J**ohānes q̄ celestia secreta pene
trauit dū sup pectus dñi in cena recubuit. et
ibi fluenta diuine sapientie copiose hausit. **J**ō
ostēdit se scire diuina secreta cū nos salubrē
dōcet dices. Tres sunt q̄ z̄c. **Vñ** Boetius de
trinitate. Trinitas p̄sonaz in pluralitate cō-
sistit. vñtas vero in simplicitate substācie. q̄
rebene dico. Tres sunt q̄ testimoniu dant z̄c
B Florandū charissimi q̄ sancta mat̄
ecclesia que vult omnes filios. i. xp̄ianos sal-
vari. qui m̄ non possunt saluari nisi p̄ fidem
sancte trinitatis. Iuxta illud Elthanasij epi-
alexandrini dicens. Quicūqz vult salu⁹ esse
ante omnia op⁹ est vt teneat catbolicā fidēz.
Quā nisi quisqz integrā inuolatāqz serua-
uerit absqz dubio in eternū peribit. Fides at
catbolica hec est ut vñū dēū in trinitate. et tri-
nitate in vñitate veneremur. **J**ō ordiauit ec-
clesia bodiernū festū in quo. lanza trinitas
venerat ut omnes xp̄iani in vera fide trinitas

D e sancta trinitate

tem psonarz et vnitate essentie veneraret et sic
saluarent. Quid aut omnes christiani facilius
possint habere fidem trinitatis. ideo trinitas psonarz et vnitas essentie multipliciter nobis oñ
ditur. Id primo ostendit ipsa trinitas psonarz in
creado omnes creaturas. Unde also yes
ait Henr. i. In principio creauit deus celum et ter
ram. Quod exponit magister sacerdos dices. p de
um signas prem. per principium signas filium.
Sequitur quod spus domini ferebat super aquas.
Unde quod apud nos deus hebraica veritas
babet beloym. Ioh dicit. in principio creauit
beloym. quod est plurale ad illud singulare quod
est el. Et significat pluralitate psonarum. Nam
beloym interpretat dicitur plurali. et vero deus in
singulari. In cuius figura dixit dyabolus per
serpentem Henr. iii. Eruis sicut di. p quo dicit
in hebreo beloym. Et iohannes deus in trinitate est
causa omnis creature summa triplice ratione causalita
tatis. Id primo est causa efficiens per potentiam. Se
cundo est causa essentialis per sapientiam. Tertio est
causa finalis per bonitatem. Hunc est ei qui in omni
creature ostendit similitudinem huius causalitatis.
Unde non tam magna esset creatura nisi potes
set creator. nec tam pulchra nisi esset sapientia. no
tam ordinata et utilis nisi esset bona. Et Ambrosius.
Beatus qui natura est inuisibilis ut possit sciri. opus
fecit quod sua visibilitate opificem manifestaret.
Et iohannes tria attributa in diuisioia sunt cre
ata scilicet per potentiam patris. per sapientiam filii. et per bo
nitatem spiritus sancti. Unus plus ad Bo. xi. dicit.
Quoniam ex ipso et per ipsum et in ipso sunt omnia.
ipsum honor et gloria in secula seculorum amen. Quod
exponit Augustinus in libro de civitate dei dices. Ex ipso
dicit propter premissum. per ipsum dicit propter filium.
in ipso dicit propter spiritum sanctum. Et cum dicit
ipsi honor insinuat haec trinitatem unum deum esse
Id primo igit ostendit patris potentiam qua
omnia ex nihilo creauit. Nam ut dicit magister
libro. ii. dis. i. quod creare est ex nihilo aliquod facere
quod tamen puenit potentiam patris. Unus Sapientia.
Omnipotens manus tua domine creauit orbem ter
rarum ex materia iniuisa. Et dicit Augustinus. In
hoc nota omnipotentia sua. quia omnia de nihilo
creauit. Secundo ostendit filii sapientia quod om
nia ita sapienter ordinauit. Unus psona. Omnia in
sapientia fecisti. glosa. i. in filio per quem creauit

celum et terram et omnia que in eis sunt. Et ita
sapienter omnia disposuit quod in minimo non po
test sapientia eius inuestigari. Unde Boz. xi.
Altitudo diuinitatis sapientie et scientie dei est.
Vel illud Job. i. In principio erat verbum et non
erat spiritus deus est. Tertio ostendit spiritus
sanctus bonitas qua omnia bene fecit. Unus Henr.
ii. Cedit deus cuncta quod fecerat. et erat valde bona
Unde dicit Augustinus. Bonus est deus. et in
quantum sum boni sum. Unde etiam dyabo
lus in quantum est creatura est bonus. Quod etiam
ostendit Christus. iij. ethicus ubi dicit. quod qualis
virus quisque est talia opera. cu ergo deus sit op
timus. sequitur est. Unde de illis tribus dicit Bas
banus. Id est potentia patris omnis res creata est.
Id est sapientiam filii omnis res sapienter disposita est.
Id est bonitatem spiritus sancti omnis res bona est.
Secundo principaliter ostendit ipsa tri
nitas psonarum et vnitas diuina et simplicissi
me essentie in rebus creatis. Et hoc tripliciter.
scilicet in creaturis superioribus. medijs. et inferio
ribus. Unde Sap. xij. Id est magnitudinez
creature et spem potest intelligibiliter creator
videti. Id primo ergo ostendit in rebus creatis
superioribus scilicet in sole. Sol enim est unus in sub
stantia et triplices in proprietate et operatione. Nam
babet valorem seu dignitatem splendorum et calorem
Id est habet valorem seu dignitatem. Unde
Ambrosius in examenon. Sol est dominus et pater
planetarum. Ideo dicit Christus. quod sol et homo gen
erent hominem. Secundo habet splendorum per quem
illuminat totum mundum. Unus Boecius. Sol
est oculus mundi. claritas dei est. Tertio habet
calorem per quem est byems et frigus temperatur. Sic in
deo est una essentia et trinitas psonarum. Unde
Augustinus in libro de vobis domini. In sole tria
consideranda sunt quod omnino separari non possunt
scilicet substantia. splendor. et calor. Si ergo nemo
potest dividere creatum soleam a splendore et calo
re. quomodo tunc quis dividere potest crea
torum. quod est impossibile est. Unde Anselmus in
de pcess. c. xi. dicit. Id est filium et spiritum sanctum
cum ita pares esse de patre solo sicut calor et
splendor de uno sole. Apponamus deum patrem
tanquam solis substantiam seu rotunditatem quod est
sime unitio. Deinde apponamus filium sicut splen
dorem. nonificans patrem sicut splendor solem.

Sermo. XXXIII.

Insuper pponam spūm sancū tanqz calorē ab viroqz pcedentem scz a sole et a splendo re. Lūc vt pstat ista tria sunt in sole et nō possūt separari ab invicē sed sunt vñ sol. Sic pater et fili⁹ et spūssanc⁹ sunt vñ deus in essentia. Unde Haymo sup Apoc. Beqre in nativitate xp̄i. In cui⁹ figura ut testat Eusebi⁹ circa nativitatē xp̄i tres soles apparuerunt in oriente q paulatim in vñ corp⁹ solare redi- ci sunt. Unde ex ep̄lo solis psiderare dēmus et intelligere trinitatē psonaz et vnitatē esse- ncie. Un⁹ de hochabatē figura Hen. xviii. i. abra- sm qui vidit tres viros et vñ adorauit. Un⁹ dicit q apparuit ei domin⁹ sedēti in boscio ta- bernaculi sui. in ipso seruore diei. Tunc ele- uass̄ oculos suos apparuerunt tres viri quos cū vidisset cucurrit in occursum eoz et ado- rauit dices. H̄n̄ si inueni grām in oculis tu- is ne transleas seruū tuū. Ecce quō bicbñ no- tatur trinitas psonaz cū tres vidit. et vnitas essentie cū adorans dicit in singulari H̄ne ec. Sic nos spūaliter debem⁹ exemplo solis co- siderare et intelligere trinitatē psonaz et vni- tatez essentie. tūc in ipso seruore diei. i. in splen- dore et calore solis bene apparet nobis tria ec. Unde Augustin⁹ sup Job. Si se pas solis candore a sole. separatur verbū a patre. q. d. sed p̄mū est impossibile ec. Secūdo ostendit in creaturis medijs puta in aia. Unde dicit Aug⁹. q. in aia est vna essentia et tres poten- tie. et sic habet vnitatē in essentia et trinitatē in potentijs. Nā anima imago est trinitatis. s̄z habbz memorī intellectū et voluntatē. q. sunt potētie anime. et memoria nō est intellectus. nec intellect⁹ voluntas. nec cōcōuerso. et tamē h̄ tria sunt vna anima. sic est in diuinis ec. Un- de anima est creata s̄m potētias ad imaginē toti⁹ trinitatis. Ideo dicit magister li. ii. dis. xvij. Fact⁹ est homo s̄m animā ad imaginez et similitudinē nō tantū patris vel filij vñ sp̄i- ritu sanci sed toti⁹ trinitatis. Est ergo no- standū q anima p̄mo creata est ad imaginez patris quantū ad memorā vt deū sp̄ in me- moria habeat. Secūdo ad imaginē filij quā- tum ad intelligentiā vt intelligēria deū semp̄ intueat. Tertio ad imaginē spūssanci quā- tum ad voluntatē vt eu in voluntate semp̄ di-

ligat. Unde dicit Bern. in li. meditationum Tria in mente mea inuenio. l. memorā per quā deū reminiscor. intelligentiā p̄ quā deū intueor. et voluntatē p̄ quam deū amplector

B. Tertio ostendit in creaturis infer- oribus. i. terrestrib⁹. Cidem⁹ enī q vna eaq̄ in fonte riuo et stagno. s̄z riu⁹ emanat a fon- te. stagnū aut̄ cōsurgita fonte et riuo. Sic fili⁹ lius a patre. et spūssanc⁹ ab viroqz. Unde i. symbolo Elbana sij. Idater a nullo est. filius a patre. spūssanc⁹ a patre et filio. Sic fons a nullo est riu⁹ a fonte solo. et stagnū a fōte et riuo. Itē pcedit odor a balsamo. Beqre na- tuitatis ec. Et sic pater quomodo exemplis potest demonstrari trinitas psonaz et vnitas essentie. Quare merito debem⁹ hoc credere et firmiter tenere. Unde exemplū bui⁹ habeb- mus in legēda sancti Siluestri de imperatore Constanino cui sanct⁹ Silvester p̄ exemplū demōstravit. Legit enī q Constan⁹ impe- rator multū p̄sequebat xpianos. quare ceci- dit in incurabile lepram. Landead p̄silium pontificū idoloz adducia sūt tria milia pue- roz vt omnes occidi faceret et se in eoz san- guinere cēti et calido balnearet. Egrediēte au- tez eoad locū vbi balneū parari debebat. ma- tres pueroz ei obuiabāt. que resolutis crini- bus miserabilē vbulabant. Lūc dixit impa- tor. Cludit me comites et os populi. Signi- tas romani imperij de fonte pietatis nascit. Et hanc enā dedit legē q quicūqz in bello ali- quem infantē occidisset capitali s̄ni subdere tur. Quāta ergo crudelitas erit illos infan- tes occidi. meli⁹ est memori salu a vita inno- centiū qz vitā recuperare p̄ eoz interitū. Iussit ergo pueros matrib⁹ reddi. Qui sequenti no- cte Iderr⁹ et paul⁹ apparuerunt dicētes. Quo- niā ppter pietatē abhorruisti effusione san- guinis innocentiū. misit nos dñs noster ihs̄ xps dare tibi cōsilium recuperande sanitatis. Silvester q. pp̄t tuā crudelitatē latitat apd monte syrapum. ibi enī fugi. hic tibi p̄scinā ostendet in qua imersus tertio ab om̄i mor- bo lepre curaberis. Tu vñ banc vicissitudi- nem xpo reddas vt idoloz tēpla destruas. et xpi ecclias restaures. et sancte trinitatis dein ceps cultor fias. Enigilas igit Constanti⁹

De sancta trinitate

misit p̄ siluestro. Qui vidēs milites credidit
se ab eis occidi. et deo se cōmendās et intrep̄
dus Cōstantino p̄sentat. Cui Cōstantinus
assurges ait. Bñ te venisse gr̄ulamur. Et nar
rauit ei ordinē somniū sui. Et dixit q̄ sunt illi
dīj q̄ mibi apparuerūt. Silvester r̄ndit eos
nō esse deos sed cultores trinitatis et aposto
los xp̄i. Et sic Silvester baptizauit eū in no
mine patris et filii et sp̄ūscit. et statim mūda
tus est. Unde p̄ma die sui bapt̄smi hanc
legē dedit q̄ xp̄s ab v̄be romana tanq̄z ver
deus colere. et ecclias p̄struktur et ad fundamē
tum vni basilice cōstruēde p̄mus terrā ape
ruit et duodecim cophinos in scapulis suis
foras elecit. et multa bona fecit p̄ christianita
te. Audiens aut̄ mater ei Helena pluteras
laudat filiū q̄ abrenūcialasset ydolis. sed dure
increpat q̄ relicto dō iudeoz crucifixum bo
minē dēu colat. Describit Augustus matri
existēti in bethania q̄ secū magistros iudeoz
ferat et veniat. et ip̄e doctores xp̄ianoz p̄ferat
ut sic et disputatio de miruia appareat fides v̄a
Dirit ergo secū Helena. celi. viros doctissi
mos iudeoz. inter q̄s erāt duodecim q̄ lapu
entia et eloquēria p̄ ceteris rutilabāt. Cunqz
Silvester cū clericis suis et predici iudei ad
disputandū corā impatore p̄uenissent. Lūc
vnus de duodecim doctissim⁹ dixit incipies
disputare p̄tra trinitatē. Cū isti tres deos di
cant sc̄z ipsi xp̄iani. s. patrē et filiū et sp̄ūscitū
manifestū est eos p̄tra legē agere q̄ dicit. Cli
dete q̄ ego sum sol⁹. et nō sit ali⁹ dēu p̄ter me.
Ad hoc r̄ndit Silvester. Nos vnu dēu coli
mus et ex vestris libr̄is trinitatē p̄sonaz vob̄
demōstrarē valem⁹. Nam patrē dicim⁹ de q̄
pp̄beta ait. Ip̄e inuocauit me. pat̄ meus es
tu. Et filiū dicim⁹. de quo idem pp̄beta dicit
Filius me⁹ es tu z̄. Sp̄ūsanctū vero de q̄
similiter dicit. Sp̄ū ois ei⁹ ois virtus eoz⁹.
In bocenā q̄ dixit. Faciam⁹ hoīem ad ima
ginem et similitudinē o. z̄. euīdēter plurali
tate p̄sonaz et vnitatem deitatis demōstrarē.
Licet aut̄ tres sunt p̄sonae. vnu tamē dē⁹ est
qd̄ exemplo visibili aliquaten⁹ demōstrarē
valem⁹. Et accipies purpurā impatoris tres
ibi plicas fecit dices. Ecce videntis tres plicas
et explicās ait. ecce q̄ tres plices sunt vnu p̄sona.

nus. ita tres p̄sonae vnu dē⁹. Et sic superat⁹
est p̄mus. Et cōsequenter omnes supauit ī
articulis fidei. Quare ipator et iudices et om
nes iudei et regina cōuersi sunt ad fidē. E
Certo p̄ncipaliter ostendit trinitas p̄so
naz et vnitas essentie p̄ testimonia sacre scri
pture veteris legis et noue. q̄ magister senten
tiaz ostendit lib̄o p̄mo dis. iij. vbi testimonia
sacre scripture adducit. Et p̄mo adducit au
toritates veteris legis de vnitate diuine essen
tie vbi dñs p̄ Moyser ait ut habeat Deut. vi
Audi israel dñs de⁹ tuus. de⁹ vnu est. Item
Exod. iiij. loquit dñs ad moyser dicēs. Ego
sum qui sum. et si quiescerint nomē meū vade
et dice eis. qui est misit me ad vos. Itē Exo. xx
Ego sum dñs de⁹ tuus q̄ eduxi te de tra egypti
pti. Nō erūt tibi dīj ali⁹ p̄ter me. et p̄la dicit z̄.
Magister dicit. Hic ap̄tissime declarat vni
tas diuine essentie. Secūdo adducit autor
itates noui testamenti vbi xp̄s ait Ioh. x. Ego
et pater vnu sumus. Magister dicit. Unū
dicūtne fiat discretio. i. diuīsio diuine nature.
Unde ppter banc vnitatē diuine essentie re
spondit xp̄s. Ne bilypo querēti et dicēti. Bñe
ostende nobis p̄rem et suffici nobis. Dirit.
Nō bilypo q̄ vident me vident et patrē meū. Ter
tio adducit autoritates veteris testamenti dō
trinitate p̄sonaz. Unde dī. Gen. i. Faciam⁹
hoīem ad imaginē et similitudinē nostrā.
Ubi dicit magister Bices enī. faciamus ad
nostrā oīdīt pluralitatem p̄sonaz. dicēs vob̄
ad imaginē ostēdit vnitatē essentie. Cū Au
gustin⁹ in libro de fide ad petrū dicit. Sū illa
natura patrē et filiū et sp̄ūsanctū ess̄tantū
vna natura. nō dicere. faciamus hoīem ad
imaginē et similitudinē nostrā. Cū emīdicit
ad imaginē ostēdit vna naturā esse ad cuius
imaginē homo fieret. cū vero dicit nostrā
ostēdit eundē dēu nō vna sed plures esse p̄so
nas. Sed tu indee modo diceres. forte ad an
gelos dirit. Faciam⁹ z̄. quia fuerunt creati.
Ecōtra magister li. iij. dis. i. dicit. Creare est de
nibilo aliqd̄ facere. qd̄ nō p̄uenit angel. igit.
Unde dicit magister li. iij. dis. xvij. qnō dicitur
ad angelos sed ad filiū et sp̄ūsanctū. Hic oī
dit tres esse p̄sonas in essentia diuina allegā
do illud ps̄. Verbo dñi celi firmati sunt. p̄ v̄;

Sermo. XXXV.

bum intelligit filii. qz verbū caro factum est
p dñm intelligit pater. Sequitur. et spū oris
eius oīs vrt̄ eoz. Ite ait p̄s. Bñdicat nos
de⁹ de⁹ noster et bñdicat nos de⁹ zc. Ecce qz
modo ostēdit trinitatē psonaz. Unde in fi-
gura bñi dicit Ila. vi. qz Ilaas dicit se au-
diuisse seraphin clamātia. sanct⁹ sanct⁹ san-
ctus dñs de⁹ sabbaoth zc. M̄agister. Idem B
qz dicit ter sanct⁹ trinitatē significat. Idem hoc
aut̄ qz subdit dñs de⁹ in singulari vnitatē el-
lēsentie. Trina aut̄ cōfessio dei trinitatē exp̄mit
psonaz. vnitatē vō essentie sperit cū singula-
riter subiungit eu. Ite tertio adducit autori-
tates noui testamēti. qz xp̄s dixit M̄ath. vlt.
Ite baptizate omnes gētes in nomine patris
et filii et spūssanci. Ite Apoc. iiiij. Sanct⁹ san-
ctus sanctus domin⁹ de⁹ omnipotens. Ite
apostol⁹ ad Roma. xi. ostendit trinitatē di-
cens Quoniam ex ipso zc. vt supra. Tertio oī
dit distincte psonas. M̄a dauid dicit. Domi-
nus sc̄ pater dixit ad me. filius me⁹ es tu zc.
Qui⁹ eternitas oīdit Ecc. xxiij. Ego ex ore
alullimi pdiui p̄moge. ante omnē creaturā.
Item M̄ich. v. eternale generatione verbi
a patre et tempaleē M̄aria insinuat dices.
Et tu betbleē effrata paruula es in milib⁹ iu-
da. Erte enim egrediet qui sit dominator in
israel. et hoc quantū ad tempale generationē
Sequit. Et egressus eius ab inicio. i. eterni-
tate. Item ostendit psonā spūssanci H̄en. i.
Spūs domini ferebat sup aquas. Et dauid.
Quoib⁹ a spiritu tuo. Et Ila. lx. Spiritus
domini sup me zc. **F** Quarto pncipaliter
ostēdit in miraculis tripliciter. Idem in
forma baptizandi. Beq̄re ascensionis I.
Quā quidā formā vt recitat Eusebi⁹ qdaz
arrian⁹ dū quendā baptizaret et formaz tri-
nitatis puerteret mor in detestationē p̄fidie
aqua disparuit. Secundo oīdit. Legit enim
de quodā epo qdū missaz celebraret tres cla-
rissime gutte sup altare celit⁹ sunt emisse qz si-
bi appropinquātes vna clarissimā gemmaz
effecerūt. quā cū idē ep̄s in quadam crucere
poneret in qua erant plures alie gēme. Ille
tanta excellentia illi⁹ sacre gēmenō ferentes
de cruce ptinus ceciderūt. Idem qd ostēdit ex
celletia sanctissime trinitatis. Ite exemplum

require in h̄mone d̄ sancto Augustino. Ter-
tio ostēdit in quodam miraculo qd accidit
sancto Augustino. Legit qz eo ipse quo ipse
libros de trinitate cōposuit quadā vice duz
causa spaciādi iuxta litt⁹ maris ambulauit.
socijs a longe sequentib⁹. et quedā medita-
tio de sancta trinitate discurreret. quēdā pue-
rum in lutore maris inuenit qz cū coleari ar-
genteo in quandā souēa quā fecerat aquaz
de mari effundebat et dixit se velle totū mare
in illā souēa sic baurire. Cui Augustin⁹ i r̄
sum puocat⁹ ait. Fili mi quō hoc facere pos-
ses cū mare sit magnū. colear modicum. fo-
uea parua. Aut ille. Facili⁹ est mibi B facere
qz tibi qd cogitas adimplere. Cogitas enī
libro tuo mysteriū trinitatis cōprehendere.
cū libertu⁹ sit pua souēa ad recipiendū. ige-
num tuū paruū colear ad inquirendum et
ipla trinitas immēlū pelag⁹ ad baurien-
dum. Et sic puer statum disparuit et Augus-
tinus deo grās agens qz vez sit qd puer di-
rit cogitauit. Et sic patet muluplū trinitas p-
sonaz et vnitas diuine essentie. Unde Jobā.
xx. H̄ec scripta sunt vt credatis sc̄ trinitatem
qz Jesus est fili⁹ dei. et vt credētes vna habe-
atis in noīe eius. Unde in signū hui⁹ dicit qz
Jobānes baptista cognovit trinitatē. Nam
tota trinitas manifestauit se sibi. cū vidit ce-
los aptos et vocē patris audiuit. Beq̄re in se-
cundo sermone Johānis baptiste

De nativitate Johānis baptiste Sermo. XXXV.

E

xit enim magn⁹

e corā dño Luč. i. Notate charissimi
dicit ei Aris. vi. et ibi. qz oīs cognitio fit p̄ silici-
dinē. Idincē ei qz angel⁹ gabriel vn⁹ d̄ archā-
gelis. qz officiū ēsm Byo. maiora nūciare d̄
fide ut d̄ nativitate xp̄i et pphias reuelare cō-
sideras et cognoscēs qz pceptō et nativitas sa-
cti iohis sli mō debebat p̄ ip̄z nūciari sic cō-
ceptō et nativitas xp̄i. Jo merito dixit de eo.
Erit mag. zc. **S** Est notadū qz magnitudiez
et dignitatē. s. ioh. plorare possum⁹ i vñ. Idō
i pceptu. nā ei⁹ pcept⁹ a dō miraculoſe fac⁹ ē
ab āglo gabri. nūciat⁹. qz itā B faciū est nota

De nativitate Johannis baptiste

Legitur enī in hystoria scolaistica et recordat
sanctus Lucas. i.c. quod rex David volēscultum
dñi ampliare. Nam ut dicit venerabilis Beda
Dñs p. Abdoysen p̄stituit vnu summū sacer
dotem. quo mortuo vnu aliū p̄ ordinē succe
dere iussit. qđ seruatū est usq; ad tpa David
Unde david volēscultare ampliare cultū dei insti
tuit. xiiij. summos sacerdotes qz in vnū ma
iorerat q̄ p̄nceps sacerdotū vocabat. Statu
it aut̄. xvij. viros de eleazar et octo de isachar. et
fīm sortes dedit vnicuiqz hebdomadaz viciſ
sue. Elbas aut̄ habuit octauā hebdomadā.
de cui⁹ genere fuit zacharias. Erat aut̄ ip̄e et
vrox ei⁹ elizabeth senex et sterilis et absq; libe
ris. Cū aut̄ zacharias templū dñi ingressus
fuisset ut incēlum poneret et multitudō popu
li de foris expectaret. apparuit ei⁹ angel⁹ gabri
el stās a dextris altaris. Cū aut̄ zacharias in
eius visione timeret ait H̄e timēas zacharia
quoniam exaudita est oratio tua. Idropānū cī est
bonor angeloz ut dicit Orig. ex sua visione
territos cu se p̄bentes humanis obtutib⁹ mē
tem turbat prius benigna exhortatōe cōso
lari. Ecōtra aut̄ mali angeli se in angelos lu
cis transfigurantes si quos ex sui p̄ntia terri
tos viderint eos ampliori bonore cōcūtūt.
Ideo dicit H̄e timēas zach. zc. Ecce elizabeth
vrox tua pariet tibi filū cui⁹ nomē Ioh. erit
Vlinū et sacerdō nō bibet. et aī dñi in virtute et
spū helye p̄cedet. Zacharias aut̄ cōsiderans
sui senectutē et vroxis sterilitatez dubitare ce
pit. et more iudeoz signū ab angelo req̄sunt
Angel⁹ aut̄ eo q̄ verbis suis nō credidit. pla
ga taciturnitatis ip̄m p̄cussit usq; ad nativi
tatem filij. qđ in signū accepit. Cū aut̄ zacha
rias foras ad populū eriss et populū eum fa
ctum mutū vidisset. cognoverūt q̄ ip̄e ī tem
plo visionē vidisset. Cōpleta aut̄ septimana
officij sui abiit ī domū suā. et p̄cepit elizabeth
et qnqz mensib⁹ occultauit se dicēs. Quia sic
fecit mihi dñs in dieb⁹ q̄bus resperit auferre
opprobriū meuz inter homines. Unde dicit
Elmbrosi⁹. Erubescbat etatē part⁹ sui ne in
senectute videretur vacasse libidini. et tamen
gaudebat sterilitatis opprobrio carere. quia
opprobriū est mulierib⁹ non babere p̄mūm
nuptiaz. ppter qđ celebrant nuptie et carnal

cōtus excusat. Et sic patet q̄ fuit magn⁹ ī
conceptu. cū sic deus ita miraculoſe opatus
est. et angel⁹ hoc nūciauit. Cū Augustin⁹.
Magna gloria fuit q̄ ab eodē angelō nūci
atus fuit Jobānes et rps. Legim⁹ enī quat
tuor viros solēnes cōtra cursum nature ge
nitos et p̄ angelos nūciatos sc̄z Ilaac H̄en
xvij. Samson Iudic. xij. quorū angelorū
tamē p̄pria noīa nō legimus. Christū Lu. i.
et Jobānē Lu. i. angeli annūciatiū nomē
legimus. Nam fuit gabriel. H̄ Secundo
fuit magn⁹ ī vtero quia sanctificat⁹ anteqz
natus. Unde Lu. i. dixit angelus. Spūscō
replebitur adbuc in vtero matris sue. Ideo
verificat⁹ de eo illud H̄iere. i. Idrius qz teſor
marem ī vtero nouit te. et anteqz exires dñ vul
ua sanctificauit te. et p̄phetam in gentib⁹ dedi
te. Unde notandū q̄ sanctificat⁹ erat tripli.
sc̄z a patre et filio et spiritu sancto fīm tria attri
buta in diuinis. Beq̄re in sermone de conce
ptione viginis. D. Idrius fuit a patremun
datus p̄ suā potentia quia fomes. i. p̄cupitē
tia seu vulneratio peccati in eo quantū ad p
nitatem peccāti mortalitē fuit extunctus. Jo
dicit de⁹ pater. Idri⁹ qz te formarez in vtero
nouit te. i. mūdaui te sc̄z a peccato. Ideo dicit
Gregorus. iiij. moral. q̄ dñ nunqz offendit.
etia in minimis puto in verbo vel facio. Jo
dixit angel⁹ Lu. i. Erit magn⁹ corā deo. Elm
brosius. non tantū corporis sed aie sanctitate.
Nota Chrysosto. Bequire in sequenti sermo
ne. H̄ Secundo fuit a filio illuminat⁹ p̄ suā sa
plentia. eo q̄ in vtero existens cognouit r̄pm
qñ Maria venit ad elizabeth. Unde dicit Lu
ce. i. q̄ cū Gabriel venit ad Mariā et nuncia
uit ei q̄ deberz fieri mater dei. Et faciens sibi
mentionē de cōcep. elizabeth. tunc p̄surgens
abiiit in montana. quia Zacharias in mon
tanis habitauit. et salutauit Elizabeth. Quā
salutatōz puer adbuc existēs ī vtero matris
prīus senserat qz mater. Ideo dicit Idropē
ta in gentib⁹ dedi te. Cū Chrys. volēs onde
re q̄ fuit etiā pl̄ qz pphā dicit. Idropēte est
p̄ merito p̄uersatōnis et fidei p̄p̄betā accipe
nō p̄pus qz fuerit homo. sc̄z iohes fuit p̄pus pro
p̄beta qz homo natus. Et qā cōsuetudo erat
vt p̄p̄bete vngerent. Ideo quando Maria

Bermō. XXXV.

salutauit elizabetibꝫ xp̄s iobannē in ppberaz
pnxit. M̄a ipse statum p̄sentiā xp̄i cognouit.
ideo exultauit. Un̄ dicit Lu. i. Et factus est
vt audiuit elizabeth salutationē marie exultaui
taut infans in vtero ei⁹. Un̄ dicit Ambro.
Eloce p̄z audiuit Elizabeth. Sz iohānes p̄z
grām sensit. Illa audiuit. iste exultauit. Illa
maria. iste rpm. Ecce q̄nta illuminationē re
cepit a xp̄o q̄ in vtero cognouit ei⁹ p̄sennaz.
Un̄ dicit Greg. Iohānes quia nō poterat
xp̄m salutare saltauit in vtero. Et dicit Job.
Chrys. sup̄ N̄ath. q̄ genua flexit in vtero sal
tando in reverentia aduent⁹ sui salvatoris.
Un̄ admirādo dicit Greg. Quis vnq̄z no
uit tale tripudium. miles reclusus i v̄tre co
gnouit dñm ac regē. Tertio fuit a sp̄isan
cto sanctificat⁹ p̄ sua bonitatē. Un̄ dicit In
nocent⁹. Sanctificat⁹ fuit anteq̄z nat⁹. cuz
a xp̄o et maria dign⁹ fuit in vtero visitari. id
dicit. Anteq̄z exires de vulva sanctificaui te.
qd fuit magnū. Sed nō fuit tantiū sanctifica
tus in vtero v̄ez etiā sp̄us sancto replet⁹. Un̄
dicit Ambro. sup̄ illud Lu. i. Sp̄usctō reple
bitur adhuc i vtero z̄c. Cui sp̄usctō insundi
tur magnoz est et plenitudo v̄tutū. M̄a mul
to excellenti⁹ est sp̄us sancto replet⁹ q̄ sanctifi
cari. Etrō est. nā sanctificari mūdationem si
gnificat. Sz repleri redūdantia siue abūdātia
dicit. Un̄ discipulū xp̄i v̄sq̄z ad diē p̄tecostes
nūq̄z ad illū gradū potuerūt attingere vt de
eis poss̄z dici. Replete sūt sp̄usctō. q̄ tū fuerūt
sanctificati et mūdati. h̄m dicūm salvatores.
Elos mūdi estis p̄p̄ sermonē quē locut⁹ sū
nobis. qd tū iohes babuit i vtero matris sue
Unde dicit Bern. Iohes nō leḡ solū i vtero
sanctificat⁹ Sz etiā sp̄usctō replet⁹. Et si placet
dic. Un̄ in signū b⁹ excellētē babuit pat̄ et eti
am mat̄ grām ppberādi quā ip̄e eis meruit
Beq̄re in seq̄nā finone. **I** Tertio fuit
magn⁹ in ptu. Unde salvator. N̄ath. x. In
ter natos mu. nō sur. ma. Jo. bap. Circa qd
notandū q̄ ip̄e in sua natuitate fuit magn⁹
pp̄ter tria. Idio ex B̄ q̄rmat̄ dñi nostri eum
more gerule nutruuit. Si nō fuiss; magn⁹ re
gina celi et dñna mūdi bñ. māsister in proprijs
Un̄ leḡ. Lu. i. q̄ cū angel⁹ voluit certifica
re beatā v̄ginē q̄ intacto vtero ac v̄gine p̄ma

nēte poss̄z filiū portare. arguit sibi per locum
a sili dicēs. Ecce eli. cognata tua z̄c. v̄lq̄z ibi. Dē
v̄bū. Tūc exurgēs maria abiit i morana ad
eli. cognatā suā. et māsit cū illa q̄li trib⁹ mēsi
b⁹ v̄lq̄z dū puer naſciā. natūq̄z puez v̄go ma
ria suis sc̄is manib⁹ d̄ terra levauit et q̄li ad
morē gerule eū nutruuit. Un̄ eliza. potuit du
cere ad beatā v̄ginē illud Exo. ii. Elcipe pue
rū et nutri eū. ego tibi dabo mercedem tuā. s.
laudē et grāzaciōes. Secūdo fuit magn⁹ i
ptu. q̄a in sua natuitate p̄tes leuificauit. Le
uificauit ei patrē suū zacharia. q̄ loq̄la fuit si
bi restituta quā p̄didit p̄p̄ incredulitatē cuz
nō credidit angelo. Un̄ d̄. Lu. i. q̄ cū q̄rcbāt
a patre quē vell̄ vocari eū. q̄ postulās pugil
larē scripl̄ dices. Iohes est nomē ei⁹. Ap̄nū
aut̄ est illico os ei⁹ et lingua ei⁹ et loquebatur
b̄ndicēs deū. Tūc iperū fuit illud p̄missum
angelū dicens Lu. i. Eloquabis nomē ei⁹. Ioh
annē. et erit ubi gaudiū et exultatio. Tertio
fuit magn⁹ i ptu q̄a nō tatiū p̄m leuificauit
vez etiā oēs vicinos. Un̄ Lu. i. Elizabeth im
pletū est temp⁹ pariedi et pepit filiū et audie
runt vicini et cognati ei⁹ q̄a magni. domin⁹
misericordia su. cū illa et gratulabant ei. Jo
dixit angel⁹ ad zacharia Lu. i. M̄ulier in na
tuitate ei⁹ gaudebūt. Et merito gaudebant
M̄a part⁹ ei⁹ fuit miraculosus. et sic excludi
tur defect⁹ impotētie. quare merito gauden
dū est. Fuit etiā eius part⁹ sanct⁹. et sic excludi
tur reat⁹ culpe. i. obligatio pene temporalis.
quare gaudendū est. Fuit etiā eius part⁹ io
cundus. et sic excludit lamentū miserie. M̄az
vt dicit Augustin⁹ de sp̄u et aia. q̄ cū dolore
viciā istā intraūm⁹. Unde in signū illius di
xit domin⁹ Gen. iii. In dolore partes si. tu.
Et xp̄s Job. xvi. M̄ulier cū parit tristiciaz
babet. Sed in natuitate Iohis nō fuit do
lo. nec lamentū miserie rōe sanctificationis i
vtero. Ideo merito fuit gaudendū. Unde
pp̄ter illud gaudiū celebrat ecclia eius ortuz
et natuitatē. Unde dicit Augustin⁹ in fino
ne. Idost illū sacrosanctū dominice natalis
diem nullī hominis natuitatē legum⁹ cele
brari nisi solū beati Iohis baptiste. In alijs
sancis et electis dei nouim⁹ illū diē coli quo
illos post consummationē laborū et deuictuz

De nativitate Johannis baptiste

mundū in ppetuas eternitates hec p̄sens vita parturiunt. Et norandū q̄ q̄zus beatus iobānes euā gelista bac die migravit ad dominū. tñ ecclia festū Jobānis euā geliste ī iterum diē post xp̄i nativitatē celebranduz īstituit. Et sic solenitas Jobis baptiste ī suo dieremansit. Nō tñ dogmatis andū ē q̄ euā gelista Jobāni baptiste cesserit tanq; mior maior. cū ambo sint magni sancti. nec decēs est disputare q̄s eoz sit maior. Qd̄ ostēsum est diuinus bene in quodaz exemplo. Legit enim q̄ erāt duo doctores theologie. q̄z vñ baptistā. alter euangelista p̄ferbat. Landez sup hac questione solēni disputatiōe indica q̄libet valde sollicit⁹ erat autoritates ⁊ efficas rōes inuenire q̄bus suū Jobem possz p̄ferre. Aldueniētē autē die disputatiōis q̄libet sanctoruz suo emulatori apparuit. cīq; dicit. Bñ p̄cordes sum⁹ in celis. ideo de nobis nō disputeris in terris. Tūc illi sibi ad inuicem ⁊ omni p̄plo visionē publicauerūt ⁊ deū bñ dixerūt. R. Quarto fuit magn⁹ in mūndo. q̄a ipse habuit p̄fectionē oīm sanctoz. vt postea dicet. Beqre. ⁊ potes recipe vnu mēbroz vel plura. Quinto fuit magn⁹ in egrēsu de mūndo. Mā ipse ppter iusticiā fuit decollatus. q̄re merito fuit magn⁹ q̄ ppter martirium meruit possessiōz regni celestis. teste xp̄o q̄ dicit Abbat. v. Beati q̄ p̄secutioz patiunt̄ ppter iusticiā. qnā ipsoz est regnū ce. Qualiter aut̄ ppter iusticiā sit decollat⁹ Beqre in s. decollatiōis. Sexto fuit magnus in lymbo. Mā ipse sanctis ī lymbo existētib⁹ ⁊ saluato rem expectātib⁹. xp̄i aduentū in breui futurū nūciauit. Sancti ei patres existētes ī lymbo erāt in magna desolatiōe positi. eo q̄ spes de liberaatiōe eoz differebat. ⁊ null⁹ determinate poruit eis dicere qn̄ saluator̄ veniret. Iohes descendit ad eos ⁊ lenificat eos aſſer̄es q̄ cito es sent educēdi p̄pmisum salvatorē. Un̄ legit in euāgelio Ilico. q̄ qn̄ iohes fuit decollat⁹ ⁊ venit ad lumbū fuit a sanctus patrib⁹ interrogat⁹. Quis es tu. Beqre in s. pmo pasche L. Un̄ dicit Elug. in ser. Alij aduentū supni regis aī multa cēpa p̄dicauerūt. iohes autē fuit⁹ venisse ī mundū mōstrauit. et sanctus patrib⁹ in limbo nūciauit ip̄m salvatorem

esse natū ⁊ in primo futurū ip̄os liberando. Un̄ veraciter est impleta in eo p̄pberia Ila. lti. dices. Sp̄us dñi sup me. vt pdicārē capiūs indulgentiā. ⁊ clausis aptionē. vt cōsolat̄ oēs lugēt̄. ⁊ barē eis oleū gaudi⁹ pluciū. Un̄ dicit Greg. sup Abbat. Quē p̄current mūdo nūciauerat. hūc moriens ad inferos p̄currebat. Sicut enī in mūdo multi in eius nativitatē gaudebāt. sic etiā in lymbo sancti patres de ei⁹ aduentu gaudebant. L. Septimo est magn⁹ regnās in celo. Mā palijs sanctis est in celo sublimat⁹ ac ditat⁹. Un̄ Bern. in b̄mone. Eleuent̄ oēs sancti meritox p̄rogatiūs aī cōfessorū divine maiestatis. ⁊ nō erit q̄ ad p̄uilegiū iohis baptiste audeat aspirare. Un̄ sciendū q̄ magnitudo dignitatis ipsi⁹ ī celo tripli oīdit. Idō q̄ē collocat⁹ ī celo ī supmo ordine angeloz. s. seraphico. Mā vt dicit sanct⁹ Elug. q̄ de q̄libet ordine angeloz aliq; ceciderūt. Et sīm gregorii. Ordines angeloz nō p̄nt nisi p̄ boies repari. id oport̄ ad q̄libet ordinē aliquos sanctos assumi. Un̄ igit̄ ex sanctitatis sue certitudine ī bac vita habet certitudō felicitatis in alia vita. ⁊ ideo sīc xp̄s posuit sanctū iohes ī supmo statu sanctoz b̄⁹ vite. ita p̄lequent̄ posuit ī supmo ordine angeloz. vt colligit ex dictis sancti Elug. Un̄ in signūz b̄⁹ cōparauit eū xp̄s lucerne ardēti Job. v. cum dicit Ip̄se erat lucerna ardēns ⁊ lucēs. ardēns ī dei amore. lucēs ī omni sanctitate. Et scdm Byoniu serapbin dicunt̄ ardētes. Idō relinquit sanct⁹ Jobānes ī choro eoz. Un̄ Gregorii. Beqre aī ī b̄mone ascētionis ī fine. Secūdo oīdit q̄ est intronizat⁹. ⁊ vt q̄dam doctores dicūt in sede p̄mi angeli sc̄z luciferi sedet. Mā ruina sedis luciferi nō p̄ouit̄. nē debui repari p̄ xp̄m. q̄a sīm apostoluz ad Hebrei. Sedet ad dextrā maiestatis ī ex celsis. tanto melior: angelis effect⁹ q̄āto dif̄ferenti⁹ p̄ illis nomē hereditauit. Cui enī angeloz de⁹ dixit aliquā. Fili⁹ me⁹ est tu ego bo die genui te. Et rursum. Ego ero illi ī patres. ⁊ ip̄e erit mihi filiū. Nec debuit p̄beatā viginem. q̄a sīm sanctū Hieronimum. ipsa excelsit omnes angelos sola. ⁊ ascēdit sup oēs angelos vt de ip̄a dicat. Ascēdit sup cherubim.

Sermo. XXXVI.

Unde dicit Anselm⁹ deceptu viginali. O
dina omne qd de⁹ nō est infra te est. nec p alis
um sanctū ipo minorē. qā sic excederet talem
in merito et nō in pmo. qd est ptra Hieroni
mū. Nec p alii sanctū maiorē eo potuit. te
st expō. Inter natos mulierē nō surrexit ma
iorio Bebaptista zc. ergo a sufficiēti diuisiōe
posit⁹ est in loco supradictio. Terno ostēdit.
qz est dotat⁹ felicitate quā lucifer habuisset si
stetissq felicitas includit in se omnes pfecti
ones alioz ordinū. vt inducit Isidor⁹ de sū
mobono sup illud Ezech. xviii. Quid lapis
pciosus operimentū tuū. i. oēs pfectiōes alio
rum ordinū. Ita dico qd sanct⁹ Jobānes q
in loco luciferi posie⁹ est pdicra felicitate et p
fectionib⁹ dotat⁹ est. Un ipē excellēt est de
numero illoz de qb⁹ dī Ro. viii. Quos iu
stificauit bos et magnificauit. Justificauit
aut de⁹ sanctū Jobem in pnti multiplicit p
excellētē grām. ita magnificauit eū i regno
p supabundantē glam. Hec aut magnificē
tia bñ figurat. i. Nach. x. qd rex alexander ma
gnificauit et honorauit Jonatban et scripsit
eū inter pmos amicos regis. Idem regē Elle
xandri intelligit de⁹ rex regū. Idem ionathā
sanc⁹ Jobānes. Jonathas interpretat donū
columbe. et significat sanctū Jobānē q bñ
dicit donū columbe cū sit doratus donis co
lumbe. i. spūscū. Hūc sanctū scripsit de⁹ in
pmos et pciuos sanctos ac ipz sublimauit.
Unde dicit Bern. Cōsidera māsiōes regni
celestis et vniuersum orbē humane generati
onis circū uola. solū Jobem videbis oibus
alijs pposituz. ergo bñ magn⁹ vt patet. Erit
magn⁹ corā dño zc. Quib⁹ pspectis aduer
tute dilectissimi qntū huic reuerēte quantus
deuotiois debeam⁹ impendere q vt honora
bilis sit a spūscancio est ppbetar⁹. promissus
ab angelō. laudat⁹ a dño. et ppetua scē mor
tis gloria cōsecrat⁹. Quē sanctū Jobem ro
gem⁹ pimperāda deuotiois pmia. mūdati
one peccator⁹. vt sanctificemur a spūsancto.
et post hanc vitā pducamur ad eandē glam
qua iobes vii. Qd nobis concedat zc.

De eodem
Sermo. XXXVI.

Tobānes elt no
men ei⁹ Lu. i. Est notandū qd scūl
lobānes scriptū seu multiplicit no
mina in sacra scripture ppter lex stat⁹ pfe
cōnis oī electoz qd ipse in se habuit. quā
re bñ libusta sex noīa sunt iposita. Iōrō vō
ppbera rōe cognitōis diuinoz secretorum
Iōrā ppbera est cognoscere diuīa secreta. istā
pfectōne habuit i le. Secūdo vō pcursor seu
pco iudicis rōe pñunciatiōis vbi dei. qd est
pfectio aploz. Tertio amic⁹ rōe passionis.
qd est pfectio martyz. Quarto lucerna. rōe
scūtatis. qd est pfectio pñfessor⁹. Quinto belyata
rōe austeritatis vite. qd est pfectio monachoz
et heremitar⁹. Sexto agel⁹. rōe puritatis. qd
est pfectio viginū. Illos pfectiōes bñt s. iob. pfe
cie i eo. qbus ipē meruit volare et puenire ad
etnā gliaz. Un figurat Ero. xviii. vbi dī q
dñs dixit ad moysen. Sumes lapides et scul
pes i eis noīa filioz israel. sex noīa in lapide
vno hest ser pfectiōes filioz israel. i. electoz et
lecto iobē qb⁹ volauit ad etnā patriā. Un se
quit qdñs dixit portabiqz agrō noīa coraz
dño zc. **D**ico pmo qd io. bñt i se pfe
fectioz ppbayz q pluit in cognitōe diuinoz se
cretor⁹. Jo dī ppbera qsl vidēs secreta. Illos
ipē adbuc i vtero matris existens cognouit
xpz. Beq. i pnti s. Un ipē fuit enā tāte pfectio
nis et vñtis ac grēi diuinoz secretoz cognitō
ne qd viriqz pēt meruit grā. ppberādi idem
ruit ei pmo mri grā. ppberādi dupl. s. mres
xpī bñdicēdo. et libi nomē iponēdo. pmo mo
tri. Illo dī Lu. i. qd cū maria venit i mōta. cui
festinatōe i ciuitatē iudei iura. do. Zacha. et sa
liu. eliza. Factū ēt audi. salutatōz eli. exulta. i
gaudio ifans i vtero e⁹. Et repleta ē eliza. s. s. et
dixit. Bñdicta tu inē mu. et bñ. fruc. vē. tui. Ec
vn bñt vñt veiat māt dñi mei ad me. Ecce
quō iā tanqz ppberissa loqbat cū cognouit
xp̄m i vtero Alarie pñsenē ac mariā conci
pientē qd habuit a fīlo. Unde sequit. Eccs
enī vt facta est vox salutatiōis tue i auribus
meis exultauit i gaudio ifans i vtero meo.
Unde Blug⁹. Illoc vñt vt diceret elizabeth
repleta ē spūscancio. qd reuelate cognouit qd ista
erultano infantis significaret. Un Chrys.

De nativitate Johannis baptiste

Quis ppbetaꝝ cū esset ppbeta ppberā face
re potuit. Helyas vnrū helyseū in ppberā. s̄z
tamen nō donauit illi grām ppbeta. Iste au
tem ex vtero matris sciaꝝ donauit matri. vt
cuiꝝ psonam nō vidit eius dignitatē cognoscere
sceret dices. Unde h̄ mihi vt veniat māt̄ do
mini mei ad me Secūdo dedit matri gratiā
sibi nomē imponēdo. Unde Luc. i. q̄ cū im
plū esset temp⁹ pariēdi elizabeth pepit filiū
Et audierūt vicini ⁊ cognati q̄a magnifica
uit dñs misericordiā suā cū illa ⁊ cōgratula
bant ei Et factū est die octauo venerūt circū
cidere puez. ⁊ voca. eū noīe patris sui Zach
ariam. Et rūdens mater ei⁹ dixit. Nequaꝝ
sed voca. Jobes. Sup quo verbo dicit Am
broſi⁹. Momen filij. ppberā indicat q̄ non a
muto marito didicerat q̄i circumciſiōe no
cantib⁹ eū nomine patris sui zacbariā dixit
nequaꝝ sed Jobes vo.

I Secundo patri duplicit. primo deū benedicēdo. Nam
dicit Lu. i. q̄ postq; mater dixit nequaꝝ t̄.
direrunt ad illā q̄ nemo est in cognatiōe tua
q̄ voce hoc noīe. Innuebat autē patri eius
quē vellet vocari eū. Et postu. purg. scripsit di
cens. Jobanes est nomē eius. Et mirati sūt
vniuersi. Apertū est autē illico os ei⁹ ⁊ lingua
eius ⁊ loquebat bñdicēdo deū. Bñdict⁹ do
min⁹ deus israel ⁊ Secūdo sibi nomē ppbe
te imponēdo. Unū dicit Luc. i. q̄ dirit ad filiū
um. Tu puer ppbeta altissimi vocaberis. p
ibis t̄. Unde dicit Orig. Zacharias plen⁹
spūlāntō duas ppbetias nūciat. prūam d
xpo dices. Bñdict⁹ dñs de⁹ israel. aliam dñi
lio. Et tu puer ppbeta. Et sic patet p̄muꝝ no
men scz. ppbeta. Unde in signū buius dixit
xps ad turbas vt habetur Aþath. ii. Quid
existis in desertū videre ppberā. Etiam dico
vobis pl⁹ qz. ppberā. **D** Secūdo habu
it jobanes pfectiōne apostoloz. que cōsistit
in p̄nunciatiōe verbi dei. Ideo dicit pco iu
dicis seu p̄cursor dñi. sicut apli fuerūt nūcijs
xpi. Ideo apli dicit missus q̄a xpus misit
eos in vniuersum mundū p̄dicare euāgelii
vt dicit Aþar. xl. Eūtes in mundū vniuer
sum p̄dicare euāgelii t̄. Certe h̄ fecit lance⁹
Jobanes. ip̄ enī vt fidelis nūcius p̄dicavit
verbū dei. ⁊ puerit multos ad fidēlancie tri

nitatis. quā tota trinitas sibi oñdit cuꝝ vidit
celos ap̄tos ⁊ audiuit vocē patris. ⁊ filiuꝝ in
humana carne cognouit. ac spūlāntō in
specie colubē insperit. Unde dicit de eo Jo. i.
Fuit homo missus a deo cui nomē erat Jo
bannes. hic venit in testimoniuꝝ vt testimoni
um phiberet. s. p̄dicando fidē trinitatis. vt di
cit Chrys. Jobanes testimoniuꝝ dei fuit. et h̄
non in quātū homo vez in quātū missus a
deo ⁊ elect⁹. Unū sequit. Testimoniū phib
it Jobes dices. Tidi spūlāntō descedē
tem q̄si columbā de celo. ⁊ mālit sup̄ eū. s. chri
stum. ⁊ ego nesciebā eū. H̄ q̄ misit me scz pa
ter baptizare in aq̄ ille mibi dixit. Sup̄ quez
videbis spūlāntō descedētē ⁊ manentē sup̄ eū. s.
filiuꝝ hic est qui baptizat in spūlāntō. Et ego
vidi ⁊ testimoniuꝝ phibui. q̄a hic est filius dei
Unde dicit Bern. Usq; ad iohem nūq; tri
nitas hominib⁹ manifeste apparuit. sed veni
intuere iohem deū ⁊ boiem p̄prijs manib⁹
cōtingentē. ⁊ ubi etiā pater i voce auditur. ac
spūlāntō ⁊ in specie colubē videt. Unde ip̄e
marime fidē trinitatis litteratis ⁊ magistris
iudeoz p̄dicauit. Hā ip̄e quo inchoauit pre
dicare ⁊ baptizare miserūt uidei ab hierosoli
mis vt dī Job. i. sacerdotes ⁊ leuitas ad eū
vt interrogaret eū dicētes. Tu q̄s es. q̄ supple
talia facis. es tu xps. es tu helyas. es tu ppbe
ta. respodit. non. Quid ergo baptizas ⁊ p̄di
cas si nō es i ps neq; helyas. respondit. Ego
vox clamatiā t̄. Sequit. Ego baptiso in aq̄
medi⁹ aut̄ vest̄ stent quē vos nescius q̄ ba
ptizat spūlāntō. Ip̄e est q̄ post me ventur⁹ est
⁊ ante me fact⁹ est. cur⁹ nō sum dign⁹ vt sol
uam corrigā calciāmēti ei⁹. Unū dī Luce. i.
q̄ angel⁹ dixit. multos filioꝝ israel puerit ad
dñm deū ip̄loꝝ. Et ip̄le p̄cedet ante illū i spū
⁊ vultuſ helye vt cōuertat corda patrū i filios
⁊ incredulos ad prudēntiā iustoz. pare dño
plebē perfectā. Unde ip̄le est figurat⁹ i helya
de quo dicit in Aþalach. ii. Ecce ego mitto
vobis helyā ppberazanteq; veniat dies dñi
magn⁹ ⁊ horribilis vt vultus corda patrū t̄
Ideo dixit xps Aþalach. ii. Si vultus scire ip̄e
est helyas. Sicut ille aduentū dñi ad iudici
um iudeis p̄dicabit. ita iste aduentū saluato
ris ostendit. Unde dicit. Venit post me vir

Sermo. XXXVI.

qui ante me factus est ecce Unde quis respondebit iudeis querentibus es tu helyas non fuit tam figuratus et significatus per helyam. Unde dicit Beda. Quod de helya per Malachiam predictum est hoc de Iohanne per angelum dominum Luci. Ipse procedet ante illum in spiritu et virtute helye parare domino plebe profecia. Unde Augustinus. Ipse est helyas in spiritu et non in persona.

Iteruo dico quod Iohannes habuit perfectionem martyrum que consistit in plena plenitudo tribulacionis propter deum et iusticiam. Ideo dixit dominus Iohannes. Et dico vobis ut habeatis animam vestram. Quod fecerunt sancti martyres. Certe hoc fecit etiam sanctus Iohannes. Ideo dicit amicorum sponsi. Et Christus. Unde potest dicere illud Cantus viii. Fortis est ut mors dilectio. Et bene fortis est ut mors dilectionis sua cum ipse propter charitatem dei et iusticie decollatus est. Qualiter autem decollatus sit propter deum et iusticiam Beatus regis sermone decollationis. **Q**uarto dico quod habuit perfectionem confessorum que consistit in sanctitate et ostensione boni exempli. Iurta illud salvatoris Malachias. v. Vos estis lux mundi. qui natum ad sanctitatem. Sequitur. Sic ergo luceat lux vestra coram hominibus. scilicet per bonum exemplum ut videatur opera vestra bona et glorificetur patrem vestrum ecce. Certe hanc perfectionem habuit sanctus Iohannes. Ideo vocatur lucerna. Nam sicut lucernae est clara propter plenitatem luminis. sic Iohannes fuit clarus et mundus propter suam sanctitatem. Unde dicit Chrysostomus de eius sanctitate. Cetero uersatio iohannis vita quam fecit culpabilem apparere. quemadmodum enim si videris albam vestem dicas satis candida est vestis. si vero posueris eam iurta nunc incipit sordida apparere enim si sordida non est. Sic quantum ad vitam iohannem omnibus homo videbat immundus. ideo reputabat esse dominus. Beatus in sequenti sermonе. Cetero eius sanctitas fuit ita magna quod suo sancto et bono exemplo alios plurimis. Unde dicit de eo Iohannes. v. Ille erat lucerna ardens et lucens. ardens secundum dei dilectionem et sanctitatem. lucens secundum illuminandum omnes virtutes. Unde Augustinus in sermone. Ille erat lucerna ardens et lucens adeo quod spiritus sanctus ignis successa mundo possesso nocte ignorante lumine salutis ostendebat. ideo assimilatus lucifero. scilicet stelle matutinae.

Sicut enim stella matutina differit claritate ab aliis stellis. et similiter astrologos procedit sole per vi. gradus de mane quam primo apparet in aurora. **S**icut iohannes differt et preceperit alios sanctos in sanctitate et claritate. Unde verificatur de eo il lud Eccl. i. Quasi stella matutina in medio nebulae. Et quasi luna plena in diebus suis lucet. Et quasi sol refulgens sic ille effulgit in templo dei. et processus sole iusticie secundum Christum per sex menses. **I**psa dixit angelus Lucas. i. ad virginem. Ecce elizabeth cognata tua et ipsa concepit filium in se. sed et hic mensis est sextus ecce. Unde pueriliter dominus de elizabeth illud Job. xxviii. Producet luciferum in tempore suo. **U**nus enim sicut stella matutina est terminus et finis antique legis et principium novae legis. Ideo dixit angelus ad Zacharias. Lucas. i. Ipse procedet anno dominus per do. ple. perfecta. **U**nus magister wilhelmus dicit. Ipse tandem lucifer venit et eternum gaudium nobis promis et promis nunciauit. **U**nus propter honorem sancti iohannis hac die fertur facile ardentes. quod ipse fuit lucerna ardens et lucens. Et ignes sunt. Cuius regis est ut dicit Iohannes. beatus ad representandum quod ossa sancti iohannis in sebastecumitate ab infidelibus combusta fuerint. Beatus. Iohannes fuit sibi ad honorem ecce.

Quinto habuit perfectionem monachorum et heremita que consistit in asperitate vite seu austerioritate. iurta illud Baruth. iii. Delicati mei ambi. vias asperas. scilicet castigando corporis suum. **U**nus Galatianus. v. Qui Christi sunt carnem suam crucifixus est. Certe hanc perfectionem habuit sanctus Iohannes qui vocatur helyas regis austeritatis vite. Nam dominus de helya. iii. Regulus. ix. quod ipse fugit a facie iezabel. et venit ad unum iuniperum ubi comedit subcinericium panem et bibit aquam. Et ut dominus ante capitulo xvii. latuit etiam in torre et bibit de torre. corui autem deferebat ei panem. sic Iohannes latuit ubi duravit aspera vita. Nam cetero cum esset puerulus et etans que etas est inter. v. et vii. annos fugit mundum petit desertum. ne leui saltu famine vitam maculare posset. Unde canit ecclesia. Entra desertum ecce Beatus in sequenti sermone. **E**xerto habuit perfectionem virginum quod consistit in puritate mentis et corporis. iurta illud Cantus. iii. Tota pulchra es amica mea et ma. non est in te. Certe hanc perfectio nem habuit sanctus Iohannes. qui vocatur angelus.

De nativitate Johannis baptiste

¶ ut dicit Hiero. Semper est angelus cognata virginitas, quā sanctus Iohannes pfectissime in se habuit tā in mēte qz in corpe. Unde ad laudē viginitatis sancti Iohannes, dicit Chrysostomus. Iohannes est speculum viginitatis nūtrit. i. honoris pudicicie, exemplū castitatis. Unū ei⁹ puritas benefigurat nobis. Iudicū, xiiij. vbi dicit de Samson. Erit ei⁹ puer nazare⁹ dei ab infantia sua ex utero matris sue. Nazare⁹ interpretat vnc⁹. mundus. sanct⁹. et floridus. et bñ significat sanctū Iohannem q̄ fuit a rōne unicū in affluētia donoy spūlā sanci. Mundus ppter vite puritatē. Sanct⁹ ppter exemplū refūgentiā. Florid⁹ ppter vite honestatē. qz inter viginēs null⁹ eo castior. nec viginalimāzatore splēdidior. Unde bñ dicit salvator de eo. Dicitur. Et hī est de q̄ scriptū est. Ecce ego mitto angelū meū. Unde dicit Chrysostomus. Jobānes est maior hoīe. par angelū. ppter puritatem. Unde bñ dicit de eo illud. Cantus. v. dilect⁹ me⁹ candid⁹. s. ppter puritatē menuis. et rubicund⁹ ppter corporis sanctitatē. elect⁹ ex milib⁹. Unū dicit Chrysostomus. et Bern. Circūspice totā seūciam vel cēm nazareoz. nullū purioz. nullū floridioz. et heūuenies. Et sic ppter quō ille habuit sextuplicē statū pfectioz electoz. quare sibi sex noia sunt imposta qz pfectionibus meruit q̄si cū sex alis celū volare. Iurta illud. Isla. vi. Serale vni. s. Jobānū.

De eodem Sermo. XXXVII.

Deuſ exaltauit illū
ordonauit illi nomē. Id est. i. Nota techarissimi. dicit enim magister Iohannes. i. dis. i. q̄ omne bonum nostrum ipse de⁹ est. vel ab ipso est. Hunc est enim q̄ sanctus Iohannes q̄ interpretat cui donatū est a deo recepit nomen a deo. vt dicitur. Lui. i. q̄ angel⁹ dixit ad Zachariam. Uocabis nomē ei⁹ Iohannem. i. ḡit bñ dicit. deus exaltauit illū. In qz qdēm vbiis duo notant. Id est honoris dignitas. cuz dicit de⁹ exalt. illū. Secunduz est nois liberalitas sive impositio cum excludat. dedit illi nomen. Id est dico q̄ in vbiis pnotatus nota⁹ bonoris dignitas. Quale⁹ de⁹ sanctū Iohannem exaltauerit et bonorauerit ppter multiplicē in pre-

dicēs ēt. **B** Secundo dico q̄ nota⁹ non minis iposito cū dicitur. et dedit illi nomē. Circa qdō notandū q̄ de⁹ dedit sibi q̄dPLEX nomē. Primo nota⁹ a patre angel⁹ rōne pdicatois. Secundo a filio belyas rōne austoritatis. Tercio a spūlā sancto ppbeta rōne secretoz reuelationis. Quartio a tota trinitate Iohannes qz interpretat in q̄ est grā rōne sanctificatiōis. Dico pmo q̄ nomiat a deo patre angel⁹ rōne pdicationis. Unū dicitur. Malach. vii. Ecce inquit mutā angelū meū q̄ pparabit viā tuā sc̄p; dicando fidē catholica. Unū dicitur. Gregorius. super Malach. Ecce angel⁹ vocat q̄ nūciare super nū iudicē mutat. vt dignitatē seruet in nomine quā expletū opatidē. qdō fecit sanctus Iobānes q̄ utilē pdicauit. Qdō oīdit tripli. Idō in peccatoroz rephensione. Secundo i suauilo cutione. Tertio in eterne vne pmissione. Et ideo dicitur. Illud. q̄ pfecta vox est clara suavis et alta. Clara vtaures i pleat. suavis vt aim⁹ audientiū blādia⁹. alta vt in sublimis sufficiat. Tertialis fuit vox sancti Iobānis. Fuit enim pmo clara in peccatoroz rephēsiōe. qz impletū aures redargutōe. Unū dicitur. Malach. vii. q̄ cū pdicauit in deserto iudee dixit pbariseis ad eū vementib⁹ q̄ ppter pctrā sua lōges fuerunt a deo. Hydrogenes vipersoz q̄s demonis stravit vobis fugere a vētura ira. supple quā meruistis pctris vestris. q. d. null⁹. qz non curans veritatē et iusticiā. id merito dānabimini. Sequitur q̄ dixit eius exēplū. Dis arbor. q̄ nō facit fructū bonū eradet et in ignē mittet. Ita enī securis ad radicē erboris posita est. Ecce quō redarguit pccatores. Unū potest dicere illud p̄. Qui oderit te dñe oderā. et sup imicos tuos tabescēbā. Unū ipse iusticiā dilexit et in iusticiā odiuit. nec ppter h̄mori formidabat. Unū dicitur. Marc. vi. q̄ ipse dixit Herodius crudelissimo regi. Idō licet tibi babere vrore fratris tui. Quare fuit decollat. Secūdo fuit vox ei⁹ in pdicādo suavis quo ad iſtruſionē omnū audientiū q̄s puocauit ab iusticiā. ¶ dicit p̄bus. q̄ voces sunt note eaz passionū q̄ sunt i aia. Sic Iobānes ppter dulcedine intē deuotōis sp̄ suauit loquebatur. Et marie cū loquebat cū bonis sic cuz discipulis suis qz dulcit loquebat. Unū ipse quo-

Sermo. XXXVII.

inchoauit baptismū et cepit p̄dicare. Id opu-
li eū audiētes et ei⁹ sanctā vitā p̄siderātes cur-
rebāt in desertū ad eū. Aliq⁹ ut abeo baptiza-
rent. Aliq⁹ ut ei⁹ dulci affatu p̄solarent. Un⁹
dī dī. Mat. vii. In die⁹ illis venit iohes bap.
p̄dicās in deserto iudee. tunc exibat ad eū bie-
rosolima et oīs iudea. et oīs regio circa ior̄da-
nem et baptizabant ab eo cōfis̄entes p̄ctā sua.
vnde q̄libet eoꝝ p̄p̄t ei⁹ dulcē affatu poterat
ad eū dicere illud p̄s. Quā dulcia fauibus
me. elo. tu. sup mel or̄ meo. Et mād. t. non de-
clinaui q̄ tu le. po. zc. Tertio fuit vox ei⁹ alta
in eterne ḡle p̄missione. q̄ de altis et celestib⁹
p̄dicauit cū dixit Mat. iii. Id nā agite ap-
p̄opinq̄bit enī regnū celoz Ecce q̄z alte loq̄t
hic hominib⁹ ppter peccata positus in vallē
b⁹ miserie. p̄dicauit enī eis q̄ p̄pniam p̄nt in
celū ascēdere. Et iō dicit glo. sup Mat. iii. Ja-
nua celi est p̄nia cū fide quā ip̄e p̄dicauit. q̄
re ipse bñ est et vocat angel⁹. Un⁹ dicit salua-
tor Mat. xi. Hic est de q̄ scriptū est Ecce ego
mittō angelū meū añfaciē tuam q̄ p̄parabit
p̄ia tua. s. p̄dicādo zc. S Secundo dico.
q̄ nominat a filio helyass sc̄z roe austeritatis
vite. Unde ip̄e est figura⁹ in helya. Beq̄rei
p̄cedēti f̄mone Szest notandū q̄ austeritas
vite sancti Jobis oñdit tripl̄. s. in incolatu
seu situ. Hā cū eſsz puerul⁹ etatis q̄ etes est i-
ter. v. z. vii. annos fugit corruptoz mudi. peti-
ut desertū ne leui saltē famine vitā maculare
posset. Un⁹ canit ecclesia. Antra desertū tene-
ris sub annis cuiū turmas fugiēs penitū ne-
leui saltē famine maculare posse vitā. In q̄
Deserto. xxv. anis pm̄asit et duxit vitā heremi-
tū. Unde dī. Lu. i. Id uer aut̄ crescebat et cō-
fortabat spū. et erat in deserto usq; in diē ostē
sionis sue ad israel. Et seq̄t Lu. ii. Anno at
xv. imperii tiberij celaris factū ē v̄bū dñi sup
iobem filiū zacharie i deserto. Et venit i oēm
regionē iordanis p̄dicās baptismū p̄nie i re-
mis. pec. sicut scriptū ē in Isla. Ego cla. i. deb.
zc. In q̄ quidē deserto duxit ita sanctā vitā.
q̄ reputabat messyas. Un⁹ dī. Job. i. q̄ iudei
miserūt abbierosolimis sacerdotes et leuitas
ad eū ut interrogaret eū an eſsz xp̄s zc. H̄z aut̄
Ego vor cla. in deserto zc. Et iō dixit xp̄s tur-
bis vt habet Mat. xi. Quid eristis in debuz

videre p̄phetā. Etia dico vobis et pl⁹ q̄z ppbe-
tam. Amē dico vobis. Mō sur. ma. ioh. bap.
int na. mu. Un⁹ Chrys. Idrop̄t austerā vitaz
quā duxit in deserto putabat eē xp̄s. Un⁹ ip̄e ē
de numero eoꝝ de qb⁹ dī. Baruth. iii. Deli-
cati mei ambu. vias asperas. Beq̄re in fmo-
ne p̄cedēti. Secudo oñdit in vestitu. Nam
ip̄e vili et dura veste regebat. Un⁹ dī. Mat. iii.
Ip̄e at iohes babebat vestimentū de pilis ca-
meloz et zonā pellicē. i. ryemen circa lūbos
suos. Un⁹ ppter B̄ dixit xp̄s Mat. xi. Quid
existis in deser. vi. bo. molli. ve. Ecce q̄ molli-
bus vestiunt in domib⁹ regū sunt. q. d. nō vr-
distis hoīem in deserto veste vestitū delica-
ta et p̄ciosa sic vtunē viri delicati q̄ diligūt cō
modū carnis honores et divitias mudi. Sz vi
distis hoīem corp⁹ castigatē. vestimentū aspe-
rum habentū. durissimū lectū. domū sinēte-
cto. sine socio. sine hūano subsidio. vt sic sepa-
tus a mūdo totalitē se offerret et deo. Un⁹ H̄re-
gori⁹ sup Mat. Cameloz pilis p̄tertis io-
bannēfuisse vestitū describit. Tertio oñdit i
victu. Hā dux cibū habuit. Un⁹ dī. Mat. iii.
iū. Esca aut̄ eius erat locusta et mel siluestre.
Et potu dī. Lu. i. Unū et licerā nō bibet. Et
iō ppter asperitatē cibi et pot⁹ dixit xp̄s eum
nō māducare nec bibere. vt habet Mat. xi.
Elenit ei iohānes neq; māducās neq; bibēs
Ecce zc. Unde dī H̄reg. sup Mat. O bo-
si cibū q̄ris locusta erat. si potu aq̄ erat. si do-
mū desertū erat. Unib⁹ p̄t dicere ad delica-
tos b⁹ mudi illō p̄s. Ecce elōgaui fugiens et
māsi in solitudine. q. d. zc. Et sic p̄t q̄re meri-
to dī. hely. Tertio noiat a spūscō p̄pha-
rōe secretoꝝ reuelatōis et agnitōis. Un⁹ dī
spūscō p̄s zacbarie Lu. i. Lu puer pro-
pheta zc. Circa q̄notandū q̄ tripl̄ oñditur
eū nō tantū fuisse p̄phetā s̄enā pl⁹ q̄z p̄phaz
Id rimo sic. null⁹ p̄phetaꝝ fuit p̄pheta añq̄z
nat⁹. Sz iobā. existēs in vtero matris pfundi-
us cognouit marimū secretū sc̄z incarnatōz
xp̄i. q̄d nec boni nec mali angeli sciueranter
cepto gabriele. Un⁹ dī. Lu. i. q̄ cū gabri. venit
zc. Beq̄re in p̄mo ser. sc̄i iobā. H̄. Secdo sic
null⁹ p̄phetaꝝ fuit tate vtunis et grē in diuia
secretoꝝ reuelatōe q̄ posset alteri dare grām
p̄phetaadi. Sz sanct⁹ iobā. meruit vtriq; p̄peti.

De sanctis petro et paulo

grām pp̄bētā dī. Beq. in p̄cedēt̄ ser. Tertō
sic null⁹ pp̄b̄az fuit tāte cognitōis q̄ detinu-
nato tpe xpm vētu⁹ pp̄b̄auerit. s̄z sc̄nū iō-
bānes oñdit eū ad oculū. vt babet Jo. i. sta-
bat iōb̄es ⁊ ex dī. ei⁹ duo. ⁊ respiciēt illū abu-
lante dixit Ecce ag. dī. ecce q̄ tol. pec. mū. Hic
est de q̄ dixi. Id⁹ me veniet vir q̄ añ me faci⁹
est ⁊ p̄oꝝ meerat. Un̄ ip̄e certū testimoniū pl̄
tra oēs pp̄b̄etas dedit. Un̄ Job. i. Fuit bō
mis. a dō zc. Beq. in p̄cedēt̄ ser. S̄z bic querit
Dīg. Tū q̄nqz genera aitalū offerebat in tē
plo. p̄ peccatis. l. vitul⁹. ouis. capra. turtur. ⁊
coluba. q̄re solū agnū memorauit dices. Ec-
ce agn⁹ dei. Bñdet. agnū cōmemorat. q̄ in
sacrificio agni pascal filij israel trāsierunt d̄
egyptio. p̄uersati sunt i desto. intrauerūt̄ t̄rāz
p̄missiois. Sic in sacrificio v̄i agn⁹ p̄seq pos-
sum⁹ h̄sp̄ualit̄. Sic enī agn⁹ misstrat lac. la-
nā. carnē. sic agn⁹ dei. i. xps misstrat nob̄ spū;
aliter lac simplicis doctrine q̄ nutrimur. La-
nā. i. undumētū v̄itutū q̄ vestimur. elū vite eti-
ne in q̄ p̄ficiunt̄. Illa cognouit iōb̄es i xpo
ultra oēs pp̄b̄as. iō memorauit eū agnū zc.

Quarto noīat a toia trinitate iōb̄es qd̄ i-
terprat in q̄ est grā. rōe sanctificatiois. Unde
H̄iere. i. in plōna trinitatis dī. Id⁹ q̄t̄ for-
marē in vte. zc. Beq. in p̄mo f. Et dicitia mē-
bra vel vñū fm̄ planum

De sanctis Petro et Paulo

Sermo. XXXVIII

Accepum⁹ gratiam
apl̄atū ad obediēdū fidei in oib⁹.
Ro. i. M̄orate carissimi. dicite ei Z̄ri-
sto. in li. de regumine p̄ncipū. q̄ q̄qd dat idī
gnis ⁊ inḡis pdit. q̄ ppter ne iſtu gl̄iosi celoz
p̄ncipes videant̄ indigni ⁊ inḡi de donis eis
a deo collatis existere. iō regratiā do dō dān
dicūt. Accepum⁹ grāa zc. Est notādū q̄ rece-
perūt tripl̄ grām dīnā. l. grām diuie eleciois
grām v̄iuose ⁊ meritorie opatōis. ⁊ grāz gau-
diose eraltatōis. Ū dīdō dico q̄ ip̄i re-
ceperūt grāz diuie eleciois. Un̄ dī. Job. xv.
Ego nos elegit dīmudo. vt eatis ⁊ fruc. af. zc.
Ubi notādū q̄ dñs elegit eos ad tria vel. iii.
Idō ad suum apl̄atū in q̄ fecit petz caput
⁊ pastore. Un̄ dixit petro Jo. i. Tu es simō

fili⁹ iobāna tu vocaberis cepbas q̄b̄ iterpia-
tur petr⁹ ⁊ caput. p̄ h̄ insinuās q̄ debebat eē
caput ⁊ p̄nceps alioꝝ apl̄oz. Id̄ in signū b⁹
dirit sibi Jo. vi. Id̄alce o. me. Si vis req̄re
caheda petri. Id̄ p̄positū de sc̄o paulo etiā
dī. Act. xii. Segregate mibi pau. i op⁹ ad qd̄
assūpl̄ eū. H̄e ad op⁹ doctrine. Id̄ dñs dixit
ananie vi h̄et Act. ix. Surge ⁊ vade i viciū q̄
vocat rect⁹. Beq. p̄versionis pauli. Un̄
dīc lance⁹ dyonisi⁹ q̄ fuit discipul⁹ sc̄i pauli
in plāctu suo d̄ morte sc̄i pauli. vbi deplorat
⁊ om̄edat sanctū petz ⁊ paulū. d. Ecce. n. Id̄
tr⁹ fundamētū eccliaz ⁊ glia sc̄tōz recessit a
nob̄. ⁊ nos orphanos dereliqt. paul⁹ q̄z do-
ctor doctoz abyss⁹ sapie nos dereliqt. Id̄au-
lu dico nobilissimū apl̄m. bic āgel⁹ terrestris
⁊ bō celestis. imago ⁊ similitudo diuitatis. Se-
cūdo elegit eos singularē ad reuelatōz dīnū
noꝝ secretoz. H̄ā petz assūpl̄ ad suā trāſfig-
uratōz. q̄n trāſfigurat⁹ eī mōte thabor. vbi
facies ei⁹ resplēduit sic sol. ⁊ vestimenta ei⁹ fa-
cta sūt alba sicut mīx. vbi voce p̄is auduit. d.
H̄ic eī fili⁹ me. dilec. in q̄ mi. p̄pla. ip̄m audite.
vbi tātū gaudiū recepit q̄ dirit ad xpm. H̄ne
bonū ē nos bic eē zc. vt h̄et Act. xvij. Enā i
reſuſciatōe puelle assūpl̄ petz. ⁊ dū oraret i
orio ad p̄rez assūpl̄ eū. ⁊ in oib⁹ secretis suis
Id̄ p̄pt̄ sā amicabile secretoꝝ reuelatōz p̄ oī
bus boīb⁹ sc̄iuit secretaſſimū oīm diuinoy se-
cretor. qd̄ bñ notaſ Act. xvi. vbi dī q̄ cū ie-
sus interrogauit dī. su. dices. Quē dicūt bo-
mines ēē ſiliū boīs. q̄ dixerūt Elij. iōb̄z bap-
aliſt̄ at helv̄a. aliſ vō bieremīa. aut vñū ex pro-
pbeus. Lūc dixi ihs. Glos at quē me esse di-
citis. Ceteris oib⁹ tacētib⁹ petr⁹ r̄ndit. Lu-
es xps fili⁹ dei viii. Ecce q̄z magnū secretuz
sc̄iuit. Id̄ r̄ndit sibi xps. Beat⁹ es symōbar-
iona. q̄z caro ⁊ sanguis n̄ reuelauit ubi ſz pat̄
me⁹ q̄ est in cel. De paulo dī. q̄ de⁹ reuelauit
sibi secreta celestia. ſic ip̄e dīc. ii. Co. xij. Scio
boīez in xpo añ ānos. xiiij. ſue i corpe ſue ex-
tra corp⁹ nescio. de⁹ ſci. raptū ad tñū celū. et
ſcio eū dēboīez q̄ rapt⁹ ē in padisū. ⁊ audiuit
archana v̄ba q̄ nō lic̄ boī loq. Un̄ etiā dīc. ii.
Co. xv. M̄otū vob̄ ſa. euā. me. qd̄ n̄ est fm̄ bo-
minē. neqz ab boīe didici ſz p̄ reuelatōz. Iesu
xpi. Ecce q̄ntā dīnoꝝ secretoꝝ grāz babuerū

Sermo. XXXVIII

Qui dicit rps Jo. xv. Ne dicā nos ser. sed amū. q̄ seru⁹ nescit qd faciat dñs e⁹. nos aut̄ dixi amicos. q̄ q̄nūq; au. a pa. m. no. fe. vob. Qui dicit Elu⁹. paulū dico vez athletā. id est kempfer oder dyener xp̄i. docim ab illo. cruci fixū cū illo. et gliosū in illo. Qui debac suffici enti scia diuine reuelatiois scū pauli dīc dyoni si⁹ vt s. H̄eu frat̄ mi thi. q̄ etiā fuit discipul⁹ pauli et ad quē scripsit suas ep̄las. H̄eu frat̄ mi thimothee dilecte aie mee. vbi ē magister tu⁹. vbi ē amator tu⁹. ingress⁹ ē ad xp̄m dñm deū suū. Ecce. n. orphan⁹ fact⁹ es. id neqqm scribit tibi manu sua sanctissima. d. tibi. Fili carissime. iā nō veniūt ad te eplē ei⁹ in q̄bus scriptū ē lic. Idūl⁹ modic⁹ seru⁹ ihu xp̄i. iā nō scribit de te vteri⁹ ciuitatib⁹. d. Suscipi te filiu⁹ meu⁹ dilectu⁹. H̄eu neminē bēm⁹ iterp̄ tēpabolaz et dinoz eloqoz. David. pphera plāgit filiu⁹ suuz. d. ve mibi fili mi. pte. Ego at dico ve mibi magister. iā nemo dicitur⁹ ē ea. m⁹ et videam⁹ doctores m̄di. ut rogem⁹ eos q̄lit opteat nos regere oues nob̄ pmissas. et ierptabūt nobis eloqa pp̄bay et xp̄i.

Lertuo elegit eos ad pfectoīs sc̄z vinculūt cha ritatis. Qui dicit Jo. xv. Hoc ē pceptu⁹ meu⁹ vt dili. inui. sic di. vos. q. d. tūc eritis pfecti et vo vnit. Qui. i. Jo. viii. Be⁹ caritas ē et q̄ zc. Certe hāc pfectioz habuerūt sc̄i apli. tripli sc̄z addēū. ad primos. et int̄ seipos. Idūo ad deū quē tenerime dilererūt. qđ notaſ. Hā di. gre go. q̄ pbatio dilec. exhibito ē opis. et q̄nta est maior dilecio tāto exhibito opisūtēsior et ma ior. sc̄z exhibito fuit maria. teste xpo q̄ dīc Jo. xv. Idāioz bac di. zc. qđ fecerūt apli. Hā pe tr⁹ dixit vt bēt Lu. xxiij. Bne para. su te. i. car. et i mor. ire. Qui i signū b⁹ marie dilectoīs di xit ih̄s petro trib⁹ vicib⁹ Jo. xl. Symō iōb. dili. me pl⁹ bis. Bič ei. Enīa dñet u scis q̄ a. te dič ei. Idāsc o. m. Bič ei. ter. Sy. iōb. di. me Aut illi. etiā dñet u scis. q̄ amo te. dicit. pasce agnos me. Dicit ei tertō. Sy. iōb. amas me. Cotristat⁹ ē pe. q̄ dixit ei tertō amas me. et di xit ei. Bne tu oia nosti. tu scis q̄ amo te. Di cū ei. pasce o. m. Et sic pdixit sibi dñs q̄ amo re illi⁹ debebat pati. Qui adiūxit. Elmē di. ti. Qui es̄s iunior cingebat et abulabas vbi scūq; volebas. cū at senueris extedes man⁹ t.

et ali⁹ te cinget et ducet q̄ tu n̄ vis. Hāt dixit si gnificās q̄ morte clarificatur⁹ et dēu. Idau l⁹ euā dixit vt bēt Elc. xxi. Ego n̄ solum alli. sc̄i etiā mori pat⁹ su p no. ielus xp̄i. Exēplū req̄ reinf. Qui signū b⁹ dilectoīs dixit Boz. vij. q̄s nos se. a ca. xp̄i. tri. an angu. an psecu. an fa. an nu. an peri. an gla. sicut scriptū ē. q̄a pp̄te morificamur to. die. estimati sum⁹ sic oues occi. sc̄i bis oib⁹ supam⁹ pp̄te eu q̄ dilecxit nos. excludit ergo. Certe sū ei φ neq̄z moris neq̄z vita neq̄z ali. cre. pot. n. se. a ca. dei. Qua lit at pp̄te xp̄m sūt passi legit φ impator nero tradidit eos i man⁹ paulini viri clarissimi zc Beq. q̄ in fi. s. Sc̄do babuerūt caritatē ad primū Qui i signū b⁹ i ep̄lis suis qb⁹ borat̄ boies ad sanciā vitā et ad dilectoīz di et primi sp̄ scribut carissimi. Qui. i. pe. viii. carissimi an oia mutuā i vob̄metip̄lca. zu. ba. q̄ ca. ope rit ml. pec. Hospitales iūcē sine mur. vn⁹ q̄s q̄z sicut accepit grāz alterut̄ illā amistrates sicut boni dispe. ml. grē dei zc. Idūl⁹ enīa dīc ad Ep̄b. v. Carissimi abu. in dilect. zc. qđ bñ occuerūt. nā ipi psecūt̄ caritatē babuerūt ad pum⁹. qđ bñ ondit. Hā sc̄iūs paul⁹ affectabit ḡre pboib⁹ vt ipi saluaret. Beq. pueris onis pau. Lertuo habuerūt dilectoīz int̄ se. ipos. iuxta illō Jo. xiiij. Idādatū no. d. vob̄ vt di. in. zc. qđ fecerūt pe. et pau. qđ bñ ondit. legit ei. Beq. cathe. pe. Qui. Qui eoz dilectio bñ figurat̄ nob̄. i. Be. xvij. vbi dīc q̄ ionathas diligebat dauid q̄si aiaz sua. sic pe. et pau. Qui canit ecclia. Sliosi p̄n. ter. q̄ in vi. su. diler. ita etiā morteno sūt sepati. Quarto elegit eos ad statū et pmiurene glie. Qui ep̄b. i. Elegit nos in ipo aīmū. p̄st. vi essem⁹ sc̄i et im. i p̄spec. ei⁹. Quā claritatē habebim⁹ dū ipm videbi m⁹. id dīc Jo. xvij. pat̄ q̄s dedisti mi. Beq. cathe. pe. vt q̄nto honore et gla ipos bluma uerit̄ celo. Beq. cathe. pe. B. Y. Sc̄do p̄ncipalit̄ dico q̄ habuerūt grāz fructuose et virtuose opatoīs. iuxta illō. i. co. xv. Brā di i me vacua n̄ fuit sc̄i sp̄ in mema. Est notādū q̄ ip sc̄iū grā diuina tripli fructuose ac virtuose et gliole opati sūt. s. fidē faciūt et v̄bis pdicado. et sic ipbz puerido. infirmos sanādo et mirascula faciēdo passioīz et mortē sustinēdo. et sic ad celū puenēdo. Et fīm p̄. Ibūt de v̄. i. v̄tū.

De sanctis petro et paulo

sc; scē vite & vē p̄dicatōis & v̄tute miraculorū
op̄atōis ad penā passiōis & vi.de.deoy i siō.i.
i v̄tā et. Hic p̄io q̄isti glosi sc̄i cū dīna grā
fructuose op̄ati st. fidēcīs & v̄bis p̄dicādo &
sic ip̄l̄ p̄uerēdo illā xp̄i p̄cepit eis Ihdar.vl.
Eutes i mū.v.p.e.o.cre. Seq̄ Illi at p̄fecit p̄
di.vbi.do.co.ū.ū. q̄lit at fructuose p̄dicauert
oñdit. Idēr̄.n.vtūlē docuit. Req̄.cathe.pe.
Al. Et q̄dñs cepit fa. & do. vt dī Ac̄.i.sic ip̄si
erēplo xp̄i sc̄as v̄tā du rerūt. illā legit de sc̄o
pe. & scribit clemēs pa. q̄ p̄etr̄ p̄ negatōz sup̄
uirit.rrix.ā. & sp̄ surrexit añ p̄mū cāti galli.
& plorādo orauit v̄sqz ad horā p̄ma xp̄ nega
tōe sua. Fert q̄z q̄ sp̄ i sinu sudariū p̄tauit q̄
crebro lacriias fluētes ab ocul̄ ter sit. Un̄ a ñ
būti p̄suetudie flere vt e⁹ facies tota adusta
lacris v̄d̄bat. cib⁹ et e⁹ erat simplex vt testat̄
ili.clemētis v̄bi dī q̄ pe. dīrit. Idēis inq̄ sol⁹
mibi ē. & raro cū olerib⁹ v̄s̄ ē. idūmētū at mi
bi ē tunica cū pallio. & Bbñs nibil aliō req̄o
hille. Qualit̄ pau.docuit oñdit. nā ip̄estatiz
p̄ p̄uerēdoz sua cepit xp̄p̄ p̄dicare. Req̄.p̄uer
ētōis & dei sc̄a vita req̄.ibid. Idēi p̄au.j.
Co.i. Illos p̄dicā xp̄p̄ crucifixi. Un̄ cat.ec.
Idēr̄ ap̄ls & pau.doc.gen.ap.no.do.le.t.dō.
Hc̄do dico q̄ pe. & pau.cū grā dīna v̄tūz
p̄oñt̄ op̄ati sūt mirabilia faciēdo qb⁹ tūnos
uerūt doctrinā su. Un̄ glo. sup̄ illō. xix. Se
dit eis v̄tūtē.i.grāz s.l. & ptātē sup̄ oia. & mīst̄ il
los p̄dicare regnū dī & sanare ifrmos dī glo.
p̄cessa ptātē signoz mutūt̄ p̄dicare regnū dei
vt & noua facerēt̄ q̄ noua p̄dicaret̄. Idōr̄.j.
xiii.Qui cre.in me.o. q̄ z̄ Un̄ beda sup̄ mat.
Optuit eos maḡ & noua facere q̄ debebant
maḡ p̄dicare. & sic itez uerūt̄ dī v̄t̄.i v̄.s. dī v̄t̄
te p̄dicatōis i v̄tūtē miraculoz op̄atōis. Un̄
dīmiracul̄ sc̄i pe.req̄.catb.pe. Legit et q̄ qdā
vice p̄etr̄ duos dī dis.su.ad p̄dicadū misissat
q̄ cū. xx. diḡas iuissent vn̄ illoz morebat̄. al
ter v̄o redīt & qd acciderz nūciauit. Lūc pe.
tradidit sibi baculū suuz p̄cipiēs vt ad socuz
redir̄z & baculū sup̄ eū ponerz. qd cū ille fecis.
septim⁹ q̄ fuit p̄.rl. dies mortu⁹ surrerit v̄m⁹
Z. Un̄ sic. q̄zus i plib⁹ locis p̄dicauerūt &
ip̄l̄ p̄uererūt & mirabilia fecerūt tñ. p̄bodier
no festo ista recitat̄. Circa qd notād. q̄ cū sā.
pe. p̄e nerōis ip̄atoris fidē xp̄i bierosolimis
p̄dicauit. erat eod̄ p̄e qdā maḡ i bierl̄z noīe

simō q̄ dīxit. ego sū p̄ma v̄tā. ego sū bmo dī
ego sū pacl̄. ego sū oip̄tēs. ego sū oia dei.
oia sūt mibi possibilia. ego adorabor vt de⁹ &
dñabor i diuitijs & honorib⁹. & fēc sp̄etēs ere
os mouere se & statuas ereas & lapides riōtre
& canes cātare & bmōi. Illic igit v̄oles dispu
tare cū pe. & oñdere q̄ eēt de⁹. Statuta die veit
pet⁹ & dīxit. Idēr̄ v̄ob̄ frēs q̄dili. v̄tātē. Qui
simō. Illos tua pace n̄ habē⁹ op⁹. Si ei par
sit & cordia ad adiueniēdā v̄tātē nibil pote
rim⁹ p̄ficere. Ilñt.n.int̄ se pacē latrōes. ppter
qd nōli iuocare pacēs pugnā. Buob⁹.n.di
micātib⁹ tūc erit par cū alt̄ fuerit supat⁹. Qui
pe.cur n̄mes audire pacē. ex p̄ctis.n.bella na
scūt. v̄bi at p̄ctūz n̄ est. pax e. in Disputatōbus
v̄tas. i op̄atōib⁹ iusticia iuēnit. Et simō. ni
bil dicis h̄. ego oñdā ubi potētā m. dīnitatis
vt repētē adores me. Ego sū p̄ia v̄t⁹. i. sūma
& possū volare p̄aera. nouas arbores facere.
lapides i panē mutare & iugnesine lesiōedūt
rare & oia q̄ v̄olo possū facere. Cōtra hūc pe.
disputauit. & oia ei⁹ maleficia dīgebat. tunc
vidēs simō q̄ n̄ possū petro resistere. oēslibōs
sue magice artis i mare p̄ecit ne forte mag⁹
p̄deret. & romā p̄rexit vt ibi tāq̄z dīb⁹ haberet.
qd cū pe. p̄cepit ip̄z inseq̄ i romā. simō v̄o ml̄
ta mirabilia i p̄ntia nerōis fēc & eū p̄ pe. p̄cita
uit. tūc dñs appūt pe. d. Simō t̄ nero cogit
tāt̄ te malū. h̄. ne ireas q̄ ego tecū sū vt eruā
te & dabo tibi sui mei pauli solatiū. q̄ cras ro
mā i gredit̄. Idōr̄. Bpaul⁹ sīc dñs p̄dīxit romā
venit & cū petro xp̄p̄ p̄dicauit & magnū p̄pli
ad fidē p̄uererūt & mīla mirabilia fecerūt. Sy
mō at mag⁹ itāu a nerone amat q̄ v̄ite e⁹ &
salutis & tot⁹ ciuitatis custos sine dubio p̄u
tabat. qdā at die sic dīc leo pa. dñ simō añ ne
ronē starzibito ei⁹ effigies mutabat & mō se
nīo; & mō adolescentiō v̄d̄bat. qd cū v̄lderet
nero eū vez filiū dī putabat. dīxit q̄z simō ne
roni.ipato; vt scias optie me vez filiū dei ee.
iube me decollar̄ & die tñua resurgā. p̄cepit igit
tur nero carniſci vt ip̄z decollarz. q̄ cū puta
ret decollare simōz decollaruit arietē. Illic simō
arte magica illes⁹ euasit & mēbra arietis colli
ges ea abscōdit. se. iii. dieb⁹ occulta uit. San
guis at arietis ibid̄ p̄gelat⁹ remālit. Bie aut̄
ii. oñdit se neroni. d. Fac sangnē meū q̄ effu
sus ē extergi. q̄ ecce ego q̄ decollat⁹ fuerā siē

Sermo, XXXVIII.

pmisi.ij.die resurrexi.nero obstatuit et ipm
vez filii di eē putabat. h̄ leo Beniqz romani
eū i tāta veneratōe habuerūt q̄ imaginē sece
rūte idē et buccitulū supsc̄perūt. simō dō scō
El. Idēr̄ at et pau. vt dic̄ leo pa. introierūt
ad nerone et oia maleficia ē detegebat et dix
erūt. sīc. n. i xp̄o quē nos pdicāt̄ sūt due sube
sc̄ dei et boi. sīc isto mago sūt due sube. s. bo
mis et diaboli. dixitqz simō ne diun̄ būc pa
tiar ego p̄cipiā agel̄ meis vt me v̄idicēt̄ isto
Cui pe. anglos tuos n̄ timeo l̄z ip̄i metimēt.
Lūc dixit nero illō nmes simonē q̄ dūtate
suā reb̄ affirmat. Cui pe. si dūtatas ē ieo dū
tat mibi qd̄ nunc cogito. dixit nero. accedit ad
me bucl̄ et dic̄ mibi qd̄ cogitas. petr̄ at secrete
dixite. iube mibi panē ordeaceū afferri et oc
culte dari. q̄ cū allat̄ suiss; petr̄ eu bñdixit et
sb̄ manica abs̄codit. d. Dicat nūc simon q̄ se
deū seē qd̄ sūt cogitatū. qd̄ dicitū. qd̄ faciū. rñ;
dit simō. petr̄ maḡ dicat qd̄ ego cogitē. dixit
qz petr̄. qd̄ cogitet simō me scire docebo dū
qd̄ cogitauerit fecero. tūc simō indignat̄ cla
mauit. pcedat canes magni et macri et sb̄ito
deuo. et eū. et subito canes maxi aſparuerūt et
ip̄etū in petz fecerūt. h̄ de. vō panēbñdiciū ob
tulit et subito eos i fugā puerit. tūc dixit pet.
ad nerone. ecce oīdi me nosse qd̄ p̄ me cogi
tauerat simō n̄ v̄bis l̄z facis. nā ip̄e pmilie p̄
me agl̄os v̄turos et exhibuit canes vt oīdat
sebrēn dinos agl̄os l̄z caninos et diabolicos
Birutqz simō. Audite pe. et pau. si h̄ nubil pos
su pficere. veniem̄ vbi op̄iet me vos iudica
re. ego at vob̄ mō pco. h̄ leo. Lūc simō vt dū
cit. Egesip. et lin̄ i sua supbia et malicia dixit
elate vt poss̄ mortuos suscitare. Et accidit q̄
i uuenis moreret. Elocatis ergo pe. et pau. et
simō. et hāc lniāz oēs firmauerūt ut ille occi
deret q̄ mortuū n̄ suscitatur. Simō at dū sup
mortuū suas icātātōes facer̄. vñ̄ ē a circū
statiū q̄ defunct̄ caput agitar̄. Lūc oēs ex
clamabāt̄ petr̄ lapidare volebat. Idēr̄ at
vir ip̄etrato silētio dixit. Si viuit defunct̄ sur
gat et abulz et loq̄. alioq̄n sciatis fantasma ee
q̄ caput defunct̄ mouet. sepe at dōlecto vt ple
ne figmēta diaboli appareat. qd̄ cū faciū ē pu
er imobil fac̄ ē. Idēr̄ at a loge stās et facta
orde exclamauit. d. Adolescēs i noie ihu xp̄i
surge. et statū sur. et abu. Cū at ip̄ls yellz simō

nē lapidare dixit pe. satis ē illi ad penā q̄ co
ḡ sc̄ se i arnb̄ supatū. magist̄ ē inoster do
cūt̄ nos vt p̄ malbōa reddā. B. Itē aliō
miraculū accidit si plac̄ potes pdicare. Lūc
simō v̄tdi. marcell̄ iuit ad domū ip̄i sanc̄tū
marcelli ē dis. et ligavit mortuū canem ad
ostiu dom̄ ē. d. Iſlūc v̄idebo si pe. q̄ ad te cō
sueuit veire i gredi potit. et paululū p̄ petrus
veit et signo crucis scō canē soluit. canis aut̄
oib̄ blauidēs solū simōz pleq̄bat et appben
dēs eu ad trā subr̄ le piecut et eu strāgulare
voluit. accurrēs at pe. cani exclaimauit ne ei
nocer̄. et canis qd̄ē corp̄ eī n̄ lesit l̄z adō ve
stes lacerauit vt ille penit̄ remaner̄ nudus
ip̄ls at et marie pueris tūc cane p̄ eu taz diu
currer̄ donec illū q̄ lu pū d̄ ciuitate fugaue
rūt. cū oppbrij pudo. et ferē pānū ibi nūs
qz p̄guit. pdict̄ at marcell̄ vides h̄ mirabili
ha deiceps pe. adhesit. Itē no. miraclm pau.
Legit. n. q̄ cū pau. veniss; romā et nero n̄ dū
igio eēt̄ p̄firmsat̄. q̄ et audies q̄ d̄ lege iudoz
et fidē xp̄ianoz int̄ pau. et iudeos q̄stio v̄teret̄
n̄ dū mltū iū curauit. et sic pau. libere iuit et
libere pdicauit. multos d̄ domo cesaris sibi in
amiciciā copulauit et eos ad fidē xp̄i puerit̄
qd̄ā vō die cū pau. circa vespas i qd̄ā solario
pdicar̄. qd̄ā iuuenis noie patrād̄ pincerna
neronis et sibi mltū dilect̄. q̄ v̄ paulū ppter
mlitudinē cōmodosī audiz fenestrā ascen
dit et paululū dormiādo decidit et expirauit
qd̄ audies nero plimū d̄ eī morte doluit. et
statū i eī officiū aliu ordiauit. pau. vō h̄ spū
cognoscēs dixit astatib̄ vt illuc irēt et patrā
dū cesaris carissimū ad se defunctū afferrent.
quē allat̄ paul̄ suscitauit et ad cesarē cū lo
cys misit. q̄ cū d̄ more ē lamētaret̄ tūc nūci
at sibi q̄ patrād̄ p̄forb̄ viū ellz. audies ne
ro patrādū viū quē paulo aī nouerat mor
tuū plimū qd̄ē expauit et eu ad se i gredi recu
sauit. l̄z adē ad p̄suasiōz amicoz itare pmis
lit. Cui nero aut̄ h̄ dātādē viuus. q̄stefecit vi
uere. Qui ille. Bns ihs xp̄s rer oīm seculo z
Irat̄ nero dixit. ergo ille regbit in secula. et
resoluet oia regna mūdi. Et ille. Etiaz cesar.
Lūc nero dedit ei alapā dices. ergo militas
illuregi. Et ille. Utiqz milito. q̄ me a mortu
is suscitauit. Lūc quinqz milites impera
toris qui ei iugiter assistebant dixerunt ei.

De sanctis petro et paulo

Eur impator pcutis iuuenē. nā t nos tali regi militam⁹. qd audies nero reclusit eos in carcere vt torquent quos nimis audirexerat. Lūc oēs xpianos fecit inqri ⁊ oēs p validā tormenta puniri. Et sic p̄z qūt vnuole opati sūt cu grā diuina. Un Mar. vi. Illi at pfecti p̄d. vbi. do. coo. ⁊ f. pfir. se. sig. Jo dixit paul⁹ ad ad philippi. Dia pos. in eo q̄ me. pfor.

Bico tertio q̄ isti apli meritorie opati sūt cu grā diuina. i. d̄ pdicis v̄tūb⁹ ad v̄tūtē passi omis eūdo. vt sic videret deū deoz in syon. i. i regno et̄no vbi regnabūt et̄naliter. Un dixit aplo. ii. qd ibi. i. id oia sustineo. Ha si cōmor tu sum⁹ ⁊ vnuem⁹. si sustinuum⁹ ⁊ pregnabit⁹. Jo d̄r Lu. vi. Nōne opor. rpm pan et ita intra. in glo. su. Qualiter at̄ passi sūt legiūr p̄seqntre in legēda. ⁊ testat Leo. q̄ postea sy mon redies itez in neronis amicicia recept⁹ est. ⁊ puocauit ip̄lm ⁊ se ḡuit a galileis offen sū phibyut. ⁊ iō orbē se d̄serere velle dirit. ⁊ die statuit q̄ celuz ascēdere vellet. q̄ detignabat apli⁹ in terra habitare. Statuto igis die excel sam turri ascēdit ⁊ volare cepit. Dixit at̄ pau l⁹ ad pe. Neū eōrare ⁊ tu ū e p̄cipe. Dixitqz nero. verax est hō iste. ⁊ vos seductores estis. Lūc petr⁹ dixit ad pau. Id aule erige caputz vide. Lūqz caput eleuissz ⁊ vidissz lymonez volantē diru ad petr⁹. Id eire qd celas p̄fice qd cepisti. iā ei vocat nos dñs. Lūc petr⁹ ait. Adiuro vos ageli saibane ⁊ demōes q̄ eum fertis p̄ aera p̄ dñm nostz. Bm xp̄z nt ip̄z am pl⁹ n̄feratis h̄z convere p̄mittans. ⁊ tunuo dumiss⁹ coruit ⁊ expirauit. Audies h̄ Nero multū doluit q̄ talē vix p̄didit. dixitqz apli⁹. Suspectio aio me fecisti p̄pterea malo eſe plo vos p̄imā. h̄ Leo. Et sic dedite eos in man⁹ paulini v̄ri clarissimi. ⁊ paulin⁹ tradidit eos in custodia mamertini subcura militi pcessi ⁊ martiniani. q̄s milites petr⁹ ad fidēz puerit. Un ⁊ carcerē aperuerunt ⁊ eos liberos dimiserūt. Qua ppter paulin⁹ p̄ passione aplo xp̄pcessuz ⁊ martinianu accessit. ⁊ cōperto q̄ xp̄iani erāt iussu neronis capite celi sunt. Rogabāt ergo frēs petr⁹ vt in discederz ⁊ cu discedere nollet tādē vici⁹ p̄cib⁹ abscessit. Et cu venissz ad portā vt leo ⁊ lun⁹ testat ad locū q̄ nūc d̄ ad san. ma. vidit sibi xp̄z occur

retē ⁊ ait. Bñe q̄ vadiſ. q̄ rūdit. Genio romā itez crucifigi. Qd cū petr⁹ dictū de sua passione intelligeret redijt. Cū Bfratrib⁹ retulisset a ministris neronis capit⁹ ⁊ agripe p̄fecto p̄sentat. Id aul⁹ vō itez reduci⁹ est ⁊ aspectui nerois ē p̄sentat vt postea dicit. Lūc q̄ ali enigena lentēiat⁹ est crucifigi. Id aul⁹ vō q̄ erat cuius roman⁹ capite ē trūcat⁹.

Be bac at̄ smia in eos data dicit dyo. in eplā de morte pau. O frater ihumo. si vidisses agones p̄sumatiōis eoz defecisses qdē p̄iusticia ⁊ dolore. Quis n̄ flerz illa hora qn̄ p̄ceptum smie in eos ē egressū vt pe. crucifigeret. ⁊ pau. decollaret. Vidisses tūc turbas iudeoz ⁊ gētiliū p̄cunieata eos ⁊ expūtes in facies eorū. Cū at̄ separant ab inuicē. tūc dixit paul⁹ p̄tro. Nā tecū fundamētū eccliaz et pastorū ouiu xp̄i. Id eī at̄ ad paulū. Glade i pace p̄dicator. vitatis et dux salutis iustoz. Cū aut̄ elogassent eos ab inuicē secur⁹ sū magistrū meū pau. Id o. n. in eodē vico occiderūt eos. Hec Byo. Qualiter at̄ petr⁹ crucifix⁹ elegit sic. Testat. n. leo et marcell⁹. Cū at̄ petr⁹ venissz ad cruceau. qn̄ia dñs me⁹ q̄ d̄ celo in terrā descedit recta cruce sublimat⁹ est. meāt quē deterra ad celū reuocare dignatur. crux mea caput meū in terra d̄ ostendere et pedes mcos ad celū dirigere. et ego q̄ nō sū dign⁹ in cruce ēē sicut dñs me⁹. crucē meā girate et capite diverso crucifigite. Lūc illi crucē verteti rū et pedes sur sū fixerūt. Lūc iplo suo re plet⁹ volebat neronē et p̄fectū occidere et apostolū liberare. tūc rogauit eos vt passioz ei⁹ nō impediret. Dñs at̄ p̄dicit. Egeli⁹ et Li n⁹ aperuit oclōs eoz q̄ ibi flebāt et viderunt aglos stātes cū coronis de florib⁹ rosay et lis lioz. et petr⁹ in cruce p̄dētē et ad rpm dicē tem. Ledñe imitari optauit h̄z reci⁹ crucifigi nō v̄surpau. Lūdñe mibi oia es. et tonū qd es tu mibi tonū et mibil alid nisi tu sol⁹. Et vides petr⁹ q̄ fideles gliam suā v̄dissent dixit Brās tibi dñe ago toto spū q̄ viuo. et se deo cōmendans emisit spūm. Lūc marcellus et apule⁹ frātres discipuli ei⁹ depositarunt eū de cruce et diversis eū aromatib⁹ cōdientes sepelierunt. Id assus est autē vt dicit. Id dor⁹ xxxix. anno a passione dominiā. Merone zc,

Sermo. XXXIX.

Epaulus autem sic decollatus est. Nam postquam paulus aeroni peritatus est dixit. Tollite maleficum et decollate ad quem pau. ait. Nero modico tempore patiar a te. sed viuam eternaliter cum domino Iesu Christo. **L**uc dixit nero. auferte ab eo caput ut meregelge suo fortiori intelligat et videatur si spuma viuere valeat. Cui pau. Ut scias me eternaliter vivere cum mibi caput fuerit abscessum viuus tibi apparebo. et tunc cognoscere potis quod Christus est dominus vite et mortis. In ipso autem die ut dicitur dyon. in epila ad eum. per etiam pau. sibi viuetes apparuerunt. dicit ei. Ante de miraculo fratrum in thymothee. in die vicinatus suis passionis eorum proximo fui et vidi eos separari ab iuice. **I**psius morte autem eorum vidi eos in uicem manu ad manum intrantes portas urbium et idutus veste lumis et ornatos coronis clavitanis. **H**ilie. Sequitur Ihesus dictis pau. ad supplicium ducitur. quod cum duxerunt tres milites ei quod eum ducebant. **D**ic nobis paulus quod est illerex vester quem tam diligitis quod per eo magis mori quam vivere amans et qualem mercede inde habebitis. **L**uc pau. in regno dei et pena inferni adeo eis predicauit quod ipsos ad fidem peruerteret. quod cum rogareret eum ut libere abscederet quod vellat ait. Absit frater ut fugias. non enim sibi profugus sed miles Christi legimus. Scio enim quod per hanc vitam transitoriam ad vitam eternam trahibo. mox autem viuero decollatus viri fideles rapiens corpus meum. possum autem notare locum et illuc cras mane venire. iuuenies enim iuxta sepulchrum meum duos viros. scilicet lucum et lucam orates. quibus cum dixerimus. quod de causa vos a deo miseri ipsi vos habebitis. et vos faciet heredes regni celestis. **Q**uid cum loquar misit nero duos milites ut videtur si adhuc non esset occisus. Et cum vellent eos conuertere illi dixerunt. Cum moritur fueris et resurixeris credemus his quod dicis. nunc autem cito veni. et quod meruisti accipe. Cum autem sic ad locum passione duxeret in porta hostiensi obuiavit sibi quod domina mariona nomine plautilla discipula pauli. quod flexis genibus se suis orationibus premeditare cepit. Cui pau. **P**lautilla comedenda mibi velum quod caput suum tegis. et inde oculos meos ligabo et illud per modum tibi restituam. quod dicit sibi. Et cum sic ad locum venisset plausus oueretur manibus extensis in celum diu orauit cum lacrimis et gravis egit. **I**psius vero ledit fratribus et oculos sibi in velo plautille ligauit et virtusque genu in terra fages collum tetredit. et sic de-

collat est. **N**ox autem caput eius a corpe exiliens non habuit hebreice clara voce teresonuit ad designandum sibi Ber. quod Nomus fuit sibi iubilus in corde meliore. et melos in aure. **U**nus dicit in suis episclus in hominem quoniam versus vicibus noissesse. de vulnera at unda lactis usque ad vestimenta militis exiliavit. propter eum vaginaliter puritate et per ea sanguis effluxit propter martirij acerbitatem. in aere lux immensa emicuit propter sapientiam profunditatem. et a corpe eius odor suauissimum emanauit propter fame celebritatem. nam uira sua fragorbat odoribus omnium virtutum. **I**psa dicit Christi bo. odor suu. **F**ratrum caput suum tres saltus fecit et in quibus salutis tonsa aqua eruuit ad designandum quod in uira sua tres saltus fecit fructuosos. **I**psum quoniam in sinagoga ad ecclesias saltauit tunc apuit nobis fontem mie. nam in malo proposito fuit. in misericordia vocatus et puerus est ut per Ecclesias. **G**loria quoniam saltauit in medio de regione discurrendo per fructuosa doctrinam. tunc aperuit nobis fontes diuine sapientie. **U**nus dicit doctor sapientie. **L**ectio quoniam saltauit a terra ad celum tunc apuit nobis fontem eternam gloriam et sic iuit dominum in ueritate. **U**nus autem ibi. **U**nus. Bonum certum cur. **P**lau. **T**unc illi vero milites manus ad sepulchrum pauli venerunt et duos viros. scilicet lucum et lucam orantes in uenerunt. et paulum in medio eorum statim uiderunt. quod sit et lucas uidenter ubique terram fugere ceperunt et paulus disparuit. Illi autem per eos clamabat. **D**icte ut putatis nos plequamur sed et nobis baptisari volamus sic et pau. nobis dixit. quem non nobiscum orare vidimus. **I**lli audierunt reveri sunt et cum magno gaudio eos baptisaverunt. **B**yo. in epila ad eum. dicit dominus morte pau. Fratrem in illa hora plena tristitia dicente carnifice paulo. collum erigit. tunc paulus suspirabit in celum munies pectus suum et fratre signo crucis et dixit. **V**nde muhu Christum ma. et p. s. m. Et tunc sine tristitia extedit collum et suscepit coronam. et est ipso in eum paulus explicavit velum et collegit propter sanguinem in velo et ligauit et obuoluit et tradidit illi semine quod sibi velum tradidera. et reuerso missum carnifici dixit patilla ubi dumiliasti magistrum meum pau. respondit miles. cum socio iacobi extremitate velo tuo velata es facies ei. **I**psa autem respondet ait. ecce nunc intrauerunt per et pau. in duci vesti perclarum. et coronas fulgetes habebane in capitibus suis. et protulit velum sanguine

De visitatione marie virginis

eruentatū et monstravit eis ppter qd opm.
ni crediderūt et faci sunt rpiani. Ille dec Byoni
si. Audies nero q ptingerant vebemēter exi
muit et de bis oib cū amicis loq cepit. Huz
aut in uicelōqrent venit paulus ianuis claus
et aī cesarē stas ait Cesar ecce ego paulus re
gis etnī inuict miles. nūc crede qa non sum
mortu sziu. Sz tu miser etna mortem o
rieris eo q scīos dei iniuste interficia. Et his
dictis disparuit. Nero at er nūmio timore ve
lue amēs effect q dageret ignorauit et psilio
amicoy parrandū et barnabā cū alijs soluit.
et libere dimisit. Nero aut impunit q n extit.
sed manu ppria se pemit z. Tertio pncipali
ter dico q receperūt grām gaudiose erultau
onis. Quāto igē bonore et glia eos exaltaue
rit reqre cathedra petri B. Beferti Grego. in
dyal. q qdā pbsyt magne sanctuaris duzad
extrema deduct eēt cū maglenicia cātarece
pit dices. Bnuemūt dñi mei qd ad tantilluz
būn venire dignati estis. venio ḡnas ago. Cū
astates interrogaret qb h diceret. r̄ndit. nūz
qd puenisse hic scīos aplos petz et paulū ve
dens. Cū igē itez vt p̄us repeteret sanctia ei
aīa a carne soluta est z.

De visitatione Marie.

Sermo. XXXIX

Abusit in mōtana cū festinatioe in
ciuitate iuda Lu. j. Mōtate caris
simi. dicit enī Amb. in bodierna omel. Quo
enī ia deo plena nisi ad supiora cū festinatioe
pcederet. Mescit. n. tarda molimina. i. trege
beschr verūge. oder vnderstone. spūlscū ḡna
Cū igē maria fuit plena grā dei iō leuit ascē
dit. qre dicit exurgēs. Est nosādū q in p̄semii
euāgeliō tria oñdunt. Idumū est viginis de
siderabil festinatio. qd notaē cū dr. Exurgēs
maria. p qd intelligit spūl pfect viginis qz
toto cordis desiderio desidersuitam surlū
babere et sic do placere. sic dicit apls. j. Corz.
vij. Virgo cogitat qdñi sūt vt sit scīa corpe et
spū. qd fecit maria. Recrē i natuitate v̄gis.
qz cū eēt triū annoz z. Scdm ē infantis incē
na exultatō. cū dr. et faciū ē cū au. salu. ma. eli.
exul. infans in vie. ei. p qd intelligit q puer i

p̄ntia salvatoris hūit cognitōz diuinoz secre
tor. Et iō dr pphera qsl secreta vidēs. Mā ipē
adbuc in vtero matris existēs cognouit xpz.
qñ maria venit ad eliza. Un̄ dr lu. j. q gabriel
venit ad maria et nūciauit ei q d̄ret fieri ma
ter dei et faciēs sibi mētionē de pceptiōe eliza.
tūc surgēs maria abiit in mōtana. qz zachā
rias in mōtana habitauit. et salu. eliza. quaz
salutatōz puer adbuc existēs in vtero matris
p̄us senserat qz mar. Et iō dic. Propheta in
gen. dedi te. Un̄ Chry. volēs ondere qfuit et
pl̄ qz ppheta dīc pmo. ppheta ep̄ merito co
uerlatōis et fidei. ppheta accipe zc. Beq. in
f. iob. bap. Tertiu est elizabetb dīg pmedatō
ad v̄ginē cū dr. bñdicta tu in mu. p qd intellu
git q v̄go maria ebñdicta sup oēs mu. et sup
oēs puras creatas. ex eo q̄mē mat dñi. et iō ad
dit eliza. dices. Un̄ B mi. vt ve. mat. do. m. ad
me. qdē maḡ digtas. Un̄ bñ v̄ficiat d̄ ea illō
puer. vlt. Ad h̄tē filie pgre. diui. tu so. supgres.
es vnuer. Un̄ ipa eillō pfeciū op̄ ipsī dei
patris de q d̄r. Eccl. xxviii. Cor. suū dabiti si
militudinē picture et pficit op̄. Cor suū da
bit i pl̄umanōz opey et ornabit ipfectōz. q. d.
Cor suū. i. potētā dabiti silitudinē pictē. i. ip
fectōz v̄glia ma. Un̄ ipa ē i figura illa m̄lier
de q d̄r. Gen. xxvii. Ipa ē m̄lier quaz ppaut
dñs filio dñi mei. Et etiā v̄go ma. bñ figurat
nob̄n illo pfecto tēplo cui nibil pfectōis de
fuit. qd iob. debuit mēsurare in spū. q in lōgi
tudine et latitudine et altitudine ita pfectū fu
it q ultra debitā pporiōz nibil būit. Apo. xi.
Sic ma. fuit ita pfecta i lōgitudine latitudine
et altitudine qz sibi nibil defuit. Mā lōgitudo
eī v̄sqzad nouissimū diē d̄durat. vt sbueniat
oib̄ eā deuote inuocātib̄. Latitudo eī. ēa
sive v̄sqzad finē. Altitudo eī ē v̄sqzad celuz
V̄h pulcre alloqteā ber. di. O maria qstue
misericordie lōgitudinē latitudinē sblimitatez
et pfunditatē iwestigare pt. nā lōgitudo tua
v̄sqzad nouissimū diē vnuers te iuocātibus
subuenit. Latitudo repleteb̄ traz mia sub
limitas supne ciuitati inuenit restauratōz. p
fundatas obtinuit redēptōz. sedētib̄ i tenebris
et in vmbra mortis. Ecce qntē pfectōis ē ma
ria. Jō dicit Ans. in li. de pceptu v̄ginali. O
dñā nibil est tibie quale.

Berino. XL.

De sancta Margaretha
Sermo. XL.

Tu quenta una precia
osa margarita abuit et viderid oia
que habuit et emit ea. **M**argaretha rui.
Notate carissimum iste negotiator de qua salua-
tor similitudinem loquuntur est ipse dei filius qui de ce-
lo venit querens bonas margaritas. I. aimas
puras et sanctas. et inuenta est una margarita
id est. scia Margaretha quam dei filius preciosum
sanguine emit. Juxta illud apostoli. I. Corin. vi.
Empti enim estis precio magno. id dicit inuenta
una preciosa margarita. Est notandum quod san-
cta margaretha noverat a quadam preciosa gemma
qua quod margarita vocatur ppter sex et preditiones
quas profecte in se habuit scia ergo margareta
Habuimus virtus enim gema est quod est candida. secun-
da quod est pura. tercua quod est virtuosa. quarta quod valet
contra effusionem sanguinis. quinta quod valet contra
cordis passionem. sexta quod valet ad confortationem
animi. **H**ec laudabiles predicationes moraliter in-
se habuit sancta margaretha. **S**ic Dico
quod prima predicatione gema est quod est candida. Sic
scia margaretha fuit candida et clara mente et
corpe quia virginitate suauitate Christi unde Christus be-
ne dic illud Sapientia. **O** quod pulchra est casta ge-
neratio cui claritate. **J**o Bernini. comedat virginitatem
dices. **V**irginitas est gema virtutum. soror
angelorum. lux animarum. Qualiter autem ipsa suauitate
virginitatem legit in vita eius quam scripturam theoniam
vir erudit. Legit enim quod margareta de ciuitate
antiochiae fuit filia theodosii patriarche
genitum. **H**ec nutrica tradidit et ad adulteria erat
puenies baptizata. et ppter ha patrem ex sola babe-
bat. **Q**uadam autem die cum iusta. xv. annu attigit
et cum aliis virginibus custodiret oves nutricis
fuerunt profecti libri unde transiit facies. et pu-
ella tam speciosa videt et considerans eum pulchritudinem
mox et amore exarsit. et pueros ad eam
percutit misericordem. Ita et cibos dedit eam. ut si libe-
ra est eam mibi in uxore accipias. si accilla mibi in
accubinam habeas. **E**ntragit huius et spectat pueram
tanta eam de genere suo nove et religione regnauit.
Illa at transiit se genere nobilis esse et nove mar-
gareta vocari ac religione christiana. Qui profectus
duo primi ubi recete pueniuit quod nobilis videtis

et margarita pulchritudinem et tamen tibi non
venit ut puella nobilis et tam pulchra deus beat
crucifixum. et sic ppter quod fuit pulchra corpe et mente
non destrutorum sue virtutis noluit brevi Christum
profundans elegit. id bene dic Christus ad eam
Corin. viii. **L**orem. pulchritudinem. **E**ntragit ppter dilexi iusticiam.
Et quod sic iuuencule emunt margaritas ut inde fa-
ciat elenodia. sic Christus emit illam nobilissimam gem-
mam margaritam. **E**ntragit thema. Inuenit una ppter
mar. quem ipse est dominus numero illo dicitur quod est dominus. **A**poca-
xviii. **H**abemus enim ppter sicut et sine macula sunt ante
tro. dei. **E**ntragit ppter est pulchritudinem figurat nobis
in bestia. **I**ntragit de quod est operatus formosa valde et mira-
bili pulchritudinem. **O**cculus genitius et amabilis videbat
et adamanuit eam rex ppter quod est omnes mulieres bestie
interpretata eleuata in platea. et ligata castitatem secundum mar-
quam castitas suae virtutis inter omnes virtutes in eternitate
gloria eleuata et oculorum electorum in celo genitius est
idcirco a domino ppter oib[us] adamanuit. **J**oannes dicit apocalypsi. x.
xviii. quod sequitur agnum quem aerit. **E**ntragit Augustinus.
Agnum sequitur Christum per virtutem mentis et corporis im-
pari. quod profecte fecit mar. **E**ntragit auctor. **D**iscretio
sa Christi pulchra inter mulieres. et virtutes. **O** dealba-
ta ascendas et recubebas super fratrem tuum Christum. quoniam
est lumine illustraris ut gaudeas. **I**gaudio ita
dicibili. gaudium enim ppter Christum est Christus. **D**icitur Christus. cu[m] Christo
ppter Christum. et ppter Christum. ro[rum] est. quod Christus est bene
gaudium ipsorum. id non sicut illa gaudia quia virginitas
nam alijs sunt alia et nullilia. **H**ec ille. **S**ed dico
quod secunda ppter huius gemitus est quod est pura. sic
mar. fuit pura per beatitudinem quam fecit hoies et amabilem
domini et hoib[us]. **I**uxta illud Ecclesiastes. **Q**uanto magis est
huius. rei oportet. et iuste. **G**loria. de. et honor. **E**ntragit
huius beatitudinem notam in legendis. **M**ana cum oblibio profectus ppter
davit etem ppter pulchritudinem et nobilitatem et id est dignus
gnostice. et in dñe se facie ita vile quod coleat crucifixum.
cui illa beatitudine reddidit. **E**ntragit scilicet Christus
fuisse. **H**ec ille ex libris Christiani. tunc mar.
asserunt eum spote et beatitudine ppter solutem et redempcio-
nem nostram crucifixum. et nunc eum etenim vivere in gloria.
ppropter quod erat iratus profectus eam tamquam vilem hoiem et
abiecit ppter Christum in carcere mitti vellit. id est ppter est
beatitudinem ppter Christum sed Christus meruit a Christo exaltari.
nam dicitur. **L**uke. xix. quod se huius ex. xvi. habet exaltationem figurat
nobis in bestia. **V**erum quod fuit beatitudis. id est ppter suam hu-
militatem fuit honorata ut regis ppter supra vastis
quod ad regem veire iussa ptemplu. **S**ic moraliter

De sancta Margaretha

Nam sicut hester ppter suā humilitatē exaltata & honorata est. Ita Margaretha a celesti rege in celo est exaltata. Unū dicit Apoca. iii. Sed corā te ostiū apertū q̄ modicā v̄tū tem habes. i. humilitatē. Unū Iac. viii. Deus supbis resistit humiliū aut̄ dat grām. Ter tio dico q̄ tertia p̄ditio est q̄ est v̄tuosa. Sic Margaretha fuit v̄tuosa p̄ pte virtutē & potentia & opationē miraculorū in fide. Unū dicit xps Job. xiiij. Qui credit in me ope que ego facio & ip̄e faciet. Unū de ei⁹ miraculosa & v̄tuosa opatiōe legit qd̄ dū esset reclusa in carcere orauit ad dñm v̄t inimicū q̄ cum ea pugnaret sibi visibilē mōstraret. Ecce dra co imanisim⁹ sibi apparuit. & os sup caput ei⁹ ponēs ac si vellet eā deuorare. Eū autē eā absorbere vell⁹ signo crucis se munivit & dra co v̄tute signi crucis crepuit medi⁹ & illesa eriuit. Unū merito verificat de ea illud Eccli. xxij. Fecit mirabilia in vita sua. Unū bec operatua virt⁹ in vera fide figuraēt nobis i for titudine credentiu⁹ deo. De qua dr. ii. Psara lip. xvi. Oculi dñi p̄templant vniuerlam ter ram. & p̄bet fortitudinē bis q̄ pfectē credunt in eū. Certe banc pfectā fidē habuit sancta margaretha sciēs illud. I. Ps. v. Resistite fortes in fide. qd̄ pfecte fecit vsq; ad mortē suā. quare remeruit honorari. Unū Apoč. ii. Esto fidel usq; ad mortē. & dabo tibi coronā cc. I

Quarto dico q̄ quarta p̄ditio est q̄ val̄ p̄tra effusionē sanguis. Sic Margaretha habuit v̄tutē per p̄stantiā p̄tra effusionē sanguinis sui cū in suo martirio cōstantissima fuit. Jurta illud ps. Hirilic ag. & p̄foret cor vestry omnes q̄ spe in do. qd̄ fecit Margaretha. Unde de ei⁹ p̄stantia legit q̄ sequenti die pfectus fecit eaz ad se duci de carcere dicens ei. Bona puella miserere pulcritudini tue & deos nostros adora vbiū sit tibi. Eui illa. Illū adoro quē terra cōtremiscit. mare. vēti. & omnes creature umēt. Qui pfect⁹. Ipsi mibi cōsentias corp⁹ tuū faciā laniari. Qui Margaretha. Christ⁹ tradidit semetipsum in morez p̄ me. & ideo p̄ xpo morā dūbito. Tunc pfectus iussit eā in eculeo suspēdi. & p̄mo v̄gis cedi. Deinde pecunib⁹ ferreis laniari usq; ad nudationē ossiū. ita q̄ sanguis ei⁹ de corpori

re tanq; de fonte emanauit. Flebat autē qui ibi aderat dicentes. O margaretha vere dete lacrimis dolem⁹ & corp⁹ tuū ita crudelitela cerari cōspicim⁹. O qualē pulcritudinē amisiisti. ppter incredulitatē. Ja nunc saltē crede ut vivas. Quib⁹ illa. O malis p̄siliarij recedita mepcul. beccarnis cruciatio est aīme saluatio. Birutq; ad pfectū. Impudens canis & insatiabilis leo. in carnē meā potestatez habes. sed xps reseruat sibi aiām. Id refecit⁹ aut faciē suā clamide operiebat q̄ tantā effusio nem sanguinis videre nō potuit. Deinde eā deponi iussit de eculeo & itez in carcerē recludi. qd̄ foriter totū sustinuit. Unū dicere potuit Lanū. viij. Formis est ut mors dilectio. quā si diceret. Ista utapstans volo esse in tribulatione q̄ poti⁹ volo mori q̄z a deo meo recede re p̄ peccatū & incōstantiam. Unū bec p̄stan tua bñ figurat nobis Bñ. xiiij. in Susanna. q̄ dixit. Augustie sūt mibi vndiq;. Si ei hoc egero sc̄z cōlentio sentib⁹. mōs mibi est. Gloria. Ista quoties peccam⁹ morimur. Si autē nō egero nō effugia man⁹ vestras sed meli⁹ est mibi incederem⁹ vestras q̄z peccare in cōspectu dñi. Adorat̄. Susanna interpetat gaudiū gratie & significat sanctā Margarethā. q̄ habuit gaudiū diuine grē in sua tribulatione. q̄ in suis angustijs potius volebat p̄stater pati q̄z a xpo declinare. K. Qui to dico q̄ q̄nta p̄prietas est q̄ valet p̄tra cor dis passionē. sic Margaretha habuit v̄tutes cōtra cordis passionē. demonis tēptationē p̄ victoriā q̄ supauit diabolū eo q̄ n̄ cōsensit libi. Unde dicit Gregor⁹. Aduersari⁹ perfrē vincit q̄n mens nostra in malū qd̄ suggerit. nec p̄ delectationē nec cōsensum inclinat. Et rōem assignat Bernū. dicē. Demonis est mala suggestere. nostrū est nō p̄tentire. Ima⁹ quoties ei relistim⁹. toties eū supam⁹. Sic certe sancta margaretha nō tantū mēte. vez etiā facio & ope diabolū supauit. Qualitatem eū supauit legit cōsequēter q̄ diabolus itez vteā posset decipe in spēm hoīs se mutauit. Quē videns margaretha in ordēm se dedid. & dū resurrexisset ab orde diabol⁹ ad eam accessit & manu eā tenēs dixit. Sufficiat tibi qd̄ fecisti. ita nūc cessa de mee p̄sone p̄secutōe.

Sermo. XL

Illa autem per caput apprehendit et sub se iteram deiecit, et super cervicem ei dextrum pedem posuit dicemus. Sternere superbe demonum sub pedibus semie. Demon autem clamauit. O sancta margaretha precemibi superatus sum. Si iuuenis me vici sit non curassem sed ecce a tenera puella superatus sum. Unde plorandoleo, quia patitur et mater tua amica mei fuerunt. Illa vero coegerit eum dicere cur veniss. Qui ait se venis se ut sibi consuleret ut monitis proximis obediens. Coegerit quoque eum ut diceret cur christianos tamen multipliciter tempiaret. Qui respodit quod odi um est naturale sibi contra homines virtuosos et christianos, et quis sepe ab eis repellat, tamen desiderio seducedidi infestus existit, et quia iniuriet homini de felicitate quam ipse amisit et quod uisit eam recuperare non possit. ipsam tamen ab aliis auferre conat et pretendit. Addidit etiam quod Salomon infinita multitudo demonum in quodam vase vtreo inclusus, sed post mortem sua cum de illo vase demones igne micserent, et boles ibi magnum thesauro esse putabant, vas confregerunt et demones excutes aerem impletuerunt. His dictis virgo pede subleuavit et demon statim evanuit. Et sic patet qualiter dyabolus superavit. Unde psalmus. Supraspidet et basiliscum ambulabis tu. Unde ipsa est denuomo illo de quibus. Job. ii. Scribo vobis iuuenes quoniam fortes estis et verbu dei maner in vobis et vici vobis malum. Unde visitoria figura nobis in regno bierusaleni. ii. Iudicium. xx. Qui tribulatur ab aduersariis consolatus est per prophetam dicente. O iuda et bierulm nolite timere nec paueatis, cras egredi emini protra eos et dominus erit vobis. Sequitur quod mirabiliter ab hostibus liberatur. Sic margaretha diuino auxilio dyabolus superavit. Unde dicit dominus Hieronimi. Bellabunt aduersum te et non preualebunt, quia ego tecum sum ut liberem te.

Lectio dico quod sexta confortatio est quod valet ad confortationem spiritus et animi. Sic Margaretha habuit confortationem animi quia perseveranter sustinuit et per suam doctrinam multorum animos confortauit et ad fidem pertinuit. Nam videtur dicit Gregorius. Virtus boni opis est perseverantia. Nam frustra bonum agi si ante terminum vite deserta sit. Ideo fortis animo perseverauit. Qualiter au-

tem perseverauerit et aliorum animorum confortauerit letitiam et sequenti die pueri eius populis iudei presentat et dum sacrificare contemneret exire et corpus eius faciebat ardenter. In luminibus consumitur ita ut oculi mirarentur quanto tam tenera puerilla tot crucias posset tolerare. Beindei magno vase pleno aqua ipsam ligari et posuit fecit ut ex penitentia commutatione cresceret vis doloris. Sed subito terra accunxit et cunctis uidentibus ac paucentibus virgo illela egreditur. Tunc quoniam milia virorum crediderunt exceptis mulieribus et puulis, qui etiam ad fidem conversti sunt et propter Christum interfecit et per Christum nomine capitalem suam accepit. cum viderunt virginis constantiam necnon et columbam de celo venientem que coronam auream super caput eius posuit in auctoritate. Prefectus igit timens ne alii plures pertinerent a virginem. canticus sancta Margaretha decollari iussit. Illa autem imperato oratione spiritu habebat et ea honorabili uirginem omnibus spiculis exaudiant deuote orauit. addens quod ut quecumque in partu laborans et ea inuocaret illela plenum emitteret. Factaque est uerdictum dicens. quoniam suis petitionibus esset exaudita. Surgenque ab ore dixit spiculatori. Frater tolle gladium tuum et pacare me. Qui pacuisse capit et uno ictu abstulit, et sic martyris coronam suscepit. Spiculator autem vidit Christum stantem iuxta eam propter quem veniam petiit et meruit. Passa est autem xij. kalendas Augusti. Et sic patet quod litera perseverauit et eterna vita meruit. Nam dicitur saluator. Matthaeus. Qui perseverauerit usque in fine tecum. Unde hec fortis perseverantia sancte margarethe figura nobis in Iudith. xv. De qua dicitur. Tu gloria bierusaleni. tu leticia israel. tu honorificans populi nostri quia fecisti viriliter, et confortans est cor tuum erisque benedicta in eternum. Iudith interpretat confites et significat sancta Margaretha quod propter confessionem fideli moribus sustinuit et sic magnum plenum puerit propter suam perseverantiam. Non merito dicitur gloria bierusaleni et leticia israel. et hoc populi dei. Unde dicitur Bernini. Perseverantia est singularis filia summire regis. finis et plenissimo virtutis. Et sic patet quod litera sancta margaretha propter portas sex duuidores isti genere margarite bene-

De sancta maria magdalena

Nominat Margaretha Quare bñ est illa p
ciosa margarita quā emit negotiator xp̄us.
non auro zc. sp̄cioso sanguine sicut dicithe
ma. ergo zc.

Be sancta Maria magdalena.

Sermo. XL.

Drego illi. Can. iij. Motate charissimi
dicit enī Iſi. de ſum. bo. li. iij. c. xviiij
q̄ amicicia eſt amicorū ſocietas. Hinc eſt enī
q̄ maria magdalena q̄ aim et cor ſuū in pfe-
cia charitate xp̄o ſuo dilecto ſociauit. q̄ teste
xp̄o Lu. viij. multū dilexit. et xp̄s q̄ eū diligūt
diligit ac le eis vnit in eterna charitate econ-
tra dilexit mariā. Uxta illud Job. xi. dilige-
bat Ihs maribā et ſorore ei⁹ mariā. Iō ma-
ria bñ dicit. dilect⁹ me⁹. zc. Eſt notandum q̄
Maria dilerit xp̄m ſim triplicē ſtanū trū ge-
nez deū diligentū. ſincipientū. pſcientū. et
pſectorū. quos q̄dē ſtat⁹ oñdit xp̄s cum dicit
Job. xv. Ego vos elegi de mūdo. q̄ntum ad
incipientēs q̄ debet mundū relinquare et deo i
ſeruēti amore incipe ſeruire. Seq̄t. vt ea uis et
fructū affe. q̄ntū ad pſcientes q̄ dñt in pſgres
ſu ſtutū et bonoz opez pſicere. Iō ſim Ber.
Star⁹ pſcientū d̄rōnalis. Sequit. et fru-
ctus uester maneat. quantū ad pſectors q̄ p
ſeuera ter debet eſſein diuino amore. Sic ma-
ria ſim iſtos tres ſtar⁹ dilerit xp̄m triplicē ſer-
uenter. ſapiēter. et pleuerāter. **M**aria
pmo q̄ maria dilerit xp̄m ſeruēter ſim ſtanū
incipientū. quoz ſtar⁹ eſt mundū relinqre et
xp̄o in amore ſeruire. Iō dicit. Ego vos ele-
gi de mūdo. q̄dē ſecit maria. Mā ſicut p̄us di-
lerit mundū et ſuiuit mūdo. ſic poſtea ptem-
pſit mundū et ſuiuit in amore xp̄o. Unū legiē
in legenda. Maria magdalena a magdalo
caſtro cognomiata clarissimis natalib⁹ exor-
ta. Mā regia ſirpe deſcedentib⁹. cui⁹ pat̄ ſy-
rus. mater v̄o eucharia nūcupata ē. Hec cuž
fratre ſuo lazaro et ſorore ſua Maribā mag-
dalū caſtrū q̄d eſt ſecūdo miliario a geneza
reth. et bethania q̄ eſt uxta bierlm̄. et magnā
p̄te bierolomoz poſſidebat. que in oia talie
inter ſe diuidebat q̄ maria magdalena caſtrū
et q̄ maria magdalena ē nūcupata Et Laz̄a

rus p̄te vrbis bierlm̄ et maribā bethania pos-
ſiderēt. Cū aut̄ magdalena delicijs corporis ſe
totalit̄ erponeret. et quāto diuitijs et pulcritu
dine ſplēduit. tāto corp⁹ ſuū voluptati ſtra-
uit. Unū p̄prio noie pdito peccatrix colue-
uerat aſſpellari. Lazar⁹ aut̄ militie pl⁹ vaca-
ret. Et maribā p̄te ſuam fratris et ſororis ſtre-
nue gubernauit ac militibus et famulis ſuis
atq̄z paupib⁹ neceſſaria miniftravit. Omia
tñ poſt aſcenſionē dñi vendiderūt et ad pedes
aploz p̄cū poſuerūt. Cū igit̄ maria diu i de-
licijs mūdi habitaret. et cū xp̄ſ ibi pdicaret. ſ.
i ciuitate galilee q̄ dicebat bethania trās ior-
danē. nō in bethania maribā et eo faciente ibi
ſigna et multa alia mirabilia. Quidā pbari-
ſeus diues et ſapiēs noile Symon vidēs xp̄i
ſanctitatē et ei⁹ virtutē. attendēs in ſuā pau-
pertatē in uitauit eū ad ſuū prandū et mltos
alios. Aldueniētē aut̄ hora prandi⁹ hoib⁹ i
domo p̄gregatis accidit q̄ maria q̄ tunc erat
in ciuitate audiuit q̄ xp̄s deberet comedere i
domo pbariſei tacta diuine virtutis radio ce-
pit intraſe cogitare. Hic eſt ille q̄ venit i mū-
dū peccatores ſaluos facere. et peccatores dul-
citer recipit. et faciliter pcfā dimittit. certe nō
recedā ab eo ſzib⁹ ab eū et ponā mei māib⁹
miferico die ſue et ferā meū vngentuz p̄cio-
ſum. Scio enī q̄ habet pedes lutoſos et imū-
dos cū vadū dſcalciat⁹. ideo mūdabo eos et
poſtea vngēto vngā ut ipſo viſo affectionis
cordis mei amore intrinſec⁹ moueat ad pie-
tatē et faciat mifericordiā mihi. Surgēſ igit̄
mulier cū magno desiderio babēs ſecū piri-
dem. et ad domū Symonis leproſi pperauit
vidēſ qz oēs ſedētes oblita verecū die fermine
et nō curās ut peccatrix inter iſtos appare-
ſz et xp̄i pſentia ſumpta fiducia audacter in-
trauit. ponēſ ſe ad pedes xp̄i retro cogitās ei⁹
q̄ nō eēt digna ſtare aū faciē ei⁹. Et pſternēſ
ſead terrā man⁹ extēdit cū reuerēta in pedes
dñi q̄ in capite vni⁹ mēle erat. Et ſtan⁹ ad ta-
ctum pedū xp̄i tant⁹ odor diuini amoris ac-
census eſt in corde ei⁹. et tāta cōrrito et dolor
p̄peccatis eſt ſubſecut⁹ q̄ lacrime de ocul⁹ ce-
perūt fluere quāli de quodā fonte. et in tanto
abundātia q̄ eis ſufficiēter lauit pedes ei⁹
ſz xp̄i. Et cū nō haberet pannū q̄ pedes dñi

Herm o. XL.

tergeret fecit de capillis suis tectoriū et tersit
Quib⁹ delicatis cepit dulciter osculari eos.
Hinde aperies p̄ixidē diligenter vngerto per-
unxit. Et sic p̄tq̄ querit p̄tepro mūdo seruū i⁹
amore xp̄i. **T**ūn dicit Greg. Quot in se ba-
buit delectamēta. I. kurcz wylige trost. tot de-
se fecit holocausta. **M**ā illud est p̄fecie p̄nie.
vt dī Boz. vi. Sicut exhibuitis mēbra vrā-
ser. zc. **T**ūn canitecclia de ea. Regnū mūdi et
om. orna. se. p̄tē. p̄pt amōrē dñi mei le. xp̄i. zc.
Jō xp̄s dirit p̄barleo. Remittit ei peccata
multa qmā dilerit multū. Et sic p̄t p̄mū sc̄z
dilect⁹ me⁹ mibi. Ecōtra dilerit eā xp̄s. **M**az
sicut ip̄a ppter feruērē amoris nō verecūda-
bat qn̄ xp̄o sic exhibuit p̄dicū signū dilectio-
nis. ita xp̄s in signū feruētis dilectōis multa
signa dilectōis ei ondit. **T**ūn legit qd̄ dñs. vii.
demonia ab ea expulit. i. septē vicia. **T**ūn gre.
in omel. **I**llā maria esse credim⁹ de q̄ marc⁹
septē demonia electa fuisse testat. qd̄ p̄ septē
demonia nisi vnuersa vicia designat. **S**ep-
tem ergo demonia maria habuit q̄ vnuersa
viciis plena fuit. **I**tē Lazay frēm ei⁹ quadri-
duanū mortuū resulcitavit ei⁹ amore. vt ba-
betur Jo. xi. **I**tē marib⁹ sororez suā a fluxu
sanguis q̄e septē annis passa fuit liberauit
Itē ei⁹ meritis marcellā famulā sororis sue
maribe dignā fecit vt illud vex ⁊ dulce vbu⁹
diceret. **B**eat⁹ vēter q̄ te portauit. **I**tē excusa-
uit eā trib⁹ vicijs. **I**sumo apud p̄barleū q̄
dirit eā esse imundā. vt babet Lu. vii. zc. **S**e-
cūdo apud sororesuā que dixit eā eē ociosaz
vt babet Lu. x. **L**ertio apd̄ iudā q̄ dixit eā eē
p̄digā vt babet Jo. xii. **I**tē ondit in diuina cō-
solatione. **I**p̄a enī in resurrecioē dñi. p̄pt le-
dulā inquisitionē qua q̄suiuit xp̄m meruit tria
q̄ xp̄s sibi fecit ⁊ ondit in vā dilectionē. **B**eq̄re
in finione resurrecioēs sc̄do. **B**Jo benedicit
⁊ ego illi. **M****C** sc̄do dico q̄ maria dile-
xit xp̄m sapiēter fm statū pficienū q̄z stat⁹
est q̄ debēt in p̄gressu v̄tu⁹ ⁊ bonoz operuz
sapiēter pficere. **J**ō stat⁹ eoz fm Bern. dī rō-
nalis. **T**ūn dirit xp̄s. vt eatis ⁊ fructū affera.
Sic maria in p̄gressu ⁊ p̄fectu suo sapiēter
p̄fecit cū xp̄m dilerit. **M**ā ppter amorem xp̄i
prudēter p̄dicauit xp̄m vex dei filū. **J**uxta il-
lud. i. Cor. ii. loqmur dei sapiam in mysterio

abscōdūa. quā nemo p̄ncipū b⁹ seclī cognō-
uit. Qualiter autē in v̄tu⁹ p̄ficerit et xp̄m
sapiēter dixerit ⁊ p̄dicauerit notaſ Legit ei
q̄ post ascēsionē dñi anno. xiii. a passione cū
iudei iazdiu stephanū occidissent ⁊ ceteros
discipulos a sunib⁹ iudee execusent ⁊ aplū di-
uersas regiones subeūtes ibidē v̄bū dei semi-
nātes. Erat tē ip̄is cū aplis sc̄tūs maximin⁹
vn⁹ de. lxxii. discipulis dñi. cui erat Maria
magdalena cōmendata a sc̄tō perro. In hac
igit dispersione lance⁹ maximin⁹. maria ma-
gdalena. lazar⁹ frater ei⁹. martha soror eius
Mardilla pedisseq̄ marthe. ⁊ beat⁹ cedoni⁹.
q̄ cec⁹ a nativitate sua extiterat ⁊ a dño illu-
minat⁹ fuerat. omēs bi insimul ⁊ plures ali⁹
xp̄ian ab infidelib⁹ p̄ela go sine oī gubernā-
tione sunt expositi ut sic oēs submergerentur
diuino tandem nutu marsiliā venerunt sub q̄
dam poricu q̄ pbano gēris illius terre p̄erat
morabant. **C**ū autē maria magdalena vidit
populū ad pbaniū p̄fluere vt idolis īmolaret
assurgens vultu placito. facie serena. lingua
diserta. eos ab idoloruz cultura reuocauit ⁊
xp̄m p̄stāter p̄dicauit. Et admirauit vnu-
uerli p̄ specie. p̄ facūdīa. ⁊ p̄ dulcedine eloquē-
tie illi⁹. **I**dost h̄ venit p̄nceps p̄uincie cū v̄ro
re sua vt p̄ babēda ple idolis īmolaret. Cui
magdalena sacrificare dissuasit. Interea re-
uoluta aliquibus dieb⁹ Maria magdalena
apparuit v̄isu matrone dices. Quarecū tot
⁊ tatus abūdetis diuini sanc̄tos dei fame et
frigore mori p̄mituris. **A**ddit q̄z minas nūli
marito suo p̄luaderet vt sanctoz in opia sub-
leuaret. ipsa vero marito suo visionē indica-
re timuit. **S**equēti igit nocte eidē similia di-
cens apparuit. s̄z abduc v̄iro suo indicare nē
glexit. **L**ertia v̄o nocte in silēto apparuit v̄tri
q̄z irata ⁊ vultu igneo ac si tota dom⁹ igne
arderer ait. **D**ormis netyrañe memb⁹ p̄a-
tris tui satbañe cū v̄pera p̄ingetua q̄ tibi i-
dicare noluit v̄ba mea. iaces in palacio tuo
pānis sericis inuolit⁹. ventrētu⁹ diuersi ci-
boz generib⁹ nutris ⁊ sanctos dei fame ⁊ si-
tu p̄ire p̄mittis. ac desolatos ⁊ sine hospicio vi-
des. nō sic euades nec ip̄ne feres. ⁊ sic absces-
sit. **C**ū q̄zenigilasset ⁊ v̄ror retulissz. v̄tor ecō-
tra sibi qd̄ ambo vidissent. dixit ad mulierez.

De sancta maria magdalena

Quid faciem⁹. Cui mulier. Quali⁹ est ei obteperare qz incurvare indignatōz dei sui. quā ppter ipos hospitio suo receperit. et eis necessaria ministraverūt et maria eis sapient p̄dicauit et fidē docuit ppter amore xp̄i. Et sic p̄z q̄ liter xp̄m sapient dileritū ita prudentē pdicauit. O Cibn d̄ de ea illud Judith. r̄i H̄o est talimulier sup terrā in aspectu et pulcritudine et sensu v̄bor. Ecōtra dilerit eam xp̄s. M̄a d̄ puer. xiiii Elcept⁹ est regumister intelligēs. sic maria ppter sapiam qua xp̄m sapient pdicauit bñ fuit xp̄o accepta et dilecta qd̄ oīdit ope M̄a dic̄ gre. q̄ pbatio dilectōis sit exhibitio opis. Sic xp̄s pbauit ope q̄ ea z dilerit M̄a ea insuis petitiōib⁹ exaudiuit et ea magnalia fecit. Cū legit q̄ cū maria qd̄a die pdicaret et pdict⁹ p̄nceps ei dicerz an posset defendere et pbare fidē quā pdicaret. Cui illa. Equidē defendere illā p̄tōsu sic sanctus per⁹ q̄ rome p̄sider et fidē pdicarōe et miraculis teneri facit. Cui p̄nceps cū piuge sua dicit. Ecce dicas tuis poia obtpare pati sumus sia deo quē pdicas nob̄ filiū impetraveris. Lūc M̄aria p̄pis dñni exorauit ut eis filium pcedere dignaret. Illi⁹ p̄ces dñs exaudiuit et matrona illa p̄cepit. Lūc vir eius cepit velle pfiscisi ad sanctū petru v̄tpbare si v̄ez esset sicut maria de xp̄o predicaret. Cui dicit v̄rox ei⁹. Dñe mi ablit q̄ nō venia tecū. Cui vir ait. H̄o si atdñia. qz cū sis ḡuida et i mari sint infinita picula posses de facilī pictari. Domi igit̄ q̄escas et possessionib⁹ nostris curā impēdas Ecōrailla instabat cū lacrimis et pedib⁹ puoluta petebat. et sic obtinuit. M̄a uem igit̄ oib⁹ necessarūs onerantes et tota q̄ babebat in custodia marie relinqentes pfisci ci ceperūt. M̄aria magdalena v̄o signū crucis bumeris eoz iposuit ne antiqu⁹ hostis eos in itinere impediret. Cū aut̄ vni⁹ diei et noctis cursu p̄summatio cepit marenimis iūt mescerē vent⁹ flaret et q̄ oēs magnis angustijs vrgerent. et marie matrona ḡuida q̄ iūtantū timuit q̄ in ea subito dolor p̄t⁹ irruit et p̄ angustijs filiū pturēs expiravit. Mat⁹ qz est puer viu⁹ et solatia maternaz māmillaz q̄rens et nō inuenit. Quid fecit pegrin⁹ cum v̄rox mortuā vidit et p̄uez appetētē māmas

matriſ lām̄tabat m̄kū dices. H̄eu heu misser filiū desiderauit mō matrē cū filio perdidi naute clamabat dices. p̄ijciat h̄ corp⁹ mor tuū in mare aīqz sil' p̄eam⁹. Et cū corp⁹ app̄ bendissent ut in mare iactaret dixit pegrin⁹. Sinit modicū et sustinet si forte mulier in extasi posita adhuc valeat respirare. Et si ei p̄cere nolueritis misereamini saltēz p̄uili. et ecce nō p̄cula naui apparuit qd̄a collis. q̄ viso utili⁹ esse credidit corp⁹ matris et puerū illic deferrī. qz marinis bestiis ad deuorādū dari. Et vir a nauis p̄ce et p̄cio obtunuit ut illuc applicaret et sici in secretori loco collis corporis collocauit. et puerū māmis ei⁹ apposuit et cū lacrimis ait. O maria magdalena cur ad cumulū pditionis et miserie mee marsilie p̄ib⁹ applicuisti. cur infelix ammonitiō tua hiter arripui. penisti ne dñz vt v̄rox mea hac de cā p̄cepit et peret ut p̄z. Ecce ei p̄cepit et pariendo mortē subiit. Ecōcepit. n. natū ut pereat cū non sit q̄ enurriat. Ecce qd̄ p̄ce tua obnui. tibi cui oia mea cōmendau. Deo qz tuo cōmendo. Si potes est memori sit aīe matris et p̄ce tua misereat ne pereat nat⁹. Tunc claudit sua corp⁹ cū puerō circūquaqz operuit. et postmodū nauē p̄scēdit. H̄o Cū ad sanctum Petrum venisset. sanctus Petrus obui⁹ ei fuit. Qui v̄iso crucis signo eiusbū meris infiro. Quis es et unde venisset seicitat⁹ est. q̄ oia p̄ordinez sibi enarravit. Cui Petrus. Petri tibi fiat. bñ venisti. et vñli p̄silio credidisti. Nec moleste ferassis v̄rox tua dormit. et si p̄uul⁹ cū ea quiescit. potes est ei dñs cui vult donare. dona data auferre. ablata restituere et merorētuū in gaudiū cōmutare Petrus aut̄ ipm h̄erōsolimā duxit. et omia loca in qb⁹ xp̄us pdicauit et mirabilia fecit et locum in q̄ passus est. et in q̄ celos ascēdit ei ostendit. Cū qz d̄fide a petro diligēter fuiss̄ instrutus. biennijs iā spacio elapsō nauē ascendit. re patriare curauit. Cū qz nauigaret dñs disponente iuxta collēin quo corp⁹ v̄roxis cū puerō positū fuerat puerūt. Qui p̄ce et p̄cīo ad applicandū ibi eos indurit. puer āt ibidez a sancta maria incolumis obseruat⁹ ad lit⁹ maris pcedebat. et ibidez vt moris puerorū est cū lapillis et glareis ludere cepit. Et cū appli-

Sermo XL.

cuisset et puer sic ludere vidisset quodnam esset ammirari non desinens. Quem puer videt expauit, et ad solita matris recurrentes ubera occulte sub clamide latitabat. Id egrinatio vero ut manifestuideret illuc accessit et puer pulcerimus matris ubera sugerebat inuenit, et accipiens puer ait. O sancta magdalena quia felix essem quia mihi cuncta prospera evenissent si mulier respiraret et mecum repatriare valeret. Ego deo scio et sine dubio credo quod tu quia puer dedisti et illesum prouasti poteris propter tua matre restituere sanitati. Ego huius ubra mulier respirauit et quiesca somno evigilans aut. Sancta maria magdalena magni meriti es quia ipsius uris mei pro officiis obstetricis plenius et mihi acille tue in omnibus necessariis meis sustinuit tuum intercessisti. Quo audito pugnus ait. Unius ne mulier mea dilecta Euiilla. Unus. Et eodem tempore de pugnaturone de quod tu venisti venio. Et sic per te hierosolimam duxit ad oiam loca in quibus dominus passus est mortuus et sepultus et alia plia loca ostendit. sic et ego una cum maria magdalena duce vobiscum fui et singula loca prospexit. incipiens oiam loca et miracula quae viri cum sancto petro viderat adeo plene narrare ut non in uno articulo deuinareret. Tunc pugnus accepta piuge sua et pueri leti nauem abscedit et paulo post marsiliis portibus applicuerunt. Et ingressi iuenerunt mariam magdalenam cum suis discipulis predicante et ei pedibus cum lacrimis provocolunt oiam quae acciderat narrauerunt. et baptismu abbro maximo suscepit. Tunc in ciuitate marsiliie idola destruenter cum templis ipsorum ecclias protrixerunt. et beatum lazaz in eadem ciuitate epum vnanimitate elegerunt. Et sic postquam pugnus ea dilerit cum sic manifestauit suam omnipotentiam propter eas. Tunc dominus Iohannes xiiij. Qui diligit me dicit a patre meo. et ego dili. eum et mani ei meip. Quidam vero dico quod maria dilerit epum per se uerater sum statum prefectum. quod statum est quod debet in diuino amore puerare. Iohannes statum eorum sum ber. dominus spiritualis. Iohannes dixit pugnus. Et fructus vester maneat. Sic maria postquam ad finem vite in diuino amore pueraruit et propter amorem Christi aspera vita assumpsit. ut sic per pacem satisfaceret et sic saluare tur. Scires. n. quod pugnus suum dilectus magister dixit. Beatus qui pugnatur pro Christo. p. iustus. Et qualiter atque pugnaueruit. Legit quod post dicta diuino nutu ad

civitate aq[ua]ensem pugnauerunt. et ipsi ibi ad fidem Christi pro multa miracula adduxerunt. ubi et sancta maximinus in epum ordinatus. Interea sancta maria magdalena propter amorem Christi artissimum penitentiam in afflictione proprii corporis assupstit et bere munus petiit. in qua beremo in rupe durissima. xxx. annis omnibus hoib[us] incognita malit. In qua quodam loco nec aqua flueta nec arbores nec berbarum erat solaria. nec cibo corporali via fuit. et sic per castigatores sui corporis in talia amara pugna fecit Christus pugnium ubi melius refectus est quia in coniunctio pbarisei. quod ipm corporis iunctauit. Tunc dicit per te rauenenus. Nullus ista Christus pugnium spiritus a le fecit. in mensa pugna ponit ferulam copulacionis et panem doloris. Infert potum lacrimas. crebris geminis tangit symphoniam. instrumentum dulcis corde. et dum pugnatur sepe percutit ex remorsu. Ascende facit domino placita timbola psonare. Tunc est illud pugnium de quod apostolus. iiij. Ego sto ad bos. et pulso. si quis misericordia. et sic postquam dilexit postquam ad finem vite. Ecce contra dilerit ea Christus postquam in fine. Iurta illud Job. xiiij. Cum dilerisset suos qui erant in mundo fratres. di eos. Qualiter atque ea dilererunt omnes in legenda. Legitur. n. quod sic ipsa asperaz vitam in beremo amore Christi duxit et consuetudo bonorum fugit. ita Christus eam solabatur et angelorum societas misit. Illa ipsa non terrenis refectis omnibus statutum celestibus epulatur disposuit satiare. Quas libet autem die in septem horis canonicas ab angelis in aera eleuabantur. et celestium agminum. i. turbas angelorum pugnantes etiam corporibus auribus audiuntur. Tunc singulariter bis suauissimus dapibus saturata. et inde peodus anglos ad locum proprium reducita corporibus alimentis nullatenus idigebat. B. Sacerdos autem quodam solitaria vita desiderans agere ad. xiiij. stadia loco eius vicinam sibi cellam locauit. Quadam igit die dominus predictus sacerdos oculos aperuit et corporeis oculis eius dentes aspergit quicunque anglus ad predictum locum in quo sancta maria magdalena morabat descendentes eam in ethera subleuabantur. et post undum bore spaciis ad eundem locum cum omnis laudibus reducebantur. Volens autem predictus sacerdos bene mirabilis pugniosus vita et agnoscere creatorum suo precibus se comedendas ad predictum locum magis deuotioe buntur pugnabat. Cum autem ad unum lapidis lactum appropinqueret. ceperunt ei crura resoluti. et nore valido

De sancta maria magdalena

ipſi⁹ p̄cordia medullit⁹ abelare. Ēūqz retro
rediret abulādi vſu crura cū pedib⁹ sit pſtaſ
bāt. h̄z si vſo tramite ad p̄dictū locū accedere
conaret. tōn⁹ corporis eū lāguor ⁊ ebetudo mē
tis oſb⁹ modis phibebat. Intellerit igit⁹ vir
dei sine dubio celestee sacramētu ad qd̄ acceſſe
cedere n̄ poterat hūanū expūmētu nec deberz.
Inuocato igit⁹ saluatoris noie exclamauit.
Abiuro te p̄dē ut libō es v̄l alīq̄ rōnal⁊ cre
atura q̄ in illa spelūca habitas mibi r̄ndeas.
⁊ dicas v̄itatē. Ēūqz h̄tertō reperiſſz ma. ma
gdalena r̄ndit ei. d. Accede ppi⁹ ⁊ sc̄re poētis
v̄itatē dīm q̄ desiderauit aia tua. Ēūqz ille
tremēs vſqz ad mediū ſpacij terminū appro
pinq̄ſſet. aut ad eū. Ademisti ex euangelio de
maria magd. peccatrice. q̄ pedes ſaluatoris
dīni nr̄i ihu xp̄i lacris rigauit ⁊ capillis ſuis
territ ⁊ ſuoꝝ delictoz venia meruit. Eui ſacer
dos. Ademini. ⁊ pl⁹ qz. xx. annoꝝ euoluta ſe
curricula q̄ h̄eē faciū ſciā credi eccia ⁊ p̄fite
tur. Ego inq̄ ſu illa q̄ p. xxx. annoꝝ ſpaciu ſi
b⁹ bomib⁹ icognita pm̄aſi. ⁊ ſicut vidisti ſic
ſinglis dieb⁹ anglicis manib⁹ i ethera ſu ſb
leuata. celeſtiū a gminū dulcissimā nubilatō
nē ſeptenſis vici⁹ p ſinglos corpeis auribus
audire pmerui. q̄rigit a dīno mibi reuelatū ē
q̄ ex h̄ſecklo miḡura ſu. vñ maximinū adeas
⁊ h̄ ei dicas. proxio die tpe resurrectōis q̄ ad
matutinas ſurgere pſueuerat oratorū ſol⁹ in
grediat ⁊ me illic p̄ ageloz misteriū ſubuec
ta inuenier pſistere. Sacerdos aut ſoçē eius
velut voce angli audiuuit. neminem at vidit.
Hati igit⁹ maximinū adiit ⁊ ei oia p̄ ordineꝝ
narravit. Hac⁹ at maximin⁹ nimio gaudio
replet⁹ ſaluator dīno nr̄o ihu ipo grās egit.
illa die ac hora vt ſibi cōmiffu fuerat orato
riū ſol⁹ i gressu ſudit ſanctā mariā mag. in
choro adbuc ſtātēl medio ageloz q̄ ea addu
xerat. Erat at ſpacio duoy cubitoꝝ eleuata
a terra i medio ageloz ſtās. ⁊ extēſis manib⁹
deū laudās. Ēū at ſciū ſtimin⁹ ad eā tre
pidarer puerla dicit ad eū. Accede buſ pater
ppi⁹ neſugias filiā tuā. El p̄ propinq̄ntē at il
lo ſic i libris ipi⁹ ſtimini legit vult⁹ marie
ex p̄nua ⁊ diuurna viliōe angloꝝ irradia
bat vt facili⁹ ſol⁹ radios qz ipi⁹ ſaciē inueri qſ
poſſz. Inuocato igit⁹ ynuero clero ⁊ p̄dicto

sacerdote maria mag. corp⁹ ſanctē dīni cū
mlia iundaſōe lacrimaz ab epo ſuſcepit. dei
depſtrata aī altare ſciū ſlma ei⁹ aia ad dīm
miguit. ⁊ angli ei⁹ aia ſymnis ⁊ cāticis in
celū pduxerūt. i cui⁹ exitu ſat⁹ ſauuifimus
odor ibidē remālit ut p. vii. dies ab i gredēt;
b⁹ oratorū ſentiret. cui⁹ ſaciū corp⁹ maximi
n⁹ diuerſ aromatib⁹ p̄ditū bonofice ſepe
luit ⁊ p⁹ morē ſuā uirtu ea ſe ſepeliri p̄cepit
Et ſic p̄z q̄liē xp̄s eā dilerit vſqz i ſinē ⁊ nūc in
celo eternalit. Ēū bñ dič illō dīni h̄iere. xxxi
In caritate p. dile. te z̄. Et ecōtra i ea p̄pleū
est illō Cañ. iiij. Inueni q. dili. a. m. te. eum z̄.
Mā rōz alliḡt thema dicēs. dilect⁹ me⁹ mi. z̄
S. C. Miles qdā ſingulānis ad corp⁹ ma
riemag. pſueuerat ire. q̄ i phio occiſus ē. q̄ dū
in feretro a penib⁹ ploraret. marie magda.
p̄ijs q̄rel opponebāt cur deuotū ſuū moriſu
ne p̄felliōe ⁊ p̄nia dimiſiſz. Tūc ſubito q̄ de
funct⁹ fuerat cūcni ſtupenb⁹ ſurrexit. ⁊ ſacer
dote ad ſe vocari p̄cepit. Ēūqz deuote p̄felliō
fuſiſz ⁊ viaticū recepiſſz p̄tin⁹ i pace requeuit.
Quidā p̄ciā ſua i qdā cedula p̄ſcriptit et eaz
ſb palla altaris ſcē marie mag. posuit. rogāſ
ea vt ſibi i dulgeniā iperar et. q̄ postmodu ſe
duſa accipiens p̄ciā ſua dīpa cedula deleta
oīno iuenerit. Quidā cleric⁹ dīflātria noie
Stephan⁹ in tantā p̄ciō ſimanitate cecidit q̄
oīa flagicia exercēs. ea q̄ ſalutis erāt nō ſolu
nō facere h̄z nec audiē volebat. In beatam
magdalena iñ deuotōz magnā bñs ei⁹ v̄gi
hā ieuunabat ⁊ festū celebrabat. Dū igit⁹ tu
mulū viſitallz maria mag. nec ex toto dormi
enti neqz eftoto vigiliā ſaqqz mulier formoſa
luuaqz pſidio ſuſteata appuit eiqz dixit. cur
q̄ſo Stepbane idigna ſciā meritis meis repen
dis. cur labiorz meoz in ſtāna nulla p̄pūctio
ne moueris. Erq̄ ei deuotōz i me cepiſtū brē.
p̄ te dīm iſtāt orau. Surge igit⁹ ⁊ penitere
neqz ei ego te deſerā donec fueris dīno recōci
liat⁹. Ille igit⁹ mortatā grāz i ſe ſudi ſenſit q̄
ſecklo abrenūciās religiōz itrauit ⁊ perfectiſſi
me v̄te fuit. In cui⁹ moře vila ē magdalea
uia ſeretꝝ cū anglis aſtūſſe ⁊ aia ſi⁹ qua
ſi colubā cādida cū laudib⁹ in celū ſuſtuliffe.

De eadem Sermo. XLII.

Sermo. XLIII.

Vesui quem dili-

Quia aia mea Ca. iiij. Mlitate carissimi. mi. dic aug. i. li. confessio Bne fecisti nos ad te et inquietum est cor no. do. req. i. te. Certe Bscies maria mag. i o toto corde qsiuit suu dilectu. s. xpz. qre dic eccia. Est notadu q ma ria qsiuit suu dilectu scz xpz tripli. s. sapie. do lente et pseuerat. Prio qsiuit eu sapie. s. vt si bi pcia dimitter. Beq. an in b. Scdo dolent p passio. qd oindit p multiplicem inquisitione. Beq. in ser. resurrectionis. Terto pseuerat. qd usq ad finem vite sue pseueravit in ei amore. Beq. an in simone

De sancto Jacobo maiore.

Sermo. XLIII.

Sign es tu et ma-

Magnu nomine tuu i fortitudine huius. Mlitate carissimi. dic ei Brls. vi. eth. qois cognitio sit p sicutudinem. Hic e i q scis Ja. qfuit magn et fortis i opib suis bni dr de eo. Adagn es tu zc. Est notadu q s. Jac. fuit magn i qmwo. sm qduplicem ei denominato. Elocat. n. boanerges. i. fili tonitru. Scdo iacob zebedei. Terto iaco. frat iohis Quarto iacob maior. **T**hico pmo q fuit magn ppet denoianti. sive ipsoit. illi nois boanerges qd fuit libi ipsoitu a christo vthet. Adat. iiij. vbi dr. q ihs ascendas i mōte vocauit ad se qd volunt et venerauit ad eum. posuit eis noia. Jacobu frz ioh. noia uit bo anerges qd e fili tonitru. qd bni cōpent bi. Ja. rōe sonore pdicaris. Ha sic tonitru. terr et remoto audis. ita san. ja. i pdicatione sua trebat malos. ercitabat pigros. et ilogiq pdicabat et audiebat. Cu. n. dñs i ascensiōe ap paruit dis. vt bēt. Adar. xl. d. eis. Eutes i mu. vniuersi zc. qd oes fecerūt. Ch legit. d. o. Ja. qd p ascensiōe dñi dū p iudea et samaria pdicabat. tādē iuit i hispaniam vt ibidē vbi dei se misaret. s. dñi se nul bipficere vider. et solūmō ibidē. x. disciplos acqsiuiss. duos ex ill cā p dicād ibidē reliqt et alios. vii. secū assumentes itez i iudea rediit. Cu ergo i iudea vbi dñi p dicar. mag qdā noie hermog. cu phariseis disciplos suu noie pbiletu ad ja. misit vt eu corā iudeis picer. ita vt pdicari sua falsa vide-

ret. s. cu apla corā ob rōnabilitē piceret et mīta mirabilia corā eo facer. rediit pbiletu ad hermog. appbās doctrinā sci ja. et mirabili recitās ac ei dīs. se velle fieri ptestas vti ppe sūr su dīs. efficeret suadēs. tūc hermog. irat arte sua magica ita eu imobilefē vt senul latē mouere poss. d. videbim si ja. dñs tuus te soluat. qd cu pbile. p puey ia. nūciass. misit ad eu iacob sudarui suu. d. accipiat sudarui et dicat. Dñs erigit eli. et ipē soluit cōstatū qz ut sudario tacē. solut a vincul hermogenis magicis artib ilultauit et adja. ppa uit. Irat hermog. aduocauit dīmōes pcpīens eis vt ipi iacobu cu pbileto vincū ad se duceret. ne discipli e dīcetero auderet sibi tlr insultare. venientes at dīmōes ad ja. i aere plu lare cepert. d. jacobe aplē di misere nobis. qz anqz tps nostry veit iā ardē. Quib Ja. ait vt qd vellit ad me. qdixit. hermoge. misit nos ad te vt te et pbiletu ad eu ducerē. s. mor vt ad te venim agel dñi nos caibēis igneis ligauit et plimū cruciauit. qb ja. eroluat vos agel dñi et ad ipz redite et eu ad me ducite vīctū s̄hillest. qd cu abisset appbēdetes hermoge. man e a tergo ligauert. et ipz vincū ad ja. duxerūt. d. milisti nos vbi unceli sum et gne cruciati. et dixerat ad ja. da nob in eu ptaiez vt possim tuas iurias et nrā icēdia vidicare. qd b ait ja. ecce pbilet an vos ēcur eu n̄ teneris. Qui illi. nos n̄ possum nec formicā qd in tuo cubiclo emāu tāgere. **V** Dixitqz jaco. ad pbile. vt bōa p mal sm qd p docuit reddā hermog. re ligauit. tu eu solue. solut hermogenet. dīful. Ja. at ei dixit. vad lib qdūqz volueris. n̄ ei discipline nr̄ vt iūt aliqz puerat. dīxitqz hermog. ego nouiras demonus nūsimbi aliqd dōderis qd meū habeā occidēme. eu ja. baculū suu dedit. Ille prexit et oes libros magice artis ad aplim cremādos adduxit. Ja. at ne forte odor incēdi vexaret i cautos. eos i mari pici iussit. piecni ligit libris ad aplz rediit. et plātas e tenēs dixit. aia. z. liberator accipe penitētē quē iudeētē dīrabētē acten sustinuisti. Cepit at i dītiore pfectē ee intātū qdō vites pēi fierēt. Clidētes at iudeis hermogenē puerū. zelo pmo iacobū adierūt et cur ibz crucifixū pdicari increpauerūt

¶ De sancto iacobo maiore

Ille vero cum eis per scripturas aduertit et passionem Christi evidenter predicauit; et quod bassus plimi credidit. Et sic prius quam fuit magnus predicadorum cum ita fortis fuit et quod docuit fecit. Unde bene vicit deo materbe. v. Qui fecerit et do hunc mag. Et Beque certe peccati. ¶ Secundo dico quod fuit magnus dominus interpres istius nostris quod vocat Iacobus zebedeus filius zebedei. Interpretatus ei zebedeus donans vel donarum. Sic scutus Iacobus filius donatus vel donatus. quod seipsum dominum donavit per mortis martirium. Unde cum dominus interrogauit eos ut bethphat. xx. d. Idoteatis bibere ea que egobi. sicut id est potestis sustinere morire et passioz ppter me. responderunt ei. d. possumus. Tunc autem illi. Calice quod meum bibetis. i. passioz sustinebitis. Certe habet scutus Iacobus. Unde legitur quod postquam hermogenem magum peruerit et ibi crucifixum predicauit ppter quod misericordia crediderunt. Abiathar vero ponens animi illius seditionem in populo excitauit. et missis fune in collo apli ipsum ad berodem agrippam adduci fecit. Qui cum iussu eius ad decollandum duceret quodam palante in via iacebat ad eum clamauit ut sanaret illi pferret. Cui autem Iacobus. In nomine ihesu christi cuius nomine ducor ad decollandum exurges unus et benedic creatore tuum. et statim exurrexit et dixit benit. Scriba autem quod in collum eius funere miserat et trabebar nomine Iosias benidens piecit se ad pedes apostoli petri venientem et se christianum fieri postulauit. quod videlicet abiathar ponens fecit eum teneri et dixit sibi. Nisi nomem christi malediceris tu cum Iacobus decolleris. Cui Iosias. Non aledic tu et maledic dies tui. nomine autem domini mei ihesu christi sit benidicimus in secula. Tunc abiathar os eius pugnans cediuissit. et missa legato de eo ad berodem iperauit ut cum Iacobus decollaret. Tunc autem ab eo decollari deberet Iacobus a spiculatori legem a quo perierat et ibide Iosias puerum baptizauit. et statim capititis obitum caro pterquam martirium consumata est. Recollat enim autem scutus Iacobus. v. k. a. apostolis in anniversario domini. et viii. k. a. augusti apostellarum translatus est. Ideo statuit ecclesia ut festum eius viii. k. a. augusti dicitur celebrari. Et sic postquam scutus Iacobus fuit magnus dominus interpres illius nostris zebedeus filius donatus l' donati cum seipso dominum donavit per mortis passioz. Unde per dicere illud post. Id est ppter te mortuo die. In cuius figura dicitur. xii. Unde Herodes rex manus ut affligeret quod subdita ecclesia occidit atque Iacobus iohannes gladio. ¶ Tertio dico quod fuit magnus dominus interpres istius nostris quod vocat fratrem iohannes. Iohannes autem interpretatus in quod est gratia dei. Et bene scutus Iacobus est frater gratiae. Nam deus fecit sibi magna grazem quod sibi et aliis apostolis permisit. ut bethphat. xiiij. Qui credit in me opera quod ego feci. quod est signum magne gratiae et potestis. Ideo apostoli. iiij. co. ix. dixit. Id est deus omnis gratia a bethphate dare facere in nobis ut in oibz super opem sufficietiam bethphatis abundans in operatione bonorum. Certe bethphate sufficietiam habuit scutus Iacobus. bethphate ei multiplicata graz operativa. Id est graz relata ad pacem. quia recessit a christo cum ceteris apostolis. ut bethphat. xx. quod cum sero esset die illa una sabbato. s. i. die pasche. et foret essent clause. ubi erant discipuli congregati ppter meum iudeorum. veit ihesus et stetit in medio eorum. et in sufflauit et dirite eis. Accipite s. l. quod remi. pecuniam remit eis. Certe habet sanctus Iacobus perfecte. quoniam tam in vita. et in morte sua. Unde legitur quod quando bethphate cum enorme pectus plimum comisus est et episcopatus fitetur timuissit absoluere. hoc est illi cum cedula in quod pectus illius scripturn fuerat sed scutus Iacobus misit. Quoniam ergo in festo eiusdem cedulam super altare posuisset. et scutum Iacobus. ut illud pectum deleret suis meritis exorassit. cedulam postea aperte et pectus penitus delerunt iuuenit. donec et scutum Iacobus gratias egit. et facie oibz publicauit. Unde dicitur. Tunc quod deducit apostoli graz super alias ut eas a pectus solueret. Secundum habuit graz liberandi a malo. Unde lucas. ix. Et vocatis ihesu. xiiij. dis. deducit illud virtutem et pietatem super omnia demonia. quod super omnia mala. ¶ Qualiter autem habuit graz omnibus. legitur enim ut calixtus papa refert quod quodammodo bethphate circa annos dominii. mc. ad sanctum Iacobus venientes bethphate solu postulasse dicitur ne deinceps ab aliquo bethphate postulabatur caput. Rediit igit p. siciliam in maria sarracenus caput. et plurimes ab eis per nudinas rediit. sed non a calbenis quibus ligatus fuerat soluebat. Unde attiaca. xiiij. vicibus perduit suos et duplicitibus calbenis astricte esset. et ille sanctum Iacobum invocaret. scutus Iacobus appuit ei. d. quoniam in ecclesia mea consistet p. positus a salute aeternitatem corporis tam penitus. id est picula icidisti. sed quod de misericordia miseri me ut te redimam. Statimque ruptis calbenis per terras et castella sarracenorum venientes et quandam prem castrene in testimonium habuit miraculiferens ad terram suam cuius videlicet et stupentibus est reverentibus.

Sermo. XLIII.

et dñi enī aliq̄s cap̄ voluit visa cathe na p̄tin⁹
terrū fugit. s̄z et cū leones et alie fere in enī per
deserta gradientez velle insurge. mox visa
cathe na territi fugerūt. Unū impluit illō
j. Iude. iiiij. Unusq; sic accepit grām i alter
vīru illā ammis trātes sic bo. dis. mul. grē dei
Ternio habuit grām p̄suādī a morte. Iurta
illud. Psal. xl. Sup̄ egros man⁹ imponēt et
bū ha. Hāc grām babūt lanc⁹ Jaco. Ha
nō tantū infirmū hoīez vez etiā suspēluz ad
patibulū p̄seruauit a morte. Unū legi⁹ q̄ qui
dā theuiunī cū filio suo circa annū dñi m.
xx. ad sanctū Ja. p̄ges. et i vībetolosa gratia
hospi tādi diuertens. ab hospite inebriat et ab
eo cyph⁹ argente⁹ abscondit in malba. Mane
igūt exēutes q̄si latrones inseqns reuocauit et
q̄ cyphū argēteū furari sūt eisdē obiecit. Qui
cū dicerēt q̄ eos puniri faceret si ap̄d eos cy
ph⁹ inueniri pos̄t apta malba. cū inuenit fu
isset cyph⁹. p̄m⁹ ad iudicū rōpūt. Data er
go līnia. oīa q̄ habebāt hospitū dant. et vīr⁹ eo;
rū ad suspēdu iudicat. s̄z cū pat̄ p̄filio et fili⁹
p̄ pat̄ emor velle. tādē filiū suspēderūt. et pa
ter ad sanctū Ja. merēs p̄gredit. Igūt p̄. xx
vi. dies rediēs et ad corp⁹ filiū diuertēs et lamē
tabiliē flēs. ecce suspēlus ip̄m p̄solari cepit di
cēs. Dilecte pāt̄ ne fleueris q̄ nūq; mibi ita
būt̄ sūt ut nūc. q̄mā sanctus Ja. bucusq; me
sustēt̄ et celesti dulcedine refocillat. Qđ pa
ter audiēs ad vībē cucurrūt et veniētes p̄pli fi
liū p̄grim in columē deposuerūt d̄ panbulo
et hospitē suspēderūt. Unū būt̄ d̄ de eo illōps.
liberauit pauperē a porēte et pauperē cui nō
erat adiutor. **J**ē aliud. Liginta viri de
lotboringia circa ānos dñi. m. lxx. ad sanctū
Ja. p̄perantes. oēs vno excepto fidē sibi mu
tui būt̄ p̄misērūt. Unū at illoz infirmatus
xv. dieb⁹ a sociis expectat. s̄z tādē a cūcis re
linq̄t. et solo q̄ fidē nō p̄misit ad pedē mōtis
sc̄i michaelis custodit. s̄z ad uesperas cēte die
mortē. Ciu⁹ at p̄p̄t solitudinē loci et p̄ntiaz
defuncti et uminētis noctis caliginē et gentis
barbare ferocitatē valdetimuit. Statiz sc̄tūs
Jacob⁹ i specie ejus sibi a p̄parēs et eu p̄solās
ait. Tade mihi būc mortuū et ualcēte post
me equū. sic q̄ illa nocte ān̄ sol̄ ortū dietas. xv
pagētes ad montē gaudij q̄ est dimidia leu;

ca circa sanctū Ja. puenerūt. ibiq; sanct⁹ ia
cob⁹ vīruq; depositūt. p̄cipiēs vt canonicos
sc̄i iacobi ad sepelēdī p̄grinū mortuū p̄uo
caret. et suis sociis uitimaret q̄ p̄p̄t fraciā fidē
eoz p̄grinationi valeret. q̄ iussa cōpleuit et
stupēb⁹ sociis d̄ei⁹ itinere ea q̄ sc̄iūs Ja. p̄
cepit uitimauit. Et sic p̄z q̄lit sūt magn⁹. Hā
magnā grāz a dōbūt. Unū p̄petit sibi illō
Josue. viij. Hāgnificauit dñs iosue corā omī
israel. Josue iterptāt saluatō. et būt̄ signifcat s
Ja. q̄ sic miraculoſe saluat̄. q̄rē merito dī
frat̄ Jobis. i. grē. **A** Quatio dico q̄fuit
magn⁹ p̄m nomē eī. Hā vocat iacob⁹ ma
ior ex eo q̄ p̄ vocat̄ est ad aplat⁹ grāz q̄z al
ter iaco. rex eo q̄ p̄m⁹ int̄ cetos aplōs pass⁹
est. et sic p̄. n⁹ vocat̄ ad etīna glīaz. Hō dī. mat.
xx. q̄ mat̄ sua accessit ad ih̄z. dī. Dic ut sedeat
bi duo filii mei vīn⁹ ad d̄errā et vīn⁹ ad sinistrā
in regno tuo. qđ factū ē. Hā x̄ps dīxit jo. xvij.
Uolo pat̄ vt vībē. sī. z̄. ad quē locū x̄ps sub
limat̄ ē. Hō būt̄ p̄petit sibi illō. j. mach. x. Hā
gnificauit rex alerāder ionathā. et sc̄p̄t̄ cū in
ter p̄mos aicos reḡ. Idēr regē intelligit x̄ps. p̄
ionathā intelligit ictūs Ja. Hā ionathas i
terptāt donū colubē. sic ictūs Ja. būt̄ donū
colubē. i. grāz sp̄ūlsc̄t̄ p̄ quā meruu q̄ cum p̄
mis amicis. i. aplis xp̄i honoraret i etīna glīa.
Unū ip̄ē dēnūero illoz de qb⁹ Boz. viij. dī.
Quos de⁹ p̄destinauit bos et vo. et q̄s voca
uit hos et iustifi. q̄s at iustificauit il. et magn.
et sic p̄z q̄lit būt̄ d̄ Ja. maior. Unū Ecc. xlvi. sūt
it magn⁹ sīm nomē sūt. et q̄liē in celo sit sublu
mat̄ req̄. cathe. pe. z̄. **Q**uadā vice tres mi
lites ad san. Ja. prererūt. q̄z vīn⁹. et qđā mult
erula amore sci Ja. rogar̄ sacculū ip̄i⁹ sup̄
equū suū portabat. deinde q̄ndā infirmum et
via deficiēt iueniēs mia mor̄ ip̄z sup̄ equū
ip̄osuit cū baculo suo. Qui cū veniss galici
am fact̄ ē infirm⁹. Cūq; a sociis d̄ salute aīe
rogaret ille trib⁹ dieb⁹ mut̄ extitit. s̄z q̄rt̄ die
sociis ei⁹ mortē expectāt̄. q̄mā suspēnas ait.
Grās ago deo et sancto Ja. quia ei⁹ meritis
sum liberat̄. Cū ei⁹ qđ monebat̄ facere vel
lem demones ad me venerūt me tam grauit
ter cōstringentes vīnibū qđ ad salutē aīme
p̄pet aliquaten⁹ loqui possem. Vos bene
audiebam. sed nūbū respondere poteram.

Celio vincula petri

Hunc autem sanctus iacobus intravit hic mibi in auxilium et ferens in sinistra manu sacculum mulieris et dextera baculum pauporis infirmi quod in via adiuuabam. Sacculum quod mulieris pscuto habebat et baculum pauporis pro laticea. Et demones quos iratus aggrediebant eleuato baculo terruit et eos in fuga querit.

Celio vincula petri Sermo. XLIII.

Primis dñs angelum suum et eripuit me de manu herodis Eccl. xii. Mortuorum etiam cunctis cum ad misericordiam propinat desolatos plurimi. Hinc enim quod patet mihi et de teotu' solatiois videt sanctu' peregrini miserabilitate desolatum ppter eum in vinculis herodis misit angelum suum ut liberaret eum. Quod dicitur Eccl. xii. Est nondum quod hodiernum festum quod ad vincula scilicet petri dicitur quod duplice de causa institutum est. Id est in memoria liberatoris scilicet petri qui a vinculo herodis ab anglo domino liberatus est. Birut enim Christus discipulus suis quod ppter eum deberet pati. ut habeat Ioh. xv. ubi dicit. memetote simonis quem ego dixi vobis. Hoc est seruus maior domino suo si impescuti sunt et vos plebs. et id sicut Christus presecutus est. sic et amici. Unde legitur Eccl. xii. quod in diebus illis cum herodes et gruppa eius hierosolimis misit manus ut affligeret quodammodo de ecclesia. occidit autem Jacobum fratrem Iohannis gladio anno dies azimorum. et festum pasce. Vides autem quod placeret indei apparetur et petrus. Quem cum apprehendisset misit in carcere. volens per pasca producere eum propterea. Et petrus quod seruabat in carcere. Dicit autem siebat ab ecclesia sine intermissione ad deum per eo. Cum autem producitur eum ells berodes in ipso nocte erat petrus dormiens in duos milites vincit' duabus catenis. et custodes anno hostium custodiabant carcere. Et ecce angelus domini astitit et lumen refulsi in habitaculo carceris. Hucusque latere petri excitauit eum dices. Surge velociter. et ceciderunt catene de manib' eius. Birut autem angelus ad eum. Pretingere et calcia te calligastu'. Et fecit sic. Et dixit illi. Circumda tibi vestimentum tuum et sequere me. Et eries sequeretur eum. et nesciebat quod ipse est quod siebat per angelum. Estimabat enim se visum videre. Transentes autem primam

et secundam custodiā venerunt ad portam ferreas; quod duces ad ciuitatem. quod ultra apta erat. Et exentes processerunt vicum unum. et continuo discellit angelus ab eo. Et petrus ad se reuersus ait. Hunc scio quem qd misit dominus angelum suum et eripuit me de manu herodis. et de omni expectatione plebis iudeorum. Et venit ad domum marie matris iohannis. ubi erat multa congregata et orantes. Multo ante eodem ad hostium processit ancilla ad videndum. Et ut cognovit vocem petri per gaudium non aperuit ianuam sed ut occurres nunciauit petrum stare anno iam. At illi dixerunt ad eam. In sanis. Illa atque firmabat sic se brevi. Illi autem dixerunt. Angelus eius est. Ideo autem perseverauit pulsans. Cum autem aperuissent hostium videtur eum et obstatu' erunt. annues autem eis manu ut taceret. narravit quod dominus eduxisset eum de carcere. Et egreditus abiit in aliud locum. Facta autem die erat magistratio inter milites quod nam de petro faciunt ells. Herodes autem cum requisisset eum et non inueniens. facta inquisitio de custodibus iussit eos duci ut per fuga petri eos puniret. Illoc in facere ipsedius est ne solutio petri a deo facta alicui noceret. Hanc autem descendit in cesaream et ibi plumperit a veritate expirauit. Iohannes in memoria eius mire liberatoris principis apostolorum vincula ecclias fecit scilicet petri ad vincula solenitas. Unde et episcopatus in missa in quodlibet liberatio ostendit et simbolum hodiernum vocat festum petri a vinculis. Unde petrus bene per dicere illud Eccl. vi. Et reges inquit et lingua iusta liberasti me. Se cundo dico quod festum sancti petri ad vincula iustitutum est in memoria liberatoris alexandri patris. quod sextus a beato petro rex ecclias romanam. Unde legitur quod alexander papa sextus per sanctum petrum et hermes prefectus viribus rome quod per alexandrum ad fidem puerus est. a quirino tribuno in custodia in diversis locis tenetem xpi. Unde exigit autem quirinus tribunus ad hermenem prefectum. Ad sorte virum prudentem honorem prefecture dimittit. tere et vitam aliam somniare. Qui hermes dixit. Et ego ante hos annos hec omnia deridebam et hanc vitam solam esse putabam. Nescio quod prius. Facerem ergo me probare quod aliam vitam esse noueris et ego credam. Qui hermes dixit. Sanctus enim Alexander quem tu tenes in vinculis. ipse hoc melius te docebit.

Sermo. XLIII.

Ecce quirin⁹ maledicēs alexādro ait. Ego tibi dixi ut me pbare faceres et tu mittis me ad alexandrū. quē p̄ suis scelerib⁹ teneo vincularū. Exxiāmē sup te et sup alexandrū cui studiā duplicabo. et supm̄ tecū vel te cuzillo inuenire potero. vere fidē tuis et ei⁹ sermonib⁹ bus adhibebo. Ecce bermes Balerā. intima uit. Orāte autem alexādro angel⁹ ad eū venit et ipm̄ ad bermē in carcere durit. Inuenies igitur quirin⁹ eos insimul plurimū admirat⁹ est. Et cū bermes quirino narraret quō ale- xander filiū suū mortuū suscitasset. Dixit q̄z- rinus alexandrō. Habeo filiā gutturosa; no- mine balbinā. pmitto me tuā fidē recipere si ea sanaueris. Cui Alexander. Glade cito quia q̄ me buc addurit cito me illuc reduc. Idē gen⁹ igitur quirin⁹ filiā suā ad carcere alexan- dri durit et ibidē ipm̄ inuenies ad pedes eius se pstrauit. Ecce filia ei⁹ cepit vincula alexā- dri deuote osculari ut reciperet sanitatem. Cui alexāder. Moli filia meas cathenas osculari s̄bolas sancti petri diligenter ingratis. q̄s de- uote osculās sanitatem recipies. Quirin⁹ igitur in carcere vbi petr⁹ detent⁹ fuerat diligenter boias inq̄ri fecit. et cū inuenisset. filie sue ad osculandas dedit. Illa mor⁹ ut osculata ē vinci- cula sanata est. Ecce quirin⁹ petr⁹ veniā ale- xandrū de carcere extraxit et ipse cū filia et ali- is q̄z plūb⁹ baptismū suscepit. Ecce san. alex. B̄ festū in kal. augusti celebrandū instituit. et in honorē sancti petri apli eccliaz fabricauit. vbi vincula repoluit et ad vincula nomiavit

B̄ certio dico q̄ festū sancti petri ad vincula institutū est in memorā destruc- tōnis solēnsa dōis romanōz. quā solēnitatem habuerūt ppter honorē victorie quā octauian⁹ habuit pma die augusti. Qualiter autē dicit Beda. q̄ octauian⁹ imperiū diuiserūt. vt octauianus in occidēre ytaliam galliam et byspaniam habuit. Antboni⁹ vō in oriente asyā pontū et affricaz possideret. Antboni⁹ aut̄ fuit lasciu⁹ et lubri- cus. et cū sororē octauiani in uxore haberet ipsam repudiauit et cleopatrā reginā egypti in uxore recepit. ob h̄ indignat⁹ octauian⁹ ar- mata manu in asyā p̄ antboni⁹ pcessit et ipz.

in oīb⁹ supauit. Ecce antboni⁹ et cleopatra fugierūt. ac seipsoſ p̄ nimio dolore occiderūt. Octauian⁹ igit̄ regnū egypti destruxit et ro- manā p̄uinciā fecit. Inde alexādrīa prexit. et ea oīb⁹ diuinis spoliās romā ipas trāsue- rit. Unū intantū rēpublicā aurū ut p̄ vno des- nario daret qd̄ p̄us p̄ q̄tuor vēdebat. Et q̄ intantū rēpublicā aurū iō august⁹ p̄mo ou- um est vocat⁹. Unū et ab eo augusti dicti sūt. q̄ libi⁹ impio successerūt. sicut a iulio cesare auūculo ei⁹ cesares appellant. Unū et būcmē sem augustū q̄ p̄us septuagis dicebat. q̄ a mar- cio sext⁹ erat apls suo noīe intitulauit vocās eu augustū. In memorā itaqz et honorē vi- ctorie illi⁹ quam octauian⁹ babuit p̄ma die augusti. oēs romani hac die solēnizabant vī qz ad ips⁹ theodosij impatoris q̄ cepti anno dñi. ccccxxvi. Beodosia filia autē pdici the- odosij impatoris uxor valētini bierosolimā prexit ex voto. Ebi qdā iude⁹ p̄ magno mu- nere duas catbenas ei obtulit qb⁹ peir⁹ apo- stol⁹ sub berode vinc⁹ fuit. Cū igit̄ i romam redisset in kal. augusti et in honorē ipatoris gētulii romanos videret solēnizare. dolēs q̄ dānato hoī tant⁹ honor exhiberet. Cogitans qz q̄ nō defacili eos a tali p̄uetudine posset auertere cogitādo tractauit ut obsequātia sic quidēstaret. s̄ in honore sancti petri sic fieret et illi⁹ dīe vniuersus apls ad vincula noiaret. Habita igit̄ collatōne cū sancto pelagio pa- pa aplm̄ blādis exhortatiōb⁹ induxerunt ut obliuioni traderet memoria p̄ncipis pagaz et celebris fieret memoria p̄ncipis aploz. Qd̄ cū cūctis placuissillaz catbenas quas a bierlm̄ attulerat. prulit et iplo ostēdit. Idapa vō etiā illā catbenā q̄ sub nerone idē apls vinc⁹ fuerat illis duab⁹ sociauit. Hac ergo illis duab⁹ sociata ita miraculose vna catbe- na facta est ac si sp̄ vna et eadē fuiss. Unū pa- pa et regina p̄in⁹ statuerūt ut qd̄ indiscreta religio hoīum dānato gentili faciebat muta- ta in meli⁹ faceret petro p̄ncipi aploz obser- uari. Idapa igit̄ cum regina vincula i ecclē- sia Idēri ad vincula posuit. et ipsam munē- ribus multis dītauit. et p̄uilegijs magnis dotauit. et predictam diem usqz in euum ce- lebrem fore instituit. Hec Beda dicit.

Ad vincula petri

Quante autem virtutis hec cathena fuerit nota est anno enim dominicccc. Ixiiij. diabolus quendam comitem octonis imperatoris ante oculum oculos tam crudeliter arripuit ut seipsum dentibus lacraret. Tunc comes qui fuit pppinque impatoris ad Iohannem papam ducit ut cathena sancti petri ei collum circundaret. Sed dum quedam alia cathena collo sureratis fuisset imposita nibil ex hac evenit salutis numerus cum nibil ibi latebat virtus. tandem vera cathena sancti petri collo sureratis imponitur. quod diabolus ferre non potuit sed mortuorum omnibus exclamans abscessit.

Et Quartus dico quod festum sancti petri institutum est propter absolutonem imperrandam spiritualium vinculorum. Hinc enim sanctum Petrum miraculose absoluunt a vinculis. et potestates ligandi et soluendi sibi dedit. Nos autem vinculum peccatorum obligati tenemur et absolui indigemus. ideo ipsum in hac solennitate honoramus ut sicut ipse a vinculum absolui meruit et a deo potestate ligandi et soluendi accepit. sic et ipsa nostra vinculis peccatorum absoluat Iesus ecclesia instituit in hodierno officio eplam in quanto tatur liberatio sancti Petri a vinculo. Etenim gelu in quo nota potestas absoluendi nos a peccatis quam sibi deus dedit. ut habeat Maria thes. xvij. quod in illo tempore venit Iesus in partes celare regnum. et interrogavit discipulos suos dicentes. Quem dicitis homines esse filium hominis. Et illi dixerunt. Alij Iohannem baptistam. alij autem belynam. alijs vero bieremiam aut unum ex prophetis. Hic illis Iesus. Vos autem quae me esse dicitis. Belpredit symon petrum. Tu es christus filius dei viui. Belpredit Iesus dicit ei. Beatus es symon bariona quia caro et sanguis non regulauit tibi sed pater meus qui est in celis. Et ego dico tibi. quia tu es petrus et super hoc petram edificabo ecclesiam meam. Et porro inferi non praualebut aduersus eam. Et tibi dabo claves reg. cc. et quocunqz ligaueris tecum. et quocunqz solueris tecum. Ideo hoc absolutionem ab ipso nobis faciendo bodierna oratione postulat qui dicit. Beatus qui beatum Petrum apostolum a vinculis absolutum illesum abire fecisti quesumus absoluere vincula peccatorum nostrorum. et omnia mala a nobis propiciatus ercede. **E**nde igitur potestas absoluendi notatur in quodam miraculo quod legitur in libro mis-

terialorum beate virginis. quod apud coloniam urbem monasterio sancti petri erat quodam monachus leuis lascivus et lubricus. hic dum subita morte esset presentis. demones ipsum accusabant et quilibet peccatorum genera contra ipsum clamabant. Unus dixit. Ego sum cupiditas tua qua frequenter contra dei precepta tam frequenter cocepisti. Alius genitrix peccatorum clamabat. Ego sum vanagloria qua te apud homines lactanter exaltasti. Alius dicit. Ego sum mendacium quo mentiendo peccasti tecum. Similiter contra bona opera quod fecerat ipsum excusabat dicentia. Ego sum obediencia quam senioribus spiritualibus exhibuisti. Ego sum psalmorum cantus quem frequenter deo cecinisti tecum. Sanctus Petrus autem cuius erat monachus et monasterium per eo depescatur dominum adiit. Qui respondit dominus. Nunquam non prophetata me inspiravit dixit. Domine quod sibi habitabit in tabernaculo tuus. aut quod requiescat. Qui ingreditur sine macula tecum. Quod hic potest salutem esse cum non sine macula sit ingressus nec iustitia sit opatus. Rogen tegit per eo sancto petro cum Mariam virginem. hanc sibi dominus inspiravit ut ad corporeum rediret et ibi priorem ageret. Tunc confestum petrus clavem quam in manu tenebat diabolum terruit et in fugam conuertit. Alium vero eum in manu cuiusdam monachus qui in predicto monasterio monachus fuerat tradidit. et ut ad corporeum ipsam reduceret precepit. Qui ab eo per mercedem reductionis posset ut singulis diebus per eo psalmum Mariam reverere me deus diceret. et sepulcrum eius per escobis mundarer. Ipseque de morte rediens qui sibi contigerant omnibus enarravit. Et sic patet eius potestas absoluendi. **F** **E**nde dicit Hieronymus. Si apostoli et martyres adhuc corpora positi possunt orare per ceteris quoniam de se adhuc deberent esse solliciti. quanto magis pro triumphos coronas et victorias. Unus homo Stephonus sexcentis milibus armatorum a deo veniam impetravit. Et Stephanus veniam depescabat pro se lapidantis et postquam cum christo esse ceperunt minus valebunt. q.d. non. Paulus apostolus cc. lxxvi. sibi dicit in nauim auras codonatas. et postquam cepit esse cum christo tunc ora clausuram est tecum. Ideo merito debemus hodie festum liberationis sancti Petri honoremare ut nobis a deo impetraret absolutonem peccatorum nostrorum. **E**nde dicit Bernardus.

Sermo.XLV.

In festiuitatibꝫ sanctoz gaudere debemus qꝫ patronos p̄misimꝫ et babemꝫ vt sic possimus dicere cū sancto petro Hūc scio vere qꝫ misit dñs angelū suū.i. sanctū petz ſc. Est notandū qꝫ ad sensum spūalem verba sancti petri bñi possunt esse verba homis i peccato detenti a dyabolo qꝫ p̄ herodē intelligit qꝫ hominē p̄ peccatū incarcerat. qđ deplorat psalmista cum dicit. Idosuerūt me in lacu inferiori in tenebro. et in vmbra mortis. Et ligat eū cathenis que sunt delectatio carnis et prava p̄suētudo que hominē stringut et detinet in peccatis. Iuxta illud IdronerB.xxiij. Aldo lescens iuxta viā suā etiā cū senuerit nō recebet ab ea. Unde de his cathenis dicit Aug⁹ viii. confessionū. Ligat⁹ erā non ferro alieno sed mea ferrea volutate. velle meū tenebat in imic⁹ et inde mibi cathenā fecit et p̄strinxerat me. Exemplū babem⁹. Beq̄re in sermone d̄ sancto Jacobo p̄cedēt. Ecce quomodo dia bolus impediuit hoīem ſc. Sed p̄ angelum intelligit sanct⁹ Idet⁹ cui comisit dominus hominē a peccato liberare dū homo penitet de peccato suo. ideo bene dicit ad eū. Surge velociter ſc. Unde verificat de eo illud Isa. lxi. Dñs misit me vt p̄dicarē captiuis indulgentiā. et clausis aptionē. et his qui i tenebris sunt reuelationē ut ponere cōsolationē lugētibus et darē eis coronā p̄ cinere. gaudiū p̄ lucu. Unde homo bene dicit Hūc scio vere qꝫ misit dñs angelū suū ſc.

De sancto Laurentio
Sermo.XLV

Victoriā et hono/

Vrem acquirit qꝫ dat munera. Idem uerB.xxiij. Rotate charissimi dīc ari stotcles.iiiij. etbi. qꝫ laus et grātia xactio debet danti et recipiēti. Hinc est enī qꝫ sanct⁹ Laurent⁹ qui magnū thesaurū ecclesie ppter deū dedit pauperibꝫ. merito debet sibi laus ſc. qꝫ redicit. Victoria et hoī. ſc. In qbus quidē vībis tria notan̄ ppter que tripliciter cōmentatur. Idromo vt viscerolus et misericors i dono. in quo notaē eius largitas cū dicitur. qui dat munera. Secūdo vt virtuosus et fortis in p̄lio. in quo notaē ei⁹ strenuitas cū qd

ditur. victoriā acq. Tertio vt gloriōſ⁹ et magna in p̄mo. cū cōcludit. et bonorem ſc.

G Dico p̄mo qꝫ sanct⁹ Laurent⁹ cō mendat vt misericors i dono. in qnotat eius largitas cū dicit. qui dāt munera. Circa qđ notandū qꝫ tripliciter dedit thesaurū Idamo abundāter. Idā dicit apostol⁹.ij. Corinth. ix. Qui parce seminat pte et metet. ideo abūda ter. Unde dicit in ei⁹ legēda qꝫ cū sanct⁹ s̄ixt⁹ papa ad decollandū ducere et accurrens sanctus Laurent⁹ et post eū exclamauit dices. Moli me derelinquere pater sancte. quia the saurostios iā expēdi quos tradidisti mihi. Ideo legit in ep̄la dispersit. i. diuersis locis omnes sparsit et dedit paupibꝫ. Idō vt mul ti diuites hui⁹ mūdi qui quāto pl⁹ a deo rei cipiunt īāto min⁹ paupibꝫ xp̄ilargiuntur similes arene qꝫ quanto pl⁹ pluit in eā tanto fit durior. et ideo sunt securi qꝫ bic nō cōburetur ppter elemosynā quā bic dant. Sic sanctus laurent⁹ fuit cōbustus qꝫ thesaurū dedit hic paupibꝫ. Suntendū est qꝫ retinēt sibi in malū ista qꝫ in futuro cōburent cū discetur eis a xp̄o. Eluriui. tñō dedistis michi māducare. Itē ergo maledicti ſc. Cui⁹ exē plū bene habet i diuire qꝫ negauit mīca paup̄ri Lazaro qꝫ portat⁹ est ab angelis in limū abrac̄ uies vō sepultus est in inferno. Er te sic non feci sanct⁹ Laurent⁹ qui fuit mīl tum misericors erga paup̄es. Unde legit qꝫ quidā sacerdos dū quandā eccliam scū laurentiū reparet quedā trabs nimis brevis erat tūc rogauit sanctū Laurentiū vt sicut ipse paup̄es fouerat sic etiā sue in opie subveniret. que subito sic ercrevit ut p̄s non modica abūdaret. Quā pte sacerdos minutum incidit et cum ea multas infirmitates sanavit. Quidā etiā p̄sbyter ecclesia sancti laurentiū a longobardis incēsam repare volens. artifices multos pdurit. Quidā autē vice dū qđ eis apponere nō haberet p̄missa orōe i clibanō respergit. et ibi cādidissimū panem inuenit. Sed cū vix ad vni⁹ prandij elsum trib⁹ p̄sonis sufficere videret. Laurent⁹ artifices suos volens reficere pdictū panez sic multipli cavit qꝫ in alimentū decē diez cūctis oparij suffecit. Undebene dī de eo illud psalmiste.

De sancto Laurentio

Libi derelict⁹ est paup⁹ orpha. Et Secundo de
dit gaudenter iuxta doctrinā sapientis. In oī
dato bylarē fac vultū tuū. qd fecit sanct⁹ lau
rentius. Nā eos quesuit ut eis daret. Undō
legit q postqz sanct⁹ S̄ixtus sibi dederit the
sauros ut paupibus daret. Laurenti⁹ xpia
nos die ac nocte diligēter quesuit ut vnicui
qz put opus fuerat ministraret. Cenitqz ad
domū cuiusdā vidue que multos xpianos ī
domo sua abscōdit. quā long⁹ capiūs dolο
detinebat. Laurenti⁹ vō pimpositionē ma
nus eā a dolore liberauit. et pedes pauperiū
lauās omnib⁹ elemosynā dedit. qre meruit
dilectionē dei. Unde.ii. Coz. ix. Nālare ēi da
torem diligit de⁹. Tertio dedit sapiēter. Nāz
thesaurū nō seminauit in terra sed in celo. iux
ta doctrinā xpī. Al. Ha. B. vi. Nālote thesaurū
zare nobis thesaurū in terra ubi erugo et tinea
demolit. et vbi fures effodiūt et furant. The
saurizate ergo nobis the. in celo. Et. Qd fecit
sanc⁹ Laurenti⁹. Unde legit q cū tyrann⁹
inqreret de thesauro nūc Laurenti⁹ collegit
paupes claudos et cecos. et eos decio p̄senta
uit dicens. Ecce isti sunt thesauri eterni q nū
qm minunt sed crescūt. hoy enim manus
thesauros in celū portauerūt. Un dicit Ali
gustinus. Nulla tūtior custodia thesauroz
qz dū recondit sub custodia beatoz.

C Et aut pleni⁹ sciat vnde sanct⁹ Lauren
tius thesauz habuerit et qualiter distribuerit
notat in legenda. Legit enim q sanc⁹ Lau
renti⁹ genere byspan⁹ a beato s̄ixto papa ro
mam duc⁹ est. Nā vt dicit Johānes beleth
dum sanc⁹ S̄ixt byspaniā pfectus essz. du
os iuuenes ibidē reperit scz Laurentium et
vincentiū ei⁹ cognati. honestate moy com
positos et in omni actione p̄claros. ipsos se
cum romā duxit. Laurenti⁹ aut secuz rome
p̄mansit. Vincenti⁹ vō eius cognat⁹ ī hispa
niam rediit tibi passus est. Sanct⁹ aut s̄ixt⁹
laurentiū suū dyacomū ordinavit. Eodē aut
tempē Idiliipp⁹ impator et fili⁹ suū nomie
p̄bilipp⁹ fidē xpī receperit. et xpiani effecti eccl
eiaz dei sublimare plurimū intendebāt. Iste
Idiliippus p̄imus impator fuit q fidem xpī
recepit. Erat aut Idiliippo impatori miles q
dam Deci⁹ noīe in armis et bellis industri

us et famosus. Cū autē eisdē tpibus gallia p
uinitia rebella et romano impio. Impator
misit deciū illuc ut eā romano imperio subi
iugaret. Nāllus ergo Deci⁹ cuncta pspere
egit et cū victoria romā rediit. Audieis impe
ratore ei⁹ aduentū eū altius honorare voluit
et etiā roma vslqz veronā obuius iuit. propter
quē bonorē deci⁹ in superbia elat⁹ imperiū
cepit ambire et de morte dñi sui tractare. Cū
igitur impator ī stratu suo sub papilione q
esceret. Deci⁹ latenter introiuit et dñm dormiē
tem iugulauit. Exercū autē qui cū impato
re venerat p̄ce et precio sibi attraxit et ad urbē
regiam pperauit. Audiens autē bec Idiliipp
pus fili⁹ impatoris expauit et totū thesaurū
patris et sui beato S̄ixto et Laurentio cōmē
dauit ut si ipsum a decio interfici cōtingeret
ipsum thesauz ecclesie et paupib⁹ erogarent
Idost hoc p̄bilipp⁹ fugit et se a facie deciū oc
cultauit. Senat⁹ obuiā decio pcessit et ipius
in imperiū cōfirmauit. Et ne vero pditorie.
sed zelo idolatrie dñm suū occidisse videret.
xpianos psequit p̄cipies sine vlla misericor
dia eos trucidari. In qua p̄secutione multa
milia marty⁹ coruerūt. inter quos etiā pbi
liippus fuit martyrio coronat⁹. Idost hoc
autē Deci⁹ inquisitionē fecit de thesauro do
mini sui. et oblat⁹ est ei sanc⁹ S̄ixtus tanqz
cristicola et tanqz impatoris thesauros bñs.
Tunc deci⁹ iussit eū in carcere ponī donec p
illata tornēta xpī negaret et thesauros pde
ret. Sanct⁹ Laurenti⁹ ipsum sequens post
eū clamauit. quo p̄gredieris sine filio pater. q
sancte sacerdos sine mistro pperas. Tu nū
qz sine ministro sacrificiū offerre p̄sueueras
quid in medisplicuit paternitatistue. nunqz
degenerē me pbasti. Qui sanc⁹ S̄ixt⁹ dixit.
Ego nō te desero fili sed maiora certamina
tibi debent p̄ fide xpī. Idos quasi senes cursū
leuioris pugnere recipim⁹. te autē quasi iuue
nem manet glorioſior triumpb⁹ de tyrranno
Idost tridūs me sequeris. et dedit sibi omnes
thesauros p̄cipiens ptecclesijs et paupib⁹ ero
garet. Beat⁹ ergo laurenti⁹ xpianos die ac
noīe diligēter quesuit et vnicuiqz put op⁹
erat dedit. venitqz ad domū vni⁹ vidue. vt s.
Tandē eadē nocte in domū cuiusdā xpiani

Sermo.XLV.

uentens quendam cecum ibi reperiens sc̄o signo crucis eum illuminauit. Eum autem sanctus Iustus dico non vellere acquiescere nec idolis immolare ipsum ad decollandum duci precepit. Ecce currens autem sanctus Laurentius post eum exclamauit. Noli me derelinquere pater sancte quia thesauros tuos iam expendi quos tradidisti mihi. Omnes audientes de thesauro fieri mentionem Laurentium tenuerunt. et eum decio presentauerunt. Qui decius ait. Ubi sunt thesauri quos apud te cognouimus esse absconditos. Qui cum sibi nihil responderet tradidit eum Valeriano prefecto ut aut thesauros proderet et idolis immolaret. aut eum diversis tormentis puniret. Valerianus autem tradidit eum Ipolito prefecto qui eum cum multis alijs in carcere reclusit. Erat autem in custodia quidam gentilis nomine Lucillus qui plorando lumen oculorum amiserat. cui Laurentius lumen reddere repmisi. si in Christum crederet et baptismum suscipi pereret. Qui instanter se baptizari postulauit Laurentius accipiens aquam ipsum baptizauit. et statim recepit lumen. Quapropter milites ceci quod eum venerantur et ab eo illuminati redierunt. Hoc videns Ipolitus dicit ei. Ostende mihi thesauros. Qui Laurentius. O Ipolitus si in Christum credideris thesauros tibi ostendo et tua eterna promitto. Qui Ipolitus. Si facta dicis compenses faciam quod horarum. Eadē bona Ipolitus creditur et una cum familia baptisma suscepit. Baptizatus autem ait. Gloriā aūmas innocentias gaudere. Et sic patet qualiter sanctus Laurentius commendat ut viscerosus et misericors in dono Christi. Unde bene dicit sibi a Christo illud. Matth. xxv. Euge serue bone et felix. quia in pauca fuisti. supra multa te constitua intra in gaudium domini tui Christi.

I Secundo principaliter dico quod sanctus Laurentius commendat ut fortis in prelio. in quo nota eius strenuitas cum addidit. victoria acquerit. Circa quod notandum quod triplice victoria habuit quia verus miles Christi habere debet. scilicet mundi carnis et dyaboli. Primo enim pugnauit pro mundi viriliter. Juxta illud psalmi. Viriliter agite et confortor cor meum. Nam miles quod vult victoriam acquirere debet esse quidax et in aggrediendo. iuxta illud Ambro. Bellum viriliter aggressum

parat victoriam. Hoc fecit sanctus Laurentius. Unde legitur quod cum Galerianus tyrannus iussit eum duci ad tribunal audacter prodiit nec verba nec verbera nec morte formidauit. Sicut apostoli Eccl. v. Ibant apostoli gaudentes et. Unde dixit ad Ipolitum. Ambuleamus ambo pariter quia mihi et tibi gloria preparat. Unus bene dicit de eo Romano xiiij. Confortatus est in fide scilicet qua mundi tormenta vicit et fortiter se tenuit. ideo meruit benedictionem. Unde dicit Augustinus. Beatus Laurentius maius in Christo usque ad acerrimam concremationem. Secundo pugnauit contra carnem. Caro enim concupiscentia spuma ut dicit apostolus. Ideo miles Christi debet pugnare contra carnem. Ideo dicitur Gal. vi. Qui Christi sunt carnem suam crucifixi erunt. Hoc fecit sanctus Laurentius. Nam contra concupiscentiam carnis perimit corpus suum comburine dominaret in eo concupiscentia carnis. Unde legitur quod Decius dicit. Effera lector ferreus ut quescat in eo contumaciam laurentium. Omnes enim eum exuerunt et supra cratam ferream posuerunt. Unus canit ecclesia in psalmo sua. Adhuc sit alia mea post te. quod caro mea igne crevit. Ideo dicit Birch. de scio victore. Qui carnem suam debellauerit ipse eternalit tuus erit. Tertio pugnauit contra dyabolum. Dyabolus enim diligenter querit ut possit seducere hominem ut pereat. Juxta illud. I. Petri. xiiij. Eluens enim vester diabolus tamquam leo rugiens et equum. cui resiliuntur in fide. Hoc fecit miles Christi Laurentius. Nam nec diabolus nec tyrannus ei servus poterat eum amouere a fide christiana per minas tormentorum. Unus legitur quod Decius dicit ad laurentium. Sacrifica nunc et deos nostros adora. Qui laurentius. Quis debet adorari. qui facit est an quis fecit. Gratulus decius iussit eum scorpionibus cedi. et omne genus tormentorum ante ipsum ferri et diriri. Aut sacrificabis. aut non ista in tecum suppliciis expendet. Quod Laurentius non curabat. et sic sibi non consentiebat ut idola odorando ipsum et diabolus superauit. Nam dicit Gregorius. Eluens enim noster prefectus videtur quando mens nostra in malum quam suggerit per consensum non inclinat. Ideo dicit scilicet Bernardus. Demonis est male sugerere. nostrum est non sentire. Nam quotiens ei resistimus

De sancto Laurentio

toriens eū superam⁹. **L**ataut hec vi-
ctoria clarus habeat notā in eius legenda.
Legit enī q̄ postq; pdicta mandauit valer-
anus Ipolito ut sancū Laurentum ad tri-
bunal p̄sentaret. Lūc au Laurent⁹ Ipoli-
to. Embulem⁹ ambo simul quia mibi ⁊ tibi
gloria p̄parat Ad tribunal ergo ambo vene-
runt. ⁊ fit itez inquisitio de thesauris Laure-
tius aut p̄ triduū inducias petiit. Quas va-
lerianus eidē sub Ipoliti pollicitatō p̄cessit
In hoc triduo Laurent⁹ paupes claudos
ac cecos collegit ⁊ eos corā Decio p̄sentauit
dicens. Ecce isti sunt thesauri eterni q̄ nūq;⁹
munuunt sed crescūt. horū enim man⁹ thesau-
ros in celū deportauerūt. Lūc valerian⁹ pre-
sente Decio dixit. Quid variaris per multa
iam nūc sacrificia ⁊ magican artem depone
Cui Laurent⁹. Quis debet adorari. qui fa-
ctus est an qui fecit. Irat⁹ Decius iussit eu⁹
scorpionib⁹ cedi ⁊ omne genus tormentorū
ante ipsum ponī seu afferri. Quē cū sacri-
care inberet ut hec tormenta evaderet. respon-
dit. Infelix has epulas semp optauit. Cui de-
ci⁹. Si epule ista sunt. tibi similes ppbanos
pande ut tecū pariter epulenſ. Cui Lauren-
tius. Jam celis noīa sua dederūt ⁊ eoz aspe-
ctibus nō es dignus. Lūc inbete Decio ute-
rum fustib⁹ ceditur. ⁊ ardentes lamine ade⁹
latera apontunt. Lūc Laurent⁹ dixit. Bo-
mine Jesu xp̄ deus de deo misererere mib⁹;
uo tuo. quia accusatus nō negauit nomē san-
cum tuū. Interrogat⁹ te dūm p̄fessus sum.
Dirit ei Deci⁹ Scio quia p̄ artē magican
tormēta deludis. me tamē deludere nō vale-
bit. Lestor deos dealq;. q̄ nisi sacrificaueris
diuersis supplicijs punieris. Lūc iussit eum
blumbatis diu cedi. Laurent⁹ autē orauit
dicens. Bñe Jesu xp̄ accipe spiritū meum.
Lūc audiēte decio vox de celo insonuit. Ad
buc multa certamina tibi debent. Lūc de-
cūs furore replet⁹ dixit. Cliri romani audi-
stis demones istū sacrilegū cololātes q̄ nec
deos colit nec tormēta metuit nec iratos p̄n-
cipes p̄timescit. Iussit ergo eum itez scorpio-
nibus cedi. Laurent⁹ autē subridens grati-
as deo egit. ⁊ p̄ astantib⁹ exorauit. **L**
Eadem hora miles quidā noīe Romanus

credidit ⁊ beato laurentio dixit. Vide ante
te iuuenē pulcerrimū stantē ⁊ membra tua
cū linteo extergentē. rogo te p̄ dominū ne de-
relinquas me. festina me baptisare. Diritq;
Decius valeriano. Vnde q̄ p̄ am p̄ artē ma-
gicam p̄ici sum⁹. Iussit ergo eū de catasta
solui ⁊ itez in custodia recludi. Roman⁹ au-
tem vīcū cū aqua afferens ad pedestrauen-
tiū p̄cidit ⁊ sacrū baptismū ab eo suscepit. qđ
cum Deci⁹ cōperit Romanū fustibus cedi-
uissit. Qui cū libere se xp̄ianum p̄fiteret ius-
su deci⁹ decollat⁹ est. Eadē nocte laurentius
ad deci⁹ ducit. Cum autē Ipolit⁹ fleret ⁊ se
xp̄ianum p̄clamare vellet. dirit ad eū lauren-
tius. In interiori bomine absconde christū.
⁊ dū clamauero audi ⁊ veni. Omnia igitur
genera tormentorū ad deci⁹ atferunt. Et De-
ci⁹ dixit ad laurentium. Huius dñs sacrificabilis
aut̄ nox ista in te cum supplicijs. erpendetur.
Cui laurent⁹. N̄ea nox oblitū nō habet.
sed omnia in luce clarescūt. Diritq; Decius
Efferaūt lectus ferre⁹ p̄ requiescat in eo p̄tu-
max laurent⁹. Ministri ergo eum exuerūt
⁊ sup cratē ferreā extenderūt. ⁊ prunis arden-
tibus suppositis cū furcis ferreis compresse-
runt. Diritq; laurent⁹ valeriano. Dilce mi-
ser quia carbones cui mibi refrigeriū p̄stant
tibi suppliciū eternū. quia ipse domin⁹ nouit
q̄ accusat⁹ non negauit eū. Interrogat⁹ ipm
confessus sum. assatus gratias ago. Et dirit
bilari vultu ad Decium. Ecce miser assasti
vnā partē. gira ⁊ alia assa ⁊ manduca. Et di-
xit. Gratias ago tibi dñe quia ianuas tuas
ingredi merui. Et sic emisit spūm. Unde dī-
cūs Embros⁹. Fr̄s non enim beat⁹ lauren-
tius breui ⁊ simplici passione p̄mit̄. Namq;
gladio p̄cut̄ semel morit̄. Hic autē longa ⁊
multiplici pena cruciat̄. legum⁹ beatos pue-
ros in flāmis ambulasse penaz. laurentius
non minore gloria est p̄ferendus. Nam ipse
in ipso igne supplicij sui non ambulauit s; di-
scubuit. Illi stantes in pena eleuatis manū-
bus orabāt ad dñm. Ille prostrat⁹ in sua pe-
na toto corpe deprecabat dñm Decius autē
confusus in palatiū tiberij cū valeriano uit
relicto corpe sup̄ crancula. Ipolit⁹ autē ma-
ne rapuit corp⁹ ⁊ cum iustino presbytero in-

Sermo. XLVI.

agro verano conditū aromatibus sepelivit Christiani autē ieiunantes p̄ triduum vigiliās celebrauerunt cū lacrymis. Et sic patet qualiter sanctus Laurentius fuit fortis in p̄lio. quia victoriam acquisiuit. Unde ipse est de numero illoꝝ electorꝝ de quibꝫ ad h̄eb. xj. dicitur. Fortes faci sunt in bello. Ipoꝝ litus autē postq; corpus sancti Laurentii se peliuit vementel milites duxerunt eū ad cesa rem. Quem vidēs Decius subridens dixit. Nunquid et tu magus es qui corpus Laurentii abstulisti. Cui Ipolitus. Hoc se ci non quasi magus sed quasi christianus. Tunc Decius furore repletus iussit eū pecunibꝫ ferreis laniori. Deinde Valerianus ipolitū cum tota familia sua duci fecit extra portā ad occidendū. Quos Ipolitus omes̄ cōfortauit dicens. Fratres nolite metuere quod ego et vos unū deum habemus. Iussitq; valerianus ut in cōspectu Ipoliti omnibꝫ capita amputarent. Ipoliti vero pedes ad colla indomitorū equorum fecit ligari et tam diu p̄ carduos et tribulos trahi donec spiritū expalauit circa annos dñi. cc. lvi. Eorum autē corpora Iustinus p̄syter rapuit et iuxta corpus sancti Laurentii sepeliuit. Post hoc Decius cū valeriano in currum aureum ascēdit et p̄gunt ad amphiteatru ut trucident christianos. Erreptus igit̄ Decius a demonio clamauit. O ipolite cathenis asperis me ducis vincum. Valerianus simuliter clamauit. O Laurenti catenis igneis me ligatu trabis. Eteadē hora Valerianus expirauit. Decius autē domū reversus triduo a demonio vexatus clamauit. Adiuro te Laurenti. modicū cessa a tormentis. et sic mortuus est.

¶ Tertio principaliter dico quod laurentius commendat ut gloriōsus et magnus in premio. in quo notat eius felicitas cū cōcluditur honorē. Circa quod notandum apostolus est tripliciter honoratus inter ceteros martyres. Nam in vigilia. solus enim inter martyres babet vigiliā. sed vigilie sanctorū propter multas in ordinationes in ieiuniū commutates sunt. Refert enim Johannes beileth quod olim fuit mos quod in festiuitatibus sanctorū homines cū viroribꝫ et filiobꝫ in ecclesia

veniret et ibi cū luminaribus deuotōe et oratione pnoctarent. Sed quia mīla adulteria in his fiebant statutū fuit ut vigilie in ieiuniā conuerterent. Item tamen antiquū retentum est. quia non ieiunia sed vigilie adhuc appellant. Unde ecclesia ordinavit quod hodie Laurentius in vigiliā natalis sui ieiunio honoratur. Unde dicit Ambrosius. Sanctus est ac deo placitū ut natale sancti Laurentii precipua deuotione veneremur. cui radianribꝫ flāmis viciꝫ ecclesia in hunc quoq; diem chorus scat Secundo in octaua. nam ipse solus cū Stephano babet octauā inter martyres. quod fit ad maiorem gloriam. Unde psalmista. In memoria eterna erit iustus. sic certe honorat sancus Laurentius ab ecclesia et per octauā celebratur. Unde dicit Augustinus. Beatus Laurentius tota deuotōe debemus suscipere quia preciosum sanguinem suum ppter deū tradidit. Tertio in eterna vita nam ipse cū alijs martyribꝫ in celo coronatus est. Unde psalmista. Hos uistū in capite eius coronā tē. Quam coronā dat dominus illis qui viriliter pugnauerūt in hoc mundo. Iuxta illud Iacobi. Beatus vir qui suffert temptationem. quoniam cum probat fuerit accipiet coronam vite tē. Hanc coronā habuit sanctus Laurentius in celo. Ideo dicitur Laurentius quasi laurēa tenens. Est enī laurea corona victorie. quia de lauro facta. Nam olim victores coronabāt. Sic Laurentius bene dicit laureat⁹. Haec coronat⁹ est corona victorie. Unde dicit Augustinus. Rebeatū corpus quod non a fide christitorum immutauit. sed ad requiē sancta religio coronauit. Unde potest dicere illud. in ad Thimo. iii. Bonum certamen certauit. cursum cōsummaui tē.

De eodem Sermo. LXVI.

Despersit Dedit pauperibus

operibus iustitia eius manet in seculū ps. cri. Biusio et introducio ut supra. Ebema. Igne me eraminasti et non est inuenta in me iniquitas. ps. xvij. Flotate charissimi. die

De assumptione beate marie virginis

enim Augustin⁹. Qd flabellū grano. id est. purgat granuz lima ferro. formar auro. hoc facit tribulatio homini iusto. Hinc est enim q̄ sanctus Laurent⁹ quē deus per ignes p̄ bauit ac eū sic purgauit ab omnibus vicis. Unde bene dicit. Igne me examinasti ū.

M⁹ Est notandum q̄ est tripler ignis in isto mundo qbus deus probat electos. scilicet ignis avaricie. ignis luxurie. ignis superbie que maculat animā ita q̄ non potest viderē deum et iusticiā. Iuxta illud psalmiste. Supercedidit ignis et non viderūt sole. Unde dicit. i. Job.ii. Omne quod est in mundo aut est concupiscentia oculorum. aut concupiscentia carnis. aut superbia vite. Nam contra avariciam fuit misericors. contra cupiscentias carnis fuit fortis pugil. quia viriliter pugnauit contra eam. ut dixit. mea nox obscurū nō habet sed omnia in luce clarescunt. contra superbiā que semper erigit se fuit positus humiliter sup̄ cratē. quare meruit exaltari et bono; rari. Nam dicit saluator. Luce. xviii. Qui se humiliat exaltabitur. Beatis tribus notandum. ū. Legitur in libro de miraculis beate Mariae virginis. q̄ quidā iudei nomine Stephanus erat rome qui munera libenter accipies multoz iudicia puertebat. Hic tres domos sancti Laurentij et unū ortum sancte Agnē; ns violenter abstulit et ablata iniuste posse; dit. Accidit autē ut moreret et ante iudicium dei duceret. Quē sancius Laurentius cer; nens ad eum cū nimia indignatiōe accedēs tribus vicibus brachium eius durissime strin; rit et nimio dolore cruciavit. Sancta vō ag; nes cū alijs virginibus in eū respicerent. it sed faciem ab eo auerterit. Tunc iudei super eū sententiā ferens dixit. Quoniam aliena s̄; traxit et munera accipiens veritatē vendidit in loco ergo iude traditoris tradatur. San; ctus vero projectus quē idem Stephan⁹ in vita sua valde dilerit ad beatū Laurentij et sanctā agnetem accedens p̄ eo veniā preca; batur. Illis vero et beata virgine pro eo iter cedentibus cōcessum est ut eius anima ad cor; pus rediret et ibidē triginta diebus penitentiā ageret. Acceptit insuper a beata virgine in mandatis ut psalmum. s. Beati immaculati singulis diebus vite sue diceret. Tūqz ad corpus rediret brachium ei⁹ quo eū Laure; tius strinxit ita erat liuidum et adustū ac si s̄ in corpore passus esset. quod signū in eo exti; tit quo ad virut. Maria igit̄ ablata restituens et penitentiā agēs die tricesima migravit ad dominum.

De assumptione beate Marie virginis

Sermo. XLVII.

Habita est anima mea p̄ omnib⁹ dieb⁹ vite mee. Iudith. vi. Motate charis sumi. dicit enī Hieronym⁹. Hec est dies in q̄ usqz ad throni celsitudinē intemerata virgo et mater pcessit atqz in regni solio sublimata post xp̄m glorioſa reſedit. Hincenū est q̄ v̄ go glorioſa maria bene dicit. Hodie magnificata est anima mea ū. **O** Est notandum q̄ Maria bodie assumptiona est q̄dupliciter. Primo veracit iuxta illud. Maria virgo assumpta est ad ethereū thalamū in quo re ū. Qualiter autē assumpta est legit. apō; stolis nāqz ob p̄dicationis gratiā ad diuer; las regiones mudi diuisis. tūc virgo maria dicit remāſſe in domo. posita iuxta montes syon. omiaqz loca sc̄ locū baptismi. ieiunij. passionis. sepulture. resurreciois et ascensionis sedule deuote visitauit. xij. annis quib⁹ filio sup̄iunxit post ascensionē. Refert enī epiphanius q̄ Maria qn̄ xp̄m p̄cepiterat anno xij q̄ tuordecim. et in quidecimo ip̄m pepit et māſit cū eo. xxxij. annis. et post moriē xp̄i. xij. annis sup̄iunxit. et sic serageneria est assumpta. Bie igit̄ quadā dū cor virginis in desideriuz filiū vebemēter estuās in ererioz abūdanuz la; crimaz excitat. tūc angel⁹ cū multo lumine ei astitit et reuerēter ut matrē dñi sui salutauit. Bla inq̄t bñdicta. Ecce ramū palme d̄p̄ra diſo ad te dñam mē attuli. quē ante feretriū portare iubebis cū die tercia a corpe assumes; ris. Nam fili⁹ tu⁹ te venerandā matrem exp̄ctat. Cui maria rñdit. Si inueni grāz i oculū tuis obsecro nomē tuū reuelare mibi digne; ris. et peto vt filiū et frēs mei apli ad me cōgre;

Sermo. XLVII.

genit. ut eos anteqz moriar corporibus oculis videam et ipsi plentibus spūm deo redidam. Bogo etiā ut anima mea de corpore eius nullum spūm tētērīmū videat. nullaqz potestas sathanē mibi occurrat. Cui angel⁹. O domina cur scire delideras nomen meū quod magnū et admirabile est. Ecce omnes apostoli hodie ad te congregabuntur. qui tibi exhibebunt nobiles exequias funeris. et eoꝝ conspectu spūm era labis. Malignos autem spūs cur videre metuis cū caput eius omni no cōtriuersis. Fiat tamen voluntas tua ut ipsos non videas. His dictis angelus cum multo lumine celos ascendit. palma autem ilia numia claritate splendebat. Mā folia eius ut stella matutina fulgebant. Factū est autē dum Jobānes in ep̄b̄eso p̄dicaret repēte nob̄ candida eū suscepit et ante ianuam M̄ariae collocavit qui introuit. et reuerenter v̄go virginē salutauit. Quē virgo M̄aria aspiciens pre gaudio lachrymas effudit. Et dixit. Fili Jobānes memor esto verborū magistrī tui quibus me tibi in matrē. et te mibi ī flūlū cōmendauit. Ecce a dño sum vocata et debitu humane conditionis eroluio. Jo corpus meū tibi cura sollicita cōmendo. Aludi enim iudeos iniisse consiliū dicentes. Exspectemus viri fratres quousqz illa que Jesum portauit subeat mortē et corpus ei⁹ con tinuo recipiem⁹ et in igne cōburemus. Et cū corpus meū ad sepulcrum durerint facies hāc palmā deferri ante feretrum. Dixitqz Jobānes. vtinā hic essent omnes apostoli fratres. mei ut decentes exequiastib⁹ facere possem⁹. Hec illo dicente omnes apostoli de locis in quibus predicabant a nubib⁹ rapiunt et ante hostiū M̄arie collocantur. Qui se videntes ibi insimul mirabātur dicentes. Que nam causa est propter quā nos dominus insimul congregauit. Jobānes autē ad eos exiit et M̄ariam de corpore recessurā eis dixit. Et ait. Cidete fratres cum obierit ne aliquis eam defleat ne hoc videnſ populus conturbetur et dicat. Ecce quomodo isti timent mortem. qui tamen alijs predican̄ resurrectionē. By onisius discipulus sancti Pauli in libro de

diuinis nominibus hoc idem assignat. scilicet apostolos in morte M̄arie conuenisse et interfuisse. ac vñūquemqz in laudem Eborati et virginis sermonem fecisse. ¶ Cum ergo beata virgo M̄aria omnes apostolos congregatos vidisset dominum benedixit. et in medio eorum consedit. Circa horam tertiam vero noctis venit Iesus cum ordinibus angelorū et choris omniū electorum. et inchoauit dicens. Veni electa mea. veni sponsa mea. veni coronaberis tē. Atilla dixit illud psalmiste. M̄ariam cor meum domine. paratū cor meum. ecce venio. et sic anima M̄arie de corpore egreditur sine omni mortis dolore. dixitqz dominus apostolis. Corpus matris mee deferte in vallem Iosaphat et in monumento nouo quod ibidē inueniens illud recondite. et me ibidem triduo expectate donec ad vos redeam. Et sic durie Christus animā M̄arie cum magno exercitu angelorum et sanctorū ad celum. Tunc apostoli clamitant post eam dicentes. O domina virgo prudentissima quo progredēris esto memor nostri. Tunc ad concentū ascēdentiū cetus qui remanserant admirati statim obuiam processerunt et videntes regem suum animā M̄arie in propria vlnis bāulantem. et illam super eum inniram. obstatu pecti clamare ceperunt dicentes. Que est ista que ascendit de deserto delicijs affluens innixa super dilectum suum. Quibus concomitantes responderunt. Ista est speciosa inter filias hierusalem que a deo in tro no glorie debet collocari. Apostoli autem tulierunt corpus eius et super feretrum posuerunt. Dixitqz Jobānes petro. M̄etru hāc palmam ante feretrum portabis quia dominus te nobis pretulit. et principem et pastorem ouium suarum ordinauit. Cui M̄etru ait. Hanc potius conuenit te portare. quia virgo electus es a domino. et dignum est ut palmam virginis virgo ferat. Tu super pectus domini recumbere meruisti. et exinde lapiente ac gracie plus ceteris fluenta potasti. Et iustū videt ut q̄ a filio receplisti pl̄ mūeris. i pēdas v̄gī pl̄ bonoris. tu ergo portare obes-

De eadem

banc palmam. ego autem portabo feretruz. Et Iudaulus ait. Et ego qui sum minimus omnium vestrum portabotem. Eleuantes igitur petrus et paulus feretruz. Ideo incepit cantare. In exitu israel de egypto domus Jacob tecum ceteri autem apostoli dulciter psequeuntur. Hunc autem feretruz et apostolos nube pterit ita quod ipsi non videbant sed tantum voces eorum audiabantur. Affuerunt et angeli cum apostolis concinnetes et tota terra sonitu mire suavitatis repletas. Excitati omnes ad tam dulcem melodiam de ciuitate velocius exerunt et quod nam eis diligenter sciscerantur. Tunc dictum fuit eis quod discipuli Iesu portaret Maria mortua. Tunc omnes ad arma percurrunt et dixerunt. Venite discipulos omnes occidam per corpus illorum quod seductorum portauit ciboram. et sic princeps sacerdotum misit manus ad feretruz volens euertere. tunc manus eius ambe subito aruerunt et feretro adheserunt et nimis cruciabantur. Beliquis autem populus ab angelis qui erant in nubibus cecitate percussus est. Princeps autem sacerdotum clamauit dicens. Sancte petre in hac pena ne despicias me et sis memor quod ego te excusavi. ancilla hostiaria reaccusante ora ergo per me dominum. Qui petrus. Si in dominum Iesum Christum et in hanc que ipm genuit credideris unum liberaberis. Qui respondit. Credo in eum tunc fuit liberatus. Unde inde dederunt sibi palmam ut tangeret populum ab angelis cecitate percussum. ut si quis crederet et penitere vellet quod illi saluarentur. qui vero permanserunt in incredulitate tamen in cecitate cordis quod corporis sunt mortui. Deruidentes ergo aperte ad locum quem dixerat illis Iesus ibide inuenient monumentum nouum et posuerunt corpus virginis in eo cum magna deuotione. Et sic patet qualiter virgo gloriae hodie verate est assumpta. Quare bene dicit. Hodie magnificata est tecum. Secundo dico quod Maria est assumpta integraliter secundum in corpore et anima. sic pie credit ecclesia. Quidquidem multi sanctorum non solum credunt sed etiam hoc probant apertis rationibus Bernardus enim italem ponit rationem et probationem dicens. De corpora sanctorum gloriose sublimauit. ut iputo petri et aliorum sanctorum. quod corpora hic venerantur et

ad ipsa quasi totum mundum perferat. Si igit corpus Mariam super terram esse dicatur. cum nec deuota visitatione frequenter fidelium nec eidem locum deputetur honoris videtur Christus honoris mater in corporis tempissime cum tamquam super terram aliorum sanctorum corpora sic honorentur. Ita probatur aliquis in his qui cum Christo surrexerunt iam perpetuam resurrectionem esse completam. Beque cathedra petri ergo videtur quod etiam in virginem sit completa. Item credunt nonnulli Ioseph custodem virginis in glorificata carne gaudere cum Christo nec nos de Maria ambigimus. Legum enim de Iobanne euangelista ei minister. requiri in legenda. Unde legitur in legenda quod Christus dixit discipulis. corpus matris mee in valle Joseph deferte et in monumento novo quod ibi inuenietis recondite et me ibidem triduo exspectate donec ad vos redeam. quod fecerunt. Unde die tercia circa horam terciam subito venit dominus Iesus cum multitudo angelorum. et salutans apostolis corpus matris suereluscitauit et resuscitatum sicut dicit osculabatur. Hinde osculatus est apostolos dicentes. Dacem meam do vobis tecum. Quo facto conuenientibus angelis dominus Iesus cum matre in celum receptus est. Apostoli vero inventi sunt unusquisque in sorte sua predicatoris. Vestimenta autem ipsius ad consolacionem fidelium dicuntur in umulo remansisse. In revelationibus sancte Elizabeth legitur. dum ipsa Elizabeth quadam vice in spiritu rapta esset. vidit in loco valde remoto quoddam sepulcrum magno lumine circumfulsum. et quod si speciem mulieris in eo et circumstebat multitudine angelorum. et post pusillum de sepulcro erecta est et in sublime cum illa multitudine astantium elevata. Et ecce in eius occursum vir quidam de celis admirabilis et gloriolus aduenit portans in derisa verillum crucis. et cum infinita multitudine angelorum. sicque eam alacriter suscipiens cum magno precium tu eam in celos dedurerunt. Postmodum tempore Elizabeth angelum cum quo sepe loquebatur de predicta visione interrogavit. Qui ait. Ostensum enim est tibi in predicia vultu quod tam in carne quam etiam in spiritu dominus nostra Maria in celum est assumpta.

Sermo.XLVIII.

Zertio dico q̄ Maria assumpta est bono; rabiliter & letanter, quia ab omnibus ange; lis est suscep̄ta & in celum deducta. Beq̄re in sequenti sermone Quarto dico q̄ assumpta est excellenter, quia super omnes chorus an; gelorum est exaltata Beq̄re in sequentib⁹.

Be eadem Sermo.XLVIII.

Mitem elegit. Luce.x. Notate charissi; mi. dicit sanct⁹ Anselm⁹ in libro de pceptu virginali. O dñia n̄l tibi equale nibil cōparabile. Omne enī qđ est aut supra te est aut infra te est, sed sic esse sup omnes creatu; ras est optima ps̄ hominū electorum, quaz hodie elegit Maria, quare benedict⁹. Maria optimā p̄tē ele. Et notandū q̄ maria vir; go tripliciter elegit optimā p̄tē int̄ omnes electos. Primo quantū ad integratiz sive p̄fectionē. Secundo quantū ad modū. Ter; tio quantū ad dignitatē sive locum. Bi; co p̄mo q̄ Maria optimā p̄tē elegit int̄ om; nes electos quantū ad p̄fectionē, quia est in corpe & aīa glōrificata. **R.** Circa qđ notandū q̄ triplice glōria quā deus dat san; cus suis. Prima est q̄ glōrificat corpora sanctoz in terris vt venerent̄ ab omnib⁹ fidelibus, si; cut glōrificauit corpora sanctoz sc̄z petri & pau; li & aliorū in mūdo vt venerent̄. Unde agis enī venerant̄ ossa sancti Petri vel alteri⁹ sancti qz ossa Ellerandi magni. Quis enim non oscularēt pedes illoz quoz pedes dominus noster Jesus rps est osculatus quando eos lauit suis sanctis manib⁹ in cena & cuz hoc dāns nobis exemplū q̄ nos etiā veneremur sanctos cū dixit Job.xiiij. Exemplū enī dedi; yobis vt quēadmodū zc. Non est magnus hono; q̄ eos sic honorauit. Et etiā q̄ ossa eo; rum redolēt & sunt magne vītūs ad faciēdū mirabilia vt patet multipliciter. Et q̄ ossa re; gum & principū ferent & sunt nullū virtutis. Unde ex instinctu spūssanci dicit Sapiens Eccl.xliij. Corpora eoz in pace sepulta sunt & noīa eoz, i. anime viuent i seclī seclī zc. Et si placet quare corpora sanctoz debeat honorari

Beq̄re oīum sanctor̄. Et h̄ est ps̄ bona. Se; cunda ps̄ est q̄ glorificat aīas eoz in cel. Un̄ dirit Lu.x. Haudete q̄ noīa vestra, i. anime scripta sunt in celis, i. in libro vite. Unde au; gustin⁹. Deus regnatores de⁹ scribit, et hos primi liber vite. Un̄ dictū est Job ut habet Elpōc.ij. Vinceti dabo māna absconditū & nomē nouū scriptū qđ nemo scit nisi qui ac; cipit, & sic glōrificat eos in celo cū sic scribunt̄ ad libru vite. Et hec est ps̄ melior. Zertia ps̄ est q̄ glōrificat electos quātū ad vītūqz, s. cor; pus & aīam, qđ erū in beata resurrectione qñ corp⁹ & aīa simul glōrificabunt̄. Hā vt dicit magister li.iiiij. dis. xluij. Corpora sanctoz reful; gent fulgida sicut sol. Un̄ dixit xp̄s M̄atth. xiiij. Tūc fulgebūt iusti sicut sol in regno pa; tris eoz. Qđ bñ cognoscēs Job. in spūlciō dicit Elpōc.vj. Dotes sunt ei singule stole al; be. H̄sola, i. dotes corporis & aīe. Et hec ē pars optimā quā hodie elegit & recepit maria Ip; sa enīcū corpe & aīa est assumpta, qđ pie cre; ditur. **S** **O**, h̄vez sit oīdit & pbatur P̄dram oīdit p̄ pceptū morale & diuinum. Sribit ei Ero.xx. Honora pa. & ma. tu. Cū igit xp̄s nō venit soluere legēs, adimplere vt d̄z M̄atth.v. ergo videt q̄ merito honorauit matrē suā in corpe & aīa, s. forte dicis. Hā qđ satis honorat letificādo ei⁹ aīam. Bñ, q̄ non Cui⁹ rō est. Hā sicut sīm naturā quā accepit a p̄tē honorat p̄tē sīc d̄z Job.viiij. Ego bono; rifico pa. me. s. bono; dilectio; & oī reuerētia q̄ maior esse nō p̄t. sic sīm naturā quā accepit a matre ei de⁹ n̄ negabit honore. Scđo ostē; dit p̄ pceptū iudiciale sive scriptū. In iure enī scriptū est. Qđ sel̄ deo dedicatū ē ad būanos usus reformari nō d̄z. H̄z spūlcius sancti; cauit beatā vīgenē vt eēt p̄ oīb⁹ creaturis tem; plū & habitato filiū dī. Jurta illō Lu.j. Spūl; cius supueniet i te. o corp⁹ ei⁹ n̄ debebat da; ri t̄ tre vīmib⁹. ptz B̄et p̄ exēplū. Cidem⁹ ei⁹ q̄ fons eodē tramite aquā dulcē & amarā n̄ emittit, sic etiā nō decuit q̄ eadē carne nasce; ret fili⁹ dī sīm būanitatē & vīnicul⁹, eadē mā; millā sugeret filius dei & roderet vermiculus. Unde dicit Chrysostomus, q̄ pers cuz deo; & ps̄ cu verme sit non credo. Un̄ pulcre loq̄t H̄ug. in ser. de assumptōe. El maledictōe eue

De ea de m

excipitur Maria. cui dictū ē. In dolore parturit filios tuos. Ista dominū in leticia parturuit. ergo similiter a maledictione eue debet excipi. cui dicitur Psalms es tu puluere reuerteris. Ergo maria incinerari nō debuit. Caro Christi est caro matris. Unde sicut caro Christi non vidit corruptionē sic nec caro virginis. Et subdit Aug⁹. Ubi posuit rex fili⁹ tuus quod te sumpsit ibi posuit te reginam ex quod suppsit. nec fas ē te esse alibi qz vbi ē quod a te genuum est. Hec ille Tertio ostendit plegē im periale. Dicit enim lex imperatoris qd eodē pri uilegio gaudet imperator et imperatrix. cuz ergo Christus imperator hoc priuilegiū habuit qd eius corpus non fuit incineratū. sequit merito qd beatā maria imperatrix celestis curie in suo virginali corpe non sit incinerata sed glorificata. Mater euā et hoc. Legimus enī de Jobanne euangelista ei⁹ ministro qd ei⁹ sepulcrum fuit inueniū vacuū corpe. Et phanc rōnem probat Augustin⁹ Jobem glorificatū in corpore et anima. Unde dicit de eo. Hic gratia resurrectionis ablata est. Nā constat sepulcrum nec inuenire sepultū. Si ergo Christus hoc fecit discipulo. quid tūc facit de matre p̄ quam facta est repatio. Si hoc fecit Jobanni ratione p̄tinentie. qui vt dicit Hieronim⁹. tā a doloris mortis erraneus qz a corruptione carnis noscīt alienus. qd tūc facit de matre exemplarit⁹ virginalis publicicie. Si hoc feci Jobanni rōe p̄cipue dilectionis. qd facit tūc de matre quā ita intime dilexit vt plus de ea dolorer in crucis passione qz de crucis suiplicio. Et sic vult Aug⁹. qd sit in corpe et aīa assumpta. Unde dicit. Chroni dei tabernaculum Christi dignū est ibi esse ubi fili⁹. Dignus est tam p̄ciosum thesaurū in celo seruari qz in terra. Unde glorificatio corporis et aīe marie beneficatur nobis in illa muliere de qua dicit Jo. Ep̄c. xij. Date sunt mulieri due ale aquile magne vt volaret in locū suū. Per alas illas intelligit glorificatio corporis et aīe que date sunt Mariæ ut sic ascenderet in locū suū. His is enim sanctis dat una ala. i. glorificatio aīe et corpora eoz adhuc remanēt in terra. sed maria cu duabus aliis ad modū aquile alte volatis volavit in celum. i. in corpe et aīa. Unde

dicit Augustin⁹ in sermone. Letare maria leticia inenarrabili. quia glorificata in corpe et anima in filio et cum filio et per filium. nec se qui debet corruptionis erumna quā nulla secuta est pariendo filium integratatis corruptione. vt sit semper incorrupta quam tanta perfudit gratia. et sit integra viuens que perfecta et integrā vitā omnium genuit. sit apud illum. De qua aliter sentire non audeo aliud dicere non presumo. Hec ille. Et sic patet primum. quomodo Maria optimam partē elegit

Secundo principaliter dico qd maria optimā partem elegit inter omnes sanctos quantū ad modū. Ipsa enim hodie cuius magna leticia et honore assumpta et suscepta est in celum. Unde notandum qd modus quo electi assumunt est triplex. Primum enim aliqui assumunt per unū angelū et deducunt in celum. Unde dicitur Erodij. xiiij. Ecce ego mitto angelū meum qui precedat te et custodiat in via et introducat in locū quē paravi. scilicet celum. Unde de isto loco dicit Christus discipulis suis. Glado parare vobis locum ut vbi ego sum et vos sis. Et hec est pars bona. Secundo aliqui assumunt a multis angelis. et hoc notatur Luce. xvij. vbi dicit. Factum est autē vt moreretur mendic⁹ et portaretur ab angelis in sinū Abrae. Sic plures sancti assumpti sunt. vt pater in eorum legendis. Et hec est pars melior. Tertio assumuntur aliqui ab omnibus angelis. Qd factum est in Maria. Unde sanctus Heribard⁹ episcop⁹ et martyris in suis omelias dicit. Hodie celi letanter beatā Mariā virginem suscepunt. angelī gaudendo. archangeli iubilando. chroni exultando. dominationes psallendo. principatus armonizando. potestatec sybarizando. Et sic eam ad superna diuine maiestatis deducendo. Unde dicit Hieronymus in sermone de assumptione. Quis illud cogitare sufficiat. qz gloriose hodie regina mundi processerit. quanto deuotionis affectu tota multitudo celestium legionum in eius occursum prodierit. quantis canticis ad thronum sit deducta. qz placito vulnu qz serena facie qz amicabilē diuīsamplexib⁹ a filio sit suscepia et super omnes creaturam exaltata.

Sermo. XLVIII.

Hoc pulcherrimum est. iij. Reg. vij. ubi dicit
q̄ rex David congregauit oēs electos ex israel.
surrexitq; et abiit et universus popul⁹ vt ad
ducerent archā dei sedētis sup̄ cherubim. Eū
q; tulissent eā dixit David. Reducā archaz
cū benedictiōe in domū mēā. Et dauid et oīs
dom⁹ israel ducebāt archam dñi in iubilo et
clangore. i. sono buccine. berbore. et introdu
cerunt archā dñi in ciuitatē David. et posue
runt eam in loco suo in medio tabernaculi.
Adorat̄ p̄ archā intelligit Maria i. qua
sunt manna panis angelorū fili⁹ dei. Cirga
aaron. i. sine semine genuit. verna aurea. id est
dilectio dei. Ideo David q̄ interpretatur vnu
delectabilis et pulcer facie intelligit xp̄a q̄ est
ita pulcer q̄ angelī desiderant in eū p̄spicere
Iste rex congregauit omnes electos celestis pa
trie z̄. Unde dicit Hiero. vt supra. Hodie;
na die credendū est militia celoz festiwanter
dei genitrici obuiā venisse et ea ingenti lumi
ne circū fulsisse. et vsq; ad thronū cū laudibus
et canucis spūalibus pdurisse. Credit quoq;
q̄ ipse saluator p̄ se festiu occurrit et cum
gaudio ea in throno secū collocauit. Als q̄
modo implessit qđ ip̄e in legem mādauit Ho
nora pa. tu. z̄. Hec ille. Unde hoc bñ cognō
vit in spūlancio cū querit sapiens Cañ. viij.
Que est ista que ascendit de deserto delicijs
et annixa sup̄ dilectū suū. Et hec bene est ps
optima. Cetero principaliter dico q̄
Maria optima; p̄ elegit int̄ omēs electos
quantū ad exaltationē. Ip̄a enī bōdie est su
per oēs choros angeloz exaltata. Est nota
num q̄ electi tripliū exaltant s̄m tres hierar
chias. Mā vt dicit Maria libro. ii. dis. ix. et alle
gar beatū Byoni. dicēs. q̄ tres hierarchies.
scz infima. media. et sup̄ma. ad quas omnes
electi exaltant s̄m merita sua. Dicit aut̄ bie
rarchia vt dicit Ellen⁹ sacer p̄ncipatus. Unū
aliq̄ primo exaltant ad infimā. que hierar
chia habet tres choros angeloz. In primo
sunt angelī. In secūdo archangeli. In tertio
virtutes. Ad illos tres choros infime hierar
chie locant aliq̄ electi s̄m merita sua. vt ostē
dit Greg. Beq̄re in ser. ascensionis X. Et hec
ps bona. Secūdo dico q̄ aliqui exaltant ad
media hierarchiā q̄ similiū habz̄ ires choros

In p̄mo sunt potestates. in secūdo principa
tus. in tertio dñianōes. Ad illos tres choros
medie bierarchie locant aliq̄ electi s̄m maiori
merita. vt p̄t p̄ Greg. vt supra. Et hec ps
melior. Tertio dico q̄ aliqui exaltant ad lu
premā bierarchiā que etiā habet tres choros
In p̄mo sunt throni. In secūdo sunt cheru
bin. In tertio seraphin. Ad illos choros lo
cant aliqui electi s̄m marīma merita sua vt
dicit Greg. vt supra. Et hec est ps optima.

Sed qđ dicit de maria. Certe ip̄a sup̄ om̄
nes choros est exaltata Mā ipsa oēs choros
trāscendit z̄. Et si placet q̄liter p̄ singulos cho
ros ascenderit et angelis de suis p̄ficiōbus
comunicauerit. require in sequenti sermone
Unde canit ecclia Exaltata es sancta dei ge
nutrix sup̄ choros angelorū z̄. Quapropter
ip̄a bene spūaliter esti Hester que p̄ omnib⁹
electa est vt regnaret i regno regis assueri vt
dicit Hester. ii. q̄ erat formosa valde et incre
dibili pulcritudine omniū oculis gratiosa.
Hucia est itaq; ad cubiculū regis assueri et
ad amavit eā rex plus q; c m̄nes mulieres. et
posuit dyademā regni in capite ei⁹. et fecit eā
regnare. Adorat̄ p̄ Hester intelligit Maria
que hester interpretat̄ elevata. q̄a Maria
in regno celestis patrie et celestis regis est ele
vata et regnat. Ideo regē assuerum intelligit
xp̄s. Mā assuerit̄ interpis̄ maria matrē suā regnare. Et
iō dīc Elsi. in li. de p̄ceptu vñginali. O p̄ciōz
gaude et exulta Mō est ei vnde desperes. nō ē
vñ formidē. soror ei nostra regnat sup̄ celuz
et terrā in secula secloz. Unū iste honor exalt
tanōis matri xp̄i etnī regbñ figurat nobis
ii. Be. i. in bersabee matre regē salomonis. d
qd̄. q̄ cū ingressa fuissz ad regē salomonem
surrexit̄ occursum ei⁹. et sedit sup̄ thronū su
um i palatio suo. et iussit ponī matri suebro
nū iuxta suū. Adorat̄ p̄ bersabee matrē regē
salomonis intelligit maria matrē dñi nostri ihu
xp̄i etnī reg. q̄ bñ intelligit p̄ salomonē q̄ interp
rat̄ pacificus. Ille ver⁹ noster rex salo. hodie
ascēdēte m̄rē suā maria surrexit̄ ei⁹ occursū
et recepit eā letat̄ et posuit eā iuxta tronū suūz
Qdbñ cognoscēs dauid i spūlancio dicit Elsi
at regina a dē. tu. i. yes. deau. circū. varierate.

De eadem

Et que est illa regina cognita in spiritu et a spūlancio ostensa nisi virgo Maria Nullā enim creaturā dignū fuit ita exaltari sicut mariam. Unde dicit Anf. O Maria tu enim magna semina regina angelorum. dñi mundi. Sol est maior terra octies. sic Maria eredit oēm creaturā. quia sup omnes choros angelorum exaltata. Sequit q̄ ostensa est i vestitu deaurato circudata varietate. Sic maria vestita est omni virtute decore et gloria omnium electorū. Unde Eccl. xlviij. In firmamento celi resplendēs gloriosa spēs celi et gloria stellarum. i. electorū. Unde ipsa est illa mulier q̄ ostensa est Iohāni in spū. de qua dicit Epoc. xij. Signū magnum apparuit in celo mulier amicta sole et luna sub pedib⁹ eius. et in capite corona duodecim stellā. i. pfectiōes omnium electorū. Et Cān. vi. dicit. Que est ista que p̄gredit̄ quasi aurora pulsans ēc. Certe nū la alia nisi maria. Unde Anf. O tu benedicta inter mulieres que angelos vincis puritate. et sanctos supas sanctitate. quapropter laudat eternaliter. per illud Iudub. xv. a tota trinitate. Tu gloria hierusalem. id ē. celestis patrie. tu lenitudo israel. i. angelorum. tu honoris centia ip̄li mei. id est. omnium electorum. Et bec est pars optima quam elegit Maria. ergo ēc.

De eadem Sermo. XLIX.

In Israel heredita/ re et in electis meis mitte radices. Eccī. xxvij. Notate charissimi. dicit enī Rich. de sancto victore q̄nibila a throno dei muneris defluit qd p manus marie non transierit. Hinc est enī q̄ sapiēs in spūlancio hoc cognoscēs dicit in psalma dei ad mariam. In israel hereditare. i. du solterben. in israel. id est. et na vita. vnd solt senden vnd vfgysē din vurczlen. id est. tuas virtutes et pfectiōes in myn vbervelten. qui omnes eternalit debent cogaudere de affluētia omnium bonorum tuorum. **E**t notandum q̄ virgo Maria hodie in sua assumptiōe pcurrente trāscendit nouē chorus angelorum. et in quolibet cho-ro cōmunicavit angelis de suis virtutibus et

pfectiōib⁹. qd bene cognoscēs sapiens ex i- tunc spūlancio dicit in psalma viginis deo- dem exaltatione ac pfectiōne et virtutē com- municatiōe. In omnib⁹ requie quesui et i hereditate dñi morabor. Lūc p̄cepit et dixit mibi creator omnū. et qui creauit me requiri evit i tabernaculo meo. Et dixit mibi. In iacob in habita. et in israel hereditare. et in ele- cus meis mitte radices. Sequit. Quasi ce- drus exaltata sum in libano. et quasi cyp̄sus in monte syon q̄si pal. eral. sum in cades. et q̄ si plantatio rose in berycho. quasi oliua spe- ciosa in campis. Sequit. In plateis. id est. i chorū angelorum sicut cinnamonum et balsamum aromatizas odore dedi. q̄si mirra electa dedi suavitatem odoris. Et quasi storax et galbanum et vngula et gutta. et quasi libanum non incilus vaporauit habitationē meam. et quasi balsa- mum non mixtuod odor me⁹. Ecce quomodo sapiēs in spūlancio cognovit exaltatiōes marie et cōmunicationē pfectiōnū suarū partū angelis ēc. Unde p̄mo cū ascēdit chorū an- gelorum tuū cangeli receperūt signū gaudiū. q̄a viderūt q̄ numer⁹ eoz augmentabatur. Hā vt dicit xps Lu. xv. Gaudiū est angelis dei sup ēc. Et si hoc sit ppter peccatorē. quid tūc faciū est ppter Mariā que caruit omni peccato. et quesuit pulcherrima creatura. abs q̄d dubio. tāto maius gaudiū quāto maria fuit sanctior et pulchrior. Unde p̄ gaudio de eius pulcritudine ammirati sunt. et bñ dire- runt qd sapiēs in spūlancio cognovit dices Cān. vi. in psalma angelorum. Que est ista que p̄gredit̄ sicut aurora pulsans pulchra ut lu- na. electa ut sol. Hanc questionē fecerunt ppter pulchritudinē et pfectiōnē quā viderūt in ea. Hā ipsa habuit pfectiōes et p̄prietates omniū angelorum in se. Est enim pfectio p̄prietas et officium angelorum in intimō choro semp̄bōis bus ministrare. vt dicit Byonili⁹ de celesti hierarchia. Certe hoc pfecte habuit in se maria. Ipsa enī ministrat hominib⁹ imperan- do et dādo grām dei. Unde dicit Berñ. In- tuemini q̄nto ea dñs honorare voluit q̄ plen- ritudinē ton⁹ boni posuit in mariā ut p̄ eas qdquid in nobis est gratie et salutis ab ea no- verimus redūdere. Et ideo dicit Eusebius

Sermo. XLIX

in sermone. Nullo tempore aut momento sic
vixisti ut aliquando expers. i. vnteylbaſtig fu-
eris gratie et auxiliij matris Christi. Cum igit an-
geli hoc viderunt et in ea cognoverunt bene po-
terant dicere. O Domina ppter pulcritudinem et
officium in quibus nobis similis es. immo excellis
digna es manere nobiscum. quia pfecte te habas
bespprius et officium nostre. et gaudiū nostrum
augmentat de tua presentia. ideo ne deseras
nos ut altius ascendas. Belpōdit Maria. ut
bene elicit ex predictis. Non vos deserō sed si-
cuit cinnamomū inter vos maneo sicut pdi-
ctum est. In pla. sicut cinna. et ad dilectiū
filii altius ascendo. Et sic secundo ascē-
dit ad choz archangeloz. Qui similiter rece-
perunt magnū gaudiū et cū vidissent eā pul-
criorem et pfectiorē dixerunt. Que est ista q
pgreditū. Q; autē fuit pulchra et dignior ei
ostendit. Nam archangeloz officium et pprie-
tas est sibi Byzoniū q̄ maiora nunciant de
fide. ut de nativitate Christi. ppbenas reuelare.
Virgo autē non solū sciuī sed in ea omnia de-
facto completa sunt quia ipsa pcepit et pepit
illum de quo omnia pphetata verificata sunt
Unde Luce. i. dixit Elizabeth. Beata q̄ cre-
didisti ēc. sc̄ que angel⁹ dixit Luc. i. Ecce cō-
cipes et paries filii ēc. Unde dicit Bernardus.
Inuenisti gratiā quā ante nemo inue-
nire potuit sc̄ gratiā apud deū. que gratia ē
pax inter deū et hominem. et destrucio mortis et
reparatio vite. Cū autē archangeli hoc vide-
runt bene poterat dicere. O Domina digna es no-
biscum manere quia videm⁹ et cognoscim⁹ in
te dei secreta esse cōpleta. ideo ne deseras nos
ut altius ascendas. Mā etiā gaudiū nostrū
de tua pfectia augmentat. Belpōdit maria.
Non vos deserō sed sicut balsamū aroma-
tis ans nobiscum maneo et altius ad filii ascen-
do. Et sic tertio ascendit ad choz virtutum q̄
similiter receperunt magnū gaudiū. qui cum
vidisset eā pulchriore et potētiorē ip̄is dixerūt.
Que est ista ēc. Q; autē fuerit pulchrior et po-
tentior patet. Nam eoz officium sibi Byzoniū
est miracula facere. Virgo autē non so-
lum fecit miracula sed pēā inaudita et cōtra
naturā p̄ diuinā potentia facta sunt. Mā ip̄a
est illa purgo de qua Isa. vii. 8. Ecce vgo cō-

cipiet et pa. filiū. qđ fuit et est mavis mirū qđ
vnqz est. Unde Bern. in sermone de annun-
ciatione virginis O Domina qz familiaris facta
es deo. qz intima. qz prima. et quantā gratiā
inuenisti apud deū. gratiā plenā et grām sin-
gularem. Mā tuo amore inflamat⁹ ut de
celesti sede descēderet in hanc pallem miserie
ut te acciperet in matrē et totū temp⁹ quo h̄su
stinxit i corpore viderentur dies illi pauci pre
amoris magnitudine. Qd virtutes vidētes
et cognoscētes bene poterat dicere. O domi-
na digna es nobiscum manere. quia maiora p
te facta sunt et pfectionē et officium nostrū in te
pfectius habes. ideo ne deseras nos ut altius
ascendas. Mā gaudiū nostrū p te augmēta-
tur. Belpōdit Maria. Non vos deserō. sed
ut mirra electa inter vos maneo ut altius ascē-
das. Unde canit ecclesia Sicut mirra eleca
odorez dedisti suavitatis sancta dei genitrix.
Et sic ascendit p primā et infimā bierarchia
et puenit ad choros medie bierarchie. in qua
sunt potestates principat⁹ et dominationes.

Z Gleniens igit ad chorū potestatuū
qui receperunt magnū gaudiū. et videntes eā
et cognolentes p admiratione dixerunt cuz
alijs p̄ me bierarchie. Que est ista que pgre.
et addēres illud. terribilis. hoc addiderunt q̄a
isti in media bierarchia sunt potētiores illis
tribus in infima bierarchia. Unde officium
potestatuū est sibi Byzoniū p̄ fortare certan-
tes in spūali certamine et coercere demones
ne tanū noceant hominib⁹ quantū cupiūt
Virgo autē Maria totaliter vicit inimicuz
id est. diabolū. Unde dicit deea Gen. iij. Ipsa
conteret caput tuū. Unde Bern. sup missus
est dicit. Qui tecum victoria seruata est nisi ma-
ria. Ipsa enī caput venenati contrivit. Ipa
est illa mulier quā salomon querebat cuz di-
xit. Mūlierē forte quis inueniet. Quod po-
testates in ea cognoscētes bene poterant dice-
re. O Domina digna es nobiscum manere. qz potē-
tuor nobis es. et non tantū demons refrena-
sti. vez enā vici. et sic pfecte confortasti cer-
tantes in bello spūali cum inimicū sic vici
Ideo non deseras nos ut altius ascēdas. Mā
gaudiū nostrū p̄ ea augmentat. Belpōdit Ma-
ria. Non vos deserō sed tāqz storar. i. barcz.

De eadem

gummi arboris vobiscū maneo. Est autem arbor cui⁹ virgule lachrymas fluūt ex q̄bus preciosum pigmentū conficit. quod est valde confortatiū. Sic ego maneo vobiscum confortans vos ut form⁹ possitis resistere diabolο p̄ hominib⁹ et eos confortare et altius ascendā. Et sic ascendit ad chorū principatum. Qui cū eam viderūt receperūt magnū gaudium et p̄ admiratione dixerunt. Que ē ista t̄c. addentes. terribilis. hoc etiā dixerunt Nam eoz officiū est s̄m Byonisū regnū et p̄iuntijs presidere et ppter dei amore et bonorem instruere iusticiā facere. sed Maria non tantū p̄matū babuit p̄ vñā p̄iuntiam. vel duas sed p̄ totū mundū. Iuxta ill̄ Eccī. xxiiij. In omni populo et in omni gente p̄i matū babui. Unde dicit Anselm⁹ in libro d̄ conceptu virginali. O dñā nūl tibi equale t̄c. Sequit. Excelletiū et sublimiū colla calca vi. quasi diceret. ppter iusticiā. Unde canit d̄ea ecclesia. Tuncas beras sola intererūsti in vniuerso mundo. Qd̄ principatus in ea cognoscētes bene poterāt dicere. O domina digna es nobiscū manere. quia tu excellis nos in p̄sidentia et instructōne iusticie et destruis iusticiā t̄c. Respondit Maria Ego vos non desero sed sicut galbanus vobilcum maneo. Est autem galban⁹ herba cui ius succus serpētes fugat circūquaq; et vulnera sanat. Sic maneo vobiscū ut meli⁹ possitis non tantū in vna p̄iuntia vel in duab⁹ sed p̄ totum mundū regere et iūnicoſ fuga re et opanonem iusticie erercere. et beras in hominib⁹ sanare. Et sic ascendit ad chorū dominationū. Qui cuzeam viderūt receperūt magnū gaudiū. et p̄ admiratione dixerunt. Que est ista t̄c. addentes terribil. Nā eoz officium est s̄m Byonisū homines instruere in bello spirituali. qualiter prelati officium plationis debeant exercere ut cum dilectione et timore dei populū sibi subditū regant. necnō quomodo homines debent dominari mēbris et sensibus suis ne errent i be nefaciendo. Certe hoc pfecte fecit maria Unde dicit Eccī. xxiiij. Ego mater pulcre dilectionis et timoris t̄c. Unde Ambrosius de virginitate. Talis fuit Maria p̄ eius vita om

nium sit disciplina. Quod dominationes i ea cognoscentes bene possunt dicere. O domina digna es nobiscū manere quia tu pleniū qz nos homines instruis. ergo nob̄ nō subtrabis tuam presentiā. Respondit Maria Non vos desero sed sicut vngula vobiscum maneo. Ungula enī carni inseparabiliter est coniuncta. Sic Maria ipsi cū sua sancta disciplina ut sic perfectius possint homines instruere. A Transactis igit ordinib⁹ inferiorū et medie hierarchie peruenit ad choros sup̄eme hierarchie. vbi sunt throni cherubin et seraphin. Et primo ad chorū thronorū. qui eam videntes dixerunt. Que est ista t̄c. Sequit. terribilis ut castroy acies ordinata. Hoc dixerunt qā ipsi sunt p̄ ceteris ordinati pulcrius. Hoc enim officium est s̄m Byonisū instruere hominē dei iusticiam et deus quiescit et sederet in eis et iudicia sua exercet. Certe hoc pfecte fuit in Maria. Nā ipse deus requieuit in ea et assumpsi humanam naturā ex ea. Unde Hebre. ii. Plusq; enī angelos sed semen abrae apprehendit. Unde dī Eccī. xxiiij. Qui creauit me requieuit i tabernaculo meo. Unde Bernardus sup̄ missus est. Virgo regia gē. virtutū or. mente et corpe deo specie sua et pulcritudine sua in celestib⁹ cog. eterni regis animū in sui cōcupisē. inclinavit et prouocauit. Bicunt ergo ibroni. O domina digna es nobiscū manere vel esse. quia deus nouē mensibus in vtero tuo requieuit tanq; in throno. non ut exerceret iudicia punientis. sed potius ut daret gratiam iustificantis. et dura iudicia mollescētis. Respondit Maria. Non vos desero sed tanq; gutta stillans inter vos maneo. Nam sicut gutta stillans dura mollia facit. sic Maria molificaluit deum ut sua dura iudicia mollificaret. Et sic ascendit ad chorū cherubin. qui videntes pulcritudinē eius dixerunt. Que est ista t̄c. ut castroy acies t̄c. Hoc p̄ magna admiratione dixerūt. quia non tantū viderunt eius pulcritudinē verū etiam scientie plenitudinem. Nā horū officium est s̄m Byonisū plenitudinē scientie quā in fonte prime vertantis bauriūt alijs infundere et homines ad dei cognitionē promouere. Certe banc plenū

Sermo. L.

tudinem scientie pfecte habuit Maria. Undic Ecc. xxiiij. Ego mater agnitionis. s. diuine sapientie et scientie. Undic Origenes. Qui seipsum tali matre in filium deditibil est omnino quod eipso omnibus creaturis non patefecerit sed de occultissimo fonte trinitatis profundiis omnibus creaturis hauisit. Unde banc diuinam sapientiam. id est. filium qui est sapientia patris qui fuit incognoscibilis et inuisibilis presentauit eoti mundo quando eum genuit in hunc mundum. Unde Bernardus. O vester venerabilis capacio celis diffusio terrenis quod illum circuredit quem totus mundus apprehendere non potuit. tu ostendisti mundo dominum suum quem nesciebat. tu exhibuisti mundo redemptorem suum quem ante non videbat. Bicunt ergo cherubini. O domina digna es nobiscum esse. quia tu perfectus habes plenitudinem scientie. et non tantum promovisti boiem ad dei cognitionem verum etiam eum fecisti visibiliem et presentasti eum mundo. Respoudit maria. Non vos desero sed sicut libanus non incisus vobiscum maneo. Libanum enim interpretatur candidatus. Nam sicut vos habebitis homines ad cognitionem dei promouere. sic ego sicut libanus vobiscum maneo. Nam beati mundo corde. Et sic ascendet ad choros seraphin. qui videntes eam receperunt magnum gaudium et per admiratione dixerunt. Que est ista? Et hoc dixerunt non tantum propter eius pulchritudinem. verum etiam propter eius nimiam dilectionem. quia fuit in dei dilectione super omnes creaturem accensa. Unde eorum officium est secundum Dionysium hominem in dei amore accendere. Certe hoc perfecte fecit Maria. quia exemplo ardenter amoris ad similem accendit nos et inducit ad amorem dei. Nam filius dicit Job. xiiij. Si quis diligit me sermonem meum servabit. sed ad hoc inducit nos Maria cum dicit Job. ij. Quidquid dixerit filius meus hoc facite. scilicet sermones et precepta eius facite tunc diligitis eum et ipse diligit vos. Nam ipse dicit. Qui diligit me diligit et patrem meo. Unde dicit Bernardus. Tu es mater misericordie. tu es mater iudicis. tu es mater exultis. tu es mater dei et bonis cuiusvis mater virtusque discordia inter eos sustinere non potes. Bicunt ergo seraphini. O

domina nobiscum debes manere. quod tu accendis et inducis boiem ad dilectionem dei. Respondit Maria. Non vos desero sed tanquam balsamum non mixtum inter vos maneo. Balsamum enim imperfum est boni odoris. sic dilectio imperfumta creaturis est deo valde grata. quia vivit anima deo. Unde. Jo. iiiij. Deus caritas est. Et sic patet quomodo Maria discurrendo per choros angelorum communicauit eis de perfectionibus suis. Unde angeloi benedicunt de ea illud. Canticum. viii. Emissio paradisi. Quare tota celestis curia eternaliter merito laudat eam per illud. Judith. xiiij. Benedicta es tu a domino deo ex celo per omnibus. quia hodie nomen tuum ita magnificavit ut non recedat laus tua de ore hominum. Et sic ascendit super omnes choros angelorum secundum Hieronimum ut de ea dicatur. Ascendit super cherubini. Unde canit ecclesia. Exaltata es. Beate in precedenti sermone.

De sancto Bartholomeo. Sermo. L.

Innotescit me custodes civitatis percusserunt me et vulnerauerunt me. tulerunt pallium meum. Canticum. v. Mortate charissimi. Dicit enim Augustinus. Si exceptus est a passione flagellorum exceptuses a numero filiorum. Cum igitur christus elegit apostolos ad numerum filiorum dividit etiam elegit eos ad passionem quam saluantur. Hunc est enim quod beatus Bartholomeus ut ostendat se esse secundum numero salvandorum ac filiorum dei ideo bene dicit se multipliciter esse passus. cum dicit. Inuenierunt me. In quibus quidem verbis tria notantur per que modus passionis sancti Bartholomei ostendit secundum triplex genus martyris quod sustinuit. Primum est inimicabilis comprehendens. quod notat cum dicit. Inuenierunt me custodes. Secundum est in tollerabilis percussio cum addit. percusserunt me. Tertium est passionis amara plumbatio cum cocluditur. vulnerauerunt me. tulerunt pallium meum. Baco primo quod notat inimicabilis comprehendens sancti Bartholomei cum dicitur. inuenierunt me. Circa quod notandum.

De sancto bartholomeo

¶ Christus dicit discipulis suis quod deberet ligari et interfici propter eum. ut habetur Job. xv. quod dixit Clemente sermonis mei. non est seruus maior domino suo. Si me persecuti sunt et vos persequentur. Certe hoc fuit in sancto Bartholomeo impletum. Unde legitur quod post ascensionem domini diuisis apostolis in diversis mundi partibus ut sicut Christus eis commisit dices Marci v. 16. Euntes in mundum per universum predicat euan gelium. Sanctus vero Bartholomeus preceptum domini fideliter impleuit Nam ut testatur Theodore doctor precipuus quod dicit quod sanctus Bartholomeus quando ad predicandum iuit audiuit a domino. Vnde discipulem us ad predicandum eum ad pugnam. Esto capax periculorum. Ego presumabo opus tuum. imitare magistrum tuum. passus sum pro te. reddere vices et sustine. Apostolus vero ut fidelis famulus acquiesces dominico precepto pergit gaudes tanquam lux mundi ut tenebrosos illuminaret. Unde primus quidem in Lycaonia predicauit. postmodum in India. ad ultimum in Albana civitate. Hec ille. Cum autem sanctus Bartholomeus venit in India ut legisset que est in fine orbis terre intravit templum in quo erat idolum nomine astor. et quasi peregrinus ibi manere cepit. in hoc idolo quidam demon habitavit qui dicebat se languentes curare. sed non sanando subveniebat. sed a lesione cessando. Et cum te ipsum esset plenus languoribus et ab idolo non sum haberemus posse ad aliam ciuitatem perreverunt ubi aliud idolum nomine berith colebatur. Et interrogantibus cur eius astor respouerunt non daret. respondebat et dixit. Deus noster catholus igneis costrictus est. nec suspirare nec loqui audet ex illa hora qua apostolus de Bartholomeo ingressus est. Dicunt illi. Et quis est iste Bartholomeus? Et demon. Amicus dei omnipotens est. et ideo venit in istam provinciam ut omnes deos Indie evacuet. Et illi. Dic nobis signa eius ut eum inuenire possimus? Quibus demon ait. Capilli eius nigri et crassi. caro candida. oculi grandes. nares equeles et directi. barba plixa. paucos canos babens. statura equalis. Induit pallio albo et purpura vestit. xxvij. anni super quo uestes et sandalia eius nec veterescunt nec sordidant. Centu-

es per diem flexis genibus orat. et centies per noctem. Angeli cum eo ambulant qui nunquam eum tangunt nec esurire permittunt. Semper eodem vultu et animo letus pluerat. Omnia prudet. omnia noscitur. linguis omnium gentium loquitur. et intelligit omnia. Et quodcumque vobiscum ibi venit. et quando queritis eum si vult ostendit se vobis. Si autem non vult non poteritis eum inuenire. Hugo autem vos vobis eum inuenietis rogare eum ne buco veniat ne angelus sui mihi hoc faciat quod socio meo iam fecerunt. ¶ Tu autem per duos dies eum solicite quodrentem minime inuenient. Quadae die quodam demoniacus exclamauit. dices. Apostole dei bartolomee incendit. inflammat me orationes tue. Qui apostolus obmutescet et ex ab eo. et statim liberatur est. Quod audiens rex regionis illius nomine Idolamus qui habuit filiam lunaticam. misit ad apostolum. rogans ut ad eum veniret. Illo quem cum apostolo venisset. et eam carceris ligata videtur. nam accedentes ad eam mortis lacerabar. iussit eam solvi. Tu autem ministri ad eam accedere non audeis. rent ait. Ego demonem qui in eo erat iam ligatus teneo et vestimentis. et statim liberata est. Tunc rex camelos auro et argento et preciosas lapidis onerauit. apostolu in quirificans. sed nullatenus inuenire potuit. Idoneus autem sequenti apparet apostolus cum solo rege in cubiculo. dicit ei. Ut quod me cum auro et argento tota die quesuisti. ista munera non sunt mihi necessaria. sed bis quod terrena requirunt. Ego autem nihil terrenum. nihil carnale desidero. Tunc sanctus Bartholomeus cepit eum multa docere de modo redemptoris nostre ostendens inter cetera Christum vicisse diabolum per quartuorum. scilicet per mirabilem congruentiam. potentiam. iusticiam. et sapientiam. Congruum enim fuit ut quod filium virginis. id est faciem de virginis terra. dum adhuc esset virgo vicerat. a filio virginis. scilicet a Christo vincere. Secundo per potentiam. nam potenter ipsum vicit. cum eum prouavit sua potestate quam usurpauit dyabolus per delectatione primi hominis. Tertio per iusticiam. nam iustum fuit ut quod comedente hominem vincens hominem detinebat. a leuigate vice. hominem amplius non teneret. Quartio per sapientiam. nam sapienter ars diaboli deludit aere Christi. Et cum sicut ei fidei multipliciter predicassemus dixit

Sermo. L.

regi q̄ si baptizari vellet deū suū ligatū cathe
nis igneis sibi ostenderet. **T**equē igitur
die hora prima iuxta regis palatiū dū ponti
fices idolo sacrificarent cepit demon clama
re & dicere. **C**essate miseri sacrificare mibi ne
peiora me patiamini. q̄r catbenis igneis ab
angelis Iesu xp̄i quē iudei crucifixerunt re
ligatus sum. **S**tatumqz omnes miserunt fu
nes ut simulacrū euerteret sed non potuerūt.
Apóstol⁹ autē demoni p̄cepit ut inde exiens
idolū cōminueret. **Q**ui statim exiens omia
idola templi p̄ seipsum cōfregit. **L**ūc vniuer
sus popul⁹ clamauit dicens. **U**n⁹ est de⁹ bar
tholomei. **L**ūc apostol⁹ expansis manibus
oravit ad dñm dicens. **B**omine de⁹ me⁹ sa
na istos ut cognoscāt nomen tuū statiz om
nes infirmi curati sunt. **A**póstol⁹ autē pluz
deo dedicauit & demonē in desertū abire p̄ce
pit. **L**ūc angel⁹ domini ibidē apparuit & tem
plum circuinolans in quartuor angulos sig
nū crucis digito suo sculpsit dicens. **H**ec dīc
domin⁹. **S**icut vos omnes a vestra infirmi
tate mūdaui. ita & templū hoc ab omni sorde
mundabit & ab habitatore ei⁹ quē apostol⁹
in desertū locū abire p̄cepit. pri⁹ tamē eū vo
bis ostendā quē videntes netimeatis sed q̄le
signum in his lapidib⁹ sculpsi tale in vestris
frontib⁹ imprimitis. **L**ūc ostendit eis ehibo
pem nigerrimū facie acuta. barba plira. tri
nibus protensis vsqz ad pedes. oculis igneis
ut ferrū ignitiū scintillas emittentib⁹. flāmas
sulfureas ex ore & oculis spirantem. catbenis
igneis vincit retro manib⁹. **E**t dixit ei ange
lus. **Q**uoniam iussionē apostoliaudisti et de
templo oia idola cōfregisti soluā te ut vadās
ad talē locū ubi null⁹ homo morat & ibidem
sis vsqz in diē iudicii. **I**lle autē solut⁹ cuz ma
gnostreputū & vulnus disparuit. **A**ngel⁹ au
tem dñi cūctis videntib⁹ in celum euolauit.
Lūc rex cū uxore & filiis omnīqz ip̄lo bapti
satus est. & relicto regno discipul⁹ apostoliē
effect⁹. **L**ūc omnes pontifices rēployz cōgre
gati cōuenierunt ad astragē regē fratre ip̄l⁹
polemij & de amissione deoz ip̄loz & de reg
deceptione partē magica; p̄tra apostolum
sunt p̄questi dicētes cū lacrimis. **F**rater tu⁹
factus est discipul⁹ eius seductorius qui deos

nostros & templū destruxerat. **A**strages igi
tur rex indignat⁹ mille viros armatos ad ca
piendū apostolū destinauit. **Q**ui apprebēde
runt eū & crudeliter ligatū ad astragē regem
deduxerūt. **E**t sic patet inimicabilis cōprebē
sio sancti Baribolomei a ministris regis. q̄
rebene dicit. **I**nvenērūt me cu. zc. **E**nde i b
bene figurat nobis in sedechia. de quo dicit
Ih̄iere. vlt. q̄ exercit⁹ caldeoz cōprebenderūt
sedechia & duxerūt eū ad regē babilonil. **S**e
dechias interptat dei iusticia. & bñ significat
sanciū bartholomeū q̄ ppter iusticia dei vi
cius est & duc⁹ ad regē astragē zc. **E**nde i pē
bene potest dicere illud ps. Circū dederūt me
canes multi. conci. malig. obse. m. **I**dē. Cepē
runt ḡiam meā. irruerūt in me fortis. **D**
Secundo dico q̄ notaē intolerabilis per
cussio Bartholomei cū dī. pcusserūt me. **E**st
notandum q̄ xp̄s dirit discipulis suis ut babe
tur. **N**ath. x. **C**auete ab hominib⁹ tradet ei
vos in calujs & synagogis suis. fla. vos & an
reges & p̄sides du. zc. **H**oc impletū est in lan
cio bartholomeo. nā tradit⁹ et percussus est
Ende legit q̄ cū a ministris duci⁹ fuissz ad
astragē regē dixit ei rex. **L**u es ne ille q̄ euer
tisti fratre meū. **C**ui apostol⁹ Ego illum nō
euerisz cōueri. **C**ui rex. **S**icut tu fecisti fra
trem meū deū suū relinqueret & do tuo crede
re. sic ego te faciā deū tuuz relinqueret & meo
sacrificare. **C**ui aplus. Ego deū quē colebat
frater tu⁹ ligauit & ligatū ostendi & ut simula
crum frangeret coegi. si sic facere poteris do
meo & me ad simulacrū poteris prouocare.
Sin autē ego deos tuos cōminuā & tu crede
deo meo. **H**ec illo dicēte nunciat regi q̄ deus
su⁹ baldach coruisset & cōminut⁹ esset. **Q**d
audiens rex purpurā quā indut⁹ erat scidit
& apostolū acerime fustigari fecit. & sic fuit i
pletū in eo illud ps. **S**upra dorsum meū fa
brica. pec. plon. zc. **E**nde pōt dicere. Fui fla
gellat⁹ tota die. quare dī in themate. pcusserē
me. **E**cclio dico q̄ notaē ei⁹ passiois
amara plumanio cuz p̄cludit. vulnerauerūt
me. tu. pal. me. zc. **E**st notandum q̄ xp̄s dixit
discipulis suis ut habet Job. xvi. **V**enit bo
ra ut omnis q̄ interficit vos arburet obsequū
sep̄tare deo. **Q**d impletū est in scō baribō.

De sancto bartholomeo

Pla tyrrannus astrages credebat se deo presta
re obsequium quoniam sanctum Bartholomeum propter
eum fecit occidi et viuum excoriari. Qualiter au
tem sit passus legum quod primo fuit crucifixus ut
dicit beatus Borromeus. Bartholomeus Indis
predicauit quod euangelium secundum mattheum eis in propria
eoz lingua tradidit. Dormiuit in albana ci
uitate crucifixus habens caput deorsum. Unde
potest dicere illud Psalmus. Christus pater sum
cruci. Deinde fuit excoriatus. Unde potuit di
cere illud Job. Unde egressus sum de vte
ro marii. et ibide. Luctia que habet homo
dabit per aiam sua. Unde figuratus in belya de quo
auis. Regulus. dicit quod quoniam ascendit in celum in cur
ru igneo reliquit pallium suum. Sic Bartholo
meus quoniam debebat ire ad eternam vitam reliquit pal
lium suum. et pelle suam quoniam serui regis eius excoria
uerunt. et sic perfectissime impleuit dictum Christi.
O Haupt. v. Si quis vult tunica tuam tollere. di
mitte ei et pallium. q. d. Qui vobis vult vitam
tolleret dimittite ei et corpore. Ultimum fuit decol
latus. Unde prouenienter poterat dicere illud
psalmus. Propter te mortificamur tota die. Eum
dicit sanctus Theodosius. Eum sanctus Bartholomeus tanquam verum agricola Christi corda gentili
um ubi dei seminibus fecundaret. et tanquam vera
lucerna fidei tenebrosa ipso corda illustrabat.
Illi furore excitati apli crucifixerunt et per ma
iore acerbitate pena et viuum decorauerunt. tan
dem ex iussu regis capite truncatus est. Hec ille
Unde propter penas predictas quas patiens per
Christum sustinuit. bene de ipso verificatur illud Luke. x.
Homo quidam descendebat ab bierlin in bierich
cho et incidit in latrones. qui etiam spoliauerunt
eum et plagiis impositis abierunt semivivis reli
ctio. Moratur hunc iste significat sanctum bar
tholomeum quod ab bierlin in biericho descendit.
quoniam eum apostoli ab bierlin post ascensionem in lyca
oniad predicandum misit fidem trinitatis. Qui
tunc incidit in latrones. id est impios tortores qui
eum etiam expoliauerunt. pellem suam excoriando a
corpe. et plagas ei imposuerunt ipsum flagellando
crucigendo et ultimo decapitando. eum semivivis reli
ctus. quia quoniam moreretur in corpe. in aia tamen
quod est ponitur corporis non potuisse occidi. Sic

xps dicit O Haupt. Et nolite timere eos quod occi
dunt corpus. iam autem non possunt occidere. Et
sic dicit semivivus relictus. Christiani autem cor
pus ei tulerunt et honorifice sepelierunt. Et sic
patet passionis eius amara plumbatio. Quia
re bene dicit. Inuenierunt me custos. cuius. xx.

De eodem Sermo. I

O discidi sacci
meum et circu dedisti me leticia. ps. xx
ix. Motate charissimi. Dicite ei Hes
gorum. et mala quod nos hic permisimus ad deum ire
compellunt. neque electus deus permisit in vita bac
gaudia et delectationes sed amaritudines et tri
bulaciones ut in fine possint coronari. Hinc enim
est in sancto Bartholomeo quod hic sustinuit
multas passiones propter quod meruit in celo co
ronari gaudio bene dicunt. Cōscidi sacci
In qui bus quodem vobis duo nota sunt in quibus scitis bar
tholomeus merito commendatur. Primum est pas
sionis singularitas. quod nota est cum dicit. Cōscidi
saci sacci meum. Secundum est ipsius remunera
tionis dignitas. cum additum est circu. me leticia
Credo primo quod nota est passionis singu
laritas. Est notandum quod modus passionis san
cti Bartholomei ostendit secundum triplex genere mar
tyris quod sustinuit. Regressus. Secundo nota est
remuneratio iocunditas. Circa quod nota
dum quod remuneratio scriptorum consistit in tribus.
Regressus aeternitatem petri. Anno autem dñi. ccc.
xxxi. saraceni in Siciliam inuidentes lyparitanam ins
ulam ubi corpore sancti Bartholomei quiescebat
vastauerunt. ac eum sepulcrum confingentes ossa
ipsius disperserunt. Eboracum autem insulam corpore eius
ab India taliter aduenit. Eum enim pagani propter
signorum frequentiam viderunt corpore eius plurimum
venerari. indignati in loculo plumbato positum
in mari precipitanterunt quod diuino nutu ad pre
dictam insulam puerit. Eum igitur saraceni ossa eius
disperserunt. illis recedentibus apparuit apostolus
cuidam monacho dicens. Surge collige ossa
mea quod dispersa sunt. Qui monachus. Quoniam ins
uenire possum inter tot alios ossa aut nocte
ibis ad colligendum ea. et illa quod videris ut rignet
splendens leuabis. Qui oia ut direrat innesc
nit. ossa apostoli leuabat et super quandam nauem con
scendens. beneventus quod est metropolis apulie

Sermo. LII.

ea transstulit. **C**ū imperator Frideric⁹ bene uenit destrueret et oēs ecclesiastis que ibi erant dirūt mādasset totā ciuitatē ad aliū locū trās ferre intendēs. **E**līr quidā q̄ldaz viros albatos et fulgētes inuenit q̄ ad inuicē loq̄ et iter se aliqua tractare videbant. **Q**ui cū vebemē ter admirās q̄ nā essent interrogazz. **B**ūndit vñ⁹ eoz. **I**ste est bartholome⁹ ap̄ls cuzceteris sanctis quoꝝ ecclie in bac v̄be habebat q̄ in lūmūl puererūt ut inter se inqrant et traſtent q̄li pena ille sit plectend⁹ q̄ eos de habitu taculis suis elecit. et iā inter eos ē in uiolabili s̄nū firmatū ut ille sine mora ad iudiciū dei accedat. **D**e his oib⁹ in ei⁹ iudicio responsus. **P**ost modicū v̄o ips⁹ dicit⁹ imperator: miserabilit̄ finiuit vitā suā. **M**unc aut̄ dī q̄ ossa sancti bartholomei sint rome. licet beneuēta ni affirmēt se adbuc illud corpus babere t̄c. **B**ex aut̄ astrages et tēployz pontifices a dia; bolo suffocati sunt. **B**ex aut̄ polemi⁹ i ep̄m ordinat et xx annis officiū ep̄at⁹ fideliterexit et plen⁹ v̄tutib⁹ in pace quieuit.

De sancto Augustino

Sermo. LII.

V signaculū similitudinis dei. plen⁹ sapia. pfect⁹ decor. **E**zech. xviiiij. Morate charissimi. dicit enī Aris. vij. topicor. q̄ imago est cuius generatio ē punitioꝝ. **H**inc ē ei q̄ sc̄iūs Augustin⁹ q̄ imitat⁹ est deū p̄ generatoꝝ et exercitū v̄tū sapie et decoris. **U**n ppter eas imago et simundo dei dī. q̄ re merito dicit dī eo. **L**ū signaculū sili. t̄c. In q̄bus qđē v̄bis tria notat in qb⁹ sanct⁹ Aug⁹ cōmēdat. **M**ārū est p̄formitas diuīe assilatioꝝ cū dī. **L**ū sig. sili. **S**ecūdū est limpeditas diuīe cognitioꝝ cū addit. plen⁹ sapia. **T**ertiū est secunditas v̄ tuose op̄atōis cū p̄cludit. pfect⁹ decor. **B**ico pmo q̄ augustin⁹ nōb cōmēdat a cō formitate diuīe assilatioꝝ cū dī. **L**ū. Circa qđ norādū q̄ sc̄iūs Augustin⁹ fuit p̄formis deo pueredo se ad eū p̄ dilectōz et fidē. **M**am. dicit magister li. ii. dis. v. q̄ pueru ad deū est ei caritate in berere. **O**fec Aug⁹. **U**n periuit a dño. d. Scribe dñe vulnera tua i corde meo sanguine tuo vt i eis legā tuū amore et tuū do-

loēt pte cūcta aspa libent sustineā. et sic cō formauit se xp̄o p̄ verā caritatē. **U**n dīc rich. d̄ arra aie. **S**cio inq̄taia mea q̄ dilectō ē p̄ta tua et q̄cqd diligis ip̄a vi dilectōis i ei⁹ filiē tuđnē trāsformaris. cui⁹ erēplū ponit dyo. **B**eq. alibi **S**ic aug. q̄zuis fuit gen̄l et p̄bī an puerioꝝ. tñ i puerioꝝ cepit xp̄z et fidē itellige re et deū sup̄ oīa diligere et sic le dō p̄formare q̄liē at sit puer⁹ oñdit i legēda. **L**egit enī q̄ mat̄ ei⁹ p̄ eo plimū fleuit torauit. et ip̄z ad fidē reducere satagebat. qđā igit vice cū mltū doluit q̄ fili⁹ su⁹ q̄ fuit ita illuminat⁹ i oīscia icredul⁹ eēt. qđā iuuenis pulcerim⁹ ei astint et cāritate tristicie req̄siuit. q̄ cū pditōz fili⁹ sui aug. d̄plorare sedixit. r̄ndū ille. esto lecura. q̄ vbi tu. ibi ille. et ecce filiū suū iuxta se stare v̄dit. h̄ dū augustino retulissz. ille ait. **F**alleris mat̄ falleris. nec tibi sic dicū ē. s̄tibi dicū est vbi ego ibi tu. **E**cōtra illa d̄xit. n̄ fili⁹ sic dicū est. vbi ille ibi tu. s̄z vbi tu ibi ille. si fide erit tēcū. nō tu cū illoū infidelitate Bogauit igit se dula mat̄. et qđā vice q̄ndā ep̄z adiit vt aug⁹. testat in li. p̄fes. v̄tēps. p̄ filio suo itercederedi gnaret. q̄ tata qđāmō ip̄o unitate deuict⁹ p̄phenica vocerñdir. **G**lade secura q̄ ip̄ossibile ē vt fili⁹ tu⁹ tātay lacriay v̄biate peat. **C**ū at ap̄d cartaginē i. p̄iuntia mltis anis docis islet rethorica occire m̄tē nesciētē romā venit et ibidm̄ltos dis. p̄gregauit. **C**ū at mat̄ eu v̄s q̄z ad portū secura fuissz. vt secū iret p̄pe ea de cip̄ies nocte latē recessit. qđ illa māe s̄t̄drās aures dī clamore adipleuit. q̄libzāt diemāe et vespe ad ecciazbat et p̄ filio orauit. **M**ārū **E**ccidit at illi p̄ib⁹ q̄ mediolanēses a symat̄cho p̄fector romanor. petiunt eis doctorē i restorica destinari. Fuit n. tūc t̄pis sc̄iūs amb. ep̄a i mediolano. tūc ad p̄ces mediolanēsuꝝ miseri aug. et mltū placuit alijs magistris vt aug⁹ recederet. q̄r excelebat eos oēs in oīscia qđ displicuit eis. **M**ārū atē q̄ escere n̄ valēs. cū mltā diffīlitate ad eū veit et ip̄z iā nec v̄ez manicheū nec v̄ez catbolicū repit. **E**p̄it enī aug⁹ amb. adberere et al⁹ p̄dicatōes frequēt audire. et qđā vice cepit p̄errore et heresiꝝ manicheoz p̄dicare q̄ xp̄z carnē fatigasticā būisse affirmat et carnis resur. negat. q̄s bereses au gustiuit. anos dū adbuc adolescēs eēt tenuit.

De sancto Augustino

Contra illū errorē Ambrosi⁹ diviti⁹ disputauit ⁊ ipsum aptis rationib⁹ ⁊ autoritatibus confutauit ita vt error ille a corde augustini penit⁹ pellerei. Aug⁹. vñ incepit aliquilē fidei inberere ⁊ considerare sanctiā vitā sanctorum ⁊ miracula q̄ sancti fecerūt audire. Hoc erem plis vebemēter exarsit. ita q̄ sociū suū alipū noīe tam vultu qz mente in uasit turbatus ⁊ fortiter exclamauit. Quid audim⁹ quid patimur. Surgūt indocti ⁊ celū rapiunt ⁊ nos cū doctrinis nostris in infernū dimergimur. Et currēs in quendā orū piecīt se sub qdam scīcū ⁊ amarissime fleuit dices. Quādiu qz; diu cras ⁊ cras. Odīne qz excelsus es in excel lis. ⁊ qz pfundus. ⁊ in nunqm recedis ⁊ nos vix redim⁹ ad te. Ade dñe ⁊ reuoca nos accē de rape fragra ⁊ dulcesce. sero te amavi pulcritudo tā antiqua. intus eras ego foras. me cum eras ⁊ tecū nō erā. Elocasti ⁊ clamasti ⁊ rapuisti surditatē mēā. choruscasti ei fuga sti cecitatē mēā. ⁊ duristi spūm meū. gustauit ⁊ esurio ⁊ sicno te. Letigisti me ⁊ exarsti in pacem tuā. Cū autē amarissime fleret audiuit vocē dicentē sibi. Tolle lege. tolle lege. aperuit statim codicē apostolicu ⁊ plectis oculū ad primū caplū legit. Induim dñz Ibm xpz. Et statiz ab eo omnes tenebre dubietatis anfugerūt. Interum autē magno dolore dēti; una torqueri cepit vt fere sicut ipse ait ducere tur ad credēdā opinionē cornelij pbi. q̄ summū bonū aie in sapientia. summū vñ bonum corporis i nullū seniēdo dolorē posuerat. Tā magn⁹ enī fuit dolor q̄ loquela amiserat. Et in tabulis cereis scriptis vt oēs peo orarent. vt dñs illū dolorē mitigaret. Ipse igit̄ cū alijs genua flexit ⁊ subito se sanatu sensit. Insinuauit ergo p̄ lrās sancto Am̄b. vt eu informaret qd̄ libi de libris sanctis legendū esset. qb⁹ aptior fieret fidei xpiane. Et ille iussit eū Isaiam pp̄bēta legere. eo q̄ euangelij ⁊ vocatio; nis gentiū p̄nunciator⁹ aptior videreb̄t. Adueniente vñ tpe pascali Aug⁹. cū esszānoz. xxx. cū filio suo adeodato putro valde amplecti⁹ so quē genuit in sua adolescētia dum adbuc gentilis ⁊ p̄bus esset. necnon ⁊ cū alipio amico suo meritis matris ⁊ p̄dicatione scī Am̄brosi⁹ sacrū baptismā suscepit. Tūc Ambro-

sius inq̄t. Te dēū laudam⁹. Augustin⁹ r̄n̄ dit. Te dominū p̄fuemur. Et sic ip̄i duo būc hymnū alternatum cōposuerunt ⁊ v̄sqz in fine decantauerūt. Proton⁹ aut̄ Augustin⁹ in fide confirmat⁹ omnē spēm quā habebat ī seculo dereliquit. ⁊ scolas quas regebat absrenūclavit vt dulcedine diuini amoris extinc frueret. vt dicit in libro cōfessionū. Bñ tu sagittaueras cor meū in charitate tua. ⁊ gestabam verba tua transfixa in visceribus meis ⁊ exempla seruoy tuoy. Et sic patet qualiter postqz cōuersus est ad fidem cōfirmauit se deo in charitate qua fact⁹ est similis christo. Quare dicit̄ de eo illud. Bañ. iiij. Silius filio dei tc̄. **I** Secūdo dico q̄ Augustinus nobis cōmendat a limpeditate diuine cognitionis. cuz additur. plenus sapientia. Circa qd̄ notandū q̄ ipse fuit pfundus in omni scientia. Unde legit̄. Augustin⁹ doctore egregius in p̄uincia africana de ciuitate ragastēsi. als babēt karthaginensi. ex parentib⁹ honestis genit⁹. in artib⁹ liberalib⁹ sufficienter edocitus fuit a deo vt summ⁹ p̄bus ⁊ rhetor luculentissim⁹ habebat. Nam libros aristotelis ⁊ omnes libros liberaliū artium quos; cunqz legere potuit p̄ se didicit ⁊ intellerit. sic ipse in libro p̄fessionū testat dicens. Omnes libros artiu; id est. septē artes liberales p̄ me metipsum legi ⁊ intelleri. Quidq̄ etiā est de arte loquendi ⁊ differēdi. ⁊ quidq̄ de dimēsionib⁹ figuraz ⁊ de musicis ⁊ de numeris si nemagna difficultate nullo hominū tradēte intelleri. Ecce quante sciētiae fuit. Fuit etiā postqm cōuersus est multū imbut⁹ in scientiis sacre scripture quā nunc valde amplectebat. Nam legit̄ q̄ cū esset. xxx. annoz ⁊ quendam libū vni⁹ p̄philosophi. in quo vanitas mundi cōremenda ⁊ p̄philosophia appetenda dicebat p̄legeret. ex hoc quidē liber multū placuit sibi. s̄z q̄ nomē Iesu xp̄i qd̄ a matre didicit ibi nō erat. multū dolere cepit. Ipse ei fidē xp̄i multis ecclesijs frequent p̄dicabat. ⁊ multos aberrore cōvertebat. Ipse etiam spū diuīo tact⁹ i sancta eccīa ad instrūctōz aiay fecit libros. tractat⁹. ep̄las. nūero mille. xxx. exceptis q̄ numerari non p̄nt. q̄ non designat numerū eorum. ⁊ sic semper sunt occupat⁹ cuz

Sermo. CII.

sacra scriptura exclusis alijs occupationib⁹ Exemplū buri⁹ legit. Quedazēni mulier cu⁹ à quibusdā maliciose iniuria patere. illa ad sanctū Augustinū accessit ut sup hoc ei⁹ cō silium imploraret. Que cū ipsum studētem inuenisset et eu reuerenter salutasset. Ille aut̄ nec eam respexit. nec quicqz sibi respodit. Co gitans illa q̄ forte ob nimia sanctitatē in faciem mulieris noller intendere propri⁹ accessit et negocī diligēter exposuit. sed ille nec se ad eam cōuertit nec responsum aliquod sibi de dit. Altera autē die dū Augustin⁹ missaz celebrar; dicta mulier post elevationē corporis christi rapta in spiritu vidit se positam ante tribunal sanctissime trinitatis. vbi vidit Augustinū facie inclita de trinitatis gloria attē tissime et subtilissime disputationē. Et facta est vox ad eā dicens. Cū ad Augustinuz iūisti. tunc ille sic de trinitatis gloria attētissime dis putabat. Et ideo q̄ sibi locuta fuisti penitus non aduertit. sed ad eū secure redeas q̄ eum clementē inuenies et consilium salubre ab eo recipies. Quod cū fecisset Augustin⁹ eam benignē audiuit et consilium salubre donavit. Quare bene dicit de eo Ila. xlir. Dedite ī lumen gentium. ¶ Unde sanctus p̄sp̄ de eo dicit in tertio libro de vita cōtemplatiua. Sanct⁹ Augustin⁹ episcop⁹ acer inge nio. suavis ī eloquio. secularis litterature peritus. in ecclesiasticis labororibus operosus in quotidianis disputationib⁹ clar⁹. in que stionib⁹ soluendis acut⁹. in cōvincēdis hereticis circūspectus. in omni actione sua cō positus. Ideo bñ dicit Augustin⁹ ppter excellētia sue scientie. Nam sicut impator Augustus pcellebat omnes reges. sic Augustinus excellit omnes doctores. Unde dicit Be migius. Elij doctores cōparant stellis. Baniel. xij. hic aut̄ cōparat soli. Nam ipse sicut sol refulgens refluit in templo dei. Unde bñs Hiero. comendās augustinū dicit. Licet hie ronum⁹ sex milia volumina origenis se legis se fateat. iste tamē tāta scripsit ut nō soluz q̄s dieb⁹ ac noctibus scribere libros ei⁹ nō pos sit sed nec legere. Ostendit enī limpeditas diuine cognitionis ipsi⁹ in miraculis. Legit enī q̄ quidā monach⁹ in monasterio qđ ele

mosyna dicit. in vigilia sancti Augustini rā ptus in spiritu vidit nubez splendida celitus elapsam et sup nubē augustinū sedente insig nitū pōniscalib⁹. cui⁹ oculi quasi duo radis solis totā illam ecclesiā illuminabāt et odor inde nimius era labat. Sanct⁹ quoqz Bern ard⁹ dū quādā vice in matutinis existens aliquantulū obdormiūset. et de quodā tra ctatu augustini lectiones legerent. vidit puls errum iuuēne stantē. de cui⁹ ore tant⁹ inundantum aquaz impetus exibat ita q̄ totaz illam ecclesiā videret replere. Qui Augustin⁹ num bū cesse intellexit qui fonte doctrine totam ecclesiā irrigaret Item apud burgundiām in monasterio qđ dicit fontanē erat q̄ dām monach⁹ Hugo nomine sanctio augustinō valde deuot⁹ qui in eius scriptis miro pascebatur desiderio. qui enī crebra supplica tione rogauerat ut eum ex hac luce migrare non sineret nisi in diesue sacratissime solēnitatis. Ipse igit. xv. die ante festum eiusdem sic cepit duris febribus estuare vrin vigilia ipsius sup bumuz tanqm moriens ponere. Et ecce plures decorū et fulgentes viri amici albī ecclesiam dicti monasterij pcessionalē intrauerunt. quos sequebat quidam reuerendus pponser pontificalibus insigniis. Qui dām auē monachus in ecclesia consistens. hoc videns obstupuit. et qui nam essent vel quo pergerent inquisiuit. Qui vnuſ eorum dicit q̄ sanctus Augustinus esset qui ad de uotum suū pergeret ut eius animam ad regnum glorie deportaret. Post hec illa reuerenda processio infirmariam ingredit̄. Ebi cum aliquādiu mansisset sancta illa anima a carne soluta est. quam dulcis amicus Augustinus et ab hōtiū insidijs securam redidit et in celum eam introduxit. ¶

Lero dico q̄ Augustinus commēdatur a secunditate virtuose operationis cum concluditur. perfectus decore. Circa quod notandum q̄ ipse duxit vitam omnibus virtutibus decoratam. Nam dicit Dyonisius q̄ sanctitas est mundicia ab omnibus in quinamētis libera. Quam puritatem et sanctitatem Augustin⁹ habuit ppter quod dicit. Domine nūbil mibi dulce est nisi dete loqui.

De decollatione Johannis baptiste

De te audire. de te conferre. de te meditari. et tu
am gloriam spin corde meo reuoluere. Quali
ter autem hoc ope compleuerit et virtutibus flo
ruerit ostendit in eius legenda. Legit enim
quod postquam conversus fuit ad fidem et sacrum baptis
ma recepit. moxque ex intumis cordis desideri
is ad deum se conuertit et omnem spem quaz ba
bebat in seculo dereliquit. Nam non uero non
filios non diuitias non honores seculi querens
queret regnans in mundo. sicut Iohannes testat
propositio Job. iij. Omne quod est in mundo est.
quibus homo maculatus augustinus dereliquit.
sed deo cum suis seruire statuens. Factum est au
tem ut ordinaretur in ecclesia yponensi. mox ibi
monasterium instituit et cum dei seruis viue
re cepit secundum modum et regulam sub sanctis apo
stolis constituta. maxime ut nemo proprius
quisque in illa societate haberet. sed eis essent
omnia communia. et distribuerentur vnicuique si
cuit opus erat. Utrita autem cum seruis dei in om
nibus virtutibus. scilicet humilitate. castitate. obe
dientia. ieiunis. orationibus et desideriis sa
ctis die nocteque. ita quod nullum peccati maculatum
babuit preter unam parvam. Nam legitur quod qua
dam vice dum quedam legeret ante se transire con
spicit demonem librum humoris baulantem. qui
ab eo protinus adiurauit. ut que ibi scripta la
teant sibi pandat. Qui peccata hominum ibi
scripta esse dixit. Mox ei precepit ut sibi aliquod
peccatorum suorum si recineret sibi legeret. Qui
continuo sibi librum ostendit et in eo scriptum
reperit quod quadam vice complectorum ex obliu
ione dimisit. Recipiensque diabolo ut suum
prestolaret aduentum. Tunc Augustinus ec
clesiam est ingressus et complectorum dixit. et
solitas orationes pugnit. Reuersusque dixit di
abolo ut predictum locum sibi ostenderet iteque
relegendum. Qui dum crebro reuoluere et diabo
lus locum reperisset. iratus dixit. turpiter me de
cepisti. penitet me quod librum meum ubi ostendi quod
peccatum tuum orationum tuarum uirtute delesti. Et
bis dictis confusus evanuit et augustinus mu
dus et sine peccato exiit. Jobene de Cant.
uij. Tota pulchra es tu. Post aliqd ipsi com
pulsus est suscipe epatum sancti valerii epi
qui ad bucum virxit et cum ingenti gaudio sibi cel
lu. Itaque factum est ut episcopus ordinatus est

Utrita autem in clericatu et in episcopatu in
sancta vita annis fere. xlvi. et verbum dei usque
ad finem vite sue fideliter predicauit et factus co
pleuit. et multos ad fidem convertit. In diebus
autem eius anno dominiccccxl. Vandali totas
provincia affrice occuparunt vastates om
nia nulli parcentes cuiuscumque statum vel sexus
Post hoc autem ad yponensem civitatem ve
nerunt et ipsam manu forti obsederunt et eccl
esiast destruxerunt. propter quod Augustinus lu
gubrem vitam durit et mori desiderauit. qui se
bribus decubuit. Intelligens autem dissolutio
nem sui corporis imminere. septem psalmos
penitentiales decumbens legebat ac iugiter la
crimas fundebat. Et ut deo liberius vacaret.
et eius deuotio a nullo impediri posset a nisi de
cem dies sui exitus nullum ad se ingredi prece
pit nisi cum sibi refectio portaret. Quidam au
tem infirmus ad eum venit et ipsum instanter
rogauit ut sibi manus imponeret et ab infir
mitate curaret. Qui Augustinus respondit
Quid est hoc fili quod loqueris. putas quod si
tale quid facere possem mihi hoc idem non
conferrem. Ille autem fortius instabat asserens
sibi in visione perceptum esse ut ad eum accede
ret et sanitatem recipet. Tides augustinus fidem
eius per eo orauit et sanitatem recepit. Cumque ap
propinquat dissolutio corporis hoc memoria
le docuit quod nullus homo quantumcumque excelle
tis meriti sit sine professione et eucharistia de
beret transire. Anno autem etatis sue. lxxvii.
epatuum sui. xlvi. feliciter migravit ad dominum. et
sic in celo in magno decore choruscatur. Juxta
illud prophetam. xliiij. Fulgebunt iusti sicut sol in
regno tuum.

In die decollationis Iohannis bapti.

Sermo. LIII.

Bonem patiuntur propter iusticiam. quoni
am ipso regnante. ce. M. Mat. v. Charissi
mi dic ei greg. Beatus electus suis non permisit in hac
vita gaudia et delectationes et amaritudines et
tribulationes ut post ad dulcedinem eternae sa
lutis redeant. Quare bene de. M. Mat. v. Bea
ti qui pugnant. In quod de uerbi stra notat. in qua
b. s. jo. nobis promedit. permittit tolerantia

Sermo. III.

cum dicitur. Beati qui p̄secutionē patiuntur. Secundū est virtuosi exercitij causa. cū ad ditur. ppter iusticiā Tertiū eterni p̄mij abū dantia. cū excludit. quoniam ipsoz ē reg. celoz. Tercio p̄mo q̄ sanc⁹ Jobannes nobis com mendat in tormenta tolerātia. Nam ip̄e fuit decollat⁹. ideo festū hodiernuz dicit decolla tio sancti Jobannis. Sed est notaandum q̄ decollatio sancti Jobannis quadruplici d̄ causa est instituta sicut in libro mītrali d̄ officio inueniit. Primum ppter eius decollatioz Secundo propter eius ossium p̄cremationē. Tertio ppter capitis inuentionez. Quarto propter eius digiti translationē.

¶ Primum ergo celebratur hoc festū propter ipsius decollationē. Que quidem decollatio isto modo facta est. Legitur in historia scolastica. q̄ Herodes antipas filius Herodis magni ascalonite. Tres enim fuerunt herodes. Primus dicitur est Herodes ascalonita sub quo domin⁹ natus est. & a quo pueri sunt interfecti. Secundus dicitur est Herodes antipas qui decollauit Jobannē. Tertiū dicitur est Herodes a grīpa qui occidit Jacobum & incarcerauit. Herodius. Secundo Herodes antipas filius Herodis ascalonite romam p̄ficiens & per fratres suum Iohannī p̄sum transiū faciens. tunc cū herodiade uxore fratri sui Iohannī que erat soror herodis a grīpe secreto pepigit ut ireditu suo uxorem repudiaret & ipsam in coniugem ducret. Bediens autē Herodes herodiades abstulit fratri suo. Jobannes autē qui tunc tēpōis in iusticiā redarguebat dixit Herodi. Non licet te habere uxores fratris tui ipso viuente. Cidens Herodes q̄ Jobannes euz tam dure super hoc redargueret. & quia ob predicationē & baptismū bñm Josephuz magnum populu congregaret ipsum in carcere vinculauit. uxori placere cupiens. & populi subsequentiis Jobannē dispendiū p̄mēscens ipsum autē occidere voluit sed populum timuit. Besiderantes autē herodiades pariter & Herodes aliquā occasionem inuenire ut Jobannē occidere possent. videntur inter se secreto condixisse. ut Herodes diem natalis sui coram p̄mis galilee & suis prin-

cipibus celebraret. Et q̄ tunc puelle saltanti filie Herodiadis quidquid peteret suo iuramento firmaret q̄ vellit sibi dare. & q̄ de iuramento facto se contristari dissimularet. nūc mater vellit dicere filie q̄ nihil aliud deberet petere qz caput Jobannis baptiste. Quod totum factū est. Unde dicitur Machi. vi. c. In illo tempore misit Herodes rex manus & tenuit Jobannē & vincit eum in carcere ppter Herodiadem uxorem Iohannī fratris lui. quia duxerat eam. Vicebat enim Jobannes Herodi. Non licet ibi habere uxoris fratris tui. Herodias autē insidiabatur illi & volebat occidere illuz nec poterat. Herodes autem metuebat Jobannē. sciens eum virum iustum & sanctum & custodiebat eum. Et audito eo multa faciebat & libenter euz audiebat. Et cum dies oportunus accidisset Herodes natalis sui fecit cenam principibus & tribus & primis galilee. Cumqz introrsus filia ipsius Herodiadis & saltasset coram omnibus & placuisse Herodis simulqz recumbentib⁹. Erit rex puelle. Mete a me quod vis et dabo tibi. Et urauit illi. q̄a quidquid petieris dabo tibi. licet diuidum regni mei. Quecum exiisse dixit matri sue. Quid petam. Et illa dixit. Caput Jobannis baptiste. Cumqz introrsus statim cum festinatione ad regez petiuit dicens. Volo ut protinus des mihi in disco caput Jobannis baptiste. Et contristatus est rex propter iuriandū. id est. contristatum se simulauit. Unde dicit Babanus. Tristiciam preferebat in facie. sed leticiam babebat in corde. Sequitur. Moluit eaz contristare sed misso spiculatore precepit aferri caput Jobannis baptiste in disco. Et decollauit eum in carcere. & attulit caput eius in disco. & dedit puelle. & puella dedit matri sue. Quo audito discipuli eius venerunt & tulerunt corpus Jobannis baptiste. & posuerunt illud in monumento. Tunc illud impletum est scđi Begum. ii. ca. Magnus cecidit hodie in Israel. Impunitus autem Herodes non exiit. sed in exilio damnatus fuit. Et postea ipse Herodes & Herodias lugdunū deportati fuerunt & ibi vitā miserabiliter finierunt. vt dicit in historia scolastica.

De decollatione Johannis baptiste

Augustinus narrat tale exemplū. hui⁹ iurationis occasione in quodā sermone quem fecit de decollatiōe sancti Jobis baptiste. Fuit quidā homo innocens ⁊ fidelis a quo audiui qđ recito. Ēū enim quidā sibi negass; qđ ei accommodauerat vel qđ sibi debebat. comotus ille puocauit eū ad insurandū. Ille iurauit ⁊ iste p̄didit. Dicebat ergo in ipsa nocte ad iudicē rapū fuisse ⁊ ab eo iterroga- tum fuisse his verbis. Quare puocesti hominē ad iuratōnē quē sciebas falsum esse tu raturū. Respondit ille. Regauit mibi rē meam. Et iudex. M̄beli⁹ erat ut rem tuā p̄deres qz ut animā eius falsa iuratione perimes. Prostrar⁹ igit tam grauiter cedi iussus est ut euigilans in dorso vestigia plagan appa- rent. Hec Augustinus. Ecce qz maluz est falsum iuramentū.

Mecum dico ppter eius ossiū cōcremationē Legit enim in historia scolaistica. qz cū discipuli sancti Jobannis corp⁹ ei⁹ apud sebasten vrbem palestine inter beliseū ⁊ abdiām sepelissent. et ad eius tumulū multa miracula fierent. Iussit Julianus cesar apostata qz gentiles ei⁹ ossa sparserūt. ⁊ cū miracula nō cessarent postea sunt collata ⁊ in igne cōcremata ⁊ in pulue rem redegerūt ⁊ p̄ agros ventilarerūt. Huz autē ad cōcremandū colligerent quidaz monachi ab hierosolimis venientes se latēter mi scuerunt colligentib⁹. ⁊ magnā partē eoz de tulerunt quā ad hierosolimitanū epūm no mine Idibiliū attulerūt. qui ea postmodū Althanasio alexandrino epo misit. Postmo dum vō Beophil⁹ eiusdē vrbis episcopus ea in templo serapis a sordibus purgato re posuit. ⁊ in honore sancti Jobannis basilicā cōsecrauit. Hec in historia scolaistica. Hunc autē apud ianuā devote colunt sicut Alexā derteri⁹ ⁊ Innocenti⁹ quart⁹. rei veritate cognita suis pruilegijs approbarunt. Et ido ecclia ppter cōcrematōz ossiū tanqz secundū e⁹ maruriū festū bodie celebrat.

Dicitō ppter ipsi⁹ capitū inuentiōne. Nam hac die caput eius repertū est. Legit enim in historia scolaistica qz sancti Jobannis fuit in castello arabie vincitus ⁊ capite truncat⁹. Herodias autē fecit caput sancti Jobannis in hierusalē defer-

ri ⁊ iuxta habitaculū herodis caute sepeliri. timens ne ppheta resurgeret si caput cuz cor pore sepultū fuiss; Tempore vero M̄arciani principis qui cepit anno dñi. ccccij. alias habetur. ccclj. Sanct⁹ Jobannes caput suum duob⁹ monachis qui hierusalē venerunt re uelauit qui ad palatiū qđ fuit herodis pperantes caput ipsi⁹ inuenierūt saccis cilicinis inuolūtū quib⁹ vestibus i desertō fuerat ob uolutus. Qui cū p̄dicto capite ad p̄pria re mearunt. Quidā vō sigulus emissene ciuitatis pauperatem fugiens comitē id est locū in via seisdē exhibuit. Hic dū perā sibi credī tam cū sacro capite portaret admonitus in nocte a sancto Jobāne ipso fugiens emis senam vībē cū sancto capite est ingressus. ibi qz tam diu virit in quodā specu sanctum caput venerās p̄spexitē magnā est assecutus M̄oriens illud sorori sue subfide reuelauit. ⁊ hī eundē modū sibi inuicez successores. Post multuz vō tempis sancto M̄arcello monacho in eodē specu degenti. i. paupi sanctus Jobānes caput suū hoc modo reuelauit. Videbat enim sibi dormienti qz mītez bep̄sallētes incederent ⁊ diceret. Ecce sanct⁹ Jobānes baptista venit. Beinde vidit sanctum Jobānē quē vñus a dextris ⁊ alius a sinistris ducebant. omnesqz ad eū acceden tes ab eo benedicebant. Id quē cū M̄arcellus accessisset eti⁹ pedib⁹ se p̄strasset eleuās eū ⁊ p̄ mentū eū apprehendens dedit ei osculū pacis. Lūc M̄arcellus interrogauit eū dicēs Dñe mi vñd venisti ad nos. At ille. Beleba ste veni. Ēū ergo excitat⁹ fuisse ⁊ de hac vīlōne plurimū miraret. quādā alia nocte duz dormiret quidā ad eū veniens ipm excitauit. Et ecce dū excitat⁹ fuisse vidit quandaz stellam fulgentē in hostio cellule residere. Quācum surgens palpare vellet. subito in aliam ptem se transstulit. Ille autē cepit abire p̄ eā quousqz stella stetit in loco vbi caputerat iohannis baptiste. Ubisodiens reperit vñaz seu yðriā ⁊ in ea sanctū thesaurū. Quidā autē cum nō crederet manū ad yðriā misit ⁊ statū manus yðrie adhesit ⁊ eraruit. Orantib⁹ au tem socijs manū abstraxit sed iuialita remā sit. Apparuit autē eidē sancti Jobānes dicēs. Buz

Sermo. LIII.

caput meū in ecclesia deponet ydriā ptinges
z sanitatē recipies. Qd fecit z integrā sanita
tē recepit. Qū autē Marcell⁹ Julian⁹ ei⁹
dem vrbis epo indicasset. ab eis est eleuatus
z extūc incepit in eadē vrbē decollatio Jobi
celebrari. Quarto pp̄ter ipsi⁹ digui trans
lationē. Legit enī in bistoria scolastica qd di
gitus su⁹ quo dñm ostēdit cōburi nō potuit
qd quidē digit⁹ a p̄dictis monachis est rept⁹.
z a sancta Lecla in normāniā deportatus z
z ibi ad bonorē lanchi iobis eccliam p̄strurit
Unde z a dño papa statutū fuit. vt bec dies
p̄totū mundū celebris haberet zc. Et sic p̄z p
mū. Id Secundo p̄ncipaliē dico qd san
ctus Jobānes cōmendat pp̄ter causam vir
tuos exercitū cū dr. pp̄ter iusticiā. Ipse i fu
ti iust⁹ z iusticiā opatus est. Unde dr. Mar
ci. vi. Herodes metuebat iohannē sciēs eum
vixi stū z sanctū. Dicit ei Macrobi⁹ qd iusti
cia est reddere vnicuiqz qd suū est. s. do ho
norem. primo amore. corpori disciplinā. Certe
hoc feci sanct⁹ Jobes. M̄la deo dedit bono
rem ipm laudādo adhuc existēs i vterō. Be
quire nativitas Jobis bap. in p̄mo smōe.
S. Alliter. vel verbū dei p̄dicādo z xp̄o testi
moniū dādo. Beqre ibidē in secūdo sermōe
iobis baptiste. Secūdo dedit primo amore
ip̄los redargēdo. Beqre in tertio sermōne
iobis baptiste. Terno dedit corpori disciplinā
austerā vñā ducedō. Beqre in tertio smōne
Terno p̄ncipaliē dico qd sanct⁹ Jobānes
nobis cōmendat pp̄ter abundantiā eterni pre
mij cū cōcludit. quoniam ipsoz est reg. ce. Bi
citeni Cyprian⁹. Sanctis martyrib⁹ pena
mortis infert. z immortalitas sequit. z padis
sus cōfert. vita tpalis exigit sed eterna re
parat. Unde dr. Jac. i. Beat⁹ vir qd suffert tē
prationē. Certe bāc mercedē celestis regnū re
cepit sanct⁹ Jobes. M̄la ipse p̄ oib⁹ sanctus i
celo est sublimat⁹. Beqre nativitas iobis
in p̄mo smōne vbi dicit septimo. Quedā
matrona sancto iobi baptiste fuit valde de
uota z dñi instanti⁹ orauit vt libi de reliquiā
iobis aliqd donaret. Qū autē nibil orādo p̄si
cere se videret resumpta de deofiducia iura
mēto se astrinxit qd hacten⁹ nō comedez dos
nec qd petebat recipet. Qū autē aliqb⁹ diebus

ieunasset pollicem sup altare miri splēdoris
vidit z dei donū leta suscepit. Tres autē epi
illuc accurrētes cū quilibet de illo pollice p̄t
veller accipe tres guttas sanguinis stillare i
lintheo supposito viderūt z stupuerunt. z sin
guli singulas se meruisse letari sunt.

Be nativitas Marie
Sermo. LIII.

A peperit i. Reg. i. Mortate charissimi
vt pat̄p Elizistotele z doctores na
turales tūc qdquid agit agit pp̄t finē. Hinc
est enī qd generatio cū sit finis p̄ceptōis. seq̄t
qd Anna quecepit ipsa z pepit. quare dic zc
vt supra Aliter. Charissimi ut pat̄z in p̄molli
bro de celo z mūdo. qd virt⁹ acuua diffinit in
ultimo augmēni sui. Hinc est enī qd Anna qd
cocepit in p̄mo. in fine generauit. Jo dr. An
na cocepit zc. Est notandū qd generatio ma
rie est duplex. s. temporalis z spūalis

M̄mo dico qd nativitas marie temporalis
est qd a parentib⁹ suis nata est que finit. Jux
ta illud Eccl. vii. Est temp⁹ nascēdi z p̄ps mo
riendi. z Job. xxiij. H̄o nat⁹ de muliere brevi
vñēs tpe. Qualiter autē virgo maria sit pa
liter nata ostēdit. Legit enī qd nativitas ma
rie ex tribu iuda z regia stirpe ip̄i⁹ dauid du
xit originē. Qd pat̄z ex S. quoniā vt sepe scri
ptura testat xp̄us de semine dauid durit ori
ginē. Juxta illud ps. De fructu vñ. tu. po. zc.
Qū igit̄ xp̄s de sola virgine sit nra⁹. manife
stū est qd z ipsa vñgo sit ex dauid. Et hoc est ex
cathebena z genealogya ipsi⁹ nathan filii Da
uid. Dauid ei inter ceteros habuit duos fili
hos. s. nathan z salomonē. Ex cathebena igitur
nathan filii dauid vt testat Jobes damasce
n⁹. Iei genuit melchī z panther. panther ge
nuit barpanther. barpanther genuit ioachib⁹
Joachim autē accepit uxori noīe annā qd has
buit sororē noīe bysmeria qd genuit elizabeth
matrē Jobis baptiste. Anna autē tres viros
babuissē dr. ioachib⁹. cleopham z salome. De
p̄mo autē viro sc̄z ioachim genuit vnā filiam
sc̄z mariā matrē dñi. Ab portuo autē ioachim
acepit cleopham z genuit ex ea aliaz filiam
quā similit̄ mariā vocauit. quā postmodūz

De nativitate marie

alpbeo in cōiugē sociavit. Hec aut̄ Maria ex alpbeo viro suo q̄truo filios genuit. Jacobum minorē. Ioseph iustū q̄r̄ barsabas. sy monē r̄ iudā. Aboruo aut̄ secundo viro Elīne. tertū accepit nomine salome ex quo aliā filiam genuit quā etiā mariā vocavit. t̄ ea zebedeo tradidit in piugē. Hec aut̄ Maria ex zebedeo viro suo duos filios genuit. s. Jacobum maiore. & Ioh̄em euāgelistā. Historia aut̄ nativitatis marie beat̄ Hieronim⁹ trās scripsit dicens. Joachim ex galilea & ciuitate nazareth duxit uxore uoie Annā ex berbleem. Ipsi autē ambo erāt iusti & in omnib⁹ mandatis dñi incedebāt. omnēqz suam substātiā am tripbarie diuidebāt. Unā partē templo. & templi seruitorib⁹. aliā pegrinis & pauperibus erogabāt. ternā sibi & familie sue vīsibus reseruabāt. Qui steterūt in cōiugio. xx. annis & plēm ex cōiugio nō habentes voverūt domino q̄ si eis sobolē cōcederet ea in seruitio dñi manciparēt. Cui⁹ rei gratia cū singulis annis in tribus p̄cipuis festis templū dñi in bierlm frequentarēt faciūt est vt in festo encenioꝝ. i. dedicatiōis ioachim cū cōtribulibus suis bierlm ascēdit & cū ceteris ad altare ascēdens oblationē suā offerre voluit. Quę vīdens sacerdos cū nimia indignatione repulit & cur ad altare dei accedere p̄sumeret icrepauit. asserēs nō esse cōueniēs maledicto legis obnoxii oblationē dño offerre. nec inter secūdos infecundū q̄ populū dñi non aurit astare. B. M̄git̄ Ioāchim sic cōfusum se vidēs p̄ pudore domū redire noluit ne similiter a cōtribulib⁹ suis qui hoc audierant sustineret. Secedens ergo ad pastores suos cū ibi aliquodiu fuisse. quadam die angel⁹ ei soli cū magna claritate apparuit & de eius visiōne tūneret ammonuit dices. Ego sum angelus dñi missus ad te vt annuncie tibi preces tuas esse erauditas & elemosynas in p̄spectu dñi ascēdisse. vidit enī pudorē tuū. & audire sterilitatis opp̄briū nec recte tibi obiectū. Hā peccati nō nature vltor est dñs. Et io cuz alii cui⁹ vīez claudit. ideo facit vt mirabili⁹ denū aperiat & q̄ cognoscat qđ nascit nō esse libidinis sed diuini esse muneris. Nonne sara vīsqz ad nonagesimū annū sterilitatis op-

probris p̄nuit. & tñ Isaac generavit. cui rep̄missa fuit benedictio omnī gentiū. Nonne etiā rachel diu steriles fuit & tandem ioseph genuit q̄ ton⁹ egypti dominu⁹ babuit. Quis fortior Samlone & sanctior samuele. & tamē bi ambo matres sterileb⁹ babuerūt. Credegitur exemplis & rōi. Coepi⁹ diu dilaros & steriles pare⁹ mirabiliores esse solere. p̄inde vīo tua anna pariet tibi filia. & vocabis nomē eius mariā. Hec vt voulisti erit ab infantiā dño consecrata. & adhuc ex vtero matris sue spūlancō plena. nec forinsec⁹ inter populares. sed in tēplo dñi sp̄ morabit ne q̄s hūnizy de ea aliquod suspicet. Et sicut ip̄a ex sterili matre nascit ita ex ea mirabiliter fili⁹ dei generabitur. cui⁹ nomē erit Jesus & p̄eūt erit salus omnib⁹ gentib⁹. Et do tibi signū. cuz puenēris ad aureā portā bierolomis Anna vīo rem tuā obūlā habebis. que detua tardatōe modo solicita tunc in aspectu tuo gaudebit. His dictis angel⁹ discessit ab eo. Anna autē cū amare fleret & q̄ naz vīr su⁹ iūisset ignoraret. idem angel⁹ apparuit ei & sibi eadē que virō annunciauerat patefecit. addens vt prosi gno ad aureā portā bierusalē pergeret et ibi vīo viro suo redēuti obuiarz. Igitur ambo intra preceptū angeli sibi inuicē obuiantes & de mutua visione letati & de prole p̄missa securi. adorato dño domū redierūt diuinum p̄missum gaudenter expectantes. S Anna igitur cocepit & peperit filiā & nomen eius vocavit mariā. Cōpletō igitur tempore ablactatiōis p̄ triennū. adduxerūt virginē ad templū domini cū oblationib⁹. Erāt aut̄ circa templū q̄ndecim gradus ascensionis. Hā templū in monte erat cōstitutū. In bos rum aut̄ nouissimo. i. in infimo virgo p̄stuta om̄es grad⁹ sine alicui⁹ admitione ita ascēdit ac si iam puecte etatis fuiss. Pderfecta igitur oblationē filiā cū alijs virginib⁹ in tēplo dimittētes ad propria redierūt. Virgo autē quotidie i omni sancutate pficiens & ab anigelo quotidie visitabat & visione diuina q̄tis die fruebat. Bicitenum Hieronim⁹ in quādam epistola ad cromaciū & belyodoru⁹. q̄ maria banc regulā sibi statuit vt a manevīqz ad ternā oratōnib⁹ insisteret. & ternā vīsqz

Sermo. LIII.

ad nonam teatino operi vacaret. a nona ab oratione non cessauit quousq; angelus veit et sibi escam dedit. Unde etiam Hieronim⁹ ex libro reuelationū elizabeth dicit q̄ quadā vice in vigilia nativitatis xp̄i Bequie in sermone annūciatōnis. Z. Quartodecimo anno etatis sue vt in q̄ Hieronim⁹ p̄tisfer denunciavit publice vt virgines que in templo instruebant et temp⁹ etatis impleuissent domū reuerterent et viris legitime iungerentur Cui⁹ mandato cū cetere acq̄escebant sola v̄go M̄aria hoc facere nō posse respondit. qz parentes sui eam seruitio dñi mancipassent et ipsa virginitatē domino vnuisset. Tūc anxiatus pontisfer eo q̄ non faceret contra scripturam que dicit. Clouete et reddite cc. Conuocatis igit̄ seniorib⁹ omnib⁹ omnium fuit vna sententia vt in retam dubia consiliuz dñi quereret. Cū ergo orationi insisteret et pontisfer ad consulendū dñm accessisset. mox de loco oratoriū cūctis audientib⁹ vor insonuit dicens. vt quicuq; d domo dauid nuptiū abiiles essent singuli ad altare deferrent vgas singulas. et cuiuscuq; vrgula germinasset et in cacumine ei⁹ s̄m vaticinii Isiae spiritu sanctus in specie columbe p̄disset ipse pculdubio esset cui vrgo despōnsari deberet. Erat autem inter ceteros Joseph de domo Baud. cui cū incongruū videbat si vrtam prouecte etatis tam tenerā vrginē in vrorem diceret. Ceteris offerentib⁹ vgas suas sol⁹ ipse vrgam suā subtraxit. Unde cū nibil diuine vocis consonū appaseret. pontisfer iterato ad consulendū dñm iuit. Qui respondit q̄ solus ille esset qui vrgam suā non attulit cui vrgo despōnsari deberet. Cū ergo Joseph vrgaz suam attulisset ilico vrga flore germinauit. et in eius cacumine columba de celo veniens consedit. clare omnib⁹ patuit vrginē despōsandam esse Joseph. Desponsata igitur vrgine Joseph in cunctate sua bethleem rese dit. domū suā dispositur et nuptijs necessaria prouisurus. vrgo autē M̄aria cū septem vrginibus coevis et collectaneis suis quas ad ostensionē miraculi a sacerdote accepit ad domum parentū in nazareth est reuersa. Hec Hieronim⁹. In diebus illis angelus

Gabriel vrgini orāti apparuit sc̄i i nazareib ei dicens. Ave gratia plena domin⁹ tecū zc. Sed quid virgo legerit refert Hieronimus in libro reuelationū Elizabeth q̄ legerit illud Isiae. vii. Ecce virgo concipiet et pa. cc. Bequire annūciationis marie. Quod factum est s̄m doctores in sexto millenario. Bequire ibidem. Dies autem nativitatis vrginis marie aliquāto tempore fideles latuit. Contigit autē licet Jobānes beleth refert vt qui daz pur sanct⁹ ledule cōtemplationi insistē singulis annis. vi. ydus septembri in oratione positus iocūdissimam angelorum solenitatem audiuit. Cū qz deuotissime sibi revelare peteret. cur quokber anno tanū illo die et non alio hec audiret. diuinuz accepit responsum. q̄ vrgo glorioſa M̄aria tali die fuerit mūdo nata. Et ideo hoc manifestare filius sancte matris ecclesie vt cōcordes fiant i hac celebritate celesti curie. Cūqz autē hoc sumo pontifici et alijs intimasset et illi orationibus et ieiunijs scripturis et antiquitatū testimonijs veritatē comperrissent. būc diez in bonorem nativitatis vrginis marie celebrādum vniuersaliter statuerūt. Unde canit ecclēsia. Cum iocūditate nativitatē beate M̄arie cēle. cc. Secundo dico q̄ secunda nativitas M̄arie est spiritalis qua est ab eterno a deo ordinata. Juxta illud Iōnō. vij. Elb eterno ordinata sum et ex antiquis ante qz terra fieret. nec dū erant abyssi et ego iam cocepta erā. Bicut enim Augustin⁹ super Gen. q̄ oia ante qz fierent in noticia erat facientis deus enī fecit sicut carpēarius voleens edificare domū. primo in mēte disponit domū. postea facit. Ita deus ante qm̄ creauit celū et terram et omnia que in eis sunt i mēte habuit. postea dixit et facta sunt omnia Sic beata vrgo M̄aria priusq; temporaliter nasceretur erat concepta in noticia dei. eternaliter et sic predestinata et p̄ordinata fuit a deo ut efficeretur mater filii dei. Igitur notandum ē q̄ tota trinitas operata est in ordinatioē marie s̄m tria attributa in diuinis. Idomo de⁹ pater fecit eam perfectā. et hoc ratioēsue omnipotentie que attribuit patri. vt habet in sermone concepcionis in principio. Unde deus

De nativitate marie

patrem facere perfectum est per potentiam. Secundum
deus filius fecit eam virginem et matrem et hoc
ratione sue sapientie que attribuitur filio Maria
facere virginem et matrem est per diuinam sapien-
tiam. quia est ultra naturam. Tertio deus spi-
ritus sanctus fecit eam sanctam ac omnibus vir-
tutibus plenam. et hoc ratione sue bonitatis. quia
attribuit spiritui sancto. quia aliquod bonum fa-
cere fit per bonitatem spiritus sancti. Quarto tota
trinitas simul fecit eam reginam et imperatricem
tonus celestis curie. Ideo dicit Augustinus
quod opera trinitatis sunt indivisa. Si
co primo quod deus pater fecit eam perfectam. et
hoc ratione sue omnipotentie. Dicit enim Hilarius
in Ethicorum. quod qualis unusquisque est
alia operatur. Cum igit deus pater est perfe-
ctissimus fecit Mariam perfectam. Unde pac-
bene dicit Cantus. Una est perfecta mea. Propter
enim superabundanter habuit omnes perfectio-
nes omnium perfectorum et electorum. Unde Ber-
nardus in simone missus est. Fuit in ea fides
patriarcharum. spes prophetarum. caritas apo-
stolorum. constantia martyrum. sobrietas confessorum
continencia viduarum. castitas virginum. Quod
cognoscens sapiens in spiritu sancto dicit pro-
verbiorum vestrum. Multe filie congregauerunt di-
uinas. tu sola supergressa es universas. Unde
ipsa est illud perfectum opus ipsius dei patris
de quo Eccl. xxviii. Cor. suum dabit in simili-
tudinem picture et perficit opus. Cor. suum da-
bit in summatione operum et ornabit imper-
fectionem. quasi diceret. Cor. suum. id est. potenti-
am dabit in similitudinem picture. id est. in per-
fectionem virginis Marie. Unde ipsa est in si-
gura illa mulier de qua dicitur Henr. xxiiij. Ip-
sa est mulier quam parauit dominus filio do-
mini mei. Unde ipsa virgo bene figuratur
nobis in illo perfecto templo cui nihil perfecti-
onis defuit. quod Iohannes vidit mensurare
in spiritu. quod in longitudine et latitudine ita
perfectum fuit quod ultra debitam proportionem
nihil habuit. Apocal. r. Sic Maria fuit ita per-
fecta in longitudine latitudine et altitudine
quam nihil defuit. Nam longitudine eius usque ad no-
uisimum diem durat. ut subueniat omnibus
eam inuocatibus. Latitudo eius a fine usque
ad finem terre. Altitudo usque ad celum. Unde

pulcre alloquitur eam Bernardus dicens. O
Maria quis tue misericordie longitudine
latitudine sublimitate et profunditate inest
garre potest. Nam longitudine usque ad nouissi-
mum diem universis eam inuocatibus subuen-
tit. Latitudo replet orbem terrarum misericordia
Sublimitas superne ciuitati inuenit restau-
rationem. Profunditas obtinuit redempti-
onem sedibus in tenebris et umbra mortis.
Ecce quae perfectionis est Maria. Ideo di-
cit Anselmus in libro de conceptione virginis.
O domina noli tibi equale te. Secundum
dico quod deus filius fecit eam virginem et ma-
trem per suam sapientiam que attribuitur filio.
Unde psalmista in spiritu sancto dicit Omnia
in sapientia fecisti. glosa. id est. in filio. Beatus
filius fecit eam ita sapienter quod natura mirat cu[m]
fecit eam virginem et matrem. quod est ultra na-
turam. Requie in nativitate christi. E. et Y.
Unde ipsa est illa virgo de qua Isa. vii. dici-
tur. Ecce virgo concipiet et pariet filium. Non
hoc est sapienter factum cum ita est contra natu-
ram. Unde Augustinus in sermone. Virgo
quippe genuit quia virgo concepit. utroque
miraculum sine corruptione grauida et in par-
tu virgo puerpera. Unde post illam virgi-
nalem secunditatem quod ita sapienter a deo filio
facta est. quod mater facia est et virgo permanuit
figuratur nobis per portam quam vidit Ezechiel
xxiiij. ubi dicit. vidi portam in domo domini clau-
sam et sol dominus intrabit per eam et regrediet
et dixit dominus ad me. Maria haec clausa erit.
et non aperiet et virgo non transiet per eam. quoni-
am dominus deus israel ingressus est per eam.
eritque clausa. Sup quo verbo dicit Augustinus
in simone. Quid est porta in domo do-
mini clausa nisi quod in Maria semper erit intau-
cta. et quid est homo non transibit per eam nisi quod
Joseph non cognovit eam. et quid est sol deus
intrat per eam et regrediet nisi quod spiritus sanctus impre-
gnauit eam. et deus sol nascitur per eam. et quod est clau-
sa erit in eternum. nisi quod virgo Maria virgo
estante partu et virgo post partu. Ecce quod sa-
pienter fecit eam deus filius ut sicut a ostenderet
suum magisterium. Unde Bernardus in sermone. Hanc se-
cisti domine imaginem bonitatis tuent in ea velut
artifex ostenderes magisterium pierans me.

Sermo. LV.

Quapropter vgd Maria benefigurata est in illa archa sapienter facta de qua Erod. xxv qfui facta ex auro et argento et gemmis et lignis setibus. et dixit dominus faciesque mibi sanctuarium et habitaro in medio. Sic virgo Maria facta est a filio dei ex auro charitatis et argento puritatis et gemmis virtutum et de lignis setibus imputribilibus i.e. sine corruptione virginitatis et siehabitanit in medio quādo venit de sinu patris in vix virginis matris in q nouemensib⁹ requieuit. Unde bene dicit il lud Ecc. xxiij. Qui creauit merequi. in ta. meo. Unde Bern. supmissus est. Virgore gla gem. Et Lertio dico qd⁹ sp̄ rituſſanc⁹ fecit eam lancā et omnib⁹ virtutib⁹ plenā. et hoc ratione sue clemētiae et bonitatis Iuxta illud ps. Sanctificauit domin⁹ sp̄ ſuſſanc⁹ tabernaculū ſuū altissim⁹. Un in signū hui⁹ dixit angelus ad eā Lu. i. Sp̄ rituſſanc⁹ ſupueniet te et vir⁹ altissimi obumbrabit ubi. In cui⁹ ſimilitudinē vocat eā sp̄ ſuſſanc⁹ columbā Cai. vi. Una est columba mea. Dicit enī Irls. in libro d animalib⁹ qd⁹ columba caret felle. et carentia fellis est canſa boni caloris. Calor enī naturalis regit totum corp⁹. Sic Maria caret felle. i. oī peccato. et carentia peccati est cauſa boni caloris. i. charitatis. Et calor. i. charitas regit totū corporis viginis. ita qd⁹ virit in omni pfectio et puritate. Unde bern dicit sp̄ ſuſſanc⁹ Cai. i. Surge ppera amica mea. columba mea. forma ſa mea. Et ideo dicit Origenes. Propter dona sp̄ ſuſſanc⁹ ſortita est mater di. i. geruntur hoc vocabulū columba. que vñqz tāto abundant⁹ p omnib⁹ creaturis recepit quanto ei ſemp immediatio fuit ex munere. qui ea obumbrare debuit in concepcione filii dei totum ſe in donis effundere debuit. Unde propter ſanctificationē ſuā quā habuit a sp̄ ſuſſanc⁹. bene figura in archa noe in qua tantū octo anima ſalve facie ſunt. Sic in Maria ſpirituſſanc⁹ cū ſuā ſeptē donis pfecte in ea tētus est. Unde Aug⁹. in libro de natura et genit. Ceteris quidē lancis p partes eſt data genit. Marie aut se tota infudit plenitudo grē. Unde hoc cognouit in ſp̄ ſuſſanc⁹ Iſaias. xi. cū dicit. Egrediet virga de radice yesle et nos

deradice eius ascēdet. et requi. ſup eū ſp̄ ſuā dōmini. ſp̄ ſuā ſapiētiae et intellect⁹. ſp̄ ſuā consili⁹ et formidinis. ſp̄ ſuā ſcīetū et pietatis. et replebit eum ſp̄ ſuā timoris domini. Et ſic patet qualit⁹ vgo Maria ſp̄ ſuā uer ab eterno a patre et filio et ſp̄ ſuā ſancto eſt ordinata. Unde dicit Bern. Ipsa eſt liber in quo apparent tres auree manus. patriſ omnipotētia ſupior. filii ſapiētia media. ſp̄ ſuā ſanctu bonitas inferior. Quarto dico qd⁹ tota trinitas fecit eā reginā et imperatricē totius celestis curie. qzuis omnes sancti ſint heredes eterni regni ſicut apls dicit Boz. viij. qd⁹ ſp̄ ſuā ſanctus reddit testimoniuſ ſpiritui noltro qd⁹ ſum filii dei. Si autem filii dei tunc heredes. tamē Maria ſuperexcellēt alij eſt heredes. Unde dicū eſt ei Ecc. xxiij. In iſrael hereditare et in electis zc. Eſt nota dum qd⁹ ſancta trinitas fecit eam ita dignam qd⁹ in trib⁹ excedit omnes sanctos et angelos. Idamo i ſingulari dignitate et honore. Ipe enim honorat sanctos triplici dignitate Idamo qd⁹ glorificat corpa sanctoz in terris. Bequire in ſecundo ſermone assumptionis R. Secundo in ſingulari decoro. Nam ipſa ē uita omni virtute et decoro. Un Ecc. xliij. In firmamento celi resplendēt glo. Bequre ibidez Lertio in ſingulari potestate. Unde dicit origenes. Et ſi celestis hierarchia tota creator ſuo prompta voluntate obediat et ſtrenue militet. audito tamē dicez qd⁹ nihil audet facere ſine nutu regine misericordie. Id in signū huius potestatis exaltata eſt ſup omes choros angeloz. Unde canit ecclesia. Exaltata eſt ſancta dei genitrix ſup cho. Et Bequre. Assum.

De exaltatione sancte crucis

Sermo. LV.

Et aui lignū humile. Ezech. xvij. Mōtate charifimi. dicit ei Aug⁹. qd⁹ qn; to quisqz humilioz in ſeipſo tanto in ſpectu dñi maior. Hinc eſt enī qd⁹ ſancta crux ſuit huius et deſpecta ab omnib⁹ infidelib⁹. ideo a deo fuit exaltata. Quare dicit. ego dominus zc. **V**est notandum qd⁹ ſancta crux in tribus locis eſt exaltata. Idamo in loco calvarie quādo xp̄ ſuit i ea ſuſpensus p peccatis

De exaltatione crucis

nostris. Legitur enim in historia scolaistica et in euangelio Nicodemi. q̄ cū Adam infirmaretur. Requie inuenitionis crucis. et sic primo feria sexta paraseue crux cum domino in loco caluarie est exaltata. Quod si figuratum est Isaie. xliv. Ecce leuo ad ḡtes manum meā. et ad populos exaltabo signū meū. Qui concordat Ezech. xvii. Hec dicit dominus In monte sublimi israel plantabo il lud. s. lignum sancte crucis et erumpet in germen et faciet fructū. Fructus iste est doctrina christi que erumpet in germen. i. kyme. Docuit autē christus in cruce tres lectiones quae signant p̄ titulū cruci superpositū. q̄ erumpabant in germina virtutū. Primo docuit peccatores ut sperent p̄ cruce salvari. et hoc quātūz ad incipiētes. ideo erumpet illud nobile germe Jesus. id est. salinator. Nam Jesus in cruce liberauit nos ab eterna morte. Unde dicit Chrysostomus. Crux est nobis causa totius beatitudinis. hec nos liberauit. Unde canit ecclesia. Adoramus te christe et benedicūt ibi quia p̄ crucē tuā redemisti mundum. s. ab eterna morte. Unde crucifigatur nobis in baculo per quez pueri mortuū resuscitatus est. sicut dicit. iiiij. Regum. iiiij. q̄ Helizeus propheta premisit biesi cum baculo suo ad suscitandum puerū. quez quidē baculum posuit super puer. sed per h̄ puer nō est suscitatus. securus est Helizeus et venit postmodū et puer moriū suscitauit. Adoratiter Helizeus interpretat dei misericordia. et significat. Iesum christum qui est verus salvator et salus populi. Per baculum intelligitur sancta crux. Per Ihesi quē Helizeus premisit cū baculo significatur lex mosaica in qua sub figuris et enigmatibus implicite continebatur passio christi et mysterium sancte crucis. Sed sicut pueri mortui per hoc suscitatus non fuit donec Helizeus veniret qui incurvauit se super puer et suscitauit eum. Sic lex mosaica cū baculo. id est. cum ligno non poterat suscitare genus humanū mortuum donec Christus veniret qui incurvauit se in ligno sancte crucis super genus humanū. et suscitauit eum a morte. Unde dicit Chrysostomus. Crux est salus peccatorum. spes christiana;

norum. resurrectio mortuorum. vita desponsorum. gaudiū angelorum. Secundo docuit eos se virtutibus p̄ cruce ornari. et hoc continent ad proficiētes. qui debent ire de virtute in virtutem. Ideo dicit nazarenus. id est. floridus. Unde dicit Luce. ix. Qui vult venire post me abneget semetipsum et tol. cru. su. zc. Tibi dominus tria ostendit que proficientes docuit facere. Primo seipsum perfecte negare. quod sit omnib⁹ desiderijs carnis et mundi perfecte reluctādo et in bonus acibus se exercendo ut dicere possint cū Christo illō. Iohannes. v. Non veni facere voluntatem meam sed eius qui misit me zc. Secundo penitentes patiēter sufferedo. Ideo dicit. et tollat crux suā. Tunc enim sum Augustinū crucē nostram tollimus quādō penitentes quaslibet pro christo voluntarie assumimus. Tertio ex employo imitatione et virtutū. Ideo dicit. Et sequatur me. Quia sum Augustinū. Quid quid gestū est in passione et morte christi. misericordia configūrebit christo vita christiana. ideo tunc proprie christū sequitur quando forma tur sue passioni et morti. Ideo dicit apostolus. Gal. vi. Qdib⁹ autē sib⁹ gloriarizc. Si passionē christi pfecte imitor ac ad memorias reduco. tūc ppter ipm omnes penitentes dulces mibi sunt. Unde et signū bui⁹ dixit boos qui fuit diues ad Ruth que fuit mulier paupercula et casta. Tinge panē tuū in aceto. et fecit sic et lapid⁹ factus est panis. Unde dicitur Ruth. ii. q̄ Boos dixit ad ruth. Audi filia. quando hora vescidi fuerit veni hic et comedē panē. et tinge gebuccellā tuam in aceto. Que fecit sic et saturata est. Adoratiter. Homo iste Boos diues est deus cui⁹ est terra et plenitudo ei⁹ qui tamē in cruce acero potat⁹ est. Qdulier est anima penitētis quem nō potest panī. Cui dicit de⁹. Intinge panē tuū in acetū zc. i. cogita de acero quod mibi in cruce pte oblatū est. et cogita quāta amara pte passus sum in cruce. et sic cogitādo omnis pena tua efficitur dulcis. Unde hui⁹ habetur exemplū. Quidā enim lecularis intrauit claustrum ubi paupertas et multa aspera vita fuit. et durissimus panis. et faba male oleata. Ille qui consuevit delicate vivere nō pos-

Sermo. LV.

tuit sustinere et cogitauit intra se. O domine deus libenter vellem deo seruire sed non possum comedere tam mala olera. Qui surrexit et accepit cappam suam ut rediret in domum suam. Eo autem redeente occurrit ei quodam peregrinus qui dixit ei. Frater quo vadis. Qui ait. Ego sum homo qui libenter vellem deo seruire si possem sed sum fragilis non possum comedere durum panem. Et tulit peregrinus buccellam panis et dedit ei. qui cum accepit dixit. Melior est panis iste quam panis de monasterio. Cui dixit peregrinus. Frater vis tu ut dem ubi bonum saporem qui facit te bene comedere fabam et durum panem. Cui monachus. Si hoc feceris ego libetissime seruio deo omnibus diebus vite mee. Tunc statim deposuit peregrinus vestimenta sua et ostendit ei latus. et illud erat perforatum. et dixit. Non potest tu comedere durum panem. vis comedere. et ille volo. Accipe ergo saporem de latere meo et comedere. Et ille statim cecidit ad pedes eius. tunc peregrinus disparuit. Monachus vero reuersus in claustrum perseverauit usque ad mortem. Ecce quomodo passio christi quam sustinuit in cruce facit penitentes dulces. Unde crux Christi figuratur nobis in ligno missio in aquas quas fecit dulces. ut haberetur Exodi. xv. Unde dicitur quod cum moyses eduxisset filios israel de mari rubro et ingressi sunt in desertum. ambulaueruntque tribus diebus per solitudinem. et venerunt in marath. nec poterant bibere aquas de marath quia erat aqua amara. Tunc murmurauit populus contra moysen dicens. Quid bibemus. Nam aquas pre amaritudine gustare non poterant. At ille clamauit ad dominum. qui ostendit ei lignum. quod cum misisset in aquas in dulcedinem verse sunt. Quia cum oportet hominem proficere et florere ut perueniat ad celum cogitet passionem crucis Christi tunc omnes penitentia erunt sibi dulces. Unde dicit Gregorius. Si passio Christi ad memoriam reducitur nihil adeo durum est quod non eum animo toleremur. Lertio docuit peccatores ut sperent se per crucem in celo coronari. Ideo dicit. rex indeorum. Id opter passionem namque crucis meruit Christus honorari. Unde

dixit Luce primo. Nonne oportuit christum pati et ira intrare in gloriam suam. Ideo dicit apostolus ad Iohannem. iiij. Humiliauit semet ipsum factus obediens usque ad mortem. consummatus est. Sic nos vocati sumus per crucem super ple penitentie ad eternam gloriam. Unde sancta crux figura in virga aurea. Bequa dicitur Ihesus. v. q. nullus Regre inuenitionis sancte crucis. Al. Secundo dico principaliiter quod crux christi est exaltata in lympho sive in inferno in signum sue victorie ac patrum liberationis quoniam per signum crucis potentia dyabolus superavit ac sanctos liberavit. et signo crucis eos benedixit. Unde legit in euangelio Nicodemi. quod postquam dominus in loco calvarie cum sancta cruce fuerat exaltatus et in cruce mortuus tunc descendit ad lympham. et extensus manu suam dixit. Venite ad me omnes sancti mei. Regre in sermone resurrectionis quasi in fine. Al. Tunc fuit impletum dictum prophetici. Virga tua et baculus tuus ipsa me consolata sunt. Est autem notandum quod sancta crux est exaltata in inferno propter tria. Primum in signum quod dyabolus superavit. Secundum enim dyabolus per lignum in paradiso humanum genus superavit. ita Christus per lignum sancte crucis econtra diabolus vicit. Unde Gregorius in prefatione. Qui salutem humanam generis in ligno crucis constitueristi. ut unde mors orebat. inde vita resurgeret. Unde lignum sancte crucis figuratur nobis in virga de qua dicitur Numeri. xxiij. Consurget virga de Israel et percuniet duces Abrahah. Id est virgam intelligitur sancta crux. Id est Abrahah intelligitur dyabolus. Nam Abrahah interpretatur demon. Iste percussus est virga. id est. sancta cruce cum Christus in cruce superavit dyabolum. Unde Chrysostomus. Ubiqueque demones signum crucis vident terram fugient. timentes baculum quo plagi accepérunt. Qualiter dyabolus superatur per lignum crucis. exemplum cuius require inuenitionis sancte crucis. Al. Secundo in signum quod Christus in infernum per lignum crucis. Regre inuenitur in eternis. Lertio in signum quod Christus dyabolus cum ligno crucis vulnerauit. sic enim diabolus genus humanus letaliter vulnerauit cum ei in paradiso suggereret.

De exaltatione crucis

ut diuinum preceptū transgrederetur. propter quod morte moriebatur. sic xp̄s cū cruce tanq; cū gladio ipm vulnerauit et interfecit. Unde sancta crux figurat nobis ibaculo ipsius dñi quo iecit phistē. Requieit ḥelena orgi. F. Unde Origenes. Null⁹ demon p. pestare poterit vbi signū crucis fuerit tumes gladiū in quo deiect⁹ est. Unde vir⁹ sancte crucis bñ patet in quodam iuuene notario. quē qdam mag⁹ decepit et ad quendā locuz in quo demones aduocauerat duxit promut tens ei q̄ multis diuitijs abudaret. Ecce vidit quendā ethyopē magnū sup excellētem thronū sedentē et in circuitu eius alios ethyopes circa eū cū lanceis et fustib⁹ stātes. Lūc princeps qui sedit sup thronuz interrogavit nigromanticiū quare puocati essent. Bespō dit q̄ iuuenis iste qui secū esset vellet ei seruire ut eum diuite faceret. Qui demon. Si vis me adorare et seru⁹ meus esse et deū xp̄m turū negare faciam te diuite. et postea i dexteram mēā sedere. Qui aut. Absit ut christum abne gem propter diuitias. et mox signū crucis edidit. et se christi seru⁹ esse libere exclamauit. statimq; cū signum crucis fecit omnis illa multitudo demonum evanuit. Idost hec cum q̄ daz vice predict⁹ iuuenis cū domino suo eccliam sancte Sophie intrasset et ante imaginem crucifixi starent. vidit domin⁹ suus q̄ imago super notariū oculos fixos haberet et inclinauit sibi. admirans domin⁹. iuuenem ex alia pte stare fecit. viditq; q̄ imago in illaz partē itez oculos voluisset et sup notariuz fixos haberet ac ei inclinauit. Lūc adiurat⁹ a domino ut sibi diceret qd apud domum meruisset ppter quod eū sic imago respiceret. Qui respodit q̄ nibil boni nec reuertere sibi fecisset nisi q̄ xp̄m tali die corā mago et demonstribus negare noluissest ppter diuitias. Lūc cuius dñs suus dedit ei diuitias multas et filiam in ptorem. B. Lertio principaliter crux xp̄i exaltata est in ecclia et in christianitate qn Eraci⁹ imperator restituit in hierlm. Legit enī q̄ iudei crucē xp̄i sub terra abscondiunt. quia timebant q̄ lex sua p crucem defrueret quaz tamen manifestabant minātē helena. que penies hierlm pro cruce xp̄i ihue

nienda. Quia inuēta et ḥelena certificata de cruce dñi partē de ea retinens ad propria est reuersa. aliam partē bierosolimus reliquit. ut exaltaretur et honoraret in christianitate. anno domini. dc. xv. permittēte domino sagellari populū suum p leuiciā pagorum Cosdroas rex persa et omnia regna terrarū suo imperio subiugauit. hierusalem autē veniens a sepulcro domini territ⁹ rediit. sed secum partē sancte crucis quā sancta ḥelena ibidem reliquerat asportauit et vbiq; omnes ecclesias xp̄i destruxit. Volens autē ab omnibus colit ut deus. turrim ex auro et argento et interlucentib⁹ gemmis fecit. et ibidē solis et lune et stellarum imagines collocauit. p subtiles etiam et occultos aqueduct⁹ quasi de⁹ desuper aquam pro pluvia infundebat. et in subterranea specu equi quadrigas trabētes ibant in circuitu ut quasi turrim mouerent. et tonitruū simularent. Filio autē suo regno tradidit residens ipse in throno tanq; de⁹ pater et sanctam crucē sibi a dextris posuit loco filii et gallum a sinistris loco spiritus sancti. ḥe vero iussi deum patrē nominari. Lūc Eraci⁹ imperator exercitum copiosu⁹ collegit et contra filium Cosdroe iuxta danubium fluum dimicaturus aduenit. Tandem p̄trisq; principibus placuit ut iphi soli super pontem confligerent et qui victor existeret ipse sine damno viri usq; exercitus imperium sibi usurparet. Decretum etiam existit ut quis cunq; presumeret suum principem iuuare. abscessis curibus et brachib⁹ ab eo continuo in flumine mergeretur. Lūc Eraci⁹ se totum deo obtulit et se sancte cruci tota deuotio commendauit. Ambobus itaq; in conflictu durantibus domin⁹ Eracio victoram tribuit. et totum exercitū suo imperio subiugauit a deo p̄ uniuersus populus cosdroe se fidei christiane subdidit. et sacrum baptisma recepit. Cosdroas autem ignorabat exercitum belli. quia cum ab omnibus odiretur sibi a nemine intimatur. Facto bello Eraci⁹ us ad Cosdroam venit. et eum in throno auro sedere reperit. Et dixit ei. Quia lignum sancte crucis scdm modulum tuum boni rasti si baptismum et fidem christi suscepis.

Sermo. LVI.

vitā et regnū obtinebis. Si autē hoc implere cōtempleris gladio meo caput tuū abcidaz. Cū autile acquiscere noller p̄tin⁹ eū decolauit. filiū vero suū decē annoz quē cum eo reperit baptismū accipe p̄cepit et regnū paternum ei dūmisit. Turrim vō destruēs auruz argentū et gēmas ad repandas ecclias quā tyranus destrurerat releruaui. Sanctā vō crucē suscipiēs bierlin reportauit. Cū autem de monte oluenti descendens p̄ portā quā domin⁹ intrauerat passur⁹ in equo regio et ornamentiū impialibus ingredi vellet. repente lapides porte descendērūt et invicē q̄si mur⁹ se clauerūt. Super quo cūctis stupēb⁹ angelus dñi signum crucis in manib⁹ tenens sup̄ portā apparuit dicēs. Cū rex celoz ad passionem suā p̄bāc portā intraret nō cultu regio sed humili asello ingredies humilitatis exemplū suis cultorib⁹ dereliquit. Et his dīctis angel⁹ abscessit. Lūcimporoz lacrimis infusus seip̄su discalcavit et vestimenta v̄sqz ad camisia eruit. crucēqz dñi accipiens v̄sqz ad portā humiliter baulauit. Statimqz porta se erigens. et duricia lapidū libez ingressū intrantib⁹ patefecit. Odor autē suauissimus qui eodē die eodēqz momento quo de turri cōsidera sancta crux fuit ablata bierosolymis tūc rediit et omnes mirabili suauitate refecit. Rex autē deuote in bas laudes sancte crucis prupit. O crux splēdōdior cūctis astris. mūdo celebris. bominib⁹ multuz amabilis. sanctuoz vniuersis. que sola fusti digna portare talentū mundi. dulce lignū salua presentem ceteruā in tuis laudib⁹ bodie congregatam verillo tuo signatā. Sicqz preciosa crux illo cō suo restituuitur et antiqua miracula renouantur. Quidā mortu⁹ vite restituit. Quat tuoz paralitici curant. Decem leprosi munvantur. Quindeciz ceci illuminant. Demones effugant. et a varijs languorib⁹ plurimi liberant. Et sic imperator ad propria remeavit et in diuersis locis multas ecclesias reparauit. Et sic exaltata est sancta crux honorificē. Unde institutum est ut dies ille a christianis veneret. Et est notandū q̄ sancta crux est exaltata i ecclia ppter tria. Idromo ppter memoriam passionis xpi. Unde dicit

p̄. Respice i faciē xp̄i tui. q. d. Cōsidera passiōnem xp̄i quāta pro te est passus et ne obliuiscaris. Unde dominus nos Iheronoz. i. monet. Recordare paupratis mee et pot⁹ ab sinbēl et fellis z̄c. Certe hoc debet quilibz xp̄i anus facere. ut veracitē possit dicere illud qđ sequit ibidem. Memoria memor ero et tabelae abnemet in meanima mea. Sic fecerunt sancti. Sic et nos debem⁹ facere ut possimus dicere cū apostolo ad Gal. i. Christo confixus sum cruci. Et ideo hortat nos apostol⁹ ad Ihebre. xii. Deponētes omne pond⁹ et circumstās nos peccatiū. curram⁹ ad pposituz nobis certamen aspiciētes Iesum qui sustinuit crucē. Recogitatē eu qui talē luctinuit a peccatorib⁹ contradictionē. q. d. O christiane cū intras eccliam respice crucē cōsidera et attender xp̄im crucifixū qz nudus in cruce p̄pendit. vide manus pforatas. totū corpus laceraū. lat̄lacea pforatu caput benigne ad te inclinatū. Unde dicit pppham Iheron. i. O vos oēs qui trāsiuīs p̄ viā attēdite z̄c. q̄ me rito debem⁹ passionē xp̄i i memoria habere. ut possim⁹ dicere illō Iherere. iii. Ecce nos p̄num⁹ ad te. tu enī es dñs de noster. Pō merito debem⁹ te adorare et laudare. Unū canit ecclisia. Eldoram⁹ te xp̄e et bñdicū tibi. q̄ per crucē tu. re. mūdū. Unū de bhabem⁹ exēpluz. Legit ei q̄ quidā bñs in p̄suetudine q̄ freqūter orauit an imaginē crucifixi ac memoriaz passiōis ei sp̄babuit. tādē ille moru⁹ ē q̄ habuit amicū dilectū et deuotū. q̄ enī ieunijz et orōib⁹ rogauit dñm ut ei dignaret ostēdere. v̄t̄ saluat⁹ essz v̄lne. Qui v̄lno apparens ei dō p̄mittēre dixit. tuo desiderio exigēte qđ habes p̄cessum ē mibi tibi idicare me ēē saluatū cui ille Bogoergote ut mibi dicas q̄ sit mātor causa tue saluatōis. Bñdit. q̄ i memoria sp̄babui passionē xp̄i. Unū oī die qñ veni ad eccliam dū potui lui ante imaginē crucifixi. et dixi. Bñe hic sto tanqz peccator maximus ante terriblē iudicē. oblecrās tuā misericordiam ut mibi velis esse p̄ius iudex in egressu aīe mee a corpe. Nam ppter mieā culpas tuā es miserabiliter passus. quare merito debeo te diligere. tibi gratia paciōes referre. te adorare et sp̄laudare. ppter hoc sum saluatoris.

De exaltatione crucis

Unde sic fuit impletum illud psalmiste. **N**on
mor fui iudiciorum tuorum se. dñe et pso. **T**u
deo simpler layce qui nescis libros legere au
di horas canonicas que designant septenaz
passione christi. Nam hora matutina cap*t*
z. Unde psalmista. Septies in die laud*e* di
xitibi. Sic et tu facias. Ecce passionē Christi
expāsem corā te in ecclesia in cruce in medio
templi in alto ut omnes possint in eolegere.
Quod bene predicū est. Isaie. xi. In die illa
radix yesse. id est. christ*s* in cruce stat. sc̄z in ec
clesia in signū populoz. ipsum gentes depre
cabūtur. et erit sepulcrū eius gloriosum. **U**nde dicit Bernard*s*. **E**cclatimago dei oranti.
aut nascētis aut resurgentis aut morientis.
quid respōdebitus. quid loquemur. qd co
gitabimus domine nisi qd de corpore tuo feci
stis nobis spectaculuz. **H**ec ille. quasi diceret.
ut passionē tuam in memoria babeamus

B Secundo propter excitationē de
uotionis. quis enim christian*s* dū in ecclesia
videtur imaginē crucifixi et exemplū passionis
christi nō vellit deuotionē habere et intellige
re qd domin*s* propter eū sic eis passus et sicei
compati. certe nullus. **U**nde pma Hier. iii.
Christo igitur passo in carne. et vos eadē co
gitatione. id est. deuotionē armamini. **U**nde
sicut in memoria passionē christi habere de
bemus. ita sequit qd tūc intelligere debemus
ipsum propter nos esse passum. et sic deuotō
nem et compassionē ad eū habere. **U**nde di
cit Augustin*s* in sermone. Qui recte intelli
git virtūqz implet. sc̄z memorā et compassio
nem. et sic seruiet yniuersissimo dno. **U**nde
Hieremie. iii. **B**abis eis scutū cordis labore
tuū. Scutū sīn Bernardū est crux christi in
qua christ*s* laborauit pro nobis. quā crucez
dat nobis christ*s* tanqm scutū cordis. id est.
excitationē deuotionis. Quapropter sancta
crux figuratur nobis in virga cū qua Moy
ses percussit silicē et egressē sunt aqua largissime.
vt habetur Numeri. xx. vbi legit. qd cuz
omnis multitudo filiorū israel venerūt in de
sertum syn et nō haberent aquā vt biberent et
defecerūt presi. tūc ex iussu dei tuit moyses
virgam et percussiē petram bis egressē sunt
aqua largissime. ita ut populus biberet. **M**o

raliter. Sic quando cor non habet deuotio
nem tunc debet intelligere quomodo Chri
stus in cruce sustinuit amarā passionem. et
sic cor durum cū virga. id est. cum cruce per
cutere. tunc crux Christi excitat in corde du
ro deuotionem. **U**nde dicit Bernard*s*. **D**ulcissime domine Jesu libenter te audio re
gnantem in celis. libentius nascētem i terris
libentissime crucē et clavos et lanceam susti
nentem. **I**stozenī memoria incalescit cor
meum et dat fontē lacrimarū. **E** **L**er
tio propter imitationē voluntatis. ita ut ho
mo tota volūtate subleuet se per desiderium
ad celestia. **J**uxta illud Col. vii. Que sursuz
sunt querite. vbi Christus est in dertera dei
sedens. **U**nde in signū huius dixit Christus
Jobānis. xii. Cum exaltat*s* fuero omnia tra
bam ad meipsum. quasi diceret. **C**um exalta
tus fuero. scilicet in cruce quicūqz tunc se ele
uat per desideriū volūtatis ad meam passio
nem. scilicet credēdo se firmiter saluari p me
am mortem. Et sic exemplo mee passiōis vo
lūtarie pati omnia aduersa mudi que sīm gre
gorium nos ad deū compellūt. illū trabam
per gratiā et misericordiam. **U**nde dicit apo
stolus ad Sal. vi. Quicūqz bāc regulam se
cuti fuerint pax sup illos et misericordia. **U**n
dicit dominus Osee. xi. In funiculis Adaz
trabam eos. id est. in penalitatibus hui⁹ pre
sentis vite. **H**oc cōsiderās psalmista i spiri
tus lancio dicit. **M**ultiplicate sunt infirmita
tes eoz postea accelerauerūt. sc̄z cuz tota vo
lūtate pati et sic cū Christo exaltari i eterna
gloria. **U**n propter hāc exaltationem Chri
sti in cruce cum qua nos trahit i celum sc̄tā
crux figuratur nobis i scala quam vidit Ja
cob. sicut habetur Gen. xxviii. vbi dicitur. qd
quādo Jacob patriarcha surripuit bñdicti
onem fratris sui Elau fugit euz et perrexit in
mesopotamia ad Laban fratrez matris sue
Cunqz venisset ad quendam locum post lo
lis occasum et vellet in eo requiescere. vidit i
somnis scalam stantem super terram. et ca
cum en eius tangens celum. **A**ngelos quo
qz dei ascendentēs et descendētes per eam et
dominum innūrum scale. **Q**ui postqm eius
glauit ait. **G**erēnō est hic aliud nūl domus

Sermo. LVI.

dei et porta celi. Non oraliter. sed scalā intelligit sancia crux. Sed dñm innixū scale intelligit xp̄s affixus cruci. Sed angelos ascētes sc̄. homines subleuātes se tota voluntate ad deū. et exemplo xp̄i passi oīa aduersa libenter patientes. Et ideo dicit Bern. Impossibile est ut caput p̄ vñā viā incedat ad patriam et membra p̄ aliaz. Iō certe sancti imitau sunt xp̄m tota voluntate et exemplo xp̄i oīa aduersa mūdi libent̄ sunt passi. ut sic exaltaret̄ in gloria. Unde dicit H̄reg. Gl̄ide electos n̄l presentis glorie querere. libent̄ in opīā sustinere. mala mūdi equanimiter p̄peti ut possint i fine coronari sc̄. Elpud syria in ciuitate berith quidā r̄pian⁹ sub annua pensione hospicium babēs imaginē crucifixi cōtra faciē lectuli in pariete affixerat et ibi ordes suas cōtinue faciebat. Nost̄ annū vero aliā domū cōdixit et imaginē ex obliuione reliquit. Quidam aut̄ iude⁹ pdictam domū cōdixit. et quidam die vñū de suis p̄ribulib⁹ ad p̄uinum inuitauit. Inter epulas aut̄ ille q̄ in uitatus fuerat circūspexit et imaginez infixa parient cōtuet. et in illū qui eū inuitauit ira fremens cur imaginē iesu nazareni tenere audet cōminas. Ille aut̄ cū abhuc pdicta imaginem nō vidisset irauit q̄ de imagine nibil sibi cōstaret. Tūc ille placatu se simulās paleficit. et ad principes sue gētis abiēs iudeū illū dūmagine accusauit. Judei igitur congregati ab dominū eius cōueniunt et visa imagine illū diris p̄tumelis afficiunt et extra synagogā semiuiū p̄iū. p̄iū. imaginē vō pedib⁹ cōculcātes et in ea cuncta opprobria dñlie passionis renowauerūt. Ēū vō latus lancea p̄forassent prius sanguis et aqua effluxit et suppositū vas ampleuit. Stupescerūt iudei sanguinē illū ad synagogas detulerūt. et oīes infirmi et eo inuncti prius curabant. Tūc iudei epo terre omnia p̄ ordinē narrauerūt. et baptismā et fidem xp̄i vñanimitate acceperūt. Ep̄s aut̄ sanguinem illū in ampullis crystallinis et vireis cōseruauit. Factū est aut̄ hoc anno dñi. Dcc. tūc omnes iudei synagogas in ecclias cōsecreuerūt. Et exūc bicos inoleuit ut ecclie cōsecrearent. Nam ante tantū altaria p̄scrabant. Un ppter illud miraculū ordina

vit ecclēsia. v. yd⁹ nouēbris fieri memoriam passionis xp̄i. Nā et rome cōsecrata est ecclēsia in honorē saluatoris. ubi ampulla cuzilī lo sanguine reseruāt et solēne festū tunc agit. Elpud cōstantinopolim quidā iude⁹ ecclēsiam sancie Sophie ingressus quandā imaginē christi bīdē consperit. Qui se ibi solum cōsiderans gladiū arripuit et ipsam in gutture p̄cussit. statimq; inde sanguis exiuit et caput et facies iudei aspersit. Qui territus imaginē accepit et ipsam in puteū p̄ojsiēs statim ausugit. Quidā aut̄ christian⁹ eidē obviauit dicens. Unde venis iudee aliquē hominē occidisti. Et illē falsum est. Qui ruris ille dixit. Cerebom i cōdū p̄petrasti et in sanguine aspersus est. Tunc iudeus. Cere deus christianoz magn⁹ deus est et fides ei⁹ firma p̄ omnia cōprobat. Nequaq; enībō minē p̄cussi sed christi imaginē et cōnuos sanguis de gutture eius emanauit. Virtus autē iudeus hominē illū ad puteū et inde sanctaz imaginē extraxerunt. Nō laga in gutture xp̄i adhuc cernitur vī fert. Judeus vero p̄tinuo faciens est fidelis.

De sancto Matheo

Sermo. LVI.

Totidius iesus hoīem sedente in thelo mo. et ait illi. Sequere me. Et surgens secutus est eum. Mathei. Motare charissimi. dicit enī Hieronim⁹ in originali q̄ maiestas diuinitatis occulta que ī humana facie relucebat et pio aspectu videntis ad se trahere poterat Nam si in magnete lapide hec virtus est ut festucas sibi copuler. quanto magis domin⁹ omniū creaturarū ad se trahere poterat quos volebat. Hinc est enim q̄ christ⁹ qui vidit sanctū Matheū traxit eū ut sequeret eum. Quare dicit. Tidius Jesus hominē sedente in thelo suo sc̄. In quibus qđem verbis duo notantur. Nam⁹ est vocatio gratiosa ipsius xp̄i videntis Matheū. qđ notatur cū dicit. Tidius Jesus hominē sedente Secundū est imitatio fructuosa ipsius Mathei. cū additur. Et surgens secutus est eū sc̄. Bico p̄mo q̄ i verbis p̄missis notatur vocatio granosa sc̄.

De sancto matheo

Sest notandum quod Christus vocauit sanctum Mattheum ad tria quibus posset mereri vita eternam. Primo ad fidem Christianam sine qua nullus potest saluari sicut apostolus dicit Hebreos. xi. quod impossibile est sine fide deo placere. Et ideo dicit Augustinus. Nemo potest ad filios numerum pungere nisi per fidem. Ideo ne sanctus Mattheus in infidelitate sua periret Christus eum vocauit sicut et alios apostolos ad fidem. Unde prima. Secundo. de tenebris scilicet in infidelitatibus vos vocauit in admirabile lumen suum scilicet fidei. Et ideo in signum huius apostoli cuius recompendere volebat ab invicem ut sim preceptum Christi fidem per mundum predicarent conuenerunt et fecerunt symbolum maius. Hic enim maius propter dignitatem personarum. in quo simbolo sunt duodecim articuli simi quod sunt duodecim apostoli. Ios. Articulos fidei fecerunt in signum quod sicut Christus eos vocauit ad fidem Christianam. sic etiam volebant ostendere quod essent veri Christiani. et quod propter fidem vellent mori. Et sanctus Mattheus fecit hunc articulum. In de venturum est iudicare viuos et mortuos. qui est magnus articulus fidei. Ipse etiam euangelium obumanitate Christi scriptum. quod incipit Liber generationis Iesu Christi filii David. Et. Quod quidem euangelium. ut legitur in eius legenda proprijs suis manib[us] scriptum. et repertum est cum ossibus sancti Barnabae anno domini. d. Barnabas enim fuit unus de septuaginta duobus discipulis domini qui multum extollit et laudat in acribus apostolorum. Nam ipse multa fecit per Christum. Qui p[ro]gens cyprum ut ibi verbum dei predicaret. euangeli um sancti Matthei secundum deuilit. et super infirmos illud ponens. omnes dei virtute actam fidei sancti Barnabae quod merito Sancti Matthei contumio sanavit. Et sic pareret quomodo fuit vocatus a Christo ad fidem qua meruit eternam gloriam. Unde potest dicere illud. ii. Tertio. ui. Bonum certamen certavi. cursum summae vi. fidem servavi. in re. repro. est mihi sic. **H**ecundo vocauit eum ad querisionem suae patniam sine qua similiter nullus potest salvare. Nam dicitur. Misericordia fuerit gladium suum vibrabit. Et ideo dicitur Christus. Lu. xiiij. Misericordiam habueritis omnes simul p[ro]bitus. Jo-

Christus vocauit sanctum Mattheum ad penitentiam ne periret. Qualiter autem eum vocauit ostenditur in evan[g]elio. Et factum est in anno domini. xxxi. linea decima. feria secunda. quod Jesus in illo tempore vidit publicanum nomine leui sedente ad thelonium. Et ait illi. Sequerere me. Et relatis omnibus surgens securus est eum. Et ante quod secutus est eum fecit huius magnum scilicet ipse leui suu[m] mattheum in domo sua. Et erat turba multa publicanorum et aliorum qui cum illis erant discubentes. Et murmurabant pharisei et scribentes eorum dicentes ad discipulos eius. Quare cum peccatoribus et publicanis manducatis et bibitis. Et respondens Jesus dicit ad illos. Non egent qui sanis sunt medico sed qui male habent. Nec est opus valentibus medicus. sed male habentibus. Euntes autem discite quid est. Credo misericordiam. et non sacrificium. non enim veni vocare iustos sed peccatores ad penitentiam. Unde sanctus Mattheus potest bene dicere illud Hieremie. xxxi. Conuerte me et conuertar. quia tu dominus deus meus. Postquam enim conuertisti me egi penitentiam et postquam ostendisti mihi scilicet iusticias per cuius semper meum. Confusus sum et erubui. quam niam sustinui opprobriu[m] adolescentie mee. scilicet peccatorum. Unde dicit Ambrosius in persona sancti Matthei. Odi genus meum. fugio vitam meam. solum te sequor domine Iesu qui sanas vulnera mea scilicet vocando me ad penitentiam. **T**ertio vocauit ad statum sancte vite in quo posset diuinam pacem mereri. Nam in mundo propter peccatum hominem multas miseras patitur. Iurta illud saluatoris Job. xvi. In mundo pressuram habebitis. scilicet propter peccata que in mundo regnatur. Nam ut dicitur prima Job. ii. Omne quod est in mundo est. quibus tribus inuoluti sunt hoies in mundo. Isti ei tribus peccatis peccauebunt tres sancti hoies quos si deus non vocasset ab illis peccatis fuissent damnati eterna liter. Quorum primus fuit David. qui peccauit peccato luxurie. Nam adulterium comisit cum Bersabee muliere valde pulchra uxore Uriabehei. et propter hoc adulterium Uriam fidelissimum militem fecit occidi ut habet. ii. Reg. xi. quem in dominum ad suam gratiam et misericordiam

De sancto Mattheo

vocavit q̄ cognovit peccatum suū et penituit dicens. Misericordia mei de⁹ tū. ideo de⁹ fecit eū prophetā et psalmistā. cui⁹ psalmi in ecclia frequentant. Secund⁹ fuit lance⁹ Iulius qui peccauit peccato superbie. uta q̄ propter nimia superbiā eccliam dei plectur⁹ est. Ideo vocabat prius saul⁹ a saul superbissimo regē dicit⁹. Saul⁹ enim interptat penitio mortis. quod sibi bene comperebat tempore sue psecutōis. Nam sanctoz morte petebat ini⁹mo corde. vt habeat Actuū. ix. Saul⁹ adhuc spirans minarum et cedis in discipulos. zc. quē tamē de⁹ etiā vocauit ad pniazer ad statum sancte vite. Unde dicit ad Gall. Cū autem placuit ei q̄ me segregauit de vtero matris mee. et vocauit p grām suā. seq̄t. pnuuo non acqueui carni et sanguini. zc. Unde fact⁹ est vas electōis. zc. Cui⁹ doctrine et epistles p ceteris scripturis ampli⁹ in ecclia recitant. Tert⁹ fuit sanct⁹ Matthēus q̄ peccauit peccato avaricie. Nam turpibus lucris adberebat. Fuit enī thelonari⁹ ideo vocat publican⁹. vt habeat Lu. v. Cidit h̄s publicanū nomine Leui. zc. hunc vocauit xps ad statū sancte vite. cū dixit vt supra habet. Se quere me. et secur⁹ est eū. et sic fecit eū aplum et euangelistā. Cui⁹ euangelica doctrina p ceteris euangelistis magis in ecclia freqntatur. Unde dicit Ambro sup Lucam. Seq̄batur Matthēus iam letus et exultauit dices. Nam nō publicanū gero. iam nō porto leui id est. peccatorē. exui leui postquam christum indui. quare bene dicit̄ mattēus. qd̄ interpretatur donū festinationis. Fuit enī donū festinationis p festinā puerione. **I**lly Secundo notat sancti matthei imitatio fructuosa cū addit. surgēs secur⁹ est eū. Circa qd̄ notā dum q̄ sanct⁹ matthei securus est christū in trib⁹. q̄ fuit valde fructuosa et eternā viā mercantia. Id rūmo i vera paupertate. Nā xps di. Luce. xviii. Nisi q̄s renūcianuerit omnib⁹ q̄ possideret nō potest eē me⁹ discipul⁹. Cui⁹ ratio est. Nam ip̄e vt dicit Bern. fuit paup̄gnatus. pauper virxit. paup̄ obiit. Hec enī paupertas est euangelica perfectio. Unde dixit xps Lu. xviii. Si vis pfect⁹ eē. zc. Seq̄t. et se quere me. Certe h̄s fecit sanctus Matthēus. Nā

mox vt xps eū vocauit pnuuo thelonēū reliq̄teromia q̄ habuit. Unde dicit Lu. v. de eo. Q̄ relictis omnib⁹ surgēs securus est eum sc̄z in vera paupertate. Unde Ambro i omel. Propria reliq̄ qui rapiebat aliena. Unde potest dicere cū petro illud Math. xix. Nos reliquim⁹ oia. zc. Unde dicit Bern. O dulcis fatuitas q̄ relinquit mund⁹ et amplexat xps. quare merito meruit eternā glām. Nā dicit saluator. Elos q̄ reliquistis omnia et secuti estis me cētu plū accipiens et vi. eter. posside. Secundo secur⁹ est xpm in vera obediēta. Cum enī dñs voluū recedere ab eis et celū ascendere dedū pceptū vt habeat Mārci. xl. dices. Euntes in mundū vniuer. zc. Quod fecit sanct⁹ mattheus cū alijs apostolis. Nā dicit̄ ibidez. Illi aut̄ pfecti pdicauerūt ubiqz. zc. Unde dicit Aug⁹. Cler⁹ obediēs mādatuz non procrastinat. sed parat man⁹ operi. pedes itineri. et totū se impēdit vt mādatū imperātis impleat. Certe h̄s fecit sanctus mattheus Unde legit q̄ p̄pus pdicauit in indea. postea in macedonia. et diuīlis apostolis pdicauit apud murgundiā. Bequire quo post ascensionē dñi. andree in finē p̄mo folio. Hein; de pdicauit in ethiopia in ciuitate q̄ dicebatur Nādauer. vbi duos magos reperit nomine zaroes et arfarat. q̄ ita homines artibus suis deludebat vt quoscūqz vellēt mēbrorū officio et sanitate p̄uare viderent. q̄ in tantā superbiā eruperūt vt se quasi deos ab hominib⁹ faceret adorari. Matthēus aut̄ pdicaz ciuitatē ingressus est et apud eunuchū canadacis regine quē Nābili p̄p̄ baptizauit. vt habet Actuū. viii. hospitabat. et ita magorū seductiones detegebat. vt quicqđ illi faciebant boib⁹ in perniciē h̄s p̄ quereret in salutem. Eunuchō aut̄ sanctū mattheū interrogāte. quo tot linguis loqueret et intelligeret. exposuit ei matthe⁹. quo sp̄u sancto descendente oīm linguarū sciām apostoli recepissent. Et sicut illi q̄ p superbiā turrim usqz ad celum edificare voluerūt. et p pfusionē linguarum ab officio cessauerūt. qā sciām linguarū nō habuerūt. sic apostoli sciām oīm linguaruz habuerūt vt turrim nō de lapidib⁹ sed vītib⁹ pstruant. p̄ quāz oēs q̄ crediderint celū

De sancto Mattheo

ascendant. Tunc venit vñ q̄ dixit illos magos cū duob⁹ draconib⁹ aduenisse. q̄ ignem sulfureū ex ore et narib⁹ euomētes cūctos homines occidebat. Apostol⁹ aut̄ signo crucis se muniens secur⁹ ad eos exiuit. Quæ morūt dracones viderūt ante pedes ei⁹ protin⁹ coruerūt et dormierūt. dixitq; magis. Ubi ē ars vestra. ercite eos si potestis. Ego nisi dñm rogassem qđ mibi cogitastis inferre in vos p̄in⁹ retorüssent. Cum aut̄ plus cōuenisset p̄cepit draconib⁹ ut in noīe ihu abieret. et nullū ledentes p̄in⁹ abierut. Cepitq; p̄lo de gloria terrestris paradisi magnū fūmonē facere. asserens ip̄m omnib⁹ mōrib⁹ emovere et primū celo esse. spinas et tribulos ibi n̄ esse. rosas et lilia ibi nō marcescere. senectutē ibi nō euēnire. sed hominē ibi sp̄iuuenē manere. angeloz organa sempib⁹ resonare. Hāuit terrestri paradiſo dirit boiez eē electuz sed p̄xpm in celestē paradiſum reuertendū. Et cuž hoc p̄lo loqueret. ecce subito tumulus facēt. in q̄ fili⁹ regis plangebat. Quæ cū magi suscitarenō possent. dixerunt regi q̄ ad p̄sortiū deoz rapt⁹ esset. et idō ymagiez sibi et templū p̄strui oportet. Tūc p̄dicit⁹ eunuch⁹ magos custodiri faciens aplm ad uocauit. Qui orōne fusa eū p̄in⁹ suscitauit. Quapropter rex noīe eglip⁹ hoc viso p̄ vniuersam regionē suā milit seruos di. Uenire et videre dñi in effigie bois latente. Uenerē ergo cū coronis aureis et diversis sacrificiorum generib⁹ volētes sibi offerre et sacrificare. Quos sanct⁹ matthe⁹ cōpescuit dicens. Uiri qđ facitis. ego nō sum de⁹. sed sū fuus dñi nostri ihu xpi. Illi aut̄ de auro et argento qđ sibi attulerant ipso iubente magna ecclesiam fabricauerūt. quain in. xxx. diez spacio p̄ficerunt. Et apostol⁹ plurib⁹ annis ibi sedit et torā egyptum ad fidem auerit. Rex aut̄ eglip⁹ cū uxore sua et omni p̄lo baptizatus est. Epigenia aut̄ filiaz regis aplus deo. dedicataz pl⁹ qz. cc. virginib⁹ p̄fecit. Et sic patet qualiter obedienter p̄cepit xpi cōpleuit. p̄dicando fidē et auerendo p̄lum. Ubi cōuenienter potest dicere illud Luce. xv. Ecce tot annis seruui tibi et nūq; mandatū tuuū p̄terui. Et dicit Ambro. super Lucam in

p̄sona sancti Matthei. Omē mandatū tuuū sicut cauterium imp̄ssum tenebo. Lertio secut⁹ est xp̄um in caritate. iuxta doctrinā xp̄i Job. xv. Sicut dilexit me p̄at et ego dileyi vos. sc̄ pfecta charitate. Mattheus in dilectionē mea. sc̄ me diligendo et morēdo p̄pter me sicut ego moriar p̄ vobis. Seq̄tur. nam maiore caritatē nemo b̄z p̄t aiaz. Et certe istam pfectā caritatē habuit sanctus Mattheus. Nam p̄pter amoē christi sustinuit mortē. Unde legi⁹ postq; rex eglip⁹ moriebat successit ei hirtac⁹ rex q̄ virginem epigeniā filiā defuncti regis occupans p̄ milis apostolo dimidiū regni sui si eam sibi in piangiū p̄sente faceret. quia pulcra erat. Qui apostol⁹ ait q̄ iuxta mortē p̄decessoris sui die dñica ad eccliam aueniret et presente epigenia cū ceteris virginib⁹ audiret q̄ boena sint iusta connubia seu piugia. Quo rex cū gaudio festinanit putas q̄ apostol⁹ vellet suadere epigenie piugiu. Mattheus aut̄ tem virginib⁹ et omni p̄lo p̄gregans de bono matrimonij diu locut⁹ ideo a rege plurimū est laudat⁹. credēs q̄ apostol⁹ idō facheret ut animū virginis ad p̄sensū matrimonij prouocaret. Deinde silentio facto aplus sermo n̄ repetit⁹ di. Cum bonū sit matrimonium si saluo sedere teneat. tñ vos astantes bñ sc̄tis q̄ si alijs seruoy regis sponsam suā sibi usurparet. nō solū regis offensā s̄z et mortē mereceret. Idō q̄ uxori duxillz. s̄z q̄ sposam dñi sui accepisset. Ita et tu rex sc̄ies epigeniam eternī regis sponsam effectā et sacro velamine p̄secretā. quō poteris sponsam potioris tollere et tuo matrimonio copulare. Quo audito rex p̄ira furib⁹ abscessit. Apostolus aut̄ intrepid⁹ et p̄stans oēs ad patētiaz et ad p̄stanciā p̄fortauit. et epigenia ex timore corā se p̄stratam cū ceteris virginib⁹ bene dixit. Post missarum aut̄ solennia misit rex spiculatorē q̄ iuxta altare Mattheū statēt et expansis manib⁹ in celū dñi orantē missō a tergo gladio interfecit et mariyrem p̄secravit. Qđ popul⁹ audiēs palaciū regis indecere volebat. sed presbyteri et diacones morū auenerūt et martyrium matthei apostoli cuž gaudio celebrauerūt. Rex vō cū ncc per ma-

Sermo. LVII

tronas nec p magos possit animū virginis
imutare.totā domū ei copioso igne accēde
revolut. et ipam cū ceteris virginibus con-
cremare. Apostolus autē eisdē apparens totū
ignē de domo ei excuslit. et ignis erumpens
palacū regis intravit. et solo rege cū vni-
filio euadente cūcta cōbuslit. Staumq; fili⁹
ei⁹ arrept⁹ a demonio et pātis crīmīa confi-
tens ab apostoli sepulchro pperauit. Pater
leprosus effect⁹ est. q; cū curari nō possit gla-
dio seipm occidit. Id opul⁹ autē frēm Epige-
nie ab apostolo baptizatū in regem pstituit.
Qui p annos. lxx. regnauit et xpianū cultū
magnifice ampliavit. et totaz puincā et bio-
pie ecclēsīs replevit. Zaroes autē et arfarat
ab illa die q; apostol⁹ filiū regis suscitavit fu-
gierunt in pside. Sed symon ⁊ iudaseos
ibidem vicerūt. Et sic p; q̄liter sanc⁹. Quod
ib⁹ secut⁹ est xp̄m in pfectia caritate. cum sic
ppter eū mortu⁹ est. Unde Ambro. in psa-
na sancti Adalhei. Ligat⁹ sum clavis fidei
et cōpedib⁹ caritatis. Quis ergo me separa-
bit a caritate dī q; est in me. tribulatio. angu-
stia. an famēs. zc. Unde merito est in nume-
ro sanctor̄ martryū. de quib⁹ canit ecclesia.
Viri sancti gloriōsum sanguinem fuderūt
pro dño. amauerūt xp̄m in vita sua. imitati-
sunt eū ī morte sua. id corona triūphales
meruerūt. Nam dicit scriptura Iaco. i. Bea-
tu vir q; sustinet temptationes. zc. Et illud apli.
ii. Ebimo. ii. Fidelis sermo. Nam si com-
mortui sum⁹ et cōmūuem⁹. Si sustinuum⁹ et
pregnabim⁹. Unde bñ dī Adalhei. Nam
Adalhei dī a magno ⁊ theos. i. de⁹. q; si ma-
gn⁹ dñi. Dicit etiā Leui. q; interpretat appo-
sit⁹. q; est apposit⁹ ipo catbalogo martyrum
et per consequens sanctus in celo. ergo. zc.

De sancto Michaeli. Sermo. LVII

Ecce michael un⁹
de pncipib⁹ pm⁹ venit in adiuto/
riū meū. Bñ. x. Motate carissimi
dicit enī Hieronim⁹ in quadā omelia non
enī possit esse tutā humana infirmitas inter-
tot et tantas hostis illi⁹ insidiās nisi angelo-

rum muniret auxilio. Hinc est enī q; Bāni
el in spū cognouit q; gen⁹ būanū ppiter pec-
catū est expositū insidijs dyaboli. et p iuu-
men angeloz liberaſ. id dicit in psalma oīm
fidelū. Ecce michaēl. zc. Qd. Est nota;
dum q; summ⁹ pontifex pelagi⁹ hunc diē in
bonorem sancti michaēlis et oīm biōz spri-
tuū p̄ totū orbē vniuersaliter statuit celebrā;
dum. in qua solēnitate oīm angeloz agim⁹
memorā et omēs generaliter honorāmus.
Quod accidit sic. legit̄ enī q; in apulia est q;
dam mons q; dī noīe gagan⁹. iuxta ciuitā-
tem q; dī sypon⁹. Unno autē dñi. ccc. xc. in p̄e-
dicta vrbe syponto erat q;dam vir noīe gar-
ganus. a quo mons ille nomē acceptit. Ille
vō homo pollebat infinita multitudine ou-
rūm et boū. Cum autē paseerent circa latera
p̄dicti montis cōgit quendā ibaurū alios
relinquere et vertice montis ascendere. Quis
ergo domū alijs redēuitib⁹ n̄ rediss. collecra
dñs multitudine famuloz p̄ deūia queq; re-
quirens. tandem ipm in vertice montis iuxta
ostiū cuiusdā spelunce inuenit. Hermotus
igit̄ cur soliuag⁹ incederet. mox in ipm sagit
tam toricata dixerit. sed statim velut a ven-
to retorta in ipm q; iecerat repulsit. Turba
ti sunt sup hoc ciues et admirati. ad ep̄m va-
dūt et sup tam stupenda re ipm requirunt.
Qui eis triduanū ieūniū indixit. et d̄ deo. S
esse querendū ammonuit. Quo pacto san-
ctus michaēl apparuit ep̄o di. Sciatis volū-
tate mea boīem illum esse p̄cessum suo telo.
Ego ei sum michaēl archangel⁹ q; illū locuz
incolumē sui sanctū vel dedicatum ornau-
i ac mibi elegi. et scire debetis me ēē custodem
ipsi⁹ loci ac patronū. Statimq; ep̄iscop⁹ et
ciues cū p̄cessione locū adeūt ⁊ spelunca in-
ingredi nō plūmetes. s; orōnib⁹ p̄ forib⁹ insi-
stebāt. Landē ei accidit post aliqd tempus
ab inuento loco q; neapolite adbuc gentiles
p̄tra syponianos et beneuentanos q; quinq;
ginta milib⁹ a syponio distant ordinato ex-
ercitu bellare ceperunt. Qui de p̄silio epi tri-
duo inducias petierūt. vt triduanō ieūnio
vacarent. et patronū suū sanctū michaēlem
in sui auxiliū imploraret. Tertia autē nocte
michaēl ep̄o apparuit dices p̄ces eozelle ex

De sancto Michaeli

audit. Et promisit eis victoriam. et quarta hora diei iubet hostib[us] occurserunt. quib[us] occurserunt. mons gaganus immenso tremore percudit. fulgura crebra volant. caligo tenebris totum cacumem montis obduxit. Ita quod sexcenti viri de aduersariis ex sagittis igneis interierunt. Belique vero coperta virtute archangeli erroris ydolatrie reliquerunt. et continuo se christiane fidei submiserunt. et syphantani sanctum michaelem laudauerunt. Et cum abhinc dubitare ceperunt utrum predicium locum ingredi vel dedicare deberent. Tunc epus sub hoc ad pulendum pelagi papam amonuit. Qui respondit. Si homo illa ecclesia dedicare deberet hoc maxime oportet fieri illo die quo victoria data est. Si vero alter sancto michaeli placuerit ab epo est sub hoc voluntas eius requirenda. Instantibus igitur papa et episcopo cum cunctis triduano reuasio. sanctus michaelis in hac die epo apparet. Non est opus vobis eccliam dedicare quam ego edificavi et consecravi. Id recipit; quod ut in die sequenti eps cum populo locum ingredierentur. et ibi orarent. et ipsius eum speciali patronu suu sentarent. Nam ei igitur eps et universus populus ad locum veniunt et ingredientes magnam criptam. et crucifixum. et tria altaria inuenierunt. Quorum unum fuit ornatum rubro pallio. Celebratis igitur missarum solenniis cum sacram communionem singuli accepissent. omnes ad propria cum magno gaudio redierunt. Episcopus autem sacerdotes et clericos ibidem delegauit qui iugiter diuinum officium ibidem celebraretur. In eadem autem spelunca aqua clara et dulcis emanat. de qua post communionem plus potat. et diverse eritudines sanant. His auditis et aperitis tunc sumus pontifer pelagi hunc diem in honorem sancti michaelis et omnium beatorum spirituum per totum mundum statuit celebrandum.

¶ Est igitur notandum quod nos merito debemus angelis laudez et honorem impendere multiplici ratione. siue propter multiplex adiutorium quod ostendunt nobis. Id primo enim debemus eos honorare quia sunt nostri custodes. Et dicit enim magister li. ii. dist. xi. quod queque anima siue homo habet unum angelum bonum ad sui

custodiā delegatum siue deputatum. Unde custodiū hominē tripliciter. scilicet in principio. in medio. et in fine. Primo custodiū hominē in principio. hoc est in utero matris. ne per maliciam dyaboli suffocet. et postquam natus est ne ipsum impedit a gratia baptismali. et ita vita ne ipsum ad magna peccata trahat. Unde dicit psalmus. Angelis suis deinde mandauit de te ut custodiā te in omnibus vijs tuis. Unde de hoc habet figura Daniel. vi. ubi dicitur quod Daniel fuit missus in lacum leonum a regis Dario ut eum laceraretur. Qui respondit regi Deus me misit angelum suum et conclusit ora leonum et non nocuerit mihi. Moraliter. Id est Daniel intelligit bonum. Id est leones dyaboli. Id est lacum mundus iste. Et unde dicit Hieronimus in omni. Est circa omnes credentes in christo firma angelorum custodia. In signum cuius dicit apostolus. Apocalypsis. xx. quod Jobannes vidit angelum descendente de celo habente clavem abyssi et catenam magnam. Et apprehendit draconem serpentem antiquum quem est dyabolus et ligavit eum et misit in abyssum. Secundo custodiunt hominem in medio. scilicet in morte. quoniam anima debet separari a corpore. tunc homo principie revertatur per dyabolum ut de sua salute et dei misericordia desperet. Nam dicit Gregorius. Demonies voluntur circa nos sicut apes scilicet nos producendo in desperationem. Exemplum de scio martino. Requie martini. Unde psalmus. Circumdeederunt me sicut apes et exar. scilicet contra me sicut igitur. Ideo valde necessarium est angelorum auxiliu qui tunc uiuant nos. Quod benefigurat nobis. iiii. Reg. vi. de pueri siue seruo belizei clamante. Id est heu heu domine quid faciemus. Videlicet exercitus in circuitu ciuitatis qui solebat capere beliseum et serum. Cui respondit beliseus. Noli timere. Multures enim nobiscum sunt quod cum illis. Et orauit beliseus a domini die. Domine aperi oculos pueri huius ut videat. Et aperuit dominus oculos pueri et vidit. Et ecce mons plenus equorum et curruum in circuitu belisei. Moraliter. Et sic angelii custodiunt hominem et consolant eum ne desperet. Unde Luce. xxiij. Apparuit illi angelus de celo portans eum. ¶ Qui exemplum habet. Legitirei quod quidam

Sermo. LVII

iuuenis intras religionem. et cu in ea aliquot annis honeste et deuote viuisset cepit in infirmitate ita grauius laborare qd in lectulo de cubans nibil oino loquebat sed putabatur subito moritur. Cumqz frs subito conuenserit vi recomendarent animam ei. subito ceperit loqui et protulit tria vba. Primum fuit istud. Utinam non essem nat. Secundum fuit istud. Non donderate equaliter. Tertium fuit Sufficit mibi. Cum aut dualuisse de infirmitate interrogauerunt eu fratres quare illa verba dixerat. Ille aut respondes dixit. Quod in illo mortis articulo astiterunt demones milii accusantes eum de multis grauibz peccatis Ita qd p quolibet eram dignus morte eterna. Tunc desperas de salute dixi pmi verbuz scilicet Utinam non essem nat. Tunc astiterunt angeli dei babentes statera in manibz suis ut ponderarent mea bona et mala. Huius dixi secundum verbum. Non donderate equaliter. Cum aut mala mea aliqualiter pponderarent dixeri eis ut apponenter. Vnde sic iuicipsi apposuerunt vna stilla de sanguine christi. qua apposita bona preponderabat. Quod videtes demones psum recesserunt. Tunc ego multum consolatus cum magna iocunditate et securitate dixi tertius verbuz. Sufficit mibi. Et Unde dicit Bern. Angelus domini in omni loco sedulus perdissequitur. i. nachgenger. aie non cessat eam solicitare et assiduis suggestionibus monere dices. Delectare in domino et dabit tibi omnes petitiones tuas. Tertio custodiuit hominem in fine. i. cu anima est separata a corpore tunc dyabolus animam defuncti ad penas inferni capere intendit. Iuxta illud Hein. iii. Tu insidiaberis calcaneo eius. Noster calcaneus intelligit finis bois in quod dyabolus nunti hominem trahere ad infernum. Nam dicit Augustinus. Dicitur est contra nos aduersari noster. Equissime index iudica hunc esse meum ob culpam quod tu noluit esse p grammam. Judica ergo eum esse mecum eternaliter damnandum. Sed angelus in quantum possibile est eis iuuant hominem et allegant bona hominis. Quod bene ostendit Job. xxxvij. Labelcer caro eius scilicet bois in separatione. et quod tecta fuerat nudabatur. Appropinquabit corruptioni anima eius

et vita illius mortiferis scilicet diabolis. Si fuerit p eo angelus loquens vno de milibz ut annunciet bois equitatem. miserebit ei scilicet deus. et dicet. Libera eum ut non descendat in corruptioz. Sequitur. Depcabit deum scilicet angelus. et placabilis erit ei scilicet homini. et videbit faciem eius in iubilo. Et Unde exemplum habemus legimus qd am fuit intentus prauis actionibus. Hic in virginem mariam diligebat et eam de uotissime salutabat. Cum autem ille esset defunctus conuenerunt demones animam eius rapere fidientes. astiterunt et angeli dicentes qd ipse fecerit aliqua bona. Demones econtra proferebant innumerabilia peccata. cum autem exultantes putauerunt se habitueros animam defuncti. Tunc vno ex bonis angelis intulit qd cu deuotione solitus fuisset salutare virginem mariam. Hoc audientes demones mori relictus aia ipsi defuncti recesserunt profusi. Unus Job xxxvij. Liberavit scilicet angelus animam suam ne pgeret in interitu. sed venies lucem videret. scilicet ipsum deum. Et Secundo principali dico qd debemus angelos honorare. quia sunt orationum nostrarum ante deum representatores. in qua quidem presentatione tria faciunt. Primum aequaliter deo orationes nostras representant. Unde dicitur Job. xii. qd angelus dixit Job. Quando orabas cu lacrimis et se peliebas mortuos. et derelinquebas prandium et abscondebas p diem mortuos et nocte sepeliebas eos ego obtuli orationem tuam domino. angelus iste fuit raphael. Secundum nobis gratias dei impetrant. Nam oblata oratione nichil aliud restat nisi impetratio diuine gratiae. Ideo angelis postquam representauerunt ordinem rogant deum p gratiam. Unus dicitur Zacharias. Angelus dominus dixit. Bene exercituum usque non misereberis hieros et viribus iuda quod iratus es. Sequitur qd dominus dixit. Reuertar ad hieros in misericordias. Tercio sententia dei nobis renunciant. Unus dicitur Daniel. ix. qd gabriel ad eum volans dixit ab excessu ordio pcam tuam egressus est sermo. glosa. id est. scientia a deo. Ego autem veni ut indicarem tibi quod vir desideriorum. Unde Zacharias. Angelus loquebatur in me viba bona. viba p solatoria. Unus de his tribus dicitur Bern. super Cantus. Discurrevit angelus medi inter dilectum et dilectam

De sancto Michaele

vota offerens. dona referens. excitat istam. placat illum. **T**ertio principaliter dico qd debem⁹ honorare angelos qd sūt animarū nostrarū in celo portatores. In qua quides portatione tria faciūt. Id rūmo enī preparat viam. Unde dicit dñs Ap̄.ala.iiij. Ecce ego mutto angelū meū qd preparabūt viam ante faciē tuam. Secūdo via preparata eas i celo baulāt. Unde Exodi.rruij. Ecce ego mutto angelū qd pcedet te et custodiat in via et introducat in locū quē paraui scilicet celū. quod paratu est sanctis animab⁹ ab originemū di. Unde dicit saluator in die nouissimo ad electos Ap̄.ath.rrv. Venite bñdici pa.m. zc Tertio locat eas in celo sūm merita sua. Nam aliq̄s ad insimā bierarch. aliq̄s ad mediā. zc Unū dicit saluator Lu.xvi. Factū ē ut more rei medic⁹ et portaret ab angelī sinū Elbrabe. Dicit ei H̄re. in dyalogo. qd i pūcto segregatōis aie a corpē ageliboni et mali adueniūt. qd oia bona et mala bois merita et demerita ponderant. hoc est. angel⁹ bonus allegans bona opera bois et recitans. malus angelus accusans et omia mala ad memoriaz reuocans. Et siquidē mala bonis prepoteret. vt pote si separari in peccato mortali statim anima tradet̄ tortorib⁹. qd retrudūt hominē vel animā in carcerē inferni ad cruciandū eterinaliter. Si vero decesserit in caritate sine p̄ctō mortali. tñ i aliq̄ purgabili ageli boni deducit̄ eū in purgatoriū. quia purgata deducit̄ in paradisum. Si vō decesserit in tanta charitate ut omnē plump̄t rubiginem peccati ita qd nibil purgabile secū habeat. statim recipiūt eū sancti angelis et portat̄ eū ad regnum celoz. Unde canit ecclesia. Venit michael archangel⁹ cū multitudine angeloz ut perducat animas in paradisi exultatiois. Et sic p̄ tertio quare angelos merito honorare debemus. Et ideo dicit Hieronim⁹ in libro d illustrib⁹ viris. Reuera necessariū est ut qd nostram salutē in quirim⁹ intercessione sanctior bonoz eis faciam⁹. Hic potest finiri vñ sermo. **R** **E**t notandū qd bodierna sacra solennitas archangeli Ap̄.ichaelis quattuor noīa h̄z. sc̄ dedicatio. victoria. memoria apparicio. Id rūmo dicit̄ dedicatio

ex eo qd bac die loc⁹ sancti michaelis in monte gargano ab eo est dedicat⁹ sicut ipse reuelauit. Nam sicut leḡt in ap̄.ulia est quidaz mons. zc. vt supra ostensum est. Secundo dicit̄ p̄ncipaliter victoria. Ipsi enī angelis sūt nostri propugnatores. Unde canit ecclesia Ap̄.ichael archangel⁹ venit in adiutoriū populo dei stetit in auriliuz. panumab⁹ iustis. Ideo bodiernū festū dicit̄ festū victorie angeloz. Et igit̄ sciendū qd triplex angelorū inuenitur victoria. Id rūma fuit i p̄ncipio mūdi. Secunda in medio. i. qd die in p̄nti vita. Tertia erit in fine circa nouissimum diem. Id rūma victoria angelorum fuit in p̄ncipio mundi quando michael archangel⁹ cuzan gelis suis pugnauit cōtra luciferū et omnes ei adberentes. et eūz de celo expulit. dum dei equalitatē appetit et dco similis ēē voluit. Dicitenī Ylōr⁹. qd postq; creatus est p̄pē dēs eminentiā nature et profunditati scientie sue in suū creatorē supbiuit intantū qd se deo equare voluit. Unde dicit Ap̄.ag.li.ii. dis. vii. Similis quidē deo esse voluit nō p̄ imitatiōne. sc̄ virtutē sed p̄ equalitatē potentie. Unū dixit vi habet Yla. xiii. Ascendā in celum. et exaltabo solū meum supra astra celi. et ero similis altissimo. Non dixit de celo empireo. quia ibierat. sed de celo trinitatis. Unde dicit magister. Et vocat celū dei celsitudinem cui par fieri voluit. ideo dixit. ascendam̄ i celum. i. ad equalitatem dei. Et cum lucifer sic equalitatem dei appetisse. archangelus michael celestis exercit⁹ signifer aduenies ipm luciferum cū suis sequacib⁹ expulit de celo empireo in istū caliginosum aerem cū omnibus sociis sue prauitatis. Unde de isto p̄lio et victoria dicit Ap̄.oc.ri. Factū ē plū magnū in celo. Ap̄.ichael et angelis ei⁹ p̄liabātur cum dracone. Et draco pugnabat et angelis ei⁹. et nō valuerūt. neq; loc⁹ eoz inuent⁹ est ampli⁹ in celo. Unde dicit Ap̄.ag.li.ii. dis. vii. qd eis non est p̄cessum habitare in celo. quia locus est clarus et amenus. nec in terra nobiscū ne homines numium infestarēt. sed in aere caliginoso qd est eis quasi carcer vñq; ad tempus iudicii. tūc autē destrudent in bagratiū inferni. Secunda victoria angelorum

Sermo. LVII

quaꝝ quotidie obtinet cum demonibus est
qꝫ contra eos pro nobis pugnant et nos ab
eoz temptatione liberant et protegunt no
bis tantuꝝ noceant quantum ipsi desiderant
Nam dicit. i. Ideo. v. Aduersariꝝ vester dyab
olus tanqꝫ leorugiens circuit querēs quē
deuoret. Sed angeli protegunt nos. Unde
Psal. Angelis suis deꝝ mandauit de te. tc.
Unde figura b̄bel̄ Elpoc. vii. vbi dicit
Elii alterū angelū ascendentē ab ortu solis
babentem signum dei viii. et clamauit vo
ce magna quatuor angelis quibus datum
est nocere terre et mari dicens. Molite noce
re terre et mari neqꝫ arboribꝫ quousqꝫ signe
mus seruos dei in frontibꝫ suis. Quid est
illud signū aliud nisi qꝫ imprimūt cordibus
nostris memorā dominice passionis vt sic
semper gemamus et doleamꝝ de peccatis qꝫ
sunt causa mortis christi. et si sic sumus sig
ni spūaliter signo thau in frontibus nostris
eūc nullo modo possunt nobis nocere. Un
de dicitur Ezech. ix. Signa thau super fron
tibus virorum gementium et dolentū. Se
quitur. Super quem videritis signū thau
ne occidatis. Nam signū sancte crucis est
tante virtutis qđ angelī imprimunt nobis
qꝫ demones p̄ hoc marie impugnant. Un
de hoc cognoscens in spū sancto Psal. dicit
Eli derris est mibi. Requiere inuentoris cru
cis. ih. Unde Zach. iii. Angelus suscitauit
me quasi virum qui suscitat a somno suo,
scz unprimendo michi memorā dominice
passionis. Tertia victoria erit in fine quan
do archangelus michael pugnabit p̄tra an
tichristū pro nobis ante nouissimam diem.
et ipsum occidet. Unde dicit Bañ. xii. Lūc
enūm p̄nceps magnū consurget michael. et
pro electis tanqꝫ adiutor et protector contra
antichristūz firmiter stabit. Deinde vt dicit
glosa super illud Elpoc. xiiii. Elii vnū de ca
pitibꝫ eius quasi occisum in mortem. Antī
christus silabit et finget se mortuū et per tri
duū latens postea apparet dicens se susci
tatum. Atreqꝫ magica ferentibꝫ eum demo
nibus in aera ascendet. et vniuersis miranti
bus adorabit eum. Tandem in monte oly
mpe ascendens vt dicunt doctores. Et glosa

super illud. i. Tessalo. ii. Et tunc reuelabitur
ille iniquū quez dominū iesus interficiet spi
ritu oris sui. Unde dicit. Num antichristū
stabit in papilione. i. gezelte. et in solio suo in
illo loco contra quem dñs ascendit ad celos
michael adueniens interficiet ipsum. tc.

E tertio p̄ncipaliter dicit memo
ria sancti michaelis ppter mīsteriū eorum.
Unde in hac solennitate omniū angelorū
membrā habemꝝ et om̄es generaliter hono
ramus propter ministerium eoz. Nam ipi
sunt nostri ministriores. Unde ad Hebre.
j. Omnes sunt administratori spūs missi ī
ministeriū ppter eos qui capiunt heredita
tem salutis. Unde notandum qꝫ angeli exer
cent triplex ministeriū circa nos. P̄ domo in
crepāt hominem qui per peccatū recessit a
deo vt redeat. Hoc figura nobis Gen. xvi.
Abi dicitur qꝫ agar fugienti a facie lare do
mine sue occurrit ei angelū domini et dixit ei
Unde venis aut quo vadis. Que respon
dit. A facie lare y domine mee fugio. Dixit
qꝫ ei angelus dñi. Beuertere ad dominam
tuā et humiliare sub manu eiꝫ. Adhuc aliter
agar interpretat aduena. et significat homi
nem qui est aduena in hoc mundo. quia non
est in celesti paradiſo qui est patria sua. Sa
ra aut̄ interpretat p̄nceps. et significat deuī
qꝫ est rex regu et dñs dñanicū. Ab illo domi
no fugit homo qñ se elongat a deo p̄ pc̄m.
iuxta illud ps. Longe a peccatoribꝫ salus.
Unde dicit Ps. lxx. Ideo cecato vestra diuile
rūt inter vos et deū vestrū. Ideo angelū og
currat dicens. Beuertere ad dñm deū tuū a
quo recessisti p̄ peccatū. et humiliare sub ma
nu eiꝫ. Cui exemplū bene habet in sc̄to Ide
tro in carcere berodis detento catbenis. Un
dicit Elciū. xii. qꝫ angelus dñi asturit dicens
Surge velocit. et ceciderit catbene de ma. eiꝫ
Ider petri intelligit peccator. Nam ip̄e di. Lu
v. idō peccator sū dñe. Sic p̄ctō p̄ pc̄m de
terēt̄ ē i carcere berodis. i. i p̄tate diaboli vici
lis firmissimis. Be qđ dicit Blug. viii. p̄fēt.
Ligat̄ erā non ferro s; mea ferrea volūtate
Velle meū tenebat inimicus meus. et inde
michi catbenam fecit et conſtrinxerat me.
Sed cum homo sic per ipsum peccatorū est

De sancto Richa ele

ligat⁹ tūc angel⁹ monet eū vt p̄ pñiam erat
de peccato dī. Surge velocit⁹ tūc liberabis⁹ et
redit ad deū. Secūdo angeli exercent misteriū
circa nos labia p̄tōris purgādo vt cōfi-
teat p̄tā sua. Nam qñ homo p̄tā sua vult
p̄fiteri tūc dyabol⁹ restringit eū ne p̄siteatur
et sic maneat in feditate peccati. Iurta illud
ps. Obmutui et siluit ab onis et dolor me⁹ re-
no. est. Unde Psa. vi. in psona p̄tōris. Ue-
mibi q̄r vir pollutis labijs ego sū. Et ange-
lus dñi est in misteriū et purgat bōr labia ut
p̄siteat. et sic mūdet. Et hoc figurat nob̄ Psa.
vi. vbi cū pphera vidiss⁹ dñm sedentē luglo-
liū excelsū. et angelos circūstantes clamauit
Ue mibi q̄r vir pollutis labijs ego sū. seq̄t.
Et volauit vñ⁹ ad me de seraphin. et i manu
e⁹ calcul⁹ ignit⁹. i. carbo vel lapis ignitus. q̄
tetigit os meū et dixit mibi. Ecce tetigi labia
tua. et auferet iniqtas tua. et mundabis p̄tū
tuū. Et sic p̄t⁹ quo angelī ministrat peccato-
rib⁹ inspirando eis ut p̄siteant et sic mūdet.
Tertio angeli exercent misteriū p̄fortando ho-
minē in bono ut p̄seueret in bonis operib⁹.
Byabol⁹ enī sempnit̄ boiem impedire ut
deficiat in bono. q̄r scit q̄ nemo sine p̄seuerā-
tia p̄t attingere brauiū eterne vite. Nam sal-
uator dicit. Qui p̄seuera. vñsqz in finē. Et Jo
angeli p̄fortat homiēm et custodiūt eū in p̄se-
uerātia. Unde dī. Dan. x. q̄daniel dixit. Nō
remālit in me fortitudo s̄ et species mea im-
mutata est in me et emarcui. nec habui i me
quicqz virium. tetigit me angel⁹ et p̄fortauit
me et dixit. Noli timere vir dñiderior⁹. Idar
tibi. confortare et esto robust⁹. Nunq̄ scis
quare venerim ad te. sc̄ te p̄fortando. Nunc
igit⁹ ego reuertar ut prelier aduersū p̄ncipē
persay. Et nemo ē adiutor me⁹ nisi michael
archangel⁹. Sic certe angel⁹ p̄fortat boiem
ut in bono p̄seueret et viriliter pugnet cōtra
p̄ncipem psalrū. i. dyabolu. Tertio
p̄ncipaliter dī apparuit ppter ostensionē
et pñiam sancti michaelis et aliorū angelorū.
Ipsi enī valde feliciter apparuerūt homib⁹
qñ sūt missa deo. Unde dī. Iudicum. xiiij.
operat qđam vir de stirpe Dan. nominem a-
nue. sc̄ pater sampsonis babēs vñore sterlē
eū. sc̄ mulieri apparuit angel⁹ dñi et dixit ad

eam. Sterilis es et absqz liberis. sed p̄cipes
et paries filiū ipse incipiet liberare isrl⁹ dī ma-
nu philistinoꝝ. Ecce quō feliciter apparent.
Unde notandū q̄ angelī tripliciter apparue-
rūt ac apparent. sc̄ feliciter. felicius. felicissime.
Et p̄mo feliciter nobis annūciando tempo-
rale irā dei esse placatā. Unde legit q̄ tempe-
Greg. pape. vij. yd⁹ maij. angelus dñi a spa-
ruit et gladiū cruentū terges. in vaginaz
revoauit qđ sic accidit. Nam ut legit i legē
da sancti Grego. Requie ibidem. Secun-
do apparent felicius nos p̄seruando a malo.
Qui exemplū et figurā habem⁹ Daniel. viij.
vbi angel⁹ dñi cū trib⁹ pueris in fornacē de-
scendit et fecit mediū fornacis quasi vētum
roris flante. ne calor ignis eos combureret.
q̄ a rege labu chōdonosor fuerant missi in
fornacem ignis ardentes. sc̄ sydrach. mysa
et abdenago. eo q̄ statuam aureaꝝ et ydola
noluerūt adorare. sed solū deū verū. Unde
sequitur q̄ rex dixit. Nonne misimus tres vi-
ros in medio ignis compeditos. Qui rñde-
rūt iudices et duces et magistrat⁹ Clererex.
Lucas. Ecce ego video viros solutos quat-
tuor ambulantes in medio ignis et nibil cor-
ruptionis in eis est. et species quarti similiſ
filio dī. Et tertio apparent felicissime anima-
bus sanctis in chōris eoz. vbi cum ip̄is eter-
naliꝝ gaudent et letantur. Unde saluator
Lu. xv. Vico vobis gaudiū erit in celo co-
ram angelis dei sup vno peccatore peniten-
tiā agente. Omnes enī electi assumunt ad
ordines angelorū. Unde christus in ascensiū
suo electos suos. Requie ascensionis.

Be sancto Luca euangelista. Sermo. LVIII

Salutat uos Lu

Bras medicus charissimus. cuius
laus est in euangelio per omnes
ecclesias. Col. iiiij. et iij. Corinthiorum. viij.
pro secunda particula. In quib⁹ verbis tria
notantur. in quib⁹ sanctus Lucas tripliciter
commendat. Namum est medicina salu-
bris siue salutaris. qđ notatur cum dicitur.

Sermo. LVIII

Salutat vos Lucas medic⁹. Scđm ē act⁹ suis dilectio cordialis. cū addit⁹. carissimus. Tertiu⁹ est cōmendatio vniuersalis. cū concludit. ⁊ qđ scribit. ii. Coz. viii. Qui⁹ laus est i⁹ euāgeli⁹ p̄oēs ecclesias. ¶ Dico p̄ mo qđ in v̄bis p̄missis nota⁹ medicina salubris. cū dī Salu. vos lu. medic⁹. Est nota⁹ qđ sc̄nus lucas dat nob̄ sp̄uālī i⁹ suis euāgeli⁹ triplice salutare medicinā fīm qđ medici na ē triplex. Est ei medicina fīm medicos natuiales. Id reseruatiua. curatiua. ⁊ melioratiua. Hāc triplice medicinā dat nob̄ sanct⁹ lucas. Primo dat medicinā p̄seruatiua. qđ ē sume necessaria. qđ abuat a cāu mali ⁊ p̄ci. Unde dicit Byonisi⁹ in li. de angelica bie- rarchia. c. vii. pte. x. Optimū gen⁹ purgatōis est nō a sorde qđ infuit sed ne insit. Certe hāc medicinā dedit nobis lucas i⁹ sua sc̄tā euāgeli⁹ doctrina vt bō p̄ueniat ne eterna morte moriat p̄ peccatū mortale. qđ fīm dictū sapiētis Eccl̄s. ix. Nescit bō sūne sūnū. Iđo optima medicina est vt bō p̄ueniat ne intuēiat dor- mīes. i. i. p̄cō mortali ex̄st̄es est qđ bō dormi- ens. Unde docet ⁊ scribit i⁹ sua euāgeli⁹ do-ctrina Lu. c. xii. qđ salvator dixit. Sunt lumbi vestri p̄cuncti ⁊ lu. ar. i. ma. ve. ⁊ nos sūles bo. expec. do. sūnū qđ reuertat a nuptijs. vt cū ve- nerit ⁊ pulsauerit p̄fes. ape. ei. Et si venerit. in sc̄dā vigilia ⁊ si i⁹ tertia vigilia venerit ⁊ ita i⁹ uenerit. bū sūt sui illi. sc̄z qđ inuenierit vigili- tes. i. sine p̄cō. Hoc at̄ sc̄tote qđiā si sc̄ret pa-ter familias qđ bora fur. ve. vigila. p̄iqz et nō sineret p̄sodi domū suā. Et vos estote para- ti qđ qđ bora nō putatis fili⁹ bo. ve. Unde dicit Elug⁹. Temp⁹ b⁹ vite nibil aliud ē nisi cur- sus ad mortē. in qđ nemostare p̄mittit. sc̄z oēs pari modo vrgent. Et dicit Greg⁹. Si sc̄ret bō bora qđ de bac carne migrare deberet. pos- set quidē aliud tēp⁹ deliciū. aliud p̄nie depu- tare. sed qđ penitētib⁹ veniā p̄misit diē crastis nū nō spopōdit. Quare bene lucas dat no- bis optimā medicinā. sic docet nos vige- lare. zc. Scđo dat medicinā curatiuam. cū ei bō p̄ peccatū infirmat tūc multū indi- ger medicina curatiua ne moriat in infirmitate peccati. sc̄z vt deū inuocet vt ei misereat. Nam ip̄e dicit Lu. v. qđ xp̄s dixit. Non veni-

vocare iustos. sc̄z sanos. sed p̄cōres. sc̄z infir- mos peccato. Et rōem ostēdit ibidem dices Non egent qđ sani sūt medico. sc̄z qđ male h̄nt. Iđo dat nobis medicinā curatiuā. sc̄z vt deū inuocem⁹ vt nob̄ misereat ⁊ sane nos. Unde scribit Lu. xviii. qđ duo boies ascenderūt in templū vt orarent. vn⁹ p̄barile⁹ ⁊ alter publi- can⁹. Mota p̄seq̄nter seq̄t. Descēdit h̄ iustifi- cat⁹ in domū suā. i. san⁹ ⁊ liber ab oī morbo peccati. Ecce qđ o dat curatiuā medicinā. Et ideo dicit Elug⁹. in li. d̄ doctrina christiana Scđm⁹ qđ nullus potest salua i⁹ nisi fuerit iu- stificat⁹. iustificari non potest sine meritis. merita habere nō potest sine grā. grāz habere nō potest qđs nisi imperat vel petat in orōne quare docet nos lucas. zc. Tertio dat me- dicinā melioratiua qđ sanitatē auget ⁊ in me- lius cōmutat. Ista aut̄ medicina est diuini- as et tempalia relinquere. qđ hominēnō tan- tū debilitant. sed etiā in laqueū et temptatio- nem dyaboli inducūt ⁊ incidere faciūt. iurta illud. i. Thimo. vi. Qui diuiles fieri volunt incidunt in temptatione ⁊ in laqueum dyaboli. et desideria multa ⁊ inutilia ⁊ nocua. que mergunt homines in interitū et p̄ditionem. Radix enim omniū malorum est cu- piditas. Certe contra hanc infirmitates dat nobis bonam medicinam Lucas. xvij. cū dicit. Omne quodcunqz habes vende et da pauperibus et habebis thesaurum in celo. Ecce quomodo. zc. Unde dicit Hieronim⁹ de eo. Eius verba anime languenti sunt me- dicina. ¶ Secundo principaliter di- co qđ notatur acius seu dilectio cordialis cū additur. Charissimus. Est nota⁹ dū qđ ipse habuit triplicem actum cordialem seu dilec- tionē quare merito dicitur charissim⁹ sc̄l̄z ad deūm et ad proximum et ad seipsum. ¶ Primo habuit actum cordialem seu di- lectionem ad deum. Unde dixit Lu. ultimo. Nonne co. nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur nobis in via. zc. Dicit enīz Bernardus. qđ homo ordinatur ad deum. et ad eius dilectionem tripliciter. sc̄licet affe- ctione. cogitatione. et intentione. quibus tri- bus sanctus Lucas fuit totaliter ordinat⁹. Qđ bene ostendit Luce ultimo. ubi dicitur.

De sancto Luca euangelista

quipse die dñice resurrectionis quesuit toto
cordis desiderio affectione cogitatio et inten-
tione xp̄m. id de nulla alia re q̄z dexp̄ loq̄-
bat. Unde dicit historia. Duo ex discipulis
ib̄u ibāt in castellum abbierim cui nomen
emauis. scz Lucas et cleophas. Hā s̄m gre-
gorii lucas ex hūilitate nomē suum siluit et
nomē socij sui scz cleophe expressit. Isti duo
loq̄bant ad inuicē de ib̄u et de omnib̄ hijs
q̄ accidēt sibi. Et factū ē dū s̄chabularēt scz
ex vera dilectione de ib̄u. et ip̄e ih̄s appropin-
quans ibat cū illis. Et sic appropinquaverūt
castello quo ibant. et ip̄e finxit se longi⁹ ire.
et coegerūt illū di. Hāne nobiscū dñe quo
niā aduerserascit et inclinata est iam dies. et
intravit cū illis. Unde sanct⁹ Lucas bene
pt̄ dicere illud Canti. iiij. Quesiui quem dili-
git anima mea. scz xp̄um. et nō inueni. Seq̄t
Cum paululū ptransiſsem scz de hierim ad
castellū; tūc inueni scz in via quē diligit aia
mea. tenui eū nec dimittā donec introducā
illū in domū. Unde bñ dixit. Hāne nobiscū
dñe. Et sic pt̄z q̄uo fuit ordinat⁹ ad deū affe-
ctione. cogitacione. et intentione. Unde dicit
Bern. Qui amat ardenti⁹ currit veloci⁹ et
apprehendit citi⁹. Endo dī Beutero. iiiij. Cū
quesieris deū tuū inuenies eū. si toto corde
quesieris eū. H̄cōdō habuit actū cordiale
ad primū. Tria at sūt s̄m Richardū d̄ sc̄o
victore q̄ primo debem⁹. scz nost̄z posse. nō
strū velle. et nost̄z agere in obsequijs. Isti⁹
triplicē actū cordialeb̄ h̄uit sanct⁹ Lucas ad
primū. Dedit enī pmo primo suo posse su-
um in sublidis. Qd̄ pt̄z ex h̄q̄ sc̄o paulo in
omnib̄ suis tribulationib̄ semp̄ adhesit. ab
eo nūq̄z discedēs. Unde dicit. ii. Thimo. viij
Lucas est mecum sol⁹. Et. ii. Coz. viij. dicit d̄
eo. Hān solum autem. sed et ordinari⁹ est ab
ecclesijs comes pegrinatois nostre in banc
grām q̄ ministrat a nobis ad glāz domini.
H̄cō dedit suū velle in desiderijs. Qd̄ pat̄z
ex h̄q̄ eis salutē eternā desiderauit. Un̄ Co-
lo. viij. Salutat vos Lucas medic⁹. Glosa
id ē. eternā salutē exoptat. Tertio dedit suū
agere in obsequijs. Qd̄ pt̄z ex h̄q̄ dñm quē
existimabat esse pegrinū ip̄m tanq̄z primuz
bospitalio recepit di. Hāne nobiscū dñe. xx.

et ei omne obsequiū caritatis exhibuit. Hā
s̄m Greg. Ip̄e fuit soci⁹ cleophe dū iuit in
emauis. Tertio habuit acū cordia-
lem ad seip̄m vt sancte et iuste viueret ac cō-
tinenter. Unde dicit Bern. q̄ p̄nientia sue
virginitas optime disponit hominē scilz ut
diligat se. et p̄sequēs diligat a deo. Unde
Idrouer. xxij. Qui diligit cordis mūdiciaz.
et h̄qntum seip̄m. habebut amicu regē. s. deū
Et dicit Beda sup̄ Lucam. Sicut xp̄s in su-
ma pace nat⁹ fuit ut se pacem diligē ostende-
ret. sic de virgine nat⁹ est ut virgineū decus
sume diligere demonstraret. Terte hoc v̄gū
neum dec⁹ quo sibi et deo fact⁹ est dilect⁹ ha-
bit in se sanct⁹ Lucas. Unde legit̄ in eius
legenda et testatur Hieronim⁹ q̄a puericia
sua fuit castissim⁹. et nec vxorem nec filios
babuit. sed castitate toto tempore pte sue tua-
uit. Ideo ppter ei⁹ puritatē fuit gloriose vir-
gini marie ita familiaris q̄ ex ei⁹ ore sanctissi-
mo de oru pcursonis et nativitate ac infan-
tia christi faciūt et veritatem audiuit. Etcuz
iam scripta essent euangelia p̄ Matthēum
et Marcū. sp̄s sancto instigante Lucas vo-
lumen euangeli condidit. qd̄ incepit a mi-
nistro templi p̄sacerdotē Zachariam di.
Fuit in diebus herodis regis sacerdos Za-
charias nomine de vice abia. et uxori illi de fi-
liab̄ Elaron. et nomen ei⁹ Elizabeth. Et Iur-
go enim beata omnia conseruabat in corde
suo. vt dicitur Luce. ii. vt postmodum scri-
ptoribus reseraret. vt dicit glosa ibidē. Om-
nia que a domino facta vel dicta cognouit
in memoria recondebat vt cū temp̄ scriben-
di vel p̄dicandi incarnatiōnis aduenerit suf-
ficienter vniuersa prout gesta essent poss̄t ex-
plicare querentibus. Unde etiā Bernard⁹
assignans rationē. Quare angel⁹ beate vir-
gini nunciauit conceptū elizabeth au. Ideo
conceptus elizabeth nunciait Marie. vt nūc
saluatoris nunc pcursonis edoceret adūe-
tus. rerū et ordinē tenēs ipsa postmodū me-
lius scriptorib⁹ et predictorib⁹ veritatē euā-
gelij reseraret. q̄ plene de omnib⁹ a p̄ncipio
celit⁹ fuit instructa. Unde ip̄a euāgelica Et sp̄ealit sc̄tūs
Lucas recurrit ad eam tanq̄z ad archam te-

De sancto Luca euangelista

stamēti. et ab ea dē mītis certificat⁹ fuit. Ide cipue de bijs que sibi soli constabant sicut d⁹ angelica annūciatione. et christi natuitate. et huiusmodi. de quibus solus Lucas agit. Eccl⁹ apostoloꝝ etiā; sicut ipse viderat cō scriptit. Ex quo bene patet q̄ fuit purus homo cū dign⁹ fuit a virginē omniū virginuz recipere euangelium. Nam vt dicit Bernard⁹. *Buina sapientia est candor lucis eterne. et candidam oportet esse animā in qua sedere elegerit.* Quare de eo dicit xp̹s. *Cantic⁹. v.* *Bilectus meus candidus et rubicund⁹ elec⁹tus ex milib⁹.* Unde bene dicit Lucas quod interpretat consurgēs vel eleuās. Ip̹e fuit nāqz consurgens ab amore mundi in q̄ anima maculat et vilis efficitur. ac sibi p̹l et deo odiosa. eleuans se in amore dei per mū diciam mentis et corporis. Unde etiā dicit Lucas a luce. Unde bene figura⁹ est seu figura⁹ per quartū aīal quod Ezechiel in spū vidit. cui⁹ facies erat similitudo bouis seu vituli. Ezech. I. Nam sicut vitulus in veteri lege immolabat deo tanqz sacrificiū acceptabile. sicut Paulus dicit. *Heb. ix.* Q̄ cimis vitule aspersus inquinatos sacrificat ad emundationem carnis. et Psal. dicit. *Lunc acceptabis sacrificiū iusticie. id est. mundicie. oblationes et holocausta tūc imponent sup altare tuū vitulos.* Sic sanct⁹ Lucas i pfecta puritate offerebat se deo in amore dignū sacrificium. Juxta doctrinaz apostoli Roꝝ. xi. Oblecro vos p̹ misericordiaꝝ dei vi exhibatis corpa vestra hostiā sanctā deo placentē. Quod fecit Lucas. Unde specialiter instigante spū sancto circa templū et sacrificiū immorat⁹ fuit. Hos siue vitul⁹ est animal morosum. per quod intelligit discretio imorlantū. Unde dicit Hieronim⁹ de pprietati bus quattuor euangelistaruz. *M&atthe⁹ in bomine figura⁹. q̄a p̹ncipaliter circa christi humanitatē immorat⁹. id est. versat⁹.* Lucas in vitulo agens de christi sacerdotio ac sacrificio. *M&arc⁹ in leone euidentius scribēs de resurrectione.* Catuli enī leonū usqz in diem terrū quasi mortui iacent. sed rugitu leonis in die tertio excitant. *Jobannes in aquila figuratur. ceteris alī volans de diuinitate.*

Unde christ⁹ de quo scribūt omia ista in se pfecte habuit. Fuit enim homo nat⁹ de vgi ne. Titul⁹ in passione. Leo in resurrectione. Aquila in ascensione. Et sic sanctus Lucas per faciem bouis seu vituli ostendit q̄ recte fuit ordinat⁹ q̄ntum ad sacrificiū et puritatē. quare merito dicit carissimus. Z

Tertio p̹ncipaliter dico q̄ notat⁹ commē datio vniuersalis cū dicit. *Cuius laus est i euangelio p̹ omēs ecclesias.* Est notandū q̄ ip̹e commēdat⁹ p̹ omēs ecclesias. scz militan tem et triumphantem ppter tria. quorū duo habuit in ecclesia militante. et tertiu in ecclia triumphante babet. *Primum est dignitas officij. Secundū sanctitas exercitij. Tertium est felicitas premij.* Hic p̹mo q̄ ip̹e comendatur in ecclesia militante. ppter dignitatē officij. Fuit enī euangelista. Est autē euangelista fidelis seruus et nūci⁹ dei qui verbum dei fideliter nūciat et peccata increpat. Iō dicit apostol⁹. ii. *Thimo. iii.* Tu vō vigila in omnib⁹ labora. opus fac euā geliste. ministeriū tuū imple. Sequit⁹. predica verbū. argue. obsecra. increpa. in omni patientia et doctrina. Certe hoc fecit sanct⁹ Lucas. q̄ v̨bū dei semiauit fideliter. Unde dicit apostolus. ii. *Cor. viii.* *M&ulim⁹ aut cū illo scz ad pdicādū frēm nostry scz Lucā. quē pbau⁹ in ml̨ tis sepe solitū esse. scz pdicādo et fidem xp̹i annuciando et testimonium de xp̹o dando.* Unde dī. *Lu. vlt.* q̄ qn̨ Lucas et cleophas in die pasce coegerit xp̨m dī. *M&ane nobiscū dñe qn̨ ad uesperas cit. tūc irrauit cū eis domū. et interptabat eis scriptas. et frēgit panē et dedit eis. et apri sūt ocli eoz et cognouerūt eū. et sici p̹e evanuit ab oclis eoz.* Lūc surgētes ead hora regressi sūt i bierlm. et iuenert p̹ regatos. x. et eos q̄ cū eis erāt dī. et surrexit dñs v̨e. Et ip̹i narrabat q̄ gesta erāt i via. et quo cognouerūt eū i frācioē paīs. Iō dī ei⁹ legē da. *Fidēci luce paul⁹ asseruit dū eū fidelez i dño dicit.* Undib⁹ p̹petit sibi q̄d scribit. *Io. sue. iii.* *M&agnificauit dñs Josue corā omī israel ut eēt testis magn⁹ testis fidelis et ver⁹.* Josue interptatur saluatio. et bene significat Lucā q̄ viā saluans docuit et p̹scpsit. *M&agnificauit dñs sup oēz isrl. i. omēs ecclesias.*

De sancto Luca euangelista

Ideo bene verificat de eo illud Psa. xlviij. Ec-
ce seruus me⁹ suscipiā eū. electus me⁹ com-
placuit sibi in illo ania mea. dedi spūm meū
super illū. Secdo dico qđ ipse cōmendatur
in ecclia militante pp̄ter sanctitatē vite et ex-
ercitij. Ipse enim duxit sanctā vitā ad quā
eū christ⁹ elegit et omēs suos discipulos. sic
i⁹pe dī. Job. xv. Ego vos elegi de mundo ut
eatis. xc. scz ducento sanctā vitam. Qđ fecit
sanc⁹ Lucas. Unde legit in ei⁹ legenda qđ
i⁹pe fuit syrus natione. arte medicus. z vnus
de. lxvij. discipulis dñi. et fuit tant⁹ pfectōnis
et optime vite qđ seruebat christo sine crimi-
nē die noctuqz p. lxxvij. annos vite sue. z spe-
cialiter castigauit corpus suū pro amore ie-
su christi. Unde canit ecclesia d̄ eo. Interue-
nat. i. intercedat pro nobis quesumus dñe
sanc⁹ Lucas euangelista qui crucis morti-
ficationē iugiter in suo corpore p̄ tuū nomis
omōre portauit. Unde bene figurat nobis
Ezech. xx. in li. quē vidit Ezechiel cum dicat.
Tlidi et ecclibet et expandit illū coram me
qui erat sc̄ptus intus et foris. Et sc̄pte erant
in eolamentatōnes. carmen. z ve. Adorat̄
plibrum istū scriptū intus et foris lamenta-
tione. carmine. z ve. bene figurat sanc⁹ Lu-
cas qui intus in corde et foris in corpe būt
lamentū passionis ihu christi. pp̄ter quam
cōpatiebat sibi. et in corpe p̄ mortificationes
carnis. quare bene potest dicere illō Sal. vi.
Abi aut̄ absit gloriari. xc. et illō. Be cetero
nemo mibi molest⁹ sit. ego enī stigmata. xc.
Hec mirū qđ i⁹pe multū dilexit christū. z spe-
cialiter scripsit in euangelijs suis carmē pas-
sionis christi. in signū hui⁹ qđ habuit i corpe
et in corde. Nam dicit Byonisi⁹. Qđ amor
est virtus transformatua omane in ama-
tum. Ideo sanc⁹ Lucas pp̄ter seruorem
amoris fuit transformat⁹ in passionē christi
Unde bene dī de eo illud Eccli. xlviij. Nō est
inuent⁹ similis illi in glia. scz militans ecclie
qđ p̄seruaret legem excelli. xc. Et Lero-
dico qđ ipse cōmendat̄ in ecclia triumphāte
pp̄ter felicitatē premij. Ipse enim pp̄ter suā
sanctā vitam est felicior in celo honoratus.
Nam xp̄us dicit Job. xi. Si qđ mibi mini-
strat me sequar. Et ubi ego sum illuc et mini-
strer me⁹ erit.

Unde. Si qđ mibi ministrat
bonoſificabutē pater me⁹. xc. Qualiter at̄
sanc⁹ Lucas in celo sit honorat⁹ et abbui⁹
mundi miseria vocat⁹ ostendit. Nam legit
qđ de eū vocavit ad supernaz vitam dicēdo
sibi. Veni dilecte mi ad me. Et sic obiit An-
no. lxxvij. vite sue. z sepult⁹ est in būbitina ple-
nus spūlanc̄to. Cui⁹ nataliciū celebrat. xv.
kalend. nouemb̄is. Ideo bene figurat nos-
bis in Jonatha. i. M̄bach. x. de quo dicitur.
Qđ rex Alexander magnificauit Jonathā
et scripsit eū inter p̄mos amicos regis. Id
er Jonathān qui interptat̄ donū columbe lig-
nificaſt sanc⁹ Lucas qui bene dī donū colu-
be cū fuit plenū spūlanc̄to. Id regem intel-
ligit xp̄s qđ magnificauit eū in celo qđ sedet in
ter p̄mos amicos eterni regis. Unde dixit
xp̄s M̄bach. v. Qui fecerit et docuerit H̄ma-
gn⁹ vo. in reg. celoz. Unde hanc glaz in lau-
dem amicoy dei quā habuit in ecclesia triū-
phante. scz in celo cognouit Idsal. in spiritu
sancto cū dicit. Namis bonorati sunt amici
tui de⁹. xc.

Undecim milii virginum.
Sermo. LIX

Agnus qui in me,
dio throni est reget eos et deducet
eos ad vite fontes aquarum.
Epoca. vij. Carissimi. dicit enim Gregori⁹
qđ cūcta facta sunt ex nibili. et eoz cēntia ad
nibil tenderet nisi ea auctor oīm manu regi-
minis p̄tineret. xc. Christo. ix. Ethicoy dicit.
Quanto quis diligēn⁹ obsequit tanto ma-
iore grām obtinebit. Hinc est enim qđ ille
sancte virgines xp̄o in vita sua in omnibus
virtutib⁹ seruierūt. necnō pp̄ter eū martyri-
um suscepérūt. Ideo magnaz grām in celo
ab ipso obtinuerūt. scz refectiōne diuine dul-
cedinis. quare dī agnus qui in medio thro-
ni est. xc. In quib⁹ qđem verbis duo notāt̄.
in quib⁹ laus et p̄coniu sanctaruz vndeſic
milii virginū ostendit. Idmū est familia
ris seu salutaris per xp̄um instruc̄o. qđ no-
tāt̄ cum dī. Agn⁹ qui in medio throni est. xc
Secundū est delectabilis earundē virginū
p̄p̄m refectio. qđ notāt̄ cū addit̄. z deducet

Sermo. LIX

eos. Et B[ea]tico p[ro]mo q[uod] notat familiari instruendo a christo cum dicit. Agnus q[uod] in medio throni est. Et Christus eni[us] q[uod] est verus agnus dei de in medio throni. Et quia est media persona in trinitate. Ille agnus salubriter instruxit sacras virginites. et eas per vias perfectio[n]is et virtutum rexerit et deduxit. Juxta illud psalmi. Redurit eos in viam regiam ut iurent in ciuitatem habitationis. scilicet celestis patrie. Circa quod notandum est christus qui est sapientia dei patris ac veritas et via per influentiam sue gratiae in mentibus sanctorum virginum triplicem traxit. scilicet cuius doctrinam se ordinauerunt ad status sancte vite. Juxta illud h[ab]ere xxxi. Babo leges meas in eorum visceribus. et in corde eorum scribam eam. et ero eis in deum. et ipsi erunt mihi in populum. Prima littera fuit descripta colore viridi. secunda littera colore albo. tercia littera colore celico. Per colorem viridem intelligitur secunda virtus fidei. Per colorem album intelligitur virginalis puritas. Per colorem celicum intelligitur seruens desiderium celestis glorie. Que tria perfectissime fuerunt in istis virginibus ut patet in earum legenda. Legit q[uod] passio undecim milium virginum hoc ordine facta est. Fuit enim in britannia quidam rex nomine Mlothys vel Maurus. qui generauit quamdam filiam nomine Ursulam. Hec mirabiliter honestate morum sapientia et pulchritudine pollebat. ita q[uod] ei fama vndeque volabat. Rex autem anglie cum nimis prepotens esset et multas nationes suo imperio subiugaret. Audita fama buri virginis beatum se per omnia fatebatur si predicta virgo suo unigenito copula retur. Juuenis vero ad hoc plurimum estuabat. Misericordia solenes nuncios ad patrem regis cum magnis permissionibus et blandicijs addentes magnas munas sibi ad dominum suum vacui reuerterent. Rex vero cepit plurimum eorum. eo q[uod] filiam fidei christi insignitam cultori ydolozy tradere deberet. sciens enim filias forte nullatenus plentire. quare plurimum regis ferocitate formidauit. Filia vero diuinatus inspirata suavitate patri ut predicto regi assensum preberet. ea in conditione p[ro]posita q[uod] ipse rex cum patre virginis decem virgines electissimas sibi ad solatium traderet. Et tam sibi

q[ue]z alijs mille virgines assignaret. nec non in duicias triennijs sibi darent ad dedicacionem sue virginitatis. Et q[uod] ipse iuuenis baptizaret. et in hijs tribus annis iustitiam instrucret. Sapienti quidem sua consilio ut aut difficultate proprie conditonis seu peccatois animu[m] eius lege regis ab hoc diuerteret. aut bac oportunitate seu spacio temporis predicias virginibus se cu[m] deo dicaret. Juuenis hac conditione libenter accepta apud premiu[m] suu[m] institutus et per tunus baptizatus est ac cuncta q[uod] ergo petierat imperauit. Interim ipsa virgo cum decem alijs virginibus nobilissimis quarum quilibet sicut et ipsa mille virgines secum haberet. cepit velle peregre proficiere. ut sic eas ad fidem conuerteret. ac eas secum deo dicaret. Et post triennium si deo placeret suo matrimonio se offerret. Mater vero puelle ordinauit ut filia sua quaz valde dilexit in comitatu suo haberet viros quos solacio tam ipsa q[uod] eius exercitus indigebat. Virgo autem anteq[ue]z consentiret in matrimonium iuuenis dedidit se oratione cu[m] lacrimis in qua per fatigationem modicu[m] obdormiens. de toto ordine vite sue et glorioso triumpho martyrii sui diuinatus est edocta. Undiq[ue]z igit[ur] diuina ordinatone et inspiratione virginibus confluunt. multi enim episcopi ad eas cofluxerunt ut secum pergerent. Inter quos fuit Pandanus basilensis episcopus. q[uod] eas usque romam p[ro]duxit. et inde reuersus cum eis martyriu[m] suscepit. Sancta quoque Heraclia regina sicilie qui buru[m] suu[m] regem crudelissimum quasi de lupo fecerat agnum. soror matris eius episcopi et Marie matris sancte Ursule cui pater sancte Ursule eidem regine per trahit faciem intumasset. Illa primum deo inspirante cu[m] quatuor filiis suis lege Sabilla. Julianam. Elictornam. et Auream. et puulo suo adria. non qui amore sororum suarum relicto regno usque in britanniam nauigauit. Cui consilio virginibus de diuersis regnis colligebant. ac etiam venerunt. Juxta conditum igit[ur] sumptis virginibus et preparatis comilitonibus suis. et hergeselle. regina Ursula secretu[m] revelauit sicut diuinus fuit edocita. et in noua milicia omes conuenerunt. Et sic incepit peregre proficiere confluensque proceres. Ilandes beren. et

Undecim milium virginum

primates ad tam grande spectaculū. et omes admiratōne et gaudio replebant.

Et inde cū sancta Ursula vñges omes ad fidem pueris sub spacio vni die flante p̄spero vento ad portū gallie. i. prouincia babens plures diuisiones. qui portu stella dicitur. et inde coloniam deuenerunt. Ubi angelus dñi sancte vñsule apparuit. et pdicuit eas omnes illuc integro numero reuersuras. et ibidem coronas martyrii percepturas. Inde igit ad ammoniuonem angelit tendentes romam ad vrbe basileam applicuerunt. et ibidem relictae nauib⁹ pedestres romam venerunt. At quarū aduentū papa Ciriac⁹ qui ponciano successerat valde gauisus est cum ipse debritannia esset oriund⁹ et multis inf. eas consanguineas haberet. cum omni clero ipsas in summo honore suscepit. In ipa vero nocte pape diuinit⁹ reuelat eum cū ipsis virginib⁹ palmā martyrii pcepturū. Qd apud se celans. multis ex ipsis que adhuc nō fuerūt baptisate baptisauit. Tandem in conuentu omnī ppositū suū indicauit. et corā omnibus dignitatē et officiū resignauit. H̄z cū omes reclamarent et maxime cardinales quod eum delirare putabāt. eo q̄ relata pontificatus gloria post quasdam mulierculas fatuas ire vellet. Ille nullaten⁹ acquiesces quendam sanctū virūz q̄ Elmeros dicebat est loco sui in pontifice ordinavit. Et quia sedem apostolicam in iusto clero reliquit. ideo nomē eius idem cler⁹ de catalogo pontificuz abrasi. Duo aut̄ iniqui principes romane milicie scilicet Adarimus et Alfricanus videntes magnam multitudinem virginū. et q̄ multi et multe ad easdem confluerunt. timuerunt ne per eas religio christiana cresceret. quapropter iter eoz diligenter explorantes miserunturios ad Iulium cognatum suūz p̄cipem gentis hunorū ut eductio exercitu contra eas ipsas cū venirent coloniam trucidaret. Sanctus aut̄ Ciriac⁹ cui illa nobili multitudine egressus est de urbe. Secutus est autem eius Vincentius presbyter cardinalis. et Jacobus archiepiscop⁹ antiochiae. Qui cum papaz tunc temporis visitasset et de aduentu virginū audisset. se sociū passionū earū fecit. Id lures

qz episcopi qui eo tempore romā aduenerant pdicuit virginibus adheserūt. Ethere⁹ quo qz sponsus sancte Ursule manēs in britania per visionē angelicam a domino admonetur ut matrem suā honoraret fieri xpianaz. Idater autem ei⁹ in eo anno quo christian⁹ factus fuerat mortuus est. et Ebereus filius eius eidem in regno successit. Cum aut̄ saepe virgines cum pdicis episcopis a roma redirent Ethere⁹ a domino admonet ut protinus surgens sponse sue occurreret. ut cum ea in colonia palmā martyrii accipiat. Qui diuinis monitis acquiescens matrem suas baptisari fecit. Et sic cum matre et sorore sua nomine florentina iam christiana. nec non et Clemente episcopo ipsis virginibus obuians se eidem sociauit ad martyriuz. Alij enam episcopi qz plures ac virgines regine per visionē admoniti se pdicuit virginibus iuxterunt. Et sic oēs virgines cum ill'coloniam redierunt et ipsaz iam ab hūnis obsessaz inuenerunt. Quas barbari videntes super eas cū magno clamore irruerūt. et quasi lupi se uientes in oves totam illam multitudinem occiderūt. Cum autem ceteris iugulatis ad sanctā Ursulam venissent. videntes eā princeps pulcherrimaz obstupuit. et cōsolās eam supernecem virginuz. promulgit q̄ eam sibi coniugem copularet. Sed cum hoc illa penitus respusisset. ille contemptum se videntis directa sagitta eam transfixit. et sic illa martirium consumauit. Quedam aut̄ virgo nomine Cordula timore perterrita in nauī nocte illa se abcōdit. sed in crastinum sponte morti se offerens coronaz martyrii suscepit. Cum autem eius festū non fieret. eo q̄ cum alijs passa nō esset. ipsa post longum temp⁹ cuidam recluse apparuit p̄cipiens ut sequenti die post festum virginuz eius solennitas recolatur. Idasne sunt aut̄ Elmo domini cc. xxviiij. Et sic patet quomodo christ⁹ qui est verus agnus ac sapientia patris ita salubriter instruit istas sanctas virgines et eas per vias perfectōnis et virtutū rexit et deduxit. ac in mentib⁹ earum sic voluntatem sua scripsit q̄ eam feliciter impleuerūt. ac palmā martyrii seruenti desiderio propter christuz

Sermo. LIX

suscepérunt quare mō merito cū ipo in celo i gaudio regnāt. Et hoc bene figuratur nob̄ Elpoca.xvij. Regre de innocēnb̄ in fine. lī

B Secundo p̄ncipaliter dico q̄ nota tur delectabilis virgini p̄ christum refectio. cū dicit. et deducet eas ad vite fontes aquarū. Est norandū q̄ circa istaz refecionē tria sunt consideranda. Primum est. q̄s sit iste fons aquarū vite. de cui⁹ aqua iste virgines tam benere recreant. Scđum est. que sint ille aque Tertiuz est. qualiter iste dulces aque vite a trib⁹ p̄sonis diuinis ppinēt. **H** e pmo sciendū q̄ p̄fē fons est ipa diuina essentia ex qua fluūt omnia bona. Unde dicit ps. Apd te est fons vite. i. fluxus tot⁹ bonitatis. Unde de hoc fonte babit anima deuota cū dicit Cant. Emissiones tue paradisus. Et bñ pa radis. Nam si vna gutta de isto fote flue ret in profundū inferni statim amaritudo in ferri in summā dulcedinē querteret. Unde iste fons diuine dulcedinis et bonitatis figu rat nobis in fonte pcedente de petra. vt bēt Numeri.xx. vbi dī. q̄ cū filii israel non habe rent ad bibēdū. ingressus Moyses et Alarō in tabernaculū federis clamauerūt ad dñm et dixerūt. Dñe dē audi clamorē populi b⁹ et aperi eis ihesauz tuū fontē aque viue. Et apparuit gloria dñi sup eos. Et locut⁹ est domin⁹ ad Moysen dices. Tolle virgā et cō grega populū tu et Alaron frater tu⁹. et loq̄ mini ad petrā coram eis et illa dabit aquas. Et faciūt est cūqz eleuasset Moyses manus percutiens virga bis silice egresselle sunt aque largissime. Adoraliter expone. Et dicit. Augusti⁹. Huius dñe. fons vite es. sana me.

B e secundo est sciendū q̄ aque iste q̄ fluūt de isto fonte sūt dotes anime in qb̄ cōsistit summa felicitas oīm electorū sīm potentias aie. Nam memoria satiat eternitate. Ideo dixit christ⁹ Job. xvj. Gaudiū vestrum ne mo tollet a vobis. Unde ps. Belectationes in dextera tua vslqz in finē. Intelligētia repletur diuina cognitio. Unde i. Cor. xij. Vide dem⁹ nūc p̄ speculū in enigmate. Ibi. i. Jo. iij. Lūc videbim⁹ cū sicuti est. Ibi enīz videbim⁹ sīm Berñ. patris potentia. filii sapiam et spūllanci clementiaz. Voluntas habitua;

tur seu disponit in pfecta dilectio. ita q̄ deū sume diligut. Nam vt dicit Aug⁹. Q̄ licet cetera mādata dei adimpleri possunt in hac vita. cū diligere deū ex toto corde. Et solū im plef in patria. Unde de istis aquis habeb̄ figura Elpoca. xij. vbi Jobānes dicit. Ostendit mibi angel⁹ flumē aque vite splendiduz tanqz crystallū pcedentē de sede dei et agni et ex viraqz parte flumis lignuz vite. Per flumen aque vite intelligit memoriā. Per hoc q̄ dicit splendidā tanqz crystallū pcedentem d̄ sede. Et intelligit intelligētia. Per h̄ q̄ dicit et ex viraqz parte flumis lignū vite. intelligit volūtas amans que semper vivificat. **B** e tertio sciendū est q̄ p̄sone q̄ ppinat illas aquas sūt pater et fili⁹ et spūllancus Pater ppinat aquaz diuine omnipotētie memoriē vt eam potenter et sine defectu beat. Unde dicit p̄ Ysa. xluij. Effudā aquas sup sūtientē et fluentia sc̄z diuine potētie et vir tuis sup arida. i. sup memoriā q̄ dicit arida dū deū nō tenet. Hoc cōsiderans Psalmista in spūllancio dicit. Super aquaz refectio nis educavit me. animā meā. Et Unde hor tatur nos om̄es ad banc aquā sue potētie que sic irrigat. cum dicit. Sustate et videte quoniam suavis est dñs. Fili⁹ ppinat aquaz sue sapientie intellectui. Unde Ecclesiastici xv. Aquā sapientie salutaris potabit illum. Unde dixit christus Joban. iij. Qui bibe rit ex aqua quam ego do nō sinet in eternū. Spirituallanc⁹ propinat aquam sue boni tans et dulcedinis. Unde dñs Ysa. xluij. Ef fundam spiritū meū super semen tuū. id est. voluntatem tuā. Unde dicit spirituallanc⁹ Ecclesiastici. xxij. Transite ad me om̄es qui concupiscunt me. et a generationib⁹ meis adimplemini. Unde in signum humis dixit christus Joban. vii. Qui credit in me de ventre eius fluent aque viue. Hoc autē dicit de spiritu quem acceperū erant. Unde propinatio istarū aquarū figuratur nobis Jobelis. iij. vbi dicit. Scictis quia ego dñs de⁹ vester habitas in syon in monte sancto meo. Et erit in die illa. stillabūt mōtes. id est. persone diuine dulcedinē. et colles fluent lacte. Et per om̄es riuos iuda ibunt aque. et fons

De sanctis Symone et Iuda

So domo dñi egredietur irrigabit torretem spinarum scilicet electos. **T**erreligios qui dám cū has virgines in magna reverentia et deuotione haberet. quadam die dum gra uiter infirmare vidit quādam virginē pul cerrimam sibi apparetēt. et si eam cognosce ret inquiretēt. Qui cum ad ei⁹ visionem mirareur. et se eam nequaquam cognoscere fateretur. Aut illa. Ego sum rna virginum erga quas tantū affectum dilectiōis habes. Et ut inde mercedem accipias. scias si amo re et honore nostri vnde cies milies oratioēz dominicā dixeris in hora mortis in pietacio nem et solaciū nos habebis. Qua dispren teille qz cit⁹ potuit hoc impletū. Post hoc vocato abbate inunḡ se fecit. Qui cum vn geret exclamauit ut fugerent et sacris virgi nib⁹ venientib⁹ locum darent. Quem cum abbas quid hoc esset interrogaret. Ille promissionem virginis sibi per ordinem narravit. Unde cūctis recedēbus. et paulo post redeuntibus ipsum migrasse ad dominum inuenierūt. **A**bbas quidam ab abbatissa colonie corpus vni⁹ virginum impetravit. promittens q ipsam in capsam argenteam in sua ecclesia collocaret. Sed cum p annū integrum super altare eam in capsula lignea tenuisset. quādam nocte cum obbas ipsius monasterij cum suo conuētu matutinas cātare. virgo illa corporaliter de sup altari descendit. et ante altare inclinās videntib⁹ cunctis monachis et stipentibus per medium chorum inde recessit. Abbas ergo ad capsaz currēs. et ipsam vaciam inueniēs coloniam properauit. et abbas iste rei ordinem inti manuit. Hergentesqz ad locum vnde corp⁹ sumpserūt. illud ibidem inuenierūt. Cum at abbas veniam petens ei illud vel aliud cor pus peteret. promittens certissime capsam preciosam cuius se faciūt. diuina ordinati one nullaten⁹ impetravit.

De sanctis Symone et Iuda.

Sermo. LX

VOS DEUS VOCAT
uit vos et iustificauit. quos autem iustificauit illos et magnificauit.

Roma. viii. Notate charissimi dicit enim Aristoteles. iii. Ethicorum. qz qualis unus quisqz est talia operat. Cum igitur deus sit iustissimi et gloriosissimus. ipse iustificat et glorificat ac magnificat. ideo dicit. Quos deus vocauit. **T**ercharissimi dicit Aristoteles. ix. ethicorum. qz bona bona creata sunt. Cum igitur isti a apostoli fuerūt sancti et boni. iō me rito debebant eis bona diuina. scz iustificatio quare dicit. Quos deus vocauit. **T**c. In quibus quidem verbis tria norant. Primum est duni nalis vocatio. qd notatur cuz dicit. Quos deus vocauit. Secundū est salutaris iustificatio. cū addit. hos et iustificauit. Tertius est finalis quietatio seu prematio. cū cocluditur. quos at iustificauit illos et magnificauit. **E**Dico pmo q notat diuinalis vocatio. cum dicit. Quos deus vocauit. Circa qd notandum q deus vocauit illos sanctos apostolos scz Symonem et Judam ad euā gelicam pfectioē. que consistit in vera obedientia. Iurta illud Luce. ix. Qui vult venire post me abneget semeni pluz. **T**c. i. sit obediens. Nam obedientia est tam veteris qz noui testamenti pfectio. Unde obedientia fuit p̄mūz qd deus comisit humano generi in principio creationis. sicut ostendit Hen. ii. Tuit dñs deus hominē et posuit eū in paradisi voluptatis. et pcepit ei dicens. Ex omni ligno paradisi comedere. de ligno autē scientie boni mali ne comedas. Ecce pceptum obedientie. Sequit. In quacūqz aut die comederas ex eo morte morieris. Szpmi parētes nō fuerūt deo obedientes. sed ei pceptū transgressi sunt ideo incurabant moralitate. et fuerūt pua ti eterna vita. quod durauit a principio mundi usqz ad mortē christi. qui ppter inobedientiam p̄mōz parentū factus est obediens usqz ad morem. Sicut dicit Apostolus ad Phbilip. ii. Qui humiliavit semetipm fact⁹ est ob. usqz. **T**c. vt sic satisfaceret p pctō inobedientie et transgressionemūdi. Ad hanc obedientiam vocauit dñs noster ih̄s christ⁹ sc̄os symonē et iudā vt eent sibi obedientes. Unde dixit Iohann. xv. Ego vos elegi de mūdo vt eatis scz obedienter ad pfectiōnē mandatus meū. Qd obedienter et būliter fecerūt. **Eh**

legit q Symon et Judas fuerunt fratres Jacobi minoris et filii marie cleophe. His post ascensione dñi i diversis mudi partib ad pceptu dñi sanctu eu ageliū pdicauerūt. Judas vero ad abagarū regē edisse a scōbo ma aplo post ascensionē dñi missus fuit. Legit enī in historia ecclesiastica q pdictus rex abagar⁹ nostro dño ihu xp̄o in būc mobuz eplam destinauit Abagar⁹ euchanie filius ihu saluatori beato q apparuit in locis hiero solumoy salutē. Eluditū mibi est dē te ⁊ dsa nitarib⁹ q̄s facis. q̄ sine medicamēris et her bis fiant ista pte. ⁊ q̄ vbo facis cecos videre. claudos ambulare. leprosos mūdare. ⁊ mor tuos reuiuiscere. Quib⁹ oib⁹ auditis dete. statui in animo meo vnū e duob⁹ eē. aut qā tu sis de⁹ ⁊ descendēris de celo et h̄ facias. aut q̄ tu fili⁹ dei sis vt h̄ facias. Idropicrēa ego scribēs rogauerim te vt digneris fatigari vt qz ad me. ⁊ egritudinē meaz q̄ diu laborau curare. Nam ⁊ illō cōperi q̄ iudei m̄trum rānt aduersū te ⁊ volūt insidieri ubi. Celeni ergo ad me q̄ est michi parua ciuitas h̄ bo nestā que vtrisqz sufficiet. Bñs aut ihu h̄ vba respōdit. Bñs es q̄ credidisti in me cū nō videris me. Scriptū est enī de me q̄ br̄ q̄ me non vident credēt. ⁊ hi q̄ vident non cfe dent. Be eo aut q̄ scripsisti mibi vt venirez ad te. me o portet hec oia adimplere ppter q̄ missus sum. Ē aut assūpt⁹ fuero aliquē de discipulis meis mittā ad te vt curet te. ⁊ viui ficeret te. Hec in historia ecclesiastica. Scđm aut q̄ in qdaz antiq̄ historia inuenit sic Iobānes damascen⁹ in li. iiiij. testat. Abagar⁹ rex vides. q̄ xp̄m p̄ficialiter videre nō posset. misit quendā pictorez ad ihu vt depingeret ei⁹ imaginē. vt sic saltē ip̄m p̄ imaginē cōspiceret quē in facie videre nō poterat. Sed cū pictor ad eū venisset. ppter nūmū fulgorez q̄ ab ei⁹ facie pcedebat in ei⁹ facie clare nō potuit intendere nec sic depingere. Qd cernēs dñs vestimentūz lineū ipsi⁹ pictoris accipiēs et sue faciei supimponēs sui ipsi⁹ imaginem eidē impressit ac desideranti regi Abagaro destinavit. Figura at bñ supbenedicē faciei fuit sic. bene oculat⁹. bñ supciliat⁹. bñ colorat⁹. longū vultuz habuit. ⁊ magne ma

turitatis fuit. Illa autē eplā dñi nostri hieslū xp̄i tante vētunis fuit vt dñi q̄ i illa ciuitate no mine edissa null⁹ berenc⁹ vel pagan⁹ viuere valeat. nec aliq̄s tyrann⁹ eidē nocere potuit. Nam si aliq̄n gens armata manu h̄ illam ciuitatē insurrexit. infans aliq̄s sup porā stans eplam illā legit. ⁊ ea die hostes aut ter riti fugiūt. aut pacē cū eis faciūt. Idost passi onem aut dñi militibomas aplm Judam thadeū ad abagarū regē bñ pmissione dñi. Qui cū ad eū venisset ⁊ se discipulū dñi nr̄ ihu xp̄i sibi pmissū dixisset. Evidit abagar⁹ i vultu thadei quendā mirū ⁊ diuinū splēdo rem. Quo viso stupēfact⁹ dixit. Vtere discipul⁹ es ihu xp̄i fili⁹ dei q̄ mibi dirūt. mittam aliquem ad te de discipulis meis q̄ te curet. Cui thade⁹. Si in filiū dei credideris omia tui cordis desideria obtinebis. Cui abaga rus. Credo vere. et iudeos q̄ ip̄um crucifixe rūlibenter trucidarē si mibi possilitas ad essz. ⁊ nequaqz autoritas romanoy impedi ret. Tū aut abagar⁹ leprosus essz. Thadeus eplam saluatoris accepit. et de ea ei⁹ faciē cōfricauit. ⁊ statim plēna sanitatē accepit. Legit erā q̄ Judas thade⁹ p̄mo in mesopotāmia et ponto pdicauit. Symon vō i egypto. Beinde ambo in p̄lidez venerūt ⁊ ibi duos magos zaroen ⁊ arsarat. q̄s sc̄tūs matthe⁹ de ethiopia fugauerat inuenierūt. Ubi ad p̄ ceptū xp̄i obediēter xp̄m pdicauerūt. Unde dicere possunt illud. i. Cor. i. Nos pdicam⁹ xp̄m ⁊ hūc crucifixū. Unde dñi Marci vlti. Illi aut pfecti pdicauit. vbiqz cc. Unde dicit Bern. Uerus obediens dat suuz velle et suū nolle vt possit dicere. Idaratu cor meuz de⁹ pa. cor meum. Qd pfecte fecerūt isti apli illā obediēter iuerūt ⁊ xp̄m pfecti sūt. ideo bñ vocant Symon et Judas. Symon ei interpretat obediēs. ⁊ Judas interpretat pfectes.

S Scđo principaliter dico q̄ notaſ sal uatoris iustificatio. cū dñi. Quos de⁹ voca bos ⁊ iustificauit. Unde dicit Agister li. dis. ix. In sagne xp̄i iustificati sum⁹. qz̄n̄ enī sancti apli fuerūt a xp̄o ad statū sc̄tē vite vocati. tamē adbuc indiguerūt iustificatōe. et sanctificatōe. Unde dicit Apocal. vluo. Justus iusticiā faciat adbuc et sanct⁹ san-

De sanctis Simone et Iuda

cificetur adhuc. Unde ista est perfecta iustificatione et sacrificatio qua homo iustificatur et sacrificatur q[uod] non peccat mortaliter licet venialiter. Iuxta illud Proverbiorum xxiiij. Septies enim in die cadet iustus et resurget. scilicet a venialib[us] sicut doctores. Item prius autem corruerunt in malum. id est. peccatum mortale. Sed isti sancti apostoli fuerunt sacrificati et iustificati in die pentecostes quando deus eis misit spiritus sanctum q[uod] de cetero non peccauerunt mortaliter. quousmodu[m] sed iusti et sancti fuerunt in omnibus factis eorum. Ideo dicitur. Repleti sunt omnes spiritu sancto. et ceperunt loqui variis linguis sicut spiritus sanctus. Et dicit enim Ambrosius super Lucam. Qui spiritus sanctus infundit magnorum est et plenitudo virtutum. Nam multo excellenter est spiritus sancto repleti quam sacrificari. Quam quidem repletione spiritus sancti habuerunt sancti apostoli. quare in verbis suis et factis fuerunt sancti et iusti. et oderunt iniusticiam. et dilexerunt iustitiam. Quod bene ostenditur in legenda eorum postquam Iudas in mesopotamia et ponto predicauit. et Symon in egypto. deinde ambo in psidem venerunt. et ibi duos magos Zaroen et Arfara quos sanctus Bartholomaeus de ethiopia fugauerat inuenierunt. Baradach dux regis babilonie contra indos ad prelum profectus nullum a deo suis habere potuit respondsum an bene vel male deberet sibi succedere. Id ergentes igitur ad phanum proxime cibitatis ibidem habuerunt responsum q[uod] propter apostolos qui aduenerunt deo responde non possent. Tunc dux fecit eos inquire et inuentos qui nam essent. vel quadere vellissent inquisiuit. Qui responderunt. Si genus queris. hebrei sumus. Si conditio[rum] seruos iesu christi nos esse fatemur. Si causam. propter salutem vestram veniam? Qui bus ait. Cum felix reuersus fuero audiām vos. Cui apostoli. Hodo magis cognovimus esse cognoscere illum cui oportet possit vincere vel certe rebelles pacatissimos inuenire. Quibus dux respondit. Videamus vos potentes dii nostri. rogo vos predicite nobis

finem belli. Cui apostoli. Ut deos tuos mendaces esse cognoscas et te seducant. iubemus ut ad quesita respondereant. ut dum dixerint quod ignorant probemus eos per omnia mendas et menitos. Tunc dixerunt grande bellum futurum et multum populum in prelio bincide ruiturum. Tunc apostoli ridere ceperunt. Dixitque eis dux. Ne timor inuenisti. et vos rideatis. Cui apostoli Molli tumere quia pars buc nobiscum intravit. et cras hora diei tertia legati in dorum venient. et se tue potestati in pace subjacent. Tunc pontifices apostolos irridentes duci dixerunt. Ad hoc isti securi tereddere volunt ut dum incautus fueris ab aduersariis tuis occuperis. Cui apostoli. Non dirimus tibi expecta unum mensen. sed unum diem. quia cras in pace viceris eris. Tunc dux apostolos et pontifices custodiri fecit. ut ex rei exitu veraces honorarentur. et mendaces pro crimen punirentur. In crastinum autem sicut apostoli dixerunt totum evenit. Tunc dux voluit pontifices comburere. sed apostoli prohibuerunt ne hoc fieret. cum ipsi non essent missi viuentes occidere. sed mortuos vivificare. Tunc dux valde miratur quod eos occidi non permetterent. sed pro inimicis rogarent. et duxit eos ad regem dicens. Rex isti sunt dulcissimae latentes in effigie hominum. Tuncque sibi omnia presentibus magis narrasse. magi zelo inuidie commoti dixerunt illos malignos esse. et eos contra regnum subtiliter cogitare. Tunc dixit eis dux. Si audiretis configite cum eis. Cui magi. Si vis videre quod nobis presentibus loqui non poterunt veniant huc viri eloquentissimi. et si coram nobis loqui ausi fuerint. nos per omnia imperitos comprehendabis. Cum autem plurimi aduocati ad ducti fuisse continuo coram magis ita muti facti sunt ut nec nutibus quod loqui non poterant indicarent. Dixeruntque magi ad regem. Ut scias nos esse deos. permittemus eos loqui. sed ambulare non posse. Iterumque reddemus eis gressum. sed faciemus eos apertis oculis nichil videre. Qui cum hec omnia fecissent. dux aduocatos illos turpiter

Sermo. EX

confusos ad apostolos duxit. Qui dixerunt eis. promittite vos ab ydoloꝝ cultura discendere et solum deum inuisibilem et verū adorare. et nos signum crucis in frontibus vestris faciem⁹. et magos confutare poteritis. Quod cum fecissent. et in frontibus consignati essent. ad regem coram magis ingressi sunt iterum. Et cum a magis superari nō possent. immo ipsoſ coram omnibus insultarent. irati magi multitudinem serpentum aduenire fecerunt ut apostolos lacerarent. Statim adiutum regis venientes apostoli pallia sua de serpentibus implauerunt. et et in magos proiecerunt dicentes. In nomine domini nostri Ihesu Christi non moriemini sed a serpentibus lacerati mugitus dolorum vestrorum dabitis. Cum autem serpentes carnes eorum comedederent. et ipſi tanqꝫ lupi vñlarent. Rex et ceteri rogauerunt apostolos ut eos a serpentibus occidi pmitteret. Quibus apostoli responderunt. Nos misericordia ſumus reducere de morte ad vitam. non a vita precipitare in mortem. Et facta oratione iuſſerunt serpentes qꝫ venenū quod infuderant reuocarent. et postmodum ad loca ſua redirent. Nam vero maiores cruciatuſ ſenſerunt cum serpentes venenum retraherent qꝫ ante cum carnes comedérant. Tunc apostoli dixerunt ad magos. tribus diebus dolores ſentientis. tertia autem die ſani eritis ut ſic a veftra malicia recedatis. Cum autem magi tribus diebus ſine cibo et potu fuiffent ac ſomno nimis doloribus crucian manſiſſent apostoli dixerunt eis. Non dignatur de⁹ babere coacta ſervicia. Ideo qꝫ ſurgite ſani et abite habentes liberam facultatem faciendi quod vultis. Illi autem in malicia perdurantes ab eis fugerunt vindentes ſe ab apostolis ſuperatos.

Molt beccilia ducis ex fornicatione cōcepit et filium parturiens quendam sanctū dyaconum infamauit qꝫ eam violauerit et ex ipſo conceperit. Cum autem parētes pueri dyaconum occidere vellent iniuste. apostoli aduenientes iniuriam illam nō poruerunt ſuſtinere. et quando puer natus ſit re-

quirunt. Qui responderūt. bodie hora diei prima. Dixeruntqꝫ apostoli. Infantem adducite huc. et diaconum quem accusatus enam huc perducite. Quod cum factū eſſet apostoli infantū dixerunt. Bič puer in noīe domini nostri Ihesu Christi ſi ſte dyaconus hoc preſumplerit. Respondit infans dices. Hic diaconus castus et sanctus eſt. nec vñqꝫ carnem ſuam coinquinavit. Cū autem parentes instarent quis eſſet actor hui⁹ ſceleris qꝫ hoc apostoli inquirerent. Responde runt apostoli. Nos innocentes absoluere decet. nocentes prodere non decet. Violenti bus autem apostolis inde recedere. rogaui per annum et per tres menses ibidem remaſerunt. et viam iuſticie predicauerunt. ac ſe p̄ploſtos et sanctos verbis et factis oſten derunt. In quo ſpacio plusqꝫ ſeragita milia hominum. exceptis paruulis ad fidem conuerterunt. et regem cum omnibus principiis ſuis baptizauerunt. Et ſic patr̄z quomodo fuerūt ſancti et iuſti in verbis ſue iniquitatē. et quomodo oderunt iuſticiam ſue iuſtitiam. et diuerterunt iuſticiam. Endicatur de ipſis illud ad Hebreos vndecimo. Operati ſunt iuſticiam. Et de quolibet singulariter in Psal. Diligeriſti iuſticiam et odiſti iniquitatem. propterea vñxit te deus de⁹ tuus oleo leticie p̄e conſortibus tuis.

Certio principaliter dico qꝫ notatur finalis quietatio ſue premiatio cum concluditur. illos et magnificauit. ſcilicet in gloria. Unde dicit Maithaei vndecimo. Venite ad me omnes qui laboratis et oneratis eſtis et ego reficiam vos. Sequitur. Tollite iuguz meum ſuper vos. id eſt. ſuſtinete morte temporalē ſicut et ego ſuſtinui. Discite a me quia mihi ſum et humilis corde. et inuenietis requiem animabus vestrīs. et ſic veniatis ad me. et ego reficiam vos. ſcilicet in gloria. Hoc cognoscens dauid in psalmo dicit. Preciosa in conſpectu domini mores sanctorum eius. Quo corra per Psalmistam dicitur. Mors peccatorū pellima. Qualiter autem iſti sancti apostoli ſint paſſi temporaliter ut ſic honorarentur et uiuerent

De omnibus sanctis

eternaliter notač in legēda. Legit enī q̄ p̄dicti magi ab apostolis superati fūgerunt ad quādā ciuitatē noīe sannir. vbi erant. lxx. pontifices ydoloz. quos om̄es actorā babi loniā contra apostolos cōmouerūt vt cum illuc venirent q̄tūc aut eos sacrificare compellerent. aut penit⁹ necarent. quia ipsi cole rent ch̄stū. in cui⁹ nomine ydola destruerūt. Id̄er illustrata ergo quasi vniuersa prouincia cum apostoli ad p̄dictam ciuitatem venissent. ecce predici pontifices cū vniuerso populo eos capiūt. et ad templū solis perducūt. Tūc demones p̄energuminos. i. habitatōnes demonū clamare ceperūt. Apo stoli dei viui quid nobis et vobis. Ecce iūn gressu vestro flāmis exurimur. Tunc āgel⁹ dñi apparenſeis dixit. Unū e duob⁹ eligite aut boz repentinum interitū. aut vestrū mar trū. Qui apostoli. Eldorāda ē dei mischia. vt tūtos p̄uertat et nos ad palmā martrij p̄ducat. Facto at silēcio apostoli dixerūt. Ut scianis q̄ ydola sint plena demonib⁹. Ecce eis īperam⁹ vt ereāt et singula simulacra cōfringāt. Statimq; duo ethiopes nudi et nigrū cūctis stupentib⁹ exierūt de simulacris. et cōfractus ydolis cū magnis vocib⁹ absces serūt. Qd̄ videntes pontifices in apostolos irruerūt et eos protin⁹ trucidarūt. In ipsa hora cū nimia esset serenitas tanta fulgura de celo venerūt q̄ templū tripbarie scindere tur. et illi duo magi in ictu fulgurisi carbo nes verterent. Rerū aut̄ corpora apostoloz ad urbem suā detulit. et in honore eoꝝ eccl̄ siam mire magnitudinis fabricauit. Et sic patet qualiter isti sunt passi temporaliter vt cū christo vniuer̄t eternaliter. Id̄ obit⁹ san ctōz nō mors s̄ natale vocat. Beqre de scō stephano. I. Unde in signum hui⁹ legiūr de sancto Thoma cantuariensi et martyre qui propter christum mortu⁹ est. Nam gladiis impiorū sacra capitis corona prescidit et cerebrū per pavimentū ecclesie in qua percūtur dispergit. Id̄ quo dum fierent exequie. et clerici pro eo missam defunctionoz age rent. et Requiem eternam inciperēt. Subito choi angeloz incepserūt missam martyris. non tanq; defuncti s̄ tāq; in xp̄o viven-

tis. et interruperunt voces. et cantauerunt. Letabitur iustus in domino et sperabit in eo et laudabuntur omnes recti corde. Zc. qđ fuit mutatio dextre excelsi dum cant⁹ meroris vertitur in canticū laudis.

De omnibus sanctis. Sermo. LXI

Gloria hec est omnibus sanctis eius. Scribitur in psalmo. cxlii. Notate charissimi dicit enim Aristotiles. i. eibicorum q̄ bonū quanto cōmuni⁹ tanto diuinus. Hinc est enim q̄ deus eternam gloriam parauit omnibus electis vt esset diuinus et iusti⁹. Ideo hodierna festivitas instituta est in honore omnium sanctoroz. Quare bene dicit Psal mista. Gloria hec est omnibus sanctis ei⁹. Vel sic. Charissimi dicit enim Aristotiles. Q; quāto plus quis obsequitur tanto merito maiorem gratiam obnuebit. Cum igit̄ tur sancti vitam suam temporalem ac proprium corpus in servitio di consumplerūt. merito a deo receperūt mercedem et remunerationem. Quod cognoscens Psalmista in spiritu sancto dicit de hoc festo. **G**loria hec est omnibus sanctis ei⁹. **E**st aut̄ notandum q̄ sancta mater ecclesia hodie solennizat ac instituit hodiernuz festum in honore omnū sanctorum quadruplici de causa. Primo propter cuiusdā templi dedicati onem. Secundo propter honoris et reuerētie obmisse suppletōnez. Tertio propter san ctōrum excellentiā seu dignitatem. Quarto ppter faciliorē orationū nostraz īp̄etratōez

In primo institutū est ppter cuiusdā templi dedicationē. Romani ei cū domina ren̄ vniuerso oibi qđdā templū maximū cōstruxerunt. In cui⁹ medio suū ydolū collo cantes simulacra p circuitū oīm pruinciarū statuerūt respiciēta rectis vultib⁹ ydolum romanoz. Si qñ at aliq; pruincia rebellaret. continuo arte dyabolica illius pruincie si mulacrum ydolo romanorū terga verteret. tanquam innuens q̄ ab eius dominatione

Berimo. LXI

seu domino recessissent. Conciti igitur romani ad illam prouinciam copiosum exercitus miscebant. et ipsam suo imperio subiugabant. Et tunc vocem romanis non suffecit quod simulacra omnium prouinciarum in urbe sua haberent quoniam etiam singulis diebus singula tempora construxerunt tanquam eos omnium prouinciarum dominos fecissent. Sed quia omnia ydola templorum ibi habere non poterant ad maiorem ostensionem sue veneranie vnum templum ceteris venerabilius et sublimius in honore omnium deorum erexerunt. et vocauerunt Idantibeon. quod sonat totidem. a pan quod est totum. et ibeos quod est deus. Tempore vero Focce imperatoris cum diu regna fidem christi accepisset Bonifacius papa quartus predicatum templum a Foca imperatore impetravit. et spurcicia. id est reynekait. omnium ydolorum expulsa quarto ydus mensio maius in honorem beate marie et omnium martyrum consecravit. Non enim confessorum solennitas ab ecclesia agebant. Sed quia ad hoc festum multitudine magna confluebat. et propter defectum virtualium celebrationi vacare non poterant. ideo quidam papa Gregorius quartus hoc festum in kalendis nouembribus quando major copia virtualium esset instituit. ac per universum mundum hunc diem in honore omnium sanctorum celebrari solenniter ordinavit. Et sic templum quod fabricatum fuit omnibus ydolis nunc dedicatum est omnibus sanctis. et ubi colebatur multitudine ydolorum ibi deuote laudat multitudine sanctorum. Quare bene verificat dictum psalmista. Hec mutatio derit excelsi.

Hec secundo principaliter institutum est propter honoris et reverentie obmissione supplicationem. Nam tot sunt sancti quoniam sufficiunt omnibus festa specialia peragere. Nam ut dicit Hieronimus in quadam epistola ad Eliodorum et Cromaci. Nullus dies est qui non intra quinq[ue] milium martyrum numerum reperi possit ascripsi. excepto prima die kalendas Januarii. Romani enim preceperant ne aliquis illo die interficeretur. quia prima dies anni erat. Ideo. cc. Unde banc multitudinem sanctorum bene videt Johannes in apostolisi. vii. cum dicit in epistola bodiana. Ecce ego Iohannes vidi alterum angelum.

ascendenter ab ortu solis habentem signum dei vni et clamabat voce magna quatuor angelis quibus datum est nocere terre et mari dicens. Nolite nocere terre et mari neque a boribus quo ad usque signemus seruos dei nostri in frontibus eorum. Et audiui numerum signatorum centum quadraginta quatuor milia signati ex omni tribu filiorum israel. Extrahit Iuda duodecim milia signati. Post hanc turbam magnam quam dinumerare nemo poterat ex omnibus gentibus et tribus et populis et linguis stantem ante iheronum in conspectu agnorum amicorum stolis albis. et palme in manibus eorum. et clamabant voce magna. cc. Cum igitur tot sunt et eos in singulari honorare non possumus. ideo ordinauit ecclesia ut in hac generali festinatione omnes honoremus. Hec ratus tangitur in sermone qui bac die per ecclesiastas recitat. et tangit eam Babanus. in quo sic dicitur. Decretum est ut in hac die memoria omnium sanctorum habeatur. ut quicquid humana fragilitas per ignorantiam vel negligentiam seu per occupationem rei secularis in solennitate sanctorum minus peregrisset in hac sancta observatione solvatur. Quare autem institutum sit ut festivitates sanctorum in terra agamus ostendit magister Uilhelmus in summa de officio. et ponit tres rationes. Prima est propter honorem dei. Cum enim sanctis honorem impendimus. deus in ipsis honoramus qui eos sanctificauit. Unde dicit Christus discipulis suis Luce decimo. Qui vos audit me audit. et qui vos spernit me spernit. quia autem me spernunt. spernit eum. cc. Unde in signumibus dicit in nouissimo die illud Matthei xxv. Quod vni ex minimis meis fecistis mihi fecistis. Secunda ratio est propter misericordiam vestram debitum. sancti enim de nobis in celo faciunt festum. quia gaudium est angelis dei et omnibus sanctis super uno peccatore penitentiam agente. Luce xv. Et igitur eis misericordiam impendam. iustus est ut quia ipi de nobis festum agant in celis. et nos de ipsis festum agamus in terris;

De omnibus sanctis

Lertia est propter nostri honoris procuratorem, cu eni; sanctos honoram tuenstrum honorem procuram. Nam eorum festivitas est nostra dignitas, quia sunt fratres nostri et vnu; prem habem in celis. Iuxta illud Matth. xxiiij. Nam rem nolite vocare vobis super terram. Unus est enim pater vester qui in celis est. **Q**uartio principaliter institutum est propter sanctos et excellentiam ac dignitatem. Ipsi enim honorantur in celo a deo propter eorum dignitatem. Unde Apoca. iii. Ambulabunt mecum in albis quia digni sunt. Circa quod notandum est Jobannes damascenus libro. iij. titulo. vii. multiplicit ostendit eorum dignitatem propter quod merito sunt honorandi. Primo quia ipsi sunt amici dei et adducit illam autoritatem Joba. xv. Nam non dicam vos seruos sed amicos. Secundo quia filii dei sunt. Unde adducit illud Joba. i. Hoc est potestatem filios dei fieri. Tertio quod sunt heredes celestis patrie. Unde adducit illud Roma. viij. Si autem filii et heredes. Quarto quia corpora eorum finiunt templum dei et spissancius habitavit in eis. Unde adducit illud Corinti. iij. Proscitis templum dei estis et spissancius habitat in vobis. De hoc dicit Chrysostomus Homo in edificatione parietum delectat. de autem in cōversatione sanctorum. Unde. Bonum dilexi decorum domus tue. quez decorē. quē diuersitas marmorū facit splendentium. non sed decorum viventium quē p̄stat varietas gratiarum. Nam ille decor carnes delectat. iste animā vivificat. Et sic pater eorum dignitas et excellencia propter quam merito sunt honorandi. Unde dicit Augustinus in libro de ciuitate dei. Non sunt contemnedā sed plurimū reuerenda sanctorum corpora. quib; adhuc vinerent spissancius quasi quibusdam organis ad omne bonum opus usus est. Unde de sancto Stephano dicit. quod non poterant resistere sapientie et spiritui qui loquebāt. **A**men. **Q**uartio principaliter institutum est propter faciliorē orationū nostrā et impricationē. Nam sicut omes sanctos hac die honoram vniuersaliter. sic et ipsi omes pro nobis intercedat insimul. ut sic misericordia dei fa-

cti imperet. **N**am sicut Ambro. Imposibile est multorum orationes non exaudiri. Et ratione assignat Hieronim dices. Si apli et martyres adhuc in corpore positi potuerunt orare pro ceteris quando de se adhuc debet esse sollicui. quanto magis post coronas victorias et triuphos. Unus homo Moses sexcentis milib; armatorū impetravit veniam a deo. Et stephanus paulo et multis alijs veniā obtinuit. et postquam cum christo esse ceperunt min yalebūt. qui diceret. Impossibile est quia ipsi non obtineant. eant. quia stephanus meruit veniam propter lapidantib; ut patet in sancto Paulo. Nam ut dicit Augustinus. Si stephanus non orasset ecclesia paulum. **T**hādæus apostolus dicit eiā sibi. cc. lxxvi. animas in nauicōdonatas. et postquam cepit esse cum christo per minus quasi diceret. non. **Q**uarto autem in hac die omnes sancti ad intercedendum pro nobis conueniunt vniuersaliter ostendit in quadam visione que sequenti anno ab institutione huius solennitatis contigisse narrat. Cum enim in hac die custos ecclesie sancti petri ex deuotione omnia altaria circulisset. et omnium sanctorum suffragia implorasset. et demū ad altare sancti petri redisset. ibi paululum prequesces extra se rapit. Et ecce vidit regem regum in sublimi solo consistentem. et omes angelos in circuitu eius cōmorantes. Tunc virgo virginum in dyadema fulgentia aduenit. quam innumerabilis multitudo virginum sequebatur. **H**unc p̄tin rex assurrexit et positio solio iuxta se sedere fecit. Post hoc venit quidam vestitus de pilis camelorum. qui sequebatur multitudine venerabilium senū. Deinde venit alius pontificali habitu vestitus ac decoratus. quem cosboris aliqui in habitu simili sequebantur. Postea vero processit innumerabilis multitudo militum. post quos venit infinita turba diuersorum gentium. Omnes autem ante solium regis adueniunt et ipsum flexis genub; adorauerunt. Is autem qui in pontificali habitu aduenierat matutinas inchoauit. ceteris prosequenter. In uitatoriū forte quod incepit fuit quod cantatur in matutinis. scilicet Regem regum dominum venite adorem. quia ipse est corona sanctorum omnium. Figura huius ostensa est Jobanni in

Sermo. LXI

spiritus sancto Apoca. vii. et est quaz bodier na epistola narrat. cui p̄ncipium babes im mediate ante. sequens aut̄ hic. Et dicit enī Tl̄di turbā magnam quaz dinumerare ne mo poterat. Et sequit. Et clamabant voce magna dicentes. Salus deo nostro qui se det super thronum et agno. Et omes angelū stabant in circuitu throni et seniorū et quartuor animaliū. et ceciderunt in cōspectu throni in facies suas. et adorauerunt deū dicentes amen. Benedicō. et claritas. et sapientia. et gratia et actio. honor. virtus. et fortitudo. Et

¶ Angelū autem qui predictum custodē ducebatur eidem visionē exposuit. Alle rens virginē in predicta p̄ma acie esse matrē dei que advenit in dyademate fulgenti. Et hoc ē quod Psalista dicit. Estit regina a dextris tuis in vestitu deaurato circūdata varietate. id est. decore diuersarū viginū. Et vestitū de pilis cameloz Jobannē baptistam esse cū patriarchis simul et prophetis. Vestitū vero in pontificali habitu p̄terrū cum ceteris apostolis. Milites martyres. Turbam reliquam. confessores. Qui ideo omes ad regem venerūt. vt pro bono sibi hac die a mortalibus exhibito gratas age rent et pro vniuerso orbe orarent. Unde hoc praeuidit etiā Psal. in sp̄sancto cum dicit. Orabit ad te om̄is sancti. Quod protunc beneficiū impletū. Unde dicit Bernard⁹ in sermone de festiuitatib⁹ sanctor̄. Haudere debemus quia patronos. id est. versprecher premium et habemus. Deinde ad alius locū eum durit. ubi vtriusq; sexus homines Alios in stratis seu lecis aureis. alios i mēlis gaudentes diuersis delicijs. alios nudos et inopes auxiliū mendicantes ostendit. Dixit autem hūc locum purgatorii esse. abundantes in delicijs esse animas illas quibus ab amicis per multa suffragia copiose suffragabatur. seu subueniebat. Egentes vero esse animas quaruz cura nulla habebatur. Iussit autem vt summo pontifici omnia intumaret. vt post festū omnū sanctorū diem animaruz statueret. vt saltē generalia suffragia pro illis illa die fieret qui specialia bābere nequirent. Unde hortat nos apostol⁹

ad Hebre. vltimo dicens. Adhementote vñscitorū. id est. animarū in purgatorio existentium. que solū indigent suffragiū. Nam dicit Gregor⁹. Suffragia ecclesie nō prosut electis. quia statim euolant ad gloriam. nec etiā damnatis. quia post mortē pergunt ad penam eternā. sed animab⁹ solū in purgatorio detentis Illorū vincitorum memoires esse debem⁹. Nam sicut vincula durissimi carceris auferunt ab hominib⁹ omē libertates ambulandi. operandi. seipso liberandi. sic carcer purgatorij aufert ab animab⁹ omnē libertatē seipſas iuuandi. Unde hoc cognoscens Psal. in spiritu sancto dicit. Sedētes in tenebris et umbra mortis vinctos in mendicitate. id est paupertate et ferro. Ecce quomodo Psalista exprimit eoz paupertate et penam. Tenebre enim impediunt operationem et inferunt tristiciaz. vt patet Jobie v. qui dixit. Quale mihi gaudiū. Et Vincula impediunt evasione. Mendicitas impedit solutionē. ferrū inducit penarū afflictionez. Ideo anime in purgatorio que seipſas iuware non possunt clamant ad nos per illud Job. ix. Misericordia mei misericordia mei. Et quis est modo ita durus qui non velit miserereri. Habem⁹ forte ibi patrem matrem fratres sorores. quare merito debemus eis subuenire in elemosynis. in orationibus. et in missis. et in alijs bonis operib⁹. Qui dicit Augustin⁹ in Epistole. Osteam hoib⁹ quō aias defuctoz suoz iuuare p̄n. Oret quidie p̄ caris suis. interpellat dñm voce flebili. pascat esuriētes. vestiat nudos. Ut si qđ defunctoz negligētia min⁹ factū est fide et opere viuetiuz suppleat. Ebdibeat qđ vñusq; p̄cessioz p̄ caris suis. offerat sacrificia. et eos sacerdotali deuotōe dño cōmēdet. Hec nō est nrā doctrina s̄ ecclie. et utiq; ipi⁹ dei. qā magister ecclie d̄s est. Hec sūt q̄ caros nrōs iuuare p̄n. Hec sūt refrigeria q̄ sc̄etū. Hec re media defuctoz. Hec ille. Et nota fm H̄eronimū. Cū p̄ centū aiab⁹ psalm⁹ vel missa dñbil min⁹ qđ si p̄ vnaq; libz dicere accipitur. q̄rbonū q̄nto cōmuni⁹ tanto diuinus. Ergo. Et

¶ Be eodem. Sermo. LXII

De omnibus sanctis

Beat qui habitat in domo tua domine in secula seculorum laudabunt te. Psal. lxxviiij. Notate charissimi. dicit enim Augustinus in libro de civitate dei. Ipse deus est finis desideriorum nostrorum. qui sine fine videbitur. sine fastidio amabitur. sine fatigatione laudabitur. Ecce hoc David in spiritu cognovit. ideo dicit Beati qui habitant in domo tua. In quibus quidem verbis tria notantur. Primum est habitatio beatifica cum dicitur. O domine beati qui habitant. Secundum est habitatio gloria. saepe additur. in domo tua. Tertium est interminabilis gratia et actione cum concludatur. in secula seculorum laudabunt te. **O** Bicit igitur. Beati qui habitant. Et Biciten Cassiodorus quod laus est vocalis extollentia. id est auctor sprechende überbebung. alicuius boni. Hinc est enim quod sancti deus qui est summus bonus laudant eternaliter. et ipse laudat eos everso. quia sunt etiam sancti et boni. Laudat enim primo matrem suam dilectam propter suaz perfectionem et bonitatem dices illud Ecclesiastici xliiij. In firmamento celi resplendes glorio species celi et gloria stellarum mundum illuminas in excelsum. Quasi diceret. Tu es species celi propter tuam virginitatem. Nam sicut celum est clarus omnibus. sicut uirginitas est speciosior omnibus. Ideo ammirando dicunt angeli quoque cognata est ipsa uirginitas. ut dicit Hieronimus Cantus. vi. Que est ista que preredit quasi aurora. Et item tu es gloria stellarum. id est sanctos propter tuam sanctam secunditatem. quia genuisti me deum et hominem. Tunc omnes sancti dicunt illud Anselmi. O tu benedicta iterum mulieres quod angelos vincis puritate. et sanctos superas sanctitate. Vel illud Bernardi. O benedicta interuentrix gratie. genitrix vite. et mater salutis. Tunc ipsa econtra laudat deum dicens illud Luce primo. Magnificat anima mea dominum. Et Secundo laudat angelos quod protulerunt. Nam ut dicit Agnoster libro. iij. dist. v. quod angelis mox ut creatus fuerunt quodam deo per caritatem adheserunt. quodam a deo per superbie prauitatem recesserunt. Unde dominus laudat illos qui ei per causam

ritatem adheserunt dicens illud quod dixit ihesus discipulis Lucas. xxiiij. Closus est quod permansistis mecum. scilicet aliis ceteris suis per superbie prauitatem. Vos vero in caritate permanescitis. Quod est eis magna gloria. Tunc ipsi econuerso laudat eum. Quid bene cognoscens Iohannes in spiritu dicit Apocalypsis. vii. Omnes angeli stabant in circuitu throni et adorauerunt dum. Quis figura habet Isa. vij. vbi dicitur. Evidenter sedens super solium excelsum et elevatum Seraphim stabant super illud. Et clamabant alter ad alterum et dicebant. Sanctus. sanctus sanctus dominus deus exercituum. plena est omnis terra gloria eius. Unde canit ecclesia. Laudemus dominum quem laudat angelus quem cherubim et seraphim sanctus. scilicet sanctus proclamat.

Pro Tertio laudat patriarchas et prophetas dicens. Vos diristis. Vos alius ne scimus deum preter dominum. Et alibi. Quis sicut dominus deus noster qui in altis habitat. quod si dicere nullus. quod est eis magna gloria. quod eos sicut presentia omnium angelorum et electorum commendat et laudat. Unde in signum huius dicit christus Matthaeus. x. Omnis qui confitebitur me coram hominibus. confitebor et ego eum coram patre meo qui in celis est. Tunc ipsi econuerso laudat eum dicentes Apocalypsis. v. Dignus es domine accipere librum. id est virginem mariam scriptum per spiritum sanctum. de qua virginem natum es. et sic soluere septem signacula eius. id est septem statu saluandorum. scilicet patriarcharum. prophetae apostolorum. martyrum. confessorum. heremitarum. et virginum. quos liberasti de tenebris et umbra mortis tuorum. occulus es. Unde hoc cognoscens Iohannes dicit Apocalypsis. v. Evidenter vocem multorum in circuitu throni voce magna dicentes. Dignus es agnus qui occisus es accipere virtutem et divinitatem. sapientiam et fortitudinem. et honorem et gloria. et benedictionem. Unde quartu laudat apostolos dicens illud Matthaeus. ix. Vos qui reliquis omnia et secuti estis me. Sequitur. sedebitis super sedes iudicantes duodecim tribus israel.

Sermo. LXII

Luciphi econtra laudant eū dicentes illud
Jobā.vi. Dñe ad quem ibim⁹ nisi ad te. qā
verba vite eterne habes. ⁊ nos cognoscim⁹
qā tu es christ⁹ fili⁹ dei viui. Quasi dicerent
Lu cōmendas nos q̄ reliquim⁹ omnia ⁊
secuti sum⁹ te. ab quē aliū. ⁊c. **Q**uito cō-
mendat et laudat martyres dices illd. **M**at-
thei. v. Beati q̄ psecutōez patiūt ppter iustici-
am. quoniā ipsoz est regnū celoz. q̄i diceret
Vos estis q̄ sustinuitis magnas passiōes
nō pp̄ter culpam sed pp̄ter iusticiā. idō me-
rito vestrū est regnū celoz. **L**uc ipsi econtra
laudant ipsum dicentes illud. ii. **L**ibmo. iij.
Si cōmorui sum⁹ ⁊ puiuem⁹ Si sustinui
mus et conregnabim⁹ ⁊c. **Q** **H**exto
commēdat ponifices sacerdotes ⁊ confessio-
res dicens illd. i. **M**etri. ii. **V**os estis genus
electū. regale sacerdotiū. gens sancta. ⁊c. **E**t ill-
lud. **M**ath. v. **V**os estis lux mudi. scilicet il-
luminando homines splendorē honestatis.
Luc ipsi econtra laudant eū dicentes illd ad
Ephek. i. **L**u es q̄ elegit nos ante mudi con-
stitutionē vt essem⁹ sancti ⁊ immaculati i cō-
spectu dei. Et illud. **A**poca. v. Et fecisti nos
deo nolstro regnū et sacerdotes. **S**eptiō
commēdat monachos ⁊ anachoritas dices
illd. **B**aruth. iij. Delicati mei ambulauert
vias asperas. sc̄z ducento bic austerā viraz.
quare merito estis reficiendi sicut promisi
Math. xi. cū dixi. Venite ad me omnes q̄
laboratis et onerati estis. ⁊c. **Q**d cognouit
etiam pp̄beta in sp̄sancto cū dicit Baruth
v. Adducet enī eos de⁹ israel cū iocunditate
in lumine maiestatis sue. **L**uc ipsi econtra
laudant ip̄um dicentes illd. **P**sal. Eduristi
nos in refrigeriū. ⁊c. sc̄z eterne felicitatis. Et
sic impletū est illd. **L**uce. xxiij. Ego dispono
vobis sicut disposuit mibi pater me⁹ regnū
vt edatis ⁊ bibatis sup̄ mensam meam in re-
gno meo. Unde hoc cognoscens **P**salmi-
sta dicit. **S**anabor cū apparuerit gloria tua
Octauo commēdat virgines dices illd
Sapie. iiiij. O q̄z pulcra est casta generatio
cū claritate. q̄d est eis magn⁹ bono. Et ido
dicit Bernard⁹. Utinaz semel dicas anime
mee domine iesu. Ecce pulchra es. quasi di-
ceret. ⁊c. **L**uc ipsi econtra laudant eū dicen-

tes illd. **C**anticor. i. Oleū effusū nomen tū
ideo adolescentule dilexerūt. Et ratio assi-
gnat **S**ap. vii. **C**andor est enī lucis eterne ⁊
speculū sine macula. Unde hoc cognoscēs
Johannes **A**poca. xxi. dicit. **C**iuītas h̄ non
eget sole neq̄z luna vt luceant in ea. nam cla-
ritas dī illuminabit eam. et lucerna eius est
agn⁹. **B** **M**lono commēdat et laudat
omēs sanctos simul. dicens illd. **M**ath. xxv
Vos estis benedicti patris mei ergo accipi-
te regnū qđ nobis paratū est. ⁊c. sc̄z vt eter-
naliter gaudeatis. **L**unc laudate eū econtra
tota celestis curia dicens illd. j. **L**bmo. ij.
Begi secloz immorali inuisibili soli dō bo-
nor ⁊ gloria in scl̄a secloz. Unde hoc cognos-
cens **I**dsalmista in sp̄sancto dicit. **J**uue-
nes ⁊ virgines senes cū iuniorib⁹ laudēt no-
men dñi. ⁊c. **C**ui⁹ figura ⁊ exemplū habetur
Cū enim bac die custos ecclesie sancti petri
Beq̄re in sermone precedenti. **C**el sic hoc
ostensem est Jobanni in **A**poca. vii. vbi di-
cit. **V**idi turbam magnam. ⁊c. **B**equire in
sermone p̄cedēti. **S**equit. **B**enedictio ⁊ cla-
ritas et sapientia ⁊ gratiaruz acno. honor. vir-
tus ⁊ fortitudo deo nolstro in scl̄a secloz. **M**ā
tibi chāste benedictio in incarnatione. clari-
tas in nativitate. sapientia in predicatione.
gratiaruz acno in redemptione. passione. et
mortē. honor in resurrectione. virt⁹ in ascen-
sione. fortitudo in iudiciū consumatōe. **C**ū
exemplū hui⁹ diuine laudis referit. **E**sarius
dicens q̄ in saxonie in quodaz monasterio.
puella quedam dum in magna solennitate
permitta fuisset ire ad matutinas. magistra
ipi⁹ timens debilitatē ei⁹ iussit eam ante **L**e-
deū. recedere ad dormitorū. Illa inuita re-
cedēs voluit extra choz residuū peraudire.
Cūq; inchoat⁹ fuisset hymn⁹. **L**e deūm lau-
dam⁹. vidit celos aperiri et choz sororū in
celū subleuari. Cū aut̄ ventū fuisset ad locū
illū. **L**ibi omnes angeloz. ⁊c. vidit vniuersos
ordines angeloz ⁊ singulos angelos dimis-
sis capitib⁹ flexisq; genub⁹ manib⁹ extensis
deū adorare simulq; cū viginib⁹ cātārib⁹ cā-
tare. **S**anctus. sc̄iūs. sanct⁹. ⁊c. **S**imile fece-
rūt sancti apostoli ibi. **L**e gloriosus aploz
chor⁹. Et pp̄bete ibi. **L**e prophetarum. Et

De sancto Martino

martyres ibi. De martyrum. Postmodus confessores et virgines etiam simile fecerunt. Cum autem extremus versus scilicet In te domine speravi diceret. chorus sorororum ad terram descendit et celum se clausit. Ergo sic.

Be sancto Martino.
Sermo. LXIII

Ecce sacerdos magister. Et agnus qui in diebus suis placuit deo Ecclesiastici. clvij. Dicit enim Historia. ix. ethicoz quod amicicia maxime est bonorum et iustorum. Cum igitur beatus Martinus fuit in omnibus factis suis iustus et bonus et scimus merito fuit a deo honoratus ac ei dilectus. Quare bene dictum de eo. Ecce sacerdos magister. Et sequitur. et inuenientur est iustus. Et nota quod tota vita hominis consistit in septem diebus. qui sunt dies reuolutis. iterum incipiunt. scilicet dies solis. dies lune. dies martis. dies mercurii. dies ionis. dies venneris. dies saturni. Ita autem septem dies signant septem virtutes quae habent in se sanctus Martinus. in quibus placent deo. **S**ecunda igitur dies significat primam virtutem scilicet fidem. Nam sicut sol illuminat ceteros planetas. ita fides facit virtutes meritorias. Nam secundum Augustinum. Fides est mater omnium virtutum et fundamentum omnium bonorum. Ideo dicit apostolus. i. Cor. iii. Fundamentum aliud nemo potest ponere propter illud quod posuit est id est fides. Quod fecit sanctus Martinus. Unde legitur quod prius Martinus labarie patrimonio opido orandum fuit. sed intra Italiam papie est alius. Mater eius miles primus. post tribunus. i. dominus qui triginta sub se tenet milites fuit. sub Constantino et Juliano militauit. Sanctus vero Martinus cum esset annorum decem in iustis parentibus ad ecclesiam fugit et cathecumini se fieri postulauit. Et auctor cathecumini. Verus denique glauben horum vnde noch nit gerauissit ist. Sed cum cesar decreuisset ut filii veteranoz. i. alter ritter. per patribus militarent. Martinus cum esset annorum quindecim ad militandum virget uno tantum seruo detentus. Et cum esset annorum decem et octo baptizari se fecit et se abrenunciatur scilicet

permittebat. Per biennium militauit. Interea intra gallias. i. populos christiano irruerunt barbari. i. beyden. Julianus contra eos pugnat pecuniam militibus erogauit. Martinus vero nolens deinceps militare. id dona recipere noluit. sed cesari dixit. Ego sum miles christi pugnare mibi non licet. Indignatus Julianus dixit. quod non gratia religionis sed metu belli imminentis militie renunciaret. Qui Martinus intrepidus respondit. Si ignorauie non fidei ascribitur. crastina die ante aciem inermis astabat. et in nomine christi signo crucis non clipeo pectus aut galea hostium cuneos. i. collectiones securus penetrabo. Unde custodiri iubet ut in ermis ut dixit barbaris obiiceret. Sed die sequenti hostes legatoz miserunt et se a communione sua dantes. Unde non est dubium talez victoria sine sanguine meritis et fidei sancti viri datum esse. Erinde relicta militia ad sanctum Hilarius pictauensem epum prexit. et ab eo acclimatatus ordinatus multum prosecutus in fide. Et sic patet qualiter sanctus Martinus babuit primam virtutem quod significat per diem solis. in quo placuit deo. Unde canit ecclesia. Sancte trinitatis fidem Martinus confessus ad baptismi gratiam puerit. **L**Secunda dies scilicet luna significat secundam virtutem. scilicet humilitatem. Nam secundum astronomos luna est omnibus planetis et stellis inferior. Sic humili vult omnibus esse subiectus et vilior reputari. Unde dicit Bernardus. Verus humili vult reputari. Unde dicitur Christus quod est speculum humilitatis Martinus. xij. Discite a me quod misericordia et humili corde. In cuius signum lauit pedes discipulorum. scilicet dans nobis exemplum dices Iohannes. xiii. Exemplum enim dedi vobis. Et certe hanc virtutem scilicet humilitatem perfecte babuit sanctus martinus. Nam ipse in omnibus voluit esse humili. Unde de eius humilitate legitur in sua legenda quod quandoque per patrem militauit et tantum unum seruum habuit. per quem servum seruos suo calciamenta ei detrahebat atque tergebat exemplo christi que semper habuit per verum exemplum humilitatis. Unde legis etiam quod quadam vice dyabolus in forma regis purpura et dyademata et aureis caligis ornatus sereno ore letaque facie sibi apparuit. Cumque ambo diu

Sermo. LXIII

tacuissent. dixit diabolus. Agnosce Martine quae colis. Ego sum Christus, me tibi manifestare volui. Ad hunc adhuc marianum admirans tacet. rursus autem. Martine cur dubitas credere cum me videas. ego sum Christus. Tu cipe a spiritu sancto doctus autem. Dominus meus Ihesus Christus non purpura nec dyademate renirent se venturi esse predicti. Ideo nisi in eo habitu et forma qua passus est ac stigmata preferens apparerat non credam. Adhanc vocem ipse dispergit. et totam cellulam fetore repleuit. Ipse enim ostendit sua humilitatem in leprosis. Legitur enim quod quadam vice habuit leprosum sibi obvium. cuius cuius horribilem. quem ex vera humilitate osculatus est. atque bene dicit. quod statim virtute suebus militatis mundatus est. Sic breuiter per suam humilitatem propter quam merito placuit deo. Unde dicit Hieronimus. Nobilis est quod nos deo et hominibus ita gratos efficiat quod quod merito vite sumus magni et humilitate infimi.

V **C**ertia dies. scilicet martis. id est instagmum significat fortitudinem. quod est eterna virtus. Mars enim deus quasi mors. Unde secundum astronomos mars cum coniungitur cum saturno in signo gemino et excitat peltilentiam et infirmitates. Ideo gentiles dixerunt martem deum belli. Sic virtus fortitudinis occidit et pugnat contra vicem mundi carnis et diaboli. et est multa necessaria homini. Nam dicit Augustinus. Ecce baptizati sunt omnes iustificati sunt omnes a peccato. restat nam luctatio cum carne mundo et dyabolo. Et ideo dicit Iudas. Viriliter agite et confortet cor vestrum. Certe hanc virtutem fortitudinis habuit beatus martinus. Ipse enim contra mundum carnem et dyabolum fortiter bellauit. Primum contra mundum ipsum cum suis strenuendo. Unde legitur quod postquam esset annorum duodecim berenum cōcupiuit et cōplicauisset si infirmitas etatis non impedimentum fuisset. Animus tamē super circa monasteria et ecclesias semper meditabatur adhuc in etate puerili. quod postea in deuotum impleuit. Unde per triennium sere ante baptismum fuit mundus et integer ab omnibus vicis quibus humanum genus solet implicari. Unde bene rexit secundum consilium et dicitur. Job. iij. Non diligere mundum neque ea quae mundus sunt. Secundo contra carnem per austere

ritatem vite. Ipse enim duxit asperam vitam. Unde refert Beuerius in epistola ad Eusebium quod cum martinus in quandam ciuitatem sue dioecesis venisse et clerici sibi lectum plurimo stramine preparassent. ipse ibidem requiesceret. molliorem tamen phorrescebat. quod in calice super terram dormire placeuerat. Unde de lecto nocte cōsurgens omne stramentum piecit. et se nudum super humum prostrauit. multis enim alijs asperitatebus se castigauit. quare merito placuit dominum secundum apostolum ad Gal. vi. Qui christi sunt carnem suam crucifixi erunt. Tertia contra dyabolum sibi non placebendo. Nam dicit Gregorius. Aduersarii prefecte vincit quando mens nostra in malum quod suggerit. nec perdelectatoz. nec per pensum inclinat. Quod prefecte fecerunt sancti Martini. Unde legitur quod demones qui apparebant sibi ita conspicabiles reddabant ut aperte ab ipso sub quacumque ymagine viderentur. Nam interdum demon in personam Iouis se transfigurabat. aliquem in personam Mercurii. aliquem generis. et eorum vultibus sancto Martino se offerebat. Quod ille omnes suis nominibus increpabat. Mercurium matre patiebat infestum. id est. grymme. Iouem brumam atque bebetem. id est. dumne esse dicebat. Et sic expellebat eos. Quadam etiam die in humana specie sibi obviauit. et quod ederet inquisiuit. Respondit. Quocumque enim dominus vocaret ibi tenderet. Cui dyabolus. Quocumque ieris dyabolus tibi aduersabitur. Cui Martinus respondit. Domine mihi adiutor est. non timebo quod faciat mihi bonum. Lunc dyabolus evanuit. Et sic patet qualiter. etc. Unde dominus dicit Hieronimus. Bellabit aduersitate et non preualebunt. quia ego tecum sum ut liberem te. **X** **Q**uarta dies scilicet mercurij id est. mitivochen. significat pacem que optima virtus est. Dicit enim mercurius quasi medium currens. ideo discordat ydeoma mitivochen id est. media dies inter precedentes et sequentes. et significat pacificatorem. quia contigit discordes. Ideo gentiles dixerunt mercurium esse nūcum quod pacificaret inter discordantes. Hec autem virtus est ita bona quod non tantum deo facit hominem placabilem. verum etiam facit eum filium dei. teste christo. Martini. Beati pacifici.

De sancto Martino

quoniā filij dei vocabūt. Certe hanc virtutē pfecte babuit in se beat⁹ M̄artini. Unde legitur q̄ multū dilerit pacē. Cū enī eis sūm⁹ sacerdos i sua diocesi sepe a clericis ledebat nec ppter hoc repellebat eos a sua caritate. Nam illū vñqz vidit iratū. nec merentem. nec ridentē. Nūqz in ore illi⁹ n̄ si xp̄s. nō maledictio. Nūqz in corde ei⁹ n̄ si pietas. Nunqz nisi pax. nisi misericordia inerat. Cū enī q̄dam vice canes p̄ viam lepusculuz seq̄ntes vidis; set impauit camib⁹ vt desisterent et lepusculuz cum pace dimitterent. mor illi q̄si vincit i suis vestigij s̄ixi māserūt. Item cū quidaç canis in quandā ex discipulis sancti M̄artini latraret. Ille ad eū cōuersus ait. In nomine sancti M̄artini iubeo te obmutescere. Canis tunc obmutuit ac si lingua babuis; set abscisam. Item legitur q̄ sanc⁹ martin⁹ quadā vice sup̄ asellu. cleyne esleyn. procederet. equis de cōtra venientib⁹ expauafacit milites in terrā saltu precipiti se dederunt. et martinū arripientes grauerter verberauert. Ille aut̄ q̄si mut⁹ cedentib⁹ terga prebebat. Sed illi magis furiebat. eo q̄ ille q̄si nō sentiens verbera illata p̄temnere videret. M̄artinus animalia humo fixa ita p̄manerunt ut q̄ntūqz flagellata velut sarea moueri nō possent quoisqz ad martinū redeuntes et peccatū suū qd̄ in eum cōmiserat. P̄fitētes ille eis licentiā dedit et veloci cursu aialia pcesserūt. Itē legit̄ in dyalogo Seueri et galli discipuloz sancti M̄artini q̄ quedā vacca a demone agitata cū ubiqz seviret et m̄los p̄foderet et aduersus M̄artini⁹ et socios in itinere furibūda curreret. iste manu alleuata ip̄am sistere iussit. Quia imobili p̄manente vidit demonē dorso illi⁹ insidentē. Quem increpans dicit. Discede funeste de pecudez innorū animal agitare desiste. Quo p̄tan⁹ discedente vacca ad pedes illi⁹ p̄sternicur. et ad eī⁹ imperiū cū omni māsuetudie ad gressum suū reuertit. Et sic pat̄ qualiter fuit pacific⁹ q̄ntum ad omia. Unde bene dī de eo M̄rouer. iiij. Quie ei⁹ vie pulchre. et omēs vie ei⁹ pacifice. quare merito placuit deo. Nam dicit per Psal. In pace fact⁹ est locus ei⁹ etc. Unde dicit Aug⁹. Qui pace amplexit in

bospino mentis sue preparat xp̄o māsiones. ¶ Quinta dies dicitur dies Iouis. Hec stella valde pmouet fruct⁹ et est valde utilis oib⁹ frenascētib⁹ dī iupiter q̄ iunās pater. et significat q̄ntam virtutē scilz miseri cordiam. q̄ multum placet deo. Unde M̄dro uerbiorū. iij. M̄disericordia et veritas nō te deserant et inuenies grām corā deo. Idō bāc virtutē docuit xp̄s Lu. vi. Estote misericordes sicut et pater vester misericors est. Certe hanc virtutē babuit btūs M̄artini. Unde legit̄ q̄ quodā tempe byemis dū p̄geret cuz milib⁹ obuiavite ivn⁹ paupercul⁹ elemosynā a trāseūtib⁹ poscens. quē omēs p̄terabant et a nullo elemosynā accepit. M̄artini⁹ vero arripuit gladiū et clamidez quia idūt⁹ erat diuīlit. et partez pauperi tribuit. Cui do min⁹ sequēt nocte cū multitidine angeloz apparuit. et se vestitum parte clamidis sue dixit. Unde audiuit christū ad angelos loqñtez. M̄artini⁹ adbuc catbecumin⁹ bac veste meconterit. Et ratio est. Nam christ⁹ dixit M̄artib. xxv. Qd̄ vni ex mīmis meis fecisti mihi fecisti. Ideo multū placuit deo. Itē legit̄ in dyalogo Seueri et Halli discipulorum M̄artini⁹ q̄ cum quadam vice M̄artinus in quadam festiuitate ad eccliam iret. quidaç pauper nud⁹ secut⁹ est eū. Tūc martinus archidiacono suo p̄cepit ut pauperez illum vestiret. Et cum hoc facere distulisset. M̄artinus ingressus est secretariū suū et tunicam suaz pauperi dedit. et eum statī abire iussit. Cum ergo eum archidiacon⁹ moneret q̄ ad solennia pagenda p̄cederet. Ip̄e de se loquēs respōdit se ire nō posse donec pauper. id est. ip̄met vestez acciperet. Archidiaconus vero nō intelligens. Nam cū M̄artin⁹ extrinsec⁹ cappa esset tecius. ip̄m nuduz interi⁹ non videbat. nec aliu pauperē adesse causatur. Tūc M̄artinus dixit. Deserat m̄ibi vestis et paup nō deerit vestiend⁹. Et pulsus archidiacon⁹ ad forum iuit et pro q̄z argenteis tunicam vilē emit. quā ante p̄des sancti martini irat⁹ p̄fecit. quam sanctus martin⁹ secrete induit. Cuius manice vsqz ad cubituz. et longitudo vsqz ad genua p̄tendebant. Illic aut̄ miraclo addit magi-

Bermon. LXIII

ster Joban. bel. q̄ q̄ sanc⁹ martini i missa man⁹ ad deuz leuaret ut moris est mnicis retro labentib⁹ cū nec brachia ei⁹ essent gros sa nec multū carnosa. nec p̄fata tunica pten dereñisi vsqz ad cubituz. et sic remanserunt brachia nuda. tunc miraculose torquea au ree et ḡemate ab angelis deferunt et brachia decenter operunt. Et sic patet ei⁹ misericordia. Unde bñ dī de eo in Psal. Libi derelictus est paup. scz vt ei benefacias. et sic mercedem a deo recipias. Nam dī Proverb. xxj. Quis equit misericordiam et iusticiā inueniet vi ta et gloria. Unde in signū b⁹ dixit M̄ath. v. Beati misericordes. quoniam ipi misericordiaz sequent. Unde maxim⁹ ep̄s in sermone M̄isericordia est ornamentū fidei. iustos probat. sanctos robozat. dei cultores ostēdit cui⁹ exercitū reddit dñm letū. exhibet placabilem xp̄m.

Z *Sexta dies est dies Ceneris.* Hic planeta post solem et lunam est splendidior alijs. et significat sextā virtutem scz castitatem et puritatē que est splendidior alijs. Unde dī Sāp. iij. Q̄z pulcra est ca sta generatio cū claritate. Tantum enī plazet hec virtus dō et sanctus q̄ semp̄ sequitur christū. Iurta illud Epoca. xiiij. Virgines enim sunt et sequuntē agnū quo cūqz. xc. Et sancti desiderant se ei associari. Certe banc virtutē puritatis habuit sanct⁹ Martinus Nam castus fuit. ideo puri et casti eum visitabant. Unde legit̄ de eo q̄ ip̄e quodā tem pore in cella sol⁹ sedebat. Seuer⁹ et Gallus discipuli ei⁹ eum foris expectabant. q̄ subito mirabili horrore concusli. plures in cella audierūt insimul colloquentes. de quo scūm martinū postmodū interrogauerūt. Qui ait. Bicam vobis. sed peto ut nulli dicatis. M̄aria. Agnes. Lecla ad me venerūt. nō tantū illo die. sed sepi⁹ se ab eis visitarūt confessus est. Etia M̄terū et M̄aulū apostolos ad se sepi⁹ visitare et videre pbibuit. Etiam spūssanc⁹ eum sicut apostolos illustrauit. dum enī sacramentū offerret globus igne⁹ apparuit sup caput ei⁹. q̄ a multis visus est ppter grām spūssanci q̄ ppter ei⁹ puritatez in eum in specie ignis ad robur descendit si cut fuit in apostolis. Unde apostoli semp

eum tanqz coparem visitabant. Et sic patet ei⁹ puritas. ideo merito deo placuit. Unde dicit christ⁹ de eo illud Cant. v. Bilect⁹ me us candid⁹ et rubicund⁹ electus ex milibus. **A** Septimā dies dī dies Saturni. q̄ omnib⁹ planetis est altior. frigidior. et pigror. Nam celū quod sol in anno peragit. ip̄e vix i triginta annis p̄currūt ut dicūt astrono mi. et significat septimā virtutē scz p̄seueran tiam sine qua nihil valet. Iurta illud Berii. Tolle p̄seuerantia nec obsequiū mercedem habet. nec fortiudo laudem. Ideo dicit xp̄s M̄ath. x. Qui p̄seuerauerit vsqz in finem bis saluus erit. Hanc certe virtutem habuit beat⁹ M̄artinus. Nam ipse p̄seuerauit in istis virtutib⁹ et in sancta vita vsqz in finem. Unde legit̄ q̄ ip̄e circa finem vite sue reuelauit fratrib⁹ suis obitū suū quem longe ante presciuit. Unde in dyoceli condacensi cepit virib⁹ corporis destitui. Tunc discipuli om̄nes flentes dixerūt. Cur nos pater deseris. aut cui nos desolatos relinquis. Inuadet enim gregem tuum lupi et rapaces. Et ille eorum motus p̄cibus fletibusqz. flens quoqz sic orauit. Domine si adhuc populo tuo su necessari⁹ non recuso laborem. fiat voluntas tua. Nam eos non libenter volebat deserere nec a christo diuin⁹ separari. ideo nec mori timuit nec vivere recusauit. Cum sic aliqui diu in molestia febrū teneret. et a discipulis suis rogaret ut in lecto suo vbi in cilicio et cincere decubebat stramentū aliquod poneretur dixit. Filij nō deceat christianū nisi in cilicio et cineremori. Ego si aliud exemplū nobis relinquo ipse peccavi. Oculis ac manibus in celum semp̄ intent⁹ spūm ab oratione non relaxabat. Et cum supinus. a. nyder. semp̄ iaceret et a p̄sbyteris rogaret ut corpusculum mutatione lateris relevaret. dixit. Sinite me fratres mei celū poti⁹ respicere q̄z terraz. ut spūs ad dñm dirigatur. Et hec dicens vidit dyabolum p̄pe a listere. et dixit. Quid hic asta cruenta bestia. Nihil in me funestum inuenies. Abrabes in me suscipiet. His dictis spūz dō reddidit. Anno domini. cccc. xlvij. vite eius. lxxij. dñica die. Vultus autē ei⁹ tanqz iam glorificat⁹ resplenduit. et chor⁹

De sancto Martino

angelorum precinens a multis auditus fuit. Et sic p[ro]pt[er] qualiter feliciter p[re]severauit. ideo merito placuit deo in diebus suis. et inueniens est iustus. ideo coronatus est in celo. Unde dicit Bern[ardus]. Sacerdotia est singularis filia sui misericordia regis. quod sola triumphib[us] imponit certum eterne retributionis.

B[ea]tus Seuerinus coloniensis episcop[us] cum die dominica loca sancta more solito post matutinas circuib[us] illa hora qua sanctus Martinus obiit angelos cantantes in sublimi audiuit. Vocatisque archidiaconum interrogat si aliquid audiret.

Qui dixit. quod nibil audiret. Tunc episcopus pistratus pariterque archidiaconus deprecabatur ut bec diuina pietas audire p[ro]mitteret. Et cum episcop[us] pro eo orasset erectus a umeris sursum archidiaconi episcop[us] interrogauit. Quid audistis. Qui ait. Voces quasdam in celo psallentium audio. sed quid sit penitus ignoro. Cui episcop[us] Dominus meus episcopus Thuronorum Martinus migravit ex hoc mundo. et nunc angeli canendo eum in celis deferunt. Hic nota quomodo dyabolus cum societate sua in aere affuit. Archidiaconus autem diem et horam notauit. Thuronum misit velociter qui bec diligenter inquireret. Qui iuuenit Martinum eadem die et hora protunc migrasse. Seuerus etiam monachus qui vita eius scriptus cum post matutinas leviter obdormisset. sicut ipse in quadam epistola testatur. sanctus Martinus albis induit. vestitu igneo. scintillantibus oculis. crine purpureo. tenet librum in manu dextra. quem de vita eius idem Seuerus scripsit eidem apparuit. Eunquam post benedicendum in celum cōscendere ipsum videret. et cum eo ascendere cuperet euigilauit.

Post hec autem nūcijs venientibus eadē nocte sanctus Martinus migrasse audiuit. Eodem autem die sanctus Ambrosius mediolanensis episcop[us] missam celebrans. super altare inter prophetiam et epistolam obdormiuit. et cum nullus eum excutare presumeret. et subduplicem nisi eo innuente epistolam non audiret legere. transfacias duarum horarum spacijs exercitauerunt eum dicentes. Nam hora preterierit et popul[us] lassus expectat. inbeat dominus

noster ut lector epistolam legat. Id quod ille. Non habite turbari. multū enim valet sic obdormuisse cui dominus tale miraculum ostendit. Nam noueritis fratrem nostrum Martini ad dominum migrasse. et ego ei funeri prebui obsequium. sed ultimam orationem vobis extinguitib[us] explorare non valui. Tunc illi stupescit diem et horam notantes inuenierunt sanctum Martinum tunc migrasse ad celum.

Post mortem eius anno. lxiij. cum beatissimus Perpetius eccliam eius magnifice apollas set et in eam corpore eius transferre volebat. sed pulchrum eius nullatenus mouere potuerunt. Tunc vellet dimittere. quidam senex puerum apparuit eis dicens. Usquequo tardatis. Non videtus sanctum martinum paratus in iuare si manu apponitis. Tunc ille eis manus apposuit. et cum summa velocitate sepulchrum leuauerunt. tunc eo loco ubi nunc colitur posuerunt. senex autem ille post hoc nūquam comparuit. Hec translatio in mensile Julio celebratur. Fefertudo abbas cluniacensis quod tunc omnes campane in omnibus ecclesiis nullo tangente pulsabantur. et omnes lampades diuinitus accendebantur. Ferunt quoque quod duo tunc socij erant. quorum unus cecus. alter contractus fuit. Cecus autem contractus ferebat. et contractus ceco viam monstrabat. sicque taliter mendicantes multam pecuniam acquirebant. Cludientes vero quod ad corpus sancti Martini multi sibi nabant infirmi cum in translatione corporis extra ecclesiam processionaliter duceret. ipsi timere ceperunt ne predicium corporis iuxta dominum in qua manebant deduceretur. et sic ipsi forsitan curarentur. Molebant enim sanitatem sequi ne deperiret materia questus sui. id est gerwinus quapropter de illa strata fugientes se ad alias transferrebant per quam corpus nequaquam duci putabant. Num ergo fugerent corpori eius ex improviso prouinus obuiarunt. Et quia deus multa bona prestat inuitis. ambo extra eorum voluntatem continuo sunt sanati. licet proprius hoc plurimum tristarentur.

Sermo. LXIII

De sancta Elizabeth.
Sermo. LXIII

Mihi est imago

Cecilie et superscriptio. Mathei. xiiij.
Morate charissimi dicit enim magister li. iiij. dist. xvij. quod homo sicut anima facies est ad ymaginem et similitudinem toni trinitatis. Cum igit querit de aia deuota cuius est ymago tecum et superscriptio. Unde quod est ymago dei et toni trinitatis. **B**eat no tandem quod est bec questio potest queri a tribus vel quatuor. Primo enim querit caro de natura admirans speculum puritatis dicens. Que est bec natura que est obediens spiritui et pietatis sensu. Quod bene est admiratione dignum. Nam ut dicit Hieronimus. In carne preter carnem vivere non est vita buana sed angelica. Cum igitur sicut natura caro inclinatur ad terrena et ad peccata. et homo non vivit sicut carnem sed sicut spiritum propter quod homo et natura purificatur. merito caro querit predictam questionem. Ad quambene respondeat in persona sancte Elizabeth que non sicut carnem sed sicut spiritum virxit. quod bec natura est ymago que sicut deum creata est. Unde hanc ymaginem notat apostolus cum dicit. Sicut portavimus ymaginem terreni hominis. ita portemus ymaginem celestis. Certe hoc perfecte fecit sancta Elizabeth. Nam ipsa non sicut carnem nec sicut desideria carnis quod militant adversus spiritum virxit. sed sicut spiritum. et sanctam vitam durit. Quod bene ostendit in eius legenda. Legitur enim quod ipsa sancta Elizabeth fuit illustris regis hungarie filia. gener nobilis. fide et religione veronobilior. Quam auctor nature super naturas quodammodo extulit. dum puella que regalibus delicis nutrita fuit omnia spreuit. et in omni sanctitate vivere studuit. Nam cum adhuc esset quinq; annorum. cepit bonis studiis assuefcere. vanitates et laudes mundi fugere. et in virtutibus se exercere. Unde in ecclesia gratia orandi tam sedula mansit ut eam ancille sue auellere pater valerent. **T**unc

ecclesia genua flectebat aut pauci meto totaliter incumbebat. Et licet litterarum peritiam non haberet. tamen coram oculis suis sepe psalterium expadebat. ut se legere fingeret ne velut occupata aliquis impediret. **I**duellas etiam inducens ut sepe orarent ac beatam virginem cum Sancte maria salutarer. **E**t Crescens per eratem temporis etiam crescebat amplius per affectum deuotionis. Nam beatam virginem in sui patronam elegit. et sanctum Jobannem euangelistam in sue castitatis custodem elegit. Cum enim singule cedula singularium apostolorum inscripte nominibus aletari superponerentur. et quelibet aliarum puerarum casu sibi cedulam contingente accepisset. Ista oratione sua a tribus vicibus cedulam ubi nomen sancti Jobannis erat scriptum ut desiderabat accepit. ad quem ferebatur tanto deuotionis affectu ut nichil pertinens in eius nomine denegaret. In nocte ad orationem sepe surgebat. Ordinavit cur quadam puella sibi inter ceteras magis familiariter. ut si forte somno depresso non surgeret. eam pede tangens excitaret. Et ut orationem suarum deo pingue sacrificiorum reddebat. seipsum irrigabat abundantia lacrimarum. quas quidem lacrimas fundebat iocunde. Et ut eius animus totus in deo trahiret et in tanta eius deuotione nullum impedimentum haberet rogauit dominum ut temptum omnium temporalium ei insuaderet. Fusa vero oratione audiuit dominum dicentem sibi. Eradicta est oratio tua. Que dixit ancilla. Dominus eraudinit vocem meam. quod oia ipsalia ut stercore reputo. nihilque iam alio diligere video nisi deum. Sepe etiam oratio eius tanta fervoris inueniebat ut et alios instigaret. Tunc quodam vice quendam iuuenie secula riter indutum ad se vocas ait. Videris nimis dissolute vivere cum deberes creatori tuo servire. Celles ne quod pro te dominum exorarem. Ille ait. Tolo domina. et id vehementer exposcit. Cum igitur oratione se dedisset et iuuenie similiter pro se orationi incumbere monuisse. iuuenis alta voce clamauit dicens. Es fate iam domina ab oratione cessate. Sed cum illa iam atferret oraret. iuuenis altius clamans dixit.

De sancta Elizabeth

Cessate dñia. q̄ tot⁹ deficio ⁊ cōburor. Ipse enī tanto calor ⁊ fuerat succēsus ut totus su⁹ dans ⁊ fumās. corp⁹ ⁊ brachia vēlūt amens iactaret. adeo ut pleriqz occurrentes vestes ei⁹ p̄ nimio sudore madidas iueneret. ⁊ estū ei⁹ manib⁹ ferre nō possent. Cū aut̄ elizabeth orationē cōpleuit. iuuenis estuare cessauit. Qui rediens ad seipm ⁊ diuina grā illustratus ordinē fratrū minoz ingressus est. z.

SItem ut poss̄z habere cor mundum ⁊ anumā purā. ppter h̄ castigauit corp⁹ suū multipliciter nō tantū orationib⁹. veruetiaz vigilis. ieunijis. ⁊ diuturnis castigatioibus. Sc̄ies illud qđ ad H̄al. vi. apls dicit. Qui christi sūt carnē suā crucifixerūt. Unde legi tur q̄ tantū rigorē et abstinentiā fecit sibi p̄st ut in mēsa marii inter diuersa genera fercu lox interdū pane simplici sūt p̄tenta. Quādam euā vice cū longi itineris fuisset labore depresso. ⁊ marito et sibi fuissent diuersi cibi oblati q̄ nō credebat de iustis laborib⁹ acq̄siti oīno abstinuit. et iugiter panē durum in aqua calida madefactū cū suis ancillis patenter comedit. Sepe enim cibos curie respuit. ⁊ aliquoz viroz bonoz cibaria requisiuit. Una etiā grossa tunica ⁊ corda p̄tentia post mortem mariti. et sic nudis pedib⁹ dño famulabat. Item ne mundi successus sibi numī blandiret quo anima macularet q̄ti die in reb⁹ prosperis sibi aliquid detrahebat. Cum enī in aliquo ludo sibi p̄spere succedere reliquū intermit̄s dixit. Nolo p̄cedere. sed ppter deū reliquū intermitto. Et coreas q̄z a ceteris puellis in sua iuuentute aduocata. cū vnū circuituz pegisser dixit. Sufficiat nobis vn⁹ circuit⁹. nam ppter deū alios dirimutram⁹. Et p̄talem modū puellas a vanitatib⁹ reuocabat. Vestimentoz lasciuios vs⁹ semp abhorruit. Unde abduc p̄uella dies solennes tanta deuotōne colebat ut etiā manicas sibi consui nulla ratione pateret ante q̄z missarū solennia complerent. Tyrotecaruz etiā usus in dieb⁹ dñi: cis sibi ante meridiem interdixit. Oficiū ecclasiasticū cum tanta reverentia et deuotione audiebat ut cuz sacra euangelia legerent. manicas si forte consule erant solueret. monilia deponeret. ⁊ cetera ca-

pitis ornāmenta. et sic ubi gradū virginalem pruden̄ erexit et innocentē percurrit cōiugalem gradū in rāre cōpellit. vi pote que ad hoc paterno imperio v̄rgebat. Cōsensit igit̄ licet iuuta in copula coniugalem nō ut libi dini deserviret. sed ne patris preceptū conteneret. ⁊ vt filios educandos ad dei seruitiū procrearet. Unde in purificatiōne post partum humiliter sine ornamentis et vestibus deauratis sicut cetere mulieres exemplo intemperate puerpere filiū in proprijs vlnis gestans ipm ad altare cum agno ⁊ candela oferebat. Quāuis enim esset legi thori coniugalis astricta. nulli tamen culpāde delectatiōni fuit subiecta. Quod manifeste constat quoniam in manib⁹ magistri Conradi ordinis minoz votum emisit q̄ si virō suo eam suscipiūere contingeret continentia perpetuam obseruaret. Fuit igit̄ lanigravio thurinie sociata p̄iugio. Et licet q̄ mutauerit statum nō tñ mutauit mentis affectum. Et sic patet q̄o virū s̄m spūm et non s̄m carnem et sic ymaginem celestis hominis portauit. Unde bñ dicit illud Ps̄bil. iiij. Om̄ia ar. suz vt stercora. z. Unde d̄bñ elizabeth qđ inter p̄tāt deus me⁹ cognouit. Nam de⁹ eam bñ cognouit ppter suā sanctā vitā. Unde dicit Joh. x. Ego cognosco meas. et cognoscunt me mee. z. Quare ipa ē de numero de qbus dicit dñs Baruth. uij. Delicati mei ambulauerūt vias asperas. **S**cdō p̄ncipaliter querit mūd⁹. Que est ista figura q̄ nō s̄m naturā hūanam viuit. q̄ est iuxta illud. i. Joh. ii. Aut p̄cupiscentia carnis aut p̄cupiscentia oculoz aut supbia vite. s̄z s̄m celestem figurā. i. s̄m v̄tutes. Et Br̄ndet p̄ illō Joh. i. q̄ est religio mūda et immaculata ap̄d deū et p̄m. Certe banc virtutem pfecte portavit sc̄a elizabeth q̄n assūplit tertiā regulaz i qua virū s̄m figurā dei ⁊ nō mūdi. Unde legit̄ q̄ post obitu mariti sui ne fructū cōfessum p̄deret q̄ daf̄ suānib⁹ pfectōez euāgelicā. q̄ de sinistra miserie ad dextram gle trāsserūt. reli giosum habitū induit. ⁊ tertiā regulaz assūplit. continentiam post mortem viri sui perpetuā seruans. pfectam obediētā custodiēs voluntariā paup̄tatem amplectens. quetria

Sermo. LXIII

perfecte seruauit. Nam obedientia non tam post mortem viri, verum etiam viro vivente permisit. Unde cuiusdam custodi ordinis minorum nomine magistro Conrado salvo iure matrimoni et presenti marito obedientie se adeo subiecit ut quicquid ille perciperet. ipsa cum reverentia et multo gaudio adimpleret. ut ex beneficio obediens perciperet. et exempli domini nostri qui pro nobis factus est obedies usque ad mortem imparat. Unde quicquid sibi percipit obedientiam impunit. Ipse enim interdixerat sibi ne de cibis mariti quos sana conscientia non haberet comedere. Quod ipsa cum tanta obedientia obseruavit ut alijs diversis delicatis abundantibus ipsa cum ancillis suis cibis grossioribus viteret. Quod vir suus cum patientia suportabat. asserens quod ipse libenter ficeret si turbatorem familie suenon timeret. Quadam etiam vice ad quadam predicationem ab ipso vocata superueniente marchionissa misseneli et sic impedita quod non venit. Quia inobedientia ille egeferens percipit premedita ut se foriter verbaret. quod obediens fecit. Sepe enim per manus ancillarum fecit se in cubiculo foriter uberari ut salvatori flagellato humilietur et obediens vicem rependeret. et carnem ab omni lascivia coiceret. Magister quo Conradus sepe sibi molesta et tristitia ipsi nebat. et quod amplius diligenter videbat ab eius consortio separabat. et specialiter duas ancillas fidèles et dilectas quia iuuantur sua secundum fuerant enutriri ab ea remouuit. multis effusis lacrimis. Hoc autem faciebat vir sanctus ut ei voluntate frangat. et ut ipsa totaliter ad deum suum affectu dirigeret. In his autem omnibus inueniebat velor ad obedientiam. et constans ad patientiam. Birut quo. Si propter deum tantum timeo hominem mortalem. quantum timere debeo iudicem celestem. Ideo magistro Conrado pauperi et non diuini episcopo obedientiam facere volui. ut omnem occasionem temporalis solatio nis a me penitus abdicare. **I**n **Q**uadam vice enim cum claustrum quarundam scutomialium ab eis obnixere rogata intrass. non habita licentia a suo magistro. fecit se grauiter uberari. Continetiam et seruauit non tantum pro morte viri veri etiam ut predictum est viro vivente. Nam sepe a thoro viri sui abstinentis

noctes ducebat in somnes ut orationibus posset insistere. et in abscondito prece celeste orare. Eupiens vero sancta Elizabetha ut vir suus in defensione fidei arma potentie sue conueteret. ipsum salubri exhortatione induxit ut ad terram sanctam visitandam pgeret. ubi dum ells ille lanigraui pnceps fidelis et deuotus fidei tegra et deuotio sincera spiritum deo reddidit. recipiens gloriosum fructum operum suorum. Et sic ipsa vidualem statim in proximitate cujus de uotione amplectitur ut fructum largesimus recipiat. Post hoc autem abbatissa eius materterea ipsi paupertati nimium copatiens. Nam diuulgata morte viri sui turpiter a quibusdam vasallis viri sui electa est. ut postea dicatur. Unde materterea sua ad episcopum babenbergensem ipsi annunculuz eam durit. Qui eam honeste suscipiens caute retinuit. intendens ipsam secundis nuptiis copulare. Quod cum annuncilla quia secundum continentiam uouerant didicissent et ex hoc se la criminis multis affligerent. scilicet Elizabeth cum multo gemitu retulerunt. Que eas fortans ait. Confido in domino pro cuius amore continentiam perpetuam uoui quia meum propositum firmum custodiet. et omnem violentiam conteret. et humanum consilium dissoluet. Et si forte annunculus meus voluerit me alicui copulare. animo dissentia et verbis pariter contradic. Et si nullum aliud remedium euaderi superesset. nam proprum meum de truncarem ut me sic deformem quilibet absborret. Cum igitur de mandato episcopi ad quoddam castrum inuita fuisset deducta. moratura ibidem donec alicui in coniugium traderet. et ipsa suam castitatez domino cum lacrimis commedasset. ecce dominus disponente ossa viri sui de vulturamiris pertibus deferuntur. Iussa est igitur ab episcopo reduci ut ossibus viri sui deuota occurreret. Ossa vero viri ab episcopo cum honorabilis pcessione. et ab ipsa cum magna deuotio et lacrimaz effusione suscepta sunt. Que conuersa ad dominum dixit. Gratas tibi ago domine quia in susceptione ossium viri mei dilecti me miseram consolari dignatus es. Tu scis domine. quia licet ipsum te amarem multum amauerim. tamen ob amorem tui eius presentia libenter carui.

De sancta Elizabeth

et in subsidio sancte terretur ostinari. Et quod uis delectabile mihi esset abhuc cum eo vivere tali positione ut cum ipso paupere per totum munus paupercula mendicare. In teste persona tua voluntatem uno crine ipsum non redimitem nec ad vitam mortalem iterum revocarem. Ipsum autem me tue gratie recommendo.

In paupertate etiam amplectebatur. Nam constituta in summa gloria statu pauperitatis sum opere affectabat ut et Christo pauperi vicem rependeret et modum in ea primum nil haberet. Quapropter interdui cu esset sola cum ancillis vestimentis vilibus se induens et despecto velo caput suum operiens dicebat. Laliter incedam cu ad statum paupertatis pervenero. Constituta vero in viduitate pervenit ad magnam paupertatem. quia magnas pecuniam vestes et alia pauperibus dedit. Unde cu mors viri per totam Thuringiam diuulgata fuisset ipsa tanquam dissipatrix et prodiga a quibusdam vasallis viri sui turpiter est electa. ut ex hoc eius patientia claresceret et paupertatis diu conceptu desiderium obtineret. Adueniente igitur nocte in domo cuiusdam tabernarii in loco ubi porci tacuerunt se recepit et deo gratias multum egit. Hora vero matutinalia ad dominum fratrum minorum pergens rogauit ut pro sua tribulacione deo gratas agerent. et Le domini laudam cantarent. Sequenti die domum cuiusdam emuli sui cum suis paruulis iussa est ingredi ait sibi loco ibidem assignato. Que dum ab hospite et hospita plurimorum grauaret parientibus valefecit dicens. Libenter hominibus valefa cerem si beneficos inuenirem. Compulsa ergo ad locum priorem rediit et paruulos suos ad loca diversa alendos transmisit. Num ergo per quandam viam strictam luto profundo plena super quosdam lapides ibidez positos pergeret. et vetula quedam cui tam multa beneficia contulerat super eosdem lapides transiens eidem recedere recusaret. ipa in lutum profundum cecidit. et surgens vestimenta sua gaudens et ridens abiit. Vilesque quam de cetero griseas buules et abiectas semper induebat. ac mendicando hostigium ire voluit. sed magister Conradus non permisit. Fuit etiam eius-

babit tam despectus ut deferret pallium griseum panno alteri coloris prolongatum. Nam etiam tunica rupta alteri coloris non habuit emendatas. Et pater autem suus rex vngarie audiens filiam suam ad tantas inopiam deuenisse misit quandam comitatem ad eam ut ipsam ad paterna limina reducere percuraret. Qui uidens eam tali habitu induitam. cernenitque sedentem humiliiter et filantem per confusione et admiratione exclamans dixit. Nunquam filia regis tam vili habitu apparuit. nec lanam filare vila est. Cum autem pro sua reductione vehementer instituerit nullatenus acquieuit. malens cum pauperibus in paupertate degere quam cum duabus multis diuinitus abundare. Et sic per quomodo sancta Elizabeth figuram celestem. id est virtutes habuit cum sic sanctam et religiosam vitam non mundanam in predictis tribus punctis seruauit. Quare bene verificatur de ea illud Eccli. xv. In tribus beneplacitum est spiritui meo que sunt probata coram deo et hominibus. Que tria bene sunt religio mundana et immaculata apud deum. **T**ertio principaliter querit dyabolus dicens. Que est esta sculptura. i.e. grabunghe. Considerans in ea sculpturam humilitatis. que est forma buulis dei. sic ipse dicit. **A**dhat. xi. Scilicet a me quod mitis sum et buulis corde. Scilicet non diabolus et forma est supbia. Nam ut dicit Job. xl. Ipse est rex super omnes filios supbie. Idocum diabolus querit predictam questionem. rinde sibi pilleum **B**anum. iii. quod est filius buulis dei. Nam ut dicit ad **M**dbil. ii. Buuliauit semetipm formam sum accipiens. Certe hanc sculpturam builitatis et pietatis habuit in se scilicet Elizabeth. Nam ipsa fuit quantum ad semetipm buulis. et quantum ad primam pia et mitis. Quidam ostendit in eius legenda. Nam de eius humilitate legitur quod tanta humilitate se subiecit ut per buulis dei amorem nullatenus patet quod ancille eam dominum appellaretur sive singularem numero tantum ad eam loquens diceret tu. Scutellae et sive pelleculia aliaque coquere ut esilia lauabat. et ne ab accillis prohiberet eas ad alia loca trasmittebat. et si vitam aliam magis despectu inueniret. ipaz elegisset. Unde etiam per nimia humilitate vilia dilexit et gloriosa spreuit.

Sermo. Ex III

Ideo in rogationib⁹ semp̄ pcessionē nudis pedib⁹ induita lineis sequebat. et in stationib⁹ p̄dicationū inter pauperes tanqz pauper et humiliis residebat. et multa alia consilia fecit Ipsa etiam quantū ad primum in vera humilitate fuit pia et mitis. Unde legitur q̄ qzuis sibi frenū abstinentie imposuit tamen tanta libertate se ad pauperes effundebat ut nullū premi pateret aliqua inedia. sed omnib⁹ largissime et misericorditer subueniebat. ita ut om̄es eam matrem pauperum acclamarent. Hęc enim operib⁹ misericordie tota vigilancia insudabat ut paternā bñdictio nem cum benedictus ad dextram possideret Iuxta illud Ap̄ath. xv. qđ christ⁹ in nouissimo die dicit. Venite benedicū patris mei percipite regnū. Et. Esuriui enim et bedistis mibi manducare. Et. Et concludit domin⁹. Amen dico vobis q̄zdiu fecistis vni de biso fratrib⁹ meis minimis mibi fecistis. Ideo beata Elizabeth sedule pietatis operib⁹ de seruivit tam marito viuēt q̄z mortuo. Unde legit̄ q̄ cum pro dote sua duo milia marcarum recepisset. partem in pauperes distribuit. et cū reliquo magnū hospitale i margini burck construxit. ubi seruicijs pauperum se tanqz ancillam humilem mancipauit. vnd esurientes pascebat ut opera misericordie in eis impleret. Nam quādā vice fames et caristia valida imminebat. eo min⁹ eis necessaria ministrare non desistebat. Multa etiam sibi et ancillis p̄sueuit subtrahere et pauperib⁹ reseruare. Sepe autem cū pecunia sibi deficeret ornamenta viuente viro vendebat ut pauperib⁹ subueniret. Omnia que potuit subtrahere coquinario deferebat pauperib⁹. ita ut patri ei⁹ querimoniā facerent. Unde in uiuenture sua cū quodam tempore bimali in sinu suo aliqd portaret paupib⁹ obuians ei pater q̄siuit quid portaret. Que dirit se rosas portare. Idater nō credēs aperuit sinū et ostendit patri. nūc ipse pater vidit ibi rosas. Ecce mutatio dextre excelsi. Ex hoc pater ei liberalem licentiā dedit. et noluit eā de cetero a quocuqz phibere. Ipsa etiā sitiētes potabat. Unde legit̄ q̄ quādā vice certissimam pauperib⁹ distribuēt et cū vnicuiqz

sufficienter dedisset inuentū est vas nulla; diminutionē habere. sed eandē mensuram quā prius habuit seruavit. **L**orem ipsa peregrinos et pauperes hospitio suscepit. Unde legitur q̄ ipa marito viuente magna domū sub altissimo castro suo p̄strurera. in qua magnam multitudinē infirmorum resouebat. quos singulis dieb⁹ non obstante difficultate ascensus vel descensus visitas eis omnia necessaria impendebat. ac eos verbis exhortatorijs ad patientiā inducebatur. In eadē domo puerulos pauperum seminarū cū summa diligentia fecit nutriri. Quib⁹ se tam dulcem et humile exhibebat. ut eam om̄es tanqz matrem sequebantur. Ilsa etiam olliculas et anulos vitreos et quedam alia vitrea emi fecerat ut pueri ludos exercerent. Que dum in pallio proprio deferret equitans in castris de altissimo rupi ceciderunt super lapides. sed nulla in eis lesio est inuenta. Ilsa etiam infirmos visitabat. Unde legitur q̄ tantaz compassionēz habuit erga infirmos q̄ hospitia eorum diligenter inquirens. eis subueniebat in necessariis et alia exhibebat consolatiōnis. Etiaz quendam infirmum deformem vultu. capit⁹ fetore horribilem in sinu p̄pō reclinavit. et horridum crinem tondens ac eius caput ancillis ridentibus lauit. et velo proprio capitis tergit. Quandam etiam mulierē horribiliter leprosam sepe abluiens in lecto locuit. ulcera tergens et ligans. medicamenta adhibens. vnguesqz prescidens. Qui etiam prostrata pedibus eius corrigias calciamētorum soluebat. et multa huiusmodi fecit. ipsos etiam infirmos ad confessionē et communionē inducens. Cum vero iam plus quam quingentas marcas p̄o sua dotere ceptas totaliter pro pauperibus distribuisset. tunc quando ab officio infirmorum vacabat filabat lanam. et precium quod inde accipiebat pauperibus diuidebat. Quare bene dicitur de ea in psalmo. Libi derelict⁹ est pauper. orphano tu seris adiutor. Et. Ilsa etiam nudos vestiebat. Unde legitur q̄ ipsa sancta Elizabeth marito viuente dum ab ecclia in quādā solēnitatem domū rediret

De sancta Elizabeth

vestimenta sua cū quib⁹ ad eccliam pcesserat vni pauperi mulieri dedit. Accidit etiam ut cuiusdam pauperculi qddam vestimentu⁹ valde p̄ciosum tribueret. Illa autē vidēs donū tam magnificū tam in genti gaudio est p̄fusa vt ad terram cadēs mortua crederet. Qd̄ sancta Elizabeth vidēs doluit se tanta dedit se sibi timēs ne fieret sibi causa moris. s; ipa p ea orauit que statim sana surrexit.

Ipsa etiam incarceratedos consolabat ac eos liberavit. Unde legit qd̄ cū qdaz homino nomine Hermann⁹ d̄ dioceſi coloniensi in carcere teneret. se ad deū totaliter contulit et sanctā Elizabeth et magistruz Conradū in sui adiutoriū cū magna deuotione imo-
bat. Sequenti ergo nocte ambo insimul cū multo lumine sibi apparuerūt. eū multipli-
citer consolantes. Tandem sententia in eum
data suspendit. Iudex autē pcessit parentib⁹
vt ipū deponerent et in tumulo sepelirent.
Parata ergo fouea cū esset deposit⁹ paren-
tes ceperunt p mortuo sancte Elizabeth pa-
troncia inuocare. Et ecce vniuersis viden-
tib⁹ ac stupentib⁹ q̄ mortu⁹ fuerat viuus et
san⁹ surrexit. Multa similia fecit. vt patet in
legenda. Ipsa etiam sepulturas pauperuz
mortuoz visitabat. Unde legit qd̄ deuote cur-
rebat ad funera pauperū. et uestes quas pro
prijs manib⁹ fecerat eorū corporib⁹ coapta-
bat. adeo vt semel velum suū in partes con-
scinderet et corp⁹ cuiusdam pauperis inuolue-
ret. Eoz etiā funera pprijs manib⁹ tracta-
bat. et in ipoz exequijs deuota manebat. Et
sic patet ei⁹ sculptura būlitatis et pietatis.
quare babuit formaz ipsi⁹ humilis et mitis
dei. Cum igit querit. Que est ista sculpturā
būlitatis et forma conuenienter responde-
tur q̄ simulis est filio dei. xc. Unde benedici-
tur Elizabeth. qd̄ interptat̄ dei mei septima
qua septem opera misericordie exercevit.

II. Quarto pncipaliter querunt ange-
li. que est ista angelica creatura q̄ sic p̄nue
diuinas visiones cōtemplat̄. Istā questio-
nem faciunt. Nam pprii angeloz est semp
videre dei ac ipm contemplari. teste christo
Nath. xvij. Angeli eorū in celis semper vi-
dent faciez patris mei q̄ in celis est. In qua

facie om̄ia videt et scīt. sicut dicit Gregorij
Quid nō videt qui videntē om̄ia videt. Cū
igit cognoscūt q̄ sancta Elizabeth ppter su-
am sanctā vitā babuit hic diuinās visiones.
merito querūt p̄dictam questionē. Bñdet
eis q̄ sit sancta et pura vita sancte Elizabeth
Nam saluator dicit Nath. v. Beati mun-
do corde quoniam ipi deū videbūt. Quō autē
sancta Elizabeth babuit in vita sua diuinās
visiones et nūc in celo ostendit in ei⁹ legēda.
Unde legit. Ut ipsa cū maria magdalena
optimā partē possideret sedule p̄templati
vacabat ac orationib⁹ insistebat. quib⁹ me-
ruit celestes visiones habere. Unde quadā
die quadragesimali tempe ī ecclesia existēs.
sic ad altare oculis defixis intenta manebat
ac si ibidem dei p̄sentiā miraret et videret.
vbi per magnū spaciū est consolata ac diui-
na reuelatōne refecta. Deinde domū reuer-
sa est. Et dū se p̄ debilitate in gremiū ancil-
le apodiasset et p̄ fenestrā oculos ad celū ve-
sus attolleret tanta hilaritate vultus eius
pfundit ut etiam risus mirabilis sequeretur
Que cū diu tam iocunda p̄sione letificata
fuisse. subito in lacrimas est conuesa. Bur-
sus oculos aperiens pristina iocunditatē p̄-
fructū. oculosqz claudens pristinis lacrimis
irrigat. Et sic vsqz ad completoriū est talu-
bus diuinis p̄solutionib⁹ immorata. Cum
vero diu tacens nullū verbū penit⁹ emisiss⁹
tandez prorūpens locuta est dicens. Ita do-
mine tu vis esse meū et egotēcū. et nūqz vos
lo a te separari. Postmodū cuz ab ancillis
rogaret ut ad dei honorē et ipsarū edificatio-
nē qd̄ viderit indicaret. Illa ait. Cidi celuz
apertū. et ibum ad mebenigne inclinantem
vultūqz suū serenissimū mibi ostendentem
Ego vero de sua p̄sione ineffabili iocundi-
tate p̄fusa. de suo recessu remanebā magno
merore deicta. tūc mei miseri⁹ iteruz me sui
vult⁹ ostensione letificans ait. Si tu vis ēē
meū ego ero tecum. Qui ego respondi pro-
ut me loquenter audistis. Cūqz rogaretur
ut etiā visionem quam iuxta altare vidi et
poneret. dixit. Que ego ibi vidi non expe-
dit enarrare. Sciretamen debetis q̄ in ma-
gno gaudio fui. et dei miranda conspergi.

Sermo. LXIII.

O Qualiter autem puenit ad dei claram visionem quam iam habet cum angelis et electis in celo ostendit. Legit enim quod appropinquatatem tempore quando dominus eam de mundi ergasculo vocare disposuit et ut que precepserat regnum mortalium perciperet regnum angelorum, Christus sibi apparuit dicens. Ueni dilecta mea in tabernacula tibi preparata tunc subito correpta est febre. Huius ergo decumberet et ad parietem faciem veram teneret audita est a circstantibus ipsam promere dulcissimam melodiam. Que cum ab una ancilla percutiata fuisset quidam hoc esset. Illa respondit. Quedam auxilium inter me et parietem se ponens iam suauiter cecinit que me ad canendum similiter prouocavit. In sua autem eruditudine semper bylaris exiit et nunquam ab oratione cessavit. Ultima vero die ante eius transitum alta voce quasi diabolii licentias exclamauit tribus vicibus. Fuge. Heinde dixit Ecce appropinquat media nox in qua Christus nasci voluit et in proprie requieuit. et sic appropinquante hora sui transitus ait. Jam tempus instat in quo omnipotens deus eos qui amici sui sunt ad celestes nuptias euocavit. et sic ad extremam horam veniens dormiuit in domino. Anno domini. cc. xxvij. et sic iam clara dei faciem speculat. Unde potest dicere illud Job. xl. 11. Hunc oculus meus videbit te. Unde ii. Cor. viii. Mos vero omnes reuelata facie gloria dei templates in eandem imaginem transformatum a claritate in claritate. **L**icet autem eius venerabile corpore quartuor diebus inhumatum iacuerit nullum fetor de eo prodibat. sed quidam odor aromaticus cum cunctis resuscitans eralabat. **L**icet etiam usque sunt multe auxiliis super cacumen ecclie congregatae quas nunquam aliquis prius vidit. quemadmodum modulatio cantabat. et tanta varietate modos cantandi formabantur ut cunctos in admiratione adduceret. eo quod eius exequias quodammodo a geste videbantur. Tunc etiam audita est suauissima melodia ac si responsoriis Regnum mundi. quod in laudibus virginum canitur audiret. Multa etiam fuit ibi clamor pauperum magna deuono populorum. ita quod alij capillos capituli detruncaret alij particulas panorum descendenter. et hec pro magnis reliquijs reseruarent. Eius autem cor-

pus in monumeto est positiu[m] et postmodum redudare oleo est repertu[m]. Et sic patrum quarta questio est. **Q**uidam monachus ordinis cisterciensis in parvum saxonie tanta infirmitate fuit deplitus ut omnes ad compassionem induceret et clamoribus inquietaret. Quadae igitur nocte apparuit sibi quedam venerabilis forma vestibus albis amicta. que eum ammonuit ut si sanitatem recipere cuperet sancte elizabeth se deuoueret. Sequenti nocte similia pluades apparuit. Ille autem cum abbas et prior decesserent sub prioris consilio votum emisit. Tertia nocte eadem apparuit signum crucis super eum edidit et continuo sanitatem recepit. Cum autem abbas et prior redeuerentes hec audissent. mirari quidem de sanitate ceperunt. sed de votu adimplendo plenum dubitarunt. cum nulli monacho liceat aliquem vota emittere. nec se ad talia obligare. Adiecit quod prior monachos sepe ad huiusmodi illicita sub specie boni apparitione demonum deludit. et ideo esset illi monacho consulendum ut mente sua instabile confessione firmaret. Sequenti igitur nocte eadem apparuit que prius dicens. Infirmus semperis donec impleas quod voulisti. Statim ergo eadem infirmitas ipsius arripuit et inde doloribus torqueri cepit. Quod cum abbas audisset ipsum statim licentiauit. et cera pro imagine facienda sibi dari precepit. Qui mox sanitatem recepta votum suum impletuit. et postmodum illius infirmitatis nihil passus fuit. **Q**uidam vir nomine Fridericus dyonisius magnum in arte natandi valde perit dum se in quedam aqua balneareret. et quandoque pauperem beatam Elizabethum illuminatum deridens in eius faciem aquam contemptibiliter spargebat. Ille prouocatus dixit. Domina illa sancta que mihi gratiam prestat me de te vindicare. ita ut hinc non exeras nisi mortuus et submersus. Ille autem impudente paupiis parvupendes et in aquam se lasciue immittens. viribus penitus destitutus se iuware non potuit. sed in profundum quasi lapies descendit. Id est multum vero temporis requisitus de aqua mortuus est delatus. Tunc magnus planctus esset super eum quidam propinquus eius ceperunt pro eo ad sanctam Elizabethum votum facere et eius suffragium deuote implorare. Statim igitur spus in eum

De sancta Cecilia

rediit et viuus et sanus surrexit ec.

De sancta Cecilia Sermo. LXV.

Sicut lillum inter spinas sic amica mea inter filias ec.
Canticorum. ii. Miserere charissimi. dicit Aristoteles. p. et bicorum. q. omnis cognitio fit per similitudinem. Cu igitur sancta Cecilia puram vitam et sanctam duruit. merito cognoscitur per similitudinem lili. Quare benedicitur. Sicut lillum inter spinas sic Cecilia inter puras filias. In quibus quidem verbis duo notant. Primum est candor mundicie quod notatur cu dicitur. Sicut lillum inter spinas. Secundum est comparatio amicicie. cu additur. sic amica mea inter filias. **Q**uid nondum q. sancta Cecilia comparat lilio propter tres conditiones ipsius lili quas sancta Cecilia in se perfecte habuit. Prima est candor albedinis. nam lillum est albus. Secunda est sua uitae boni odoris. nam bonum odorem emittit. Tertia est q. superi. est aperta. Ista tres conditiones spiritualiter habuit i se perfecte sancta Cecilia. Ipsa enim primo habuit candorem albedinis per nitorem puritatis et castitatis. Secundo habuit suavitatem boni odoris per formationem veritatis. Tertio habuit superius aperitionem diuine charitatis. Nam deus super omnia dilexit. **B**ico primo q. prima conditione lili est q. habet candorem albedinis. quem candorem albedinis habuit sancta Cecilia per nitorem castitatis et puritatis. **I**uxta illud Canticum. iii. Tota pulchra es amica mea ec. Unum legitur in ei legenda sic. Cecilia virgo clarissima ex nobili genere romanorum exorta et ab ipsis cunabulis i fide christiana nutrita. euangelium Christi semper absconditum i pectoris suo gerebat. et non diebus neque noctibus a colloquio diuinis et oratione cessabat. suamque virginitatem conservari a domino exorabat. Cu autem cuidam iuueni nomine Valeriano desponsata fuisset et dies nuptiarum instituta fuisset. illa subitus ad carnem cilicio erat induita. et de supra deauratis vestibus regebat. et cantantibus organis illa in corde suo soli domino decanta

bat dicens. Fiat domine cor meum et corpus meum immaculatum ut non confundar. Et biduanus ac triduanus ieiunus orans commendabat se domino. Cu autem venit nox in qua suscepit una cu sponso suo cubilis secreta silentia. tunc ipsa eum ita alloquitur. O dulcissime ait. q. amantissime iuuenis. est mysterium quod tibi confiteor si modo tu iuratus asseraste il ludio tota obseruatio custodire. **J**urat Valerianus se illud nulla necessitate detegere. nullam ratione prodere. **L**ucilla autem Angelus dei babeo amatorum qui nimio zelo custodit corpus meum. hic si leviter senserit q. tu me polluto amore contingas statim feriet te et amantes florae tue gratissime iuuentutis. Si autem cognoverit q. me sincero amore diligas. diligeret sicut et me. et ostendet tibi gloriam suam. **L**uc Valerianus nutu dei conceputus autem. Si vis ut credam tibi ipsum angelum mibi ostende. et si vere probaueris q. angelus surfacta quod portans. Si autem vir alium diligis te et illum glorioso feriam. Cu cecilia dixit. Si in deum verum credideris et baptizari te permiseras ipsum videre poteris. **V**ade igitur i via que apia non cupatur. et dices pauperibus quos illic iuuenies. Cecilia me misit ad vos ut ostendatis mihi sanctum senatum urbanum episcopum. quoniam ad ipsum babeo secreta mandata que perseraz. bunc tu dum videris indica ei omnia propria mea. Est postquam ab eo purificatus fueris et redieris ipsum angelum videbis. **B**unc Valerianus perrexit et cum signa que accepit sanctum urbanum episcopum intra sepulchrum martyrum latitatem iuuenit. Cuq; ei oia verba cecilius dirisset. ille manus ad celum expadens. cu laetitia misquit. Domine Ihsu christe seminator casti confilii suscipe seminum fructum quos in Cecilia semialiasti. Cecilia famula tua quasi apis argumentosa. id est fructuosa tibi deseruit. Nam sponsum quem quasi leonem ferox accepit. ad te quasi agnum mansuetissimum destinauit. Et ecce subito apparuit quidam tenerus iuvenis vestibus induitus. tenet librum aureis litteris scriptum. Quem videns Valerianus per nimio timore quasi mortuus cecidit et a senecte levatus sic legit. Unus deus. una fides. unus baptisma. Unus deus et pater omnium. qui est super

Sermo. LXV.

omnes et per omnia et in omnibus nobis. Cum quod hoc legisset dixit ei senior. Credis ita esse an adhuc dubitas. Tunc ille exclamauit dices. Non est aliud quod verius credi posse sub celo. Statimque illo dispidente Valerianus a sancto Urbano baptismum suscepit in fide instructus. Et rediens ceciliam cuius angelus loquenter inuenit in cubiculo. Angelus autem duas coronas ex rosis et liliis in manu habebat. et una cecilie et aliam valerianam tradidit dices. Isteas coronas immaculato corde et mundo corpore custodite. quod de paradiso dei ad nos eas attuli. nec unquam marcescent. nec odorem emittebant. nec ab aliis quibus castitas placuerit videri poterunt. Tu autem valeriane quia vili consilio credidisti pete quecumque volueris et sequeris. Cui Valerianus. Nullus mibi in hac vita exstitit dulcius quam unicus fratriss mei affectus. Ideo igitur ut et ipse meum veritatem agnoscat. Cui angelus. Placet domino peritio tua. et ambo cum palma martyrii ad dominum venient. Post hec ingressus Liburcius frater valeriani cum numeru rosarum sensisset odorem dixit. Miror hoc tpe rose bicolor et lilio unde respiret. Nam si ipsas rosas vel lilia in manibus meis tenerez nec sic poterant odoramenta tate suavitatis mibi infundere. Confiteor vobis ita sum refectus ut putem te totum subito immutari. Cui Valerianus. Coronas habemus quas oculi tui non proualent videre. floreo colore. et numio candore vernatas. Et sicut me interpellante odore sensisti. sic et si credideris videre valebis. Cui Liburcius. In somnis huiusmodi in veritate ista tu loqueris valeriane. Cui Valerianus. In somnis usque modo suum sed iam nunc in veritate manem. Ad quem Liburcius. Unde huiusmodi. Et Valerianus. Angelus de me docuit quod tu videre poteris si purificatus fueris et omnibus ydolis abrenunciaueris. Et sic bene patiente quomodo sancta Cecilia habuit cadorum albedinis propter nitorem castitatis et puritatis. Quare merito comparat lilio. Unde de cecilia quasi celi lilia. Unde sua puritate et ammiratur sapientia cum dicit in spiritu sancto Sapientie. uero. O quam pulchra est casta generatio. Unde propter eius pulchritudinem figurat nobis

in hester Requie in sermone margarethe Secundo principaliter dico quod secunda conditione illius est quod habet suavitatem boni odoris. Ita suavitatem boni odoris in se habuit sancta Cecilia per exemplum virtutis et per informationem veritatis. Ipsa enim veritatem dei cecis et ignorantibus ostendit. Unde potest dicere cuius apostolo. Cor. iiij. Odor noticie Christi manifestatur per nos in omni loco. quia Christi bonus odor et suauissimus sumus. scilicet alius predicando et manifestando. quod perfecte fecit Cecilia. Unde legitur consequenter quod post predicta sancta cecilia euidenter ostendit Liburcius omnia ydola esse insensibilia et muta. ita ut Liburcius respondit dices. Qui ista non credit pecus est. Tunc Cecilia osculans preciosum eys dirit. Hodie te fateor esse cognatum meum. Sicut enim amor dei fratrem tuum michi coniugem fecit. ita contemptus idolorum te mihi faciet esse cognatum. Glade igitur cum fratre tuo ut purificationem recipias et angelicos vultus videre valeas. Dixitque Liburcius fratri suo. Obsecro te frater ut mibi dicas ad quae me ducturus es. Cui Valerianus. Ego urbanus episcopus. Cui Liburcius. Dicis de illo Urbanus qui totiens damnatus est et adhuc in latribus comoratur. Hic si inuentus fuerit tremabitur. et nos in illius flammis pariter involueremus. Cui cecilia. Si bec vita esset sola iustitiae banc perdere timeremus. sed quia est alia vita et melior que nunquam amittitur. quas nobilis filius dei enarravit. Omnia enim que facta sunt filius a patre genitus condidit. Et vivis que condita sunt spiritus procedens a patre et filio animauit. Hic igitur filius deum mundum veniens verbis et miraculis alias vitas esse monstrauit. Cui Liburcius. Certe unus deum esse assertis. et quomodo nunc tres esse testaris. Respondit Cecilia. Sicut in una hominis sapientia sunt tria. scilicet ingenium. memoria et intellectus. sic et in vita divinitatis essentia tres personae esse possunt. Tunc incepit eius de aduentu et passionem filii dei predicare et mentes congruitates. id est. conuenientias ipsius passionis ostendere. Nam ideo inquit filius dei est tentus ut genus humanum peccato detentum dimittat. Benedic maledicetur ut

De sancta Cecilia

homo maledictus benedictionē cōsequatur
Illiū se patitur ut homo ab illis idē demō-
num liberet. Spineam coronā accepit in ea
pate ut a nobis capitalez sūnam auferat. Fel-
amarū suscepit ut sanaret dulcem gustū bo-
minis. Expoliatur ut nuditatē parentuz no-
strorum operiat. In ligno suspendit ut pua-
rizationē ligni tollat. Quibus auditis Lib-
curcius dixit fratri suo. Absiderere mei et per-
duc me ad hominē dei ut purificationem ac-
cipiam. Ducus igit̄ et purificatus angelos
dei sepe videbat. et omnia que postulabat p-
tinus obtinebat. **L**ibcurcius ige-
tur et Libcurcius elemosynis insistebat. et
corpora sanctorū quos Almachī prefectus
occidebat sepulture iradebant. Quos alma-
ebius ad se vocans. cur damnatos pro suis
sceleribus sepeliant quesivit. Cui Libcurcius
auit. Utinam serui illorum essemus quos tu
damnatos appellas. qui cōtempserūt quod
videtur esse et non est. et inuenierūt illud quod
non videt esse et est. Cui prefectus. Quidnā
est illud. Et Libcurcius respondit. Qd̄ videt
esse et non est. est omne qd̄ in hoc mundo est
qd̄ hominem ad non esse perducit. Qd̄ vero
videt non esse et est. est vita iustorum et pena
malorum. Cui prefectus. Non puto q̄ mente tua
loquaris. Et iubet astare valerianū dicēs ei.
Quoniam frater tu non est sani capitis tu
saltē poteris dare sapienter responsū. Eō
stat vos plurimū errare qui gaudia respusi-
tis et omnia inimica gaudiorum affectatis.
Tunc Valerianus ait se vidisse glaciali siue bi-
emali tempore oculos iocantes. et operarios
agricolas veridentes. Sed estiuo tempe dū
advenissent glorioli fructū laborū. tūc gaudē-
tib⁹ illis q̄ putabantur. certe flere ceperūt.
qui videbant urbani. id ē. hōflich. Sic et nos
qd̄m nūc sustinem⁹ ignominia et laborem
in futuro aut recipiem⁹ gloriam et eternam
mercedem. Elos aut nūc transitorū habentis
gaudū. in futuro aut inuenientis eternū lu-
cū. Cui prefectus. Ergo nos inuicissimi p̄n-
cipes habebim⁹ eternū luctū. et vos vilissime
personē possidebitis perpetuū gaudū. Cui
Valerianus. Elos estis interfectores boium
non principes. et deo rationē pl⁹ omnib⁹ red-

dituri. dicit aut̄ prefectus. Quid verbōū cir-
cuitū immoramus. Offerite dijs libamina,
et illesi abscedite. Sancti responderūt. Nos
deo vero quotidie sacrificiū exhibem⁹. Qui
bus prefect⁹. Qd̄ est nomen eī⁹. Cui valerius
auit. Nomen eī⁹ inuenire non poteris etaz
si pennis volaueris. Prefect⁹ dixit. Ergo in-
piter nomen de non est. Cui Valerianus.
Nomen est homicide et stupratoris. Eld quē
Almachī⁹. Ergo tot⁹ mūdus errat et tu cuz
fratre tuo verū nosti deū. Valerian⁹ respon-
dit. Nos soli non sum⁹. sed innumerabilis
multitudo banc sanctitatē recepit. Tūc tra-
ditū sit in custodia maximi. Quibus ille ait.
O purpure⁹ flos iuueniūt. O german⁹ af-
fec⁹ fraternitatis. quomodo ad mortē quaſ
si ad epulas festinans. Cui Valerian⁹ ait.
q̄ si se crediturū promitteret gloriam aīmaz
eoꝝ post mortem videret. Et Almachī⁹. Ful-
minib⁹ igneis consumari si non illū solū de-
um confitear quez adoratis si conungat qd̄
diceatis. Ipse iugū maxim⁹ et omnis eī⁹ fami-
lia ac vniuersi carnifex crediderūt. Era san-
cto Urbano q̄ illic occulce penit baptismū
suscepérūt. **V**iginti dū aurora noctū finem-
daret Cecilia exclamauit dicens. Eya milis-
tes christi abiuite opera tenebrarū et induaq̄
mini arma lucis. Sancti igit̄ ducunt ad sta-
tuam iouis. et dū sacrificare nollent parit de-
collant. Lunc maximus cū iuramento asse-
runt se in hora passionis eoū angelos vidis-
se fulgentes. et animas eoꝝ quasi virgines de-
ibalamo exēentes. quas in gremio suo in ce-
lum detulerūt. Almachī⁹ vero audiens ma-
ximū christianū effectū. euplumbatis tā dū
cedi fecit quousqz spūm excussit. Cui⁹ corp⁹
sancta Cecilia iuxta Valerianū et Libcurci-
um sepeluit. Et sic patz quomodo sancta ce-
cilia habuit suauitatem boni odoris p̄ infor-
mationem veritatis cū sic cecos et ignorates
veritatem informauit ac illuminauit. Qua-
rebene dicitur Cecilia. quod dicitur quasi ce-
cis via. cum sic fuit via cecis per veritatis in-
formationem. Unde dicit Gregorius. Flos
lili. id est. virginis redolet. candida famam
spirans. Unde ipsa potest dicere illud Eccī.
xxiiij. Ego quasi pīns fructificauit suauitatem

Sermo. EXV.

odoris. Sequitur. Transite ad me omnes qui concupiscitis me. et a generationib⁹ meis adimplemini. quasi diceret ic⁹. Unde Valerianus et ceteri possunt dicere illud Cant. i. In odore vnguentorum tuorum currimus ic⁹. Extratio ostenditur Canticoz. viii. Nam odor vnguentorum tuorum super omnia aromata ic⁹.

Et Tertio principaliter dico quod tertia conditio lili⁹ est quod superius est aperta et lata versus celum. quā aperitionem et latitudinem superius habuit sancta Cecilia Nam cor suum fuit superius latum et apertum ad soluz diligendū deum Nam ut dicit Isidorus. et complexio cordis est quod inferius est acutum et superius latum. et significat quod homo qui deus profecte vult diligere debet habere cor inferius acutum. id est. parvam dilectionem ad ista inferiora et superius habere cor latum et apertum ut deum multum diligat. Certe banc dilectionem habuit sancta Cecilia. Nam deū super omnia dixerū. ideo propter christū mortem sustinuit. Nam teste christo Jobis. xv. Nō daturē bac dilectionem nemo habet ic⁹. Qualis autem propter christū passa sit ostenditur in legenda. Legit enim consequenter quod postquam sancta Cecilia sancrum Maximini iurta Liбурциum et Valerianū sepelivit. tunc Almachius amboz facultates sc̄z cecilie et valeriani cepit inquirere. et ceciliam tanqz coniugē valeriani coram se fecit astante. et iussit eā idolis immolare aut sententiam mortis accipere. Tunc plures fleuerunt eo quod puella taz decora et nobilis deberet mori. Quibus dixit Cecilia. Oboni iuuenes non est iuuentū perdere mori propter christū sed mutare. dare lutum et accipere aurū. dare vīle habitaculaz et accipere preciosum. dare brevē angulū et accipere forū perlucidū Deus autē quod accipere simplū redder cētuplū. Credimus bis quod dico. Et illi. Credimus christum vīz deum esse qui talē famulam possidet. Uocato igit̄ urbano episcopo plus qz. cccc. baptizati sunt.

Tunc Almachius iterū sanctā Ceciliā ad se vocans ait. Cuius conditionis es. Et illa. Ingenua sum et nobilis. Qui ait. Immola dij⁹ aut morte morieris. Cecilia respōdit. Nō datus est feliciter mori qz infeliciter vi-

uere. Nos enī scimus sanctū dei nomen. et omnino negare non possumus. Cui Almachius. Ut quid cū tanta superbia loqueris. Et illa de conscientia bona et fide non facta. ideo non est superbia sed constantia. Alma chius dixit. Infelix ignoras quia potestas viuificandi et mortificandi mibi tradita est illa. Contra veritatē publicam probo te nūc esse mentitum. Utiam enī viuentibus tolles re potes. mortuis autē dare non potes. Es igitur minister mortis non vite. Cui Almachius. Nam depone amentiā et sacrificia dij⁹. Cui cecilia. Nescio ubi oculos amiseris. nā quos tu deos dicas omnes nos laxa esse vivemus. At ergo manū et tangendo disce quod oculis non vales videre. Tunc iratus Almachius iussit eam ad domū suam reducibiqz tora nocte et die iussit eam in builente aqua concremari. Que quasi in loco frigido mansit. Quod cum audisset Almachius. iussit eam in ipso balneo decollari. Quā spiculator tribus icribus in collo percussit. Et tam caput eius amputare non potuit. Et quod decretum erat ne quartā percussionē decollandus acciperet. ideo eam carnifer seminecem dereliquit. Per tridū autem superius uens omnia que habebat pauperibus tradidit. et omnes quos ad fidem conuerit episcopo urbano commendauit dicens. Triduanas inducas mibi a domino postulaui ut bostre beatitudini commendarem. et hanc domū meam in ecclesia consecrare. Sanctus autē urbano corpus eius inter episcopos sepelivit et domū suam in ecclesiam ut rogauerat consecravit. Nō dassa est autē circa annos dominī cc. xxij. tempore aleandri imperatoris. Et sic patet quomodo sancta Cecilia cor superius apertum et latum versus celum habuit deū diligendo ac propter eū mortem sustinēdo. Quare benedicit Cecilia quasi celum a celo et lilio. Nam ut dicit Isidorus. Nō bilis sophi dixerunt celū esseretur undū et ardens. Sic et sancta cecilia fuit rotunda per pseuerantiam. et ardens per charitatem. Unde bene potest dicere illud Cantū. viii. Fortis est ut mors dilectio ic⁹. Quare bene dicit Christus de ea verbū thematis. Sicut liliū in spinas

De sancta katherina

que pungunt. Sic sancta Cecilia inter chā;
sti dilectas est i aqua calida balneata et a spū
culatore percussa tribus vīcibus ē.

De sancta katherina Sermo. LXVI.

Hamauit eā rex
plus q; omnes mulieres. Hester
stotelles. ix. ethicoz. q; quāo quis plus obse;
quitur. tanto maiore grāna obtinebit. Hunc
est enim q; sancta Katherina que deo mul;
tum seruiuit. merito magnā grāna et amoē
obtinuit. quare benedicit. Admāuit eā rex
plus ē. In qbus quidem verbis tria nota;
tur. Namq; est dilectio viscerosa. qd notaē
cum dicit. Admāuit eam. Secundū est di;
gnitas generosa. cū addit. rex. Tertiū est nu;
meratio copiosa. cū concludit. plus q; omēs
mulieres. **X** Dicopino q; notaē dī;
lectio viscerosa. cū dicitur. admāuit eam.
Circa quod notandū q; bñ Isidorū sex sūt
propter que quis debet diligi que sancta Ka;
therina spiritualiter et perfecte in se habuit
Namq; est formositas qua; deus spūaliter
multū diligit Nam vt dicit Sapientie. In
animas sanctas. id est. puras se trāfseri. Un
in signā huius vocat animā purā amicam
dicens Cañ. j. Ecce tu pulcra es amica mea.
Tete hanc formositatē habuit sancta katherina
spiritualiter postq; fuit baptizata et ad
christū conuersa Nam tūc non fuit solū pul
cra facie corporaliter sed pulcra fide spiritua
liter Qualiter aut̄ fuit baptizata et ad christū
conuersa ac fide pulcra ostendit. Legit enīz
q; in cypro est quedā insula in qua sita est q;
vazciuitas vbi erat sedes regalis. In qua ci
uitate erat quidā rex costus nomine habens
de uxore sua vnicā formosam filiā nomine
Katherina Hunc qdem regē impator max
encius qui tūc temperexit in grecia. et tenuit
principatū tōn grecie. vocavit ad se et omēs
dominos sub imperio suo p vnitatereipu;
blice. et ne tardarent venire seriose precepit.
Cost⁹ igit̄ rex acceptis litteris et lectis turba;
tus est eo q; nobilē reginā et vnicā ei⁹ filiā

posttergū relinquere debebat. Ideo cū suis
deliberabat secū ducere uxorem et filiam Un
bene dispositis negotijs regni sui cū comita
tu decenti et uxore et filia assumptis iter arri;
puit et alexandriā peruenit vbi Abarenziū
imperatore inuenit Qui gauisus grato ter
eos recepit. Costus autē rex morā in alexan
dria apud maxenū trahebat et sepe alternis
colloquijs et solacijs fruunt et causa maturis
consilijs disponit. Rabente autē patre mo
ram tradidit filiā suam ad imbūendā disci
plinis omnū artiū liberalium in qbus per
fecissime profecit Landē costus rex ibidem
morit. processu vero tempis Katherina cu;
eset q̄tuordecim annoz et excelleret vniuer;
sas virgines in pulcritudine sapientia et scienc
ia a plurib⁹ regum et nobiliū filiis in coniu
gium petebat. Et beatū se quisq; reputabat
qui Katherinā posset babere in coniugem.
Abarenzi⁹ vero impator reginā viduam p
cibus pulsat ut filiā luā katherinā vnicō fi
lio suo in uxore tradat. Abater vero gratula
tur filiā suā tannū impatoris filiū recipe. Su
lia respondit matri dices. Cum me asseleratis
omēs virgines pulcritudine excellere. ac cu;
ctis sapientia p pollere ac genere nobile et diui
tij locuplete. pposui mibi amore scientie vir
ginalez castitatem obseruare. Si tamē me nū
bere necesse est alicui viro. nunq; cōsensū me
um adhibebo nisi hec eundenter in eo inueni
antur. s. vt sit nobilis. prudens. formosus. ac
diues vt ego Hec autē in filio impatoris nō
inuenio. Hā et si nobilitate generis et diuitijs
precellit. tamen in scienzia et pulcritudine lō
gedeficit. **Y** De hac response mater
vehementer turbatur timēs indignationem
impatoris incurrire ppter petitionem repul
sam. Vir autē quidā venerabilis iuxta do
mū suam habitans agnoscens merorez ma
tris latenter causam tristicie ab ea secreti⁹ in
quirit. Hec honestatē illi⁹ p̄ siderans rez ge
stam p ordinē sibi narravit. Et ille viginī cō
paniens dedit ei bonū consilium. Vade iquit
cū filia tua katherina ad locū non longe ab
hinc distante. in quo morāt quidā heremita
vir sancte vice et pfectiōis xpiane. cōsiliū sup
pmissis instanter et deuote inqre. Spero firmic

Sermo. LXVI

q ab eo bonū cōsiliū debeat reportare. Ad
ter morā non fecit sed assumpta filia beremī
tam quesivit et inuenit. Quo inuenio causaz
sui aduenit exposuit et eius consiliū salubre
poposcit. At ille p spūm diuinū pscius futu
rorū katherinā dulciter alloquit. voluntatis
sue secretū subtiliter sup pmissis scrutat. ka
therina vero sicut ppne matri prius respons
dit. sic iterato respondit viro dei. Ad quā be
remita. O puerla formosa si in xp̄m credide
ris babebis spōsum q nobilitate sciēta pul
critudine et diuinis incōparabiliter te pcellit
Mobilitate quidē. Hā eternū regis filius est.
Sapiēta. quia celū et terrā sua sapiēta edifi
cauit et fundauit. Dulcritudine qz speciosus
forma p filijs hominū. et de eius pulcritudie
sol et luna mirant. Diuinis qz que in celo et
celi ambitu continent sunt ei possētions.
Que cū audissz hec verba mirari cepit ultra
modū et statim cognovit q bic non poterat
esse purus homo qui has cōditiones i se ba
buit. et dixit ad beremitā Obscurō te dic mibi
si possem videre hūc iuuenē de quo mibi rā
ta dicas. Qui respondit. Nosse si meis cōsi
lijs acquiescere velis. katherina rñdit. Ma
rata sum quidqđ puleris adimplere ut būc
iuuenē tam magnificū dñm videre possum.
Lunc vir sanct⁹ repletus gaudio dedit ei ta
bulam in qua Depicta erat imago beate vir
ginis Marie. filiū suū tenēs in brachīs. et aut
Ecce filia hec est imago regine marris et filij
de quo tot et tāta diri. Hoc sero ipsaz deuote
supplica quaten⁹ tibi dilectissimu filiū suum
ostendere dignet. Ego me inter ipsam et te
diatorem constitua. ac loquar ei p te et spero
q ipsa te exaudiat. Z Facto igitur vale
katherina cū matre domū reuertit secū claz
dictā deferens imaginē. Et facto noctis silen
tio cū iam omnes de familia et de domo sua
sopori se dedissent. katherina in cubiclo suo
sola accēsis luminarib⁹ corā imagine virgi
nis quā reuereretur ī loco honorifico colloca
uerat humiliter se p sternēs cū lacrimis ipaz
virginē deprecabat quaten⁹ ex sua benigni
tate suū filiū ei ostendere dignaret. Multis iaz
geminibus et p̄cibus fusis an imaginē virgi
nis dormitare cepit. Ecce regina celi appas

ruit sibi sedēs ī throno speciosissimo habens
filium suū in brachiis suis. Cūqz ex pictura
antedicta bancesse virginē cū filio cognouis
set de quo a viro dei plura audiuerat. et i eis
tanā pulcritudinē miraret. cepit diligēt⁹ in
tueri. Et cum katherina velle puerū aspices
re ipse faciē auertit. et dū katherina ad aliam
partē p̄geret. itez se auertit. Lūc audituit ma
trem loquentē ad filiū. Fili nō vides katheri
nā qz pulcra sit et deliderans te aspicere.
Bespōdit puer. Mater carissima. katheri
na turpis et sordida est intantū ut in eaz aspi
cere nequeo. quia abhuc nō est lota. Et mac
ait. Ecce qz sapiens qz nobilis qz dues est.
Bespōdit fili⁹. Carissima mater. ipsa est fa
tua. agnobilis. paup. ac nuda. Unde qz dū
fuerit in tali statu. faciez mēā viderenō pore
rit. Et mater. O dilecte fili possit ne ipsa ali
qd facere vñ tibi placeret et efficere digna vi
dere faciē tuaz et tibi copulari. Hā ipsa ut vi
deo seruēt desiderio estuat effici sponsa tua.
Dēpcor ergo te dilecte fili ut instruas eā qd
facere possit ut digna efficiat visione tua pre
clara et siūmū insponsam. Qui fili⁹. Gladat
inquit ad illum seruū meū et tuū q besterno
die deme et te locutus est cū ea. et imaginē tui
et mei ostendit. et fm̄ consiliū suū faciat. et sic
veniens videre me poterit. His dictis vi
sio disparuit. et katherina in se reuersa mira
batur de his que viderat et audierat mete tra
ctans. Et cū summō desiderio expectabat di
cem ut p̄ficeret ea que audierat in visione illa.
M̄dane autē factio assumptis secū aliquibus
de familia ad beremitorū viri dei festinancē
prerit. Et prostrata ad pedes ei⁹ cū lacrimis
humiliter ei seriē visionis ostense sibi celitus
enarravit. Et petens ab eo p̄siliuz ut efficere
digna videre faciē illi⁹ pueri et ei in sponsam
copulari. Ille vir sanct⁹ solatione repletus
incepit ei p̄dicare in ysteria xpiane fidet. ipaz
qz bene instructā ac in noīe sancte trinitatis
baptizatā ad p̄ppa remisit. exhortās eā ut in
oratōnib⁹ vigilanter p̄seueraret. qz absqz du
bi mereret optatū p̄missum videre et digna
effici spōsa filij virginis. katherina igit̄ veste
idolatrie et erroris deposita. et pallio inocēne
et puritatis amicta. gaudēs reuersa ē domuz

De sancta katherina

Et nocte sequenti cū se dedisset in cubiculo. oratione facta in ertasi vidit virginem Mariam ad se venire cū filio suo pulcherrimo q̄ faciem suā gloriosam ad eā amicabiliter cōuerit. ad cui⁹ intuitū h̄quefacta est aīa eius. Et audiuit matrē alloquente filiū ⁊ dicētem. Ecce charissime fili famula tua Katherina non distulit adimplere iussionē tuam. antue re ergo eam ⁊ vide nunc eius pulcritudinez. Et filius. Charissima mater. Katherina est virgo decora ⁊ sapiens. pulcra facie. sed pulcrior fide mibi modo mul̄tu placet. Nam Katherina facta est candida. ⁊ ex cornice facta ē velut columba alba. ex fauia facia est sapiens. ex ignobili facta est generosa. ex paupere facia est locuples. Tunc regina celi in hec v̄ba Katherina alloquit. Virgo prudenterissima. ac filia mea dilecta audi ⁊ vide ⁊ inclina aurem tuā. Et ad filiū ait. Fili dilectissime ero iam Katherina pulcra facia est ac granosa i oculis tuis p̄cor te quaten⁹ emore dei ipsa z assumas in sp̄osam. Tunc filius ad matrem. O mater scis q̄ sup omnia diligo puritatez. Unde postq; vidi eā locā gratia baptismatis amavi eā ⁊ quesivi eaz mibi assumere in sponsam. ⁊ amator fac̄ suz forme illi⁹. Hec cū Katherina audisset cecidit in faciē suā. Et ait. Quia m̄erear ego ancilla tua fieri dñe lauare pedes servoz tuoz ⁊ ancillaz tuaruz. Tunc virgo Maria extendit manū suaz et apprebendit destrā manuz Katherine ⁊ filio suo porzerū dicens. Charissime filiā annulō fidei tue subarra. i. besterycheam ⁊ in perpetuam sp̄osam tibi eam assume. Quod dicit filius subarrauit eam annulō aureo dicens. Ecce ego accipiam te in perpetuā spon sam. His peracutis visio statim disparuit. et Katherina ad se est reuersa ⁊ annuluz digito quo christus eam desponsauit reperit. Nam nulus iste in monasterio montis synai custoditur cum alijs sacris reliquijs. Sic Katherina ad fidem conuersa baptizato ac annulō Christi subarrata ipsi sponso fideliter adherens. idola respuens. regnū mūdi ⁊ omnem ornatū seculi gloriā ⁊ diuitias obamorem sponsi sui contemptis ⁊ soli sibi in puretate deseruivit. Unde bene dicit christus de

ea illud Canticoz. iii. Tota pulcra es amica mea z̄. ¶ **A** Unde propter ei⁹ pulcritudinem bene figuratur nobis in Judith que fuit ita pulcra q̄ omnes serui principis Holofernis mirabantur de eius pulcritudine. Unde dixerunt alter ad alterum vt habeatur Judith. r. Non est talis mulier superaram in aspectu ⁊ pulcritudine ⁊ in sensu verborum. ¶ **D** horaliter Judith interpretatur p̄ficiens. ⁊ bñ significat sanctā Katherinā. que confessa est in perfecta fide christum. Ista v̄go est ita pulcra q̄ serui eterni regis mirantur de eius pulcritudine. Quare bene dicit illud Can. vi. Quae est ista que ascendit z̄. v̄ illud Can. vii. Quā pulcra es ⁊ decora charissima in delicijs. Uel sic si placet. Certe hac pulcritudinē habent sancta Katherina. Unde legit de sua pulcritudine infra. Bequire. Itē ibi Bequire. Et sic bene dicit de ea i psalmo. Speciosus forma p̄ filiis hominū. Unde de eius pulcritudine habet exempluz. Legit enim q̄ quidā sancte Katherine valde deuotus fuit ⁊ eam crebro. id est. sepe in suū adiutorium inuocauit. p̄ pcessum vero ip̄is ipse deuotionē mentis p̄didit. ⁊ in ipsius deuotione cessauit. Qui in oratione poli⁹ v̄ginuz multitudinē vidit ante se venientū inter q̄s erat vna que ceteris splendidior videbatur. Que cū sibi appropinquasset facie suaz operuit. ⁊ sic ante ipsū velata facie transiuit. Eius splendorē cū ille numis miraret. ⁊ que es set interrogaret. Una ex eis sibi r̄ndit. Hec ē Katherina quam olim cognoscere solebas. nunc autē quia deuotionez circa eam perdisti iam coram te sic velata faciet quā in cognita a te pertransiuit. Et sic patet ei⁹ speciositas. quare merito diligetur. Unde Sa plenie. viii. Amator factus sum forme illi⁹.

B Secundum est nobilitas. Sed est notandum q̄ triplex est nobilitas. scz generis. moris ⁊ gratie. Quam triplicē nobilitatem habuit in se Katherina. quare merito diligetur. Primo habuit nobilitatem generis. quia fuit filia vnius regis. Secundo habuit nobilitatem moris. Nam virtutes nobilitauerunt eaz in q̄bus se exercuit. Tū dīc plato. Mobilis est ille quem nobilitas sua virtus.

Sermo. LXVI.

Tertio habuit nobilitatem diuine gratie scilicet fidem quae tantum nobilitat hominem quod facit eum summi regis filium. Unde Job. i. Debet eis potestatem filios dei fieri his qui credunt in nomine eius. Unde dicit apostolus ad Gal. vii. Omnes vos filii dei per fidem. Et ideo dicit Chrysostomus. Fides est fundamentum sanctissime religionis sive christianitatis que multos filios concipit et parit deo. Quia autem istam triplicem nobilitatem sancta katherina habuit ostenditur in legenda. Legitur enim quod sancta katherina fuit filia costi regis ac omnibus studijs liberalium artium erudita. Cum autem Charlemagnus imperator omnes tamen diuitesque pauperes ad alexandriam provocasset per omnes prouintias suas, et omnes cum animalibus venire iussit ut deus immolarentur et christianos similes coegerit deus sacrificare sub pena mortis. In hac ergo ciuitate erat sancta katherina, et erat decem et octo annorum. Que cum in palatio suo existens audiens musicus diversorum animalium et populorum cantantium tumultum, et diversa instrumenta organorum, ipsa cum familiaribus suis iuncta ad templum et signo crucis se munies illuc accessit. Ibique multos christianos vidit metu moris sacrificantes. Tunc vero deo dilecta de hoc multorum dolebat, et deposito timore ad imperatore audacter accessit, et ait. Salutacionem o rex tibi proferrem si hec que demonibus offertis deo offerres et a deo animum reuocares. Nam de eis dicit propheta Os habent et non loquuntur, oculos habent et non videbunt te. Et in nullo cultores suos iuuare possunt. dominus autem meus Jesus christus potest iuuare suos cultores. Miraris enim hoc templum manu artificum operatum. Miraris ornamenti preciosa quod velut puluis ante faciem venti erit. Mirare potius ornamenta celorum, scilicet solem lunam et stellas. Mirare etiam famulatus eorum qualiter a mundi initio usque ad finem nocte ac die currunt ad occidentem et redeunt ad orientem nec unquam fatigantur. Et cum bec animaduerteris interrogas et disce quis eorum sit potenter. Cum autem ipsum eo donante intellexeris nec similem illi inuenire valueris, ipsum

adora, ipsum glorifica. Ipse enim est deus orum et dominus dominum. Tunc de incarnatione filii dei plurima disputatione fuerit. prefatus cesar non valuit ad bec respondere. Tadem ad se reverus dirxit ad eam. Domina sine nos finire sacrificium, et post boctib[us] responsum rediems. Sedcepit ergo eam ad palatium duci, et cum omni diligentia custodiri, admirans nimium eius prudenter et corporis pulcritudinem. Erat enim speciosa valde et incredibili pulcritudine omnis oculis admirabilis videbatur. Finito vero sacrificio veniens cesar ad palatum dixit katherine. Audiuimus tuam eloquentiam et mirari sumus tua prudenter. sed indeo sacrificia occupari omnia plene intelligere equivimus. Hunc autem ab initio progeniem tuam requirimus. Tunc katherina respoudit. Scriptum est. Non te collaudes nec te culpaveris ipse. Hoc faciunt stulti quos gloria verat inanis. Quare orationem meam progeniem non timore lactantie sed humilitatis amore. Ego enim sum katherina costi regis filia, que quaevis in purpura nata, et liberalibus disciplinis et scientiis instructa, tam bec omnia contempsi, et ad dominum Iesum christum confugi. His autem quae colis nec te ne calios iuuare possunt. Nam in necessitate non assunt, in tribulacione non succurrunt, et in piculis non defenduntur. Et sic patet quod modo sancta katherina fuit nobilis cum hac triplicem nobilitatem perfecte in se habuit. Quare benedic dea illud. Job. v. Ex magno generes tu tecum. Pro dicta est katherina quae katherina nulla. Ipsa enim sibi per illam triplicem ac virtuosam nobilitatem carbenata fecit per quam usque ad celum ascedit. Nam de nobilitate generis ad nobilitatem fidei ascedit usque ad celum. Iuxta illud prophetam. Ibuit de virtute in virtutem. Unde bec virtuosa nobilitas figurata nobis Job. v. In genealogia ipsius angelique durit et reduxit ibo biam iuniorum in ciuitatem rages ad cognatum suum gabrielum. Cui dirxit Job. Elias. Rogate induca mihi quae tribu es tu. Cui raphael angelus dirxit. Ego sum Elzarias arania magni filius, id est dei tecum. Unde dicitur Elzarius. xvii. In ipso enim vivimus, salicet deo. Sequitur. Nam ipsius genus sumus tecum.

De sancta katherina

Et tertium est sapientia. Unde Iohannes verbis xiiij. Acceptus est regi minister intelligentis. Certe hanc sapientiam habuit sancta Katherina. quare bene fuit eterni regi accepta et dilecta ut ipsa sapientiores mundi excellebat in omnissapientia. Unde legitur consequenter quod imperator videns quod ita prudenter loquebatur. et quod Christus verum de filium dixit. et idola demonia asseruit. et eius sapiente obviare non potuit. nam duxit occulte per litteras ut omnes grammatici et rethores ad pretorium alexandrie festinarent immensa munera recessi prius si concionatrix virginis suis assertibus superarent. Adduci sunt igit de diversis prouinciis quinquaginta oratores. qui omnes homines in mundo in omnissapientia et scientia excellebant. Quibus interrogantibus cur tam a remotis partibus vocari essent. Cesar respondit. Est apud nos puella senilis et prudens incompabilis. que omnes sapientes confutat. et deos nostros demones affirmit. quam si superaueritis cum magno honore ad propria redibitis. Tunc unus in dignatus respoudit. O magnus imperatoris consilium qui ad unius puelle conflictus tot sapientes mundi et remotis partibus aduocauit. cum unus ex nostris clientulis eam posset levissime consultare. Et dixerunt. Adducatur coram nobis puella ut sua temeritate convicta nunquam se sapientes vidisse agnoscat. Sed cum virgo certamen quod sibi imminebat didicisset. tota se domino commendabat. Et ecce angelus domini astitit ei et ut permanenter staret animonuit. asserens quod non solu ab illis vinci non posset. sed insuper illos conuersos ad palmam martyris destinaret. Cum ergo coram oratoribus adducta fuisse dicit imperatori. Quali iudicio contra unam pueram quinqagenta oratores opponis. quos pro victoria remunerados promittis. et me sine spem eredis pugnare coepillis. Erit mibitamē dominus meus Jesus Christus adiutor et remunerator. qui est spes et corona pro se certantum. Cum ergo oratores deum fieri hominem aut pati impossibile dicherent. tunc virgo hoc etiam a gentilibus esse predictum ostendit. Nam Sibilla dixit. Felix ille deus ligno qui pendet ab alto. **P**etez

dixit Christum passum et resurrexisse a mortuis. Nam ex humilitate humane nature mori potuit et ex diuinitate resurgere. et sic fecit omnes obmutescere et muti penitus effecti sunt. Tunc imperator nuncio furor repletus. increpare eos cepit cur ab una puerla tam impudentem se vinci permetterent. Tunc unus magistrorum maior inter omnes sic ait. Noueritis imperator quod nullus unquam contra nos stare potuit quin continuo vinceret. Hec autem puerla in qua spiritus dei loquitur sic nos admirationem conuerit quod contra eam omnino nihil dicere possumus. Unde imperator constanter fatetur quod nisi probabiliter sentierat de diis tuis quos usque huc columbus protuleris. ecce omnes ad christum puerumur. Audiens hoc tyrannus nuncio furore succensus omnes in medio civitatis comburi iussit. quod virgo confortans in fidem diligenter instruit. Ecce cum doloreret quod sine baptismio discederent. virgo respoudit. Ille nimeatis quia effusio vestri sanguinis vobis baptismus reputabitur et corona. Igitur signo crucis muniri et flammis injecti ita animas deo reddiderunt ut nec capilli nec vestimenta ab igne in aliquo lederentur. Et sic fuerunt a christianis sepulti. Et sic patrem eius sapientia propter quam merito fuit deo dilecta. Unde benedicitur de ea quod canit ecclesia. In conspectu principis loquebatur sapientiam. et dominus omnium dilerit eam. Requie Lucie. **B** Quarum est fortitudo. Unde dicitur. **A** Machabeorum. **iij.** Confortamini filij et viriliter agite quia cum feceritis que precepit deus in ipso gloriosi eritis. Nam vero quod fortis resistit. patienter sustinet aduersa proprieatum. **io** merito diligit ab eo. Certe hec scita Katherina. Nam ipsa fuit fortis et fortis in omnibus penis illatis. **V**nus legitur sequentem postquam magistri essent cremati dicit imperator virginem. **O** virgo gliosa pluie iuvet tui et esto pleniens. et post reginam in palatio meo secunda vocaberis. Et imagine tua in medio civitatis fabricata a cunctis velut dea adoraberis. Cui virgo. Heline talia dicere que scelus est etiam cogitare. Ego me sposam Christum tradidi. Ille gloria mea. ille amor meus. ille dulcedo mea. ab eius amore nec

Sermo. LXVI.

blandimenta nec tormenta pñt mereuocare.
Tunc ille furore repletus iussit eam spolian
et scorpionibꝫ cedi, et celam in obscurum carce-
rem tradi. Ibiqꝫ duodecim diebꝫ fame et si-
ti cruciari. Imperator aut pro quibusdam cau-
sis instantibꝫ extra confinia regionis procel-
lit. Interea regina ei⁹ nimio amore succesa
cū principe militū nomine H̄orphirio me-
dia nocte ad carcere virginis pperauit. Quo
cum regina introrsus vidit carcere ineffabili
claritate fulgentem, et angelos plagas virginis
perungentes. Incipiensqꝫ katherina regine
eterna gaudia pdicauit, et eam ad fidē couer-
tit, ac martyrii coronā eidem pdixit, sicqꝫ ad
mediā nocte sermonē protraxerunt. Que cū
omnia H̄orphirius audisset ad pedes vir-
ginis procidit, et cū ducentis militibꝫ fidē ac-
cepit. Quia vero tyrann⁹ p duodecim dies
iussit eam esse sine cibo, christ⁹ per hos dies
missa de celo candida columba eam cibo re-
fouebat. Deinde domin⁹ cū multitudine an-
gelyz et virginū katherine apparuit dicens
Egnoce filia creatorē tuū pro quo ua pate-
ria constans esto q̄a ego tecū sum. Redies
autē imperator eā sibi p̄sentari iussit. Et vi-
dens eā splendoriō quā tanto ieiunio esti-
mabat afflictā, putauit q̄ aliquis eā in carce-
re sustentass, et furore repletus custodes tor-
queri precepit. Illa vero ait. Ego cibum ab
hominenō recepi, sed christus p̄ angelū suū
menutriuit. Cui imperator. Recōde oro qd
moneo i corde tuo, et noli dubijs sermonibꝫ
respondere. Non enim te quasi famulaz cui
pimus possidere, sed regina per omnia po-
tens et electa decore in regno meo triumpba-
bis. Cui virgo. Altēde et tu obsecro et discer-
ne quem magis debeo eligere, an potentem,
eternum, gloriosum, et decorū, vel infirmum
mortalem, ignobilē, et deformem. Tunc im-
perator indignatus ait. Eduobꝫ tibi vnum
elige, aut sacrificare vt viuas, aut erq̄ sita tor-
menta subire vt pereas. Et illa ait. Quecum
qz tormenta poteris excogitare ne differas,
quia carnem et sanguinem meū christo offer-
re delivero sicut ipse p̄ me seipsum obvulsi.
Ipse enim est deus meus, amor meus, et spō-
sus meus vnicus. Ecce qz fortis fuit. Ende

benedicitur de ea Romanorum, iij. Con-
fortatus es in fide scilicet quā fortiter se tenuit
Unde meruit benedictionem, id est, durum
amorem. Quapropter ipsa bene est illa for-
tis mulier quam Salomon in spiritu que-
suit dicens H̄droverbioꝫ ultimo. Nulli erē
fortem quis inueniet zc. Unde benefigurāt
per Judith, d̄qua Judith, xv, dicitur. Tu
gloria bierusalem, tu leticia israel, tu honoris
fidentia populi mei que fecisti viriliter, et con-
fortatum est cor tuū eo q̄ castitatem amauer-
is, eris benedicta in eternum zc. E
Quintū est perseverantia, que maxime
causat dilectionem. Unde Bernard⁹ dicit.
Nulla perseverantia est singularis filia summi re-
gis, que sola triumphantibꝫ imponit seruū
eterne retributōis. Certe hoc fecit sancta ka-
therina. Nam ipsa usqꝫ in finem perseverauit
Unde legitur consequenter, q̄ postqꝫ cesar
vidit q̄ eam a proposito amouere non posset
iussit infra triduum quattuor rotas serris fer-
reis, id est, sege, et clavis acutissimis circum-
septis parari, ut tam horibile tormentum vi-
ginem dissecaret, et ceteros christianos taꝫ di-
re mortis exemplū terroreret. Ordinatumqꝫ ē
sic ut due rote uno ordine voluerentur, due
autem contrario impetu agerentur, ut ille de-
orsum lacerando contraherent, ille repugna-
tes sursum deuorando impingerent. Tunc
virgo ad deum exorauit ut ad laudes sui no-
minis et conversionem populi circumstan-
tis ipsam machinā dissiparet, ut sic viderent
potentiam dei. Et ecce angelus dei de celo de-
scendens molam illam cū tanto impetu p-
cussit ut ruptis rotis partes auulse quattuor
milia hominum gentiliū interemit. Nulli
autem videntes mirabilia conuersi sunt:
Regina autem quebec videbat et usqꝫ tune
se celauerat, statim descendens imperatores
de tanta sauvicia increpauit. Rex autem ira-
tus percipiens q̄ regina christiana effecta ē,
iussit eam prius extractis mammillis decol-
lari. Que cum ad martyrium ducereurro-
gavit sanctam katherinam vix ea dñm de-
pcaret. Querndit. Ne tineas dilectioꝫ dō re-
gina q̄ ubi hodie p̄ trāitorio regno pmuta-
bit etnū, et p mortali spōlo immortale acq̄res.

De sancta Itherina

Luncilla constans effecta tortores portabat
turne quod ussi fuerant facere morarentur. Apud
nisi tri igit' eam extra civitatem ducentes ferreis
bastilibus mamilles eius repellunt. postmodum
caput eius precipit. Cuius corporis Idorphirius
sepeluit. Sequenti die cum d' corpore regi-
ne mentio fieret. et multos ex hoc ad supplicium
um pro trahit tyrannus uberet. Idorphirius
pro rupens in mediu[m] clamauit. Ego suz qui
famula Christi sepelium et fidei christi recepi.
Tunc Maxencius amens effectus clamauit la-
mentabiliter dicens. O ego miser. Ecce Idor-
phirius qui erat unicus anime mee custos et so-
latium deceptus est. Quod cum suis milibus refer-
ret. illi protinus responderunt. Et nos christiani
ni sumus et parvus sumus mori. Tunc Maxencius
us furore repletus omnes cum Idorphirio fecerunt
decollari et corpora eorum canibus tradi. Beatus
de Itherina aduocans ait. Quauis arte
magica reginam et porphirium aliquosq[ue] mibi mihi
nos abstuleris et mori feceris. si tamē adhuc
obedieris prima in palatio eris. Quod Itha-
therina omnino contempsit. Tunc Maxencius
iratus ait. Aut sacrificia diis aut caput amittes.
Cui illa dixit. Fac quecumque animo conceperisti
parata me videbis ad omnia sustinenda. Ba-
ta igit' super eam sententia decollari iubet. Que
cum ad locum martyrii adducta fuisset erectus in
celum oculis et manibus a percussione spacio
orandi petiit et oravit dicens. Domine Iesu Christe
spes et salus credentium. deus et gloria virginum
gratias tibi ago quod inter collegium ancillarum
tuarum me dignatus es numerare. Obscurum er-
go te ut quicunque memoria mee passiois eges-
ris. siue in exitu anime siue siue in quaquam ani-
gustia et necessitate me invocauerit obtineat
celere effectum propitiationis. Ecce vox facta
est ad eam de celo dicens. Veni dilecta sponsa
mea ecce tibi ianua celi aperta est. in occursum
tuum chorus virginum exultat. Et ne soliciteris
de donis que postulas. Nam quicumque passio-
ne in tua deuote celebraverit in omnibus peric-
ulis eius opem permuto. Facta autem bac vox
eius a spiculatori. Ecce ego vocor a domino meo
Iesu Christo. fac quod debes. Idorphilus decollauit
eam. Beatus d[omi]n[u]s decollata fuisset de corpore
ei[us] lacrime sanguine emanauit. Angelus autem

corpus eius accipientes ab illo loco ad montem
synai uinere. xx. diez deduxerunt. et ibidem ho-
norifice sepelierunt. Ex cuius ossibus id est in
oleum emanat. quod cunctorum debiliu[m] membra sa-
nat. H[ab]essa est autem circa annos domini. cccc.
Qualiter autem Maxencius pro sceleribus suis
punitur sit habet in historia de inuentione san-
cte crucis. Et sic patet qualiter perseverauit
Sextu[m] est opulentia. Qui dicit aris
stoteles. viii. et h[ab]icoy. Illud est diligendu[m] quod
est uile. hoc est opulentia. quā habuit sancta
Itherina. Jurta illud p[ro]p[ter]a. Gloria et diuina
in domo ei[us]. Unde legitur in legenda q[uod] cū eēt
anno decēt et octo in palatio pleno diuinitatis
et puris iuuenib[us] et iuuenulis sola remansit.
Sed istas diuinitates tempales pauperib[us] ero-
gauit et distribuit. et spūales acquisivit ut deo
placeret. Unde in spiritualib[us] diuinitatis q[uod] sūt
perfectiones sanctorū p[ar]icipauit cū omnibus
electis. et comparat eis. Idrumo enim compa-
ratur patriarchis in perfectionib[us] scilicet abrae
et moysi. Nam sicut abrae obtulit filium ad
nuntiu[m] dei ppter quod appellat pater fidei. ita Itha-
therina non soluz obtulit alias personas sic
reginam porphirium cū suis militib[us]. neq[ue] obtu-
lit seiplam. Unde dixit Maxencio cū ei plus
promisit. Regre in quarto membro. Itē
comparat Moysi. Nam sicut moyses in mon-
te synai quadraginta diebus morabat et qua-
draginta noctibus non manducando nec bibē-
do. et ibidē deinceps p[ar]cepta domini recepit. ut ha-
bet Exodi. xxxvij. Ita sancta Itherina ab
illo loco in quo p[ar] amore Christi decollata fuit ab
angelis deducta est ad montem synai. et ibi ho-
norifice sepulta. Secundū comparat duob[us]
regibus posterioribus scilicet David et Salomon.
Nam sicut David multa iniuria a Sauli
suscepit in quibus se firmiter tenuit et patienter
omnia bono animo suscepit. pepercit et non
offendit Saul dum potuit. ita sancta Itheri-
na omnia tormenta illata a Maxencio pa-
tienter sustinuit. Itē comparat Salomon
Nam sicut Salomon p[ar] sapientiam omnē is-
rael sibi subiugauit. ut habet. iii. Regum. vij.
ubi dicit. q[uod] omnis israel audiuit iudicium quod
iudicasset rex. et timuerunt reges. ita sancta Itha-
therina habuit tantam sapientiam q[uod] sapientiores

Sermo. LXVI.

mundi superauit et ab fideli christi queruit. ut patet in tertio membro. Ita comparat duobus prophetis potioribus scilicet Helye et Jobani baptiste. Nam Helyas oravit dominum quod duo qui in quagenarij per ordinem suam igne de celo consumpti sunt. ut habeat. iiii. Regum. i. ubi dicitur quod Octodzias rex misit principem quinqueagenarium et quinquaginta qui erant sub eo ut bellum ad regem traherent ad idola tria et in domum dei. Unde dicit. Homo deus rex pcepit ut descendas. Respondebat Helyas quinquegenario. Si homo deus sum. descendat ignis de celo et denoret te et quinquaginta tuos. Bursa quod misit ad eum aliud qui in quagenarium quibus similiiter factum est. Ita sancta Katherine per suam orationem impetravit ut pluvia quatuor milia hominum per fracturam rotarum ab angelo facta interemperii sunt. ut patet in quinto membro. Comparat etiam Jobani baptiste. Nam sicut Jobannes opinione quorundam estimabatur quod esset christus. sic sancta Katherine non solum a christianis honorata sed etiam a paganiis quasi dea veneratur. Unde dixit Marcius ut in quarto membro habetur. Quarto comparat duobus apostolis potioribus. Nam Petro et Iuda paulo date sunt claves regni celorum ut celum hominibus aperirent. Ita sancta Katherine a deo imperauit hominibus ea in suis necessitatibus invocari. Cetero comparat etiam sancto Iudaolo. nam paulo decollato lac in signum puritatis. et sanguis in signum martyrij emanauerunt. Ita decollata sancta Katherine lac per sanguine emanauit. Quinto comparat martyribus propter eius multiplicem passionem. Nam legitur quod cum Marcius vidit quod blandimentis eam amouere non possit iussit eam primo scorpionibus cedi. secundo in carcere obscurissimo claudi. tertio fame per duodecim dies cruciari. quarto super rotam extensis. quinto gladio decollari. Unde sicut Christus specialiter consolatur per tribulatos sic promisit per prophetam Cum ipso sum in tribulatione tecum. Ita consolabatur sancta Katherine. Unde sicut primo fuit horribiliter scorpionibus flagellata. ita fuit ab angelis celesti percussione puncta. Unde dicitur quod cum regina eaz

visitando intrasset vidit angelos plagas virginis pungentes. Secundo sicut fuit in carcere obscuro clausa. ita fuit celesti lumine perfusa. Unde dicitur quod eadem regina vidit carcere inestimabilem claritatem fulgentem. Tertio sicut fuit fame cruciata. ita fuit a columba cibum deferente de celo nutrita. Unde dicitur quod videns imperator eam splendidio rete. ut supra. Quartu sicut debebat paci pena rotarum. ita fuit ab agelo salvata. et rote totaliter dissipata. Quinto sicut fuit decollata et in mundo mortificata sic fuit a christo et ab angelis in vita eternam deducta. Sexto comparat duobus pontificibus et confessoribus scilicet martino et nicolao. Nam sicut in obitu sancti marini ab epo coloniensi auditus fuit cantus angelicus. Ita in obitu sancte Katherine quidam angelorum corpus eius se pelierunt. et quidam angelorum cum christo eius aiam in celeste paradisum deferentes dulciter personabant. Comparat etiam beato nicolao. Nam sicut corpus sancti nicolai sepultum in tomba marinore oleum inde emanat valens in salutem multorum. Ita de tomba sancte Katherine oleum inde sine teneremanat. Septimo comparat et participat cum virginibus. Nam sicut virgines custodiunt puritatem mentis et corporis. sic aplius dicitur. Cor. viiij. quod virgo cogitat quod dominus sunt ut sit sancta corpe et spiritu. Ita sancta Katherine custodiuit et seruauit castitatem mentis et corporis. Nam sunt autem tria inter que castitas solet periclitari. Primum est rex temporum abundantia. quam babuit Katherine. et tamen propter hoc castitatem non amisit. Unde legitur quod cum esset anno xij. xvij. defuncto patre ex substantia de multis paternis bonis modicum remunxit per sustentationem propria et alia pauperibus tribuit. nec iocos puellares vides nec audire voluit. sed semper insistens divinis scripturis et domino seruens in castitate. Secundum libertas ac oportunitas inducens. quam etiam babuit. ut habetur in legendis ubi dicitur. quod in palatio pleno diuitiis et pueris inuenitus remansit. et tamen castitatem servauit. Tertium etiam ex hoc quod imperator misit sibi quod post mortem regine urois sue deberet esse prima in palacio. Etiam ex hoc quod plures filii regum ipsam libenter receperissent in uxorem.

De dedicatione

quod tamen nequaquam facere voluit. Unde bene dicit christus de ea Canticoz.ij. Sicut lilium inter spinas sic. Nam sicut lilium inter spinas non perdit odorem suum. sic sancta katherina inter iuuenes non perdidit castitatez. Tertium est pulcritudo que multum soleat percutiari castitate. quia sancta katherina perfectissime habuit. Nam dicitur in legenda quod erat valde speciosa et omnium oculis admirabilis et amabilis. et tamen castitate non perditur. Unde bene dicit katherina quasi vniuersalis ruina. Nam katherina dicit a katherina id est. vniuersum. et ruina. quasi vniuersalis ruina. quia ab ea cecidit vniuersa luxuria. Unde bene dicit de ea illud Canticoz.iii. Tota pulchra es amica mea zc. Et sic patet quod modo ipsa habuit diuitias spirituales. id est. perfectiones omnium electorum in se. Unde conuenienter dicit christus ad eam illud Idrouerbius. vlc. Multe filie congregauerunt diuitias tu sola supergressa es vniuersas zc. Quare bene verificat de ea illud Ean. vi. Una est columba mea. perfecta mea zc. Rogemus zc.

De eadem

Vesui eam spon-

Quam mibi assumere. et amator facit sum forme illius. Ut illud quod sequitur. Generositate illius glorificat contubernium. i. gesellschaft habens dei. sed et omnium dominus dilexit eam. Sap. viii. Miserata carissimi. dicit enim Christo. ut supra.

De dedicatione templi.

Sermo. LXVII.

Alpencia edifica /

Sicut sibi domum. excidit columnas septem Idrouerbius. ix. Hic est filius dei quod dominum. id est. ecclesia sibi edificauit. in quo nos ad coniunctionem future glorie invitauit. quod excidit columnas septem. i. septem sacramentis sustentauit. Hec sunt septem columnae supra quas dominus dominum suum fundauit. Hec sunt septem candela bra aurea lucerna in ecclia. Et septem infusoria quibus infundit remissio omnium peccatorum et gratia spissancrum has mitunt heretici obstruere. Sed quod hoc non credit non potest saluari. Et

de bis septem columnis. i. sacramentis dicere propono. **I** Primus est baptismus. qui est ianua omnium sacramentorum. quod cum percipit ut debet deles omnia peccata. siue multa siue pauca. siue magna siue puerum. excipit tamen unius genitus hominum quod iniustas habet res. quod est morsibus crudelissimum. Et per baptismum ianua celestis regni. in cuius signum christi baptizato apti sunt celi. sine illo sacramento nemo saluari potest. **T**unc Job. iiij. Nulli quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto non potest videre regnum dei. Et ideo dicit Marcus. Qui crediderit et baptizatus fuerit saluus erit. **H**ic nota qui debeant baptizari quod tantum hoies. non angeli quia sancti sunt. non demones quia sacrificari non possunt. Et ideo tantum homines de quibus sentit fides catholica. Ad baptismandum requirunt quantum. s. persona baptizans. intentio baptisandi. elementumque. debita forma verborum. Et hec valent baptismato in remissionem peccatorum. **S**ecundum est sacramentum confirmationis. per quod gratia que datur in baptismate confirmatur. et datur proficiens et prouocantibus ad robur contra vicia. carnem. mundo. et dyabolum. in fronte a solo christo et non ab aliquo alio. et fronte crismate limut. per quod significatur gratia spissancrum que in ea tribuitur. **T**unc luctatores olim vngabantur in exercitu palestre. **T**unc Hugo. Jo nos unxit quod luctatores nos contra vicia fecit vel facit. quod banc contemnit recipere damnatum. **T**unc Hugo de sacramentis. Lumen dum est his quod per negligenter non suscipiunt manus impositonem ab episcopo forte damnantur quod festinare debuerunt dum potuerunt. Et quod sunt prefecte etatis debet contigit accedere et ieiuni. et qui presentat eum patrum suum est. **Q**uicumque hoc sacramentum negligit. negligit malum gaudium in celo quod omne gaudium quod in mundo est vel fuit. **T**unc talibus quod negligunt pueros suos annos nos habentes gravissima iniungit. **T**ertius sacramentum est eucaristia. quod percipit ut debet quedam delet peccata. et marie amorem dei confortat. **T**unc stud sacramentum medicina amoris dei. Et dei esse requirent hec. s. formula verborum. intentio proficiens. ordo sacerdotis talis. materia. s. panis triticus et vinum. quod bis sex Christus comparavit propter similitudinis rationem. **T**unc dicit in euangelio Iohannes. Ego sum vius

Sermo. LXVII.

2itez. Ego sum panis $\ddot{\text{z}}$. Itē dicit. Nisi gra-
 num frumenti cadēs in terrā $\ddot{\text{z}}$. Sub bacāt
 forma tradidit ppter causas in his versibus
 notatus. Sumit occulterps ne sit nbi stulte.
 Homo vel risus sitqz lucrosa fides. Hec autē
 medicina ad plenum laudari nō potest. Imo
 nec ipsi angelū cū gaudiu ipsoz in hoc p̄sistit
 Idētr⁹. In quem desiderat angelū p̄spicere.
 Si quis digne māducauerit viuet in eternū
 Q̄ quot sunt q̄ indigne sumū qui non diu
 dicant corp⁹ dñi. Probet seipsum vnuquis
 qz qd̄ mali cōmiserit qd̄ boni amiserit quid
 gratie neglexerit. qz deuot⁹ accedat. & sic dpa
 ne xp̄i edat ne forte cū iuda ipsum accipias.
 & itez cū iudeis crucifigas. ad H̄bre. Bursū
 crucifigētes filiū dei. quia in peccatis accipi-
 unt. & virgineū corp⁹ polluit. Unde beatius
 Bern. Quis audir⁹ sustineret auriū. q̄s in-
 tuitus oculoz vbi mūdi p̄ciū mitteret in ster-
 quiliū. Nō min⁹ est in os pollutū qz in lu-
 tum mittere dei filiū. Huculqz Bern. Sz tu
 eragitas locū veneris & sic sumis filiū vgnis
 Veniet erga te in iudicio demones & iustifi-
 cabūt se respectu tui. Istud sacramentū he-
 retici grauit & multipliciter impugnat quō
 sub rā pua forma xp̄s tant⁹. quō possit trās-
 substātiari. Licer bis multipliciter posset r̄nde-
 ri sufficiat tibi simpliciter credere. q̄ fides non
 babet meritū vbi humana rō p̄bet experimē-
 tum. Nō multū cures scrutari occulta. q̄a q̄
 scrutator est maiestatis opprimeā a gloria.
 Quartū est p̄nia q̄ est vt dicit H̄ero. secūda
 tabula post naufragiū ad quā homo post
 naufragiū p̄ mortale peccatiū recurrat vt sal-
 uet. Hec est op̄ima medicina q̄ sanat ab oī
 mortalī culpa. Receptio būi medicinē cōsi-
 stit in trib⁹ s. p̄tinione. p̄fessione & satisfactiōe.
 De his trib⁹ aliqua $\ddot{\text{z}}$. Felix p̄nia quenon
 dānari p̄mitis eū q̄ ad $\ddot{\text{z}}$. Cōfitendū aut̄ est
 solis sacerdotib⁹. Un dñs in euāgelio. Itē
 oīdite vos sacerdotib⁹. Et etiā. xii. aplis dixit
 vt solueret lazarū nō sororib⁹ suis. Hec ppter
 hereticos q̄ p̄ficiat laicis & nō sacerdotibus
 qd̄ est hereticū nisi in articulo mortis. K
 Rotandū q̄ diuersis ūegre p̄fici vtile ē
 ppter qnqz. Primo ppter erubesciū ma-
 iorē. quonia p̄vercūdia magna pena ē. Un

Aug⁹. Qui erubescit p̄ xpo dign⁹ est venia
 Unde patet q̄ qnto plurib⁹ p̄ficiet in spe ve-
 nie turpitudinē criminis. facili⁹ sequit⁹ s-
 tiā remissiōis. Et q̄ claves sp̄in p̄ficiēt ali
 qd̄ opant. ideo tonis posser p̄fici p̄ tolleret
 omnē penā. Secundo ppter intercessiōis mul-
 plicationē. q̄ efficiēt fili⁹ eoz sp̄ualis. Tertio
 ppter humiliatē. Id enī peccatiū suū q̄s cel-
 lat. netalis reputet quale se diuino cōspectui
 iam p̄nituit. Quartio ppter grātie augmen-
 tationē. Unde Elmbro. Nō meret iustifica-
 ri q̄ in vita sua noluerit p̄fici. Unde Ebry
 sostom⁹. Deccata p̄ficiere h̄m sp̄em vt cognoscas
 vicioz accepisse venia. Grauit ergo pec-
 cant cōfessores q̄ libi cōfitemub⁹ inhibent ne
 alijs generalit cōfiteant. Quinto facili⁹ gra-
 niā p̄sequit⁹ q̄ dicit ad vitā eternā. Qui
 tum sacramētu est vnciō extrema. q̄ fit oleo
 p̄p̄m cōsecreto. dupliči de causa. Un bugo
 Dupliči ex causa sacramentū hoc institutū
 est ad pctōrem remissionē & ad infirmitatis cor-
 poralis alleiationē. Un Iaco. Infirmit⁹
 q̄s in nobis $\ddot{\text{z}}$. & nō dat pueris & sanis. Nō
 tum ex ego reprehēde. sunt q̄ hoc abhorēt cū
 p̄ferat sanitatē. & si h̄ sacramentū vt dñ in sen-
 tentijs ex p̄ceptu p̄termitūdī dāmnable est. si
 ex negligētia p̄culolum. Itē h̄ sacramētu p̄t
 pluries iterari. in p̄ codē morbo in anno nō
 nisi semel dari. vt q̄busdā placet. Vertu $\ddot{\text{z}}$
 matrimonii. & est viri & mulieris cōiunctio
 maritalis indiuidue vite p̄suerit dāne rennes.
 Circa h̄ sacramentū multa sunt dicēda. vi.
 de un discipulo dñica post epiphānie. Eis
 primū est ordo. qd̄ est signaculū quod dāz q̄
 potest a tradit ordinato absolvēdi & corpus
 xp̄i p̄ficiēdi. Hlītunt beretici hāc fidē destrue-
 re. dicētes q̄ nostri sacerdotes sunt pctōres. s.
 auari. luxuriosi. iudi. adulteri $\ddot{\text{z}}$. & cū immū-
 di sunt nō possunt nos mūdare. Juxta illud
 Eccl. Ab immūdo qd̄ mūdabit. Ab an⁹ enī
 immūda dū te mūdare nūtē nō te mūdat sed
 pl⁹ te immūdat. Ab h̄ notanduz q̄ in sacer-
 dotib⁹ duo sunt. s. vta & officiū. Vta eoz est
 p̄se. Officiū eis dat p̄p̄c alios filios dei. Un
 libon⁹ est p̄dest libi. Si mal⁹ est nocet libi et
 nō mibi. Quid noceret si rex p̄nunciū defor-
 mez mitteret mibi munera p̄ciosa. Ip̄a mu-

De dedicatione

nerappter talē deformatē nō p̄dunt p̄ciositatē
sic nec sacramēta. Quid mibi nocet q̄ me la-
uat an sit alb⁹ vel niger. & qđ mibi nocet si me
dic⁹ me curās sit pallid⁹ vt pulcer. H̄o ergo
sacerdos me imūdat si est immūd⁹ nō enim
vitalis officio me lauat. Bogem⁹ ergo dñm
vt sic mūdarī a pctis oib⁹ mereamur Elmē.

De dedicatione templi

Sermo. L.XVIII.

Hodie i domo tua
b̄ oportet me manere Lu. ix. Aug⁹. i
sermone. Quoniescūqz frēs charissi-
mi altaris vel tēpli festiuitatē colim⁹ si fideli-
ter & diligētē attēdim⁹ & sancte ac iuste viui-
mus qđqd in tēplis manufactis agit totuz i
nobis spirituali edificatiōē cōplet. Et iō qntū
possim⁹ cū ipsi⁹ adiutorio laborem⁹ ne de-
us noster i nobinueniat qđ oculos sue ma-
iestatis offendat. s̄z habitaculū cordis nostri
evacuet vicijs. & v̄itib⁹ replete. claudat dia-
bolo & aperiat xp̄o. vt nobis oib⁹ velut dice-
re v̄ba thematis. H̄odie i do. tua zc.

Clēdem⁹ enī dilectissimi q̄ due cādele ardē-
tes in una domo sunt talē nature q̄lumē vni-
us penetrat lumē alteri⁹ & manet in lumine
alteri⁹ qđdū manet p̄n̄s & nō recedit ab eo.
Sic de⁹ q̄ est lux v̄a quēlibet illuminatuz p̄
verā p̄tritionē illuminare vult p̄ suā gratiā et
nō recedere ab eo dices. H̄odie in domo zc.
Ista dom⁹ est cor̄ boīs i q̄ opoz̄ boīz ma-
nere. H̄oc uellige sic. Si opa tua debent esse
accepta deo necesse est q̄ de⁹ illuminet & accē-
dat cor tuū ad dilectionē verā. Iō ait Opor-
ter me manere i domo tua. q. d. tāta ē deuorō
tua & desideriū cordis tui q̄ qdāmodo cogor-
tecū manere. Querit ergo v̄trū boīo p̄t co-
gere deū. Bñdet q̄lic Si es peccator poteris
eu qdāmodo cogere p̄ verā p̄tritionē. sicut
legit de zacheo q̄rps v̄des suā feruīdā dile-
ctionē & p̄tritionē p̄ pc̄is suis dicebat. H̄o-
die in domo tua zc. Sic coegerit eu latro i cru-
ce qñ dixit. N̄emēto mei dñe dū veneris in
regnū tuū. H̄ec enī v̄ba coegerūt xp̄m intan-
tu vt statū ei diceret. Almen dico tibi bodie
mecū eris in padiso. Silt & tu p̄cōr fac. cōfi-
tere & p̄tere de pc̄is tuis si potes. sin aut̄ vt la-

tro babeas p̄tritionē saltē & p̄positū satissa;
ciēdi. Qui sm Auḡ. totū qđbabuit xp̄o obi-
tulit. s. cōde credidit & ore p̄fitebat. Item
dom⁹ dei est triplex. s. externa sc̄z materialis ec̄s
celeste. interna. i. fidelis & sp̄ualis cōsciēne. eter-
na & sup̄na eternalis leticie. Iduma ergo do-
mus exterior est eccia materialis in q̄ deus
colit & honora. p̄s. Adorabo ad templū san-
ctū tuū. Be q̄ Job. i. Molite facere domum
patris mei domū negociantōis. q̄ dom⁹ ora-
tionis vocabit. H̄ec dom⁹ p̄secreta est ad q̄t
tuor officia. Idumo in apothecā diuinorū
vnguentorū. s. sacramētoz q̄ sunt medicinae p̄
oia peccata q̄ sunt fuerūt & erunt. H̄ā baptis-
mus valet p̄ira peccatū originale. sacramen-
tū p̄n̄e cōtra peccatū actuale. Et ideo cuz sū
ma reuerētia intrāda est hec dom⁹ a q̄libet
xp̄iano. & cū cordis denotionē vt possit dice:
re illud H̄en. xviii. Uere nō est hic aliud ni
si dom⁹ dei & porta celi. Secundo hec dom⁹
p̄secreta est vt sit scrinū sancte trinitatis. vt
vt sit scrinū thesauri celestis. i. indulgentia &
gratia q̄s boīo p̄sequi potest in hac domo
Uñ p̄s. Gloria & diuine i domo ei⁹. Indul-
gentia enī dant de thesauro passionis xp̄i. san-
ctoz angeloz & sanctoz Iō cū summa būili-
tate intrāda est h̄ dom⁹ vt veniā mereamur
accipe delictoz. Ex q̄ patet q̄ multi inutiliter
currūt ad loca indulgentiaz & gratiaz. q̄a nec
corrūt nec p̄fessi de pc̄is suis. Uñ q̄r zache⁹
de mala vita penituit. iniulta restituit. Ideo
indulgentias veras obtinunt. Tertio domus
hec p̄secreta est vt sit scola moral' doctrine et
diuine. Uñ Lu. ix. Erat q̄tudie docēs in te-
plo. vt patet de p̄dicationib⁹ & p̄fessionib⁹ et
absolutionib⁹. Et q̄r nūc ibi dñs tenet curiā
misericordie s̄z post morē curiā tenebit iusti-
cie. Iḡit cū intentione est eundū ad hac scolā
vt misericordia possim⁹ iuenerire in p̄n̄ et vt
nō iudicemur i futuro eternalit. Quarto h̄
dom⁹ p̄secreta est ad p̄ficiendū corp⁹ dñic⁹
& ei⁹ sanguinē & ad cibāndū sp̄ualiter omēs
xp̄ifideles. Uñ. i. paral. vii. ait dñs salomōi.
Elegi domū banc in domū sacrificij. s. altissi-
mi sacramēti. Et erūt oculi mei apti. & aures
mee in se circa ea. Et q̄r oculi dñi sunt apti.
ad videndū ea q̄ ibi sunt. & aures intente ad

Sermo. L XVIII.

audiendū ea q̄ ibi dicunt̄ siue bona in deo
tis orōib⁹ siue mala in colloco tōib⁹. Nō nul
lus debet intrare hāc domī sine debita devo
tione. Bebet enī intrās ibi esse sicut angelus
dñi q̄ stabat iuxta altare babēs turribulum
aureū in manu sua. Itē q̄ in ecclesia ineptis
et inanib⁹ fabulis occupat̄ q̄si venenū et glaz
diū alijs boib⁹ p̄bere cognoscit̄. dū v̄bum
dei nec ip̄e audit̄ nec alios audire permittit.
Un̄ Blg. In oratorio nemo aliqđ agat ni
si ad qđ institutū est. Qd Secundo pnci
paliter dicendū d domo dei iuxta scz de fide
li aia siue p̄sciētia in qua habitat de⁹ sp̄uālē
p grām. l. Cor. iiij. TEMPLŪ DEI SANCTŪ EST QD
ESTIS VOS. Si vis ergo struere templū xp̄o
p fundamēto ponat̄ fides. qz vt ait apostol⁹
Hebreo. xi. Sine fide impossibile est placere
deo. Un̄ magister s̄niarum dis. xxiiij. li. iij. Fi
des enī est virt⁹ q̄ credunt̄ que non videntur.
Erige etiā parietes. Idaries a degra sit spes
pira desperationē. Spes enī est virtus q̄ sp̄ua
lia et eterna bona credunt̄ et cuz fiducia expe
ctant̄. Est et spes certa expectatio future bea
titudinis puenies ex dei grā et ex meritis p̄ce
dentib⁹. vt p̄t; v̄l. xvij. li. iij. s̄niay. Et sinistra
sit timor cōtra p̄sumptionē. Lectū illius do
mus sit caritas q̄ est vinculū pfectiois. Istō
templū est q̄drangulare. Idrum⁹ angul⁹ sit
prudētia in p̄cauēdis insidias et cognoscēdis
p̄silis opandis p̄ nos respectu dei. Secūd⁹
angul⁹ est iustitia in subueniendis miserijs
Terti⁹ angul⁹ est t̄panitia coercēs delecta
nes respectu sui. et tenēs mediū circa delecta
bia. Quart⁹ angul⁹ est fortitudo in pferen
dis molestijs. s. istādo firmit̄ in actiōib⁹ et pas
sionib⁹ tristabilib⁹. Suppone cāpanile recte
intentionis. Un̄ Greg. Dēbonū qđ agit per
intentionē ad celestia eleuet̄. Cāpana sonoro
sa est orō deuota quā de⁹ petit audire. Cant̄.
viii. Fac me audire vocē tuā. Et illud. Cant̄.
ij. Sonet vox tua in au. me. Idictura b⁹ do
mus est exercitū virtutū. s. b̄uilitatis. pietatis.
patiētis. et castitatis. Clausura erit castigatō
respectu qnqz sensuū. Un̄ euāgelista. Clau
so ostio ora p̄em tuū. Un̄ legit̄ q̄ quedā mu
lier cū multas apes nutrit̄ nec p̄ficeret. con
suln̄ est ei q̄ corp⁹ xp̄i int̄ eas loçaret. Qd et

fecit sumpto corpe de altari integralē et ī ore
reseruato. Apes aut̄ cognoscētes dñm suū
fecerūt sibi campanā cū cāpanili et altare suū
per qđ hostiā posuerūt. Apes aut̄ p̄ficerūt et
dñs bñdixit opib⁹ eoz. Quāz m̄lier vas apes
ruisset ut tolleret mel vidit illud mirabile. et
nunciās sacerdoti suo oia q̄ fecerat venit p̄s
byter assumptus secū fidelib⁹ q̄ admirantes
de capellula parietib⁹ ostio fenestrā altari
tecto et cāpanili corp⁹ dñi cū laude et gloria dei
tulerūt. Si ergo creature irrationalēs crea
tori suo fecerūt templū. multo pl⁹ decet h̄fa
cereboiem. IIA Tertia est dom⁹ supna
eternalis. Unde ps. Adelior est dies vna in
atrijs tuis sup milia. Quia mille anni ante
oculos tuos tanqz dies besterna que p̄terit
In hac domo est optimū habitare q̄ ibi sūt
multe distincte māsiones. Iuxta illud Job.
xiiij. In domo patris mei mā. mul. sūt. Id
ma mansio est nouitas sancte vite. et illa erit
cū aia exuta carne deducet ab angelis in con
spectu dñi. In q̄ māsione videt et scit oia q̄ i ce
lo sunt in terra et sub terra. qz q̄ videret u
bil ignorat. Et sic aia vehementi charitate ac
censa deducet ad secundā. Secūda māsilio
visio est societas angelorū. vbi p̄mo audiet
dñm dicentē. qz in charitate pmāsisti bācba
bebis grām. qz isti te diliget sic seiplos. et tūc
ostenderet xp̄s cicatrices vulnēs suoz q̄s re
seruauit. ppter multas causas sic vult. Ebry
sostom⁹. et videbit quō būaha natura ē vnu
ta deitati. Luc visio sic xp̄o deducet ad alias
māsionē vbi audiet xp̄m dicentē. Ecce ego et
puer mei q̄s dedit mibi pat̄. et morāia reple
bit tāta dulcedine sp̄issū. q̄si vñ bō morta
lis esset ita magn⁹ sic tot⁹ mūd⁹ si modicas
scintillā ab illa p̄cipet totalit̄ rumpet ad mo
dū vasis virei si infunderes es bulliēs p̄ ser
rū ardēs penit⁹ rūperet. sic etiā de boine mor
tali. Elia sic repleta deducit ad alia māsionē
ad eternitatē vite. qz oia nibil essent si deberet
ea derelinqre. qz mille anni aī oculos ei⁹ tan
qz dies cc. Un̄ si q̄s accipet calamū p̄ singlos
annos et vñā gutta; bauriret de mari donec
tota aq̄ maris esset exhausta. et tūc oportaret
siam illā dimittere illud gaudiū. Totū tps
illud esset sibi vna dies et si posset esse. aia tāto

De sacramento

tempelibent⁹ vellet esse in penis & postea in glia. H̄ia sic letificata deducet ad alia māsiōnem. Lat familiaritatē & cognitionē ton⁹ trinitatis, & ibi videbit quō fili⁹ pcedit a patre. & spūssanc⁹ a patre & filio simul tanq^z a purissimo fonte. de q̄ scriptū est p̄ aplm. q̄ ibi ē fons misericordie quē ocul⁹ nō vidit nec auris audivit. nec in corbois ascēdit. His vīlis deducet aia ad ultimā māsiōnē in qua videbit q̄ de⁹ erit corona oīm sanctoz. H̄is quō h̄ erit nunq^z expieris nisi in patria. Lin domo celestis patris. Un̄ sicut oīl xps dixit zacheo. tua deuotio est tāra ad me q̄bodie in domo tua zc. Sic & q̄libet nostrū potest nūc ad xp̄m dicere. Si ego debeo h̄expiri quō in patria es corona oīm sanctoz. tūc oporet mei domo tua celesti manere. Quā nobis zc.

De sacramento

Sermo. LXIX.

Si quis māduca;
uerit ex h̄pane viuet in eternū. Jo. vi. Sic videm⁹ & expimur q̄ corp⁹ infirmū & infirmitatib⁹ subiectū eget medicina corpali. sic aīma nostra plena infirmitatibus pctō⁹ eget medicina spūali. Sacramenta sunt medicine spūales h̄m h̄ugonē. Un̄ sicut in statu innocētie bō nō indigisset medicina corpali sic nec spūali. Sz mō sunt necessarie. Un̄ dīc h̄lm̄. de sacramēto. Qui vulnus habet medicinā q̄rit. vulnerati sum⁹ q̄ sub pctō sum⁹. medicina aut̄ est celeste & venerabile sacramētu vt dīc h̄ugo. Ad dīcie corpales sunt i triplici differētia. Quedā sunt de cōmuniōb⁹. & ille sunt aliquā amare & aliquā dulces. & purgāt & expellunt malos humores corpales. & significat duo sacramēta. sc̄. sacramētū baptis̄mi & p̄mē q̄ est amara. Aplica. Quedā sunt de herbis specialib⁹ & margaritis. q̄ cōfortat & significat sacramētu p̄firmationis. q̄ ad militā spūalē p̄parat. Un̄ p̄fir mādi sunt hoīes tanq^z pugiles q̄ in ungūne ex facili ab īmīcis teneant. Et q̄ oēs xp̄ia ni dicunt esse ī bello xp̄i. Jo. oēs debēt h̄sacramētu recipe vt facili⁹ possint ī mūdū carñē & diabolū pugnare. Et debēt iungi ī frōte.

ad designādū audaciā p̄fessiōis xp̄i. Quedā fuit de auro. & ille sūt incōpabiliter meliores q̄ cōseruāt. si cest de sacramēto eucharistie spectu alioz. q̄a h̄sacramētu valz ad p̄seruationē futuri mali. ad euāsionē p̄ntis. ad dimi nationē p̄teriti mali vt p̄testant vība thematis vībi diri. Si q̄s mā. zc. **O** Circa qd̄ est aduersēdūz q̄ mala fūtura sunt p̄nitates maloz desiderioz q̄ subiūrtū spūale edificiū in boīe. ad malū ergo euādēdū valet sūpt̄o sacramēti altaris. Secūdo ad euāsionē mali p̄ntis valet corp⁹ dīnicū. q̄ oī die peccām⁹. id omni dīeremēdū ē necessariuz. Sasp. xvij. Angeloz esca nutriūisti sp̄lēm tuū. et pānē de celo p̄stutisti eis. Tertio ad remissionē mali p̄teriti. & h̄malū est cōmissa culpa. maxime p̄cūm veniale. Idamo dico q̄ sūpt̄o corp̄is xp̄i vīb⁹ sacramētu valet ad euādēdū malū futurū. q̄ cōfortat ad actionē. subleuat ad p̄tēplationē. disponit ad diuinoz reuelationē. inflamat ad desideriū celestiu gaudiorum. Idamo dico q̄ p̄fortat ad actiōz. q̄a sicut h̄elyas dū p̄seq̄rētū nūc iezabel vt ipsum sic ceteros p̄pheras occiderēt. & ipse h̄elyas dormiret sub umbra iūperi excitat⁹ est ab angelō. & cuī magna restaret sibi via. ab eo dezangelo refec⁹ est subcinericio pone & aq. & ambulauit ī fortitudine cibi illi⁹. xl. diebys & xl. noctib⁹. & venit ad montē dei orebi quo vidit dīm. iij. Be. xix. H̄elyas interpretat dei dīnāo & significat iustū q̄ p̄sequūt a nūchis iezabel. q̄ interpretat fluēs sanguine. & significat mundū in q̄ sunt trīa q̄ p̄sequūt iustū. vides licet supbia. auaricia. & luxuria. vt dicit Job in canonica sua. Oē qd̄ est ī mūdo autē concupiscētia zc. Et isti tres nūtū interficere iustū dū vidētē p̄stratū sub aculeis p̄ntis vite id est. in infirmitate hūana q̄ bñ p̄ vībra iūperi notaēt. sz excitat⁹ ab angelo. s. monitis diuinis surrexit. & ecce subcinerici⁹ panis et vas aq p̄ qd̄ intelligit corp⁹ xp̄i & sanguis ac cidētib⁹ velatū. q̄ nez corp⁹ xp̄i est sub accidentib⁹ panis & vīni vī sub spēb⁹ panis & vīni. vt p̄t̄ de p̄secreta. c. ii. Quia corp⁹. vī dicit. Vīsibiles creaturei xp̄i corp⁹ & sanguinē inūsibilē p̄uerunt. Et. c. sequēt. Un̄ bñdicō nem alia spēs noīat post bñdictionē corpus.

Sermo. LXX.

sancificat. Et q̄ māducauerit h̄ corp⁹ fiet ei remissio peccator. Qd̄ an bñdictionē est pa-
nis & vñū. post vñō lectionē corpus & san-
guis xp̄i. **T**ertius q̄ri potest vñ corp⁹ chri-
sti p̄ ptes maducet. Ad qd̄ rñdet decretū de
pse. dīl. n. Inuitat. vbi sic dī. Christ⁹ p̄ partes
māducat s̄ manet integer tot⁹. Et alibi dicit
decretu eadē dīl. Ebi ps corpis xp̄i ibi totuz.
Et ideo cantat in officio mille. A sumēte nō
conclusus nō cōfract⁹ nec diuisus integer ac-
cipit. Iste panis ab angelo est oblat⁹. & signi-
ficiat q̄ cū p̄fici hoc sacramentū ibi maxim⁹
adest exercit⁹ angeloz. **E**nī Gregor⁹ i dyal-
ogo. Cui fideliū dubiū est ipa immolatōis
hora ad vocē sacerdotis celos apiri. ima sū-
mis sociari. terrestria celestib⁹ lungi. vnum
ex visibilib⁹ & inuisibilib⁹ fieri. Sed p̄lulqz
Helyas venit ad b⁹ panis refectionē q̄tuo
legit fecisse. s. reliquit puez. venit in desertum
sed ut subter unipex vñā. & habuit suscitatore
angelū. Ad designanduz q̄ quatuor debent
facere q̄ digne volunt accedere. **I**deo debet
sugere mudi cōsolationē. Est ei in hoc sacra-
mento plenitudo spūalis cōsolationis. & illa
non dāt admittentib⁹ alienā. sicut dīc beat⁹
Berñ. Ideo q̄ vult attingere spūalem p̄sola-
tionem debet dimittere carnale delectationē.
Et hoc est qd̄ hic dicit. Cū venisset i bersabee
reliquit ibi puez suuz. Bersabee interptatur
fons saneratis. & significat rpm in quo ē ois
plenitudo gratiaz. Hāc plenitudinē quia:
tingit omnē cōsolationē mudi relinqt. Et er-
go Helyas reliquit puez. Quid p̄ puerum
nisi carnalis delectatio significat. querevera
est puerilis. Ille aut̄ relinqt puerū qui relin-
quit puerilē modū vnuendi. **S**ecundo q̄ du-
gne vult accedere ad h̄ sacramentū debet se co-
ponere ad vite honeste religionez. Et est qd̄
dicit hic q̄ Helyas prexit in desertū. Deseruz
significat statū religiosum. q̄a deserū dicit a
deserēdo. q̄a ibi deserunt om̄ia ipsalia. s. diui-
tie. honores. dignitates bñane p̄ abnegatiōz
pprie volūtatis. Et qd̄ est in mūdo nisi ista
tria. i. Job. ii. Omne qd̄ est in mūdo aut est
cōcupiscentia carnis aut cōcupiscentia oculo-
rum aut supbia vite. Et p̄ hec tria dyabolus
glam captiuat peccatrice. Et enā ph̄tria om-

nes impugnat religiosos. Tertio debet ha-
bere prelatū subiectionē. & hoc est quod dicit.
Helyas sedit subter vnam iuniperū. Juniperus
sicut dicit Isidorus est arbor cui⁹ cu-
neres conseruat ignem p̄ totū annū. Quid
ergo signare possumus p̄ iuniperuz nūlbo-
num prelatū. Cū iuniperi est bumiliatas p̄
lāti qui solet seruare ignem in cordib⁹ subdi-
torum. Ignē sc̄z fraterne dilectionis & calore
fernide deuotionis. **Q**uarto debet habere re-
specū dei deuotionē. Et hoc est quod dīc hic.
q̄ angelus suscitauit euz. Quid per angeluz
nisi diuine grāne donum. Angelus enī nun-
cius interpretat. **L**unc domin⁹ ad nos an-
gelum mitit quando gratiā nobis immittit.
Et iste angelus semel & uerū nos excitat. quia
diuine grāne donū ad proficiendū nos lem;
per instigat. Et quantuor sunt que solētha-
riti in hoc sacramento abbis qui digne ac-
cedunt. quia hoc sacramentū consoriat ad
actionē. subleuat ad contemplationē. dispo-
nit ad diuinorū revelationē. accedit ad bo-
norū eternoz considerationē. **H**e istis vñ
de plura in quadragesimali Jacobi de no-
gine in tractatu de sacramēto q̄ incipit. Con-
fiteant dño misericordie ei⁹. Bogem⁹ zc.

De animabus Sermo. LXX.

Ancta et salubris
Dest cogitatio p̄ defunctis exorare vt
a peccatis soluant. i. Psachab. xii.
Commentator auerois sup de impressiōe ae-
ris. Cūqz nebula ascenderit ea die inunda-
tio pluvialis imminebit. Cui⁹ ratio est quia
talis exhalatio nebulosa cōvertit in impressi-
ones pluviales. tūc aut̄ talis pluvia prodest
bisani. q̄ degunt in aq̄s vt pilib⁹ et
nocerant. vt dicunt naturales. **C**id. **D**y-
stice p̄ nebulā p̄ intelligi deuota orō q̄ sit in
sanctā matrē ecclia. **H**ec igit̄ si deuote ad de-
um ascēderit in fructuosa nō redib⁹. **O**rdic̄
Eusebi⁹ in h̄. Impossibile est p̄stā frustra-
rioz bois qn ad a speciū p̄tige saluatoris.
Cui p̄sonat berñ. in h̄. q̄ fidel̄ vñl̄ orō fuerit
s̄ndubio celū penetrabit vñ vacua redire n̄

De animabus

poterit sed utique pluuiā miseratiōnū reducit. Et hec pluuiā miseratiōis deipdest illis qui sunt in aq̄s tribulationū purgatoriū in q̄bus flent. dolēt. egrotat. Flent inq̄z q̄z pniām pte ritā t̄ iniūctā negligentē obmiserūt. Flent q̄z amici eoz eos obliuioni tradiderūt. Et q̄libz potest dicere cū ps. Obluioni dat⁹ lūm tāq̄z mortu⁹ a corde. Flent igit̄ q̄a penit⁹ acerbis dñti⁹ ibi fuerūt. Dolēt quidē pp̄ter dilatoz glorie quā expectant. q̄ spes q̄ differt affligit aiam. s. in purgatorio existente. Id rōuer. viii. Egrotat aut̄ q̄a seiplas iuuare nō sunt potē tes. nec mederi. q̄ medicine sunt obtuti. Ide nos q̄ possum⁹ utib⁹ medicinis scz ordib⁹ debem⁹ eis ipartiri. q̄ cōsolant̄ flētes. curāt dolētes t̄ sanāt egrotates. teste Auḡ. qui ait. Oratio est p̄solatio flentū. cura dolentū. sanitas egrotantū. Sed hec eadē orō nocet de monib⁹ q̄ dicunt volucres celi. Luce. viii. Quia s̄m Auḡ. oratio est diabolo suipliciū. q̄a p̄ ea z multe aie liberant̄ t̄ ab ev̄ potestate soluunt̄. Iō dicit ecclia in p̄missis p̄bis. Sācta t̄ salubris z. Id q̄b⁹ notandū. H̄olin⁹ ī historia naturali dicit q̄ fortis odor ruterolas solet aperire si ruta inter eas plantat̄ t̄ interdu moueat̄. Sic oīd ap̄t p̄issimā mente nobilissime rose xp̄is sit p̄ aiab⁹ in purgatorio degētib⁹. Talis orō s̄m sapientem Eccī. xxv. celos t̄ nubes penetrat. Et donec appropinquet nō p̄solabit aia. s. in purgatorio. et n̄ discedet donec aspiciat altissim⁹. t̄ dñs non elōgabit. s. auxiliū suū. Iō statuit sancta ma ter ecclia vt au. Guilelm⁹ ī rōnali diuinoy libro. vii. q̄babet memoria oīm fidelū defūctoy t̄ iuuēt orōib⁹ t̄ bñficijs generalibus q̄ nō sp̄aliam babere p̄nt. q̄ tales orōes gene rales aias adiuuat̄. Besert Vincen. in sp̄c. busto. li. xxv. c. v. Quidā religiosus venies seu reuertes a bierlm̄ dū mare trāslat̄ vētoruz horoz ip̄m cū multis alijs ppulit in q̄ndam insulā vel rupē ubi sanc⁹ q̄dā manebat ibi; q̄z tranquillitatē maris exspectabat. Ille aut̄ religiosus cū sc̄rō vno colloquij̄ babebat q̄ in ter cetera req̄rebat ab eodē religioso vtrū ab batē nosceret. Odilonē. Et ille senoscere ait. t̄ pat̄. Quare p̄ eo inq̄rīns. Et ille. Sunt vici na nobis loca in q̄b⁹ ḡnissima inueniūt flā;

maḡ incēdia in q̄b⁹ etiā aie diuersē luunt p̄ meritoz qualitatē tormēta. H̄uc sunt innu merabiles demones deputati. q̄ intolerabiles penas q̄tudie renouāt. t̄ ego frequēter audiui eos q̄ruloſe clamare q̄ orōib⁹ t̄ elemosynis quorundā freq̄nter eripiant de manus bus eoz. t̄ p̄cipue de cluniacēsi ordine t̄ cetu t̄ eoz abbate que monia faciūt q̄ lepe p̄ eos sui uiris piacula p̄dunt. Et ait ille vir sanct⁹ Quā obrez p̄ dei nomē te obtestor ut sanctus fratrib⁹ illis que tibi dixi fideliter referas ut orationib⁹ t̄ elemosynis magis ac magis in listat̄ vt de manib⁹ demonū eas deducāt. Ille igit̄ reuersus in patriā becabbati Odiōni retulit ut pm̄lit. Qd̄ audīes abbas p̄ oīa monasteria generale edictū p̄stūt ut sic die p̄mo nouembri oīm sanctoy festiuitas age reuir. ita sequēti die in psalmis t̄ elemosinis omnū in xpo fidelū quiescentiū memoria celebret. Idcirco hec p̄pendens ecclia idem obseruat t̄ hodie p̄fidelibus defunctis gene raliter celebrat q̄ sunt in purgatorio. Et dicit̄ notatē p̄ fidelib⁹ defuncis. q̄ damnatis t̄ i fidelibus talia suffragia ab ecclia facta nō p̄ sunt. Ideo dicit dñs H̄iere. vi. Tu noli ora rep̄ populo isto. s. damnatorz. t̄ ne assumas p̄as laudē t̄ orationē. quia nō exaudiāt te Sup̄ quo dicit beat⁹ H̄ieronym⁹. Frustra dicimus orare p̄ aliquo qui hoc non meruit dum vixit recipere. Ipsi enim infideles t̄ dānati non meruerūt cum hic essent super terrām vt eis suffragia ecclie prodescent. Unde dictū est q̄ orationes facit ecclia pro illis qui sunt in purgatorio. qui non sunt necesse illis qui sunt in celi refrigerio. Ideo solum p̄ sunt illis qui purgatur. Et illi sunt in tripli ci differētia. Idrum q̄ satisfactionē sibi inueniātā inde decedentes nondū compleuerunt t̄ hi in penis purgatoriū grauissime puniuntur. n̄ si forte eoz satisfactionē ab alijs assume retur. Qd̄ hoc tamen q̄ p̄dicta cōmutatio valeat requiruntur quattuor. Idrum est ex parte commutationis. scilicet ei⁹ autoritas. qui de sacerdotis autoritate fieri debet. Secundū est ex parte illi⁹ p̄ quo sit cōmutatio. sc̄ ei⁹ necessitas q̄ itali statu d̄zēt q̄ p̄ se satisfacere nō p̄t sed adiuvari indiget.

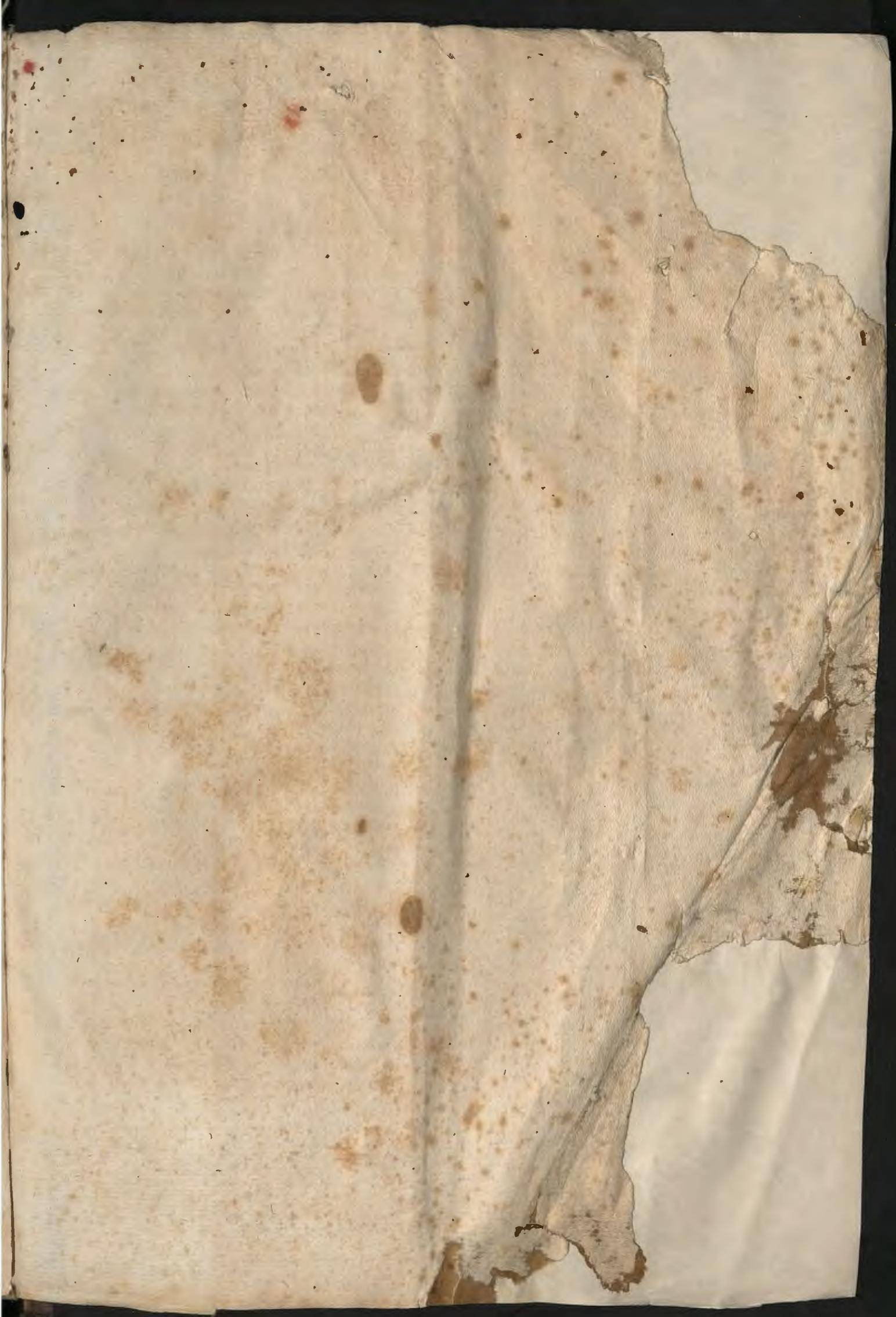
Bermon. LXX.

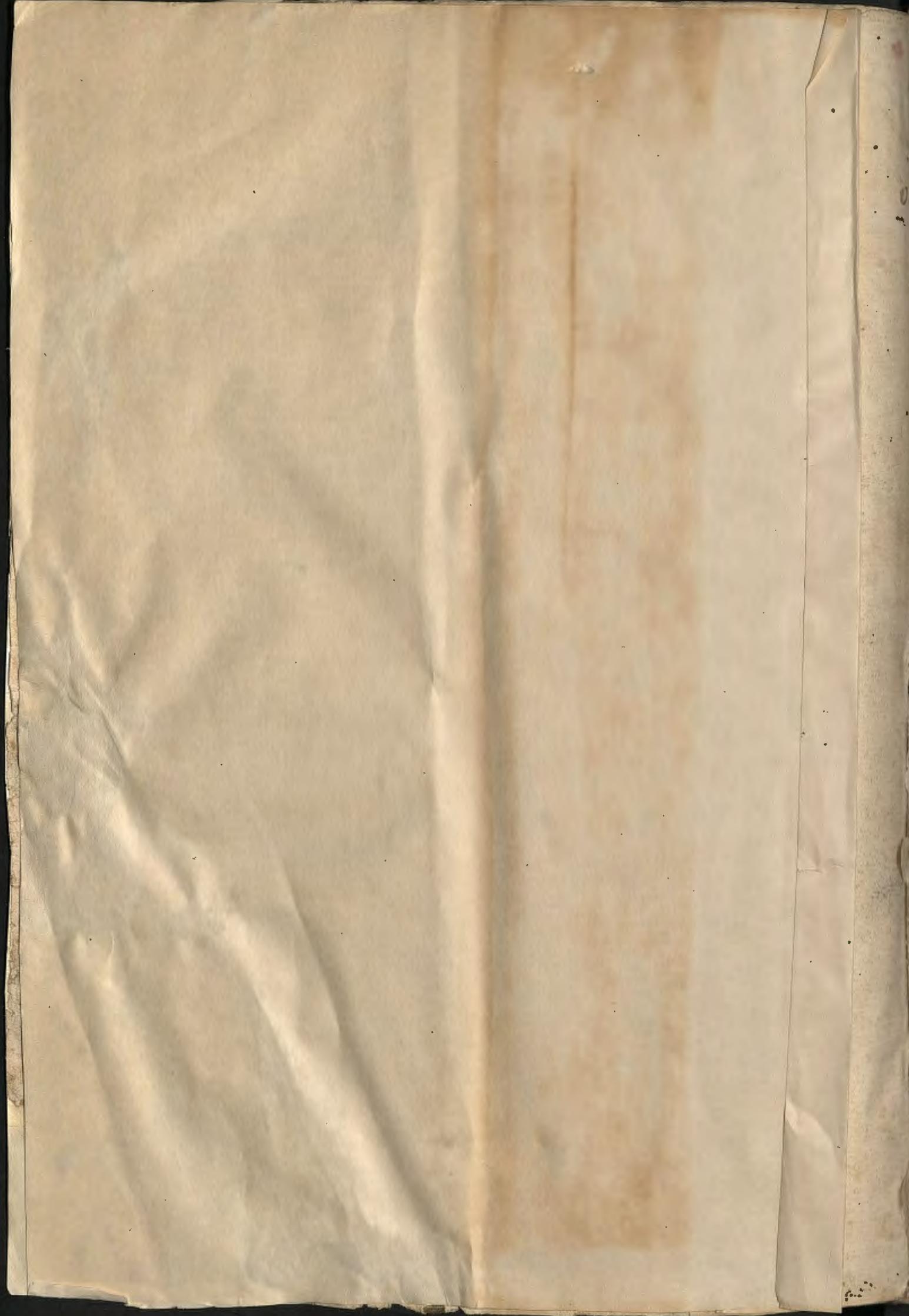
Tertius est ex pte illi⁹ in quē sit cōmutatio s.
 charitas. q̄a necesse est eu^z esse in charitate q̄
 debet facere ipsam satisfactionē meritoriaz et
 satisfactoriā. Ideo legit. Cū quidā miles cū
 uxore sua in lecto esset. et cūdā militi defuncto
 qui sibi fuit familiaris detraheret. subito il-
 le qui mortu⁹ fuerat thalamū intrauit. et di-
 xit illi Amice noli aliqd malū suspicari d' ali
 quo. et p̄dona mibi si in te in aliquo peccauⁱ
 Quē cū sup statu suo uterrogaret dixit. Ula-
 rius penis affligor. p̄cipue q̄ tale cimuterium
 violauit et ibi quedā vulnerās sua capta spo-
 liaui. q̄ mibi supponit et oī monte me magis
 p̄mit. Rogauitq; vt p se orōnes fieri faceret
 Cui ille. Ulis iquit a tali vel tali sacerdote vt
 orōes fiat. Ille vō ad hoc nibil rñdēs caput
 more reuētis cōcussit. Beinde dixit. Si vel
 let q̄ talis beremita p se oraret. Cui ille. Utis
 nam p me oraret. Quod cū se factuz pmitte
 ret ille ait. Et ego dico tibi quia ab bac die vs
 qz ad annos duos tu etiā morieris. sicq; dis-
 paruit. et miles vita sua mutata in melius vt
 ille dixerat in dño obdormiuit. Quartus est
 ex p̄ penē. s. debita p̄porcionabilitas. vt vi:
 Delicet minor pena cōmutetur maiore. quia
 plus valz p̄pria qz aliena pena. Et est triplex
 pena p̄pria voluntaria que maxime satisfacit
 Aliia est p̄pria et nō voluntaria que est in pur-
 gatorio. Tertia voluntaria sicut que assumi-
 tur p aliquo. et hec quidē min⁹ satisfacit qz
 prima ex eo q̄ non est propria et magis qz se-
 cunda que nō est voluntaria. Veritatem si
 iste p̄ quo satisfaciō est assumpta discedit. ni
 bilominustamē in purgatorio cruciat. Sz
 tamē ppter istā penā quā iste sustineret et quā
 alij p eo soluū citi⁹ liberat. quoniam domin⁹
 penā suā et penā illoz in sortē computat. Id
 si debz penā in purgatorio sustinere talis sic
 poterit innvari q̄ liberabit infra mēsem. Mu-
 qz tamē inde eripit quousq; sit solutū. Quo
 finito illud qd soluit dānde est illius qui fac
 et in sinū ei⁹ cōuerteret. et si ipse non indigeret cō
 uertere in sinū ecclie. v̄l valet alijs qui i pur
 gatorio existūt. Secundi qui ad purgatoriuz
 descendūt sunt qui satisfactionē libi iniūctaz
 compleuerūt. sed m̄ illa pena ex ignorātia v̄l
 negligentia sacerdotis sufficiens nō fuit. Hi

enim nisi magnitudo p̄tritiois suffleat totū
 in purgatorio cōplebunt. qd minus i bac vi-
 ta fecerunt. Deus enim qui modū et mensu-
 ram peccatorū et penaz nouit addit penam
 satisfactionē ne peccatū maneat impunituz.
 Unde penitentia iniuncta aut est maior aut
 minor aut equalis. Si maior tunc illud qd
 plus facit cedit ei ad augmentum glorie. Si
 equalis sufficit ei ad totius culpe dimissionē.
 Si minor tunc illud qd restat suffletur vir-
 tute diuine iusticie. Tertiū sunt qui i purga-
 torium descendūt qui lignū. fenum. stipulas
 secum ferunt. Beqbus dicit Gregor⁹ sup
 primā eplam ad Corinti. ui. Id est lindū et
 solicite q̄ pignem future purgationis asserit
 apostol⁹ Ialuos fieri posse non eos qui sup
 hoc fundamentū ferrū autes aut plumbū. i.
 peccata duriora et majora sed eos q̄ edificat
 lignū fenum et stipula. i. peccata leuissima et mi-
 noria que ignis faciliter consumit. Istis igit
 subuenire debemus nostris deuotis oratio-
 nibus et elemosynis. iurta verbū thematis. s.
 Sancta et salubris est cogitatio p defuncis
 exorare et Bogemus z.

Impressi sunt isti sermones de sanctis Ar-
 gentine Anno dñi. Ad.cccc.lxxxvii. Finiti i
 die sancti Marcelli pape.

I-29-2
Corona

I-29-1
sermons